

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་རེབ་གོང་
ཤོག་པ་བརྩ་གཉིས་བཤད་པ།

དང་བོ། སྤྱི་གནས་བབ།

ད་ལྟའི་རེབ་གོང་རྫོང་དུ་འབོད་པ་ནི། མ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲལ་
ཁྱི་ཤར་བྱང་ཁྲལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་གི་ལྷོ་གནས་ནི་རེབ་གོང་རོང་བོ་གྲང་
བརྒལ་ཡིན། རེབ་གོང་རྫོང་ནི་མ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲལ་ཁྱི་བྱང་ཤར་
ཕྱོགས་སུ་ཆགས་ཤིང་། བྱང་འདབས་ཡ་རྗེ་དང་། གཅན་ཆ་རྫོང་གཉིས་སུ་
འབྲེལ་ཞིང་། ཤར་རྒྱུད་སྐྱ་བྲང་བསང་རྒྱུ་རྫོང་། ལྷོ་ཆེ་ཁོག་རྫོང་། ལུ་ཁྲི་ཀ་
དང་། མང་ར་རྫོང་བཅས་སུ་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད། རྫོང་སྤྱི་ཆ་ཁྱོན་

སྤྱི་ལོ་གྲུ་བཞི་མ་མ་ཉལ།ཉལ་ ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་མི་འབྱོར་༤༡༥༠༠ ཡོད་པའི་ནང་
རྒྱ་རིགས་གྲངས་༡༡༩༥༠ ཏང་། ཉོར་རིགས་མ་༡༠༩། སོག་པོ་༩༡། བོད་རིགས་
༤༩༠༠༠ ཡོད་ཅིང་། བོད་རིགས་ཀྱིས་རྫོང་སྤྱི་ལོ་མི་འབྱོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༤༩།༩%
ཟིན་འདུག

དེང་རབས་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་དུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ སྐབས་རེབ་གོང་
ཤོག་པ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་དུད་བྱིམ་༤༩༩༤ ཏང་མི་གྲངས་༩༡༥༠༩ ཡོད་པར་
བཤད། རེབ་གོང་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་གྱིན་གཅིག་དང་། ཞང་ཁག་༡༩ ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ལྷ་པོ་ཆེས་ཉལ་ ཉེན་རེབ་གོང་རྫོང་གསར་དུ་བརྒྱ་གསུམ་
འདི་ནས་གསལ་བཤད་དགོས་པ་ཞིག་ནི། སྤྱི་ལོ་རེབ་གོང་ཤོག་པ་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ད་ལྟའི་ཆེ་ཁོག་རྫོང་ཡོངས་རྫོགས་དང་། མང་ར་རྫོང་
ཁོངས་སུ་འང་སྤྱི་ལོ་རེབ་གོང་གི་སྡེ་ཆོ་སྐོར་ཞིག་སྤྱི་ལོ་པ་དེ་དག་བཅས་
ཡིན་མོད། འཆད་སྐབས་བདེ་ཕྱིར་རྫོང་ཁག་དེ་དག་སོ་སོར་འཆད་ཅིས་ཡིན་
ལ། སྤྱི་དཔོན་རོང་བོ་ནང་སོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རེབ་གོང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་བྱང་རབས་
འདིར་བཞུགས་དེ། རྫོང་ཁག་གཞན་ཁག་གི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་སྒྲོམ་བྱས་མེད།

རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྷོངས་སམ་ཤོག་པ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་གྲགས་པ་ནི།
ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་རོང་ཆེན་བཞིར་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་ལ།
སྡེ་ཆོ་དང་དཔོན་རབས་སོགས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་སུ་འཁོད་སྡེ་ཤོས་ཀྱི་གསལ་ཡིན་པར་
མ་ཟད། ཤོག་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་སལ་ཆེར་ལུང་གཞུང་རྒྱུད་གཅིག་གི་སྤྱི་
སྨད་བར་གསུམ་དུ་གནས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ས་བབ་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆབ་སྲིད་དང་
འདྲིན་སྐྱོང་གང་ཅིར་འབྲེལ་ལམ་དང་དབང་སྐྱོར་བྱ་སྐབས་བདེ་ཞིང་། འགྲོ་
མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་སྐབས་ཙམ་ནས་དཔོན་ཆེན་གཅིག་གིས་སྤྱི་ལོ་
བཟུང་བ་ཡིན་སྐབས། དཔོན་སྤྱན་གཞན་དག་གིས་པན་ཚུན་ཁས་མི་ལེན་

ཅིང་། དབང་ཆ་འཕྲོག་ཚད་ཀྱི་དཀའ་ལྷོག་དེ་ཙམ་མང་བོ་མ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་དག་ལ་ཁོ་ལ་རྒྱ་རྒྱས་ཤུགས་གཞན་ལས་ལྷག་པ་ཐོན་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

ཡུལ་འདིར་རོང་བོ་དང་རེབ་གོང་ཐོགས་ཚུལ་ལ། རེབ་གོང་བ་ནམས་
 ཀྱི་མེས་པོར་འབོད་པ་འདམ་རོང་བོ་ནས་བྱོན་པའི་རོང་ཆེན་ལྷ་རྩེ་བྲག་སྐ་བས་
 དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་ཡུལ་ལ་རོང་བོ་རེབ་གོང་ཐོགས་ཚུལ་དང་། རེབ་གོང་
 ལ་སྟོ་བྱང་དང་སྟོད་སྐད་བར་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟོལ་ཡོད་པ་ལས། དེའི་ལྷ་བ་ལྷ་
 བུ་རེབ་ཆ་ལུང་བ་གསུམ་ཀྱི་གོང་བར་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་རེབ་གོང་ཐོགས་ཚུལ་སོགས་བཤད་སྟོན་དུ་མ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། དོན་
 ཀྱི་བབ་ལུགས་ལ་གཞིགས་ན་ཕྱི་མ་འདི་ཉིད་བདེ་ཤོས་སུ་སྤང་ཞིང་། མདོ་སྐད་
 ཆོས་འབྱུང་གི་གསུང་སྟོན་ཀྱང་འདི་རང་ཡིན།

ཡང་རེབ་གོང་བ་དག་གི་ངག་རྒྱན་བཀོད་པ་འགའ་རེ་ན། རེབ་གོང་
 མ་ཆགས་རེབ་ས་ཆགས། ཟེར་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར་རེབ་གོང་ཞེས་པའི་མིང་འདི་
 ཡུལ་རེབ་གོང་དུ་ཆགས་སྐྱེ་ཤོས་སུ་གྲགས་པའི་རེབ་ས་བྱ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་།
 དོན་གྱིས་ནི་རུས་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པར་བཞེད་མཁན་ཡང་ཡོད་
 འདུག་པས་དབྱུང་རྒྱ་སྤང་།

རེ་སྟོང་དང་། གསེར་ལྗོངས། རིག་པ་འབྱུང་བའི་གོང་ཁྱེར་སོགས་
 གྲིས་པ་དག་ནི་གནའ་དུས་ཀྱི་ཡུལ་སྤེའི་མིང་རྟེན་མིན་ལ། བར་སྟོར་མཁན་
 པོས་འདྲ་འབྲེལ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའོ། སྐྱ་བཤད་ཅི་ཡང་
 མེད་པའི་འདོད་རྒྱལ་གྱི་ཐ་སྟན་ལྟན་ཆགས་པ་དེ་འདྲ་ཡང་མ་ཡིན་པར། ཕྱིས་
 ཀྱི་རེབ་གོང་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་རང་གི་ས་ཡུལ་ལ་ལྷག་
 པར་བཅེ་བའི་ཆོར་སྤང་སྟན་ངག་གི་རྟོགས་ཡུལ་ཅན་ཆེད་དུ་གསར་བཟོ་

མངོན་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ།

རེབ་གོང་འདི་མདོ་སྐྱད་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་རྫིང་གས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། ཆོས་སྤྱི་དག་གནས་ལག་རྩལ་གང་ཅིའི་ཕྱོགས་ནས་མདོ་སྐྱད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞན་ལས་མངོན་པར་མཐོ་བ་ཡིན་ལ། དཔལ་ལྷན་ས་རྒྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་རེབ་གོང་སྤྱི་དཔོན་ནང་སོ་དབང་ཐང་ཆེན་པོ་ཅན་དག་གིས་མངའ་དབང་བརྒྱུར་སྐབས་ཀྱི་ས་རིས་ཡུལ་སྡེ་རྒྱ་ཆེ་བར་བཤད་ཅིང་། ཕྱིས་ཀྱི་ནང་སོ་དག་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་འང་ཁྲི་སྡེ་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་སྟེ། རེབ་གོང་ཤོག་པ་བར་ཕ་གཉིས་ལ་མངའ་དབང་བརྒྱུར་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རེབ་གོང་ཤོག་པ་བར་ཕ་གཉིས་ནི། ༡། རོང་བོ་སྡེ་བདུན། ༡། ཁྲི་ཅེ་བཞི། ༡། སྐྱད་པ་སྡེ་གསུམ། ༤། བསེ་ལུང་བར་གསུམ། ༥། བསེ་རི་རྒྱ་བར་གསུམ། ༦། ཏོར་རྒྱན་བཟང་སྟེང་འོག་གཉིས། ༧། སྤྱིང་རྒྱ་སྡེ་གསུམ། ༨། རྒྱལ་བོ་སྤྱིང་ཆང་། ༩། སྤྱི་ཁག་གསུམ། ༡༠། ཏོར་ཆོ་ཆེན་དུག ༡༡། རོང་བོ་ཤ་བི་ནར། ༡༢། རྒྱ་ཤོག་བཞི་སྟེ་ཤོག་ཆེན་འདི་བར་ཕ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡུལ་ཁམས་ལ་རེབ་གོང་ཞེས་གྲགས་སོ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་སྡོན་ཀྱི་རེབ་གོང་གི་ས་ཁྲོན་རགས་རིམ་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ནི། སྤྱི་ཀྱི་རྒྱ་གཞི་ཉག་ག་མན་ཆད་དང་སྐྱད་ཀྱི་གསེར་ཁའི་ཉག་ག་ཡན་ཆད་ལ་རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྗོངས་ཟེར།¹ ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། ད་ལྟའི་རྒྱའི་དབང་རྒྱུར་འོག་གི་ས་ཁྲོན་དང་ཆེས་མི་འདྲ་བའང་ཤེས་དགོས། རེབ་གོང་ནས་སྤྱི་པའི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གི་ངག་སྒྲོས་སུ།

སྤྱི་རོག་རོག་ཅན་ཀྱི་ཁྲི་སྡེ། གུར་དཀར་བོ་ཅན་ཀྱི་ཁྲི་སྡེ། ཁང་རྒྱ་ལེབ་ཅན་ཀྱི་ཁྲི་སྡེ། སྐྱད་རྒྱ་ནག་ནས་འོངས་པའི་སྟོང་སྡེ། བྱང་ཏོར་ནས་ཆད་པའི་སྟོང་སྡེ། གཙང་ལ་སྟོན་ནས་ཆད་པའི་ལྷ་བཟོའི་སྡེ།²

ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རྒྱ་བོད་ཏོར་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མི་སྡེ་རྒྱ་ཆེ་

སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟེན་གསུམ་པ་འཇིགས་མེད་
 རྒྱ་མཚོས། རོང་པོ་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་སྒྲུབ་པ་རིམ་བྱོན་ཆོས་པ་ཤ་སྟག་བྱས་ནས་
 བཞུགས་པ་རེད། ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་འདི་འདྲ་ཡོད་ན་སྡེ་བ་གཞུང་ལྷ་བྱ་བྱས་ན་ཆོག་
 གསུངས།³ ཞེས་རེབ་གོང་གི་ཡུལ་སྡེ་ལ་ཐུགས་སེམས་ཤོར་བར་གྲགས་སོ།

འོན་ཀྱང་འཇིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་
 རབས་སུ་བྱི་སྡེ་གསུམ་བཞད་པའི་ནང་ཚན་གྱུར་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་བྱི་སྡེ་ཞེས་
 གྲིས་པ་དེ་ད་ལྷའི་སོག་པོ་ཡུལ་རྒྱན་ལ་བཞད་པ་མིན་ན་རེབ་གོང་ཁོག་ཏུ་གྱུར་
 དཀར་པོ་ཅན་གྱི་བྱི་སྡེ་ཞེས་ཞེད་ཀྱང་། ཡིག་ལམ་དུ་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་
 ལ་གཞིགས་ན། སོག་པོ་ཡུལ་རྒྱན་འདི་རེབ་གོང་གི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པའི་
 སྒྲུབ་བྱེད་རྟེན་མི་ཐུབ་ཅིང་། སྤར་གྱི་སོག་པོའི་དཔོན་ཁག་གིས་རེབ་གོང་ལ་
 དབང་སྒྱུར་བྱས་པའི་ཁྲུངས་ལུང་ཅུང་ཟད་རེ་རྟེན་ཐུབ་པ་ཡིན་པས་དབྱེད་
 པར་བྱའོ།

ད་ལྷའི་བྱི་ཚྭ་རེབ་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་དག་ཏུ་ནང་ཤོག་བརྩ་
 གཞིས། བྱི་ཤོག་བཙེ་བརྒྱད། སྤོན་ལམ་ཤོག་པ་ཉེར་གཅིག་སོགས་ཡུལ་སྡེའི་
 ཅི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་འདུག་པ་ནམས་ནི། སྤར་ས་སྒྲུབ་སྐབས་རེབ་གོང་
 གི་སྤྱི་དཔོན་དབང་ཅན་དག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྐབས་ཀྱི་གནས་བབ་
 ཅུམ་ཡིན་ན་ལས། བྱིས་ཀྱི་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་རིང་གི་རེབ་གོང་ནང་སོ་དག་
 གིས་དབང་སྒྱུར་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཁྲུབ་ཁོངས་དེ་འདྲའི་ཆེན་པོ་མེད་པ་ད་ཅང་གསལ་
 པོ་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་བྱི་ཤོག་བཙེ་བརྒྱད་བཟང་སྐབས། ར་བ་དང་མགོ་ལོག་
 རྒྱལ་རོང་དང་ཅོ་ནེ། དཔའ་རིས་མ་གཏོགས་པའི་མདོ་སྐད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ཕལ་
 ཆེར་རེབ་གོང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་པ་ལྷ་བྱ་བཞད་འདུག་པ་དག་ནི། རེབ་
 གོང་ནས་འཁྲུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་ཚྭ་མཁན་གྱི་མཁས་

པའི་ཁྲོད་གྲགས་པ་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར།

ཡང་སྐབས་རེར་རེབ་གོང་ལོ་རྒྱུས་དག་གི་གསུང་སྒྲོས་ལ་གཞིགས་ན།
ཤར་སྐལ་ལྷན་སྒྲུ་ཐོག་དང་བོ་གནས་ཡུལ་ངེས་མེད་ལྟ་བུར་མདོ་སྐྱོད་སྡེ་བྱང་
གི་དབེན་གནས་བརྒྱ་ཕྱག་ལོངས་པ་བཞེན་ཏེ་སྐྱབ་པ་མཛད་པའི་ཡུལ་ཁམས་
ཡོངས་རྫོགས་རེབ་གོང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་
ཤིག་ཀྱང་མངོན་ཡང་། དེ་ནི་སྤྱི་དོན་དང་ལྷ་ཆོས་གཉིས་མཉམ་བསྐྱེས་བྱས་
པ་ཅམ་ལས། བདག་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་མཆོན་བྱེད་དུ་འགབ་པར་མ་
མཐོང་།

སྤར་བྱང་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྲགས་པའི་རེབ་གོང་དང་། དེང་སང་གི་རེབ་
གོང་རྫོང་དུ་བཏགས་པ་འདི་གཉིས་མི་འབྲ་བ་ཡིན་ཀྱང་། འདི་ནས་ངོ་སྤྱོད་
བྱ་བ་དེ་ཕྱིར་སྐབས་བབ་རེབ་གོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་སྡེ་གཙོ་
བོར་བཤད་ནས། ད་ལྟའི་མང་ར་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྐྱར་བ་དང་། ཅེ་ཁོག་རྫོང་
ཁོངས་སུ་སྐྱར་འདུག་པ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྐབས་སུ་གང་བབ་ལ་གཞིགས་ནས་
འཆད་ཅིས་ཡིན།

རེབ་གོང་ཁོག་དེ་ཉིད་གཉན་རི་དང་། དཔལ་རི། ཁམས་པ་ཐུང་ཅེ།
སྟག་ལུང་། གྱོ་མོ། གཉན་དམར། བྲབ་ཆེན། གོང་མོ། བསྐྱ་ལུང་། རི་ཆེན་
སོགས་གཞི་བདག་དུ་འདོན་པའི་རི་བོ་དེ་དག་གིས་བསྐོར་ནས་ཡོད་ལ། རོང་
བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་སོགས་རེབ་གོང་ལོ་རྒྱུས་གསར་ཆོམ་བྱས་པ་
ཁག་དུ་ཅེ་བྱག་སྒྲིང་བདུན་སོགས་རི་དང་རི་ཕན་གྱི་སྐོར་མང་དག་ཅིག་གསལ་
བ་ནི། དེང་སང་གི་ཅེ་ཁོག་རྫོང་སོགས་སུ་གཏོགས་པ་མང་དག་ཡོད་སྐབས་
འདིར་བཤད་གལ་ཆེ་བ་མ་མཐོང་།

རེབ་གོང་དུ་ཚུ་ནག་དང་། བཅན་ཚུ། རྫོང་ཚུ། སྤང་ཚུ། ཤ་ཚུ། གྱོ་

གྱི་ལོ་བརྒྱ་པ་ལ་བཙོ་ལ་ཅམ་ནས་རེབ་གོང་གི་ཡུལ་ཁམས་འདི་ལྟེ་གྱི་
 ག་ལྟ་བུར་བཙོ་བ་ནི་བྱ་བ་ཆེན་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོ་སྐྱེ་མེད་རིམ་བྱོན་ཡིན་
 ལ། ཤར་རྒྱལ་མཁོ་ན་དང་གྱི་དཔོན་རོང་པོ་ནང་སོ་མཆོད་ཡོན་གྱིས་ཆོས་
 གྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སློ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བརྒྱུད་ས་པ་ཡིན།

དང་དྲུང་མདོ་སྐྱེད་ཆོས་འབྱུང་དུ།⁴ གསལ་བ་ལྟར་གཞན་སོག་བེ་དུ་
 དང་། འཇམ་བེ་དུ། བསེ་བེ་དུ། རྩ་མའི་སྐྱེད་པོ་ན། རྟོར་ནག་བེ་དུ། སྤིང་
 རྩའི་དཔོན་པོ། རྩལ་བོ་བེ་དུ། རྟོར་དཔོན་པོ། མདོ་བའི་དཔོན་པོ་བཅས་རྩ་
 ཐོབ་བོད་ཐོབ་ཀྱི་ལུང་ལས་འདྲིན་པའི་དཔོན་མགོ་མང་ཙམ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་
 ཆོས་སྤྱིས་ཀྱི་གནས་སྐྱེད་ས་ཅི་ཡོན་གསལ་རྟོགས་མ་བྱུང་།

རེབ་ཤོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྲུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་རེབ་ཤོང་ལ་བརྟན་པ་
 རྩ་དར་བར་དར་སྤྱི་དར་སྤྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱི་སྟེ། ཁི་ཤོང་སྟེང་བཅན་གྱི་སྐུ་རིང་
 ལ་སྟོབ་དཔོན་བརྒྱུས་རེབ་ཤོང་གི་ཡུལ་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་བཟ་
 གཏེར་སྐས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རེབ་ཤོང་གྲུབ་སྟོབ་བརྒྱད་ཏུ་གྲགས་པ་དང་།
 དེ་དག་གྲུབ་པ་བརྟེན་སའི་གྲུབ་གནས་བརྒྱད་སོགས་ཡུང་ནས་གསར་སྐྱུ་
 རྟེན་མའི་ཆོས་རྒྱུད་དར་བ་ལ་བརྟན་པ་རྩ་དར་དང་། འཁྱི་གྲང་སྟོབ་པ་འཁྱི་
 རྟེན་མའོན་པོའི་དངོས་སྟོབ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༧༩ ལ་མདོ་
 རྩ་དར་ཏུ་བྱོན་ནས་མི་རྒྱུད་དང་འཁྱི་གྲང་བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་ཆོས་རྒྱུད་སྟེལ་བ་

དང་། ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱུད་འདིན་པ་ལྟ་རྒྱུ་བཟུངས་པ་བྱོན་ནས་ཆོས་དང་གསེ་
དབྱེད། རིགས་རྒྱུད་སོགས་སྤེལ་ནས་ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱུད་དར་བ་ལ་བསྟན་པ་
བར་དར། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ཡབ་སྲས་བྱོན་ཏེ་དཔལ་རི་བོ་དགེ་ལུགས་
པའི་ཆོས་རྒྱུད་དར་བ་ལ་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་ཐ་སྲད་བྱས་འདུག་ཀྱང་། སློབ་
དཔོན་པ་རྣམས་འབྱུང་གནས་དངོས་སུ་རེབ་གོང་ལ་ཐེབས་ནས་ཡུལ་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་མིན་ཐད་དག་སྒྲུབ་སོགས་སུ་པའི་ལོ་རྒྱུས་རང་གི་ལུགས་སུ་བྱས་
ན་ཚུད་གཞིའི་ས་བོན་ཅམ་ཡིན་པར་སྣང་།

རེབ་གོང་བ་དག་གི་རིགས་རྒྱུས་ཀྱི་མཆེད་ཁྲུངས་མ་བཤད་པའི་སྡོན་
ལ་ཞུ་བྱ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིད་པ་ནི། རྒྱ་བཟའ་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་མཛད་པར་
གྲགས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱས་མཛོད་ལྟ་བུ་མཁའ་ཁྲབ་ཚུགས་བྲལ་གྱི་སྐོར་ཡིན།
ཁོ་བོས་ནི་རྒྱས་མཛོད་དེ་ཐོས་པའི་ཐོག་མ་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་འདིགས་
མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་བསྐྱབས་སྐབས་ཡིན་
ལ། སྐབས་དེར་ལོ་རྒྱུས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དོ་སྣང་མི་ཆེ་སྐབས། སྐོམ་
པ་རྒྱ་འདོད་ལྟར་གྱི་མཛལ་འདོད་ནི་མ་བྱུང་རུང་། རེབ་གོང་ལ་རྒྱས་མཛོད་
འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིད་འདུག་ཨང་སྟམ་པ་ཤར།

འདས་པའི་ལོ་ངོ་དུ་མའི་རིང་རེབ་གོང་ཚུགས་ཀྱི་གཞོན་སྐྱེས་ཤེས་
ལྡན་པ་པལ་ཆེར་གྱི་ཁ་ན་རྒྱས་མཛོད་འདིའི་སྐོར་སྒྲིང་གིན་འདུག་པ་དང་། ད་
ལྟོ་རང་ཅག་ལ་རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཏེ་བསེ་རུ་དང་། རྒྱས་མཛོད་མེ་ཏོག་སྐྱེད་ཆལ་ལྟ་
བྱུང་གཤམ་ཞིག་ལས། ཐུའུ་བཀྱན་ནམ་ཐར་དུ་གསལ་བའི་རྒྱས་མཛོད་ཟེའོག་
མར་གྲགས་པ་དང་། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བའི་དེབ་ཐེར་དུང་བྲིས་
མ། ཡང་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བའི་ཏཱ་ལའི་བོན་ལོ་རྒྱུས་སོགས་སྤར་
གྱི་མདོ་སྐྱོད་པ་དག་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་རྒྱུང་གལ་ཆེན་དེ་རིགས་

དུ་ལམ་མངལ་རེ་མེད་པར་གྱུར་སྟབས། རེབ་གོང་རུས་མཛོད་དེ་མངལ་རྒྱུ་
 སྐལ་བ་བྱུང་ན་སྟམ་པ་ཡང་ཡང་ཤར། ལྷག་པར་སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ལོ་ནས་ཡགོང་ས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་མདོ་སྨད་
 ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་གསར་ཅོམ་གྱི་བཀོ་སྐལ་ཐོབ་པ་ནས། རེབ་གོང་རུས་མཛོད་
 མངལ་འདོད་སྤར་བས་ཆེ་རུ་བྱིན་རུང་། རི་བོ་དི་མ་ལ་ཡའི་རྒྱབ་མདུན་བཀལ་
 བཞོད་གྱི་འགག་འཕྲང་དུ་ཅང་དོག་པ་སོགས་རྒྱུ་དབང་གིས་རེ་ཞིག་མངལ་
 སྟབས་མ་བྱུང་ནས་ཕངས་སེམས་གྱི་ངང་གནས་དགོས་བྱུང་། སྟབས་ལེགས་
 པ་ཞིག་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༥ ལོའི་ལོ་མཇུག་བྱང་ཨ་རིའི་གྲང་བྱེར་ནོའུ་ཡོག་(New
 York)དུ་བྱིན་སྐབས། ལ་ཅེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སྐྱེལ་བས་པ་མ་
 འབུམ་གྱིས། རེབ་གོང་རུས་མཛོད་བཟུག་རྒྱུ་བསྟན་བྱུང་བར་དགའ་སྤོམ་ཤིན་
 ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་། བྲེལ་རྒྱུན་སོགས་གྱིས་བམ་སྒྲིག་ཅུ་ལས་ཆ་ཆང་དང་
 ཞིབ་བཟླག་བྱ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཡང་། རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་རུས་མཛོད་ཆ་ཆང་པར་སྒྲིག་
 བརྒྱབ་ནས་གནང་བྱུང་བར་གསེར་གྱི་ས་པག་གཅིག་སྤྲད་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་
 ཆོར་སྐྱེས།

རུས་མཛོད་དེའི་མགོར་ཅོམ་མཁན་ངོ་སྤྲོད་ཅིག་བཀོད་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་
 བཟའ་དག་བཤེས་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཏུ་ཉེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ ལོར་འབྲུངས་
 ཤིང་། རྩོད་པོ་དགོན་ཆེན་དང་། བྱང་རུ་སྤྱོད་། སེ་ར་སོགས་གྱི་ཆོས་གྲར་
 འབྱེམས་ནས་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལླང་ལྟར་
 དགྲུང་ལོ་༥༩ ལྷོང་བྱིར་རེབ་གོང་དུ་ཕེབས། རྩོད་པོ་ནང་སའི་བཀའ་བསྐྱལ་
 ཏེ་རུས་མཛོད་འདི་ཉིད་ཅོམ་མགོ་ཚུགས་ཏེ། ལོ་ངོ་༡༩ རིང་མདོ་དབུས་ཁམས་
 གསུམ་དང་། ལྷག་པར་རེབ་གོང་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་བསྐྱོད་ནས་རེབ་
 གོང་བ་དག་གི་རིགས་རུས་མཆེད་ཁྲུངས་སོགས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་བསྟུ་རུབ་བཤིས་

༩། དགྲའ་གངས་མ༥ ཐོག་ཚུལ་མཐུག་གྲུབ་པར་བཤད།

ད་ལྟ་ང་ཆོའི་ལག་དྲུ་ཡོད་པའི་རེབ་གོང་རུས་མཛོད་ལྟ་བུ་མཁའ་ཁྱབ་
ཕྱོགས་བྲལ་དུ་གྲགས་པ་འདི་ལ་ལག་བྲིས་དཔེ་གཟུགས་ཐོག་གངས་༡༡༧
འདུག་ཅིང་། དེ་ཚུལ་པ་བོ་རྒྱ་བཟའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་
ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་བཟའི་དགེ་བཤེས་འདས་ནས། ལོ་ངོ་༡༡༡ ཅུམ་ལ་ཤར་སྐལ་
ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་འཁྲུངས་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

གང་ལྟར་རྟེན་དཀའ་བའི་རུས་མཛོད་འདི་རྟེན་པ་ལ་དགའ་ཆོར་ཆེན་
པོས་སྒྲིག་མགོ་བཙམས་པ་ཡིན་ཅོད། རུས་མཛོད་དེ་སྒྲིག་གིན་སྒྲིག་གིན་ཡིད་
སེམས་ཀྱི་དགའ་ཆོར་དེ་སྐྱོ་ཆོར་ཞིག་དྲུ་གྱུར། རྒྱ་མཆན་ནི། རུས་མཛོད་ཀྱི་
ཐོག་གངས་༡༡༡༧ ཅན། བོད་ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ། །དཔལ་ལོ་རྒྱན་པ་སྒྲ་
འབྱུང་གནས་ཐེབས། །སྤྱིར་མཁའ་འགོའི་གནས་སྒོ་གངས་མེད་ཕྱེ། །སྒྲིས་
ཅིག་ཅར་སྤྱལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་བཀྲེས། །ཞེས་སོགས་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་ལུང་
མང་པོ་བྲངས་འདུག་པ་དང་། ཐོག་གངས་༤༡ ཅན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་
རྒྱ་བྱི་(༡༧༥༡)ནས་མེ་འབྱུག་༡༧༥༦ ལོའི་བར་ཁྱི་བརྒྱུངས་པའི་ལོ་བཞི་བ་ཤིང་
ཡོས། ཞེས་དང་། ཐོག་གངས་༥༥ ཅན། གཅིག་དགུ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགུའི་ལོར་
གྲུང་གོ་གྲུང་ཁན་ཏང་གི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་ཀྱན་དྲུ་བྲལ། ཅེས་དང་། ཐོག་
གངས་༥༩ ཅན། དེའི་བུ་དཀོན་མཆོག་ཆོའི་བརྟན་ཏེ་ད་ལྟ་བུ་བྱང་ཅིའི་ཚེ་རྒྱིག་
ཆེན་མོ་དང་ད་ལྟ་སྤྱི་བྲང་ན་གནས་ཡོད། ཅེས་དང་། ཐོག་གངས་༦༢ ཅན།
ཀོས་ནན་སྤྱི་ཀ་ཡིན་པས་ཀོས་ནན་ཞན་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་སུ་ཟབ་མོ་གནས་
ཟེར་བའི་ས་ཞིག་སྤྱི་ཆོགས་གསར་རྟེན་གཉིས་ཀ་ན་མེད་དོ། ཞེས་དང་། ཡང་
ཐོག་གངས་༦༢ པར། ད་ལྟ་སྤོན་ཆོས་ཞང་སྤྱི་དགའུང་ནི་ཐང་ལ་གའི་བཀའ་
བུལ་ཁྲུག་ན་ཡོད། ༡༧༥༩ ལོར་སྤྱི་དགའུང་རྟེན་བུ་ལས་སའི་ས་ནི་ཀ་བུལ་

དགོན་པའི་འདུ་ཁང་ཁ་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཤོག་གངས་༧༩ བ། འབྲི་སྒོལ་
འདི་ནི་རེབ་གོང་རུས་མཛོད་ལྟ་བུ་མཁའ་ཁྱབ་ཕྱོགས་བྲལ་ལྟར་བྲིས་པ་
ཡིན་ཞེས་འབྲུང་བ་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཡིད་ལ་རྒྱན་རིང་བསམ་པའི་རེབ་དང་།
དགའ་ཚོར་ཡོད་ཆད་བཅོམ་སོང་བ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་རུས་མཛོད་དེའི་ཤོག་གངས་༧༩ གྲུ། རྗེས་ནས་སློན་ཆོས་དཔོན་
པོ་གཏན་ནས་པ་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་རོང་བོ་ནང་སའི་བཀའ་བཞུགས། ནང་སྐྱེ་
རྒྱལ་ཆོ་རིང་མན་ཆད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཁ་སྐོང་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་བྱས་པ་
ལྟར། གཡེར་གཤོང་སྐྱེ་འཕྲེང་དྲུག་པ་ཆེན་མོས་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་ཀྱི་དགེ་བཤེས་
དགོན་མཆོག་ལ་ནང་སའི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་སྐོང་ཞིག་བྱེད་དགོས་བཀའ་བསྐྱར།
བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ལོ་མགོར་བྲིས་ཏེ་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷག་
ཆང་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་མཛོད། ཅེས་བཤད་ཡོད་སྟབས། ཤར་སྐལ་ལྡན་པའི་ལུང་
མང་བོ་བྲངས་པ་སོགས་མི་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ལོ་མགོ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལ་ཁེལ་བས། དེ་སྐབས་སྤྱི་
ལོ་༡༧༩༩ དང་། ༡༧༥༦ སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འཁོད་མི་སྲིད་པ་ཡིན།

རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན། ད་ལྟའི་རེབ་གོང་རུས་མཛོད་ལྟ་བུ་མཁའ་
ཁྱབ་ཕྱོགས་བྲལ་ཞེས་པ་དངོས་སུ་མེད་བཞུགས་ཡོད་ཁྱལ་གྱིས་རང་འདོད་ལོ་
རྒྱུས་གསར་བཟོ་བྱས་པའམ། ཡང་ན་རྩ་བའི་དཔེ་རྒྱུང་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་
ཡིད་མ་ཆེས་ནས། ལུང་ཆན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལར་ཞེན་དབང་བཅན་པར་
བྱས་ཏེ་བཟོ་བཅོས་ཀྱིས་ལྟ་བུ་པ་གང་ཡིན་ཆ་མ་འཆལ་གྱང་། ཁོ་བོས་མདོ་སྐད་
ལོ་རྒྱུས་ཚོམ་སྒྲིག་གི་རྒྱ་ཆར་བཀོལ་བའི་གདེང་ཆོད་མ་རྟོག་ཏེ།

རེབ་གོང་གི་རུས་རྒྱུད་སྐོར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྤེ་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་མཐའ་
གཅིག་འདྲིན་བྱ་འོས་པ་མིན་ཞིང་། བྱེད་པར་དུ་རེབ་གོང་ལོ་རྒྱུས་ནམས་སུ་

གསལ་བ་ལྟར། བོད་མི་ཙམ་མ་བཟད་ཏོར་ཡུལ་དང་རྒྱ་ནག་ནས་ཡོང་བའི་སྡེ་
 ཆོ་འབོར་ཆེན་སྡེ་མོ་ནས་ཡོད་སྟབས་ཡུལ་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་བོད་ལ་
 གཏུགས་མི་ཐུབ་ཀྱང་། མགར་སྟོང་བཙན་གྱི་རིགས་སྲས་མཆན་འབུམ་ཞེས་
 པའི་རིགས་རྒྱུད་རེབ་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལས་མགར་ཅེ་སོགས་བྱང་ཚུལ་དང་།
 འབྲི་གུང་རིན་ཆེན་བཟང་བོ་དང་། བདེ་སྐྱད་པ་ཡུལ་སྟོང་དཔལ་བཟང་། བདེ་
 སྐྱད་པ་ཅོང་ཁའི་རྫོང་བཟང་། ཆོ་བཞིའི་དགེ་བསྟེན་བཙས་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ ལོར་
 བདེ་སྐྱད་དུ་ཕེབས་ནས། སྟག་ཆང་ལྟ་མོ་དང་། གནམ་ལ་ཏོར་གཙང་
 སོགས་སུ་འགོ་དོན་བྱེད་བཞིན་རེབ་གོང་གེལ་དགོན་སོགས་བརྒྱད་ཅིང་།
 གདོང་སྒྲའི་སུམ་མདོར་སླེབས་ཏེ་གནས་གཞི་བཟུང་། ཕྱིས་ཆོ་བཞིའི་དགེ་
 བསྟེན་སྟག་ལུང་དཔལ་རིའི་བྲག་དུ་བཞུགས་ཏེ་བྱིས་ཐབ་བསུས་པ་ལ། སྲས་
 གུ་རུ་རིག་འདོན། པར་རིག་འདོན། རྩོམ་རིག་འདོན་གསུམ་བྱང་བའི་རྒྱུད་
 པ་འཕེལ་བ་ལ་ཆོ་བཞི་དང་། མཁར་གོང་དུ་མདོན་སྦྱོད་ཀྱི་བྱས་པ་ཙན་མང་
 བོ་བྱང་བ་བཙས་ཀྱི་རྒྱུད་པར། ཆོ་བཞི་དང་། ཨ་གོང་། ཡི་དོགས་བཙས་སྡེ་
 ཆོ་གསུམ་བྱང་བའི་རྒྱུད་པ་ལ་སྟགས་རྒྱུད་མང་བོ་འཕེལ་བའི་མང་གཞིའི་སྟོང་
 ད་ལྟའི་རེབ་གོང་སུར་ཐོགས་སྟོང་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐ་སྐད་འདི་བྱང་བ་ཡིན་
 ལ། བདེ་དོན་གོང་གསལ་ཆོ་བ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུད་པ་སྐོར་ཞིག་དབུས་ཀྱི་འབྲི་གུང་
 བའི་རྒྱུད་པ་དང་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་དབུས་གཙང་རུ་བཞིའི་ནང་ཆན་དབུ་རུ་བྱང་ཕྱོགས་གཉན་ཆེན་
 ཐང་ལྟའི་ལྷ་ཞོལ་འདམ་འོ་མའི་ཐང་དུ་རོང་བོ་ཞེས་པའི་འབྲོག་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཡོད་པའི་ནང་དུ། ས་སྐྱུ་འཁོན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་འདོན་ཅིང་གསང་སྟགས་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་རོང་བོ་ཨ་ཁྱེས་ཀྱན་དགའ་དོན་གྲུབ་བྱ་བའི་
 གསོ་དབྱང་མཁས་པ་ཞིག་བྱོན་པ་དེ་ཉིད། ས་པཌ་གྱི་བཀའ་བཞིན་མདོ་སྐྱད་

དུ་ཐེབས་པའི་ལམ་པར་འབྲི་ཆུ་དང་མ་ཆུའི་བར་མདོ་ནས་(འདི་རེབ་གོང་
སྟོད་ཀྱི་ལུང་བཟང་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཡང་འདུག)ཀུན་ཇག་གིས་གཙུག་པ་ལ།
གཏོར་ཟོར་འཕངས་པ་བྲག་སྒྲ་ཞིག་ལ་ཁེལ་བས་བྲག་སྒྲ་ཆད་པས་ཇག་པ་
ནམས་ཀྱིས་འདི་བའི་མཐུ་རྒྱས་ཆོར་ཏེ་བཤགས་པ་སུལ། དེའི་ཆེན་བྱས་ཏེ་
མཆན་སྟན་རྒྱས་མགོ་བཙམས་ཤིང་། ཕྱིས་ཁོང་གི་མཆན་དངོས་ཀྱིས་འཕོད་
མཁན་མེད་པར་ལྟ་རྗེ་བྲག་སྒྲ་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས།

རིམ་གྱིས་རྒྱལ་ཐང་དང་ཏོར་སྟན་བཟང་དུ་གཞིས་པ་བཅིང་། གཙན་
ཆའམ་ཁྲི་ཀའི་བུ་མོ་ཞིག་བཅུན་མོར་བསུས་ཏེ་ཁྱིམ་ཐབ་བཟུང་བས་གཙན་
ཆའི་དཔོན་པོས་མཆོད་གནས་སུ་བཀྱར། ཁོང་གི་གསོ་དབྱེད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་
ཆེན་པོ་བྱང་ནས་མཆན་སྟན་ལྷག་པར་འཕེལ། སྐབས་ཤིག་གཙན་ཆའི་བྱིས་
པ་ནམས་ལ་ལྟ་འབྲུམ་པོག་པ་ལ་འདི་བས་སྟན་བཙུག་མཛད་པ་ལམ་སྟོངས་
བྱང་བས་དགུ་རོང་སྒྲ་འབྲིལ་ཡན་ཆད་ས་སྐལ་དུ་སུལ་སྟོར་རོང་བོ་ནང་སའི་
ཡིག་ཆ་དུ་ཡོད་པའི་ངག་རྒྱན་ཡོད་འདུག་ཅིང་། སྟན་དབྱེད་དང་མཐུ་རྒྱས།
སྐབས་དེར་བོད་ལ་མངའ་དབང་སྐྱེས་མཁན་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པ་
བཅས་ལ་བཞེན་ནས་རེབ་གོང་གི་སྤྱི་དཔོན་དུ་བཀྱར་བ་ཡིན་འདུག

ལྟ་རྗེ་བྲག་སྒྲ་བའི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་ཐད་མ་ཡུལ་རོང་བོ་སྟོན་
ཆོས་ལོ་རྒྱས་སུ། གྱི་ལོ་༡༡༥༩ ལ་འཁྲུངས་ཤིང་། གྱི་ལོ་༡༣༥༩ ལ་འདས་པར་
བཤད་པ་ལྟར་ན། འཁྲུངས་ལོ་རབ་བྱང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟུལ་དང་། འདས་
ལོ་རབ་བྱང་བཞི་བའི་ཆུ་སྟུང་ལ་ཁེལ་ཞིང་། དགྲང་གངས་༤༠ ལ་བཞུགས་
པའང་ཤེས་རྒྱས་སོ།

ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་དོགས་པ་བླ་ས་ཞིག་ནི། རོང་བོའི་གདན་
རབས་⁵དང་། སྤིང་རྒྱ་སྐྱ་མ་ཆེ་རིང་གི་རེབ་གོང་ལོ་རྒྱས་སོགས་སུ། ལྟ་རྗེ་བྲག་

སྒྲོལ་སྤྲུག་པམ་སྤྱི་ལོ་ལྟར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་སྤྱི་ལོ་གདན་ས་མཛད་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་བཤད་འདུག་པ་འདི་ཡིན། རྒྱ་མཚན་ནི། རབ་བྱུང་བཞི་བའི་ཆུ་སྐང་ཉེ་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༩ ལོར་དགུང་གྲངས་༡༧ ལ་སྤྱི་ལོ་ལྟར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་སྤྱི་ལོ་གདན་ས་གསར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པས། ལྷ་རྩེ་བྲག་སྒྲོལ་སྤྲུག་པམ་སྤྱི་ལོ་སྐབས་དེའི་གདན་ས་མཛད་མཁན་གྱི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་ག་ལ་སྤྱི་ལོ།

དེས་ན་རྩོད་པོ་སྤྱོད་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ལོ་ལྟར་གྱིས་ལུང་བསྟན་ལྟར་མདོ་སྐྱད་དུ་ཕེབས་ཟེར་བ་ནི་བདེན་སྤྱི་ལོ་ལྟར་པ་ཞིག་སྤྱི་ལོ་ལྟར་བྲག་སྒྲོལ་སྤྲུག་པམ་སྤྱི་ལོ་ལྟར་མཛད་ཁེང་ལུང་བསྟན་གནང་དུས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྐང་ཉེ་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༥ ཡིན་སྤྱི་ལོ་ལྟར་ཁེང་མདོ་སྐྱད་དུ་ཕེབས་དུས་སྤྱི་ལོ་དེའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་མགོ་ཚམ་ལ་ཁེང་བ་ཤེས་ཀྱས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་སྤྱི་ལོ་ལྟར་མདོ་སྐྱད་འབྲུམ་བྱུང་ནས་ཡབ་ཀྱི་དཔོན་ས་བཟུང་བ་ལ་རྩོད་ཆེན་མདོ་སྐྱད་འབྲུམ་ཞེས་གྲགས། རྩོད་ཆེན་མདོ་སྐྱད་འབྲུམ་གྱིས་གཅན་ཆའི་དཔོན་པོ་འབྲུམ་ཡག་རྒྱལ་གྱི་བུ་མོ་ལྷ་ཡག་སྤྱོད་མ་བསུས་པ་ལ་བུ་དགུ་དང་བུ་མོ་གཅིག་བྱུང་ཞིང་། ལྷ་འབྲུམ་གསུམ་དུ་སྤྱི་ལོ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ལྟར་གསུམ་དང་། མི་འབྲུམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་སོ་གསུམ། འབྲུམ་འབྲུམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་དག་གིས་ནང་དམེ་བྱས་པར་གྲགས། མདོ་སྐྱད་འབྲུམ་དོར་རྒྱལ་པོ་ཞིག་དང་འབྲུམ་བས་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བ་སོའི་ཐམ་ཀ་སོགས་གནང་བ་ལ་བཞེན་ནས་རྩོད་པོ་ནང་སོ་ཞེས་པའི་མིང་གསར་དུ་བྱུང་བར་གྲགས་པ་ལ་བཞུས་ན། དེ་སྐབས་ནས་ཡུལ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལོ་ལྟར་བའི་དབང་ཤུགས་སྤྱི་ལོ་ལྟར་ཞེན་ཡང་ཤེས་ཀྱས་ཤིང་། འདི་ལ་སྤྱོད་པོ་བཅུ་གཉིས་སུ་གྲགས་པའང་ཡོད་འདུག་གོ།

དང་པོ་ལྟ་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་ཆེ་བ་ནི་རོང་པོ་སྐྱ་མ་བསམ་གཏན་རིན་
ཆེན་དང་། འབྲིང་བ་ཀུན་སྤངས་གཤགས་པ་རྒྱལ་མཚན། རྒྱུང་བ་སློ་གྲོས་སེང་
གེ་གསུམ་ཡིན་ལ། རོང་པོ་སྐྱ་མ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་
མཚོའི་སྐྱེས་རབས་སྡོན་མར་ཅི་སློལ་ཡང་ཡོད་འདུག

ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་པ་སྐྱ་མའི་བཀའ་ལྟར་བཞིན་མདོ་སྨད་དུ་
བྱོན་ནས་ཤ་སྦྱང་དུ་དགོན་པ་འདེབས་སྐབས། རོང་པོ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་
གྱིས་ཆོས་རྗེ་དོན་པའི་བྱང་ནས་བསྟེན་རྒྱུ་གས་ཞུས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་མང་
དུ་ཞུས་པར་བཤད། འདི་བ་ས་དཀྱིལ་ཏཱ་བེ་དུ་བྱ་བ་དང་མཚོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་
ཏེ་རབ་བྱུང་དུག་པའི་རྒྱ་ཏཱ་མེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྒྱལ་ཐང་དུ་རོང་པོ་དགོན་
ཆེན་གྱི་ཐོག་མའི་མང་བའི་བ་ཡིན་ལ། རིམ་གྱིས་མར་ནང་གི་སྐྱ་མཚོད་ནང་
སོས་གདན་བྱངས་ཏེ་རབ་བྱུང་དུག་པའི་མེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལས་མས་སུ་ཤིང་
ལེ་ཁ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྗེ་དང་དགོན་པ་དང་། རབ་བྱུང་དུག་པའི་རྒྱ་ཏཱ་མེ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོར་རྗེ་སྤྱི་དགོ་རིའི་གྲ་ཚང་གཞིས་ཕུག་འདེབས་མཛད་པའི་ལོ་དེར་
དགོངས་པ་རྗེས་ལ།

འབྲིང་བ་ཀུན་སྤངས་གཤགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དགོན་སྡེ་གསར་
འདེབས་བྱས་པ་སོགས་ཆོས་སྤྱི་དཀྱིལ་སྐྱ་མཚན་ཆེན་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
མ་བུང་ཡང་། སྐྱ་མ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་པ་དགོངས་པ་རྗེས་རྗེས་གདན་
ས་བསྐྱུངས་པར་བཤད།

རྒྱུང་བ་སློ་གྲོས་སེང་གེ་ནི་རྒྱ་ནག་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཚོན་ཏེས་
ཁྲི་ལོ་གཞིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་གདན་བྱངས་ཏེ་དབུ་མར་བཀྲར་ཅིང་།
དབུ་ཞུ་དང་ལས་ཐམ་སོགས་གནང་སྐྱེས་དང་བཅས་ཏཱ་ཀློ་མེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལྟུང་ལས་གནང་། ཕྱིས་ལྟུང་ལས་དེ་དག་ཤར་

སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་སྐྱ་ཤེང་ན་རིམ་ལ་ཐོབ་སྟེ་རྒྱ་འདྲིན་བྱས་པར་བཤད།⁸ ཕྱིར་
 རེབ་གོང་དུ་ཕེབས་ནས་ས་ཡ་ཅི་སྒྲ་དཔོན་བྱང་འབྲེལ་དུ་གྱུར་ནས་རོང་འབྲོག་
 གི་སྡེ་མང་པོ་དབང་འོག་དུ་བསྐྱུས་ཤིང་། བཅུན་ཁུལ་བསྐྱུས་ཏེ་གསེར་ཁང་
 དང་། བཞོན་པོ་རྩ་སྐྱེས་སུ་གྲགས་པའི་མགོན་ཁང་བཅན་པོ་མ། རང་གི་སྒྲ་
 བྲང་སོགས་བཞེངས་སྐྱབ་ཀྱིས་འཁོར་གཞིས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་། རེབ་གོང་
 རོང་འབྲོག་མི་སྡེ་དགོན་པ་དང་བཅས་པར་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་
 ཀྱིས་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ལ། བྱང་སོའི་གཞིས་ཀ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཁྲིམས་སྒོ་
 བཅུགས་ཤིང་། ཕྱིས་ཡ་མིན་དུ་འབོད་པ་བྱུང་བར་བཤད།

སྤྱིར་བཏང་མདོ་སྐྱད་ལོ་རྒྱུས་སུ་ནང་སོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་འདི་ཤིན་དུ་
 འབེལ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ནང་ནས་ཆེས་ཡོངས་གྲགས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་
 རིང་ཤོས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་རོང་སོ་ནང་སོ་འདི་ཉིད་ཡིན། བྱང་སོ་ཞེས་པའི་གོ་
 གོན་ཐད་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་སྤང་སྟེ། མཁས་དབང་དགེ་ཆོས་
 ཀྱིས་ཆོས་རྒྱལ་བཅན་པོ་ཆོའི་སྐུ་བས་ཕྱི་ཕྱོགས་ལ་སོ་ལྷ་བྱེད་པའི་ཕྱི་སོ་དང་།
 བོད་རང་གི་ནང་ཁུལ་ལ་སོ་ལྷ་བྱེད་མཁན་ནང་སོ་རིགས་གཞིས་ཡོད་པར་མ་
 ཟད། སོ་སྒོན་ཞེས་པའི་གོ་གནས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞེད་པ་དང་། གསེར་ཏོག་
 སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོས། བྱ་བཅུན་ལ་གནང་རྒྱུའི་གོ་གནས་ཤིག་གི་
 མིང་དུ་བཤད། མཁས་དབང་ལྷ་འབྲུམ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས། འདུན་ན་འདོན་
 ཀྱི་དོན་དུ་བཤད། རྒྱུ་ཡིག་ཆང་འགའ་ཞིག་དུ་མདུན་དོས་ཀྱི་སོ་ཁང་གི་དོན་
 ཏེ། རྒྱ་ནག་གོང་མའམ་དབུས་སྲིད་གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མིང་
 དེ་ལྟར་ཐོགས་ཟེར་བ་སོགས་སྤྲོ་ཆོགས་ཤིག་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་རྒྱུ་ཡིག་གོང་
 མ་ཆོས་བོད་ཀྱི་ནང་སོའི་རྒྱུ་པ་ཁག་ཅིག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཆེད་གོ་མིང་སྤྲོ་
 ཆོགས་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་སོའི་གོ་དོན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དོ་ཕོག་

བཏང་བ་ཙམ་ལས། མིང་ཆོག་འདི་ལ་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཤན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་
ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་ད་ཅང་གསལ་བོ་ཡིན།

དེ་ནས་སློ་བྱོས་སེང་གའི་དཔོན་པོ་ནང་སོ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་
ཁྱིས་རེབ་གོང་ཡར་ནང་མར་ནང་དོ་སྤྲོས་བཅས་ནང་སོ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་དཔོན་
བྱས་ཤིང་། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སྤྱི་པག་གྲུ་བས་ནང་སོ་གྲུ་ཞེས་པའི་
གཟེངས་བསྟོད་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆན་ལ་ནང་སོ་གྲུ་ཐོགས། རྒྱ་
ནག་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བང་ཆེན་ཆེན་ཁྲི་ཀར་འབྱོར་བ་དང་འབྲེལ་ལམ་བྱུང་
བ་བརྒྱད་ནས། ནང་སོ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་དོ་གཡོག་བཅུ་རྒྱ་ནག་དུ་
སོང་ཤིང་། གསེར་དབུལ་ཁྱིས་ཐོགས་བྱངས་དངོས་འབུལ་བམ་མཐོ་བ་དང་
ཡི་གེ་སྤུལ་བས་གོང་མ་དུ་བྱས་ཏེ། ནང་སོ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་ལ་རྒྱ་
དང་། ནང་སོ། རྒྱ་ཡུལ་གྱི་བེ་ལུ་ནང་སོ་བཅས་ཀྱི་ཐམ་ཀ་སུམ་བཅེགས་གནང་
བས། མི་གཅིག་ལ་ཐོབ་གསུམ་དང་། དཔོན་གཅིག་ལ་སྤྲིམས་གསུམ་ཞེས་
པའི་ཁ་དཔེ་བྱུང་བར་གྲགས་སོ།

དེ་ནས་ནང་སོ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྤྲོས་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན།
རྒྱ་ནག་དུ་ལན་གཉིས་སོང་ནས་ལས་ཐོབ་སྤངས། དེའི་སྤྲོས་སློ་བྱོས། དེ་ལ་
སྤྲོས་བདུན་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་སློ་བྱོས་མཆོག་གྲུབ། (འདི་ཡང་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་
ནས་རྒྱ་ཐོབ་སྤངས། ས་སྤྱུལ་ཕེབས་ནས་བོད་གཞུང་གིས་ཐོབ་གནས་ཆེན་
པོ་སྤྲོད་པས། འདི་བ་རྒྱ་ཐོབ་ལས་བོད་ཐོབ་ཆེ་བར་བཤད།)དེ་ནས་སྤྲོས་བཞི་
བ་སློ་བྱོས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁུ་བོ་སློ་བྱོས་མཆོག་གྲུབ་བཞུགས་དུས་ནས་ནང་སོའི་
ཁུར་སྤངས། (འདི་རྒྱ་ནག་ལ་ཐེངས་བཞི་ཕེབས། རྒྱལ་བོའི་མདུན་ན་འདོན་
དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དམག་གཏོང་ལེན་བྱས་པས་དམག་གི་བྱུང་ཡིག་བྲག་པའི་
ཐོབ། དུ་རྒྱ་ཐོ། རྒྱ་ཐོ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཐམ་གཟེངས་བསྟོད་སྤངས།)དེའི་སྤྲོས་

སྒོ་གྲོས་དཔལ་ལྷན། (འདི་བ་ས་སྐྱ་དང་དབུས་གཙང་དུ་ཐེངས་གཅིག་དང་།
 རྒྱ་ནག་ལ་ཐེངས་གཉིས་པེབས་ཏེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུང་མཁན་གྱི་དམག་དཔོན་ཏུ་
 ཕྱིའི་ལས་ཆེན་སྐར་རྒྱན་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་བཀའ་བབ་གཙུག་
 བོ་ཞེས་པའི་མཆན་བཏགས་དང་ལས་ཀ་སྤྱད། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་གཟི་བརྒྱུད་ཆེ་
 བར་བཤད།) དེ་ནས་སྒོ་གྲོས་བཟླ་ན་པ་དང་། བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ། སྤིང་
 རྒྱ་སྐྱ་མ་ཆེ་རིང་གིས་ནང་སོ་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ནས་སྤིང་དབང་
 ཉམས་པར་བཤད་ཅིང་། དེང་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྐྱབ་རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པས་ཀྱང་།
 ནང་སོ་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ནས་རྒྱུང་ཟད་ཉམས་མགོ་ཚུགས་པར་
 བཤད་ཅིང་། བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐབས་ནང་སོ་དཔལ་ལྷན་གྱུ་རྒྱས་ཏོར་
 ཏའི་ཆིང་ཚུ་ཁྱེད་དཔོན་ལ་མགོ་འདྲེན་བཅོལ། བལ་གྱུར་དཀར་བོ་ཅན་གྱི་སོག་
 བོ་རྒྱམས་དང་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་བའི་མགོ་བཙུགས།¹⁰ ཞེས་པ་ཙམ་ལས་
 མ་བཤད་ལ། ནང་སོ་འདི་བས་བཀའ་འགྱུར་གསེར་གྱིས་སོགས་རྟེན་བཞེངས་
 མང་ཞིག་བྱས་འདུག་མོད། དཔོན་ས་རང་ཚུགས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་དང་
 དབང་ཐང་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༥༥༩ ཙམ་ནས་ཏོར་དམག་གིས་བོད་སྡེ་མང་བོར་བཅན་འདྲེལ་བྱས་པས་
 ནང་སོ་དཔལ་ལྷན་གྱུ་རྒྱས་ཏོར་དའི་ཆིང་ཚུ་ཁྱེད་བར་མགོ་བཏགས་ཞུས་
 ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་སྤྱི་དཔོན་ནང་སོའི་དབང་ཤུགས་ཉམས་ཞེས་སུ་སོང་།

དེའི་རྗེས་སུ་ནང་སོ་སྤུན་ཆོགས། ནང་སོ་ཆོས་གྲགས་དར་རྒྱས། ནང་
 སོ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས། ནང་སོ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཆན། ནང་སོ་
 བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དཔོན་དུ་གཏོགས་
 པ་ནང་སོ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ། འདི་ལ་རྒྱ་ཐོབ་མཐོ་བས་སོག་པོ་ལང་དང་
 གོ་གནས་མཉམ་པར་བཤད། ནང་སོ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ། ནང་སོ་དབང་

དྲག་དར་རྒྱུ། བྱང་སོ་མཁར་བྱམས་བསྟན་པ། བྱང་སོ་རྒྱ་དང་སྒོ་བཟང་
བསམ་གྱུ་བ། དེའི་རྗེས་ནས་བྱང་སོའི་བྱ་རྒྱུད་ཆད་པས་འཕྲོག་ཏུ་ནས་ཁྱིམ་
རྒྱུད་འཛིན་དུ་ཡོང་མཁན་བྱང་སོ་དབང་ལོ་དང་། མགོན་ལོ་གཉིས། དབང་
ལོ་བྱང་སོར་བསྟན། དབང་ལོའི་བྱ་དར་རྒྱས་དང་། དེའི་བྱ་སྐལ་བཟང་ནམ་
རྒྱལ། ཆེ་རིང་འབྲུག་ ལྷ་འབྲུམ་ཐར་གསུམ་ལས་ཆེ་རིང་འབྲུག་བྱང་སོར་
བསྟན། སྐལ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་ལ་བྱ་ར་རྒྱ་དང་། ལྷ་འབྲུམ་ཐར་ལ་བྱ་སྒོ་བཟང་
དང་ཤ་བོ་གཉིས་ལས་ཤ་བོ་བྱང་སོར་བསྟན། ར་རྒྱ་ལྷ་འབྲུམ་རྒྱལ་ལ་བྱ་དཔལ་
མཁར་རྒྱལ་དང་། མཁར་འབྲུམ་རྒྱལ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། སྒོ་བཟང་གི་བྱ་བན་
ཁོ་དང་། ཤ་བོ་དོན་གྱུ་བ། སངས་རྒྱས་རྒྱུ་བས། དཀའ་ཐུབ་ཆེ་རིང་། མཁའ་
འཕྲོ་རྒྱབས་ལྷ་བྱུང་། བྱང་སོ་རྒྱ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་བྱ་བཞིག་བྱུང་འདུག་ཀྱང་རྒྱུད་
པ་གང་ཡིན་མ་དེས། བྱང་སོ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་། འདི་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར།
བྱང་སོ་མཁར་འབྲུམ་རྒྱལ། དེའི་སྐབས་ནས་སྟོན་མཆེད་དག་གིས་བྱང་སོའི་
དབང་ཆ་འཕྲོག་ཚེད་བྱས་ཏེ་བྱང་སོ་བཞིའི་རིང་མཐུན་ལམ་མ་བྱུང་བར་
བཤད།

རྩེ་བོའི་རྒྱ་སེར་རྒྱ་མགོ་དྲག་གསལ་ཆོགས་ནས་བྱང་སོའི་དུས་ཡུན་
ལོ་ལྷ་ནས་གསུམ་བར་ཐག་བཅད་ཅིང་། རྩེ་བོའི་ཁོངས་སུ་ཤེས་འཛོན་
གཤམ་པ་ཅན་སུ་འདྲ་བྱུང་ཡང་བྱང་སོའི་རྒྱུད་པ་མིན་ཆེ་བྱང་སོར་བསྟན་མི་
ཆོག་པའི་གྲོས་ཐག་བཅད། དེ་ནས་བྱང་སོ་ཨ་འཕན། བྱང་སོ་དགའ་རབ་
རྩི་རྩེ། བྱང་སོ་འདིས་རྒྱ་ཐོབ་སྤངས་ཏེ་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་རིང་བྱང་སོའི་དབང་
ཆ་བཟུང་ཟེར། དེས་ན་གོང་གི་བྱང་སོའི་དུས་ཡུན་ལོ་ལྷ་ནས་གསུམ་བར་ཐག་
བཅད་པ་དེར་བྱས་པ་མ་ཐོན་པ་འདྲ། དེ་ནས་བྱང་སོ་དཔལ་ལྷན་དོན་གྱུ་བ།
བྱང་སོ་ལོ་ཏེ། བྱང་སོ་ཐུབ་པ་རབ་གསལ། འདིས་བྱང་སོ་བདུན་གྱི་རྒྱ་ཆ་བ་

མཛད་ནས་ལོ་ངོ་ཉེར་གཅིག་རིང་ནང་སོའི་དབང་ཆ་བཟུང་། རང་སོ་ཁ་སེར།
 རང་སོ་ངག་དབང་། རང་སོ་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས། རང་སོ་འཇམ་དབྱངས།
 རང་སོ་རྡོ་རྗེ་བསམ་འགྲུབ། རང་སོ་འཕྲིན་ལས། རང་སོ་མགོན་པོ་རྒྱལ། དེ་
 བཅས་རང་སོ་དུ་མའི་རིང་ལ་རང་སོའི་དབང་ཆ་ལ་འཕྲོག་ཚེད་ཆེན་པོ་བྱང་སྟེ་
 ལོ་མང་རིང་འདུམ་མ་ཐུབ། རང་སོ་མདོ་སྟེ། རང་སོ་འཇིགས་མེད་སྟོབས་
 རྒྱལ། རང་སོ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་རྣམས་སོ།།

རྩེ་པོའི་རང་སོ་མཐའ་མ་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ནི་སྟེ་ལོ་༡༧༡༤ ལོར་
 རྩེ་པོ་ནས་སྟེས་ཤིང་། གཞོན་དུས་གྲ་བ་དང་ཕྱིས་ཁྲིམ་ཐབ་བཟུང་། སྟེ་ལོ་
 ༡༧༤༥ ལོར་བེ་ལིང་དུ་སོང་ནས་ཁ་ཆེ་མ་ཐུ་སྤྲང་དང་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས་དམག་
 དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་དང་། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་སྟེ་གོས་
 ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་འཐུས་མི། བོད་ཡིག་གི་དྲུང་ཆེ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་སྤངས། སྟེ་
 ལོ་༡༧༤༥ ལོའི་ཟླ་༡ པའི་ནང་ཕྱིར་རེབ་གོང་དུ་ལོག་ནས་རྩེ་པོ་ནང་སོའི་
 གོ་གནས་བཟུང་། སྟེ་ལོ་༡༧༥༡ ལོ་ནས་རེབ་གོང་རྫོང་སྟེ་གོས་ལྷན་ཆོགས་
 ཀྱི་འཐུས་མི་དང་། རྫོང་དཔོན་གཞོན་པ། རྫོང་དཔོན་ལས་ཆབ། མ་སྟེ་བོད་
 རིགས་རང་རྫོང་ཁུལ་གྱི་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་པ། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་འབྲུ་རིགས་
 ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་པ། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་དམངས་སྲིད་ལས་ཁུངས་
 ཀྱི་མགོ་གཙོ། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གོས་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་གཞོན་པ་སོགས་
 གོ་གནས་བསྟོལ་བཅེགས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་སོ་བཀྲ་ཤིས་འདི་དང་། ཤར་སྐལ་
 ལྷན་རྒྱ་མཆོ་སྟེ་སྤེང་བདུན་པ་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས། ཁོང་གི་སྟེ་
 མཆེད་ཡིན་པ་ཐུག་མཛོད་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོ། རྒྱལ་བོའི་དཔོན་པོ་རྡོ་རྗེ་
 དབང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁན་སྟེ་བས་སྐབས་དགའ་
 བསུ་བྱས་པ་བོད་ཡུལ་པལ་ཆེར་དང་འབྲུ་བས། རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙན་འཛུལ་

སྲ་བརྟན་མ་ཆགས་པར། ཁོང་ནམ་པར་གོ་གནས་སྣ་ཆོགས་སྤྱད་དེ་བསྐྱེ་
འགྲུག་ལ་བཙོན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་བོད་ཡུལ་ནི་ལ་གྱིས་མནན་བྱིན་པའི་
མཆོམས་ཏེ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོའི་ཉོར་ཁྲ་༩ ཆོས་པ་ ཉེན་མ་ལྟོ་ཁྲུལ་དུ་བསྐྱོང་
འགྲུག་དང་། ཆོས་༡༥ ཉེན་འཛིན་བཟུང་གིས་མི་དམངས་ལ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་
དུ་བརྟུག་སྟེ་བྱི་ལིང་དུ་ཁྲིད་ནས་བཙོན་འདུག་བྱས།

ཕྱིས་ནང་སོ་བཟ་གིས་ནམ་རྒྱལ་སྤྱོད་གྲོལ་ཐོབ་པ་ལས། ཤར་ཆང་
དང་། རྒྱལ་བོའི་དཔོན་པོ་གཞིས་ཀ་མདོའི་གདོང་དམར་སྒར་བཙོན་འདུག་
གིས་སྐྱ་ཆེ་རྒྱུགས་པ་ཡིན།

རེབ་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་འགའ་ཞིག་དུ་ནང་སོའི་གྲངས་འདི་ཙམ་
བཀོད་འདུག་མོད། བཀོད་སྟངས་ལ་གཞིགས་ན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣ་
རྩེས་གོ་རིམ་བསྐྱར་ཆགས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མི་འདུག་པ་འདྲ་ཞིང་། ནང་སོ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ངེས་པ་འདྲ་མི་འདུག་ལ། འགའ་ཞིག་
གི་སྐྱེས་ཁུངས་རིགས་རྒྱས་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ཡང་། ཡུལ་རེབ་
གོང་རང་ནས་སྐྱེས་ཤིང་གས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱོད་གོམས་ཅན་དག་གིས་འདི་ཙམ་
ལས་བསྐྱེག་མ་ཐུབ་ན། ཁོ་བོས་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེག་རྒྱས་པའི་འོས་ནམ་
ཡང་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་ཁྱོད་དོ་སྤང་ཅན་ཡོད་ན་བརྟག་པར་བྱའོ།

ཡིན་ནའང་ང་ཆོས་ཤེས་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་སྤྱི་དོག་མ་གཅིག་ཡོད་
པ་ནི། ཡུལ་འདིར་ནང་སོའི་ལམ་ལུགས་བྱང་བ་ནས་གྱི་ལོ་༡༧༥༤ བར་རྒྱང་
བོ་ནང་སོའི་དཔོན་རྒྱུད་འཛིན་མཁན་རིམ་པར་བྱང་འདུག་པ་དེ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བྱུར་ཙམ་གསལ་བ་ལྟར། རེབ་གོང་གི་ཉེ་རབས་ལོ་
རྒྱུས་ཁྱོད་ཡུལ་ཕྱོགས་རྒྱ་ཆེན་པོར་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བའི་ནང་སོ་དབང་
ཐང་ཆེན་པོ་ཅན་ནི་མ་བྱང་བར་མདོན་ཏེ། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པས། དེའི་རྩེས་

སྤྱང་ནང་སོའི་རྒྱད་པ་ཟམ་མ་ཆད་པར་རིམ་པར་བྱོན་ཏེ་རོང་བོའི་ཆོས་སྤྱད་གཉིས་ཐད་ལ་མང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་བྱད་པར་རེབ་གོང་རྒྱབས་མགོན་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱ་འབྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་རྒྱ་ཅ་རྒྱ་བདག་དུ་གྱུར་ནས་མི་རྒྱད་དུ་ལྷའི་བར་བྱང་བར་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་སྤར་གྱི་རེབ་གོང་སྤྱི་དཔོན་དང་བསྐྱར་ན་ཡུལ་གྱི་ཆོ་བ་དང་གཞིས་ཀ་ཅམ་དུ་ལུས་པ་ཤེས་དགོས་སོ། །¹¹ ཞེས་གསལ་བར་བཤད་འདུག་པ་བདེན་པར་སྤང་ངོ་། །

གང་ལྟར་གོང་དུ་སྤྱི་དཔོན་མདོ་སྡེ་འབུམ་གྱི་བུ་མི་འབྲ་བ་གསུམ་གྱི་ཆེ་བ་ཀུ་རུ་བྱ་བས་རོང་བོ་ཡར་ནང་དུ་གཞིས་བབྱང་བས་རོང་བོ་ཆང་གི་རོང་འབྲེག་གི་སྡེ་བྱང་ཞིང་། འབྲིང་བ་སྤྱ་རྒྱལ་འབུམ་གྱིས་སློན་ཆོས་བབྱང་བའི་རྒྱད་པ་ལ་རོང་བོ་སློན་ཆོས་བྱང་། རྒྱང་བ་རྩོམ་ཆེ་འབུམ་གྱིས་རོང་བོ་མར་ནང་དུ་གཞི་བབྱང་བས་རྩོམ་རོང་བོའི་དཔོན་རྒྱད་བྱང་བར་གྲགས་སོ། །

འབྲེ་འབྲ་བ་གསུམ་གྱི་ཐ་རྒྱུད་དབང་ཆེན་རྒྱལ་གྱིས་ནང་དམེ་བྱས་པས་གཞིས་འཁོར་ལོགས་སུ་བབྱང་བའི་རྒྱད་དུ་དམེ་ཤུལ་ཁག་གསུམ་བྱང་བར་བཤད།¹² ད་དུང་རེབ་གོང་ཕྱོགས་སུ་ནང་སོའི་རྒྱད་པ་ས་རྒྱ་འཁོན་གྱི་རུས་རྒྱད་ཅམ་མ་ཡིན་པར། སྤར་གྱི་རུས་རྒྱད་རྟེན་གས་དང་། བྱང་བོ། མགར། མིང་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མོད། དེ་དག་སྡེ་ཤོག་དག་གི་རྒྱབས་སུ་གང་བབ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་འཆད་ཅིས་ཡིན་པས། སྡེ་ཆོ་བྱེ་བྲག་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཤམ་དུ་འབྱང་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། རེབ་གོང་གི་དགོན་སྡེ་ཁག

རེབ་གོང་གི་དགོན་སྡེ་ལྔ་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་མཁས་ཅན་གྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པ་
 བོ་གྲུབ་གནས་བརྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་དག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་
 རྣམ་འབྱོར་བ་དག་ནི་གསང་སྤྲུལ་སྡེ་འབྱུང་བ་དང་། གཡུང་རྒྱུད་ཐོན་གྱི་
 ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་སྤངས་། ཤར་སྐལ་ལྷན་པས། བོད་ཁ་བ་
 ཅན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ། །དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་ལྷན་པ་ལྷན་འབྱུང་གནས་ཐེབས། ། ཞེས་
 པའི་ལུང་ཆོག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱིས་ཀྱི་རེབ་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་
 དུ་མས་བསྟན་པ་སྤྲུལ་དར་སྐབས་ལྷན་རྒྱུ་ལྷན་པ་ལྷན་འབྱུང་གནས་རེབ་གོང་དུ་དངོས་
 སུ་ཐེབས་ནས་གནས་ལུལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཚུལ་བཤད་འདུག་ཀྱང་། ལོ་
 རྒྱུས་རང་གི་ལུགས་སུ་བྱས་ན་འཐད་དཀའ་བར་སྟུམ་པས་དབྱུང་།

གྲུབ་གནས་འདི་དག་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱུ་ལྷན་པ་ལྷན་འཛོམས་དང་། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་
 རིན་པོ་ཆེ། ཨ་འགོན་མཁས་བཙུན་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱབས་བརྗོད་མཛད་པའི་
 གནས་བསྟོན་ཆོགས་བཅད་མ་མདོ་སྤྲུལ་ཆོས་འབྱུང་དང་། རོང་པོ་དགོན་
 ཆེན་གྱི་གདན་རབས་སུ་བྲངས་པ་དག་སྤངས་ཞིང་། གཤམ་དུ་ཁོ་བོས་ཀྱང་གྲུབ་
 གནས་རེ་རེ་བཤད་པའི་མཚུག་ཏུ་དམ་པ་དེ་དག་ཅི་རིགས་ཀྱི་གནས་བསྟོན་
 ཆོགས་བཅད་རེ་བྲངས་ཡོད།

དང་པོ། ཤེལ་དགོན་གྲུབ་གནས།

བརྩ་གཅིག་ཤེལ་གྱི་དགོན་པའམ་ཤེལ་དགོན་གྲུབ་གནས་སུ་གྲགས་པ་འདི། རེབ་གོང་གྲུབ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་མར་བཤད་ཅིང་། རེབ་གོང་སྤྱི་ཤར་རྒྱུད་ཞོ་འཕོང་གི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཤེལ་དགོན་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། གྲུབ་གནས་དེར་གྲུབ་པ་བརྟེན་མཁན་ནི། ཁམས་ཀམ་ཐོག་སྤྱོགས་ནས་བྱོན་པའི་ཀམ་ཐོག་རྡོ་རྗེ་དབང་བོ་བྱ་བ་ཡིན་འདུག བརྩ་གཅིག་ཤེལ་གྱི་དགོན་པ་ན། ཀམ་ཐོག་རྡོ་རྗེ་དབང་བོ་གྲུབ། ། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་གནས་སུ་བཤད་ཅིང་། ཟན་གྱི་བྲག་དཀར་གནས་ཁང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །འདིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་སུ།¹³ ཀམ་ཐོག་རྡོ་རྗེ་དབང་བོ་མདོ་སྨད་ཏུ་ཐེབས་དུས་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སོ་བདུན་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྱོད་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྐབས་ལ་ཁེལ་བར་བཤད་པ་ལ་བརྟག

གཉིས་པ། ལྷག་ལུང་གྲུབ་གནས།

འདི་ནི་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཤར་སྤྱོད་མཚམས་ཏེ་ལྷག་ལུང་དཔལ་གྱི་རི་བོའི་མདུན་ངོས་སུ། འོད་དེ་གྲུང་རྒྱལ་བྱ་བ་ཞིག་གིས་འཕགས་པ་འདིག་རྟེན་དབང་བྱུག་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་བརྟེན་ཚུལ་ཤར་སྐལ་ལྷན་པས། ལྷག་ལུང་ཤེལ་གྱི་རི་བོ་ན། ། ཤེལ་གྱི་འོད་དེ་གྲུང་རྒྱལ་གྲུབ། ། ཅེས་གསུངས། གནས་འདིའི་བྲག་ངོས་སུ་མཚལ་གྱིས་བྲིས་པ་ལྷ་བུའི་ཡིག་རྒྱུག་སོགས་གཟུངས་སྒྲགས་རང་བྱོན་གསལ་བོར་ཡོད་པར་བཤད།

གསུམ་པ། སྤང་ལུང་གྲུབ་གནས།

འདི་ནི་སྟག་ལུང་དཔལ་རིའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྤང་ལུང་ཕུའི་
རྩ་ཆེ་ཕུག་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཤར་སྐལ་ལྡན་པས། སྤང་གི་རྩ་ཆེ་ཕུག་པ་
ན། །མ་གསོད་ཤུལ་ལུ་ལུར་བ་བྱུབ། ། ཅེས་གསུངས། ཤུལ་ལུ་ལུར་བ་བྱུབ་
འདིས་རང་གི་མ་བསད་པ་ལ་འགྱོད་པ་ཤུགས་དྲག་སྒྲེས་ཏེ་སྤྲིག་སྦྱོང་དུ་གསུང་
རབ་འབྲི་བཞེངས་སོགས་བཤགས་སྟོམ་ལ་ཆེ་གཅིག་དུ་འབད་པས་གྲུབ་པ་
བརྟེས་པར་བཤད།

ཞི་བ། འདམ་བུ་བྲག་དཀར་གྲུབ་གནས།

འདི་ནི་རེབ་གོང་སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཤར་ངོས་ཏེ་འདམ་བུ་བྲག་དཀར་
གསེར་ཁང་དུ་འབོད་པའི་གནས་དེ་ཡིན་ལ། བམ་ཟེ་ལི་ཁྲོད་བྱ་བ་ཞིག་
བཞུགས་ནས་སྦྱབ་པ་མཛད་པས་གྲུབ་པ་བརྟེས། ཤར་སྐལ་ལྡན་པས། འདམ་
བུ་བྲག་དཀར་གསེར་ཁང་དུ། ། བམ་ཟེ་ཆེན་པོ་སྤྲུ་གྲོལ་བྱུབ། ། ཅེས་གསུངས།
འདི་བའི་མཚན་ལ་སྤྲུ་གྲོལ་དང་། ལི་ཁྲོད་དེ་འབྲི་སྒྲངས་མི་འདྲ་བ་
དུ་མ་སྤང་། འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་སྤྲུ་ཆོགས་འདུག་ཀྱང་། མི་ཞིག་སྤྲུ་ནད་ཀྱིས་
མནར་བས། གནས་འདིར་གཟུངས་སྤྲུགས་སྒྲིབ་བརྗོད་དང་སྟོམ་བརྒྱབ་པས་
སྤྲུ་ནད་ལས་གྲོལ་བ་ནས་སྤྲུ་གྲོལ་ཐོགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

ལྔ་པ། མཐའ་སྒྲུག་རྫོང་གྲུབ་གནས།

གྲུབ་གནས་འདི་རེབ་གོང་གི་ལྷོ་ངོས་མཐའ་སྒྲུག་རྫོང་དམར་དུ་
གྲགས་པའི་སར་ཡོད་ཅིང་། འབྲི་གོང་སྐྱོབས་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོས་འབྲི་
གོང་གི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྒྲུབ་ཕྱིར། འབྲི་གོང་སྐྱ་མ་རིན་ཆེན་བཟང་
བོ་དང་། མཆོ་བཞིའི་དགེ་བསྟན། ཆོང་ཁའི་རྡོར་བཟང་སོགས་མདོ་སྨད་
དུ་མངགས་པ་ལ་ཡུལ་སྐྱོང་དཔལ་བཟང་ཞེས་པའི་བུ་སློབ་ནལ་འབྱུར་བ་ཞིག་
བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་དུ་ཨ་པོ་མཐུ་ཆེན་དང་། དེ་ལ་སྲས་གཡུ་ཡི་རྡོག་མ་ཅན་ཞིག་
བྱུང་བའི་རྒྱུད་དུ་གཡུ་ཐོགས་རབས་ཟེར། གང་ལྟར་དེའི་རྒྱུད་དུ་གྲུབ་ཆེན་
འདི་བྱུང་བ་ཡིན་འདུག རོང་བོ་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེས། མཐའ་སྒྲུག་རྫོང་དམར་
དགོན་པ་ན། ། ཨ་མཐུའི་སྲས་པོ་ཡི་རྡོག་སྒྲུབ། ། ཅེས་གསུངས།

གྲུབ་ཆེན་འདིས་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱུད་ལས་ལ་བསྐྱལ་ཞིང་། དཔལ་ལྷན་
ལྷ་མོ་བྲན་དུ་བཀོལ། ལྷ་མོས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱལ་བའི་མི་རོ་ལྷོ་བ་རལ་དེ་ནང་
རོལ་བྱུངས་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པས། ཕྱིས་རྒྱུད་པའི་ནང་མི་འཆམ་པ་བྱུང་
སྟེ།

དྲུག་པ། ཞི་དེའུ་གྲུབ་གནས།

འདི་ནི་རེབ་གོང་སྟོད་ཀ་རོང་གི་ས་ཆར་ཡོད་ཅིང་། སྤར་འོད་དེ་ཤམ་
པོའམ། སྐལ་ལྷན་འོད་རྒྱལ་བྱ་བ་ཞིག་གིས་འདིར་བསྐྱེམས་པས་གྲུབ་པ་བརྟེན་
པར་བཤད། ཨ་མགོན་གྱིས། ཞི་དེའུ་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྲང་ན། །སྟོན་པ་འོད་དེ་ཤམ་
པོ་གྲུབ། ། ཅེས་གསུངས།

གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེས་འདིའི་མཆན་ལ་ཤེལ་གྱི་འོད་དེ་གྲུང་
 རྒྱལ་བྱིས་འདུག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་སྟག་ལུང་དུ་གྲུབ་པ་བརྟེན་མཁན་དང་འདི་
 གཞིས་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་འདྲ་བས་དཔྱད། འདི་བ་བཞུགས་
 གནས་སུ་ཤེལ་གྱི་ཀ་བ་རང་བྱོན་སོགས་ཡོད་ཟེར། བདུན་པ། སྐྱ་ཆན་གྲུབ་
 གནས།

འདི་རེབ་གོང་གི་གནས་བདག་མེ་གྲུ་བྱ་བྱང་རྩ་རིའི་གཡོན་སྒྲུགས་ཏེ།
 སྐྱ་ཆན་གནས་མོར་གྲགས་པའི་མདུན་ངོས་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཡོད་ལ། བཞེ་
 སྟོན་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ་བྱ་བ་འདིར་ཡུན་རིང་བཞུགས་ནས་བསྐྱེམས་པས་གྲུབ་
 པ་བརྟེན་པར་བཤད། ཤར་སྐལ་ལྡན་པས། དེ་རི་དཔལ་གྱི་རི་བོ་ན། རྒྱལ་
 བོའི་སྤྲེལ་མཆོད་བཞེས་སྟོན་གྲུབ། ། ཅེས་གསུངས། འདི་བ་གྲུབ་པ་བརྟེན་ནས་
 འཕུར་ཏེ་དོ་རི་ཞིན་གྱི་རི་རྩེར་བབས་པས་རྡོ་ལ་ཞབས་རྩྭས་པབ་པའི་བྲལ་ཡོད་
 ཟེར།

བརྒྱད་པ། གོང་མོའི་གྲུར་ཁང་གྲུབ་གནས།

འདི་ནི་རེབ་གོང་གི་ཤར་རྒྱུད་ཀྱི་མདུན་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། བཅ་མཁའ་
 བྱ་བའི་བོན་པོ་ཞིག་འདིར་བཞུགས་ནས་བསྐྱེམས་པས་གྲུབ་པ་བརྟེན་པར་
 བཤད། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེས། གོང་མོའི་གྲུར་ཁང་བྲག་རྩ་ན། བོན་
 ཀྱི་སྟོན་པ་ནམ་མཁའ་གྲུབ། ། ཅེས་གསུངས། འདིའི་སྐྱབ་གནས་ཀྱི་བྲག་ལ་
 ཡ་གར་ས་ལེ་སོགས་ཡིག་འབྲུ་རང་བྱོན་དུ་ཡོད་ཟེར། དེས་ན་རེབ་གོང་གྲུབ་
 གནས་བརྒྱད་ལས་དང་བོ་བདུན་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་ཆེན་དང་། ཕྱི་
 མ་འདི་གཡུང་རྒྱུད་བོན་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཡིན་དགོས་སོ།

ད་དྲུང་མགར་ཚེ་མཐིལ་དང་། ཀ་རོང་ཤེལ་དེའུ་བྱ་བ་བསྐྱན་ཏེ་གྲུབ་གནས་བཅུའི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱང་གྲགས་མོད། བདེ་སྐྱོད་པ་སྤྱི་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི་གྲུབ་གནས་བཅུད་ཡིན།

འཇིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་སུ། གྲུབ་གནས་བཅུད་བཤད་པ་དག་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དང་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། ཆོག་འགོས་འགའ་ཞིག་ལ་འཕྲི་སྒོན་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བའི་དབང་ཕྱག་བྲག་དགོན་པ་བསྐྱན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་ཡི་རང་ལྷག་པར་འཆོར་བ་ཞིག་འདུག།

རེབ་གོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་སུ་སྐར་གྱི་རི་ཁྲོད་པ་དག་གི་བཞུགས་གནས་སོགས་གྲུབ་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་བྲིས་འདུག་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་བྲིས་མ་ལང་ཞིང་། ཁོང་གིས་བཀོད་པ་ཡོད་ཆད་གྲུབ་གནས་ཡིན་པའི་ངས་པའང་མེད་སྟབས། འདིར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གྲུབ་གནས་དག་དང་མཉམ་སྡེ་བ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲིགས་བཅ་གཞན་དུ་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁྲོད་ཁག་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

རོང་བོ་དགོན་ཆེན།

རེབ་གོང་ཁོག་གི་དགོན་སྡེ་ཆེ་གསལ་ཁག་དང་། མཁས་གྲུབ་ཁག་ཅིག་གི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རེབ་གོང་གོག་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གསལ་རྟེན་དང་། གཡུང་རྒྱུང་བོན་བཅས་ཀྱི་དགོན་སྐྱབ་སྡེ་རི་ཁྲོད་སྐགས་ཁང་མང་བོ་ཡོད་པ་ལས། སྤྱི་དགོན་ཨ་མ་ལྷ་བུར་གྱུར་པ་ནི། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤང་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ད་ཕྱག་འདེབས་མཛད་

པོ་ནི་རོང་ཆེན་མདོ་ནི་འབྲུམ་ལ་བྱ་དགུ་བྱུང་བ་ལས། ལྷ་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་ཆེ་
བ་རོང་བོ་སྒྲ་མ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་ཡིན་ཞིང་། འདི་བ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་
རིན་ཆེན་པའི་བྱུང་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་བསྐྱབས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་བྱུས།
ས་དཀྱིལ་ཏཱ་བེ་ཏུ་བྱ་བ་དང་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་ཏེ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཚུ་རྟ་
སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྒྱལ་ཐང་དུ་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཐོག་མའི་ཆང་བཏིང་།
དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། འདི་བས་རེབ་གོང་ཚྭ་གསུམ་སུ་
ཆོས་རྗེ་ཆེ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་བཏབ་པར་བཤད་ཀྱང་། དོན་གྱིས་ནི་ལྷ་ཁང་ཆུང་
དུ་དང་། རི་ཁྲོད་ལྷ་བུ་ལས་འཆད་ཉན་བཤད་སྐྱབ་གྱི་སྒོལ་ཆེན་པོ་ནི་མ་བྱུང་
བ་འདྲ།

སྒྲ་མ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་གྱི་གཙུང་སློ་གོས་སེང་གེ་བྱ་བ་ཆོས་དང་
རིག་གནས་ལ་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་བས། མིང་རྒྱལ་རབས་
གྱི་གོང་མ་ཚོན་ཏེ་བས་སྒྲ་མར་བཀྱར། ཏཱ་གོ་མེ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་གཟེངས་
བསྟོད་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དགོན་འདིར་མགོན་པོ་རྩ་སྟེས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་།
གསེར་ཁང་། ལྷ་ཁང་བཙན་པོ་མར་གསུམ་པ་བཞེངས་བསྐྱབ་དང་། རེབ་
གོང་སྟོད་སྒྲ་བར་གསུམ་མངའ་འོག་དུ་བརྒྱུག་སྟེ་གྲ་ཁལ་བསྐྱས། དེ་ནས་
བཟུང་རི་ཁྲོད་དང་། ལྷ་ཁང་ཉི་ཆོ་བར་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེར་
མཉམ་གཅིག་དུ་འཛོགས་ནས་འཆད་ཉན་བཤད་སྐྱབ་གྱི་གཞི་རྒྱ་ཆུགས་པར་
སྤང་།

དེ་ནས་རྒྱུད་པ་དེར་སྒྲ་ཆེན་མི་ཆེན་དུ་མ་བྱུང་ནས་དར་རྒྱས་ཀྱི་མགོ་
ཚུགས་ཀྱང་། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་ཉམས་ཆག་དུ་བྱིན། ནང་སོ་གྲུ་རུའི་སྐབས་
སྲིད་གྱི་དབང་ཐང་ཉམས་ཀྱང་། ཏོར་ཏའི་ཆང་ཆུ་ཁུར་དཔོན་ལ་མགོ་བཏགས་
བྱས་པས། ཡེར་བ་ཆོས་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་ཁུར་ལེན་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་

ཤིང་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༥ ལོར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་བསྐྱོན་དང་། རྣམ་རྒྱལ་
མཆོད་རྟེན་སོགས་མཆོད་རྟེན་དུ་མ་བཅིགས། བཀའ་འགྱུར་གསེར་བྲིས་དང་།
རྩིས་སྤྱོད་བཞེངས། སོག་པོའི་དཔོན་ཁག་དང་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ།

རྡོ་ཆེན་པའི་རྒྱུད་པ་མཁའ་འབྲུམ་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱུང་མ་སྤྱིང་རྒྱ་བཟའ་
མཁའ་མོ་སྦྱིད་བྱ་བ་ཞིག་དང་། ཉག་གཡུ་བཟའ་སྤྱིང་མོ་དཔའ་གཉིས་བསུས་
པ་ལས་སྐྱ་མ་ལ། རྡོ་བོའི་སྤྱོད་མ་དམར་དམར་དུ་གྲགས་པ་འཁྲུངས་ཀྱང་མ་
འགྱུངས་པར་གཤེགས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ལྷགས་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་རྡོ་
བོ་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཁྲུངས།
དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་བའི་བར་ཆོས་རྩིས་རིན་ཆེན་བསམ་འགྲུབ་བྱ་བ་ལས་རབ་དུ་
བྱུང་། རྒྱུད་སྡེའི་དབང་སོགས་ཞུས་པའི་བདག་འཇུག་མ་ཆགས་པ་མཛད།
དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༠ ལོར་ཙོ་
ཞེ་ཆོས་རྩིས་པས་རྒྱལ་མཆོན་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ར་
གསུམ་པར་རྒྱལ་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་ཞབས་གས་ཞུས་ཏེ་དབུས་སུ་
ཕེབས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་བཞེས་པ་གཙུང་ཤར་སྐལ་ལྷན་པ་མཉམ་ཁྲིད་
མཛད། རྩིས་ཆོས་བྲ་དང་། རྒྱུད་བྲ་སོགས་འགྲིམས། འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་
མ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་དང་། ལྷག་ལུང་བྲག་པ་སློ་གོས་རྒྱ་མཆོ། པཎ་
ཆེན་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་མཁས་པ་མང་བོ་བསྟན་ནས་དབང་ལུང་མན་
ངག་གི་རྒྱན་གསན།

དགྲུང་གངས་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡
ལོར་ལྷག་ལུང་བྲག་པ་སློ་གོས་རྒྱ་མཆོའི་མདུན་དུ་དགེ་སློང་བསྐྱར་སྐྱབ་ཞུས།
ལོ་དེར་མདོ་སྐྱོད་རེབ་གོང་དུ་བྱོན་ཏེ་རྡོ་བོ་དགོན་པ་རྒྱུང་ཁུར་མཛད། རྒྱ་
ན་གཞོན་དུས་མི་ལའི་མགྱུར་འབྲུམ་གཟིགས་པས་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་བཞེད་

ཆེ་སྟབས། དགྲུང་ལོ་སོ་ལྔ་ནས་རོང་བོའི་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དང་། བྱ་བྱུང་། སྒྱུ་
འབྲུམ། དན་ཏིག་ དགོན་ལུང་རྒྱལ་སྐུ་ལྷན་གྱི་འཇུག་དཀར། ཞོ་
ལྷན་སོགས་དཔེ་དཔྱད་དེ་དག་ཏུ་མེ་ཏོག་བརྒྱད་ལེན་མཛད་ཀྱིན་སྐྱབ་པ་
ཉམས་ལེན་ལ་གཞིལ། མདོ་སྨད་ནས་ཀྱང་ཀོའུ་བ་ཆོས་རྒྱ་མཛོད་དང་། སྐྱིད་
ཤོད་ཟླ་བ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན།

དགྲུང་གངས་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་མེ་སྐྱུ་སྐྱུ་ལོ་༡༧༡༧
ལོར་སྐར་ཡང་དབྱས་སུ་ཕེབས། ལོ་ངོ་གཅིག་གི་རིང་ལ་སྟག་བྲག་པ་སོགས་
སྐར་གྱི་སྒྲ་མ་ཁག་ལ་མཛལ་ནས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་ཞུས། སེ་འབྲས་དགེ་
གསུམ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་དང་། བསམ་ཡས་དང་བྱང་ར་སྦྱང་སོགས་ཀྱི་ཉེན་
འགངས་ཅན་རྣམས་ལ་མཛལ་། དེའི་ཕྱི་ལོ་སྐྱུ་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་ཕྱིར་མདོ་སྨད་
དུ་ཕེབས། འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་དང་། ལང་རྩ་ཟླ་བཞི། ལུ་གུ་མེར་གྱི་བྱམས་
ཆེན་སོགས་མཛལ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྐྱུ་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་རོང་བོ་དགོན་
དུ་འདྲུལ་བཞུགས། སྐྱུ་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་མདོ་སྨད་
མཛོ་སྟོན་དུ་ཕེབས་སྐབས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་སོགས་ཞུས་ཏེ་འབུལ་
སྦྱོར་སྐུ་མཛོ་བ་བསྟེན། དགྲུང་གངས་དོན་དགྲུ་བཞུགས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་
གཅིག་པའི་ས་པག་སྐྱུ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་གཙུང་ཤར་སྐལ་ལྷན་པར་དགོན་སྐྱབ་
སྟེ་གཉིས་ཀ་བཏད་དེ་དགོངས་པ་རྫོགས། འདི་བའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་མཛོང་
བ་དོན་ལྷན་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་གི་གསུང་ཟུར་
ལ་གཞིགས་ན། བྲག་དགོན་པའི་བྱག་དུ་མ་སོན་པ་འདྲ།

གསུམ་པ། རེབ་གོང་སྐྱབས་མགོན་ཤར་ སྐྱ་ཕྱིང་རིམ་བྱོན།

ཤར་སྐྱ་ཐོག་དང་པོ་གྲུབ་ཆེན་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ།

རོང་ཆེན་པའི་རྒྱུད་པ་མཁར་འབུམ་རྒྱལ་གྱིས་ནག་གཡུ་བཟའ་བྱ་བ་
ཞིག་སྒྲངས་པ་ལ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་མེ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧ ལོར་གྲུབ་དབང་
སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་འབྱུངས། འདི་བ་དང་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་གཅིག་ཅིང་
ཡུམ་མི་གཅིག་པའི་སྐྱ་མཆེད་ཡིན། དགྲུང་ལོ་བཞི་བ་ཙམ་ནས་ཆོས་པ་རིན་
པོ་ཆེས་སློག་བསྐྱབས། བདུན་པ་ལ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཕོག་ དགྲུང་གྲངས་
བརྒྱ་བའ་རབ་དྲུ་བྱུང་ནས་སྐལ་ལྷན་ཆོགས་གཉིས་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ་
མངོད།

དགྲུང་གྲངས་བརྒྱ་གཅིག་པར་གཅིན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྲིད་ནས་
དབུས་སུ་ཕེབས། དགའ་ལྷན་དུ་སྐྱལ་ལུང་བྲག་པའི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་

བསྐྱབས། མཚན་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མལ། ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེས་འདི་བ་འབྲས་སྤྲངས་
སྤྱ་གྲ་སར་འཛོག་བཞེད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཁོང་ཉིད་ཀྱང་འབྲས་སྤྲངས་སྤྱ་ཕེབས་
བཞེད་ཆེན་འང་། ཆོས་འབྲེལ་གསན་ཟིན་པའི་བྱང་ཅེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ་
བས་རོང་བོ་ཆང་སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་སྟབས་བྱང་ཅེ་འེ་གྲ་རྒྱན་ལ་ཕན་ཆེད་ལྷ་
ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་མཛད་པས་ཞལ་གཅིག་མ་རྒྱས་པར་བྱང་ཅེ་ལ་ཞུགས་
དགོས་བྱུང་།

དེང་སང་རོང་བོའི་གྲ་རྒྱན་དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་དེ་ཅུ་ཡིན་ནམ་སྟེ། བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ་
དང་། གཙང་བ་དགའ་ཆེན་སྟོ་གོས་རྣམ་གཞིས་ལས་བསྐྱས་གྲ་དང་། རྒྱལ་
རོང་མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་མདུན་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་རིང་གཞུང་ཆེན་
པོ་ཉི་ལྔར་གྲགས་པ་དག་སྤྲངས། དགྲུང་གྲངས་ཉི་ཤུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་
བ་བཟད་ཁ་མའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༤ ལོར་གསང་སྤྱར་དགའ་བཅུ་འེ་གྲ་སྟོར་
མཛད། ལོ་དེར་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་
བསྟན་པར་རྒྱུགས། དེའི་ཕྱི་ལོར་རང་ཡུལ་དུ་འབྱོན་ཅིས་ལ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་
དར་བས་སོག་ཡུལ་དུ་མ་འགོ། རང་ཡུལ་གྱི་དགོན་པར་སོང་ཞེས་ལན་གསུམ་
གསུངས་ཟེར།

མདོ་སྤྱད་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ། ཀའ་བ་ཆོས་རྒྱ་
མཚོ་སྐྱབ་སྤེ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་ཞུས།
སྤེ་བ་སྤྱིད་ཤོད་པ་དང་། འདན་མ་ཚུལ་ཁྲིམས། ལི་རྒྱ་ཤེས་རབ་སང་གེ་སྟོང་
སྟོར་མདོ་རྒྱད་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་མདོ་སྤྱད་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་ཞུས།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་རོང་བོ་དགོན་
ཆེན་དུ་མཚན་ཉིད་བཅུགས། སྤྱི་ལོ་དན་ཉིག་ཡང་ཉིག་དང་། ཨན་ཚུང་

གནས་རྒྱུ་རེ་བ་ཤོད་བྱུང་གནས་བརྒྱུད། རྒྱུ་ཞིན་བྲག་ཕུག་མར་ནང་
བྲག་དཀར། ཆན་གཉེ་བྲག་དཀར། བརྒྱུ་དཔེ་གཤག་རལ་ཤོད་ལོག་གི་
རི་ཁྲོད། སོག་པོའི་རི་གིན་བྲག་སྐམ། ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ། ཉང་ཆང་ལྷག་ལུང་
བྲག་ཤིས་དཔེ་ལུང་བ། གཙུག་མེ་ཏོག་ཤར། ལྷ་བྲང་རི་ཁྲོད་ཤོད། ཏོར་གཙང་
གི་སྐོམ་གྱ་བཞིར་གྲགས་པ་སོགས་མདོ་སྐྱོད་སྡེ་བྱང་གི་དབེན་གནས་བརྒྱུས་
བཀལ་བར་བཞུགས་ནས་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ཅེ་གཅིག་མཛད་པས། སྐྱབ་རྒྱུད་
བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་བྱུང་ཆེན་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གྲགས་པ་རྒྱས།

མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོ་རྒྱུ།
རྒྱ་གར་རྒྱ་པོ་གར་རྒྱ་ལྷན་ཆད་དུ་འདི་ལས་ལྷག་པའི་གྲུབ་ཆེན་མ་བྱོན་པའི་
བསྐྱེད་པ་སྐོས་མི་བྱུང་པ་མཛད། མཁས་པའི་དབང་ཕྱུག་བྲག་དཔོན་པ་
དཔོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་པས་ཀྱང་། ཆེ་རྒྱ་དུ་མས་གཙུག་དུ་བཀྱར་
ཞིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚོ་རྩོལ་ཀྱང་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱུགས་མ་ཤོར་བར་བསྟན་
པའི་མཛེས་རྒྱ་ཁོ་ན་མཛད། ཅས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་ཆེ།

སོག་པོའི་དཔོན་རྒྱ་ནང་དང་མཚོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་ཏེ་མ་ཡུམ་གྱི་
དཔོངས་རྒྱུས་ལ་དམིགས་ནས་གྲུ་རྒྱུ་བརྒྱུ་ཕུལ། ཕྱིས་རྒྱ་ནང་དབུས་སུ་
འགོ་ཁར་ཁྲི་ཀའི་བྲག་རྒྱ་རྩོ་རྩོ་རྩོ་དུ་མཚོད་ཡོན་ཞལ་འཛོམས་ནས། འདི་
བས་དཔོན་རྒྱ་ནང་ལ་གྲུ་ཆང་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གདད། ཕྱིན་བདག་གི་
གཙུ་བོ་བྱེད་རྒྱ་ཁས་སྤངས།

དགྲུང་གྲངས་དོན་གཅིག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་སྐྱལ་
སྤྱི་ལོ་༡༦༥༥ ལོར་སྐྱུ་རྒྱ་ངན་ལས་འདས། བསྟན་ཅིས་ཀ་ཕྱིང་ལག་དེབ་དུ་མེ་
སྤེལ་ལ་བཤད་པ་མ་དག་པར་སྤང་། གསུང་ཚུལ་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་
མགྲུང་འབུམ་སོགས་ཆོས་ཆོན་༥༠ ལྷག་བཞུགས།

གསུང་ལས་སྒྲིམ་པའི་སློབ་མ་བཤད་པའི་རྒྱལ་ཚབ་སློབ་བཟང་ཚོས་
གྲགས། སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་བྱ་བ་དང་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། སྐྱུ་གྱི་ཐུ་བོ་མ་ཁི་
བ་བསམ་གཏན་རྒྱུ་མཚོ། ཐུགས་སྐྱུ་མ་ཁི་བ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་
བཤད་སྐྱབ་བཞུག་པའི་སློབ་ཤིང་འདྲིན་པའི་བུ་སློབ་མང་བོ་བྱོན་པའི་ཚུལ་
སོགས་ནམ་ཐར་གྱི་ཡི་གེ་རྒྱས་པ་དག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཤར་སྐྱ་ཐེང་གཉིས་པ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

འདི་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ས་ན་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༡ ལོར་ལྷ་རྩེ་བྲག་
སྐ་བའི་གདུང་རྒྱུད་མ་ཉམས་པ་རོང་བོ་མགོན་པོ་བྱེད་པའི་སྐྱུ་སྐྱ་འབྲུངས། སྐྱ་
གོང་མའི་ཐུགས་སྐྱུ་མ་ཁི་བ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་པས་ངོས་འདྲིན་མཛད།
དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་སློབ་དང་ཚོས་སྤྱོད་མང་བོ་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་
བདུན་པར་བ་སོ་རྩེ་དྲུང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ་རོང་བོར་ཕེབས་པའི་དྲུང་ནས་
རབ་དུ་བྱུང་། དག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་མཚན་གསལ།

ཁ་ཀྱའི་དབུ་མཛད་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་
པ་གཉིས་ཡོངས་འདྲིན་དུ་བསྐྱོས། དམ་པ་དེ་གཉིས་ལས་དབང་ལུང་མང་བོ་
གསན། རོང་བོ་དཀོན་ཆེན་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་དུ་ཞུགས་ནས་བསྐྱུས་བྲལ་ནས་
བཟུང་དབུ་ཕར་སོགས་སྤྱངས། མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲིན་
བྲལ་གཅིག་པས་ནམ་གཉིས་ཚོགས་ལངས་ལན་དུ་མར་མཛད། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་
དགྲུ་བར་དབུས་སྐྱ་ཕེབས། པཎ་ཆེན་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱལ་བ་ཚངས་
དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ནམ་གཉིས་ལ་མཛད། འབྲས་སྤྱངས་སློབ་མང་བྲལ་ཆོས་
ཞུགས་ཞུ་ཏེ་སློབ་གཉེར་མཛད་སྐབས་འཛོམས་སྐབས་པའི་སྐྱ་ངལ་བྱུང་བས།

འབྲོ་བྱུང་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་སྐྱེན་པ་རྒྱ་མཚོས་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་གདན་དྲངས།
 རང་སྐྱེལ་དཀར་པོའི་བསྐྱེན་སྐྱབ་གནང་བས་ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ། རྒྱལ་དབང་
 རིན་པོ་ཆེས་ནོ་མོན་དན་གྱི་ཆོ་ལོ་བསྐྱེལ།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་རབས་ལྔ་བརྒྱ་བ་དགེ་འདུན་སྤྱན་རློན་ཆོགས་དང་། བྱང་
 ཆེ་ཆོས་རྩེ་དོན་གྱུང་རྒྱ་མཚོ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོ་རྩེ་
 སོགས་ལས་མདོ་སྒྲགས་གྱི་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། ཁོང་དང་དཔོན་ཚུང་བསྐྱན་
 འཛིན་དར་རྒྱས་གཉིས་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་མར་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་
 སྐྱབ་ཐབས་དང་། དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཚུལ་བསྐྱེལ་ཞུས། ཚུལ་
 བསྐྱེལ་གྱི་སྐྱེས་སུ་མཛོད་གོས་ཁྱད་འཕགས་གྱི་སྐྱ་བྱེ་ཞིག་སྐྱེལ་བ། དཀར་བརྒྱ་
 བ་ངའི་སྐྱ་མ་ཡིན་ཞེས། སྐྱ་བྱང་བཟའི་འབྲེལ་འདྲུ་ཁང་ཆེན་མོའི་བཞུགས་
 ཁྲིའི་གནས་རྒྱ་དུ་སྤྱོད། རྒྱ་མཚོན་ནི་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་མ་དགྲང་ལོ་ཉེར་གཅིག་
 པར་སྐྱེ་སྐྱང་བཞེས་སྐབས། ཤར་སྐྱེལ་ལྷན་པས་འཇམ་དབྱངས་ནག་པོའི་རྩེས་
 གནང་མཛད་པས་བསྐྱེན་གཞི་དྲངས་པ་ཅམ་ལས་བཀའ་ཚོས་གཞན་ཞུས་
 ཡོད་ཆོད་མི་འདུག་ཀྱང་། དེ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་མར་མཛད་ནས་ཆེ་བསྐྱོད་འདི་འདྲ་
 གནང་བ། ཤར་སྐྱེལ་ལྷན་པའི་ཆེ་རྒྱགས་ལོས་ཀྱང་ཡིན་མོད། ཀུན་མཁྱེན་
 སྐྱེ་མས་རྩེས་གནང་སྤྱན་གཅིག་གནང་མཁན་བཤེས་གཉེན་དག་ལ་གཅིགས་
 མཐོང་ཅི་བས་ཆེ་བ་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡང་འགངས་ཆེ་བ་ཡིན་པས།
 འཇིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རྩོད་པོའི་གདན་རབས་སུ་ཡུས་དང་འཁང་ར་
 ཡང་ཡང་བཟང་སྟེ། སྤོན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དེ་དག་གི་མཛད་སྤྱོད་གྱི་གནད་
 འགངས་ཟུར་དུ་བཞག་ནས། གཅིག་འོག་ལ་གཅིག་མགོ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་
 བཤད་གནང་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཞེ་ཡིན་སྟེ།

འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ཤར་སྐྱེལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་

སྒྲིམ་རབས་ནམ་ཐར་དུའང་།¹⁴ ཕྱོགས་ལྷུང་གི་དབང་དུ་མ་སོང་ན་ཀུན་
མཁྱེན་སྒྲ་མའི་རྗེས་འབྲང་དག་གིས་གོ་དགོས་པའི་གནད་ཆེའོ། ཞེས་གསུངས་
པ་མད་ཀྱང་། ཕྱོགས་ལྷུང་གི་དབང་དུ་མ་སོང་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་གོ་དགོས་
པའི་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

ལར་དེང་དུས་ཀྱི་རེབ་ཤོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་ཡོད་
དོ་ཅོག་གིས་ལུང་ཆོག་དེ་དངོས་སུ་བྲངས་པའམ། ཡང་ན་རང་རང་གི་ཆོག་
འགོས་ཡིན་པའི་ཐོལ་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས། ལུང་ཆོག་དེ་ཉིད་སྒྲ་བྲང་
ཕྱོགས་ལ་ཉེན་བརྟུ་བྱའི་ངོ་ཐོར་བསྐྱར་བ་ནི། ཤར་སྐལ་ལྡན་པ་དང་། ཀུན་
མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ཡིན་པར་མི་
སེམས་ལ། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་རང་གི་སྟོབ་མ་ཞིག་གིས་སྤུལ་བའི་ལེགས་སྒྲིམ་
ཚུང་དུ་དེ་ཉིད་ལ་ཆེ་མཐོང་དེ་ཅམ་མཛད་པ་དེ། ཁོངས་ནམ་པ་ཆོའི་ཐུགས་
རྒྱད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོ་དམན་དང་། མཐུ་བྱས་ཆེ་ཚུང་། དཔལ་ཅལ་སྟོང་
སྟོབས་སོགས་ཆེའི་རྟོགས་མཚན་ལྟ་བུར་སྤྱད་པ་ནི། རང་ཅག་ལ་ཤིན་དུ་
གནོད་འཚབ་ཆེ་བས། རང་ཅག་གི་འདས་ཐིན་པའི་དུས་རབས་སུ་ཕྱི་མཁུར་
བྱེད་པའམ། ལུང་ཚུང་སྤྱག་གི་དག་སྤང་བསྐྱེད་པའི་ཆོར་སྤང་རྩོད་པོ་དེ་དག་
དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སང་གེ་ནམ་བསྐྱེད་གི་ལྟ་སྤངས་ལ་བསྐྱར་སྤུལ་
ན་ཕྱི་རབས་པ་ནམས་ལ་ཤིན་དུ་བཟང་བར་སྤང་ངོ་།

དཀྱུས་ལ་འཇུག་ན་འདི་བ་པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྟེན་
པར་རྫོགས། དགྲུང་གྲངས་ཉེར་ལྔ་བར་སྤྱགས་འཆང་འཇམ་དབྱངས་སྟོ་གོས་
བྱ་བ་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། དེ་སྐབས་སོག་འཇུག་ཆེ་སྤང་ཡིན་ཀྱང་རྒྱན་
དབང་དུ་མ་བཏང་བར་སྟོབ་གཉེར་ལ་དུར་ཐག་མཛད།

དགྲུང་གྲངས་ང་ལྔ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱི་༡༢༡༡

ལོར་མདོ་སྐྱད་དུ་ཕེབས་ཏེ། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་ལ་ཆོ་འཕུལ་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་
མོའི་སྒོལ་བརྩམས། དགྲའ་གངས་ང་བདུན་པ་སྒྱིལ་༡༧༩༤ ལོར་རོང་བོ་རྒྱུད་
པ་གྲ་ཆང་ཕྱག་འདེབས་མཛད། དགྲའ་གངས་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྩ་
གཉིས་པའི་ས་ལུག་སྒྱིལ་༡༧༩༧ ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས།

འདི་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་དུ་གཙང་བས་སྐྱེ་ལུས་ལ་བྱི་ངད་ལྡང་བ་
དང་། རྩོལ་ཞབས་རྗེས་བཞག་པ། སྒྲིམ་ལ་མདུད་པ་བཏབ་པ། འཕོ་བ་བཏབ་
པས་ཁྲི་ཐོག་གི་རོ་ཐང་ལ་འཕངས་པ་སོགས་བྱུབ་ཏུགས་མང་བོ་བསྟན་པར་
བཤད། གསུང་ཚོམ་པོད་རྒྱུང་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་སྤང་།

ཤར་སྐྱེ་ཕྱིང་གསུམ་པ་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས།

འདི་བ་རབ་བྱུང་བརྩ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྒྱིལ་སྒྱིལ་༡༧༩༠ ལོར་རེབ་
གོང་གཉན་ཐོག་དཔོན་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས། སྒོང་སྐོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་
དང་། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་སེང་གེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་
འཛིན་མཛད། དགེ་སློང་སློ་བཟང་ཤེས་རབ་བྱ་བ་སློག་གི་དགེ་ཆན་དུ་བསྐྱོས།
མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། དགྲའ་ལོ་དགྲུ་བར་རོང་
བོ་དགོན་ཆེན་དུ་གདན་སར་བཀོད། སྐབས་དེའི་ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་ཐོག་པ་རྒྱལ་
མཁན་ཆེན་དང་། རོང་བོ་ནང་སོ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱེན་བཀྱར་ཞུས།

དགྲའ་གངས་བརྩ་གསུམ་པར་ཆོས་བྱར་ཞུགས། མཁན་ཆེན་དགེ་
འདུན་རྒྱ་མཆོ་དང་། ལྷང་ལུང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན། དཔོན་སློབ་སློ་
བཟང་རྒྱལ་མཆན། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས་སོགས་ལས་རྗེའི་

གསུང་འབུམ་སོགས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྒྱལ་དབང་བསྐྱལ་
བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཨ་ཆེན་མོ་ཉན་ཞེས་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་ལས་ཐམ་བསྟུལ།

དགྲའ་ལོ་ཉི་ཤུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ལོས་སྟེ་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་
ཐོས་བསམ་སྒྲིང་གི་ཁྲིར་ཐེབས། དེའི་ཕྱི་ལོ་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་
ལས་བསྟེན་པར་རྒྱུགས། སྟེ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དགོན་ལུང་དུ་ཐེབས་ནས་ལྷང་
སྐྱ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེ་ལ་མངལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས།

སྟེ་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དར་ཏན་རབ་འབྱམས་པ་ཐུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་
དང་། ཤུ་རིའི་བུ་བྱ་བ་གཉིས་པེ་ཅིན་དུ་བཏང་ནས་ལྷང་སྐྱ་རོལ་རྡོར་བསམ་མགོ་
འབྲེན་གནང་སྟེ་ཞུས་པ་ལྟར། མན་རྩའི་གོང་མ་ཆན་ལུང་གི་ཁྲི་ལོ་སོ་གཉིས་
པ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་རོང་བོ་རྟོ་ཐོག་ཐུ་པའི་ཁྲི་ལོ་དང་། དངུལ་
ཐམ་གྱ་སྟོར་བཀའ་ཤོག་བཅས་ཐོབ།

སྟེ་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་རོང་བོ་དུས་འཁོར་གྱ་ཆང་གི་ཁྲི་མང་ད། མཛོད་
དགེ་དང་མཚོ་སྟོན་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་བཞུད་གནང་། ཆིང་དབང་རྡོ་རྗེ་པ་ལམ་
ཆིང་དབང་དུ་སྟོན་སྐབས་ཆེད་ཐེབས་ཀྱིས། དངུལ་སྲང་༥༠༠ སོགས་དངོས་
འབུལ་གཏོས་ཆེ་བ་བཏེགས།

སྟེ་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་དུ་ཐེབས་སྐབས་སྐྱ་
འབུམ་དུ་མངལ། ཏྲ་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་དང་། དུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ་སོགས་
འབུལ་བ་སྐམ་མཐོ་བ་བཏེགས། སྐམ་མཚོད་དང་དགེ་ལྡན་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་
སོགས་ཞུས། འདི་སྐབས་ཤིག་ལ་སོག་པོ་ལང་དཔོན་ཆང་དང་ཅུང་མི་མཐུན་
པ་བྱུང་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་དཀའ་སེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བེད།

དགྲའ་ལོ་ཞེ་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཏྲ་སྟེ་ལོ་
༡༧༥༦ ལོར་དབུས་སུ་ཐེབས། ཟླ་ལོང་ཨམ་གླན་ལ་ལམ་ཡིག་མ་ཞུས་པར་

ཕེབས་པས། ལ་མོ་ཞབས་བྱ་དཀར་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཁྱད་མ་ཉན། ཟླ་ལིང་ཨ་མ་སྟན་གྱིས་ལམ་འགོག་པ་བྱུང་ཡང་ཕེབས་རྒྱུ་མ་ཟིན། ལྷ་སའི་ཨ་མ་སྟན་ཨ་སག་ཀླན་ལི་བྱ་བས་མེ་མདའ་དགུ་བསྟུང་མར་འཕངས་ཏེ། བཀའ་བྱུང་བསྐྱེད་པ་དོན། རྩོད་པོ་ལོ་ལོ་ན་ལོ་ན་གྱིས་ལམ་ཡིག་མ་ཞུས་པར་བྱོན་པ་མ་འགྲིག་པ་ཡིན་ཁྱད་ཀྱང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རབ་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲ་མ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། སྤྱིར་བཏང་གི་རྒྱ་སྐད་མང་། བེ་ལི། བེ་སི། གྱུང་རྒྱུས་དང་དཔེ་འགྲེལ་མི་འོས་པ་སོགས་བཤད་ནས་ཉེས་པ་མེད་པར་བྱས་པར་བཤད། གང་ལྟར་རྒྱལ་དབང་འཛམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཁྲི་འབུལ་བཏེགས། རྒྱལ་དབང་མཚོག་གིས་གཟེངས་བསྟོད་དང་མཁན་ཆས་སོགས་གནང་སྦྲེས་དང་། ཁོང་གི་བྱུག་མཛོད་རབ་འབྱམས་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནང་སའི་ཆོ་ལོ་བསྩལ།

དེའི་ཕྱི་ལོའི་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཉན་མདོ་སྐྱོད་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྟུར་ཏེ་རེབ་གོང་དུ་ཕེབས། འཇའ་མོ་གྲུབ་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རྩོད་པོ་དགེ་འདུན་མཁས་མཚོག་བེས་པ་མི་པམ་ལྷ་བ་སོགས་ལ་གྱུར་མགོན་གྱི་གསང་ཁྲིད་སོགས་གནང་།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་དཔའ་རིས་རྒྱ་བཟང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱང་རྒྱ་མཚོག་སྤྱལ་དང་མཇལ། དཔའ་རིས་སེམས་ཉིད་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སེམས་ཉིད་སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་སྐལ་ལྷན་མགྱུར་འབུམ་གྱི་ལུང་གནང་། ལྷ་བེས་པ་མཁས་པ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་བསྤྱལ་ཏེ་སྐལ་ལྷན་རྒྱུ་ཐར་བདུན་ལྷན་སོགས་བཞེངས། སྤར་ཐང་ནས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་གདན་བྱངས། དགུང་ལོ་ང་བཞི་བར་ཤར་གྱི་སྤྱི་བྱང་ཆེན་མོ་རྒྱ་བསྟེད་དང་། སོག་པོ་དང་ཤིས་ཚང་སོགས་སུ་ཕེབས་བཞུད་མཛད། རེ་སྐོར་གི་སྤྱོད་ངན་འདི་དག་ལ་བརྟགས་ན་ང་ཤིན་དུ་འཇིགས་པར་འདུག་གསུངས།¹⁵ དགུང་གྲངས་

ང་ལྟ་བུའི་ས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལོ་སྟག་གྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་དགོངས་
པ་རྒྱུགས། གསུང་རྩོམ་ལམ་གཙོའི་འགྲེལ་བ་སོགས་ཆོས་ཚན་དུ་མ་ཡོད་འདུག

ཤར་སྐྱེ་ཕྱིང་བཞི་བ་སྟོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ།

འདི་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལོ་སྟག་གྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་དཔལ་
རིས་ཁོངས་རྒྱ་བཟང་རྩ་ལོ་ཐང་དུ་ལྷང་སྐྱེ་གོང་མའི་སྐུ་ཚ་སྐལ་བཟང་ཐུབ་
བསྟན་ནམ་རྒྱལ་གྱི་སྐལ་སྲུ་འབྱུངས། རོས་འཛིན་མཛད་མཁན་སུ་ཡིན་མི་
གསལ། འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས། མདོ་དབུས་སུ་ལྷ་དང་ལྷ་མ་མང་
བོར་ལུང་བསྟན་ཞུས་པས་ཐམས་ཅད་ཞལ་མཐུན་པར་རྗེ་འདི་ལ་ཐག་བཅད་
ཀྱང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་ཚར་གཏོགས་ཕྱིར་རེ་ཞིག་གདན་སར་འགོད་
སྟབས་མ་བདེ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་རྒྱ་བཟང་ལྷང་སྐྱེ་ལྷ་བྱང་དུ་གཙོས་
ཁྱི་སྐལ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། རིམ་གྱིས་རོང་བོ་
དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་སར་བཀོད། སོག་པོའི་དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་དང་། རྒྱལ་བོའི་རབ་འབྱམས་པ་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས། མཚན་
ཞབས་པ་བསྐྱོས་ཏེ་བཀོ་སྐྱོང་དམ་བཅའ་བསྐྱུངས། ཁྱི་སྐལ་རྒྱལ་མཚན་སེང་
གེ་བ་དང་། ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་གསུང་ཆོས་མང་བོ་ཞུས། ལྷ་
ནད་གྱི་བསྟན་གཞི་བཞེས་ཀྱང་ཁྱེད་ཁྱེད་ལྷགས་བསྟན་མཛད་པས་སངས་
དངས་སུ་སོང་བར་བཤད།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་རྗེ་གསེར་ཁང་བ་རོང་བོ་དགོན་དུ་ཐེབས་

པའི་བྱང་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་གསན། དགྲང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་མཁན་
 ཆེན་དོན་ཡོད་ཀྱི་མཆོ་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་བསྐྱོས་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས། རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་
 ཆོག་པར་མངལ་བཅར་དང་། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་དུ་པའ་ཆེན་བསྟན་པའི་
 ཉེ་མར་མངལ། དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེའི་ཆོས་གྲར་བྱུགས། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་
 རྒྱལ་མཆན་ཡོངས་འདྲིན་དུ་བསྟན་ཏེ་དབུ་པར་ལ་སྐྱུངས། དགེ་བཤེས་སློ་
 བཟང་བཀྲ་ཤིས་པ་ལས་དབང་ལུང་གི་རྒྱན་བཞུགས་ཆོད་གསན།

དགྲང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་པའ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉེ་མ་ལས་བསྟན་པར་
 རྫོགས། དེ་སྐབས་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་གྱི་དཔེ་མཛོད་མེས་འདིག་པ་གསན་
 བས། བཀའ་བསྟན་གཉིས་དང་། རྩེ་ཡབ་སྐྱུས་གྱི་གསུང་འབུམ་སོགས་དཔེ་
 ཆ་པོ་ཏེ་ཆོག་སྟོང་ཙམ་གསར་བསྒྲིགས་མཛད།

དགྲང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་གསེར་ཁྲིར་
 གསར་འགོད་སྐབས་མངལ་ཁ་བྱས། པའ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉེ་མ་དང་། སྤྱིད་
 རྒྱུང་ཆ་རྟོག་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱུ་གོང་མའི་དུས་དང་མཚུངས་པའི་
 བཀའ་ཐམ་བསྟུལ། ལོ་དེར་མདོ་སྐྱད་དུ་ཕེབས།

དགྲང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་ཆོམས་རྒྱུང་དང་། མཆོད་ཁང་། མགོན་ཁང་
 སོགས་གསར་སྐྱོན་མཛད་དེ་བྲི་སྐྱུལ་རྒྱན་སེང་བར་རབ་གནས་བྱས། དགྲང་
 ལོ་སོ་གཅིག་པར་ཆིང་མང་གིས་གདན་འདྲེན་བྱས། ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་སྤྱི་
 སའི་འདུ་ཁང་རྩིང་སྟོན་ཆེ་བ་ཞིག་གསོས་མཛད། དགྲང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་
 རྩེ་གསེར་ཁང་བ་ལས་སློ་སྟོང་ཉེ་མའི་འོད་ཟེར་སོགས་བྱས།

དགྲང་ལོ་ཞེ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཚུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་
 རོང་པོར་སྐར་མི་སྤྱིད་པའི་ཁ་བ་བབས་པ་དང་། དགུ་རྒྱ་ཆོད་མེད་དུ་འབྱུག་
 པས་ཕེབས་ལམ་བཀག་པ་སོགས་ལྷས་མི་ལེགས་པ་མང་པོ་བྱུང་། ལོ་དེའི་ལྷ་

༡ ཆོས་ཀྱི་ཉིན་དགོངས་པ་རྫོགས།

གཙོས་ཁྱི་ཆེན་རྒྱན་སེང་བས་འདི་བ་ལྷ་འཁྱུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཆར་གཏོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་རེབ་གོང་ཤོག་པ་བརྟུ་གཞིས་དང་། དགོན་རྒྱུ་བ་སྡེ་བཙེ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་དག་གི་སྤྱོད་པོན་སྒྲགས་མ་མཛད་བཞེད་ཆེན་པོ་བྱང་འདུག་ཀྱང་། ཆོས་ཁོན་ལས་སྤྱིད་ཕྱོགས་ལ་ཐུགས་སྦྱང་མ་གནང་བ་འདྲ།

ཤར་སྐུ་ཐེང་ལྷ་བ་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

འདི་བ་སྐུ་ཐེང་ལྷ་མའི་འཁྱུངས་གཞིས་རྒྱ་བཟང་རྩ་ལོ་ཐང་དུ། རབ་བྱུང་བརྟུ་བཞི་བའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༤ ལོར་འཁྱུངས། ཕམ་ཆེན་བཞུན་པའི་ཉི་མས་འདི་བ་གོང་མའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་ངོས་འདོན་མཛད། དགྲང་ལོ་བདུན་པའི་སྤྱིང་རེབ་གོང་དུ་གདན་སར་བཀོད། རོང་ཆུ་སྒོ་བཟང་མཁུན་རབ་དཔལ་ལྷན་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གཅིག་དུ་བསྐྱབས། མཁུན་རབ་བཟང་བས་སྒྲོར་སྒྲོག་དང་གཟབ་གཤམ་གྱི་བྱིས་སོགས་ཤིན་དུ་ལེགས་པར་བཤད། རོང་བོའི་ཁྱི་རྩུར་རྒྱ་སར་ལྷ་རམས་པ་ཡོངས་འདོན་དང་། མཚན་ཞབས་པ་བསྐོས་ཏེ་མཚན་ཉིད་གསན་སྒྲོང་གི་དབུ་ཚུགས། ཐུགས་རིག་བཀྲ་བས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་ལམ་རྩུར་ཅམ་བཞུན་པས་མཁུན་རྒྱུ་འབྱུང་ཐུབ་པར་སྒྲིང་།

དགྲང་ལོ་བཙེ་ལྷ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྟུ་བཞི་བའི་ས་ན་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༡ ལོར་རོང་བོ་སྤྱོད་མ་བསམ་འབྲུབ་སོགས་ཀྱིས། སྤྱོད་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་དམག་ཆེན་འདོན་རྒྱ་བྱས་པས། རྒྱང་དག་ནམས་བརྒྱད་ནས་བཤོལ་འདེབས་མཛད་ཀྱང་ཉན་འདོག་མ་བྱས་པ་དང་། དམག་དངོས་སུ་འདོན་སྐབས་སྐུ་

དངོས་དམག་བཤོལ་དུ་ཕེབས་ནས་འབད་བཅོན་ཅི་ཙམ་གནང་ཡང་ཉན་
འཛིག་ཞུ་མཁན་མ་བྱུང་སྟབས། ཐུགས་སྐྱོ་ངལ་ཆེན་པོས་འཕྲལ་དུ་སྐྱུ་སྐྱུན་
བཞེས་ཚུལ་མང་ད། ཞལ་ནས་རེབ་གོང་འདི་ལ་བཅན་པོ་ཞིག་མིན་ན་འཇམ་
པོས་མགོ་མི་ནོན་པར་འདུག་ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ནས་དགོངས་པ་རྫོགས།
རེབ་གོང་བ་ནམས་ཀྱི་ངག་རྒྱན་དུ་ཁོང་སྐྱུ་དངོས་སུ་དམག་བཤོལ་ལ་ཕེབས་
ནས་མ་ཁོག་པས། སྐྱུ་གཟན་ཟམ་སྟེང་དུ་འཐེན་པའི་སྟེང་དམག་དམངས་
འགོམ་ནས་སོང་བས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མ་འཆུན་ཟེར་བ་དངོས་སུ་ཐོས།

ཤར་སྐྱུ་ཕྱིར་དུག་པ་སློ་བཟང་སྐལ་ལྷན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འདི་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་ཚུ་བཟང་
རུ་ལོ་ཐང་དུ་འབྱུངས། འོས་ཐོ་བསྟུས་ཏེ་སྟོང་ངེ་རབ་འབྱམས་པ་རིག་འཛིན་
ངོ་གཡོག་དབུས་སུ་བཏང་ནས། རྒྱལ་སྐྱུ་ལ་ངག་དབང་ཐོགས་མེད་བསྟན་
འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་གོང་མའི་ཡང་སྤྱི་དུ་ཐག་བཅད།¹⁶

དགྲུང་ལོ་ལྷ་བར་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་སར་བཞོད། ལོ་དེའི་
ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་༡༡ ཉིན་ཨ་རོལ་རིམ་པོ་ཆེ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། མཆན་སློ་
བཟང་སྐལ་ལྷན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གསལ། རྒྱུད་པའི་སོག་རུའི་བྱིངས་
འདེན་ལས་སྒྲིག་དང་། དགྲུང་ལོ་བདུན་པ་ནས་ནགས་ཀྱའི་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་
ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས། ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་དགེ་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་
ཤིང་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་གཅིག་གི་དབང་སོགས་གསན།

དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལམ་རིན་ཆེན་མོའི་ཞལ་
ལུང་དང་། སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་སོགས་ཞུས། དེ་སྐབས་འཇམ་དབྱངས་

དཀར་པོ་དང་། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ་གཉིས་ལ་བསྟོད་པ་བཅས་པའི་
སྟན་ངག་གི་རོ་ཉམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱང་བར་གྲགས།

ས་དཀྱིལ་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྩོད་སྐུམ་རབ་
འབྱམས་པ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། སྤང་ལུང་རབ་འབྱམས་པ་སློབ་བཟང་དར་
རྒྱས། ཉ་ལུང་རབ་འབྱམས་པ་དགེ་འདུན་འོད་ཟེར། རྩེ་ཆ་དགེ་འདུན་བསྟན་
འཛིན་སོགས་མཚན་ཞབས་པ་དག་དང་ལྟན་དུ་བསྐྱས་ལྟ་སོགས་ནང་སྦྱོང་
མང་ད། གཙོས་ཁྱི་སྤྱུལ་དང་། ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་གསུང་ཚོས་མང་
བོ་ཞུས།

དགྲང་ལོ་བཙེ་ལྷ་བར་འབྲོག་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་བཞུད་གནང་། དེའི་
ཞར་ལ་ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གསུང་ཚོས་མང་བོ་ཞུས། རྩོད་སྐུམ་རབ་
འབྱམས་པ་ལས་སུམ་ཉགས་དང་། ཚུ་འདམ་ཞབས་བྱང་ལས་སྤྱི་རིམ་། ཏུས་
ཞབས་པ་ལས་རྩིས་དཀར་ནག དེ་སྐབས་རྩེ་བཟང་ཕྱག་མཛོད་དང་། ཉོར་
གུའི་གཉེར་བ་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་དང་མ་འཆམ་པའི་སྤྱི་རྩོམ་རྩོག་བྱང་སྟེ་
ཡོངས་འཛིན་ཟུར་བཞུགས་བྱ་དགོས་བྱུང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་རྩེ་བཟང་ཕྱག་
མཛོད་སོགས་དགོན་པ་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་།

དགྲང་ལོ་བཙུང་དགྲ་བར་ཤིང་བཟའ་སློབ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱག་
ལས་དགའ་ལྟན་ལྟ་བུ་མ་དང་། ཏུས་འཁོར་དབང་ཆེན་སོགས་གསན། སོག་
ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་མདའ་བཙུ་གཅིག་ལ་དབང་ལུང་སོགས་མཐོ་སྤྱོད་། དགྲང་
གངས་ཉི་ཤུ་བར་ཨ་རོལ་སློབ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྟེན་པར་རྒྱགས།
དེའི་ཕྱི་ལོ་བྲག་དཀར་སྤེལ་རྩོད་སོགས་མཚོ་སྟོན་འབྲོག་སྟེ་དུ་མར་ཕེབས་
བཞུད་གནང་།

དགྲང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་དཔའ་རིས་བཙུད་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཆེ་ལྷར་

ཐེབས། ཟླ་བརྒྱད་པར་པེ་ཅིན་དུ་ཐེབས་ནས་ཡུང་ནོ་གྲང་མཚན་སྒྲོགས་སྒྲ་
བྲང་དུ་བསྒྲེན་སྒྲུབ་གནང་། ལྷོང་སྐོར་ནོ་ཐོག་ཐུ་དང་། ཨ་ཀྱ་ནོ་ཐོག་ཐུ་སོགས་
ཀྱིས་མགོ་འདྲེན་བཀྱིས་ཏེ་གོང་མའི་དབུ་མའི་ཐོབ་ཐང་ལེན་ཐབས་སྐོར་ཞུས་
པར། པེ་ཅིན་དུ་གནས་མཇུག་ཅན་ལས་དེ་འདྲའི་འདོད་པ་མེད་གསུངས་
ནས་མ་བཞེས་ཟེར།

དགྲང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་ཞེ་ནོར་ཆ་བྱོལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་པོ་དྲུ་ལ་དང་། བཀྱ་
ཤེས་ལྷན་པོ། བསམ་ཡས་སོགས་བཟོ་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཁག་དང་། ཆ་དར། ཨོང་
ནོད། ལཱ་རིན། ཆོ་བདུན་སོགས་སུ་ཐེབས་བཞུད་ཀྱི་སྐབས་ཤིག་ལ། རེབ་
གོང་ན་ཅི་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཨང་། ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་ནས་མ་དུམ་པ་ཆེན་
པོ་མཇུག་པོ། ཡིན་རྒྱ་ནི་དེ་སྐབས་རེབ་གོང་གིས་སོག་པོར་དམག་བྲངས་པ་
མཆེད་པ་ཡིན་ཟེར།

ཕྱིས་དོན་དག་མེད་པར་རེབ་གོང་གིས་སོག་པོ་ལ་དམག་བྲངས་ནས་
དུས་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དངོས་སུ་གསན་སྐབས། རེབ་གོང་དུ་གཏན་ནས་
མི་ཐེབས་པའི་བཀའ་ཐེབས་པས། ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེས་མཐོལ་བཤགས་དང་།
རེ་འཁང་མེད་པར་ཐེབས་དགོས་པའི་གསུང་འཕྲིན་ཡོངས་འཛིན་བརྒྱད་
མངགས་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་ཕྱག་འཆའ་ནས་ནན་ཞུ་བཀྱིས་
པས་རེབ་གོང་དུ་གདན་བྲངས་སྐབ་ཅན་བྱུང་།

ཕྱིར་རེབ་གོང་དུ་ཐེབས་ནས། སྐར་སོག་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཁར། རེབ་
གོང་གི་བྲག་ཞན་སུ་ཐད་ནས་ནང་དཀྱག་དང་། དམག་འདྲེན་བཀྱིས་ན་ཕྱིར་
མི་ཐེབས་གསུངས་སྐབས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་འདྲ་མི་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་
ཡི་གེ་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་ཤར་སྒྲ་བྲང་གི་ཡིག་སྐམ་དུ་མནན་ཀྱང་། ཕྱིས་དེ་
དང་འགལ་བའི་ལས་བྱས་པར། བཀའ་བབ་ཤིན་དུ་སྒྲིབ་ཐེབས་པས་རེབ་གོང་

གི་མགོ་ཤུག་དག་གས་ནམས་ཀྱིས་ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱད་དོ་ཆེན་ཞུས་པར།
སྐབས་དེའི་འགན་འཁུལ་མགོ་བྱེད་དག་ལ་ཆད་འགེལ་སོགས་བཅུས་ཏེ་དགོངས་
པ་སངས་པར་བྱས།

དགྲང་བྲངས་ཉེར་བརྒྱད་པར་དབུས་སུ་ཕེབས། ལོ་དེའི་ཟླ་༦ ཆེས་
༡ ཉིན་ལྷ་ལྷན་དུ་ཕེབས་འབྱོར། རྒྱལ་དབང་བཙུགས་པ་ཐུབ་བཞུག་རྒྱ་
མཚོར་དབུལ་གྱི་མཆོད་པ་སོགས་འབུལ་སྐྱེས་བཏེགས། རྒྱལ་ཆབ་དེ་མོ་སྤུལ་
སྐྱོད་དང་། ཡོངས་འཛིན་བྱམས་པའི་སྤུལ་སྐྱ། ར་སྐྱོང་སྤུལ་སྐྱ་སོགས་ལ་མངལ་
བཅར་དང་ཆོས་འབྲེལ་གསན། རྩ་བྱིར་རྒྱལ་ཆེན་ཤུགས་ལྷན་ལ་ལུང་ཞུས་
བཅུས། རྩོན་ཆེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱུ་ནས། །ལས་སྒོན་དམ་ཆོག་གཞི་
དང་འབྲེལ་བ་ནས། ། ཞེས་སོགས་བཤད་སྐད།

ས་སྐྱའི་དབང་ཆེན་ལ་མངལ་ནས་འབུལ་སྐྱེས་བཏེགས། གུར་ལྷ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཞལ་ཐང་སོགས་གནང་། ལོ་དེའི་ཟླ་༡༠ ཆེས་༡༢ ཉིན་དགའ་བྲང་
ལྷ་འབུམ་ཁང་ཆོན་དུ་ཕེབས། རྩི་སྐྱེར་སོ་སོར་མང་འབྱེད་བཅུས་ཏེ་ཆོས་ཞུགས་
དམ་བཅའ་མངོན། རྒྱུད་སྟོན་དང་། གཡའ་མ་ལུང་། བསམ་ཡས། མངའ་
རིས་གྲུ་ཆང་། འོན་ཆོས་སྤེངས། གདན་ས་མཐིལ། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ། ལྷ་
འབྲུག་སོགས་སུ་གནས་མངལ་གནང་།

གཞུང་ས་དགའ་ལྷན་སོ་བྲང་བ་ཆེན་པོ་ནས་འཇའ་ས་ཐམ་ཀ་གྲུ་སྟོར་
དང་། མཁན་ཆས། གདུགས་རྟ་དར། བཞུག་པའི་གསལ་བྱེད་ཨེར་ཏེ་ཐུ་མཁན་
པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་བསྐྱུལ། མདོ་སྨད་དུ་ཆེབས་ཁ་བསྐྱུར་ཏེ་མགོ་ལོག་སོགས་
བརྒྱད་གདན་སར་འབྱོར།

དགྲང་ལོ་སོ་གཅིག་རྗེད་ཁོང་སྟོགས་གཞན་དུ་ཕེབས་བཞུད་སྐབས།
རོང་བོ་ནང་སོ་དགེ་འདུན་གྱིས་སྐྱ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་དམག་བྲངས།

དགྲའ་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ཆོས་ཆེན་གསར་བཞེངས་དང་། རོང་བོ་དང་གཙོས་
 རྒྱ་མཁར་དུ་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་མང་བོ་གནང་། ཤིས་ཚང་དང་། ཟམ་
 ཚ། ཡ་མཆོག་མཛོད་དག་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་འགོ་དོན་བསྐྱུངས།

དགྲའ་ལོ་སོ་བདུན་པར་སླ་བྲང་བཟ་ཤིས་འཁྲིལ་གྱི་དག་བཤེས་
 དཔའ་རིས་སློབ་བཟང་རབ་གསལ་བ་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དུ་དམ་བཅའ་འདོག་
 པར་ཕེབས་སྐབས། སྒྲེ་ལེན་སོགས་གང་ཅིར་ལྷགས་བཀོད་མཛད།

དགྲའ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་བ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ས་གྲི་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་
 རོང་བོར་སྐར་གྱི་ཁྱོད་རྟེང་བསྐྱར་ལངས་གིས། སླ་བྲ་ནང་མི་མཐུན་པའི་བྱེང་
 ཆ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལ་ཐུགས་སུ་ན་སྟེ་འབྱུངས་ཡུལ་ཚུ་བཟང་དུ་ཕེབས།

དགྲའ་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་ཅེ་གཞུང་དུ་ཀི་རྟི་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་གྱི་
 མདུན་ནས་དབང་ལུང་དུ་མ་གསན། དགྲའ་ལོ་ཞེ་ལྔ་བར་ཀི་རྟི་སློབ་བཟང་
 འཕྲིན་ལས་རེབ་གོང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མདོ་སྐྱེས་གྱི་ཆོས་མང་དུ་བྱས། ལོ་
 དེར་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། དགྲའ་ལོ་ཞེ་དགྲུ་
 བཞེས་པའི་སླ་བརྒྱད་པའི་ནང་རྒྱལ་དབང་བརྒྱ་གསུམ་པ་སྐྱེ་འབུམ་དུ་ཕེབས་
 པ་མཇལ་འཕྲད་སྐད་ཕེབས། སླ་དེའི་ཆོས་༡༥ ལ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་སྐྱེ་འབུམ་
 ཆོགས་དབྱར་སྐྱེན་དྲངས་ཏེ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས། སྐྱེ་འཁོར་འགའ་ཞིག་གིས་
 ཁོང་གི་ཐུགས་གཤིས་བཅོན་པས་བཀའ་བཀྱོན་གནང་བ་མ་བཟོད་ནས། རྒྱལ་
 དབང་མཆོག་ལ་སྟན་པ་ཞུས་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེས་ཤར་སྐལ་ལྡན་པས་
 དེ་གནང་འོས་པའི་བསྐྱེས་བཞེད་མཛད་གསུངས། དེ་ནས་ལོ་རྩ་ལྔ་པའི་རིང་
 སོག་པོ་མང་གི་ཞུ་ཆེ་སོགས་གཞིས་བྱས་སུ་ཕེབས་བཞུད་དང་བཀའ་ཆོས་མང་
 བོ་བསྐྱེད།

དགྲའ་ལོ་ང་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་

༡༩༡༥ ལོའི་དོར་ལྷ་༡ ཆོས་༡༩ ཉེན་རེབ་གོང་ཁོག་གཅིག་པུར་ས་རྩལ་འཐིབས་
ནས་ཉེན་གྲང་ཐུན་རུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། མྱོན་ལམ་སེར་སྤྱོད་བ་ནམས་ཀྱི་ཞུ་
མོ་རྒྱུང་གིས་དུས་གཅིག་ལ་བྱིར་བ་སོགས་ཉུགས་ལྟས་ངན་པ་བྱུང་། དོར་ལྷ་
༡ ཆོས་༤ ཉེན་དགོངས་པ་རྫོགས།

འདི་བ་སྐྱུ་གཞོན་དུས་ནས་སྤྱགས་སྐམ་ཞིང་བཅན་ལྡིང་ཆེ་བར་བཤད་
ཅིང་། སྤྱགས་པན་ཚུན་གྱི་ས་རིས་དགོན་སྤེ་སོགས་རིས་སུ་བཅད་དེ་དམག་
འབྲེན་འཁོན་ཚོད་ལ་སྤྱགས་ཚ་ནས་མི་དགེས་སྟབས། སྐྱེ་ཆེའི་སྤྱད་དུ། སྐྱེ་
ཆེ་གང་པོར་རེབ་གོང་གི་ངན་པ་ནམས་ལ་མ་སྤྱན་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་སྤྱོ་
བོད་དུ་འབྲེན་པ། ཤིང་དང་ལྷུ་མ་འཆོང་བ། གཞན་ལག་ནས་རྒྱ་ལོ་མ་བྱ་བ།
དམག་སྤེ་རྩེ་གནང་སྤྱོད་མེད་པའི་དཀར་དག་གནང་ཞིང་། རོང་པོ་ནང་
སོ་རིམ་བྱུང་གིས་སྤྱང་བཟ་གྲིས་འབྱེལ་དུ་དམག་འབྲེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། འདི་
བ་སྤྱགས་བཅན་ལྡིང་ཆེ་སྟབས་གདན་སར་བཞུགས་མེད་སྐབས་དང་བསྐྱེན་
ནས་སྤྱང་ལ་དམག་གིས་དཔུང་འདུག་ཐེངས་གཅིག་མ་གཏོགས་མ་བྱུང་
བར་བཤད།

ལྷག་པར་དུ་འདི་བར་ལོག་སྐབ་བྱེད་མཁན་ཡོད་ཆད་ཀྱི་ཁ་ནས་ཁྲག་
སྐྱུགས་ཏེ་ཤི་བ་དང་། བ་ལྷག་མ་བཟོད་པར་ཆོད་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བཏོན་ནས་
འཆི་བ། ཀྱན་གྱིས་བརྟན་སྤོད་དང་སྤྱིང་རྗེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐལ་
བྱུངས་ནས་འཆི་བ་ཤ་སྤྱག་བྱུང་ཞེས་རྗེ་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་
གསུངས། རྒྱ་མཆན་དེ་འདྲ་ལ་བཏོན་ནས། ཟླ་ལྷིང་གི་ཁ་ཆེ་ལྷ་གྱུན་མིན་བྱ་
བས། རེབ་གོང་ན་མི་ཞིག་ཡོད་པ་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོ་གཅིག་པོ་རེད། ཅིས་བཤད་
པ་ཡིན་འདུག

ཤར་སྐྱེ་ཐེང་བདུན་པ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ།

འདི་བ་རབ་བྱུང་བཙུ་ལྔ་བའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༥ ལོར་རྒྱ་བཟང་
རྩ་ལོ་ཐང་དུ་བ་བཟའི་རུས་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་གསུམ་པར་རོང་བོ་
ཁྲི་ཆན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བཞུན་རྒྱ་མཚོས་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་
འཛིན་མཛད། ལོ་དེའི་ལོ་མཇུག་ཅུམ་ལ་རེབ་གོང་གི་དམག་ཆེན་སླ་བྲང་བཀྲ་
ཤིས་འབྲེལ་དུ་བྲངས་སྐབས། སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་དབལ་
མང་བ་དང་། སླ་བྲང་ཕྱག་ཟུར་སྤྱིན་པ་བྲི་མོའི་དགེ་ཕྱག་བཙོན་འགྲུས་བྲི་ཕྱག་
སོགས་མ་འཆམ་ནས། དེ་དག་གིས་བྲི་ལིང་གི་ཁ་ཆེའི་དམག་ཆོགས་རྒྱལ་ཚབ་
དབལ་མང་བ་དང་སླ་བྲང་དགོན་པ་བཙོན་ཕྱིར་བྲངས་པ་སླ་བྲང་དུ་བབས་
པའི་སྤྲོང་ཁེལ་བས། བྲི་ལིང་ལྷ་ཆོགས་གྱིས་རེབ་གོང་གི་དམག་སླ་བྲང་གི་ཐོག་
ལ་བྲངས་པ་མ་ཤེས་པའི་ཐོལ་གྱིས། ཁོ་བ་སྤྲོང་བྲངས་པར་བཞུད་དེ་ཤར་སྐྱེལ་
སྐྱེ་བྲི་ལིང་དུ་ཁྲིད་དེ་ཁྲོ་རོ་གཉིས་རིང་བཀག་སྤྱིལ་བྱས།

དགྲུང་ལོ་བཞི་པ་ཐེབས་སྐབས་ལན་གོ་འུ་ཙུང་རུས་རྒྱུད་སྲིད་འདི་བར་
ཉིས་པ་མེད་སྐབས་གདན་སར་འཁོད་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་སྟེ། ལན་གོ་འུ་
ཙུང་རུའི་ངོ་ཚབ་དང་འུ་ཙུང་རུ་རིན་གྱིས་ཐེབས་བྱམས་སེར་བོའི་གཟེངས་ཉགས་
དང་། རྒྱ་བཟང་གི་སྐྱེ་ཙུང་གདུང་བདག་དང་བཅས་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་
གདན་སར་འཁོད།

དགའ་བྱུང་དགེ་བཤེས་རྗེ་གཉི་རབ་འབྲུམས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་
ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲི་ཆན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་
བཞུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་རྒྱལ་གཅིག་དུ་བསྐྱབས་ཏེ། སློ་བཟང་
འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་མཆན་གསོལ་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་

གཅིག་པར་ཁྱི་ཆུང་ཆང་གི་རྒྱ་དུ་དབང་ལུང་སོགས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་
གསན། དགྲའ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཐོག་མ་
མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༧ ལོར་མཁས་དབང་སྒྲིམ་སྟེང་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་པ་
ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐོས། སྒྲིམ་སྟེང་སྟོ་བཟང་བ་འདི་བར་རེབ་གོང་སྤྱགས་
ཀྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེས། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཡོངས་འཛིན་དཔལ་བ་ཞེས་
སོགས་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་ཆོག་སྟོས་མང་ཡང་། ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞུགས་སྐབས་
ཁས་མི་ལེན་མཁན་མང་པོ་བྱུང་བ་འདྲ་སྟེ། རྗེ་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་
མཆོས། ཡོངས་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདི་ཉིད་གནས་ཆོད་རྗེ་བཅུན་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཡིན་པར་མ་ཟད། སུན་མོང་སྣང་ཆོད་དུ་ཡང་པཎ་ཏི་
ཏའི་སྤྱི་བ་ཤ་སྟག་བརྒྱད་པས་ལྷན་སྤྱོད་ནས་མཁྱེན་རབ་གཏུགས་པ་མེད་པ་
དང་། སྤྱང་བར་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་གནའ་བོའི་སྟོལ་ཀ་བཞིན་
དུ་སྤྱངས་པས་འགྲན་ཆེ་མེད་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཐབས་བདག་གིར་
བཞེས་པའི་གྲགས་པ་མདོ་དབྱས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཏུ་བྱད་མེད་རྒྱས་པ་དེ་ལྟ་མོད།
ཆེ་རབས་སུ་ཡུལ་དམ་པ་ལ་བཞེན་ནས་ལས་ངན་ཆབས་པོ་ཆེ་གསོག་པའི་
བག་ཆགས་ངན་གོམས་སུ་འཐས་པའི་དྲག་ཞན་འགའ་ཞིག་ནས་ཨ་མ་འབྲེར་
མཐོང་གིས་རྩལ་ཡོད་དགྲས་དངོས་བརྒྱད་གཉིས་ཀས་འགལ་རྒྱུན་མང་དུ་
བྱས་ན་ཡང་། སྤྱིར་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་དང་སྤྱབས་མགོན་འདི་བའི་སྤྱི་ཕྱི་
བར་རིགས་དང་རིགས་ཅན་ཅི་རིགས་པའི་རྩལ་དུ་བྱོན་པའི་འབྲེལ་བ་ཆེས་
ཟབ་པ་དང་། བྱད་པར་སྤྱབས་མགོན་གོང་མ་དེ་ཉིད་ནས་རྗེ་འདིའི་མཁྱེན་
རབ་དང་སྤྱོད་ཡོན་གྱིས་སྤྱགས་འཕྲོག་སྟེ་བསྟུགས་བརྗོད་རྒྱུ་དུ་མཛད་པར་
མ་ཟད། སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་མཛད་པའི་ཐ་མ་སྟོན་ཉེ་སྐབས་ཀྱང་གནང་སྟེས་
དང་བཅས་བྱག་ཐལ་མོ་སྤྱིར་བའི་སྟེང་དུ་དབྱུ་བཞག་ནས་སྤྱགས་སྟོན་བྱགས་

དྲག་ཅིག་མཛད་པ་ཁོ་བོས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མངལ་བས་མཆི་མ་གཡོ་བ་
ཞིག་བྱང་། ¹⁷ཞེས་སོགས་གསལ་བ་ལས་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན་མོད། སྡོན་གྱི་མཁས་
ཆེན་པལ་མོ་ཆེས་བཟང་སྟོགས་གཅིག་དུ་ལས་སྐྱོ་ཞན་མ་འབྲས་པའི་རིགས་
ཞལ་གསལ་གནང་སྟོལ་ཆེར་མེད་སྟབས། སྐབས་འདིར་བྱང་བའི་དོན་རྒྱུན་
ཁག་གསལ་བོར་ཤེས་མི་ཐུབ།

གང་ལྟར་ཤར་མཆོག་སྤྱལ་བདུན་པ་འདི་བས་དགྲང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་
པར་ཡོངས་འཛིན་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྡན་པ་དང་། རྗེ་འཛིགས་མེད་བསམ་
གཏན་རིན་པོ་ཆེ། རོང་བོ་ཁྲི་ཆན་ཆང་སོགས་ལས་མདོ་སྟགས་གྱི་གཞུང་ལ་
གསན་བཞེས་མཛད་ཅིང་། དཔྱི་ས་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོ་དང་། ལྷེ་ཆའི་བྱ་བཏང་
ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་སོགས་མཆན་ཞབས་སུ་བཅར་ཏེ་གསན་སྦྱོང་མཛད།
དགྲང་གྲངས་བཙོ་ལྷ་ནས་མཆན་ཞབས་པ་གྲངས་བཙོ་ལྷར་སྤྲ།

ལོ་དེའི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་རྒྱ་དང་ཁ་ཆའི་རྒྱ་ཆོགས་གྱིས་རྒྱ་མཁར་དུ་
ཁྲིད་སྐབས། གྲ་མང་གིས་འབྲོག་ཅིས་བྱས་ཀྱང་། ང་འགོ་སྐྱོན་མེད་གསུངས་
ནས་ཕེབས་ཤིང་། བྱིས་ཉེས་སྐྱོན་མ་བྱང་བར་རྒྱ་མིས་བཤགས་འབུལ་དུ་དར་
ཟབ་སོགས་གྱི་སྒྲིམ་དང་བཅས་སྤར་བདེ་འབྱོར་བྱང་།

དེ་སྐབས་དཔོན་ཆེན་གྱི་འཆད་ཉན་ལ་ཉམས་ཆག་ཆེ་ཞིང་། མཁན་
ཁྲིར་བཞུགས་མཁན་དཔོན་པའི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྟབས། ས་ག་ཟླ་བའི་ཡར་
ཆོས་ནས་ཁྲི་ཁྲར་མཛད་དེ། དཔོན་ནང་གི་འཆལ་སྦྱོད་གཉེར་མཁན་དག་
ཆར་གཅོད་དང་། ཆོང་དང་རྒྱ་འཆོལ་དུ་འགོ་མཁན་དག་བཀག་འགོག་
རྒྱགས་བཞག་པ་སོགས་སྟོབ་གཉེར་ལ་རྟིང་བསྐྱལ་མཛད་པས་འཆད་ཉན་ལ་
བཟང་ངོ་ཤར། སྡོན་ལམ་གསུང་ཆོས་ནས་དབུ་ཚུགས་ཏེ་རོང་འབྲོག་གི་ལྷ་
ལྷེ་དག་དུ་འདོད་ཆོས་མང་བོ་བསྐྱེད།

དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུ་བར་རྩ་བའི་དཔེ་རྒྱལ་བོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཁྲུང་ས་ཏེ་སྒྲེ་དགོ་ནས་བཀའ་འགྱུར་གདན་སྤངས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་སྐྱུ་འབྲུམ་དུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་བཅར་ཞུས། དེའི་ཕྱི་ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རེབ་གོང་དུ་གདན་སྤངས། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་ཉེར་བདུན་བར་སློ་ཏུགས་དང་། དབུ་ཕར་སོགས་ལ་གསན་སྦྱོང་གཙོ་བོ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་སོ་སོར་གསུང་ཆོས་ཀྱང་མང་བོ་གནང་། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་མངོན་གྱི་དཔེ་བྲིད་མགོ་རྒྱུགས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་སློ་བཟང་དཔལ་ལྷན་གཤེགས།

སྤྱི་ཕྱིར་རྗེ་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ་ལས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྤྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བ་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ལ་མཇལ་བཅར་ཞུས། གཞུང་ས་མཆོག་ནས་ཆེབས་ཏེ་ཁེབ་དམར་སེར་བྱེད་བཅུག་ཟེར། དགའ་བྱུང་སྐྱུ་འབྲུམ་ཁམས་ཆོན་དུ་ཕེབས། ཁམས་ཏེ་ཨོར་དགོ་བཤེས་དང་ལྷན་དུ་དམ་བཅའ་བཞག་ཅིང་། འཛིན་གྲ་དབུ་མ་རྟེང་བར་ཞུགས། ཕྱི་ལོའི་ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོགས་སུ་ཕེབས། དེ་ནས་བསམ་ཡས་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་སོགས་སུ་གནས་མཇལ་གནང་།

ལོ་དེར་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་ལ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་རྒྱུའི་སྐོར་སློག་འཕྲིན་བཏང་། རྒྱ་རྒྱ་སོགས་བརྒྱད་ལྷ་དྲུག་པར་གདན་སར་འབྱོར། གྲ་བ་རེར་ལྷ་གམ་རེ་སོགས་དབུས་སྤྱོད་གྲོ་མ་གནང་།

རྒྱ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་ལན་གྲུ་བརྒྱད་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་འཕུས་ཆབ་ནམས་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་གོང་ཁྱེར་ཁག་ལ་གཟིགས་སྐོར་གནང་།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ས་བྱི་ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༤ ལོའི་དོར་ལྷ་༩ ཆེས་༤ ཉིན།
ཤར་སྐྱེ་མེད་བདུན་པ་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་འདི་བ་དང་། ཁོང་
གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པ་ཕྱག་མཛོད་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་པོའི་དཔོན་པོ་རྩ་
རྩེ་དབང་རྒྱལ་ནམས་མ་ལོ་ཁྲུལ་དུ་བསྐོང་འགྲུག་དང་། ཆེས་༡༥ ཉིན་འཛིན་
བརྒྱུད་གིས་མི་དམངས་ལ་འཐབ་ཚོད་བྱས་བརྒྱུག་མཐར་ཟི་ལིང་དུ་བྲིད་ནས་
བཙོན་འདུག་བྱས།

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཁྲོད་ས་
གནས་ཀྱི་སླ་དཔོན་དང་མི་དམངས་རྒྱབ་འགུལ་དུ་འགོ་རྒྱུར་དམིགས་ནས།
པོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡུང་སོ་སོའི་སླ་དཔོན་དག་རང་གི་མཆོད་གཞིས་ལྷ་སྡེའི་ནང་
ཁོངས་སུ་བྲིད་ནས་ཉེས་རྒྱུང་འཐབ་ཚོད་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལྟར།
ཤར་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་རེབ་གོང་དུ་བྲིད་སྐབས། སྐྱེ་རྒྱུ་ལ་ཞོན་ནས་
དབུ་ལ་ལྟམ་གྱིས་གཞུས་པ་སོགས་རྒྱུང་རྟེན་གྱི་ལྷོ་ལ་གྲགས་པ་བཅོས་པས་
ཐུགས་པམ་ཆད་མེད་བུང་། ཕྱིས་ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ཀ་མདོའི་གདོང་དམར་
སྡེའི་བཙོན་ཁང་དུ་སྐོད་གོལ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་རྗེས་ཙམ་ལ་དགོངས་
པ་རྒྱུགས། སྐབས་དེར་རེབ་གོང་གི་སྡེ་གསུམ་གྱི་ངོ་ཆ་བཅི་སྒྲ་གདན་འདྲན་
དུ་ཕྱིན་སྐབས། ང་ལ་རེབ་གོང་ཞེས་འགོ་ས་ཞིག་མེད་ཨང་གསུངས་པ་རེད་
ཅེས་གྲགས།

ད་དུང་རེབ་གོང་ཕྱོགས་འདིར་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། བིས་
པ་མི་པམ་ལྷ་བ། ཞབས་དཀར་ཆོགས་དྲུག་རང་གོལ། སྐབས་དབང་འཛིགས་
མེད་བསམ་གཏན། འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ། ཨ་རོལ་སྐྱེ་ཞབས་ཆེན་
མོ། སྐེས་སྟེང་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན། དཔྱི་ས་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོ། མཁས་དབང་
དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་གསེར་གྱི་རི་དབང་འབྲ་བ་མང་པོ་

བྱོན་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་ལ་སྒྲན་པའི་མངོན་རྟེན་སྐབས་ཆེན་བཞག་པའི་
ཚུལ་ནམས་མཁས་གྲུབ་དེ་དག་གི་ནམ་ཐར་ལོ་རྒྱས་མངོན་ནམ་དང་། རོང་
བོའི་གདན་རབས། བདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རུ་
སྟེ་དག་གི་སྐབས་སུའང་བྱུར་ཙམ་རེ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ།།

མདོར་བསྟུས་ནས་བཤད་ན། ས་སྐྱབས་བོད་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཆོས་སྲིད་
བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པ་དང་རྟེན་སྒྲུབ་མཐུན་པར། ལྷ་རྩེ་བྱག་
སྐྱ་བ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་རེབ་གོང་ཤོག་པ་མངའ་དབང་བསྐྱར་བ་ནས། གྲུབ་
དབང་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་སྐྱ་ཕྱེང་ན་རིམ་དང་། རོང་བོ་ནང་སོ་མཆོད་ཡོན་
མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཡུལ་ཁམས་འདིར་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་གྱིས་
མངའ་དབང་བསྐྱར་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལ་བྱག་པ་ཡིན་ནོ།།

རོང་བོ་བྱག་ཤིས་འབྲེལ།

འདི་རེབ་གོང་ཤོར་ནག་ཏུ་ཡོད་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་ཤར་སྐལ་ལྷན་
རྒྱ་མཚོས་བཏབ་པར་ལོ་རྒྱས་དུ་མ་ལས་བཤད་ཅིང་། ཡང་སྤར་གྱི་བཀའ་
གདམས་པའི་དགོན་རྫིང་ཞིག་ཡིན་པས། ཐོག་མར་བྱག་འདེབས་མངོན་
མཁན་ཤར་ཆང་དང་། གཡེར་གཤོང་ཆང་ཡིན་པར་མ་དག་པར་བཤད་
མཁན་ཡང་འདུག གང་ལྟར་འདིར་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེས་གཞི་བཟུང་སྟེ་རྩེ་སྐལ་
ལྷན་པར་རི་ཁྲོད་འདྲུགས་དགོས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་བཏབ་པ་ཡིན་འདུག རེབ་
གོང་དགོན་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་བྱ་མོ་ཡིན་པར་བཤད།

ཤར་རབ་དགའ་སྐྱབ་གནས།

འདི་རོང་བོ་བྱག་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་གོང་རོལ་ཏུ་ཡོད་ལ། རབ་བྱུང་བཅུ་

གཅིག་པའི་ནང་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོས་བཏབ། གནས་འདིར་རྗེ་སྐལ་ལྷན་
རྒྱ་མཆོས་ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ་བརྟེས་པར་གྲགས་ཤིང་། རོ་ཁྱི་དང་།
མཁུར་སྡོར་གཉིས་སོགས་རྟེན་བྱིན་ཅན་མང་ཟེར།

རི་ཁྲོད་ཡིད་དགའ་ཆོས་འདྲིན།

འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ ལོར་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་དངོས་སློབ་རེབ་ཆ་
བྱིན་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་བཏབ། འདི་རེབ་གོང་སྨད་དུ་ཡོད་ལ། རོང་པོ་དགོན་
ཆེན་གྱི་ལེ་ལག་ཡིན།

རྫོང་མེར་བཤད་སྒྲུབ་སྤྲིང་།

འདི་དགུ་ཚུའི་བྱང་སྟོད་དུ་ཨ་རིག་ངག་དབང་མཁས་བཙུན་གྱིས་བཏབ་
ཀྱང་། ཕྱིས་སྟོངས་ནས་མེད་ཟེར།

རྫོང་དཀར་བཀའ་གདམས་མོ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་སྤྲིང་།

འདི་རེབ་གོང་བཙན་མོའི་ས་ན་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་རྟིས་ཆང་
མ་ཁི་བ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་གྱིས་བཏབ། རོང་པོའི་དགོན་ལག་དང་ཆོས་རྒྱུད་
དགེ་ལུགས་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ གྲུབ་ཟེར་བས་མགོ་འཇུགས་དུས་ལོ་ཁ་ཤས་
གྱི་སྟོན་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

རྫོང་སྟོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་།

འདི་ཡང་རེབ་གོང་བཙན་མོའི་ས་ན་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙོ་
བརྒྱད་པའི་མགོ་ཙམ་ལ་བྱ་བཏང་བ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཏབ།

འདིར་སྡོན་རྟེན་ཆང་མ་ཉི་བཞེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཆམས་ཁང་བཙུགས་
 ཏེ་བསྐྱབ་པ་མཛད། ཕྱིས་རི་ཁྲོད་པ་འགའ་འདུས་པ་ལ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕེལ་
 གྱིས་བདག་ཕྱེད་སྐྱུར་ཏེ་སྐྱབ་ལྷ་བཅུགས། མདོ་བ་སྒྲ་མ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བཏབ་
 པར་བཤད་པའང་ཡོད་ཟེར། རོང་བོའི་དགོན་ལག་ཡིན།

བདེ་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྲིང་།

འདི་ཡང་རེབ་གོང་བཙན་མོར་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་སྟོད་
 ཅམ་ལ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཆོས་བཏབ། སྐྱབ་སྡེ་འདི་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་
 སྤྲིང་ཡང་ཟེར་ཞིང་། ཐོག་མར་མགོན་ལྷུ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཆོས་
 རུག་སྟོ་འདག་སྐྱུར་གྱིས་སྐྱེ་མཆམས་མཛད་སྐབས་སྟོབ་མ་མང་དུ་འདུས་ཏེ་
 རི་ཁྲོད་ཆགས། ཕྱིས་ཁོང་གི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཆོས་སྐྱབ་ལྷ་བཅུས་པར་
 བཅུགས།

གོའུ་སྡེ་དགོན།

འདི་དང་སང་གི་ཆེ་ཁོག་རྫོང་གོང་ས་གོའུ་སྡེའི་སར་ཡོད་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥
 ལོར་གོང་བོ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཏབ། ཡི་གེ་འགར་ཆོས་དབྱིངས་སྟོབས་ལྡན་རྟོ་
 རྩེས་བཏབ་ཟེར་བའང་འདི་ཉིད་ཡིན་སྟེ། ཞེས་མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་དུ་
 བཤད་ཅིང་། མཆོ་སྡོན་དགོན་ཁག་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཡིག་མའི་ནང་། གོང་བོ་ཡོན་
 ཏན་ཞེས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སྟོབས་ལྡན་རྟོ་རྩེའི་སྐྱེ་མིང་ཡིན་ཞེས་གསལ། འདི་
 ཐོག་མའི་ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་དགོན་གནས་སྟོས་ཏེ་ཆོས་རྒྱུད་
 རྟེན་མར་བསྐྱུར་ཅིས་གསལ། ད་དུང་དཔུང་གཞི་ཡོད་སྟེ།

རབ་དགའ་རྒྱལ་མཆན་བརྟན་པོ།

འདི་རེབ་གོང་དོར་ཉིན་དུ་ཡོད་ལ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་
ནང་གཡེར་གཤོང་དགེ་འདུན་ལྷ་གསུམ་གྱིས་བཏབ། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་
དང་མཆོད་གཞིས་དོན་རི་ཉིན། བཏབ་ལོ་ངེས་གཏན་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་
མཐོང་།

མཁར་གོང་ལྷ་ད་སྟེང་དགོན།

ཆེ་བརྟན་རྒྱལ་མཆོས་འདི་དང་འདབ་སྒྲེལ་དུ་མཁར་གོང་གྲུབ་གནས་
དང་། སྐལ་ལྷན་སྐྱབ་གནས་བསམ་འབྲུབ་བདེ་ལྷན་གཞིས་ཡོད། ཆོས་རྗེ་
དོན་རིན་པས་བྱ་བྱུང་འཆོལ་བའི་གནས་གཞི་འདིར་མཛད་པས། ཉེང་གི་གཞི་
མ་ཡང་ཟེར་བར་གྲགས། ཤར་སྐལ་ལྷན་པའི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་བཏབ་ཟེར་
བའང་སྤང་བས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འདུག

ཤ་སྐྱང་དགོན།

འདི་རེབ་གོང་ཤ་སྐྱང་དུ་ཡོད་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡ ལོར་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་
རིན་ཆེན་གྱིས་སྐུ་མའི་ལུང་བཞུན་ལྟར་བཏབ། བྱ་བྱུང་དང་འདི་གཞིས་སུ་
ཆོས་རྗེས་པར་ཆད། བྱམས་ཆོས། བརྟན་གཞིས། སྤྱིད་འཇུག་སོགས་ལོ་སྒྲེལ་
གྱིས་བཤད་པ་གནང་། ཕྱིས་སུ་འདིར་དཔོན་པོ་ཤུག་བཟང་པོ་གདན་སར་
བསྐོས། ཤ་སྐྱང་སོགས་ཚུལ་ལ་བཤད་ཚུན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད།

གཡེར་གཤོང་བསམ་གཏན་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་།

འདི་ཡང་ཤ་སྐྱང་དུ་ཡོད་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་འཇམ་དབྱངས་སློ་གྲོས་

གྲིས་བཏབ། སྤར་རོང་བོ་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་
རྒྱན་རིང་བཞུགས་ཤིང་། དགོན་པ་འདེབས་པར་དགོངས་ཀྱང་ས་མ་ཕུལ་
བས་བསམ་བཞིན་ཤ་སྤངས་ཤིང་ཁོ་དེ་རྒྱུས་ཏེ་དགོན་པ་འདི་བཏབ་ཟེར།

གཉན་ཐོག་བཟ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤིང་།

འདི་རེབ་གོང་གཉན་ཐོག་དུ་ཡོད་ལ། གྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་འདན་གྲུབ་
ཆེན་གྲིས་བཏབ། འདིར་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སླ་མར་བསྐོས་པ་ནས་
མཁན་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྲིས་བསྐྱངས། སྐ་རུ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་
བ་མང་ཞིང་། བེས་ཐང་དཔལ་ལྷན་གྲིས་བྱམས་སྐྱབ་ཞེས་སྐབས་བྱམས་
སྐྱའི་ནང་བཞུགས་སུ་ཕིར་མང་དུ་ཕུལ་ཏེ་ཕུགས་སློན་མཛད་པས་ལྟ་རྒྱན་ད་
ལྟའང་ཡོད་ཟེར།

སློ་དམར་སྐར་དགའ་ལྷན་ཕུན་ཚོགས་སྤིང་།

འདི་རེབ་གོང་སློ་དམར་དུ་ཡོད་ཅིང་། གྱི་ལོ་༡༥༩༡ ལོར་གཡེར་གཤོང་
དཔོན་སློབ་སྐྱ་སྤེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་ལྷ་བྲགས་གྲིས་བཏབ། ཡོངས་བྲགས་
ལ་འདི་ཉིད་འདེབས་མཁན་གཤེར་གཤོང་ཆང་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། མཚོ་
སློན་ནང་བསྟན་དགོན་ཕྱི་ལོ་རྒྱས་སུ། སློ་དམར་སླ་མ་སློབ་བཟང་མཆོག་ལྷན་
གྲིས་ད་ལྟའི་གནས་སུ་སློས་ཏེ་འཛིན་བདག་མཛད་པས་སློ་དམར་རིམ་བྱོན་
གྲིས་བསྐྱངས་ཟེར། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས།

སྐ་སར་སྐར།

འདི་རེབ་གོང་སྐ་སར་དུ་ཡོད་ལ། གྱི་ལོ་༡༥༩༠ ལོ་ཡས་མས་ཤིག་ལ་བེས་

པ་མི་པམ་ལྷ་བས་བཏབ། འདིར་མ་ཁི་བཀའ་འབུམ་སོགས་ཀྱི་དཔར་ཤིང་
མང་བར་བཤད། བིས་པ་སྐྱེས་པ་གཉིས་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་རྒྱ་
བརྒྱུད་མཛད། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་ཡིན།

རྫོང་དམར་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་།

འདི་ཙེ་ཁོག་དགུ་ཚུའི་གྲུ་བར་དུ་ཡོད་ཅིང་། གྱི་ལོ་༡༧༧༠ ལོར་ཤར་
སྤྱལ་སྐྱེས་པ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཐུན་རྒྱུན་དང་བཀའ་བཀོད་
གནང་སྟེ། འཆོ་བྱེད་སྒྲགས་རམས་པ་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཏབ་ཟེར། རོང་
བོའི་དགོན་ལག་དུ་གཏོགས་ཤིང་ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས། གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་
ཤར་སྐྱེས་པ་འདུན་པའི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་དགོན་གནས་ད་ལྟའི་འདིར་སྤོས་
པར་བཤད།

དཀར་པོ་གཤོང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་།

འདི་རེབ་གོང་དམེ་ཤུལ་དུ་ཡོད་ལ། གྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་དམེ་ཤུལ་དགེ་
སློང་སོགས་ཀྱིས་ས་སྤུལ་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེས་པ་གཉིས་པ་འཛིགས་མེད་དབང་
བོས་བཏབ། དེ་སྟོན་འདིར་མཆོམས་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དགོན་པའི་ཆང་གཞི་
བྱས་ཟེར་ཡང་། ལུང་མཆོམས་ཁང་ཡིན་པ་མི་གསལ། ཕྱིས་རྒྱུན་དབང་གིས་
རོང་བོའི་དགོན་ལག་དུ་གྱུར་ཟེར།

དགོན་ཤུལ་རྒྱ་དམར་རབ་རྒྱས་སྤར།

འདི་མགོན་ཤུལ་རྒྱ་དམར་དུ་ཡོད་ཅིང་། གྱི་ལོ་༡༩༠༧ ལོར་སྐུ་ཆོང་
སློབ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཏབ། འདི་བའི་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་

སྒྲུབ་ཆོང་ཆང་ཟེར། སྒྲུབ་སྡེ་འདི་རོང་བོའི་སྒྲུབ་སྡེ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་
གྲས་ཡིན་པར་བཤད།

དར་ཞིང་བདེ་འཛོམས།

འདི་རེབ་གོང་ལྷང་ལུང་དུ་ཡོད་ལ། ལྷི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་ལྷང་ལུང་དཔལ་
ཆེན་ནམ་མཁའ་འཛིགས་མེད་ཀྱིས་བཏབ། རོགས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོས་
བཏབ་པར་བཤད་ཚུལ་ཀྱང་ཡོད་འདུག སྤར་འདི་གར་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་
མཆོའི་སྒྲུབ་གནས་ཤིག་ཡོད་ཟེར། མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་སྐྱེས་གིས་
བསྐྱེད་སྤྱོད།

སེམས་ཅི།

འདི་རེབ་གོང་རྒྱལ་བོ་སྤྱིང་ཆང་གི་སར་ཡོད་ཅིང་། ལྷི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་
ཉག་རི་སྐྱེས་གྲགས་པ་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་བཏབ། ཡོངས་གྲགས་ལྷ་བྱར་ཉག་
རི་གྲགས་པ་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་བཏབ་ནས་རྒྱལ་བོ་སྤྱིང་ཆང་གིས་ཆེ་མགོན་ལྷ་མ་
དགེ་འདུན་མཐུན་རབ་ལ་སྤུལ་ཟེར་ཡང་། བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། དམེ་
ཤུལ་སྤྲུགས་རམས་པས་བཏབ་ཚུལ་དང་། ཡང་སྤོབ་དཔོན་སྐྱེན་པ་དར་རྒྱས་
བྱ་བས་བཏབ་ཚུལ་སོགས་བཤད་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་ཆོད། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་
ལུགས་ཡིན།

སྐུ་ཉིང་དགའ་ལྷན་དམ་ཆོས་སྤྱིང་།

འདི་རེབ་གོང་སྐུ་ཉིང་དུ་ཡོད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མགོ་

ཅམ་ལ་ཆོ་འདུ་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བཏབ། འདི་བས་བྱམས་ཁང་
བཞེངས་ཤིང་བཅའ་ཡིག་མང་དེ་བསྐྱུངས། རོང་བོའི་སྐྱབ་སྡེ་བཙུ་བརྒྱད་
ཀྱི་གས་ཡིན་ལ། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས།

བདེ་ཆེན་རི་ཁྲོད།

འདི་རེབ་གོང་རྒྱལ་བོར་ཡོད་ཅིང་། གླི་ལོ་༡༤༤ ལོར་ཉག་རི་གྲགས་
པ་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་བཏབ། འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་ཉག་རི་སྐ་མ་དཀར་
དཀར་ཡང་ཟེར་ཞིང་། ཕྱིས་སྐུ་ཆོང་བདེ་ཆེན་རི་མ་བྱོན་གྱིས་བསྐྱུངས། རྒྱལ་
བོད་ཀྱང་བརྒྱ་བས་གཞི་བཟུང་བའི་བདེ་ཆེན་སྐྱབ་སྡེ་ཞེས་སྐལ་ལྷན་ནམ་མཐར་
དུ་ཡོད། རོང་བོའི་དགོན་ལག་དང་ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་ཡིན།

བཤད་གྲ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གླིང་།

འདི་མགར་ཅེ་རོང་རྩུང་མདོར་ཡོད་ཅིང་། གླི་ལོ་༡༤༡༠ ལོར་མགར་
ཅེ་དཀར་བརྒྱ་བས་བཏབ། ཐོག་མའི་དགོན་གནས་ནས་མགར་ཅེ་སྐ་མ་
ལྷགས་ཐེང་ཅན་གྱིས་སྒྲིག་དགོན་ཁུལ་དུ་སྒྲིས་པ་མ་བརྟན་པར་ཁྲི་རྒན་མཁས་
མཆོག་པ་དང་། ནང་རྒན་པ་དག་དབང་ཤེས་རབ། ལ་ཁ་གྲུབ་ཆེན་གསུམ་
གྱིས་འདིར་སྒྲིས་ཏེ་བཏབ་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོས་སྒྲི་མང་
ཡིག་ཆ་བརྒྱགས་ཏེ། བཤད་གྲ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཞེས་པའི་དགོན་
མིང་བསྒྲུལ།

ཤུག་གྲ་ཉིན་སྐྱབ་གྲ།

འདི་མགར་ཅེ་ཤུག་གྲ་ཉིན་དུ་ཡོད་ཅིང་། མགར་ཅེ་དཀར་བརྒྱ་བས་

བཏབ་ཀྱང་ལོ་ཆོག་མ་རྟེན། འདི་དང་གྲ་ས་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་
གཉིས་ལ་མགར་ཅེ་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཟེར།

གཡའ་མ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ།

འདི་རེབ་གོང་ཞོ་འཕོང་དུ་ཡོད་ལ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་རྒྱལ་མཁན་སྤྱལ་
དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བཏབ། འདུ་ཁང་དང་། བྱམས་ཁང་སོགས་
བཞེངས། ཕྱིས་ཞབས་དཀར་ཆོག་སྤྱག་རང་གོ་ལ་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མ་ཡིན། མདོ་སྤྱད་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སྤྱོད་པ་དུས་
འདིར་ཆོས་ཞུགས་བྱས་ཟེར་བའི་ཡི་གེ་དུ་མ་སྤྲོད།

ཤེལ་དགོན་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་མོ་བྲང་།

འདི་རེབ་གོང་ཞོ་འཕོང་དུ་ཕྱི་ཞེས་པའི་སར་ཡོད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་
གཅིག་པའི་ནང་ཅམ་ལ་རྒྱ་དམར་སྒོ་མ་ཆེན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཏབ།

སྤར་རོང་བོའི་དགོན་ལག་སྐྱབ་སྤེ་ལྷའི་ནང་ཆོན་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་
ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༠ ནང་དུ་བེས་མདོ་དགོན་ཆེན་གྱི་དགོན་ལག་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ནས་
བདག་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་མཆོ་སྤྱོད་ནང་བསྟན་དགོན་སྤེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་
བཤད། འོན་ཀྱང་ཡུལ་དེ་བའི་མི་རྣམས་བཤད་རྒྱལ་འདི་ཁས་མི་ལེན། མགར་
ཅེའི་དགོན་ལག་ལྷའི་ནང་ཆོན་དུ་བཤད།

རྒྱ་མིག་རྫོང་རི་ཁྲོད།

འདི་རེབ་གོང་སྤང་གཉིས་དཀར་ཤར་དུ་ཡོད་ལ། རབ་བྱུང་བཅུ་

གཅིག་པའི་ནང་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་བཏབ།

འདི་ལྟ་དམར་སྒོམ་ཆེན་པ་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བཏབ་ཟེར་བའང་སྣང་།
རི་ཁྲོད་ལ་ས་དཀར་ཤར་དབེན་གནས་བཟུ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་ཡང་ཟེར། བཀར་
ཆེད་དགོན་པའི་དགོན་ལག་ཡིན།

རི་ཁྲོད་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན།

འདི་གོང་མོའི་གྲར་ཁང་བྲག་གི་འདབས་རོལ་ཏུ་ཡོད་ལ། ཤར་སྐལ་ལྡན་
པའི་དངོས་སྒོ་བ་ནགས་གུའི་རབ་འབྱམས་པ་རིན་ཆེན་གྲིས་བཏབ། ཕྱིས་ནང་
སོ་སྐྱ་སྐྱེད་གོ་འདུན་མཁས་མཆོག་ལྷ་མར་བསྐྱོས། བཏབ་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་
ཆ་མ་རྟེན།

སྐྱང་དཀར་ཐང་དགོན་པ།

འདི་རེབ་གོང་སྐྱང་པར་ཡོད་ལ། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་རྩེ་སྐལ་ལྡན་
པས་བཏབ་ཟེར་ཞེས་ཐག་བཅད་མེད་ལ། ཆོས་རྩེ་དོན་རིན་པས་བཏབ་ཚུལ་
དང་། འཇམ་དུ་སྒྲ་མས་ཐོག་མའི་གཞི་འཛིན་བྱས་ཟེར་བ་སོགས་ཡུལ་མིའི་
ངག་རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་འདུག སྤྱི་ལོ་༡༩༣༠ ཅམ་ལ་ཁ་ཆེད་དམག་ཇག་གིས་
གཏོར། སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ ལོར་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས་པར་བཤད།

ཐོ་གུའི་དགོན་བཟུ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་།

འདི་རེབ་གོང་ཐོ་གུར་ཡོད་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་ཆོ་འདུ་མཁན་པོ་གོང་
མས་བཏབ། འདི་དང་གཉན་ཐོག་སྒོ་དམར། སྐུ་སར་བཅས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་
བཞི་ལ་ཁྲི་ཅེ་བཞིའི་དགོན་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༩༣༡ ཅམ་ལ་དམག་འབྲུག་གི་རྒྱུན་

གྱིས་དགོན་པ་གཏོར། གྱིས་བསྐྱར་གསོ་བྱས་ཀྱང་། གྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཤེགས་ཆོས་བརྒྱད་དགེ་ལུགས་དང་། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་དགོན་ལག་ཡིན།

ཐུལ་མོའི་དགོན་བཟླ་ཤིས་རབ་བརྟན་གླིང་།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་། བྲག་དཀར་སྐྱེལ་ས་རམས་པ་སློ་བཟང་བརྟན་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་བཏབ། ཐོག་མར་དར་ཡང་ས་གས་པ་སོགས་དཀའ་ངལ་གྱིས་མ་མགོའི་དགོན་དང་མཉམ་སྡེ་བས་བྱས། རོང་བོའི་སྐྱབ་སྡེ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་གས་ཡིན། འདིར་གསར་རྫིང་བོན་གསུམ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཅིག་འབད་པས་བསྐྱེགས་པ་འདི། ཡུལ་འདིར་རྒྱས་མངའ་མེད་མཁན་ནམས་ཀྱི་སློ་རོར་འཆར་བདེ་བྱིར་བསྐྱེས་ཙམ་རེ་བཀོད་པ་ཡིན།

འདིར་མ་འདུས་པ་དག་ནི། སྐྱེལ་ས་བམ་གཞན་དུ་དགོན་སྡེ་རི་ཁོད་སོགས་བཤད་པའི་ནང་རྒྱུད་ཡོད་ངེས་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ། རེབ་གོང་གི་སྡེ་ཆོ་ཁག

དང་པོ། རྒྱལ་བོ་གླིང་ཆང་།

དེང་སང་རེབ་གོང་རྒྱལ་བོའི་རུས་རྒྱུད་འདི་དབུས་ཀྱི་ལྷ་གཟིགས་

ཆངས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དང་གདུགས་ནས་བཤད་མཁན་ཡོད་ཅིང་། སྤར་གྱི་
སྒྲིང་ཡིག་གི་ཆབ་དུ་ཆངས་འདི་བྲིས་པའང་དུ་མ་མཐོང་མོད། ཨ་མདོའི་ཁ་
སྐད་ལྟར་བྱས་ན། སྒྲིང་དང་ཆངས་གཉིས་སྒྲིག་སྤངས་ལ་བྱད་པར་མེད་མོད།
དོན་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་དོན་དང་། སྒྲིག་སྤངས་ཀྱི་བར་བྱད་ཆེན་པོ་ཡོད།
ཆངས་བཀྲུག་ནས་སྒྲིང་ལ་བསྐྱེ་རྒྱུ་དེ་ཙམ་སྤངས་བདེ་མ་ཡིན་པར་སྤང་བས་
དབྱད་ལ། འདིར་ནི་སྤར་སྒྲིང་སྤངས་སྒྲིང་འདི་ཉིད་བཀོད་ཡོད་ལ།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྤར་སྒྲིང་གེ་སར་གྱིས་ཨ་བྲེས་བྱང་རྒྱུ་འདྲེ་
འཁོལ་ཐེངས་གཉིས་ལ་མདོ་ཁམས་སུ་གདན་དྲངས་ནས། རོ་མོ་སྐལ་ལྷན་
མ་བྱ་བ་ཞིག་བཞེས་ཤིང་། དེ་ལ་སྒྲས་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་དང་། གཉན་ཐོག་ཨ་
ཁྲོམ། སྤག་ཆབ་གསུམ་བྱང་། འབྲིང་བོ་གཉན་ཐོག་ཨ་ཁྲོམ་ལ་སྒྲས་གཉན་
པོ་ཉ་མགོ་གྲི། དེའི་སྒྲས་ཆངས་སྤོན་བྱ་ལྷན་པོ། དེའི་སྒྲས་ཨ་སེང་། དེའི་
སྒྲས་ཨ་སེར། དེའི་སྒྲས་སྐྱབས་བདུན་དཔལ་དང་། ཡོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་སྐྱབས་
གཉིས། སྐྱབས་བདུན་གྱི་བྱ་རྒྱུང་བས་གཞིས་བཟུང་བ་ལ་བྱ་བཞི་བྱང་། ཨ་
ཡིག་རང་བྱོན་ཡོད་པའི་ས་ནས་སྒྲིས་པས་རྒྱལ་བོ་ཨ་སྐྱབས་བྱ་བཞིར་གྲགས།
དེས་ན་རྒྱལ་བོས་གཞི་བཟུང་ཡུལ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བོར་ཐོགས་པར་གྲགས།

འདིའི་འོག་ནས་ཀམ་ཐོག་རོ་རྩེ་བྱ་བཞིར་གྲགས་པ་དང་། བསེ་རྒྱལ་
མཚན་བྱ་བཞི། རོར་ཀྱན་འབྱུང་བྱ་བཞི། མགར་རིན་ཆེན་བྱ་བཞི་སོགས་
བྱང་ནས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་གྲེས་པ་ལས། ཨ་བྲེས་ཁ་བོ་དབང་ཕྱུག་གི་བུའི་
རྒྱུད་པ་ལུང་བ་གསུམ་ལ་གྲེས། ལྷ་ལུང་འབུམ་གྱི་རྒྱུད་པ་ཉིས་བཟའ་ཆང་
སོགས་དང་། མི་སྐྱ་ནམས་ལྷ་ལུང་དང་། འབའ་ལིང་། བྲ་སྤྱི་སོགས་དང་།
སེར་མོ་ནམས་རྒྱ་ཀྲི་ཐང་ནས་བསྐྱད་པར་བཤད། ཡིན་ནའང་ད་དུང་ང་
ཆོ་དོགས་པ་མི་ཟ་རང་ཟ་ཡིན་པའི་དོན་གནད་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། རེབ་གོང་

གི་རྒྱལ་པོ་སྤྲིང་ཚང་དང་། དབུས་གཙང་གི་ལྷ་གཟིགས་རྒྱངས་ཀྱི་མིང་ཡིག་
ལ་མི་འབྲ་བའི་བར་བྱ་དེ་ཆེ་ཁར། ཕྱིས་བྱུང་རེབ་གོང་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཅིག་ཏུ་རྒྱལ་
པོ་འདི་ལྷ་གཟིགས་རྒྱངས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ལ་གཏུགས་འདོད་ཡོད་པ་གསལ་
ཡང་། དོན་གྱིས་རྒྱུད་པ་དེར་མིག་གེར་གཏུགས་ཐུབ་ཅིང་པར་སྤང་བས་
དཔུང་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་རྒྱངས་རྒྱུད་དང་གཏུགས་ཐུབ་ཆེ་མེད་གདོང་དུག་
ལས་ཨ་ལྷགས་འབྲིའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་དགོས།

འདིའི་རྒྱུད་པ་ལ་སླ་མ་ན་མ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་སྤྲིང་
རྒྱལ་པོ་སླ་མ་རིག་འདོན་དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བྱུབ་ཆེན་དུ་མ་བྱོན་པར་
བཤད། རྒྱལ་པོ་ནི་རོང་བོ་གོང་རྒྱལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་
མགར་ཅེ། ལྷོར་བསེ་ལུང་བ། བྱང་ཐོ་རྒྱ་བཅས་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན།
རྒྱུ་ཡིག་ཚང་དུ་ངག་རྒྱན་གྱི་བཤད་ཚུལ་བསྟུས་པ་ཁག་ཏུ་རྒྱ་བོ་དང་། རྒྱལ་
པོ་སྤྲི་འབྲི་སྤངས་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ལ།

(༡)རྒྱ་བོ་ལྷར་ན་སྤར་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་ནས་སྤར་རིང་བོ་ཡོད་
པའི་མི་ཞིག་འདིར་འོངས་ཏེ་གནས་གཞིས་ཆགས་པས་ཡུལ་མིས་རྒྱ་བོ་ཞེས་
འབོད་ཅིང་། ཕྱིས་ཁོ་རང་གི་མི་མིང་ཡུལ་སྤེའི་མིང་དུ་ཆགས་པར་བཤད་པ་
དང་།

(༢)རྒྱལ་པོ་ལྷར་ན། ཆོ་བ་འདིར་མི་རྒྱན་བགྲེས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་སྤྱང་
གོང་འདོམས་ཤིང་སྤྲོ་བ་ཆོད་བདེ་བས། ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤེ་དཔོན་དུ་
བཀྲར་བ་ལ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཤིང་། རྗེས་སུ་སྤེ་དཔོན་གྱི་མིང་རུ་སྤེ་ལ་སོགས་
པར་བཤད།

རྒྱལ་པོའི་དཔོན་རབས་ཅི་ཅམ་སོང་ཡོད་ཅིང་ཤེས་དཀའ་ཡང་།¹⁸
རྒྱལ་པོ་བེ་དུ་དཔོན་པོ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ཡུལ་དེའི་གཞི་བདག་ཨ་ལྷགས་སྟག་

ལུང་གི་སྐུ་སྲུ་གཤམ་པ་དེ་དང་། དེའི་བྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྷན། དེའི་བྱ་རྩོ་
རྩོ་དབང་རྒྱལ་གསུམ་ལས་མི་གསལ་ལ། རྒྱལ་པོ་དཔོན་པོ་རྩོ་རྩོ་དབང་རྒྱལ་
ནི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་ཆང་གི་དཔོན་པོ་མཐའ་མ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧
ལོར་བྱེ་རྩི་སྡེ་བ་ནས་སྤྱིས།

རེབ་གོང་གི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་ཆང་རྒྱུད་དུ། སྐངས་ཉི་མ་དྲག་འཛིན་བྱ་
བ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེའི་རྒྱུད་དུ་འཛིགས་མེད་འོད་ལྷན་བྱ་བ་དང་། དེའི་སྐུ་
རྒྱལ་པོ་ཨ་སྤྱབས་རྩོ་རྩོ་ལ། ཨ་སྤྱབས་ཁ་ཤོར་གཤམ་པ་ནི། རབ་བྱུང་དྲུག་
པ་བཟད་ཁ་མའི་མེ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་འབྱུངས་ཤིང་། རང་ལོ་བདུན་པ་
ནས་ལཔ་ལས་ཡི་གེ་ལ་སྤྱངས། རང་ལོ་བརྒྱབ་ནས་རོང་པོ་བཀའ་གདམས་
དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཉེར་གཅིག་བར་སློབ་གཉེར་བྱས།

རང་ལོ་ཉེར་གཅིག་སྟེང་བྱིས་གཞིས་སྐྱོང་བྱིར་སྤྱི་སར་བབས་ནས་
སྐུ་བཞེ་བྱུང་བ་ལ་སྤྱིང་ཆང་བྱུ་བཞེར་གཤམ། ཉེར་བརྒྱད་པར་དབུས་སྤྱི་
བྱིན་ཏེ། ཚེ་པོ་བྱང་དང་རྩོ་ཤག་ནམ་གཉིས། འཕྱོག་རི་པོ་དགེ་ལྷན་ནམ་པར་
རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་བཅས་ལ་ཉམས་གསོའི་ཐེབས་དང་། མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་
སྤྱབས། གཞུང་ས་ནས་རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་ཆང་སླ་དཔོན་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་
གཟེངས་བསྟོད་གནང་ཞིང་། བྱིས་དགའ་ལྷན་ཁྲི་གཙང་བ་བདུན་བརྒྱད་ཀྱི་
མཐའ་མ་རབ་འབྱམས་པ་སློན་ལམ་དཔལ་བས། མཆོད་ཡོན་བྱིན་བདག་
ཆེན་པོ་མདོ་སྐྱོད་རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་ཆང་ཨ་སྤྱབས་རྩོ་རྩོ་ཞེས་བྱུག་བྱིས་གནང་བ་
ནས་སྤྱན་གཤམ་ལྷག་པར་རྒྱས་པར་བཤད།

རང་ལོ་སུམ་རུ་བར་བྱིར་མདོ་སྐྱོད་དུ་སྤྱིབས་ཏེ་སླ་དཔོན་བྱུང་འབྲེལ་
གྱི་ཆོ་ལོ་བྱུང་བ་ལ་དགའ་སྤྱན་རྒྱ་ཆེར་བཤམས་པ་ནས་རྒྱལ་པོ་དཔོན་པོ་
ཞེས་གཤམ་པ་བྱུང་།

དེས་ན་ཨ་སྐྱབས་རྩོམ་ཞེས་ཀྱི་ཆུལ་བོའི་དཔོན་རབས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ཞིང་།
འདི་བ་རང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ཐོག་རྩོམ་པོའི་དྲ་གོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སེང་གེ་དང་། ནང་
སོ་དགོན་མཆོག་ཆུལ་མཆོག་གཉིས་ཆུ་ནག་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་བསྐྱོད་པ་ལྟན་
དུ་ཕྱིན་པས། ཆུལ་བོའི་དཔོན་པོ་དང་། རི་སྟག་དཔོན་པོ། བསེད་པོན་པོ།
འཇམ་དཔོན་པོ་བཞི་ལ། རོང་བོ་ནང་སའི་ནང་སྟོན་བེ་དུ་ཆེ་བཞི་ཞེས་པའི་
མཆོག་བསྐྱོད་ཐོབ་པར་བཤད།

ཨ་སྐྱབས་རྩོམ་པོའི་རིང་ལ་སྤྱད་པོན་སྟགས་མ་ལྟ་བུ་གནང་འདུག་
ནའང་། ཁོང་གིས་རང་ལོ་དང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༡ ལོར་སྤྱོད་ཆེ་བ་ཡེ་ཤེས་འཕགས་པ་ལ་དཔོན་གནས་གཏད་ཅིང་། སྤྱི་
འབྲིང་བ་ལ་སྤྱོད་ཐོབ་གནང་བ་ནས་སྤྱད་པོན་གྱི་ཐོབ་དབང་འཛིན་མཁན་སོ་
སོར་གྱུར།

ཡེ་ཤེས་འཕགས་པ་ལ་བོད་དང་ཆུ་ནག་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཐོབ་ཐམ་རིས་
བྱུང་བས་བེ་དུ་ཆེན་པོར་གྲགས། ལག་དུ་སོན་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ས་བོན་ཞིག་
དུ། ཡིག་ཆ་དང་འགར་འདི་ལ་ཆུལ་བོ་བེ་དུ་དང་། འགའ་རེར་སྟོང་དཔོན་ཞེས་
འབྱུང་བར་བཤད་འདུག་པ་ཁྲུང་ས་ཡོད་མེད་མ་ཤེས།

ཆུལ་བོ་དཔོན་པོས་དབང་རྒྱུར་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་
གྱི་མདུན་ཕྱོགས་རི་ཕྱོར་དང་ཉེ་བར་གནས་པས་ཕྱོར་རིའམ། དེང་ཕྱི་རྒྱུ་
འབོད་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདིར་གནས་གཞི་འཛིན་དུས་ནི་དཔོན་རབས་གཉིས་
པ་ཡེ་ཤེས་འཕགས་པའི་རིང་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོ་ནས་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་
ན། དེ་ནས་དེ་ལོ་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ བར་མི་ལོ་༥༧༠ ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ཡིན།
ཆུལ་བོའི་དཔོན་རབས་རིམ་བྱུང་ནི།

༡། ཨ་སྐྱབས་རྩོམ་པོ།

- ༡། ཡེ་ཤེས་འཕགས་པ།
- ༡། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྲགས།
- ༤། རྫོ་རྫོ་བསམ་གཏན།
- ༥། བསོད་ནམས་རྫོ་རྫོ།
- ༦། དངོས་གྲུབ་ཆོ་བཏན།
- ༧། ལྷན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།
- ༨། འགྱུར་མེད་རབ་བཏན།
- ༩། དཀོན་མཆོག་རྫོ་རྫོ།
- ༡༠། དབང་གྲགས་ནོར་བུ།
- ༡༡། རྫོ་རྫོ་བཟླ་ཤིས།
- ༡༢། རབ་བཏན་འགྱུར་མེད།
- ༡༣། རིག་འཛིན་རྫོ་རྫོ།
- ༡༤། འཇིགས་མེད་རབ་བཏན།
- ༡༥། འཇམ་དབྱངས་ཆོ་བཏན།
- ༡༦། དག་འདུན་ངག་དབང་རྫོ་རྫོ།
- ༡༧། ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ།
- ༡༨། ངག་དབང་དམ་ཆོས།
- ༡༩། སངས་རྒྱས།
- ༢༠། ཆོས་ལྷན།
- ༢༡། ངག་དབང་ཆོ་བཏན།༢༡། རྫོ་རྫོ་དབང་རྒྱལ་བཅས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་
བོད་རྒྱ་འོག་ཏུ་མ་ཤོར་བར་དཔོན་རབས་ཉེར་གཉིས་ཙམ་བྱོན་པར་བཤད།
འོན་ཀྱང་ཨ་ལགས་འཇིགས་མེད་རིན་པོ་ཆེས་འདིའི་སྐོར་སྒྲན་ལ་ས་བོན་

གནང་བ་ལས་དཔོན་རབས་དག་གི་གྲངས་དང་ལོ་རྒྱུས་སོགས་རེབ་གོང་རྩས་
མཛོད་ལྟ་བུ་མཁའ་ཁྱབ་ཕྱོགས་བྲལ་ཞེས་པ་དང་སྟོ་བསྟན་ནས་བྲིས་པར་
བཤད་འདུག་པས་ཁྱེད་ལྟར་ཡོད་ཅེད་མ་ཤིས།

དཔོན་རབས་དེ་དག་ལས་དཔོན་འགྱུར་ཅེད་རབ་བརྟན་གྱིས། རྒྱལ་
དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དན་ཏིག་ཏུ་ཐེབས་སྐབས་མཇུག་བཅར་དང་།
རྒྱལ་བོས་ཡུལ་འདིར་གདན་དྲངས་ཏེ་བཀའ་ཚོས་ཞུས་སྐབས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་
དེ་ཉིད་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོའི་བར་ཡོད་པར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། རྒྱལ་དབང་
བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐར་ཞིབ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་ལྟར་བས་དེ་ཉིད་དངོས་
འབྲེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་ན། ནམ་ཐར་དུ་གསལ་དགོས་པ་ཡིན། རེབ་གོང་གི་
སྒྲུང་གིས་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
བཤད་དུ་ཡོད་པའང་འདི་སྐབས་ཡིན་པར་བཤད།

རྒྱལ་བོ་ནང་སོ་དཔོན་རབས་བརྒྱ་དང་བཙེ་བརྒྱད་པ་མཁའ་འགྲོ་
སྐབས་སམ། དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། མཁའ་འགྲོ་སྟོབས་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། ལ་སྐྱུ་བ་
ཞེས་མི་གཅིག་ལ་མིང་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དང་། རྒྱལ་བོ་དཔོན་པོ་འཇིགས་ཅེད་
རབ་བརྟན་སོགས་གྱིས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ལྷགས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༨༥༠ ལོར་
རྒྱལ་བོ་མར་ནང་གིང་ལེ་ཁ་སོགས་ལ་བྱི་དྲགས་གཅོས་ནས་དེ་བཞུག་ཐབས་
རྒྱབ་རོགས་བཅོལ་བ་ལ། རེབ་གོང་སྟོད་ཕྱོགས་རྒྱུ་འབྲོག་གི་དམག་སྡེ་དྲངས་
ཏེ་ཡུལ་ལྷང་བདེ་འཇགས་སུ་བཀོད་ཟེར་ཡང་། སྐབས་དེའི་བྱི་དྲག་གང་ཡིན་
སྟོར་བཤད་མི་འདུག།

དཔོན་དབང་གྲགས་ནོར་བུ་ལ་སྤྲས་རྩི་རྩེ་བཀྲ་ཤིས་དང་། རབ་བརྟན་
འགྱུར་ཅེད་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། ཡབ་ཀྱིས་བུ་གཉིས་ཆ་ཐུན་མོང་ལ་དཔོན་ས་
ནང་བས་བྱིས་རྒྱལ་བོ་དཔོན་ཚང་གོང་འོག་ཏུ་གྲགས་ཤིང་། ད་ལྟོང་དཔོན་

ཆང་གོང་འོག་དུ་འབོད་པའི་གཞིས་ཀ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དང་རྒྱུད་པ་མ་ཉམས་
པར་ཡོད་པ་ཡིན།

རྒྱལ་བོ་དཔོན་པོ་སངས་རྒྱལ་ནི་ཡུལ་དེའི་གཞི་བདག་ཨ་ཁྱེས་སྟག་
ལུང་གི་རིགས་སྒྲས་སུ་གྲགས་ཤིང་། འདིས་ཆ་རྒྱལ་ཐར་བ་སྤིང་གི་དགོན་མགོ་
ཁྱི་རྒྱན་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ་(༡༧༩༤།༡༨༡༥)ལ་ཕུལ།

དཔོན་དག་དབང་ཆོ་བརྟན་གྱི་རིང་ལ། ཀ་རྒྱའི་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་དམག་
གི་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབག་ཆེན་ཨ་དཔོན་དུ་འབོད་པས། རེབ་གོང་བཅོན་
འདུལ་བྱ་བྱིར་དཔུང་དམག་ཁྱི་སྒྲག་གཅིག་དང་ས་སྐབས། དཔོན་པོ་འདིས་
རྒྱལ་བོ་སྤིང་ཆང་གི་དམག་སྡེ་ཁྱི་དེ་འགོག་ཆོལ་གཡུལ་འཐབ་ཤུགས་དྲག་
བྱས་ཀྱང་། དཔུང་གི་མང་ཉུང་དང་ནང་རུལ་བའི་བྱས་ཉེས་ཀྱི་དབང་གིས་
བསྐྱོག་ཐབས་མ་བྱུང་སྟབས། འབག་ཆེན་ཨ་དཔོན་གྱིས་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་
དང་། དེའི་ལྷ་སྡེ་ནང་མ་རོང་བོ་སྡེ་བདུན་བཅོན་བཟུང་བྱས་ཏེ། དགོན་པའི་
མ་ཁི་གཡུལ་རིང་གཏོར་མགོ་བཅུམས་ཏེ། རྒྱལ་བོ་དཔོན་པོས་མགོ་འབུལ་མ་
ཞུས་ཆོ་དགོན་ཆེན་མེར་སྲིག་གཏོང་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་བོ་སྤིང་ཆང་འཕྲོག་བཅོམ་
གཏོར་བཤིག་གཏོང་རྒྱའི་འཛིགས་བསྐྱུལ་ལན་མང་བྱས་སྟབས། དཔོན་
སྐོན་དག་གོས་མོའི་ཁོག་དུ་ཡུལ་བྱོལ་བྱས།

སྐབས་འདི་འདྲར་དཔོན་པོ་གང་དུ་འང་ཕེབས་བཞུད་གནང་འགའ་
མེད་ཚུལ་སྤིང་ཆང་སྡེ་འབངས་ཀྱིས་ནན་ཞུ་བྱས་སྟབས། ང་མི་གཅིག་གིས་
རོང་བོ་དགོན་པ་དང་རྒྱལ་བོ་སྤིང་ཆང་རྒྱོབ་ཐུབ་ཀྱིན་ཡོད་པས། ད་ནི་འགོ་
རན་པ་ཡིན་ཞེས་ཕེབས་ཕོན་གནང་། དེར་བརྟེན་སྐྱེའབས་ཆེན་མོའི་ནང་
ཆེན་དུ་མ་དཔོན་བརྟུ་སྒྲག་འགའ་བསྐྱུས་པའི་ཁྲོད་ནས། རེབ་གོང་སྤྱི་དཔོན་
ནང་སོ་བསམ་གཏན་དང་། རྒྱལ་བོ་དཔོན་པོ་དེ་བ། ཤར་བྱག་མཛོད་དུང་

ཡིག་དཔོན་སྤྱུལ་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་གསུམ་ཁ་ཆེའི་རྒྱ་དམག་གིས་འཛིན་
བཟུང་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༩ ཉིན་ཁོང་གསུམ་རོང་པོའི་དགུ་ཚུའི་
འགུམ་རོགས་སུ་ཁྲིད་ནས་སྒྲིབ་གསུལ་ཏེ་བཀོངས། དེ་སྐབས་དཔོན་པོ་འདི་བ་
དགུང་ལོ་༤༤ ཅུམ་ཡིན། བཤད་རྒྱན་དུ་བྱུང་ཡིག་དཔོན་སྤྱུལ་ནི་གསོད་ས་
དེར་འབྱོར་ཅུམ་ལ་གཤེགས་ཟིན་པ་སྟེ། སྤྱི་འཆི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པར་
གྲགས་ཤིང་། གཤེད་མ་དག་གིས་རལ་གྱི་གདེང་སྐབས་ནང་སོ་བསམ་གཏན་
ཞུམ་ཉམས་ཀྱིས་གཉའ་སྒྲོང་བས། རྒྱལ་པོ་དཔོན་པོས། སྒྲིབ་སྤྱིངས་ནས་མ་
ཐར་ན། གཉའ་སྒྲོང་ནས་ཅི་ལ་ཐར། ཞེས་དཔའ་སྐད་བསྒྲགས་པ་དེར་སང་
ཡང་ཡུལ་མིས་ངག་རྒྱན་དུ་སྒྲིང་བཞིན་ཡོད།

གང་ལྟར་ཁོང་ནུམ་པ་གསུམ་གྱི་དབུ་བཅད་དེ་དགུ་ཚུའི་ཟམ་འོག་དུ་
བཏགས་ནས། མགོ་སྒྲུབ་དངུལ་སྒྲོར་སྤྲི་སྒྲག་མང་པོ་དགོས་པར་བཤད་ནས་
མ་སྤྲད་སྟབས་རྒྱལ་པོ་དཔོན་པོའི་སྤྱི་ཕུང་ཞུགས་འབུལ་སྐབས་ཅུམ་པས་དབུ་
ཚབ་བཟོ་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་རྒྱགས་བྱུང་འདུག ཉིན་རེ་གཉིས་
ནས་རྒྱལ་པོ་སྤྲོ་མས་མཚན་འགོགས་ཀྱིས་ཟམ་འོག་གི་དཔོན་པོའི་དབུ་སྤངས་
ཏེ། དཔོན་ཚང་དུ་བྱངས་སྒྲོར་དང་། དཔོན་པོ་འདི་ཨ་ཁྱེས་སྟག་ལུང་གི་སྐས་
ཡིན་སྟབས། དབུ་མ་བྲེགས་གོང་ཅུམ་ལ་སྟག་ལུང་རི་ཅེ་ནས་སྤྱིན་པ་དཀར་
སང་རེ་བ་ཞིག་འཕྱར་ཏེ། ཐད་ཀར་ཁོང་ནུམ་པ་བཀོངས་སའི་དགུ་ཚུའི་མཁའ་
དབྱིངས་སུ་སྤྱིང་ཞིང་བསྒྲོར་བ་བྱས་ཚུལ་གྱི་ངག་རྒྱན་ཀྱང་ཡོད་འདུག

དཔོན་པོ་ངག་དབང་ཆེ་བ་རྟན་གྱི་སྐབས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ ལོར་བེ་
ལིང་དམག་གིས་སྤངས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་ལ་བཅན་འཛུལ་བྱས་སྐབས། སྤངས་
བྱེད་དཔོན་རྒྱ་དཔལ་སྤུ་མོ་དང་རྡོ་རིས་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གནད་ཡོད་

ལྷན་ཁྲིམ་ནས་རེབ་གོང་རོང་བོ་ནང་སོ་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་བར། ནང་སོ་སྟོ་
བཟང་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་བོ་དཔོན་པོ་འདི་བ་བཅས་དཔོན་སྟོན་
ཐུན་མོང་གིས་ཕྱི་དབང་འགོག་སྐོལ་གྱི་དམག་འཐབ་བཅུམས་པར་བཤད།

མར་ནང་སྐྱུ་ཞབས་འཛིགས་མེད་དམ་ཚོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ཤར་
སྐྱུ་ཕྱིང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྒྲིམ་རབས་ནམ་ཐར་ལས། སྐྱུ་ཕྱིང་བདུན་པའི་ནམ་ཐར་
སྐབས།

ལོ་མཇུག་ལོག་སྟོན་གྱི་མཐུ་ཐུབ་པ་འགས་མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ལྷ་
དཔོན་ལྟོགས་སྐྱ་མེ་འབར་འགའ་སྟོག་རྣམས་ལ་རམ་ཆེ་ཆེས་པར་བརྟེན། ལྷ་
བྱང་སྤྱིད་སྐྱོང་དབལ་མང་བ་དང་ཨ་མཚོག་གི་རྒྱབ་རྩི་བྱས་ཏེ་རེ་སྐོང་གི་
དཔུང་ཆེན་སྐྱ་བྱང་ལ་བེ་ལིང་གི་དམག་བབས་པའི་སྟེང་དུ་གཏོག་པའི་རྒྱན་
ཀྱིས། སྐབས་མགོན་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཆུ་བཟང་དུ་བཞུགས་པ་སྟོ་བྱར་
དུ་བེ་ལིང་ལ་གདན་དངས། ལྷ་རོ་རེ་གཉིས་བཞུགས་སྐབས་རྒྱའི་མི་དབྱང་
མཁན་འགས། འདི་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་འབྲ་བ་རེད། མ་འགྲངས་པར་གསེར་
ས་ཁ་ལ་འབྱུང་རྒྱ་རེད། སྐྱུ་དོན་སྐྱབ་དགོས་མི་འདུག རང་འགྲུབ་ལ་ཡོང་།
ཞེས་སྒྲིམ་ཤིང་། ལྷ་ཀྱུན་མིན་ནས་ཀྱང་། བྱིད་ཆོ་སེམས་ཁུར་མ་བྱེད། ཁོང་
བསོད་ནམས་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱུ་དོན་འགྲུབ་པར་མ་ཟད་ཁོང་གི་དྲིན་ལས་རང་
རེ་ཐམས་ཅད་དོན་གྲུབ་ནས་བདེ་མོ་འབྱུང་ངེས། ཞེས་བསྒྲགས་པའང་དོན་
གནས་སུ་སེམས། རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྡེ་གཟར་སྐབས་ཆེར་སོང་ནས་མི་རྟ་ཁྱི་ཕྱག་མང་
པོའི་སྟོག་ལ་འབབ་པའི་སྡེ་གཟར་པོར་བར་བ་རམ་གནག་པ་འབྱུང་རྒྱལ་རྒྱ་བོད་
འདུམ་བདེ་བ་བྱུང་གཤིས་མི་འཛིགས་པ་སྐབས་ཀྱི་སྐྱིན་པས་སྐྱེ་བོ་དཔག་དུ་
མེད་པ་དབུགས་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཏོ། ¹⁹ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ཡིན་ནམ་སྒྲུལ་ཡང་།
ལུང་ཆོག་འདིའི་དོན་དག་ཆ་ཆང་གོ་མི་ཐུབ་པས་དཔྱད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་རྒྱལ་བོ་སྤྱི་ཚང་དང་ཆུན་གྱི་འེ་བར་ས་ཚོད་ཀྱི་ད་
གཞི་བྱུང་ཞིང་། དེའི་བར་ལ་ཟི་ལིང་ཁ་ཆེ་ལྷ་ཆེས་ཆོག་ས་པས་འདྲེ་ལག་
བརྒྱུད་ས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཀྱི་ད་གཞི་རྩེ་ལྷག་ཏུ་བྱུང་ཏེ་ལོ་རྩི་༤༥ ལྷག་གི་རིང་
མི་གསོད་ཕྱག་ས་འཕྲོག་གི་འཐབ་འདྲིང་ཡང་བ་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་
བསྐྱེམས་ཆེས་བྱས་སྐབས་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་མི་གྲངས་བརྒྱད་ཅུར་ཉེ་བ་རྒྱུན་
འདས་སུ་གྱུར།

དེ་འདྲའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱལ་བོ་དཔོན་པོ་དག་དབང་ཆེ་བ་ཉན་གྱི་མངའ་
འབངས་ནམས་རེབ་དམག་སླ་བྲང་གི་དཔུང་རོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་ནང་
ཞུགས་མེད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་དཔོན་པོ་དག་དབང་ཆེ་བ་ཉན་སླ་བྲང་ཏུ་
བཞུགས་སྐབས་དང་ཁེལ་བ་དང་། ཉམ་རྒྱུན་ནས་སྤྱི་མེས་ཆེ་བ་བཅས་གྱིས།
ལྷ་ཆེས་ཀ་ལོ་སོགས་ཁ་ཆེའི་དཔོན་རིགས་དག་ལ་སླ་བརྒྱན་སྤྱད་ནས། དམག་
འཐབ་ཁྲོད་རྒྱུན་འདས་སུ་གྱུར་པའི་ཕུང་བོ་ནམས་བྱི་ཟས་སུ་མ་བཞག་པར་
མི་བདག་སོ་སོར་སྤྱད་དེ་དུར་འདུག་གི་རོགས་མགོན་གནང་བ་ཡིན་སྟབས།
རྩིང་པོའི་སྤྱི་དཔོན་ནང་སོ་དཔོན་གྱིས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་བོ་སྤྱི་ཚང་རྩིང་པོའི་
དམག་ནང་དུ་མ་ཞུགས་པར་དམག་ཆད་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་
གནང་བར་གྲགས།

རྒྱལ་བོ་དཔོན་རབས་མཐའ་མ་རྩི་རྩི་དབང་རྒྱལ་ནི། རབ་བྱུང་བཙོ་
ལྷ་བའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སྤྱི་སྤྱི་ སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་ཁོང་གིས་ཡབ་
བཀྲོངས་པ་ཡིན་སྟབས། རང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ཅུ་ལོན་པའི་རྩི་རྩི་དབང་རྒྱལ་
གྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་བ་ཡིན་ནམ་སྟུགས། འདི་བ་སློ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མི་སྤྱོད་
མཁས་པ་དང་། རེབ་གོང་གར་སྐབས་མགོན་བདུན་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་
དགོངས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པ། སྤྱི་དཔོན་ནང་སོར་ཆབ་སྤྱི་སྤྱོད་ཁུར་གྱི་

རོགས་འདེགས་སྒྲ་མེད་གནང་བ། ཉིན་སྒྲིབ་ཀྱི་དགོན་གདན་ས་དྲུག་གིས་
གཙོས། རེབ་གོང་སྒྲགས་མང་ལ་ཞི་ཁྲོའི་ཆོས་ཐོག་བརྩུགས་པ་སོགས་བསྟན་
སྲིད་གཉིས་ཀར་ཞབས་འདེགས་སྒྲ་བས་ཆེན་བསྐྱབས་པ་ལས་བཅམས་ཏེ།
ཤར་ཡོངས་འཛིན་མཁས་དབང་སློ་བཟང་དཔལ་ལྷན་གྱིས། ས་སྐྱོང་མིའི་
དབང་བོ་ཆེན་པོ་རྗེ་དབང་གི་རྒྱལ་བོ་ནི། སྐྱེས་པའི་རབས་དུ་མར་སངས་
རྒྱས་བྱང་ལེམས་དཔག་དུ་མེད་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་བོ་དང་གྲོང་
བདག་དང་བྱིམ་དཔོན་སོགས་སུ་སྲིད་པ་བཟུང་སྟེ་ནམ་དཀར་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆེར་བསགས། བསོད་ནམས་དེ་དག་གི་མཐུས་ད་
ལམ་ཡང་ཤིང་ས་ལ་ལྟ་བུའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས།

གཞོན་དུས་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྟགས་དང་མཚན་མ་མངོན་དུ་
གྱུར། ལྷགས་གཉིས་མཁྱེན་པའི་སློ་གོས་ཀྱི་འཇུག་པ་མཁའ་ལྟར་ཡངས་པས་
རྒྱལ་སྲིད་དབང་བསྐྱར་བ་ན། ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཏེར་ལས། དམ་
པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་གྱུར་ན། །དོན་གྲུབ་པ་དང་བདེ་སྐྱོད་ཐོབ། །ནོར་བུ་རྒྱལ་
མཚན་ཆེར་མཆོད་ན། །ཡུལ་ཕྱོགས་དགེ་ཞེས་མཁས་ནམས་སྒྲོགས། ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་བཙན་པོས་བཞེད་དོན་
ཐམས་ཅད་འབད་ཚོལ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ། མངའ་
འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སྲིད་བདེ་སྐྱོད་མ་ལུས་པ་ལྟའི་དཔལ་ལྟར་རྒྱས།
དམ་པ་རྒྱུ་དུ་གནས་ན་ཡང་། །འཁོར་འདབ་པན་པས་རིང་དུ་སྐྱོང་།
གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ལྷ་སྟེ་དང་མི་སྟེར་མ་གཏོགས་པའི་རོང་འབྲོག་བར་
གསུམ་ཀྱི་གོང་སྟེ་སོ་སོར་པན་འདོགས་ཆེན་པོས་རིང་ནས་བསྐྱངས། ཞེས་
སོགས་དཔོན་པོ་འདི་བའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཐང་དང་མཛད་འཕྲིན་
སྤྲིང་བསྐྱས་མཆོན་པའི་བསྐྱགས་བརྗོད་མཛད་འདུག

དང་ཐོག་རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སྤེལ་ས་ནས་རྒྱལ་བོ་དཔོན་དོན་རྩེ་དབང་རྒྱལ་རེབ་
གོང་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གཞོན་པ་དང་། རྫོང་དཔོན། མ་ལྷོ་ཁུལ་གྱི་ཁུལ་གཙོ།
མ་ལྷོ་ཁུལ་སྤྱི་དགོས་གྱི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ། མི་དམངས་འཕུས་མི། མཆོ་
སྤོན་ཞིང་ཆེན་སྤྱི་དགོས་གྱི་འཕུས་མི་བཅས་སུ་བསྐོས་བཞག་བྱས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༤ ལོའི་དོར་ལྷ་༩ ཆེས་༤ ཉིན་མ་ལྷོ་ཁུལ་གྱི་ལས་ཁུངས་སུ་བསྐོས་འགྲུག་
གིས་བཀག་ཉར་དང་། ལྷ་དེའི་ཆེས་༡༥ ཉིན་འཛིན་བཟུང་བྱས། ཕྱིས་ཟླ་
ལིང་དུ་ཁྱིད་ནས་བཅོན་འདུག་དང་། དེ་ནས་ཆོ་བཅོན་གྱི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་
དེ་ཀ་མདོ་གདོང་དམར་སྤེའི་བཅོན་ཁང་དུ་བཅུག་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་
པའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོའི་ལྷ་༥ ཆེས་༡༥ ཉིན་བཅོན་ཁང་དུ་ཆོ་ལས་འདས།

དང་ཐོག་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་བོད་དུ་སྤེལ་ས་སྐབས་རྒྱལ་བོ་དཔོན་
པོ་འདི་བར་རེབ་གོང་ཕྱོགས་སུ་མཐོང་སྤང་ཅུང་ཟད་རེ་བྱུང་བར་གྲགས་
ཀྱང་། ཕྱིས་འཛིན་བཟུང་གིས་ཉེས་རྒྱུང་བྱས་སྐབས་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་
རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཡུལ་ལ་སྤྱང་ཉགས་མདོན་པར་གསལ་བའི་ངན་ལས་
བཅུམས་ཏེ། ལྷ་མ་དང་ལྷ་སྤེའི་བར་དང་། དགེ་ཆན་དང་སློབ་མའི་བར། ས་
མ་དང་བྱ་ཆའི་བར་ཚུན་ལ་འཐབ་ཅོད་དང་འགལ་ལྷ་དྲག་པོ་བསྐྱངས་སྐབས།

རེབ་གོང་འདིར་སྤོན་རབས་གྱི་བྱུང་བའི་ནང་མ་འགྲིག་མ་འཕུས་པ་
གང་ཡང་བྱས་མེད་མོད། གལ་སྤྱི་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་ངེད་ཅག་
གིས་བྱས་པ་ཉག་ཅིག་ལས། ཤར་སྐྱབས་མགོན་ཆང་ལ་ལེ་ཁག་ཅི་ཡང་མེད་
ཅེས་ཤུ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་བྱས་ཤིང་། ལོ་མང་རིང་བཅོན་ཁང་དུ་སྤོད་སྐབས་
དཔོན་པོ་རང་ཉིད་ལ་འབྱོར་བའི་ཟས་གོས་སོགས་གྱིས་ཤར་སྐྱབས་མགོན་
མཆོག་རྒྱ་མཐའ་འཁྱོངས་གནངས་པས། རེབ་གོང་ཁོག་དུ། རྒྱལ་བོ་དཔོན་
པོ་འདྲ་བའི་སྤྱི་མེད། ཅེས་གཏམ་དཔེ་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ།

མདོ་དོན་སྐབས་དེ་གེད་ནས་དཔོན་པོ་རྣམ་དབང་འདི་བ་དཔལ་
དང་མི་གཤིས་གཤིས་ཐད་ནས་གྲགས་པ་ཆེ་ཞིང་། སྤར་སྤང་བྱང་དང་རེབ་གོང་
གི་བར་རྫོགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་རྣུ་འཐབ་ཚེད་སུན་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ། སྤང་བྱང་
བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཕྱག་མདོད་དང་། ཨ་སློ་སློ་བཟང་ཆེད་བང་། སྤོ་ཆེན་གྱང་
ཐང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱག་སོགས་དང་ནང་མའི་འབྲེལ་ལམ་ཟབ་པ་བཅས།
ཕྱགས་རྒྱུང་རིང་བོར་མཛོ་བསམ་གཏོང་ཐུབ་མཁན་གྱི་སྲུ་ཆོད་ཅིག་ཡིན་
འདུག

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༦ ལོའི་རྗེས་ནས་རྒྱ་ནག་གོ་མིན་ཏང་གིས་བོད་ཡུལ་ལ་ཐེ་
བྱས་བྱས་སྐབས། དཔོན་འདིས་ཉམ་ཐག་བོད་སྡེ་རྣམས་ལ་དོན་མེད་ཀྱི་བརྟུ་
གསིག་དཀའ་ངལ་རིགས་མི་འབྱུང་ཆེད། ཟླ་ལིང་ལྷ་སྤུ་སྤྱང་སོགས་ས་གནས་
དཔོན་རིགས་དག་གིས་རོང་འབྲོག་མང་ཆོགས་ལ་བཀལ་བའི་ཁྲལ་རིགས་
ཁག་དཔོན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་ཚབ་ཆེད་གཏོང་གིས་བསྟུས་ཏེ། ཉ་མོར་ལྷག་
གསུམ་དང་། འབྲུ་ཁྲལ་སོགས་ཆད་ལྷག་མེད་པ་འབྲུལ་སྤྱོད་ཞུས་པ་དང་། ཁྲལ་
རིགས་སྟུས་དག་ཡིན་མིན་སྤྱིང་རྣུ་དང་འཛིགས་བསྐྱལ་བཅོན་བཀའ་བཏང་
བ་ཡུལ་མིས་ཁྱོད་མི་དགོས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བཤད།

རེབ་གོང་ཤོག་པ་བརྟུ་གཤིས་ཀྱི་ལུང་ཕྱན་པན་ཚུན་བར་དང་། རོང་
འབྲོག་གི་རུ་སྡེའི་བར། བྱི་མ་མཆོས་པན་ཚུན་བར་བཅས་ཀྱི་ཁྱོད་སྤྱ་ཆེ་ཆུང་
མང་བོ་བྱང་བདེན་གྱི་ལམ་ནས་ཞི་འགྲིག་འབྱུང་ཐབས་ལ་འབད་དེ། བོད་
མི་རྣམས་རྒྱའི་ཁྲིམས་སྒྲོར་འགོ་མི་དགོས་པ་གཙོར་འདོན་གནང་།

དཔོན་འདིས་མདོ་སྐྱོད་སྡེ་བྱང་གི་ཡུལ་ལུང་ཆེ་གས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་
སོག་པོའི་རྒྱལ་བོ་ལང་དང་། སྤང་བྱང་ཕྱག་མདོད་ཆེན་མོ། སྤང་བྱང་ཨ་པ་ཨ་
སློ། མདོད་དགེ་དཔོན་ཕྱག་ ཆ་ཁོའི་ཅོག་ཅོ་རྒྱལ་བོ། ཀང་ཆའི་སྤྱ་ལོ་དང་།

སྟོང་དཔོན་སྒྲིང་ལྟ། སྟང་རའི་དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་སོགས་དང་འབྲེལ་ལམ་
བསྐྱུན་ཏེ། བོད་བསྐྱུན་སྲིད་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་སྒྲོ་མང་དག་བཅུས་པར་བཤད།

སྟེ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་དང་། ཀུན་གཟིགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐྱེས་སྐྱུས་ཆེན་
མང་བོར་མཇུག་བཅར་གྱིས་བོད་ཀྱི་འབྲུང་འབྲུར་སྐོར་བཀའ་པོལ་སྟན་
གསན་ཞུས་ཤིང་། གདན་ས་གསུམ་སོགས་ཆོས་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་
སྐྱ་མེད་ཞུས། ཕྱིར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་དུ་ཕེབས་ནས་ཅང་མ་འགོར་བའི་
སྐབས་ཏེ། རབ་རྒྱལ་ས་ཁྱི་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༥ ལོའི་ཟླ་༦ ཆོས་༡༦ ཉིན་རྒྱ་དམར་
གཞུང་གིས་ནག་མེད་ཉེས་འགེལ་གྱིས་འཛིན་བཟུང་བྱས། དང་ཕྱོག་ཟི་ལིང་
མཁར་གྱི་བཙོན་ཁང་དང་། ཕྱིས་ཀ་མདོའི་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་པའི་དཀའ་
སྤྱད་གི་ནམ་ཟླ་བསྐྱལ་ཏེ་བཙོན་ཁང་དུ་འདས་གོངས་ཕྱིན་སྐོར་གོང་དུ་གསལ་
བ་ལྟར་ལགས།

ད་ལྟ་རྒྱལ་བོའི་དཔོན་རྟོ་རྩེ་དབང་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་འཆོ་བཞུགས་
བྱེད་བཞིན་པའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་
སྐོར་བྱུར་བ་ཨ་ལགས་འཛིགས་མེད་ལྷན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ། འདི་བས་
སྐྱེ་ཆེ་གང་བོར་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་དང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་དབུ་འོག་
དཔུང་འདེགས་གྱི་སྤྱི་ཁྱུ་དྲུར་ཐག་གནང་ཞིང་། ཨ་མདོའི་ལས་བྱེད་པ་དམའ་
རིམ་ནས་ཆོས་མཐོའི་བར་ཕེབས་ཏེ་བྱག་ལས་མཐར་ཕྱིན་གནང་མཁན་ཉུང་
ཤས་བྱུང་བ་ལས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

ཆན་ཡོལ་གྱིས་སྐྱེ་ཕྱིར་པའ་ཆེན་སྐྱེ་གོང་མ་དགོངས་པ་རྩོགས་ནས་ལོ་
ངོ་བརུ་འཁོར་བའི་རྩེས་བྲན་དང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་
སོགས་བཀོད་སྒྲིག་གནང་མཁན་གཙོ་གྲས་ཡིན་ལ། ཕྱིས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་

གི་སྤྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་ནམ་ཀྱག་གྲིག་ཆེ་བའི་བཞུད་ལམ་དང་།
འོང་སྟོང་འབར་བའི་མི་ཆེ་ཚོ་མ་སྒྲིག་གི་མགོ་འཛིན་མཐུན་ཆེན་བསྐྱབས་པ་
སོགས་སྤྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དང་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས་གཞི་གལ་ཆེན་མང་བོ་
བཅུམས་པ་ཡིན་ནོ།

རྒྱུ་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་རྒྱལ་བོ་ཤོག་པ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠༠
ཡོད་པར་བཤད།

༡། ཕྱེ་རི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་རུ་སྤེ། (༡)རྫི་རྒ། (༢)རྒྱ་ཆང་། (༣)བེ་ཀྱའམ་
བེ་རུ་བཅས་ཡོད་ཅིང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིམ་༥༦ དང་མི་གངས་༥༧༥།

༢། ས་སྐོར་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིམ་༩༦ མི་གངས་༩༦༤།

༣། རོ་མོ་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༩ དང་མི་གངས་༩༦༧།

༤། རྒྱལ་བོ་སྒྲང་། རྒྱལ་བོ་སྒྲང་གི་ཁོངས་སུ། (༡)ཡར་སྒྲང་། (༢)མར་
སྒྲང་། (༣)འོན་ལོག (༤)ལྟ་སྡེ་སོགས་འདུས་པར་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་
དུད་བྱིམ་༡༡༩ དང་མི་གངས་༦༡༩།

༥། རྫོང་རེ། འདིའི་ཁོངས་སུ། (༡)མདོ་བ། (༢)སྤྱད་པ། (༣)ནགས་
བཟའ་བཅས་འདུས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༠༠ ལྷག་ཡོད།

༦། རྒྱ་ཀྱུ། ༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༡ དང་མི་གངས་༩༥༥།

༧། ཏ་ལུང། ༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིམ་༩༤ དང་མི་གངས་༡༩༦།

༨། ཀྱང་རི། ༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༡༤།

༩། ལྷ་རྒྱ། ༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༢༠ དང་མི་གངས་༡༠༠༩།

༡༠། ཀྱི་ཆང་། འདི་ལ་ཀྱི་ཆང་ཆོ་རྒྱལ་རྒྱ་འབོད་ཅིང་། དང་ཐོག་རེབ་གོང་
ཤོག་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆེན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་རྒྱལ་བོ་དཔོན་པོའི་

སྟོབས་ཤུགས་རྒྱས་ནས་རྒྱལ་པོའི་འོག་ཏུ་སྤངས་པར་བཤད།
སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༩ དང་མི་གངས་༥༩༡།
(༡) མཁར་ཤུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ མི་གངས་༤༠།
(༢) གད་པ་ཉིན། ༡༩༤༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༡༥།
(༣) ཞ་རྒྱ་སྤྱོད། ༡༩༤༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༡༩།
(༤) ལྷག་ཡན། ༡༩༤༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༢ དང་མི་གངས་༩༩། རྩེ་བ་འདི་
བཞི་པོ་གྱི་ཆང་གི་ཁོངས་ཡིན་པར་བཤད།

གཉིས་པ། གྲེ་ཙེ་བཞི།

གྲེ་ཙེ་བཞི་ནི་རེབ་གོང་གོག་པ་བརྩུ་གཉིས་གྱི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཡིན་ལ།
རོང་པོ་གོང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རོས་ན་ཆགས། ཤར་ན་རྒྱལ་པོ་གྱི་ཆང་དང་། ལྷོར་
རོང་པོ་སྤེ་བདུན། རྩེ་བ་རྒྱ་མ་དང་དོར་ནག་བཅས་ཡོད། རྒྱའི་ཡིག་ཆང་
དུ་གྲེ་ཙེ་བཞི་ནི་སོག་པོའི་དམག་དཔུང་ཞིག་འདིར་སྤོབས་ནས་སའི་ཆད་
བཅའ་ཏེ་དམག་སྤར་བཏབ་པས། རྩེ་བ་སུ་དམག་གི་སྤར་དེ་བྱིབས་གྱི་ཆ་ནས་
གྲེ་ཙེ་བཞི་ཞེས་མིང་དུ་སྟོགས་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་འདུག

གཉན་ཐོག་དཔོན་པོ་ཐོ་ལུ་བ་ཙེ་ཀུན་དགའ་བཟླ་ཤིས་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥
ལོར་གྲེ་ཙེ་བཞི་མངའ་འོག་ཏུ་བརྩུག་པ་ནི་གཉན་ཐོག་ཆོ་བ་བརྒྱད་དང་། སྒོ་
དམར་ཅིའི་མཁར། ཀ་སར་ཡར་སྤོང་། ཐོ་རྒྱའི་པོད་སྒོར་བཞི་ཡིན་འདུག་
མོད། བྱིས་སེང་གི་གཤོང་ཡར་ནང་མར་ནང་གཉིས་ཀྱང་མངའ་ཁོངས་སུ་
བསྐྱས་པར་བཤད།

དོར་སེ་ཆེན་ཁུན་གྱི་བཀའ་ལྷན་དམག་དཔོན་དོར་ཏྲ་ནག་པོའི་དཔུང་

ཆོགས་མ་ཆུང་སྟོང་རྒྱུད་བསྐྱུང་ཕྱིར་བཏང་བས། སྟོང་དམག་གཅིག་དངུལ་
 འདི་ས་བཟང་གྲུ་སྟོང་ཁ་ཞེས་པར་སྐར་བཏབ་ཅིང་། དེ་ཕྱགས་ཀྱི་པོད་མོ་
 རྣམས་དང་གཉེན་བརྟེན་པས་རྒྱུད་པ་འཕེལ་ཞིང་། རྟོར་རྟམ་སྤྱིང་བཟའ་
 ཐར་མོ་སྦྱིད་ཅེས་པ་བསུས་པས་རྟོར་གཉན་པོ་ལུང་ཁེ་ལྷན་སྦྱེས། སྲས་ལ་པོད་
 བཟའ་ཀ་དར་སྦྱིད་ཐངས་པ་རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་ཡང་། རྟོར་བཟའ་ཅི་སེ་ཁེ་
 ལ་སྲས་ཐ་བྱུང་། གྱི་ལོ་༡༡༥ ལོར་འཁྲུངས་པའི་སྲས་ཐ་ཆུང་ཨོ་གོ་བྲུ་མེ་བྲུ་
 ལུ་ལུན་བྲུ་བ་རང་ལོ་༡༩ ལ་སྦྱེབས་སྐྱབས། གནས་གཞི་བསང་རྒྱ་དང་དགྲ་
 ཆུའི་བར་མདོ་སེར་ཆེན་ཞེས་པའི་སར་སྟོས་ནས་མཁར་བཙེགས་པ་ལ་གཉན་
 ཐོག་མཁར་དུ་གྲགས། གྱི་ལོ་༡༩༣༡ ལོར་རྒྱ་ནག་རྟོར་རྒྱལ་པོས་ཐོད་པ་ཅི་ཞེས་
 པའི་ཆོ་ལོ་སྤྱད་དེ་ཡུལ་ཕྱེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དབང་བསྐྱུར། སྤྱད་ཐོག་དུ་སོང་བས་
 རུས་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་ལེགས་སྦྱེས་འཕོར་ཆེན་ཐོབ་
 པ་རྟ་དང་ར་མོང་སྟོང་བྲངས་ནས། གསེར་ཆེན་གཉན་ཐོག་མཁར་དུ་སྦྱེབས་
 ནས་མི་དམངས་ལ་གནང་སྦྱིན་བྲས་པས་བཀྲའ་བཅོས་དང་སྟན་གྲགས་ཆེན་
 པོ་བྱུང་།

གྱུ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ད་ལྟོ་འབྲེལ་གཞན་ཐོག་དྲུག་ནས་སྡོ་བྱས། འཕྲོ་
 ལྷག་དྲུད་ཁྱིམ་ཉུང་ཤོས་ཤིག་(ཆེ་ཁོག་)ཆུན་གྲུ་ནས་ལུས་པ་ལ་གཞན་ཐོག་
 འཕྲོག་ཟེར་བར་བཤད་རྒྱལ་འདུག མདོར་ན་དོར་རྟ་དམག་དཔུང་དང་
 བཅས་པས་རྒྱ་བོད་ཁྱེར་སོག་གི་བྱད་མེད་ཤིན་དུ་མང་བོ་བསྟེན་པའི་རྒྱུད་པ་
 ལ་འབྲེལ་གཞན་ཐོག་གི་མི་རྒྱུད་བྱུང་ཞིང་། དེར་དཔོན་རབས་བརྒྱ་གཉིས་
 རྒྱ་གཞན་པ་ནི།

དང་བོ། རྟོར་ཨོ་ཆི་གོ་བེ་མེ་ཐུ་མེ་ལུ་ན། (༡༩༣༠།༡༩༠༩)

གཉིས་པ། གོ་བེ་མི་ཐུ་དུ་ཐུན་ཁྲིན། (༡༩༤༥།༡༤༧)

བཞི་བ། བོར་ལྷན་བཀྲ་ཤིས། ༡༤༡༧།

ཐུག་པ། རབ་བརྟན་དོ་རྗེ། (༡༤ པལ། ༡༥༦༠)

བརྒྱད་པ། བསོད་ནམས་མགོན་པོ། (༡༥༣༦-༡༥༩༩)

བརྩ་བ། གྲན་དགའ་བཟླ་ཤིས། (༡༥༤༦༡༦༥)

བརྩ་གནིས་པ། དཔལ་ཆེན་སྟོབས་རྒྱས། (༡༩༩༥།༡༩༩༩)

རྒྱུ་འཕྲུལ་ཆ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ཁྱེ་ཙོ་བཞི་ལ་དྲུང་གིས་ ༩༩༥
 དང་མི་གངས་ ༩༩༩༩ ཡོད་པར་བཤད། ཁྱེ་ཙོ་བཞི་འཁྲུག་གི་ནང་དུ་བོད་
 རྒྱུ་དང་། ཨོར་རྒྱུ་། རྒྱ་རྒྱུ་བཅས་འདྲེས་མ་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་
 རྒྱུ་མི་དང་མོག་པོ་ཐུག་ན་རྒྱུ་ཆ་བརྒྱ་ཆ་དུག་ཅུ་ཙམ་གོ་བརྟེན་ཐུབ་
 པར་བཤད།

ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་རིགས་དང་ཐུའུ་རིགས་སོགས་སུ་
བསྐྱད་དེ་བོད་ལས་ལོགས་སུ་དགར་ཐབས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅིང་། འཇིགས་
མེད་ཐེག་མཆོག་གིས། ཤར་སྐྱེས་ཤིང་དུག་པའི་སྐྱེ་མདུན་པ། ཞུ་ཆེ་ལོ་བེར་བས་
རིབ་གོང་ཆལ་ཐང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་ཚུན་ཐུའུ་རྡོ་རྡོ་དང་ཁྱིན་འདུ་སོགས་
འགའ་ཞིག་འདུག་དུ་བཅུག་པས་རིང་བོ་རྒྱ་སྡེ་ཆགས་པ་རེད། དེ་སྡོན་རེ་སྐོར་
དུ་ཐོ་རྒྱ་མ་གཏོགས་རྒྱ་སྡེ་གཏན་ནས་མེད།²⁰ ཅེས་ཐོ་རྒྱ་རྒྱ་སྡེ་ཡིན་པར་བཤད་
པ་སོགས་འདུག་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཞིབ་ཆ་ནི་མ་ཤེས་སོ།།

(གཅིག) གཏན་ཐོག

གཏན་ཐོག་ཅེས་པའི་མིང་གི་བྱང་སྐད་ས་ལ་བཤད་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་
དེ། ༡། གཏན་ཐོན་ཞེས་པ་རྒྱུར་ཆག་ནས་གཏན་ཐོག་གིས་པར་བཤད་པ། ༢།
ཁན་གྱི་མེར་ཆེན་གྱི་རྒྱ་མིག་གཏན་སར་གནས་གཞིས་ཆགས་པས་གཏན་
ཐོག ༣། ཡུལ་དབུས་གྱི་གཏན་ཐོག་ཅེས་པ་ནས་མཆེད་པས་གཏན་ཐོག
༤། ཆེ་གཏན་བཙན་གསུམ་འདྲོམས་པའི་ཐོག་མའི་སྡེ་ཡིན་པས་གཏན་ཐོག
འདི་བཞེད་མཁན་ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པར་བཤད། ༥། གཏན་ཆེ་བའི་
གནས་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་ཀྱི་མཐུ་ནུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་སྤྱང་བས་གཏན་
ཐོག་ཟེར། ༦། གཏན་ཐོག་དང་རིང་བོ་དགོན་ཆེན་གཉིས་མ་འཆམ་ནས།
ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མཐུ་ཆལ་རྩུ་འབྲུལ་སྣ་ཆོགས་བསྟན་ནས་དག་ཆར་པ་བ་སྟེ་རིང་
བོ་དགོན་ཆེན་ལ་གཞོན་སྟོན་ཐེབས་པས། རིང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གྲ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་གཏན་ཐོག་ཅེས་བོས་པ་ཕྱིས་ཆོ་ཁག་གི་མིང་དུ་སྟོགས་ཟེར། ༧། གཞིས་
ཆགས་རྒྱ་མིག་བརྡོལ་ནས་ཉིང་ཀ་མང་བོ་འབྲིལ་བ་ལ་སྤྱ་རྒྱལ་ཐོགས་ཤིང་།

རྒྱུ་ལྟ་གཞན་ཐོག་དུ་བརྒྱུ་འགྱུར་བྱེད། སྤྱི་མཐུན་ཡུལ་གྱི་ས་བབ་རྩལ་པས་
འཛིགས་དངངས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྟེར་བས་གཞན་ཐོག་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་དོ།

གཞན་ཐོག་ལ་མཁར་ནང་དང་ལ་ཁ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་གསེས་
ལ། (༡)མ་རྩ་དང་། (༢)སོག་རྩ། (༣)རྩུང་གྲ། (༤)ཅན་འབྲུལ་ག (༥)ཡན་
འབྲུལ་ག (༦)བོང་རྩ། (༧)དོར་རྩ་སོགས་ཆོ་ཁག་བརྒྱད་པར་བཤད་ཚུལ་
དང་། ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། (༡)སྤང་གོང་མ་དང་། (༢)སྤང་ཞོལ་
མ། (༣)མཁར་ནང་། (༤)ལ་ཁ་བཅས་སྟེ་བ་བཞི་ཡོད་པར་བཤད། སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོའི་སྤྱི་མཐུན་གཞན་ཐོག་ལ་དུད་ཁྱིམ་༣༠༠ ལྟག་ཡོད་པར་བཤད་
ཅིང་། དེ་སྐབས་གཞན་ཐོག་སྤྱི་བཟའི་ས་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ལ་གྲ་བ་༣༡༠ ཡོད་
པར་བཤད།

གཞན་ཐོག་འདི་ནས་མཁར་ཆེན་སྐྱེས་ཕྱིང་དུག་པ་སྟོ་བཟང་ལུང་
རྟོགས་རྩ་མཆོ། དཔལ་ཆོས་སྐྱེས་ཕྱིང་བདུན་པ། གཞན་ཐོག་དཀའ་བརྒྱབ་
མཁར་ཆེན་སྟོ་བཟང་ལུང་རིགས་རྩ་མཆོ། གཞན་ཐོག་རྩ་གྲ་པ་སོགས་
མཁས་གྲུབ་དང་ལྷ་སྐུལ་མང་ཙམ་བྱོན་ཅིང་། བེས་ཐང་དཔལ་ལྷན་གྱི་རྩུང་
དུ་ལྷ་རིས་སྐྱེ་ཙམ་བ་ཤིན་དུ་མང་བོ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲེལ་
ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་དུ་ཤར་སྐྱེས་ཕྱིང་གཉིས་པ་སྐལ་ལྷན་དགེ་འདུན་
འཕྲིན་ལས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེས་ཕྱིང་གསུམ་པ་འཛིགས་མེད་རྩ་མཆོ་གཉིས་
གཞན་ཐོག་འདིར་འབྲུངས་པར་བཤད་པ་རྩུང་མ་དག་པ་འདྲ་སྟེ། འབྲུངས་
ཡུལ་དངོས་ནི་ད་ལྟོ་ཆེ་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་ཞིན་ཤིག་བྲག་དཀར་ཞེས་པའི་ས་
ཆ། རོང་བོ་ཤ་བེ་ནར་གྱི་སྟེ་ཁོད་དུ་འབྲུངས་པ་ལ་ཚོད་པ་མི་འདུག་སྟུང་། འོན་
ཀྱང་ལ་ལས་ཤ་བེ་ནར་སྟེ་གསུམ་དེ་གཞན་ཐོག་འབྲོག་རུ་ཡིན་བྱེད་པ་ལ་
འབྲུངས་ལུང་ཡོད་ན། གཞན་ཐོག་ཅིས་པའི་མིང་གི་བྱུང་འོག་ཙམ་ཡིན་དགོས།

(གཉིས།) སློ་དམར།

འདི་ལ་སློ་དམར་ཐོགས་དོན་ནི་དོར་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་འཕྲོར་སྐྱབས། དོར་
རིང་གིར་ལ་བྱངས་མའི་སློ་ཆེན་དམར་བོ་ཞིག་ཡིད་པ་འདིར་བྱངས་ཏེ་མཁར་
སློ་བྱས་པས་སློ་དམར་དུ་ཐོགས་ཟེར་ཡང་བདེན་མིན་མ་ཤེས། གླུ་ལོ་༡༨༠༡
ལོར་གཡེར་གཤོང་དཔོན་སློབ་གྱིས་བཞེངས་པའི་བྱམས་ཆེན་གྲགས་ཆ། གླུ་
ལོ་༡༩༡༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༤༡ དང་མི་གྲངས་༡༤༡༡། ཡོད།

(གསུམ།) ཀ་སར།

ཀ་སར་ནི་ཡུལ་དེར་ཚུ་ཀ་གསར་བ་རིང་མོ་ཞིག་བརྐོས་པ་སྡེ་མིང་དུ་
ཐོགས་པར་བཤད། འདིར་སྐྱན་གྲགས་ཅན་གྱི་མི་སྣ་དབུས་གྱི་སྣ་རམས་དག་
བཤེས་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཀ་སར་སྣ་བྱིས་པ། དགའ་བྱང་སྣ་རམས་
པ་དག་འདུན་རྒྱ་མཆོ་སོགས་བྱོན་པར་བཤད། གླུ་ལོ་༡༩༡༤ ལོར་དུད་བྱིས་
༡༡༡ དང་མི་གྲངས་༤༩༠ ཡོད། ཀ་སར་སྐར་འདུས་བཟང་ཆོས་སྤིང་ལ་གླུ་
ལོ་༡༩༥༤ ལོར་གྲ་གྲངས་༡༩༡ ཡོད། དཀོན་པ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་རིང་
བོའི་གྲ་རིགས་སློབ་བཟང་དག་འདུན་གྱིས་བཙུངས་པ་དེར་གཟིགས་པར་བྱས།

(བཞི།) སང་གེ་གཤོང་།

འདི་ལ་ཆགས་དབྱིབས་གྱི་དབང་གིས་སང་གེ་གཤོང་དུ་བཏགས་རྒྱལ་
དང་། དཔའ་བོ་དང་བཟོ་རིག་ལ་མཁས་པའི་མི་སང་གེ་སྣ་བྱུ་བྱང་བའི་ཆ་ནས་
བཏགས་པར་བཤད་རྒྱལ་སོགས་ཡོད་འདུག རེབ་གོང་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་
དུ་སྡོན་ཆོས་རྒྱལ་ཆོའི་སྐྱབས་གྱི་མཐའ་སྤྱང་དམག་དཔུང་བསྐྱེད་པ་དག་གིས་

ཆུ་རིགས་ཆུང་མ་སྐངས་པའི་རྒྱུད་དུ་བཤད་ཅིང་། ཆུ་རིགས་ཡིན་པར་སྐྱབ་
མཁན་ཡང་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཀྱང་། སེང་གཤོང་རྫོང་གཙོན་པ་སོགས་སྤེལ་
བཞིན་ཁོངས་ནས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་པ་ཐོ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རང་ཉིད་བོད་རྒྱུད་ཡིན་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་དེ་ཚུལ་ཡིག་སྤེལ་བཞིན་འདུག།

ཆགས་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་ཡ་མགོ་དང་མ་མགོ་གཉིས་ལས། ཡ་མགོ་ནི་
ཁོངས་སུ། (༡)དོར་རྒྱ་དང་། (༡)རྒྱ་ཆང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། མ་མགོ་ནི་ཁོངས་
སུ། (༡)མགར་བ་དང་། (༡)མཁར་ནང་། (༡)ལེས་རྒྱ། (༤)ཤིག་རྒྱ་སོགས་
ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་གྲིམ་༩༠༠ དང་མི་གངས་༡༥༠༠། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩
ལོར་སེང་གེ་གཤོང་ཡ་མགོ་དགོན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་འབྱོར་སྤྱི་ལ་གྲ་གངས་
༩༠༠ ལྷག་དང་། མ་མགོ་དགོན་པ་དགེ་ལྷན་སྤྱན་རླུང་ཆོགས་ཆོས་སྤྱི་ལ་གྲ་གངས་
༡༥༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད།

གསུམ་པ། སྤྲད་པ།

སྤྲད་པ་ནི་རྫོང་བོ་སྤེ་བདུན་ཉེ་དེང་སང་གི་རྫོང་བོ་གྲོང་རྒྱལ་ཆགས་
ཡུལ་ལ་སྤོས་ཉེ་སྤྲད་པ་ཐོགས་པར་གྲགས་ཤིང་། ཡང་རྫོང་བོ་དགུ་རྒྱུ་འབབ་
ཡུལ་གྱི་སྤྲད་རྒྱུད་དུ་ཆགས་པས་སྤྲད་པ་ཐོགས་ཀྱང་ཟེར། ས་ཚྭ་གས་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ཆེ་རྫོང་བོ་གྲོང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚྭ་གས་དང་། ཤར་རོས་ན་སྤྱིང་རྒྱ། ལྷོ་
རོས་ཐོ་རྒྱ། རྒྱབ་ན་དོར་ནག བྱང་མཐའ་དེང་གི་ཡ་རྫོང་རྫོང་དང་འདབས་
འབྲེལ་ཡིན། སྤྲད་པའི་མི་རྒྱུད་ནི་འཇམ་སྟོང་དཔོན་གཡུ་རལ་ཅན་ལ་བྱ་
རབས་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་བ་ལས་ཨ་ཁྱེས་སྟོད་དཔོན་གྱི་གནས་

གཞི་ཡིན་ཟེར། སྔོན་ཆད་སྐྱད་པ་ལ་བེ་དུའི་གོ་གནས་ཅན་གྱི་སྡེ་དཔོན་ཡོད་
འདུག་ལ། སྐྱད་པའི་སྡོང་དཔོན་མཐའ་མ་ནི་སྡོང་འབུམ་རྒྱལ་ཡིན། སྡེ་ལོ་
༡༩༠༠ ལོར་འཇམ་ཐང་སྡེ་བར་སྒྲེགས། རྒྱ་ནག་སྡེ་བས་སྐབས་རེ་བཞོང་ཕུགས་
ལས་ཁང་གི་འགན་ཁུར་བ་བྱས་ཀྱང་མ་འགྱུར་ས་པར་འདས་པས། ཁོང་གི་
གཙུང་སྡོང་གར་ནི་སྐལ་རྒྱལ་གྱིས་སྡོང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་། སྡོང་གར་
སྐལ་རྒྱལ་ནི་མ་ཕུ་སྤང་གིས་བསྐྱོས་པའི་སྡོང་དཔོན་ཡིན་པར་བཤད།

འདི་བའི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་དགའ་བྱང་མཁན་སྤྱལ་འཇམ་དབྱངས་
མཁས་བཙུན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས་ཤིང་། དུས་རབས་ནི་ཤུ་བའི་ནང་གི་སྐབས་
བཟུ་གིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཆེན་རེ་བཞོང་དཔལ་ལྷན་ཚང་ཡང་
སྐྱད་པ་འཇམ་ནས་འཁྲུངས་པ་ཡིན། འབས་དཀར་ཆོགས་དུག་རང་གོལ་གྱི་
སློབ་དཔོན་རེ་བཞོང་ཐུགས་མང་བྱིངས་འབྲེན་ཨ་ཁུ་དབང་རྒྱལ་སོགས། ལྷ་
འགྱུར་རྡོང་མའི་རྒྱུད་འཛིན་སྐད་གྲགས་ཅན་མང་པོ་བྱོན་པར་བཤད། ཀུན་
མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེ་བའི་བཞི་བའི་ནམ་ཐར་དུ།

ཆོས་ལྡར་རོང་པོ་བྱོགས་ཀྱི་ཆེབས་སྒྲེལ་མི་སྣ་ནམས་མཇལ་ཞིང་
ཁྱད་པར་སྐྱད་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་དཔོན་ཁག་ཆེ་གས་ནམས་འདུན་པ་
གཅིག་ཇིལ་གྱིས་དེང་ནས་བཟུང་བྱེད་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་
ངེད་རང་ཆོའི་སྐབས་གནས་ལྷ་ས་ནི་དགཅིག་ཕུ་ལས་མེད་པ་ཙམ་
དུ་མ་ཟད། གཅིག་དོན་གཅིག་གིས་སྐྱབ་པ་ལས་མེད་ཚུལ་སོགས་
ལྷ་མོལ་བྱང་སྡེ། དེ་བསྐྱུན་ཡི་གེ་བྲིས་ཏེ། ཐམ་ཀ་དང་། ཁོ་རང་
ཆོའི་མཐེབ་ཏུགས་ཀྱིས་མནན་པའི་ཆེངས་ཡིག་འབྲེན་མཚུངས་སྐྱ་
བྱང་རང་གི་ཡིག་མཛོད་དང་ཁོ་རང་ཆོའི་ལག་དྲུང་བཞག་ནས་
སོ་སོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནང་ཆ་སྐམ་མཐོ་བས་རྫོངས་སུ་བྱས།²¹

ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འདིས་ཅི་ཞིག་སྟོན་གྱིན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཀུན་མཁྱེན་འང་མ་
དབྱུངས་བཞད་པ་སྐྱུ་ཕྱེང་བཞི་བ་བསྐྱལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་
དགྲུང་ལོ་༥༩ བ་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༧༠༧ ལོའི་ཉེས་
ཟླ་༡ ཆེས་༥ ཉིན་མགར་ཅེ་དགོན་ནང་དུ། སྤྱི་བཟང་བཟ་ཤིས་འབྱུང་དང་།
རེབ་གོང་སྤྱད་པ་སྟེ་བདུན་གཉིས་བསམ་འདུན་གཅིག་དུ་མོལ་ནས། སྤྱད་པ་
སྟེ་བདུན་གྱིས་སྤྱི་བཟང་གི་མི་སྟེ་དག་གི་ཁྱ་སྟོན་མས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་རྒྱ་དང་།
དེ་བཞིན་སྤྱི་བཟང་ནས་ཀྱང་སྤྱད་པ་སྟེ་བདུན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལྟ་སྐྱོར་པན་
ངེས་གནང་དགོས་པའི་ཆོད་ཡིག་བཞག་པ་དེ་ཡིན།

ཆོད་ཡིག་འདི་རང་འགའ་བའི་ཆོད་ཡིག་དཀྱིས་མ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ། ལོ་
ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ཅམ་གྱི་རིང་ལ། སྤྱི་བཟང་དང་རེབ་གོང་གི་བར་དཀའ་རྟོག་
ཟིང་འཁྱུག་ཡང་ཡང་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཐ་ན་སྤྱི་བཟང་གི་ཆོག་སྟེ་འདྲུ་ཁང་
ཚུན་ཆད་དུ་རེབ་གོང་གི་དམག་སྟུགས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འབྱུང་གིན་
ཡོད་སྟབས། རེབ་གོང་ནང་སོའི་མངའ་ཞབས་ཀྱི་སྟེ་ཆོ་འདི་འབྲས་སྤྱི་བཟང་
ལ་མགོ་འདོགས་བྱས་པ་དེ་ནང་སོས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་སྤྱི་བཟང་འདི་ཉིན་འདིའི་སྟེང་དུ་ཅི་ཡང་འབྱུང་སྤྱི་བཟང་པ་ཡིན་པས།
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱོད་གནས་ཚུལ་དེ་འབྲེལ་བྱུང་འདུག རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་གིས་
ཡིན་ནམ། སྐབས་དེར་ནང་སོའི་མངའ་ཞབས་ཀྱི་རེབ་གོང་གི་སྟེ་ཆོ་དག་ལ་
དཀའ་ངལ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་འཕྲད་གྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་
སྤྱད་པ་སྟེ་བདུན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ནང་སོའི་མངའ་འོག་གི་སྟེ་ཆོ་སྟོན་ཞིག་གིས་
སྤྱི་བཟང་ལ་མགོ་འདོགས་འདོད་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཡང་མཆིས་ཏེ།

ཉེར་གཉིས་ལ་དགུ་སྟོང་དུ་ཉིན་གཉིས་ལ་བསྟན། དེར་སྤྱི་བཟང་གྱ་ནས་
གདན་འདྲེན་པ་འབྱོར་ཞིང་ནན་ཆེ་བྱས་རུང་། རོང་བོ་ནང་སོ་ནས་

སྤང་གྲ་དང་གཉན་ཐོག་གཉིས་ལ་འབྲ་མིན་གྱི་ཡི་གེ་བཏང་སྐད་
ཐོས་པས། ཞེས་དང་།²²

ཉེར་དྲུག་ཉིན་བསྐྱོད་པས་བྱུང་བོ་ལ་ཐོག་དྲུ་སྤང་གྲ་དང་། འཇམ་
གཉིས་གྱི་ཁ་ཆན་ཆོག་བདག་དང་། ཐོ་གུའི་རྒྱ་དམག་ཉུང་འདུས་
གྱིས་ཆིབས་བསུས། ལ་རྟིང་ནས་འཇམ་སྤང་གི་དམག་མང་དང་
དགུ་རྒྱུའི་འགུམ་ནས་ཐོ་གུའི་དམག་དཔུང་གཏོས་ཆེ་བས་ཆིབས་
བསུས། ཅོང་ཡེ་ཡཱ་ཐུན་དུ་ཐབ་བསུར་གདན་བྲངས་པ་ལྟར་ཕྱིན་
པར་བཀྱར་སྟེ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། དེ་ནས་རོང་བོའི་བོན་མང་
དང་། འཇམ་གཉིས་གྱི་ཐབ་བསུ་སོ་སོར་བསྟར་བ་སྤངས་ཏེ་སྤང་
གུའི་ཐབ་བསུའི་སྟེང་ཕྱིན་པར་དཀར་དམར་བཞེས་སྟོ་ཆད་ལས་
འདས་པས་བསྟེན་བཀྱར། དེར་ཞག་བབ་ཏེ་ཕྱིན་ཉིན་བསྐྱད་པར།
ཤར་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་། སེང་གེ་གཤོང་། སྤང་པ་སྡེ་བདུན། སྒྲགས་
མང་སོགས་སྟེ་ཁག་སོ་སོ་ནས་འཆམས་ཞུ་མང་དུ་བྱུང་བས། བསྟུ་
བཞེས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དཀའ་ཡང་མཁོ་བ་ཕྱིན་པ་དང་སྟན་
པར་སྒྲ་བའི་སྟོས་སོ་སོར་སྒྲགས་མདུད་མཇལ་ཁ་གནང་ཆ་བཅས་
གྱིས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་པར་ཀུན་གྱིས་སྟེལ་བསུ་ཁས་སྤངས།
བྱུང་པར་སྤང་གུའི་འགོ་དཔོན་དམངས་བཅས་གམ་དུ་འོང་སྟེ་སྟོན་
ཆད་ཅིག་ནས་འུ་ཅག་སན་རྩྭ་ནང་གཙང་དུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་
གསོལ་བ་འདེབས་ཡུལ་དང་སྐྱབས་འདུག་ཞུ་ས་སྟོ་རྒྱབ་ཞུ་ས་ཉིད་
གཅིག་ཕུ་ལས་མེད་པས། བསུ་སྟེལ་གང་དུ་འགོ་དཔོས་ཀྱང་ཞུ་ངེས་
ཡིན། བྱེད་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྒྲ་ཡོན་ཐེགས་དཀའ་ཡང་
རོང་བོའི་ཐད་ཀ་ནས་ཐེབས་བཞག་པ་ངེས་པར་བཀའ་བྲིན་ཆེ།

ངེད་ཅག་གིས་མི་ཐེག་རུང་ཁག་ལེན་ཞུས་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་མང་
 ཏུ་བསྐྱད་བྱུང་། རོས་ནས་ཀྱང་མཁོ་བ་སྦྱིན་པ་དང་སྦྱོན་པར་སྦྱ་
 བས་ཐམས་ཅད་ཡིད་དགའ་བ་བསྒྲིམ། ཉེར་བརྒྱད་ལ་བཏེགས་
 པར། ཐོ་གྲ། སྤང་གྲ། འཇམ། གཉན་ཐོག་བོན་མང་། སྒྲགས་
 མང་། སྦྱད་པ་ལྟེ་བདུན་སོགས་དམག་སྦྱེལ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ལྟག་
 བཅས་མགར་རྩེ་དཀོན་གྱི་བར་ཆེབས་སྦྱེལ་བྱས། ... ཉེར་དགུའི་
 སྤྱོད་སྦྱད་པ་ལྟེ་བདུན་སོགས་ཀྱི་མི་སྣ་ཉུང་ཤས་རེ་མ་གཏོགས་
 ཕྱིར་འཁོར་བ་ནམས་ལ་མཇལ་ཁ་དང་སྒྲགས་མདུད་སྦྱིན་ཆ་
 བསྐྱབས་པས། ཐམས་ཅད་དད་ཅིང་ཕྱག་འཆལ་བས་ཐར་བའི་
 ས་བོན་ཐོབ་པ་བྱུང་། ཞེས་དང་། མགར་རྩེ་རྒྱུ་བ་སྦྱེལ་བའི་སྦྱ་
 དང་གྲ་ཆང་སོ་སོས་མཇལ་ཞིང་གཞུང་ལ་འཛོག་པ་དགའ་རབ་
 བྱས། ཞོ་འཕོང་ཤོག་ནས་འདྲ་མིན་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ངན་སྐྱད་རི་ལྟར་
 བཏོན་ཀྱང་ཞེ་སྤང་གི་མེ་འབར་བ་ལོག་སྟོད་གཤོམ་པ་བཅས་
 ཆབས་གཅིག་ཕྱེ་མའི་འཆང་བུ་ལྟར་རང་ཞིག་ཏུ་སོང་།²³

ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་ཞིབ་གཞིགས་བསྒྲིམ་ན་གནས་ཚུལ་ཡ་མཚན་པ་མང་
 བོ་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

གོང་གི་གནས་ཚུལ་དེའི་སྐབས་ཀྱིས། ལོ་དེའི་དོར་ལྷ་ན་ནང་ཀུན་
 མཁྱེན་དབུས་སུ་ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རུང་ཞིག་ཀྱང་གསལ་བ་ནི། རེ་
 སྐྱོང་ཤོག་སྤང་གྲ་ལྟེ་སྦྱིན་སྤོ་ཕྱེ་འཇག་བརྒ། མི་སྣ་སོ་སོ་ནས་འཁྱུར་ཆེན་
 མང་བོ་བཅས་མཇལ་བའི་རེ་བ་བསྐྱངས། ²⁴ཞེས་དང་། ཡང་རེ་སྐྱོང་སྦྱད་
 པ་ལྟེ་བདུན་གྱིས་ཤོ་ཕྱེ་འཇག་ཉེར་ལྷ་དང་འགོ་སྣམ་རས་འཕྲུག་སོགས་དབུས་
 རྩེ་སྤྱོད་སྦྱེལ་མཐོ་བ་བསྐྱར་མི་ནམས་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་།²⁵ ཞེས་དང་།

འཇམ་སྒང་གུ་སྨད་པ་སྡེ་བདུན་དང་བཅས་པར་མཁལ་ཁ་དང་སོ་སོར་
 སྦྱོན་ཆ་གང་ལེགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས། འཇམ་སྒང་གུ་སྨད་པ་སྡེ་
 བདུན་གྱི་སྦྱེལ་མི་ནམས་ལ་འཇལ་ཁ་བཏང་སྟེ་བྱིར་སློག་²⁶ ཅེས་སོགས་རེབ་
 ཞོང་གི་མི་སྡེ་དེ་དག་ཀྱན་མཁྱེན་ལ་དབུས་རྫོང་དང་། སེབས་སྦྱེལ་ཁྱེ་བར་སྒྲ་
 བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་བཅར་བའི་གནས་ཚུལ་ནམས་ཀྱང་ཤེས་སྟབས་པ་ཡིན་
 བོ།

ད་ནི་དཀྱུས་ལ་འདུག་ན། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོའི་ཟླ་༡༠ ནང་དུད་ཁྱིམ་
 ༤༠༠ ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ དང་མི་གངས་༡༠༠༠
 ལྷག་ཡོད་ཅེས་རྒྱ་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ལས་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠་ཙེ་གངས་ནས་
 ཉེ་སྐལ་ཁུལ་མ་ལོ་ཁུལ་གྱི་ཁུལ་གཅིག་ཞོན་པ་དང་ཚུས་ཀྱང་། རེབ་ཞོང་རྫོང་
 མི་དམངས་འཕུས་མི་དང་རྫོང་སྲིད་གཞུང་གི་ཡུ་ཡོན་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་
 ཁུར། སྨད་པའི་ནང་དུ་ཡིད་དགའ་ཆས་འཛིན་སྤྱིང་དང་། རོར་ཉིན་སྐར་
 ཁག་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྲ་མའི་ཆས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་
 གྲ་གངས་༧༠། རོར་ཉིན་སྐར་རྫོང་མ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་སྒྲ་མ་གཅིག་
 དང་གྲ་གངས་༡༤ ཡོད།

- ༡ འཇམ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༥ དང་མི་གངས་༡༢༧།
- ༢། ལྷ་ཁང་། ༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༡༠།
- ༣། རི་རྩ། ༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༡ དང་མི་གངས་༡༥༢། དབུས་གཙང་
 རུ་ར་ནས་མཆེད་ཅིང་འབྲུའི་རིགས་སུ་བཤད།
- ༤། བྱང་བོ། ༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༧ དང་མི་གངས་༡༥༤། དབུས་ས་
 གདོང་དུག་ཞེས་པ་ནས་བྱུ་མཆོག་བྱང་དཀར་ཆངས་པའམ་གཡུ་ཐོག་འབར་
 དང་། རོ་མོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ། སྦྱོན་འཁོར་ལོ་བཟེར་བའི་མཐུ་ནུས་གྲུབ་པའི་

བོན་སྤེལ་མཁན་གསུམ་བྱུང་ནས། རེབ་གོང་ཆད་ལུང་ཐང་སོགས་སུ་གཞིས་
བབྱུང་བའི་རྒྱུད་པར་ཁྱུང་བོ་དང་། རོ་མོ། སྤྱི་ཉིང་གསུམ་དུ་བོན་ཆོས་འདོན་
པའི་རུ་སྤེལ་འཕེལ་ཅིང་། ཕྱིས་བོན་བརྒྱའི་གཡུང་དྲུང་ཕུན་ཆོགས་བྱ་བས་བོན་
སྤྱིད་གཞིས་ཆ་བསྐྱུངས་པར་བཤད།

༥། རྫོང་སྐམ་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གྲངས་༡༠། རེབ་
གོང་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆོན་མ་གསོད་ཤུལ་ལི་ཁུར་བ་ཕྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་
ནས་འཕུར་ཏེ། འདིའི་རྫོང་རྩེ་ལ་བབ་པས་སྤར་གྱི་སྤྲིགས་སྤྱིབ་ཀྱི་དབང་གིས་
རྫོང་པོ་བསྐྱམས་པས་དེ་ལྟར་ཐོགས། (༡)ཀ་བར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༤ ལོར་དུད་
ཁྱིམ་༡༩ དང་མི་གྲངས་༡༩༥། རྒྱུད་པ་འཇམ་ནས་གྲུས། རྫོང་སྐམ་གྱི་ཁོངས་
ཡིན།

༦། ཏ་ར་བ་རི། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གྲངས་༡༩༩། བོད་
སྐད་དུ་དཔའ་བོ་གདོང་ནག་ཟེར་བར་བཤད། སྤར་སོག་དམག་དང་རྒྱན་
རིང་འཐབ་པས་སོག་པོས་བཏགས་པར་སྤང་།

(༡)རུ་འོག་མ། དུད་ཁྱིམ་༩༡ དང་མི་གྲངས་༡༩༡།

(༢)ཐང་དཀར། དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གྲངས་༡༩༩། འདི་གཞིས་ཏ་ར་བ་
རིའི་ཁོངས་སུ་བཤད། ༥། བོད་སྐོར། ༡༧༩༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༩ དང་མི་
གྲངས་༤༩༩།

༩། དཀར་རྩེ་གདོང་། ༡༧༩༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གྲངས་༩༩༩།

༧། བྱ་དཀར་ལུང་བ། ༡༧༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གྲངས་༩༩།

༡༠། རེབ་ས། རེ་མོས་ཀྱིས་ས་བསྐྱུང་དགོས་པས་རེབ་ས་ཐོགས་ཟེར་བ་
དང་། རྫོང་ཆ་ཆེན་བཙོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཡིན་པས་རེབ་ཆ། རེབ་རོང་བའི་
ཉེ་རྒྱུད་ཡིན་པས་རེབ་ཆ་སོགས་བཤད་ཚུལ་འགའ་རེ་སྤང་། རེབ་གོང་སྐོར་

གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་དུ། རེབ་གོང་མ་ཆགས་རེབ་ས་ཆགས་ཞེས་རེབ་གོང་གི་རུ་ཕྱི་
སྤྲ་བའི་ཆད་བྱེད་པའང་སྤང་། (༡) བགས་གྱ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༩ ཡར་སྡོན་དུད་
བྱིས་༡༠ ཡོད།

(༡) བེར་གྱ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༩ ཡར་སྡོན་དུད་བྱིས་༡༠ ཡོད།

(༡) ཁ་གྱ། ༡༩༥༡ ལོར་དུད་བྱིས་༡༥ མི་གངས་༩༡།

 ༤ བྱང་ཁ་གྱ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༩ ཡར་སྡོན་དུད་བྱིས་༡༩ དང་མི་གངས་༡༠།

 ༥ བྱང་ཁ་གྱ་ཚུ་མ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༩ སྡོན་དུད་བྱིས་༡༡ དང་མི་གངས་༡༡།

 ༦ རྩོ་ཁ་གྱ། ༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༡ དང་མི་གངས་༥༡།

 ༧ རྩོ་ཁ་གྱ་ཚུ་མ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༩ ཡར་སྡོན་དུད་བྱིས་༡༤ དང་མི་གངས་༡༤།

(༤) རེབ་ས། ༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༥ དང་མི་གངས་༡༠༤།

བཞི་བ། ཏོར་ནག

 ཏོར་ནག་ནི་རོང་བོ་གོང་གི་རྒྱབ་བྱང་ཟ࿳་ལོ་༡༠ མཚམས་སུ་ཆགས་
ཤིང་། ཤར་སྐྱད་པ་དང་ཁྱེ་ཅོ་བཞི། རྩོ་ཚུ་མ། རྒྱབ་རོང་བོ་སྡོན་ཆོས། བྱང་
རོས་གཅན་ཆ་ཐང་བཅས་སུ་འདབས་འབྲེལ་ནས་ཡོད།

 ཏོར་ནག་ཅེས་པའི་མིང་གི་གོ་དོན་ཐད། བདེ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཏོར་དང་སྤིང་
ཞེས་པས་གཡུལ་བཤམས་སྐྱབས། བན་ཚུན་བདའ་འདེད་ཀྱིས་མ་ཚུའི་བཞུར་
རྒྱུད་ལ་བྱར་ཏེ། ཞིང་ཕུགས་སྦྱོང་བའམ་རྩོན་བརྒྱབ་ནས་མི་ཆེ་བསྐྱལ་ཞིང་།
རྩིས་སུ་ཡུལ་འདི་ཁུལ་དུ་གཞིས་ཆགས་པས་ཏོར་ནག་ཐོགས་ཤིང་། ཏོར་ནག་
གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་དག་ཏོར་སྤིང་གཞིས་ལས་ཏོར་གྱི་རྒྱུད་པ་ལས་མཆེད་པར་
བཤད།

ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། སྔོན་མ་ནས་ཡུལ་འདིར་གཞིས་སྡོད་
བྱེད་པའི་སོག་པོའི་མེས་པོ་དག་གིས་གཡག་ཅིང་གྱིས་གྱུར་ནག་བཟོས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དོར་ནག་ཐོགས་ཟེར་ཚུལ་ཡང་ཡོད་འདུག་ལ། འདིའི་དོར་ནི་དོར་
སོག་གི་དོན་མིན་པར་དབྱས་ཀྱི་བྱང་རིགས་སྡེ་བཞི་ལ་དོར་གྱི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་དཔེར་བྲངས་ནས་བོད་རྒྱུད་ལ་དོར་མིང་ཐོགས་པར་བཤད་
མཁན་ཡང་འདུག།

དོར་ནག་སྡེ་དག་ཞེས་འབོད་པ་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ཡར་སྔོན་དུ་དོར་ནག་
དཔོན་པོའི་བྱིམ་དུ་རྒྱ་ནག་གོང་མས་གནང་བའི་དབྱར་ཞ་དང་དགུན་ཞ།
གཡང་ཏུའི་ཐམ་ཀ་སོགས་ཡོད་འདུག་ཅིང་། དོར་ནག་གི་དཔོན་པོ་མཐའ་
མ་ནི་སྟོང་དཔོན་བྱམས་པ་རྒྱལ་མཆན་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༨༥༥ ལོར་སྤྱིས། སྤྱི་
ལོ་༡༩༠༦ ལོར་སྟོང་དཔོན་བྱམས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་དཔུལ་རྩ་ཡང་༤༠༠༠
སྤྱད་ནས་སྟོང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྤངས་པར་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་སྟོང་
དཔོན་བྱམས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་མངའ་འོག་དུ་དུད་བྱིམ་༥༤༤ དང་མི་གངས་
༡༡༥༤ ཡོད་པར་བཤད། ཕྱིས་རེབ་གོང་རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཞུ་
ཡོན་དང་། རྒྱལ་གསུམ་པའི་ཀླུ་ཞི་གཞོན་པ། རྒྱལ་ཀྱང་བཅས་ཀྱི་འགན་
ཁུར་དོར་ནག་གི་ཁོངས་སུ་སྤྱོད་སྡེ་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དང་གཡེར་གཤོང་དགོན་
གཞིས་ཡོད་ཅིང་། གཞིས་ཆ་གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་ལ་གྲ་གངས་༡༥༠ དང་། གཡེར་གཤོང་དགོན་ལ་སྤྱ་གྲ་༤༩
ཡོད།

- ༡། རུ་གོང་མ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༥ དང་མི་གངས་༡༥༩༡
- ༢། རུ་ཞོལ་མ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༩ དང་མི་གངས་༡༥༠༡
- ༣། སྟོང་ཆོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༩ མི་གངས་༡༩༩༡

- ༤། བྱུང་བོ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་མི་གངས་༡༩༡ ཡོད་ཅིང་། ཏུད་ཁྱིམ་མི་
གསལ་ཡང་། ཏུད་ཁྱིམ་གཅིག་ལ་མི་གངས་རེ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ནས་ཚེས་
ན་ཏུད་ཁྱིམ་༤༠ ལྷག་ཡོད་པར་སྟུམ།
- ༥། ཨ་བོན། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ཏུད་ཁྱིམ་༤༧ དང་མི་གངས་༡༧༠།
- ༦། བོད་མོ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ཏུད་ཁྱིམ་༤༩ མི་གངས་༡༩༡།
- ༧། རིང་མདའ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ཏུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༧༥།
- ༨། བཀ་དཀར། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ཏུད་ཁྱིམ་༡༡ མི་གངས་༡༩༠།
- ༩། མཁོན་ལུང་། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ཏུད་ཁྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༡༠༩།
- ༡༠། ཤ་བང་། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ཏུད་ཁྱིམ་༡༩༤ དང་མི་གངས་༧༩༤།

ལྷ་བ། རིང་བོ་སྡེ་བདུན།

རིང་བོ་སྡེ་བདུན་ནི་རིང་བོ་དཔོན་ཆང་གི་ལྷ་སྡེ་ནང་མ་ཡིན་སྟབས།
གནའ་དུས་རིང་བོའི་དམག་དཔུང་བསྐྱོང་སློབ་དང་། ཁྲལ་ཁྱུ་ལག་སོགས་ཀྱང་
རིང་བོ་ནང་སོས་ཐད་ཀར་བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། གཡུལ་འཁྲུག་
ལྷ་བུའི་སྐབས་སུ་རིང་བོ་སྡེ་བདུན་གྱི་དམག་གིས་ནང་སོའི་དམག་བྱེད་དགོས་
པར་གྲགས།ར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གདན་ས་རིང་བོ་དགོན་ཆེན་
བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤིང་ཡང་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་
དགོན་ཆེན་ལ་གྲ་གངས་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་ཡོད་པར་བཤད་ལ། དེང་སང་གི་
དབང་དུ་བྱས་ཆེ་རེ་བཞོང་རྩེད་དང་། ཅེ་ཁོག་རྩེད་། འབའ་རྩེད་།(ཐུན་ཏེ)ཁྱི་
ཀ་རྩེད་། བསང་རྩེད་སོགས་རྩེད་ཁག་དུ་མའི་ཁོངས་སུ་དགོན་ཆེན་གྱི་
དགོན་ལག་གངས་༥༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད། དེ་རིང་གི་རིང་བོ་བྱོང་རྒྱལ་

ཡང་རོང་བོ་སྡེ་བདུན་འདིའི་ཆང་གཞིའི་སྡེ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདིའི་
ཤར་ན་རྒྱལ་བོ་དང་། ལྟོ་ན་བསེ་ལུང་བ། རྒྱབ་མཐའ་ན་དོར་ཉིན་ཉ་ལུང་དང་།
བྱང་ན་སེང་གེ་གཤོང་དང་གཉན་ཐོག་ཡོད།

རོང་བོ་སྡེ་བདུན་ནི་རོང་བོ་དང་། ས་དགེལ།(འདི་ལ་རེབ་གོང་བ་ཆོས་
ཟག་དུས་ཟེར)བིས་པ། ཆོ་བཞི། སོག་རུ། འཇའ་མོ། ཐེ་བུ་བཅས་ཡིན་
ཞིང་། རོང་བོའི་དཔོན་རྒྱུད་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལྟ་རྒྱུ་བའི་སྐུ་
མདོ་སྡེ་འབུམ་གྱི་རྒྱུད་པས་བསྐྱངས་ཤིང་། ཟ࿳་ལོ་༡༧༩༧ ཡར་སྡོན་རོང་བོ་
སྡེ་བདུན་ལ་དུད་བྱིས་༩༠༠ དང་མི་གངས་༡༥༠༠ ཡོད་པར་བཤད།

༡། རོང་བོ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་དུད་བྱིས་༡༩༩ དང་མི་གངས་༥༩༩།
གནམ་ན་སྐར་མ་སྡེ་བདུན། ས་ན་རོང་བོ་སྡེ་བདུན་ཟེར་བར་གྲགས།
༢། ས་དགེལ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་དུད་བྱིས་༡༩༩ མི་གངས་༥༩༩། ས་དགེལ་
ལས་འབྲོས་ཏེ་དབུས་གྱི་རྩེ་འཕགས་འབྲོམ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་སྟག་ལུང་ནས་
མཆེད་པར་བཤད་ལ། རེབ་གོང་གི་སའི་དགེལ་ན་ཡོད་པས་ས་དགེལ་ཐོགས་
ཟེར། རོང་བོ་སྡེ་མ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཐོག་མར་རོང་བོ་དཔོན་པ་
འདེབས་སྐབས་ས་དགེལ་དྲུ་བེ་རུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
བལྟས་ན། ས་དགེལ་དྲུ་བེ་རུ་འདི་སྡེ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དབང་ཤུགས་ཆེན་
པོའང་ཡོད་པར་སྟེ། འདིའི་དཔོན་རྒྱུད་ལ་དྲུ་བེ་རུ་ཟེར་བ་རྒྱ་ནག་སྐད་མིན་
པར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་གྲ་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཆོན་དྲུ་བེན་པ་ལས་བྱུང་
བར་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་ཆོད།

༣། བིས་པ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་དུད་བྱིས་༩༠ དང་མི་གངས་༡༩༩། ལྟོ་ན་
རུས་སུ་བཤད།

༤། ཆོ་བཞི། ཟ࿳་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་དུད་བྱིས་༩༡ དང་མི་གངས་༩༩༩། འབྲི་གུང་

མི་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་པར་བཤད་ཟེན་ལྟར་ལགས།

༥། སོག་རུ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༧ དང་མི་གྲངས་༡༤༧། ཇོར་རྒྱུད་
དུ་བཤད་ཚུལ་ཡོད། བཀའ་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་འབྲུངས་གཞིས་སོག་རུའི་
ཨ་མ་ཆོད་ཆང་ནི་ཆོ་བཞིའི་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲགས་རྒྱུད་ཡིན་པར་བཤད།

༦། འཇའ་མོ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༡ དང་མི་གྲངས་༡༠༤། ཇོར་སེ་
ཆེན་གྱི་སྐུ་མ་འཕགས་པ་དང་ཇོར་བོད་འབྲུལ་བཞུད་ལ་དམིགས་ནས་མདོ་
སྐྱད་ལ་འཇའ་མོ་བདུན་དང་། ཁམས་ལ་འཇའ་མོ་དགུ། དབུས་གཙང་ལ་
འཇའ་མོ་བརྒྱ་གཅིག་བརྒྱ་གས་པའི་ས་ཆོགས་འཇའ་མོ་ཁག་ཅིག་འདིར་གྱུས་
པར་བཤད། སྤྱིང་རྒྱའི་སྐུ་ཆོས་དབུས་གཙང་ལ་འཇའ་མོ་བདུན་བརྒྱ་གས་པའི་
རྒྱུད་པར་བཤད་པ་ནི། སྒྲག་ཆང་རྫོང་བ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་
དུ་བཤད་པའི་འཇའ་མོའི་གྲངས་དང་མི་མཐུན་ལ། དབུས་ཀྱི་འཇའ་མོ་གྱུས་
དགོས་དོན་ཡང་མེད་པར། བདེ་སྐྱད་ལ་འཇའ་མོ་བདུན་བརྒྱ་གས་པའི་དང་
བོ་ཀ་རྒྱའི་རབ་ཁར་བརྒྱ་གས་པ་ཅམ་ལས་ཡིག་ཆང་དུ་མ་གསལ་སྟབས། ད་
ཆོས་འཇའ་མོ་གཅིག་རེ་བཞོད་འཇའ་མོ་འདི་ཡིན་པར་དོགས་གཞི་བྱས་ཆོག་
པར་སྟུམ། འཇའ་མོ་ལ་ནང་གསེས་ཆོ་བ་འཇའ་མོ་དང་། བེ་མེ། གཡག་རྒྱ་
བཅས་སྡེ་ཆོ་གསུམ་ཡོད།

༧། ཐེ་བུ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༧ དང་མི་གྲངས་༡༤༡། ཐེ་བུ་འདི་
རྫོང་བོ་ཆང་ནས་གྱུས་པར་འདོད་མཁན་དང་། ཅོ་མེ་ཐེ་བོ་ནས་མཆེད་དེ་རྫོང་
འབྲོག་གཞིས་སུ་གྱུས་པའི་རྫོང་སྡེ་ཐེ་བུ་འདི་དང་། འབྲོག་སྡེ་ནི་ཨ་བུར་ཐེ་བུ་
ཡིན་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་མཁན་པོ་ཏ་ལ་
དང་། བཀའ་པོ་འཇམ་དབྱངས། ཨ་ལགས་ལ་ཁ་ཆང་། བསེ་སྒོ་བཟང་དཔལ་
ལྷན་ཆོས་ཀྱི་དོ་རྩེ་སོགས་མཁས་པ་དང་སྐྱེས་ཆེན་མང་བོ་འབྲུངས།

བླ་པ་ རྟོན་ཞིན།

རྟོན་ཞིན་ནི་རེབ་གོང་བེ་རྩ་བཞིའི་ནང་ཚན་གཅིག་གིས་འཛིན་
བདག་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། རྟོན་ཞིན་གྱི་མིང་གི་གོ་རྟོན་ལ་དོ་རི་དཔལ་
རིའི་ཞིན་ཕྱོགས་སུ་ཆགས་པས་རྟོན་ཞིན་ཟེར་སྐད་དང་། ཆོས་རྒྱུ་རྟོན་
རིན་པས་ཤ་སྤང་ཉེ་འཁོར་ཞིན་ཕྱོགས་སུ་སྤྱབ་པ་མཛད་ནས་བཞུགས་
པས་ཁོང་གི་མཚན་བསྟུན་ཉེ་རྟོན་རིན་ཞིན་དང་། དེ་ཟུར་ཆག་ནས་རྟོན་
ཞིན་དུ་འབོད་པ་བྱུང་སྐད། རྩ་མ་སྤྱོད་པས་གོང་ཙམ་ནས་རྟོན་ཞིན་དང་ཉ་
ལུང་ཞེས་པའི་ཆོ་ཁག་གཞིས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས། རྟོན་ཞིན་ཉ་ལུང་ཞེས་པའི་
འབོད་སྟོལ་ཀྱང་ཡོད་པར་གྲགས།

རྟོན་ཞིན་གྱི་ཤར་རོང་བོ་སྟེ་བདུན་དང་། ལྷ་བསེ་ལུང་བ་དང་གོ་འཁྱུ་
སྟེ། རྩབ་ཨ་ཁྱེས་བྱ་བྱུང་གི་བྱང་ངོས་རྩ་མ་དང་ཉོར་ནག་བཅས་ལ་ས་འབྲེལ་
ཡིན།

༡། རྟོན་ཞིན། རྩའི་ཡིག་ཆར་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་རྟོན་ཞིན་སྤྱི་ལ་དུད་གངས་
༥༡༧ དང་མི་གངས་༡༩༥༧ ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་དུད་གངས་༩༠༧
མི་གངས་༧༡༥ ལས་མེད་པར་བཤད་སྟབས། རྩ་སྤྱོད་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱའི་རིང་
དུད་གངས་༡༡༠ དང་། མི་གངས་༤༤༡ རྩེ་ཉུང་ལ་སོང་འདུག་པའང་ཤེས་
ཐུབ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༡༤ དང་མི་གངས་༡༥༡༥ ཡོད་པར་
བཤད།

༢། ཨ་གོང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༡༥༠༡

༣། ཞིན། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ མི་གངས་༡༡༥༡

- ༤། ཨ་རོལ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་ཁྱིམ་༡༧ མི་གྲངས་༡༡༤།
- ༥། ཆོ་བཟའ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་ཁྱིམ་༡༧ མི་གྲངས་༩༤།
- ༦། རྒྱ་མོ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་ཁྱིམ་༡༤ མི་གྲངས་༤༡།
- ༧། སྤྱིང་ལོ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་ཁྱིམ་༤༧ མི་གྲངས་༣༥༤།

(གཞིས། ཉ་ལུང་ཆོ་བ།)

ཉ་ལུང་ནི་བསེ་རྒྱལ་མཆན་བྱ་བཞི་ལས་ཐ་ཆུང་དགེ་འདུན་འཕེལ་
གྱིས་གསེར་ཉ་ལུང་བར་གཞིས་བཟུང་བས་ཉ་ལུང་དུ་ཐོགས་པར་གྲགས།
འདིའི་བྱང་ན་དོར་ཉིན་དང་། ཤར་ན་རོང་བོ། རྫོ་མཐའ་ན་གོ་ལུ་སྡེ་བཅས་
ཡོད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༩ ཡར་སྡོན་དྲུག་ཁྱིམ་༡༩༠ ཅམ་ཡོད་འདུག

- ༡། བྲ་བོ། ༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་ཁྱིམ་༣༥ མི་གྲངས་༡༩༡།
- ༢། ཉ་ལུང་། ༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་ཁྱིམ་༧༤ མི་གྲངས་༣༥༤།
- ༣། མཁར་སྒང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་ཁྱིམ་༣༣ དང་མི་གྲངས་༡༠༠།
- ༤། གཡུ་ལེ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་ཁྱིམ་༡༠ དང་མི་གྲངས་༥༡།
- ༥། ཨ་མགོན། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གྲངས་༡༠༥།

བདུན་པ། སྤྱིང་རྒྱ།

སྤྱིང་རྒྱ་ནི་མཛོད་དགེ་སྤྱིང་དཀར་སྟོད་ནས་མཆེད་པའི་སྤྱིང་གི་
རྗེས་རབས་ཡིན་པས་སྤྱིང་རྒྱ་ཐོགས་པར་བཤད་ཚུལ་དང་། ཡང་སྤྱིང་གི་
སར་གྱི་འབྲུངས་ཡུལ་དུ་གྲགས་པ་ཁམས་སྤྱིད་སེར་ཡག་གི་ཁ་མདོ་ཞེས་པ་

ནས་རེབ་གོང་དུ་མཆེད་པར་བཤད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་འདུག། བཤད་ཚུལ་ལྟ་
 བྱི་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིང་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་འདྲ་
 མཚུངས་ཡིན། གང་ལྟར་སྤྱིང་རྒྱལ་ལོ་ངོ་༥༠༠ ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པས་
 རི་སྤྱོད་རྒྱས་སུ་གཏོགས་པར་བཤད།

འདི་རོང་བོའི་ཤར་བྱང་སྤྱི་ལོ་༤༠ མཚམས་སུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་
 ཞོ་འཕོང་དང་། ལྷོ་ན་བྲ་གོང་དང་བྱང་རྒྱལ། ལུབ་ན་སྤྲད་པ་སྤྱོད་བདུན། བྱང་
 ཡ་རྩེ་རྩོང་ཁོངས་བཅས་སུ་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་
 དུད་ཁྱིམ་༡༡༧ དང་མི་གངས་༡༡༥༩།

ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན་རེབ་གོང་གི་ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་
 ནང་སྤྱིང་རྒྱ་དང་རེབ་གོང་ཤོག་ཁ་གཞན་གྱི་བར་ལ་འཁོན་ཚོད་མང་བོ་བྱང་
 བས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ མགོར་མི་ཤ་ཉེར་ལྷ་བྱང་བར་གྲགས། གནས་ཚུལ་འདི་
 ལ་གཞིགས་ན་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༧ ལོར་སྤྱིང་གུ་རྒྱུས་ཀྱིས་སྤྱང་བྲང་བྲལ་ཤིས་འབྲིལ་
 དང་ཆད་མཐོའི་འབྲེལ་ལམ་བཅུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཏོགས་ཐུབ་པར་སྤང་།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་སྤྱིང་རྒྱལ་དགེ་ལུགས་ཀྱི་སྤྱང་མ་གཉིས་དང་གྲ་བ་༤༥
 ཡོད་འདུག།

༡ མ་རུ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥ མི་གངས་༤༡ རྒྱལ་མཁན་
 ཆེན་བཟུན་པའི་ཉེ་མ་སྤྱིང་རྒྱུ་མ་རུའི་དཔོན་ཆང་དུ་འཁྲུངས། ད་དུང་མཆན་
 རྒྱུ་མཁན་སྤྱུལ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བཟུན་པ་དོ་ཐུའི་རྒྱ་ཐོབ་ཆོ་ལོ་ཅན་
 སོགས་མཁས་གུ་བ་སྤྱོད་ཆེན་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་སྟོར་ཞིག་བྱོན་པར་
 བཤད།

༢ མ་རུའི་མར་སྟོར། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༤ མི་གངས་༡༤༥༡།

༣ མ་རུའི་ཡར་སྟོར། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ མི་གངས་༡༩༥༡།

སྡེ་ཆོའདི་དག་ལ་བོན་པོ་མང་བར་བཤད།

- ༤། ཡ་རུ། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ མི་གངས་༡༤༥།
- ༥། རུ་གོང་མ། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ མི་གངས་༡༤༠།
- ༦། རུ་ཞོལ་མ། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ མི་གངས་༡༡༥།
- ༧། ས་སོ་མ། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩ མི་གངས་༡༠༤།
- ༨། འཇའ་མོ་ཐང་། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༡༠༤།

བརྒྱད་པ། རྒྱ་ཁོག

རྒྱ་ཁོག་གི་ཤར་བྱང་ན་བསེ་ལུང་བ་དང་། ལུ་ལྷོ་ན་འཇའ་མོ་དང་
འདབས་འབྲེལ་ཡིན། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ མི་གངས་༡༠༤༤ ཡོད་
བར་བཤད་ལ། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་བསྒྲིགས་པའི་ཆ་ལྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་
ཁྲུལ་གྱི་ཆོ་བའི་རགས་བཤད་ལས། རྒྱ་ཁོག་དཔོན་པོ་གཡང་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་
མངའ་འོག་ན་དུད་ཁྱིམ་༡༡༧ མི་གངས་༡༤༠༡ ཡོད་ཅེས་གྲང་བཤད་འདུག
༡། བདེ་བ། བདེ་བ་འདི་ལུང་གསུམ་གྱི་བདེ་ན་ཆགས་པས་བདེ་བ་
ཐོགས་ཤིང་། མི་རྒྱུད་ཞོ་འཕོང་དེ་བྱི་ནས་མཆེད་པར་བཤད། བདེ་བ་འབྲོ་
ཆང་ནས་སྤོམ་པ་མཁའ་པ་ཞིག་བྱང་བ་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཞིག་གི་སྤོམ་པ་བྱས་
པས། བཀའ་འབྱུང་གསེར་གྱིས་སོགས་གདན་དྲངས་སྐད། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་
དུད་གངས་༡༤༤ མི་གངས་༡༤༤༤། དེ་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་དབྱེ་ན། བདེ་བ་
ལ་དུད་ཁྱིམ་༩༤ དང་མི་གངས་༤༤༩༤། རིང་རྟ་ཐང་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་
གངས་༡༡༤། བན་ལོན་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༤ མི་གངས་༡༤༡ ཡོད་པར་བཤད།
༢། བཀར་ཆེ། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༡༤། བ་

ཁི་བ་སྐྱུ་ཐོང་གསུམ་པ་དང་། བདེ་ཆེན་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་
ལྷན་སོགས་མཁས་པ་དང་སྡུག་ས་འཆང་མང་རབ་བྱོན་པར་བཤད།

༡། བཞོན་ཤུལ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༡༡།
མགོན་ཤུལ་གྱི་རུས་རྒྱུད་ནི་ལྷོང་ཤུལ་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་དུ་གཏོགས་ཤིང་། ཤར་
སྐལ་ལྷན་ཆང་གི་དངོས་སློབ་མགོན་ཤུལ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕེལ་སོགས་བྱོན།

༢། དཔྱི་ས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ དང་མི་གངས་༡༥༤། དཔྱི་
ས་རོང་འབྲོག་ནི་ལོ་འཕོང་ནས་མཆེད་པར་གྲགས། རེབ་གོང་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་
དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་འཕགས་པ་ལི་གོལ་དང་། བྱིས་ཀྱི་མཁས་དབང་དཔྱི་
ས་སློ་གོས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་འབྱུངས།

༣། སོ་ནག་ ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་གངས་༤༤ དང་མི་གངས་༡༡༩།
དབུས་ཀྱི་སོ་ནག་ཐང་བོ་ཆེན་ས་མཆེད་ཚུལ་དང་། ཐོག་མར་གནས་འཛིན་
པའི་སར་སོ་བྱ་ནག་པོ་ཞིག་བབས་པས་སོ་ནག་ཐོགས་ཟེར་བ་སོགས་བཤད་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འདུག

༤། རྒྱ་རྒྱ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༡༢༠།

༥། བོན་བརྒྱ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༢ མི་གངས་༡༡༡། འདི་
བའི་རྒྱུད་པ་ཁྲི་ཀའི་སྟོང་ཆེན་ས་མཆེད་པར་བཤད། ཡིག་རྒྱུད་ཞིག་དུ་རེབ་
གོང་རུས་མཛོད་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་པོ་ལོ་མེད་ཀྱི་དམག་སློན་
ཏོར་བསམ་གཏན་གྲགས་པའི་རྒྱུད་པ། ཏོར་ཨ་དགེ་བྱ་བ་ཞིག་གིས་ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤
ལོར་མིང་སྲིང་ལྷ་དང་རྒྱུད་མ་ཁྲིད་ནས་རེབ་གོང་དུ་སླེབས་ཤིང་། དེའི་བུ་ཆེ་
བ་དགེ་བལྟན་སློ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་པ་ལ་ཏོར་དང་། བུ་མིག་ཆོག་མཁར་ར་བྱ་བའི་
རྒྱུད་པ་མག་སར། ལུ་ལོ་ཏོགས་སུར་གྱི་རྒྱུད་པ་སོ་ནག་ ཨོ་སང་དག་འདུལ་
གྱི་རྒྱུད་པ་ཨོན་རྒྱ་འདི་ཡིན་པར་བཤད། རུས་མཛོད་འདིར་གསལ་བ་ལྟར་

ན། འདིའི་ཡུལ་མིང་ལ་བོན་རྒྱུ་དང་། བོན་བརྒྱ། བན་བརྒྱ་སོགས་བྲིས་པ་
མ་དག་པར། ཡོན་རྒྱ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞེས་འབྲས་སྐྱུ་འབྲུམ་པ་བསྟན་འཛིན་
རབ་རྒྱས་གྱིས་བཤད། འོན་ཀྱང་སྤང་རྒྱའི་སྒྲ་མ་ཆེ་རིང་གི་རེབ་གོང་ལོ་རྒྱུས་
སྤྱ། རོ་མོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་དང་། བྱང་བོ་བྱང་དཀར་ཆངས་པ་སོགས་འབལ་
ཆའི་ཆད་ལུང་ཐང་དུ་སྐྱེབས་སྐྱབས། འབྲོག་མོ་ཞིག་གིས་ང་དངས་པ་ལ་མིང་
བྲིས་ཤིང་། རྒྱལ་མོ་བྱམས་ཟེར་ཞེས་བཤད་པས། རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་ བྱིད་
གྱི་རྒྱུད་ལ་བོན་སྡེ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་བོ་འབྱུང་ཞེས་བཤད་པས་སྡེ་མིང་ལ་བོན་
བརྒྱ་སོགས་སྐད།

མདོ་དོན་སྤར་བོན་རྒྱ་འདི་དུད་བྱིས་༡༠༠ བརྒྱལ་བའི་སྡེ་ཆོ་ཆེན་པོ་
ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་འོག་དུ་ཤོར་བ་ནས། བྲི་ལྟོ་དང་། རེབ་
གོང་། ཅེ་ཁོག་ ཆེ་ལེན། ཀླང་ཆ། འདབ་བཞི་བཅས་རྫོང་ཁག་དྲུག་གི་མངའ་
ཁོངས་སུ་སེལ་འཐོར་གྱི་རྣམ་པར་གནས་པར་བཤད།

༡། བོན་ལོག་ སྤྱི་ལོ་༡༧༩༢ ལོར་དུད་བྱིས་༡༩ མི་གངས་༡༩༩༡ འདིའི་
མི་རྒྱུད་མགར་ཅེ་མཐེལ་ནས་མཆེད་ཅིང་། རུས་རྒྱུད་མགར་ཡིན་པར་བཤད།

དགུ་བ། མདོ་བ།

མདོ་བ་འདི་ལུང་གསུམ་གྱི་མདོར་ཆགས་པས་མདོ་བ་དང་། ཐོག་མའི་
མི་རྒྱུད་ཞོ་འཕོང་ནས་མཆེད་པར་བཤད་ཚུལ་དང་། ཡང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་
བཅུ་དྲུག་པའི་མཇུག་དུ་རྒྱ་ཁོག་མདོ་བ་ནས་ཕྱགས་ཐོག་གི་རུ་བརྗེ་སྤོར་གྱིས་
ཡུལ་འདི་རུ་མཆེད་པར་བཤད་ཚུལ་ཀྱང་ཡོད་འདུག གང་ལྟར་རིམ་གྱིས་སྡེ་
ཆོ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་། འདི་རོང་བོའི་ཤར་ལྟོ་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་

ན་སྒྲ་བྱང་བསང་ཆུ་རྒྱུ་དང་། རྒྱབ་སྟོན་ཅེ་གཞུང་། བྱང་ཆུ་ཁོག་གས་བསེ་
ལུང་བ་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན།

༡། སྒྲོ་རོང་བོ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ མི་གྲངས་༥༠༧།
འདིའི་ཁོངས་སུ་སྦྱིད་ཚང་དང་། ཟུ། སྒྲོང་ཚང་། རོང་བོ། ཡི་རོགས་བཅས་
སྟེ་བ་བཞི་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཚོ་ཁག་དང་འབྲེན་ཚུལ་
མི་འདྲ། སྒྲོ་ཚང་དང་རོང་བོ་ཚང་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྟོམས་པས་སྒྲོ་རོང་བོ་
ཐོགས་སྟངས། སྒྲོ་ཚང་ཚོ་བཞིའི་གྲུ་རྒྱབས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་དང་། རོང་བོ་ཚང་
རོང་བོ་ནང་མའི་རྒྱུད་དུ་བཤད།

- ༡། བཀའ་རྒྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༩ དང་མི་གྲངས་༥༧༩།
- ༩། སྒྲོ་གཡུ་ལེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གྲངས་༤༤༩།
- ༩། ལྷོང་ངེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༧ དང་མི་གྲངས་༥༤༧། ལྷོང་
ངེའི་ཁོངས་སུ་སྒྲོ་ར་དང་། བ་རྒྱ། སྒྱ་རང་། རོག་རྒྱ་བཅས་སྟེ་བ་བཞི་ཡོད་
པ་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༧ དང་མི་གྲངས་༥༤༧ ཡོད་འདུག
- ༥། རྒྱ་རྩ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ མི་གྲངས་༤༩༩།
- ༦། རྒྱ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གྲངས་༥༩༩།

བརྒྱ་བ། རྒྱ་མ།

རྒྱ་མ་ནི་རོང་བོའི་རྒྱབ་བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་ཁྲི་ཅེ་བཞི་དང་།
སྟོན་དོར་ནིན་ཉ་ལུང་། རྒྱབ་ན་ཤ་སྒྲང་། བྱང་ན་ཁོར་ནག་བཅས་ཡོད། རུས་
རྒྱུད་བསེ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། བསེ་སྟོན་རྒྱལ་བ་བྱང་རྒྱབ་ཅེས་པའི་གྲུབ་
ཐོབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་དེ་འདིར་འཁྲུངས་པ་ཡིན། ད་དུང་བསེ་དགེ་པ་སྒྲ་

འབུམ་སོགས་བྱོན་པར་བཤད། རྒྱ་མའི་མཐའ་མཐུག་གི་དཔོན་པོ་ངག་དབང་
ཡིན། དང་པོ་གྲ་བ་དང་རང་ལོ་ཉེར་བཞིའི་སྟེང་གྲ་ལོག་བྱས་ནས་རྒྱ་མའི་
དཔོན་ས་བཟུང་། གྱི་ལོ་༡༧༤༧ རྒྱུ་མ་མེ་དམངས་ཀྱི་འཕུས་མི་དང་རེབ་
གོང་རྫོང་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྱུ་ཡོན་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར། རྒྱ་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་
ལ་ལར་དཔོན་ངག་དབང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་དུད་བྱིས་༤༠༠ ཡོད་ཟེར་བ་དང་།
ཡིག་ཆ་གཞན་ཞིག་ཏུ་དུད་བྱིས་༡༢༠ དང་གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱ་མ་ཞང་ལ་དུད་
བྱིས་༡༩༡ དང་མི་གངས་༡༤༤ ཡོད་པར་བཤད། ༡། བསེ་དགེ་ གྱི་ལོ་༡༧༥༤
ལོར་དུད་བྱིས་༤༠ དང་མི་གངས་༡༠༠། ༢། དམེ་རྒྱ། འདི་ལ་ཡར་ག་དང་
མར་ག་གཞིས་སུ་དབྱེ་སྲོལ་ཡོད་འདུག གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༠ མི་
གངས་༡༥༤།

- ༡། རྒྱ་རི། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༡ དང་མི་གངས་༤༡།
- ༢། ལྷ་རྒྱལ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༢ དང་མི་གངས་༡༠༤།
- ༣། ལྷ་བ་མདོ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༣ དང་མི་གངས་༥༤།
- ༤། ལྷ་གཤོང་། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༤༠ དང་མི་གངས་༤༡༤།
- ༥། གཡས་རུ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༡ དང་མི་གངས་༡༤༡།
- ༦། བིས་ལུང་། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༡ དང་མི་གངས་༤༡།

བསེ་ལུང་གི་ བསེ་ལུང་བ།

བསེ་ལུང་བ་ནི་རྒྱ་ཁོག་གི་བྱང་རྒྱུད་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་མདོ་བ་
དང་། ལུ་བ་ན་ཅེ་གཞུང་། བྱང་ན་ཉ་ལུང་དང་རོང་བོ་ཆོ་བཞི་སོགས་ཡོད།
སློན་ཆེན་མགར་གྱི་སུ་རྒྱུད་གནས་འདི་རུ་གཞིས་སྡོད་བྱས་ཕྱིར་བ་ལ་བརྟེན་

ནས་བསེལ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་།
ཁྲུངས་བཅུན་མིན་ནི་མ་ཤེས། ༡། ཀོའུ་ལྷེ། བསེའི་རིགས་ཏེ་སློན་པོ་མགར་
ཀྱི་རྒྱུད་པ་ལས་འཕེལ་བར་བཤད། གླི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དུད་བྱིས་༩༡༩ དང་
མི་གངས་༡༧༥༩། ཀོའུ་ལྷེ་ལ་ནང་གསེས་རྒྱ་ཆང་དང་། རྩོ་ཆང་། རྩོང་རྒྱ། རྩོད་
པ། རྩལ་ས། རྩི་བ་ཁ། བོང་རྒྱ། རྩུད་ཀྱི་སོགས་ཡོད། གླི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་
དུད་བྱིས་༡༩༧ དང་མི་གངས་༡༠༩༡།

ཀོའུ་ལྷེ་དཔོན་འབྲུག་བྱམས་རྒྱལ་གྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་སྐྱེས། གླི་ལོ་༡༧༩༩
ལོ་ནས་མི་དམངས་འཐུས་དང་། མ་སྟོ་ཁུལ་སྐབས་དང་བོའི་མ་སྟོ་མི་དམངས་
འཐུས་མི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་གཙོ་འཛིན་བཅས་སུ་བཞུགས་ཏེ་གླི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་
ཀོའུ་ལྷེ་དཔོན་དུ་སྐྱེ་མ་གཞིས་དང་གྲ་བ་༥༠ ཡོད་པར་བཤད། ༡། རྒྱ་ཆང་།
གླི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་བྱིས་༩༧ དང་མི་གངས་༡༡༥།

- ༩། རྩོ་ཆང་། གླི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་བྱིས་༡༩ དང་མི་གངས་༧༧།
- ༩། རྩོང་རྒྱ། གླི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་བྱིས་༡༩ དང་མི་གངས་༧༧།
- ༩། རྩོད་པ། གླི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་བྱིས་༡༩ དང་མི་གངས་༡༡༧།
- ༩། རྩལ་ས། གླི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་བྱིས་༩༩ དང་མི་གངས་༡༡༩།
- ༩། རྩི་བ་ཁ། གླི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་བྱིས་༩༠ མི་གངས་༡༡༧།
- ༩། བོང་རྒྱ། གླི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་བྱིས་༩༠ དང་མི་གངས་༡༡༩།
- ༧། རྩུད་ཀྱི། གླི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་དུད་བྱིས་༡༠ དང་མི་གངས་༥༠།
- ༧། རྩུང་ལུང་། གླི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་བྱིས་༡༩༥ དང་མི་གངས་༩༩༥། རྩུང་
མོ་ཐུར་རྒྱལ་འབྲེལ་པའི་སྐད་ལྟར་ཡོད་པས་རྩུང་ལུང་ཐོགས་ཟེར་བ་དང་། རྩུང་
ཐུག་ཡེ་ཤེས་ལྟའི་སློན་མེ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཁམས་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་
བ་བཞི་བྱེ་བའི་ནང་ཆོན་གྱི་རྩུང་ལ་བཤད་པ། ལུང་ཁོག་ལ་ལྷང་མ་མང་བོ་སྐྱེས་

པས་ལྷང་ལུང་སྐོགས་ཟེར་བ་སོགས་སྣ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་། བཤད་ཚུལ་མཐའ་
མ་ན་བར་བདེ། ལྷང་ལུང་དཔོན་སྦྱིད་བཏན་འབུམ་རེབ་གོང་རྒྱས་བཞི་བའི་
རྒྱས་ཀྱང་དང་། གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་མི་དམངས་འཐུས་མི་དང་སྐབས་དང་བོའི་
མ་ལྟོའི་འཐུས་མིའི་ཆོགས་ཆེན་དུ་ཞུགས། གྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ལྷང་ལུང་རྒྱང་
དགོན་ལ་སྐོམ་གཅིག་དང་གྲ་བ་༡༥༠། སྐར་སར་ལ་བཅུན་མ་༥༠ ཡོད་པར་
བཤད།

ལ། ལྷང་སྐྱ། གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༩ དང་མི་གྲངས་༩༩༩།
སྡོན་དུས་ཡུལ་རྩིལ་བོར་ལྷང་སྐྱ་བོའི་ཆལ་གྱིས་ཁེངས་པས་ལྷང་སྐྱ་སྐོགས་པར་
བཤད་ལ། རུས་རྒྱུད་མགར་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལས་མཆེད་པར་གྲགས།

བཅུ་གཉིས། རྟོར་བཅན་མོ།

ཆེ་གཞུང་གི་རྟོར་དང་རྟོར་བཅན་མོ་གཉིས་ལ་བེ་དུའམ་བེ་གོ་ཞེས་
པའི་སྟོང་དཔོན་ཡོད་འདུག་ལ། རེབ་གོང་གི་བེ་དུ་བཞིའི་ཡ་གྲལ་ཞིག་གིས་
འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡིན། རྟོར་བཅན་མོའི་ཤར་རྒྱབ་ན་ཆེ་གཞུང་དཔེ་ཤུལ་དང་།
རྒྱབ་ངོས་ན་གོ་ལུ་སྤེ། ཀ་རིང་། བྱང་ན་བསེ་ལུང་བ་བཅས་ཡོད།

བཅན་མོ་རྒྱ་ནི་རྟོར་བཅན་མོར་བརྒྱུད་ནས་དཔེ་ཤུལ་རྒྱ་དང་འབྲེས་
ཤིང་། དེ་ནས་རོང་བོ་དགུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལག་དུ་འཁྱར་བཞིན་ཡོད། གྱི་ལོ་༡༧༥༩
ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩༩ མི་གྲངས་༡༡༠༩ ཡོད་ཅིང་།

རྟོར་བཅན་མོའི་མཚུག་མཐའི་དཔོན་པོ་མཆོ་སྤིང་གིས་རེབ་གོང་རྫོང་
གི་འཐུས་མི་དང་། སྤིད་གྲོས་ཀྱི་འཐུས་མི། ཞང་གྲང་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར་
ཁྱོང་འདུག རྟོར་བཅན་མོའི་ནང་དུ་རྫོང་དཀར་སྡོན་གཉིས་ལས། གྱི་ལོ་༡༧༥༩

ལོར་བདེ་ཆེན་རྫོང་སྡོན་ལ་སྤྲུལ་མ་གཅིག་དང་གྲུ་བ་༤༩ དང་། རྫོང་དཀར་
ལ་སྤྲུལ་མ་གཅིག་དང་གྲུ་བ་༡༠ ཡོད་འདུག

༡། རྟོར། འདིའི་མི་རྒྱུད་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙུ་བའི་དུས་སྤྱད་ཅམ་
ལ་མཆོ་སྡོན་པོའི་མཐའ་སྐོར་དུ། བོད་རྟོར་གཉིས་འབྲུགས་ནས་དུད་བྱིས་ཁ་
ཤས་སྒོ་དམར་དང་། སྐོར་ཞིག་འདིར་བྲོས་བྱོལ་དུ་འོངས་པ་ལས་ཆགས་པར་
བཤད་ཚུལ་དང་། ཡང་རྟོར་རྒྱ་བསེ་གསུམ་ལས་རྟོར་གྱི་རིགས་སུ་བཤད།

(༡) ལྷག་ཡན། ༡༩༤༤ ལོར་ཡར་ག་ལ་དུད་བྱིས་༩༤ དང་མི་གངས་༡༤༧།

(༢) མར་ག་ ༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིས་༥༤ དང་མི་གངས་༡༩༡།

(༣) ལྷག་ཡན། ༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིས་༩༤ དང་མི་གངས་༡༩༥། ས་དམུད་
གྱི་སྤྱོད་ནས་ཐོགས་པར་གྲགས།

༢། བཙན་མོ། བཙན་མོའི་སྤྱི་བཤད་ལ། དགེ་ཆོས་ལྟར་ན་རྒྱལ་སྡོན་བཙན་
མོ་གསུམ་ལས་བཙན་མོའི་མིང་གིས་ཐོགས་པར་དོན་གྱིས་བཞེད་པ་དང་།
བཙན་མོ་ད་སྡོན་བཙན་རྒྱུ་བའི་ཐང་ལ་བཙན་མོ་ཐོགས་ཚུལ། རྟོར་དམག་
བཙན་འདེད་བྱས་པས་བཙན་མོར་ཐོགས་ཚུལ་ཐོགས་བཤད་ལུགས་ཡོད་
འདུག

རུས་རྒྱུད་ནི་མགར་སྤོང་བཙན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་རྟོར་
དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་རྟོ་རྟེན་རྒྱུད་དུ་གྲགས། ཡུལ་འདིར་རེབ་གོང་ལོ་རྒྱུས་
ཐོག་གི་སྤྱི་ལོའི་མི་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་རྟེན་མི་བཞེས་རབ་བཟླ་
ཤིས་ཐོགས་བྱོན་པ་ཡིན།

(༡) ཡར་སྤོང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིས་༥༩ དང་མི་གངས་༡༤༤

(༢) མར་སྤོང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིས་༦༠ དང་མི་གངས་༡༠༩།

༣། ལྷ་ཆང་། མང་རའི་ལྷ་ཆང་ནས་མཆོད་པའི་བཤད་སྒྲོས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤

ལོར་དུད་བྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༡༥།

༤། མགོ་ཆན། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༧ དང་མི་གངས་༡༡༥།

༥། ལ་སོག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༤༤ དང་མི་གངས་༡༠༡༠། ལ་སོག་གནས་ཡུལ་དོར་བཅན་མོའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ནའང་། དོར་བཅན་མོས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་སྡེ་བ་མིན་པར་བཤད།

༦། མག་གསར། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༠ མི་གངས་༡༡༡། མག་པ་གསར་བ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལས་འཕེལ་བས་མག་སར་དང་། བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཀྱི་ཙ་བ་བདེ་དམུ་ལྟོང་སོགས་འབྱུང་བའི་ནང་གི་དམུ་ལ་འབྲེལ་མཁན་སོགས་སྣ་ཆོགས་ཡོད་འདུག

བཅུ་གསུམ་པ། རོང་བོ་སློན་ཆས།

སློན་ཆས་ནི་རོང་བོའི་རྒྱབ་བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། རོང་བོ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠ བཅའ་ས་ན་ཡོད། ཤར་ན་དོར་ནག་དང་། ལྷོ་ན་ཅེ་གཞུང་གོ་ཁྱ་སྡེ་ཀ་རིང་། རྒྱབ་ན་ཁྲི་ཀ་རྫོང་། བྱང་ན་གཅན་ཆ་ཐང་ཡོད།

སློན་ཆས་འདི་ལྷ་རྩེ་བྲག་སྣ་བས་ཐོག་མར་གནས་གཞི་བཟུང་ཡུལ་དང་། རོང་བོ་ཆང་གི་ཕ་ས་ཡིན་པར་བཤད། དེས་ན་ཡུལ་གྱི་མིའི་རུས་རྒྱུད་མང་བོ་ཞིག་ལྷ་རྩེ་བྲག་སྣ་བ་ལ་ཐུག་སྟབས། ས་སྐྱའི་འཁོན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་དགོས། སློན་ཆས་ཞེས་པའི་མིང་གི་གོ་དོན་ལ་དགེ་ཆས་ཀྱིས་སློན་ཆེན་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་སློན་ཆེ། སློན་ཆས་སོགས་འབྲི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་བྱུང་འདུག

བཤད་སློས་སུ་སློན་ཆས་དཔོན་པོ་ལ་དྲ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་“རྒྱ་

བཟའ་དུ་མིན་སྟོང་དཔོན་ཞེས་པའི་ཆོལ་བསྐྱུལ་ཟེར་བ་དང་། ལོ་རྒྱུ་ལྔ་བཅུ་ཅམ་གྱི་གོང་ལ་སློན་ཆོས་དཔོན་པོས་མི་འཕོར་མང་པོ་བྲིད་ནས་དང་ང་ཡུལ་ལ་སླེབས་ཤིང་། རྒྱལ་གྱི་མི་སེར་ལ་དཔོན་པོ་གཉིས་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་པར་བཤད།

༡༩༤༤ ལོར་སློན་ཆོས་ལ་དུད་བྱིམ་༤༡༤ དང་མི་གུངས་༡༥༤༠ ཡོད།
 ༡། སློན་ཆོས་ཉིན། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༡ དང་མི་གུངས་༡༥༤༡
 ༢། སློན་ཆོས་སྤྱི་བ། འདི་ལ་བལ་བཟའ་ཡང་ཟེར། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༡ དང་མི་གུངས་༡༥༤༡
 ༣། བང་དཀར་ཐང་། སློན་ཆོས་ཚུ་མ་ཡང་ཟེར། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༣༣ དང་མི་གུངས་༡༣༣༡
 ༤། བཀས་བཟའ། རྟོར་བཀ་གི་ཨ་པོ་བཀ་བཀས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༣༤ དང་མི་གུངས་༡༣༣༡
 ༥། ལྷ་རི། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༣༣༣ དང་མི་གུངས་༤༤༣༣
 ༦། དམེ་ཆང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༣༣༤ དང་མི་གུངས་༥༥༠༡
 ༧། ལྷ་རིག་དང་དཔལ་མཆོག་ ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༠ ལོར་དུད་བྱིམ་༣༥ དང་དཔལ་མཆོག་ལ་དུད་བྱིམ་༣༠༡ ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་ལྷ་རིག་དང་དཔལ་མཆོག་གཉིས་བསྐྱེམས་པ་ལ་དུད་བྱིམ་༣༣༤ དང་མི་གུངས་༥༥༣ ཡོད་པར་བཤད།

བཙུ་བཞི་བ། རྩོམ་འགྲེལ་ཆོ་ལུ།

འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ང་ཁག་ཅིག་དུ། རྩོམ་འགྲེལ་ཆོ་ལུ་ནི་རོང་པོ་ནང་སོའི་མངའ་ཞབས་སུ་གཏོགས་ནས་དང་། རེབ་གོང་གོ་ག་ཁ་བཙུ་གཉིས་སུ་མི་

བཟང་ཞིང་། རིང་འབྲོག་ཆོ་ལྷ་ས་མགར་ཚེ་དགོན་པའི་མཆོད་འཁྱེད་སོགས་
 གྱི་འགན་ཁུར་དགོས་པ་ལས། རིང་བོ་དགོན་པར་དམིགས་བསལ་གྱི་འབྲེལ་
 ལམ་ཅིང་། དེར་བཞུགས་རིང་འབྲོག་ཆོ་ལྷ་ནི་དོན་གྱིས་རང་བདག་རང་སྦྱོར་
 ལྟ་བུའི་སྡེ་ཤོག་ཅིག་ཡིན་པར་བཤད།

གང་ལྟར་རེབ་གོང་གི་ཤར་བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་སྤྱང་བྱང་ཆུན་
 གྱ་དང་། ལྷོ་ན་རྒྱལ་བོ་དང་། སྤིང་རྒྱ། རྩལ་ན་སྤྱང་པ་དང་སོ་རྒྱ། བྱང་ན་
 ཡ་རྗེའི་ཀ་རིང་བེས་མདོ་སོགས། རིང་འབྲོག་ཆོ་ལྷ་ནི། མགར་ཚེ། ཞོ་འཕོང་།
 བུ་གོང་། བྱང་རྒྱལ། ཆོ་འདུ། ཨ་བོར་ཐེ་བུར་སོགས་ཡིན་ལ། རེབ་གོང་ཕྱོགས་
 གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྐབས་རིང་འབྲོག་ཆོ་ལྷ་ཞེས་སྒྱི་ལྷོག་མ་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་པ་
 ཅིས་ལས། རིང་འབྲོག་ཆོ་ལྷ་ལ་དབང་བའི་སྒྱི་དཔོན་སུ་ཡང་བྱང་ཕྱོང་ཅིང་
 པར་བཤད།

སྒྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོའི་ཟླ་༡༠ པའི་ནང་བསྐྱིགས་པའི་རེབ་གོང་ཤོག་ཁ་བཅུ་གཉིས་
 སམ་ཐོ་རྒྱ་རིང་བོའི་དུད་ཐོ་ཞིབ་བཤེར་གྱི་བསྐྱེམས་ཐོ་ཞེས་པའི་ནང་། ཞོ་
 འཕོང་ལ་དུད་བྱིས་༡༧ མི་གངས་༡༧༥༧ ཡོད་ཅིས་འཁོད་པ་ནི་ཞོ་འཕོང་
 སོགས་རིང་འབྲོག་ཆོ་ལྷ་སྒྱི་ལ་གོ་དགོས་པ་ལས། ཞོ་འཕོང་ལ་དུ་གཉིས་
 གཅིག་སུ་ཡིན་མི་སྤྱིད་དེ། མི་གངས་༡༧༥༧་དུད་བྱིས་༡༧ ལ་བགོས་ཆོ་དུད་
 བྱིས་རེ་ལ་མི་གངས་༡༧ ལྷག་སྒྲིབས་པས་དེ་འདྲ་ཡོང་མི་སྤྱིད་སྟབས། ཞོ་
 འཕོང་སོགས་རིང་འབྲོག་ཆོ་ལྷ་ལ་བཤད་པ་ཤེས་ནུས།

(གཅིག) ཞོ་འཕོང་ལ་ཁ།

ཞོ་འཕོང་ལ་ཁ་དང་ཞོ་འཕོང་དུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྒྲིལ་ཡོད་ལ། ཞོ་

འཕོང་ལ་ཁ་ལ་ནང་གསེས་སྡེ་ཆོད་པོ་ན་རུ། ཉེན་མཐའ། ཕྱི་དྲི། ཀ་ཤུལ། རྩ་
དམར། གཉན་རྒྱལ། ཁོ་ཆོ། བཅས་ཡོད་ལ། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་
༡༢༠ དང་མི་གྲངས་༡༡༩༠ ཡོད།

- ༡། དཔོན་རུ། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༡ མི་གྲངས་༡༩༩༡
- ༢། ཉེན་མཐའ། ༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༩ མི་གྲངས་༡༢༡༡
- ༣། ཕྱི་དྲི། འདི་རྒྱལ་བོ་ཕྱི་དྲི་ནས་མཆེད་པར་བཤད། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༩༡ མི་གྲངས་༡༥༢༡
- ༤། ཀ་ཤུལ། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གྲངས་༡༩༩༡
- ༥། རྩ་དམར། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གྲངས་༡༩༩༡
- ༦། གཉན་རྒྱལ། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ མི་གྲངས་༩༩༤༡
- ༧། ཁོ་ཆོ། རྒྱས་རབས་༡༥ ནང་སྤྱང་བྱང་ཁོ་ཆོ་ནས་མཆེད། གྱི་ལོ་༡༩༥༤
ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༠ མི་གྲངས་༡༠༩༡

(གཉིས།) ཞོ་འཕོང་དཔྱི།

གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། མི་
ཚང་རེར་ནང་མི་༩ རེ་ཡོད་པར་བཞེས་ཆོ་མི་གྲངས་༤༠༠ འབྱུང་བས་ན།
སྐབས་དེའི་ཞོ་འཕོང་དཔྱི་མི་འབོར་རོབ་ཆོད་ཕྱེད་ལྷན་སོ།

(གསུམ།) བྲ་གྲོང་།

བྲ་གྲོང་གི་ཁོངས་སུ་བྲ་གྲོང་དང་ཉིང་གྲོང་གཉིས་ཡོད། གྱི་ལོ་༡༩༥༤

ལོར་དྲུག་བྱིམ་ཉལ་ མི་གྲངས་༡༡༠།

(བཞི།) བྱང་རྒྱལ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་བྱིམ་ལྔ་ མི་གྲངས་༤༤༩།

(ལྔ།) ཆོ་འདུ།

འདིའི་ཁོངས་སུ་བོང་ཉལ་དང་། ས་སོ་མ། མཛོད་ཁང་། བག་སྐྱབ་
སོགས་ཡོད། (༡) བོང་ཉལ། ༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་བྱིམ་ཉལ་ མི་གྲངས་༡༡༡།
(༢) ས་སོ་མ། ༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་བྱིམ་༡༤ དང་མི་གྲངས་༡༤༥།
(༣) མཛོད་ཁང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་བྱིམ་༡༩ དང་མི་གྲངས་༡༤༩།
(༤) བག་སྐྱབ་༡༩༤༤ ལོར་དྲུག་བྱིམ་༤༥ མི་གྲངས་༡༡༡།

(དྲུག་) ཨ་བོར་ཐེ་བུར།

མགར་ཆེ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཡུལ་འདིའི་མི་རྒྱུད་ཐོག་མ་རེ་བ་གོང་
འཕང་ཡར་ནང་ནས་མཆེད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་མགར་གྱི་བུ་རྒྱུད་མཆེད་ཅིང་
འཕེལ་ནས། ཡར་ནང་མགར་ཆེ་དགོན་དང་མར་ནང་དགོན་ཆེ་ཞེས་དགོན་
པ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་མར་ནང་མགར་ཆེ་དགོན་ཨ་བོར་ཐེ་བུར་ལ་གནས་
སྡོམ་པར་བཤད། མགར་གྱི་བུ་རྒྱུད་མགར་སྟོན་དམ་པ་ཆོས་སྤངས་ལ་བུ་
གསུམ་བྱུང་བའི་ནང་གི་གཅིག་མགར་ཆེ་ནང་སོ་དང་། གཅིག་མགར་ཆེ་སྤྱི་

མ། གཅིག་མགར་ཅེ་བེ་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུད་པ་གསུམ་པོ་བྱིས་ཆོ་ཆོ་ཁག་གསུམ་
དུ་བྱིས་པར་བཤད། མགར་ཅེ་ནང་སོ་མན་ཆེན་གྱི་སྐབས་དོང་བོ་འུ་ཁྱི་ལོ་བཞི་
བ་དང་བརྒྱད་པ། ཡུང་ལོ་ཁྱི་ལོ་གཉིས་པ། དུག་པ་བཅས་མན་དུ་འུ་ཁྱི་ལོ་སར་
ཐེངས་བཞི་སོང་ཞིང་། ཏོ་གོ་འུ་ཁྱི་དམག་སྤྱི་དང་ཆན་སྤྱི་ཀྱང་ཞེས་པའི་
གོ་གནས་གཉིས་སྤྱད། འདིའི་རྒྱུད་པ་བྱིས་སྤངས་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
སྤང་ཡང་ཕྱོགས་ཡིན་ལུགས་སུ་ཐག་ཆོད་པའི་གདན་ཆོགས་སུ་ལའང་མེད་
སྤངས་འདི་ཅམ་གྱིས་འཐུས་པར་བྱས་པ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ སྐབས་མགར་ཅེ་ནང་སོ་སྤྱག་ལྟ་རྒྱལ་ཡིན། ཨ་བོར་ཐེ་
བུར་ལ། ཨ་བོར། ཐེ་བུར། མཐའ་བ་བཅས་སྤྱི་ཆོ་གསུམ་ཡོད། ༡།

ཨ་བོར། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིས་༦༥ མི་གངས་༡༧༥།

༡། ཐེ་བུར། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིས་༡༡༩ དང་མི་གངས་༥༤༩།

(༡) ཨ་བརྟན་ལ་དུད་བྱིས་༧༥ དང་མི་གངས་༥༠༩།

(༢) ཐེ་མིང་མི་ཤེས་པ། དུད་བྱིས་༡༡༩ དང་མི་གངས་༥༤༩།

༡། མཐའ་བ། ༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིས་༩༦ དང་མི་གངས་༡༧༩།

གོང་གི་རེབ་གོང་སྤྱི་ཆོ་ཁག་གི་གནས་སྤངས་གསལ་བར་བྱས་པ་དེ་
ཤོག་བརྩ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་སྤྱིང་རྒྱའི་སྒ་
མ་ཆོ་བརྟན་གྱི་རེབ་གོང་ལོ་རྒྱུས་དང་། འཛིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རོང་བོ་
གདན་རབས། རི་ཁྲོད་པ་སྤོ་བཟང་མཁེན་རབ་བམ་ཡོངས་གྲགས་རྒྱུད་པའི་
ལ་ཡེར་འབོད་པའི་རེབ་གོང་ཆོས་འབྱུང་སའི་ལྟ་མོ། ལྟ་རྒྱལ་དཔལ་གྱི་རོང་
བོ་སྤོན་ཆོས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་སུ་རེབ་གོང་ལ་བྱི་ཤོག་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ནང་
ཤོག་བརྩ་གཉིས། སྤོན་ལམ་ཤོག་པ་ལྟ་སོགས་གྱི་ཐ་སྤྱད་བྱས་ཏེ། བྱི་ཤོག་བཅོ་
བརྒྱད་བགངས་པ་ནི། ༡། མར་ནང་ཆོ་ལྷ། རེབ་ས་ཆོ་བ་བཞི། ཀང་ཆ། ༡།

ཀ་རིང་། ༩། བེས་མདོ་ལུང་བ་གསུམ། ༩། རྫོང་སྤྱིས། ༥། ཉོར་གཙང་ཤོག་པ་
 བཞི། ༦། ལ་ཁྱ་སྟོད་སྨད་དང་རོང་བོ། ༧། གཏེར་ལུང་ཉོར་ལ་ཁྱ་སྟོགས། ༨།
 གཙོས་ཆོ་བ་ཉེར་གཅིག་དང་། རྫོང་ཀར། རེབ་ས་སྟོགས། ༩། འཕོ་ར། ཨ་
 མཆོག ༡༠། ཏ་བོ་དམེ་ཆང་ཆོ་བ་བརྩ་གཉིས། རྩ་བཟའ་སྒྲགས་ས། ༡༡། ཨ་
 གྲོང་ཤོག་བརྩ། གཙང་ཆོ་བྱུག ༡༢། གཙང་ལ་བརྩ་གཅིག ༡༣། མ་པར་ཚུར་
 གྱི་ཤ་སྤང་ཆོ་བ་བརྩ་གཉིས། ༡༤། བཟུང་ཤུལ། བན་ཤུལ། བདུད་ཤུལ། ཐར་
 ཤུལ་སྟོགས། ༡༥། སྟོག་པོ་མདའ་བརྩ་གཅིག ༡༦། མཆོ་སྟོན་ཕྱོགས་གྱི་ཉེན་
 ལུང་ཆོ་བ་བརྩ་གཉིས། བོང་སྟག་སྟོགས། ༡༧། ཨ་རིག་མདའ་བཞི། ཀང་ཚ།
 ༡༨། ཁྲི་ཀ་ལུང་བ་གསུམ། སྤང་ར་སྟོགས་ཡིན་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཀྱང་། རེབ་
 གོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བའི་ཁྲོད་འདི་མཚུངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྟོན་
 ཡེ་མ་བྱང་སྟབས་མུ་མཐུད་བརྟག་པའི་གནས་ཡིན་ལ། ཆེས་གནའ་དུས་ཀྱི་
 མི་རྒྱུད་པར་མཆེད་ཚུར་མཆེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དག་ཤེས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་ཡིན་པས།
 ཆད་ཐུབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དཔང་བོར་བཞག་སྟེ། ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆན་
 ཡང་དག་འགོད་དུ་ཡོད་ན་ཤིན་དུ་ལེགས་མོད་ཀྱི། ལུངས་ལུང་དང་རྒྱ་མཆན་
 ཅི་ཡང་བཤད་དུ་མེད་པར། ས་མིང་དང་སྡེ་མིང་ཆ་མཐུན་དག་བཅའ་ནས་
 ཡོད་ཆད་རེབ་གོང་གི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པར་བཤད་ན་དངོས་ཡོད་གནས་
 ཚུལ་དང་མཐུན་དཀའ་བར་སྤང་བས། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ཤེས་ལྡན་
 པ་དག་གིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཆད་ཐུབ་ན་ལེགས་པར་སྤང་ངོ་། ༡། རེབ་
 གོང་རུས་མཛོད་ལྟ་བུ་སྤྱུལ་བྱུང་བྱུགས་བྲལ། ལས་ཁོལ་བྱུངས་རྒྱལ་པོ་
 དཔོན་རབས་དང་བཅས་པའི་སྐབས།

སླ་བྲང་དང་རེབ་གོང་།

རོང་བོ་ཤར་ཚང་སྐྱ་ཕྱེང་དང་བོ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་ཀྱན་མཁྱེན་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དགྲང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ཕྱེང་སྐྱ་སྐྱན་བཞེས་པ་ལ་སླ་
བྲང་རི་ཁྲོད་གོང་དུ་འཇམ་དབྱངས་ནག་པོའི་རྩིས་གནང་གནང་ནས་ནད་
གཞི་ལྷག་མེད་དུ་དངས་པ་ནས་སླ་མར་བཀྱར་བ་ཡིན་ལ། ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པས། རྒྱ་གར་རྒྱ་བོ་གྲང་ག་ཚུན་ན་འདི་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ཆེན་མེད་
ཅེས་སོགས་ཤར་སྐལ་ལྡན་པར་བསྟུགས་བརྗོད་སྟོན་མི་འབྱུང་པ་མཛད་
འདུག་པ་དེ་འདྲ་མདོ་དབུས་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་གཞན་སུས་ཀྱང་གནང་ཚུང་མེད་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཤར་སྐལ་ལྡན་སྐྱ་ཕྱེང་གཉིས་པ་ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པའི་དངོས་སྟོབ་དུ་གྱུར་ནས་ཁོང་སླ་སྟོབ་དམ་ཚིག་གིན་དུ་གཙང་བ་ཡིན་ལ།
ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་ངའི་སླ་མའི་སྐྱལ་སྐྱ་ཞེས་ཐུགས་

གཙོགས་སྒོས་མི་ཤོང་བ་མང་དུ་པ་ནས་ཐར་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལགས།

ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་རེ་བ་ཤོང་དུ་ཡང་ཡང་ཕེབས་ཤིང་། གཉན་ཐོག་དགོན་པས་དགོན་མགོ་སྒྲ་བྲང་ལ་སྤུལ་བ་མ་བཞེས་པ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་ལམ་དགོངས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། དམེ་ཤུལ་དཀར་པོ་གཤོང་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་མང་དང་། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་དབང་ལྷང་མན་ངག་དང་། བཤད་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱན་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་མཁན་ཞིག་སྒྲ་མར་བསྟེན་བཞེད་ཀྱིས་ཤོང་མའི་དངོས་སྟོབ་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སྒྲ་མར་བསྟེན། རྩོད་པོ་མེ་ཆུ་ཆོས་རྩེ་ལས་སྟོན་ངག་སོགས་ཐ་སྟོད་རིག་གནས་གསན་པ་སོགས་འབྲེལ་ལམ་ཟབ།

ཡིན་ནའང་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་རྩོད་པོ་མར་ནང་ཤིང་ལེ་ཁ་དགོན་གྱི་ཤོང་གིས་ཁྲི་བ་བསྐོ་ཕྱོགས་སོགས་ལ་མ་འཆམ་ནས་རྩོད་པོའི་དབང་འོག་དུ་མ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགོན་མགོ་ཀུན་མཁྱེན་བར་མར་ཡང་ཡང་སྤུལ་ཀྱང་དགོས་དབང་གིས་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་ཡང་། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཕེབས་སྐབས་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་སྐུ་འབྱུང་དུ་མངལ་བཅར་ལ་བྱོན་སྐབས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་མདུན་དུ་རྩོད་པོའི་ཤར་ཕྱག་མངོན་དང་ཐུག་ནས། སྤར་ཤིང་ལེ་ཁ་བ་ནས་ཀྱིས་དགོན་མགོ་སྤུལ་བ་མ་བཞེས་པ་སོགས་གསེད་བཀྲོལ་གནང་། ཤར་ཕྱག་མངོན་ཀྱིས་ཁོ་བ་ཆོར་དེ་ལུགས་ཀྱི་བསམ་འདུན་ཡོད་འདུག་པས་དེ་ལུགས་འཐུས་ཚུལ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དགོན་མགོ་སྒྲ་བྲང་གིས་བཞེས་ན་འཐུས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་བཀོད་བྱུང་བ་ལྟར་ཡིག་དན་བཞག་སྟེ་སྒྲ་བྲང་གི་དགོན་ལག་དུ་རྒྱུར་འདུག།

འོན་ཀྱང་དེ་སྔོན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་དགོན་མགོ་མ་བཞེས་པ་དང་། ཤར་ཕྱག་མངོན་གྱི་གསུང་བབ་གཉིས་ལ་ཞིབ་དུ་བརྟག་

ན་རྒྱལ་ས་དེ་དུས་ཤིག་ནས་མི་མངོན་པའི་འགལ་བ་ཞིག་གི་ལྷ་གུ་འབྲས་བཞིན་
ཡོད་པའི་རྩྱུར་ཅོམ་ཆོར་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཀུན་མཁུག་སྐྱེས་པ་ལས་པ་རོང་བའི་ཁོངས་ཤུ་བེ་ནས་ཉེ་དེར་གི་ཆེ་
 ཁོག་འབྲོག་སྡེའི་ཁོངས་ནི་ཅ་ཤིག་བྲག་དཀར་དུ་འབྱུངས་ཤིང་། ཁོང་དང་གྲུང་
 བར་སྐྱེས་པ་ལས་པ་བཅུ་པའི་སྡོན་མེ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་
 སྡོང་སྐབས། སྐྱེས་པ་དཔོན་ནང་དུ་རེབ་གོང་གི་དམག་ཆེན་ཡང་ཡང་སྐྱུགས་
 པའི་སྡོར་རྣམས་ཐར་ཁག་དུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་སྒྲིང་ཐ་བྱང་དང་རེབ་ཁོང་གི་བར་གྱི་སྒྲིང་གཞི་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་
ནམ། རྩོགས་གཞིས་ཀྱི་སྒྲིང་ལ་ཁག་ཅིག་གི་ནམ་ཐར་སྐགས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་
ཆ་དུ་མར་ཐན་ཚུན་བར་འགལ་སྒྲུ་ཡོད་པ་དང་རེབ་དམག་ཐ་བྱང་དུ་ཡང་
ཡང་བྱངས་པ་ཅེས་གསལ་ཡང་། རྩོགས་ཅི་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དམག་ཆེན་
བྱངས་པ་འཕྲོད་གསལ་བ་མིན།

ལ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་མའི་ཐུགས་སྒྲུབ་དག་དབང་བཟ་གིས་པ་
འབྲུངས་ཡུལ་རེབ་གོང་བསེ་ལུང་བ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱིས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་སྤེང་
གནིས་པ་གོང་མའི་ཡང་གིད་དུ་རོས་འཛིན་ཞུས་སྐབས། རྩེ་ཆུན་དང་ཁྲི་ཆུན་
གནིས་བར་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གསུང་རྒྱུས་གནིས་བྱུང་ནས་མི་འཆམ་པའི་
མགོ་ཚུགས་པ་དང་། བསེ་སྐྱུ་སྤེང་གནིས་པ་སྐྱ་བྱང་ལྟ་སྤེལ་ནང་མ་ཆུན་གྱ་ནས་
འབྲུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཁོང་སྐྱ་བྱང་ཆོགས་ཆེན་གྱི་ལས་ཐོག་པའི་སྐབས་ཏེ་
དགུང་ལོ་༡༩ རྩེང་སྐྱ་བྱང་ནས་ཐོན་ཏེ་གཏོར་ལུང་དང་། ཁ་གྲ་སོགས་སུ་
བཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས་མགར་ཆེ་དགོན་པར་གཟིགས་སྤྱོད་དང་། རོང་བོ་དགོན་
ཆེན་དུ་ཕེབས་ནས་ནང་སོས་གཟིམ་ཁང་བསྐྱུན་པ་དང་། སྐྱ་ཆ་གདུང་བདག་
བྱེད་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱས། དགོན་ཆེན་གྱི་གྲི་བ་མཛད་པ་ནས་སྐྱ་སྤེང་བྱི་མ་པལ་

ཆེར་རེབ་གོང་ནས་འབྲུངས་པར་མ་ཟད། རོང་བོ་ནང་སོའི་བྱིམ་གཞིས་ནས་
 རོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་བོད་རྒྱལ་ཏུ་ཤོར་སྐབས་བསེ་མཆོག་
 སྤུལ་དྲུག་པ་འདི་བ་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤྲོད་ཏུ་བྱིད་དེ་བཀག་ཉར་བྱས་དྲུས་མ་
 གཏོགས་སྤྱི་མཉམ་སྤྲུལ་ཡང་སྤྲོད་ཏུ་ཕེབས་ཁྱུང་ཅིང་པ་བཅས་ཕྱོགས་
 ཡོངས་ལ་བལྟས་ན། དེ་དག་གི་བར་འགལ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རྟོགས་སྟབས་
 པ་ཡིན་མོད། འགལ་ལྷ་དངོས་གནས་པ་ཅི་ཡིན་ཤེས་མི་སྟབས།

ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་སྐུ་ཆེ་སྨད་ཅམ་ནས་གཙོས་
 དགོན་པས་རྒྱ་མཁར་དགོན་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་གཟུངས་
 ཁང་བཞིག་པ་སོགས་མི་འོས་པའི་ལས་སྒྲུ་ཆོགས་བྱས་ཏེ། ཕྱིས་གཙོས་གསེར་
 སྤྱི་མཉམ་གསུམ་པ་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་སྤྲོད་དང་འབྲེལ་བ་
 གཏན་ཆད་བྱུང་བར་མ་ཟད། གཙོས་དང་སྤྲོད་དང་གཉིས་བར་དམག་འབྲུག་
 ལན་གངས་མང་བོ་བྱུང་ཞིང་། རེབ་གོང་གི་དམག་ཆེན་སྤྲོད་ཁྱུང་ཡང་ཡང་
 དངས་པའི་རྒྱ་ཁྱེན་གོང་སྤོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དོན་རྒྱུན་ཁག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་
 ལྟམ་པས་དཔྱད། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་ནམ་ཐར་དུ།

དེ་ནས་བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ་མི་བསྐྱུན་པའི་སྐུ་བོ་བདུད་ཀྱི་གཉེན་དུ་
 བྱུར་པ་འགའ་ཞིག་གིས། སྤར་ནས་བཟུང་སྟེ་གྲ་རིགས་ཕྱོགས་
 གཉིས་སུ་ཆད་པའི་ཁོན་(འཁོན)རྟིང་སྤུལ་གདུག་གཉིད་ལ་ཡུར་
 བ་དེ་ཉིད་གཞི་ནས་བསྐྱང་སྟེ། འུར་ཟིང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་གཞན་ཞིག་
 ཡིན་ན་དགོན་པ་ཆགས་འཇིག་ཏུ་གྱུ་བའི་ཆོད་ཅམ་བྱུང་ཡང་སྤྲོད་མ་
 རོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་འདིས་ནི། བཞུན་འགོ་སྤྱི་ལ་དགོངས་པའི་
 ཐུགས་རྗེ། གང་འདུལ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཁྱེན་པ། ཆོས་སྦྱོང་
 བྱ་དུ་འཁོལ་བའི་བྱས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་སྐོར་ནས་ནག་

ཐུགས་འདུག་གི་གཞུང་ལོ་ཞི་བར་མཛད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་ལྔ་ལ་
 གྱི་ཟུག་རྩ་མཐའ་དག་གཞི་མེད་ཙུང་བུ་སྐྱེ་བའི་རིན་གྱིས་དེར་
 སང་ལས་སྟེ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲིགས་ལས་སྐྱོང་བདེ་ཞིང་། གྲུ་བ་བཀྲས་
 གཞོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདྲུ་ཤེས་གཞན་མེད་པར་འདྲུན་པ་ཆེག་
 རིལ་གྱིས་སོ་སོའི་རང་འཁོས་དང་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལས་ལ་
 གཞོལ་བ་འདི་ནི། རྩེ་སྒྲ་མ་མཆོག་འདིའི་གྲུབ་པས་འབྲས་རྟགས་
 ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།'

ཞེས་འབྲུང་བ་འདིའི་གོ་དོན་ནི། སྤར་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མར་སྐྱེ་ལྔ་སྐྱེ་
 འབྲུང་མིན་གྱི་བཤད་སྒྲོས་ཁག་གཞིས་བྱང་བའི་རྩེས་འབྲང་བའང་ཁག་གཞིས་
 སུ་གྱེས་ཏེ། ཐུགས་འདུག་གོན་ནང་དུ་དཀའ་རྒྱུ་འཕྲད་པ་དང་། སྐབས་འདིར་
 སྤར་གྱི་སྐྱོང་རྒྱུ་དེ་བསྐྱར་ལང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཡིན་པ་འབྱུང་བའོ།
 འདི་བྱང་ལོ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོ་དགྲུང་ལོ་༡༥ བ་སྟེ། རབ་
 བྱང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་རྟ་སྟེ་ལོ་༡༧༦༡ ལོར་འབབ་པ་ཡིན།

ལོ་འདི་ནི་བསེ་སྐྱེ་སྐྱོང་གཞིས་པ་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་དགྲུང་ལོ་
 ༡༥ བ་དང་། ཐུགས་འདུག་ཆོག་ཆེན་ཁྲིའི་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་གཏེར་ལུང་དུ་ཕེབས་
 ལོའང་ཡིན་པས་བར་འདིར་བཀྲག་བྱ་བ་པར་སྤངས་། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་བར་
 བའི་རྣམ་ཐར་དུ།

ཆུར་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་ཏེ་ཤུགས་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་ནས་སྤར་
 གྱི་ཟིང་ཆ་བྱང་བའི་སྐྱོར་ལ་སྐྱང་བཤད་གྱིས་གཏེ་བོ་རྣམས་ལ་
 གནས་དབྱང་དང་། དངོས་པོའི་ཆད་པ་སོགས་བབས་བསྐྱེད་དོས།
 ཕྱིན་ཆད་སུའི་ཐད་ནས་ཀྱང་འཁྲུག་པ་བསྐྱང་མི་ཆོག་ཚུལ་གྱི་
 བཀའ་རྒྱུ་ངེས་གཙང་མཛད།²

ཅེས་འབྱུང་བ་འདི་ཡང་གོང་དུ་དོན་རྒྱུན་བྱུང་ལོ་དེའི་ནང་ཡིན་ལ།
འཁོན་ཚད་དེའི་མཐུག་རིམ་ལྟར་བསྐྱམས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན། ཀེ་རྟི་སྟོ་བཟང་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དུ།

འདི་ལོ་སྟག་མགོའི་དཔོན་པོ་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་རྗེ་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པར་མགོ་བཏགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐར་ལུང་བརྩའི་
དམག་གིས་སྟག་མགོའི་དཔོན་པོ་ས་བྱ་བཟང་ཆང་བྱིས་གང་པོ་
མིང་གི་ལྟག་མར་བཏང་བ་དང་། མ་འགྱུངས་པར་རེབ་གོང་
(གོང་)དམག་ཆེན་སྐར་བྱང་གི་ཉེ་འཁོར་དུ་སླེབ་སྟེ་(སླེབས་ཏེ)སྐར་
གྲོང་འགའ་ཞིག་བཙུམ་ཞིང་། སྐར་བྱང་གཉེར་བ་སོགས་མི་མང་
བསད་པ་དང་། ཅ་ཡུ་མངོན་དགེ་སོགས་ཉེ་འཁོར་བ་རྣམས་ལའང་
ལབ་སླེང་མང་བར་བརྟེན་གཙོས་སྤྱི་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་འཁོར་ཉུང་
བསྐྱུས་དང་བཅས་བྲོས་པའི་ཚུལ་དུ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་བྱུང་བ་སྟེགས་པ་
ལ་ཆིབས་བསྐྱེད་སྐྱོངས་དང་བཅས་མངལ་འདོམས་མང་ད།³

ཅེས་འབྱུང་ཞིང་། ལུང་ཆོག་འདིའི་ཐོག་ནས་བསེ་སྤྱུལ་སྤྱིའི་ལྟ་སྟེ་སྐར་
ལུང་བརྩའི་ཁོངས་ཀྱི་མི་བྱིས་འགའ་ཞིག་གིས་སྐར་བྱང་ལ་མགོ་འདོགས་ཞུས་
སྟབས། ས་སྐར་ལུང་གིས་ཁོ་ཆོའི་སྟེང་དམག་དཔུང་བྱངས་ཏེ་བསད་ཆས་བྱས་
པ་དང་། རོང་བོ་ནང་སོ་གཉེར་ལུང་གི་རྒྱབ་རྩེར་ལངས་ཏེ། སྐར་བྱང་གི་སྟེང་
ལ་དམག་ཆེན་བྱངས་ཏེ་སྐར་གྲོང་ཁག་ཅིག་བཙུམ་ཞིང་། སྐར་བྱང་དཔོན་ནང་
དུ་སྤྱགས་ནས་གཉེར་བ་སོགས་མི་མང་པོ་བསད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་
ཐུབ་པ་ཡིན། ཡང་ཀེ་རྟི་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དུ།

གཙོས་ཁ་གྲུ་སོགས་སྐར་ལུང་ཤོག་བརྩུ་དང་། མངོན་དགེ་དཔེ་བོ་
ཤོག་ལྷ་མ་མཐུན་པར་ཡུན་རིང་འབྲུགས་པའི་གཡུལ་ངོར་མི་ཉིས་

བརྒྱ་དང་གོ་དགུ་ཙམ་ལུས་སྟོག་གྲོན་པའི་ཉེན་གྲོ་ཆེ་བ་བྱུང་
སྟབས། འདི་དུས་གཙོས་དགོན་གྲོང་གི་སྟོན་དབང་དང་མི་ཙམ་
ནམས་ལ་ཁྱོད་འདུམ་རྒྱུའི་གསུང་ནན་དམ་ཆོག་ལ་བཀར་བ་སྟེ།
... དཔེ་བོ་དཔོན་པོ་ལ་ཁྱོད་ཆེན་འགྲིག་རྒྱུའི་བཀའ་ནན་སྟེ།⁴

ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འདིའི་གོ་དོན་ནི་གཏེར་ལུང་བསེཾང་གི་སྟོ་
འབངས་སྐར་ལུང་བཅུ་དང་། ཐ་བས་གི་མཐུན་སྟོགས་མཛོད་དགེ་གཉིས་
ཁྱོད་ཆེན་ལ་ཐུག་པ་དེ་ཡིན་ལ། རྗེ་ཆོ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོད་སྟགས་ཀྱང་རེ་བ་སྒྲའི་
ཁྱོད་ངན་དང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཡང་གེ་ཉི་མོ་
བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དུ།

གཉིས་པའི་ཉེར་གཉིས་ཉེན་ཁྱོད་ཆེན་(གཙོས་དང་མཛོད་དགེ)ཀྱི་
དོན་གཟུ་ཡིག་བཞག་ བན་ཚུན་གཉིས་ཀར་རྟ་ཞོར་བརྒྱད་ཅུ་དང་
དུལ་སྲང་བརྒྱའི་གནང་ཆ་བསྟབས།⁵

ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ནི། གོང་གི་ཁྱོད་ཆེན་དེ་གེ་ཉི་མོ་པོ་ཆེས་བསྐྱམས་
པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཡང་ནམ་ཐར་དེར།

གཙོས་མཛོད་དགེའི་ཁྱོད་ཆེན་འདི་སྟོ་སྟོགས་བསེཾང་དང་། རྗེ་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སོགས་སྐྱ་ཆེན་ཁག་གི་སྟོ་དོན་དུ་བསྟན་
ཀྱང་། གནས་ཚུལ་སྟོ་མཐུན་ལས་ངན་གྱི་བྱེད་པོས་བསྐྱབས་པ།
ཉམ་ཐག་ནམས་ཀྱིས་གཅེས་སྟོག་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེམ་པའི་
གནས་གྲོ་ཉམ་ང་ཞིག་སྟེ།⁶

ཞེས་ཁོང་གི་དགོངས་ཚུལ་དང་བཅས་གསལ་བ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཆེན་
འདི་སྟོང་མཁན་གཙོས་དང་མཛོད་དགེ་གཉིས་ཡིན་ཡང་། ཁོང་ཆོའི་སེམས་
སྟགས་སུ་ཉར་རྒྱ་ནི། ཐ་བས་དང་གཏེར་ལུང་གི་སྟོ་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱིན་

ཡོད་པ་དང་། རེབ་གོང་ནས་ཀྱང་ཤར་སྐྱབས་མགོན་གྱི་སྐུ་དོན་དུ་བསམ་ནས་
གཏེར་ལུང་གི་རྒྱབ་ཚ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཤེས་སྟབས་པ་ཡིན་ལ། ཁྱེད་ཆེན་འདི་
ལྷུ་ལོ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ཤིང་སྤངས་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་ཁེལ་ཞིང་།
དེ་དུས་ཀི་རྟི་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དགྲུང་ལོ་༡༧ པ་ཡིན།
ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་སྤེང་གསུམ་པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་དུ།

རྩོད་པོ་ནས་ནང་སོ་ཟུན་པས་རྩོད་པོའི་དམག་སྤྱོད་བྱེད་དུ་
འོངས་ངེས་ཤིང་ཁྱི་དམག་ལྟ་ཡོད། ལྷ་བ་ལྟ་བུའི་བརྒྱ་གསུམ་སྟག་
གི་ཉི་མ་ལ་འཐབ་རྒྱ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་བྱུང་བ་བཞིན། རྩོད་པོའི་རྒྱ་
བརྒྱན་འདྲེས་མའི་དམག་ཆེན་ཉིན་དེར་གསེར་ཆེན་གཞུང་དུ་
སྤེབས། འགྲུང་རོ་སྤྱུལ་སྟུ། སྟག་ལུང་ཆེ་ཆང་། ལྟ་ཞེས་ཆང་སོགས་
སྤེམ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་འཕྲིན་ཀྱང་མ་ཉན་པར་བཟླ་དགེ་ཤིས་འཕེལ་
དང་གདན་སའི་རྒྱབ་རིའི་རྩེ་བར་འོངས་པ། ཀུན་གཟིགས་མཆོག་
དང་ཁྱི་ཆེན་རྣམ་གཉིས་སྟགས་གྲོས་ཀྱིས་དམག་ཕྱིར་བཞོག་པའི་
ཐབས་མཁས་མཛད། དུས་དེར་ཞལ་སྤྲོ་ནས། དམག་འོངས་ན་
དགེ་འདུན་པ་རྣམས་བག་ཡོད་ཚུན་མཐུན་གྱིས་བཞུགས་པ་མ་
གཏོགས། མཆོན་ཆ་འཛིན་པ་དང་ལག་འཐབ་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན།
ཁ་འཐབ་ཅམ་ཡང་བྱས་མི་ཆོག་ཅེས་སྐུ་ཞབས་རང་ནས་བཀའ་
ནན་སྟེ་བ་ཕེབས། དེ་མཚུངས་ཀྱང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་
ཀྱང་། དམག་འོངས་ནས་ཁང་བ་འགའ་ཞིག་བཤིག་ན་ཁང་བ་
བཤིག་པ་མ་གཏོགས་བསྟན་པ་བཤིག་པ་ག་ལ་ཡིན། དགེ་ཚུལ་སྟོང་
མང་བོ་འདུན་པ་གཅིག་པས་མི་གཅིག་བསད་ན་བསྟན་པ་བཤིག་

ཏུ་མཆེད་པ་ན།⁷

མཁུན་གསུམ་པ་དགྲང་གངས་ཉེར་བཞི་ཡིན། ཡང་།

ལྷ་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བས་སྒྲིན་བབ་མི་རུ་སོང་།⁸

པར་སྒྲུང་།

ཁ་སང་དམག་ཡོང་ནས་ཁང་བ་འགའ་ཞིག་བཞིག་ན། དེ་ཁང་བ་
བཞིག་པ་རེད། བསྟན་པ་བཞིག་པ་ག་ལ་ཡིན། རང་ཆོ་འདུན་པ་
གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་མི་གཅིག་བསད་ན་བསྟན་པ་བཞིག་བཏང་བ་
རེད་དེ། དེར་མ་སོང་བ་དགོན་མཆོག་གི་སྤྱགས་རྩེ་ཡིན།

ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། སྐབས་དེར་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མེས་མ་
བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་བསྟན་པའི་ཁྱར་ཆེན་འདེགས་བཞེན་པའི་སྐབས་ཡིན་
སྟབས། ཆོས་བཞེན་འདུལ་བཞེན་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རེབ་གོང་གི་
དམག་གིས་མ་བྲང་དགོན་པའི་ཁང་བ་སྒྲོར་རེ་གཏོར་བསྒྲིགས་དང་། བྲ་བ་
འགའ་རེ་བསད་པ་ཆས་སུ་བཏང་བ་ཅི་ལས། མི་ཤི་རྟ་འབྲེལ་དུ་ལས་དགོས་
པ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། གལ་སྲིད་སྐབས་དེ་དག་དུ་མ་བྲང་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་སྐྱ་
མེར་མཉམ་རུབ་གྱི་དམག་ཆེན་བསྐྱེད་ནས་རེབ་གོང་ལ་གཡུལ་འབྱེད་བྱས་
ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེའི་མཇུག་འབྲས་དེ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མི་
སྲིད་སྟེ།

ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་སྤང་གསུམ་པ་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་དུ།
དེ་ནས་བརྩེད་རོང་བོའི་དམག་ལན་མང་བོར་འོངས། འདུས་སྡེའི་
རྒྱལ་གྱི་རི་རྩེ་ཞིག་ནས་ཡང་ཡང་དམག་སྣ་མཆེད་འོངས་པའི་རྒྱ་
མཆོན་དང་བཅས་ཞབས་ཞུ་དད་ལྡན་རེ་གཞིས་ཀྱིས་སྐྱབས་འདུག་
ཞུས་པར། རྒྱལ་མཆོན་རྩེ་མོའི་དབུང་རྒྱན་གྱི་དར་ལྗོགས་ཞག་ཤས་
མདུན་དུ་བཞག་སྟེ་སྤྱན་དམིགས་གནང་བ་ཞིག་དེར་འདུགས་སུ་
བརྟུག་པས་དེ་ཕྱིན་དར་ལྗོགས་དེ་དང་ཉེ་བར་སྤེལས་པ་ནས་

འགོག་མཁན་མེད་ཀྱང་ཕྱིར་ལོག་འགོ་བ་མ་གཏོགས་ཚུར་བདུད་
གནས་ནས་མ་ཐུབ་པའི་མཐུ་ཡ་མཆན་པ་དང་། བསངས་གཞུང་
གི་ལྷ་སྒྲེའི་སྒྲེང་དུ་དམག་འོངས་པའི་སྤྱོད་གནས་ཚུང་ཚྭ་གི་སྒྲུ་
བརྟན་ལ་སྒྲན་ཤལ་སྤལ། ... བས་ལངས་པ་ན་དེ་ཉིད་འཇམ་འོད་
དུ་གྱུར་པ་ལྷ་བྱུར་བཅན་ཁང་ཁང་སྒྲེང་ནས་འཇམ་གྱུར་ཤར་བ་
རིམ་གྱིས་ཡར་སོང་ནས་བསངས་གཞུང་དུ་སྒྲེབས་པ་དང་། དམག་
འཐབ་པ་དུས་མཚུངས་སུ་གྱུར། རོང་བོའི་དམག་མི་འགས་ལྷ་སྒྲེའི་
དམག་ནང་ན་སྒྲོད་གོས་དཀར་པོ་དང་སྒྲོན་པོ་གྲོན་པ་རྒྱ་མིའི་ཆ་
བྱད་ཅན་ཡོད་ཅེས་མིག་འཕྲུལ་བསྟན་པའང་སྒྲེང་བ་ལྟ་བུ།¹⁰

ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་
ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༥ ལོར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཐུང་པོ་དང་རེ་བ་
གོང་གི་དམག་གིས་བཟང་གཞུང་དུ་གཡུལ་འགྱུར་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན།
ད་དུང་མངོན་དགེ་དམེ་བོའི་དཔོན་པོ་དོ་ནེ་བྱ་བ་གཙོས་དམག་གིས་བསང་
པའི་མགོན་དུ་གདན་འདྲེས་པར་བཤད་¹¹ པའང་ལོ་འདི་ཉིད་ལ་ཁེལ་ཡོད།
ཡང་ཀུན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་དུ།

ཅེ་འདུས་རིའི་ལབ་ཅེ་སྒྲོད་བཞེད་ཀྱིས་སྒྲར་ཚུང་བཏེགས་ཏེ་ལྷས་
སྒྲོ་ལྷང་བར་དུ་ཐེབས་ཀྱང་། དེའི་ཆོ། རྟོར་སོ་ནག་དང་ལེབ་དཔལ་
མཆོག་སོགས་ཀྱིས་སོག་པོར་ས་ཚོད་ཀྱི་འཁྲུག་བེད་ཆེ་བས་རེ་ཞིག་
སྟབས་མ་འགྲིག་པར་ཕྱིར་བྱོན་ནས། ཕྱི་ཉིན་ཤུ་པོ་རི་ཅེར་ལབ་ཅེ་
བཅེགས། དེ་ཉིན་རྟོར་བོད་ཆོའི་མཐོང་སྒྲུང་ལ་འདུས་རིའི་ཅེར་
གསེར་ཞུ་ཅན་མང་བོས་གང་བ་མཐོང་བེད། དེའི་སྐབས་རྟོར་བོད་
ཀྱི་དམག་ནང་དུ་ཐོག་བབས། རོང་བོའི་སྒྲུ་མ་རྟོགས་ལྷན་ཞབས་

དཀར་བ་ཚང་དེར་བཞུགས་ཡོད་པས་ཁོང་གི་ཞལ་ནས་རྗེ་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པ་ས་མཐོན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་འཆེ་བའི་ཐུགས་དགོངས་མེད་ཀྱང་།
 ཆོས་སྤང་བྱ་དུ་འཁོལ་བའི་མཐུས། ལབ་ཅེ་བཅེག་མ་བརྟག་པར་
 འཚུབ་ཆ་བཏང་བ་ཡིན་གསུངས་པས་དོར་བོད་ནམས་སྐྱེད་བྱུང་།
 བསྟན་པ་སྐྱབས་ཟེར་བའི་རི་རྩེར་ལབ་ཅེ་བཅེགས། ... དེ་ཕྱིན་
 རི་དེའི་མིང་ལའང་འདུས་རི་འོག་མ་ཟེར་མཁན་མང་ངོ་། ... དོར་
 སོག་གི་རུ་སྡེ་འདྲེས་ནས་ཡོད་པས་གཡུལ་སྨད་པར། གོང་ས་སྐྱབས་
 མགོན་མཆོག་ནས་དེད་འདིར་འདུག་རིང་ཕན་ཚུན་མི་འཆོམ་པའི་
 ལས་འདྲ་བྱས་མི་ཆོག་གསུངས་ནས། སོག་པོའི་རུ་བ་གད་དམར་
 དང་། དོར་སོ་ནག་སྐྱམ་པའི་དུ་མོ་ཆེའི་ཕྱོགས་སུ་འགེལ་དུ་བརྟག་¹²

ཅེས་འབྱུང་བ་འདི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ལྷགས་སྐྱང་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༤༩༡
 ལོར་འབབ་ཅིང་། སྐབས་དེར་སྤང་བྱེད་པའི་ཕྱིན་བདག་གཙོ་བོ་སོག་
 པོ་ཡུལ་ཆུ་ཁྱི་སྡེ་ཆོ་ཁག་དང་། རེབ་གོང་གཉིས་བར་དམག་འབྲུག་ལང་
 བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་སུ་བ་ཡིན།

ཞབས་དྲག་ཆོགས་དྲག་རང་གོལ་ཚང་བྱོན་ཏེ་ཏྲ་ཞོར་བཅོ་ལྔ་སུལ་
 ནས་མངལ་ཁ་ཞུས། ཁོང་དང་སྡེ་མངལ་ཀུན་རིག་གི་དབང་དང་།
 ... གསོལ་འབྲས་སུལ་བས་བཞེས་ལྷག་ཆོགས་དྲག་རང་གོལ་ཚང་
 གིས་ཞུས་པ་བཞིན་བཞེས་པོར་ནས་གནང་། དེ་ནས་ཞག་ཤས་
 བཞུགས་འཕྲོར། རྩེ་འདུས་རིའི་ལབ་ཅེའི་རྩེར་ཕེབས།¹³

ཞེས་གསལ་བ་ཡིན། སྐབས་དེར་རེབ་གོང་དང་སོག་པོ་དམག་ལ་
 ལངས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་ཀྱི་མཆོ་རྩེ་འདུས་རི་རྩེར་ལབ་ཅེ་བསྟོན་

དུ་ཐེབས་མ་ཐུབ་པར་བཞུགས་པའི་སྐར་ཐོག་དུ་ཞབས་དཀར་བ་ཐེབས་པའི་
གནས་ཚུལ་ཡིན།

རོང་ཐོ་དང་སྐྱ་བྱ་གི་གཟུ་དོན་དུ་ཡ་ཇིའི་ཐེ་ཡེ་སྐྱེ་བས། ཀུན་
མཁུན་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་། ཐེ་ཡེ་དང་སྐྱ་བྱ་
ཆོགས་འདྲ་གཉིས་གྲོས་ཁ་མ་འཆམ་ནས་བྱ་ཚུགས་བརྒྱབ་པ་ལྟར་
སྐྱ་མདུན་དུ་ཡོང་བཅུག། ཁོང་ཆོས་རྒྱ་མཚན་ཞུས་ལན་དུ། ཀུན་
མཁུན་སྐྱ་མས། དོན་རྒྱུན་འདི་ཐོག་མར་ལན་རྩའི་ཙོང་དུ་བླ་བ་དུ་
ཞིན་དང་། ཟླ་ལིང་ཨམ་ལྷན་གྱིས་བདག་མ་ཐུབ་པ་ལས་བྱུང་བ་
སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་དུ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ལན་འདེབས་མཛད། བྲ་རྒྱུང་
དཀྱིས་མ་ལྟ་བུའི་བཞུགས་སྐྱངས་སོགས་མཐོང་ནས་ཡ་ཇི་ཐེ་ཡེ་ད་
ལས་སྐད།¹⁴

ཅེས་འབྱུང་ཞིང་དོན་དག་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཆུ་ཡོས་སྤུ་
ལོ་༡༤༩༩ ལོའི་ཉོར་ལྷེ་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། སྐབས་དེར་སྐྱ་བྱ་
དང་རེ་བ་ཤོད་གི་སྤྱད་ཆེན་པོ་དམེ་རང་གིས་བསྐྱམ་མ་ཐུབ་ནས། མན་རྩའི་
རོ་ཆབ་པ་དག་གིས་ལྟ་རྟོག་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན།

གདན་སའི་ཆོགས་འདྲ་གོང་འོག་ནས་རོང་ཐོའི་དམག་དོན་དུ་
སྐབས་འདྲུག་ནན་ཏན་ཞུས་པར་བཅད་རྒྱའི་ཁོང་ནས་ཉོར་ལྷེ་ལྟ་
བའི་བཅུ་གཉིས་ཉིན་གདུང་མདུན་དང་གསེར་ཁང་བཙན་ཁང་
སོགས་ལ་འབུལ་རྒྱའི་མཆོད་མེ་བཀས་བཀོད་བཞིན་སྟོན་བྱས་
པས་ཡུན་རིང་བྱག་དུ་བསྐྱམས་ནས་སོ་སོར་འབུལ་བཅུག་པ་ལས་
གནས་ཚུང་སྟོག་དུ་སྤུལ་བའི་ཡ་མཚན་སྤར་བྱིས་བེན་པ་ལྟར་ལ།
ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་བསངས་གཞུང་ནས་གཡུལ་སྤྱད་པའི་དུས་སུ་

ཚུར་ཉེས་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱུང་ཞིང་སྒྲགས་མ་རྟེན་པ། སྐྱབས་
མགོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲགས་རྗེར་མཆོག་དམན་ཀྱན་གྱིས་ངེས་པ་རྟེན་དེ་
དད་པའི་སྤྱུ་ལོང་གཡོ་བ་བྱུང་ངོ་། ། གཡུལ་འབྲེད་པའི་སྐྱབས་སྐྱར་
རྒྱན་ལྟར་ཞལ་འདོན་ཅི་སྤྱབ་གནང་ནས་པར་བལྟས་ཆོད་ལ་
སྒྲགས་ཏུར་ཉམས་གང་ཡང་མེད་པར་སྟོད་ཉིང་ངེས་བཞུགས། ཟླ་
བ་དེའི་ཉི་ཤུའི་ངོར་ཐེ་བོའི་ཆབ་ཆན་གྱི་འཕྲོད་སྟེན་རྩ་ཐེབས་པའི་
ལམ་དུ་བསངས་གཞུང་སུ་རུག་པ་ནམས་རོང་བོའི་དམག་འོངས་
པའི་རྒྱན་གྱིས་རུ་འཁོར་ནས་ཡོད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ཏེ་
གཟིགས་རྟོག་གནང་།¹⁵

ཞེས་གསལ་བ་ནི། ལོ་དེའི་དོར་ཟླ་༥ ཆོས་ཉལ་ ཉིན་རེ་བཞོང་དང་
ཟླ་བྲང་ཕྱོགས་ཀྱི་དམག་གིས་བསངས་གཞུང་དུ་གཡུལ་འབྲེག་བྱས་ཤུལ་གྱི་
གནས་ཚུལ་ཡིན།

ལོ་སྤྱི་ཕྱི་འདི་དག་དུ་ལན་དུ་མར་རོང་བོའི་དམག་དམག་ཆེན་
གདན་སའི་རྒྱབ་རིའི་སྤང་ཆེན་སྒྲང་དུ་སླེབས། གྲུ་ཆང་དོ་བཅལ་
ལ་འཆོགས་ནས་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱུད་པ་དམ་ཅན་གྱི་གསོལ་ཁར་
འཆོགས་པའི་ནང་མེ་མདའ་ཆར་བཞིན་འཕངས་ཡང་(ཀྱང)གྲུ་བ་
གཅིག་ལའང་ཉེས་སྐྱོན་མ་བྱུང་། ཆོགས་གོལ་ནས་ཀྱང་གྲུ་ཁང་
ནམས་ཀྱི་སྟེང་འདྲིམས་པ་དང་། ཁང་བ་སོ་སོ་ལ་མེད་མདའ་གང་
བཟང་འགྲན་བཞིན་འཕངས་ནས་རྒྱ་སྒྲོས་གཅིག་གི་ཡུན་ཙམ་ལོན་
ཀྱང་དམ་ཅན་དང་མ་ཆེན་གྱི་བསངས་ཁྲི། ཁང་བ་དུ་མའི་དུ་ཀྱང་
ལོགས་ལ་མེ་མདའི་ཤུལ་མཐེབ་རྗེས་ལྟ་བུ་མང་བ་མ་གཏོགས་དགེ་
འདུན་གཅིག་ལའང་ཉེས་སྐྱོན་མ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་དམག་འཐབ་

པའི་སྐབས། ལྷ་སྒྲེའི་དམག་མི་རང་བྱིམ་དུ་སྒྲེབས་ནས་གྲོན་པ་བརྗེ་
 སྐབས་ཨམ་ཕྲག་དང་གོས་སྒྲུབ་ནས་མེ་མདའི་དེའུ་མང་བོ་ས་ལ་
 ལྷུང་བས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་པ་དང་། མི་རྟ་གཅིག་ལའང་སྒྲོན་
 མ་བྱུང་བ་སྐབས་མགོན་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེར་མཁས་སྒྲུན་ཀྱན་གྱིས་
 དེས་པ་རྟེན།¹⁶

ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་འདི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
 ༡༥༩༩ ལོར་འབབ་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་དེར་རེབ་གོང་གི་དམག་གིས་ཐ་བས་
 དགོན་ཁང་བ་བཞིག་པ་དང་། གྲུ་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མེ་མདའ་ཆོད་མེད་བརྒྱབ་
 པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན།

དགོན་གཡས་ངོས་ཀྱི་ལུང་བ་ནས་གོང་བའི་སྒྲིང་དུ་གཙོས་དམག་
 ཡང་ཡང་འོངས་ཏེ་ཁང་བ་མེར་བསྐྱེད་པ་མི་བསད་ཐོག་འདེད་
 སོགས་ཡང་ཡང་བྱས་པས་དམག་བསྐྱོག་ཞུས་པར་ཡང་དུག་ཅུ་བ་
 ཞིག་གསུངས། ལྷུང་བཞིན་གཙོས་དམག་པོ་ཆེ་བ་དགོན་
 པའི་སྒྲིང་དུ་རྒྱགས་བྲལ་གྱིས་འོངས་པར། མི་སྐྱུ་རེ་གཉིས་ཀྱིས་
 མེ་མདའ་འཕངས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱི་མིག་བལྟ་བ་ཡང་མ་བཟོད་པ་
 ལྷུང་བོས། དེ་བྱིན་ཡང་དམག་ལན་ཁ་ཤས་འོངས་ཀྱང་པ་རོལ་གྱི་
 དམག་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བྱིར་ལོག་སྒྲེ་གཞོད་པས་མ་ཚུགས།¹⁷

ཞེས་པ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་
 འབབ། ལོ་དེར་གཙོས་དམག་ཐ་བས་གི་སྒྲིང་དུ་འོངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན།
 ཀེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་ཆེབས་པ་དང་། པཎ་རྟ་གཉིས་ཀ་ཤུལ། ཐ་
 མའི་ནལ་འབྱོར་དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མའི་ལུང་ཞུས་པ་ཐུགས་དབྱེས་
 དབྱེས་མཛད་ནས་གསུངས། ཀེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འཕྲོའི་དོན་སྐོར་

ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞབས་སུ་གཏད་པ་ལ། རྗེ་ཉིད་ནས་ཞལ་བཞེས་
མཛད།¹⁸

ཅེས་ཀྱང་འབྲུང་བ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ཀྱན་མཁྱེན་
འདིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༧ ལོར་གཉི་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་རྗེགས་པའི་
དབུ་མས་སུ་གཏད་ན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་ཆེད་ཐེབས་མཛད་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩
ལོར་གཉི་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཁོ་ཆོར་ལྷ་སྡེར་འཁྲུངས་པ་ཐུགས་ཐག་བཅད་
པ་སོགས་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་མཛད་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་སྐོར་ཞིག་གིས་
རོང་བོའི་རྒྱ་མ་མཁར་དུ་ཕྱིས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཉི་རི་ཡང་སྤྱུལ་ཡིན་ཚུལ་
བསྟན་དེ་ཚོད་སྤྱིང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་། གཉི་དགོན་པའི་བཞག་ལྷོ་མ་དཔོན་
སླ་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཐེ་བོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲ་རྒྱན་པལ་ཆེར་གྱིས་ཀྱན་མཁྱེན་
སླ་མས་རོས་འདྲིན་མཛད་པའི་རྒྱབ་ཚ་བྱས་བྱས་ནའང་། དཀའ་རྙོག་ཆེན་
པོ་འཕྲད་ཅིང་། ལོ་དེར་རྒྱ་མ་མཁར་གྱི་ཕྱིས་པ་དེ་གོངས་པས་ཚོད་རྙོག་རང་
ཞེས་སོང་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡིན།

ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་འདིའི་ཐོག་ནས་གསལ་བོར་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་ནི།
སླ་བྲང་དང་རེབ་གོང་གི་བར་ཚོད་རྙོག་གཡུལ་འཁྲུག་ཡང་ཡང་འབྲུང་གིན་
ཡོད་སྟབས། སྟོབས་བྱགས་གསུམ་པ་ཞིག་གི་གཞོགས་འདེགས་དགོས་པ་གལ་
ཆེན་ཡིན་ཞིང་། གལ་སྲིད་གཉི་རི་སྤྱུལ་སྐྱེ་རེབ་གོང་གི་ལག་དུ་ཐོབ་ཆེ་རང་
བཞེན་གྱིས་ས་རིས་ཡུལ་སྡེ་མང་བོ་དང་འབྲེལ་ཐག་རྗེ་ཉིད་འགོ་རྒྱ་ཡིན་སྟབས།
སྲིད་དོན་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནས་ཚོད་རྙོག་བསྐྱངས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་
སྟོན།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་རྒྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོའི་ཉི་མཇུག་ལོ་འཁོར་ལོ་
༡༠ ནང་རྒྱ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་རེབ་གོང་དང་སླ་བྲང་གི་གྲོད་དོན་དུ་སླ་བྲང་

ལ་ཐེབས་ཤིང་། དེ་ནས་རེ་བ་གོང་ལ་ཆེད་ཐེབས་གནང་འདུག་ཀྱང་དམིགས་
བསལ་གྱིས་གཟུ་དོན་ལེགས་འབྲུབ་འབྱུང་མ་ཐུབ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ཤིང་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་རིན་
པོ་ཆེས་སྐྱ་བྱང་དང་རེ་བ་གོང་གི་ཁྱེད་དོན་འགྲིག་ཐབས་ལ་འབད་ཀྱང་བྱུབ་
འབྲས་མ་སོན།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ཤིང་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་སྟོག་
ནང་དུ་ཐེབས་སྐབས་བསངས་ལྟ་སྒྲེའི་ང་ཐབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་མདོ་བའི་རྟ་བ་སུམ་
ཅུ་སྟག་སྟེབས་ཏེ། སྤར་མི་འཆམ་པའི་ལས་མང་པོ་བཀྱིས་པར་འཁྱེད་བཤགས་
དང་། སྐབས་འོག་དུ་འདྲུལ་ཞུགས་སྐབས་འདུག་ཞུས་ཚུལ་ནམ་ཐར་དུ་གསལ་
བཞིན། གཤམ་དུ་འང་བྱུར་ཅམ་རེ་འབྱུང་བ་ལྟར། སྐབས་དེ་དག་དུ་སྐྱ་བྱང་
དང་རེ་བ་གོང་གི་འགལ་སྒྲེ་དེ་སྐྱ་བྱང་དགོན་གྱི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འགལ་སྒྲེ་
ཞིག་ཡིན་པ་མཐོང་མི་ཐུབ་ཅིང་། རེ་བ་གོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བྱང་ལ་དགར་འདྲིན་
ཀྱི་བསམ་སྟོན་དེ་ཡང་རེ་བ་གོང་གོག་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སེམས་ནང་
དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་བས། ཡང་སྟེང་རེ་བ་གོང་སྐྱ་བྱང་
ལ་དམག་ཆེན་ཡང་ཡང་བྱངས་པ་དེ་སུའི་ཆེད་དུ་བྱངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་
རྒྱུ་དེ་སྐབས་འདིའི་བསྟོག་བྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་འདྲ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ཤིང་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་སྐབས་མགོན་པོ་
ཆེའི་བཀའ་བཞིན་ཚུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱ་བྱང་དང་རེ་བ་གོང་གི་གཟུ་མཇུག་
གཙང་སེལ་མཛད་པར་བཤད་ཀྱང་། རི་ལྟར་ཐག་གཙོད་བྱས་མིན་གྱི་སྟོར་
གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིབ་ཆགས་ད་བར་མཐོང་ལམ་དུ་མ་བྱུང་།

ཡང་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་སྟེང་བཞི་བའི་རང་ནམ་དུ།

མི་ཞིག་དང་གཏམ་སྟེང་བྱས་པའི་འགྲོས་ལ་མ་ཆེན་ཕྱོགས་སུ་

གནས་སྐོར་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་ཁ་ནས་སྒྲགས་པ་མཆམས་ཁུང་ཞིག་
 དུ་སྐྱབ་པ་བརྒྱབ་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་ཞིག་དང་མོལ་མཆིད་བྱས་ཐོག
 བྱེད་ལས་ཅན་ཞིག་རེད་ཅེས་ཁོ་ཐོར་སྐྱས་པས། དེའི་ལན་དུ་ཁོ་ཐོ་
 ལས་ཅན་ཞིག་གལ་ཡིན། ཁོ་འདྲ་བའི་ལས་ངན་སྒྲིག་པོ་ཆེ་ཞིག་མེད་
 ཟེར། དེ་ཅི་རེད་དྲིས་པས། དེས་ང་རེབ་བཞོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲགས་
 པ་ཞིག་ཡིན། ངའི་སྐྱ་མ་ཞིག་གི་ཞལ་ནས་ཁོང་རང་ལ་སྐྱེ་དོན་
 འགངས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་བྱེད་རང་གིས་སྐྱབ་བྱས་ན་བྱེད་ལ་
 བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་གནང་གསུངས་པས། དེ་ཅི་ལགས་ཞུས་པའི་ལན་
 དུ་སྐྱ་བྱང་སྐྱེ་ཕྱོགས་དང་། བྱང་ཐང་སྐྱལ་སྐྱེ་གཞིས་ལ་རྟགས་ཐོན་
 རེས་ཀྱི་མཐུ་ཞིག་བྱེད་དགོས་གསུང་བྱུང་བས། ཤིན་དུ་འཇིགས་
 རུང་སྐྱ་མའི་བཀའ་ཡིན་སྟུང་ནས་མ་བསྐྱབ་པར་ཐབས་མ་བྱུང་
 བས། སྒྲགས་པ་མང་པོ་དང་ལྟན་དུ་བདུན་གསུམ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་
 ཞིན་མཆན་ཁོར་མོ་ཡུག་དུ་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཆད་པར་བསྐྱབས།
 སྐབས་སྐབས་སུ་སྐྱ་མས་རྟགས་མཆན་ངེ་འདྲ་འདུག ལམ་དུ་འགྲོ་
 གི་ཨེ་འདུག་གསུང་བྱུང་བ་ལ། ལམ་དུ་འགྲོ་མིན་ཅི་ཡང་མི་ཤེས།
 གང་ལྟར་འཆུབ་ཐག་ཆོད་རེད། བར་ཚུར་གང་ལ་གནོད་གིན་ཡོད་
 མེད་མི་ཤེས་ཞེས་གསོང་པོར་གསོལ། དེ་ནས་སྐྱབ་པ་གོལ་རྗེས་སུ་
 རྒྱ་བ་གཅིག་ཙམ་མ་འགྲུངས་པར་ཁོ་ཐོ་ལ་བུ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟོ་བུར་
 གཟེར་དྲག་པོ་ཞིག་ལངས་ནས་དེ་མ་ཐག་གུམ་སོང་། དེ་རྗེས་སུ་
 བོར་ལ་གོད་ཁ་མང་པོ་འོང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོན་བྱས། བསམ་སྟོ་ཞིག་
 བཏང་བས་ཁོ་ཐོ་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་འོང་རྒྱུ་ལས་ཅི་ཡོད་སྟུང་ཞིང་།
 སྒྲིགས་བསགས་པ་ལ་འགྲོད་པ་དྲག་པོ་བྱུང་ནས་གནས་འདིར་

ཕྱག་སྐྱོར་དང་དགེ་སྦྱོར་ཐུན་བྱ་རེ་བྱེད་ཀྱིས་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་
 པ་ཡིན་ཟེར་བའི་གཏམ་དེ་འབྲེལ་ཞིག་ཐོས་པས། དེ་ལ་བརྟག་ན་སྤྱི་
 གོང་གི་འཆུ་བ་འཁྱུར་དང་དྲུག་འགྲིག་པ་བྱུང་།¹⁹

ཞེས་འབྱུང་བ་སྟེ། རེབ་གོང་གི་སྤྲུག་པ་དེ་དང་གནས་མཛེས་པ་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་སྒྲེང་མོལ་མུང་དུ་འདྲིའི་ཐོག་ནས། རེབ་གོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་མ་སྐྱོ་
 དབང་ཆེ་བ་ཅན་ཞིག་གིས་སྤྲུག་པ་ཆོ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱི་བྱང་གི་ཀྱན་མཆོད་སྤྱི་
 མ་དང་། གྲུང་ཐང་གི་སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་མཐུ་གཏད་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་གཉིས་
 མུལ་ཅིང་། རྒྱང་བ་སངས་རྒྱུ་པར་ཁས་འཆས་པའི་རང་རེའི་སྤྱི་མ་སྐྱོར་
 ཞིག་གི་ནས་བསམ་པའི་བྱིར་སོའང་གཉིས་ཀྱས་པ་ཡིན།

དེ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བྱང་དང་། རེབ་གོང་གཉིས་འབྲུག་སྐྱབས་ལྷ་ཆབ་
 དགོན་པ་རེབ་གོང་གི་དམག་འོངས་ནས་བརྒྱབ་བཏང་བ་བྱིར་
 ཆགས་རྒྱ་བྱས་ཡོད་པ་ལ། རེབ་གོང་ནས་སྐྱོ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་མེར་
 བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ལོར་བསམ་ཆད་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཇི་བཞིན་
 མ་སྤྱི་མ་སྐྱོར་བ་ཆགས་མ་ཐུབ་པར་རུང་འགོར་བའི་གཏེར་ལུང་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མི་ངན་འགས་སྤྱི་བྱང་ནས་འདེབས་རོགས་མི་བྱེད། ཡང་
 སྤྱི་མ་སྤྱི་བྱང་གི་སྐྱོ་བྱུག་བསྐྱེད་འཛིན་ནས་འདེབས་སུ་མ་བརྟག་པ་
 ཡིན་ཟེར། རྒྱུ་གཅིག་དམག་ཁྲིད་འོངས་ནས་ཁང་བའི་ནང་དུ་
 ཐུགས་ཀྱང་ཞབས་གས་རང་ལ་ནི་གཞོད་འཆོ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་། དེའི་
 སྐབས་ཀྱིས་སྤྱི་བྱང་དང་གཏེར་ལུང་གཉིས་ཐུག་ཀྱང་། རྒྱ་འབྲས་
 བདེན་པས་ཁོང་ཆོ་པམ་པ་ལས་གཞོད་ཆབ་མ་བྱུང་། དགེ་འདུན་
 མང་ནས་ཆོགས་སྤོ་ཁ་བརྒྱུར་བའི་དྲུག་སུ་ཐེན་འབྲིགས་ཅིང་འབྲུག་

སྐྱ་བསྐྱགས་པ་སོགས་མངོན་སྲོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་པའི་ལྟས་དགེ་བ་
བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་ཡང་ཁོ་རང་ཆོའི་དམག་མགོ་སྤྱད་མཁན་མི་ནག་
ཅན་འགའ་བྱུང་མ་འགྱུར་ས་པར་གྱུ་པ་སོགས་ཉགས་མཆན་
མངོན་ཆེ་བ་བྱུང་། རོང་བོ་ཤར་ནས་ཀྱང་མི་སྣ་ཆེད་མངགས་བྱུང་
ནས་གཟུ་བཤད་པས་ཀྱོད་ལེགས་པར་འདུམ།²⁰

ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཀྱང་ཀྱུ་ཞབས་བྱུང་སྐྱ་ཕྱེང་
གཉིས་པ་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོའི་མངོན་ལས་འཕྲོས་ཏེ། རེབ་གོང་
གི་དམག་གིས་སྒྲ་བྱང་ལྟ་སྡེ་ཆུན་གྱི་སོགས་སུ་མི་བསད་ཁྲག་སྐྱོར་བྱས་ཚུལ་
བྱུར་ཅམ་གསལ་བ་ནི།

ཞང་བོ་སྐྱན་པ་དགེ་འདུན་རབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་
དགོན་མཆོག་སེང་ག། དེའི་སྤྱིང་མོ་དཔལ་མོ་སྐྱེད་འདི་བའི་ཡུམ་
ཡིན། རྒྱ་འབྲུག་ལོ་བ། དགྲུང་ལོ་དྲུག་པ་མེ་བྱ་ལ་སྒྲང་གུའི་དམག་
གིས་རུ་བ་གཏོར། མ་བསད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཉིད་ཞང་བོས་དགོན་
པར་སྒྲངས།²¹

ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟར། སྐབས་དེ་དག་དུ་རེབ་གོང་གི་དམག་སྒྲ་བྱང་
དུ་བྱངས་པའི་ཞར་ལ་སྒྲ་བྱང་དགོན་པ་གཅིག་སུ་མ་ཡིན་པར། དེའི་ལྟ་སྡེ་
དགོན་གོང་དང་བཅས་པར་གསོད་སྒྲེག་གི་ངན་ལས་བརྒྱམས་པའང་ཞེས་
ཐུབ་པ་ཡིན།

གོང་དུ་བྱུར་ཅམ་སོང་བེན་པ་ལྟར་རེབ་གོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆོའི་མང་བོས་
སྒྲ་བྱང་དང་ཀྱན་མཁྱེན་སྒྲ་མར་བཙེ་བཀྱར་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པའང་མཐོང་ཐུན་
སྟེ། དཔེར་ན་ཀྱན་མཁྱེན་སྐྱ་ཕྱེང་བཞི་བའི་ནམ་ཐར་དུ།

རོང་བོ་ཚུ་མ། ཏོར་དཔོན་པོ། རྟིས་ཆང་བཅས་ཀྱིས་མངལ་འབྲུལ་

ཞུས།²² ཞེས་དང་།
 མགོན་ཤུལ་གྱིས་ཆེ་བས་བསུ་བྱས་ཐོག་མདའ་རྒྱུ་ནས་བསྐྱད།
 མགོན་ཤུལ་ཆོ་བ་སོ་སོ་དང་། མགོ་བཏགས་བཅས་ཀྱིས་དཀར་ཕུད་
 བསྐྱབས། ཉེར་བདུན་ལ་མདོ་བའི་ཆེ་བས་བསུ་ཇ་ཐབ་བཅས་དེ་
 བབས་ཏེ་སྐར་རྒྱུ་སྐར་རྒྱུ་སྐར་རིའི་ཆེར་བྱིན། ... འཁྱུང་སྤྱུལ་
 ཆང་དང་། སྒོ་རོང་བོའི་དར་སྒོ་བཅས་ཀྱིས་ཇ་ཞུས་སྐྱེད་སྤྱོད་ཞེས་
 དང་། ཡང་།

ཐེ་བུ་དང་། མགར་ཆེའི་ཆེ་བས་བསུ།²⁴

ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་མ་དེ་ཕྱོགས་སུ་ཆེ་བས་བསྐྱུར་
 ཞིག་གི་སྐྱབས་རེབ་གོང་དུ་སྡོམ་དེ་དག་གིས་བསྐྱེན་བཀྱར་མཇུག་བཅས་ཞུས་
 པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན།

ད་དུང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་སྡུ་བྱེད་དཀར་ཕུད་རེབ་གོང་དང་དེའི་
 མངའ་གཏོགས་ཡུལ་སྡེ་མང་བོས་སྐྱེད་ཕྱོགས་ལ་མགོ་འདོགས་བྱེད་ཀྱིན་
 ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་མང་ཙམ་མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཀུན་
 མཁྱེན་སྐྱེད་ཐོང་བཞི་བའི་རང་རྒྱུ་དུ།

ཉེར་གཉིས་ལ་དགུ་སྟོང་དུ་ཉིན་གཉིས་ལ་བསྐྱད། དེར་སྐྱེད་ཀྱི་ནས་
 ཀུན་ལ་འདྲེན་པ་འབྱོར་ཞིང་ནན་ཆེ་བྱས་རུང་། རོང་བོ་ནང་སོ་ནས་
 སྐྱེད་ཀྱི་དང་གཉན་ཐོག་གཉིས་ལ་འདྲ་མེན་གྱི་ཡི་གེ་བཏང་སྐྱད་
 ཐོས་པས་སེམས་ལ་སྡོམ་གྱི་ཁྱེད་ཆེན་ས་སྒོ་བརྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་པོས་
 བཤད་དེ་འགྲིག་འཕྲོད་དུ་བཏང་བྱིན། གམ་བཅར་བ་རྣམས་ལ་
 དེད་རོང་བོ་བརྒྱུད་ནས་འགོ་རྒྱུ་ཡིན། ཁོ་རང་ཆོས་རྒྱལ་བོའི་གསེར་

ལམ་མི་སྟེར་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། འདྲོད་པ་ལྟར་བྱེད་ངེས་སུ་མ་ཟད་
 བཤད་རྒྱ་ཡོད་ན་ལས་ཡིན་བྱས་པ་ཚུད་མི་བཟུང་པས་ལས་སྟོན་
 རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ན་སྟོན་འདུག་པ་ཐག་ཆོད་ཡིན་ཞེས་མོལ་བར། གམ་
 བཅར་ཆོས་རྗེ་སོགས་དང་སྤང་རའི་དཔོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཆེབས་
 རྒྱུལ་དུ་བཏེགས་ཏེ་མེས་ནག་དུ་ཞག་མལ་བྱས། ཉེར་དུག་ཉིན་
 བསྐྱོད་པས་བྱུང་བོལ་ཐོག་སྤང་གུ་དང་། འཇམ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་ཆུན་
 ཆོག་བདག་དང་། ཐོ་བྱའི་རྒྱ་དམག་ཉུང་འདུས་ཀྱིས་ཆེབས་བསུས།
 ལ་རྟིང་ནས་འཇམ་སྤང་གི་དམག་མང་དང་དགུ་ཚུའི་འགམ་ནས་
 ཐོ་བྱའི་དམག་དཔུང་གཏོས་ཆེ་བས་ཆེབས་བསུས། ཅོང་ཡེ་ཡཱ་ཐུན་
 དུ་ཐབ་བསུར་གདན་དངས་པ་ལྟར་བྱིན་པར་བཀྱར་བསྟེ་སུན་
 སུམ་ཆོགས་པ་དང་། དེ་ནས་རོང་བོའི་བོན་མང་དང་། འཇམ་
 གཉིས་ཀྱི་ཐབ་བསུ་སོ་སོར་བསྟར་བ་སྤངས་ཏེ་སྤང་བྱའི་ཐབ་བསུའི་
 རྟོང་བྱིན་པར་དཀར་དམར་བཞེས་སྟོ་ཆད་ལས་འདས་པས་བསྟེན་
 བཀྱར། དེར་ཞག་བབ་ཏེ་བྱིན་ཉིན་བཟུང་པར། ཤར་སྤུལ་སྤྱུ་དང་།
 སེང་གོ་གཤོང་། སྤྲོད་པ་སྡེ་བདུན། རྣམས་མང་སོགས་སྡེ་ཁག་སོ་
 སོ་ནས་འཆམས་ཁྱུ་མང་དུ་བྱུང་བས། བསྟར་བཞིས་གཞན་དོན་བྱེད་
 པ་དཀའ་ཡང་མཁོ་བ་བྱིན་པ་དང་སྟོན་པར་སྤྲོ་བའི་སྟོས་སོ་སོར་
 རྣམས་མདུད་མཇལ་ཁ་གནང་ཆ་བཅས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེན་པར་བྱས་
 པར་ཀུན་གྱིས་རྒྱུལ་བསུ་ཁས་སྤངས། རྒྱད་པར་སྤང་བྱའི་འགོ་
 དཔོན་དམངས་བཅས་གམ་དུ་འོང་སྟེ་སྟོན་ཆད་ཅིག་ནས་ཁྱུ་ཅག་
 ཕན་ཚུན་ནང་གཅིང་དུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་གསོལ་བ་འདེབས་ཡུལ་
 དང་སྐྱབས་འདུག་ཁྱུ་ས་སྟོ་རྒྱབ་ཁྱུ་ས་ཉིད་གཅིག་སུ་ལས་མེད་པས།

བསུ་སྦྲེལ་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་ཞུ་དེས་ཡིན། བྱེད་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པའི་སྒྲིན་ཡོན་ཐེགས་དཀའ་ཡང་རྩི་བོའི་ཐད་ཀ་
 རས་ཐེགས་བཞད་པ་དེས་པར་བཀའ་དྲིན་ཆེ། དེ་དུ་ཅག་གིས་མི་
 ཐེག་རུང་ཁག་ལེན་ཞུས་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་མང་དུ་བསྒྲུབ་བྱུང་།
 རོས་ནས་ཀྱང་མཁོ་བ་སྦྱིན་པ་དང་སྒྲིན་པར་སྦྲེལ་བས་ཐམས་ཅད་
 ཡིད་དཀའ་བ་བཅིས། ཉེས་བརྒྱུད་ལ་བཏོགས་པར། ཐོ་གྲ། སྤང་
 གྲ། འཇམ། གཉན་ཐོག་བོན་མང་། སྤགས་མང་། སྤྲེད་པ་སྤེ་
 བདུན་སོགས་དམག་སྦྲེལ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་བཅས་མགར་
 རྩེ་དགོན་གྱི་བར་ཆེབས་སྦྲེལ་བྱས། ... ཉེས་དགུའི་སྤྲོ་རྩི་
 སྤྲེད་པ་སྤེ་བདུན་སོགས་གྱི་མི་སྤྲེད་ཤས་རེ་མ་གཏོགས་ཕྱིར་
 འཁོར་བ་ནམས་ལ་མཇལ་ཁ་དང་སྤགས་མདུད་སྦྱིན་ཆ་བསྒྲུབས་
 པས། ཐམས་ཅད་དད་ཅིང་བྱག་འཆལ་བས་ཐར་བའི་ས་བོན་ཐོབ་
 པ་བྱུང་།²⁵

ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྱེད་བཞི་བ་
 དགུང་ལོ་༥༩ ལ་སྟེ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ས་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༨༠༨ ལོའི་ཉེས་
 རྒྱ་༡ བོའི་ནང་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡིན། ཡང་ནམ་ཐར་དེར།

མགར་རྩེ་རྒྱུད་པ་སྦྲེལ་བའི་སྐུ་དང་གྲ་ཆང་སོ་སོས་མཇལ་ཞིང་
 གཞུང་ལ་འཛིག་པ་དཀའ་རབ་བྱས། ཞོ་འཕོང་ཤོག་ནས་འདྲ་མིན་
 སྤྲེད་ཆོགས་གྱི་ངན་སྒྲིན་རི་ལྷར་བཏོན་ཀྱང་ཞེ་སྤང་གི་མེ་འབར་བ་
 ལོག་སྦྱོད་གཤོམ་པ་བཅས་ཆབས་གཅིག་ཕྱེ་མའི་འཆང་བུ་ལྷར་རང་
 ཞིག་དུ་སོང་།²⁶ ཞེས་དང་།

ཆོས་ལྟར་(ཤོལ་ལྷའི་ཆོས་ལྟ་ནི།)རྩི་བོ་ཕྱགས་ཀྱི་ཆེབས་སྐྱེལ་མི་
སྣ་ནམས་མངལ་ཞིང་བྱུང་པར་སྐྱོད་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་དཔོན་ཁག་ཆེ་
གས་ནམས་འདུན་པ་གཅིག་ཤིལ་གྱིས་དེང་ནས་བཟུང་བྱེད་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་དེད་རང་ཆོའི་སྐྱབས་གནས་ཁྱུ་ས་ནིད་གཅིག་
ཤུ་ལས་མེད་པ་ཚམ་དུ་མ་ཟད། གཅིག་དོན་གཅིག་གིས་སྐྱབ་པ་
ལས་མེད་ཚུལ་སོགས་མོལ་བྱུང་སྟེ། དེ་བསྐྱུན་ཡི་གེ་བྲིས་ཏེ། ཐམ་
ཀ་དང་། ཁོ་རང་ཆོའི་མཐེབ་ཉགས་ཀྱིས་མནན་པའི་གམ་རྒྱ་འདྲ་
མཚུངས་སྒྲ་བྲང་རང་གི་ཡིག་མཛོད་དང་ཁོ་རང་ཆོའི་ལག་དྲུང་
བཞག་ནས་སོ་སོ་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་གནང་ཆ་སྤམ་མཐོ་བས་རྫོངས་ཏེ་
བྱས།²⁷

ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་སྐྱབས་རེབ་གོང་ནང་ཤོག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་
གྲུལ་དུ་གྱུར་པ། འཇམ་སྒྲང་སྐྱོད་གསུམ་གྱིས་སྒྲ་བྲང་ལ་མགོ་འདྲགས་ཞུས་
པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བོར་མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་ཀུན་
མཁྱེན་སྐྱེལ་བཞེ་བ་དབྱུས་སུ་ཐེབས་གྲབས་གནང་སྐྱབས། ལྟར་གྱི་སྡེ་ཆོ་
དེ་དག་སྒྲ་བྲང་དུ་སྒྲེབས་ནས་ཁོང་ལ་དབྱུས་རྫོངས་ཞུས་པའི་གནས་ཚུལ་
གསལ་བ་ནི།

རེ་སྐོར་ཤོག་སྒྲང་གུ་སྡེ་སྤྱི་ནས་གོ་བྱེ་འཇག་བརྒ། མི་སྣ་སོ་སོ་ནས་
འཁྱུར་ཆེན་མང་བོ་བཅས་མངལ་བའི་རེ་བ་བསྐྱངས།²⁸ ཞེས་དང་།

རེ་སྐོར་སྐྱོད་པ་སྡེ་བདུན་གྱིས་གོ་བྱེ་འཇག་ཉེར་ལྟ་དང་འགོ་སྤམ་
རས་འབྲུག་སོགས་དབྱུས་རྫོངས་སྤམ་མཐོ་བ་བསྐྱར་མི་ནམས་ལ་

མཇུག་ཁ་བཏང་།²⁹ ཞེས་དང་།

འཇམ་ཐང་གུ་ཐུན་པ་སྟེ་བདུན་དང་བཅས་པར་མཁལ་ཁ་དང་སོ་
སོར་སྦྱོན་ཆ་གང་ལེགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས། ... འཇམ་ཐང་
གུ་ཐུན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་སྦྱོལ་མི་རྣམས་ལ་འཇམ་ཁ་བཏང་སྟེ་བྱིར་
སློག་³⁰

ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། གནས་ཚུལ་འདི་དག་ཀྱང་མཁུན་སྒྱུ་
ཐེང་བཞི་བ་དགྲང་ལོ་⁴⁶ སྐབས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། ད་དུང་སྐབས་དེར་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི། རེ་བཞིང་བོན་མང་
གིས་ཐུག་བྱེད་བྱས་འབྲིལ་དང་སྦྱོར་སྤྱད་མཉམ་ཁུར་ཞུ་བའི་དམ་བཅའ་
ཐུལ་སློར་གསལ་བ་ནི།

བྱི་ཉིན་ཅེ་དབུའི་སྒྲ་མའི་སློབ་བྱ་རེ་བཞིང་བོན་མང་ནས་བྱེད་ཁལ་
གཅིག་དང་བཅས་དངོས་འབུལ་བྱས། དེང་བྱིན་ཆད་ཐུག་བྱེད་བྱས་
ཤིས་འབྲིལ་སྒྲ་བྱ་ཐུན་མོང་ལ་ཞབས་རིམ་ཅི་དགོས་བསྐྱབ་དེས་ཀྱི་
དམ་བཅའ་ཐུལ་བར་མཇུག་ཁ་དང་ཏྲ་འཕྲུག་མདུད་བཅས་ཀྱི་
སྦྱོན་ཆ་བཀྲིས།³¹ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དེ་ལོ་སྟོན་གྱི་ལོག་སྟོན་བདོ་བའི་འབྲས་ནག་སྟོན་པའི་མི་དང་མི་
མིན་གྱི་བསམ་སྟོན་ལས། གཙོས་དང་སྒྲ་བྱེད་གཉིས་མ་མཐུན་པའི་
རྒྱུན་གྱིས་གཙོས་ཕྱག་མཛོད་སོགས་ཆེ་དགུ་རྣམས་ཡང་ཡང་འོང་
ནས་རོང་བོ་ནང་སོ་སོགས་སྒྲ་དཔོན་མཆོག་དཔན་ཐམས་ཅད་

བསྐྱུས་ནས་སླ་བྲང་གི་ཉིང་དུ་དམག་ལ་ནན་གྱིས་བསྐྱུལ་བས་གྲ་ས་
གསུམ་སྡེ་བདུན་མེར་སྐྱ་སྒྱི་སྐོས་ཐམས་ཅད་དམག་ལ་འགོ་དགོས་
ཐབས་མེད་བྱུང་བར་བརྟེན། གྲ་ས་གསུམ་གྱི་འཐབ་འགོ་མཛོན་
ཕྱིར་ཁོང་ཡང་ཐེབས། ང་རང་ཆོགས་སྤྱི་ལའང་མི་འདུག་གསུངས་
པ་སོགས་བཀའ་ནན་བཅན་སྤྲིད་ཅན་གྱིས་འཐབ་སྒྲ་བྱེད་པ་
བཀག་ཀྱང་མེར་སྐྱ་ཡོངས་ལ་རུང་ཟད་བཞོལ་མ་ཐེབས། སླ་བྲང་
བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་རྒྱལ་ཆབ་ཏོར་ཆང་རིན་པོ་ཆེའི་དུང་དུ་ཏོར་
ཆང་གི་མི་སྣ་འགའ་མངགས་ཏེ། རེད་དཔོན་སློབ་ཞལ་འདྲོམས་
ནས་ཚོད་པ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བའི་ཐབས་བྱས་ན་ལེགས་ཚུལ་ཞུས་
པ་ཡང་གསུང་ལན་མ་བྱུང་། དེའི་ཆེ་རང་གཞན་འདི་ཕྱིར་ཕོངས་
པའི་ཉེས་སྦྱོད་ཤས་མི་བཟོད་པ་འཕེལ་བ་ལ་བྱ་ཐབས་མཐའ་དག་
ཟད་པས་རེ་ཞིག་ཐུགས་སྦྱོར་གདུང་གི་བྱུག་རྩས་གཟེར་བར་གྱུར་
ཀྱང་། གང་མཛད་དོན་དང་ལྡན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆུད་
མི་བཟོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིང་མིན་པ་ལྟོན་བདེ་འཇགས་མཐའ་
བཟན་པའི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡང་ཐུགས་སུ་གང་གི་ཐུགས་རྗེའི་
མཐུར་ངེས་སོ།³²

དམག་འབྲུགས་འདི་བསེ་སྐྱ་སྡེང་གསུམ་པ་དགྲང་གངས་༤༩ སྐབས་
ཡིན་ལ། ལོ་དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ ལོར་འབབ་
པ་ཡིན། འདིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཆོའི་
སྐྱེས་རབས་ནམ་ཐར་དུ་རེབ་གོང་གིས་སླ་བྲང་ལ་དམག་བྲངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཤར་སྐྱ་སྡེང་ལྔ་བ་མཆོག་ཐུགས་པམ་ལྟ་བུས་དགོངས་པ་རྒྱུགས་སྐོར་
གསལ་བ་ནི།

དཀྱིལ་ལོ་བཙུག་པའི་སྐབས་མ་གཞི་ནས་ཡུལ་སྤྱིའི་བསོད་ནམས་
 གྱིས་མ་འཆུན་པ་དང་། འཕྲུལ་རྒྱུ་རོང་བའི་སྐྱེ་མ་བསམ་འགྲུབ་
 པ་སོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་ཅན་གྱི་ཉག་ཕྱན་སྤྱིའི་ལ་ཕྱག་པ་དུ་མས་སྐྱེ་
 བྱེད་དུ་དམག་སྐྱེལ་བ་ལ་དུང་དག་ནམས་བརྒྱད་ནས་བཤོལ་
 འདེབས་མཛད་ཀྱང་མ་ཐེབས་པར་སྐྱེད་ལོས་སུ་དམག་སྐྱར་ཐེབས་
 ཏེ་གསུང་རྒྱུ་ལས་བཤོལ་བཏབ་ན་ཡང་བཀའ་བྱུང་དུ་བསད་
 བས་དམག་དངས་པ་ལ་ཕྱགས་སྐྱེ་བའི་ནམ་པས་དེ་མ་ཐག་བརྒྱུང་
 རྒྱུ་ལ་བཞུགས།³³

ཅེས་འབྲུང་བ་འདི་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ས་ན་སྤྱི་
 ལོ་༡༡༥༩ ལོར་འབབ་པ་ཡིན།
 ཡང་གར་སྐལ་ལྷན་རྒྱུ་མཆོའི་སྤྱིས་རབས་ནམ་ཐར་དུ།

ལོ་མཇུག་ལོག་སྤོན་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པ་འགས་མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་།
 སྐྱེད་པོན་ལྟོགས་སྐྱེ་མེད་འབར་འགའ་སྐྱོག་རྣམས་ལ་རྒྱུ་ཆེ་ཆེས་པར་
 བཏེན། སྐྱེ་བྱེད་སྤྱིའི་དབུ་མང་བ་དང་ཨ་མཆོག་གི་རྒྱུ་ཆེ་
 བྱས་ཏེ་རེ་སྐྱོང་གི་དབུ་ཆེན་སྐྱེ་བྱེད་ལ་ཐེ་ལིང་གི་དམག་བབས་
 པའི་སྤྱིའི་དུ་གཏེག་པའི་རྒྱུ་གྱིས། སྐྱེ་བས་མགོན་མཆོག་སྐྱེལ་རིན་
 པོ་ཆེ་རྒྱུ་བཟང་དུ་བཞུགས་པ་སྤྱིའི་དུ་ཐེ་ལིང་ལ་གདན་དངས།
 སྤྱིའི་རེ་གཏེག་བཞུགས་སྐབས་རྒྱུ་ཆེ་མི་དབུ་མཐོན་འགས། འདི་
 རིན་པོ་ཆེ་གསེར་འབྲུ་བ་རེད། མ་འགྲུངས་པར་གསེར་ས་ཁ་ལ་
 འབྲུད་རྒྱུ་རེད། སྤྱིའི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིས་མི་འདུག རང་འགྲུབ་ལ་ཡོང་།

ཞེས་སྒྲས་ཤིང་། ལྷ་གྲུན་མིན་ནས་ཀྱང་། བྱིད་ཆོ་སེམས་ཁུར་མ་བྱེད།
 ཁོང་བསོད་ནམས་ཅན་ཡིན་པས་སྐུ་དོན་འབྱུང་པར་མ་ཟད་ཁོང་
 གི་དྲིན་ལས་རང་རེ་ཐམས་ཅད་དོན་གྲུབ་ནས་བདེ་མོ་འབྱུང་ངེས།
 ཞེས་བསྒྲགས་པའང་དོན་གནས་སུ་སེམས། རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྡེ་གཟར་
 རྒྱབས་ཆེར་སོང་ནས་མི་རྟ་ཁྱི་སྤྲག་མང་བོའི་སློག་ལ་འབབ་པའི་
 སྡེ་ག་པའི་བང་བ་རྩམ་གནག་པ་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བོད་འདུམ་བདེ་བ་
 བྱུང་གཤིས་མི་འདིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་སྐུ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་
 པ་དབུགས་སྦྱིན་པར་གྱུར་དོ།།³⁴

ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འདི་ལ་རེབ་གོང་ཕྱོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་དང་།
 ལྷ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་སྡེ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ཡོད།
 རྩམ་ལྟར་ན། སྐབས་དེར་ལྷ་ཕུ་སྤྲང་གི་དམག་ལྷ་བྱང་གི་སྡེ་དུ་བབ་པས་
 སྐབས་དེའི་ལྷ་བྱང་སྤྱིད་སྦྱོང་དབལ་མང་སྤྱུལ་སྐྱུས་རེབ་གོང་ལ་རྒྱབ་རྩྭས་
 ཞུས་པ་ལྟར་རེབ་དམག་ལྷ་ཕུ་སྤྲང་གི་སྡེ་དུ་བྲངས་པར་བཤད་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་
 བ། རེབ་དམག་ལྷ་བྱང་གི་སྡེ་དུ་བྲངས་སྐབས། ལྷ་བྱང་དུ་ལྷ་ཕུ་སྤྲང་གི་
 དམག་ཆེན་བབ་པའི་སྡེ་ལ་ཁེལ་སྟབས། ལྷ་ཕུ་སྤྲང་གིས་རེབ་དམག་གི་ཁོ་
 བ་ཆོའི་སྡེ་ལ་བྲངས་པར་ཁག་ཡར་བར་བཤད་པ་དེ་གཉིས་ཡིན་མོད། དོན་
 དག་དངོས་གནས་ཅི་ཡིན་ཤེས་དགའ།

ཤར་སྐུ་ཕྱིང་བདུན་པས་མཛད་པའི་གི་རྟ་སྐུ་ཕྱིང་དགུ་བའི་ནམ་ཐར་དུ།
 དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་བར་གཤམ་ཆག་ཆེར་བདོ་བའི་སྐབས་
 ཤིག་དུ་སོང་བས་དབུགས་ཅོ་ནམས་ནས་བཏག་ཞུས་དང་། རྒྱ་བོད་
 གཉིས་ཆར་བདེ་འཇགས་སུ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་སྦྱོང་བར་

ཚུལ་གྱི་གསུང་འཕྲིན་བརྗོད་སྟེ།³⁵

གནས་ཚུལ་ཡིན།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གྲོལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སུ།

ངོ་དགའི་རིང་གྱུང་ར་བཟུ་མ་ཐུབ།

མཐུག་བསྐྱམས་པར་བཤད།³

ཐོག་ནས་སྐྱེའམ་དེ་དག་གི་མགོ་དཔོན་དབང་ལུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆབ་སྲིད་
ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུགས་ཏེ་ཅང་ཞན་པ་དང་། ལུགས་སྐྱུང་རིང་པོའི་མི་རིགས་

ཀྱི་མདུན་ལམ་རྟོགས་མ་ཐུབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་བྱས་ཤེས་ཁག་གསལ་
བོར་མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཨ་ལགས་འཇིགས་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་མཁོ་འདོན་གནང་བའི་རྒྱལ་
བོད་པོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། གྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་རྒྱལ་བོ་སྤྱི་ཚང་དང་ཀན་གཤི་
བར་ས་ཚྩོད་གྱོད་གཞི་བྱུང་ཞིང་། དེའི་བར་ལ་ཟི་ལིང་ཁ་ཆེ་ལྷ་ཆེས་ཆོགས་
པས་འབྲེལ་ག་བརྒྱུད་ས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གྱོད་གཞི་དེ་སྤྱུག་ཏུ་བྱིན་ཏེ་ལོ་རྩ་
༩༥ ལྷག་གི་རིང་མི་གསོད་བྱུགས་འཕྲོག་གི་འཐབ་འཛིང་ཡང་བ་བྱས། གྱི་
ལོ་༡༩༥༥ ལོར་བསྐྱེམས་ཆེས་བྱས་སྐབས་ཕྱོགས་གཞིས་ལ་མི་བྱངས་བརྒྱད་
ཅུར་ཉེ་བ་རྒྱུན་འདས་སུ་གྱུར།

དེ་འབྲེལ་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱལ་བོ་དཔོན་པོ་དག་དབང་ཆེ་བརྟན་གྱི་མངའ་
འབངས་ནམས་རེབ་དམག་སླ་བྲང་གི་དཔུང་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་ནང་
ཞུགས་མེད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་དཔོན་པོ་དག་དབང་ཆེ་བརྟན་སླ་བྲང་དུ་
བཞུགས་སྐབས་དང་ཁེལ་བ་དང་། བཅ་རྒྱུན་ནས་སྤྱི་མཐུན་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱིས།
ལྷ་ཆེས་ཀ་ལོ་སོགས་ཁ་ཆེའི་དཔོན་རིགས་དག་ལ་སླ་བརྟན་སྤྱད་ནས། དམག་
འཐབ་ཁྲོད་རྒྱུན་འདས་སུ་གྱུར་པའི་པུང་བོ་ནམས་ཁྱི་བས་སུ་མ་བཞག་པར་
མི་བདག་སོ་སོར་སྤྱད་དེ་དུར་འཇུག་གི་རྒྱུ་མགོན་གནང་བ་ཡིན་སྟབས།
རོང་བོའི་གྱི་དཔོན་ནང་སོ་དཔོན་གྱིས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་བོ་སྤྱི་ཚང་རོང་བོའི་
དམག་ནང་དུ་མ་ཞུགས་པར་དམག་ཆད་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་
གནང་རབས་ཟེར། ད་དུང་འདིའི་སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་དུ་སྤྲང་ཡང་དེ་དག་
ཐམས་ཆད་འབྲེན་པའི་དགོས་པ་ལ་མ་མཐོང་སྟབས། དེ་དག་ལས་དོན་གནད་
ཆེ་བ་ཁག་ཅིག་བྲངས་པས་འཐུས་པར་བྱས་པ་ཡིན།

གང་ལྟར་མདོ་དོན་ཡང་སྤྱིར་རི་རྒྱུད་ཚུང་དུ་ཞིག་གི་མདུན་རྒྱལ་གྱི་

རི་སྐལ་ལུང་ཕྱག་ཁག་དུ་གནས་འཆའ་བའི་སྐྱབས་དང་རེབ་གོང་གཉིས་བར་
 ལ་མཐུག་སྒྲིལ་དཀའ་བའི་ཚོད་རྫོག་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་དུས་
 རབས་ཉི་ཤུ་བའི་མགོ་རྫོད་བར་གྱི་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱ་༡༠༠ ལྷག་གི་རིང་ལ་མི་
 གསོད་རྒྱ་འཕྲོག་གི་གནས་ཚུལ་ཡང་བྱུང་བ་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡིན་
 གྲང་། དེའི་འབྱུང་རྒྱུ་ཁ་གསལ་ཡིག་ཆ་ཆད་ལྷན་དུ་ཕབ་པ་མཐོང་ལམ་དུ་
 མ་གྱུར། ཤ་ལོ་པ་སྤྲོ་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་དེབ་དུ་རེབ་སྐྱབས་གཉིས་བར་གྱི་ཁྱོད་གཞི་བྱུང་
 རོན་སྐྱབས་ཀྱི་མི་དྲག་ཅིག་དང་། རེབ་གོང་གི་བུ་མོ་ཞིག་དཀའ་རོགས་ཆགས་
 པའི་རྫོག་བྲལ་སྐབས་བྱུང་བར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། བཤད་ཚུལ་དེ་འདྲ་དུ་བར་
 སྐལ་འང་མ་གྲག་ཁར། གནས་ཚུལ་དེ་ཙམ་གྱིས་རེབ་གོང་གི་ས་སྐྱ་སེར་མཉམ་
 རུབ་གྱི་དམག་ཆེན་སྐྱབས་དུ་དྲངས་ནས་མི་གསོད་རྒྱ་འཕྲོག་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱ་
 ལྷག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་འདྲང་བས་དཔུང་རིན་མ་མཐོང་།

དེར་དུས་གྱི་རེབ་གོང་ཕྱོགས་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཆན་དུ་མར་དེའི་སྐྱོར་གྱི་
 བསམ་ཚུལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་འདོད་ཚུལ་གཉིས་བཤད་བྱུང་། གཅིག་གིས་
 བྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གྱིས་སྤྱིན་བདག་སོག་པོ་ལྷང་བཅད་པར་འདོད་ལ། ཅིག་
 ཤོས་གྱིས། རོང་བོ་དགོན་པ་དང་ནང་སོ་ནི་ས་སྐྱའི་སྐབས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱང་།
 དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཆགས་མ་ཐུབ་ཅིང་། སྐྱབས་དགོན་པ་ནི་
 སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་རྫོད་ཙམ་ལ་གསར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱང་།
 སྐྱོ་བུར་དུ་སྤྱི་ལོ་འབྱོར་རིག་གསུམ་ལྟ་སྟེ་དང་བཅས་པའི་སྐྱོབས་ཤུགས་སྐྱོ་བུར་
 དུ་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེབ་གོང་ཕྱོགས་གྱི་ཡིད་དུ་མ་འཕྲད་པར་འདོད་
 པ་དེ་གཉིས་ཡིན།

ཕྱག་བུའི་རེབ་ནི། སྐྱབས་དང་རེབ་གོང་གཉིས་ནི་མདོ་སྤྱད་གྱི་ཆོས་
 རིག་གི་ལྷ་གནས་ཤིན་དུ་གལ་ཆེན་གཉིས་ཡིན་སྟབས། འདས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་

148 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲེགས་པམ་གསུམ་པ།

བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་མཐུན་གཤིབ་མཉམ་འབྲེལ་བྱང་མ་ཐུབ་པའི་ཕམ་གྱིང་དང་།
ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་ནོར་འཛོལ་དེ་དག་ལ་སྦྱི་སྡོམ་བྱས་ཏེ། འབྱུང་འགྱུར་
ས་གནས་ཉི་ཆེ་རིང་ལུགས་པའི་ལྷ་བ་གྲུ་དོག་པོ་གཏན་བསྐྱར་གྱིས། བོད་
གངས་ཅན་པ་སྦྱིའི་མདུན་ལམ་བདེ་སྤྱག་ཐོག་མཐུན་གནས་མཉམ་རུབ་ཐུབ་
པའི་འབོད་བསྐྱལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཁྱུ་འདོད་བྱང་།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཅེ་ཁོག་ རྫོང་གི་བོད་སྡེ་ཁག

དང་པོ། སྤྱིའི་གནས་བབ།

ད་ལ་བཙུགས་པའི་རྫོང་ཁག་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཅེ་ཁོག་ནི་མ་ལྟོ་ཁྲལ་
ཀྱི་རྒྱབ་ལྟོ་ན་ཆགས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ཡར་སྡོན་ཅེ་ཁོག་པལ་ཆེར་རོང་
བོ་ནང་སོ་དང་ཤར་རྒྱབས་མགོན་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་མངའ་
ཞབས་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་བའི་ནང་ཅམ་ལ་དུད་ཁྱིམ་སྐོར་
ཞིག་རེབ་གོང་ནས། ད་ལྟའི་ཅེ་ཁོག་གི་ཡུལ་འདིར་སྤེལ་ས་ནས་འབྲོག་སྡེ་
ཆགས་པར་བཤད།

རྒྱ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་ཅེ་ཁོག་འདི་རེབ་གོང་ཤོག་པ་བརྩུ་གཉིས་
 གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཤད་ཅིང་། འདིའི་སྡེ་ཆོ་ཁག་གི་གནས་སྤངས་
 ཕལ་ཆེར་རེབ་གོང་ཤོག་པ་བརྩུ་གཉིས་བཤད་སྐབས་སོང་བེན་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 ད་ལྟའི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་བཅད་བཞོས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཀྱང་ཤེས་
 དགོས་པ་གལ་ཆེར་མཐོང་ནས། བསྐྱུ་ཙམ་འགོད་པ་ལ།

ཅེ་ཁོག་རྫོང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གུ་བཞི་མ་༤༠༨༩ ཡོད་ཅིང་། རྫོང་
 འདིའི་ཁོངས་སུ་ཁང་ཁག་བརྒྱད་དང་སྡེ་ཆོ་༥༤ ཡོད། རྫོང་ཡོངས་སུ་མི་འབོར་
 ༤༤༡༠༩ ཡོད་པའི་ནང་སོད་རིགས་མི་གྲངས་༤༩༧༥༥ ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༩ ནང་མ་ལྷོ་ཁུལ་དང་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་སྲིད་
 གཞུང་གཉིས་གོས་མོལ་བརྒྱད་ཅེ་ཁོག་རྫོང་འཛུགས་རྒྱུ་མོས་མཐུན་བྱུང་
 ཞིང་། ལོ་དེའི་ཟླ་༡༡ ཆོས་༡༩ དང་ཟླ་༡༩ ཆོས་༥ ཉིན་སོ་སོར་མི་དམངས་
 ཆོགས་ཆེན་བསྐོངས་ཏེ། ཅེ་ཁོག་རྫོང་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་བྱུང་བསྐྱེད་གས་
 བྱས།

དེང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ས་མིང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་རེ་བྱུང་
 གིས་དབྱད་ཚོམ་སྒྲེལ་ཏེ་ཅེ་ཁོག་གི་མིང་ལ་ཅེ་གཞུང་བེར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 མང་བོ་བགྲང་འདུག་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་དབྱུང་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་
 པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ལྷན་པ་ལྟན་པའི་ཅེ་ཁོག་གི་ས་མིང་ལ་སོད་རིགས་མཁས་
 པས་དབྱད་ཚོམ་བྲིས་ནས་འགྱུར་བ་ཐེབས་རྒྱུ་ད་ལམ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ལ།
 རྩོགས་གཞན་ཞིག་ནས་སྡོན་རབས་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྲགས་པའི་ཅེ་གཞུང་ནི་ཅེ་ཁོག་
 གི་ཡུལ་ཙམ་ལ་གོ་ན་བྱུང་ཆུང་སྟེ། སོག་པོའི་ཡུལ་རྒྱན་ཉིན་དང་། ཁོ་ཆེ་ཐེ་
 བའི་ཡུལ་ཁམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཅེ་གཞུང་དུ་གྲགས་པ་ལས། ད་ལྟའི་ཅེ་ཁོག་གི་
 ཡུལ་ཙམ་ལ་ཅེ་གཞུང་དུ་འབོད་པ་མ་ཡིན་པའང་ཤེས་དགོས།

ཆེ་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་དོར་དང་། མགོན་ཤུལ། སོ་ནག་ མགར་ཆེ།
དམེ་ཤུལ། ཀེ་འུ་སྡེ་ཀ་རིང་། ཁོ་ལེ་བྱི་ཆོ་ཁག་གསུམ། དབྱི་ས་བཅས་སྡེ་བ་བརྒྱ་
ཡིད་ཅིང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༦ ལོར་དེ་དག་བསྐྱེམས་པས་དུད་བྱིམ་༢༢༡༠ དང་།
མི་གྲངས་༩༤༩༢༩ ལྷག་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་རྒྱ་ཡིག་ཤོག་ངོས་
༡༡༤ ཏུ་བཤད་བཤད་འདུག་ཀྱང་། བོད་རིག་ཆོག་མངོན་ཆེན་མོར་ཆེ་ཁོག་
རྫོང་ཡོངས་ལ་མི་གྲངས་༤༤༡༠༩ ཡོད་པའི་ནང་བོད་རིགས་མི་གྲངས་༤༡༩༥༥
ཡོད་ཟེར་བས་དབྱད།

གཞིས་པ། ཆེ་ཁོག་གི་སྡེ་བ།

དང་པོ། ཏོར།

དོར་ནི་ཆེ་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ལ། དོར་དཔོན་
པོ་ཡང་རེབ་གོང་གི་བརྒྱ་དཔོན་(པེ་རུ་)བཞིའི་ནང་ཆོན་ཞིག་ཡིན། ཆོ་བ་འདི་
ཆེ་ཁོག་རྫོང་གི་རྒྱབ་བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་མཐའ་ན་སོ་ནག་ རྩོ་ན་སོག་
པོ་མདའ་ཆོན། རྒྱབ་ན་གཙང་ཨ་རིག་ བྱང་ན་མང་རའི་ལྷ་ཆང་དང་། ཆེ་
ཁོག་བོན་རྒྱ་བཅས་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན།

དོར་གྱི་ཁོངས་སུ། ༡ དཔོན་སྒྲོར། ༡ ར་ཆང་། ༩ རྟེན་ཆང་། ༤ ཡི་
ངོགས། ༥ ཤོག་མང་སོགས་སྡེ་ཆོ་དུ་མ་ཡོད། དཔོན་སྒྲོར་དང་། ར་ཆང་།
རྟེན་ཆང་། ཡི་ངོགས་བཅས་ལ་ཆོ་བ་བཞི་དང་། ཤོག་མང་ཞེས་པའི་ཁོངས་
ཀྱི་ཆོ་ཁག་ལ་གླིང་དུག་སྟེ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དོར་ཆོ་བཞི་གླིང་དུག་ཅེས་བཤད་སྟེ་ལ་
ཡོད།

སྒོ་དམར་ནས་མཆེད་དེ། རེབ་གོང་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་བཅན་མེད་ཚུ་རྒྱུད་དུ་འབྲོག་
ལས་གཉེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ ར་ཆང་། ༡ དགའ་བཅས་ཆོ་ཁག་
གཉིས་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༥ དང་མི་གངས་༡༡༥༥ ཡོད་ཅིང་།
ད་ལྟ་དུད་ཁྱིམ་༥༠༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད། ར་ཆང་བརྒྱ་དཔོན་ཆོས་སྦྱབས་
ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༥ ལོར་སྦྱོར་གྱིང་། ཕྱིས་མ་ལོ་ཁྲུལ་སྤྱི་དགའ་གི་འཕུས་མི་
དང་སྤྱིམས་ཁང་གི་སྤྱིམས་དཔོན་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་གཅིག་སྡོགས་བྱས་
པར་བཤད།

༡༡བཟོ་ཆང་། རྟེན་ཆང་ནི་རྟོར་གྱི་སྒྲོ་ན་ཆགས། ཤར་ན་ཡི་ངོགས་དང་སོ་ནག་
སྒྲོ་ན་སོག་པོ་མདའ་ཆན། རྒྱལ་དང་བྱང་ན་ཤོག་མང་བཅས་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྟེན་ཆང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༡༩ དང་མི་གངས་༥༡༥༠ ཡོད་པར་
བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ནང་བྱ་ཆང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༥། ནགས་བཟའ་ལ་དུད་ཁྱིམ་
༩༠། ར་ལུང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༠། རྒྱ་ར་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༥། ནགས་རྒྱ་ལ་དུད་ཁྱིམ་
༡༠། རྩེ་ལུང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༥། མདོ་བ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༠། རྟེན་ཆང་ལ་དུད་ཁྱིམ་
༡༠། སྐབས་དེར་རྟེན་ཆང་གི་དཔོན་པོ་ཆོ་བརྟན་དང་གཅིད་པ་བྱ་བ་གཉིས་
ཡིན་པར་བཤད།

༩། ཡི་ངོགས་ནི་རྟོར་གྱི་བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་སོ་ནག་དང་རྒྱལ་སྒྲོ་ན་
ཤོག་མང་། བྱང་ན་པོན་རྒྱ་དང་མང་རེ་སྤྱི་ཆང་སོགས་སུ་ས་འདབས་འདྲེས།

ཡི་ངོགས་དང་དམག་གསར་ཆོ་བ་གཉིས་ལ་ནང་དམེ་བྱང་ནས། སྤྱི་
ལོ་༡༩༥༠ ནང་དམག་གསར་ཆོ་བའི་དུད་ཁྱིམ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཉེན་གཤོལ་ལྟ་

བྱར་རྩ་ཁོག་དུ་སོང་ཞིང་། ཤུལ་ལུས་དག་ཅེ་ཆུའི་བཞུར་རྒྱུད་དུ་གནས་གཞིས་
ཆགས་རབས་ཟེར།

ཡུལ་མིའི་ངག་རྒྱན་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་ཡི་ངོགས་ལ་དུད་ཁྱིམ་
༡༥༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥
ལོར་ཡི་ངོགས་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༧༩ དང་མི་གངས་༧༤༠ ཡོད་པར་བཤད། དེ་
ལ་ནང་གསེས་སུ་ཤར་ཆང་དུད་ཁྱིམ་༡༠། ལ་སོག་དུད་ཁྱིམ་༡༠། ལ་རུ་དུད་
ཁྱིམ་༤༠། དཔོན་ཆང་དུད་ཁྱིམ་༡༠། རུ་ཞོལ་དུད་ཁྱིམ་༡༠། ལ་ཁྱ་དུད་ཁྱིམ་
༡༠།

ཡི་ངོགས་ཀྱི་དཔོན་གསེར་མོ་བྱ་བ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡི་
ངོགས་མི་དམངས་འཐུས་མི་དང་། རྒྱུས་ཀྱང་གི་འགན་ཁུར་ཟེར།
༥ ཤོག་མང་ནི་ཅེ་ཆུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིན་ཤིག་དང་འོར་གཞིས་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥
ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥༧ དང་མི་གངས་༡༠༤༩ ཡོད།

དེ་ལ་ནང་གསེས་སུ་དགའ་རི་དང་། བུད་ཅ། དཔའ་ཞུམ། རྩེ་ཆོན།
སྤྱ་ཀྱ། ཨ་འགོན། ཅེ་ཡིན་བཅས་ཆོ་རྒྱུད་དུག་བདུན་ཞིག་མཆིས།

དགའ་རི་ནི་ཉིན་ཤིག་དགའ་རི་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དུད་
ཁྱིམ་༤༠ མི་གངས་༡༠༠ ལྷག་ཡོད། སྐབས་དེར་དགའ་རི་དཔོན་པོ་ངག་
དབང་གིས་སྤྱོད་ཟེར།

བུད་ཅ། འདི་ནི་ཅེ་ཁོག་གི་རྒྱབ་བྱོགས་ཀྱི་བསེ་ལུང་བ་ན་ཆགས། སྤྱི་
ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ ཡོད་ཅིང་། རྩེ་དཔོན་རྟ་མཆོག་ཡིན། སྤྱི་ལོ་
༡༧༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༥ མི་གངས་༡༩༡ ཡོད་པར་བཤད།

དཔའ་ཞུམ། འདི་ཅེ་ཁོག་གི་རྒྱབ་བྱང་རྒྱ་རུལ་ཐང་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་
༡༧༥༠ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ དང་། དཔོན་པོ་པད་མ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་

དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༤༠༡ ཡོད།

སྤེལ་བཤུགས། འདི་ནི་ཆེ་ཁོག་གི་བྱ་བ་དོན་འཁུར་བཤུགས། གླིང་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༩༥ དང་མི་གངས་༥༩༩ ཡོད།

སྐྱུ་ཁྱུ། དེ་ནི་དེ་དོར་གྱི་བྱ་བ་བྱང་བཤུགས། གླིང་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་དུད་
ཁྱིམ་༩༠ ཡོད་ཅིང་དཔོན་པོ་དོར་རྒྱལ་ཡིན། གླིང་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་
༩༥ དང་མི་གངས་༩༩༠ ཡོད།

ཨ་འགོན། འདི་ནི་ཉིན་ཤིག་བཤུགས། དེ་བཞིན་ཨ་འགོན་ནས་མཆེད་
ཟེར། གླིང་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༠ དང་དཔོན་པོ་དཔལ་ཆེ་ཡིན། གླིང་
ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༥ མི་གངས་༩༩༩ ཡོད།

གཉིས་པ། མགོན་ཤུལ་ཆོ་བ་བཟུ།

མགོན་ཤུལ་ནི་ཆེ་ཁོག་གི་ཤར་དོན་འཁུར་བཤུགས། ཤར་བྱ་སྤྱོད་བསང་
ཁོག་དང་། ལྷོ་ན་སོག་པོའི་བྲག་དམར། བྱ་བ་དཔྱི་ས། བྱང་བ་དཔེ་ཤུལ་
སོགས་སྤེལ་ཆོ་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན།

མགོན་ཤུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་སྒྲར་བ་དང་། ཁོ་སྒྲོང་། བར་སྒྲོར། བྲག་
ལྷང་། དམར་སྒྲོར། བྲགས་སྒྲོར། སོག་སྒྲོར། དཔོན་སྒྲོར། ལྷགས་སོ་སོགས་
ཡོད།

གླིང་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ལྷ་མ་ པར་རྒྱ་བྲག་གཞུང་གིས་ཕྱོགས་བསྐྱོམས་བྱས་
པ་ལྟར་ན། མགོན་ཤུལ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༥༩༦ དང་མི་གངས་༩༩༡༩ ཡོད་པར་
བཤད་ཅིང་། གླིང་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༠༠ དང་མི་གངས་༩༠༠༠ ལྷག་
ཡོད་འདུག

གངས་ཀྱི་ཡོད།

ཐུགས་སྐྱོར། ཆོ་བ་འདི་དོན་དཀར་གྱི་ལྟོ་ན་ཆགས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༩༡ ཡོད། སྐབས་དེའི་དཔོན་པོ་ཀོ་ལྷ་ཡིན།

སོག་སྐྱོར། འདི་ནི་ཁོ་ཉིན་ཞེས་པའི་སར་ཆགས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
དུད་གངས་༡༡ དང་མི་གངས་༡༥ ཡོད་ཅིང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་སོག་སྐྱོར་
དང་ཐུགས་སྐྱོར་གཉིས་བསྐྱེད་པས་དུད་ཁྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༤༤ ཡོད།

དཔོན་སྐྱོར། འདི་ནི་དོན་དཀར་གྱི་ལྟོ་ན་ཆགས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༡༡༠ ཡོད་ཅིང་། ལྷོ་བ་འདི་མགོན་ཤུལ་དཔོན་པོའི་ཐད་སྐྱོང་འོག་
ཡོད་ཅིང་། ཆོ་བའི་ནང་ཁུལ་གྱི་དོན་དག་ཚུང་གས་རིགས་ཐག་གཅོད་བྱེད་
མཁན་ནི། ལྷོ་དཔོན་དོན་རིན་ཆེན་ཡིན་ཟེར། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དཔོན་
སྐྱོར་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༦༠ མི་གངས་༡༠༠༠ ལྷག་ཡོད། ལྷགས་སོ། འདི་ནི་དོ་
དཀར་གྱི་ལྟོ་དོས་ན་ཆགས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༧ དང་མི་གངས་
༡༡༠ ཡོད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༤ དང་མི་གངས་༧༠ ཡོད།

གསུམ་པ། སོ་ནག

སོ་ནག་ནི་ཆེ་ཁོག་གི་དཀྱིལ་དབུས་ལྷ་བུར་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་
མགར་ཆེ་དང་། ལྷོར་གཙང་ཨ་རིག་ རྒྱབ་ན་པོན་བརྒྱ་བཅས་ཡོད། སོ་ནག་
ལ་ནང་གསེས་སུ་ལྷགས་རུ་དང་། གནམ་ཐར་རྒྱལ། དམེ་སྐྱོར། ཆོ་ལྷ་རྒྱལ།
བན་པོ་བཅས་ཆོ་བ་ལྷ་ཡོད།

ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་སོ་ནག་དུད་ཁྱིམ་༤༡༡ དང་མི་གངས་༡༧༡༤ ཡོད་
ཅིང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༧༠༩ དང་མི་གངས་༡༡༠༥ ཡོད་པར་

བཤད། སོ་ནག་དཔོན་པོ་ཐ་མ་བན་པོ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་སྐྱེས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩
རྗེས་སུ་ཆུ་ཁྲ་གི་འགན་ཁུར། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་འདས་གོངས་སུ་ཕྱིན།

སྐུ་གསར་རུ། འདི་སོ་ནག་གི་བྱང་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་
ཁྱིམ་༡༩༠ ཡོད་ཅིང་། ཐ་མའི་དཔོན་པོ་དཔོན་པོ་སྐྱེ་བའི་དང་ཆོས་དར་གཞིས་
ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ ལྷག་དང་མི་གངས་༡༠༧༩ ཡོད།

གནམ་རྒྱ་ཐར། འདི་ནི་སོ་ནག་གི་ཤར་བྱང་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩
ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ དང་མི་གངས་༡༠༠ ལྷག སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་
༩༠ དང་མི་གངས་༩༧༠ ཡོད།

དམེ་སྐོར། འདི་སོ་ནག་གི་ཤར་མཐའ་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༩༠ ལྷག་མཆིས། དམེ་སྐོར་ནི་སོ་ནག་དཔོན་པོ་མགོན་པོ་རྒྱལ་
གཞིས་སྡོད་བྱེད་ས་ཡིན་འདུག སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ དང་མི་གངས་
༡༡༩ ཡོད།

ཆོ་ལྷ་རྒྱལ། འདི་སོ་ནག་གི་སྟོན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་དུད་ཁྱིམ་
༡༠༠ ལྷག་དང་མི་གངས་༥༠༠ ཅུ་ཡོད། ཐ་མའི་སྡེ་དཔོན་ནི་ཨ་པོ་དཀའ་
བྱ་བ་ཡིན་འདུག སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༩ དང་མི་གངས་༩༧༩ ལྷག

བན་པོ། སོ་ནག་གི་རྒྱབ་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠
ལྷག་དང་མི་གངས་༥༠༠ ལྷག ཐ་མའི་དཔོན་པོ་བསམ་གཏན་ཡིན། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ མི་གངས་༩༩༩ ལྷག་ཡོད་འདུག

མགར་ཅེ། འདི་ནི་ཅེ་ཁོག་གི་དཀྱིལ་སྟོན་ཆགས། ཤར་ན་དཔྱི་ས་དང་
མགོན་ཤུལ། སྟོན་སོག་པོ་མདའ་ཚན། རྒྱབ་ངོས་ན་སོ་ནག་དང་པོན་རྒྱལ།
བྱང་མཐའ་ན་ཀོའུ་སྡེ་ཀ་རིང་དང་ཁོ་ལེ་བྱི་ལྷ་བཅས་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ལོ་བར་མགར་ཅེ་རྒྱུས་སུ་བསྐྱར་ཅིང་། སྤྱི་

ལོ་༡༩༥༡ ལོར་མགར་ཅེ་ཆུས་ཞེས་པ་ཤར་རྒྱུང་ཀྱང་ཉེ་རུ་བསྐྱུར། ལོ་༡༩༥༡
ལོར་ཤར་རྒྱུང་ཀྱང་ཉེ་ཞེས་པ་ཆ་སྒོར་ཞང་དུ་བསྐྱུར། མགར་ཅེ་ལ་ནང་གསེས་
སུ་ལྷག་ཡན་དང་། རྟོ་ཐང་། གོན་ཚྱུ་ལྷ། རྟོ་ཏ། ཐང་སྒོར་། རྒྱ་ཆང་། ལྷ་
ལྷག་བསེ་ཆང་སོགས་ཡོད། ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༩༧ དང་མི་གངས་
༡༡༡༡ ལྷག་ཡོད། མགར་ཅེ་དེ་དཔོན་པོ་ཐ་མ་ནི་ལྷ་འབུམ་ཡིན། ཁོང་གི་ལོ་
༡༩༠༥ ལོར་སྐྱེས་ཤིང་། རྒྱུང་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་། ཕྱིས་གོ་མིན་ཏང་ནང་
ལ་ཞུགས་པས། ཁ་ཆེ་ལྷ་པུ་རྒྱང་གི་ས་གནས་དོན་གཅོད་ལྷ་བུར་གྱུར།

ལོ་༡༩༥༦ ལོར་ཁ་ཆེ་ལྷ་པུ་རྒྱང་གིས་མགར་ཅེ་དཔོན་པོ་ལྷ་འབུམ་
མགར་ཅེ་དཔོན་པའི་དགེ་བསྐྱོས་དང་། མགར་ཅེ་དཔོན་པོ་གཅིག་ལྷགས་
སུ་བསྐོ་འདོག་བྱས། ལྷགས་དེར་ཁོའི་མངའ་འོག་དུ་དུད་ཁྱིམ་༤༠༠ ལྷག་ཡོད།
ལོ་༡༩༥༡ ལོའི་རབ་འོག་གི་དུད་ཁྱིམ་ཞིབ་བཤེར་ཐོ་གངས་སུ་ཁོ་བར་དུད་
ཁྱིམ་༧༠༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད། ཕྱིས་ལྷ་འབུམ་མ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་གོས་ཀྱི་ལྷ་ལྷ་
ཞི་གཞོན་པའི་གོ་སར་བཞག།

ལྷག་ཡན། མགར་ཅེ་དེ་ཤར་མཐའ་ན་ཆགས། ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དུད་
ཁྱིམ་༡༦ དང་མི་གངས་༡༡༡ ཡོད་པར་བཤད།

ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥༠ དང་། མི་གངས་༧༡༩ ཡོད། ལྷགས་
དེའི་མགར་ཅེ་དཔོན་པོ་ལྷ་འབུམ་རྒྱལ་འདིར་སྡོད་པར་བཤད།

རྟོ་ཐང་། མགར་ཅེ་དེ་བར་རྒྱུད་དུ་ཆགས། ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དུད་
ཁྱིམ་༤༠ དང་དཔོན་པོ་ལོ་གོ་ཡིན། ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་
མི་གངས་༤༤༡ ཡོད་འདུག།

གོན་ཚྱུ་ལྷ། འདི་ནི་མགར་ཅེ་དེ་ལྷོ་མཐའ་ན་ཆགས། ལྷོ་སོག་པོ་མངའ་
ཆན་ཡོད། ལོ་༡༩༥༠ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ དང་། ཆོ་དཔོན་གཡང་ལོ་ཡིན།

རྩ་དྲུག་ལྷན་འདུས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆགས། ལྷ་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༤༠ དང་ཆོ་དཔོན་པད་མ་སྐལ་བཟང་ཡིན། ལྷ་ལོ་༡༩༥༢ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ དང་མི་གངས་༥༠༠ ཡོད་པར་བཤད།

སྐུ་ཆེན་ལྷན་འདུས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆགས། ལྷ་ལོ་
༡༩༥༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༩ དང་མི་གངས་༣༥༩། ལྷ་ལོ་༡༩༥༢ ལོར་དུད་
ཁྱིམ་༢༥ མི་གངས་༣༥༩ ཡོད་འདུག

ཆུ་ཆང་། འདི་ཡང་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆགས། ལྷ་ལོ་༡༩༥༠
ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༠ ཅམ་ཡོད་འདུག ལྷ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ཆུ་ཆང་དང་ལྷ་སྐྱོད་
གཉིས་བསྡེམས་པས་དུད་ཁྱིམ་༥༩ མི་གངས་༣༥༩ ཡོད་པར་བཤད། ལྷ་ལོ་
༡༩༥༢ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༠ མི་གངས་༣༥༠ ཡོད།

ལྷ་སྐྱོད་ འདི་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆགས། ལྷ་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་
ཁྱིམ་༩༠ ཅམ་དང་། ལྷ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ལྷ་སྐྱོད་དང་ཆུ་ཆང་གཉིས་བསྡེམས་
པས་དུད་ཁྱིམ་༥༩ མི་གངས་༣༥༩། ལྷ་ལོ་༡༩༥༢ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༠ མི་གངས་
༤༥༠ ཡོད་པར་བཤད།

ལྷ་སྐྱོད་དཔོན་པོ་འཛིགས་སྐྱོད་ཆུ་དམར་བོད་དུ་སྐྱེའམ་ནས་ཆུས་
ཀྱང་གི་འགན་ཁུར།

བསེ་ཆང་། འདི་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆགས། ལྷ་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༣༠ དཔོན་པོ་ལྷ་སྐྱོད་ཆུ་ཡིན། ལྷ་ལོ་༡༩༥༢ ལོར་བསེ་ཆང་ལ་
དུད་ཁྱིམ་༣༠ མི་གངས་༣༥༠ ཡོད།

བཞི་བ། དམེ་ཤུལ།

དམེ་ཤུལ་ནི་ཆེ་ཁོག་གི་ཤར་རྒྱུད་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་མདོ་བ་དང་།
ལྷོ་ན་མགོ་ན་ཤུལ། ལུབ་དུ་སོ་ནག བྱང་ན་གོ་ལུ་སྒྲེ་ཀ་རིང་བཅས་ཡིད།

དམེ་ཤུལ་དུ་རྒྱ་བོ་ཆེ་རྒྱུད་ཉི་ཤུ་ལྷག་འབབ་ཅིང་། དེ་དག་ལས་རིང་
ཤོས་ནི་དམེ་ཤུལ་རྒྱ་བོ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་བརྒྱུད་ནས་རོང་བོ་དགུ་རྒྱུར་
འདྲེས། རོང་བོ་དགུ་རྒྱུད་མགོ་ཁྲུངས་གཙོ་བོ་ལྷ་མཆོ་ཞེས་པའང་དམེ་ཤུལ་
ཁྱི་ཁོངས་ན་ཡོད།

དམེ་ཤུལ་ཁྱི་ནགས་ཚལ་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་ཁྱོན་༥༡༡༡ ཡོད་ཅིང་། གསེམ་
སྤྲོད་དང་། ལྷག་པ། ཤུག་པ། གཡེར་སོགས་ཤིང་སྤྲ་འདྲོམས་ཤིང་། ནགས་
ཚལ་ལ་བརྟེན་པའི་འདབ་ཆགས་དང་། རི་དགས་མང་བོ་ཡོད།

བཤད་སྒྲོས་སུ་དམེ་ཤུལ་འདི་སྤར་རོང་བོ་སྤེ་བདུན་གྱི་གས་ཡིན་ཀྱང་།
ནང་དམེ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཆེ་གཞུང་ཡུལ་དུ་བྱོལ་བྱས་པར་གྲགས།
དམེ་ཤུལ་ཁྱི་ཁོངས་སུ་སྤྲགས་པ་དང་། དཔོན་སྒྲོར། དོམ་ལུང་། སྤར་བ།
གཞོན་ཟུར། ཁ་ཆེ། ཁེར་རུ། ཡག་ཟ། གོར་མགོ་བཅས་སྤེ་ཁག་དུ་མ་ཡོད་
འདུག སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་ཟླ་༥ པར་ཕྱོགས་བསྒྲུལ་བྱས་པ་ལྟར་ན། དམེ་
ཤུལ་ལ་དུད་ཁྱི་༤༠༥ མི་གངས་༡༥༩ ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་
ཁྱི་༥༥༤ དང་མི་གངས་༡༡༥༤ ཡོད་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་ཡར་སྔོན་དམེ་ཤུལ་འདི་སྤར་དཔོན་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་
བསྐྱུངས་པར་བཤད་ཅིང་། དམེ་ཤུལ་གྱི་མཇུག་མཐའི་དཔོན་པོ་སྤར་མ་འབུམ་
ཡིན། ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༨༧༩ ལོར་སྐྱེས་ཤིང་། ཕྱིས་མ་ལོ་ཁྲུལ་སྤྲིད་གཞུང་གི་
འབྲས་མི་དང་མི་དམངས་ཀྱི་འབྲས་མི་བཅས་འགན་ཁུར་ཐོབ་པར་བཤད།

སྐར་དཔེ་ཤུལ་ལ་དཔོན་བཅུན་ཐར་བྱ་བ་ཞིག་བྱང་ཞིང་། ཉེན་སེར་
མོ་བ་ཡིན། ཁོང་ལ་སྡེ་འབངས་ཀྱིས་བེ་དུ་བཏགས། དེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་སྐྱེས་
ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧ ལོའི་རྩེ་ནས་མ་ལོ་ཁྲུལ་སྤྱི་ལོ་གཙོ་འཛིན་གཞོན་
པའི་གོ་གནས་ཐོབ་ཟེར།

སྐུགས་པ། འདི་ནི་ཆེ་གཞུང་གི་ཤར་མཐའི་ཚུ་ཁོག་ཚུ་བོ་དང་། རི་
དགའ་ཚུ་བོའི་བཞུར་ཚུད་དུ་ཆགས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༠
དང་དཔོན་པོ་མཁའ་མོ་བྱ་བ་ཡིན་ཟེར།

དཔོན་སྐོར། འདི་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་རུ་སྐོར་བཞི་དང་། དུད་ཁྱིམ་
༥༠། དཔོན་པོ་བསྟན་འཛིན་ཡིན།

དོམ་ལུང་། འདི་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༠ དང་། དཔོན་
པོ་སྐོར་ག

སྐར་བ། འདི་ནི་ཆེ་གཞུང་ཤར་ཚུད་ཚུ་ཁོག་ཚུ་དང་། མར་ཁུ་
ཚུ་ཚུད་ཀྱི་བྱང་ཐོལ་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ དང་། དཔོན་
པོ་རྡོ་རྗེ།

གདོང་ཟུར། འདི་ནི་དཔེ་ཤུལ་ཚུ་བོའི་རྒྱབ་དོགས་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་
༡༧༤༧ ལོའི་སྡོན་ཚམ་ལ་ནང་དཔེ་བྱང་བས་དུད་ཁྱིམ་སྐོར་ཞིག་སྐྱབ་ཕྱགས་
ལ་བྲོས་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠ དང་། དཔོན་པོ་དབྱངས་
གསལ་ཏེ་གཅེས་མིང་ལ་དབྱངས་ལྟ་ཟེར།

ཁ་ཆེ། འདི་ནི་དཔེ་ཤུལ་ཚུ་བོའི་བཞུར་ཚུད་དུ་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠
ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠ དང་། དཔོན་པོ་ལྷ་རྡོ་ཡིན།

ཁེར་རུ། འདི་དཔེ་ཤུལ་ཚུ་བོའི་རྒྱབ་ཚུད་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༤༠ དང་མི་གངས་༡༠༠། དཔོན་པོ་རྒྱལ་ལོ་ཡིན།

ཡག་ཟ། འདི་ཤར་མ་ཐང་གི་ཕྱོགས་ན་ཆགས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༡༠ དང་། དཔོན་པོ་ཆོ་བརྟན་རྒྱལ་བོ་ཡིན།

ནོར་འཁོ། འདི་ཆེ་ཁོག་གི་བར་ད་ཀྱི་ལ་ཤ་སྟེ་རིའི་ལྷོ་འདབས་ན་ཆགས།
ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༢ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༠ མི་གངས་༡༠༠ ཡོད་ཅིང་དཔོན་པོ་དགོ་ལྷ་
ཡིན། སྤར་གྱི་ནོར་འཁོའི་འཛིགས་སེར་ཞེས་པའི་ངག་པ་སྐད་གྲགས་ཅན་དེ་
ཡང་འདི་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྟུག།

ལྷ་བ། ཀོ་ཁུ་སྟེ་ཀ་རིང་།

ཀོ་ཁུ་སྟེ་ཀ་རིང་ནི་ཆེ་ཁོག་གི་ཤར་བྱང་ན་ཆགས། ཤར་ཕྱོགས་ན་མཚོ་
ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་མི་ཉར་༤༥༠༠ ཡོད་པའི་ཨ་བྱེས་བྱ་བྱང་དང་། ལྷོར་དམེ་
ཤུལ། ལུབ་མཐའ་ན་སོ་ནག་དང་བོན་བརྒྱ་དང་། མཚོ་ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་
མི་ཉར་༤༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པའི་ཤ་སྟེ་རི་བོ་ཡང་། ཀོ་ཁུ་སྟེ་ཀ་རིང་དང་སོ་ནག་
གཞིས་དབྱེ་མཚམས་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རི་རྒྱུད་ཡིན། བྱང་རྒྱུད་ན་སྟོན་ཆོས་སོགས་
ཡོད།

ད་དུང་འདིའི་བྱང་རྒྱུད་ན་མཚོ་ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་མི་ཉར་༥༠༠༠
ལྷག་ཡོད་པའི་རྩ་དམར་རི་བོ་དང་། དེའི་རི་སྟེང་དུ་མཚོ་ལྷོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

ཀོ་ཁུ་སྟེ་ཀ་རིང་ནི་ལོ་ངོ་༡༠༠ གོང་ལ་རེབ་གོང་ཀོ་ཁུ་སྟེ་ཀ་རིང་ནས་
འདིར་མཆེད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཀོ་ཁུ་སྟེ་ཀ་རིང་ལ་ཆོ་ཁག་བདུན་ཡོད་པ་
བསྟོམས་པས་དུད་ཁྱིམ་༡༢༢ མི་གངས་༢༩༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད།

ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་ཆོ་ཁག་རྒྱག་ཡོད་པར་བསྟོམས་པས་དུད་ཁྱིམ་༡༡༠
དང་། མི་གངས་༤༤༤ ཡོད་ཟེར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་ཀོ་ལུ་སྡེ་ལ་ཆོ་ཁག་དགུ་ཡོད་པ་དག་ནི། རྒྱལ་ས་ས་
དང་། དཔོན་སྐོར། གྲོ་ཆང་། གཤུང་རྒྱུད། དབང་རྒྱ། རྒྱ་ཆང་། དཔལ་
མཆོག་ཁོ་རྒྱ། བན་ལོག་བཅས་ཡིན།

ཀོ་ལུ་སྡེ་དཔོན་པོ་ཐ་མ་ནི་ལྷག་ས་ཐར་རྒྱལ་ཡིན་ལ། ཁོང་༡༩༡༡ ལོར་
སྐྱེས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོའི་རྒྱུས་ནས་ཆེ་ཁོག་རྫོང་སྤྱི་གྲོས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་།
སྤྱི་གཞུང་གི་འཐུས་མི་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་སོབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ཡས་མས་
ལུ་ཀོ་ལུ་སྡེ་ཀ་རིང་ལ་པེ་དུ་དཔོན་ཆེ་རིང་བན་སྐྱོང་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་
ཅིང་། ལྷན་ཆེ་ཁོག་རྫོང་སྤྱི་གྲོས་ཀྱི་ལུ་འཐུས་མི་བྱས་ཟེར། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་
མ་རྟོགས།

རྒྱལ་ས་ས། འདི་ནི་སྟོབས་ལྷན་ཞེས་པའི་སར་ཆགས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤
ལོར་དུད་བྱིས་༡༠ དང་། མི་གངས་༤༧ ཡོད། དཔོན་པོ་དཀོན་ལྷ་རྒྱལ།

དཔོན་སྐོར། འདི་སྟོབས་ལྷན་གྲང་ཆེན་ན་ཆགས་ཀྱང་། དཔོན་སྐོར་
ཀྱི་དུད་བྱིས་བྱེད་ཀ་ཅམ་ཀ་རིང་ན་ཡོད་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་དུད་བྱིས་
༥༠ དང་། མི་གངས་༡༥༠ ཡོད་པར་བཤད།

གྲོ་ཆང་། འདི་སྟོབས་ལྷན་གྲང་ཆེན་ན་ཆགས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་
དུད་བྱིས་༡༠ དང་། མི་གངས་༡༠༠ ཅམ་ཡོད་ལ་དཔོན་པོ་འབྲུག་རྒྱལ།

གཤུང་རྒྱུད། འདི་སྟོབས་ལྷན་ཀ་རིང་ངམ་གྲང་ཆེན་ན་ཆགས། ༡༩༥༤
ལོར་དུད་བྱིས་༡༠ དང་། མི་གངས་༡༠༠ ཡོད་ལ་དཔོན་པོ་གཙོད་ལེ།

དབང་རྒྱ། འདི་སྟོབས་ལྷན་ཀ་རིང་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་
དུད་བྱིས་༡༠ དང་། མི་གངས་༡༠༠། དཔོན་པོ་རིན་ཆེན་འབུམ་ཡིན།

རྒྱ་ཆང་། འདི་སྟོབས་ལྷན་ན་ཆགས་ཤིང་རེབ་གོང་ཀོ་ལུ་སྡེ་ཀ་རིང་ནས་
མཆོད། ༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༤༠ མི་གངས་༤༠༠། དཔོན་པོ་ཆོས་སྤྱིང་།

དཔའ་མཆོག་ འདི་ཡང་སྟོབས་ལྡན་ན་ཆགས། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་
 ཏུད་ཁྱིམ་༤༠ མི་གངས་༡༠༠། དཔོན་པོ་དཔའ་ཆེ་རྒྱལ།
 ཁོ་རྒྱ། འདི་ཡང་སྟོབས་ལྡན་ན་ཆགས། རེབ་གོང་གོ་འཁྱེད་ནས་མཆེད།
 ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཏུད་ཁྱིམ་༤ མི་གངས་༥༠། དཔོན་པོ་སྐར་མ།
 བན་ལོག་ འདི་ཡང་སྟོབས་ལྡན་ན་ཆགས། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་ཏུད་
 ཁྱིམ་༡༠ མི་གངས་༤༠ ཡོད།

དུག་པ། ཁོ་ལེ་ཁྱི་ཆོ་བ་གསུམ་མམ། ཁེ་རུ་ཁྱི་ལྷ།

འདི་ལོ་མིང་འབྲི་ཚུལ་ལ་ཁོ་ལེ་ཁྱི་ལྷ་དང་། ཁེ་རུ་ཁྱི་ལྷ་ཞེས་མི་འབྲེ་བ་
 ཏུ་མ་མཐོང་ཡང་འཐད་ལྡན་གང་ཡིན་མ་ཤེས། འདི་ཆེ་གཞུང་གི་བྱང་རྒྱུད་
 བླ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་གོ་འཁྱེད་ཀ་རིང་དང་། ལྟོར་བོན་བརྒྱ། ལུབ་ཏུ་མང་
 རེ་ལྷུ་ཆང་། བྱང་ན་ཁྱི་ཀའི་རིང་ན་བཅས་ཡོད། འདི་ལྟར་དཔེ་ཤུལ་གྱི་ཁོངས་
 གཏོགས་ཤིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། དཔེ་ཤུལ་ཁ་ཆེ་ལྷ་པུ་སྤང་གིས་དབང་
 རྒྱུར་ལས་ཐར་བ་ནས། ལྷེ་བ་འདིས་རང་མགོ་བཟུང་བར་བཤད།

ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཁེ་རུ་ཁྱིམ་ལྷ་ལ། ཁེ་རུ། ཨ་དགྲ། ཁྱི་ལྷ། ཏུ་སྐྱོར་
 བཅས་ཡོད་པ་བསྟོམས་པས་ཏུད་ཁྱིམ་༩༤ དང་། མི་གངས་༡༡༥ ཡོད། ཟ࿃་
 ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཏུད་ཁྱིམ་༡༡༩ དང་མི་གངས་༥༤༧ ཡོད་པར་བཤད།

རྒྱ་དམར་བོད་ཏུ་སྟོབས་སྐབས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཆེ་སྒྲོང་ངམ་ཆེ་དོ་ཡིན།
 ཁོང་ཟ࿃་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་སྐྱེས། ཕྱིས་ཆེ་གཞུང་རྫོང་གི་དགོས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་
 སྟོབས་ལྡན་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུས་ཀྱང་གི་འགན་ཁུར།

ཁེ་རུ། འདི་ནི་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལུབ་ལྟོ་ན་ཆགས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༠ དང་མི་གངས་༡༠༠ ཡོད་ཅིང་། སྐབས་
དེའི་དཔོན་པོ་ཆེ་སྐྱོང་གི་བུའི་མིང་ལ་པད་མ་འབུམ་ཟེས། ཁྱི་ལྷ། འདི་ནི་སྟོབས་
ལྷན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོའི་དོ་ལུང་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠ མི་གངས་
༡༠༠། དཔོན་པོ་དོན་གྲུབ།

ཁ་དུག འདི་ཡང་དོ་ལུང་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥
དང་མི་གངས་༡༠༠། དཔོན་པོ་སྐུ་རྒྱལ། ཨ་སྒྲོ། འདི་ཡང་སྟོབས་ལྷན་གྱི་རྒྱབ་
སྐྱོ་དོ་ལུང་ན་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༡༠༠།
དཔོན་པོ་ཆེ་སྐྱོང་ཡིན་འདུག

བུདྲན་པ། རོང་བོ་སྡེ་གསུམ།

རོང་བོ་སྡེ་བ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་ནི། ཆེ་གཞུང་ན་མོ་མན་དང་། ཀ་
ཆེ་ཆུང་། ཉེན་ཤིག་ཆེ་ཆུང་དུ་གཞིས་ཆགས་པའི་འབྲོག་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་
ལ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ནམ་ཐར་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་
ཆ་ཁག་ཅིག་དུ་རོང་བོ་ཤ་བི་ནར་ཞེས་བྲིས་འདུག འདིའི་ཤར་ན་ཉོར་དང་།
སྟོ་རྒྱབ་ན་གཙང་ཨ་རིག་ རྒྱབ་ན་འབའ་ལུང་མགོ་མང་། བྱང་ན་མང་རའི་
སྐྱ་ཆང་སོགས་ཡོད།

རོང་བོ་སྡེ་གསུམ་ནི་སྤྱི་དཀར་དང་། སྤྱི་ནག་ མི་སྐྱུ་གསུམ་ཡིན་ལ།
ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱུ་མཆོ་སྐྱེ་ཕྱེད་གཞིས་པ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་མཆོ་དགུང་
གངས་སུམ་རུ་བ་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༤ ལོར་སོག་པོ་ཆེང་མང་གིས་སྤྱི་མར་བཀྱར།
དགུང་གངས་སོ་བརྒྱད་པ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༤ ལོར་ལྷ་རྩེ་བྲག་སྐྱ་བའི་གདུང་རྒྱུད་
འབྲུངས་གཞིས་སོགས་ཉེ་དུ་མི་བྲིས་མང་བོ་འབྲོག་རུར་སྤངས་པ་ལ་མི་སྐྱུ་ཆང་

དུ་གཤམ། དགུང་གངས་ང་བདུན་པར་དཔོན་རྩ་ནང་གིས་བདེ་ཆེན་ཆོས་
 གྱི་རྒྱལ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་སོགས་ཕུལ་ཅིང་། རྩ་ནང་གི་མངའ་འབངས་སུ་
 གཏོགས་པ་ཤ་བེ་ནར་རམ། སྤྲུལ་པ་ནག་དུ་གཤམ་པ་གཉིས་ཤར་ཆང་གི་
 ལྷ་འབངས་སུ་སྦྱར་བ་བཅས་ཡིན་ནོ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་རེབ་གོང་ཤོག་ཁའི་མི་གངས། དུད་གངས། ཕུགས་
 གངས་བཅས་ཀྱི་སྒྲུལ་རྩིས་རེའུ་མིག་དུ། རོང་བོ་ཤ་བེ་ནར་ལ་དུད་བྱིས་༥༡༠
 ཡོད་པར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོའི་ཆེ་ཁོག་གི་ཆོ་བ་བཅུ་འེ་མི་
 འཕོར་ཞིབ་བཤེར་རེའུ་མིག་དུ། རོང་བོ་སྤེ་གསུམ་ལ་དུད་བྱིས་༡༡༤ དང་མི་
 གངས་༡༤༤༧ ཡོད་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་གང་བདེན་མ་ངེས། ཆེ་ཁོག་
 ནས་འབྱོར་བའི་ཡིག་ཆ་ལ་གཞིགས་ན། ད་ལྟ་རོང་བོ་སྤེ་གསུམ་ལ་དུད་བྱིས་
 ༡༡༠༠ དང་མི་གངས་༡༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད།

འཇིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རོང་བོའི་གདན་རབས་སུ། རོང་བོ་སྤེ་
 གསུམ་ལས་མི་སྦྱ་ཆང་གི་དུད་གངས་དང་མི་འཕོར་བཤད་མི་འདུག་ཀྱང་། ད་
 ལྟ་སྤྲུལ་པ་ནག་གཉིས་ལ་དུད་བྱིས་༤༦༠ ལྷག་དང་། མི་གངས་༡༤༠༠ ལྷག་
 ཡོད་པར་བཤད།²

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལྷག་རོང་བོ་སྤེ་གསུམ་གྱི་དཔོན་པོ་ལྷ་ལྷ་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
 ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་སྦྱེས་ཤིང་། བོད་རྒྱ་ནག་གིས་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པ་
 ནས་ཆེ་ཁོག་སྤེ་གཞུང་གི་ཡུ་ཡོན་དང་། ཆེ་ཁོག་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གཞོན་
 པ། མ་སྒྲའི་འབྲིང་རིམ་སྤྱི་མས་ཁང་གི་སྤྱི་མས་ཞིབ་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་འགན་
 ཐོབ་པར་བཤད།

སྤྲུལ་པ་ལ། ཆོ་དཔོན། བོང་ཤུལ། བང་ཐ་མ། མགོན་ལུང་། མགོ་
 སྤོ། རྩེ་དཀར། རྟོར་ཆང་། མ་དགེ ཤ་བང་། རྟོར་རྒྱ། མཆིད་ཆ། ཆོ་

དཔོན། ཉི་ར་བཅས་ཆོ་བ་བརྩ་གསུམ་ཡོད།

སྤྱ་ནག་ལ། བཟོས། བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ། ཀང་ཚ། བཞོན་ཤུལ། རི་
མེར། རྩ་མ། བཀར་བ། འཇའ་མོ། ཅོང་ལ། ཚང་། བཀར་རྩུང་། རྩུང་ཚང་།
ཨ་ཤོང་། བཞོ་ཚང་། ཉི་ར་མེལ་བཅས་ཆོ་སྐོར་བརྩ་དྲུག་ཡོད་ལ། རྩེ་ཡིག་
ཆ་འགའ་ཞིག་དུ་ཆོ་སྐོར་འདི་དག་གི་དུད་གངས་མང་ཤོས་ཤིག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠
དོན་གངས་ལ་དང་ང་ཚྭ་གས་སུ་སོང་བར་བཤད།

སྤྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ལ་ཅ་འགྲུ་ཟེར་ཞིང་། མི་རྒྱུད་ལ་
ལྟོས་པ་མེད་པར་མི་མང་གིས་འདོད་མོས་ཡོད་མཁན་ཀྱི་འོས་སྡོ་ཤར་ཆང་ལ་
ཤུལ་ཏེ་བསྐོ་བཞག་གནང་དགོས་ཤིང་། ལོ་གསུམ་རེའི་ནང་དུ་བརྗེས་སྡོ་བྱེད་
པ་སྤྱིར་བཏང་དང་། འགའ་རེ་ལོ་མང་རབས་ལ་ཅ་འགྲུར་བསྐད་པ་སྤྱ་ནག་
བ་བཞེས་པ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་ཅ་འགྲུར་བསྐད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།

རོང་བོ་ཤ་བི་ནར་ཀྱི་ཅ་འགྲུའི་ཐོག་མ་ནི་སྤྱ་དཀར་སྤྱ་མ་རྒྱབས་བྱ་བ་
ཡིན་ལ། སྤྱ་ནག་སྤྱ་གས། སྤྱ་དཀར་ཉི་ར་རྩེ་བན་ལོ། སྤྱ་ནག་རྩུ་མའི་དོ་
དགེ་ཉི་ར་ཆང་དགེ་ལེགས། སྤྱ་ནག་བ་བ། སྤྱ་དཀར་པོང་ཤུལ་ལྟ་ན། སྤྱ་
ནག་མ་ཐོ། སྤྱ་ནག་བྱ་བྱ། སྤྱ་དཀར་དབང་ན། སྤྱ་ནག་སྤོ་བཀྲ་སོགས་བྱང་
བ་ཡིན་ལ། རྩེ་ཡིག་ཆར་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་སྤྱ་དཀར་ནག་གི་ཅ་འགྲུ་སྤོ་བཀྲ་
དང་བྱམས་པ་གཉིས་ཡིན་ཟེར།

མི་རྒྱུ་ཆང་ལ། བར་ནང་། སྤྱ་ཀན། ཆང་ལ། ཐེར་ལོ། ཨི་རྒྱབས།
སྤྱིང་འཁོར་བཅས་ཆོ་བ་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༠ མི་
གངས་༤༩༩ ཡོད། ལྷབས་དེའི་དཔོན་པོ་སྤྱང་རྒྱུད་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཤད།
རོང་བོ་ཤ་བི་ནར་དུ་འཁྲུངས་པའི་སྤྱ་ག་གས་ཆེན་སྐོར་ཞིག་ནི།

ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱུ་མཆོ་རྒྱ་བྱེད་གཉིས་པ་ངག་དབང་འཕྱིན་ལས་རྒྱ་

མཆོན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རོང་བོ་མི་སྐྱ་ཆང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། འདི་བའི་ཡབ་
ཆོས་སྐྱོང་ནི་ལྷ་རྩེ་བྲག་སྐྱ་བའི་སྐུ་བཞི་བ་ཀྱུ་རུའི་ཆ་རྒྱུད་རོང་བོ་མགོན་པོ་
བྱ་བའི་བུ་ཡིན་འདུག།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ཆང་
འབྱུངས་ཡུལ་རེབ་གོང་གཞན་ཐོག་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་འདྲ་། དོན་
གྲིས་ནི་ཆེ་གཞུང་རོང་བོ་ཤ་བི་ནར་གྱི་ཁོངས་ཉིན་ཤིག་བྲག་དཀར་དུ་འབོད་
པའི་ཡུལ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐར་དུ།

དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་གང་དུ་འབྱུངས་པའི་ཡུལ་ནི།
ས་རྩེ་བརྒྱུད་ལུང་བ་ཕྱོགས་སུ་གྱུས། ... ཞེས་རྩེ་གཞུང་རང་མིང་
གིས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་འདིས་འདི་ཉིད་འབྱུངས་ཡུལ་གཞན་ཐོག་
མ་ཡིན་པར་རྩེ་གཞུང་ཡིན་པ་ཏུ་ཅང་གསལ་ཞིང་། ཡང་། ས་བཀྱ་
ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་
གནས་བདག་ཆེན་པོ་ཉིན་ཤིག་བྲག་དཀར་གྱི་ལྷ་ཞོལ་ས་གཞི་ལག་
མཐེལ་ལྟར་ངོས་སྒྲིམས་ཤིང་ཁོད་ཡངས་པ། བེའུ་གསིང་དང་སྤང་
སྤྲོངས་ནམས་སུ་ཁ་དོག་སྐྱ་ཆོགས་པའི་ཚུ་སྐྱེས་མངོན་པར་བཀྱ་
བའི་གེ་སར་ལ་བྱང་བའི་ཆོགས་ནམས་དགའ་མགུར་བསྐྱུན་ཅིང་
དབྱངས་སྟན་སྒྲོགས་པ། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་སའི་བྱུང་ཆོས་
བཤད་པ་དག་ཀྱང་། རྩེ་གཞུང་འབྲོག་ཐང་རང་ལས་གཞན་ཐོག་
གི་ཡུལ་མིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། གཞན་ཐོག་དེ་ལྷ་བུའི་སྤང་
སྤྲོངས་ཡོད་མེད་ལ་འགྲེལ་བཤད་ག་ལ་དགོས། ལྷག་པར་ནམ་ཐར་
དུ། རོང་བོ་ཤ་བི་ནར་དུ་གྲགས་པའི་ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྲིས་དགེ་བརྩུའི་ལམ་ལ་གནས་ཤིང་ཆོས་སྤྱིད་འབྱོར་བའི་དཔལ་

གྱིས་བརྒྱན་པས་སུམ་ཅེན་ས་ལ་འཕོས་པ་དང་ཆེས་མཚུངས་པ་
ཞིག་གོ།³

ཞེས་འབྱུང་བ་འདིས་ཅེ་གཞུང་རོང་བོ་ཤ་བི་ནར་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་
འདུག་པ་ལས་ལྷག་པའི་སྐབ་བྱེད་གྱི་ངལ་བ་ག་ལ་དགོས། ད་དུང་མདོ་སྐྱོད་
ཆོས་འབྱུང་དུའང་། ཅེ་འབལ་གཉིས་ལས་མཐོན་པོ་བརྩ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་
ཉིན་ཤིག་བྲག་དཀར་གྱི་ལྷ་ཞོལ་དུ། ཡབ་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཡུམ་མཁར་
མོ་སྒྱེད་གཉིས་གྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བརྩ་གསུམ་པའི་ལོ་ཞེ་དུག་པ་རྒྱ་བྱི་ཉོར་ཟླ་
བརྒྱད་པའི་ཆེས་བརྩ་ཉིན་སྐྱབས་ལས་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་ཞབས་
འདི་བ་གང་དུ་འཁྱུངས་པའི་ཡུལ་གསལ་བོར་བསྟན་ཅིང་། འཛིགས་མེད་ཐེག་
མཆོག་གིས། རོང་བོ་ཤ་བི་ནར་གྱི་སའི་ཆགས་དབྱིབས་དང་། རྒྱའི་འབབ་རྒྱད།
གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་སྐབས། ཉིན་ཤིག་བྲག་དཀར་བྲག་སེར་
རི་ཞོལ་སོགས་གནས་ཁམས་ཆེན་སོགས་འདིར་བྱིས་པས་ངལ་བ་ཡིན་ནོ།⁵
ཞེས་བཤད་པའི་ཤུགས་ལས་ཉིན་ཤིག་བྲག་དཀར་ཞེས་པ་ཅེ་གཞུང་རོང་བོ་
ཤ་བི་ནར་དུ་ཡོད་པ་དེ་གོ་ཐུབ་པ་ཡིན།

རྒྱ་མཚན་འདི་དག་ཉོགས་ན། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་
ནམ་ཐར་པེ་ཅིན་ལྷགས་དཔར་མའི་སྐང་བརྗོད་དུ་ཁོང་འཁྱུངས་ཡུལ་དེང་
སང་གི་རེབ་གོང་ཐུན་རིན་ཅོང་། གཉན་ཐོག་དུ་འཁྱུངས་པར་བཤད་པ་ནོར་
ཚབས་ཆེ་བ་དང་། སྤིང་རྒྱ་སྐྱ་མཚོ་རིང་གི་རེབ་གོང་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྤོ་བཟང་
སྟན་ཐགས་གྱིས་གཉན་ཐོག་ལོ་རྒྱུས་སུ། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་
གཉན་ཐོག་འཕྲོག་རུ་ནས་འཁྱུངས་པར་⁶ བཤད་པ་ལའང་བརྟག་དགོས་ཏེ།
ད་ལྟའི་ཅེ་ཁོག་རོང་བོ་ཤ་བི་ནར་ཞེས་པའི་སྡེ་ཆོད་དག་གཉན་ཐོག་འཕྲོག་རུ་ཡིན་
མིན་གྱི་ཁྱུན་ཐག་གཅོད་དགོས་པར་སྤང་བས་དཔྱད་པར་མཛོད།

གསེར་དོག་སྒོ་བཟང་ཚུལ་སྤྲིམས་རྒྱ་མཚོས།

འངས་དབྱངས་བཞད་པ་སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་འཛིགས་མེད་
རྒྱ་མཚོ་ནི། མ་ཚུའི་པ་རོལ་སྟོངས་འབལ་གྱི་མཐོན་པོ་བརྟུགས་མ་
དུ་གྲགས་པའི་ཉིན་ཤིག་བྲག་དཀར་མཐོན་པོའི་སའི་ཆར།⁷ ཞེས་
གསུངས་འདུག

སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་གཙང་པའ་ཁྱིམ་སྤྱི་ལོ་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་ཐུབ་
བསྟན་ཡར་འཕེལ་སྟེ་འདིར་འཁྲུངས་པར་མ་ཟད། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་དེའི་
སྤྱི་ལོ་དུག་པ་སྒོ་བཟང་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཙོང་ཁ་ཆོ་བའི་ཁོངས། དགོ་
འཛིད་པལ་མཁར་ཞེས་པའི་སར་འཁྲུངས།

རོང་བོ་ཁྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་མཐོན་རབ་ནི་ཤར་སྐལ་ལྷན་སྤྱི་ལོ་
གཉིས་པ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱི་མཆེད་ཆོ་མགོན་བཀྲ་ཤིས་གྱི་
སྐུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༤ ལོར་རོང་བོ་ཁྱི་སྤྱི་ཆང་ལ་འཁྲུངས། འདི་བ་རོང་བོ་དགོན་
ཆེན་གྱི་གདན་རབས་བརྟུ་བདུན་པ་ཡིན།

རབ་བྱུང་བརྟུ་གཉིས་པའི་ནང་བྱོན་པ་མེཊན་ཆོས་རྩིས་སྤྱི་ལོ་དང་བོ་
དག་དབང་རྒྱ་མཚོ་ཡང་རོང་བོ་ཤ་བུ་ནར་དུ་འཁྲུངས། འདི་བ་ཀུན་མཐོན་
འཛིགས་མེད་དབང་བོས་སྟན་དག་དགེ་ཆན་དུ་བསྟེན། སོག་པོ་ལང་གི་ཞུ་ཆེའི་
སྤྱིར་བཞུགས། སྤྱི་རབས་རྩིས་མ་རེབ་གོང་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་སྤྱིར་
བཞུགས་པས་རོང་བོ་མེཊན་ཆང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

དགོན་སྤྱི་ལོ་ལྷ་བ་སྤྱི་དཀར་ཆང་རྩིས་དཀར་དུ་འཁྲུངས། དེའི་ཡང་
སྤྱི་དགོན་བཀའ་འགྱུར་བ་སྒོ་བཟང་ཚུལ་སྤྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༤
ལོར་ཙོང་ཁ་ཆོ་བར་རྒྱལ་བོ་གོ་ཆེན་གྱི་ལྷ་ཞོལ་སེར་རྒྱའི་ལྷ་དེའི་པར་འཁྲུངས།
དེ་བཞིན་རོང་བོ་སྤྱི་མ་འཛིགས་མེད་ཆང་སྤྱི་ལོ་གཉིས་རོང་བོ་ཆེ་གྲུ་ཆང་

དང་། གཙང་བཙེ་བཞག་སྐྱུ་གོང་མ། རྟེན་མའི་སྤྲ་མ་ཨ་འབྱར་པ་སྤྲ་ཆོད་བང་རྒྱ་
མཚོ་ཡང་མི་སྐྱུ་ཆང་ལ་འབྱུངས། དེ་ལ་སྤྱུལ་སྐྱུ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་སྤྱུ་དཀར་
སྤྲ་མ་ཨ་འབྱར་འཛིགས་མེད་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། དེའི་སྤྱུལ་
སྐྱུ་ཨ་འབྱར་སྤྱུ་གཉིས་རྒྱུ་སྤྱུ་སྤྱོ་བཟང་དགེ་ལེགས།
ཚོང་ཁའི་སྤྱོ་བཟང་ལྟན་གྲུབ། འདི་བ་སྤྱུ་བྱང་བཟུ་ཤིས་འབྱིལ་དུ་ཆོས་ལྷགས་
བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དགོན་སྡེ་གཏོར་བཙེ་བ་བཟོས་པ་ནས་གསང་སྤྱབས་
ཀྱིས་སྤྱུ་བྱང་བཟུ་ཤིས་འབྱིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་མགར་ཙེ་སྤྱིན་པ་ཆང་དང་། དགེ་
བཤེས་ཆེན་མོ་ཨ་ཁུ་དགེ་འདུན་རྒྱུ་མཚོ་ཆང་སོགས་བསང་ཁོག་དུ་བཞུགས་
པར་བསྟན་ཏེ་སྒྲོག་ཆོས་མང་བོ་ཞུས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་ཆོས་སྤྱོ་བསྐྱར་ཕྱེའི་
སྤྱབས་སྤྱུ་བྱང་བཟུ་ཤིས་འབྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་ཤག་བརྒྱབ། འོན་
ཀྱིས་མཁས་པ་ཨ་ཁུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་མཉམ་བཞུགས་གནང་། བྱ་
ཉུང་དོན་ཉུང་དང་བཅུན་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་
ནོ།།

རོང་བོ་སྡེ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གསང་
སྤྱབས་དར་རྒྱས་སྤིང་ནི། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱུ་མཚོ་སྤྱི་ཕྱེང་གཉིས་པ་ངག་དབང་
འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་མཚོས་ཞབས་བཅུན་སྤྱི་བ་ཞེས་པ་ཞིག་བཅུགས་པའི་ཆང་
གཞིའི་རྟེན་ཨ་འབྱར་པ་སྤྲ་ཆོད་བང་རྒྱུ་མཚོས་དགོན་པ་འདེབས་འདུན་གྱིས་
རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དང་བསྟན་པའི་ཆོག་ཕྱག་ལེན་དང་། འདོན་རྟ་དབྱངས་
སོགས་བསྤྱབས་ཏེ་ཉེར་བཅུམས་ཀྱང་རྒྱུན་དབང་གིས་མ་འགྲུབ། ཕྱིས་སྤྱི་ལོ་
༡༧༧༠ ལོར་ཨ་ཁུ་གསུང་རབ་བྱ་བས་རྟ་རྒྱུང་རྒྱུ་རྫོང་ཞེས་པའི་སར་དགོན་
པ་གསར་འདེབས་གནང་བ་ད་ལྟ་ཡར་རྒྱས་གྱི་ལམ་སུར་སྤྱོད་བཞིན་པའོ།།

བུ་ཁྱུ་དགོན་ཐོས་བསམ་བྱང་ཚུ་བ་སྤྱི་བུ་ཞི། ཤར་སྐྱུ་ཐོང་གཉིས་པས་
བཅུགས་པའི་སྐྱུ་དཀར་ནག་གི་ཞབས་བཟླ་བ་ཞེས་པ་འཕེལ་བྱས་སུ་སོང་
བའི་མང་གཞིའི་སྤྱི་བུ་དགོན་བཀའ་འགྱུར་བ་སློ་བཟང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལ་
མཆན་བྱ་བས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱ་མཚན་བུ་
ཁྱུ་ཞེས་པའི་ལུང་མདོར་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་པ་གྲ་གངས་༡༠༠
ལྷག་འདུས་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ཅུ་གཏོར་བཏང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་གཙང་
པའ་ཏི་ཏ་སློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་མཆོད་དང་། དགོན་བཀའ་འགྱུར་བའི་དཔོན་
པོ་ཙོང་ཁའི་སློ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་གསོ་མཛད་དེ་མཆན་
ཉིད་གསར་བྱ་བཅུགས་པ་ད་ལྟ་འཕེལ་བཞེན་པའོ།

བརྒྱད་པ། ཐོན་བརྒྱ།

ཐོན་ཀྱི་ཅེ་གཞུང་གི་རྒྱུ་བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་གོའུ་སྤེ་ག་
རིང་དང་། ལྷོ་ན་སོ་ནག་རྒྱུ་འོས་ན་ཏོར། རྒྱུ་བྱང་ན་སྐྱུ་ཆང་འབའ་ཐ་
མ་སོགས་ཡོད། ལོ་ངོ་སུམ་ཀྱའི་གོང་ཙམ་ལ་རེབ་གོང་ནས་ཅེ་གཞུང་དུ་འབྱར་
འོང་ཞིང་། ཆོ་ཁག་མང་ཤོས་ཤིག་མང་རའི་སུམ་མདོ་སོགས་སུ་ཆགས་པ་དང་།
ཆོ་ཁག་ཉུང་ཤོས་ཤིག་ཐོན་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ཆགས།

དང་ཐོག་རེབ་གོང་ནས་ཅེ་གཞུང་ལ་འབྱར་འོང་སྐབས་སུ་ཐོན་ཀྱི་ལ་
ཐང་དང་། ལ་ཁ། ཚུ་ཁ་གསུམ་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་ཡར་སྤོན་ཐོན་ཀྱི་ལ་
ཚུ་ཐང་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་སྟེ། ཚུ་ཁ་དང་། ཐང་། ལ་ཁ། ཐང་ཆང་། སངས་
ཆེན་ཆང་། ཆོ་ནང་། ཐོ་སྟོར། རྒྱ་རང་སོགས་ཆོ་ཁག་བརྒྱད་དུ་འཕེལ། སྤྱི་
ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྲིམ་༡༩༩ མི་གངས་༡༩༩༩ སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྲིམ་

༡༤༧ མི་གྲངས་༡༥༤༡ ཡོད་འདུག ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་རེབ་གོང་མངའ་འོག་གི་སྤྲོང་བྱིམ་དང་བརྒྱ་བྱིམ་ཞིབ་བཤེར་རེའུ་མིག་དུ། བོན་རྒྱའི་དཔོན་པོ་ཤ་བའི་འོག་དུ་དུད་བྱིམ་༡༤༥ ཡོད་ཅིས་བཀོད་འདུག།

བོན་རྒྱའི་དཔོན་པོ་ཤ་བོ་ནི་ཟ࿳་ལོ་༡༧༣༡ ལོར་སྐྱེས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༤༧ ལོའི་རྩེས་ནས་ཁོང་ཅེ་ཁོག་རྫོང་གི་དགོས་ཀྱི་འབྲས་མི་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་འབྲས་མི། རྒྱལ་ཁྲུང་གི་འགན་སོགས་ཁུར། ཟ࿳་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་ཚུ་རྒྱའི་རྩོད་སྲོང་གི་དབང་གིས། རྒྱ་རྒྱའི་ཆོ་ཁག་བདུན་མང་ར་རྫོང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྤྱར། རྒྱ་རྒྱ། བོན་རྒྱའི་ཆོས་ལུང་ན་ཆགས་ཤིང་བོན་རྒྱ་སྤྲེལ་སྐྱོང་། ཟ࿳་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༡ དང་མི་གྲངས་༡༥༡ ཡོད།

ཐང་། མང་རའི་སུམ་མདོ་ནི་མ་ལུང་དུ་ཆགས་ཤིང་། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༠ ནང་མགོ་བཙོ་དར་ཡིན། ཟ࿳་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༤ དང་མི་གྲངས་༡༧༤།

ལ་ཁ། ལ་ཁ་ལ་གོང་ཞོལ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་མང་རའི་སུམ་མདོ་རྩ་སྐྱོད་དང་སྤྱག་ལུང་དུ་ཆགས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༠ ནང་ལ་ཁ་གོང་མའི་དཔོན་པོ་སྤྲོག་ལོ་དང་། ལ་ཁ་ཞོལ་མའི་དཔོན་པོ་སྤྲོ་ཆེ་ཡིན།

བྲ་ཆང་། འདིའི་དཔོན་པོ་དཀོན་མཆོག་ཡིན།
སང་ཆེན། མང་རའི་སུམ་མདོ་ན་ཆགས་ཤིང་དཔོན་པོ་བཅུ་ན་ཐར་ཡིན།

ཐོ་སྐྱོར། མང་རའི་སུམ་མདོ་འབུམ་ལུང་ན་ཆགས། ལོ་རབས་ལྷ་བཅུའི་འགོར། དཔོན་པོ་ཆོ་དར་ཡིན།

ཆོ་ནང་། མང་རའི་སུམ་མདོ་ན་ཆགས་ཤིང་དཔོན་པོ་རྟ་ཨར་ཡིན།

རྒྱ་དང་། མང་རའི་སུམ་མདོ་སྤྱག་ལུང་ན་ཆགས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༤༧ ལོའི་རྩེས་ཀྱི་དཔོན་པོ་དཔལ་མགོན་ཡིན།

དགྲ་བ། དམི་ས།

དཔྱི་ས་ནི་ཆེ་ཆོག་གི་ཤར་སྒྲེའི་རྒྱུད་དཔྱི་ས་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་མགོན་ཤུལ་
དང་། སྒྲེའ་སོག་པོ་མདའ་ཆན། བྱང་ན་དཔེ་ཤུལ། ལུབ་རྩ་མགར་ཆེ་སོགས་
ཡོད། ལོ་ངོ་སྤུམ་བརྒྱའི་སྒོན་རེབ་གོང་དཔྱི་ས་ནས་འདིར་མཆེད་པ་ཡིན་
སྟབས། སྤར་མིང་རྒྱན་འདོན་གྱིས་དཔྱི་སར་འབོད།

གྱི་ལོ་ ༡༧༥༠ ཡས་མས་སུ་སོག་པོ་ཆེན་མང་གི་འོག་དུ་ཚུད་ནས། རོང་
 བོ་ནང་སོའི་བདག་རྒྱུང་འོག་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཟེར། ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་
 ལ་ལས་སྒྲ་བྲང་ཨ་པ་ཨ་སྒོ་དང་ཆེན་མང་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱས་རབས་
 གྲང་ཟེར། གང་ལྟར་ནང་སོའི་མངའ་འོག་ནས་ཤོར་འདྲག

དཔྱི་ས་ལ། དཔའ་རུ། བ་ཡན། དབང་ཆེན་དེ་ནང་གསེས་ནི་ཆོ་དྲུ་
མ་ཡོད། ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོའི་ཟ࿳་ ༡༡ ནང་བསྐྱེད་ས་ཅིས་བརྒྱབ་པ་ལྟར་ན། དཔྱི་
ས་ལ་དྲུ་བྱིས་ ༡༩༦ དང་མི་གྲངས་ ༥༩༦ ཡོད་པར་བཤད།

གྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དྲད་ཁྱིམ་༡༥༩ མི་གྲངས་༩༣༥ ཙམ་ལས་མེད། གྱི་
 ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དྲད་ཁྱིམ་༣༥༡ མི་གྲངས་༡༥༥༠ ཡོད་པར་བཤད།

དཔའ་རྒྱལ་མི་གངས་པལ།

བ་ཡན་ལ་མི་གྲངས་༤༦༩།

དབང་ཆེན་ལ་མི་གྲངས་༥༣༥།

གྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ཡར་ཚུན་དཀྱི་མའི་བརྒྱ་དཔོན་བན་དེ་བྱ་བ་ཡིན་
 ལ། ཁོང་གྱི་ལོ་༡༩༧༡ ལོར་སྐྱེས། རྒྱ་བྱིར་ཆེ་ཁོག་རྫོང་གི་དགའ་ལོ་འཁྱུ་
 མི་དང་། རྟོག་དཔྱད་འཁྱུ་མི། ཕུགས་ཐོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མགོ་བྱེད་བཅས་
 ཀྱི་དཔོན་གནས་སོབ་པར་བཤད།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཡ་རྗེ་ རྩོམ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པ།

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

ཡ་རྗེ་རྗེ་མཆོ་སྡེ་ཞིང་ཆེན་ལ་ལྷོས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཏེ། ཉེ་རབས་
ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་མཆོ་ཤར་ས་ཁུལ་ཞེས་བགོས་པའི་ནང་གི་ཞིང་ལས་གཉེར་
བའི་རྗེ་ལག་དགུར་འབོད་པའི་ཡ་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྗེ་འདིའི་ཤར་རྒྱུད་
དེང་གི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཀ་ཚུ་(ཡིན་ཞེས་ཁ་ཆེ་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་དང་།
ཤར་ལྷོ་བསང་ཚུ་རྗེ་ཀན་གྱ་དང་ཏོར་གཙང་། ལྷོ་ངོས་དང་ལྷོ་ངོས་རེབ་
གོང་ཞེ་འཕོང་སོགས་ཆ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ། བྱང་འདབས་བ་ཡན་

རྫོང་གི་མ་ཚུའི་འགམ་རྒྱུ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཡ་རྩེ་
 ས་ཁུལ་འདི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་བསྟོན་མེད་ཡིན་ལ། ཏུན་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་
 རྒྱལ་རབས་ཡིག་རྒྱུ་དུ། ལུག་ལོ་ལ་བབ་ ... མདོ་སྐད་ཀྱི་མདུན་མའ་རག་
 ཏག་མ་རོང་དུ་འདུས་པར་ལོ་གཅིག་ ཅེས་དང་། སྤུ་ལོ་ལ་བབ་སྟེ་ ... མདོ་
 སྐད་ཀྱི་མ་རྟ་ཏག་ཏམ་སུར་འདུས། འབངས་ལེགས་ཅེས་ཁུང་པོ་བསྐྱས།
 ཞེས་སོགས་འབྱུང་བའི་མ་རོང་རག་ཏིག་གི་ཡུལ་ནི་ཡ་རྩེ་ས་ཁུལ་འདི་ཡིན་ཏེ།
 རག་ཞེས་པ་རག་ཞེ་མདོ་སྟེ་དེང་སང་གི་རྫོང་མཁར་གྱི་ཉེ་འཁོར་དང་། ཏིག་
 ཅེས་པ་ཏན་ཏིག་ཡང་ཏིག་གི་ཡུལ་གྱི་དོན་ཏེ་མིང་དེ་གཞིས་མཉམ་དུ་སྦྱར་བས།
 མ་རོང་རག་ཏིག་གི་ཡུལ་ཅེས་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། སྟོན་ཆེན་མགར་གྱིས་མདོ་
 སྐད་དུ་དབྱར་འདུན་དང་དགུན་འདུན་ཞེས་པའི་དབྱར་དགུན་གྱི་ཆོགས་
 ཆེན་ལམ་ལུགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ནས། མ་རོང་རག་ཏིག་གི་ཡུལ་དུ་
 ཆོགས་ཆེན་ཐངས་མང་བོར་འཆོགས་པ་ཏུན་ཏོང་གཏེར་ཡིག་ན་གསལ་བོར་
 ཡོད་ཅིང་། བོད་བཙན་པོའི་དམག་དབུང་དང་ཐང་དམག་ཡུལ་འདི་ཁུལ་ནས་
 འཁྲུགས་པས་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་དར་རྒྱལ་མང་པོ་རྩེ་རྩོ་སྤེས་སྟོང་
 རི་མཆོ་འགམ་ནས་བསད་ཚུལ་ལེའུ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། ལོ་རྒྱུས་
 ཡུན་རིང་ལྷན་ཞིང་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་རིང་རྒྱ་དང་འདབས་འབྲེལ་དུ་
 གནས་པས་དཀའ་སྤྱད་དང་གཟི་བརྩིད་གཞིས་ཀ་ཐོབ་ཕྱོད་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
 རྩིས་ཤུལ་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན།

ཡིན་ནའང་དུས་རབས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་ཟི་ལིང་དང་། བ་
 ཡན། ཡ་རྩེ་སོགས་མདོ་སྐད་བྱང་ཤར་རྒྱུད་ཀྱི་ས་གནས་མང་པོ་ཁ་ཆེས་བཙན་
 བབྱང་བྱས་པས། དེང་དུས་ཀྱི་ཡ་རྩེ་རྫོང་ནི་བུ་ལར་དུ་གྲགས་པའི་སྟོད་སོག་
 ཁ་ཆེའི་རིགས་ཅན་དང་། བོད། ཁ་ཆེ། རྒྱ། གདོང་སྤྱང་དུ་བཏགས་པ་སོགས་

མི་རིགས་མང་པོ་མཉམ་འདུས་ཀྱི་རྫོང་ཞིག་སྟེ། ཟ་ལར་རང་སྤྱོད་རྫོང་གི་ཐ་
སྤྱད་བཏགས།

ཡུལ་འདིར་ཡ་ཇེ་ངེ་ལྟར་ཐོགས་མིན་གྱི་བཤད་སྒྲོས་མ་མཐོང་ཡང་།
དབྱུང་བ་ལ་འདུག་པའི་སྒྲེ་བོ་པལ་མོ་ཆེས་རྒྱ་སྐད་རང་ཡིན་ཤག་དུ་ཅི། ཡི་གེ་
འབྲི་སྒྲངས་ལ། ཡ་ཅི་དང་། ཡ་ཅོ། ཡ་ཇེ། ཡ་ཅེ་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་སྤང་
ལ། སྒྲ་བཤད་ཆད་ལྡན་འགོད་མཁན་ཞིག་མ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞིང་། ང་ཆོས་ཀྱང་
འདིར་ཡི་གེ་དེ་དག་ལས་གང་ཞིག་ལ་ཁྲུངས་ལུང་རྒྱ་མཆན་ཡོད་མེད་སོགས་
འཆད་སྒྲ་བ་མིན་ཡང་། ཁོ་བོའི་སྒོ་ངོར་ཡང་ཡང་འཆར་བ་ནི། ཡ་ཇེ་ཞེས་
པ་འདི་རྒྱ་སྐད་བོད་སྐད་གཉིས་ལས་བོད་སྐད་དང་། བོད་སྐད་ཀྱི་ནང་ནས་
ཀྱང་མིང་རྟོང་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། སྤར་སྟོད་ཀྱི་མངའ་རིས་ལ་དུགས་
ཕྱོགས་སུ་ཡ་ཅེ་རྒྱལ་བོ་སོགས་བྱུང་ཞིང་། མཁས་པ་ལྷུ་ལྷོ་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཡ་
ཟེ་ཞེས་པའི་ས་མིང་བཀོད་འདུག་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། སྤར་བོད་ཡུལ་
དུ་ཡ་ཇེ་འམ་ཡ་ཟེར་འབོད་པའི་ཡུལ་སྡེ་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་པ་ཡིན། དེས་ན་སྤོང་
བཅན་སྐམ་པོ་ནས་བཟུང་མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་གྱི་སྐབས་རྒྱ་བོད་ཞི་ཆེངས་
མ་བྱས་པར། ཡུལ་འདི་བོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་གིས་བཟུང་ཞིང་། མཐའི་སོ་
སྤང་བོད་དམག་རྒྱན་རིང་བཟུང་པ་ཡིན་སྟབས། སྟོད་ཀྱི་ཡ་ཅེ་འམ་ཡ་ཟེ་ཞེས་
པའི་ཡུལ་ནས་ཡོང་བའི་དམག་དཔུང་བཟུང་པའི་ཡུལ་ལ་ཡ་ཟེ་འམ་ཡ་ཇེ་
སོགས་པ་ཡིན་གྱིད་ལ། མིང་སྤྱང་དུ་ཉོར་གྱུར་དཀར་གྱི་མཁར་རྫོང་གི་མིང་
ལའང་། ཡ་ཟེ་མཁར་དམར་བཏགས་པ་སོགས་ལ་བལྟས་ན། མང་ཡིག་འདི་
རྒྱ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བོད་རང་གི་གཤེས་ལ་ཡོད་པའི་ས་མིང་ངམ་སྡེ་ཆོའི་
མིང་རྟོང་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོའི་རྒྱ་གཞུང་གི་མི་གྲངས་ཞིབ་བཤེར་ལྟར་ན། ཡ་ཇེ་

རྒྱུ་ལྷན་པུས་མི་གྲངས་༤༧༠༩ དང་། བོད་རིགས་༣༩༣༡ ཡོད་པས་བོད་
 རིགས་ནི་རྒྱུ་ལྷན་པུས་མི་གྲངས་ཨང་གཉིས་པ་དང་། བོད་རིགས་མི་གྲངས་
 གྲིམ་རྒྱུ་ལྷན་པུས་མི་གྲངས་སྒྲིམ་བརྒྱ་ཆའི་ཉེར་ལྔ་ཟིན་པར་བཤད།

དེང་སང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡ་ཤེ་རྫོང་གི་པོ་ད་རིགས་གནས་སྟོང་
བྱེད་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། རྫོང་སྤྱི་དང་། བེས་མདོ། ཀ་རིང་། རྒྱང་ཆ་བཅས་པོ་ད་
རིགས་ཀྱི་ཁང་ལྗང་ནང་དུ་ཡོད། བེས་མདོ་ནི་ཕྱོགས་འདི་ལ་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
སྲུང་རོ་མར་ནང་དུ་འཁོད་ཅིང་། སྤར་གྱི་རེབ་གོང་སྤྱི་དཔོན་སྒོ་གོས་སེང་
གའི་དཔོན་པོ་ནང་སོ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོག་གིས་རེབ་གོང་ཡར་ནང་མར་
ནང་རྫོང་སྤྱི་དང་བཅས་ནང་སོ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་དཔོན་བྱས་པར་བཤད་ལ། ཡང་
སྤྱི་དཔོན་མདོ་སྤེའབུམ་གྱི་བྱ་གསུམ་ལས་རྒྱུང་བ་རྫོང་སྤེའབུམ་གྱིས་རོང་བོ་མར་
ནང་དུ་གཞི་བབྱང་བས་རྫོང་སྤྱི་དཔོན་རྒྱུང་བྱུང་ཚུལ་སྤར་རེབ་གོང་གི་སྐབས་
སྲུང་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། སྤོན་གྱི་རེབ་གོང་གི་སྤྱི་དཔོན་དབང་ཐང་ཆེན་པོ་ཅན་
དག་གི་སྐབས་སྲུང་རྫོང་སྤྱི་དཔོན་རེབ་གོང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ལྟ་བུར་སྤར་ཡང་།
ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ལ་བལྟས་ན་འདི་ནི་བྱུང་ཁོངས་ལ་འགྱུར་
བཞིག་ཕྱིན་ཡོད་པ་ནི། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྔ་བའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར། རོང་
བོ་མར་ནང་ནང་སོ་ཁོང་གི་མི་སྤེ་ཐམས་ཅད་སྤར་བྱང་བཟུ་གིས་འབྱེལ་གྱི་ལྟ་
སྤེ་དང་། མཆོད་གཞིས་སྲུང་ལ་བ་དེ་ཡིན།

ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འདུག་བྱེད་སྐབས་ཡ་མཚན་པའི་དོན་དག་ཅིག་
མཐོང་བ་ནི། རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁབ་མ་ཡོང་སྡོན་ལ་ཡ་རྗེ་འདི་ཚུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉོར་
བ་ལར་དུ་གཤམས་པ་དེ་དག་པལ་ཆེར་སླ་བར་བཀྲ་ཤིས་འབྱེད་ཀྱི་སྟེ་སྟེ་ཡིན་
འདུག་པ་དེ་རེད། ཀྲུན་མཁེན་སྐྱེ་སྤང་བཞི་བའི་རང་རྣམ་དུ། སེ་ཆང་དང་
བ་ལར་སྟེ་སྟེ་གཉིས་ནང་འབྱུགས་བྱུང་བ་ལ་འགྲིག་འདུམ་ཆེད་དུ་ཡི་གེ་དང་

མི་སྣ་བཏང་།² ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ནམ་ཐར་ཅི་
རིགས་སུ། ཡ་རྗེའི་སླ་མ་བུ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱང་སླ་བྲང་གི་ལྷ་སྡེ་ཡིན་པའི་གསུང་
སྒྲོས་མཐོང་ཐུབ།

འཇིག་རྟེན་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་རིམ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་
འཇོག་མི་རུང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཀྱང་རྒྱུན་ཐག་གཅིག་ལ་བསྐྱུས་ནས་
འཆད་མི་རྒྱས་པ་ངེ་བཞིན། ཡ་རྗེ་ས་ཁུལ་གྱི་བོད་མིའི་རྒྱུད་པ་ལའང་མཐའ་
གཅིག་གཟུང་བྱ་ག་ལ་རུང་ཡང་། ཡུལ་འདིའི་དཔོན་རྒྱུད་ཁག་གཅིང་ས་སྐྱ་
འཁོན་གྱི་རྒྱུད་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གཏམ་ཡིན་མོད། བེས་མདོ་
དོགས་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་སུ་བེས་མདོ་དཔོན་པོ་ཨ་བརྟན་གྱི་རྒྱུད་པ་སྤེམ་
རེབ་གོང་ཆོ་བཞི་ནས་མཆེད་པའི་ངག་རྒྱུན་གཏམ་རྒྱུད་ལ་དོགས་སྒྲོང་བྱས་
ཏེ། དེ་ལས་གྲུས་པ་རྣམས་ལ་ཆོ་བཞིར་གྲགས་པ་བྱུང་བའི་རིགས་རུས་སྤེམ་
ཅད་ཆོད་ཆོའི་འདིར་འབྲེལ་ལམ་བརྟག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་མཆེད་ཁྲུངས་འཁུལ་
མེད་གང་ཡིན་ཁྲུན་ཐག་གཅིང་མ་ཐུབ་པར་བཞག་འདུག་སྟབས་འདིར་འོལ་
ཆོད་ཀྱིས་བཤད་མི་ཐུབ་ཀྱང་། བེས་མདོའི་དཔོན་ཆང་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཀུན་
གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐྱེའི་བརྩུ་བ་མཆོག་གིས་ཁོང་ཉིད་ས་སྐྱ་འཁོན་གྱི་གདུང་
རྒྱུད་དུ་ཞུལ་གྱིས་བཞེས་ཡོད། དེས་ན་དཔོན་རྒྱུད་འདི་སྤར་གྱི་རོང་བོ་ནང་
སོའི་རྒྱུད་པ་ལྷ་རྗེ་བྲག་སྣ་བའི་རྒྱུད་པ་ཕྱི་མ་གང་རུང་གི་རྒྱུད་པའམ། དེ་ལས་
གཞན་པའི་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་གང་དང་ཐུག་པ་སོགས་དབྱེད་གཞི་ཆེ།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བསྐྱིགས་པའི་བོད་ཀྱི་རྫོང་ཁག་གི་སྤྱི་བཤད་དང་རྣམ་
བཤད་དུ་གྲགས་པ་དག་དུ། འདི་ཁུལ་བོད་མིའི་རིགས་རྒྱུད་ས་སྐྱ་ནས་མར་
མཆེད་པར་ཡང་བཤད་ལ། ཡ་རྗེ་ཕྱི་ནང་གི་བོད་རིགས་པལ་ཆེར་ཙོང་ཆུའི་
བཞུར་རྒྱུན་གྱི་བོད་རིགས་སྡེ་ཆོའི་སྤྱི་དང་འབྲུ་བར་གནའ་བོའི་ཆུང་རིགས་དང་

ཐུ་སྟོད་མི་རིགས་གཞིས་འདྲེས་ནས་ཐུན་མོང་མི་རིགས་གིག་གྲུབ།

རྒྱལ་མཐུན་དང་སྟོ་མཐུན་གཞིས་ཐུ་སྟོད་ཀྱི་རྩིས་རབས་ཡིན། ཐང་གི་དུས་
སྤྱི་མངའ་ཐང་རྒྱས་ཀྱང་། སྤྱི་གི་དུས་སྤྱི་ཉམས། རིམ་གྱིས་ཁ་ཐོར་ནས་རང་
སར་སྡོམ་གྲུབ། མཐའ་མར་བེ་ལིང་དང་དོན་ཀློང་སོགས་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཚུལ་
སོགས་རྒྱས་མངའ་ཆེ་མདོག་གི་ལོ་རྒྱུས་བྲིས་པ་ཁག་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་པའི་
གཞི་འཛིན་ས་བྱའོས་པ་མིན་ཀྱང་། གོང་གི་བཤད་ཚུལ་དེ་དག་ལས་ས་ཆ་འདི་
ཆེས་གནའ་དུས་ནས་བོད་རིགས་གནས་སྟོད་བྱེད་པའི་ས་ཁུལ་ཡིན་པར་ཁས་
ལེན་བྱས་ཡོད།

ཡང་དེང་རབས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱི་གི་དུས་སྤྱི་ཡེ་རྩིས་
ཁུལ་དུ་གི་མེ་ཁོན་ཞེས་པ་བཅུགས་ཚུལ་དང་། དེ་སྐབས་བོད་ཀྱི་དཔུང་ཤུགས་
རི་ཆེར་བྱེན་ནས་ཡེ་རྩིས་ཁུལ་དུ་བོད་དམག་གིས་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་གཞིར་
སྟབས། དེ་རིང་གི་ཡེ་རྩིས་བོད་རིགས་གཞིས་སྟོད་བྱེད་ས་ནི་བོད་བཙན་པོའི་
རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བོད་དམག་གི་ཞིང་ས་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི་བདེན་པའི་
གཏམ་ཡིན་ཏེ། དུན་དོང་ནས་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྒྱུ་ཁག་ལ་བལྟས་ན་མ་
རོང་རག་ཏིག་གི་ཡུལ་འདི་བོད་བཙན་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་བབྱང་བའི་
ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱི་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་པས་སོ།

ཡིན་ནའང་རྒྱུ་རྒྱུ་དེང་རབས་ཡིག་ཆར་རྒྱ་ནག་སྤྱི་གི་དུས་སྤྱི་ཡེ་རྩིས་
ཆ་འདི་ཅིན་མི་དམག་གི་དམག་སྐར་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་བརྟག་དགོས་ཏེ། སྐབས་
དེར་མདོ་སྐད་མི་ཉག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་སྤང་ལ་དག་ཆོལ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ་སྤང་
གིས་འགོག་ཆོལ་བྱེད་མ་སྟབ་པས། མདོ་སྐད་ཙོང་ཁ་རྒྱལ་བོ་ལ་འབྲེལ་ལམ་
བཅུགས་ཏེ་མི་ཉག་འགོག་ཐབས་ཙམ་གཞིར་གྱིན་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ལ་
གཞིགས་ན། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་སྤང་ལ་ཙོང་ཁ་རྒྱལ་བོའི་མངའ་ཁོངས་

བསྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཡ་ཤེས་ཆ་ལ་དམག་གི་རྟེན་གཞི་འདུགས་དཀའ་བར་
སྒྲུང་། ཆེན་པོ་དོར་གྱིས་རྒྱ་ནག་དང་ཨ་རབ་ཀྱི་ཡུལ། བོད་སོགས་ལ་དབང་
སྐྱོར་བྱས་སྐབས་སུ་ཕྱོད་ཁྲུ་ཞོན་མེ་སི་ཏོ་ཡོན་ཅད་སྤྱོད་ཞེས་པ་ཞིག་བཅུགས་
པར་བཤད་པ་བདེན་སྲིད་དེ། ཏོར་དང་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་མཆོད་ཡོན་
སྐབས་བོད་ཁམས་ཡོངས་སུ་འཇམ་མོ་བཅུགས་ཚུལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་
ཁག་རྩ་གསལ་ཞིང་། བདེ་སྐྱོད་དུ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་བཞུགས་ཡུལ་ཉེ་
གནས་ཤིག་ནི་ཤིང་ཀྱན་མཁར་ཡིན་ལ། འགྲོ་མགོན་པ་གཙང་དུ་ཕྱེབས་སྐབས་
ཡ་ཤེས་ཉེ་འཁོར་རི་བོ་དན་ཏིག་སོགས་སུ་གནས་མཇལ་གནང་སྐོར་ཀྱང་རྒྱ་
བོད་ཡིག་ཆ་དང་ཆེན་མོར་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་སྐབས་ཡ་ཤེས་ཆར་སྲིད་
འཛིན་ས་ཆོགས་ཤིག་བཅུགས་པར་བཤད་ན་ན་བར་མི་བདེ་བ་ཅི་ཡང་མེད།

ཡང་མན་རུ་འཇུག་ཆེད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱོར་སྐབས་
ཡ་ཤེས་དང་དཔའ་རིས་དགོན་ལུང་སྒྲིགས་སུ་པོ་ཨན་དང་ཆེའི་ཐའི་ཞེས་པའི་
མཁར་རྫོང་གཉིས་བཅིགས་པར་བཤད་ཅིང་། སྐབས་དེར་ཡ་ཤེས་ཆར་ཆོ་
ཁག་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་ཟེར་ལ། དེ་སྐབས་མ་ལྟོ་དང་ཀན་ལྟོའི་ནང་དུ་
ཡ་ཤེས་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཆོ་ཁག་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་པར་བཤད། ཆན་
ལུང་ཁྲི་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ཉེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་ཡ་ཤེས་ཡིང་ཞེས་པ་ཡ་ཤེས་ཐན་དུ་
བསྐྱོར་ཅིང་། བོད་རིགས་སྡེ་ཆོ་ཁག་རྒྱུས་ཡོད་ཆོ་ཁག་བཙོ་བརྒྱད་དང་རྒྱུས་
མེད་ཆོ་ཁག་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་བཤད། ད་དུང་ཡ་ཤེས་དེབ་ཐེར་ཞེས་
པར། རྒྱབ་ལྟོའི་བོད་རིགས་ནམས་རྒྱས་མེད་ཆོ་ཁག་དང་། རྫོ་སྤྱིས་དང་། བིས་
མདོ། རོང་བོ་ཞོལ་མ། ཀ་རིང་བཅས་སྡེ་བ་དྲུག་ཨན་སི་ཁྲུ་ཞེས་པའི་ཉེ་འཁོར་
གྲོང་ནང་གི་ཆོ་བ་ལ་རྒྱུས་ཡོད་ཆོ་བ་བཏགས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་ཐུབ་པ་
ནི། དེ་སྐབས་དེང་སང་གི་ཡ་ཤེས་རྫོང་མཁར་ཡོད་སའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཆོ་བ་དག་

ལ་རྩས་གཏོགས་གང་འཆམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱས་ཡོད་ཆོ་ཁག་དང་། དེ་
མིན་གྱི་སྡེ་ཆོ་དག་ལ་རྩས་གཏོགས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱིན་མེད་སྟབས་རྒྱས་མེད་ཆོ་ཁག་
ཏུ་བཏགས་པ་ཏ་ཅང་གསལ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཡང་རོང་བོ་གོང་མ་སྟེ་དེང་སང་གི་
རེབ་གོང་རོང་བོའི་ཉེ་འཁོར་ཡིན། མཁར་རྫོང་དང་རྒྱང་ཐག་རིང་ཞིང་། བྱང་
ཁྱེར་ལ་ཉག་ཏུ་མི་འོང་བས་རྒྱས་མེད་ཆོ་ཁག་ཟེར། ཞེས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཐོག་
ནས་བོད་སྡེ་ཆོ་ཁག་ལ་རྒྱས་ཡོད་དང་རྒྱས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་ནི་རྩས་
གཏོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཡུལ་འདིའི་བོད་སྡེ་ནམས་ཀྱི་གྲུབ་སྟངས་རི་
འབྲེལ་གྱི་ཡིན་ནམ་སྟུང་ན། ཡ་རྫོང་རྫོང་གི་དེབ་ཐེར་དུ། མཐའ་མཆམས་
ཀྱི་བོད་རིགས་ཆོ་བ་དག་ལ་ས་སྐྱོང་ནང་སོ་དང་སྡེ་དཔོན་བཅས་ཡོད། ཅེས་
བཤད་འདུག་པ་ལྟར། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གི་འོག་ཏུ་ལིང་
གིས་མ་ཚུད་བར་ཡ་རྫོང་ཅམ་མ་ཡིན་པར། མདོ་སྐད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་
རང་རང་གི་ནང་སོའམ། མགོ་བ། སྤྱི་བ། མིང་བཏགས། བཞག་གསུམ། སྡེ་
དཔོན་སོགས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་སྐྱོང་གིན་ཡོད་སྟབས། བྱོད་སྤྱོད་ཁ་ཚུ་སོགས་
དཀའ་འཁྱོག་ཅི་འབྲེལ་འཕྲད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་འདུམ་མི་རྒྱས་པ་པལ་ཆེར་
མེད་ཅིང་། གལ་སྲིད་མ་ཐུབ་ཆོ་སྤྱོད་བཟུང་གིས་འབྲེལ་དང་རོང་བོ་དཔོན་
ཆེན་སོགས་ས་ཁུལ་རང་རང་གི་དཔོན་སྡེ་ཆེན་པོ་དག་གི་སྤྱོད་པོན་སྐྱགས་
མའམ། ཆོགས་འདུ་ཉག་བསྟུས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་
ལ་རྒྱས་རེད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཁ་ཆེ་མ་ཕུ་སྤང་གིས་མཆོ་སྟོན་ཕྱོགས་དབང་བསྐྱར་
རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་སྐབས། ཆོན་སྐྱེད་དུད་ཆང་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཞེས་པ་བཙུགས་
ཏེ། ཡ་རྫོང་ལ་ཀྱིན་གཅིག་དང་ཞང་བཙུག་ཅིག་ པའོ་༡༠༥ བཅས་སུ་དབྱེ་བར་

བཤད་པ་ལ་བདེན་པ་ཡོད་དེ། ཁ་ཆེ་མ་ཕུ་སྤང་གིས་ལོ་ངོ་༤༠ རིང་མཆོ་སྡོན་
 རྩོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་མང་བོ་ལ་བཅན་འདེད་གསོད་གཅོད་འཕྲོག་བཅོམ་མི་བཟད་
 པ་བྱས་པར་མ་ཟད། བུད་མེད་བཅན་འཕྲོག་དང་བཅན་གཡེམ། དམག་ཁྲལ་
 བསྐྱས་ཏེ་ཕོ་སྒྲིས་ནམས་དམག་ལ་བཅན་འདེད་བྱས་པའི་གདུག་རྩལ་མ་
 བཟོད་པས། རྟོ་སྒྲིས་དང་། བིས་མདོ། ཀ་རིང་། རེབ་གོང་རྩོགས་ཀྱི་མི་གངས་
 འཁོར་ཆེན་སྐྱ་བྱང་ཨ་པ་ཨ་སྒྲོའི་མངའ་འོག་དུ་སྐྱབས་བཅོལ་ལ་སྒྲེབས་ནས།
 ད་ལྟ་སྐྱ་བྱང་མཐའ་བ་སོགས་དགོན་པའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་སྡེ་ཆོའི་ཁྲོད་གོང་སྒྲོས་
 མཆོ་སྡོན་ས་ཁུལ་དེ་དག་གི་མི་རྒྱུད་མེད་མི་སྲིད་པ་དང་། ཁ་སྐྱད་པ་ལ་ཆེར་
 གྱང་མཆོ་སྡོན་རོང་རྩོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐྱད་ཤུགས་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་བྱང་བཞི་བའི་ནམ་ཐར་དུ། ཁོང་ཁམས་རྩོགས་ནས་
 ཕྱིར་སྐྱ་བྱང་དུ་ཕེབས་སྐབས། ཡ་རྩི་རྩོགས་ཀྱི་བུ་ལར་དང་། ཁོ་བ་ནེ་མིན་
 གྱི་མི་སྒྲོའི་འབྲོར་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་ཁམས་ནས་བདེ་ཕེབས་བྱུང་བ་ལ་གསོལ་སྟོན་
 ཕུལ་སྐོར་གསལ་བ་མ་ཟད། འདི་རྩོགས་སྐྱ་མ་དབུ་རྒྱལ་སོགས་བུ་ལར་རམ་
 ཁ་ཆེའི་རིགས་ཅན་དག་སྐྱ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་ལྟ་སྡེར་གཏོགས་ཚུལ་ལན་
 དུ་མར་བཤད་འདུག་³

གཉིས་པ། ཡ་རྗེའི་དགོན་སྡེ་སོགས།

ཡ་རྗེའི་སྐྱུགས་འདིར་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་རི་ཁྲོད་མང་བོ་ཡོད་པ་ལས་
དགེ་ལུགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་སྡེ་ཤོས་ནི་བིས་མདོ་དགོན་ཆེན་ཡིན་ཏེ། ལྷལ་ལྷན་
ཆོས་འབྱུང་དུ།

སྡེ་ཆེ་ཙམ་ནི་ཡེར་བ་དང་། །

མེན་རྩའི་ཆོས་སྡེ་ཆོས་རྫོང་དང་། །

མདོ་མོ་མཁར་དང་བིས་མདོ་དང་། །

དང་ད་བྱ་མདོའི་དགོན་སོགས་སུ། །

མདོ་སྐྱུགས་བཤད་གྲ་ཡུན་རིང་དར། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ནང་ཆན་བིས་མདོའི་དགོན་ཆེན་བཟུང་གིས་ཐོས་བསམ་ཆོས་འཁོར་གླིང་ནི།
བྲག་དགོན་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་དངོས་
སྟོབ་སྟོམ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་བྱ་བས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་དགའ་ལྷན་
བཏབ་པའི་སྡེ་ལོ་རྒྱ་རྩ་ལ་བཏབ་པར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། རྗེས་དགའ་ལྷན་
བཏབ་ལོ་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་སྔ་མའི་ལྷུ་སྟེ་ལོ་༡༤༠༧ ལ་ཁེལ་ཞིང་། དེའི་
སྡེ་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༤༠༩ ནི་རྒྱ་རྩ་མ་ཡིན་པར་ས་བྱི་ལ་ཁེལ་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་
རབས་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྩིས་སྐར་ནག་ལའང་གིན་ཏུ་མཁས་པའི་བྲག་
དགོན་པ་ལོ་ཆོགས་འདི་འདྲ་ལ་འབྲུལ་ག་ལ་གྱིད། ང་ཆོས་དགོངས་པ་ལེན་

དགོས་པ་ནི། སྐབས་འགར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་དུ་ཁ་སང་ཞེས་པ་དེ་རིང་ལ་སྟོས་
 ཏེ་འདས་མ་ཐག་པའི་ཁ་སང་རང་ལ་གོ་མི་དགོས་པར། བདུན་ཕྱག་དང་ཟླ་
 བ་འགའ་རེ། ཡང་ན་ལོ་གཅིག་གཞིས་ཀྱི་སྟོན་ལ་གོ་དགོས་པ་དེ་འདྲའང་ཡོད་
 སྟབས། འདིའི་སྡེ་ལོ་ཞེས་པ་འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་སྡེ་མ་དེ་ཉིད་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་
 པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་དགའ་ལྡན་བཏབ་པའི་སྟོན་ཀྱི་ལོ་བདུན་པ་སྟེ་རབ་བྱུང་
 བདུན་པའི་རྒྱ་རྟ་དེ་ལ་སྟེག་དགོས་པ་ཡིན། དེས་ན་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྒྱ་
 རྟ་དེ་སྟེ་ལོ་༡༤༠༡ ལ་ཁེལ་ཡོད་སྟབས། བེས་མདོ་དགོན་ཆེན་འདི་བཏབ་ནས་
 ད་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༠༠༩ བར་ལོ་རྩ་༤༠༤ སྔར་ཞིང་། རྗེ་སྤྲེའི་གདན་ས་འབྲོག་
 རི་བོ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་ལས་ལོ་༥ གྱིས་སྡེ་བའང་ཤེས་རྒྱས་
 པ་ཡིན་ནོ།།

ལར་ནས་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་སྡེ་ཤོས་ནི་སྡར་རོང་བོ་མར་ནང་གི་
 སའི་ཆར་གཏོགས། ཤིང་ལས་ཀ་བཟླ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་དང་། རྫོ་སྤེས་སྐོར་རིས་
 གྲ་ཆང་གཞིས་ཡིན་ཏེ། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ།

རོང་བོ་མར་ནང་ཆོ་ལུང་ས་ཆར། ཤིང་ལས་ཀ་བཟླ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་
 ནི། རོང་བོའི་ཡང་མེས་མདོ་སྡེ་འབྲུམ་གྱི་སྤྲེའི་འབྲིང་བོ་གསུམ་གྱི་
 རྒྱུད་པ་ཡར་ནང་མར་ནང་གཞིས། རྫོ་བེས་རོང་བོ་གསུམ་གྱི་ནང་
 སོ་ཡིན་ལ་བཤད་རྒྱུ་ལ་གཞན་ཡང་སྤྲང་། དེ་གསུམ་གར་ཆོས་རྗེ་
 བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་པས་དགོན་སྡེ་བཙུགས།⁴

ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོང་ཆེན་མདོ་སྡེ་འབྲུམ་ལ་བུ་དགུ་དང་བུ་མོ་
 གཅིག་བྱང་བ་ལས། ལྷ་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། མི་འདྲ་བ་གསུམ། འདྲེ་འདྲ་
 བ་གསུམ་བཅས་སུ་གྲགས་པ་ལས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་རོང་བོ་སྤྲེའི་
 བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་གྱིས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༩༥༤ ལས་

མས་སུ་ཤིང་ལས་ཀ་བཀྲ་ཤིས་ཚས་རྫོང་དགོན་པ་དང་། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་
 རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྫོ་སྤྱི་སྤྱོད་རིས་གྲུ་ཚང་གཉིས་བྱུག་འདེབས་མང་ད་
 པ་ཡིན། (ཤིང་ལས་ཀ་འདི་དུ་ལྟའི་ཡུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་མི་ཐེ་ཡང་སྤར་རོང་
 བོ་མར་ནང་ཆོ་ལྟའི་ཁོངས་ཡིན་པས་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་རོབ་ཚམ་
 བཤད་པ་ཡིན།)

དེས་ན་ཤིང་ལས་ཀ་བཀྲ་ཤིས་ཚས་རྫོང་བཏབ་ནས་དུ་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༤
 བར་ལོ་ངོ་༤༤༩ དང་། རྫོ་རིས་གྲུ་ཚང་བཏབ་ནས་ལོ་ངོ་༤༤༩ སོང་བ་ཤེས་
 རྒྱས་པ་ཡིན། དགོན་པ་འདི་གཉིས་ཐོག་མར་ས་ལུགས་ཡིན་པ་ལ་བྱིས་མདོ་
 སྤྲད་བྱུགས་སུ་དགོ་ལུགས་པའི་ཚས་རྫོང་ས་བྱབ་རྫོ་བྱབ་དུ་དར་བས་དགོ་
 ལུགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

ཤིང་ལས་ཀ་དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་རོང་བོའི་དགོན་ལག་ལྷ་བུ་ཡིན་
 གྲང་། དགོན་པའི་འཆད་ཉན་ཉམས་པ་སོགས་གྱིས་ནང་སོ་རྒྱ་རྒྱུ་གིས་རྒྱལ་
 མཁན་པོ་སྤྱོད་མར་དགོས་ཚུལ་གྱི་འདོད་བཅུགས་པས་ཤར་སྤྱོད་ལ་དགོངས་
 ཐོག་བྱུང་བས། ནང་སོ་དང་དགོན་པ་མཉམ་མཐུན་གྱིས་དགོན་མགོ་ཀྱན་
 མཆོན་འཛིགས་མེད་དབང་བོ་ལ་སྤུལ་གྲང་། དགག་དགོས་དབང་ལ་གཟེགས་
 ནས་རེ་ཞིག་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལུགས་
 བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ ལོར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ནག་ལ་ཐེབས་སྐབས་
 རེབ་གོང་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུག་མདོ་སྤྱོད་འབུམ་དུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མངལ་
 བཅར་ལ་སྤྱོད་པས། ཀྱན་མཆོན་རིན་པོ་ཆེས་ཤིང་ལས་ཀ་དགོན་པ་མར་
 ནང་ནང་སོ་རྒྱམས་གྱིས་དགོན་པ་སྤུལ་གྲང་། ཀྱན་མཆོན་རིན་པོ་ཆེ་རང་ངོས་
 ནས་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་བ་དང་། ཁོ་རང་ཆོའི་འདོད་མོས་གྱི་སྤྱོད་མ་རེ་བསྐྱོས་
 ན་ལེགས་ཚུལ་གྱི་གསེད་བཀོལ་གནང་བ་ལ། རེད་ཆོས་ཁོ་ཆོའི་འདོད་བཅུན་

གྱི་སྒྲ་མ་བསྐྱོ་རྒྱ་དཀར་བ་དང་། དེ་འབྲའི་སྒྲ་མ་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་
 གྱིས་བསྐྱོས་ན་འགྲིག་ཚུལ་བཤད་པ་མ་ཟད། པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་
 ལུགས་ཐག་གཅོད་གནང་སྟེ་ཡིག་དན་བཞག་ནས་བཟུང་སྟེ་ཤིང་ལས་ཀ་
 དགོན་པ་དེར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་འཆད་ཉན་པ་བསྐྱོ་
 བཞག་སོགས་བདག་སྐྱོང་གནང་བ་མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ཡིན་
 ལ།⁵ དགོན་པ་འདིར་ཤར་སྐལ་ལྡན་པའི་སྐྱ་གདུང་བཞུགས་ཤིང་། དང་ཐོག་
 སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་རོང་བོ་ཡར་ནང་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་སྐྱ་གདུང་
 སུར་ཐོབ་ཀྱི་ཚོད་སྤེང་བྱུང་བས། མར་ནང་ནང་སོ་བཅན་པོ་མས་རྒྱ་ཅིས་བྱས་
 ཀྱང་མ་ཐེག་སྟབས། དེད་གཉིས་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་རུས་ཡིན་པ་མཉམ་པ་ལ་བྱུང་བྱེད་
 རོན་ཅི་ཡོད་ཅེས་ཡུས་གསོལ་བས་སྐྱ་གདུང་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ཏེ་མར་ནང་
 ཤིང་ལས་ཀར་བྱོན་ཚུལ་བཤད་པ་དེ།⁶ ཤར་སྐལ་ལྡན་རས་པའི་ཆེ་བ་འདོན་
 ཆེད་ཡིན་མོད། ལོ་རྒྱུས་རང་གི་ལུགས་སུ་བྱས་ན་དེ་ཅུ་མི་བདེ་བར་སྐྱབས་
 དེར་མར་ནང་ནང་སོ་ལ་དབང་ཤུགས་ཆེ་བ་བྱུང་བས་མར་ནང་དུ་གདན་
 འདེན་བྱས་པར་སྤང་ངོ་། དགོན་པ་འདིར་རོང་བོ་ནང་སོ་ཡང་མེས་ཀྱིས་
 གཙང་ས་སྐྱ་ནས་གདན་འདེན་བྱས་པའི་མགོན་པོ་གྲུར་ཞལ་གྱི་སྐྱ་ཐང་ཤིན་
 དུ་གཉན་ཆ་ཅན་སོགས་ཉིན་འགངས་ཅན་མང་བོ་བཞུགས་པར་བཤད།

ད་དུང་ཤིང་ལས་ཀ་དང་། བིས་ཐང་། ཀ་རིང་། བིས་མདོ། གཙུ་
 འཁོར་སོགས་སུ་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁྲོད་རགས་རིམ་ནི། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་
 མཆོའི་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན། དབུས་སུ་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཆེན་སྒྲ་
 མ་རོང་ཆན་པ། བྲག་དཀར་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པས་བྲག་དཀར་ཆང་དུ་
 ཐོགས་པ་དང་། དེའི་སྤྱལ་སྐྱ་སྒྲ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་མཁས་དབང་ཀ་མདོ་
 ཞབས་བྱུང་དགོན་མཆོག་ཆོས་འབྱོར། དེའི་སྤྱལ་སྐྱ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་མཁས་

པ་བྲགས་ཅན་འདམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཆན་སྟགས་སྐྱེའ་རིམ་བྱོན་གྱིས་བྲག་
དཀར་ཕུན་ཚོགས་སྤྱིང་འདྲིན་བདག་མཛད་པ་ཡིན།

སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷ་སྒྲུབ་དང་དག་པོ་འདུག་པ་སྒྲུབ་འདི་ནི་གྱིས་བཏབ་ཅིང་།
 སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ལེ་ཤོ་བོ་བསམ་འཇུག་བདེ་ལྡན་དང་།
 འགའ་དྲགས་ཞབས་རྒྱ་དག་ཀྱིས་འདི་ནི་བདག་ཉིད་པ་ལྷག་རི་རི་ཁོད་། རྒྱ་དམར་
 ལོང་མས་བཏབ་པར་གྲགས་ཤིང་བེས་པ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་བེས་ཐང་ལ་ཁའི་
 སྒྲུབ་། སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་ལོན་ཆུ་མཆོས་བཏབ་པ་ཀ་རིང་རི་ཁོད་། ལྷ་ས་བཏབ་མ་
 བེས་པ་སྒྲུབ་རྒྱུ་རི་ཁོད་། རྒྱ་དམར་ཆེ་བའི་རྒྱ་ལྷག་རི་ཁོད་། བེས་ཐང་དཔལ་
 ལྷན་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་བར་མའི་བཟོ་རི་ཁོད་།

བེས་མདོའི་གཙུ་འཁོར་དུ་ཐ་མ་རྩ་ཁོ་བྱ་བས་བཏབ་པའི་སྐྱབ་སྡེའི་
 མང་གཞིའི་སྡེང་། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་
 པའི་མེ་བྱ་སྟེ་སྟེ་ལོ་^{༡༥༥༥} ལོར་བཏབ་པ་གཙུ་འཁོར་གསང་སྐྱགས་ཆོས་སྡེངས།
 དགོན་པ་འདིའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་རྩོ་བོ་ལོ་གེ་ཤ་རའི་སྐྱབ་བརྟན་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཡོད་
 པ་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོས་གནང་ཞིང་། སྐྱབ་བརྟན་དེ་ཆོས་རྒྱལ་
 མཛེས་བཅན་སྐམ་པའི་སྐྱབ་རིང་ལ་ཅན་དན་སྐྱལ་གྱི་སྡེང་བོ་ལས་བྱུབ་པའི་རྩོ་སྐྱབ་
 བཞི་བཞེངས་པ་ལས། གཅིག་ནི་རྩོ་བོ་དྲུ་ལར་བཞུགས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་
 ཐ་བར་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་བཞུགས། གཞན་པ་ཞིག་ཨ་མ་ཆོག་དགོན་དུ་
 བཞུགས། གཅིག་ནི་ད་ལྟ་བེས་མདོ་གཙུ་འཁོར་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་རག་
 རྒྱུ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཁུངས་ཅི་ཅམ་ཡོད་མེད་ནི་མ་ཤེས་སོ། རྒྱུད་པ་ཆོས་
 རྗེས་བཏབ་ཅིང་གཡེར་གཤོང་བས་འཛིན་བདག་བྱེད་པ་ར་ཁོའི་ཁང་མ་རི་
 ཁོད་དུ་གྲགས་པའང་གཙུ་འཁོར་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྩོམ་པ་ལ་མཆོད་སྐྱོད་ཀྱི་དགོན་རྒྱུ་ཞིག་ཡིད་པ་རྩོམ་ནང་སོས་

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པར་སྤུལ་བས། དགོན་གནས་སྔོན་ཏེ་
གཙང་དགོན་དུ་བསྐྱར་བ་བཅས་དགོན་སྡེ་རི་ཁྲོད་མང་ཙམ་ཡོད། བསེ་ཆང་
འདི་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བྲིས་འདུག་ཅིང་། དེང་དུས་ཀྱི་འདི་ཕྱགས་པ་
ལ་ལས་མིང་གི་གོ་དོན་རྗེ་ཟབ་ལ་བཏང་ནས་གསེར་འཆང་འབྲི། ཀུན་མཁྱེན་
སྐུ་ཕྱེང་བཞི་བའི་རང་རྣམ་དུ། སེ་ཆང་དང་ཟ་ལར་ལྟ་སྡེ་གཉིས་ནང་འབྲུགས་
བྱུང་བ་ལ་འགྲིག་འདུམ་ཆེད་དུ་ཡིག་དང་མི་སྣ་བཏང་།⁷ ཞེས་གྲང་འབྱུང་མོད།
ཡིན་རྒྱུ་ནི་གསེར་འཆང་དང་། སེ་ཆང་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར། རུས་རྒྱུད་ཀྱི་
མིང་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་།།

རྗོ་སྤྱིས་ལྷང་ཤར་དུ་གྲུང་རི་མཁའ་འགོ་མ་སློ་བཟང་ཆོས་སྒྲོན་གྱི་ངག་
བཀོད་ལྟར་ཁ་ཤི་བན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སྐྱེན་བདག་བྱས་ཏེ། ཆོས་
རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་བྱ་བས་བཏབ་པ་ལྷང་ཤར་སྐྱར། ལྷང་ཤར་ལུང་ཁོག་
ནས་གཞུང་དུ་བབ་པའི་ལུང་མདོའི་གཡས་རོས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་
འཕེལ་གདུང་ལྷང་བཟེད་གང་ནང་བཞུགས་སུ་བྱས་ཏེ། གྲུབ་ཆེན་བརྒྱུད་རྩ་
མཚན་གཅིག་ལ་བཞེངས་པར་གྲགས་པ་རྗོ་སྤྱིས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ། དེང་
སང་ཡོངས་གྲགས་རྗོ་སྤྱིས་མཆོད་རྟེན་དུ་འབོད་པ་འདི་ལ་ཡུལ་མིའི་ངག་རྒྱུན་
སྐྱན་མོ་མང་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆར་རུང་མིན་མ་ངེས་ལ། ལྷར་གྱི་མཆོད་རྟེན་
ཀྱི་ཆང་གཞི་ས་སྒྲིགས་གྲུབ་ཞི་འབྱུར་དུ་ཐོན་པའི་སྤྲོད་ཆོས་རྗེ་གསེར་ཁང་བས་
མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཞེས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསུངས།⁸

གསེར་ཁང་ཆོས་རྗེ་དང་སྒོ་དམར་སློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་སློབ་
ལོ་ལྷ་ཀྱུ་སྐྱེ་དགེ་འདུན་སུན་ཆོགས་ཀྱིས་འཛིན་བདག་གནང་བ་ནས་ལོ་ལྷ་
ཀྱུ་སྐྱེ་ཕྱེང་གིས་སྐྱོང་བ་ལོ་ལྷ་ཀྱུ་སྐྱར། རྗོ་སྤྱིས་ནང་སའི་གྲུར་མགོན་བྱིན་ཅན་
བཞུགས་པའི་མགོན་ཁང་འདབ་མའི་སྐར་རམ་སྐ་མ་ལུང་བའི་སྐར་དུ་གྲགས་

པ། སློ་བཟང་དགའ་བ་བྱ་བའི་སྐྱུལ་སྐྱུས་ཀྱི་མཁུན་འདིགས་མེད་ཀྱི་མཆོ་
ལ་དགོན་གནས་ཁྱེས་ཏེ་བཏབ་པ་གདོང་སྒྲེའི་སྒྲར་གསར། རྫོང་དཀར་བས་
བཏབ་པར་གྲགས་པ་མདོ་ཅི་སྒྲར་དང་ཅི་རྒྱུ་སྒྲུ་གྲ། རོང་པོ་དགེ་རིན་པོང་
མས་བཏབ་པར་གྲགས་པ་སྐལ་ལྷུང་སྐྱུ་བ་ལྷེ་སྐྱེད་སུ་ཉི་མ་རྫོང་། འདི་ཀྱན་
མཁུན་བསྐྱན་ཅིས་རེ་འུ་མིག་དང་། བྲག་དགོན་པའི་ཆོས་འབྱུང་ལྟར་ཅིས་ན་
རབ་བྱུང་བརྒྱ་བ་ཟད་ཁ་མའི་མེ་སྒྲག་སྒྲེ་སྐྱེ་ལོ་༡༤༡༤ ལོར་བཏབ་པ་འདྲ་ཞིང་།
ད་ལོ་སྐྱེ་ལོ་༡༠༠༥ བར་ལོ་ངོ་༡༧༧ མོང་བར་སྒྲར་།

ཡང་རྗེ་སྐལ་ལྷན་ཀྱི་མཆོའི་སྐྱུ་བ་གནས་ཤ་རྫོང་དུ་གྲགས་པ་དང་།
ཐང་རིང་སྐྱེ་ཕྱིར་གིས་རྫོང་བ་བེས་རའི་སྒྲུ་གྲ། རྫོང་དཀར་དར་རྒྱས་ཀྱིས་
བཏབ་པ་ཨན་གི་སྒྲུ་གྲ། མར་ནང་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་རྫིང་གས་རོ་སྐྱེས་སྒྲེ་རིས་
གྲ་ཆང་། འདི་ལ་དགོ་རི་འབྲི་བའང་སྒྲར་།

སྒྲེ་རིས་གྲ་ཆང་འདི་ཐོག་མར་འདེབས་མཁན་ནི། རོང་པོ་དགོན་ཆེན་
འདེབས་པ་པོ་སྐྱེ་མ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་ཡིན་ལ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་
ཡོས་སྐྱེ་ལོ་༡༡༤༡ ལོར་སྒྲེ་རིས་གྲ་ཆང་བྲག་འདེབས་མཛད་ཅིང་ལོ་དེ་ཉིད་
ལ་དགོངས་པ་རྫོགས། རོ་སྐྱེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱང་ཤར་དགོན་མ་གཏོགས་པ་པོང་
གི་དགོན་ལྷེ་རི་ཁྲོད་བརྒྱ་གསུམ་སྒྲེ་རིས་གྲ་ཆང་འདིའི་དགོན་ལག་ཡིན་པར་
བཤད།

གྲ་ཆང་འདིའི་ཐོག་མའི་གྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱེ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་རོང་པོ་
དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྱི་བ་སློ་བཟང་དགའ་བ་བྱ་བས་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར་ཏེ་དགེ་
ལྷན་འཕེལ་རྒྱས་སྒྲིང་བཏགས། རྒྱལ་སློ་བཟང་ཉི་མ་སྐྱེ་ཕྱིར་རིམ་བྱོན་གྱིས་
འདིན་བདག་བྱས། རོ་སྐྱེས་ཆོ་ལྷ་དང་། སྐད་པ་ལྷེ་བདུན་སྒྲེ་རིས་གྲ་ཆང་གི་
མཆོད་གཞིས་ཡིན་པར་བཤད། འདིར་གནས་བརྒྱའི་ལྷ་ཁང་ལ་རྗེ་སྐལ་ལྷན་

རས་པས་རབ་གནས་མཛད་པས། ཕྱག་ནས་ཤིང་དང་ཅིག་ངོས་ལ་བྱག་པ་
བྱིས་སྲུང་ཡོད་པར་གསུངས།

ངོ་མཉེ་སྒྲར། འདི་ལ་མཁས་དབང་གིས་རབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་
བཅའ་ཡིག་ཀྱང་ཡོད། སོག་དག་སྒྲར་དང་། ཉོར་རོན་པོའི་སྒྲར་གཉིས་ན་
ལྷ་ཁང་རེ་མ་གཏོགས་མེད་ཅེས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད།⁹

དུན་ཉོར་ཡིག་རྒྱུང་དུ་གསལ་བའི་སྐོར་རི་མཚོའམ། དེང་སང་དུང་
རི་གཡུ་མཚོར་གྲགས་པའི་ཞོལ་དུ་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྣོར་གྱི་སྐྱབ་གནས་ལྷ་ལུང་
སྐྱབ་ཁང་དུ་གྲགས་པ་ཡོད་ལ། ཆོས་བཟང་དུས་བཟང་ལ་རོལ་ཆའི་སྐྱ་སྐྱད་
གྲགས་པར་བཤད། སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱབ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྣོར་
བཞུགས་གནས་ཁམས་གྱི་སྐོར་ཐང་དུ་འབོད་པ་དེ། ལྷ་ལུང་སྐྱབ་གནས་ཡོད་
ས་འདི་ཡིན་པར་བཤད་ཅེས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསུངས་ཤིང་།¹⁰ ལྷ་ལུང་
དཔལ་རྣོར་མདོ་སྐྱོད་དུ་ཐེབས་ནས་ལྷ་ལུང་སྐྱབ་གནས་འདི་དང་། གཅན་
ཆའི་ལོ་ཞོག་རྩི་རྩེ་བྲག་སོགས་སུ་རྒྱན་རིང་བཞུགས་པ་ཡིན་སྟབས། སྐོར་ཐང་
ཞེས་པ་འདི་ཕྱོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པར་སྒྲུང་།

ཡང་རྒྱ་མིང་ཅན་གྱི་དགོན་པ་དུན་ཐང་དགོན་དང་། གང་གྲུ་དགོན།
ཨ་མཚོ་དགོན་པ་དང་། ཨ་མཚོ་རི་ཁྲོད་གཉིས། ཨ་མཚོ་དགོན་འདིར་ཆོས་
སྦྱོང་དང་སྲུང་བ་སོགས་གྱི་ཤིང་དཔར་མང་བར་བཤད། དུལ་མི་སེར་སྐྱ་སྐྱེ་
མ་གྱིན་གྱིས་དགོན་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལ་ཕུལ་བས། སྐྱ་
མ་བསྐྱོ་བཞག་སོགས་འདྲིན་བདག་མཛད།

སྐྱག་ལུང་གི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱའི་སྐྱོད་དུ་གྱིན་གང་བེ་སྟེ་ཨ་འཕེས་སྒྲར་དང་།
བྷེ་ཅང་དུ་བེ་སྟེ་སྐྱག་ལུང་དར་རྒྱས་སྤིང་དགོན་ཆེན། སྐྱག་ལུང་དགོན་པ་འདི་
ཡོད་ས་ད་ལྷའི་ཀ་རྒྱུ་ཁ་ཆེ་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཁུས་ནི་ཉན་རྩིང་ཁོངས་སུ་

ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་དོ་སྤྲོས་དང་སྟབས་གཅིག་དུ་
བཤད་འདུག་སྟབས་འདིར་མཆོན་ཙམ་བཤད་པ་ཡིན། སྤར་བོད་ཀྱི་མངའ་
ཁོངས་བསྟོན་མེད་ཡིན།

སྟོན་ས་སྐྱབས་བསོད་ནམས་ཅེ་མོའི་སྐྱེད་བོན་དུ་གཏོགས་པ་བསོད་ནམས་
དར་རྒྱས་བྱ་བ་ཞིག་ལ་ཆོས་སྦྱོང་གིས་ལུང་བསྟན་ལྟར། འདན་ཆོས་འཁོར་
སྤང་དུ་སོང་ནས་བྱིམ་གཞིས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་རྗེ་སོ་ནག་པ་བྱ་བའི་ཆ་མོ་རྒྱུང་
མར་ཐངས། སྤུས་བརྒྱད་བྱུང་བའི་འབྲིང་བ་སོ་ཆ་ཨ་ཞིས་བྱ་བ་མདོ་སྨད་དུ་
སྟེབས་ནས་སྟག་ལུང་གི་ས་ཆ་བཟུང་། དུལ་མི་ནམས་ཀྱིས་རྗེ་དཔོན་དུ་བཀྲར།
དེ་ལ་སྤུས་མང་དུ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ལ་ཤེ་རྟའི་གོ་གནས་བྱུང་བས་སྨད་མཁར་ཤེ་
རྟའི་སྤུས་གཤམ་པ་བྱུང་། དེའི་སྤུས་སེལ་དཔལ་བྱ་བ་གཙང་ས་སྐྱེད་སོང་ནས་
སྐྱེད་ཀྱི་རབ་འབྱམས་པ་དང་། སྤུས་ཡར་བྱོན་པ་སོགས་གདན་དྲངས་ཏེ་སྟག་
ལུང་ཆོས་སྟེ་འདི་ཉིད་བཏབ། སྤུས་རབས་མང་དུ་སོང་རྗེས། སྟག་ལུང་དཔོན་
ཤེ་རྟ་མགྱོན་བྱ་བས་ཆོས་རྗེ་རྟ་ནག་པ་ཀུན་དགའ་ནམ་སྤུས་གདན་དྲངས་ཏེ་
གྲུ་ཆང་བཅུགས་ཤིང་འཆད་ཉན་མཛད། ཐང་ཀའི་རབ་འབྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས་
ལྷན་གྲུབ་དང་། ལྷ་ས་རབ་འབྱམས་པ། བྱམས་པ་སྤྲིང་རབ་འབྱམས་པ། རྒྱུར་
ལུང་རབ་འབྱམས་པ། མ་ཁི་བ་སོགས་མདོ་དབྱུས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་བོས་
སྐྱེ་སྤྱོད་མཛད།

སེལ་དཔལ་བྱ་བའི་གདུང་རྒྱུད་ཅིག་ལ་མཁན་ཤེ་བཟང་ཤེ་དོན་གྲུབ་
བྱ་བ་འབྱུངས། རིགས་རྩས་ལ་གཞིགས་ནས་དགོན་བདག་མཛད། དེའི་སྐྱེ་
རྒྱུད་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་གྲུབ། ཟ་ཁུ་སྟོམ་ཆེན། སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན།
ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་ནམ་རྒྱལ། ངག་དབང་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་
སྐྱེ་རྒྱུད་རིམ་བྱོན་གྱིས་བསྐྱུངས་ཚུལ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་

པོ་དང་། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་སོགས་མདོ་དབུས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེན་མང་
པོ་དགོན་སྡེ་འདིར་གདན་དྲངས་ཏེ་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་བ་ཅིང་།
བྲག་དགོན་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱང་
དགོན་འདིའི་འཆད་ཉན་བཤད་སྒྲུབ་མ་ཉམས་པར་གནས་པར་གསུངས་པ་
ལས་རྟོགས་སྟབས་པ་ནི། བྲག་དགོན་པ་འདི་བ་སྐྱེ་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་འདས་པ་
ཡིན་སྟབས།

སྐྱེ་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་བའི་དུས་སྐད་དུ་སྟག་ལུང་དགོན་པ་
དར་རྒྱས་སུ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདིའི་ཤུགས་ཀྱིས་ད་ལྟ་རྒྱ་དང་ཁ་ཆེ་གནས་
ཡུལ་གྱི་ཉེ་བ་ལྷ་བུར་གྱུར་པའི་སྟག་ལུང་སོགས་མདོ་སྐྱད་ཀྱི་མཐའ་མཆོམས་
འདི་དག་རྒྱ་ཡུལ་དུ་གྱུར་ནས་དུས་ཡུན་རིང་བོ་མ་སོང་བ་འདི་ཤེས་རྒྱ་གལ་
ཆེར་སྤང་བས་ཚུང་རྒྱས་ཅམ་བྱིས་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་རབ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་མཐའ་
མཆོམས་འདི་དག་རི་ལྷར་རྒྱ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། དུས་ན་མ་ཞིག་ལ་རྒྱས་ཡུལ་
མི་བསྐྱད་པ་སོགས་ལ་ཞིབ་འདུག་དབྱིས་བྱིན་པ་བྱ་སྟབས་ན་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ལ་དྲན་གསོ་བསྐྱངས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། མ་འོངས་པའི་བསམ་ཁྱེར་ལ་སྒོ་
སྒོ་འབྲེད་སྟབས་པར་སྤང་།

ཡང་སྟག་ལུང་དང་ཉེ་བར་སྟག་ལུང་རི་ཁྲོད། སྟག་ལུང་གི་དགོན་ལག་
ཤན་གང་ཟི་དང་། སྒོང་ར་ཟི། ཐང་ཀེ་ཟི། སྐང་གུ་ཟི། ནང་སོ་ཟི། བྲ་ཅང་
ཁྱིས་ཟི། ཡར་ངོ་དགོན་བཅས་ཡིན་ལ། སྟག་ལུང་གི་དགོན་ལག་དུ་མི་གཏོགས་
པ་དྲ་ཁྲོང་ཟི། སྐན་བང་གུ་ཟི། ཡང་གུ་ཟི་སོགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཉན་ཁྲོན་
ལུང་བའི་སྟོད་སྐྱད་དུ་ཡར་ནང་སྐར་ལྗ་དང་། མར་ནང་སྐར་ལྗ་ཞེས་པའི་
དགོན་སྡེ་བརྒྱ་ཡོད་པར་བཤད་དོ།

ད་དུང་དོ་སྒྲིམ་གྱི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་གྲངས་བཅ་སྟབས་འབྲེལ་གྱི་

དབང་གིས་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་དཀྱིས་གཅིག་ལ་བསྟན་འདུག་པ་ཨ་
འགང་དགོན་གྱི་ནང་གཉིས་ཏེ། ཨ་འགང་དགོན་ནང་མ་འདི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་
འཕགས་ཀྱི་སྡོན་ནས་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། འགྲོ་མགོན་མདོ་སྐྱད་དུ་
ཐེབས་སྐབས་ཤིག་ལ་དགོན་པ་རབ་གནས་གནང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་མཛད་ཅིང་ཞུས་
ཀྱང་། སྐྱེད་ཆོས་སུ་ཐེབས་མ་ཐུབ་པས་རྒྱུ་རིང་ནས་རབ་གནས་གནང་བའི་
ནས་འབྱུད་དགོན་པ་འདིར་བབ་པར་གྲགས་ཤིང་། ཐུབ་དབང་དང་། འཇམ་
དབྱངས། སྐྱུན་རས་གཟིགས། མི་གཡོ་བ། ཉ་མགིན་དབྱུག་ཐོ་ཅན་སོགས་
ཉེན་འགངས་ཅན་མང་པོ་བཞུགས་པ་ལ། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཁ་ཆེའི་རྒྱུད་
པ་ཟེ་ལར་གྱི་དམག་གིས་དགོན་པ་མེར་སྲིག་གཏོང་ཆེས་ཡང་ཡང་བྱས་ཀྱང་།
ཉ་མགིན་གྱིས་ཆོ་འཕུལ་སྣ་ཆོགས་བསྟན་ཏེ་གཞོན་པས་མ་ཆོགས་པར་
གསུངས།

དགོན་པ་འདིར་ཨ་འགང་སོགས་དོན་ནི་སྤར་ཙུང་ཞིག་རྒྱས་ཁྱེར་
ནས་ཡོང་སྟེ། དགོན་པའི་ཐད་དུ་སྐེབས་སྐབས་འགང་ཞེས་སྐར་རང་གྲག་བྱུང་
བས་རྒྱལ་ས་བཏོན་ཏེ་ལྷ་ཁང་གི་སྟེང་དུ་བཀལ་བ་ནས་ཨ་འགང་དོན་དུ་སོགས་
པར་གྲགས། ཙུང་འདི་བརྩུངས་ན་སེར་བའི་གཞོན་པ་སོགས་བསྐྱོད་ཀྱས་པར་
སྟེང་དོ་།

ཐུའུ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ནི་མས་བྱམས་སྤྱིན་སྤྱིང་ཞེས་པའི་དགོན་མིང་
བསྟུལ་པ་ཨ་འགང་གྱི་མའི་དགོན་དང་། ཁ་ནའོ་ཐའི་རི་ཁྲོད། མགོན་པོ་བྱིན་
ཅན་བཞུགས་པ་མ་དུ་ཀ་ལའི་ལྷ་ཁང་། ༥་མའོ་བེ། ཉོ་ཐན་བེ་སོགས་རྒྱ་མིང་
ཅན་གྱི་དགོན་སྟེ་པོད་ཀྱི་སྐ་གྲས་འཛིན་བདག་བྱེད་པ་སོགས་དགོན་པ་འདི་
དག་གི་གནས་སྤངས་ཆེས་བསྐྱས་པ་འདི་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་རང་གཞི་ལ་
བཞག་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་ལ། བདག་གི་སྟོ་དོར་ཡང་ཡང་འཆར་བ་ཞིག་ནི།

གལ་ཏེ་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་འདི་མེད་པ་ཡིན་ན་དེང་སང་ང་ཚོས་དགོན་མིང་
 ཅམ་ཡང་སྒྲིག་ཐུབ་རྒྱ་མིན་སྟབས། དེང་སང་དགོན་སྡེ་ཡུལ་ལྷང་གི་ལོ་རྒྱུས་
 གདན་རབས་སོགས་འབྲི་སྐབས་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་ལས་བཤུ་རྒྱུ་བྱེད་
 ཞོར་དུ། མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་ལ་མི་འདོད་པའི་ཆོག་མཆོན་བཏབ་པའི་ལུགས་
 སུ་མ་ཞུགས་པར། ཆོས་འབྱུང་འདི་བཀའ་ངེན་ཆེན་པོ་རེད། འདི་མེད་ན་
 ཅི་བྱ་བསམ་གྱིན་ཀུན་སྒྲོང་བཟང་བོས་བཤུས་པ་ཡིན་པས། བཟང་སྦྱོང་གི་
 ཐོག་ནས་བསམས་ན་བྱ་ཚུང་གདན་རབས་དང་། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་
 གདན་རབས་སོགས་བཤུ་མཁན་སྡེ་མ་རྣམས་ལས་དྲག་ཅམ་མེད་དམ་སྟུམ།
 ཡུལ་སྒྲིགས་འདིར་བྱོན་པའི་མཁས་དབང་སྒྲིམ་ཆེན་རགས་རིམ་ནི།
 ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐྱ་མེད་བརྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་བོ་
 མཆོག་དང་། དགྲང་ལོ་གཞོན་དུས་ནས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལ་གྲགས་
 པ་ཆེ་བའི་མཁས་པའི་དབང་ཕྱག་བུས་པ་ངག་དབང་མི་ཕམ་ལྷ་བ། ཉེ་རབས་
 མཁས་པའི་དབང་ཕྱག་འབྲས་སྐྱ་འབུམ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། ཀུན་
 མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་ཀན་ཆང་དང་སྐྱ་ཐོག་རགས་པ་མཉམ་པ་
 དབུས་ཀྱི་གདན་སའི་མཁས་དབང་གྲགས་ཆེན་གསེར་ཁ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
 མཚོ། སྐྱ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་ཆོས་རྩེ་རྡོ་རམས་པ་སེར་རིས།
 བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་རྒྱུ་ཆའི་ཞང་ལ་འཇིགས་མེད་མཁས་མཆོག་
 དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་དང་། སྐྱ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ། རོང་བོ་དགོན་ཆེན།
 བྱ་ཚུང་སོགས་མདོ་དབུས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་ཁག་ཏུ་བྱོན་པའི་མཁས་པ་མང་
 ཅམ་བྱོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་སྐོར་ཞིབ་ཏུ་སྒྲིགས་བཅ་དྲུག་པའི་རེའུ་མིག་
 ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ། ཡ་ཇིའི་སྡེ་ཆོ།

དང་པོ། རྫོ་སྤྱིས་ཏུ་དུ་ཁ་སྤོང་།

ང་ཆོས་སྡེ་ཆོ་དང་མི་གངས་ཀྱི་གནས་སྤངས་རྫོ་སྤྱིས་ནས་མགོ་
འདྲུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ས་ཆ་འདིའི་མིང་འབྲི་སྤངས་ལ་མི་འདྲ་བ་
དུ་མ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་དང་བེས་མདོ་དགོན་ཆེན་གྱི་
གདན་རབས་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་བོ་ཞིག་དུ། རྫོ་བེས་ཞེས་བྲིས་འདུག་ཅིང་།
རྫོ་སྤྱིས་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་མཁས་པ་སྐོར་ཞིག་གིས་རྫོ་སྤྱིས་
འདི་བྲིས་པ་ལྟར། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་ལ་རྫོ་སྤྱིས་འདི་ཉིད་རྒྱག་ཆེ་བ་ལྟ་
བུར་སྤང་། རྫོ་སྤྱིས་འབྲི་མཁན་དག་གིས་ཉིན་པ་སྡེ་བའི་འགྲམ་རྒྱུད་དུ་རྫོ་ས་
བོང་རས་གྱུར་གྱི་དབྱིབས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་རྫོ་སྤྱིས་ཞེས་པའི་མིང་བྱུང་ཞེས་
དེང་སང་གྲགས་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ།

རྫོ་ས་བོང་དེའི་དབྱིབས་གྱུར་དང་འདྲ་བས་སྤྱིས་ཡིག་འདི་འདྲ་ཞིག་
རི་ལྟར་འོངས་སམ་ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྲི་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཁོ་
བོའི་ལྟ་སྤངས་ལ། མདོ་སྤྱད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་མང་བོ་ཞིག་ལ་སྤྱད་དང་བ་གཉིས་ཀྱི་
སྤྱ་གདངས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་མ་ཟད། སྤྱབས་འགའ་ཞིག་དུ་སྤྱད་དང་ར་

གཉིས་ལའང་བྱད་པར་ཡེ་ནས་མེད་དེ། སྐྱ་དང་གུར་གྱི་སྐོར་བཤད་སྐབས།
 ལ་ལས་རས་གུར་དུ་འབོད་ལ། ཡང་ལ་ལས་སྒྲིས་གུར་དུ་འབོད་པ་སྟེ། ཁོ་ཆོ་
 བ་སོགས་ས་ཆ་འགའ་ཞིག་དུ་སྐྱ་ཡིག་དང་ར་ཡིག་གཉིས་བྱད་མེད་དུ་སྐོག
 དེར་བརྟེན་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་སྡེ་མང་བོ་ཞིག་གིས་སྐལ་བ་ལ་ར་བ་དང་། སྐས་
 བ་ལ་རས་པ་ཟེར། སྐལ་ལ་བུའུ། ཡང་ན་རུའུ་ཞེས་སྐོག་པ་ཡིན། སྐ་གདངས་
 འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཞིག་རྟེན་སྤྱད་པ་ནི། སྐས་ཞེས་པ་སྐྱ་
 ཡིག་ལས་བྱུང་བར་འདོད་དེ། སྐར་བཏང་འབྲོག་པའི་སྐྱ་ནག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ཆོ་
 ཞིང་། རས་གུར་གྱི་བོངས་རྒྱུང་སྐབས་སྐྱ་རྒྱུང་རྒྱུང་གི་དོན་ལ་སྡེའུ་ཟེར་རྒྱ་ལ།
 རིམ་གྱིས་བརྒྱུང་བའདུག་ནས་སྐས་ཞེས་བསྐྱགས་ཤིང་། སྐ་དང་བ་གཉིས་
 སྐོག་སྐངས་ལ་བྱད་མེད་པས་བིས་དང་སྐས་གཉིས་གང་བྱུང་དུ་བིས་པ་ལྟ་བུར་
 སྐང་བས་རྣམ་དཔྱད་ཅན་དག་གིས་དཔྱད་པར་མཛོད་ཅིག ལར་ནས་བིས་
 དང་སྐས་གང་བིས་ཀྱང་དོན་མོར་ཐེབས་པའི་ཉེན་ཁ་གང་ཡང་མེད་པས་གང་
 བདེ་བཟུང་རིགས་པར་སྟམ་མོ།

དེང་སང་གི་ཡ་རྫོང་གི་དེབ་ཐེར་སོགས་རྒྱུའི་ཡིག་ཆ་མང་བོ་ཞིག་
 ན་འཆར་ཅན་ལྟར་དོ་སྐྱོར་གྱི་སྐོར་འདིའང་ཉོག་ལ་འཛིང་བ་མང་རབ་ཅིག་
 བཤད་འདུག་པ་དག་ལ་སྐབས་སུ་དེ་ཙམ་མ་སོང་བར་བསྐྱས་གསལ་གྱི་ལྷགས་
 སུ་བྱས་ན། དོ་སྐྱོར་གོང་མ་དང་། བར་མ། ཞོལ་མ། ནང་སོའི་ལྷ་སྡེ་སོགས་
 ཆོ་ཆེ་ཁག་བདུན་ཡོད།

དང་པོ། རྫོ་སྐྱིས་གོང་མ་ལ།

༡། ཏོར་གྲོ་བ། དུད་བྱིམ་༥༦། མི་གངས་ ༡༩༥ ཉེ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱུས་ཐོག་གི་མཁས་དབང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་འབྲུངས།

- ༡། རྟོར་རྩམ་པོ། ཏུད་བྱིམ་༡༩། མི་གྲངས་ ༥༤༩
༩། སྒྲེན་ལུང་། ཏུད་བྱིམ་༡༠ མི་གྲངས་ ༤༡༩

གཉིས་པ། རྫོགས་ཞུལ་མ་ལ།

- ༡ འདབས་མ་སྒྲེན་པ་ལ་ཏུད་བྱིམ་༤༩། མི་གྲངས་ ༧༤༩
༡ རྒྱ་ཚང་སྒྲེན་པ་ལ་ཏུད་བྱིམ་༧༠། མི་གྲངས་ ༩༤༧
༩ དམག་དཔོན་སྒྲེན་པ་ཏུད་བྱིམ་༥༤། མི་གྲངས་ ༩༩༠
༤ གཤོངས་པ་སྒྲེན་པ་ལ་ཏུད་བྱིམ་༩༡། མི་གྲངས་ ༡༤༧
༥ བོང་རྒྱ་སྒྲེན་པ་ལ་ཏུད་བྱིམ་༡༩། མི་གྲངས་ ༡༡༡
༦ སྒྲེན་མན་སྒྲེན་པ་ལ་ཏུད་བྱིམ་༩༠། མི་གྲངས་ ༡༧༩

གསུམ་པ། རྫོགས་འཇམ་མ།

- ༡ ཡར་མོ་ལུང་བ་ལ་ཏུད་བྱིམ་༥༤ མི་གྲངས་ ༡༤༥
༡ གཏེར་ཁ་ལུང་བ་ལ་ཏུད་བྱིམ་༩༩ མི་གྲངས་ ༥༤༡
༩ འོ་མར་ལུང་བ་ལ་ཏུད་བྱིམ་༩༤ དང་མི་གྲངས་ ༥༤༩

བཞི་པ། བྱང་མོ་ལྷ་སྒྲེ།

- ༤ རྒྱུ་རྩ་ལུང་བ་འོ་མར་སྒྲེན་པ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། རྫོགས་ནང་སོ་ལྷ་སྒྲེ་སྒྲོང་
བྱིམ་ཆོ་ཁག་ཅིག་ཡིན།
༡ ཁེལ་མ་སྒྲེན་པ་ལ་ཏུད་བྱིམ་༩༤ མི་གྲངས་༡༤༧
༡ དགྲ་རུས་སྒྲེན་པ་ལ་ཏུད་བྱིམ་༡༩༩ མི་གྲངས་༧༩༤

༡ ར་སྐོར་སྡེ་བའི་ནང་དུ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀ་འདུས་ཤིང་། བོད་རིགས་དུད་
ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་ ༤༠

༢ ཁུ་གཞིང་སྡེ་བ་གཅིག་ཡོད་གཤོང་བ་སྡེ་བ་བཅུ་༡

༣ ཉིན་པ་སྡེ་བ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༡༧ མི་གངས་༤༧༡

༤ བདོ་ཅེ་སྡེ་བ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༧༡ མི་གངས་ ༥༡༤

རྫོང་སྤུངས་ཆར་ཕྱགས་གཉེར་ས་ཞིང་ཕུའུ་༡༥༤༡༥ དང་། ཞིང་རྒྱ་མ་ཕུའུ་
༡༡༤༤༤ རི་མ་ཕུའུ་༡༤༤༡༡ རི་རོགས་ས་ཞིང་ཕུའུ་༥༥༤༤ བཅས་ལོ་རེར་ཆ་
སྟོངས་བྱས་ན་འབྲུ་རིགས་ཏུན་༡༤༠ ཐོན་ཐུབ་པར་བཤད།

གཉིས། བོས་མདོ་ཆོ་བདུན།

བོས་མདོ་ལ་གཙུ་འཁོར་དང་། མང་ཡེ། བྱང་བ་བཅས་ཤོག་ཁ་གསུམ་
ཡོད་ཅིང་། འདིར་བོས་མདོ་ཞེས་པ་ནི་འདི་ཁུལ་དུ་རི་བུ་འབྲུ་བ་ཞིག་ཡོད་
པས་བོས་མདོ་ཞེས་ཐོགས་པར་གྲགས་ཤིང་། ཡི་གེའི་དག་ཆའི་ཐད་བོས་མདོ་
དང་། བོས་མདོ་ཅི་རིགས་བྱིས་འདུག་པས་ཡུལ་མིའི་སྐྱ་གདངས་གི་རྩིས་སུ་
འབྲངས་པ་ཅུ་ལས་བཞེད་རྒྱུ་དམིགས་བསལ་བ་ཡོད་པར་མི་སྣང་།

གཙུ་འཁོར་ལ་ད་ཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་མཁན་ཡང་སྣང་མོད། བདོ་སྐྱད་
ཆོས་འབྱུང་དུ་གཙུ་འཁོར་བྱིས་འདུག་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་གཙུ་འཁོར་བྱིས་
ཡོད། རྒྱུ་དུས་ངག་རྒྱན་ཐོས་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གཙུ་འཁོར་མ་རེད་སྟུན་སྐོར་
རེད། རྒྱལ་པོ་རི་མེད་ཀུན་ལྷན་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་བདུད་རི་དུ་ཤང་གི་ཡུལ་
དུ་རྒྱུང་ཐུད་བྱས་པའི་ཡུལ་ནི་ཡ་རྩེའི་ཡུལ་ཁམས་འདི་ཡིན་ལ། རི་མེད་ཀུན་
ལྷན་གྱིས་སྟུན་སྟུན་པ་གཏོང་ས་ཡིན་པས་སྟུན་སྐོར་དུ་ཐོགས་པ་བྱིས་བརྒྱ་
འབྲུར་ནས་གཙུ་འཁོར་རམ་ད་ཀྱིལ་འཁོར་སོགས་སུ་བྱུར་ཆག་བཅུ་པར་ལ། ངག་

རྒྱན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ངེ་མེད་ཀྱན་ལྷན་སྤྱད་ས་འདི་ཕྱགས་ཡིན་པར་མཁས་
པའི་གསུང་རྒྱུ་ལ་ཞུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་འདྲ་ཡོད་སྟེང་། གང་ལྟར་བེས་མདོ་དགོན་ཆེན་
བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཡང་ས་སྐྱའི་ཨ་བརྟན་གྱི་བུ་བདུན་གྱིས་བཟུང་བའི་
བེས་མདོའི་ཡུལ་འདིར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

བེས་མདོའི་རྫོང་གི་ལིང་དཀར་ཆག་འཕྲོ་མཐུད་ཅེས་པ་དང་། ཡེ་ལྷོ་
རྫོང་གི་དེ་བ་ཐེར་ཞེས་པ་སོགས་རྒྱས་བསྒྲིགས་པའི་དཔེ་ཆོགས་དེ་དག་ལ་
བལྟས་མ་ཐག་གིན་ཏུ་ཞིབ་ཆགས་མདོག་དང་། ཞིབ་ཏུ་བསྐྱར་ན་ཆེས་མི་
མཐུན་པས་སྡེ་ཆོའི་གནས་སྤངས་ར་འཕྲོད་འབྱུང་རྒྱ་དཀར་ཡང་། ཀྱང་གོའི་
བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པར། རང་ལོ་༤༧ ཡིན་པའི་བེས་མདོའི་ཆད་
པོ་རྒྱས་ཐོང་ཅན་ཤ་བོ་བན་དེ་བྱ་བར་བཅར་འདྲི་དང་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་
ལྟར་ན། བེས་མདོའི་ཁོངས་སུ་ཆོ་ཁག་བདུན་ཡོད་ཅིང་། ར་བྱུང་དང་། ལ་
མོ། མ་རུ། ཡ་རུ་བཅས་སྡེ་བ་བཞི་ཆོ་ཁག་གཅིག་ཡིན་ལ།

དང་མོ། ར་བྱུང་ཆོ་བ།

༡། ར་བྱུང་དུད་བྱིམ་༥༧ མི་གངས་ ༡༠༩

༢། ལ་མོ་བྱུང་དུད་བྱིམ་༤༧ མི་གངས་ ༡༡༠

༣། མ་རུ་དང་ཡ་རུ་གཉིས་བསྡེམས་པས་དུད་བྱིམ་༧༥ མི་གངས་ ༤༠༠

གཉིས་པ། མང་ཡུལ་ཡུང་བ་ཆོ་བ།

དེའི་ཁོངས་སུ། ༡ མང་ཡེ་དང་། ༢ ཆ་མིག་ ༣ རྟོར་བ། ༤ བོན་
ཆང་མ། ༥ འབྲུལ་རྩིག་བཅས་སྡེ་བ་ལྔ་ཡོད་པ་ལས།

༡། མང་ཡེ། དུད་བྱིམ་༡༠ མི་གངས་ ༡༧༠

༡། ཆ་མིག་དང་རྟོར་བ་གཉིས་བསྐྱེམས་པས། ཏུད་བྱིམ་༤༩ མི་གངས་༩༠༡

༡། བོན་ཚང་མ། ཏུད་བྱིམ་༤༧ མི་གངས་༩༠༡

༤། འབྲུལ་ཅིག་ ཏུད་བྱིམ་༩༡ མི་གངས་༡༩༩

གསུམ་པ། ཡན་བྱུང་གཡུ་བྱུང་།

དེའི་ནང་དུ་ཞང་ཡུས་སྡེ་བ་དང་། དལ་མོ། ལྷ་སྡེ། རུ་མ། བེན་ཆོམ།
སང་བུད་ལ་ཁ། ཨ་སྡེ་བཅས་ཡོད་པ་ལས།

༡། ཞང་ཡུས། ཏུད་བྱིམ་༥༧ མི་གངས་༡༡༡

༡། དལ་མོ། ཏུད་བྱིམ་༡༡ མི་གངས་༡༡༤

༡། ལྷ་སྡེ། ཏུད་བྱིམ་༩༡ མི་གངས་༡༡༡

༤། རུ་མ། ཏུད་བྱིམ་༡༥ མི་གངས་༡༡༡

༥། བེན་ཆོམ། ཏུད་བྱིམ་༩༧ མི་གངས་༥༡༧

བཞི་པ། བྱུག་ཆང་ཆོ་བ།

དེའི་ཁོངས་སུ་བྱུག་ཆང་དང་། ལྷ་ལུང་བ། རྒྱ་བཅའ་གོང་མ། ཁུ་མ་
བཅས་སྡེ་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས།

༡། བྱུག་ཆང་། ཏུད་བྱིམ་༤༩ མི་གངས་༡༡༥

༡། ལྷ་ལུང་བ། ཏུད་བྱིམ་༥༡ མི་གངས་༡༠༩

༡། རྒྱ་བཅའ་གོང་མ། ཏུད་བྱིམ་༡༡ མི་གངས་༩༩༩

ལྔ་པ། ཉང་ཆང་ཆོ་བ།

དེའི་ཁོངས་སུ་ཉང་ཆང་དང་། ཡེར་གཤོང་། ལུང་སྐྱུ། གཤོང་བ། ཆོ་

ཆོ་བཅས་ལྟ་ཡོད་པ་ལས།

༡། ཉང་ཆང་དང་ཡེར་གཤོང་གཉིས་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པའི་མིང་ལ་གཡེར་
གཤོང་ཟེར། དུད་བྱིམ་༤༤ མི་གངས་༡༩༥ ཡོད།

༡། ཕྱི་མ་གསུམ་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པ་ལ་དུད་བྱིམ་༤༤ མི་གངས་༤༡༤

དུག་པ། རུ་མང་ཆོ་བ།

སྐར་གཙུ་འཁོར་སུ་རུ་མང་དང་། བར་སྐོར། གྲ་སར། ཉེ་སེར། རྩེང་
ཀ་བཅས་སྡེ་བ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་། ཕྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལྷ་བས་རི་མ་ཞེས་པའི་
སྡེ་བ་ལས་ཟུར་དུ་བྱེས་པ་དང་། ཅོང་ཇ་སྡེ་བའང་གཙུ་འཁོར་སྡེ་ལྟ་ཆགས་པའི་
རྩེས་སུ་བྱང་བ་བཅས། ད་ལྟོ་བས་རུ་མང་དང་། རྩེང་ཀ། བར་སྐོར། གྲ་སར།
ཉེ་སེར། ཅོང་ཇ། རི་བ་བཅས་དཀྱིལ་འཁོར་སྡེ་བ་བདུན་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་
ནི།། སྐར་གྱི་ཡུལ་མིའི་ངག་རྒྱན་དུ། བེས་མདོ་དུད་ཁ་སྤོང་དང་། གཙུ་འཁོར་
དུད་ཁ་ལྟ་བུ་ཞེས་འབོད་ཀྱང་། དེར་དུས་ནི་གཙུ་འཁོར་སྡེ་བདུན་བཅོམས་
པས་དུད་བྱིམ་༡༥༠ ལྟ་ཡོད་པར་བཤད།༡། རུ་མང་། དུད་བྱིམ་༡༡༡ མི་
གངས་༤༡༤༡། བར་སྐོར། དུད་བྱིམ་༡༡༤ མི་གངས་༥༡༥བདུན་པ། གཤོང་
བ། ས་བོན་ལ་ཁ། ལྷ་མོ། ར་བྱང་། མ་རུ་བཅས་གོང་དུ་སོང་བའི་སྡེ་བ་དེ་
དག་གི་བྱེད་ཀ་ཡིན།

གསུམ། ཀ་རིང་སྡེ་ཆེན།

ཀ་རིང་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི། མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཀ་རིང་ལྟར་བའི་
སྐད་རྒྱུད་ཀྱི་བྲག་དམར་དཀྱིལ་དུ་བྲག་རྩོ་ཀ་རིང་འབྲུ་བ་ཞེས་ཡོད་པས་ཀ་
རིང་ཐོགས་པར་བཤད།ཀ་རིང་སྡེ་བདུན་དུ་གྲགས་པ་ནི། སྡོ་བ། ས་དམར་

ལེག་ ཤིང་བཟའ། སྐྱ་མང་། བ་ལུང་། ཀ་རིང་ཡར་ཀ ཀ་རིང་མར་ཀ་བཅས་
སྡེ་བ་བདུན་ཡོད་ཅིང་།

སྐོ་བ་དང་ས་དམར་ལེག་གཉིས་སྡེ་བ་གཅིག་ཡིན། ཏུད་བྱིམ་༡༩ མི་གྲངས་
༡༩༥

༡། ཀཤོང་ས་དང་སྐྱ་མང་གཉིས་སྡེ་བ་གཅིག་ཡིན། ཏུད་བྱིམ་༡༠ མི་གྲངས་
༩༩༩

༡། ཀ་རིང་ཡར་ཀ་དང་ཀ་རིང་མར་ཀ་གཉིས་སྡེ་བ་གཅིག་ཡིན། ཏུད་བྱིམ་
༡༡༠ མི་གྲངས་༩༩༡། ཀ་རིང་དགོན་བརྒྱ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་སྡེ་བ་འདིའི་ཁོངས་
སུ་ཡོད།

བཞི་བ། བིས་ཐང་ཚེ་ལྷ།

དེའི་ཁོངས་སུ་བིས་ཐང་དང་། ཉོར་རམ། ལ་ལུང་ཁ་བཅས་སྡེ་བ་
གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

༡། བི་ཐང་དང་ཉོར་རམ་གཉིས་བསྡེམས་པས་ཏུད་བྱིམ་༡༡༡ དང་མི་གྲངས་
༡༡༩།

༡། ལ་ལུང་ཁ་སྡེ་བར་ཏུད་བྱིམ་༡༠ དང་མི་གྲངས་༡༡༠། བིས་ཐང་སྡེ་བའི་
རྒྱབ་རི་ན་གཡང་སྤྱིད་དགོན་ཡོད། རོང་བོ་དགོན་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་
གི་དགོན་ལག་ཡིན།

ལྷ་བ། ལྷ་བཟང་།

སྤར་མ་ཤེས་ཀྱང་དེང་སང་ལྷ་བཟང་གི་ཁོངས་སུ་སྡེ་བ་གཉིས་ཡོད་

ཅིང་། རྒྱལ་ཁྲིམ་གྱི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་འཕོང་པ་འདི་སྡེ་བ་གསར་དུ་
ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།

༡། རྒྱ་བཟང་། དུད་བྱིམ་༡༡༧ མི་གྲངས་༤༠༥

༣། ཏུང་ཤེས་ཀྱ། ཏུང་ཁྱིམ་ཀྱ། དང་མི་གངས་༤༥།

ཕྱག་པ། རྒྱ་རྒྱ།

རིང་བོའི་ཁོངས་སུ་རིང་བོ་དང་། ལུང་གཡོན་ཐང་། ལྷག་རི་བཙས་
 རྩེ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ༡༡ རིང་བོ། ༥༥་ཁྲི་མ་༡༩ མི་གངས་༡༥༡༡། ལུ་
 ངགཡོན་ཐང་། ༥༥་ཁྲི་མ་༡༩༠༡། ལྷ་རི། ༥༥་ཁྲི་མ་༥༠ མི་
 གངས་༡༥༥། རིང་བོ་ཚོ་བའི་ཁོངས་སུ་གཡང་རྒྱུད་དཔོན་དང་། གཡེར་གཤོང་
 དཔོན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་བྱང་བཟ་གིས་འབྲིལ་གྱི་དཔོན་ལག་ཡོན་པར་
 བཤད།

བདུན་པ། རྩོད་དེ་དུན་འགྱོད་ཆེ་བ།

༡། རྫོང་ངེ། ཏུད་བྱིམ་༩༠ མི་གངས་༡༥༧༡། དབ་འཕྱོང་། ཏུད་
བྱིམ་༩༤ མི་གངས་༡༥༤། རྫོང་ངེ་དབ་འཕྱོང་གི་ས་ཆ་འདིར་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་
པས། རྫོང་དབ་འཕྱོང་མིད་ཐག་གཞན་རེད།། ཅེས་ཟེར་སྒྲུལ་ཡིད། ས་རོང་
དྲ་ཅང་རྒྱབ་པའི་བཅན་ས་ཡིན་སྟབས་རྫོང་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་དཔའ་ཚྭ་དེས་
ཁ་ཆེ་ལྷ་སུ་སྦྱང་གི་ངག་དམག་དང་རྒྱ་དམག་ལ་ཁ་གདད་འགོག་ཆོལ་བྱས་པའི་
སྟན་གཤམ་ཅན་དེ་ཡུལ་འདི་ནས་བྱུང་བ་ཡིན།

བརྒྱད་པ། ཀླུ་ཆ་གསེར་ཁ།

ཀླུ་ཆ་གསེར་ཁ་འདི་ཐོག་མར་བསང་ཁོག་གི་ད་ནའི་ཀླུ་ཆ་འི་
འབྲེག་སྡེ་ནས་ཆད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་ཕྱིས་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་
སྐྱེས་ཕྱི་མ་དག་གིས་ཀྱང་འདི་ལ་ཐུགས་གནང་འདུག་པ་ནི། ཀླུ་ཆ་འི་
གསེར་ཁ་འདི་རེབ་གོང་སྤང་གུ་དང་ཉེ་བས། རོང་བོ་དང་ས་མཚམས་འདྲིན་
བྱེད་དུ་བཞག་ཅེས་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད།¹¹ ཀླུ་ཆ་བ་ནམས་བཀྲ་
ཤིས་འབྱེལ་གྱི་ལྷ་སྡེར་གྱུར་དུས་ནི་གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་སྐོན་མེས།

ལྷ་བ་ཤིས་བཅེགས་ཀྱི་རྗེས་མའི་ཆོས་ལ་ཀླུ་ཆ་དཀའ་བཅུ་སྟོ་
བཟང་བསྟན་འདྲིན་གྱིས་གཙོས་སེར་རྒྱ་ཐམས་ཅད་གྲོས་མཐུན་
གྱི་སྐོན་ས་ཀླུ་ཆ་འི་སྡེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞབས་རིན་པོ་ཆའི་ལྷ་སྡེ་
བྱེད་རྒྱུ་དང་། ད་ནའི་ས་ཆ་ཕུལ་ཏེ་དགོན་པ་ཞིག་འདེབས་དགོས་
ཀྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་བར་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་ཏེ། ད་ནའི་མགོ་སྐྱེད་ཐང་དུ་ས་
བཅགས་བསྐྱངས་པ་དང་སྟོ་བྱེའི་ཐིག་སོགས་གནང་།¹²

ཞེས་གསུངས་འདུག དེས་ན་ཀླུ་ཆ་ནམས་སྤར་སྤང་བཀྲ་ཤིས་
འབྱེལ་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཡབ་སྲས་དང་འབྲེལ་ལམ་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ནམས་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲ་མའི་ལྷ་སྡེར་གྱུར་
དུས་ནི། ཀུན་མཁྱེན་གཤིས་པ་དགོན་མཆོག་འདིགས་མེད་དབང་བོ་དགྲང་
གངས་༥༩ བཞེས་པའི་ས་བྱ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༤༧ ལ་ཞེས་བ་ཡིན་ནོ།

འདིར་བཤད་པའི་ད་ནའི་ཀླུ་ཆ་འདི་ཉིད་བསང་ཁོག་གི་ད་ནའི་ཀླུ་
ཆར་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱང་། འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀླུ་ཆ་པལ་ཆེར་ད་ནའི་ཀླུ་ཆ་ནས་
མཆེད་པ་ཡིན་སྟབས། འདིར་དཀྱིས་གཅིག་དུ་བཤད་པ་ཡིན།

མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྐར་རྒྱུ་ཆའི་གསེར་ཁ་དང་། མདོད་དག་
རྒྱུ་ཆ་དུག་གི་ནང་ཆ་ལྡན་ཡང་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། དུས་ནམ་ཞིག་ནམ་ནམ་
ཞིག་གི་བར་ལ་རྒྱུ་ཆ་དུག་གི་དཔོན་པོའི་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱེད་ཅིན་གྱི་ཁུངས་སྐྱེལ་
ཡིག་ཆ་རག་སོན་མ་བྱུང་། འདི་ནས་བསམ་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྒྱུ་ཆ་དུག་གི་སྲུག་རིན་ཆེན་གཉིས་དོར་གཙང་གསེར་སྤྱི་ལྟ་སྟེ་ནང་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱུ་
ཆའི་གསེར་ཁ་ཡང་དོར་གཙང་གསེར་སྤྱི་ལྟ་སྟེ་ཁོངས་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། རྒྱུ་
མཆན་ནི་སྐར་དོར་གཙང་གསེར་སྤྱི་ལྟ་སྟེ་སྲུག་འཆོ་མཁན་གྱི་ལྟ་སྟེ་རྒྱུ་ཆ་དུག་གི་
སྲུག་དང་རིན་ཆེན་གཉིས་རྒྱུ་ཆ་དང་ས་ཚོད་ཁ་མཆུར་ཐུག་ན། དོར་
གཙང་གསེར་སྤྱི་ལྟ་སྟེ་བྱང་ལས་གཞན་གྱི་དབུ་བཤད་མཁན་སྲུག་ཡང་མེད་ལ། རྒྱུ་
ལོའི་དུས་རབས་ནི་ཤུ་བའི་མགོ་སྟོན་ཅམ་ལ་རྒྱུ་ཆ་དང་སྲུག་རིན་ཆེན་གྱི་དབུ་
ལ་ཐུག་སྐབས། དོར་གཙང་གསེར་སྤྱི་ལྟ་སྟེ་ཆ་བ་དང་། དོར་གཙང་གི་རྒྱུ་
པོ་རྒྱུ་པོ་སྐར་ཞིག་གིས་གྱུ་སྐྱེལ་སྐབས། ཅག་ཅག་སྲུ་རིང་ཞེས་པ་ལོ་
གཞོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་བྱ་སྲུ་དམར་པོའི་རྒྱུ་པོ་ཅན་གྱི་ཆར་ཅག་ཅིག་
གྱོན་ཏེ་གལ་མཐུག་དུ་བསྐྱེད་ནས། རྒྱུ་ཆ་དང་རྒྱུ་པོ་ཆོས་གཏམ་བཤད་ཅིན་
སྐབས། རྒྱུ་རིང་གིས་གཏམ་བཤད་པས་ཁ་འགམ་ནས་སྲུ་བ་ཐོན་པ་སོགས་
གཏམ་ལ་གཤམ་པ་བྱུང་ཡང་། ཁོ་ཅག་ཅག་མར་ཁའི་བྱིས་རྒྱུ་པོ་ཞིག་
གི་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། ཁོའི་རིང་ལ་ཆང་རག་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེད་ནས་ས་ཞིང་དང་རྒྱུ་
ཆང་མ་ཤོར་བས་དབུ་པོར་རྒྱུ་སྐབས་ཡིན་སྐབས། གཏམ་རིན་ཐང་ཅན་
ལ་ཆ་འདོག་བྱེད་མཁན་དེ་ཅམ་མ་བྱུང་ཞེས་བདག་གི་མེས་པོ་དམ་པས་
གསུངས།

ལྷག་པར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པ་སྐྱེབས་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་པོན་ཡོད་

ཚད་སྒྲུ་ཉོའི་སྲིད་རྒྱུས་ཀྱིས་ཁ་འབྲེན་སྐབས། ཉོར་གཙང་གསེར་ཁྲིའི་སྒྲ་བྲང་
ནང་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཆ་གསེར་ཁ་དང་ཀན་གུའི་བར་གྱི་ས་ཁྲ་དེ་དགོན་མཆོག་
ཅེ་ལི་ཀྱ་ཞེས་པའི་མཁས་པ་དེའི་ཕྱག་དྲུ་ཡོད་པ་ཨ་ལགས་དམར་ཐང་གིས་བྱིར་
ནས། མཆོ་སྡོན་དང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆམས་དབྱེ་མ་ཐུབ་
པར་རྒྱུ་བྱ་རིང་བྱུང་སྐབས་ས་ཡིག་དེ་དཔང་བོར་བཅོལ་བས་ཀན་གུ་
དང་ཉོར་གཙང་ཀན་སུའུ་ཞིངས་དང་། རྒྱུ་ཆ་མཆོ་སྡོན་ཞིངས་སུ་བཀར་
བ་བཅས་གནས་ཚུལ་འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་བསམ་ཆོ། རྒྱུ་ཆ་འདི་ཉོར་
གཙང་གསེར་ཁྲི་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་གསལ་བོ་ཡིན་པར་སྒྲུམ། རྒྱུ་ཆ་གསེར་
ཁ་ལ་གཡས་རུ་དང་གཡོན་རུ། ཁ་སོ། སོག་པ་བཅས་སྡེ་བ་བཞི་ཡོད་པ་
བསྡེམས་ན་དུད་བྱིས་༡༡༠ དང་མི་གངས་༡༡༤༤ ཡོད།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་གཅན་ ཆ་སྤྲོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

དང་པོ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ།

གཅན་ཆ་འདི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་གྲོགས་པར་
གྲགས་ཤིང་། མདོ་སྨད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཡིན་པ་ལྟར་ ལྷ་རྩེ་བྲག་སྐ་བ་
ཀྱན་དགའ་དོན་གྱུ་བ་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་མགོ་ར་(༡༩༡༠
ལས་མས)མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་སྐབས། གཅན་ཆའི་བུ་མོ་ཞིག་བཅུན་མོར་
བསུས་ཏེ་བྱིས་ཐབ་བཟུང་བས་གཅན་ཆའི་དཔོན་པོས་མཆོད་གནས་སུ་
བཀྲར་བར་བཤད་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་བསམ་ཆོ། སྐབས་དེར་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཤོག་

ཆེན་ཡུལ་སྡེ་རྒྱུ་འགྲུ་སྤྱུ་བཟང་བའི་རེབ་གོང་ལ་སྤྱི་དཔོན་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
བྱུང་མི་འདུག་ཀྱང་། གཙན་ཆ་ལ་དཔོན་པོ་ཡོད་བཞིན་པ་ཤེས་ནུས་ཤིང་། དེའི་
ཤུགས་ཀྱིས་གཙན་ཆའི་དཔོན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཐོག་དུ་སྒྲིབས་ནས་ལོ་ངོ་༡༠༠
ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་ལ། དཔལ་ས་སྐྱ་བ་ཡབ་སྲས་ཞེས་ས་གསལ་ས་
གནས་གསལ་བྱེད་པ་བྱུང་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡས་མས་ལས་མ་སོང་
སྟབས། སྐབས་དེ་ཤེད་ནས་མདོ་སྐྱོད་གཙན་ཆ་ལ་དཔོན་རྒྱུད་ཡོད་པ་འདི་
ཤེས་དགོས་པའི་དོན་གནད་གལ་ཆེན་ཡིན་པར་སྟུམ།

ལྷག་པར་དུ་དེ་སྐབས་ཤིག་ལ་གཙན་ཆའི་བྱིས་པ་ནམས་ལ་ལྷ་འབྲུམ་
པོག་པ་ལ་བྲག་སྒྲ་བས་སྒྲན་བཅོས་མཛད་པ་ལམ་སྟོང་ས་བྱུང་བས་དགྲ་རོང་
སྒྲ་འབྲུམ་ཡན་ཆད་ས་སྐལ་དུ་སྤུལ་སྐོར་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྐབས་དེའི་གཙན་
ཆའི་དཔོན་པོ་དེ་སྡེ་ཆོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་གི་ཀླད་པོ་ཁ་བདེ་ཆོར་དཔོན་པོ་ཟེར་བ་
ལྷ་བྱུང་མ་ཡིན་པར། གཙན་ཆའི་མཐའ་སྡེ་དགྲ་རོང་སོགས་ཀྱང་དབང་འོག་
དུ་ཡོད་པ་ཤེས་ནུས་སྟབས། དཔོན་པོས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་རུ་སྡེ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ཡོད་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་ནུས་སོ།

ད་དུང་ལྷ་རྩེ་བྲག་སྒྲ་བའི་སྲས་རོང་ཆེན་མདོ་སྡེ་འབྲུམ་གྱིས་གཙན་
ཆའི་དཔོན་པོ་འབྲུམ་ཡག་རྒལ་གྱི་བྱ་མོ་(འདི་སྤྱིང་མོར་བཤད་མཁན་ཡང་
འདུག)ལྷ་ཡག་སྒྲོལ་མ་བསུས་པ་ལ་བྱ་དགྲ་དང་བྱ་མོ་གཅིག་བྱུང་བ་བྱིས་གྱི་
རོང་པོ་རེབ་གོང་གི་སྤྱི་དཔོན་དང་ནང་སོ། སྤགས་འཆང་སྒྲ་ཆེན་སོགས་གྱི་
གོ་གནས་འཛིན་པ་རི་སྡེ་དེ་ཅིག་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱང་མ་རྒྱུད་ཀྱིས་དེད་ན་གཙན་
ཆའི་རྒྱུད་པ་བསྟོན་མེད་ཡིན་སྟབས། གཙན་ཆ་དང་རེབ་གོང་དཔོན་རྒྱུད་
བར་ཤ་རུས་ཁྲག་རྒྱུད་གྱི་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་མོ་བྱུང་ནས་ལོ་ངོ་སྟོང་ལ་ཉེ་བ་
འདི་འབྲེལ་ལ་ལོ་རྒྱུས་གྱི་བྱུང་རབས་གནད་འགག་ཅན་དུ་བཟང་འོས་པ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་གཅན་ཆ་ནས་གནའ་རྫས་རྟེན་པ་ལ་བརྟག་འབྲས་
ལྟར་ན། ལོ་ངོ་བཞི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་གི་ཡར་སྡོན་ནས་འགོ་བ་མིའི་རིགས་
གནས་སྡོད་བྱེད་ས་ཡིན་ཞེས་ཐག་བཅད་པ་དང་། གཅན་ཆ་ནི་དེ་སྡོན་ལྟོང་
སྤྱང་གཞིས་སྡོད་བྱེད་སའི་ཡུལ་ཁམས་ཤིག་ཡིན། ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཆར་གསལ་
བ་དག་གི་གོ་དོན་ཡང་ལྟོང་གྲུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ལས་སྤྱག་པོ་སྟོང་གི་རྒྱུད་པ་
གནས་སྡོད་བྱེད་ས་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེས་ན་ལོ་ངོ་༥༠༠༠ ཡས་མས་
ནས་སྤྱག་པོ་སྟོང་གི་རྒྱུད་ལྟར་འདྲིན་པའི་བོད་མི་གནས་ཡུལ་ཡིན་པར་སྟོན་
བྱུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

རྒྱའི་བཤད་སྒྲོས་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༠༡ ལྷབས་ཡུལ་འདྲིར་ཁྲུང་དང་། དབྱང་།
ལྷ་བཅས་རྒྱུད་ཆོ་ཁག་གིས་ཞིང་ལས་གཞིར་བཞིན་ཡོད་ཚུལ་དང་། རྒྱ་
ནག་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་སུ་བྱུང་ཡུས་དོར་གནས་སྡོད་བྱས་ཚུལ། རྒྱ་
ནག་གི་གྲོལ་བྱང་མ་མགོ་ཚུགས་པའི་ལྷབས་སུ་གཅན་ཆའི་ཡུལ་ལ་མགོ་བོད་དང་
རྟ་དཔལ་རྫོང་ཟེར་ཚུལ། ཐང་གྱར་གྱི་དུས་སུ་གཅན་ཆའི་ཡུལ་བོད་བཅན་
པའི་མངའ་འབངས་སུ་བསྐྱས་ཚུལ། ཆེན་པོ་དོར་གྱིས་བོད་ཡུལ་དབང་བསྐྱར་
བྱས་པའི་དུས་མཇུག་དུ། གཅན་ཆའི་ཡུལ་འདྲི་ཁྲི་ཀ་ཐིན་གྱི་ཁོངས་སུ་བཀར་
ཚུལ་སོགས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་ཡིན་མིན་སྤྱད་ཀྱང་མི་ཤེས་མོད།
གནའ་དུས་ནས་བོད་མིའི་གདོང་དྲུག་གི་རྒྱུད་བོད་ཡུལ་སྟོན་སྤྱད་བར་
གསུམ་དུ་བཀྲམས་ནས་ཡོད་པ་ནམས། བཅན་པོ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པའི་རིང་
གཅིག་གྱུར་བྱས་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་སྟོང་བཅན་
སྐམ་པོས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལ་བཅན་འདྲེལ་བྱས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། རང་
གི་རྒྱུད་ལྟར་གཅིག་པའི་ཆོ་ཁག་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

ད་དུང་གཅན་ཆ་འདྲིས་བོད་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གོ་གནས་གལ་

ཆེན་བབྱང་ཡོད་དེ། བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སུལ་བྱར་འཕོར་ཞིག་ཏུ་འགོ་
ཁར་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཉམས་ཆག་ད་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས། དབུས་
གཙང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཆོས་འདུལ་བའི་སྒྲིམ་རྒྱུན་ཙམ་ཡང་མ་ལྟག་
པའི་སྐབས་སུ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་ལུང་དཔལ་
ཀྱི་རྩོམ་སྒྲིགས་མདོ་སྐྱད་དུ་བྲོས་བྱོལ་ལ་ཕེབས་ནས་གནས་གཞི་འདྲིན་ས་ཐོག་
མཁང་མ་ཁྱུང་རྩོམ་བྲག་ར་དང་། ཨན་རྒྱུང་གནམ་རྩོང་། སྒྲིམ་གཞི་ཞེས་པ་
སྒྲིགས་གནས་ཙམ་ཆེན་དེ་དག་ཀྱང་གཙན་ཆོའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་ལུང་
དཔལ་རྩོར་གྱིས་མདའ་གཞུ་སྐྱས་སར་བཤད་པའི་འབུམ་ཁང་སྐྱས་ཞེས་
པའམ་ཕྱིས་འབུམ་ཁང་འཇའ་འོད་མར་གྲགས་པའང་གཙན་ཆོན་ཡོད། མ་
ལུང་རྩོམ་སྒྲིག་ར། དན་ཏིག་པད་མའི་གདན་ཡང་དགོན། ཅེ་བྱག་ལྷན་
ཀྱི་གོང་བ། གཡུང་བྱུང་ཤེལ་གྱི་བྲག་སྐྱུག་ཅེས་པའི་གནས་དེར། སྐྱ་ཆེན་པོ་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྐྱེ་འཁྱུངས་ཏེ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སྐྱ་ཆེན་
འཁྱུངས་ཡུལ་ཀྱང་གཙན་ཆོའི་ཨན་རྒྱུང་གནམ་རྩོང་གི་ཉེ་འཁོར་འདི་ཡིན་
དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བས་དབྱད་རྒྱུ་མཆིས་སོ།

འོན་དཀ་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་ཞེས་པ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་ཞེན། འདིས་
དན་ཏིག་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱམ་སྟེ། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཡང་དགོན་ཞེས་
པས་དན་ཏིག་གི་ཡང་དགོན་ནམ་དགོན་ལག་ལྟ་བུར་གོ་རྒྱུ་སྐྱང་བས་དབྱད་
པར་བྱ་ཞིང་། ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་བས་ལྷུ་འུའི་ཆོས་འབྱུང་གི་གསུང་སྒྲོས་འདི་
མ་གཟིགས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། ངག་རྒྱུན་དང་བསྟན་ནས་རྒྱ་གཞུར་ནས་
འཁྱུངས་རྒྱལ་དང་། ཡིག་ཆང་གཞན་དུ་བཤད་རྒྱལ་གཞན་ཡོད་པ་དག་ལ་
ཁོ་བོས་གཞན་དུ་དབྱད་ཁུལ་བྱས་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱ་ལ།
ཡང་ལྷུ་འུའི་ཆོས་འབྱུང་དུ།² བདེ་སྐྱད་ཨན་རྒྱུང་གནམ་རྩོང་གི་དགོན་པར་

བཞུགས་ཆོ། སྐྱ་ཆེན་པོས་ཞལ་ལྟར་བྱེད་ཏེ། མངལ་བས་ཆོས་གཅིག་བསྐྱབ་
 པར་ཞུས་པས། འདྲེལ་བ་འོད་ལྷན་གནང་སྟེ་འདི་ནས་མར་སྟོན་དང་། དད་
 ན་གྲོས་བྱ་ཡི་གསུངས་པས། དེ་བྱིར་ནས་ལམ་ན་པར་ལྟ་བཞིན་བྱེད་པས།
 དད་ཆེན་མཆི་མ་ཡང་ཤོར། དེ་ནས་སྒྲ་གཅིག་ལོན་ནས་རབ་དྲུ་བྱང་། ཞེས་
 འབྱུང་བ་འདིའི་ཐོག་ནས་སྐྱ་ཆེན་རབ་དྲུ་བྱང་སའང་གཅན་ཆའི་ཨན་ཚུང་
 གནམ་རྫོང་འདི་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་འདུག་ལ། ད་དྲུང་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་
 པའི་གནད་འགངས་གཅིག་ནི་ཨན་ཚུང་གནམ་རྫོང་གི་དགོན་པ་ཞེས་འབྱུང་
 བ་འདི་ཡིན། འདིས་ང་ཚོར་དོགས་སྟེ་གསར་བ་ཞིག་བསྐྱངས་པ་ནི། སྐབས་
 དེར་ཨན་ཚུང་གནམ་རྫོང་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་བཞུགས་གནས་ཅན་
 མ་ཡིན་པར། དགོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཡང་སྟམ་ལ། ད་དྲུང་ལེ་ཆན་
 གཞན་དྲུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་དེ་སྐབས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དྲུ་དགོན་པ་དང་གྲུ་བ་
 ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་སྟོན་མཐོང་སྟབས། ཨན་ཚུང་གནམ་རྫོང་འདི་
 ཡང་མཁས་པ་མི་གསུམ་མ་བྱོན་པའི་ཡར་སྔོན་ནས་དགོན་གཞིས་ཀྱི་ནམ་པར་
 ཡོད་སྟེ་པས་ལོ་རྒྱུས་སྒྲ་བ་དག་གིས་ལུ་མཐུད་དཔུང་རིགས་སོ།།

ཨན་ཚུང་གནམ་རྫོང་ཞེས་པ་འདི་ནི་མདོ་སྐད་ཀྱི་རྫོང་ཆེན་བཞའི་ཡ་
 གྲལ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྟོད་ན་དཀར་བོ་ལྟ་བུ་རྫོང་དུག་བར་ན་དམར་བོ་བཅན་
 ཀྱི་རྫོང་དུག་སྐད་ན་སྟོན་མོ་སྒྲུ་ཡི་རྫོང་དུག་ཅེས་ཁམས་རའི་རྫོང་ཆེན་བཅོ་
 བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྟོད་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། དེས་ན་གཅན་ཆ་འདི་བོད་སྐྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་
 གི་རྒྱལ་བསྟན་བྱེད་ར་འབྱུང་སའི་གནས་ཀྱི་ཡ་གྲལ་བསྟོན་མེད་ཅིག་ཡིན་པས་
 ཆོས་འདྲེལ་བའི་བསྟན་པའི་མེ་རོ་གསོས་པ་ལ་བཀའ་ངོན་དུ་གཟིགས་མཁན་
 ཀྱི་སྒྲིམ་བུ་འདྲ་ཡོད་ན། ལྟ་སའི་རོ་བོ་ལ་ཐོད་པ་གདུགས་ཐུབ་ཅན་གྱིས་ཆོས་
 ནས་བཞུགས་རྒྱ་རང་མ་ཡིན་པར། གནས་ཆེན་འདི་དང་རི་བོ་དན་ཏིག་

སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་ཅམ་ཅིས་ཀྱང་བྱ་འོས་པར་སེམས་སོ་ཞེས་བསྐྱེལ་
མ་འདེབས་པ་ལགས།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་གཅན་ཚལ་ཉིན་སྲིབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་།
ཙོང་ཁའི་སྐུ་རིའི་ཉིན་ངོས་སུ་ཆགས་པའི་མཆོང་རྒྱལ་ཁ་དང་། རྩི་ཚ། ཁ་ཤ་
མཐིལ་མཆོད་ཉེན་ཡོད་ས་སོགས་སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ལ་སྟོད་ལུང་དང་། བྱ་བྱང་
དང་གཅན་ཚལ་ཁྱིའི་རྒྱུད་ལ་བར་ལུང་། གཡུ་ཚལ་ལུང་བ་སོགས་སྤྲད་ཕྱོགས་
ལ་སྤྲད་ལུང་བེར་ཞིང་། འདི་པལ་ཆེར་དེང་སང་གི་དུ་ལོན་རྫོང་ངམ་བ་ཡན་
རྫོང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་ལ། ཡུལ་ཁམས་འདིར་བ་ཡན་བེར་བ་སོག་སྐད་
ཀྱི་འབྱོར་ཕྱག་ལུན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ཡིན་སྐད་དང་། རྒྱས་དུ་ལོན་དུ་འབོད་
པ་ནི། རྒྱར་བཤད་པ་ལྟར་འདི་ཉིད་བར་ལུང་དུ་གཏོགས་ཤིང་རྒྱ་མཁར་ཞིག་
བརྒྱུངས་པས། རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་བོད་སྐད་ཀྱི་བར་ལུང་གི་སྐྱེ་རིམ་ཞིན་མ་ཐོན་
ནས་དུ་ལུང་དུ་བོས་ཏེ་མིང་དེ་བྱུང་བར་བཤད་ཚུལ་དང་། ཡང་རྒྱས་དུ་ལོན་
བེར་བ་ནི་རྒྱར་ཡུལ་ཁམས་འདིར་དཔའ་བོ་མང་བོ་སྐྱེས་པས་དཔའ་ལུང་
སོགས་པ་རྒྱ་མི་ཆོས་རིམ་ཞིན་འབོད་མ་ཐུབ་པར་འདོད་མཁན་ཀྱི་དབྱུང་
བརྗོད་སྤེལ་མཁན་ཡང་ཡོད་པས་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་ཀྱང་། བཤད་ཚུལ་
མཐའ་མ་འདིར་བདེན་པའི་ཆ་ཡོད་དེ། རྒྱར་ཐང་བོད་གཉིས་འབྲུགས་སྐབས་
བོད་དམག་གིས་བ་ཡན་འགག་མདོར་རྒྱ་དམག་བཀག་སྟེ་ཡར་ཡོང་མ་བརྒྱག་
པས་འགག་རྩ་སོགས་པ་ཡིན་སྟབས། དཔའ་ལུང་བེར་བ་ལ་རྒྱ་མཆན་ཆེ་ཅམ་
ལུན་པར་སྟམ།

དེས་ན་གཅན་ཚལ་ཉིན་ཀྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཙོང་ལ་རིང་མོ་ཕྱགས་རིའི་
ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཁྱི་ཀ་དང་གཅན་ཚལ་བར་ན་སྲིན་པོའི་རྩ་རྒྱུད། རྩི་རྒྱུད་
དུ་གྱེའི་མོའི་རྩ་རྒྱུད། རྩེད་མཐའ་ན་གནས་མཆོང་ཤ་བོ་བཅས་རི་རྒྱུད་འདི་

དག་གི་བར་དཀྱིལ་དུ་ཆགས་ཤིང་། མ་ཚུའི་འབབ་རྒྱན་གྱིས་གཡས་གཡོན་
གཉིས་སུ་བཅད་ཡོད་སྟབས་གཅན་ཆ་ཞིན་གྱི་བ་གཉིས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་འདི་
བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

གཅན་ཆ་ཞེས་པའི་མིང་གི་གོ་དོན་ནི། ཡུལ་འདི་བའི་དཔོན་རྒྱུད་
སོགས་ལྗོངས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆན་ཆ་རིགས་མང་བོ་གནས་སྟོན་བྱེད་
པའི་ཆ་ནས་གནའ་དུས་ཆ་ཡུལ་ཟེར་ཞིང་། ཕྱིས་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་སྟོན་
པོར་གྲགས་པ་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་མདོ་སྟོན་དུ་དབྱ་ཁལ་བསྐྱབས་པར་ཐེབས་
སྐབས། ལ་གཅན་ནམ་ཁལ་སྟུང་པའི་བྱག་ལས་གནང་ནས་འདི་ཁལ་གྱི་མགོ་
དཔོན་དུ་སྐྱུར་པས། ལ་གཅན་པས་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཆ་ཡུལ་ལ་གཅན་ཆ་
སོགས་པར་བཤད་དོ།

ད་དུང་ཁོ་བོའི་ནམ་ཉིན་ལ་ཤར་ཆོད་ནི་ཡུལ་ཁམས་འདི་ལ་གནའ་
དུས་ཆ་ཡུལ་ཟེར་དོན་གཞན་ཞིག་ནི། རིགས་རྩས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཆ་བ་ཆེ་
ཞིང་གཅན་གཟན་གནས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གཅན་ཆ་སོགས་ཀྱང་
སྟོན་དེ། དེང་སང་ཡང་འདི་ཁལ་མ་ཚུའི་སྟོན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པས་དབྱར་
དུས་ཆ་བ་ད་ཅང་ཆེ་ལ། ཆེས་གནའ་དུས་བོད་ཡུལ་གྱི་ས་བབ་མཆོ་དོས་ལས་
མི་ཉར་༡༠༠༠ ཡས་མས་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་འདི་ཁལ་ལ་ཆ་བ་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་
སྟོས་མི་དགོས་ཤིང་། འབྲུག་གམ་ཏུ་ན་སོ་སོ་ཞེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་གནས་
ཡུལ་ཡིན་པ་འདི་ལ་བརྟག་རྒྱ་གལ་ཆེན་ཡོད་དེ། སྟོན་ཆགས་འདི་གངས་རི་
དང་རྩ་རི་བསེལ་མོ་ལ་གནས་པ་ཞིག་མིན་པར་ས་བབ་དམའ་ཞིང་བཟུན་
གཤེར་ཆེ་བའི་ཆ་ཁལ་དུ་གནས་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ལོ་ངོ་དུ་མའི་སྟོན་
ནས་གཅན་ཆའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་ཆགས་འདིའི་རྩས་པ་ད་ཅང་འབོར་ཆེན་སོན་
ནས། ཡུལ་མི་ཆོས་སྟོན་འདོན་གྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་འཆོང་གིན་ཡོད་པ་དེའི་སོག་

ནས། ང་ཚོས་ཡུལ་འདིར་གཅན་ཆ་སྐྱོད་དོན་ནི། ཡུལ་ལ་ཆ་བ་ཆེ་ཞིང་།
འབྲུག་སོགས་གཅན་གཟན་མང་བོ་གནས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གཅན་ཆ་
སྐྱོད་པའང་ཡིན་སྲིད་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུང་བས། རང་དབང་གི་བསམ་སྒྲོ་ཅན་
ནམས་ཀྱིས་དབྱད་པའི་གནས་ཡིན་པར་སྒྲུམ།

ད་དྲུང་བསམ་དགོས་པ་ཞིག་ནི་ཕྱང་སྐྱོད་ལ་བའི་དོ་རྒྱུ་སོགས་སྒྲོན་
ཀྱི་མཁས་པ་མང་བོ་ཞིག་གིས་ཡུལ་འདི་ལ་གཅན་ཆ་མི་ཟེར་བར། བཅན་རྩ་
བྲིས་འདུག་པས། ས་གནས་ལོ་རྒྱུས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིབ་ཆགས་སུ་འབྲི་མཁན་དག་
གིས་དབྱད་དགོས་པར་སྒྲུང་།

ཡིག་སྐོག་ཏུ་གསལ་བའི་གཅན་ཆའི་དཔོན་རྒྱུད་སྐྱོད་པོས་དེ་དཔོན་པོ་
འབྲུམ་ཡག་རྒྱལ་ཡིན་ལ། འདི་ནས་ངས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་པའི་དོན་གནད་
ཅིག་ཡོད་པ་ནི། ལོ་རྒྱུས་སྐོག་གི་གཅན་ཆའི་དཔོན་པོ་དང་བོ་འབྲུམ་ཡག་རྒྱལ་
ནས་བྱུང་གི་དུས་ངོས་འདི་ན་བྱེད་རྒྱུ་འདི་ཡིན། འདི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ལྷ་རྩེ་བྲག་སྐྱོད་པའི་སྐུ་རྩེ་འཇུག་མདོ་སྡེ་འབྲུམ་གྱིས་
གཅན་ཆའི་དཔོན་པོ་འབྲུམ་ཡག་རྒྱལ་གྱི་བུ་མོ་ལྷ་ཡག་སྒྲོལ་མ་བསུས་པར་མདོ་
སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་བཤད་པ་འདི་ཞིད་ཡིན་ལ། རོང་བོ་སྒྲོན་ཆོས་ལོ་
རྒྱུས་སུ། གྱི་ལོ་༡༡༤༤ ལོར་རོང་ཆེན་མདོ་སྡེ་འབྲུམ་རང་ལོ་༡༤ ཡིན་པར་
བཤད་པ་ལྟར་ན། གྱི་ལོ་༡༡༤༩ ཡས་མས་སུ་རོང་ཆེན་མདོ་སྡེ་འབྲུམ་སྐྱེས་
ཤིང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལས་ལོ་༡ ཀྱིས་གཞོན་པའང་ཤེས་ནུས་ཤིང་།
འདི་བརྒྱད་ནས་གཅན་ཆའི་དཔོན་པོའི་བུ་མོ་ལྷ་ཡག་སྒྲོལ་མ་ཡང་མདོ་སྡེ་
འབྲུམ་དང་ལོ་ཆོད་མཉམ་པའམ་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཆུང་བ་ཡིན་སྲིད་སྟབས།
སྐབས་དེའི་གཅན་ཆའི་དཔོན་པོ་འབྲུམ་ཡག་རྒྱལ་བྱོན་ནས་མ་མཐར་ཡང་ལོ་
ངོ་༡༡༠ ལྷག་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་རོབ་ཅམ་ཆོད་དཔག་བྱེད་ནུས། དེས་ང་

ཆོར་དོན་དག་ཆེས་གསལ་པོ་ཞིག་བསྟན་པ་ནི། གཅན་ཆའི་དཔོན་པོ་འབྲུམ་
ཡག་ཆུལ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་ལ་འབྲུངས་པར་
ཆ་འཇོག་བྱེད་ཆོག་པ་འདི་བསྟན་པ་ཡིན།

མདོ་སྐད་ཆོས་འབྲུང་ལས། གཅན་ཆའི་དཔོན་པོ་འབྲུམ་ཡག་ཆུལ་
ཀྱི་ཡང་ཆ་གཙུག་ཏོར་སྐྱབས། འདི་ལ་སྟོང་སྟོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། གསང་
སྟོག་བདེ་ཆེན་སྤྱལ་སྤྱ། ལུས་ངང་ནང་སོ། (ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་ཤང་གཉིས་པའི་
)ཡབ་ངག་དབང་ནམ་ཆུལ། དཔོན་པོ་ཡུམ་མེ། སྟོང་སྟོར་ལྷ་འབྲུམ་ཆེ་རིང་
སོགས་སྐས་བརྒྱད་ཡོད། ཅེས་འབྲུང་བ་ལས་གཅན་ཆའི་དཔོན་རབས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་རགས་རིམ་ཞིག་ཤེས་ནུས་ཀྱང་། གཅན་ཆའི་དཔོན་པོ་འབྲུམ་ཡག་
དང་དེའི་ཡང་ཆ་གཙུག་ཏོར་སྐྱབས་གཉིས་བྱུང་དུས་ལོ་ཆོགས་འབྲུངས་བྱུང་
ཆེ་བྲགས་པའི་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པའང་གཏོང་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྐད་
ཆོས་འབྲུང་དུ་ཡང་ཆ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་སྟོན་མེད་པར་སྟམ་སྟེ། རང་
ཅག་གིས་བྱ་རབས་ཆ་རྒྱད་ཅི་སྐྱབས། ཆ་བོ་དང་ཡང་ཆ་ཞེས་པ་གཉིས་ལས་
མིང་གཞན་མ་བྱུང་སྟབས་ཡང་ཆའི་ཡང་ཆ་སོགས་བརྒྱ་ཕྱག་བྱུང་ཡང་། ཡང་
ཆ་ལས་གཞན་པའི་ཐ་སྟོང་ཅིག་བེད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་མི་རྟོག་པ་ང་ཆོས་ཤེས་གསལ་
ཡིན།

སྤྱིར་གཅན་ཆ་དང་ཆོས་ཆ་གཉིས་ཤ་ཉེ་ཡིན་ཀྱང་དཔོན་པོ་ལྟོན་
ནང་མ་འཆམ་པས་གཟུ་ཆེངས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། གཅན་ཆའི་དཔོན་པོ་གཙུག་ཏོར་
ཀྱི་བུ་སྟེ་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་ཤང་གཉིས་པ་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་ཡབ་ངག་
དབང་ནམ་ཆུལ་ལ་རྒྱ་ནག་གོང་མས། འབྲུམ་བརྒྱད་བྱ་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་
དུད་ཆང་༡༠༠༠ ཙམ་གྱི་ལས་དོན་ཤེས་སུ་བརྒྱག་པའི་བེ་རྩའི་ཐོབ་བྱུང་བར་
བཤད་པ་ལྟར་ན། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གཅན་ཆའི་བེ་རྩ་ཞེས་པའི་གོ་གནས་དེ་

སྐབས་ནས་བྱང་བར་མངོན།

གཙུག་ཏོར་སྐབས་ཀྱི་བྱ་དཔོན་ཡུམ་མེ་ལ་ཆེན་ཏུ་སློ་གྲོས་དང་། བེ་
 ཏུ་ཉི་མ། འབུམ་མེ། ཞིས་མོ་ཐར་སོགས་སྐས་བཞི་བྱང་ཞིང་། ཆེན་ཏུ་སློ་གྲོས་
 ལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ་(འདི་བ་སྐ་བྲང་བཟ་གིས་འབྲིལ་
 གྱི་གདན་རབས་ཉེར་ལྔ་བ་ཡིན)དང་། དཔོན་པོ་ཀུན་བཟང་། དཀོན་མཆོག་
 བསམ་པ། སུན་ཆོག་ས། རུན་མང་བཟ་གིས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བཙུན་མོ་དང་
 ལྷ་བྱང་། བེ་ཏུ་ཉི་མའི་བྱ་རི་ཁྲོད་པ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན། མགོན་པོ། སྤོང་
 གར་ཐར། འཇམ་དབྱངས་དར་རྒྱས། འཇམ་དབྱངས། རྒྱལ་ལོ་བཅས་དྲུག་
 བྱང་། འབུམ་མེ་ལ་བྱ་འཇིགས་མེད་དང་། རབ་བརྟན། བན་དེ། ལྷ་འབུམ་
 རྒྱལ། དཀོན་མཆོག་བཙོན་འགྲུས་བཅས་དྲུག་བྱང་། སྤོང་སྐོར་ལྷ་འབུམ་
 ཆོ་རིང་གི་བྱ་མག་པར་སྐངས་པའི་བྱ་མགོན་གཉེར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པ་
 བྱ་བ་བྱང་།

དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་ཁོང་གི་ཞབས་འབྲང་
 སྐྱ་ཙ་སྐ་བྲང་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་བ་བསགས་ནས། ཐའེ་རི་ནར་བསྐྱིག་བཞེད་ཀྱིས་
 ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་ཡབ། དབལ་ཤུལ་དཔའ་འབུམ་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་གྲུར་དུ་མགོ་
 བ་བཞག སྤང་ར་ནས་མི་ཙ་སྐངས་ཏེ་དུ་ར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། འབུམ་
 མེའི་བྱ་བན་དེ་དང་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་བསང་ཁོག་དུ་འཕེལ་
 ཅིང་། དེ་ལྷག་ནམས་སྤང་ར་རང་དུ་བསྐྱད་ནས་སྐྱ་ཆོ་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་དཔོན་
 ས་བཟུང་ཚུལ་སོགས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད།⁴

ཁོ་པོས་དེའི་སྐོར་ཙ་གཙོད་བཞིས་འབྲས་སུ། ད་ལྟའི་སྐ་བྲང་བསང་
 ཁོག་སྡེ་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པའི་སྤང་རའི་མི་རྒྱུད་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཕན་བྱ་ནི། སྤང་ར་
 རའི་དབང་ཆེན་བྱ་བའི་རྒྱུད་པོ་བྱ་རབ་ཅིག་བྱང་བ་དེར་དབང་ཤུགས་ཆེ་

དགས་ནས་ཁོ་འགྲོ་སའི་མདུན་དུ་བུད་མེད་ཚོས་ཚོས་ཁྱེད་ཀྱི་མཆོག་པར་
 གཤམ་གྱིང་། སྒྲ་བུང་བཟླ་གིས་འབྲིལ་གྱི་བྱམས་པ་སྤྱིང་སྒྲོར་སྐབས་སྟག་
 གཡག་གཉིས་འཁྲབ་དུས། སྟག་གཡག་གི་ཁོག་ལ་འཕྱུལ་མཁན་དག་གིས་
 མཇལ་སྒྲོར་བ་འགའ་རེའི་མགོའི་ཞུ་མོ་ལེན་སྟོལ་ཡོད་ལ། གལ་སྲིད་ཞུ་མོ་
 སྤངས་སོང་ཆོད་དུལ་ཕྱན་བུ་རེ་བཅན་པར་སྟེར་སྟོལ་ཡོད་པ་ཡིན་མོད། སྤང་
 རའི་དབང་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིང་སྒྲོར་ལ་མཇལ་དུ་སོང་སྐབས་ཞུ་མོ་སྟག་གིས་
 སྤངས་པ་ལ་ཁོང་སྟོ་ཚོས་ཏེ་སྟག་མགོ་ལ་གྱི་གཞུས། དེ་ལ་ཁྱེད་བྱམས་ཏེ་དབང་
 ཆེན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་མི་སྟེམ་ཆད་དར་གི་བརྒྱབ་སྟེ་ཁྱིམ་གྲུལ་ཆད་ཟེར།

ད་ལྟ་ནི་བསང་ཁོག་དུ་སྤང་རའི་དགེ་མ་དང་། དམ་ཚེས་ཅེ་ཟླ་ སྐལ་
 བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མི་ཁྱིམ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཁྱིམ་ཆང་འདི་གཉིས་ནི་སྤར་
 སྐབས་མཚོག་འདིགས་མེད་དབང་བོས་སྲིད་ཡོང་བའི་སྤང་རའི་མི་རྒྱུད་
 འཁྲུལ་མེད་ཡིན་ཟེར་རོ།

མདོ་དོན་གཅན་ཆའི་དཔོན་པོ་འབུམ་ཡག་རྒྱལ་ནས་དཔོན་ཆེན་
 གཙུག་ཏོར་སྐབས་ཀྱི་བར་ལོ་ངོ་༤༠༠ སྟག་གི་ནང་བྱང་བའི་དཔོན་རབས་
 བསྐྱེད་མི་ཐུབ། དཔོན་གཙུག་ཏོར་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་སྟོད་
 དེ། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༥ ལོར་བདག་མོ་བསུས་ཚུལ་གསལ་བ་ལ་གཞིགས་ན། སལ་
 ཆེར་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༠༡༡༥༠ བར་བྱོན་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

དཔོན་པོ་གཙུག་ཏོར་སྐབས་ལ་བརྒྱ་དཔོན་ངག་དབང་ནམ་རྒྱལ་
 དང་། སྟོང་དཔོན་ཡུམ་མེ་སོགས་བྱང་། ཡུམ་མེ་ལ་སྟོང་དཔོན་སྟོ་གོས་དང་།
 བརྒྱ་དཔོན་ཉི་མ། འབུམ་མེ། ཞིས་མོ་ཐར་བཅས་སྟེན་བཞེ་བྱང་།

སྟོང་དཔོན་སྟོ་གོས་ལ་སྟོང་དཔོན་ཀུན་བཟང་དང་། དཀོན་མཆོག་
 སང་གེ དཀོན་མཆོག་བསམ་པ། སུན་ཆོགས། ཏུན་མང་བཟླ་གིས་འབྱུང་

གནས་ཀྱི་བཅུན་མོ་དང་ལྷ་བྱང་།

གོང་གི་བརྒྱུད་པོན་ཉི་མ་ལ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་དང་། བཞོན་པོ།
སྟོང་གར་ཐར། འཇམ་དབྱངས་དར་རྒྱས། འཇམ་དབྱངས། རྒྱལ་ལོ་བཅས་
སྐས་དྲུག་བྱང་།

སྟོང་དཔོན་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་བྱ་འབྲུམ་མེ་ལ་འཇིགས་མེད་དང་། རབ་
བརྟན། བན་དེ། ལྷ་འབྲུམ་རྒྱལ། དཀོན་མཆོག་བཙུན་འབྲུམ་བཅས་དྲུག་
བྱང་།

སྟོང་དཔོན་ཀུན་བཟང་ལ་བྱ་སྟོང་དཔོན་སྟོ་བཟང་ཉི་མ་བྱང་། དེའི་
བྱ་སྟོང་དཔོན་རབ་བརྟན། སྟོང་དཔོན་ཀུན་བཟང་གི་སྐབས་སུ། ལྷ་ས་ཇང་
ནང་སོས་སྐས་རྒྱུ་ཆེ་ཆོ་ལྷ་པོ་ཁོ་བར་སྟོང་དཔོན་པའི་ཚོད་རྒྱུག་བསྐྱངས་
སྐབས། སྟོང་དཔོན་ཀུན་བཟང་གིས་ཤ་རུས་ཁྲག་རྒྱུད་ལ་བསམས་ནས་ལྷ་ས་
ཇང་ནང་སོའི་འདྲོད་པ་བསྐྱངས།

སྟོང་དཔོན་རབ་བརྟན་གྱི་བྱ་ལྷ་མཞོན་སྐབས་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ ལོར་
སྟོང་རའི་དཔོན་ཆང་དུ་སྟེན། སྟོང་རའི་དཔོན་རབས་དྲུག་པར་ཆེ་སྟོལ་ཡོད།
དཔོན་འདི་སྐབས་སུ། སྟོང་དཔོན་ཀུན་བཟང་གིས་ལྷ་ས་ཇང་ནང་སོ་ལ་སྦྱད་
པའི་གོང་སྡེ་ལྷ་པོ་ཕྱིར་ལེན་ཅིས་བྱས་ཀྱང་། གོ་གོ་སྟོན་པོ་ལྷ་བྱར་གྱུར་པ་ཆོ་
ལོ་རྒྱལ་(འདི་ལྷ་ས་ཇང་ནང་སོའི་ཆོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་བས་དབྱེད)གྱིས་ངའི་
མིག་བཅུ་མ་རེག་བར་མ་ལེན། ངའི་བུའི་རིང་ལ་ཕྱིར་འབྲུལ་ངེས་རེད་ཅེས་
ཞུས་པས་རེ་ཞིག་མ་བཙུད་ཟེར། ཕྱིས་སྟོལ་པོ་(འདི་བན་ཐར་བྱ་ཡིན་ལ། ལྷ་ས་
ཇང་ནང་སོའི་ཡང་ཆོ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ་པས་དབྱེད)ཞེས་པའི་རིང་ལ་མཛོ་
གཅིག་དང་། ཞོན་ཏ། མེ་མདའ་སོགས་བདག་རྒྱུན་མང་པོ་སྦྱད་དེ་སྐས་རྒྱང་
གོང་སྡེ་ལྷ་པོ་ཕྱིར་སྐྱངས།

གོང་གོ་དཔོན་ཀུན་བཟང་གི་བྱ་སྒོ་བཟང་ཉི་མའི་རིང་ལ། ལྷང་རའི་
 གྲོང་བརྒྱད་བསྐྱལ་ཏེ་བདེ་ཆེན་གྱི་འདུ་ཁང་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། ལྷན་མོའི་
 སྐབས་ཤུས་ཇང་ནང་སའི་ཡང་ཚ་བན་ཐར་འཁོར་གཡོག་སྟོན་མོར་སླེབས་
 སྐབས་བཞུགས་ཁྲི་དམིགས་བསལ་བ་མེད་པ་སྟོར་མ་བབས་ནས། ལྷན་མོར་
 མ་བསྟན་པར་རང་བྱིས་དུ་ལོག་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་སྟོང་དཔོན་སྟོ་བཟང་ཉི་མ་
 དང་། ཤུས་ཇང་ནང་སོགས་མ་འཆམ། ལྷང་རའི་གྲོང་བརྒྱད་ཀྱི་ཆན་གསུམ་
 དང་། བདེ་ཆེན་དགོན་གྱི་གྲ་ཆན་ཁ་ཤས་བཅས་གྲོད་འདུམ་ལ་བྱིན་ཀྱང་།
 ཤུས་ཇང་གིས་སྟོན་མོའི་ངེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ནོར་འཁྱལ་ཤོར་འདུག་པས། ལྷང་
 དཔོན་ཡབ་སྐུ་རང་བྱིས་ལ་གདན་འདྲེན་བྱས་ཏེ། དགོངས་སེལ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན་
 སྟོར་བསྟན་པ་བཞིན། གྲོང་བརྒྱད་ཀྱི་ཆན་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་དཔོན་
 འཁོར་བཅས་ཤུས་ཇང་གཞིས་ཀར་གདན་འདྲེན་བྱས་སྐབས། ཤུས་ཇང་བན་
 ཐར་དང་། འགལ་སྟུང་དར་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས་འཇབ་ཆོལ་བྱས་ཏེ། ལྷང་དཔོན་
 སྟོ་བཟང་ཉི་མ་པ་བྱ་གཞིས་དང་། དེ་མིན་གྱི་ཕོ་མོ་དུ་མ་བཅས་བསད།

དེའི་སྐབས་ཀྱིས་ལྷང་རའི་གྲོང་བརྒྱད་ཀྱིས་བན་ཐར་སོགས་ཤུས་ཇང་
 གི་མི་ནམས་བྱིས་ལ་བཅུག་སྟེ་འཐུང་རྒྱ་བཀག་པས། རྩོག་ལུག་བསད་ནས་
 ཤ་ཁྲག་འཐུངས་པ་དང་། བན་ཐར་གྱི་བཟའ་ལྷན་བྱིད་མར་རང་མར་གྲགས་
 པས་ལྷང་རའི་དཔོན་ཕྱག་བསད་པའི་ཁྲག་འཐུང་རབས་ཀྱང་ཟེར།

ལྷང་རའི་གྲོང་བརྒྱད་ཀྱི་དམག་གིས་བན་ཐར་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་
 བཅས་པ་སོགས་གསོད་ཅིས་བྱས་ཀྱང་། ཁོ་ཚོ་ཡུལ་ནས་ཐོན་རྒྱ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་
 དངོས་གཅིག་ཀྱང་བྱིར་མི་ཚོག་པ་བྱས་ཤིང་མ་པ་རོལ་གྱི་ཁ་སྐར་ཕྱོགས་སུ་
 སྒྲུགས། བན་ཐར་གྱི་བུ་ཚོས་སྟོང་དང་། དེའི་བུ་ཚོ་ལོ་རྒྱལ། དེའི་བུ་ཕྱོམ་པོ།
 ཕྱིས་དེ་དག་གིས་ཁ་སྐར་ཕྱོགས་སུ་དཔོན་ས་བཟུང་བ་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

སྟོང་དཔོན་རབ་བཏན་གྱི་བུ་ལྷ་མགོན་སྐྱབས་ནི། སྤྱི་མཉམས་ཆེ་ཞིང་
འབངས་ཉམས་ཐག་ལ་ལྷག་པར་བཅེ་བའི་དཔོན་པོ་གྲགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན།
དཔོན་འདིས་མངའ་འོག་གི་ཞིང་བ་ནམས་ཀྱི་འབྲུ་ཁལ་རི་ཉུང་དུ་བཏང་བ་
དང་། དུད་བྱིམ་རེ་རེའི་ས་ཞིང་དང་མི་གངས་ལ་གཞིགས་ནས་དབྱ་ཁལ་
འབྲུལ་ཕྱོགས་ཆ་སྟོམས་སུ་བཅོས་པ། རྒྱ་ཁྱེད་ལྷ་བུ་ཐུང་མེད་གསར་བཟོ་དང་།
ཐུང་ཉམས་གསོ་དང་སྡེ་ཆོ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་དབང་བ་ལས། བྱིམ་ཆང་བྱེ་བྲག་པས་
ཏམ་སྟོད་བྱས་མི་ཆོག་པ། སྡེ་ཆོ་སྤྱིའི་ཞིང་སྤྱང་བ་བསྐྱོས་ཏེ་བྱིམ་ཆང་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་ཞིང་ཁ་སྤྱང་སྟོབ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་སོགས་གསར་བཟོའི་ནམ་པ་ལྷན་
པའི་ལས་ཀ་མང་པོ་བཅམས་ཤིང་། དབྱར་དུས་རྒྱན་ལྷན་ལྷ་བུར་བྱིམ་ཆང་
རེ་རེའི་ཞིང་ཁར་ལྷ་རྟོག་བྱས་ཏེ། ཞིང་ལས་བཟང་བས་ལོ་ཐོག་ལེགས་པོ་བྱང་
བ་ནམས་ལ་བཟང་བསྟོད་དང་། ཞིང་ལས་འཕུས་ཤོར་གཏོང་མཁན་གྱི་ཞིང་
བ་ནམས་ལ་སྟོན་བརྗོད་སྟོབ་གསོ་གཏོང་བ། བྱིམ་ཆང་ཁོས་ཁན་གྱི་རིགས་
ལ་ཤི་ཆད་ཤོད་ཆག་ལྷ་བུ་བྱང་ཆེ་དཔོན་པོ་མགོ་བྱས་ཏེ་རོགས་སྟོར་བྱེད་པ།
གཅན་ཆའི་འཕྲོག་སྡེ་ནམས་ཀྱི་ཙ་ས་ལ་དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱད་ཀྱི་མ་ཆེར་
ས་གཏན་ཁེལ་བྱས་པ་ལྷན་སྟོད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་རྒྱུང་ཞིབ་
ཆོགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་། གང་བྱང་དུ་རི་དགས་བརྗོད་མི་ཆོག་
པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱངས་པས། སྡེ་འབངས་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་བཅེ་བཀྱར་
ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་གྲགས་སོ།།

ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་སྤྱང་རའི་དཔོན་པོ་མཐའ་མ་ནི་དཔོན་པོ་
དབང་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཡིན་ལ། ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་སྤྱང་རའི་གམ་པ་ནང་
དཔོན་ཆང་དུ་ཡབ་སྟོང་དཔོན་ལྷ་མགོན་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ལྷ་གོ་གཉིས་ཀྱི་
བུར་སྐྱེས། ཨ་ཀྱ་ཁོར་བུ་དང་། མར་ནང་ཨ་བོ་དཔོན་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།

ལྷ་ཆེན། གདུགས་དཀར། བསྟན་ལོ། ལྷ་མོ་བྱམས། ལྷ་སྦྱིད་མ་སོགས་མིང་
མིང་བརྒྱད་ཡོད་འདུག།

ཆུང་དུས་དཔོན་པར་བསྟན་དེ་ཡི་གེ་འབྲི་ཕྱོག་ལ་སྦྱངས། རང་ལོ་
བརྩའི་སྟེང་རབ་དུ་འབྱུང་ཅིས་ལ་ཡབ་ཀྱིས་དཔོན་རྒྱུད་འཛིན་མཁན་དཔོན་
པར་དམིགས་ནས་མ་གནང་། རང་ལོ་ཞེས་ལྷ་ནས་ཡབ་ལྷ་མགོན་སྦྱབས་དང་།
ཁོང་བརྒྱད་ཀྱི་ཆུན་གསུམ་བཤོས་ཏེ་སྡེ་སྦྱིའི་ལས་དོན་ལ་འདུག་དུ་བརྩལ།

དཔོན་འདི་ལོ་གཞོན་སྐབས་ཤིག་ལ་ཁྲི་ཀའི་སེར་རྒྱ་ཞེས་པའི་པོན་སྡེ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ལ་མོ་ཞབས་རྒྱུད་དཀར་པོར་དབང་བའི་གཡེར་བཟང་ཐང་
ཞེས་པའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡོད་པ་འཕྲོག་པས། དཔོན་ཡབ་སྐས་འདི་གཞིས་ཀྱིས་
སྤང་རའི་དམག་རྒྱུད་ཏེ་ཕྱིར་སྤངས་པས་ཁོང་གི་དཔའ་སྟོབས་དང་སློ་
སྟོབས་ལ་གྲགས་པ་ཆེ་བར་བཤད།

རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་བའི་མེ་ལྷག་སྦྱི་ལོ་༡༧༣༥ ལོར་གཅན་ཚའི་གཡའ་
རྒྱལ་པའི་ཁ་ཆེའི་སྡེ་བ་ཞིག་ཡོད་པས་སྐབས་དེའི་ཟླ་ལིང་གི་ཁ་ཆེ་དམག་ཤེད་
ཅན་ལྷ་ཤུ་སྤང་དཔུང་ཤེད་དུ་ཁུར་ནས་བྱུགས་ཐོག་སྤང་རའི་ཚུ་སར་སློད་དེ་
ཟར་བརྩལ་ཁར། ཡར་སྤྱོད་དོང་སྟོང་འབུམ་རྒྱལ་བྱ་བའི་ལུ་གུ་བརྩལ་གྲངས་
འཕྲོག་པ་སོགས་བྱས་ཏེ། སྤང་རའི་ཚུ་ས་ཏམ་བཟུང་བྱེད་ཅིས་ཀྱིས་དྲག་ཆས་
ཐོག་པའི་དམག་དཔུང་དང་བཅས་སྟོབས་པ་ལ་དཔོན་པོའི་སྐས་དབང་ཆེན་
ཀྱིས་མགོ་བྱས་ཏེ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་བྲག་དཀར་ཁ་དང་། གཡའ་གུ་ཐང་སོགས་
སུ་གཡུལ་འགྱུར་དྲག་པོ་བྱས་ཏེ་རང་ས་རྒྱལ་གུ་འཆོར་དུམ་བརྩལ་པ་དང་།
དེ་སྐབས་ཤིག་ལ་གཡུལ་འབྲུག་གི་སྐབས་སྟོང་དཔོན་ལ་ཆས་སྟོན་པོག་ཀྱང་
དམག་མ་ཕམ་པ་དང་། ཕྱིས་ཁྱོད་བཤད་སྐབས་ཀྱང་དཔོན་པོ་འདིས། ས་
ཆ་འདི་ང་ཆོའི་ས་མེས་ཡང་མེས་ནས་བདག་བཟུང་བྱས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་

སྟབས། དེ་ལ་ས་མཆམས་ཚུ་མཆམས་བསྐྱར་དུ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་ཅེས་ཁ་ཆེའི་
 རག་དམག་ལ་སྟེ་མ་བྱིན། གྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་གཡའ་ཚུ་སྡེ་བས་སྤང་རའི་དཔོན་
 པོ་ལ་མགོ་བཏགས། བན་ཚུན་བར་མི་ཤ་བརྩ་ཅམ་སོང་བར་བཤད།

ཡང་གྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་ཁ་ཆེ་ལྷ་རྒྱལ་གིས་སྤང་ར་གྲོང་བརྒྱད་ལ་དངུལ་
 བྲལ་བཞག་ནས་སྡེ་བ་པལ་མོ་ཆེས་བསྐྱབ་འདལ་ཞུས་ཀྱང་། དགུ་རོང་གིས་
 མ་ཁུར་ནས་གཅན་ཆའི་སྡེ་གལ་ནས་འབྱུང་ཅིས་བྱས་པས། སྤང་ར་དང་དགུ་
 རོང་གྲོད་ལ་ཐུག ལོ་རྒྱུ་མའི་རིང་དམག་མཆམས་མ་ཆད་ཅིང་པན་ཚུན་
 བར་མི་ཤ་དུ་མ་སོང་། མཐའ་མཇུག་སྤང་ར་སྟོང་དཔོན་གྱི་སྲས་དབང་ཆེན་
 གྱིས་དགུ་རོང་སྟོང་དམག་བྲངས་ཏེ་སྤྱོད་ཞིག་གི་རིང་དགུ་རོང་སྡེ་ཆོ་བརྒྱབ།
 མི་ཁ་ཤས་བསད། ཁང་བ་མེར་བསྐྱེད་ས་པ་སོགས་བྱས་པས། དགུ་རོང་གི་
 མི་བརྩ་གཉིས་དང་། གྲོང་བརྒྱད་གྱི་མི་བརྩ་བཞི་བཅས་བཞེས་ས་པས་མི་
 བྲངས་ཉེར་དྲུག་གི་སྟོག་ཤོར། དེ་ནས་དགུ་རོང་བ་ནམས་སྡེ་ཐོར་བྱུང་སྟེ་རེབ་
 གོང་སོགས་སུ་འབྱུངས། གྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་སྲས་དབང་ཆེན་དོན་གྲུབ་སྤང་
 རའི་དཔོན་དུ་བསྐྱོས། གྱི་ལོ་༡༧༩༤ ལོར་དགུ་རོང་བ་ནམས་སྤང་ར་ཏེ་
 སྤང་རའི་སྟོང་དཔོན་ལ་མགོ་འདོགས་བྱས་པར་བཤད།

གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དཔོན་ཚན་ལྷ་མགོན་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་
 རྟེན་འདས། གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཁ་ཆེ་ལྷ་སུ་སྤང་གིས་སྤང་རའི་དཔོན་པོ་དབང་
 ཆེན་ལ་རྒྱ་དམར་གྱུང་ཁན་གྱི་དམག་བོད་ཡུལ་དུ་སླེབས་པ་འགོག་ཆོལ་བྱེད་
 རོགས་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཀྱང་དཔོན་པོས་ངོས་ལེན་མ་བྱས།

གྱུང་དམག་ཀ་མདོ་གདོང་དམར་སྤང་སླེབས་པ་ཐོས་ནས། དཔོན་
 པོ་དབང་ཆེན་དགའ་སྟེ་ཉ་གཅིག་དང་། འཕུག་སྐབ་གཅིག་སྐམ་ལུག་མང་
 པོ་དང་བཅས། ལོ་ཞོག་ཞང་བོ། ཆག་རྒྱའི་མཁར་ལོ། རྒྱ་ཞུ་ཁའི་རྣམ་ཐར་

ཀྱུལ། ཀ་ཀྱའི་དཀོན་ཆེ་སོགས་སྤང་ར་ཤོང་བརྒྱད་ཀྱི་ཀན་གསུམ་མངགས་
ནས་བཅིངས་འགོལ་དམག་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་དགའ་བསུ་ཞུས།

དེ་ནས་སྤང་རའི་དཔོན་དབང་ཆེན་གྱིས་ཡར་སྤྱོད་གདོང་ལེ་ཤོ།
གཅན་ཆའི་བན་དེ་ཐར། དགུ་སྟེང་འབྲུག་མེ། མགར་བ་ནོའུ་རིས་སོགས་ཀན་
གསུམ་ལས་སྒྲོར་ཞིག་བྲིད་དེ། དཔོན་དབང་ཆེན་གྱིས་ཏྲ་དང་འབྲུག་སྐམ་
ལུག་མང་པོ་བཅས་བྱིར་ནས་ཟི་ལིང་དུ་གྱུང་དམག་ལ་དགའ་བསུ་བྱེད་དུ་
སོང་། བྱིར་ལམ་ཡང་བ་ཡན་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་གྲང་དམག་ལ་དགའ་བསུ་
བྱེད་ཀྱིན་རང་ཡུལ་དུ་སླེབས། རང་འགྲུལ་གྱིས་གཅན་ཆ་འཕྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་
ལུག་བལ་བསྐྱས་ཤིང་ཁྲི་ཀའི་མཁར་ལ་བསྐྱལ་ཏེ་གྲང་ཁན་སྲིད་གཞུང་ལ་སྤུལ་
བ་སོགས་རྒྱ་དམར་གྲང་ཁན་ཏང་ལ་ཞབས་འདེགས་དུར་བསྐྱེད་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་གྱིས་སྤང་ར་ཕྱ་སྤྱོད་ཐག་
དམག་གི་ལག་ནས་སྤངས་པའི་མེ་མདའ་སོགས་དྲག་ཆས་དེལ་ཁལ་༩༠ ལྷག་
དང་། དེ་མིན་གྱི་རྒྱ་རྩལ་སྤྲོད་ཆོགས། ཏྲ་བཟང་སོགས་གྲང་ཁན་ཏང་ལ་སྤུལ་
བ་མ་ཟད། ཕྱ་སྤྱོད་གིས་གྲང་དམག་འགོག་ཆེད་སྤང་ར་ཤོང་བརྒྱད་ལ་
བཀམས་པའི་ཏྲ་ཆོད་བརྒྱད་ཅུ་དང་། མེ་མདའ། གྱི་དང་མདུང་སོགས་ཡོད་
ཆད་བསྐྱས་ཏེ་ཁྲི་ཀ་རྫོང་ཐོག་དང་། ཀ་མདོའི་གདོང་དམར་སྤང་སོགས་སུ་
བསྐྱལ་ཏེ་གྲང་དམག་ལ་ཕྱིས་འབུལ་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་རྒྱ་དམར་དམག་དཔུང་གིས། དཔོན་པོ་ཁྱོད་རང་
སོང་ནས་ཕྱ་སྤྱོད་གི་ཐག་དམག་མགོ་དཔོན་ཁག་ལ་མགོ་སྐྱར་དགོས་པའི་
སློབ་གསེ་ཐོངས། གལ་སྲིད་ཁོ་ཆོས་མགོ་བཏགས་ན་ཉེས་སྒྲོན་གྱི་ཡངས་བྱེད་
ངེས་ཡིན། དེ་དོན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བྱོས་དང་། གྲང་ཁན་ཏང་གིས་ཁྱོད་
ལ་རྒྱུན་བཤད་མི་སྲིད་ཅེས་བསྒྲོས་པ་བཞིན། སྤང་རའི་དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་

གྱིས་ཁ་ཆེའི་དྲག་རིགས་ནམས་ལ་སློབ་གསོ་བཏང་། གལ་སྲིད་ཚྱོད་ཆོ་གྲང་
ཁན་ཏང་གིས་བསྐྱུས་སོང་ན། ང་ཡང་ཚྱོད་ཆོ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་ཐུབ་ཅེས་
སོགས་བཤད་པས་ཁ་ཆེའི་དཔོན་རིགས་དྲག་གས་ནམས་གྱིས་མགོ་བཏགས།
དབང་ཆེན་ཕྱིར་ཡོང་བུལ་དུ་ཁ་ཆེའི་མགོ་བཏགས་ནམས་བཙོན་ཁང་དུ་
བཅུག་པ་ཐོས་པས་ཁོང་གི་སེམས་ལ་དོགས་ཆོར་བྱུང་།

གྲང་ཁན་ཏང་གི་བཀའ་མངགས་ལྟར་སྤང་རའི་དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་
སྐུག་དང་བྲག་ཁང་སྤྱ་ཁ་སྡེ་བའི་ཚྱོད་བཤད་དུ་སོང་། ཕྱིར་མགྱར་ལོག་དུ་
སླེབས་སྐབས་གྲང་དམག་གིས་དཔོན་དབང་ཆེན་གྱི་སྡེ་ལ་མེ་སླློག་དང་མེ་
མདང་མང་པོ་བརྒྱབ། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁོང་གི་སེམས་ལ་དོགས་ཆོར་སྤྲོ་བས་
ཆེ་དུ་ཕྱིན་ཁར། སྡེ་བའི་མི་ནམས་གྱིས་གྲང་ཁན་ཏང་གིས་ཚྱོད་ལ་འཛིན་པའི་
ནམ་འགྱུར་ལ་ཁྱོས་དང་། ཚྱོད་གྱིས་གྲང་ཁན་ཏང་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཚང་
མ་བསྐྱབས་ཆར་བ་རེད། ད་ནས་ཁོ་ཆོར་ཚྱོད་དགོས་མཁོ་མེད་ཆོ། ཚྱོད་རང་
གྲང་ཁན་ཏང་ལ་ཐུག་འཕྲད་ཡང་ཡང་བྱས་ཆོར་ང་གི་སློག་ཡང་ཐོན་རྒྱུ་མ་
རེད། མི་བདེན་ན་ཚྱོད་གྱིས་ཁག་ཐེག་བྱས་ཏེ་མགོ་འདོགས་སུ་བཅུག་པའི་
མི་ནམས་ལ་ཁྱོས་ཞེས་སོགས་བཤད་པས། དབང་ཆེན་གྱིས་གྲང་ཁན་ཏང་
དང་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་མཚམས་བཞག དེའི་རྒྱུན་གྱིས་གྲང་ཁན་གྱིས་མི་བཏང་
ནས་དབང་ཆེན་ལ་སློབ་གསོ་ཐེངས་བཙོ་བརྒྱད་བཏང་ཡང་ཡིད་ཆེས་མ་
སླེབས། བརྟག་མཐར་གྲང་ཁན་ཏང་གིས་ཁྲི་དམག་མང་པོ་སྤང་རའི་སྡེ་
བཏང་སྟེ། མི་གངས་༡༥༠ དམར་གསོད་ཐེབས། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དཔོན་
དབང་ཆེན་གྱིས་བུ་དང་སྤྱན་ཉེ་སོགས་ཁྲི་དེ་བྲོས་བྱོལ་བྱས། རྒྱ་ནག་དབུས་
གཞུང་དང་། མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་གྱིས་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོད་དང་། ཁྲི་
སྤྱན་གཤེས་སྤྱུལ་སྤྱོ་སོགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་གཅེས་མི་སྤྱར་གྲགས་པ་ཁག་ཅིག་

མངགས་ཏེ། བྱོད་རང་ཕྱིར་ཡོང་ནས་མགོ་བཏགས་ན་སྐྱག་མི་དགོས་པར་མ་
 ཟད། གྲུང་ཁྱན་ཏང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དང་། གྲོས་བྱུང་བྱས་པའི་ཉེས་པ་
 ལ་ཕྱིན་ཆད་ཅད་གཅོད་མི་བྱེད་པ་སོགས་སློབ་གསེས་ཐེངས་མང་བཏང་ཞིང་།
 ཁོང་གིས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པའི་ལྷ་མོ་གསེར་སྤྲི་མི་དྲག་མང་བོ་དཔང་བོར་བསྟན་
 དེ་ཡི་གེ་བྲིས་གིང་། ཐམ་ཀ་བརྒྱབ་པའི་ཡི་གེ་དང་བཅས་བསྟན་པས། དཔོན་
 དབང་ཆེན་ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ནས་གྲུང་ཁྱན་ཏང་ལ་མགོ་འདོགས་ཞུས།

དེ་སྐབས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཁག་ཅིག་དེར་དུས་ཀྱི་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་
 འགའ་ཞིག་དུ་གསལ་བ་རི་བཞིན་བཀོད་ན། མའོ་ལྷན་པིན་ཟེར་བས་བྲིས་
 པའི་དགེ་བཤེས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་གི་སྔོན་སྒྲིང་དུ། “གཅན་ཆ་ནི་མིང་གཞན་
 ལ་སྤང་ར་ཡང་ཟེར། བཅིངས་འགྲོལ་བྱས་མ་ཐག་པའི་སྐབས་ཀོས་ཏེ་ཞན་
 ལ་ཐེ་བའི་འཆུ་ཨང་དྲུག་པ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་ར་སྟོང་དཔོན་དབང་ཆེན་གྱི་
 མངའ་ཁོངས་ཡིན། གོ་མིན་ཏང་དང་མ་སྤུ་སྤྱང་པམ་ནས་དམག་དཔུང་འསྐྱོ་
 ལྷག་ནམས་གཅན་ཆ་ལ་གྲོས་འོངས་ཏེ་མགོ་སྐྱོར་དཀྱིལ་གིང་བྱས་པའི་དབང་
 གིས། དབང་ཆེན་གྱིས་རང་ཆོད་རང་གིས་མ་བྲིན་པར་འཛེམ་བག་མེད་པར་
 མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་དང་། མཐའ་འཁོར་ས་ཆའི་འབྲིམ་འབྲུལ་
 ལ་བཀག་འགོག་མི་དམངས་བཅིངས་གྲོལ་དམག་ལ་འཇབ་ཚྏ་། མཐའ་
 འབྲེལ་ས་ཁུལ་དུ་ལུང་དང་ཞུང་དུ། སྤང་རིན། ཀོས་ཏེ་བཅས་ཞན་ཁག་གི་
 རིགས་སོ་སོའི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཀྱང་གྲུང་གྲུང་དབྱང་དང་རྒྱབ་
 བྱང་ཅུའུ་མི་རིགས་གནད་དོན་དང་གསར་བརྗེར་ངོ་ཚྏ་བྲིང་འཁྲུག་གཞིས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་ཁ་ཁར་འབྱེད་དགོས་པ་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་ལ་པན་པ་
 བསྐྱབ་པའི་ཅ་དོན་འོག་ཞི་བའི་ཐག་གཅོད་བཅོན་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་
 ཀྱི་བྱེད་སྒྲུགས་གཞིར་བཟུང་ནས་སྤྱན་སྤང་མེད་པར་སྤང་ར་དབང་ཆེན་ཚུར་

འགྲུག་ཐབས་དང་རང་སྐྱོད་ཀྱིས། དམག་དོན་ཀྱི་སྒྲིབ་མ་གྱིས་པའི་སྡོན་དུ་
བཅོད་བསྐྱོན་ཆེན་པོའི་སྐོར་ནས་འཐུས་ཚབ་ཐེངས་བདུན་ལ་མངགས་ཏེ་
དབང་ཆེན་ལ་ཁ་བསྐོས་ཀྱིས་ནས་ཁོ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ལ་མགོ་འདོགས་
རྒྱུའི་རེ་བ་བཤད། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༩ པ་དང་༡༡
པ། ༡༢ པ། ཕྱི་ལོའི་ཟླ་༩ པ་བཅས་སྐབས་ཀྱི་ཐེངས་བཞི་ལ་སྐྱེད་རར་ཐེབས་
ནས་དབང་ཆེན་ལ་གཡང་སར་རྟ་ཁ་སྐོག་པའི་དཔེ་བཞེན་དུ་སྡེ་ཁེ་ནས་མི་
དམངས་སྲིད་གཞུང་ལ་མགོ་འདོགས་སུ་འདུག་ཐབས་མངོན། ཉེ་སྡོན་ར་ཆོས་
དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་ཆེན་ཚུར་འགྲུག་མངོན་དུ་ཐེབས་ནས་
མིན་ཞུ་དང་ཀོས་ཏེ་ཞན་གྱི་མགོ་བེད་ལ་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་སྟོག་
འཕྲིན་འགའ་བཅའ་ཏེ་རྟེན་ནས་ལེགས་བསྐྱིགས་ཀྱིས་ཏེ་སྤེལ་བ་གཤམ་ལྟར།
འདི་ཡན་ཆད་རྒྱ་མཐོ་ལྷན་པིན་གྱི་སྐད་ཆ་ཡིན་ལ། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་པ་
སྐྱེད་རར་ཐེབས་ནས་སྐབས་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྟན་གསན་ཞུས་
པ་ཁག་ནི།

གཉིས་པ། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཐོ་གྱི་ཕྱིན་ཡིག

འཕྲིན་ཡིག་དང་བོ།

ཀྲའོ(ཟླ་མོ་ཟླ་ན)དང་། ཀྲང་(ཀྲང་ལང)དང་། ལུའོ(ཏན་མིན)ཀྲུ་
ཞི་ནམ་པ་ལགས།

ང་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉེན་གྱིས་རྩལ་ཁར་ཁངས་གྲུ་ལ་ཐོན། ཉེར་དགུ་
 ཉེན་སྣང་རར་མི་བཏང་། གནམ་གང་ཉེན་དམག་གིས་རྟ་ཁྲིད་འོངས་ནས་
 ང་ལམ་དུ་ཆས། དགོང་མོར་དགུ་རུས་གྲུ་ཆང་དུ་བསྐྱད། བང་མི་ཡང་ཉེན་
 དེའི་ཕྱོད་དུས་ཆོད་ལྷ་བར་དགུ་རུས་གྲུ་ཆང་དུ་ལོག་ནས་བཤད་པ་འདི་ལྟར།
 དབང་ཆེན་གྱིས་ཀུའུ་ཞི་འདི་ལ་ཕེབས་པ་ཁོ་བོའི་བསོད་ནམས་ཡིན་པར་མ་
 ཟད། ས་ཆ་འདིའི་བསོད་ནམས་ཀྱང་རེད། བྱང་ནས་ཁོ་རང་དགུ་རུས་གྲུ་
 ཆང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱབས་པར་ཡོང་འདོད་ཀྱང་ཆམ་པ་ཕོག་པ་དང་། འཕེར་
 རྩལ་འཛེམ་དོགས་བྱས་པས་ཡོང་མ་ཐུབ། དེ་རིང་ཁ་བཏགས་གཅིག་དང་
 ཆེབས་པ་རྟ་གཅིག་དང་རྩལ་གཅིག་ཐུལ། སང་ཉེན་ངས་ཆེབས་རྟ་ཁྲིད་ནས་
 མར་ཁུ་ཐང་དུ་བསྐྱབས་པར་འོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།

དགུ་རུས་གྲུ་ཆང་གི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རིན་ལན་
 འཇལ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་དོན་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རྟ་ཁ་ཁྲིད་ནས་
 ང་མར་ཁུ་ཐང་དུ་བསྐྱུལ། དེ་ནས་དམག་རྟ་ཕྱིར་ཁྲིད་སོང་། དབང་ཆེན་གྱིས་
 ཀྱང་། ཀུའུ་ཞིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ང་དང་འཕེར་རྩལ་བར་གྱི་
 གནས་ཚུལ་ད་དུང་གསལ་བོ་མ་རྟོགས་པས། ཁྲིད་ལ་མཇལ་དུས་ཞིབ་མོར་
 ཞུས་ཆོག་... ཅེས་སྐད་བསྐྱར། ངས་དེར་བལྟས་ན་ད་ཐེངས་བྱ་བ་འགྲུབ་
 རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད། ཡིན་ནའང་རི་དྲགས་འཛོགས་པ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་དབང་ཆེན་
 ཀྱི་འཛེམ་དོགས་ད་དུང་ཡང་བསལ་མེད་པས། ཁྲིད་རྣམ་པས་དམག་དཔུང་
 དང་དམངས་དམག་ལ་སེམས་རྒྱུང་གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཕར་
 ཕྱོགས་ལ་ལོག་རྟོག་འབྱུང་དུ་འབྱུག་མི་ཉན་ཞེས་གསལ་འདེབས་བྱོས་ཤིག་
 གཞུག་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ཐལ་དུ་ཁྲིད་རྣམས་ལ་ཞུ་བར་བྱ། ངའི་
 བསམ་འཆར་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ལོགས་གནང་། ཐོག་བརྒྱན་རྩལ་ག་དོ་དགོང་

དགུ་རུས་གྲུ་ཆང་ལ་སླེབས་པ་ན་སང་ཉིན་དུས་ཆོད་བཅུ་གཉིས་ཐོག་ང་ཚོ་
མཉམ་དུ་སྒྲུང་རར་འགོ་ཅིས་ཡོད། སློག་འཕྲིན་ཆེད་དུ་བཏང་།
ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་ལྟ་༡༩ ཆོས་༩༠ ཉིན་ལ་སྤུལ།

འཕྲིན་ཡིག་གཉིས་པ།

ཀའོ(རྒྱ་བོ་ཆེ)ཞན་གྲང་ལགས།

བཀའ་བཞེན་ང་ཚོས་སོ་གཅིག་ཉིན་སྒྲུང་རར་སླེབས་ཅན་དམག་
དཔུང་གིས་མཐེལ་བ་དགོན་པའི་མཐའ་སྐོར་བྱུང་། ངའི་བསམ་འཆར་ནི་
གསན་ཚུལ་ངོ་མ་ངེ་འདྲ་ཡིན་རུང་དམག་དཔུང་ལ་སྐད་བཏང་ནས་གྲུ་ཡངས་
ཀྱི་སྲིད་རྒྱས་ལྟར་གནས་སྐབས་སུ་དམག་དོན་བྱ་སྡོད་མཚམས་བཞག་ནས་
ཞི་བའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་ལས་འདི་གའི་ཁ་བསྐྱོ་སྡོ་འགྲུག་གི་བྱ་བ་ལ་
བར་ཆད་བྱེད་མི་ཉན། གོང་རིམ་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུ་དགོས་ན་ཅི་ལྟར་གྱིས་ཞུས་
ནས་ང་ལ་ལན་འདེབས་རོགས་གནང་། ངས་བང་མི་བཏང་ནས་མཐེལ་བ་
དགོན་པའི་སེར་རྒྱ་ཆོ་ལ་དམག་དཔུང་ལ་འགོག་ཆོལ་བྱེད་མི་ཆོག་ལ། དགོན་
པ་ཐོར་ཡང་མི་ཆོག། སྲིད་གཞུང་གི་ཐག་བཅད་བཅི་དགོས་ཞེས་སྐད་བཏང་།
ཡི་གེ་འདི་ཆེད་དུ་བསྐྱར། ང་ལ་ཡིག་ལན་གསལ་བོ་ཞིག་སྐྱར་བའི་རེ་བ་ཞུ་
ལགས།

གུས་འདུད་ཞུ།

ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་ལྟ་༡ ཤའི་ཆོས་༡ ཉིན་གྲམ་པ་ནས་སྤུལ།

འཕྲིན་ཡིག་གསུམ་པ།

ཀའོ་ཞན་གྲང་ལགས།

དྲུང་ཡིག་ཁྲིན་(མུའུ་ཐེན)འདི་གར་སླེབས་རྗེས་བྱེད་ཉིད་
 ངའི་བསམ་འཆར་ལ་འཐད་པ་དང་ངའི་ཡི་གེ་ལྟར་བྱ་བ་སྦྱབ་ཀྱིན་འདུག་ཅེས་
 ཟེར། དེ་ཏུ་ཅང་ལེགས། ད་ལྟ་ཡོན་ཆེ་པོ་ཁྲིན་གྱི་གམ་དུ་སེར་སྒྱུ་
 རྩམས་རང་རང་གི་དགོན་པ་དང་སྡེ་བར་ལོག་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་
 རོགས་རམ་དུ་མངགས། བཀོད་སྒྲིག་ཚགས་སུ་རྒྱུད་པ་ན་དམག་དཔུང་དང་
 དམངས་དམག་སྡོན་གྱི་བཅའ་སྡོད་བྱེད་སར་བྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས། (ཐག་
 རིང་དུ་བྱོས་པ་ཚོ་ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱིར་ལོག་མི་ཐུབ། ཁྱོད་ཀྱིས་
 སྡེ་བའི་ཚོགས་འདུ་བསྐྱས་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཐབས་བྱབ་བསྐྱགས་བྱེད་
 དགོས་པ་དང་། བདག་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་ཡི་གེ་བསྐྱར་འོངས་པའི་ནང་དུ་
 བེ་སང་ལེགས་པར་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་ཁོ་ཚོ་ལ་ཤོད་ཅིག
 ཞན་གྱི་འགོ་བྲིད་ཆང་མའི་བསམ་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་ཡིན། བེ་སང་རྩམས་
 སེམས་བདེ་བར་སྡོད་ཅེས་ངག་བཅོལ་ཡོད་ཅེས་ཤོད། ཁྱོད་ཀྱིས་དམག་དཔུང་
 བྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུ་དེ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཆར་རག་དུ་བསྐྱག་དགོས་པའི་ངེས་པ་
 མེད། དེར་ཉི་མ་འགའ་བསྐྱད་ནས་བྱིར་འཐེན་བྱས་ན་ཚོགས་སྤང་ར་དང་
 འགལ་སྒྲུ་ལངས་པའི་བྱ་སྤྱོད་གཏན་ནས་བྱེད་མི་ཚོག་ཅིང་། དགོན་པ་དང་
 སྡེ་བ་གཉིས་ལའང་དཀའ་ཁག་བཟོ་མི་ཚོག་ད་ཐེངས་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་
 བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་སྐོར་ད་ལྟ་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐུབ་པ་རྩམས་ཀའོ་ཡོན་
 དང་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་གྲུས་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཚོག་ད་ལྟ་ཐག་
 གཅོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་རྩམས་དལ་མོར་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་བྲེལ་
 འཛུབ་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་མ་བྱེད། གལ་ཏེ་གོང་སྐྱོད་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་ལྟར་དུ་མ་

བྱས་ན་སྤང་ར་ཚུར་འགྲུག་རྒྱལ་འགལ་རྒྱུན་འབྱུང་གི་དང་། ངས་དགོན་པ་སྡེ་
བ་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡི་གེ་བསྒྱུར་དེ། ཁོ་ཆོ་ལ་ཞན་སྲིད་གཞུང་གིས་བྱོད་ནམས་
ལ་དཀའ་ཁག་གཏན་ནས་མི་བཟོ། སེམས་བདེ་བར་རང་རང་གི་དགོན་པ་
དང་སྡེ་བར་སོང་། སེམས་བདེ་བར་ཐོན་སྐྱོད་བྱོས། སྒྲིག་ལམ་དང་བྲིམས་
ལུགས་ལ་བཅི་སྤྱད་བྱོས། ད་ལྟ་དབང་ཆེན་གྱིས་ས་ཆ་སོ་སོའི་སོ་དམག་བྱིར་
འཐེན་བྱེད་རྒྱུ་ཁས་སྐྱེད་པས། གནད་དོན་མི་འགྲུངས་པར་སྤྱན་སྤྱུང་
ཆོགས་པར་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐུབ། སྤང་རའི་གནད་དོན་ཐག་བཅད་པ་ན་
གོས་ཏེ་དང་སྤང་རའི་བར་དུ་འགལ་བ་འབྱུང་མི་སྲིད་ཅེས་བཤད་ཡོད། ཁོས་
པ་བྱུང་ན་བྱོད་དང་ཀྱའོ་ཚུ་ཡོན་གཉི་ག་སྤང་ར་ལ་ཤོག ངས་སྤང་རའི་དབང་
ཆེན་བྱོད་ལ་མཆམས་སྒྱུར་བྱས་ནས་ཆང་མ་ལྟ་ཅིག་དུ་བསྐྱད་ནས་ཁ་བར་
བྱེད་ཆོག དེ་མིན་སྐད་ཆ་གཞན་པ་ནམས་ཀྱའོ་ཚུ་ཡོན་འདིར་ཡོང་ན་ངོ་ཐུག་
ནས་བཤད་ཆོག

གུས་འདུད་ལྷ་ལགས།

ཤེས་རབ་རྒྱུ་མཆོས་ལྷ་ཧྲ ༡ ཆོས་ལ ཉེན་ལ་ཐུལ།

འཕྲིན་ཡིག་བཞི་བ།

ཀྱའོ་ཀྱའུ་ཞི་དང་ཀྱང་ཀྱའུ་ཞི་དང་ལཱོ་ཀྱའུ་ཞི་ལགས།

སྤང་རར་སླེབས་རྗེས་རུ་སྡེ་བརྒྱུད་ཀྱི་འགོ་བ་ནམས་དང་གོས་
ཆོགས་ཐེངས་གཉིས་ཆོགས་པ་དང་། དབང་ཆེན་དང་སྤང་རའི་ཐེངས་མང་
བྱས་ནས་གནད་དོན་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པར་ཐག་བཅད། སྤང་རས་བྱིན་ཆད་
མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་ཁྲིམས་ལྟར་རང་སྤྱོད་གི་སྲིད་དབང་འཛུགས་

རྒྱ་དང་། ས་ཆ་སོ་སོའི་སོ་དམག་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་བྱིར་འཐེན་བྱེད་རྒྱ་
 ཁས་སྒྲངས། འདུམ་ཁྲ་དོན་ཆོན་བརྩུག་གཉིས་པ་ད་ལྟ་འབྲི་བཞིན་ཡོད། ལྷང་
 རས་ཁྱུན་དུ་དང་ཐུང་རིན་ཞན་ཁག་གཉིས་ཀྱི་དམག་དཔུང་དང་དམངས་
 དམག་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་མཐའ་མཆམས་ཀྱི་ཇག་པ་དང་ལྷུལ་མ་ཆར་གཙོད་
 བྱེད་འདོད་ཡོད། རས་ཁྱུན་དུ་དང་ཐུང་རིན་ལ་ཡིག་བསྐྱར་ནས་ཁོ་ཆོད་དང་
 ལྷང་ར་ལ་ཇག་ལྷུལ་ཆར་གཙོད་བྱེད་པར་གདམས་པ་དང་། གོ་ལོག་འབྱུང་
 བ་བྱོལ་ཆེད་ཆར་གཙོད་བྱེད་སྐབས་ལྷང་རའི་མངའ་ཁོངས་སུ་འགོ་མི་ཉན།
 དེར་འགོ་དགོས་པ་བྱུང་ཆེ་སྟེན་དུ་འབྲེལ་གཏུགས་བྱེད་དགོས། ཞན་ཁག་
 གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཉམ་འཛུགས་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་ཞེས་བཤད་ཡོད། ཀོས་ཏེ་མཐེལ་
 བ་དགོན་པའི་དོན་རྒྱུན་བདེ་འཇགས་སུ་བཏང་བྱིན། དེའི་མོད་ལ་ཁྲིན་སུའུ་
 ཐེན་དང་ཆེ་ཇན་ཁྲང་གཉིས་འདུམ་སྒྲིག་བྱེད་རོགས་སུ་མངགས་པར་མ་ཟད།
 དབང་ཆེན་ལའང་གང་བྱུང་མ་བྱེད་ཅེས་གདམས། དབང་ཆེན་གྱིས་བཀའ་
 བཞིན་མངའ་འོག་གིས་གང་བྱུང་བྱེད་པ་བཀག་པ་དང་། མིད་གཞུང་གི་ཞི་
 བའི་ཐག་གཙོད་ལ་བཙུགས་བྱེད་འདོད་ཡོད། ད་ལྟ་བྱ་བ་པལ་ཆེར་བསྐྱབས་
 ཆར་བས་བྱི་ལིང་དུ་ལོག་ཆོག་མོད། འོན་ཀྱང་ལྷང་ར་དང་འབེར་རྩ་བར་གྱི་
 ཚོད་སྐྱོང་འདུམ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མོག་བརྟན་རུ་ཁག་ཡོང་ནས་ས་
 འདིར་བྱིལ་བསྐྱགས་བྱེད་དགོས་པས། འདིར་ད་དུང་ཉི་མ་འགར་འདུག་
 དགོས།

གྲུས་པས་སློག་འཕྲིན་བཏང་།

ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ལྷ་ཧྲུབ་པའི་ཆོས་པ་ ཉན་དུ་ཕུལ།

འཕྲིན་ཡིག་ལྔ་བ།

གྲིག་(རིན་ཅན)པུའུ་ཁང་ལགས།

ངེད་ཅག་ཆེས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་དགུ་རུས་གྲ་ཆང་དུ་བསྟན།
 ཉེར་བདུན་ཉིན་གཅིག་པ་ནང་དུ་སྒྲིབས། ཆོ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་ཀན་པ་ཆོ་ཁ་ཆང་ཡོང་
 མེད་པས་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་མ་ཐུབ། ཉིན་དེའི་དགོང་མོ་དང་ཕྱི་ཉིན་གྱི་
 རོགས་པར་དབང་ཆེན་དང་ཁ་བརྩ་ཐེངས་གསུམ་བྱས་ནས་ཁ་བསྐྱོད་བྱས།
 ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་གྱི་ཕྱི་དོ་དུས་ཆོད་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་འཆོགས་འགོ་བཙམས། ཀན་
 པ་མི་བཙེ་བརྒྱད་ཡོང་ཡོད། བདག་དང་སུམ་པ་དང་དགུ་རུང་རྒྱལ་སྐས་
 སོགས་ལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་གྲ་ཡངས་སྲིད་རྒྱས་བྲིལ་བསྐྱགས་བྱས་
 པ་དང་། ཁོས་ཕྱིན་ཆད་བྱ་ངན་མ་ལས་ན་སྟོན་བྱས་ལའང་ཆད་གཅོད་མི་བྱེད་
 པར་ཁས་སྐྱབས། དབང་ཆེན་དང་ཀན་པོ་བན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོགས་འདུའི་
 ཐོག་བཤད་པ་འདི་ལྟར། མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་གྲ་ཡངས་སྲིད་རྒྱས་ཀྱི་
 བཀའ་བྲིན་འཇལ་འདོད་པའི་བསམ་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ཡོད། རང་
 གིས་རང་གི་ནོར་འཁྱུལ་ལ་ངོས་ཟེན་བྱེད་དཀའ་སྟབས། གཡའ་ཚུ་དོན་ཀྱིན་
 སོགས་ཀྱི་ཐད་རང་ཉིད་ལ་སྟོན་མེད་སྟམ་ཡོད། གྲུ་ཞི་སོགས་ཀྱིས་གསལ་
 བཤད་བྱས་པས། ངེད་ཅག་གིས་ད་གཞོད་རང་གི་ནོར་འཁྱུལ་ངོས་ཟེན་སོང་།
 སྲིད་གཞུང་གིས་གྲ་ཡངས་བཏང་ནས་ཆད་གཅོད་མི་བྱེད་ན་ངས་ཀྱང་ཆོད་
 པ་རྒྱག་རྒྱ་མིན། འཕྲོ་ནས་སྲིད་གཞུང་གི་མཛུབ་སྟོན་གང་ཡིན་རུང་ཐད་ཆོད་
 ཀྱིས་བཙེ་བ་མ་གཏོགས་བཀག་འགོག་གཏན་ནས་བྱེད་རྒྱ་མིན། ཕྱིན་ཆད་
 གཏམ་སྟོད་གཅིག་མཐུན་བྱེད་རྒྱ་དང་། དོན་ཆན་བརྩ་གཉིས་ལ་བཙེ་སྲུང་
 བྱེད་རྒྱ། རང་སྟོང་སྲིད་དབང་འདུགས་རྒྱ། རང་རང་ས་ཆའི་སོ་སོར་ཆད་

གཅོད་བྱེད་དུ་འོང་ཚེ་པར་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ལ། དུས་མཚུངས་སུ་སྤྱི་གཞུང་གིས་ཀྱང་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད།

ཁ་བརྒྱུད་པའི་ཁྲོད་དུ་ངས་སྡོན་ཆད་བྱུང་བའི་དོན་དག་འགའ་བཤད་ནས། ཁོས་རྒྱ་མཚན་རྩེ་ཟེ་བཤད་མོད། འོན་ཀྱང་ནོར་འཁྲུལ་ཁས་སྦངས་པ་རེད། དཔེར་ན། དང་པོ། དབང་ཆེན་གྱིས་སྤར་རྒྱ་རྒྱལ་ལ་སྤྱི་གཞུང་འཆབ་པའི་ཆེད་དུ་འདིར་ཡོང་གྱིང་། ད་ལོའི་རྒྱ་ལོའི་ནང་དུ་ཁོས་བོད་ཞིག་ཁྱེད་ནས་འདིར་སྤྱི་གཞུང་གི་ཆད་དུལ་སྟེར་དུ་འོངས་འདུག ངས་ཁོ་ལ་ང་ཡང་མ་སྤྲུགས། ཁོ་ནི་སྤྱང་སྟོགས་ལྟར་གང་ས་གང་དུ་རྒྱག་གིན་ཡོད་པས་སྡོད་ས་ངེས་པ་ཞིག་གང་ན་ཡོད་པ་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས། ངས་དམངས་དམག་བཏང་ནས་ཁོ་བཅའ་འདོད་ཡོད་ཅེས་ཟེར། གཉིས་པ། དབང་ཆེན་གྱིས་ཆོས་རྒྱུ་སྤར་ལོ་བ་ནས་བསྐྱེད་གྱིང་བ་དང་། ད་ལྟ་ནང་བྱུང་ནས་འཆི་ལ་ཉེ་བས་ངའི་ས་ཆ་འདིར་བསྐྱེད་ཡོད། ངས་ཁོ་རང་འབྲོ་རུ་མི་འདུག་པ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཅེས་ཟེར། གསུམ་པ། མ་ལུ་ཟ་དང་ཀྱང་ཏེ་མིན་གང་ན་བསྐྱེད་ཡོད་མི་ཤེས་ཀྱང་རྩད་གཅོད་བྱེད་རྒྱ་ཁས་སྦངས་ན་ཆོག་ཅེས་ཟེར། བཞི་པ། རྒྱ་རྒྱུ་མེད་འཁྲུག་དེ་དབང་ཆེན་གྱིས་གཏན་ནས་ཁས་མི་ལེན་ཟེར། ངས་ཁོ་ལ་འདི་ལྟར་བཤད་པ་སྟེ། སྤྱི་གཞུང་གིས་རྩད་གཅོད་གསལ་བོར་བྱས་ཡོད། ཁྲོད་གྱིས་བྱིན་ཆད་བྱ་ངན་མ་བསྐྱབས་ན། སྤྱི་གཞུང་གིས་ཁྲོད་གྱིས་སྡོན་ཆད་བྱ་ངན་ཅི་བྱས་པ་ལ་རྩད་གཅོད་མི་བྱེད་པར་ཁག་ཐེག་བྱེད་ཆོག ཆོད་པ་རྒྱག་དགོས་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་བཤད། ལྔ་པ། ངས་དབང་ཆེན་ཁྲོད་གྱིས་སྤྱི་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པའི་བྱ་སྟོན་ལ་སྟོག་ལྟ་བུ་དེ་ནི། མི་དམངས་སྤྱི་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་བཅི་བཀྱར་བྱེད་པའི་ནུས་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་ན། དབང་ཆེན་གྱིས་ཁས་མི་ལེན་པར་མ་ཟེར། ལས་

བྱེད་མི་སྣ་སྡེ་ལྟེ་བའི་ནང་དུ་བྱ་སྐྱོད་རང་དབང་དུ་བྱེད་ཆོག་ཟེར། ངས་དབང་
ཆེན་གྱི་འདྲིམ་དོགས་སེལ་ཆེད་གནས་སྐབས་སུ་ལས་བྱེད་མི་སྣ་ནམས་ལ་སྡེ་
བར་སོང་ནས་བབ་བསྐྱུན་གྱིས་བྱ་བ་སྐྱབ་དགོས་པ་ལས་མི་སེར་གྱི་བྱིམ་ཆང་
དུ་མ་འགོ་ཞེས་གདམས་ཡོད།

དབང་ཆེན་གྱིས་དོན་ཚན་བརྩུ་གཉིས་བཅི་སྤྱང་བྱེད་རྒྱ་དང་། མི་
དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁ་ལ་ཉན་རྒྱ་ཁས་སྒྲུངས་ཡོད། ངས་ཁོ་ལ་སོ་དམག་
ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་། ཁོས་ལན་དུ་སོ་ལྟ་བྱེད་པ་ནི་
དམངས་དམག་གིས་གཞོད་སྐྱེལ་བར་སྡོན་འགོག་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་
ལས། བཅིངས་འགོལ་དམག་གིས་ང་ལ་སྒྲིགས་ཆེན་འཐེན་རྒྱ་ལ་སྒྲག་པ་
གཏན་ནས་མིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་གྲ་ཡངས་སྲིད་
རྒྱས་གྱི་འོག་བཅིངས་འགོལ་དམག་གིས་ང་ལ་རྒྱག་མི་སྲིད་པ་ངས་ཤེས་ཞེས་
ཟེར། ངས་བལྟས་ན་དབང་ཆེན་གྱིས་སོ་དམག་ཕྱིར་འཐེན་ཁས་ལེན་འདོད་
ལ། རང་རེའི་སྒྲིགས་གྱི་དམངས་དམག་གིས་ཁོ་ལ་ཕར་ཁྱོལ་མི་བྱེད་པའི་རེ་
བ་ཡང་བཅངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ངས་ཁོའི་རེ་སྟོས་དེ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡིན།
དེའི་ཕྱིར་བྱེད་གྱིས་སྤང་ར་མཐའ་འཁོར་དུ་བཅའ་སྟོད་བྱས་པའི་དམངས་
དམག་ལ་མཉམ་འདྲིལ་ནན་མོ་བྱེད་དགོས་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་
མ་ཤེས་པར་དམག་དོན་བྱ་སྐྱོད་བྱེད་མི་ཉན་པའི་བཀའ་འབེབས་པར་གྱིས་
ཤིག

དབང་ཆེན་གྱིས་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་བྱེད་རྒྱ་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་། དོན་
ཚན་བརྩུ་གཉིས་བཅི་སྤྱང་བྱེད་འདོད་པ། སོ་བ་དམག་ཕྱིར་འཐེན་རྒྱ་ལ་ཡ་
ཟེར་བ། སྲིད་གཞུང་མི་སྣ་ས་ཆ་སོ་སོར་ཅད་གཅོད་དུ་འགོ་ཆོག་པ། ཕྱིན་ཆད་
ཉོ་ཆོང་དང་སློག་བརྟན། སྐྱན་བཅོས། ལུག་སྐྱོབ་བཅས་བྱེད་པའི་མི་སྣ་དང་།

དེ་མིན་ལས་བྱེད་མི་སྣ་གཞན་དག་སོགས་དུས་དང་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤང་རར་
ཡོང་ཆོག་ཅེས་བཤད། ངས་དེ་རིང་ཁོ་ལ་བྱིས་བཤད་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་
ན་མ་འོངས་འབྱུང་འབྱུར་དུ་ཉེན་ཁ་མི་འབྱུང་བར་ཁག་ཐེག་བྱེད་དགོས་ཞེས་
རེ་བ་འདོན་བྲལ་བས་བྱས་ཡོད།

ད་ལྟ་གོས་མོལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གནས་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན་བྱ་བ་
འགྲུབ་ཤས་ཆེ། ངས་ཐབས་ཀྱིས་དབང་ཆེན་ཟེ་ཡིང་དུ་བྱིད་འོངས་ནས་འགོ་
འདྲན་ནམ་པ་ལ་མཇལ་དུ་འདུག་འདོད་ཡོད། འགྲུབ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་དུ་
བཏང་ནའང་མ་མཐའ་ཕན་ཚུན་པར་འགོ་ཚུར་འོང་བྱེད་ཐུབ་ཆུ་ཐག་ཆོད་
ཡིན་པས། བྱིད་ཀྱིས་ཐུགས་བདེ་བར་གྱིས་ཤིག་ དོན་འདི་མིན་ཐོག་ལ་སྒྲིག་
འཕྲིན་གཏོང་རྒྱུ་འདི་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་མཛུགས་འཆར་འདོན་རོགས་
གནང་།

གཞུག་ན་མི་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་ན་སྤར་ཁངས་གཏེ་ཁ་ཆད་ལྟར་བྱེད་དགོས།
གུས་འདུད་ལྟ་བུ་ལགས།

ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ལྷ་ཉ ཆོས་ཉལ་ཉིན་ལ་ཕུལ།”

ང་ཆོས་སྤང་རའི་དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་སྣ་བྱིད་
མཛད་དེ། བོད་འདོམས་མཁན་གྱི་གཤེད་མ་རྒྱ་དམག་ལ་དཔའ་ངར་ཞུས་ཅིང་
གྱིས་འགོག་ཆོལ་བྱས་པ་དང་། དགེ་བཤེས་ཤེར་རྒྱལ་པ་རྒྱ་གཞུང་གི་པོ་ཉ་ལྟ་
བུར་ཆེད་ཕེབས་གནང་ནས་དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་གྱིས་གཙོས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་
མི་ནམས་ལ་རྒྱ་གུང་ཁྲན་ཡག་པོ་ཡིན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གནང་བ་མ་ཟད། གལ་
སྤྲོད་དབང་ཆེན་གྱིས་ཐུ་མཐུད་རྒྱ་དམག་ལ་འགོག་ཆོལ་མ་བྱས་ན། ཁོང་གི་
བདེ་འཇགས་ལ་ཁག་ཐེག་གནང་འདུག་པ་སོགས། དགེ་བཤེས་པས་ནང་ཆོས་
ཀྱི་སྤུ་ཁྲུང་ནས་གཟིགས་པའི་རྒྱ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་སྤྲོད་ཁྲུས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཅི་

ཅམ་གནང་གིན་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནམས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན།
 གནས་ཚུལ་དེ་འབྲེལ་ལོག་དཔོན་དབང་ཆེན་གྲུང་ཁྲན་ཏང་ལ་མགོ་
 འདོགས་ཞུས། དེ་ནས་དཔོན་དབང་ཆེན་མེ་ལྷོ་ཁྲལ་གྱི་ཁྲལ་གཙོ་གཞོན་པ་
 དང་། གཅན་ཆ་རྒྱུ་ཆོང་གི་རྒྱུ་ཆོང་དཔོན་ལ་བསྐོས་ཤིང་། གྲུང་ཁྲན་ཏང་གིས་སྐར་
 བྱས་ལ་རྩད་གཅོད་མི་བྱེད་པ་སོགས་ཡང་ཡང་བཤད་པར་མ་ཟད། ཁ་དན་
 ཆོག་ལ་གནས་རྒྱུ་མཆོན་ཆེད་དེ་དོན་ཡིག་ར་བཀོད་དེ་མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་གྱི་
 མངའ་ཁོངས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བཀྲམས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོའི་ལོ་མཇུག་དབང་ཆེན་སོགས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་
 ཅིན་སོགས་སུ་སྤྱི་ཆོགས་རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ལ་ལྟ་སྐོར་བྱེད་དུ་བྲིད།
 སྐབས་དེའི་རྒྱ་དམར་གྱི་སྲིད་སྟོན་གོ་འདུ་ཅིན་ལའེ་སོགས་མགོ་བྲིད་ཁག་དང་།
 འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲིལ་ཁང་གི་མགོ་བྲིད་ལིས་རེས་ཏན་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱས།
 སདེ་དག་གིས་སྟོང་དཔོན་ཁྱེད་རང་གི་ཆེད་དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་རྩིས་
 སུ་འབྲངས་ན། སྐར་གྱི་ཉེས་པ་ལ་རྩད་གཅོད་གཏན་ནས་མི་བྱེད་ཅེས། ཡང་
 ཡང་ནན་གྱིས་བཤད་སྟབས། དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་གྱི་སེམས་ལ་ཡིད་ཆེས་
 དང་རེ་བ་རྩེ་ཆེར་སོང་། དེར་ཉེན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་པོ་གས་སྐོར་སུམ་སྟོང་ཅམ་
 བསགས་ཏེ། མི་འགོག་སྤྱོད་ལོགས་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་མཆོན་ཆེད་
 ཐུལ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་གཅན་ཆར་ཞིང་ལས་མཉམ་ལས་ཁང་འཇུགས་
 སྐབས་དཔོན་དབང་ཆེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐར་ར་གྲོང་བརྒྱུད་ལ་རྩིས་བསྐྱུགས་
 དང་སྒོ་བ་གསེ་བྱས་པར་མ་ཟད། རང་གི་བྱ་གཞིས་ལ་ཡང་རྩིས་བསྐྱུགས་ནན་
 ཏན་བྱེད་དུ་བརྟུག་ཅིང་། དཔོན་པོ་རང་གི་ས་ཞིང་དང་ཐུགས་ཐོག་ནམས་
 མཉམ་ལས་ཁང་འཇུགས་ཉེན་དུ་བཞག།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ནང་༡༩༥༥ ལོ་བཅས་ལ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བཀོད་མངག་
བྱས་པ་ལྟར་ཞིང་ཆེན་ལས་དོན་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་འགན་
ཁུར་ཏེ་མགོ་ལོག་དུ་སོང་ནས། མི་དམངས་ཚུར་འགྲུགས་ཀྱི་ལས་འགན་
བསྐྱབས། ཞིང་ཆེན་ཏང་སྲིད་དམག་གསུམ་གྱི་མགོ་ཁྲིད་པས་གཟེངས་བཟོད་
བྱས།

དེ་ནས་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་གཙོ་འཛིན་གྲང་གྲང་ལིང་བྱ་བས་
དབང་ཆེན་ཀན་སུའུ་ལྟུང་འུ་འུ་བསྐྱགས་དང་ཚུར་འགྲུག་གི་ལས་དོན་བྱེད་
དུ་འགོ་དཔོན་པའི་རེ་བསྐྱལ་དང་ལེན་ཞུས་ཀྱང་། བརྒྱུན་གྱིས་དངོས་སུ་
བསྐྱབ་མ་ཐུབ།

མདོ་དོན་ཁོང་ལ་ལྷ་ཕྱིར་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྒྱན་ལས་འཐུས་མི་
དང་། མ་སྟོ་ལུའ་གྱི་ཐེངས་ལྷ་བའི་ལུའ་གཙོ་གཞོན་པ་དང་། ལུའ་གཙོ་གཅན་
ཆོས་དཔོན་སོགས་ཀྱི་གོ་མིང་བཏགས་པ་ལྟར་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་
ལས་དོན་བསྐྱབས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༩ ཆོས་༡༩ ཉིན་རྒྱ་དམར་གྲང་ཁུན་ཏང་གི་གོ་
གནས་སྟོན་བཅེགས་སུ་འཁུར་བཞིན་པའི་དཔོན་དབང་ཆེན་ལ། མོ་བུར་དུ་
ཟིང་འཁུག་གི་མགོ་བའི་ཉེས་མིང་བཏགས་ཏེ་འཛིན་བཟུང་བྱས། ཉེས་རྒྱུང་
འཐབ་ཚེད་ཕྱིན་ལས་སྤྲོ་ཆོགས་བྱས་ཀྱིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རང་ལོང་བདུན་
དུ་སྟེབས་པའི་དཔོན་དབང་ཆེན་འདས་གོངས་སུ་ཕྱིན། ཁོང་འདས་གོངས་
སུ་བྱུར་སྒྲོར་ལ་གཅན་ཆོས་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིགས་པའི་སྒྲུང་ར་གོང་བརྒྱད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ། ཉེས་རྒྱུང་འཐབ་ཚེད་ཡང་ཡང་བཏང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ལུས་པོས་
མ་སྟོགས་པར་འདས་པར་བཤད་པོ་ལ། གཅན་ཆོས་ལུའ་མི་འགའ་རེས་བཤད་
ན་རྒྱ་གཞུང་གིས་དུག་བཏང་ནད་བཀོངས་ཚུལ་བཅས་བཤད་ཚུལ་སྤྲོ་ཆོགས་

པ་ཡོད་འདུག

ཁོང་གི་ནང་མི་པལ་ཆེར་དང་། སྤང་རའི་ཀན་གསུམ་སོགས་འདྲིན་བཟུང་བྱས་ཤིང་། ལས་བྱེད་དང་དམག་མི་སྡོད་ས་མེད་པས་རེ་ཞིག་ཁང་བ་གཡར་དགོས་ཟེར་ནས་མཁར་དབང་དང་རྒྱ་ལོ་ཡོད་ཆད་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས། བྱིས་པ་དང་བྱུད་མེད་འགའ་རེ་ཤུལ་དུ་ལྷག་པ་ན་མས་ལ་ང་འཐུང་བྱེད་ཀྱི་ཕོར་བ་ཅམ་ཡང་འབྱེར་དབང་མེད་པར་སྒྲོར་ཐུངས། ཁོང་གི་སྤྱན་མཆེད་པལ་ཆེར་གྱི་ཁང་བ་སོགས་གཞུང་བཞེས་ཐོག་རང་བྱིམ་ནས་བྱིར་འབུད་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་སྤར་བྱས་ན་མས་ལོར་འདྲོལ་བུང་སྐོར་བྱབ་བསྐྱགས་བྱས། དེ་ནས་བཟུང་སྤང་ར་སྡོང་དཔོན་དབང་ཆེན་གྱི་ནང་མི་བུ་ཕྱག་ཤུལ་ལྷག་ན་མས་ལ་ཉིན་རེ་བཞིན་གཞན་གྱི་བརྟམ་བཅོས་འཁུར་མི་དགོས་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་།

མདོ་དོན་དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་གྱིས་ཐོག་མར་རྒྱ་དམར་གྱི་བཅིངས་འགོལ་དམག་དུ་བཏགས་པ་ལ་སྡིང་ཐག་པ་ནས་མཐུན་འཁྱུར་རོགས་རམ་མི་དམན་པ་ཞུས་ཀྱང་། བྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་གདོང་རིས་གསལ་བོར་མཐོང་ནས་ཁོང་ཡིད་ཐག་ཆད་དེ། གཅན་ཆ་མི་དམངས་ཀྱི་སྡེ་བྲིད་དེ། རྒྱ་དམར་གྱི་དཔུང་ཆོགས་ལ་འགོག་གོལ་དམག་འཐབ་དུ་ལས་པ་བྱས་པས་སྐད་གཤགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཁོང་གི་བུ་འཁྱུར་མེད་ཀྱིས་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་དུ་ཕྱག་ལས་རྒྱན་རིང་གནང་སྟེ། ད་ལྟ་ཀན་ཡོལ་གྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱན་འདྲིན་གྱི་ལས་ཀ་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད། ཁོང་ལ་བུ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་འདུག་ཅོད། སུ་ཡིན་དང་ད་ལྟ་ཡོད་མེད་སོགས་ཅད་གཅོད་མ་ཐུབ།

ད་དུང་གཅན་ཆའི་རྒྱུད་འདིར་དཔོན་པོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྡེ་བ་རེར་

གན་གསུམ་ཞེས་པའི་གད་པོ་དབང་ཆེན་འགའ་རེ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱའི་ཡིག་ཆ་
 འགའ་རེ་ན་གན་གསུམ་གྱི་མིང་ཡང་བཀོད་འདུག་མོད། གན་གསུམ་ནི་དུས་
 ནས་དུས་སུ་འཕོ་འགྱུར་འགོ་བཞིན་ཡོད་སྟབས། སྤར་དུས་གྱི་གཏམ་ད་ལྟ་
 སོ་ན་མི་གནས་པར་མཐོང་ནས་གན་གསུམ་ནམས་གྱི་མིང་འདིར་དངས་མེད་
 ལ། ད་ལྟའང་གན་གསུམ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་མ་སོང་བར། རྗེ་
 བ་པན་ཚུན་བར་གྱི་ཕྱི་གྱོད་རྒྱུ་རིགས་དང་། རྗེ་བའི་ནང་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་དང་
 འཁོན་ཚོད་གྱི་རིགས་ཐག་གཅོད་བྱེད་མཁན་རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁབ་ཏང་གི་སྤྱི་མཐུན་
 ཁང་མ་ཡིན་པར་གན་གསུམ་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་༡༩༥༩
 ལོའི་ལྷ་བཞི་བའི་ཆེས་ཉེར་དགུའི་ཉིན་སློ་བུར་དུ་ཡིད་ན་མེད་པའི་ཟིང་
 འཁྲུགས་མགོ་བའི་ཉེས་མིང་བཏགས་ཏེ། སྤྱིང་རྗེ་མེད་པའི་རྩུང་རྗེག་དང་
 འཐབ་ཚོད་དྲག་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱས་པར་བཞེན།

གསུམ་པ། གཅན་ཆའི་དགོན་སྡེ།

གཅན་ཆའི་སྤྱི་བ་ཀྱི་དགོན་སྡེ་རགས་རིམ་ནི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་
བའི་ནང་བྱང་བའི་གནས་བྱིན་ཅན། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་ཀྱི་བཞུགས་
གནས་ཨན་རྒྱུང་གནས་རྫོང་དང་། ལོ་ངོ་རྗེ་བྲག་སོགས་སྡོན་ཀྱི་གནས་རྩ་ཆེན་
དུ་མ་ཡང་འདིར་ཡོད་ལ། དེང་དུས་ཨན་རྒྱུང་གནས་རྫོང་དུ་བཅུན་མའི་
དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེང་དུས་གྲགས་ཆེ་ཅན་ཡོད། འདི་འབྲི་རྩུལ་མི་འདྲ་
བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཨ་རྒྱུང་གནས་རྫོང་དང་། ཨན་རྒྱུང་གནས་རྫོང་སོགས་དུ་
མ་བྱང་ཞིང་། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྡོན་མེས་མཛད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་བར་
མ་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་ནམ་ཐར་དུ། ཨ་བྱུང་གནས་རྫོང་⁷ཞེས་བྲིས་
འདུག་པ་སོགས་འབྲི་རྩུལ་དུ་མ་བྱང་འདུག།

ཀོ་ཏུ་བ་གཞོན་ནུ་བྱང་རྒྱལ་གྱིས་བཏབ་པ་ཀོ་ཏུ་བ་དགོན་གསར། འདི་
བས་རྒྱ་མེད་སར་རྒྱ་བཏོན་པས་གྲགས་པ་རྒྱས་ཏེ་དོར་མོ་ཁག་གཞིས་ཀྱི་སྤྱི་
མཆོད་དུ་བཀྱར་ཅིང་། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་པ་ཀོ་ཏུ་བ་དགོན་དུ་གདན་

དངས་ཏེ་ཆོས་ཞུས། བཏབ་ལོ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ ཡས་མས་ཤིག་ལ་ཡིན་པར་
མངོན། དགོན་མིང་ཆ་ཆང་ལ་བཤད་སྐབ་དར་རྒྱས་སྤིང་བེར། ཐོག་མར་
ཀུན་བུ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟེར་བཞུགས། རྗེས་སེར་དཔོན་རྒྱུད་རིམ་པར་བྱང་
བ་ལས་སླ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་རི་ཁྲོད་རྒྱ་བསྐྱེད། འདྲུ་ཁང་དང་རྩང་
ཁང་གསར་བཞེང་བྱས་པས་དགོན་གསར་ཐོགས་བེར། དགོན་པ་འདི་
འདེབས་དུས་བྱ་བྱང་གི་སྟོན་ལ་ཡིན་པར་སྤང་བས་ལོ་རྒྱུས་སྣ་ཡང་འདྲུ་ཁང་
དང་རྩང་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་པས་དགོན་གསར་ཐོགས་པར་བཤད། ཆོས་རྗེ་དོན་
གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱ་བྱང་གི་གནས་འཛོལ་སྐབས། སྤང་རའི་ཨ་ཁྱེས་དོན་
གྲུབ་སེམས་ཞེས་པའི་རྩེ་ཕུང་ཕེབས་ཤིང་། དེ་དང་བྱ་བྱང་སྟོན་མཁན་གྱི་ཞན་མོ་
གཉིས་ཀྱིས་སྤྱིན་བདག་བྱས་ཏེ། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བཞེངས་པར་
གྲགས་པ་སྤང་རའི་གསེར་ཁང་། འདི་ཡང་བྱ་བྱང་བཏབ་པའི་སྤྱི་རྗེས་ཤིག་
ལ་བཏབ་པར་མངོན།

རབ་བྱང་༡༡ མེ་ཁྱི་༡༩༤༩ ལོར་ལཱ་མོ་སྤྱི་ཁྱེད་གཉིས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱ་
མཆོས་གཅན་ཚ་མར་ཁུ་ཐང་དུ་བཏབ་པ་མ་མགྱར་ནམ་རྒྱལ་སྤིང་། འདི་
འདེབས་མཁན་ཡོངས་གྲགས་ལ་ལཱ་མོ་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཆོ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་།
ལཱ་མོ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཆོས་བཏབ་པར་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་འདྲ། བེ་
སེར་དུ་ལཱ་མོ་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ས་སྐྱལ་ལ་བཏབ་པར་བཤད་ཅིང་། ཤར་སྐལ་
ལྷན་ནམ་ཐར་དང་། མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཁྱི་ལོར་མ་འགམ་དུ་གྱུར་སྐར་
བཏབ་པ་བྱུར་ཆག་པས་མ་མགྱར་ཐོགས་པར་གསུངས་པས་ལོ་ཆོགས་ལ་
དཔུང་རྒྱ་སྤྱང་།

ལཱ་མོ་སྤྱི་ཁྱེད་གསུམ་པ་ངག་དབང་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་
གྱིས། མང་འབལ་བྱ་གསུམ་དང་། སྤྱན་གསུམ་ལ་འབུམ་རྒྱལ་བུ་རྒྱུད།

བ་ཡན་སོགས་སུ་བཅུན་ཁལ་བསྐྱས་ཏེ། རབ་བྱང་༡༡ པའི་ལྷགས་སྒྲེལ་སྟེ་ལོ་
 ༡༤༩༠ ལོར་བཏབ་པ་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་སྤིང་། འདི་གཅན་ཆའི་ཚྭགས་ཀྱི་
 དགོན་ལྷེ་ཆོ་ཤོས་དང་། ལཱ་མོ་ཞབས་བྱང་སྐྱ་ལྷེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གདན་ས་ཡང་
 ཡིན་ནོ།

གཅན་ཆའི་རྩ་ཁྲིག་ནས་བྱོན་པའི་སྤྲ་མ་རྡོར་བཟང་གིས་བཏབ་པ་
 རྩ་སྐར་བྱང་ཚུབ་སྤིང་། ལོ་ཆོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་། གྲུར་མགོན་
 ཆོས་སྐོར་དུ་བསྟེན་པས་ས་སྐྱ་བ་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་། གདན་རབས་འགའི་རྩེས་
 སུ་ཅད་རི་ཕུགས་ཆོས་རྩེ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ལམ་རིམ་འཆད་ནན་
 གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱངས་ཟེར། བདེ་ཆེན་ནས་སློབ་དཔོན་བསྐོ་སྟོལ་ཡོད་པ་འདྲ།
 ཡང་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྫོང་སྐལ་ལྷན་པའི་དངོས་སློབ་རྩ་བ་ཆོས་རྩེས་བཏབ་
 པ་གྱུར་ཐང་རི་ཁྲོད། འདེབས་པོའི་མཆན་དངོས་ལ་རྩ་བ་ཆོས་རྩེ་སྟོན་ལམ་
 བཟུམས་ཟེར། སྟེ་ལོ་༡༤༩༤ལོར་འདིར་ལ་མོ་གྲགས་ཀྱན་པ་བཞུགས་ཟེར་བ་
 དང་། ཆ་གན་ནོ་མོན་ཏན་གྱིས་ས་སྐྱ་ལ་ལ་བཏབ་ཀྱང་ཟེར། བདེ་ཆེན་གྱི་
 དགོན་ལག་ཡིན།

སྒྲགས་ཆའི་དགེ་བཤེས་གྱིས་བཅུད་པར་ཆེ་ཆེན་ཞེས་པའི་སར་བཏབ་
 པ་ཆེ་ཆེན་དགོན། བཏབ་ལོ་གསལ་བོར་མི་ཤེས་ཀྱང་། རབ་བྱང་བཅུ་བཞི་
 བའི་ནང་བཏབ་པར་མངོན། འདིའི་རྒྱབ་རི་མོ་རི་ཡིན་པས་དགོན་པ་ལ་ས་
 དབྱལ་མི་ལེགས་པས་བྱིས་རྩ་བཟང་དུ་དགོན་གནས་སྟོས་ཟེར།

མོག་ཀྱང་འདྲམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོས་སྟེ་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་བཏབ་པ། ངང་
 རོང་བཟུམས་ཆོས་འཁོར་སྤིང་། འདིར་འདེབས་པ་བོའི་ཞལ་གཟིགས་ལྟར་
 གྱི་རྩེའི་སྤྲ་བརྟན་འདུ་ཁང་གི་ལོགས་སུ་བྲིས་པ་ལས་དུས་བཟང་ལ་བྲི་ཞིམ་
 འཕུལ་བར་གྲགས། བདེ་ཆེན་གྱི་དགོན་ལག་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་གོ་ལུ་བ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་གོ་ལུ་བ་དགོན་དང་ཉེ་བའི་མ་
ཁར་བཏབ་པ། རི་ཁོད་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་རྫོང་། འདི་གོ་ལུ་དགོན་གསར་གྱི་ལེ་
ལག་ཏུ་བཅང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ རྩོན་ཅམ་ལ་ཀྱ་ཀའི་ཕུར་བཏབ་པ་གསང་སྟོག་
དགོན། དགོན་འདི་ལཱ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་དགོན་ལག་ཏུ་ཅི་སྟོལ་ཡོད་འདུག་
ལ། ཆོས་རྩེ་དོན་རིན་པས་མཆིམས་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་བཀའ་ལུང་ལྟར་
བྱ་བྱུང་གི་དགོན་གནས་འཆོལ་སྐབས་གནས་འདི་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་།
བསྐྱབ་བྱ་མང་པོར་དགེ་རྩལ་སྟོང་གི་སྟོལ་པ་ཕོག་ ཁོང་གི་ལྷུང་བཟེད་ཅིག་
ཉེན་སྐལ་དུ་གནང་བ་ཕྱིས་མངལ་རྒྱ་ཡོད་སྟེ། སྤར་ཆོས་རྒྱུད་བཀའ་བརྒྱུད་
ཡིན་ཀྱང་གཡེར་གཤོང་ཆེ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར་ཏེ་སྤྱི་རབས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་སྤེལ་པར་ཡང་བཤད་ལ། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ། གཉན་ཐོག་རབ་
འབྱམས་པས་བཟུང་བེད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་སྟག་ལོར་གཡེར་
གཤོང་སྟགས་རམས་པ་གདན་དྲངས། གཞི་གསུམ་གྱི་བྱག་བཞེས། སྤན་ཆོག་
དང་བདེ་མཆོག་ཆོགས་འདོན་སྟགས་འགྲིག་ལམ་ཞལ་བཀོད་གནང་། སྤ་
ཆབ་བཞག་ཉེ་རིམ་པར་བསྐྱེད་སྤེལ་གསུངས་པས་བཏབ་ལོ་གོང་གི་དེ་ཡིན་
ནམ་སྟེ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་ཆོས་ཀར་སྟགས་རམས་པས་དོ་ཀྱའི་ཆོས་ཀར་ཞེས་
པའི་སར་བཏབ་པ། ལྷ་རི་བསམ་གཏན་སྤིང་། འདི་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ཚུལ་
སྐབས་སྐབས་ཉེ་བཏབ་ནས་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཅིག་པ་ཤིང་སྤང་འདི་ཡིན་གསུངས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱ་ཕུག་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཏབ་པ། རྫོང་ནང་
དགོན་གསང་སྟོགས་དར་རྒྱས་སྤིང་། འདི་འདེབས་པ་པོའི་སྤྱི་གོང་མ་རྒྱ་ཕུག་
སྟོལ་རྒྱུད་གིས་བཏབ་པའི་དགོན་ས་མི་ལེགས་པས་ད་ལྟའི་འདི་བཏབ་ཅིས་
དང་། སྐབས་ཉེ་བཏབ་ནས་ཤིང་སྤང་འདི་ཡན་ལ་བཅང་བྱ་དོན་གཉིས་ཡིན་

ཞེས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསུངས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱ་ཡུག་སློ་བཟང་
དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཏབ་པ། ཁམས་རའི་གྲ་ཚང་སོགས་དགོན་མ་ལག་ཉེར་ལྔ་
ཙམ་ཡོད་པར་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་ལས་བཤད།

སྟོང་སྐོར་སྟེ་སྟེང་ལྔ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་བཏབ་པ་དགོན་
གསར་བཤམས་རབ་བརྟན། གཞན་ཡང་སྐྱང་རའི་རྟ་བརྒྱའི་ལྷ་ཁང་དང་།
དོག་སྒྲུལ་སྒྲུ་དག་དབང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གདན་ས་དོག་སྐར་བ། འདི་ཀྱན་
མཁུན་འཛིགས་མེད་དབང་པོར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་འབུལ་མཁན་དེ་
ཡིན་པར་བཤད། རྗེས་ཚང་སྐྱུང་གནས་པ་སློ་བཟང་བཤམས་ཀྱིས་བཏབ་པ་
མ་ཁི་ཐང་རི་ཁྲོད། རྟ་ཆོད་སློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཏབ་པ་རྟ་ཆོད་རི་ཁྲོད།
བིས་ཀྱ་རྒྱུང་བས་བཏབ་པ་ཨ་མངོས་ནགས་བར་དགོན་སོགས་བོད་ཀྱི་སྟོན་
རྒྱུན་ཆོས་རིག་གི་བསྟེན་གནས་མང་པོ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་
དབང་གིས་ད་ལྟ་འདི་ཐམས་ཅད་ངོ་འཕྲོད་མིན་ནི་མི་ཤེས་སོ། ། གཅན་ཆའི་
ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་མཁས་གྲུབ་སྟེས་ཆེན་དག་གི་གནས་ཚུལ་རགས་རིམ་ནི།
གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སླ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དེ་ཉིད་གཅན་ཆའི་
ཡུལ་དུ་འཁྱུངས་པ་ཡིན་མིན་ལ་བརྟག་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། མཁས་དབང་ཆེ་ཏན་
ཞབས་རྒྱུང་སོགས་ཀྱིས་རེབ་གོང་དོར་ཉིན་དུ་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྐྱོད་ཆོས་
འབྱུང་དུ། འཁྱུངས་ཡུལ་ཡི་གེ་ནམས་སུ་མི་གསལ་ཡང་རེ་སྐོང་དོན་རིན་ཉིན་
ཡིན་ཟེར་མཁན་སྟེང་། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ལ་
ལག་ཐོགས་མི་དགོས་པའི་སྐབས་དེར་འབྱར་འཁྱུངས་ཡུལ་ངོས་འཛིན་ལ་
ཁྱུངས་པེར་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རེག་ན། ད་ལྟའི་དཔྱད་བརྗོད་པ་ནམས་ཀྱི་འདོད་
ཚུལ་ནི་འདོད་ཚུལ་རང་ཡིན་ལ། ས་མིང་མི་མིང་སོགས་འབྱུང་འབྱེལ་རེ་རྒྱ་

མཆན་དུ་བཀོད་དེ་ནམ་ཉིད་གི་སྒྲིབ་པ་བཟོ་བྱས་པ་ཡིན་མོད། དོན་གྱིས་
 ལྷངས་བཅོལ་ས་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་གཤམ་ཆེ་བར་སྒྲུལ། དེས་ན་ཐོས་དམན་
 ཁོ་བོས་ད་ལྟའི་བར་དཔུང་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུར། གཞི་འཛིན་སའི་རྒྱ་ཆ་
 གཅིག་རེག་པ་ནི་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ། “སྤང་རའི་གསེར་ཁང་བཞེངས།
 བོན་བྱ་ཆང་དུ་གཉེན་ཆན་བུད་མེད་ཅིག་ཡོད་པས་གསོལ་ཆོགས་བྱངས།
 ཡུར་ལས་གྱིས་མནར་བ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་ཡུར་མནན་དང་མཆོད་རྟེན་
 བརྩེགས་པས་ཡུར་མ་ཆད། མོས་རྩ་བྱར་གྱི་བཞུགས་གདན་ཕུལ་བ་གསེར་
 གདུང་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པ་ད་ལྟ་རྟེན་སྐལ་དུ་ཞུས་ཆོག་སྐད་སྤང་།”⁸ ཞེས་
 འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཡིན། འདིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཡོད་དམ་སྒྲུལ་ན། གཅན་ཆའི་
 བོན་བྱ་ཆང་དུ་ཆོས་རྗེ་དོན་རིན་པར་གཉེན་ཆན་ཡོད་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་ཁོང་
 གི་འཁྲུངས་ཡུལ་འདི་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྒྲུལ་པ་དེ་ཡིན། ལར་ག་གེ་མོའི་ཤ་
 ཉེ་བྱང་ཨ་རི་ན་ཡོད་པ་དང་། ཆེ་གེ་མོའི་མི་རྒྱུད་སྟོད་མངའ་རིས་ན་ཡོད་པས་
 དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲེ་ཡུལ་ཡིན་པ་མི་འགྲུབ་སོགས་ཟེར་སྲིད་པ་ཡིན་མོད། གནས་
 ལུགས་ཡོད་ཆད་ལ་ཤེས་བྱ་ལེབ་ལེབ་གྱི་རིགས་པ་འགོ་མི་ཐུབ་པར་སྤང་ཞིང་།
 ལར་ཆོས་རྗེ་འདི་བ་གཅན་ཆ་དང་རེབ་གོང་གང་ནས་འཁྲུངས་པ་གཤམ་བོ་ཆེ་
 ར་ནས་མ་ཡིན་པར། རང་ཅག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དཔེ་མཆོན་དུ་བཟང་འོས་པའི་
 སྒྲིབ་ཆེན་དམ་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱོན་པ་དེ་ཉིད་གཤམ་ཆེན་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱགས་
 ཞེན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གནས་ལུགས་བཟང་ནས་བརྩེད་གཙོད་བྱས་ན་ལེགས་
 ཤིང་། མདོ་དོན་ཆོས་རྗེ་དོན་རིན་པ་འདི་གཅན་ཆ་ཕྱོགས་ནས་འཁྲུངས་པའི་
 འོས་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་།

བྱ་བྱང་མཁན་རབས་བརྒྱ་དགུ་བ་བྱ་ཆང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཕེལ།
 བྱ་བྱང་མཁན་རབས་སོ་བཞི་བ་སེར་བྱས་དགེ་བཤེས་གོང་ལུ་བ་དག་དབང་།

རྒྱ་མཚོ། ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྤུ་བོ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་
སྤྱལ་སྐྱེ་བྱ་བྱུང་མཁན་རབས་སོ་བདུན་པ་བྲག་ལུང་དག་དབང་མཁན་གྱུ་བ་
རྒྱ་མཚོ། ལྷ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་གདན་རབས་ཉེར་ལྔ་བ་མཁན་གྱུ་བ་ཆེན་
པོ་དཀོན་མཆོག་སང་གེ་སེར་བྱེས་གྲུ་ཚང་གི་ཁས་ལེན་གྱི་ཁྱུངས་གདུགས་སར་
བསྐྱེད་པ་ལྟ་རམས་པ་གཅན་ཆ་སྦྱིན་པ་ཀུན་བཟང་། གཅན་ཆ་སེར་གྱི་
རིགས་ལས་འཁྱུངས་པ་རྒྱ་སྤྱོད་བཟང་དོན་གྱུ་བ་སྦྱེད་གསུམ་པ་ཞེ་རྟེ་ནི་ཤི་
རེ་སྤྱི་ཆོ་ལོ་ཅན། འདི་བ་བྱ་བྱུང་མཁན་པོར་བཞུགས་ཤིང་། དབང་ལུང་
མན་དག་གི་རྒྱན་དང་རྟེན་བཞེངས་སོགས་མང་དུ་འཕྲིན་རྒྱས་པས་མདོ་སྐྱོད་
ཆོས་འབྱུང་དུ་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་འབྱུང་། བྱ་བྱུང་མཁན་པོ་མགོན་ཐང་ཞབས་
བྱུང་སྤོ་བཟང་ཡོན་ཏན། སྤོང་སྐོར་སྦྱེད་ལྔ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། གསང་
སྤོག་བདེ་ཆེན་སྤྱལ་སྐྱེ་སྦྱེས་ཆེན་མང་བོ་བྱོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
དང་། དུལ་ཁམས་ལ་ཞི་བདེ་བསྐྱེད་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིགས་ལེགས་བྱང་རྣམས་
རྒྱན་འཛིན་བྱུ་བ་སྤེལ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

ད་ནི་གཅན་ཆའི་སྤྱོད་པོན་ཐམས་ཅད་ལས་སྤྱི་དཔྱོད་ཀྱི་དབང་
ཐང་ཆེ་ཤོས་ནི་ལོ་མོ་ཞབས་བྱུང་དཀར་བོ་སྦྱེད་ན་རིམ་ཡིན་སྟབས། དེ་དག་
གི་མང་དུ་རྣམས་བསྐྱེད་ཅེས་འགོད་ན།

རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་ས་སྟག་རྟེ་སྟེ་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་
པོས་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་མདོ་སྐྱོད་མཆོ་སྤྱོད་ཆབ་ཆར་གདན་
འདེན་ཞུས་ཏེ་སྤྱི་མེད་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོ་མངལ་འཕྲད་གནང་། རྒྱལ་དབང་
གི་བཀའ་སོག་པོ་མགོ་དཔོན་ཡོངས་ཀྱིས་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་རྒྱུད་ལ་བཀུར་
དགོས་པ་དང་། སོག་པོ་ཆོས་བྱིས་བདག་ཤིན་ཏུ་མང་མ་དང་མི་བྱུགས་གསོད་
པ། ལྷ་དུས་ཀྱི་ཁྱེད་མཆོད་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་གཙོད་དགོས་པའི་བཀའ་བྱུ་བ་

གནང་། མི་བྱིས་རེར་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་སྐུ་བརྟན་རེ་བཞག་ཅིང་། རྒྱལ་
བོ་གཙོས་པའི་དཔོན་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་སྤར་གྱི་ལྷ་རྟེན་མ་དག་པ་ནམས་
ཆོགས་ཆེན་གྱི་སྟོང་ནས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་པ་སོགས་གཟེ་བརྗིད་ཀྱི་ལེའུ་དེའི་
རྗེས་འབྲས་སུ། ཉུ་ལའི་སྤྲ་མ་བཟླ་རྟེན་ལྟུང་མེད་དོ་རྗེ་འཆང་རྒྱ་མཚོའི་
སྤྲ་མ་ཞེས་པའི་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་མཆན་གནས་སུ། འདི་ནི་རྒྱལ་དབང་
སྐུ་ཕྱེང་ན་རིམ་དང་དོར་སོག་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
ཀྱང་དོན་སྟོང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྐབས་དེའི་མདོ་སྨྲད་མཆོ་སྟོན་
ཕྱགས་ཀྱི་བོད་སོག་རྒྱལ་འབངས་ཏུ་སྟེ་དང་བཅས་པའི་སྤྲ་དཔོན་གཉིས་ཆ་
རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དེ་རེད།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་མེ་བྱི་སྟེ་སྟེ་༡༥༤༦ ལོར་ཨལ་ཐན་གྱི་སྐས་དུ་རེར་
བྱ་བས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་སོག་ཡུལ་མཁར་སྟོན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་སྐབས།
དོར་ཤོས་ཉེར་བཞིའི་བོད་སོག་གྱི་མགྱིན་ནས་རྒྱལ་དབང་རང་ཉིད་དང་
རྟོགས་པ་མཉམ་པའི་སྐུ་ཆ་བཅིག་ཞུས་འབྲས་སུ། རྒྱལ་དབང་བསྟོད་ནམས་
རྒྱ་མཚོའི་བཀས་ལྷ་མོ་སྐུ་ཕྱེང་དང་བོ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་(འབྲུངས་འདས་
ལ་ཆོགས་མ་རྟེན)དོར་ཤོས་ཉེར་བཞིའི་སྤྲ་དཔོན་དུ་ཕེབས་ཤིང་། བོད་སོག་
མགོ་དམངས་ཡོངས་ཀྱིས་རྒྱལ་དབང་རང་ཉིད་ལྟར་གྲུས་བཀྱར་ལྟར་ལེན་
ཞུས། གཅན་ཆ་རྩ་བ་དོར་བཟང་གིས་བཏབ་པའི་རྩ་སྐར་བྱང་ཚུབ་སྤིང་ལྷ་
མོ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་ལ་སུམ། ཁྱིམ་དང་གཅན་ཆ་སོགས་སུ་རེས་མོས་ཀྱིས་
སྟོན་སྐྱབ་ལ་འབད། ཡུང་ལོ་རྒྱལ་བོས་རྩ་སྐར་སྐྱེ་དཀར་བོ་ཞེས་པའི་མཆན་
བསྟོད་སུམ་བལ་བརྟེན་ནས། ཕྱིས་སྐུ་ཕྱེང་རིམ་བྱོན་ལ་ལྷ་མོ་ཞབས་བྱུང་
དཀར་བོ་ཐོགས། སྐུ་ཕྱེང་གཉིས་པ་ལྷ་མོ་སྟོན་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་ཏལ་ཏ་དང་
ཨོ་རོད་གཉིས་ནང་འབྲུག་བྱུང་བས། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་བ་ཆེན་མོས་ལྷ་མོ་སྟོན་

རྒྱ་མཆོལ་བཀའ་པཎ་པ་བཞིན་བར་འདུམ་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་བས། ཆ་གན་
 རོ་མོ་དན་ཞེས་པའི་མཆན་གནས་དང་། ཕྱིས་ལྷ་སྡེ་ནང་མཆོ་བདུན་དུ་གྲགས་
 པའི་རོང་འབྲེག་གི་མི་སྡེ་མང་པོ་གནང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་ཆ་གན་རོ་མོ་དན་
 དུའང་འབོད།

ཡང་དཔའ་ལུང་དང་ཁ་སྐང་གཉིས་འབྲུག་ཚེད་བྱུང་བ་འདུམ་པར་
 མཛད་པས། དགེ་བླུག་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་བྱ་བས་སྡོང་རྒན་ཐང་གི་སྡེ་བ་དང་།
 ཙོ་ཆ། ཞབས་བྱུང་དོ་ར། ལུང་ཕན་ལམ་སྡོན། བ་ཡན་དགེ་བླུག་དགོན་པ་
 བཅས་ལཱ་མོ་ཆང་ལ་བུལ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱ་སྡེ་སྡེ་ལོ་༡༤༥༡ ལོར་ལཱ་མོ་སྐྱ་སྤངས་
 གསུམ་པས་མང་འབའ་བྱ་གསུམ་དང་། སྤྲོ་ནག་ཁག་གསུམ། འབུམ་པ་རྒྱལ་
 བུ་རྒྱད། གཅན་ཆ་ཉིན་སྤྱི་ཤོགས་ལ་བཅུན་ཁྲལ་བསྐྱས་ཏེ་ལཱ་མོ་བདེ་ཆེན་
 ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་བཏབ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་བྱ་སྡེ་ལོ་༡༥༡༥ ལོར་
 སོག་པོའི་དཔོན་རྒྱ་ནང་དང་བསྟན་སྐྱོད་ནང་མ་མཐུན་པ་ལ་ཆིངས་དང་ཆོད་
 ཡིག་བཞག་ཅིང་། བོད་འབངས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཡོངས་རྫོགས་སོག་པོའི་ལུགས་
 ལྟར་མདའ་ཆན་པ་བཞིར་བགོས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་ལུག་སྡེ་སྡེ་
 ལོ་༡༥༡༥ ལོར་མཆོ་སྡོན་དཔོན་ཁག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་སྡེ་བསྐྱལ་ཞུས་པ་
 བཞིན་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་མཛད།
 རྒྱལ་དབང་བསྐྱལ་བཟང་བ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་ཞུ་བའི་གཙོ་འགན་
 བཞེས་པ་སོགས་ཀྱིས། བོད་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་བས་ཨ་ཆི་ལོ་མིན་དན་
 གྱི་མཆན་བསྟོད་གནང་།

ཆོས་དཔལ་ཏ་སག་བྱ་བ་ནང་འབྲུག་ལ་ཐུག་པ་དང་རྒྱུད་འཛིན་
 རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་འཆི་ཁའི་ཁ་ཆེམས་བཞག་པ་ལྟར། ཁོའི་

ང་སྐྱེ་གི་ཐམ་ཀ་དང་རུ་སྒྲེ། འབལ་གཞོང་སྟོང་སྟོང་ཐམས་ཅད་ལྷ་མོ་སྐྱེ་བྱེད་
བཞི་བ་སྟོང་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཆན་ལ་ཡུལ་བས། བྱ་གཞོང་
དང་། རབ་འོག་མང་ར་སོགས་སུ་རྒྱན་བཞུགས་གནང་བར་བཤད།

དབུས་ཐེབས་ལྷ་བའི་སྐབས་ཆོ་འཕུལ་དུ་ས་ཆེན་ཉིན་རེ་རེ་བཞིན།
དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་གསེར་ཞོ་གང་རེ་དང་དཔུལ་སྤང་གང་རེ། གོས་ཆེན་
ཁ་ཕྱེད་རེའི་འགྲེད་ཡུལ་བས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལྷ་མོའི་འགྲེད་ཆེན་དུ་གྲགས། ལྷ་
མོ་སྐྱེ་བྱེད་ལྷ་བའི་སྐབས་དོར་དམག་གིས་ལྷ་མོའི་ཡུལ་གཏོར་ཅིང་མདའ་
བཞི་ཡང་བཅོམ། དེ་འདྲའི་འཁྲུག་སྤོང་གི་རྒྱུན་ཡིན་ནམ་དགུང་གྲངས་སོ་ལྷ་
ལ་ཐེབས་པའི་ལྷ་མོ་སྐྱེ་བྱེད་ལྷ་བའང་འདས་སྐབས། ཁོང་གི་རུ་སྒྲེ་མདའ་བཞི་
སོགས་བཅོམ་པའི་རྩེ་ནས་སྐར་གྲོང་གཉིས་ཆ་ལ་ཞི་ཞིང་མ་བུར་ནས་དུ་ལམ་
ཐོར་ལ་ཉེ་སྐབས་ལྷ་མོ་སྐྱེ་བྱེད་དུག་པ་འཁྲུངས། དེ་སྐབས་མཆོ་སྟོན་ང་སྐྱེ་
ཉེར་དགུ་ཡོད་པ་ལས། ལྷ་མོ་ཆང་གཡས་རུའི་མང་ང་སྐྱེ་ལའི་ནང་ཆེན་སྟོང་
དཔོན་སྐྱེས་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཡུལ་ཁམས་མ་བདེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ལྷ་མོ་ཆང་གི་
རུ་སྒྲེ་མང་ཤོས་མ་བུར་བོ་རོ་རྒྱ་འགག་དུ་གནས་སོ་བྱས་པར་བཤད།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཤིང་བྱ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་དགུང་གྲངས་བརྒྱ་
གསུམ་དུ་སོན་པའི་ལྷ་མོ་སྐྱེ་བྱེད་བདུན་པས་ཆོས་སྤྱི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་
བཞེས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ས་བྱ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་བརྒྱ་
གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་མོའི་སྐར་ཐོག་དུ་གདན་དྲངས་ནས། ལྷ་མོ་
ལྷ་མོ་སྐྱེ་བྱེད་ན་རིམ་ལ་རྒྱལ་དབང་པཎ་ཆེན་སྐྱེ་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱིས་གནང་
བའི་བཀའ་ཤོག་ཉགས་ཐམ་ཅི་གནང་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྐུ་
ཀྱི་གཟིམ་གྱར་དང་དབུས་ནས་གདན་འདྲེན་བྱས་པའི་རྩེ་དང་འདྲ་མ་སོགས་
ཉེན་འགངས་ཅན་རྣམས་སྐྱེན་འབེབས་བྱས་སྐབས། རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེས་

བོད་ལུང་བ་ན་འདི་ལས་ལྷག་པའི་རྟེན་འགངས་ཆེན་དང་། བོད་སྡེ་བ་གཞུང་ལ་འདི་ལས་ལྷག་པའི་གོ་གནས་སྤར་རྒྱ་མེད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། སྤར་ཡོད་བཀའ་ཤོག་དག་ལ་རྒྱབ་གནོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀའ་ཤོག་སྟོན་སྟོལ་དང་། ལྷ་མོའི་སྤར་གཞུང་ལ་ཁམས་གསུམ་ནམ་རྒྱལ་སྤིང་ཞེས་པའི་མཆན་གསོལ་གནང་། རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ཤིང་ཡོས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༡ ལོར་ཀམ་རོན་ཞེས་པའི་སར་རུང་ན་གྱིས་ཚོད་རྟོག་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལན་གྱི་འུ་ཚུང་དུས་གཟུ་དཔང་བྱས་ཏེ་ཤར་གཅན་ཆའི་འཕྲང་དམར་ཡན་ཆོད་དང་། ལྷ་མང་རའི་མདུན་ཕྱོགས་དཀར་ཚུན་ཆོད། ལྷ་བྱབ་རོ་སྟག་གཡག་ཚུན་ཆོད། རུབ་འགྲང་ཆེ་འགྲང་ཚུང་མན་ཆད། བྱང་དང་བྱང་ཤར་མ་ཚུས་བཅད་པའི་ཡུལ་ཁམས་དེ་ལྷ་མོ་སྐྱེ་ཐེང་ན་རིམ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པའི་སྤར་ཡོད་བདག་དབང་སོར་གནས་ཐོག ཕྱིས་འབྱུང་བཙན་ཕུག་གཉན་གསུམ་སུས་ཀྱང་ལྷ་མོ་ཞབས་རྒྱང་གི་བདག་ཐོབ་ས་ཁོངས་ལ་ཐེ་རྒྱས་མི་ཆོག་པའི་གཟུ་དཔང་བྱས། (བྱ་ཁོག་གི་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་མགུལ་རྒྱན་གཞི་ལ་བཞག་ནས་བྲིས་)

ལྷ་མོ་སྐྱེ་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་ནམ་ལས་སྤིང་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་འདི་དག་བང་བསྐྱེགས་ནས་བལྟས་ན། ལྷ་མོ་ཞབས་རྒྱང་འདི་བར་བདག་དབང་ཡོད་པའི་ས་ཁོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་དང་བོད་གཞུང་གིས་བཀའ་ལུང་རིམ་སྟོལ་གྱིས་མདོ་སྐྱད་མཆོ་སྟོན་ཕྱོགས་གྱི་བོད་སོག་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་ཆེས་མཐོ་བའི་སྤྲ་དཔོན་སྐྱགས་མ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། རྒྱར་ཆེད་གྱི་རྒྱལ་པོ་འགའ་རེས་འདི་བར་གཟེངས་བསྟོད་དང་མཆན་བསྟོད་མི་ཉུང་བ་ཕུལ་ཡོད་པ་དངོས་བདེན་ཡིན་ཡང་། དངོས་ཡོད་དོན་གྱི་ཆ་ནས་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་མདོ་སྐྱད་བོད་སོག་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པ་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ བར་རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་

ཀྱི་བཀའ་ལུང་ལ་བཞེན་ནས་མཆོ་སྡོན་བོད་སོག་གི་ཡུལ་སྡེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་
དབང་བསྐྱུར་བྱས་པ་ནི་ད་ཅང་གསལ་བོ་ཡིན་ནོ།

བཞི་བ། གཅན་ཆའི་སྡེ་ཆོ་ཁག

དང་པོ། ལྷ་ར་རྩི་གྲོང་བརྒྱད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་གཅན་ཆ་ཉིན་དཔའ་ལུང་རྫོང་དང་། སྤྱི་བཀའ་གཅན་
ཆ་རྫོང་གཉིས་ཆ་ལྟ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་ཤིང་།
གཅན་ཆ་ཉིན་གྱི་གནས་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཅན་ཆའི་སྤྱི་བཀའ་
སྐྱུང་ར་གྲོང་བརྒྱད་དང་། རྟོ་མོ་ཁག་གསུམ། ཁམས་ར། རྟོ་ཀྲ། རྟོ་ཕུག་ཆོ་
གསུམ། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་གྱི་མཐའ་བ། བྲག་ཁང་སྐུ་ཁ་བཅས་ཆོ་ཁག་
ཆེ་བ་བདུན་ཡོད་པ་ལས།

གཅིག་ ལྷ་ར་རྩི་གྲོང་།

སྐྱུང་ར་ནི་གཅན་ཆའི་ཆོ་སྐོར་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཞིང་། གཅན་ཆའི་སྡེ་
མཐའ། ཤར་བ་ཡན་ཁ་སྐྱུང་། ལྟ་རེབ་གོང་སྐྱུང་པ་དང་། རྟོ་མོ་གྲུ་ཁྱི་
ཀའི་རྒྱ་ཆོ། བྱང་མཐའ་ཆོས་ཆ་མ་ཆོ་རྒྱལ་སོགས་དང་འདབས་འབྲེལ་
ཡིན་ཡོངས་བྲགས་ལ་སྐྱུང་ར་གྲོང་བརྒྱད་དམ། གྲོང་བདུན་དུ་འབོད་པ་ནི།
སྐྱུང་ར་དང་། སྐྱུང་གསུམ། ཆོ་བཞི། རང་ཁོག་སྐྱུང་སོ། སྐྱུང་རྒྱུང་། གཅན་

ཚ་ཐང་བཅས་ཡིན་ལ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་སྐྱུང་ར་ལ་དུད་གངས་༡༩༤༩ དང་།
མི་གངས་༤༠༩༩ ཡོད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་མི་གངས་ཞིབ་བཤེར་ལྟར་ན་དུད་
ཁྱིམ་༡༧༩ དང་མི་གངས་༡༡༩༩། འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ གུམ་པ་ནང་། ཟ࿳་ལོ་
༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༧ དང་མི་གངས་༩༩༤། ཀུན་མཁྱེན་གཞིས་པ་འཇིགས་
མེད་དབང་བོ་འཁྲུངས་ས་ཡིན།

༢། ཡ་ན་གདོང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༩༩༠།
༣། རོ་ཀྱ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༩༠༠ ལྟག
༤། ཚག་ཀྱ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༩༠༧།
༥། མགར། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་བརྩ་དགུ་ནས་༡༡༩ འཕེལ།
༦ ལེགས་ཤོད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༩༩།
༧། ཡ་རྩེ་ཐང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༩༩།
༨། ཚག་རྩ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༩༧།
༩། རྒྱལ་ལྷེ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༩༤།
༡༠། མཁར་བདུན། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༡ དང་མི་གངས་༡༩༧།
༡༡། རི་རྩ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༩༩།
༡༢། ལ་མོ། ༡༩༩༩ རྩོན་དུད་ཁྱིམ་༡༠ ཡོད་ཀྱང་། ༡༩༥༩ ལོར་སྡེ་ཤུལ་ཆད།
ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡དང་མི་གངས་ ༤༩ ཡོད་ཟེར།

གཞིས། ལྷས་གསུམ།

ལྷས་གསུམ་ནི་སྐྱུང་ར་སྐོར་ཁྱིམ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན་ཆགས་ཤིང་། དེང་
སང་གི་མར་ཁུ་ཐང་ཞང་དང་རྒྱ་རེངས་ཞང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཤར་མ་

ཚུས་བཅད་པའི་བ་ཡན། ལྷོ་སྤང་ར། ལུབ་ཚེ་བཞི་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་སྐུ་གསུམ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༠༡ དང་མི་གངས་༡༠༡༡
ཡོད་ཅིང་། དེ་སྐབས་སྡེ་བ་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཁ་ཆེ་དུད་ཁྱིམ་༩ ལ་མི་གངས་
༡༥ ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་ཡུལ་ཐོན་ཏེ་ཁ་ཆེ་དུད་ཁྱིམ་༩ ལ་མི་གངས་༡༩ ཡོད།
བརྒྱ་དཔོན་སྟག་ལྟས་སྡེ་མགོ་བཟུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་བརྒྱ་དཔོན་ཤ་བོ་
ཚེ་རིང་གིས་ཚུས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་འགན་ཁུར་སྐྱབས་མཉམ་སྦྲེལ་བར་བཤད། ཡིན་
ནའང་སྐབས་ཤིག་ནས་ཁོ་རང་དེང་སང་གི་མཚོ་སྤོ་ཁུལ་དུ་ཁྱིམ་གཞིས་སྡོས་
ཏེ་ཐོན་གསུམ་གྱིས་སྡེ་ཚོ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པར་བཤད། གང་ལྟར་སྐུ་
གསུམ་ཚེ་དུག་དུ་འབོད་པ་ནི།

༡། ཡང་ཆུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༩༡།

༢། དམར་ཅུ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་ ༤༡ དང་མི་གངས་ ༡༡༩།
འདི་ནོར་མོག་གིས་དབང་བསྐྱུར་སྐབས་ཡ་ཤེའི་ཀ་རིང་ནས་སྐྱོན་མཆེད་
གསུམ་ཡོང་སྡེ་གཞིས་ཆགས་པར་བཤད།

༣། མར་ཁུ་ཐང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩ དང་མི་གངས་༡༡༡། དེང་
གི་གཅན་ཚུལ་རྒྱུ་འདི་ནི་ལྷོ་གནས་ཡོད་ས་ཡིན། འདིའི་མི་རབས་གོང་
མ་ཡ་ཤེ་ནས་མཆེད་པར་བཤད།

༤། སྤེ་ཆེན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༠ མི་གངས་༤༠༩།

༥། ལོ་ཁོག་ སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༡ དང་མི་གངས་༡༥༠།

༦། ཡོ་ཆས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༤༡༥།

གསུམ་པ། ཚེ་བཞི།

ཚེ་བཞི་ནི་སྤང་ར་སྟོང་ཁྱིམ་གྱི་ལུབ་ཚེ་ན་ཆགས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩

ལོར་ཆོ་བཞི་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ དང་མི་གྲངས་༡༠༥༥ ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་།
 དེའི་ཁོད་དུ་བོད་རིགས་དུད་ཁྱིམ་༡༢༩ དང་མི་གྲངས་༩༠༥། ཁ་ཆེ་དུད་ཁྱིམ་
 ༤ མི་གྲངས་༩༤། རྒྱ་རིགས་དུད་ཁྱིམ་༩ དང་མི་གྲངས་༡ ཡོད། བརྒྱ་དཔོན་
 དང་མཉམ་པའི་རྒྱ་པོ་བསོད་ནམས་འབྲུམ་བྱ་བས་སྡེ་མགོ་སྐྱོང་།
 ༡། རྒྱལ་ལྷོ། རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༡ མི་གྲངས་༤༩༩།
 ༢། ཁོལ་ས་ཐང་། རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༢ དང་མི་གྲངས་༡༤༤།
 ༣། ཉ་མོ། རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༡ དང་མི་གྲངས་༩༩༥།
 ༤། ལུ་རྒྱལ། རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༩ དང་མི་གྲངས་༩༤༩།

བཞི་བ། བཟ་ཁོག

སྐྱང་ཁོག་ནི་གཅན་ཆ་རྫོང་གི་རྒྱབ་སྐྱོགས་ན་གནས་ཤིང་། ཤར་སྐྱང་ར། ལྷོ་
 སྐྱང་སོ། རྒྱབ་གཅན་ཆ་ཐང་། བྱང་ཆོ་བཞི་བཅས་སུ་འདབས་འབྲེལ་ཡིན།
 ༡། དགུ་རོང་མཐེལ། རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གྲངས་༡༤༢
 ཡོད།
 ༢། དགུ་རོང་ཉོར་བ། རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩ དང་མི་གྲངས་༡༤༢
 ཡོད།
 ༣། རྫོང་མགོ། རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གྲངས་༡༤༤ ཡོད།
 ༤། མ་སྟོད། རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གྲངས་༡༤༤།
 ༥། རྒྱལ་ནག རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༡ དང་མི་གྲངས་༩༡༤།
 ༦། གཡོན་རུ་གོང་མ། རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ དང་མི་གྲངས་༡༢༩།
 ༧། གཡོན་རུ་ཞོལ། རྒྱུ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༠ དང་མི་གྲངས་༡༤༠།

༡། བླ་ཁོག་ སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༩༩ ཡོད།
དེའི་ཁོད་དུ་བོད་རིགས་དུད་ཁྱིམ་༡༡༤ ལ་མི་གངས་༤༠༩ དང་། སྒོ་ག་རིགས་
དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༩༠ ཡོད་འདུག

ཕྱ་བ། སྤྱིང་སོ།

སྤྱིང་སོ་ནི་བླ་ཁོག་ཆོ་བའི་རྒྱལ་ལྟོ་ན་ཆགས་ཤིང་།

༧། ལྟ་ས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༩ དང་མི་གངས་༩༡༡། དབུས་
གཙང་ནས་གྲུ་བ་ཞིག་གི་འཁོར་དང་བཅས་འདིར་སྤོབས་ནས་ཆོས་སྤེལ་ནས་
རིམ་གྱིས་སྤྱིང་སོ་བཞགས་པས། ལྟ་ས་ཆོ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས་སྐད།

༡༠། ས་དཀར་གོང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༡ དང་མི་གངས་༩༢༤
ཡོད།

༡༡། འ་ཁ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༤༤ ཡོད།

༡༢། ཡོར་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤ དང་མི་གངས་༩༡།

༡༣། སྐར་ཁ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤ དང་མི་གངས་༡༤ ཡོད།

དྲུག་པ། སྤོས་རྒྱུང་།

སྤོས་རྒྱུང་ནི་སྤྱིང་སོ་རྒྱུང་ཁྱིམ་གྱི་ལྟོ་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ངོས་དང་
བྱང་ངོས་སྤྱིང་སོ། ལྟོ་སྤྱིང་སོ། རྒྱལ་ཕྱོགས་གཅན་ཆ་ཐང་དང་འབྲེལ་ནས་
ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་སྤོས་རྒྱུང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༤༩ དང་མི་གངས་༥༩༠ ཡོད་
པར་བཤད་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་གཅན་ཆ་འོ་སྤྱི་ཆོགས་ཁག་གི་གནས་བས་
ཅས་པར། སྤོས་རྒྱུང་ལ་བོད་རིགས་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ དང་། ལ་ཆེ་མི་གངས་

༡༠། རྒྱ་རིགས་མི་གངས་༡༤ ཡོད་ཟེར།

༡། དགུ་སྟེང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༡༥ ཡོད།

༢། རྩོད་མགོ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༡༤༥ ཡོད།

༣། ལྷ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩ དང་མི་གངས་༡༡༤ ཡོད།

༤། ཤིང་སྐར། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༡༥༤ ཡོད།

༥། མཆོར་ལུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༤༤ ཡོད།

བདུན་པ། གཅན་ཆ་ཐང་།

གཅན་ཆ་ཐང་ནི་སྤང་རའི་ཆོ་བརྒྱད་ཀྱི་གས་ཡིན་ཞིང་། སྤང་ར་སྟོང་
ཁྱིམ་གྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་གཅན་ཆ་ཐང་ན་ཆགས་པའི་འབྲོག་སྡེ་ཡིན། ཤར་ན་ཁོག་
དང་སྟེང་སོ། ལྷ་རྒྱུད་དང་རྒྱབ་རྒྱུད་ཁྲི་ཀའི་རྒྱ་ཆ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་
རོང་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན། གཅན་ཆ་ཐང་འབྲོག་སྡེ་འདི་ལོ་རྩི་༤༠༠ གོང་
དུ་ཡོད་པའི་འབྲོག་སྡེ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་གཅན་ཆ་ཐང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༡༤ དང་མི་གངས་
༩༥༤ ཡོད་ཅིང་། དཔོན་པོ་དཀོན་མཆོག་ཆེ་རིང་ཡིན་ལ། གཅན་ཆ་རྫོང་
དངུལ་ཁང་འགན་འཁུར་གྱི་ལས་གནས་ཁུར་ཅུང་།

༡། ཀ་རྒྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤༤ དང་མི་གངས་༡༠༡༥ ཡོད།

༢། རྒྱ་མོ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༠ དང་མི་གངས་༡༥༤ ཡོད།

༣། ལོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤༠ དང་མི་གངས་༡༥༤ ཡོད།

བརྒྱད་པ། གཡོན་རྒྱ།

ཤར་སྟོང་སོ། རོང་བོ་སྟོན་ཆོས། རྒྱལ་ཁྲི་ཀའི་རྒྱུ་ཆ། བྱང་གཅན་
 ཆ་ཐང་དང་ས་འདབས་འབྲེལ་ནས་ཡོད། བཤད་སྟོལ་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ནང་
 གཅན་ཆ་ལ་གྱུར་འོངས་པས། ལྷང་རའི་སྟོང་དཔོན་པོས་བདག་པོ་བརྒྱབ་
 ནས་འབྲོག་རྒྱ་འདིར་བཞག་པར་གྲགས་ཤིང་། བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་
 གཡོན་རྒྱའི་དམག་དཔུང་གི་རྗེས་རབས་ཡིན་པར་བཤད་པ་བདེན་མིན་ཤེས་
 དཀའ་ཡང་། གཡོན་རྒྱ་བ་ཆོས་མཆོ་སྟོན་གཡོན་རྒྱ་ནས་མཆེད་པར་འདོད་
 ལ། ཁྱོན་ཆས་དང་ཁ་སྐད་སོགས་གཅན་ཆ་དང་རོང་བོ་སྟོན་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱུ་མི་བྱོ་བར། མཆོ་སྟོན་པོའི་འབྲོག་པ་དང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་འབྲུལ་སྟོང་སྟོན་
 པ་ཁོ་བོའི་དངོས་མཐོང་ཉམས་སྦྱང་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༦ ལོར་དུད་ཁྲིམ་༡༠༥
 དང་མི་གངས་༡༠༦ ཡོད།

གཉིས་པ། ལྷང་རའི་སྟོང་བརྒྱད་དྲུ་མི་གཏོགས་པའི་གཅན་ཆ་འཛིན་མི་ཆོ་ཁག

དང་པོ། རྟོར་མོ་ཁ་གསུམ།

རྟོར་མོ་ཁ་གསུམ་ནི་གཅན་ཆ་རྫོང་གི་བྱང་ཕྱོགས་ན་ཆགས། ཤར་ཆ་
 རྒྱས་བཅད་པའི་ཁ་ཐང་དུ་བ་ཡན་རྫོང་གི་རྒྱ་འཁོར་གྱི་རྩལ་ཡོད་ཅིང་། ལྷོ་
 རོང་ན་སྤང་རའི་སྟོང་བྱིམ། རྒྱལ་ཁྲི་ཀ་ཆོས་ཆ། བྱང་རོང་དོ་གུ་སོགས་
 དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན། འདི་དང་སང་གི་ཆོ་དྲུག་དང་། སྐྱ་རེངས། ཁང་
 དབྱང་ཞང་སོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཤད། རྟོར་མོ་ཁ་གསུམ་ནི་རྟོར་

མོའི་དཔོན་པོ་ལ་བྱ་གསུམ་བྱང་བའི་རྒྱུད་པ་ལས་འཕེལ་བར་བཤད་ཅིང་།
 ལྷ་རྟོག་མོ་སྟོང་བྱིས་ཞེས་བཤད་སྟོལ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། གྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་
 དུད་བྱིས་༤༧༩ དང་མི་གངས་༩༦༠༡ ཡོད་པར་བཤད། གྱི་ལོ་༡༧༤༧ རྩོན་
 ལ་རྟོག་མོ་ཁ་གསུམ་ལ་ཆོས་སྤྱི་དུགས་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་ལོ་སྐྱུར་མཁན་ངོ་མ་ནི་
 ཀོ་ཏུ་བ་ཆང་ཡིན་པར་བཤད། རྟོག་མོ་ཁ་གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་པོན་ཤ་བོ་རྟ་མགིན་
 ལ་སྐྱུ་རེངས་དཔོན་པོ་བཟེང་ཞིང་། གྱི་ལོ་༡༧༠༤ ལོར་འབར་ཚ་ནས་སྐྱེས། གྱི་
 ལོ་༡༧༡༡ ལོར་དཔོན་ས་བཟུང་། གྱི་ལོ་༡༧༡༦ ལོར་བེ་ལིང་སྐྱུར་བཅར་འཛིན་
 གྲར་ཞུགས། ཕྱིར་ལོག་ནས་ཞང་གྲང་གི་ལས་འགན་ཁུར། གྱི་ལོ་༡༧༤༧ ལོའི་
 རྩིས་སུ་ཞང་གྲང་དང་། རྩིང་སྤྱི་དུགས་ཀྱི་ཆབ་སྤྱི་དུགས་ཀྱི་ཆོག་མཆོག་གི་ཆོག་ས་
 གཞོན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་ཆུང་།

སྐྱུ་ནག་ རྟོན་ཐུང་ནག་པོ་ཐོན་པའི་རྟ་དམག་རུ་དཔུང་ཞིག་འདིར་
 ལྷགས་ནས་གཞིས་ཆགས་པས་སྐྱུ་ནག་ཅེས་པའི་མིང་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་སྡེ་མིང་
 དུ་སྐྱོགས་པར་བཤད། འདིའི་ཁོངས་སུ་སྐྱུ་རྒྱ་དང་། ལྷས་རིང་། ཡང་ལྷས།
 གཡག་ རྒྱ་སྐོར་སོགས་ཆོ་སྐོར་དུ་མ་ཡོད་པར་བཤད།

༡ རྒྱ་ཀྱ། གྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་རྒྱ་ཀྱ་དུད་བྱིས་༡༥༠ ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན།
 མི་ཆང་རེར་ཆ་སྟོམ་བཟང་མི་༤ རེ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མི་གངས་
 ༤༠༠ ཅུ་མ་མ་མཐར་ཡང་ཡོད་སྟུག་།

རྒྱ་ཀྱ་ནི་རྟོན་ཐུང་དཀར་པོ་ཐོན་པའི་རྟ་དམག་གི་དོན་དུ་བཤད་ལ།
 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོ་དཔོན་ཞིག་གི་རུ་དཔུང་ཁྱིད་ནས་ཡུལ་འདི་རུ་སྐྱེ་བས་
 ཉེ་གནས་བཅས་པ་ལ་རྒྱ་ཀྱ་ཞེས་པའི་མིང་བྱུང་བར་བཤད། དེའི་ཁོངས་སུ།

(༡) རུ་འོག་མ། གྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིས་༤༥ དང་མི་གངས་༩༠༡།

(༢) བ་གཞིས། ཐུང་རའི་ཆོ་བརྒྱུད་གས་སྐས་གསུམ་ནས་དུད་བྱིས་ཞིག་

གནས་འདི་རུ་གུར་བ་ལ་བྱིས་སྡེ་ཕྱན་ཞིག་ཆགས་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་
དུད་བྱིས་༡༧ དང་མི་གངས་༡༤༡ ཡོད།

(༩) བར་བཅེགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་བྱིས་༡༡ དང་མི་གངས་༡༥༤།

(༡༠) སྤང་ཅེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་བྱིས་༡༩ དང་མི་གངས་༡༡༧ ཡོད།
འདི་བཞི་སྐྱུ་ཀུའི་སྡེ་ཁོངས་སུ་བཤད།

༡། ལྷས་རིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་བྱིས་༡༡ དང་མི་གངས་༡༤༤།

༢། ཡང་ལྷས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་བྱིས་༡༤ དང་མི་གངས་༡༡༡།

༣། གཡལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་བྱིས་༤༧ དང་མི་གངས་༩༡༩།

༤། རྩ་སྒོར། རྩ་ནག་ཆོ་བའི་ཤར་མཐའ་ན་ཆགས། དེང་གི་ཁང་དབྱང་ཁང་
གི་ཁོངས་ཡིན། འདི་རྩ་སྡེ་ཡིན་པས་རྩ་སྒོར་ཟེར།

གཉིས་པ། ཆོ་བྱུག

དོར་མོ་ཁ་གསུམ་གྱི་རྒྱབ་སྡོམ་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་ཆོས་ཆ་མ་དང་།
ཆོ་བཞི། རྒྱབ་ཁྲི་གའི་ཆོས་ཆ་དང་། བྱང་སྐྱུ་ཀུ་སོགས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད།

ཆོ་བྱུག་ཅི་སྐད་ས་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྩོ་རིང་།
ན་གོང་བ། སྐྱགས་རྩ། མཆོ་བྱང་སྤེལ་ནག་ མོག་ཀྱུ་ཞེས་འདྲེན་ཚུལ་གཅིག་
དང་། ཡང་སྐྱགས་རྩ། རྩོ་རིང་། སྤེལ་ནག་ མོག་རྩ། ནག་ཁ། ན་གོང་བ།
མཆོ་བྱང་། དོར། ལྷ་སྡེ་ཞེས་འདྲེན་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་སྤྲུང་ངོ་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་
ཆོ་བྱུག་ལ་དུད་བྱིས་༡༧༥ དང་མི་གངས་༤༧༥ ཡོད་པར་བཤད། ཆོ་བྱུག་དཔོན་
པོ་ཆོ་བཏན་རྩོ་རྩེ་ཡིན།

༡། སྐྱགས་རྩ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༩ དང་མི་གངས་༡༥༥།

- ༡། རྫོང་རིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༥༡།
- ༡། སྤུ་ནག་ཞེན། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༡༥༤།
- ༤། སྤུ་ནག་སྤེན། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༡ མི་གངས་༡༡༥།
- ༥། མོག་གྲ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༡༤།
- ༦། བཀ་ཁ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༤།
- ༧། བཀ་ཁ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༤།
- ༨། བཀ་ཁ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༤།
- ༩། བཀ་ཁ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༤།
- ༡༠། བཀ་ཁ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༤།

གསུམ་པ། ཆོས་གཙང་མ།

- ཆོས་གཙང་མ་ནི་རྫོང་མོ་ལ་གསུམ་གྱི་ཤར་མཐའ་ན་ཆགས་ཤིང་། སྤེ་
བ་མང་ཆེ་ཤོས་དང་སང་གི་ཆོ་དྲུག་ཁང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།
ཤར་མ་ཆུ་ལ་གདུགས་ཤིང་། ལྷོ་སྤེ་གསུམ། ལྷོ་རྫོང་མོ་ལ་གསུམ། བྱང་
ངོས་ཁང་རྒྱ་མོགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤༤ དང་
མི་གངས་༩༠༤ ཡོད་པར་བཤད། འདིའི་ཁོངས་སུ།
- ༡། རྫོང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༤༡།
 - ༡། འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༤༡།
 - ༡། བདུད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༡༠༠།
 - ༤། གྲུག་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༤༡།
 - ༥། རྫོང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༤༡།

༤། རྒྱ་རེངས། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༩ དང་མི་གངས་༡༡༤།
 ༥། ལོ་བ། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༩ དང་མི་གངས་༥༠།
 ༦། སྒྲུ་ཁོང་མ། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༡༠།
 ༧། སྒྲུ་ཁོང་མ། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༡།
 ༨༠། བསེལ་གཞུང་། དེང་གི་ཆོ་བྱ་གཞུང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲུ་བ་ཞིག་ཡིན་
 ལ། ཞང་སྒྲུ་གཞུང་གི་རུབ་སྒྲུ་བ་ཆགས། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡
 དང་མི་གངས་༡༤ ཡོད་པར་བཤད།
 ༨༡། རྒྱ་བྱ་ཆང་། སྒྲུ་བ་འདི་ནི་ཆོས་གཙང་མའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཁ་ཆེ་ཁོ་
 བ་འདུས་སྒྲུ་བྱེད་པའི་སྒྲུ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

བཞི་བ། བཅས་ར།

ཁམས་ར་ནི་གཅན་ཆ་སྤྱོད་གི་རྒྱལ་བྱང་མཐའ་ན་ཆགས་ཤིང། དེང་གི་ཁམས་ར་ཞང་ལ་ཟེར། ཤར་ལྷགས་རྒྱ། ལྷོ་དོ་ཀྱ། རྒྱལ་དོས་ཁྲི་གའི་སྤང་པ། བྱང་ན་སྤེ་ཆ་ཡོད་དོ། ཁམས་ཕྱོགས་ནས་སྤྱན་མཆེད་གསུམ་འབྱར་ཁོངས་ཏེ་གཞིས་སྤྱད་བྱས་ཤིང། སྤྱད་ཡུལ་ས་བབ་ཀྱི་ཆ་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་རི་ཆོགས་ཀྱིས་ར་བ་བསྐོར་བ་དང་མཚུངས་པས་ཁམས་ར་ཐོགས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། བདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཁམ་འདི་བྲིས་འདུག་པས་ཁམས་རིགས་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པ་འབྱུང་ཞིང་། ང་ཆོས་བསམ་གཞིགས་བྱས་ན་ཁམ་སྤྱོད་གི་ར་བ་ཡོད་པས་ཁམ་ར་ཐོགས་པ་ཡིན་པར་སྐྱམ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༦ ལོར་ཁམས་ར་དུད་ཁྲིམ་༡༥༧ དང་མི་གངས་༡༡༥༩ ཡོད། ཁམས་རའི་ཁོངས་སུ། ༡། ཁམས་རྒྱུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༦ ལོར་དུད་ཁྲིམ་༡༩ དང་མི་གངས་༦༡༡ ༡། བན་ལ། འདི་

ལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༤༤ ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ས་
 བབ་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་མི་ལོགས་པས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་སྤྱུལ་ཁྱེ་ཐང་དུ་གནས་
 གཞིས་སྒོས་པས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་བན་ལེ་སྡེ་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡིན།
 ༩། པཌ་རྒལ་ཐང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༥༡།
 ༡༠། དཀར་བོ་ནང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༧ དང་མི་གངས་༡༡༥།
 ༡༡། སྤྱི་ལོ་ སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༡༤༡། འདི་ལ་
 སྡེ་བ་སྟོད་སྨད་གཞིས་ཡོད་པར་བཤད།
 ༡༢། གསེག་ཁུག་ སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༥༥།
 ༡༣། གནུབས། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ དང་མི་གངས་ ༡༩༥། གནུབས་
 སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་འདི་ནས་སྡེ་མིང་གནུགས་ཐོགས་ཟེར་བས་དཔྱད།
 ༡༤། ཞ་མངོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤ དང་མི་གངས་༩༤ ཡོད་
 འདུག་ཀྱང་། ༡༧༥༡ ལོར་སྤྱུལ་ཁྱེ་ཐང་དུ་སྒོས།
 ༡༥། འཇུག་ཆང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༡ དང་མི་གངས་༡༤༥།
 ༡༦། ལྷ་སྡེ། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༡༠༤།
 ༡༧། དེའུ་གོང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༡༠༤།

ལྷ་བ། རྡོ་གྲ།

རྡོ་གྲ་ནི་གཅན་ཆ་རྫོང་གི་རྒྱུབ་བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ཁང་དབྱང་།
 ལྷོ་ཕྱོགས་ན་སྤྱུ་གྲ། རྒྱུབ་ངོས་ཁྲི་ཀ་རྒྱང་ཆ་ཞིང་། བྱང་མཐའ་ཁམས་ར་རྒྱ་
 ཐུག་དང་འབྲེལ། འདི་ལ་སྟོད་སྨད་གཞིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་། རྡོ་གྲ་ཆོ་སྐོར་རྒྱག་
 གམ་རྡོ་གྲ་གོང་རྒྱག་དུ་གསུགས་སོ།

གནང་དུས་ཁྱིམ་ཆང་གཞིས་ཀྱིས་བྱིས་པ་དོ་པོ་ལྟར་གཡག་རྒྱབ་ལ་
བཀལ་ཏེ་འདྲིས་སྒྲེབས་པས། དོ་ཀྱལེས་པའི་མིང་བྱུང་བ་སྟེ་མིང་ལ་ཐོགས་
ཟེར། གཅན་ཆ་རྫོང་གི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྐྱེད་པས་སྟེ། རྒྱ་
ལོ་༡༩༩༠ ལོར་ཁ་ཆེ་ལྷ་སྤུ་རྒྱང་གིས་དོ་ཀྱ་དང་ཧོར་མོ་ཁག་གསུམ་ལ་བྲལ་སྟེར་
དགོས་ཟེར་བར། དོ་ཀྱ་མི་དམངས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པས་དོ་ཀྱའི་ཁར་
སྟོད་དང་། ལང་དང་། ལྷ་རྒྱུད་། ཤ་དུར་གདོད་། འཕོང་རྒྱག་ པ་གཞིས་བཅས་
སྟེ་བ་དྲུག་གི་དུད་ཁྱིམ་༤༤ མེར་བསྐྱེད་པས་བཏང་སྐྱོར་སོགས་བོད་ཀྱི་རྩ་སྟེ་ལ་
བཅན་གཞོན་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བྲིས་འདུག རྒྱ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དོ་ཀྱ་ལ་
དུད་ཁྱིམ་༣༧༤ དང་མི་གངས་༡༡༧༥ ཡོད་པར་བཤད། དོ་ཀྱའི་དཔོན་པོ་
བདེ་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་ནི་རྒྱ་ལོ་༡༩༠༠ ལོར་སྐྱུགས་ཁྱིམ་ཞིག་དུ་སྐྱེས་ཤིང་། རྒྱ་
ལོ་༡༩༤༩ རྗེས་སུ་ཆ་སྟོ་བྲལ་ཕྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཕྱུ་ཡོན་དང་། ཞང་ཀྱང་གཞོན་
པའི་འགན་ཁུར་སྤྱད་པར་བཤད། འདིའི་ཁོངས་སུ།

- १। ལྷ་ཚུང་། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༤༧།
 ༢। ཆེས་ཀ་ གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༩།
 ༣। འབྲོང་རྒྱལ། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༥༧།
 ༤। ཤ་དུར་གདོང་། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༤༧།
 ༥। ས་གཞིས། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༧།
 ༦। སྤོ་མོ། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༧།
 ༧। མཁས་བརྒྱ། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༡༥༧།
 ༨। ལང་ང་། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༥༧།
 ༩। ལྷ་བརྒྱ། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༡༥༧།
 ༡༠। ས་གཞིས་ཤར། གྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༧།

བྱུག་པ། ཀ་ཕུག

ཀ་ཕུག་ནི་གཅན་ཆ་རྫོང་གི་བྱང་ཕྱོགས་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་བྱང་ན་
བྱ་ཁྱུང་དགོན་དང་། ལྷོ་རྡོ་ཡ། རྒྱལ་མཐའ་ཁམས་ར་དང་འབྲེས་ཡོད།
འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡། བྱ་ཆང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྲིས་༡༠ དང་མི་
གངས་༡༥༠།

༢། ཀ་ཕུག་གཞུག་ སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྲིས་༡༥༠ དང་མི་གངས་༢༠༠་
༩༠༠།

༣། རུང་དམར། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྲིས་༣༥ ཡོད།

༤། དཔོན་རྒྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྲིས་༡༤ དང་མི་གངས་༩༥།

༥། སྐན་སྐང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྲིས་༩ དང་མི་གངས་༣༢།

༦། ལྷ་གོང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྲིས་༣༥ དང་མི་གངས་༣༡༩།

༧། ཅང་ཆ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྲིས་༡༡ དང་མི་གངས་།

༨། རུ་འཆོར། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྲིས་༡༩ དང་མི་གངས་༡༠༠།

༩། མོ་བཟེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྲིས་༡༣ དང་མི་གངས་༤༠།

༡༠། བ་རྒྱ་ཞིང་ཁ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྲིས་༩ དང་མི་གངས་༥༠ ལྷག

བདུན་པ། རྩ་མེར།

རྩ་མེར་ནི་གཅན་ཆ་རྫོང་གི་རྒྱལ་བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་བྲག་ཁང་
སྐུ་ཁ་དང་ཉེ། ལྷོ་རྡོ་ཡ། རྒྱལ་ཁམས་ར། བྱང་ངོས་ན་བ་ཡན་ཞོང་ཤན་སོགས་

༡། ཉི་རིང་། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་གྱི་ལྷ་ཕྱོགས་སྤྱི་ལེ་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་དང་
དུས་གྱི་ནང་ཁོག་ཞང་ན་ཆགས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༩༩ དང་
མི་གངས་༡༩༩།

༢། མ་ནི་རྡོ་ལུང་། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ན་ཆགས་ཤིང་། དེང་
གི་ནང་ཁོག་ཞང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༤ དང་མི་
གངས་༡༤༧།

༣། སྤང་ཚང་ཁ། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་གྱི་རྒྱབ་སྤྱོད་སྤྱི་ལེ་གཉིས་མཆམས་
ཀྱི་མཆམས་ནང་ཁོག་ཞང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་དུད་
བྱིམ་༡༤ མི་གངས་༡༦༠།

༤། ཁོག་མོ་ཐང་། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་གྱི་རྒྱབ་ནས་སྤྱི་ལེ་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་
ནང་ཁོག་ཞང་ན་ཆགས་ཤིང་། ༡༧༥༦ ལོར་དུད་བྱིམ་༩༤ མི་གངས་༡༡༠

དགུ་བ། བྱག་ཁང་སྒྲ་ཁ།

བྱག་ཁང་སྒྲ་ཁ་ནི་དེང་གི་བྱག་ཁང་སྒྲ་ཁ་ཞང་གི་ཤར་ཕྱོགས་ན་ཆགས་ཤིང་།
སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༡༠༠ ཡས་མས།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ བ་ཡན་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

དང་པོ། སྤྱིར་བཤད་པ།

བ་ཡན་ནི་གནའ་དུས་གཅན་ཆ་ཉིན་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་འདུག་ལ། རང་
ཅག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་གཙན་ཆའི་རུས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་མང་བོ་བྱང་འདུག་པ་
ཕལ་ཆེར་ཡང་འདི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུངས་པར་སྤང་། དེར་སང་བ་ཡན་རྫོང་
ལོགས་སུ་བཅུགས་ཏེ་མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ན་གནས་ཤིང་། ཤར་
ངོས་བཀའ་མ་ལོག་རྫོང་། ཤར་སྟོད་དང་སྟོད་ས་ཡ་རྫོང་དང་། གཅན་ཆ་རྫོང་།

ལྷན་པོ་ཁྱིམ་ཁྱོད་དང་སྐྱེ་འབྱུང་ཁྱོད་། ལྷན་བྱང་དང་བྱང་པོ་ཁྱིམ་ཁྱོད་ལམས་
ཁྱོད་དང་། གྲོ་ཆང་ཁྱོད་བཅས་སུ་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད། བ་ཡན་འདི་
གནའ་དུས་གཡི་ཙུང་མག་དཔོན་དང་། དེའི་ཕྱིས་ཀྱི་ཙོང་ཁ་རྒྱལ་བོ་སོགས་
ཀྱིས་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བའི་བོད་ཡུལ་བསྟོན་མེད་ཡིན་ཀྱང་། དེང་སང་
ནི་རྒྱ་རིགས་དང་། བོད་རིགས། ལ་ཆེ། ས་ལར་སོགས་འདྲེས་མར་གནས་
བའི་ཡུལ་ཁམས་སུ་གྱུར་ཅིང་། ལྷག་པར་ལ་ཆེ་དང་ས་ལར་གྱི་གྲངས་འཕོར་
ཤིན་ཏུ་མང་བས། རྒྱ་གཞུང་གིས་བ་ཡན་ཁྱོད་ལ་བ་ཡན་ལ་ཆེ་རིགས་རང་སྤྱོད་
ཁྱོད་ཞེས་འབོད་ཀྱིན་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་བ་ཡན་ཁྱོད་ཡོངས་ལ་དུད་བྱིས་
༡༩༩༩ དང་མི་གྲངས་༡༧༥༧༤༥ ཡོད་པ་ལས། བོད་རིགས་མི་གྲངས་༩༥༩༡༩
ཡོད་པས་ཁྱོད་སྤྱི་མི་འཕོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༡%ཡོད། ཅུང་ལས་ཟིན་མེད་པར་
བཤད།

མཆོ་སྟོན་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆོགས་རྒྱུང་བ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ནག་སྐྱམ་སའི་
གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པ་སོགས་སུ། ས་ཆ་འདི་གནའ་སྤྱོད་ནས་
བོད་ཀྱི་མེས་པོ་ལྷན་པོ་དང་ལྷན་པོ་ཆང་གཞིས་སྟོན་བྱེད་ས་དང་། བ་ཡན་དུ་
བོད་རིགས་བྱང་བ་ཆེས་སྤྱོད་དང་ལོ་རྒྱུས་ཆེས་རིང་ཤོས་ཡིན་ཞེས་སོགས་
བཤད་ཅིང་།

སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོར་བོད་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅོན་སྐྱམ་
པོས་མཐའི་རྒྱལ་ཕྱན་དག་དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཐུ་སྟོད་རྒྱལ་རབས་བཅུགས།
མདོ་སྐད་མཆོ་སྟོན་ཡུལ་ཁམས་ལ་དམག་བྲངས་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་
དང་། ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་མཐའ་མཆོམས་སྤྱང་བའི་དམག་མི་མང་བོ་བཞག་
སྐབས། བ་ཡན་འདི་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱིས་འཐབ་འཁྲུག་རྒྱག་སའི་ཉེ་བ་ཞིག་
ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་ཐུ་སྟོད་དམག་དཔུང་དང་གནས་འདིའི་གཞིས་སྟོན་ཆུང་།

རིགས་གཉིས་གཉིན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་ནས། ཟླ་ལྔ་གཉིས་འདྲོམས་ཀྱི་ས་བབ་
དང་བསྐྱེད་ནས་ཕྱགས་སྒྲིང་འབྲོག་པ་ཆགས་པ་སོགས་ཡུལ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
འཕེལ་རིམ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོའི་མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་རིག་གཞུང་
དུས་དེབ་གཉིས་པར་བཀོད་པའི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་དུ། བཀའ་དབང་གསུང་རབ་
རྒྱ་མཆོ་མདོ་སྨྲད་བ་ཡན་ཏན་ཏིག་རི་བོའི་སྲིབ་རྟའི་རྒྱུང་དགོན་ཀྱི་གཡལ་ཞེས་
པའི་བྱིམ་རྒྱུད་དུ་འཁུངས་ཤིང་། འདིའི་རྒྱུད་པ་ཐོག་མར་དབུས་ནས་དར་
ཚུལ། ཕྱིས་བོད་རྒྱལ་བཙན་པོའི་བཀའ་མངགས་ལྟར་དམག་དཔོན་ཀྱི་ཆེན་
དང་གཡོས་ཆ་(གཡི་ཅ་)གཉིས་ཀྱིས་དམག་དཔུང་ཁྲིད་ནས་མདོ་སྨྲད་ཤར་
ཕྱོགས་སུ་མཐའ་མཆམས་བསྐྱངས་ཤིང་། ཀྱི་ཆེན་ཀྱིས་ཤར་བྱང་གི་མཐའ་
དང་། གཡི་ཅས་སྟོ་མཐའ་བསྐྱངས་ནས་མདོ་སྨྲད་ཏན་ཏིག་རི་བོའི་ཞེ་འདབས་
ཀྱི་བ་ཡན་སྲིབ་རྟ་ཆང་ཞེས་པ་དེ་བྱང་ཚུལ་བཤད་འདུག

རྒྱའི་བཤད་སྟོན་སུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་བ་ཡན་མཁར་གྲོང་གི་ཞེ་འཁོར་
དུ་ཉོང་ཉོ་ཁྲིན་བྱ་བ་བཅུགས་ཤིང་། བཀའ་མ་ལོག་དང་བ་ཡན་གྱི་མཆམས་
སུ་ཉོང་ཉོ་ཅོན་བཅུགས་ཏེ་བ་ཡན་ས་ཁུལ་དང་མ་རྒྱའི་སྟོ་ཕྱོགས་ལ་དབང་
བསྐྱར་ཚུལ། ཐང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥༡༩༠༧ སྐབས་བ་ཡན་ས་ཁུལ་
དུ་ཁོའུ་ཁོའུ་བྱ་བ་བཅུགས་ཚུལ། སུང་གི་དུས་སྐབས་སུ་བ་ཡན་ས་ཁུལ་འདི་
བོད་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་རྒྱལ་སྲས་ཏེ་ཅོང་ཁ་རྒྱལ་བོས་དབང་བསྐྱར་
བྱས་ཚུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་ཅོང་ཁ་རྒྱལ་བོས་སྲིད་དབང་བཅུགས་ཤིང་། ཁོས་
དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་བྱུང་ཁོངས་གཙོ་བོ་ནི་མཆོ་སྟོ་དང་། མཆོ་བྱང་། མ་
སྟོ། ཤར་ཁུལ་གྱི་ཞིང་ལས་ས་ཁུལ། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀན་སྟོ་སོགས་ཡིན།
རྒྱལ་སྲས་དང་སུང་རྒྱལ་ཁབ་བར་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་སྟབས་སུང་གིས་རྒྱལ་

སྐས་ལ་ས་གནས་སྤྱི་ཁབ་དྲག་དཔོན་ནན་མིན་ཁྲོན་གྱི་མགོ་གཙོའི་གོ་གནས་
 སྤང་ཚུལ་སོགས་བཤད་འདུག ད་དུང་ཙོང་ཁ་རྒྱལ་བོའི་སྐབས་ཡུལ་འདི་ཁྲལ་
 དུ་ཕུགས་ལས་ཤས་ཆེ་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོང་ཐོག་བརྗེ་རེས་མང་དུ་
 སྐལ་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་བརྗེ་རེས་བྱས། དུས་
 རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྗེས་སུ་སྤང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་དེང་གི་ཀན་སུའུ་བ་ཙོ་
 ས་ཆ་དང་། ཀ་རྒྱ་སོགས་སུ་བོད་ཀྱི་རྟ་དང་རྒྱའི་ར་ཆོང་བརྗེ་བྱས་སྐབས། དེང་
 སང་གི་ཡ་རྗེ་དང་བ་ཡན་གྱི་མཆམས་སུ་ཙོང་ཁ་རྒྱལ་བོས་རྒྱ་དང་དངོས་རྒྱས་
 བརྗེ་རེས་བྱས་པ་སྟེ། འབྲུ་རིགས་སྣ་ལྔ་དང་། སྟོས་དཀར། རྟ་ཞོར་ལུག་གསུམ་
 སོགས་དཔལ་སྤང་གི་ཆ་བྱས་ཏེ་དར་གོས་ལ་བརྗེ་རྒྱུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཚུལ།
 སུང་རྒྱལ་རབས་རྗེས་སུ། མཆོ་སྟོན་གཙོ་བྱས་པའི་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་ཞོན་
 བེ་ཕྱི་རྟ་ཡོན་ཕྱི་སྟོན་བྱ་བ་བརྒྱགས་ཤིང་། དེའི་ལྷ་གནས་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་རྟ་
 གྲའི་སྟེ་ཀ་རྒྱ་ཡིན་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༡༤༡ ལོར་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀན་གྲོའུ་སྟེ་དེང་གི་གྲང་ཡེ་
 ས་ཁྲལ་དུ་བྱུང་ཚུའུ་ཕྱིན་ཞེས་པ་བརྒྱགས་ཤིང་། སྐབས་དེར་བ་ཡན་ས་ཁྲལ་
 བེ་ཀན་སུའུ་ཞུན་བྱུང་ཚུའུ་ཕྱིན་དང་། ཟླ་ལིང་གྲོའུ་ཡི་ཞེས་པས་དབང་བསྐྱུར་
 བྱས་ཚུལ། ལྷག་པར་དུ་བོད་རིགས་འབྲོག་པ་ཆོས་རྟ་དང་། ཞིང་བས་ཞིང་
 ཁྲལ་སོགས་ཁྲལ་རིགས་སྣ་ཆོགས་འཇལ་དགོས་པ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཚུལ།
 མན་རྩ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་བ་ཡན་ས་ཁྲལ་བེ་ཕྱིན་ཞེ་ཞུན་བཀོད་འདོམས་
 སུའུ་ཟླ་ལིང་སྐས་དང་ཞེན་པོ་སྟོང་བྱིམ་སོགས་ཀྱི་མངའ་འོག་ན་ཡོད་ཚུལ།
 དེང་གི་རྒྱ་རྟོ། བ་ཡན། ཀ་མདོ་སོགས་ཟླ་ལིང་སྐེ་ཡི་མངའ་འོག་དང་། ཤར་
 ཀྱི་སྐབ་རྟ་ཆོང་། ཁྲོ་ཕུ་གསེར་གཞོང་། སོགས་ཞེན་པོ་ཚུའུ་སྟོང་བྱིམ་གྱི་མངའ་
 འོག་ཡིན་ཚུལ་སོགས་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༡ ལོར་རྫོང་གྲོང་ཁྱེའི་ཞེས་པ་བཅུགས་པའི་མངའ་ཁོངས་སུ་
 ཅི་ཡ་རྗེ་དང་། ཁྱི་ཀའི་སྟོང་བྱིས་བཟུད། བཟུ་བྱིས་བདུན་ཡོད་རྩལ་སོགས་
 ཉོག་ལ་རིང་བ་མང་བོ་བཤད་འདུག་པ་དག་ལ་བདེན་པའི་ཆ་རྒྱུང་ཟད་ངེས་
 པར་ཡོད་སྲིད་ཅིང་། མི་བདེན་པའི་ཆ་ཡང་མང་བོ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པས། རྒྱས་
 བཤད་ཆད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཁྲུངས་སྐྱེལ་དུ་བྲངས་པ་མིན་གྱི། རང་ཅག་
 གི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་སྟངས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས། དུས་རབས་རིམ་བུར་གི་
 དགོན་པ་དང་སྤྱི་བུའི་གནས་རྩལ་རགས་བཤད་ཅམ་ལས་གཞན་མ་བཤད་
 སྟབས། རྒྱུ་ཡིག་ཆང་གི་བཤད་སྟོས་འདི་དག་བདེན་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར་
 བཟླ་དཔྱད་གི་གཞིར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།

མན་རྒྱུའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བོད་ཀྱི་སྐོར་ཞེས་པ་ལས། བ་ཡན་ཕྱོགས་སུ་
 བཟུ་བྱིས་དང་སྟོང་བྱིས་བཤད་པ་ནི། ༡། གཡི་རྩ་བཟུ་བྱིས། ༢། ཀ་ཞར་
 སྟོང་བྱིས། ༣། ར་རྩ་བཟུ་བྱིས། ༤། ཁྲུ་མཆོག་སྟོང་བྱིས། ༥། ཨར་ཀ་ནང་
 སྟོང་བྱིས། ༦། བྱེ་གཞུང་བཟུ་བྱིས་སོགས་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་བ་ཡན་དུ་བོད་རིགས་མི་གྲངས་༡༡༠༩༩ ཡོད་པར་
 བཤད། ཟླ་ལོང་དཀར་ཆག་གསར་མ་ལྟར་ན། ༡། རྩེ་ཆ་དུད་བྱིས་༥༥༥ དང་།
 ༢། བྲང་སྟོད་དུད་བྱིས་༡༩༩༡ ༣། མདོ་བ་དུད་བྱིས་༡༩༩༡ ༤། བྱེ་གཞུང་
 དུད་བྱིས་༡༡༩༡ ༥། སྤྱི་རྩེ་དུད་བྱིས་༡༩༩༡ ༦། ཁ་ཐུ་ཁ་བ་དུད་བྱིས་༡༩༩༡ ༧།
 རྩེ་ཆ་གསར་དུད་བྱིས་༡༩༩༡ ༨། རྩེ་ཆ་དུད་བྱིས་༥༡༡ ༩། སྤྱི་བཟླ་ཉེ་དུད་
 བྱིས་༡༩༩༡ ༡༠། སྤྱི་ཆང་དུད་བྱིས་༡༩༩༡ ༡༡། ར་རྩེ་དུད་བྱིས་༡༩༩༡ ༡༢།
 འགག་རྩེ་སྟོང་བྱིས་དུད་བྱིས་༩༩༩༡ ༡༣། འབུམ་རྩེ་འཁོལ་དུད་བྱིས་༡༩༩༡ ༡༤།
 ཁྲུ་འབབ་ཐང་དུད་བྱིས་༩༩༩༡ ༡༥། གཡང་གོ་མ་དུད་བྱིས་༩༩༩༡ ཅེས་བཤད་
 འདུག།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་རྒྱུང་དུ་མིན་གོ་སྤྱི་གཞུང་གིས་བ་ཡན་གྱི་ཐན་ནན་
 གོའུ་ཞེས་པ་རྫོང་དུ་བསྐྱུར་སྐབས་བ་ཡན་ལ་བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་གི་གནས་བབ་
 བོ། ༡། རྩེ་ཚ། ༡། བྱང་སྟོད། ༡། བཤོ་བ། ༤། བྱེ་གཞོང་། ༥། ཨ་འདར་ཆ་
 ག ༦། ལྷ་རྒྱ། ༧། ལ་ཐུ་ལ། ༨། རྒྱ་རི་ཆགས། ༩། རྒྱུང་རྒྱ། ༡༠། སྤྱི་བ་ནག་ཏེ།
 བཅས་ཡིན་ལ། སྐད་ཆོ་དྲུག་ནི། ༡། སྤྱི་བ་རྟ། ༡། གཡང་གོམ། ༡། ར་རྩེ། ༤།
 རྫོང་བྱིམ། ༥། འབུམ་རྒྱ་འཁོལ། ༦། ལུ་འབའ་ཐང་སོགས་ཡོད་པར་བཤད།
 སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་མཆོ་སྟོན་ལུ་ཞིང་ཆེན་དུ་བསྐྱུར་ཅིང་། ཀན་སུ་ཙོ་ལུ་
 ཞེས་པ་དང་། ཟྱེ་ལིང་ཏོ་ལུ་ཞེས་པའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཟྱེ་ལིང་དང་། ལུང་མདོ།
 ཡ་རྩེ། བ་ཡན། རྫོང་འཁོར། ཁྱི་ཀ་བཅས་རྫོང་ཁག་བདུན་མཆོ་སྟོན་ཞིང་
 ཆེན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས། ལོ་དེར་གོ་མིན་སྤྱི་གཞུང་གིས། བ་རོང་
 རྫོང་ཞེས་པ་བ་ཡན་རྫོང་དུ་བསྐྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་བ་ཡན་རྫོང་ཞེས་པ་
 དཔའ་ལུང་རྫོང་དུ་བསྐྱུར་ནས། རྫོང་ཡོངས་ལ་རྒྱས་ཆ ༥ དང་། ཞང་གིན་༡༤
 བཤོས། བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་བཅུ་དྲུག་ལ་རྒྱས་བཅུགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ ལོར་ལ་
 ཆེ་ལུ་ཤུ་རྩ་དང་གིས་བ་ཡན་གྱི་བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་གི་རྣམ་པའི་ཐོག་ལུ་མཐུད་
 གནས་ཐབས་བྱེད་དུ་བཅུག

གཉིས་པ། བ་ཡན་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག

གཅན་ཆ་ཉིན་དཔའ་ལུང་ངམ་བ་ཡན་གྱི་ཡུལ་ཁམས་འདིའི་དགོན་
 སྡེ་དང་མཁས་གྲུབ་སྐྱེས་ཆེན་དག་གི་བྱང་རབ་རོབ་བསྐྱུས་སུ་འགོད་ན།

ཅོང་ལའི་ལྷོ་རྒྱ་དང་གྱི་གནས་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་ཞེས་མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བསྐྱགས་
 ཤིང་། ཆོ་ཏན་ཞབས་རྒྱུ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་འབྱུང་
 ཁུངས་སུ་བསྐྱགས་པའི་བྱ་བྱུང་ཐེག་ཆེན་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས་སྤྲིང་ཡོད་ཅིང་།
 འདི་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པོ་ནི་མདོ་སྤྲད་བསྟན་པའི་མེས་པོ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་
 རིན་ཆེན་ཡིན་ལ། བཏབ་ལོ་ལ་མི་མཐུན་པ་འགའ་རེ་སྤང་ཡང་ཆོ་ཏན་ཞབས་
 རྒྱུ་བས་འབྲས་སྤྱུ་འབྲས་པ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱི་གསུང་སྒྲོམ་གཞིར་
 བཞག་ནས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྤང་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་བཏབ་པར་
 གསུངས། དེས་ན་ཆོས་སྟེ་འདི་བཏབ་ནས་ད་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བདུན་པའི་
 རྒྱུ་ལྷག་སྟེ་ལོ་༡༠༠༥ བར་ལོ་ངོ་༢༥༤ སང་བ་ཡིན་ནོ།།

དགོན་པ་འདིར་ལོ་རྒྱུས་རིང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྗེ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་
 པོ་ཐོག་མར་འདི་ནས་རབ་བྱུང་བྱུང་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
 དཔལ་དབྱངས་བསྐྱབས་པས། ཕྱིས་གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་
 རྒྱུ་དུ་བཞེངས་ནས་བསྟན་འཛིན་དོན་རྒྱ་བས་པོ་ཆེ་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་
 གྲུང་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་བརྒྱུད་འབྲས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དགོན་སྟེ་འདི་དང་འདི་ཉིད་འདེབས་པ་པོ་ཆོས་རྗེ་དོན་རིན་པའི་སྒྲོར་
 ཐར་ཐོར་ལེ་ཆོན་གཞན་དུ་འང་བཤད་ཟིན་ཅིང་། བྱ་བྱུང་མཁན་རབས་རིམ་
 རྒྱུ་གྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དང་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་
 སོགས་སུ་གཟིགས་པར་བྱ་ལ། འདི་ལ་བྱ་དགོན་ཉི་ཤུ་རྩ་གངས་ཡོད་པར་མདོ་
 སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད་ཅིང་། ཆོ་ཏན་ཞབས་རྒྱུ་བས་ཀྱང་སྟེ་ཆོ་དང་། ཁ་
 ཤ་མཐེལ་སོགས་དགོན་ལག་ཉེར་ལྷ་ཞེས་གྲགས་པར་གསུངས།

མཆོད་གཞིས་ནི་མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ། རྟེ་ཆོ་ནང་སོ། ཆོར་ལྷག་
 དཔོན་པོ། ཀྱུ་ཀྱང་པོན་པོ། ལུང་བཟང་དཔོན་པོ་བཅས་ཀྱི་མངའ་འོག་དུ་

རོང་པོ་ཉེན་སྲུབ་བརྟུ། ཨ་འདར་ཆ་གཉི་དཔོན་པོ། ཁོ་ཆེ་དཔོན་པོ། བདེ་
བ་ཡར་ནང་མར་ནང་གི་དཔོན་པོ་གཉིས། ཤེས་བཞིན་དཔོན་པོ་བཅས་ཀྱི་
མངའ་ཞབས་སུ་གཅན་ཆ་ཉེན་སྲུབ་བརྟུད་ཡོད། ཅེས་བཤད་ཅིང་། ཆེ་ཏན་
ཞབས་རྒྱུ་གི་བྱ་བྱུང་གདན་རབས་ཀྱང་འདི་ལ་གདུགས་འདུག ཆེ་ཏན་
ཞབས་རྒྱུ་གིས་དེའི་སྟེང་དུ་གཅན་ཆ་རོང་ཆོ་བཙེ་བརྟུད་དེ། གཤོང་ཤན་
ཆོ་བ་ལྷ། དོར་ཤུལ་ཆོ་བ་ལྷ། ཆོར་ཕུག་ཆོ་བ་བརྟུ་གསུམ། བ་ནག་ཁག་བཞི།
གཟི་ལུང་ཆོ་དག། བྱ་བྱུང་གི་ལྷ་སྡེ་ས་དཀར་གོང་བ། མ་ཆུ། ཞིང་བའི་སྐང་།
ཁོམ་ཆང་ནམས་དང་། ཁོ་ཆེ་དགོན་གྲོང་བཙེ་བརྟུད། དཔྱི་མར་ནང་ཆོ་བ་
བརྟུད། བདེ་བ་ཡར་ནང་ཆོ་བ་ལྷ། སོ་སྐྱོན་ལྷང་ཤར་ཆོ་བ་བརྟུ་གཉིས། ཀ་
རྒྱ་ཆོ་བ་དགུ་ཞེས་བགྲངས་འདུག

གཞན་ཡང་ཆོས་རྗེ་དོན་རིན་པའི་མ་ཉི་ཕུག་འཁོར་ནང་ཉེན་དུ་
བཞུགས་པར་གྲགས་པ་གཅན་ཆ་མ་ཉི། འདི་ལ་ཆོས་རྗེ་དོན་རིན་པ་དང་ཀམ་
རོལ་བའི་རྩོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་རབ་གནས་མང་ད། རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པས་བཏབ་
པ་ཁ་ཤ་མཐིལ། འདིར་རྗེ་གསེར་ཁང་བས་དུས་འཁོར་མཆོད་ཉེན་བཞེངས་
པས་ཁ་ཤ་མཐིལ་མཆོད་ཉེན་ཞེས་གྲགས་ཆེ། ལྷ་བ་སྦྱིད་ཤོད་པ་བཞུགས་
གནས་སྦྱེས་རིའི་གསེར་ཁང་། རྒྱུད་ནི་ཀན་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱིས་
བཏབ་པ་སྟག་གཤོང་དཀར་པོ། སྐར་ཀྱུ་ཆེན་ཀྱིས་བཏབ་པ་སྦྱ་ཡིས་དགོན།
འདི་གཉིས་རྒྱ་དམར་མ་ཡོང་གོང་ནས་སྟོང་པར་ཆེ་ཏན་ཞབས་རྒྱུ་གིས་
གསུངས། སེར་བྱས་དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོས་བཏབ་པ་བྲག་ལུང་དགོན་
སོགས་དགོན་སྡེ་བརྟུ་ཕུག་གཉིས་ལྷག་ཡོད་འདུག

ཡུལ་འདིར་འབྲུངས་པའི་མཁས་པ་གྲགས་ཆེན་རགས་རིམ་ནི། རབ་
བྱུང་བརྟུ་གཅིག་པའི་མེ་རྒྱལ་སྦྱི་ལོ་༡༦༥༥ ལོར་གཅན་ཆ་དཀར་མོ་ཕུག་དུ་

འཁྲུངས་པ་དགའ་ལྡན་ཁྱི་ཐོག་ང་བཞི་བ་ཁྱི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་
 དང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་པག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༠༧ ལོར་བྱ་བྱུང་མཆོམས་
 རིང་ནས་འཁྲུངས་པ་དགའ་ལྡན་ཁྱི་ཐོག་ང་བརྒྱད་པ་ངག་དབང་ཆོས་གཤམ།
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་པག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་བྱ་བྱུང་མཆོམས་རིང་དུ་
 འཁྲུངས་པ་དགའ་ལྡན་ཁྱི་ཐོག་རེ་དྲུག་པ་ངག་དབང་སྟན་གཤམ།

སྐྱུ་ཡིས་ནས་འཁྲུངས་པ་རྩེས་ཐང་མཁན་པོ་དཔལ་འབྱོར་གཤམ་པ།
 མཁས་པ་གཤམ་ཅན་འབྲས་ཁྱུ་འབྲས་པ་སྟོ་མེ་གཞར་དཔལ་འབྱོར་གཤམ་
 པ་རྒྱ་མཚོ། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་སྐུ་པས་ཀྱི་མཁས་པ་གཤམ་ཅན་སྟོ་མེ་གཤམ་
 ཅན་པ་སྟོ་བཟང་བཤམ་ཤིས། རྟེ་ཆ་རོང་བོའི་རྩ་བ་འཁྲུངས་པ་སེར་བྱེས་དགེ་
 བཤེས་སྟོ་བཟང་བཤམ་ཤིས། རྒྱུས་རིའི་གསེར་ཁང་དུ་འཁྲུངས་པ་དགའ་བརྒྱ་
 བ་བདེ་ཁང་སྟོ་བཟང་རབ་བརྟན། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་རྟེ་མཁན་
 པོ་རི་ལམ་པ་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་རྩ་བ་སྟོ་
 བཟང་རྒྱལ་མཆོན། སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་མདོ་བ་ངག་དབང་བསོད་ནམས།
 བྱ་བྱུང་མཁན་པོ་ཀ་མདོ་བ་ཁ་མང་བུ་རྒྱད་ཆེ་བ་ཆོས་འཕེལ་དོན་གྲུབ་སོགས་
 གཅན་ཆེན་ཉིན་ཕྱིགས་སུ་མཁས་པ་དྲ་ཅང་མང་བོ་འཁྲུངས་པ་འདི་འདྲ་ཡུལ་
 ལུང་གཞན་ལ་མཐོང་དཀོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་འགོད་མི་ལང་བས།
 སྟེགས་བམ་ཕྱི་མའི་མཁས་གྲུབ་རྒྱུས་ཆེན་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་རེད་མིག་ལ་གཟིགས་
 པར་བྱའོ།

གསུམ། བ་ཡན་སྡེ་ཆོའི་སྐོར།

དང་པོ། སྡེ་ཆ།

སྡེ་ཆ་ནི་བ་ཡན་རྫོང་ནས་སྤྱི་ལེ་༥༠ མཚམས་ཀྱི་སྡེ་ཆ་ཞང་ན་ཆགས་
ཤིང་། རང་སྟོན་གྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་དང་། བྱང་རྒྱའི་ཤར་ཁུལ། སྐྱ་མེ་ཞོལ་མའི་
ཤར། རྩོམ་རྒྱ་དང་ཐུག་ནས་ཡོད། རྩི་ཆའི་མིང་འབྲི་སྟངས་དུ་མ་བྱུང་འདུག་
སྟེ། ཞ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་དང་། ཤར་གདོང་སློབ་བཟང་བཤད་
སྐྱབ་རྒྱ་མཆོས་སྡེ་ཆ་དང་། ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་བ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྡེ་
ཆ། བདེ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་རྩི་ཆ་བྲིས་ཡོད། ཕྱི་མ་འདི་ལ་གོ་རྒྱུ་བཟུང་བྱིར་དེང་
དུས་རྩི་ཆ་འདི་ཉིད་བྲིས་པ་ཤས་ཆེ་ཡང་། ལུང་ཁུག་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་གིས་མིང་
ལ་སྒྲགས་ཀྱི་གོ་དོན་བཟུང་མོ་ཡོད་པར་མི་སེམས་པས། ཞ་དམར་པཎ་ཏི་ཏ་
སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་སྡེ་ཆ་རང་འབྲི་འདོད་བྱུང་།

དེང་དུས་ཀྱི་རྒྱའི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་དུ་མན་རྒྱ་རྒྱལ་རབས་
སྐབས་འདིར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠༠ དང་མི་གངས་༤༠༠༠། ཀློ་ཕྱིའི་སློབ་ཐོབ་ཡོད་
མཁན་གྱི་སླ་མ་གཉིས། རང་སོ་གཅིག་བཅས་ཡོད་པར་བཤད། ཆོ་ཏན་ཞབས་

དུང་བས། རྩེ་ཆའི་ནང་སོ། ཆེར་ཕུག་དཔོན་པོ། རྒྱུ་ཁྱ་དཔོན་པོ། ལུང་
བཟང་དཔོན་པོ་བཅས་ཀྱི་མངའ་འོག་དུ་རོང་བོ་ཉིན་ཐུབ་བརྩུ་ཡོད་པར་
བཤད། (བ་ཡན་རྫོང་གི་རྣམ་བཤད་དུ། གླིང་ལོ་༡༩༡༥ ལོར་རྩེ་ཆ་ལ་མི་གངས་
༡༢༠༡ ཡོད་པ་ལས། བོད་རིགས་གངས་༡༩༩༢ ཡོད་པར་བཤད།) གླིང་ལོ་
༡༩༩༩ ལོའི་བར་ནང་སོའི་གཞིས་ཀ་ཡ་མོན་ཟེར་བས་དབང་བསྐྱར་བྱས། རྩེ་
ཆའི་མཐའ་མཐུག་གི་ནང་སོ་ཆོས་རྩེ་བས་གླིང་ལོ་༡༩༩༩ རྩེས་སུ་བ་ཡན་རྫོང་
གི་རྫོང་དཔོན་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཁྲུང་།

གཞིས་པ། བར་རྩོད།

ནང་རྩོད་ནི་བ་ཡན་རྫོང་ནས་གླིང་ལོ་༡༠ མཚམས་ཀྱི་ནང་རྩོད་དུ་
ཆགས། དུད་བྱིམ་༡༩༩ ཡོད། བར་རྩོད་རྩེ་བ་བརྩུ་གཞིས་སུ་གཤམ་པ་ནི།
ནང་རྩོད་གོང་མ་ལ་རྩེ་བ་ལྷ་དང་། བར་མ་རྩེ་བ་གསུམ། འོག་མ་རྩེ་བ་བཞི་
བཅས་ཡིན། བར་རྩོད་གོང་མའི་ནང་གི་རྩེ་བ་ཁག་ནི།

༡། ཀ་ནང་། བོད་རྒྱ་གཞིས་འདུས། ༡། ཀ་རྒྱ། བོད་རྒྱ་གཞིས་འདུས། ༡། རྒྱ་
འབྲུམ་ནང་། བོད་རིགས་ཤས་ཆེ། དུད་བྱིམ་༥༩ དང་མི་གངས་༡༩༠༡ ལ།
ཐ་བོང་རྩ། གྲིལ་བོ་བོད་རིགས་ཡིན། དུད་བྱིམ་༦༠ དང་མི་གངས་༡༩༠༡
༥། ཀ་ཐུག་ མང་ཤོས་རྒྱ་རིགས་ཏེ་བོད་རིགས་དུད་བྱིམ་༡༩ ལས་མེད།

ནང་རྩོད་བར་མའི་ཁོངས་སུ། ༡། ཏིག་རྒྱ། བོད་རྒྱ་གཞིས་འདུས། ༡།
ལེགས་མང་། བོད་རྒྱ་གཞིས་འདུས། ༡། སངས་དགའ། བོད་རྒྱ་གཞིས་འདུས་
བཅས་ཡིན།

ནང་རྩོད་འོག་མའི་ཁོངས་སུ། ༡། རྩོད་རྒྱ། རྒྱ་བོད་ཁ་ཆེ་གསུམ་འདུས།

བོད་རིགས་དུད་ཁྱིམ་༡༩ དང་མི་གངས་༧༩། ༡། དཀར་བོ་ཐང་། བོད་རྒྱ་
 གནིས་འདུས་ཀྱང་བོད་རིགས་མང་ཤོས། བོད་རིགས་དུད་ཁྱིམ་༤༩ དང་མི་
 གངས་༤༡༧། ལྷ་དབང་ཐང་། ལྷ་བ་རྩལ་བོ་བོད་རིགས་ཡིན། དུད་ཁྱིམ་༥༧
 དང་མི་གངས་༩༥༥། ༢། དཔོན་ཁག རྒྱ་བོད་གནིས་འདུས། བོད་རིགས་
 མང་ཤོས་ཡིན། དུད་ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༡༡༥། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐད་གསལ་
 ཆེ་བའི་གཙན་ཆའི་མ་ཁི་ཡང་ནང་སྟོད་འདི་ན་ཡོད།

གསུམ་པ། མདོ་པ།

མདོ་བ་ནི་བ་ཡན་མཁར་རྫོང་གི་རྒྱལ་སྤེལ་གྱི་ལེ་༡༠ མཚམས་ཡར་
ག་ཞང་དུ་ཡོད། ཡར་ག་ཞང་ནི་བ་ཡན་ཁུལ་གྱི་ཞིང་ལས་བཟང་ཤོས་ཀྱི་ས་
ཚའི་གས་ཡིན། དུད་བྱིས་༡༩༧ དང་མི་གངས་མི་གས་ལ། མདོ་བ་ཡར་ནང་
དང་མར་ནང་གཉིས་ལས་ཡར་ནང་ལ། (༡)ཡར་ག་ དུད་བྱིས་༩༩ དང་མི་
གངས་༩༠༥། དེའི་ནང་བོད་རིགས་དུད་བྱིས་༩༩ དང་མི་གངས་༡༡༩ ཡོད།
(༢)མདོ་བ་ཡར་ནང་། (༣)ཞོང་རྒྱུས་ལ་བོད་རྒྱ་ཁ་ཆེ་གསུམ་འདུས། དེའི་
ནང་བོད་རིགས་དུད་བྱིས་༩༩ དང་མི་གངས་༡༡༩། (༤)ལྷས་གོང་མ་ལ་དུད་
བྱིས་༩༠ དང་མི་གངས་༥༠༠། དེའི་ནང་བོད་རིགས་དུད་བྱིས་༩༩ དང་མི་
གངས་༡༩༩ ཡོད། (༥)ཚ་ཕུག་ མདོ་བ་མར་ནང་སྡེ་བ་གསུམ་བསྡོམས་པས་
དུད་བྱིས་༥༩ དང་མི་གངས་༩༩༩ ཡོད།

བཞི་བ། བྱེ་བཞོང་།

བ་ཡན་རྫོང་མཁར་གྱི་ནུབ་ཏུ་སྤྱི་ལེ་༤༥ སར་ཡོད། འདིའི་ཁ་ཐད་གྱི་

མ་ཆུའི་པར་ཁར་གཙན་ཆོལ་ཡོད། བྱེ་གཞོང་ལ་སྡེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ནི།
 (༡)བྱེ་གཞོང་། (༢)མེག་ད། (༣)ཞོ་གཙང་། (༤)སྒོ་ཅེ་ཐང་། (༥)གཞིས་
 གསར། (༦)ཅོག་ཅ། (༧)ས་རྒ། (༨)ཁོ་ཆེ་ནང་བཅས་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩
 གོ་ལ་སྡེ་བ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་རིགས་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལྟ་ནི་ཞོ་གཙང་སྡེ་བ་
 སྤུངས་བོ་རྒྱ་རིགས་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར། ཡུལ་སྡེ་མང་བོ་ཞིག་རྒྱ་དང་ཁ་ཆེས་
 ཁེངས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། འདི་ཁྲུལ་གྱི་བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་རྣམས་ལ་རྒྱ་དང་
 ཁ་ཆེས་སྤྱན་བཅོར་ནར་མར་བྱས་པས། ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཅམ་ནས་
 དེང་སང་གི་གད་པ་སྤུངས་མདོ་རྫོང་(ཐུན་ཏེ་)སྒོ་ཅེ་ཐང་དུ་གཞིས་སྤོས་པར་
 བཤད། དེའི་ཤུལ་དུ་ཁ་ཆེའི་རྒྱ་སྡེ་ཆགས་པ་ལ་དེང་སང་གཞིས་གསར་སོགས་
 ཟེར་ཞིང་། ཡ་མཚན་པའི་དོན་དག་ཅིག་ནི་འདི་ཁྲུལ་གྱི་ཁ་ཆེ་ཆོས་དེང་སང་
 ཡང་བོད་སྐད་སྤྲོ་ཞིང་། བོད་སྐད་དེ་ཁོ་ཆོའི་སྤྱི་སྐད་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།
 ཅོག་ཅ་སྡེ་བའི་ནང་དེང་དུས་ཁ་ཆེ་གཞིས་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། ལུ་མ་ཐུད་བོད་
 རིགས་ཀྱང་གཞིས་སྤོད་བྱེད་ས་ཡིན།

ལྷ་བ། ཁོ་ཆེ་ནང་སྡེ་བ།

བ་ཡན་རྫོང་མཁར་གྱི་རུབ་སྒྲིའི་སྤྱི་ལོ་༡༠ མཚམས་ན་གནས་ཤིང་།
 ཆོ་དཔོན་ཨ་ཡ་དང་ཟེར་བ་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཆགས་ནས་བ་ཡན་ས་ཁྲུལ་གྱི་
 བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་པར་བཤད། ཁོང་ལ་སྤྱི་
 གསུམ་བུང་བའི་ཆེ་བ་ཨ་རྒྱ་ནང་སོ་དང་། ལྷག་ལུང་དང་། ཆོས་དྲུག་ནང་།
 རྒྱ་ཆང་བཅས་ནང་སོ་དེའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པར་བཤད། འབྲིང་བ་ཁོ་མཆོག་
 ལ་སྤོང་དཔོན་ཐོབ་ཅིང་། ཁང་ཡོལ་དོན། ཞོན་ཆོན། ཆོང་སྒྲོར་བཅས་སྤོང་

དཔོན་འདིའི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཤད། རྒྱུ་བ་ལ་བྱེས་གཞོང་
བརྒྱ་དཔོན་ཐོབ་སྟེ། ཁ་དཀར་པོ། སྦྱིད་ཁྲག་རི་ལམ་ནང་། བྱེ་གཞོང་། གཞིས་
གསར། མེག་དུ་སྡེ་བ་སོགས་བརྒྱ་དཔོན་འདིའི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཟེར།
བྱེ་གཞོང་བརྒྱ་དཔོན་ལ་གདུང་རབས་བཙོ་བརྒྱད་བྱུང་ཞིང་། མཐའ་མའི་
བརྒྱ་དཔོན་སྟོབས་ལྷན་གྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ནང་མ་ཕུ་སྤང་གིས་
དམར་གསོད་བྱས། གསོད་སྐབས་ལོ་༡༧ ཡིན།

དྲུག་པ། ཨ་འདར་ཆ་ག

དེང་གི་ཆོང་སྐོར་གིན་ཞེས་པའི་བྱི་ནང་ན་གནས་ཤིང་། མ་ཚུའི་བྱང་
འགམ་གནམ་གཤིས་ལེགས་པས་ཤིང་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲིན་པའི་མངོས་ལྗོངས་
སུ་བཤད། འདི་ལ་སྡེ་བ་ནི། ༡། ཨ་འདར་ཆ་ག ༡། རི་ལམ། ༡། སྐར་མ། ༤།
སྟག་ལུང་། ༥། ཆོས་དབང་། ༦། རྒྱ་ཆང་བཅས་ཡོད། ཨ་འདར་ཆ་ག་སྡེ་
བ་ན་བོད་དང་ཁ་ཆེ་གཉིས་འདུས་ཤིང་། བོད་རིགས་དུད་ཁྱིམ་༤༡ དང་མི་
གངས་༡༤༠ ཡོད། རི་ལམ་སྡེ་བ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་རིགས་ཡིན་ཞིང་། དུད་
ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༡༤༡ ཡོད། བ་ཡན་རང་སྦྱོང་རྫོང་གི་རགས་བཤད་
ཅེས་པ་ལས། རི་ལམ་ཁྲག་ན་གནམ་མཁར་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཙོང་ཁ་རྒྱལ་བོའི་
གཞིས་མཁར་ཡིན་པར་བཤད།

བདུན་པ། སྐ་རྒྱ།

བེ་ལིང་དཀར་ཆག་གསར་མ་ལྟར་ན། སྡོན་དུས་འདི་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༡༤

དང་བརྒྱ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་དཔོན་མགོ་ཡང་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཁ་
 ཆེ་འཕོར་ཆེན་གནས་སྤོས་བྱས་རྒྱུ་ལའོན་ཅིང་བྱུང་སྟེ་བོད་མི་མང་ཆེ་ཤོས་
 ཡུལ་གཞན་ལ་སྤོས་པའི་བྱུལ་ལྷག་ནམས་ཁ་ཆེ་དང་མཉམ་གནས་བྱས་པས།
 དེང་སྐབས་སྟེ་བ་འདིར་བོད་སྐད་སྤྲོ་མཁན་གྱི་ཁ་ཆེ་ཆགས་ཟིན་དོ།

བརྒྱད་པ། ཁ་བྱུ་ཁ།

བ་ཡན་རྫོང་མཁར་ལས་སྟེ་ལེ་ ༡༥ མཆམས་དགོན་ཐང་ཞང་གི་སྟོན་
 ཆགས་ཤིང་། སྟེ་ལེ་ ༡༧༡༠ ལོར་དུད་བྱིམ་ ༡༥༩ དང་མི་གངས་ ༥༧༩ ཡོད་
 ཅིང་། དེ་ཡང་བྱུ་མཆོག་སྟེ་བ་དང་། གོང་མ་སྟེ་བ་སྟེ་སྟེ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ།
 རྒྱ་བོད་གཉིས་འདུས་གྱི་ས་ཆར་གྱུར་འདུག་པའི་སྟོང་། བོད་རིགས་དུད་བྱིམ་
 ༡༠ དང་མི་གངས་ ༡༠༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད། ཡུལ་དེ་བའི་བཤད་རྒྱུན་ལ་
 ལུ་མཆོག་ཆོ་བ་ནི་མདོ་སྤྲོད་སྟེ་རྒྱུད་ནས་མཆེད་ཅིང་། གནའ་ནས་ལུ་མཆོག་
 ཅས་འབོད་པར་བརྟག་ན། ལུ་མཆོག་མ་ཡིན་པར་བྱུ་མཆོག་ཡིན་ནམ་སྟེ་
 སྟེ། ལུ་མཆོག་དང་ཏོར་གཙང་སོགས་མདོ་སྤྲོད་སྟེ་རྒྱུད་དུ་བྱུ་མཆོག་གི་རུས་
 ཅན་གྱི་རུ་སྟེ་རུང་མང་བས་དེ་འདྲ་ཞིག་ནས་མཆེད་སྟེད་པར་སྟེ། སྟོན་ཆད་
 འདི་ལ་བྱུ་མཆོག་སྟོང་དཔོན་ཟེར་བའི་སྟོང་དཔོན་ཞིག་གྱང་ཡོད་འདུག་མོད་
 དེང་སང་གི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་མོ་མ་ཤེས་སོ།

དགུ་བ། རྒྱ་རི་ཆགས།

ཆོ་བ་འདི་དང་གི་ཏོས་ཁྲིན་ཞང་དུ་ཆགས། སྟེ་ཡིས་སྟེ་བ་དུན་ནི།

(༡)ཙ་བ་ཁང་ཁོངས་སྐྱུ་ཡིས་གོང་ཨ་ག་ར། རྩེ་བ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་རིགས་
དང་། ཉུང་ཁྲིམ་༩༡ ལ་མི་གངས་༡༩༩། (༡)སྐྱུ་ཡིས་ཀ་སྐྱབ་ཀྱ། རྩེ་བ་འདིར་
རྒྱ་བོད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་བོད་རིགས་མང་ཤོས་ཡིན། ཉུང་ཁྲིམ་༩༡ ལ་མི་གངས་
༡༩༩། (༡)སྐྱུ་ཡིས་ཐོན་ལ་བོད་རྒྱ་ཁ་ཆེ་གསུམ་འདུས་སྡོད་དང་། བོད་རིགས་
ཉུང་ཁྲིམ་༤ ལ་མི་གངས་༩༠ ཡོད། (༤)དོས་ཁྲིན་ཁང་ཁོངས་སྐྱུ་ཡིས་ཉི་
མགོན། འདིར་བོད་དང་ཁ་ཆེ་གཉིས་སྡོད་ཅིང་། བོད་རིགས་ཉུང་ཁྲིམ་༡༥
ལ་མི་གངས་༡༡༠ ཡོད། (༥)སྐྱུ་ཡིས་ཁ་ལ། (༤)སྐྱུ་ཡིས་གཡི་ཙ། (༥)སྐྱུ་ཡིས་
སྐད་ད། འདིར་ཁ་ཆེ་མང་ཞིང་བོད་རིགས་ཉུང་ཁྲིམ་༡༡ ལ་མི་གངས་༩༠
བཅས་རྩེ་བ་བདུན་ཡོད་འདུག ཆོས་ལུགས་ནང་ཆོས་དང་བོན་ཆོས་གཉིས་
ལ་དད་མོས་བྱེད་པར་བཤད།

བརྩ་བ། སྤྱི་འགྲུལ་ཉེ།

སྤྱི་ནག་དེ་ཆོ་བ་ནི་བ་ཡན་རྫོང་མཁར་རྒྱབ་བྱང་གི་སྤྱི་ལེ་༩ མཚམས་
སུ་གནས་པའི་རྒྱ་དག་ཁང་ན་ཡོད། སྤྱི་ནག་དེ་ལ་རྩེ་བ་བཞི་ཡོད། ༡། སྤྱི་ནག་
དེ་རྩེ་བ་ཡོངས་བོད་རིགས་དང་། ཉུང་ཁྲིམ་༩༩ ལ་མི་གངས་༡༩༩། ༢། ཨ་
རྒྱ་བུ་ཆ་རྩེ་བའི་ནང་བོད་རིགས་ཉུང་ཤོས་ལས་མེད། ༣། རབ་རྒན་གོང་། སྤོན་
ཆད་རབ་རྒན་གོང་མའི་རྩེ་བ་ཡོངས་བོད་རིགས་ཡིན་ཀྱང་། ཁ་ཆེ་དང་རྒྱ་
རིགས་སྤོས་དེ་ད་ལྟ་བོད་རིགས་ཉུང་ཁྲིམ་༡༥ ལ་མི་གངས་༡༠༠ ཅམ་ལས་
མེད། ༤། མོད་ཨར་ལུང་བ་འདི་ལ་དེང་སང་རྩེ་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་
ལ་བོད་རིགས་ཉུང་ཁྲིམ་ཉུང་ཤོས་ཤིག་ཡོད། རབ་རྒན་ཆོ་བ་བརྩའི་ཁྲོད་ཀྱི་
གཅིག་ཁྱུང་རྒྱ་ཆོ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལྟ་ཁྱུང་རྒྱ་ཆོ་བ་སྐྱེ་འབྱུང་དོང་ཀྱང་རྫོང་

གི་ཁོངས་སུ་བཅད་ཡོད།

བརྩ་གཅིག་ལ། སྲིབ་རྟ་ཆང་།

སྤང་ཆོ་དྲུག་ནི་བ་ཡན་རྫོང་མཁར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲིབ་རྟ་ཆང་ན་ཡོད་
 ཅིང་། ཚུ་ས་རྩ་ཆེ་བས་ཕྱོགས་ཐོག་སྤྱོད་ས་བཟང་ཅན་ཡོད། ཁོང་ཆོ་རྩ་ནག་
 ཐང་གི་དྲུས་སུ་བོད་བཅན་པོས་མདོ་སྤང་མཐའ་མཆམས་བསྐྱུང་བར་
 མངགས་པའི་དམག་དཔུང་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་སྐབས་ནས་ཕྱོགས་ཐོག་
 འཆོ་སྤྱོད་ལ་བསྟེན་ནས་འཆོ་བ་རོལ། དུད་བྱིམ་༡༩༠ ཡོད་པར་བཤད། ལུབ་
 བྱང་བཏག་དཔུད་ཟིན་ཐོ་ཞེས་པའི་ནང་དུ་སྲིབ་རྟ་ཆང་ལ། ༡། སྲིབ་རྟ་ཆང་།
 ༡། རྟོན་འགྲེང་། ༡། རྟག་རྩུ་ཡན། ༢། འགག་ཅ། ༣། རྩ་ཆུན་རོ་བཅས་སྡེ་ཆོ་
 ལྷ་ཡོད་ཟེར།

བརྩ་གཉིས་ལ། ར་རྩ།

བ་ཡན་རྫོང་མཁར་སྟོ་ཕྱོགས་སྤྱི་ལེ་༡༩ མཆམས་ན་གནས་ཤིང་། སྤྱི་
 ལེ་༡༩༡༠ ལོར་ར་རྩ་ཆོ་བ་དུད་བྱིམ་༡༧༥ དང་མི་གངས་༤༧༠ ཡོད་པར་བཤད།
 འདིའི་ཁོངས་ན། ༡། ར་རྩ་དང་། ༡། དགོན་ཅ། ༡། ལ་བོང་ནང་། ༢། ཐག་
 དཀར་ནང་བ། ༣། འབུམ་བརྩ་བུ་རྩ། ༤། རྩ་འབྲ། ༥། ཐོ་འཁྱུང་བཅས་སྡེ་
 བ་བདུན་དང་། ར་རྩ་བརྩ་དཔོན་གྱི་མངའ་འོག་ན་མི་གངས་༡༠༠༠ ལྷག་
 ཡོད་པར་བཤད།

བརྩ་གསུམ་པ། འགག་ཅ།

བ་ཡན་རྫོང་མཁར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལེ་༡༠ ས་སྐྱག་ཆང་ཞང་ན་ཡོད་
ཅིང་། སྤར་ཅ་འགག་ཅ་སྟོང་བྱི་དུ་གྲགས། ཟླ་ལིང་དཀར་ཆག་གསར་མ་
ལས། འགག་ཅ་ལ་དུད་བྱི་མ་༤༧༧ ཡོད་པར་བཤད། འགག་ཅ་སྟོང་བྱི་
ཁོངས་སུ། (༡)སྟོན་འགྲེང་། (༢)སྐྱག་སྒྱུ་ཡན། (༣)འགག་ཅ། (༤)རྒྱ་གན་
རོ། (༥)མཆོག་སྒྱིན་དང་ལྷ། (༦)མགོན་པོ། (༧)བཀྲ་སངས། (༨)ཨ་མཆོག་
(༩)ཨ་སྤེ། (༡༠)ཀྲོའུ་བཅས་སྡེ་བ་བརྩ་ཡོད། མཆོག་སྒྱིན་སྡེ་ལྷ་ལ་མི་བྲངས་
༡༠༠༠ ལྷག་ཡོད། ཆོ་བ་འདིའི་བྱང་ཐོས་ལུང་མདོ་དང་བཀའ་མ་ལོག་རྫོང་
འབྲེལ་མཆམས་ཡིན། འདི་བའི་སྟོང་དཔོན་གནས་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་ཞང་གྲང་དང་
རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འགན་ཁུར་ཞིང་། སྤྱད་ཆོ་དུག་གི་སྟོང་དཔོན་
སྟོན་གྲགས་ཨན་སྟན་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོའི་རྗེས་སུ་མཆོ་བྱང་པོ་དང་རིགས་
རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་པའི་གོ་གནས་བཟུང་ཆུང་།

བརྩ་བཞི་བ། འབྲུམ་རྒྱལ་ཁོལ།

ཟླ་ལིང་དཀར་ཆག་གསར་མ་ཞེས་པར། འབྲུམ་རྒྱལ་ཁོལ་ནི་བ་ཡན་
གྲང་གི་ཤར་སྟོའི་སྤྱི་ལེ་༡༧༠ མཆམས་ན་གནས་ཤིང་། དུད་བྱི་མ་༡༧༠ ཡོད།
དེང་སང་ཆོ་བ་འདི་གང་དུ་ཡོད་ཅེད་གསལ་བོར་མི་ཤེས་ཞེས་བཤད་འདུག་
ཀྱང་། དེང་གི་གསེར་གཞོང་ཞང་གི་སངས་རྒྱས་གཡོས་སྒྱིད་ཅེས་པ་ནི་སྤར་
གྱི་འབྲུམ་རྒྱལ་ཁོལ་ཆོ་བའི་རྗེས་རབས་ཡིན་ནམ་དཔུང་། འདི་ལ་སྡེ་ཆོ་སྟོང་

སྤྲུལ་གཉིས་ལས་སྤྲོད་མའི་ཁོངས་སུ། ༡། རྒྱལ་འཁོར། ༡། ཨ་འབྲུམ་སྤྲུལ། ༡།
གཙང་ཏོན། ༤། རི་ཁྲལ་བཅས་སྡེ་བ་བཞི་ཡོད་འདུག། སྤྲུལ་མའི་ཁོངས་སུ།
༡། རྟོ་ལྷུ་ལ། ༡། སུམ་མདོ། ༡། ས་ཡོས། ༤། རྒྱུང་བ། ༥། བྲག་དཀར་རྒྱ། ༥།
ཨ་མ་མགོན། རྒྱུང་བ། ༥། ཐ་སྤྲོད་བཅས་སྡེ་ཆོ་བདུན་ཡོད་འདུག། ས་འདིར་
ནང་བསྟན་དར་སྤེལ་ཞིང་། རྟོང་མའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་ཤས་ཆེ། སྤྲོད་སྡེ་
བཞིའི་ཁོངས་ན། སེར་རྩིས་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤྲིང་ཡོད། ཡུལ་འདིར་
བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་མཁན་ཡང་མང་བོ་ཡོད།

བཙོ་ལྷ་བ། རྒྱ་འབའ་ཐང་།

གསེར་གཞོང་ནང་དུ་གནས་སྤྲོད་བྱེད། རྒྱ་འབའ་ཐང་ལ། ༡། ལྷང་
ཆང་ནང་ལ་དུད་བྱིས་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༠ ཡོད། ༡། མདོ་རྟ་ལ་དུད་
བྱིས་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༠ ཡོད། ༡། བྲག་དཀར་དུད་བྱིས་༡༥ དང་མི་
གངས་༡༥༤ ཡོད། ༤། ཁོ་ཞ་བཅས་སྡེ་བ་བཞི་ཡོད། ད་དུང་རྒྱ་འབའ་ཐང་
ཡར་ཁོ་དང་མར་ཁོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། (༡)ཡར་ཁོ་ལ་དུད་བྱིས་༡༤ དང་མི་
གངས་༡༡༠། (༢)མར་ཁོ་ལ་དུད་བྱིས་༡༡ དང་མི་གངས་༡༡༠ ཡོད། སྤྱི་ལོ་
༡༩༤༠ ལོའི་རྗེས་ས་གནས་གཞན་ལ་སྤྲོད་ཏེ་དེང་སྐབས་དུད་བྱིས་༡༠ དང་
མི་གངས་༤༠ ཅུ་ལས་མེད། འདིའི་ཁོངས་སུ་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་དུས་མགོར་
བཏབ་པའི་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་ཡོད།

བཙུ་བྲུག་བ། གཡང་གོ་མ།

བ་ཡན་མཁར་རྫོང་ཤར་ལྷོའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༠ མཚམས་ན་ཆགས་ཤིང་།

དུད་ཁྱིམ་༡༠ ཡོད། ལུ་འབའ་ཐང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཐར་རྒྱ་ཞང་གི་ཁོངས་ཡིན།
དེང་སང་འདི་རུ་ཐར་རྒྱ་བོད་རིགས་ཞང་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། ཐར་རྒྱ་བོད་
རིགས་ཞང་དང་བཀའ་མ་ལོག་རྫོང་དགོན་ཐན་ཞང་། ལྷན་ཨར་བོད་རིགས་
ཞང་བཅས་འདབས་འབྲེལ་ཡིན། བོད་རིགས་སྡེ་བ་ནི། ༡ ཐར་རྒྱ། བཀའ་
ཐོན། ༢ བེ་རྒྱ་སྦྱིད། ༣ ལ་ལ། ༤ རྩི་ཚ། ༥ གཡུ་ཚ། ༦ དགོན་མ་རྒྱ། ༧
ཆོ་བརྟན་མ་བཅས་བོད་རིགས་སྡེ་བ་བརྒྱད་ཡོད།

བརྩ་བརྒྱན་པ། རྟོར་བྱལ།

བ་ཡན་རྫོང་མཁར་ལས་སྒྱི་ལེ་༡༠ མཚམས་ཀྱི་ཤོང་ཞན་བོད་རིགས་
ཞང་ན་ཡོད། རྟོར་བྱལ་དུ་རྒྱ་བོད་རྟོར་གསུམ་འདུས་ཀྱང་བོད་རིགས་མང་
ཤོས་ཡིན། དུད་ཁྱིམ་༤༢ དང་མི་གངས་༩༥༢། ༡། ཆོས་བྱམས་ལ་དུད་ཁྱིམ་
༩༢ དང་མི་གངས་༡༤༢། ༢། ཆོས་དར་རྒྱས་ལ་དུད་ཁྱིམ་༤༡ དང་མི་གངས་
༡༧༡། ༣། མ་རྒྱ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༡༤༤། ༤། བན་གྲུབ་སྡེ་བ་ལ་
གོང་འོག་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་བོད་རྒྱ་གཉིས་འདུས་པ་ལས། བོད་རིགས་དུད་
ཁྱིམ་༢༡ དང་མི་གངས་༤༥༠། འདི་དག་བྱ་བྱུང་དགོན་གྱི་མཆོད་གཞིས་ཡིན།

བརྩོ་བརྒྱད་པ། རྟོང་ཞན།

ཤོང་ཞན་བོད་རིགས་ཞང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད། ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་བས་
འདི་ལ་གཤོང་ཞན་ཞེས་བྲིས་ཤིང་། སྡོན་དུས་རི་དེར་གཅན་གཟན་བྱེད་མོང་
ཡོད་པས་རྒྱ་སྐད་དུ་ལྷན་མན་བེར་བ་བྱུར་ཆགས་པར་གྲགས་ཞེས་གསུངས་

ཤིང་། ཤར་གདོང་གིས་ཤོང་ཞན་བྱས་འདུག འདི་ལ་སྡེ་ཆོ་ནི། ༡། དེང་གི་
སྡེ་ཆ་བོད་རིགས་ཞང་གི་གདོང་ཕུན་སྡེ་བ་ལ་དུད་བྱིས་༤༩ དང་མི་གངས་
༡༩༡། ༡། ཤོང་ཞན་ཞང་གི་ཤོང་ཞན་སྡེ་བ་ལ་བོད་རྒྱ་གཉིས་འདུས་ཤིང་། བོད་
རིགས་དུད་བྱིས་༡༥ དང་མི་གངས་༡༡། གློ་མ་ལ་དུད་བྱིས་༡༢ དང་མི་གངས་
༡༩། ༤། གཞིས་མ་ནང་དུ་བོད་རྒྱ་གཉིས་དང་། བོད་རིགས་དུད་བྱིས་༡ དང་
མི་གངས་༩།

༥། འབའ་མ་ཐང་དུ་བོད་རྒྱ་གཉིས་དང་། བོད་རིགས་དུད་བྱིས་༥༩ དང་
མི་གངས་༡༢༠ཡོད། ཆོ་རིག་དེང་གི་ཤོང་ཞན་བོད་རིགས་ཞང་ན་ཡོད། རྒྱའི་
ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་དུ་ཆོ་རིག་འདི་བ་ཡན་རྫོང་མཁར་གྱི་ལྷོ་ཆ་ཕུག་ཆོ་བའི་
ཤར་ཕྱོགས་གྱི་སྤྱི་ལེ་༡༠ མཚམས་སུ་གནས་ཤིང་། དུད་བྱིས་༤༩ དང་མི་གངས་
༡༤༩ཡོད་པར་བཤད། འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡། གདོང་གཡོས་ལ་དུད་བྱིས་༡༠
དང་མི་གངས་༤༩༠། ༡། ཏན་གང་ལ་དུད་བྱིས་༥༩དང་མི་གངས་༩༩༥། ༩།
ཅོ་ལ་རྒྱ་ལ་བོད་རྒྱ་གཉིས། བོད་རིགས་དུད་བྱིས་༤༩ དང་མི་གངས་༩༩༠། ༤།
བན་རྒྱ་ལ་དུད་བྱིས་༥༩ དང་མི་གངས་༩༡༡། ༥། སྐྱེས་པ་ལ།

བརྒྱ་དགུ་བ། གཟི་ལུང་།

འདི་ལ་གཟི་ལུང་སྡེ་དགུ་ཞེས་འབོད། དེང་སང་གི་རྩ་བ་ཞང་གི་རྒྱབ་
ཕྱོགས་གཟི་ལུང་ཁོག་ན་ཆགས། ༡། སྤྱི་ལེ་ལ་སྡེ་བ་ལ་བོད་རིགས་དུད་བྱིས་
༡༩ དང་མི་གངས་༡༩༩། ༡། ལིན་ཏུ་སྡེ་བ་ལ་བོད་རིགས་དུད་བྱིས་༡༤ དང་
མི་གངས་༡༥༡། ༩། རྒྱ་ལ། འདི་གསུམ་ལ་གཟི་ལུང་སྡེ་གསུམ་མཐུན་ལུང་
གི་ཐ་སྟོང་བྱེད་སྟོང་སྡེ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་དོང་མ་སྡེ་བ་ལ་བོད་རིགས་དུད་

བྱིམ་ལལ་ དང་མི་གངས་༡༡༥ ཡོད། དེས་ན་གཟི་ལུང་སྟོད་སྨད་གཉིས་
བསྟོམས་ན། བོད་རིགས་དུད་བྱིམ་༡༠༥ དང་མི་གངས་༤༡༩ ཡོད་པ་ཡིན་
ནོ།། ༡། ཚ་བ། དེང་གི་ཚ་བ་ཞང་གི་ཁོངས་ན་ཡོད། འདྲིར་གནའ་བོའི་མཁར་
རྫོང་ཞིག་ཡོད་པས་ཚ་བ་མཁར་ཡང་ཟེར། ༡། བཀ་ལྷ་མོ་སྡེ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་
༡༡༩ དང་མི་གངས་༤༤༥། འདྲིའི་ཁོངས་སུ། ༡། སྦྱིད་ནོ། ༡། ཆོན་གེ་རེ།
བྱང་དཔལ། ཨ་དེད་གྲོང་སོགས་སྡེ་ཆོའི་ཡོད་པར་བཤད། དེང་སང་སྦྱིད་ནོ་
དང་ཆོན་གེ་རེ་སྡེ་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆེ་གནས་སྟོད་བྱེད། བྱང་དཔལ་སྡེ་བའི་བོད་
རིགས་གནས་གཞན་དུ་སྟོས། ཚ་བ་ཨ་དེད་དུ་ཁ་ཆེ་དང་བོད་རིགས་མཉམ་
སྟོད་བྱེད། བོད་རིགས་དུད་བྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༤༠ ཡོད།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་མཆོ་ལྷོ་
ཁུལ་གྱི་ཡུལ་རྒྱུ།

དང་བོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ་རགས་བཤད།

མཆོ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ནི་མཆོ་ལྷོ་ན་པོའི་ལྷོ་ཕྱགས་སུ་
ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་དེང་གི་མཆོ་ཤར་ས་ཁུལ་དུ་འབོད་པ་དང་། མ་ལྷོ་བོད་
རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ། ལྷོ་ཕྱགས་སུ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ། ལྷུ་
རྒྱུད་དུ་མཆོ་ལྷོ་བོད་རིགས་སོག་རིགས་ཏེ་སག་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ། བྱང་
དུ་མཆོ་བྱང་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཏེ་མཆོ་ལྷོ་ན་པོའི་མཆོ་ཁ་སོགས་དང་།

འདབས་འབྲེལ་ཡིན།

ཁུལ་ཡོངས་ཀྱི་ཤར་རྒྱལ་ལ་སྤྱི་ལེ་༡༦༠ དང་སྟོ་བྱང་ལ་སྤྱི་ལེ་༡༢༠ ཡོད་
ཅིང་། ཁུལ་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༤༦༠༠༠ དང་། སྤྱི་འཛིན་ལྟེ་གནས་
ནི་ཆབ་ཆ་གོང་བརྒལ་ཡིན།

ཆབ་ཆ་ཅེས་པའི་ས་མིང་ལ་ཁ་ཤས་ཀྱིས། ཆབ་ཆ་སྟེ་བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་
ལྟོང་ཆ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མཆེད་པས་ཆབ་ཆ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་ཡོད་ཀྱང་། དེང་སང་མང་ཤོས་ཀྱིས་འདྲོད་པ་ནི་སོག་སྐད་
དེ། དམག་གི་འགག་སྒྲོའི་དོན་ཡིན་ཟེར།

མཆོ་སྟོ་ཁུལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཁྲི་ཀ་རྫོང་(ཀོས་ཏེ)དང་། ཁྲི་སྟོ་(ཀོས་
ནན)། ཆབ་ཆ་(གྲུང་ཏོ)། འབའ་ལུང་(ཐུན་ཏེ)། དར་རྒྱས་(ཞིན་ཏེ)སྟེ་
རྫོང་ཁག་ལྔ་ཡོད།

མཆོ་སྟོ་ཁུལ་གྱི་ས་བབ་ནི་བྱང་ཕྱོགས་དང་ཤར་ཕྱོགས་ན་རི་བོ་ཉི་
ཟེང་དང་། སྒོ་དམར་རི། ཤར་སྟོའི་ཕྱོགས་སུ་ཤེས་ཆེན་རི། རུབ་སྟོའི་ཕྱོགས་
སུ་ཨ་ཁྱེས་མ་ཆེན་གྱི་རི་བརྒྱད་སོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ཅིང་། ཁུལ་འདི་ལ་ཙུ་ས་
སྤེ་ཁྲི་༥༥༠༦ དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཁུལ་ཡོངས་ལ་ཕྱགས་ཐོག་གི་བསྡེམས་
གངས་ས་ཡ་གསུམ་དང་བདུན་འབུམ་རྒྱག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་༡༢༠༦༩༠༠ ཡོད།
ཕྱགས་ལས་ཡོང་འབབ་ཀྱིས་ཁུལ་ཡོངས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་བརྒྱ་ཆའི་༤༤.༩༩
ཟིན་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ས་ཞིང་སྤེ་ཁྲི་༥༡ ཡོད་ཅིང་། གོ་དང་ནས། ཡུངས་
དཀར་སྐྱ་མ་སོགས་འདེབས་ལས་བྱེད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཁུལ་ཡོངས་ལ་མི་གངས་༩༩༤༩༩༥ དང་། དེའི་
ནང་དུ་བོད་རིགས་མི་གངས་༡༥༤༥༡༩ ཡོད་པས་ཁུལ་སྤྱིའི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་

ཆ་ལ་པ་ལ་ཡ་བློན།

རྒྱུ་ལོ་གསེང་དུ་བརྟེན་པར་ལྷ་ར་ན་རྒྱ་ནག་ཆིང་དན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་མཚོ་ལྗོངས་ཡུལ་གྲུ་འདིར་རྒྱང་རིགས་གནས་ཤིང་བྱེད། རྒྱ་ནག་ཞི་
 དན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་དེ་སློང་ལོ་ལྔ་ཅུ་ཉེ་ལོ་འདིར་དན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་
 ཡུལ་འདིར་ཅིན་ཁྲིན་ཞེས་པ་དང་། སློང་ལོ་ལྔ་ལ་ཕྱང་མིང་ཞེས་པས་མཚོ་ལྗོངས་
 སློང་ལོ་ལྔ་ཅུ་དུ་ཞིན་དེ་ཅིན། མཚོ་ལྗོངས་ཞིན་ཅིན་ཞེས་པ་བཙུགས་པར་
 བཤད།

ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མགོ་ར། འ་ཞའི་རྒྱལ་བོ་ནི་དུ་པོ་ལ་དོ་ཡོན་
ཞེས་པར་ཅིན་མང་གི་གོ་གནས་སྤང། རྒྱ་བཟའ་གོང་ངོ་བོད་དུ་འཕྲོ་སྐབས་
དོ་ཡོན་ཅིན་ཞེས་པར་ངལ་གསོ་བྱས་ཆུང་ཟེར།

དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མཁོར་དབུས་གཙང་དུ་བོད་བཙན་པོའི་
 རྒྱལ་རབས་དར་རྒྱས་ཕྱེ་ཞིང་རྒྱལ་མེད་བཙན་སྐམ་པོས་མཆོ་བོད་མཐོ་
 སྐར་གཅིག་ལྷུར་མཛད་པ་དང་ལ་ཞའི་ཡུལ་དུ་དམག་དཔུང་བྱངས།

སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ ལོར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་དཔལ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཞེས་རབ་
 ཀོས་ལ་དཔལ་བྱི་ཆོ་བརྩུ་སྟག་བྱིད་སྐྱབ་ནས་བོད་དཔལ་གི་གདོང་ལེན་དུ་
 མངགས་ཀྱང་། ཐང་བོད་གཞིས་ཏུ་སྤྱོད་ཏེ་དེང་སང་ཆབ་ཆའི་ཆོས་རྗེ་མ་
 ཐང་དུ་གཡུལ་འབྱུག་བྱས་པས་རྒྱ་དཔལ་ལ་ཕམ་ཞེས་ཆེན་པོ་བྱང་སྟབས།
 དཔལ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཞེས་རིན་ཀོས་ཀྱི་གོ་གནས་ཕབ་སྐྱོར་རྒྱུད་ཡིག་ཚང་དུ་
 གསལ་བའའང་ཆབ་ཆའི་ས་ཆ་འདི་ཡིན་ནོ།།

གྱི་ལོ་ ༢༠༧ ལོར་གྲིམ་ཤིང་ཀོང་རོ་ཁི་གཏུག་ལྟུ་བཙན་གྲིམ་བཏུན་
 མོར་བཏུས་པའི་རྗེས་སུ། བོད་ཕྱོགས་གྲིམ་རེ་འདོད་བཞོན་པ་ལྟར། མ་ཆུའི་
 འགམ་རོགས་སུ་ཉོ་ཁི་ཆོའུ་ཆེས་ཉེ་བཏུན་མོའི་བྲམ་རྗེང་ཞེས་པ་བསྐྱབ་ཆུ་པ་

ཐང་ཡིག་རྟེན་མར་དུ་བཤད།

ཐང་བོད་གཉིས་ཀྱིས་ས་མཆམས་དབྱེ་སྟེ་མནའ་གན་དང་བོ་འཛིག་ས་མཆོ་སྟེ་ཉེ་ལྷ་རི་བོའི་ཉེ་འདབས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། སྐབས་དེར་འདི་ཁུལ་དུ་རྒྱ་བོད་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཆོང་ར་བཅུགས་སྐོར་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ང་འགའ་རེ་ན་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།

རྒྱ་ནག་སྲུང་གི་དུས་ཙམ་ན་མཆོ་སྟེ་ཡུལ་འདི་ཡང་མདོ་སྐྱད་ཀྱི་ཆོང་ཁ་རྒྱལ་བོས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་སའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན།

དོར་སོག་གིས་རྒྱ་ནག་དང་། རུབ་ཕྱོགས་ཁ་ཆའི་ཡུལ། བོད་ཡུལ་སོགས་སྲུང་དབང་སྐྱུར་བྱེད་སྐབས་དེར་གི་ཁྲི་ཀ་རྩོད་དུ་ཁྲི་ཀ་ཀྲོའུ་ཞེས་པ་ཞིག་བཅུགས་ཤིང་། མཆོ་སྟེ་སོགས་ཉན་ཞི་ཞོན་བེ་ཉི་སི་དམག་སྡེ་ཁང་གི་མངའ་འོག་དུ་གཏོགས་པར་རྒྱའི་ཡིག་ཆར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། སོག་བོའི་དབང་བསྐྱུར་འོག་གི་རྒྱའི་གནས་སྤངས་དངོས་གནས་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ན། སྐབས་དེར་རྒྱའི་ཉན་ཞི་བ་ནམས་ལ་སྡེ་ཆལ་ཅབ་བྱེད་ཀྱི་ཅབ་གི་ཙམ་ཡང་ཐོབ་དཀའ་ན་བོད་ཡུལ་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་མི་སྲིད་པར་སྒྲུལ་པས་དབྱེད་པར་མཛོད།

རྒྱ་ནག་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཁྲི་ཀའི་ཡུལ་དུ་གོས་ཏེ་ཀྲོའུ་ཞེས་པ་ཞིག་བཅུགས་ཤིང་། དེ་སྐབས་མཆོ་སྟེ་ཕྱོགས་འདིར་ཞིང་སྦྱང་དང་། རོ་རོ། གཡུ་ཅ། ཞིང་གཅང་། སྐོ་མ། ཨ་སྐོང་སོགས་སྡེ་ཆོ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཡོད་པར་བཤད།

གཞན་ཡང་ཕྱི་ལོང་དཀར་ཆག་ལྷན་ཐབས་ཞེས་པར། ཞིང་སྦྱང་ཆོ་བ་ཞེས་པ་ཁྲི་ཀའི་གཞུང་དུ་ཆགས་པ་ཕྱིས་སྐོ་མ་ཐང་དུ་སྡོས་ཚུལ་དང་། སྡེ་མཐར་ཀྱང་ར་བསྐོར་ནས་ཞིང་ཕུགས་གཉིས་ཆ་གཉེར་ཅིང་། སྡེས་པས་རས་ལཱ་ཁྱོན་ཅིང་། དཀྱན་དུས་པགས་རིགས་ཁྱོན། སྡེ་སྐོན་ནམས་ཀྱིས་སྐྱ་རིང་

བོ་བཞག་པ་འགམ་པའི་མཁུར་ཚོས་གཡས་གཡོན་དུ་ལྷག་ལྷག་པོ་ཚོས་ཕུ་དྲིག་
 དང་། ཕུ་རུ། སློས་ཤེལ། མ་ནོ་ནོ། དུང་དཀར་སོགས་རྒྱ་ཆར་འདོགས།
 རོག་ལུག་དང་། ཕག་པ། དགོ་བ། སྒ་བ། འབྲོང་། མཛོ། ཏ། ཕྱི་སེར། ཕུ་
 ཤུད། རི་བོང་སོགས་ཀྱི་ཤ་རིགས་དང་། བག་ལེབ། ད་ར་སོགས་ཁ་ཟས་སུ་
 སྦྱོད། སྒ་ཚི་དང་། ཁུ་ལི། ཐང་ནག་གཟིག་ལྷགས། ལ་ལྷགས་སོགས་ཚོ་བ་
 སན་ཚུན་བར་འཛོང་བརྩེ་བྱེད། གཉེན་སྦྲོང་དུས་ལྷག་པོ་ཚོས་རྟ་བརྟ་རེ་དང་།
 དབུལ་བོས་རྟ་གཉིས་གསུམ་རེ་སྦྲོང་རྟེན་དུ་བྱིར་རྒྱུ་སོགས་བཀོད་ཅིང་།
 སྐབས་དེར་ཞིང་སྦྲོང་ལ་དུད་བྱིམ་༩༠༠ དང་མི་གངས་༤༠༠ ལྷག་ཡོད། རྟོང་
 སེ་ཁྱི་ལོ་༩༠ བར་མངའ་འབངས་སུ་བཀྱག་རྒྱུ་དང་། ལོ་རེར་རྒྱ་ནག་གོང་
 མ་ལ་རྟ་༩༠༠ རེའི་ཁྲལ་འཇལ་གྱིན་ཡོད་རྒྱུ་བཀོད་འདུག

དེ་བཞིན་རྩོམ་པ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་ཀུན་དུ་ཆགས་ཤིང་། དུད་བྱིམ་༡༠༠ ཅམ་
 ལ་མི་གངས་༥༠༠། ལིས་མེན་ཁོན་ཞེས་པས་དམག་བྲངས་དེ་མངའ་འོག་དུ་
 བསྐྱས་ཤིང་། ལོ་རེར་རྟ་༡༠༠ ལྷག་གི་ཁྲལ་འཇལ་རྒྱུ་སོགས་བཀོད་ཡོད།

སྒྲིམ་ཚོ་བ་ཡང་རྟོང་སྐྱེའི་ལོ་༡༩ པར་མངའ་འོག་སུ་བསྐྱས་ནས་
 ལོ་རེར་རྟ་ལྔ་བརྟ་ཅམ་དང་། ཏ་སག་ཚོ་བ་ཞེས་པ་ལྔ་ལིས་ཁྱི་ལོ་༩ པར་རྩས་
 འགོད་སྒོན་ཆེན་ཚོས་ལོ་ཞེས་པས་མངའ་འོག་དུ་བརྟག་པས་གོང་མས་བྱ་
 དགའ་སྤྲད་རྒྱུ་ལ།

ཞིང་གཙང་ཚོ་བ་ཡང་སྒྲིམ་གོང་མར་གནས་གཞིས་ཆགས་ཤིང་། རྟོང་
 སྐྱེའི་ལོ་༡༩ པར་མངའ་འོག་དུ་བརྟག་རྒྱུ་ལ། རི་གཙང་སྒྲིམ་ཚོ་གཡང་
 དཔལ་དགོན་གྱི་ཉེ་འགམ་ན་ཆགས་ཀྱང་། གཡང་དཔལ་དགོན་མེར་བསྐྱེགས་
 བཏང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མཆེད་ཅིང་། ལོ་རེར་རྟ་༩༠ ཅམ་གྱི་ཁྲལ་འཇལ་བ་སོགས་
 བཀོད་འདུག་གོ།

སྐབས་དེ་དུས་ཤིག་ནས་སོག་དམག་མཆོ་སྡོན་དུ་སྒྲིབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོ་སྡོན་གྱི་བོད་སྡེ་ནམས་མང་ར་དང་རེབ་གོང་ཕྱོགས་སུ་གནས་གནེས་སྒྲིབ་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་བོས་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་སྤང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་མཆོ་སྡོན་གཡང་དཔལ་དཔོན་པ་དུ་གདན་འདྲེན་བྱས་ནས། བོད་སོག་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བསྐྱར་མཐུན་གནང་།

སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་མཆོ་སྡོན་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མན་རྩའི་སྤྱིད་གཞུང་ལ་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལོ་རྒྱུས་སོག་གི་མཆོ་སྡོན་དུས་འཁུག་ཆེན་མོ་བྱ་བ་བྱང་ཞིང་། མཆོ་སྡོན་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་སྡེ་པལ་ཆེར་ཆག་མེད་དུ་བཏང་ཞིང་། མན་རྩའི་སྤྱིད་གཞུང་གིས་མངགས་པའི་ཉན་གོན་ཡེ་ཞེས་པའི་དམག་གིས་མཆོ་སྡོན་གྱི་བོད་སོག་གནེས་ལ་སྤོང་དཔོན་དང་བརྒྱ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་བཅོས་ཏེ་བཅན་འདེད་བཀོལ་སྤྱོད་མི་བཟང་པ་བྱས།

མན་རྩའི་སྤྱིད་གཞུང་གིས་མདོ་སྨད་བོད་སོག་མཉམ་འབྲེལ་བྱང་ན་མུ་མཐུད་མན་རྩའི་སྤྱིད་གཞུང་ལ་གྱེན་ལངས་ངོ་ཆོལ་བྱེད་རྒྱར་དོགས་ཏེ། བོད་སོག་གནེས་ཀྱི་རྩ་ས་དབྱེ་བཞོས་ཀྱིས་ཆོ་དཔོན་པན་ཚུན་བར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ལ་བཀག་འགོག་བྱས། སྐབས་དེ་ཤེད་ནས་མཆོ་སྡོན་སྤུལ་གྱི་སོག་པོ་མདའ་ཆན་པར་བཞོས་ཤིང་། མང་ར་སོགས་ཀྱི་བོད་འབྲོག་གི་སྡེ་ཆོ་ནམས་ཆ་གན་ནོ་མོན་ཉན་ལཱ་མོ་ཞབས་རྩུང་དཀར་བོའི་མདའ་ཆན་དུ་རྒྱར་པ་སྟེ། བོད་རིགས་སྡེ་ཆོ་ནམས་གནས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། སློ་མེ་མ་རྩའི་བྱང་རྒྱུད་དང་། གླི་ཀ་མང་ར་ཕྱོགས་ཡིན།

རིམ་གྱིས་འདི་ཁྲལ་གྱི་བོད་རིགས་འབྲོག་སྡེ་ནམས་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་

འབྲོག་སྡེ་འབོར་ཆེན་སྒྲིབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོ་འཁོར་ཤོག་བརྒྱད་འདི་
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་༡༡ པར་བེ་ལིང་ཨམ་བན་གྱིས་འབྲམས་རུ་དང་།
རུ་དན་ཞོལ་མ། ཀང་ཚ་གོང་ཞོལ་མ། བན་ཤུལ། བདུད་ཤུལ། ཐར་ཤུལ་
སོགས་དང་། རེབ་གོང་ཕྱོགས་ཀྱི་དོར་དང་། སོར་ནག་བོན་རྒྱ། དགོན་
ཤུལ། མདོ་བ། མགར་རྩེ་བཅས་ཀྱི་སྟོང་དཔོན་ཨ་མོ་རྒྱལ་དང་། དགོན་པོ་
སོགས་བེ་ལིང་དུ་བོས་ཏེ་ཡང་བསྐྱར་དཔོན་གནས་སྤྲད་དེ། སྟོང་དཔོན་རེ་
རེས་བདག་སྟོང་བྱེད་པའི་སྟོང་བྲིམ་གྱི་བཞོས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ཅམ་ནས་རྒྱ་ནག་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་མཆོ་སྡོན་ཕྱོགས་
སུ་དུད་ཆང་ཆེན་སྒྲིག་ཅེས་པའི་སྲིད་རྒྱས་ལག་བསྟར་བྱས།

དེང་རབས་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་མཆོ་སྡོན་ཁུལ་གྱི་
མངའ་ཁོངས་སུ་བོད་རིགས་སྟོང་དཔོན་༡༤ དང་། སྟོང་དཔོན་གྱི་འོག་ན་
ཡོད་པའི་བརྒྱ་དཔོན་༡༠༥། བརྒྱ་དཔོན་གྱི་འོག་ན་ཡོད་པའི་ཆོ་བ་རྒྱུད་རུ་༤༡༤
ཁྱོན་བསྡེམས་དུད་ཆང་༩༩༩༤༤ དང་། མི་གངས་༡༩༥༤༥༩༩། གྲུ་བ་༩༩༩༩
བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ ཁྱིམ་འཛིན་བོད་སྡེ་ཁག

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

ཁྱིམ་འཛིན་ཤར་གཅན་ཆ་དང་། ལྷོ་མ་ལྷོ་ཁུལ་རེབ་གོང་རྫོང་དང་། ཅེ་
ཁོག་རྫོང་། རུབ་ཁྱིམ་རྫོང་དང་། ཆབ་ཆ་རྫོང་། བྱང་སྐྱེ་འབུམ་རྫོང་དང་།
བ་ཡན་རྫོང་བཅས་དང་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད། ཁྱིམ་རྫོང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུན་
ལ་སྤྱི་ལོ་གྲུ་བཞི་མ་༡༧༠༠ དང་། རྫོང་སྤྱི་ལོ་མི་འབོར་༧༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པ་
ལས། བོད་རིགས་མི་འབོར་གྱིས་རྫོང་སྤྱི་ལོ་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༤༧།༩ ཟིན་
པར་བཤད།

ཁྱི་ཀའི་ཡུལ་སྤྱོད་ས་འདི་མ་རྒྱ་འབབ་རྒྱུད་ཀྱི་ས་བབ་དམའ་བའི་ས་
 ཁུལ་ཡིན་སྟབས། འབྲུ་རིགས་དང་། སྡོ་ཆོད། ཤིང་ཐོག་སོགས་ཐོན་སྐྱེད་ད་
 ཅང་ལེགས་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཞིང་འབྲོག་གཞིས་ལས་ཞིང་ལས་གཞིར་
 མཁན་ཤུགས་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཁྱི་ཀ་ཞེས་པའི་མིང་གི་གོ་དོན་ལ་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཁྱི་ཀའི་ཡུལ་
 ལྷའི་མོ་བྱང་གི་རྒྱབ་རི་ཁྲིའི་རྣམ་པར་ཡོད་པས་ཁྱི་ཀར་ཐོགས་པར་བཤད་¹པ་
 དང་། ཁྱི་ཀའི་མི་ཉག་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག་²དང་། མཆོ་སྟོ་ཁུལ་གྱི་ཐོད་
 རིགས་དཔོན་སྡེ་ལག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱས་གཞིས་སུ། ཐོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་
 རབས་མ་ཉམས་པའི་དུས་སུ་མདོ་སྐྱད་འདིར་འཁྱོད་སྡེ་དུག་དང་། མཐོང་
 བྱལ་བྱི་སྡེ་གནས་པ་ལས། མཐོང་བྱལ་བྱི་སྡེའི་བྱི་དཔོན་གྱི་གཞིས་ཀ་འདིར་
 ཡོད་སྟབས་ཁྱི་ཀར་ཐོགས་ཚུལ་བཤད།³ ཡིན་ནའང་དེའི་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ཤེས་
 བྱེད་དུ། མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བྱི་དཔོན་གྱི་ཐམ་ཀ་ཞིག་ད་ལྟའང་ཡོད་
 པ་དེ་ཉིད་བཀོད་འདུག་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ཐོད་བཅན་
 པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་མཐོང་བྱལ་བྱི་སྡེའི་བྱི་དཔོན་གྱི་གཞིས་ཀ་འདིར་
 ཡོད་པས་ཁྱི་ཀར་ཐོགས་པ་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བྱི་དཔོན་གྱི་ཐམ་
 ག་གཞིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཞེ་ཡོད་སྟམ་པས་དཔྱད་དགོས།

གང་ལྟར་ཁྱི་ཀའི་ཡུལ་འདི་མདོ་སྐྱད་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་
 དོན་བྱེད་སའི་ས་སྤོ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ། མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་བྱང་ངོས་
 སུ་དམག་ལ་བྱོན་སྐབས་ཁྱི་ཀའི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས། མི་ཉག་དགུ་ཐོག་དུ་རྒྱུན་
 རིང་བཞུགས་ཤིང་སྤྱིད་དོན་ལ་བཀོད་འདོམས་གནང་བར་མ་ཟད། མངའ་
 བདག་ཁོང་གི་དབུ་སྐྱ་གཟུངས་སུ་བཞུགས་པའི་ཁྱི་ཀའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་
 བོ་བཞེངས་ཤིང་། ཕྱིས་རྗེ་ས་པཌ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཆེད་གཞིར་གྱིས་

ཁྲི་ཀ་འཛིན་ཏེ་ན་དཀར་པོ་ཚད་གཅོད་གནང་ནས་ཁྲི་ཀར་ཕེབས། རྟོར་གོ་ཏེ་ཁྲི་ཀ་དང་འབྲལ་ཕྱིན་རྟེན་འཕྲུལ་གཅིག་བསྐྱར་བ་འབྱོར་བས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་ལ་ཕྱི་ལྷ་ཁང་ངམ་རྡོ་རྡོ་ལྷ་ཁང་དུ་གྲགས་པ་བཞེངས་པར་བཤད། ཕྱི་ལྷ་ཁང་འཛིན་ཏེ་ཁྲི་ཀ་མ་ཚད་བྱས་ནས་བཞེངས་པས་ཕྱི་ལྷ་ཁང་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་ཕྱི་ལྷ་ཁང་གི་ཕྱོད་ཟེར་བ་ཕྱིས་བརྟེན་འཇུག་ནས་རྡོ་རྡོ་ལྷ་ཁང་དུ་འབོད་པར་བཤད་པ་ལ་ཁྲི་ཀས་ལུང་ཡོད་མེད་བཟླ་དགོས་པར་སྙམ་།

སྐར་ཐང་བོད་འབྲུག་སྐབས་དམག་དཔུང་ལ་དབྱར་འདུན་དང་། དགུན་འདུན་བྱ་བའི་ལོ་རེར་ཆོགས་ཆེན་ཐངས་གཉིས་རེ་ཆོགས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཆོགས་ཆེན་འཆོགས་སའི་ས་སྒོ་གལ་ཆེན་གཅིག་ཀྱང་ཁྲི་ཀ་འཛིན་ཏེ་ཡུལ་ཆ་འདི་ཡིན་ཏེ། དུན་དུང་གཏེར་ཡིག་དུ། ཁྲི་ཀ་ལ་བབ་སྟེ། བཅན་པོ་ཞེན་ཀར་ན་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱ་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ནས། དབྱར་འདུན་ཤོང་སྤར་འདུག། དགུན་བྲམ་ཐང་དུ་འདུག། ཤངས་མན་ཆད་དུ་ཞིང་གི་ཕྱིང་རིལ་དུ་བཏབ་པར་ལོ་གཅིག་ཅེས་འབྱུང་བའི་གོ་དོན་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༦༤༤ ལོར་བཅན་པོ་ཞེན་ཀར་ན་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱ་ལྷ་ཁང་གིས་རྒྱ་ལྷ་ཁང་དུ་དམག་དངས་པ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ནས། དབྱར་འདུན་ཏེ་དབྱར་ཁའི་ཆོགས་ཆེན་ཤོང་སྤར་ཞེས་པའི་ས་ཆར་འཆོགས་ཤིང་། དགུན་དུས་ཀྱི་ཆོགས་འདུ་ཁྲི་ཀ་འཛིན་ཏེ་བྲམ་ཐང་དུ་འཆོགས། ཤངས་ཞེས་པ་མན་ཆད་དུ་ཞིང་ཁལ་བསྐྱས་པར་ལོ་གཅིག་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ།

བོད་དམག་གི་དགུན་ཁའི་ཆོགས་ཆེན་འཆོགས་ས་བྲམ་ཐང་ཞེས་པ་དེ། མདོ་སྨད་ཁྲི་ཀ་འཛིན་ཏེ་ཡོད་པའི་ཐང་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱའི་བཤད་སྒྲོས་སུ་བྲམ་ཐང་ནི་བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་དམག་དང་ཆོང་གི་འགོ་ལམ་གལ་ཆེན་

ཞིག་ཡིན། དེ་སྐབས་མ་ཚུར་བཀལ་བའོད་བྱེད་ཁག་པོ་ཡིན་སྐབས་མ་ཚུའི་
འབྲམ་རྒྱུད་བསྐྱོར་ནས་འགོ་བཞེན་ཡོད་ལ། ཁྱི་ཀའི་བྲ་མ་ཐང་ནས་བྲ་མ་ལ་
བཀལ་ན་གཅན་ཆ་སྤིབ་དང་། དེ་ནས་བེས་མདོ་དང་རྩོམ་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་འགོ་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་། ཏུན་དོང་ཡིག་རྒྱུ་དུ་ཐང་
དང་ཏང་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་འདུག་སྟེ། ཡོས་བྱའི་ལོ་ལ་བབ་
སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དགུན་རྒྱི་བྲ་མ་ཏང་དུ་འདུ་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་མོད་གོ་དོན་
གཅིག་མཚུངས་ཁྱི་ཀའི་བྲ་མ་ཐང་སྟོན་ཀྱིན་ཡོད། ད་ལྟའང་ཡུལ་མིས་བྲ་མ་
ཏང་དེ་ཞེས་འབོད་ཀྱིན་ཡོད་འདུག རྩོམ་འདུག་ངའི་རྩོམ་སྲུང་ཡིག་ཐོལ་བ་
ཞིག་བྱུང་བ་ནི། རྩམ་གྱི་བོད་སྐད་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཐོན་རྩོམ་མང་གཞི་དང་བཅས་
པ་ཆང་བར་བཟླག་པ་ཡིན་པས། སྐྱ་གདངས་རང་བྱུགས་ཀྱིས་དྲག་པས་འདི་
ལྟར་ཡོང་བ་ཡིན་ལ། ད་ལྟའང་ལ་དྲགས་སོགས་སྲུ་སྟོག་སྐྱངས་འདི་མ་ཉམས་
པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་གཏེར་ཡིག་དུ། ཡོས་བྱའི་ལོ་ལ། བཅན་པོ་ཞུ་ཤིང་གྱི་ཕྱི་བས་ན་
བཞུགས། ཞེས་པ་ནས། བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་དགུན་འདུན་མཚོ་དུ་བསྐྱུས་ནས། ཞེས་
འབྱུང་བའི་ཡོས་བྱའི་ལོ་དེ་སྟེ་ལོ་༡༡༥ ལ་ཁེལ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་། ལྱི་
བའི་ལོ་ལ། བཅན་པོ་དབྱར་དེ་སྟེ་ལོ་ན་བཞུགས་ཤིང་། ཞེས་པ་ནས། བདེ་
སྐྱོད་ཀྱི་འདུན་མཚོ་དུ་བསྐྱུས་པར་ལོ་ཆིག་ ཅེས་པའི་ལྱི་ལོ་འདི་སྟེ་ལོ་༡༡༩ ལ་
ཁེལ་ཞིང་། ཡང་འབྲུག་ལོ་ལ། ཞེས་པ་ནས། བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་འདུན་
མཚོ་དུ་བསྐྱུས་པར་ལོ་གཅིག་ ཅེས་པའི་འབྲུག་ལོ་ནི་སྟེ་ལོ་༡༢༡ ལ་ཁེལ་བ་
སྟེ། རྒྱུ་ཅེས་སྐྱ་བྱིར་འབྱུང་བ་འདི་དག་ནི་བདེ་སྐྱོད་ཁྱི་ཀའི་སྐྱོད་པ་སྡེ་བདུན་
དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆན་ཞིག་སྟེ། ས་སྡེ་ཆོ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཆོ་བ་ཞིག་
གི་མིང་ཡིན་ལ། ད་ལྟའང་ཡུལ་མིས་རྒྱུ་དུ་འབོད་ཀྱིན་ཡོད་འདུག མཚམས་

རེས་སྐྱུ་བྱུང་བྱུང་ཟད་ཉམས་ནས། རྒྱུ་ཞེས་འབོད་མཁན་ཡང་ཡོད་ཆོད། རྒྱུ་
ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུ་འགོས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཆོད་གཉིས་ཙམ་གྱི་ཡུན་ལ་སོང་ན།
སྤར་བཤད་པའི་བྲམ་ཐང་དུ་སྤྲོལ་བའི་ཤིང་། དེ་ནས་རྒྱུ་ཆོད་གཉིས་ཙམ་ལ་རྒྱུ་
འགོས་ཀྱིས་སོང་ན་བྲམ་ཐང་ལ་སྤྲོལ། རྒྱུ་ནི་རྒྱུ་ཆོད་མཁན་པའི་བཤད་ཐང་
ཞིག་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱིས། སྤར་བོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་ཆོགས་པའི་ཆ་རྒྱུན་ལྟན་
པའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤང་།

ད་ལྟའི་ཁྱིམ་རྒྱུ་ཆོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཤོ་རྒྱུ་ཀྱི་གོང་བ་ལུང་བའི་
ཕྱོགས་སུ་སྤྲོལ་བའི་རྒྱུ་དང་། ཆོས་ཆ། དམེ་ཀྱུ་སོགས་གཅན་ཆ་དང་འབྲེལ་
ཞིང་། ཀོ་རའི་ལུང་སྤྲོལ་སྤྲོལ་བྱུང་འཕྲང་དམར་ཆོ་བརྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆ་རྒྱུ་
ཆ་གོང་ཞེས་ཆོ་བརྒྱུ་རོང་བོ་སྤྲོལ་ཆོས་དང་འབྲེལ། ཀའ་རོན་ལུང་བའི་སྤྲོལ་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཀའ་རོན་གཞུང་དང་། སྤྲོལ་ཆོས། རུང་ན་སོགས་མང་རའི་མགོ་
མང་དང་བྲམ་ཐང་སོགས་སུ་འབྲེལ། རྒྱུ་ཆོད་ཉེན་ངོས་ཀྱི་སྤྲོལ་བར་མ་ལྟ་ཁང་
ཐང་དང་། རྒྱུ་ནག་སྤྲོལ་ལུང་། གཡུ་ཆ་སོགས་ཆ་བཅས་རྒྱུ་ཆོད་ཁོངས་སུ་འབྲེལ་
ཞིང་། བྲམ་ཐང་མཆམས་ཀྱི་ལུང་ར་སོགས་སྤྲོལ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཆོད་ཁོངས་དང་འབྲེལ་
ནས་ཡོད།

སྤྲོལ་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་ཁྱིམ་ཁོངས་སུ་དགོན་སྤྲོལ་༧༠ ལྟ་ཡོད་པར་རྒྱུ་
ཡིག་ཆ་ལས་བཤད་ཀྱང་། ད་ལྟའི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་༡༡ དང་། རྒྱུ་
མའི་སྤྲོལ་ཁང་༡༠། གཡུང་རྒྱུང་བོན་གྱི་དགོན་པ་༡ བཅས་དགོན་སྤྲོལ་༥༩
བསྐྱམས་པས་རབ་བྱུང་བ་༤༤༠ ལྟ་དང་། གྲོང་སྤྲོལ་པ་༡༠༠ ལྟ་ཡོད་
པར་བཤད། མདོ་དོན་ཁྱིམ་ཁོངས་ཉེན་དཀར་བོ་དང་། རོ་རོ་ལྟ་ཁང་།
གདོང་སྤྲོལ་སྤྲོལ་སྤྲོལ་ཆོས་པོ། ལྟ་དཀར་བོ་བཅས་ཁྱིམ་ཁོངས་ཉེན་སྤྲོལ་ཆ་
ཀྱི་ཉེན་བཞིར་འབོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་མཆོད་ཉེན་དེའི་སྤྲོལ་མར་གྲགས་

པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྟེན་འགངས་ཆེན་མང་བོ་ཡོད་འདུག

ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་སྤྲི་ཀའི་ཡུལ་འདི་ཟླ་ལིང་དང་ཐག་དེ་
 ཅམ་མི་རིང་བ་དང་། མ་ཆུའི་འགམ་རྒྱུད་ཡིན་པས་ས་ཆུའི་མཐུན་ཆེན་བཟང་
 བ། འབྲུ་རིགས་དང་ཤིང་རྟོག་སྡེ་ཆོད་སོགས་སྒྲེ་འབེལ་བས་འཆོ་གནས་ཀྱི་
 ཆ་ཆེན་དུ་ཅང་ཡག་སྟབས། བདེ་སྐྱད་ཀྱི་སྡེ་ཆོའི་ནང་ནས་རྒྱ་གྲོང་ཆགས་སྡེ་
 ཤོས་ཀྱི་གས་ཤིག་ཡིན་འདུག་སྟེ། བདེ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྤྲི་ཀ་ཆོ་ཞེ་བརྒྱད་
 ཀྱི་ནང་ཆོན་རྒྱ་གྲོང་ཉེར་དགུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེར་དུས་ཀྱི་རྒྱའི་ཡིག་
 ཆ་འགའ་རེ་ན་ཉོར་གྱིས་བོད་ཡུལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པའི་དུས་མཇུག་དུ། སྤྲི་
 ཀ་ལ་སྤྲི་ཀ་ཐེན་ཟེར་བ་ཞིག་བཅུགས་ཤིང་། གཅན་ཆ་སོགས་སྤྲི་ཀའི་ཉེ་འཁོར་
 ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་མང་བོ་ཞིག་དེའི་མངའ་འོག་དུ་གཏོགས་ཚུལ། མིང་རྒྱལ་རབས་
 སྐབས་སྤྲི་དཔོན་བཅུགས་ཚུལ་སོགས་མང་བོ་བཤད་འདུག

མཆོ་སྡེའི་དཔོན་སྡེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་བདེ་སྐྱད་བྱང་རྒྱུད་སྤྱི་བྱིངས་དང་
 འབྲུ་བར་སྤྲི་ཀའི་ཡུལ་ཀྱི་དཔོན་སྡེ་མཆོད་གཞིས་དང་བཅས་པར་ལོ་རྒྱུས་དར་
 རྒྱུད་ཅི་བྱང་རྒྱུད་ཟེར་མཆིས་པ་ཁག་ཅིག་དོན་བསྐྱུས་ཚུལ་གྱིས་བཀོད་ན། ལྷ་
 སྤྱི་ཁྲུང་གིས་གཞུང་ས་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་བཅུགས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བར་སྤུལ་
 ཏེ་བྱིར་བདེ་སྐྱད་དུ་ཡོང་སྐབས། རྩེ་དགེ་འདུན་ནམ་རྒྱལ་སོགས་སྐྱད་རྒྱུད་
 ཀྱི་དཔོན་སྡོམ་འགའ་ཡང་མཉམ་སྤྲིད་གྱིས་མཆོ་སྡེའི་གཡོན་རུར་གྱུར་སྐར་
 བཟུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༡ ལོའི་མཆོ་སྡེའི་དུས་འཁྲུག་སྐབས། ཉན་གྱུང་ཡེ་
 ཞེས་པས་མཆོ་སྡེའི་དུས་འཁྲུག་དང་ས་ནས་བདེ་སྐྱད་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་པ་
 བལ་ཆེར་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས། མཆོ་སྡེའི་དཔོན་ཁག་ལ་ཉམས་
 རྒྱུད་ཆེན་པོ་བྱང་ནས་བྱང་རྒྱུད་དུ་གནས་མ་ཐུབ་སྟབས། ལཱ་མོ་ཞབས་བྱང་
 སྡོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་མགོ་བཏགས་ཏེ་གྱུར་དཔོན་གྱི་རྒྱུན་སྤྲི་

ཀར་སྒྲིལ་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཉན་གོང་ཡེའི་དམག་གིས་མདོ་སྐད་མཆོ་སྒྲོན་
 རྒྱལ་སྤྱི་དགོན་སྡེ་མི་མེར་བསད་གདུབ་བསྐྱེད་པ་ཅོམ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ།
 ཉན་གདུབ་ཡེས་མཆོ་སྒྲོན་གྱི་གནས་ཚུལ་གོང་མར་སྐྱོན་ལྷན་པུ་ལ་བལ་གཞིགས་
 བས། གོང་མས་སྤྱི་དུས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་སྟེ། ལུ་མཐུད་དགོན་སྡེ་ཡུལ་
 གོང་མེར་བསྐྱེད་བཏང་ནས་བོད་སོག་མི་དམངས་ཀྱི་སེམས་ལ་ཆ་ཁ་བཟོ་བ་
 ལས། མདོ་སྐད་སྤྱི་ཆོགས་ལ་རྒྱས་པ་དང་ཤུགས་རྒྱུ་ཟབ་པའི་སྐྱེ་སྤྱུལ་དགོ་
 བཤེས་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་འཇམ་མཁས་བསྐྱེད་བྱེད་རྒྱ་བདམས་ཏེ།
 ཡུང་གིན་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་ཁྱིམ་ཀའི་གོང་བ་བྲ་ཆང་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་
 བ་ལྷ་རེར་དགོན་པ་ལ་བྱེ་ཅམ་རྒྱ་མ་༤༩ དང་། ལྷ་མ་རེར་ལྷ་རེར་དུལ་སྐང་
 ༩ དང་། བྲ་བཟོར་དུལ་སྐང་༡ རེ་སྟེར་བའི་སྤྱི་དུས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོའི་
 བར་གནས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ། ཡང་མདོ་སྐད་སྤྱི་བྱང་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་
 མན་ཆེན་གོང་མའི་གཉའ་གཞོན་ལ་ངོ་ཚྏ་ལུ་མཐུད་བྱས་སྟབས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧
 ལོར་རྒྱ་དམག་སྡེ་བས་ནས་མདོ་སྐད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་དང་མི་སྡེ་མང་བོ་མེར་
 བསྐྱེད་པ་བཏང་སྟབས། ཁྱིམ་ཀའི་གོང་བ་བྲ་ཆང་ཡང་མེར་བསྐྱེད་པ་བཏང་བ་
 ལྟ་བུའོ།

གཞིས་པ། ཁྱིམ་ཀའི་དགོན་སྡེ།

ཀོ་ར་དང་། གོང་བ། ཀལ་རོན་ལུང་བ་གསུམ་གྱི་མདོར་ཁྱིམ་ཀའི་རྒྱ་
 མཁར་དུ་བྲགས་པ་ཡོད་ཅིང་། མཆོ་སྒྲོན་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། རྒྱ་མཁར་

འདི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ནང་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་གུ་འུ་
 ཡོན་ཀྱང་ཟེར་བ་ཞིག་ཁྲི་ཀར་སྒྲིབས་ཏེ་རྒྱ་མཁར་བཙེགས་པར་བཤད་འདུག་⁴
 གང་ལྟར་རྒྱ་མཁར་དེར་མི་ཉག་དགུ་ཐོག་གམ་མི་ཉག་མགོན་ཁང་ག་ཉན་པོ།
 གསང་སྲུ་དཀའ་བརྩ་བ་རྟེན་ཆུང་སྒྲགས་ཆེན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གདན་ས་མི་ཉག་
 རྫོང་། ཡང་འདི་བས་བཏབ་པ་དོར་གྱི་འུ་ཆང་། ཀའ་རོན་གཡུ་བཟང་ཐང་
 ཏུ་རོང་བོའི་གུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ས་དགོན་རོང་བྲག་སྐྱོ་རྩེ་
 རྫོང་། ཅོག་རོང་བཤད་སྐྱབ་རྒྱ་མཆོས་བཏབ་པ་ཅོག་རོང་གྲུ་ཆང་། རོང་བོ་
 འངའ་མོ་ངག་དབང་གྲགས་པས་བཏབ་པ་འངའ་མོ་གྲུ་ཆང་། ལྷོང་ཆོས་སྲུ་
 བོན་གྱི་ཁྲ་མ་ཁྲུང་མོས་བཏབ་པའི་བོན་དགོན། ཨ་ཐིས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོས་
 བཏབ་པ་ཨ་ཐིས་བསམ་གཏན་སྤིང་། རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པའི་སྐྱབ་གནས་
 རྫོན་མོ་རྫོང་། བྲག་དཀར་སྒྲགས་རམས་པ་སློ་བཟང་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་
 བཏབ་པ་མཁའ་སྐྱོད་དཔལ་གྱི་གྲར་ཁང་། བོང་དགེ་དཀའ་བརྩ་བས་བཏབ་
 པ་བོང་བ་དགོན། ཁྲི་ཅོ་བོང་མའི་དགོན་འདེབས་མཁན་སྲུ་ཡིན་མི་གསལ་
 ཡང་། རོང་བོ་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་དུས་ཡོད་འདུག་པ་ལ་གཞིགས་ན།
 ཆོས་སྡེ་མོའི་དུས་ནས་ཡོད་པའི་དགོན་རྫིང་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ། དཀའ་བཞི་
 རིན་ཆེན་གྲགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་དགོན་ལག་རྒྱབ་ཆ་གྲུ་ཆང་། ལ་
 མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་དགོན་ལག་དོར་རན་གྲུ་ཆང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་དགོན་
 ལག་སྤིང་ཆོའི་རི་ཁྲོད་བསམ་གཏན་སྤིང་དང་། སེ་གྱའི་དགོན། མི་ཉག་དཀའ་
 ལྷན་དར་རྒྱས་སྤིང་། ལན་འཛོའི་དགོན་གོང་ལོག་ཏུ་གྲགས་པ་རྩ་བ་དགོན་
 དང་། རོང་ཞིས་གྲུ་ཆང་གཞིས། འདི་གཞིས་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་དགོན་ལག་
 ཏུ་བཤད། ལྷང་སྐྱེ་ངག་དབང་མཆོག་ལྷན་གྱི་བྱང་ཡིག་མཐིལ་བ་སློ་བཟང་
 ཉེ་མས་བཏབ་པ་ཐིས་པ་དགོན་སོགས་དགོན་སྡེ་མང་ཅམ་ཞིག་གི་མིང་མདོ་

ཅེར་སོན་སེ་ཀྱ་ལྟ་རམས་པ། དཔེ་ཀྱའི་དོར་མོ་ནས་འཁྱུངས་པ་དོར་མོའི་སྒྲིམ་
གན། འདི་བར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྲགས་བརྗོད་མཛད།
དེའི་སྤྱལ་སྐྱེད་པེ་ཀྱའི་ཨ་ཡག་ཚང་ལ་འཁྱུངས་པ་དབུས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་འགན་
ལྷེ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དགའ་ལྷན་སྤྱིར་བཏབས་ཉེར་མདོ་སྨད་དུ་བེབས། རབ་
བྱུང་གཅིག་པའི་ཚུ་སྐང་སྦྱི་ལོ་༡༤༧༩ ལོར་སྤྱི་ཀའི་ལན་འཁྱེ་བོན་དཀར་ནས་
འཁྱུངས་པ་སྐྱ་བྱང་བཀྱ་ཤེས་འབྱེལ་གྱི་སྐྱ་ཆེན་སྡེ་སྤྱི་སྐྱ་བཟང་དོན་གྱུ་བ་སོགས་
མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་མཁས་པ་མང་བོ་བྱོན་འདུག

གསུམ་པ། སྤྱི་ཀའི་སྡེ་ཆོ།

དང་པོ། རྟུན་གྱལ།

བདུད་གྱལ་དང་། བན་གྱལ། ཐར་གྱལ་སོགས་སྤྱི་ཀ་རྫོང་མཁར་ནས་
སྦྱི་ལོ་༡༩༠ ལྷོ་མཚམས་བྲག་འདབས་སུ་ཆགས་ཤིང་། སྤར་སྐྱ་ཚང་སྤྱོད་དཔོན་
ཀྱི་སྤྱིམས་འོག་ཡིན། སྐྱ་ཚང་སྦྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་དེ་དག་སྤར་མང་འབའ་བྱ་
གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཁོངས་ཡིན་མོད། འདིར་ནི་སྦྱི་ལོ་༡༧༩༩ རྗེས་རྒྱ་གཞུང་
གི་སྤྱི་འཛིན་ས་ཁུལ་བཅད་བཞོས་བྱས་པ་རི་བཞིན་བྲིས་པ་ཡིན། དེས་ན་
བདུད་གྱལ་ནི་གནའ་དུས་སྤྱི་ཀ་ཆོ་ཆ་ཞེ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་ཁོངས་མ་ཡིན་
པ་ངས་དགོས་པ་ཡིན།

བདུད་ཤུལ་གྱི་ཁོངས་སུ། ༡། བདུད་ཤུལ། ༡། ལྷ་སྒྲེ། ༡། ཀླུ་ཆོ་
གོང་མ། ༤། ཀླུ་ཆོ་ཞོལ་མ། ༥། ཞོལ་རོང་། ༦། ཆོས་ཆོ་བཅས་ཆོ་ཁག་
རྒྱལ་ཡོད། གནའ་དུས་ཆོ་བ་རྒྱལ་པོར་སྦྱི་དཔོན་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། སྦྱི་དཔོན་
ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་དབང་ཤུགས་མེད་པར་སྒྲེ་བ་སོ་སོའི་ནང་ཁྱུལ་གྱི་དོན་དག་སོ་
སོས་རང་ཐག་རང་གཅོད་བྱེད་པར་གྱུགས།

སྦྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་བདུད་ཤུལ་དུད་བྱིས་༤༤༧ དང་མི་གངས་༡༢༠༥
ཡོད་ཅིང་། སྦྱི་དཔོན་ཆོ་རིང་རྒྱལ་ཞེས་པ་ཡིན་ཞིང་། སྦྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་རྗེས་
ནས་ཁྱི་ཀ་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གཞོན་པའི་ལས་འགན་ཁྱུར་བར་བཤད།

གཅིག་ བདུད་ཤུལ་ཆོ་བ།

བྱེ་མ་ལུང་རྒྱ་བོའི་མགོ་ཁྱུངས་རྟེན་དབུས་ཐང་དང་གཤམ་ཅེ་ཐང་ཞེས་
པར་ཆགས། ཤར་ཀླུ་ཆོ་ཞོལ་མ་དང་། ཤར་སྒྲོ་རེབ་གོང་རྫོང་ལན་ཆད་ཞང་།
རྒྱལ་སྒྲོ་མང་རའི་མགོ་མང་། རྒྱལ་ད་ལྷའི་ཁྱི་ཀའི་ཞིན་ཅེ། རྒྱལ་བྱང་ལྷ་སྒྲོ་ཆོ་
བ། བྱང་སྒྲོང་ཆོས་སོགས་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན། བདུད་ཤུལ་ཆོ་བའི་ནང་
དུ། ༡། ཞོལ་སྒྲོ་མོ། ༡། དཀོན་འཕྱུབ། ༡། རིན་ཆེན། ༤། ཀ་རྒྱ། ༥། ཆོ་བརྟན་
བཅས་སྒྲེ་ཁག་ལྡོ་ཡོད།

གཉིས། ལྷ་སྒྲེ་ཆོ་བ།

བྱེ་མ་ལུང་གོ་ར་རྒྱ་བོ་དང་མོ་མཆོག་ཀམ་རོན་རྒྱ་བོའི་བར་གྱི་དབྱིབས་
བཟང་ཐང་ན་ཆགས། བྱང་དེང་གི་ཁྱི་ཀའི་དོ་དེག་ཞི་ཞང་དང་། རྒྱལ་དོ་ཞི་

དང་ཞིན་ཅེ་ཞང་། ལྷོ་བདུད་ཤུལ་ཚོ་བ། ཤར་འཕྲང་དམར་ལུང་བ་སོགས་
དང་ས་འབྲེལ་ཡིན། གླིལ་༡༩༤༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༩ དང་མི་གྲངས་༩༠༤
ཡོད། ལྷ་སྡེའི་ཁོངས་སུ། ༡ དཔོན་ཚང་། ༡། མི་ཉག་ ༡། ཤིང་ཚང་། ༩། ཡ་
ཚོགས་བཅས་སྡེ་ཁག་བཞི་ཡོད།

གསུམ། ཀང་ཆ་གོང་མ་ཚོ་བ།

བྱང་ཀང་ཆ་ཞོལ་མ། ལུབ་བདུད་ཤུལ་ཚོ་བ། ལྷོ་མ་ལྷོ་རེབ་གོང་རྫོང་
ལན་ཚད་ཞང་། ཤར་གཅན་ཆ་ཐང་བཅས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན། གླིལ་༡༩༥༤
ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ དང་མི་གྲངས་༤༩༡ ཡོད་འདུག་ཀྱང་། གླིལ་༡༩༥༥ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གྲངས་༩༠༩ ལས་མེད་སྟབས། རྒྱ་ནག་གིས་དབང་
བསྐྱར་ནས་ལོ་༡༤ རིང་དུད་ཁྱིམ་༡༡༩ དང་། མི་གྲངས་༩༡༡ རིང་ཉུང་དུ་
སོང་འདུག འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ ཕྱི་སྐོར། ༡། དཔོན་སྐོར། ༡། ཆ་སྐོར། ༩།
ཁ་དམར། ༥། ཡང་རྩུང་། ༥། ཁ་རྒྱ། ༥། ཆེ་ཀླ། ༤། ཐར་ཤུལ་བཅས་སྡེ་ཁག་
བརྒྱད་ཡོད།

བཞི། ཀང་ཆ་ཞོལ་མ།

ཀང་ཆ་གོང་མའི་ལུབ་བྱང་གི་བཟླ་ཤིས་ཐང་དུ་ཆགས། ལུབ་བདུད་
ཤུལ་ཚོ་བ། བྱང་ཆོས་ཚ། ཤར་གཅན་ཆ་ཐང་དང་འདབས་འབྲེལ། འདིའི་
ཁོངས་སུ། ༡ སྤར་ཁམས། ༡། ཞོལ་མ། ༡། རྒྱལ་འཁོར་བཅས་སྡེ་ཁག་
གསུམ་ཡོད།

ཕྱེ་ཡོལ་རྒྱུ་ཆོ་བ།

བཀྲ་ཤིས་ཐང་གི་ཤར་བྱང་རྒྱ་མགོ་གཞུང་དུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་གཅན་
ཆ་ཐང་། རྩོམ་ཆ་ཞེས་མ། ལུ་བ་བདུད་བྱུ་ཆོ་བ། བྱང་སྟོང་ཆོས། ཤར་
བྱང་ཆོས་ཆ་དང་འབྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༠ དང་མི་གངས་
༡༠༩ ཡོད་འདུག འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ ཡོལ་རྒྱུ་། ༢ ཡུ་རྒྱ། ༣ རི་བོ། ༤
ལྷ་ཁང་བཅས་སྟེ་ཁག་བཞི་ཡོད།

དུག་ཆོས་ཆོ་བ།

ཡོལ་རྒྱུ་ཆོ་བའི་ལུ་བ་བྱང་ན་ཆགས། ཤར་གཅན་ཆ་ཐོང་། བྱང་སྟོང་
ཀ་ཐོང་ནི་དོན་ཞིང་། ལུ་བ་སྟོང་གི་ཤར་ལུང་སྟོང་ཆོས་སྟགས་དང་འདབས་
འབྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༠ དང་མི་གངས་༡༡༥ ཡོད། འདིའི་
ཁོངས་སུ། ༡ དཔོན་ཆང་། ༢ ལྷ་རྒྱ། ༣ ཆོས་དག། ༤ དོན་ལྟ་བཅས་སྟེ་
ཁག་བཞི་ཡོད།

གཉིས་པ། སྟོ་མི།

སྟོ་མི་ནི་སྟོང་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། སྟོ་མི་དུད་
ཁ་སྟོང་དུ་གསུམ་པ་ཡིན་མོད། ད་ལྟ་འདིར་བྱང་བའི་སྟོ་མི་སྟོ་མི་ཞེས་མ་
སྟོ་མི་སྟོང་འདི་ནི་སྟོ་མི་ཞེས་ཆ་བཞོས་བྱས་སྐབས་དུམ་བུ་འདི་ཁྱིམ་ཆོང་ཁོངས་

སུ་བགོས་པ་ལྟར་ལགས་སོ། འདིའི་སྟོ་ཁུལ་དང་སང་གི་ཁྲི་ཀ་རྫོང་དང་། ཆབ་
ཆ་རྫོང་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད། སྡོན་ཆད་སྟོང་སྐོར་གྱི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པར་བཤད། ཟླ་ལྔ་དཀར་ཆག་གསར་མའི་པོད་ ༡༩ ནང་།

༡། སྐྱེ་མེ་གོང་མ་ལ་དུད་བྱིས་ ༡༧༡

༢། རོ་རོ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་ ༡༧༢

༣། ཐོས་པ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་ ༡༧༣

༤། སྐོ་དམར་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་ ༡༧༤ བཅས་སྡེ་ཁག་བཞི་དང་།

སྐྱེ་མེ་ཞོལ་མ་ཆོ་བ་ལ།

༡། གོང་མ་ནང་མ་ལ་དུད་བྱིས་ ༡༧༥

༢། གཡུ་ཅ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་ ༡༧༦

༣། གོར་ཀྱ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་ ༡༧༧

༤། རོ་རོ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་ ༡༧༨

༥། ཀ་རིང་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་ ༡༧༩ བཅས་སྡེ་ཁག་ལྔ་ཡོད།

མན་ཆེན་གྱི་དུས་མཇུག་དུ་དང་སང་གི་ཁྲི་ཀ་རིང་སོགས་སྐྱེ་མེ་
ཞོལ་མའི་ཁོངས་སུ་དེ་ཁྱེད་ཆོང་། ཆབ་ཆའི་འབྲིལ་ཁུག་ཞང་སོགས་སྐྱེ་མེ་གོང་
མའི་མངའ་ཁོངས་སུ་བཅད་ཅིང་། ཟླ་ལོ་ ༡༩༡༡ ལོར་སྐྱེ་མེ་གོང་ཞོལ་གཉིས་
སུ་དེ་བས་སྟོང་དཔོན་གཉིས་བྱུང་བར་བཤད།

ད་ལྟ་ནི་སྐྱེ་མེ་ཞོལ་མ་ཁྲི་ཀ་རིང་ཞང་དང་། སྐྱེ་མེ་བར་མ་ཁྲི་ཀ་
ལྟ་ཁང་ཐང་ཞང་དུ་དེ་ཁྱེད་ཡོད་ནའང་། ཟླ་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་སྡོན་ཀ་རིང་དང་།
ཀ་བ། ཨ་སྐོང་། ཆེན་རྒྱ། གཡུ་ཅ་། རོ་ར། རྒྱ་བཟང་། རྟག་ལུང་། གོར་ཀྱ།
ལྷང་ར་སོགས་ལ་སྐྱེ་མེ་ཆོ་དགུ་ཞེས་འབོད་པར་གྲགས། སྐྱེ་མེ་ཞོལ་མའི་ཨ་བྲེས་
གོང་ཆའི་ཉེ་འདབས་སུ་མཆོད་རྟེན་སྐོར་དགའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤང་

ཡོད། དགོན་བདག་མགོན་ཀྱ་ཚང་ཡིན། ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྐོ་མེ་ཞོལ་མ་ལ་
ཁྱང་སྟེ་༩༩ ཡོད་པ་ལ་དུད་ཁྱིམ་ ༡༥༩༡ མི་གྲངས་ ༡༩༠༩། དེའི་ནང་ཁ་ཆེ་
རྒྱ་རིགས་ཀྱང་གང་འཆམ་ཡོད།

གྲོ་མི་བར་མ་ལ་སྤྲུལ་ཁང་ཐང་། ལྷ་ནག་སྤྲུལ་ལུང་ཆོ་བ་སོགས་ཡོད་
 ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩༩ དང་མི་གངས་༡༩༩༥ ཡོད། འདིའི་
 བར་དུ་ཁམ་རིས་ཆང་གི་སྤྲུལ་ལུང་བདེ་ཆེན་དཔོན་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་
 གྲུ་བ་༧༩༥ ལྷ་ནག་དུ་ཐུབ་བསྟན་ཆང་གི་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་དཔོན། སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༥༤ ལོར་གྲུ་བ་༩༡ ལྷ་ཁང་ཐང་དུ་རིག་ལྡན་ཆང་གི་སྤྲུགས་ཁང་ལ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༥༤ ལོར་གྲུ་བ་༧༥༥ གནམ་སྤྲུལ་ཆང་གི་མངོ་སྤྲུགས་ཁང་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤
 ལོར་གྲུ་བ་༩༧༥

གསུམ་པ། ལྷོ་ཆོས།

སྟོང་ཆོས་ནི་དང་གི་ཁྱིལ་རྒྱུ་ལྷོང་ཉི་ཁུང་དང་ཁུང་ཅེ་ཁུང་གཉིས་ཀྱི་
མངའ་ཁོངས་ཡིན་ལ། མན་ཆེན་གྱི་མཚུག་དང་ཀྱང་དུ་མིན་གོའི་དུས་མགོར་
སྟོང་ཆོས་ལ་དྲད་བྱིས་པ་༥༧ དང་མི་གྲངས་༡༡༠ ཡོད་པར་བཤད།

༡། འབྲོང་ཚང་ཆོ་བ་ལ་དྲད་བྱིམ་༤༩ དང་མི་གྲངས་༡༡༤།

༡། རྒྱལ་ཆ་ཆོ་བ་ལ་དྲད་བྱིས་༡༥ དང་མི་གངས་༡༡༥།

༡། འཇའ་མོ་ཆོ་བ་ལ་དྲད་བྱིམ་༦། དང་མི་གངས་༡༩༦།

༤། བ་ཀྱ་ཚོ་བ་ལ་དྲད་བྱིས་༤༩ དང་མི་གྲངས་༤༡༥།

༥། ལྷུར་གྱ་ཚོ་བ་ལ་དྲད་བྱིས་༩༠ དང་མི་བྱངས་༡༠༠།

༦། ཟུར་ཆེན་ཆོ་བ་ལ་དྲད་བྱིས་ན། དང་མི་གངས་ཀྱི།

པ། སེ་དགའ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༡༡༡།

༥། སྒྲིམ་སྒྲར་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༤༥ དང་མི་གངས་༡༡༥།

༧། སོར་ཡུག་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༥༧ དང་མི་གངས་༡༡༤།

༡༠། མགུར་རྒྱ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༡༥།

ཡང་ས་ཁུལ་ལུང་བའི་ནང་འབྲོག་བྱིམ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་གངས་༡༥
དང་། ཁྱི་ཀ་རྫོང་མཁར་སྒྲིའི་སྒྱེ་ལེ་༡༠༠ མཆམས་སུ་དུད་བྱིམ་༡༥ སྒྲིལ་
ལ་མི་གངས་༧༡།

སྒྲིལ་ཆོས་བ་ཀྱ་སྒྲེ་བ་ན་ཕུན་ཆོགས་དར་རྒྱས་སྤྱིང་དགོན་པ་ཡོད་ཅིང་།
སྒྱེ་ལེ་༡༧༥༥ ལོར་གྲ་བ་༡༡༥༥་དེ་བཞིན་མེ་ཆུན་སྒྲེགས་ཁང་ལ་སྒྱེ་ལེ་༡༧༥༥ ལོར་
གྲ་བ་༡༥། འཇའ་མོ་གྲ་ཆང་ལ་སྒྱེ་ལེ་༡༧༥༥ ལོར་གྲ་བ་༥༡ ཡོད།

བཞི་བ། ལན་རྫོ།

༡། ཁྱི་ཀ་འི་ལན་འཛོལ་ཞེས་པའི་མིང་འདི་ལ། ལན་འབྲོ། ལན་རྩ།
ལན་རྫོ་སོགས་འབྲི་རྒྱུ་ལ་སྒྲིལ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་། མང་ཤོས་ཀྱིས་ལན་རྫོ་འདི་
ཉིད་འབྲི། ལན་རྫོ་གོང་ཞོལ་གཉིས་ལས་གོང་མའི་ཁོངས་སུ།

༡། ཨ་སྒྲོང་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༥ དང་མི་གངས་༡༧།

༢། སེར་ཀྱ་སྒྲེ་བ་རྩག་ལ་དུད་བྱིམ་༡༤ དང་མི་གངས་༡༥༡།

༣། ཨར་རྒྱན་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༠༡།

༤། དམེ་ཀྱ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༧༠།

༥། དགེ་རྩ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༤༡།

ལན་རྫོ་ཞོལ་མའི་ཁོངས་སུ།

༡། སེར་གྲུ་ཆོ་བ་ལ་དྲུད་བྱིས་༤༠ དང་མི་གྲངས་༡༥༩།

༢། ར་རྩེ་ཆོ་བ་ལ་དྲུད་བྱིས་༡༥ དང་མི་གྲངས་༤༩།

༣། རྟོར་གྲུ་ཆོ་བ་ལ་དྲུད་བྱིས་༡༠ དང་མི་གྲངས་༡༤༧།

༤། ཨ་རན་ཆོ་བ་ལ་དྲུད་བྱིས་༡༧ དང་མི་གྲངས་༥༤།

༥། ཆེ་ལིན་ཆོ་བ་ལ་དྲུད་བྱིས་༡༩ དང་མི་གྲངས་༥༠ བཅས་ཡོད་འདུག

སྤྱི་ཆོས་ཐེས་པ་དགོན་བཟང་གིས་ཆོས་རྒྱུ་ཐོས་པ་སྤྲུལ་ནི་སྤྱི་གྲུ་
ལུང་། ཐུན་སྒྲོར་། འགག་བཟུང་། ཨ་སྒྲོང་། རྒྱ་གྲུ་བཅས་སྤྱི་ཆོ་དེ་དག་གི་ཆོས་
སྤྱི་དག་ཞེས་ལ་མངའ་དབང་སྤྱི་བར་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་ལས་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠
ཅུ་མ་ནས་ཐེས་པ་དགོན་དུ་བྱིས་ཁང་དང་བཅོན་ཁང་ཡང་ཡོད་འདུག ཡུལ་
མིའི་གཞིན་དོན་དང་། དུལ་བཅོལ་གཡར་། འཁོན་འབྲུག་ཁ་མཆུ་སོགས་
ཞིབ་བཤེར་ཐག་གཅོད་བྱེད་གྱིན་ཡོད་པར་བཤད། ཐེས་པ་དགོན་གྲུ་བ་མཐའ་
རྒྱུ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་གྲུ་བ་༧༤ ཡོད་འདུག

ཁྱིམ་དགོན་དང་། ཐུན་གྲུ་བ་ཆོས་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་ལས་ཐེས་པ་དགོན་གསར་། བཟང་
ཐེས་འབྲུག་སོགས་རྒྱུ་མ་དང་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་སྤྱི་ཆོས་ཞིག་ཡོད་འདུག

ཕྱ་བ། རྟོང་བ་གྲུ་ཆོང་ཞེ་འགྲུ་སྒྲོར།

དེ་དག་ཁྱིམ་རྒྱུ་ཆོང་དོ་དྲུང་ཁང་གོང་བ་ཆོ་བ་ནི་འདི་ལུ་གྱི་ཞིང་ལས་
གཞེར་མཁན་གྱི་སྤྱི་ཆོ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོ་འདི་གར་ས་སྤྱི་དགོན་རྒྱུ་ཞིག་
ཡོད་འདུག་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དྲུས་སྤྱི་གོང་བ་ཆོ་བའི་ནང་གོང་
དགེ་དཀའ་བཅུ་བ་ཞེས་པའི་མཁས་པ་ཞིག་བྱུང་། གཙང་བཟང་ཐེས་ཐུན་པོ་
ནས་སྤྱི་བ་གཞེར་གནང་ནས་བཞུགས་ཐུན་དཀའ་བཅུ་དགེ་བཤེས་སྤྱི་ཆོ་

ཡུལ་དུ་ལོག་ དེ་སྡོན་གྱི་གོང་བ་དང་སྐྱད་པའི་ས་སྐྱ་བའི་དགོན་རྒྱུང་གཞིས་
མཉམ་བཞེས་གྱིས་གོང་དགོན་བཏབ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙུ་བརྒྱད་པའི་
ནང་། མཆན་སྒྲིགས་མཁན་ཆེན་གྱིས་དགོན་པ་འདི་བདག་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་
དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར། མཆོད་གཞིས་ནི་གོང་བ་དགོན་གྱི་ཉེ་འཁོར་གྱི་སྡེ་ཆོ་
སྟེ། གོང་བ་སྡོད་སྐྱད་གཞིས་ཡིན། གོང་བ་སྡོད་མའི་ཁོངས་སུ།

༡། གོང་བ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༡༧།

༢། ལ་སྐོང་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༠༧།

༣། རོང་པོ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༤༠།

༤། འབའ་རྩེ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༠༩།

༥། བེ་ཤུལ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༩ དང་མི་གངས་༩༩།

༦། ལུང་བབང་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༡༥༤ བཅས་སྡེ་ཁག་
བྱུག་དང་། སྐྱད་མའི་ཁོངས་སུ།

༡། བ་ཤོ་ཉོང་བ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༤༩ དང་མི་གངས་༡༩༥།

༢། ལྷག་ཐར་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩ དང་མི་གངས་༡༠༧།

༣། མོ་སྡེ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༩ དང་མི་གངས་༤༩།

༤། ཡ་གཤོང་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༤༩།

༥། འབའ་ཁོལ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༥༩།

༦། འབའ་སེར་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༧༥།

༧། དགོན་པ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༧༩།

༨། ལྷ་ལྷག་འབུམ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༥ དང་མི་གངས་༩༩།

༩། ལ་གྲུ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༧ དང་མི་གངས་༥༩།

༡༠། རྒྱ་པོལ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༩༥ དང་མི་གངས་༡༧།

- ༡༡། རྟོག་པ་ལྟེ་བྱུག་དུད་བྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༡༤༡།
༡༢། རྟོག་ཡི་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༩༤།
༡༣། ཨར་ཀྱ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༢ དང་མི་གངས་༡༡༩།
༡༤། ཆོས་ཆ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༤༩།
༡༥། སེར་ཀྱ་གོང་མ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩ དང་མི་གངས་༤༤།
༡༦། སེར་ཀྱ་ཞོལ་མ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩ དང་མི་གངས་༤༢།
༡༧། སེར་གོ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩ དང་མི་གངས་༤༤ བཅས་གོང་གསལ་གནས་
ཚུལ་དག་ཆན་ལུང་དུས་སྐབས་ཀྱི་གནས་བབ་ཡིན།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་
མང་ར་རྫོང་ཁོངས།

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

མང་ར་རྫོང་སྤྱི་ཚུ་ཁྱོད་སྤྱི་ལེ་གུ་བཞི་མ་༢༤༤༧༡༡ ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་
ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མི་གངས་༢༡༩༩༤ ཡོད་པའི་ནང་། བོད་རིགས་མི་གངས་
༤༤༤༠༡ ཡོད་པས་རྫོང་སྤྱི་མི་གངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་༡༡༥ ཟེན་ཅིང་། ཞིང་
ས་མུའུ་༡༩༠༤༡༩ ཏང་། ལྷ་ས་སྤྱི་ལེ་གུ་བཞི་མ་༤༡༧༧༧ བཀས་ས་མུའུ་༡༤༤༡༤༠
བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

མང་རའི་ཡུལ་འདི་ཡང་མདོ་སྐད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བྱངས་དང་འབྲ་བར་
 ཆེས་གནའ་དུས་ནས་གནས་སྔོན་བྱས་པའི་གདོད་མའི་བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཆོ་
 ཁག་གི་ཁྲོད། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱིས་དམག་དབུང་སྟོང་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་
 མཐའི་སོ་སྒྲུང་གི་ཆེད་མདོ་སྐད་ཕྱོགས་སུ་བྱངས་པའི་དུམ་བུ་ཞིག་བྱ་ཁོག་དུ་
 གནས་བཅས་པས་མང་འབའ་བྱ་གསུམ་གྱི་རུ་སྟེ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྟོར་ཡུལ་
 དེ་བའི་ངག་རྒྱུན་ལ་གྲགས་ཤིང་། མང་རའི་རུ་སྟེ་སྟོང་ཁྲིམ་དུ་གྲགས་པའི་
 རུས་སྟོང་དང་སྒྲ་ཐོག་ཤ་བ་དང་། ཆོས་ཆ་བ་ནམས་ཀྱི་རུས་སྐད་དང་སྒྲ་ཐོག་
 ལུག་བྱ་ཁོག་པ་མང་བོ་ཞིག་གི་རུས་སྐད་དང་སྒྲ་ཐོག་རྒྱང་ངམ་ན། སྐར་སྐམ་
 པ་དག་གི་རུས་འབྲི་དང་སྒྲ་ཐོག་གཡག་ཡིན་པ་དང་། ད་དུང་གཅན་ཆ་ཉིན་
 སྤྱི་བ་དང་། ཁྲི་ཀ་སོགས་ནས་རུ་སྟེ་མང་བོ་འདི་ཕྱོགས་སུ་མཆེད་ཅིང་ཆགས་
 པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་སྟབས་སྟོང་ཆ་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཀྱང་འདྲེས་ཡོད་
 པ་གསལ་བོ་ཡིན།

བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བཙམས་པའི་རྟེ་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ།
 ཡུལ་འདི་བའི་རུས་རྒྱུད་གཙོ་བོ་ཐར་ཤུལ་དང་། བདུད་ཤུལ། བན་ཤུལ་སོགས་
 སྟོང་ཤུལ་ཆེན་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་དུ་བཤད་པ་བཀག་ནས། དེ་དག་ཨ་རིག་གི་རྒྱུད་
 པ་ཡིན་སྟབས། མགོ་ལོག་གི་རུས་མདོད་མེ་ཏོག་སྦྱེད་ཆལ་དུ། སྐུ་ཨ་རིག་བྱང་
 དཀར་བོ་ཐང་གི་བདག་པོ་ཞི་ཨ་རིག་གི་རྩེ་དཔོན་ནམས་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལ་གཏུགས་ནས་དཔྱ་ཆ་སྐའི་རུས་སུ་བཤད་འདོད།

དེང་དུས་བཙམས་པའི་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལ་གཞིགས་
 བ། ཡུལ་འདིར་བསེ་བྱུང་སྐའི་རུས་རྒྱུད་ཀྱང་ཡོད་ངེས་ཡིན་ཏེ། སྐར་སྐམ་
 པ་དག་ཐོག་མར་མདོ་སྐད་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་གི་ཕྱོགས་ནས་མཆེད་དེ། གཅན་
 ཆའི་དགྲ་རོང་སྐུ་ཁ་སོགས་སུ་གཞིས་ཆགས་ཏེ། གསང་སྐྱགས་རྟེང་མའི་སྐྱབ་

སྡེ་བཅུགས་ཤུལ་ད་ལྟ་འདྲ་ཡོད་སྐད། ཕྱིས་རིམ་གྱིས་ཁྲི་ཀའི་འཕྲང་དམར་དང་།
གོ་ར། གཤམ་རྩོགས་དང་། དེང་སང་ཆེ་ལེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཨ་
རིག་སྤྱར་ཁམས་དང་། བདེ་འཕེའི་སྤྱར་ཁམས་སུ་བྲགས་པ་དག་ཏུ་གྱུས་
པར་བཤད་ཅིང་། ཁྲི་ཀའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱར་ཁམས་པ་དག་སོག་པོ་ཡུམ་ཆེའི་
དམག་དང་། རེབ་གོང་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་པ་མང་བོ་ཡུལ་དེར་སླེབས་
ནས་རྩྭ་རྒྱུ་མང་བོ་བྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱ་གཞུང་དུ་གནས་སྤོས་པ་
འཕེལ་བ་ད་ལྟའི་མང་རའི་སྤྱར་ཁམས་ཡིན་པར་བཤད་འདུག་སྟབས། ཤར་
རྒྱལ་མོ་རོང་གི་རུས་རྒྱུད་པལ་ཆེར་བསེ་བྱང་སྤྱི་ཡོན་པས་ཡུལ་འདིར་བསེ་བྱང་
སྤེའི་རུས་རྒྱུད་ཀྱང་མང་བོ་ཡོད་པ་རྟོགས་ནས་པ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཀྱང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་བརྩམས་པའི་སྤྱར་ཁམས་ལོ་རྒྱུས་སུ། བྱ་
གཞུང་སྤྱར་ཁམས་པ་དག་གི་རུས་རྒྱུད་ཡེ་སང་དཀར་བོ་གནམ་གྱི་འཇུ་ཐག་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་པར་བཤད་པས་བརྟག་པར་བྱའོ།

སྤྱར་ཁམས་ཞེས་པའི་མིང་འདི་ལ་འབྲི་ཚུལ་དུ་མ་མཆིས་ཏེ། མང་བོ་
ཞེས་ཏུ་སྤྱར་སྐམ་དང་། སྤྱར་སྐམ་གྲིས་ཤིང་། དེང་དུས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་
ཁག་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་ཁམས་ཞེས་གྲིས། སྤྱ་མ་ལྟར་ན་ས་མིང་ཅམ་ཡིན་ལ། ཕྱི་
མ་འདི་འབྲི་མཁན་དག་གི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་ན། མི་རྒྱུད་འདི་ཐོག་མར་ཁམས་
སྤྱར་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ནས་ཆ་ཁོ་ཕྱོགས་སུ་མཆེད་ཅིང་། རིམ་གྱིས་གཅན་ཆའི་
དགུ་རོང་དང་། ཁྲི་ཀ་སོགས་བརྒྱུད་དེ་བྱ་གཞུང་སོགས་སུ་གནས་ཆགས་པ་
ཡིན་ལ། བདེ་སྐྱོད་སྤྱར་ཁམས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཡིན་པས་སྤྱར་ཁམས་ཐོགས་པར་
འདོད་པ་འདྲ།

ད་དུང་སྤྱར་ཁམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ། རུས་ཆོ་བྱེ་བྲག་པའི་ཆོ་སྐོར་ཡང་
དུ་མ་སྤང་སྟེ། དཔེར་ན། བྱ་སྟོད་སྤྱར་ཁམས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཨ་ཁུ་གུར་གྱི་རྒྱུད་

པ་འཕེལ་བ་ལ་ཨ་ཁུ་ཆོ་བ་ཐོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུད་པ་འདིར་གསང་སྤྲུགས་
 རྟེན་མའི་བྱ་བ་ཐོབ་རིག་འཛིན་མང་དུ་བྱོན་པར་གྲགས། དེ་མིན་གྱི་ནང་
 གསེས་ཆོ་སྒོར་རྒྱུད་རིགས་དུ་མ་སྣང་ཡང་འཛིན་ཉེན་གྱི་དབྱུགས་ཐོགས་
 སེམས་ཅན་རེ་རེ་འདྲུ་འགོད་གཡོ་འགྲུལ་ཚང་མ་ཡི་གེར་དབབ་དགོས་ན་
 ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་བ་དང་། རྟོན་རྒྱུད་ལ་ངལ་བ་སྒྲ་ལྟ་བུ་བསྟེན་དགོས་
 པས་འདི་ཅུམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་མང་ར་ཞེས་པ་ནི་རྗེ་གསེར་ཁང་བ་མང་རའི་འཇག་
 རི་སུམ་མདོ་ཞེས་པར་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་ནས་ཐུགས་དམ་དང་འགོ་དོན་མང་
 བོ་འཕེལ་བས་ཡུལ་གྲུ་ལ་མང་ར་ཐོགས་ཟེར་བ་དང་། སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱ་
 གཉིས་པའི་མགོ་སྟོད་ཅུམ་ལ་གཙང་སྟོད་མང་ར་ནས་མང་ར་བ་རྒྱལ་མཆན་
 སང་གེ་བྱ་བ་ཞིག་མདོ་སྟོད་དུ་ཕེབས་ཏེ། མང་རའི་འཇག་རུ་སུམ་མདོ་ཞེས་
 པའི་སར་སྟོན་ཁང་བསྐྱེལ་ཏེ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་པས་མང་རར་གྲགས་ཚུལ་
 བཤད་པ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གི་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པར་སྣང་།

མང་རའི་སྤྱི་ཚང་སྟོང་ཁྲིམ་དུ་གྲགས་པའི་དཔོན་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་
 ལོ་རྒྱུས་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཚུ་ཏྟ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཨ་རིག་དཀར་
 བོ་ཐང་ནས། ཨ་རིག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་བྱ་བ་དེ་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོའི་
 མངག་བཀོད་ལྟར་སྣང་རའི་ས་དཀར་གདོང་ཞེས་པར་སྐེབས་ནས་གཞིས་
 ཆགས། དེའི་བུ་ལྷ་ཆེན་རྒྱལ། དེའི་བུ་དགེ་འདུན་སྐྱབས། དགེ་འདུན་སྐྱབས་
 གྱིས་ཐོན་པོའི་གདོང་སྣ་ཞེས་པའི་ས་བཟུང་། དེའི་བུ་བདུད་ལ་བྱམས། འདི་
 ལ་བུ་བདུད་ལ་དང་། ཐར་རེ། བན་དེ་གསུམ་བྱུང་། བུ་དེ་གསུམ་གྱིས་ཁྲི་
 ཀའི་ཚུ་སེར་ཆེ་རྒྱུད་སོགས་གྱིས་བཟུང་། དེར་སྐྱབས་པ་ཆན་བདུད་ལ་བྱམས་
 འདས་པས། དགྲུ་རོང་དཔོན་པལ་དབང་ཆེན་བྱ་བ་གདན་སྤངས་ཏེ་ས་དབྱུང་

གྱིས་པའི་དྲུང་ས་བདམས། དེ་ནས་སྤྱན་གསུམ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་གྱེས་ཤིང་།
བདུད་ལ་ཚང་ཡུལ་ཐོན་ཏེ་བྲག་དཀར་རྩ་ཐང་དུ་བསྐྱད། ཇག་རྒྱན་གྱིས་
གཞོན་འཛེ་ཆེ་བས་རི་དེའུ་ཞིག་གི་རྩར་བབས། ཁོ་རང་མཆན་མོར་རི་དེའུ་
མགོར་ཉལ་ནས་སོ་ལྟ་བུས། མཆན་མོ་ཕོ་གསར་ཞིག་སྤྲོས་ནས་རྩར་མ་དང་
འདུས་པས་བྱ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་ཐོབ་པ་བཏགས། དེ་དང་མཉམ་དུ་ཉ་དཀར་
བོ་ཞིག་དང་། ལྷག་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ལྷས་ནང་དུ་སྤྲོས་པ་ལ་བདག་པོ་མ་བྱུང་
བ་སོགས་བྲག་དཀར་ཞེས་པའི་གཞི་བདག་གི་འབྲུལ་དུ་སྤྱོད་། བུ་ཐོབ་པ་བྱ་
བ་མང་རའི་སྐས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཞེས་པའི་མདུན་ཞོལ་དུ། ལྷའི་ཕོ་བྲང་བྱ་བའི་སར་
ཡུན་རིང་བསྐྱད་པས། བདུད་ལྷུ་ཡ་སྤྱོད་ཐོགས་ཟེར།

སྤྱོད་པ་ལ་བྱ་བདུན་བྱུང་བ་ལ་ཐོབ་པའི་བྱ་བདུན་དུ་གྲགས། བུ་
དེ་བདུན་ལས་གཟུང་ངེ་དང་། དཔའ་མཁར་ཆོ་རིང་། གནམ་སྐྱབས། སྤྱིང་
ཁོ་བཅས་བཞི་ལ་ཆོ་མགོ་འཛིན་པའི་བྱ་བཞིར་གྲགས་པ་བྱུང་། ལྷ་གཟུང་ངའི་
རུས་རྒྱུད་ལ་བྱིས་གཟུང་ངེ་ཆོ་བ་དང་། དཔོན་ཚང་། རྩ་མགོ་གཞུང་ཟེར་ཞིང་།
སྤྱོད་གནམ་སྐྱབས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ལ་རྒྱ་ཤིང་། བྲགས་རོལ། རུ་མང་། ལྷ་ཞོལ་མ།
གཡོན་གཞིས་སོགས་བྱུང་། ལྷ་གཟུང་ངའི་བྱ་འབྲུམ་ཁོ་བྱ་བ་བྱུང་ཞིང་། དེས་
རྒྱ་ནག་གོང་མའི་དམག་དཔོན་ཞིག་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྤྲོས་སྐབས་མཐུན་
འཇུག་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཟླ་ལིང་ནས་མན་རྩའི་ཨ་མ་ལྷན་གྱིས་དྲ་
ལྷན་ཆན་ཕི་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་སྤྲོད་དེ། ལྷ་ལིང་ནག་པོའི་ཞུ་དང་། བྱ་རུ་དམར་
པོའི་ཏོག་མ་བྱ་སྤོན་མོའི་སྤྱོད་བཅས་གནང་སྟེ། བོད་སྡེ་བརྒྱ་བདུན་ལ་དབང་
བའི་འབྲུམ་ཁོའི་ཐམ་ཀ་ཞེས་པ་ཐོབ། ཐོབ་ཞུ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷའི་ཨ་རྒྱ་ཞུ་
གན་ཅན་དུ་གྲགས་སྐད། གང་ལྟར་ཐོབ་ཞུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུམ་ཁོས། ཀླང་
ཆའི་དམོའི་ཉག་ག་ནས། གོ་སྤྱང་སྤོན་པོའི་ཉག་གའི་བར། ཀླང་ཆའི་ཨ་ཕྱེས་

རྩ་དམར་ནས། སྤྱད་ཀྱི་ཐོག་ལྟ་སྤྱོད་གསུམ་བར། བ་བཅའི་མཆོག་ཡང་མེར་
ནས། སྐམ་པའི་དུ་མོ་ཆེ་བར། བྱ་དར་དགོ་ཆེ་ནས་མཆོད་རྟེན་དོ་ལྟག་བར།
དོན་ཁོའི་ཉག་ག་ནས་ངང་ཚང་གཡུ་སྒོང་། ཟེ་མའི་དམག་དཔོན་ནས། འབལ་
གཞུང་གཙོ་སྒོང་། ཉེན་ཤིག་དེའུ་དམར་ནས། དགེ་བསྟེན་རབ་གཟིགས།
མདྲང་ཤིང་རབ་ཁ་ནས་མ་ཚུས་བཅད་པའི་ཁྲི་ཀའི་ཤན་འབེན་གྱི་སྤྱི་ཚུན་
དུ་གནས་པའི་ཐར་ཤུལ་ཆོག་གསུམ་དང་། རུང་ན་ཁག་གསུམ། ཆོས་ཆ། ཀླང་
ཆ། ལ་གྲ། ཅག་པ། རྩ་སྤྱ། ཀ་རྩ། གདའ་ཆང་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བ་བཅུ་
བདུན་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད།

སྒོང་དཔོན་འབུམ་ཁོའི་མངའ་ཞབས་སུ་སྤྱི་ཆེ་རིང་གདོང་དམར་
དང་། ཐར་ཤུལ་སྒོ་བས་ལྟན། བན་ཤུལ་ཨ་འགང་། གདའ་ཆང་ལྟ་མཁར་
བཅས་བརྩ་དཔོན་བཞི་ཡོད་པར་བཤད།

ཨ་རྩ་ཞུ་ཆན་ཅན་གྱིས་རྟེ་གྲུབ་ཆེན་སྤྱི་ཐེང་བཞི་བ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
ཉེ་མ་ལ་སྤྱོད་བདག་ཞུས་ཏེ། རྟེ་དགོན་བཤད་སྤྱོད་དར་རྩས་དགེ་འཕེལ་སྤྱིང་
དང་། ཐར་ཤུལ་ཆོས་སྒོང་རྩ་མཆོས་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པའི་ཐར་ཤུལ་དགོན་
ནས་དག་ཁྲིམས་ལྟན་སྤྱིང་སྟེ་རྟེ་སྤྱི་དགོན་གཉིས་སུ་གསུམ་པ་བྱུང་།

བདུད་ལྟའི་དཔོན་ས་འདྲིན་པའི་བུ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་དཔའ་མཁར་ཆོ་
རིང་གི་བུ་ཡུམ་མེ། དེའི་བུ་སྤྱི་རྩལ་བོ། ཐ་མ་འདྲིའི་མིང་ལ་སྤྱོད་པོ་བོ་
ཞེ་ཞེས་སྟན་གསུམ་ཆེ་ཟེར། དཔོན་འདིས་ཐར་ཤུལ་ཆོག་གསུམ་ལས་དུད་ཁྲིམ་
བརྩ་ལྟག་ཁྲིད་ནས་དབུས་སུ་སོང་ཞིང་། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ་མང་འབྱེད་
ཐེངས་གསུམ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཁམས་ཆན་ལ་ཁང་གསར་བརྩུབ། དགའ་ལྟན་
སྤྱི་འདྲིལ་ལ་དུལ་སེལ་འབོར་ཆེན་སུལ་བས། གཞུང་ས་དགའ་ལྟན་པོ་བྲང་
བས་སྤྱི་རྩལ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་གཟེངས་བསྟོད་གནང་།

ལྷ་རྒྱལ་པོའི་བུ་ལྷ་དཔོན་པོ་ཁོ་རྒྱལ་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱགས་མེད་
རིས་བལ་གྱིས་སྡེ་ཆོ་བསྐྱེད་ས་པས་བཙེ་བཀྱར་ཆེ་བར་བཤད། གྱི་ལོ་༡༧༩༩
ལོའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་དཔར་པོད་ཡུལ་དུ་སྒྲིབས་ནས་ཁྲི་ལྗོ་(གོས་ནན)རྫོང་གསར་
འདུགས་བྱས་སྐབས་ཀྱི་རྫོང་དཔོན་དང་པོ་དང་། ཕྱིས་མཆོ་ལྷ་ཁུལ་གྱི་ཁུལ་
དཔོན་ལ་བསྐོས་བཞག་བྱས་ཀྱང་། གྱི་ལོ་༡༨༥༥ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཛིན་
བཟུང་བྱས་ཏེ་བཙོན་ཁང་དུ་འདས་གྲངས་སུ་བྱིན། བདེ་དོན་སྐབས་དེར་ཡོད་
པའི་ལྷ་ཆང་གི་དཔོན་པོ་དང་མི་དྲག་སལ་ཆེར་རྒྱའི་བཙོན་ཁང་དུ་འདས་
གྲངས་སུ་གྱུར་པ་མདོ་སྐྱད་སྒྱི་ཡོངས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

གྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྟོད་ཅམ་ལ་སྐྱབ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ལྷ་
ཆང་དཔོན་པོ་ནི། དཔོན་པོ་མེ་ཁྱོད་དམ། ལྷ་པ་པ་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་
ཉིད་ལྷ་ཆང་དཔོན་པོ་ཨ་རྒྱ་ཞུ་ཆན་ཅན་ལ་མོ་བ་ཞིག་གིས། ཁྱོད་ཀྱི་དཔོན་
རྒྱུད་ས་ཤུལ་བྱས་མི་འཛིན་ཆ་བོས་འཛིན་ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཉན་ནས། རང་
གི་བུ་མོ་ཁ་གུའི་རྟ་མང་བན་དེ་རྒྱལ་ཆང་ལ་མནའ་མར་བྱིན་པ་ལ། གྱི་ལོ་༡༩༩༥
ལོར་བུ་ཞིག་བྱང་བ་རྒྱུད་དུས་ནས་བུ་དོད་དུ་སྐྱེས། གཅིས་མིང་ལ་ལོ་འབའ་
ཟེར། དེ་ཡང་བསྐྱེད་ཏེ་པ་པ་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་། ལྷ་འབྲུམ་བྱང་བ་བོན་བརྒྱའི་
ལྷ་སྐྱབ་བྱ་བས་བཙོས་ཀྱང་དེ་ཅམ་མ་སན་པར་ལ་འབར་ཆག་པོག་ཅིང་།
ཕྱིས་དཔའ་སྟོབས་ཁྱོད་པས་ལྷ་དཔོན་པོ་མེ་ཁྱོད་དུ་གྲགས།

དཔོན་ཆན་ཨ་རྒྱ་ཞུ་ཆན་ཅན་འདས་ཁར་ཁ་ཆེས་ས་བཞག་སྟེ་མེ་ཁྱོད་
ལ་དཔོན་ས་གཏད། དཔོན་འདི་བས་འབངས་ཉམ་རྒྱུད་འཁོས་ཞན་གྱི་རིགས་
ལ་ལྷག་པར་གཅིས་པས། ལྷ་འབའ་མཐའ་མའི་ཕུག་པོ་འཆོར་བོ་དག་གིས་
དུ་སྒྲིབས་སྐབས་བསུ་བ་བྱེད་མི་དགོས། བྱིས་ནང་དུ་རྩ་བ་སྐོལ་བས་འགྲིག་
ཆ་ཞང་མག་གསུམ་དང་། འབྱོར་མེད་རྒྱུ་ཐང་། གཡག་ཞོན་ཆོ་སྟོ་ཁའི་བྱིས་

མ་མཐོང་གོང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བ་བྱས་ནས་བྱིམ་དུ་བསུ་བ་བྱེད་དགོས་
ཞེས་ཆུང་མ་ལ་གདམས་སྐད།

དཔོན་འདི་བ་རང་ལོ་བརྩུ་བདུན་སྟེང་ཉོར་ར་ཆང་ཟེར་བའི་དཔོན་
ཆང་ཟེར་བའི་བཙན་ཕུག་འདྲོམས་པ་ཞིག་པ་དེ། དཔོན་ཆང་གི་རྟ་མང་ནང་
ལ་ཇག་རྒྱག་བྱས་ཏེ་ལ་ལོ་བཙད། དཔོན་པོ་ལོ་བརྩུ་མས་པ་སོགས་བྱས་སྐབས།
དཔོན་མེ་ཆོད་འདི་ཉིད་ར་མདར་ཁེར་རྒྱག་བྱས་ཏེ། རྟ་མྱ་བྱ་བའི་མ་ལེ་བཙད་
པས། བྱིས་རྟ་མྱ་མན་ལོ་ཞེས་འབོད། རྟ་མང་ཕྱིར་འཕྲོག་པས་མང་རའི་ཕྱོགས་
སུ་དཔོན་མེ་ཆོད་ལ་སྐད་གསུངས་རྒྱས།

ཕྱ་ཕྱི་དེ་དག་དུ་བྱེ་ལིང་གི་ཀྱང་དུ་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་དཔོན་
རིགས་ཁ་ཆེ་ལྷ་ཇག་བྱ་ཆོགས་ཀྱིས། མདོ་སྐད་མཆོ་སྟོན་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་སྡེ་མང་
བོར་རྟ་ཁྲལ་དང་། མདོ་ཁྲལ། དངུལ་ཁྲལ། ཇ་ཁྲལ་སོགས་ཁྲལ་ལོག་ཁྲིམས་
སྒྲ་ཆོགས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་བཀལ་བ་ཁག་སྐྱབ་འཇལ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། ཁྲལ་སྐྱད་
པ་དཔེར་ན། ཀ་མདོའི་དབང་ཆེན་དང་། སྐ་བྲང་དབང་ལྷ། ཀ་པ་ཨ་ལོང་།
རྒྱ་ཀ་སོན། ཀྱུ་ཡེ་སྐམ་པོ་སོགས་གོ་མིན་སྲིད་གཞུང་གི་རྒྱུག་བྱི་ནམས་དང་།
དམག་མི་སོགས་ལ་ཉེས་རྒྱུང་ཡང་ཡང་བཏང་བར་མ་ཟད། རྒྱ་དམར་གྱུང་
ཁན་བོད་ཡུལ་དུ་སླེབས་པ་ལ་འགོག་ཆོལ་བྱ་བྱིར་གོ་མིན་ཏང་གི་བྱེ་ལིང་
དམག་ཆོགས་དང་མཉམ་དུ་གཙང་ཁོག་སོགས་སུ་ལན་དུ་མར་སོང་ནས་གྱུང་
དམག་ལ་འཐབ། སྐང་རའི་དཔོན་པོ་དབང་ཆེན་ཡང་མཉམ་དུ་ཡོད་ཅིང་
འབྲེལ་ལམ་ཟབ། སྐབས་དེ་དག་དུ་བྱེ་ལིང་ལྷ་ཀྱུ་ཞི་བེར་བ་དང་། ལྷ་ཡང་
ཏེ་སོགས་ཀྱིས་པར་གྱུང་དམག་ལ་འཐབ་རྒྱལས། ལྷ་ཆང་དཔོན་པོ་མེ་ཆོད་
སོགས་བོད་ཀྱི་དཔལ་བོ་དག་དམག་བར་དུ་བཙོར་ནས་གསོད་ཅིས་བྱས་པ་
དང་། གསོལ་སྟོན་དུ་གདན་འདྲེན་བྱ་བྱུང་གིས་གསོད་ཅིས་ཡང་ཡང་བྱས་

ཀྱང་། དཔོན་མེ་ཆོད་ཀྱི་དཔའ་སྟོབས་ལ་འཇིགས་ནས་གསོད་སྟབས་མ་བདེ་
བར་ལུས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་འོར་ཁྱ་ལྷ་ཀྱང་ཁོང་ཀའ་རན་གུམ་པར་ཕྱིན་སྐབས།
ཐོང་གི་སྐྱུ་ལ་དང་། ལན་རྒྱ་ཁྱོལ་བོ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོང་ནས་ལྷ་ཡང་དེ་ཡི་བྱིས་
དུ་གསོལ་སྟོན་ལ་གདན་ཁྲུ་བྱས་པ་ངོས་ལེན་མ་བྱས། དེར་བརྟེན་དམག་མི་
བརྒྱད་དགུ་ཞིག་སྤེལ་ནས་ཀ་མདོའི་ཁོ་གཞིས་ནང་ཞེས་པའི་སར་བོས་པ་
བཞིན་སོང་། ཨ་ཁོའི་བན་དེ་དང་། སུ་རུག་ཁ་བོ། འོར་བའི་ཤེས་རབ་གསུམ་
ཡང་མཉམ་དུ་ཕྱིན། ཐོག་མར་ཤ་ཆང་སོགས་སྟོན་མའི་ནམ་པ་བསྟན་དེ་འཛིན་
བརྒྱུད་བྱས། ཉེ་གནས་ཨ་ལགས་བན་ཆང་ཟེར་བས་སྟོག་སྤྱོད་ཐབས་སུ།
གསེར་དངུལ་འབོར་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱང་བཅོན་ནས་མ་ལོན། སྤྱི་དཔོན་པོ་ཁྱོ་
རྒྱལ་དང་། ཞོང་བའི་སྤྲ་མ། བན་གྲུལ་དཔོན་སྤྱུག་སོགས་ཁྲིད་དེ་ཁྲི་ཀར་སོང་
ཞིང་། རྒྱ་ཆེ་བྱུག་རྒྱལ་བྱ་བ་བར་མིར་མངགས་དེ། མེ་མདའ་དང་། མ་ལྷགས་
སོགས་རྒྱ་དངོས་འབོར་ཆེན་སྤྱད་དེ་སྟོག་སྤྱོད་ཐབས་ལ་འབད་ཀྱང་དོན་
འབྲས་མ་སོན། རྒྱ་ཆེ་བྱུག་གིས་བཤད་པ་ལྟར། གསེར་སྤང་གཅིག་ལ་དངུལ་
སྐོར་སྟོང་གཅིག་ང་བརྒྱུད་ཀྱིས་དངུལ་སྐོར་འབོར་ཆེན་བརྒྱུད་ནས། བན་
དེ་སྤྱན་ཆོགས་བྱ་བ་བཅོན་ཁང་དུ་ཁ་ཟས་སྦྱེལ་དུ་སོང་ཆོག་པ་བྱུང་། ཕྱི་ཉིན་
བཅོན་གྲོལ་བྱེད་སྟོགས་སྐོར་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱའི་ཁ་ཆད་བྱས་ཀྱང་། མཇུག་
འབྲས་ནི་དཔོན་མེ་ཆོད་ཐག་པས་བསྐྱམས་བཀྱིག་བྱས་དེ་ཁྲིད་ཡོང་ནས། ཁྲི་
ཀའི་ཁྲོམ་སྤང་བཞི་མདོའི་རྩོག་ཅལ་སྟེང་མགོ་ལ་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་དམར་
གསོད་བྱུང་།

དཔོན་པོ་ཁྱོ་རྒྱལ་སོགས་མང་ར་སྟོགས་ཀྱི་མི་དྲག་དུ་མ་ཡང་དེར་ཡོད་
འདུག་ཀྱང་བྱ་ཐབས་མ་བྱུང་ཟེར། ལྷ་ཡང་དེ་ཟེར་བས། མདའ་དགོང་ཟི་

ལིང་ནས་མ་གུ་ཁྱུ་ཞིས་དམག་མི་གཉིས་ཆེད་མངག་གིས་བསད་པ་རེད་ཅེས་
སོགས་གསོད་མཁན་ཁོ་རང་མིན་པའི་གཡོ་སྒྱུ་འབྲེལ། སུང་པོ་ན་ལ་བཀལ་
ཏེ་མང་རར་བྱེད།

དེ་ནས་མང་ར་སྡེ་ཆོ་ཆང་མ་ནག་ཅན་ཡིན་ཟེར་ནས་ཉེས་ཆད་དུ། མེ་
མདའ་སུམ་ཅུ། ཏ་སུམ་བརྒྱ། གཡག་ཉིས་བརྒྱ། དངུལ་སྒོར་ཆིག་ཁྲི་སོགས་
འཕྲོག་པར་བཤད། བཤད་ཚུལ་འདི་མང་ར་བ་རྣམས་ཀྱི་ངག་རྒྱན་ཤེས་གསལ་
ཟིན་བྱིས་སུ་བཏབ་པ་ཡིན་འདུག་ལ། ད་ལྟའི་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཀའ་པའི་འབྲེལ་
ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་དུ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ ལོར་སྤྱི་ཆང་སྟོང་དཔོན་སྤྱི་པ་པ་བྱ་བས་མ་སུ་སྤྲོད་གིས་
མངགས་པའི་ཁལ་སྤྱད་དམག་དཔུང་ལ་འགོག་ཆོལ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་
སུ་སྤྲོད་དཔུང་ཆོགས་ལ་ཕོག་ཐུག་ཆབས་ཆེན་ཤོར་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མ་
སུ་སྤྲོད་གིས་མངག་བཀོད་བཞིན་མ་ཡོན་ཏེ་ཞེས་བས་སྤྱི་པ་པ་སྤྱི་འབུམ་དུ་
མཆོད་མཇལ་དུ་འགོ་བའི་ལམ་བར་ནས་འཛིན་བཟུང་གིས་ཁྲི་གཞི་ཆོང་མཁར་
དུ་བྲིད་ནས་དམར་གསོད་བྱས། ཞེས་སོགས་གསལ་བས་ལོ་ཆོགས་ལ་མི་
མཐུན་པ་ཅུང་ཟད་འདུག།

ད་ལྟ་སྤྱི་ཆང་གི་དཔོན་རྒྱུད་ལྷག་འཕྲོ་དག་ལས། ཅེ་ཁོག་རྫོང་སྤྱི་
གོས་ཀྱི་རྒྱན་འབུས་གནམ་ལྷ་ཐར་དང་། ཅེ་ཁོག་རྫོང་སྤྱི་གོས་ཀྱི་རྒྱན་འབུས་
ཆོ་ཐར་འབུམ། ཁྲི་ལྷ་རྫོང་སྤྱི་གོས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ་ཆོ་རྟོ། ཁྲི་ལྷ་རྫོང་
གི་རྫོང་དཔོན་ལྷ་འབུམ་ཐར་བཅས་འདི་བཞི་ལ་རུ་སྤྲེས་བཅུ་མཐོང་ཆོ་བར་
བཤད།

སྤྲེས་ཁམས་བྱ་ཁོག་ནི། དུལ་འདིའི་རི་ལུང་བྲག་གསུམ་དུ་རི་བྱ་གོང་
མོ་དང་། ཐུག་ ཁྲ། ཆོད། གོལ་བོ་བཅས་བྱ་རིགས་གལ་ཆེན་ལྟེན་དུ།

ཁྱུང་མཆུ་དང་འབྲ་བའི་རི་བོ་ཁྱུང་གི་འབྲ་དཔེར་བཞོད་པ་བཅས་ཀྱི་རིགས་
དེ་ལྟམ་དུག་གནས་པའི་ཡུལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་སྤྱིའི་མིང་ལ་བྱ་དུག་གི་
ཡུལ་ལམ། བྱ་ཁོག་དང་བྱ་གཞོངས། ལུང་བའི་སྟོད་ཕྱོགས་ལ་བྱ་སྟོད། སྨད་
ཕྱོགས་བྱ་སྨད། ལུང་མདོ་ལ་བྱ་མདོ་སོགས་སུ་བཏགས་པར་གྲགས།

ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། ཡུལ་འདིར་ཐོག་མར་སྤར་ཁམས་
སྒྲགས་མང་འདུས་ནས། ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་བྱ་ཁྱུང་དཀར་མོ་བཅུགས་སྐབས།
བྱ་རྒྱལ་ཁྱུང་ཆེན་ཞིག་དངོས་སུ་འཕྱར་འོངས་པའི་ཡུལ་ལ་བྱ་གཞུང་དང་།
ཁྱུང་འབབ་སའི་རི་ལ་སྤྲོན་མཆོད་པའི་སྤྱི་ལོ་ཁྱུང་སྤྲོན་རི་བོ་ཐོགས་རབས་
ཟེར། ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། ཡུལ་འདིའི་སྒྲགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ངང་
བ་དང་། ཞོང་མོ། ཐོ་རོག་སོགས་བྱ་དུག་གི་མོ་འདེབས་པའི་ཡུལ་ལ་བྱ་གཞུང་
ཐོགས་ཟེར།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ཡར་སྔོན་དུ། མཆོ་སྔོན་གྱི་ཡུལ་གྱི་སལ་
མོ་ཆེ་མདོ་སྨད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་དབང་སྤྱིར་བྱས་སྐབས། མང་རའི་ཡུལ་
འདི་ཡང་འཁྱུ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ལས་མ་འདས་ཤིང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་
རབས་བདུན་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་ནས་བོད་རྒྱལ་བཙན་པོའི་དཔུང་སྟོབས་ཀྱིས་
བོད་ཁྱོན་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་བྱས་པ་ནས་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཐོར་
ཞིག་དུ་མ་སོང་བར་མང་ར་བ་ནམས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཆབ་འབངས་བསྟོན་མེད་
ཡིན།

བོད་སལ་བུའི་སྐབས་སུ་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁ་རྒྱལ་བོས་མདོ་སྨད་པལ་
ཆེར་ལ་དབང་སྤྱིར་བྱས་སྐབས་མང་འབའ་བྱ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་འདིར་ཙོང་ཁ་
རྒྱལ་བོས་དབང་སྤྱིར་བྱས།

བོད་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ན་འབྲོག་ཁུལ་དུ་ལོ་རྒྱུས་

ཟིན་བྱིས་བྱས་པ་ཉུང་ཞིང་། རྩོམ་ཁུལ་དམ་ཞིང་ཞིང་གོང་གི་ཡུལ་ཁམས་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བྱིས་བྱས་པ་མང་བར་སྤང་བ་ལྟར། མང་ར་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟར་ཆགས་སུ་བསྒྲིག་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ནའང་། མཆོ་སྡོན་འབྲོག་ཁུལ་པལ་མོ་ཆེར་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། འོར་ཤེག་གི་དམག་དཔུང་ཐེངས་དྲུ་མར་སླེབས་ཏེ་མཆོ་སྡོན་འབྲོག་ཐང་གི་བོད་སྡེ་ནུ་མས་མ་ཚུའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱད་པ་དང་། ཕྱིས་ལོ་རྒྱུས་འཕོ་འགྱུར་ལ་གཞིགས་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་མཆོ་སྡོན་དུས་འཁྲུག་ཆེན་མོའི་མཇུག་ཏུ་མ་ཚུའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་རིགས་འབྲོག་སྡེ་ནུ་མས་རིམ་གྱིས་སྤར་མཆོ་སྡོན་འབྲོག་ཐང་དུ་སློབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ལྟར། མང་ར་འདི་ལའང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཅིག་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༣༧ ལོར་འོར་ཤེག་གི་ར་རྒྱལ་བོ་མི་ཉག་གླའི་ཡུལ་དུ་འདས་པ་ནས། གོ་ཏན་ཁྲུང་གི་སོག་དམག་གིས་མདོ་སྐྱད་བྱང་རྒྱུད་པལ་ཆེར་བཙོམ་སྟེ་དབང་འོག་དུ་བསྐྱས་པ་དང་། རབ་བྱང་དགུ་བའི་ལྷགས་ན་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ཙམ་ལ་སོག་པོ་ཡུམ་ཆོ་བྱ་བ་དང་། ཏཱ་ཡན་ཁྲུན་བྱ་བ་གཉིས་འཁྲུགས་ཏེ་ཡུམ་ཆོ་ལ་པམ་ཉེས་བྱུང་སྟབས། རང་གི་དམག་མི་ནུ་མས་ཁྲིད་དེ་མཆོ་སྡོན་འབྲོག་ཐང་དུ་སླེབས་ཏེ། བོད་འབྲོག་གི་སྡེ་ཆོ་ནུ་མས་བཙོམ་འབྲོག་བསད་གཏུབ་བྱས་སྐབས་བོད་སྡེ་ནུ་མས་མ་ཚུའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བྱོས་བྱོལ་བྱས། མང་རའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། ཕྱིས་གུ་ཕྱི་ཁྲུན་གྱིས་རང་གི་རུ་སྡེ་མཆོ་སྡོན་དུ་བྱངས་ཏེ་གནས་གཞི་བཟུང་བ་སོགས། མང་འབལ་བྱ་གསུམ་སོགས་མདོ་སྐྱད་ཀྱི་ཡུལ་གྱ་པལ་མོ་ཆེ་དུས་ཡུན་རིང་བོའི་བར་སོག་པོའི་དཔོན་ཁག་གི་དབང་འོག་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་དེ་ནུ་མས་བསྐྱར་པའི་སྤྱིན་བདག་ལྷ་བུར་གྱུར་ཏེ་ས་གནས་ཀྱི་སྤྲ་ཆེན་ཁག་དང་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་ལམ་བྱུང་བ་

བརྒྱད་ནས་བོད་སྐད་མཉམ་འབྲེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱོད་པ་ལྟར། ཡུལ་འདི་དག་
དྲུང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བྱང་བ་ཡིན།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ཚུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་མཆོ་སྡོན་སྐད་པོའི་
དཔོན་ཁག་གིས་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་གདན་འདྲེན་བྱས་ཤིང་།
རྒྱལ་དབང་ཉིད་དང་སྤང་རྟོགས་མཉམ་པའི་སྐྱེ་ཆབ་ཅིག་དགོས་པའི་གསལ་
འདེབས་བྱས་དོན་བཞིན། ལཱ་མོ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཆོ་དོ་ཤོས་ཉེར་བཞིའི་
བདག་པོར་མངག་གཏོང་མཛད་པ་ནས། མང་འབལ་བྱ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་འདི་
པལ་ཆེར་ལཱ་མོ་ཞབས་བྱུང་དཀར་བོ་སྐྱེ་ཤིང་རིམ་བྱོན་གྱིས་མངའ་འབངས་
སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

མང་རའི་ལྷ་ཆང་སྟོང་བྱིས་འདི་ལ་སྟོན་དང་། ལྷ། སྟོན་སྡེ་འབྲི་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་བར་མ་ཟད། འགའ་རེས་སྟོན་ཞེས་པ་རྒྱའི་རུས་མིང་ལོ་ལྷ་
(Lu)ཞེས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བར་བཤད་པ་སྐོག་སྐོར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞེས་འདུག་ཀྱང་།
ཆེས་གནའ་དུས་ནས་བོད་ཀྱི་འབྲོག་སྡེ་ཆགས་ཡུལ་ཡིན་པས་ས་མིང་རྒྱའི་ཐ་
སྟོན་ནས་ཚུར་བརྗེ་འགྱུར་བའི་འོས་ནི་ཡོད་མི་སྤིད་སྟུང་མོ།

རུ་སྐྱོན་སྟོང་བྱིས་ཀྱི་མིང་འབྲི་སྟངས་ལའང་རུ་ངན་དང་། རུ་ངན།
ར་ངན། རུ་ངན་སྐོག་སྐོར་དུ་མ་སྐྱེད་ཡང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༩༠ ཡས་མས་སུ་མཆོ་སྡོན་
པོའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་བོད་འབྲོག་གི་སྡེ་ལ་སྐོག་དམག་གིས་བརྟམ་གཅིས་མི་
བཟད་པ་བྱས་པས། མ་ཚུའི་ལྟ་རྒྱུད་མང་ར་སྐོག་སྐོར་གྱི་རུ་སྡེ་ཡུལ་གཞན་དུ་ཡང་
ཡང་སྟོད་གོས་བྱུང་བའི་ཁོངས་སུ་རུ་སྐྱོན་ཡོད་པ་ལ་བསམ་ན། སྐོག་དམག་
གིས་ཕར་བདས་ཚུར་བདས་གྱིས་བརྟམ་གཅིས་མང་བོ་བྱུངས་པའི་རུ་སྡེ་ལ་
རུ་ངན་ཐོགས་སྤིད་པར་སྟུང་ཞིང་། བདེ་སྐྱོད་སྟོན་གྱི་རུ་སྡེ་དཔེར་ན་ཀན་
གྱའི་རུ་ངན་སྐོག་སྐོར་རུ་ངན་གྱི་མིང་གིས་ཐོགས་པའི་རུ་སྡེ་མང་པོ་ཞེས་ཡོད་

པའང་རུ་ངན་འདིའི་དུམ་བུ་རེ་མཆེད་པ་ཡིན་སྲིད་དེ། ཆན་གཉེ་རུ་ངན་ལྟ་
བུ་ཆན་གཉེ་གཞོངས་ན་ཡོད་པ་ལ། ཆན་གཉེ་ཆོ་བ་དུག་གི་ཁོངས་སུ་མི་ཐེ་བ་
དེའང་གདོད་མའི་ས་འཛིན་མ་ཡིན་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱིས་ནས་རུ་ཡོང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་
ཀྱིས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ལ། མདོ་སྨྲ་དེ་ཆོས་འབྱུང་དུ་རུ་ངན་ཉིད་བྲིས་འདུག་པས་
དཔུང་པར་བྱ།

ང་ཆོས་མང་འབའ་བྱ་གསུམ་གྱི་སྒོར་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་
མཐོང་བའི་དོན་གནད་གཅིག་ནི། དེང་སང་གི་མང་འབའ་བྱ་གསུམ་གྱི་རུ་
སྟེ་དེ་ཅང་མང་བོ་ཞིག་ཡུལ་ཡུང་གཞན་ནས་འདི་ཕྱོགས་སུ་མཆེད་པར་སྤང་
སྟེ། དཔེར་ན། རུ་ངན་པ་ནམས་མཆོ་སྟོན་པོའི་འདབས་རོལ་ནས་ཡོང་བ་
དང་། ཆོས་ཆོ་བ་ནམས་ཁྲི་ཀའི་སྟོང་ཆོས་ནས་ཡོང་བ། སྤྲ་སྤྲུམ་པ་ནམས་མདོ་
སྟོན་སྤྲུམ་ཁམས་ནས་ཡོང་བར་ཆོད་དཔག་བྱེད་བཞིན་པ། ལཱ་མོ་སྤྲུམ་བྲེང་ལྟ་
བའི་སྐབས་འབའ་བྱི་སྟག་ཆན་དུ་གྲགས་པའི་དཔའ་བོ་དེ་གི་བའི་རྩེས་ནས་
དོར་སྤྲུམ་ནག་ཁག་གསུམ་དང་། རེབ་གོང་ཕྱོགས་གྱི་མི་སྟེ་མང་བོ་འདི་ཕྱོགས་
སུ་མཆེད་ཅིང་། ལཱ་མོ་སྤྲུམ་བྲེང་བདུན་པ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ཞོར་བའི་
བཀག་བསྐྱལ་ནས་བྱ་མདོའི་ཤུར་ཉལ་དང་། ཐང་ནག་སོགས་རོང་སྟེ་བརྩ་
དུག་དང་། ཆལ་རྩ་དང་། སའི་ཐང་སྟེ་རྩ་སྟེ་གཉིས་བཅས་སྟེ་ལོ་༡༩༠༠ ཅམ་
ལ་གཅན་ཆ་ཉིན་སྲིབ་དང་ཁྲི་ཀ་སོགས་ནས་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྟོན་བརྩུག་ནས་
ཆགས་པ།

ཡང་སྟེ་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་ལཱ་མོ་ཆང་གིས་གཅན་ཆ་ཉིན་སྲིབ་གྱི་ཞིང་པ་
དུད་ཁྲིམ་ཆེག་སྟོང་(༡༠༠༠)ལྟག་མང་འབའ་བྱ་གསུམ་གྱི་ས་ཐོག་དུ་པབ་ནས་
ཞིང་ལས་བྱེད་དུ་བརྩུག་འདུག་པ་དེ་དག་ལ་བསམ་ན། མང་འབའ་བྱ་གསུམ་
གྱི་ཡུལ་འདིར་སྤར་བོད་འབྲོག་གི་སྟེ་སྟོན་དེ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཕྱོགས་

ནས་ཡོང་མཁན་འཕོར་ཆེན་མཉམ་འདུས་ཀྱིས་དེང་སང་གི་རོང་འབྲོག་གི་རུ་
སྡེ་འདི་དག་འཕེལ་བར་སྤྱང་།

མང་འབའ་བྱ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་འདི་ལ་ས་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕན་ལྟ་བུ་དང་
མི་ཐོག་རིམ་བརྒྱད་ཀྱིས་འཛིན་བདག་བྱེད་པའི་དཔོན་མགོ་གྲགས་ཆེ་བ་དེ་
འབྲམ་བྱང་བར་མངོན་ཡང་། རབ་བྱང་བརྒྱབའི་མེ་བྱི་སྡེ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༦ ལོར་
རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་བཀའ་ལློ་མོ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཆོ་མདོ་སྨད་
མཆོ་སྡོན་དཔོན་ཁག་གི་དབུ་སྤྱོད་དང་། བོད་སོག་གི་ཡུལ་སྡེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་དཔོན་
སྒྲགས་མར་བསྐོས་པ་ནས། ལླ་མོའི་ལྷ་སྡེ་ནང་མར་གྱུར་པའི་མང་འབའ་བྱ་
གསུམ་གྱི་སྤྱི་དཔོན་ལླ་མོ་ཞབས་བྱང་དཀར་བོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལླ་མོ་ཞབས་
བྱང་བའི་སྐོར་འདི་ཙམ་གྱིས་མི་འབྲས་ཀྱང་སྐབས་དོན་སྟོར་དོགས་ཀྱིས་ལེ་
ཆན་གཞན་དུ་འཆད་རྒྱ་ཡིན།

གཉིས་པ། མང་རའི་དགོན་སྡེ་སོགས།

ཡུལ་འདིར་རྟེ་གྲུབ་ཆེན་སྐུ་ཕྱེང་བའི་བ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་སྤྱི་
ལོ་༡༤༤༩ ལོར་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པའི་རྟེ་དགོན་བཤད་སྐུབ་དར་རྒྱས་དགེ་
འཕེལ་སྤྱིང་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་ཐར་བུལ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཆོས་ཕྱག་འདེབས་
མཛད་པའི་ཐར་བུལ་དགོན་ནམ་དག་ཁྲིམས་ལྡན་སྤྱིང་སོགས་དགེ་ལུགས་
པའི་དགོན་སྡེ་དང་། ཐུལ་རོལ་སྒྲགས་ཁང་ལྟ་བུ་རྟེང་མའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་

མཁན་གྱི་ཁྱོད་སྐྱེས་པའི་འདུས་ཕྱི་དང་། བོན་བརྒྱུད་སྐྱེས་དགོན་ལྟ་བུ་
 གཡུང་རྒྱུད་བོན་གྱི་དགོན་ཕྱི་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱི་མཐའ་སྐྱོ་ཆོགས་པའི་ཆོས་རྒྱུད་
 དགོན་ཕྱི་སྐྱོར་ཞིག་མཆིས་ཀྱང་། གྱི་ལོ་༡༩༥༩ ཡས་མས་གྱི་ཟླ་བ་འཁྲུག་ཞོད་
 འཇགས་དང་། དེའི་ཕྱིས་གྱི་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སྐྱེས་ལས་འགྲུལ་སྐྱོ་
 ཆོགས་ལ་སྐྱེད་བཏགས་པའི་རྒྱུད་འཁྲུབ་སྟོན་མིང་གི་ལྷན་མེད་དུ་བྱས་སྐོར་
 རོབ་ཅན་གསལ་བ་ནི། བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས་གྱིས་བཅུམས་པའི་རྟོ་དགོན་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་སུ། ལོ་རྒྱུས་གྱི་འཕེལ་འགྲེལ་ནང་དུ་འདི་ལས་སྟོན་ཆད་བྱུང་མ་ཕྱིང་
 ལ། ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཡ་ང་བའི་སྲིད་རྒྱས་ཏེ། ས་སྤྱིའི་
 ལོར། (༡༩༥༩) ལྷུ་འེད་པོན་པོ་སྟོ་རྒྱལ་ལ་མི་མང་བོས། དེང་དུས་གྱི་སྲིད་རྒྱས་
 འདི་ཅི་འདྲ་རེད། བཟང་ངམ་མི་བཟང་། ཞེས་དྲིས་པར། བཟང་མི་བཟང་
 ཏེ་མི་གོ་ཡང་། འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཤིག་རེད་ཅེས་གོས་མགོ་མཇུག་སྟོན་ནས་
 ཕྱོན་ཏེ། མ་འོངས་པ་དོན་གྱིས་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་པ་ལྟར། བཟང་ངན་
 གོ་སྟོན་གི་སྲིད་རྒྱས་ངན་པའི་དབང་གིས། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་འདྲ་
 བ་རྣམས་ལ་ལ་བཟུང་། ལ་ལ་བཏོངས། གྲ་བ་འགའ་རེ་བསད། སལ་ཆེར་
 བྱིན་དུ་ཕབ་ནས་དོན་མེད་སྐྱེས་ལས་སྐྱོ་ཆོགས་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་མི་མང་བོ་
 ཞི་ དེར་མ་ཟད་ལྷ་ཁང་འདུ་ཁང་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ཉེན་གསེར་དཔུལ་ལས་
 གྲུབ་པ་རྣམས་གཞན་དུ་བྱེད། སྐྱོན་འདམ་དང་གིང་ལས་གྲུབ་པ་རྣམས་
 བཅགས་གིང་བཞིགས། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་མེ་ལ་བསྟེགས། འདུ་ཁང་
 ཁང་སྟོང་དུ་ལུས་ནས་ཡོད་པར། གྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་རེ་དུག་ལོར། རིག་
 གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ནག་མི་སྐྱེས་པ་དེ་ལངས་པས། གྲ་བ་ལྷན་
 མ་དག་ཀྱང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་གཏོར་ཞིང་། ཆོས་གོས་དང་གྲ་ལུ་ཕྱོན་པ་ལྟ་ཅི།
 ལྷན་གྱི་འདུ་ཁང་སྟོང་བ་དང་ལྷ་ཁང་སྟོང་བ་དག་ཀྱང་བཅོམ་ཞིལ་དུ་བཏང་

ནས་དགོན་ཤུལ་གྱང་རྩོམ་གཞི་བཏང་ངོ་།² ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་པས།
 རྒྱ་བོད་དྲུ་ཡོང་ནས་བོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་འདིས་གྱང་འཐུས་
 པར་བྱས་སོ།།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོའི་རྗེས་ནས་མི་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ཤ་རུས་བཅོར་ཏེ་དགོན་
 སྡེ་འགའ་རེ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས་ཡོད་འདུག།

ཡུལ་སྤྱོད་ཀྱི་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འབྲས་
 སྤངས་སྒྲོ་མང་གྲ་ཆང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་བའི་དགུན་ཆོས་ཐོག་གྲ་ཆང་ལ་
 མིང་བསྟེན་དང་སྒྲོན་ལམ་གྲ་སྒྲོར་བའི་དམ་བཅའི་སྐབས། མཆམས་གཅིག་གྲ་
 བ་སྐྱུ་བོང་ཆེ་ལ་སྐྱ་བརྗོད་བདེ་བ། རྣམ་དཔྱད་ལེགས་པ་ཞིག་བཞེངས་ནས་
 ཀུན་བཏགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཟེར་བ་བཟོ་སྒྲིང་བྱས་སོང་བས། དམ་བཅའ་
 བ་ས་འོག་ལ་ཐིམ་འགོ་བ་ལྟར་སྐྱག་ འདི་སུ་ཡིན་དྲིས་པས་བྱ་བལ་རབ་
 འབྲམས་པ་ཆོས་སྦྱང་ཡིན། དགེ་བཤེས་འདི་ལས་ཆེ་བ་མེད། ཅེས་ཀུན་མཁྱེན་
 རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་ལྟར། སྐབས་དེར་མཁས་དབང་བྱེ་བའི་འབྲུང་གནས་
 སུ་བསྐྱགས་པའི་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཅེ་ཡུད་ཐར་ཤུལ་
 ཆོས་སྦྱང་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་པའི་མཁས་དབང་འགན་ལྷན་བལ་བ་དེ་ཉིད་དང་། སྐྱ་
 འབྲམ་གདན་རབས་རེ་བདུན་པ་ཏོ་ཐོག་ཐུ་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ། དེང་དུས་ཀྱི་
 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ་ལས་བརྒྱད་པའི་
 མདོ་སྐྱགས་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱན་དང་། དབང་ལྷང་མན་ངག་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གཏེར་མཛོད་འཛིན་པ་ལྷ་མོ་ཡོངས་འཛིན་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་
 མཁས་པའི་བཤེས་གཉན་དེ་དག་བྱོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་
 པ་ནི་རྟེ་གྲུབ་ཆེན་ཉིད་ཡིན་སྐབས་དེ་བའི་སྐྱ་སྤེང་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་རྣམས་
 བཅད་མ་སྦྱང་ཅམ་འགོད་ན།

རྟེན་གྲུབ་ཆེན་ལྷན་ཕྱེད་དང་པོ་སྟོ་བཟང་ནམ་མཁའ་ནི། མདོ་སྨད་ཁྱི་
ཀའི་འཕྲང་དམར་ཆོ་བ་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་སྟག་རིག་ཏུ་འབྱུངས།
འབྱུངས་འདས་ལོ་ཆེགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་ད་སྟེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་། རྒྱུ་
དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་། དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་དཔལ་ལྷན་སྨད་རྒྱུད་དུ་མདོ་
སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས། སྤར་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ཏེ་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་རྒྱུ་
གི་མགོན་ཁང་ཡོད་སའི་གད་སྟག་ཅིག་དུ་བཞུགས། སྦྱབ་ཁང་ལ་སྟོ་མེད་པས་
རྟེན་མ་ལྷེ་ལེབ་ཀྱིས་སྟོ་དོད་ལྟ་བུ་གནང་བས། རྟེན་ཆ་ཞེས་ཐོགས་པར་གྲགས་
ཀྱང་སྦྱ་བཤད་དེ་ཅམ་མི་འབྱོར་བར་སྤང་།

གནས་ངེས་མེད་ལྟ་བུར་ཆེ་དང་སྦྱབ་པ་སྟོ་མས་པར་མཛད་པས་རྟེན་
གྲུབ་ཆེན་ཞེས་གྲགས་པ་རྒྱས་པས་དེ་ཕྱོགས་པ་དག་གིས་སྤར་མ་ལྟ་བུར་བཀྱར་
བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཡང་། མཛད་ནམ་བྱིས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་འདས་ལོ་གསལ་
བའི་ཡིག་ཆ་འདྲམ་མེད་པར་སྤང་། སྦྱ་ཕྱེད་ཕྱི་མའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དཔགས་ན་ཀུན་
མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཤེས་ཐུབ།

རྟེན་སྦྱ་ཕྱེད་གཉིས་པ་དག་དབང་བལྟན་འཛིན་གི་མ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་
གཉིས་པའི་ལྷགས་སྒྲེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༤༠ ལོར་སྤར་མ་གྱི་རུས་རྒྱུད་དེ་ཉིད་དུ་སྦྱ་གོང་
མའི་ཆ་བོར་འབྱུངས། རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་ལ་མོ་བདེ་ཆོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས། དགོ་
བཤེས་དཔལ་ལྷན་བཀྱ་ཤིས་དང་། མོག་ཀྱ་མཁན་ཆེན། ལྷང་ལྷང་ཁྱི་རྒྱ།
ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་སོགས་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་
དང་བཅས་པར་སྦྱངས། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་བསྟེན་པ་
མཛད།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མེ་པག་སྟེ་ལོ་༡༧༤༧ ལོར་ལྷ་ཁང་ལྷན་གྲུབ་
ཆོས་རྒྱུ་ཞེས་པ་བཞད། ལྷགས་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་རི་ཁྲོད་དེར་བཅའ་

ཡིག་མཛད། གཞི་གསུམ་གྱི་ལག་ལེན་བཅུགས།

རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་ངོ་བཅུ་ཙམ་ལ་སྐྱོང་ཁུར་གནང་། དེ་སྐབས་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་བདེ་ཆེན་དུ་ཕེབས་པར་མཇུག་བཤད་པ་སྤུལ་བས་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱེད་པ་བྱས་པ་ཆོད་གནང་། དེའི་ཕྱིས་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ནས་རྟེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་ཐམ་ཀ འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྐུ་བཅས་གཟེངས་བསྟོད་མཛད།

ལ་མོ་ཞབས་བྱུང་དཀར་པོ་སྐུ་ཕྱེད་དུག་པ་དག་དབང་མཚོག་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས། ཐེས་པ་དགོན་དུ་ལས་རིམ་སློ་སྐྱོང་སོགས་བཀའ་ཆོས་དང་། འཆམ་པ་གྲ་ཆོད་གསར་འཛུགས་གནང་། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མའི་ཁྲོད་ཆོ་སློབ་བཏང་བྱེད་མཁན་མང་པོ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་པག་སྟེ་ལོ་༡༧༧༡ ཙམ་ལ་དགོངས་པ་རྫོགས། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་དང་འདས་ལོ་མཚུངས་པར་སྤང་།

རྟེན་སྐུ་ཕྱེད་གསུམ་པ་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༤༠༡ ལོར་ཨ་རིག་ཆུ་སྨད་ཅེས་པའི་སར་འབྱུངས། སྐུ་གོང་མ་འདས་ནས་ལོ་༡༡ ཙམ་ལ་འདི་བ་འབྱུངས་པ་ཡིན་འདུག པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྱེད་བདུན་པ་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་གཞིས་གྱིས་གོང་མའི་ཡང་སྟེད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགྲང་ལོ་དགྲ་བར་སྒྲ་མ་མངའ་རི་བ་ལས་རབ་བྱུ་བྱུང་ཞིང་བདེ་ཆེན་དུ་གདན་སར་བཀོད། བྱ་ཁྲའི་ལྷ་རམས་པ་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་ལ་དུར་ཐག་གིས་སྐྱུངས། ཉི་ཤུ་བར་དག་བསྟན་འཛིན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས།

རྒྱ་གཞི་ལ་ཁ་བ་ལས་ཆོས་མང་བོ་ཞུས། ཉེས་གསུམ་པར་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་
འཁོད། གསུང་ཆོས་མང་བོ་གནང་། རབ་བྱང་བཅུ་བཞི་བའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩
ལོར་འདས།

རྟེན་སྤྱི་ལོ་བཞི་བ་ལ་བདུད་ཤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བྱིས་པ་ཞིག་ཤིང་བཟའ་
ཚང་གིས་ངོས་འདྲིན་གནང་བ་དང་། རུ་ངན་དུ་བྱིས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཐར་ཤུལ་
ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཆོས་ངོས་འདྲིན་གནང་བ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་གཉིས་བྱུང་། ཕྱི་མ་འདི་
རབ་བྱང་བཅུ་བཞི་བའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་འཁྲུངས། ཐར་ཤུལ་
ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཆོས་གོང་མའི་ཡང་སྤྱི་དུ་ངོས་འདྲིན་གནང་། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་
དུ་ཞུགས། ཕྱིས་རི་ཁོད་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་རྒྱུ་བསྐྱུངས།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་གཉིས་པ་ནི་མང་རའི་བདུད་ཤུལ་སྤྱི་ཚང་དུ་རབ་བྱང་བཅུ་
བཞི་བའི་ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༠ ལོར་འཁྲུངས། ཤིང་བཟའ་ཚང་གིས་གོང་
མའི་ཡང་སྤྱི་དུ་ངོས་འདྲིན་མང་ད། རྒྱ་རྒྱུ་ལོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས། ཤིང་
བཟའ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། རིག་པའི་གནས་མང་བོ་ལ་སྤྱི་བཙུན་
གནང་། རྒྱ་རྒྱུ་ལོན་པའི་གདན་ས་བ་ཡང་མང་ད། མཁས་བཙུན་བཟང་
གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པར་བཤད། དགྲུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་མང་ར་སྤྱི་གས་
སྤྱི་བཙུན་ཏེ། ལམ་དཀར་ལྷིང་དུ་འབོད་པའི་སར་མཆོམས་ཁང་བྱས་ཏེ་བཞུགས།
དེ་སྐབས་སྤྱི་དཔོན་པོ་འབུམ་ཁོ་སོགས་ཀྱིས་དཔོན་སྡེ་འདེབས་པའི་སྤྱི་
བསྐྱུལ་ཞུས་པ་ལྟར། དགྲུང་ལོ་སོ་དྲུག་བ་རབ་བྱང་བཙུན་ལོ་སྤྱི་ལོ་
༡༥༡༩ ལོར་རྟེན་པོན་བཤད་སྤྱི་དར་རྒྱས་སྤྱི་ལོ་འདེབས་མང་ད། དགྲུང་
ལོ་དྲུག་ཅུ་བ་རབ་བྱང་བཙུན་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩ ལོར་དཔོན་པོ་ལོ་སྤྱི་ལོ་

རྟེན་སྤྱི་ལོ་ལྷ་བ་སྤྱི་བཟང་མཁས་གྲུབ་བཙུན་འདྲིན་ནི། རབ་བྱང་བཙུན་
ལོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་བ་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༠ ལོར་མང་རའི་བདུད་ཤུལ་སྤྱི་ཚང་དུ་འཁྲུངས།

ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེས་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། དགྲང་ལོ་བདུན་པར་ཤིང་བཟའ་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཞུས། བྱམས་པ་བཟང་པོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། འདི་བ་དང་ལྷ་སྡེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་བསྐྱུས་གྲ་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེན་གནང་། དགེ་ཚུན་དེ་བ་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས། དགྲང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཙམ་ནས་ཐར་བུལ་ཆོ་གསུམ་སོགས་ལྷ་སྡེར་འདུས། ལྷ་ཆང་སྦྱི་བ་དང་། བན་བུལ་སྦྱི་བ། ཐར་བུལ་སྦྱི་བ། ལ་གུའི་སྦྱི་བ། གདའ་ཆང་སྦྱི་བ། ཀ་གུའི་སྦྱི་བ། ཙག་པ་སྦྱི་བ་སྟེ། ནང་ལུང་སྦྱི་བ་བདུན་དུ་གྲགས་པ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཐོག་ལ་མཉམ་འཛོགས་བྱས་པ་སོགས་མང་འབལ་གཉིས་མངའ་འོག་དུ་འདུས་ཏེ། འདི་བའི་གསུང་བཀོད་ལས་མི་འདའ་བར་གྱུར། སྦྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ཡུལ་བཟུང་ནས་མི་བསད་ཁྲག་སློར་དང་། འཛིན་བཟུང་འཕྲོག་བཅོམ་གྱི་ངན་ལས་བཅུམས་སྐབས། གཡོ་ཐབས་སྦྱད་དེ་རྩེ་འདི་བ་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་གི་གཉེན་ཆེན་ལྷ་མོའི་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ནམ་གཉིས་ཟི་ལིང་དུ་ཆོགས་འདུར་ཐེབས་དགོས་པར་བསྐྱོད་ནས། འཛིན་བཟུང་བཅོན་འདུག་དང་ཉེས་རྒྱུང་མི་བཟད་པ་བཏང་བས། རྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཟི་ལིང་བཅོན་ཁང་དུ་དགོངས་པ་རྫོགས།

རྟེ་སྐྱེ་ཤིང་དུག་པ་སློབ་བཟང་སུན་ཆོགས་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ལུག་སྦྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་རྟེ་རྒྱའི་ལྷ་སྡེ་ཆོ་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་ཆན་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སར་འཁྱུངས། དགྲང་ལོ་བཅུ་བར་རྟེ་རྒྱའི་དགེ་བཤེས་སློབ་ཤོས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། དགྲང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་སྐྱ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་གྲང་ཐང་ཁྱི་ཆེན་བསྐྱེན་པའི་དབང་ཕྱག་མཚོག་ལ་ཞུས་ཏེ་འདི་བ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མངོན། ལོ་དེའི་དོར་ལྔ་ཆོས་པ་ཉིན་རྟེ་དགོན་དུ་གདན་སར་བཀོད། ལྷ་མོ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཆེད་ཐེབས་གྱིས་

སྐྱུ་གོང་མ་དག་གི་ནམ་ཐར་ལས་བཅམས་ཏེ་བསྐབ་སྟོན་རུས་པ་ཅན་གནང་།
 དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་བ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བ་རབ་བྱུང་
 བར་བདུན་པའི་༡༧༧༩ ལོར་སྤྱི་བདེ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་ཏེ། མཆན་
 ཆོས་རྗེའི་སྤྱུལ་སྐྱུ་འཇམ་དབྱངས་སྟོ་བཟང་བསྟན་དར་ལས་བསྟེན་པར་
 རྫོགས། སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྱི་བདེ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་
 གྱི་དགེ་བཤེས་སྟེ་ཆ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབྱངས་སྟོ་བཟང་བསྟན་དར། སྟོན་
 ལམ་རྒྱ་མཚོ། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་བ་སོགས་ལས་གཞུང་ལུགས་དང་བཀའ་ཆོས་མང་
 དུ་ཞུས་པ་སོགས་སྟོ་བ་གཉེར་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་སོ།།

མེ་ཆན་ཆོས་རྗེ་སྐྱུ་ཕྱིང་དུག་པ་འཇམ་དབྱངས་སྟོ་བཟང་བསྟན་དར་
 བྱི། རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་འབྲུངས། ཤིང་བཟའ་
 རིན་པོ་ཆེས་མེ་ཆན་ཆོས་རྗེའི་ཡང་སྤྱི་དུ་རོས་འཛིན་མཛད། དགྲུང་ལོ་ལྷ་
 བར་གསེར་ལག་དགེ་འདུན་ལས་སྟོག་བསྐབས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པར་དཔོན་
 སྟོ་བ་ཨ་རིག་ཆང་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་སོག་ བཙུ་བར་
 རྟེན་གྲོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས། བཙུ་བར་བརྒྱུད་པར་སྤྱི་བདེ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་
 རྗེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་སོགས་ཟབ་
 ཆོས་མང་དུ་གསན། ལྷ་སྟེ་དགེ་བཤེས་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཏེ་ལམ་རིམ་
 སྟོ་སྦྱོང་དང་། སྟོན་སུམ་སོགས་རིག་གནས་དུ་མ་ལ་སྦྱངས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་
 བརྒྱུད་པར་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་བདེ་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཞུགས་བྱས།
 རྗེ་ཤེས་རབ་མཆན་ཅན་དང་། བདེ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ། མཁས་པའི་དབང་ཕྱག་
 ལྷ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་བསྟེན་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སྐབས་
 བས་དཔོན་སྟེ་གཏོར་བཤེག་མ་བཏང་བར་སྟོ་བ་གཉེར་གནང་། ཞལ་རས་ཀྱན་
 མཁུན་འཇིགས་མེད་དབང་བོ་དང་འབྲུ་བས། ཨ་ལགས་འཇིགས་མེད་དབང་

བོར་འབོད། རྟེན་གྲོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་
ཐུགས་ཀྱི་སྤྱུལ་བར་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་སོགས་པར་བཤད་པ་མ་དག་པ་འདྲ།

སྟེ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་བཅོན་འདུག་བྱས། མི་
ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་བཅོན་ཁང་དུ་སྤྱག་ལས་ཐུངས། སྟེ་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་སྐར་
ཡང་སྐྱ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཕེབས་ནས་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་རྩ་བ་སྦྱིན་པ་
ཆང་ལས་མཛོད་འདུལ་དང་སྤྲུགས་ལ་ཟབ་སྦྱང་གནང་། གྲུང་ཐང་སྤྱི་ཆེན་
དང་། རྟེན་ཆ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་ཀྱང་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན།

སྟེ་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་རྟེན་གྲོན་པ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱེད་ཆོག་པའི་ཆོག་
མཆན་ཐོབ་པ་ནས། དགོན་པ་བསྐྱར་འདེབས་དང་། བྲ་རྒྱུན་གསར་འདུག་
པ་དག་ལ་དགེ་ཚུལ་སྦྲོང་བསྐྱབ་རྒྱ། འཛིན་བྲ་སོ་སོར་དཔེ་བྲིད་གནང་རྒྱ་
སོགས་ཀྱི་ཁྲུང་ཆེན་བཞེས་པས་དགོན་མཚོད་གཞིས་དང་བཅས་པས་གྲུས་
བཀྱར་སྐྱ་ན་མཐོ་བ་ཡིན། ལོ་ངོ་དུ་མའི་གོང་དགོངས་པ་རྫོགས་ཀྱང་ལོ་ཆོགས་
མ་ངེས།

ད་དུང་འདི་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་ཆེ་བ་འཇའ་མོ་དགེ་ལེགས་བསྟན་འཛིན་
རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཤིང་ལུག་སྟེ་ལོ་༡༩༧༥ ལོར་མང་རའི་བདུད་
ཤུལ་ཚོ་བཞིའི་ཁོངས་གོང་བཞེས་པར་འཁྲུངས། དགྲང་ལོ་གཉིས་པར་ཡབ་
ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་སུ་བྲིད་སྐྱབས། སྟག་ལུང་མ་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེས་འཇའ་
མོ་དྲ་སྐྱ་མའི་ཡང་སྤིད་དུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཀམ་འཛིགས་མེད་ཅེས་པའི་མཆན་
གསོལ་མཛད། ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཐར་ཤུལ་ཆོས་སྦྲོང་རྒྱ་མཚོའི་
སྤྱུལ་སྤྱུ་ལས་དགེ་ཚུལ་སྦྲོང་གི་སྡེ་པ་པོ་ག ལྷ་སྡེ་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་དང་། སྟོང་
ཆོས་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། བྱམས་པ་བཟང་བོ་སོགས་བསྟན་ཏེ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་
གཞུང་ལ་སྦྱངས། སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སྤེལ་སྐྱབས་སྤྱག་སྦྲོང་

འོག་འདས་གྲངས་སུ་གྱུར།

དེ་བའི་ཡང་སྲིད་སློབ་བཟང་ཚུལ་སྤྲོས་ས་སུ་བྱ་ཆོག་པ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་
 རྒྱུག་པའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༥ ལོར་སྤར་གྱི་རུས་རྒྱུད་དེར་འབྱུངས། སྤར་བའི་
 བཟའ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་གྲང་ཐང་སྤྲི་ཆེན་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་བཟང་
 བོས་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། རྗེ་འཇམ་དབྱངས་སློབ་བཟང་
 བསྟན་དར་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་དངོས་པོ་ལོག་གྲང་ཐང་བསྟན་
 པའི་དབང་ཕྱུག་དང་། དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་སྤེལ་ཆ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་མོ་ཡོངས་
 འཛིན་སློབ་བཟང་མཁས་གྲུབ་སོགས་ལས་མདོ་སྤྲུག་གི་ཆོས་མང་དུ་གསན།
 ད་ལྟ་དགོན་པའི་འཛིན་གྲ་རིམ་བཟོད་མཛད་དེ་ལེགས་མཛད་གོང་འཕེལ་དུ་
 འགོ་བཙུག་པའི་སྐབས་སོ། ད་དུང་རྩ་རྒྱའི་སྤྱི་ཆེ་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་རབས་གཉིས་པ་
 རྗེ་མཆོག་སྤྱི་དང་མཉམ་དུ་མང་ར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པ་ནས་ཡང་སྲིད་རིམ་
 ཕྱོག་རྗེ་དགོན་པའི་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་གྱུར་ཅིང་། དེ་བའི་སྤྱི་ཕྱིང་ཕྱི་མ་ན་རིམ་སོགས་
 བསྟན་སྲིད་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཆེན་དུ་མ་ཕྱོག་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ། མང་རའི་སྤེལ་ཆོ།

གཅིག་སྤྱི་ཆོད་གོང་མ།

སྤྱི་ཆོད་གོང་མའི་ཁོངས་སུ་སྤེལ་ཆོ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་ལས། ༡། འབའ་
 མཐའ་མ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥༥ དང་མི་གངས་༡༠༡༩། འདྲིའི་
 ཁོངས་སུ། སྤྱི་ལོ་དང་། དབང་ཆོད་། སྤྱི་བ། མཁར་རུ། དཔོན་ཆོད་། ལྷལ་

མཁར། ཨ་སེ། འབྲོང་བ། བཀྲ་ཤིས། སོ་དྲུ་བཅས་ཆོ་སྐོར་བརྩམ་ཡོད་པར་
བཤད།

༡། ལྷ་ཞོལ་མ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༥། འདིའི་
ཁོངས་སུ་སྒོ་རྒྱ་དང་། ཨ་རྩུ་རྒྱལ། གཙོད་པ། རིག་ལྷ་བཅས་ཆོ་སྐོར་བཞི་ཡོད།

༡། ལོ་བ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༡༡།

༢། དཔོན་ཆང་། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ དང་མི་གངས་༤༧༥། ཆོ་
སྐོར་གདའ་ཆང་། རྩོ་གཙང་། ཞོ་རྒྱ། ཞོང་བ།

༣། སུ་རུག་གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ དང་མི་གངས་༡༤༧། རིག་འཛིན།
སྟག་འབུམ་རྒྱལ། འབུག་ཐར་རྒྱལ། དཔལ་བཟང་བཅས་ཆོ་སྐོར་བཞི་ཡོད།

༤། རྟག་རུལ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༥ དང་མི་གངས་༤༤༧།

༥། བན་ཤུལ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥༤ དང་མི་གངས་༥༡༤། བན་
ཤུལ་དཔོན་ཆང་། མདུང་སྒྲིབ། རྒྱ་ར། འབུམ་རྒྱལ། ལ་གྲ། རྩོ་སྐོར། ཞིན་
མཐའ། ལམས་པ། རྟག་ཐ་བཅས་ཆོ་སྐོར་༧ ཡོད།

༦། ལ་གྲ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༡༥༠། སེ་སྐོར།
ཀུན་ནན། དཔོན་ཆ། རུ་མང་། ལ་གྲ་བཅས་རུ་སྐོར་༥ ཡོད།

༧། རུ་མང་། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༧ དང་མི་གངས་༡༥༧། བན་དུ།
ཨ་རྩེ། བན་དེ་བྱམས་བཅས་རུ་སྐོར་གསུམ་ཡོད།

༨། གཡོན་གཞི། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༥༠། བན་
དེ། སྐྱང་འབུམ་ཐར། མགར་རྩེ་བཅས་སོ།

༩། ཞོང་བ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥༥ དང་མི་གངས་༡༡༥། ཡི་དམ།
སྐ་བོ། མཁུན་དོ། ཆོ་རྟོ། ལུ་གྲ་རྒྱལ། དཔོན་ལྷ་བཅས་ཆོ་སྐོར་༦ ཡོད།

གཉིས། ཐར་ཤུལ།

- ༡། ཐར་ཤུལ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༧༧ དང་མི་གངས་༤༥༥།
- ༢། ཅག་པ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ དང་མི་གངས་༩༩༠།
- ༣། ཀ་རྒ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ དང་མི་གངས་༩༩༥།
- ༤། གོང་བ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༠༧།
- ༥། གདའ་ཚང་། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤༧ དང་མི་གངས་༤༩༥།
- ༦། དགེ་རྒྱ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༥༧།
- ༧། བརྩུང་རྒྱ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༥༦།

གསུམ་པ། རུང་ན་སྟོང་ཁྱིམ།

རུང་ན་ནི་མང་ར་རྫོང་གི་ཤར་ཕྱོགས་དང་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཆགས་ཤིང་།
བྱང་མ་རྒྱུ་ལྷོ་མ་རྫོང་ལྷང་ཡངས་འགག་དང་། ཁྱི་ཀ། ཤར་ཁྱི་ཀའི་ཉོ་ཆེ་དང་
ཅིན་ཅེ་ཞང་། ལྷོ་ཁྱུ་ཚང་སྟོང་ཁྱིམ། རུབ་མདོ་ཅེ་ལྷང་བ། བྱང་བྱ་གཞུང་ལྷང་
བ་དང་ཐུ་གེ་ཐང་སོགས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་
རུང་ན་སྟོང་ཁྱིམ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༧༥ དང་མི་གངས་༤༩༥ ཡོད་པར་བཤད།
འདིའི་ཁོངས་སུ་སྟོང་ཁྱིམ་ ༡། ཨ་ལགས་ཨ་ཁྱེས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་ཁྱིམ་
༧༧ དང་མི་གངས་༩༠༧། ཨ་ལགས་ཨ་ཁྱེས་ལ་ནང་གསེས་སྟོང་ཁྱིམ་ (༡) སྟོང་
དུད་ཁྱིམ་༩༧། (༢) མེར་མོ་དུད་ཁྱིམ་༩༥། (༣) ཨ་ནག་དུད་ཁྱིམ་༩༥།
(༤) དཀར་མོ་དུད་ཁྱིམ་༡༥ བཅས་ཡོད། ༢། བཀ་ཐལ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་

དུད་ཁྱིམ་༤༩ དང་མི་གངས་༡༥༥།

༡། རྩོམ་པ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༤ དང་མི་གངས་༡༡༥། འདིའི་
ཁོངས་སུ། (༡)ནག་སྐོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤། (༢)རབ་ཐན་དུད་ཁྱིམ་༡༠། (༣)རྩེའི་
སྐོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠། (༤)དཔོན་ཆང་དུད་ཁྱིམ་༡༩། (༥)ཅོང་སྐོར་དུད་ཁྱིམ་
༡༠། (༦)དམེ་སྐོར་བཅས་ཡོད་འདུག དམེ་སྐོར་གྱི་དུད་ཁྱིམ་མི་གསལ།
༤། བེ་དུ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༡ འདི་ལ་ནང་གསལ་རྩ་སྐོར།
(༡)དཔོན་ཆང་དུད་ཁྱིམ་༡༤། (༢)རྩ་སྐོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡། བེ་དུད་ཁྱིམ་༡༤
བཅས་ཡོད།

༥། རྩོང་ཆོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥།

༦། རྩོ་རྒ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༡ དང་མི་གངས་༡༥༡། འདིའི་
ཁོངས་སུ། (༡)མི་ནག་དུད་ཁྱིམ་༡༥། (༢)ཨ་ལགས་ཆང་དུད་ཁྱིམ་༡༤།
(༣)མེང་ཆེན་དུད་ཁྱིམ་༡༠། (༤)དཔོན་ཆང་དུད་ཁྱིམ་༡༤། (༥)བེ་དུད་
ཁྱིམ་༡༡ བཅས་ཡོད།

༧། རྩ་བཞུག་ཞོལ་མ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥༥ དང་མི་གངས་༥༥༤།

༨། བོན་སྐོར། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༩ དང་མི་གངས་༤༤༤། འདིའི་
ཁོངས་སུ། (༡)ལྷ་ཐར། (༢)གནམ་ཐར། (༣)རྩ་མཚོ། (༤)སྐལ་ཁོ་བཅས་
རྩ་སྐོར་བཞི་ཡོད།

༩། ཆོས་ཚ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༡ དང་མི་གངས་༡༠༥། (༡)མ་ཚོ་
གསོག་སྐོར། (༢)མཚོ་སྤྱོད། (༣)མཁའ་རྒྱེ་བཅས་རྩ་སྐོར་གསུམ་ཡོད།

༡༠། བྲག་རྩེ་སྤྱོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༥ དང་མི་གངས་༤༥༤།
འདིའི་ཁོངས་སུ། (༡)ཐར་བྲུལ། (༢)དཔོན་ཆང་། (༣)རྩོང་སྐོར། (༤)ཤ་
རྒ། (༥)བྲག་བཅས་རྩ་སྐོར་ལྔ་ཡོད།

༡༡། བན་མཆོར། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༡༡༥།
 ༡༢། བྱ་ཁོག་ ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༡༩༤།
 ༡༣། སྤར་སྒྲུལ།(སྤར་ཁམས་)༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༡༤༡།
 ༡༤ འཆོ་ནག་ ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༦༢ དང་མི་གངས་༦༥༡། འདྲིའི་
 ཁོངས་སུ། (༡)དོར། (༢)བ་ལོན་བཅས་སྡེ་ཆོག་གིས་ཡོད་འདུག

བཞི་བ། མང་རྩ་དང་མ་རྩའི་འབབ་རྒྱ།

བྱ་རྩ་དང་། མང་རྩ། མ་རྩ་བཅས་ཀྱི་འབབ་རྒྱ་དེ་རིམ་པ་བཅས་དང་
 གནམ་གཤིས། ཡུར་རྩ་དང་འགྲིམས་འགྲུལ་སོགས་སྤྱོད་པ་བཅས་འདྲིའི་ས་ཆ་ཡིན་
 སྤྱོད་པ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཅན་གཅན་ཆ་དང་བ་ཡན་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་རིགས་
 དང་། ཁ་ཆེ། རྩ་རིགས་འབོར་ཆེན་གནས་སྤོས་ཀྱིས་ས་ཆོད་སྤོག་ནས་ཞིང་
 ས་བཅོས་ཏེ་གནས་གཞིས་ཆགས་པས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༤ ཡས་མས་སུ་སྤྱོད་ཤིང་
 ཞང་དང་། བྱ་རྩའི་སྤྱད་རྒྱ་དུ་སྡེ་མང་ཞང་ཞེས་པ་གཞིས་བཅུགས་པའི་རྒྱང་
 གཞིའི་སྡེ་དང་ལྷའི་བྱ་མདོ་ཞང་བཅུགས་པ་ཡིན་ལ། མང་རྩའི་བར་རྩ་དུ་
 ལོ་བ་ཞང་དང་། མང་རྩའི་སྤྱད་རྒྱ་དུ་མར་ཁུ་ཐང་ཞང་ཞེས་པ་གཞིས་
 བཅུགས་པ་བྱིས་མཉམ་བསྐྱེས་ཀྱིས། ད་ལྷའི་མང་ར་ཞང་བཅུགས། མ་འགམ་
 དུ་དེང་སང་གི་རབ་འོག་ཞང་བཅས་བཅུགས་པ་ནི་ཡུལ་སྡེ་གསར་བ་འདྲིའི་
 འཕེལ་རིམ་ཡིན། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་གྱི་གནས་སྤངས་ནི།

དང་ལོ། རབ་ལོག

༡། ས་ལ་དུད་ཁྱིམ་༩༡།

346 བདེ་སྐྱད་ལ་རྒྱས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲེགས་བཅ་གསུམ་པ།

- ༡། བད་སྐྱད་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༡། རྒྱ་སྐྱད་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། བདེ་ལ་བཞེད་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། སྐྱོ་ལ་བྱུང་བྱིན་༩༩ བཅས་བྱུང་བྱིན་༩༩༩ ཡོད་ཅིང་།

གཉིས་པ། ཡོ་པ།

- ༡། བོ་པ་མདོ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༡། སྐྱོ་ལ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༡། སེ་ལ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། སྐྱོ་ལ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། སྐྱོ་ལ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། སྐྱོ་ལ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། སྐྱོ་ལ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། སྐྱོ་ལ་བྱུང་བྱིན་༩༩།

གསུམ་པ། སྐྱོ་པ་པ།

- ༡། མདོ་པ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༡། མདོ་པ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༡། མདོ་པ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། མདོ་པ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། མདོ་པ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། མདོ་པ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། མདོ་པ་བྱུང་བྱིན་༩༩།
- ༩། མདོ་པ་བྱུང་བྱིན་༩༩།

བཞི་བ། ལོ་བ།

༡། ཏུའུ་ལན་དུད་བྱིམ་༡༥།

༢། ལུང་སྒོང་དུད་བྱིམ་༡༥།

༣། ལོ་བ་གོང་མ་དུད་བྱིམ་༡༠།

༤། ལོ་བ་ཞོལ་མ་དུད་བྱིམ་༡༥།

༥། མཚོད་རྟེན་ཐང་དུད་བྱིམ་༡༠།

༦། བ་རན་དུད་བྱིམ་༥༡།

༧། ཁང་གཞོང་དུད་བྱིམ་༡༡ བཅས་བསྡེམས་དུད་བྱིམ་༡༤༠ ཡོད།

ལྔ་བ། མར་ཁུ་ཐང་ཞུང་།

༡། ཐོ་ལེ་དུད་བྱིམ་༥༡།

༢། ལུང་སྒོང་དུད་བྱིམ་༡༥།

༣། སྒོ་ར་དུད་བྱིམ་༡༡།

༤། མར་ཁུ་ཐང་དུད་བྱིམ་༡༡།

༥། གོ་ར་མདོ་དུད་བྱིམ་༡༡།

༦། རབ་ཀན་དུད་བྱིམ་༡༤།

༧། ཁུ་རྩོད་དུད་བྱིམ་༥༧།

༨། གོ་དམར་དུད་བྱིམ་༡༡ བཅས་བསྡེམས་པས་དུད་བྱིམ་༡༤༧༡ ཡོད།

གད་པ་སུམ་མདོ་(སུན་ཏེ།)ཚྲོང་ གི་སྡེ་ཚོ་ཁག

གཅིག ཡི་རོགས་སྡོང་བྱིས།

ཡི་རོགས་སྡོང་བྱིས་ཏུ་གྲགས་པ་ནི་དེང་སང་གི་གད་པ་སུམ་མདོ་
(སུན་ཏེ།)ཚྲོང་གི་ཤར་སྡེ་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་མ་སྡེ་སོགས་ཚྲོང་གི་ནིན་མཐའ་
དང་། ཤར་བྱང་ཆེ་ཁོག་ཚྲོང་དོར་ཚོ་བ། སྡེ་མ་ཚུ་དང་མགོ་ལོག་མ་ཆེན་ཚྲོང་
གི་ཁ་སྐོད་ཏུ་གནས། རྒྱབ་ཏང་ངའི་ཤ་བྲང་ཚོ་བ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། རྒྱ་ཚུ་དང་
གཙང་དགོན་པའི་ལྷ་སྡེ་མཐའ་བ་སོགས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན།

དེང་རབས་རྒྱུ་ཡིག་ཚང་གི་བཤད་སྟོན་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་
རྗེས་སུ་ཡི་རོགས་ཚོ་བ་དང་གཙང་ལྷ་སྡེ་སོགས་དེང་སང་གི་སུན་ཏེ་ཚྲོང་དོ་པེ་

ཞང་གི་ཁོངས་སུ་བཅད་བཞོས་བྱས་པ་ལས། སྐར་བྱང་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཡི་དོགས་
འདི་ཉང་ངའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་རབས་བཤད་རྒྱ་མེད།

ཡི་དོགས་ཅེས་པའི་མིང་གི་གོ་དོན་ནི། འབྲི་གྲང་སྐྱོབ་པ་འཛིག་ཉེན་
མགོན་པོས་རིན་ཆེན་བཟང་བོ་དང་། ཅོང་ཁའི་དོར་བཟང་། ཆོ་བཞིའི་དགོ་
བསྟེན། ཡུལ་སྐྱོང་དཔལ་བཟང་སོགས་བྱ་སྟོབ་སྟོར་ཞིག་གི་འབྲི་གྲང་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་མདོ་སྦྱད་དུ་སྟེལ་བྱིར་མངགས་ཤིང་། དེ་དག་ལས་ཡུལ་
སྐྱོང་དཔལ་བཟང་གིས་བྱིས་ཐབ་བཟུང་བ་ལ་སྐས་ཨ་མ་ཐུ་བྱ་བ་བྱང་ཞིང་། ཨ་
མ་ཐུས་ཉོར་མོ་ཞིག་ཁབ་དུ་བཞེས་པ་ལ་སྐས་ཤིག་བྱང་བ་བཅས་སྐབས། གཡུ་
མདོག་གི་རལ་བ་མཆིས་པས་ཡི་དོགས་ཐོགས་ཟེར་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་
འགའ་ཞིག་དུ་ཡི་དོག་དང་ཡི་དོགས་བྲིས་འདུག་པའང་མཐོང་བས་མཐའ་
གཅིག་དུ་མ་ངེས་ཀྱང་། དེང་རབས་བྱིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་པལ་ཆེར་བྱིས་
གོ་དོན་ཟབ་པའི་མིང་ཆོག་དྲག་འདེམས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་འདིས། ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་བཞེན་རས་དངོས་གནས་ལ་དོ་ཕོག་གཏོང་མི་སྲིད་པ་མིན་པས་དཔུང་པར་
མཛོད།

ཡི་དོགས་འདིའི་མཆེད་ཁུངས་གཙོ་བོ་རེབ་གོང་གི་གཞན་པོ་ཁག་
གསུམ་དུ་གྲགས་པ་ཨ་གྲོང་དང་། ཆོ་བཞི། ཡི་དོགས་གི་རྒྱུད་པ་ལས་མཆེད་
པར་འདོད་ཀྱིན་ཡོད་སྟབས། ཡི་དོགས་གི་ཐོག་མའི་བྱང་རིམ་གཙོ་བོ་རེབ་
གོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་བཤད་བྱེད་རྒྱ་མིན། རེབ་གོང་
ནས་གཙང་དུ་མཆེད་རྒྱལ་ནི། རིམ་གྱིས་རེབ་གོང་ཕྱོགས་སུ་ཡི་དོགས་གི་རྒྱུད་
པ་འཕེལ་ཉེ་རོང་འབྲོག་གི་སྡེ་ཆོ་གཉིས་བྱང་ཞིང་། དེ་དག་ལས་ཡི་དོགས་ཨ་
མཆོད་ཆང་སོགས་རོང་དུ་བསྐྱད་པ་དང་། གཞན་དུ་དེ་མཆོད་རེ་ཆེ་ཁོག་
དང་། མཐའ་སྐྱུག་ཟངས་ང་མ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་འབྲོག་ལས་གཉེར། རབ་

བྱུང་བརྩུག་ཞེས་པའི་མཐུག་ཅམ་ལ་རེབ་གོང་དུ་སྒྲ་མ་དུག་རམས་པ་བྱ་བའི་
སྐྱེགས་པ་ཞིག་བྱུང་བས་སྡེ་ཆོའི་བྲིད་དེ་ཆེ་འདུས་རི་དང་། ཀོ་སྒྲིབ། རྩོ་ཆེ། རྩོ་
ཆུང་། འོ་མ་བུ། མ་སྒྲིབ། སྡེ་ཁོག་སོགས་སུ་འབྲེག་ལས་གཉེར་ནས་བསྐྱད་
པ་འཕེལ་ཏེ་ཡི་དོགས་བརྒྱ་ཆེན་དུ་འབོད་པར་གྲགས།

ཡང་མཐའ་སྒྲིག་བྱངས་ང་མ་ནས་འོངས་པ་ལ་ཡི་དོགས་བྱངས་མ་
དང་། བྱངས་ངའི་རི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བ་ལ་ཡི་དོགས་རྒྱབ་མ་ཞེས་པའི་
ཆོ་ཁག་ཆེན་པོ་གཉིས་ཆགས་ཤིང་། ཕྱིས་ཆེ་ཁོག་ཕྱོགས་སུ་སྡོད་པའི་ཡི་དོགས་
པ་ནམས་ལ་ཏོར་ཡི་དོགས་གམ། ཡི་དོགས་ཞོལ་མ་དང་། རོང་པོ་རེབ་གོང་
དུ་སྡོད་པ་ལ་ཡི་དོགས་ཨ་མ་ཆེད་ཆང་ངམ། སོག་རུ་གཡུ་རྟོག་རྒྱལ་རོང་འབར་
ཁམས་ཕྱོགས་སུ་གྲུས་པ་ལ་ཡི་དོགས་དམར་སེར། ས་གོ་སྒྲིབ་ཕྱོགས་སུ་མཆེད་
ནས་ཆགས་པ་ལ་ཡི་དོགས་གོང་མའམ། གཙང་ཡི་དོགས་དུ་གྲགས་པ་སྡེ་ཡི་
དོགས་གི་རྒྱད་པ་དག་ཡུལ་ཡུང་དུ་མར་གྲུས་ཏེ་ཡི་དོགས་དུ་གྲགས་པ་སོགས་
ཡུལ་མིའི་ངག་རྒྱན་དུ་ཡོད་འདུག་གོ།

སྐབས་བབ་ཀྱི་འཆད་བྱ་གཙོ་བོ་གཙང་ཡི་དོགས་པ་ནམས་ནི་སོག་པོ་
ཆིང་ཁང་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག་གི་དབུ་སྒྲར་བཀྱར་བ་རེབ་གོང་སྐྱེགས་
པ་དུག་རམས་པས་སྐད་པོན་སྐྱེགས་མའི་ཚུལ་གྱིས་སྡེ་ཆོའི་བརྒྱངས་པར་གྲགས།

གཙང་ཡི་དོགས་དང་། གཙང་ཨ་རིག་ གཙང་མགར་ཆེ་ནམས་ཀྱི་
མིང་ཟུར་གཙང་སྐྱ་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། སྡེ་ཆོ་དེ་དག་གཙང་པཎ་ཏི་ཏ་སྐྱ་
ཕྱིང་གསུམ་པའི་ལྷ་འབངས་སུ་གྱུར་པ་ནས་བདག་པོའི་མིང་སྡེ་འབངས་ལ་
སོགས་པར་སྤང་ཞིང་། ཕྱིས་གཙང་པཎ་ཏི་ཏ་སྐྱ་ཕྱིང་ལྷ་བའི་སྐབས་སུ་ཡི་
དོགས་འཆམ་སྐོར་དང་། ཨ་རིག་ངོས་མའི་རུ་སྡེ་འགའ་ཞིག་མ་སྒྲིབ་སྡེ་ཁོག་
ཕྱོགས་སུ་གནས་སྡོས་པ་ལ་གཙང་ལྷ་སྡེ་སོགས་པར་གྲགས། རུ་སྡེ་འདི་དག་

གིས་གཙང་པའ་ཁྱིེ་ཏ་དང་ཁོང་གི་དགོན་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱལ་ས་ཆེན་ཞུས་
པ་བརྒྱད་ནས་ལྷ་སྟེ་ནང་མར་གྱུར་པར་བཤད།

གཙང་པའ་ཁྱིེ་ཏ་ལ་སོག་པོའི་ཕང་གིས་བཀྱར་བཅོས་ཆེ་སྟབས། ཡི་
ངོགས་ལྷ་འབྲུམ་སྟག་རྒྱལ་དང་། རྒྱ་ཆུན་བསོད་སྟོ་སོགས་ཡི་ངོགས་ཆོ་བ་
གནས་སྟོན་བྱས་དུས་མ་ཚུའི་ལྷ་རྒྱུད་ཀྱི་སོག་པོ་ཆེན་ཕང་གིས་རང་གི་མངའ་
ཁོངས་སུ་སྟོན་ཡུལ་སྤྲད་པ་དང་། ལོ་རེར་དུད་ཆང་སྤྲུལ་ཅུ་རེར་ཁྲལ་ཁྲུ་ལག་
ཅ་ནས་མེད་པར་བཅོས།

ཡི་ངོགས་གི་སྤྲ་དཔོན་སྟག་མ་གཙང་པའ་ཁྱིེ་ཏ་ཡིན་སྟབས་འདིའི་
ལོ་རྒྱུས་ནས་སྤྱིར་བཏགས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་༡༥ ནང་གཙང་ནགས་མ་ནས་
འབྲུངས་པ་གཙང་དགེ་བྱ་བ་བཀྱ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་དགེ་བཤེས་ཐོན་ཅིང་། ལྷ་
མོ་ཆོས་སྦྱང་དུ་འགོ་བའི་སྟན་གྲགས་ཅན་དེ་བྱོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱལ་སྤྱི་
བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༥ ལོར་གཙང་ཨ་རིག་དུ་འབྲུངས། ཐོག་མར་
རོང་བོ་དགོན་ཆེན་ནས་ནམ་འབྲེལ་དང་། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་མེར་བྱས་
སུ་སྟོན་གཉེར་གནང་། པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོགས་བཞུགས་ཐོག་གདན་ས་
གསུམ་ན་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་མངའ་རིས་དགེ་བཤེས་ཐོགས་མེད་དང་ནམ་
འབྲེལ་ཆོགས་སྤྱིར་གནང་ནས་དགེ་བཤེས་རིགས་པས་ཆར་བཅད་པས་སྟན་
གྲགས་རྒྱས་ཤིང་། པའ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་གསོལ་བསྟགས་
བརྗོད་ཏེ་ཅང་ཆེ། དེས་ན་གཙང་པའ་ཁྱིེ་ཏ་ཐོགས་དོན་གྱུང་འདི་འདྲ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་སྟུག། སྤྱི་ལོ་༡༢༤༩ ལོར་སོག་པོ་ཆེན་ཕང་རྩྭ་རྒྱུ་པ་ལམ་
རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཁྱི་སྟོན་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་གཙང་པའ་
ཁྱིེ་ཏ་འདི་བ་གདན་འདེན་ཞུས་པས་མདོ་སྤྲད་དུ་ཕེབས། གཙང་ཨ་རིག་པ་
ནམས་ཀྱིས་དགོན་ཆེན་སྤྲུལ་གསའི་སྤྱལ་མ་དང་། ཆེན་ཕང་གིས་སྤྱིན་བདག་

བྱེད་རྒྱ་ཁས་ལེན་ཞུས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་
ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་གོ་སྤྱི་བཅས་པའི་སར་གཙང་དགོན་པ་བཏབ།

ཆོས་སྦྱོང་གི་ལུང་བསྟན་ལྟར་གཙང་དགོན་པའི་ལས་སྡེ་དང་། སོག་
པོ་ཕང་བཅས་ཀྱིས་ལྷ་ཚུགས་བརྒྱབ་ནས་དགོན་མགོ་ཀྱན་མཁུན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་ལ་ཕུལ། སྐྱབ་གཞི་མོ་སྐས་དྲུག་དྲུག་དགོན་ས་སྤོར་རྒྱ་ཀྱན་
མཁུན་གྱིས་གསུངས་པ་ལ་ཡུལ་མིས་འདོད་པ་མ་བྱུང་བས། རྒྱུད་པ་སྤོབ་ཟུར་
དགོན་མཆོག་བདེ་ཆེན་ཁྲིར་བསྐྱོས།

དེའི་ཡང་སྤྱིད་ལ་དོགས་གནས་གཉིས་བྱུང་ནས་ཕང་གི་འོག་རོང་པོ་
ཤ་བི་ནར་དུ་འཁྲུངས་པ་ངོས་འཛིན་གྱིས་དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་སེར་བྱེས་ལྷ་
རམས་པ་བྱུང་ཡང་། རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་མ་འགྱངས་པར་འདས་པས།
མགོ་ལོག་ཡོལ་སྟག་སྤྱིང་རྒྱལ་འབྲུམ་གྱི་བུ་ལོ་སུམ་ཅུར་སྤེབས་པ་ཞིག་གདན་
སར་བཀོད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཕེབས་སྐབས་སྤྱི་འབྲུམ་དུ་མཇུག་བཅར་
ཞུས་པས། བསྐྱེད་པ་བརྗོད་གཟིགས་གསལ་དང་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱིས་མགོ་ལོག་
འདུལ་རྒྱལ་རེ་མ་ཞེས་པའི་བཀའ་ལླང་ཐོག་དུ་ཁེལ་བར་བཤད། དེ་ནས་བཟུང་
གཙང་པཎ་ཁྱིམ་ཉེ་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་གཉིས་བྱུང་བར་སྤྱོད། དེའི་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་མགོ་ལོག་དབང་
མདར་འཁྲུངས། རོང་པོ་ཤ་བི་ནར་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཡང་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་བཟང་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོ་སྤོན་ཨ་རིག་བེ་དུ་དཔལ་འབྲུམ་རྒྱལ་གྱི་སྐས་སུ་འཁྲུངས།
དེའི་ཡང་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་རིག་ནགས་ཆང་དུ་འཁྲུངས་པ་སོགས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་
དུ་བཤད་ཅིང་། གཙང་པཎ་ཁྱིམ་ཉེ་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་མཆོ་སྤོན་མཆོ་སྤོན་མཆོ་སྤོན་ཆོས་ཀྱི་
ཉེ་མ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཡི་ངོགས་སྤྱི་ལོ་པོ་རི་ཞེས་པར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་
༡༩ ཐོག་ཟི་ལིང་དུ་མྱ་སྤྱོད་གིས་ཟི་ལིང་གི་གཙོ་འགན་ཁུར་བ་ལ་འཆམས་
འདྲིར་ཕེབས་པས། མྱ་སྤྱོད་གིས་ཁྲལ་ཁྲལ་ཁྲལ་ཁྲལ་ཡང་དུ་བཏང་བའི་བཀའ་

ཐམ་དང་ཡི་གེ་སྟེང་།

སྟོལ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ལྷ་ས་ཕུ་ཐང་སོག་པོ་ཕྱགས་སུ་ལྟ་སྐོར་ལ་སླེབས་སྐབས་
གཙང་དགོན་པར་ཡོང་སྟེ། སྐབས་དེར་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་སོགས་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱེད་
དགོས་པའི་སྐྱལ་མ་དང་། མགོ་ལོག་དང་ལྷ་ས་ཕུ་ཐང་གི་ཁྱེད་དོན་བཤད་པར་
བསྐྱེད་བཞུགས་བཞུགས། ཡིའུ་ཅི་ལྷ་སྐྱ་བུ་ལིན་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་སྐྱེད་པའི་
དང་འུ་ལག་ཆག་ཡང་བཏང་། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་ཉེས་གཙང་པའི་རྟེན་སོག་
པོ་མང་ཆང་ལ་འཆམས་འདྲིར་ཐེབས་ཤིང་། ལོ་དེའི་ཟླ་༥ པར་མང་འཁོར་
བཅས་གཙང་པའི་རྟེན་ལ་མངའ་དུ་བྱིན་ཏེ་སྐབས་དེར་ཐུགས་མཐུན་བྱུང་། སྐབས་
དེར་ཐུག་མཛོད་ཀྱིས་རྒྱ་ཆུ་ཞབས་དུང་སོགས་གཙང་པའི་རྟེན་འཛིན་དུ་བྱེད་
མངགས་ནས། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་བ་དབུས་ནས་བྱིར་ཐེབས་ཆེབས་རགས་ཐོག་
དུལ་རྩ་དང་གཙང་ལྷ་སྟེང་ཁྱེད་འགྲིག་རྒྱུའི་གཟུ་ཆེངས་བཞག་ སྟོལ་ལོ་༡༩༩༥
ལོར་ལྷ་ས་ཕུ་ཐང་གིས་གཙང་པའི་རྟེན་ལ་མཆོད་ལྷ་ཕྱགས་ཀྱི་སོག་པོའི་ཆེན་མང་
མདའ་ཆུ་ལ་ཡོང་སྟེ་དམར་དམག་ལ་འགོག་ཚྏ་བྱེད་དགོས་པའི་བསྐྱལ་མ་
བྱས་སྐབས། གཙང་པའི་རྟེན་སྐྱེད་ལྷ་བ་དམག་སྟོལ་ལོ་༡༩༩༥

སྟོལ་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ལྷ་ས་ཕུ་ཐང་གིས་གཙང་དགོན་པ་དང་ལྷ་སྟེང་གཞིས་
ལ་རྟ་བརྒྱ་ཐམ་པའི་ཁྱལ་བཀའ་སྐབས། གཙང་པའི་རྟེན་སྐབས་ལྷ་སྟེང་གཞིས་
ཞེ་ཡིས་ཁྱལ་སྟེར་མི་དགོས་པའི་ཁ་ཆོག་ཡིག་བཞག་ཡོད་གསུངས་ནས་མ་སྟེང་
པས། ལྷ་ས་ཕུ་ཐང་དང་གཙང་པའི་རྟེན་འཛིན་བར་འགལ་བྱུང་མགོ་བཅམས།
སྟོལ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེད་ལྷ་བ་དབུས་ནས་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་
སྐབས། གཙང་པའི་རྟེན་འཛིན་བཀའ་བཀོད་ལྟར། ཡི་ངོགས་སྟོང་བྱིན་དང་།
གཙང་ཨ་རིག་གཙང་ལྷ་སྟེང་། མགར་ཅེ་ཆོ་བ་བཅས་དུད་བྱིན་སྟོང་གི་དམག་
རུ་བསྐྱེད་ཏེ། དབྱིས་མེ་ཏོག་ཐང་དུ་ཐེབས་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ། ཕྱགས་གཞིས་

ཀྱི་སྐྱེ་མ་ནམ་གཤིས་སྤྱགས་འཕྲད་ཀྱིས་དངུལ་རྩ་དང་གཙང་སྡེ་ཞི་འབྲིག་གོས་
 ཆོད་བཞག་སྟེ། སྤར་སྐྱ་བྲང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཐོག་གཙང་ཕྱོགས་ནས་བསད་མས་
 འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པ་ལ་སྟོང་འཇལ་མི་དགོས་རྒྱ་དང་། དེའི་ཆབ་དུ་གཙང་
 ལྷ་སྡེ་དང་ཡི་དོགས་གཤིས་ཀྱིས་སྐྱ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་སྒྲོན་ལམ་སྦྱིན་
 བདག་བྱེད་རྒྱ་བྱས་པར་མ་ཟད། དངུལ་རྩ་དང་གཙང་སྡེའི་མི་བྲག་ཆོད་པོན་
 རྣམས་དང་། ཕྱག་མཛོད་བཅས་ལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དབང་བསྐྱར་
 ཏེ་མནའ་བསྐྱེལ་དམ་བཞག་བྱེད་བརུག་པར་བཤད།

ལྷ་པུ་སྤང་གིས་སྐྱ་བྲང་དགོན་པའི་དཔུང་ཤུགས་མཆོ་སྒྲོན་སྟེ་ཕྱོགས་
 གུ་བྱབ་བཞེན་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་པས། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་ལྷ་པུ་སྤང་གིས་
 ཆབ་ཆར་སྟོད་པའི་དམག་དཔོན་མ་མེ་ཁྱིན་དམག་བྲལ་རུ་དང་བཅས་གཙང་
 དགོན་པར་བཏང་ནས། གཙང་པའ་རྟེ་ཏ་ཟེ་ཡིང་དུ་བཅར་དགོས་པའི་བཀའ་
 བཅ། གཙང་པའ་རྟེ་ཏ་ས་ལེགས་སྦྱེས་དང་བཅས་སྐྱ་ཆབ་ཟེ་ཡིང་དུ་མངགས་
 ཏེ། ལྷ་པུ་སྤང་གི་གནས་བབ་རྟོག་དཔྱད་བྱས། ཡིན་ཡང་ལྷ་པུ་སྤང་གིས་ཕུ་
 མཐུད་གཙང་པའ་རྟེ་ཏ་སྐྱ་དངོས་སུ་ཟེ་ཡིང་དུ་བཅར་དགོས་པའི་བཅན་
 བཀའ་བསྐྱར་མ་བཏང་། གནས་ཚུལ་དེའི་ཁྱེན་གྱིས་གཙང་པའ་རྟེ་ཏ་དོགས་
 པ་ཆེ་རུ་བྱིན་ཏེ། གཙང་ལྷ་སྡེ་དང་། ཡི་དོགས་གི་ཆོད་པོན། དགོན་ལས་སྡེ་
 བཅས་སྐྱ་ཁེར་དཔོན་རིགས་རྣམས་དང་གོས་བྱས་མཐར། ཁོང་གིས་སྐྱ་སྒྲིག་
 ལ་མ་འདྲེམ་པར་ཟེ་ཡིང་དུ་ཕེབས་རྒྱའི་བཛུ་ལན་བཏང་། གཙང་པའ་རྟེ་ཏ་
 ཕེབས་ཐོན་གནང་མ་ཐག་གཙང་དགོན་ངག་དབང་སོགས་མི་མང་པོས་ལྷ་
 པུ་སྤང་ལ་བྲག་པོའི་གཡུལ་འཐབ་བྱ་རྒྱའི་སེམས་ཐག་བཅད་ཀྱང་། ལོ་དེའི་
 ཏོར་ལྷ་༡ ཆོས་༡༩ ཉིན། གཙང་དགོན་པ་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཛོགས་བཞེན་
 པའི་སྐབས་སུ། ལྷ་མིས་ཁྱིན་ཞེས་པས་འཇབ་དམག་བརྒྱབ་སྟེ་མི་གངས་ལྷ་

བཅུ་དམར་གསོད་བྱས་ཤིང་། རྩུ་དངོས་འབོར་ཆེན་བཙོམ་འཕྲོག་བྱས།

དེའི་རྒྱུན་གྱིས་གཙང་པའ་ཉི་ཏམ་གཙང་དགོན་པའི་གྲ་བ་དང་། ཡི་
 རོགས་ཆོ་བའི་དྲུད་བྱིམ་ཆེག་སྟོང་ལྷག་ཁྲིད་ནས་མ་ཆུ་བཀལ་བའོད་གྱིས་ཨ་
 མང་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཉེན་བྱོལ་བྱས་ཀྱང་། ལྷ་པུ་སྤང་གིས་གནས་ཚུལ་ཤེས་
 ཉོགས་བྱུང་སྟེ་དམག་དཔོན་ལྷ་ཉེ་མིན་གྱིས་སྟེ་ཁྲིད་པའི་ཉ་དམག་རུ་ཁག་
 བཏང་། ཉོར་ལྷ་༡ ཆོས་༡༧ ཉེན་ལྷ་ཉེ་མིན་གྱིས་རྩིས་ཟིན་ཉེ། ཡི་རོགས་ཆོ་
 བ་དང་། གཙང་ལྷ་སྟེ། མགར་ཅེ་ཆོ་བ་བཙས་གྱིས་ལྷ་དམག་དང་དམར་
 འཛིང་གིས་མ་ཆུའི་ལྷ་རོས་ཨ་སྟོད་ནས་ལྷ་དམག་མི་༡༠༠ ལྷག་བསད།

ཡིན་ནའང་ལྷ་དམག་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བཞོས་ཉེ་མ་ཆུ་བཀལ་ཅིང་།
 གཙང་དགོན་པའི་བུན་ཁང་ངག་དབང་། ཆོ་དཔོན་ངག་དབང་། རྫོ་སྐལ།
 ཅེ་ལྷ་མགོན་བཙས་མི་གངས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་དམར་གསོད་བྱས་ཤིང་། མི་
 གངས་གཉིས་བརྒྱ་གསོན་བཟུང་བྱས། གཙང་པའ་ཉི་ཏམ་མི་སྣ་བཏང་སྟེ་
 དགོན་པར་དམག་འདྲེན་གཉེ་པོ་ལྷ་སྤྱིས་ཁྲིན་བསད་དེ། གྲ་བ་སྟོར་ཞིག་ཁྲིད་
 བས་མ་ཆུའི་དབུལ་རུའི་ཕྱོགས་སུ་ཉེན་གཡོལ་དུ་ཕེབས། ལྷ་དམག་གིས་ལམ་
 བར་དུ་བོད་ཀྱི་རྩུ་དངོས་འཕྲོག་བཙོམ་དང་། མི་སེར་གསོད་མས་འབོར་ཆེན་
 བྱས་པས་ཡི་རོགས་ཆོ་བའི་དྲུད་བྱིམ་བརྒྱ་ལྷག་དང་། མགར་ཅེ་ཆོ་བའི་མི་
 གངས་གཉིས་སྟོང་ལྷག་ལ་མི་རྒྱ་གཉིས་ཐད་ནས་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་སོག་གཙང་
 ཨ་རིག་ཆོ་བ་མ་ཆུའི་ལྷ་ཕྱོགས་སུ་སོག་པོ་ཆེན་མང་ལ་སྐབས་བཙོལ་བྱེད་དུ་
 སོང་ཞིང་། ཡི་རོགས་ཆོ་བ་དང་། གཙང་ལྷ་སྟེ་གཉིས་ཕྱོགས་བཞིར་བྲོས་བྱོལ་
 བྱས།

ད་དུང་ལུ་མཐུད་ནས་ལྷ་དམག་གིས་གཙང་དགོན་པ་ཆེག་མེད་དུ་
 གཏོང་ཅིས་བྱེད་སྐབས། ཡི་རོགས་དཔོན་པོ་རྒྱ་ལྷེས་མི་སེར་བརྒྱ་ལྷག་ཁྲིད་

ནས་གཙང་དགོན་པ་སྐྱུང་སྐྱོབ་བྱས། མ་ལྟོའི་སོག་པོ་ཆེན་མང་ཀྱན་དགའ་
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་མ་ཡུམ་ལྷ་འཛོམས། གཙང་དགོན་པ་ནི་སོག་པོའི་ཆེན་མང་
 གི་དགོན་པ་ཡིན་པས། ཅ་གཏོར་བྱེད་མི་ཆོག་ཅེས་ལྷ་སྐྱུང་ཅར་ཕོ་ཉ་
 མངགས་པས། ལྷ་སྐྱུང་གིས་དགོན་པ་མི་གཏོར་བ་དང་། གཙང་པཎ་ཏི་
 ཏ་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཆོག་པ། ཡི་དགས་ཆོ་བ་དང་གཙང་ལྷ་སྡེའི་མི་མེར་
 ཡུལ་གཞན་དུ་ཐོར་བ་ནམས་ཕྱིར་རང་ཡུལ་ལ་ལོག་སྟེ་སྟོན་གྱི་ཚུ་ས་ནས་
 ཕྱགས་སྐྱོང་ཆོག་པ་བྱས། ཡིན་ནའང་ཡི་དགས་ཆོ་བ་དང་། གཙང་ལྷ་སྡེ།
 གཙང་དགོན་པ་བཅས་ལྷ་སྐྱུང་གིས་རྩ་རྒྱ་དགོན་པ་ན་བརྩུགས་པའི་ཐུན་
 ཏེ་རྩེ་ཞེས་པའི་ཁོངས་སུ་བརྩུག་ ཡི་དགས་དཔོན་པོ་རྒྱེས་ཆ་རྒྱུན་དེ་ངོས་
 ལེན་བྱས་སྟབས། ལྷ་སྐྱུང་མགུ་སྟེ་རྒྱ་སྟེ་ཡི་དགས་ཆོ་བའི་སྟོང་དཔོན་དུ་
 བསྐྱོས།

སྟེ་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ལྷ་སྐྱུང་གིས་འཕྲོག་བཅོམ་དང་བསད་གདུབ་ལ་
 ང་བ་བྱས་པས། ཡི་དགས་དང་། གཙང་ལྷ་སྡེ། མགར་ཚེ་བཅས་སྡེ་ཆོ་ལ་ཉམས་
 ཉེས་ཆེ་ཞིང་། དགོན་པའི་གྲ་བ་༡༡༠༠ དང་། ཡི་དགས་ཆོ་བའི་མི་གྲངས་
 ༡༠༠ ལྷག་རི་ཉུང་དུ་སོང་། དཔོན་རྒྱ་སྟེ་གྲངས་པའི་རྩིས་སུ་ཡི་དགས་སྟོང་
 བྱིས་ཐོར་བས། སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཡི་དགས་སྟོང་བྱིས་གྱི་ཤུལ་དུ་དུད་བྱིས་
 ༡༠༥ ལས་མེད་པར་བཤད།

ཡི་དགས་གི་ནང་དུ་སྐྱགས་པ་དུག་རམས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་རྒྱད་པ་
 འདྲིན་མཁན་ཨ་མགོན་དང་། ཟངས་ངའི་ཡི་དམ། རྟིས་ཆང་བན་ལེ་སོགས་
 བྱིས་སྐྱགས་པ་མང་རབས་བྱུང་ཞིང་། སྐྱགས་ཁང་འདིས་ལོ་རེ་བཞིན་གཙང་
 དགོན་པར་ཞབས་བརྟན་སྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞབས་བརྟན་སྐྱགས་ཁང་
 ཞིག་དུ་ཐུར་པར་བཤད།

- ༡། དཀྱིལ་འཁོར། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠།
༡། ཟངས་ང་མ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡།

གཉིས་པ། གཙང་ལྷ་སྒྲིང་མཐའ་བ།

གོང་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཡི་ངོགས་དང་གཙང་ལྷ་སྒྲིང་
སོགས་དཀྱིལ་གཅིག་དུ་བཤད་སྟབས། འདིར་གཙང་ལྷ་སྒྲིང་སྐོར་དམིགས་
བསལ་བ་ལོགས་སུ་འཆད་རྒྱ་མེད་ཅིང་། གཙང་དགོན་པ་ནི་ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་
བཏབ་ཅིང་། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་མ་ཚུའི་ལྷོ་ཕྱོགས་མདའ་ཚན་པའི་དམག་དཔོན་
དབང་ཤལ་གྱིས་གཙང་པའ་རྒྱ་ཁྱིམ་དུད་ཁྱིམ་བདུན་ལུ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༠༨
ལོར་མ་ཚུའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སོག་པོའི་ཆེན་མང་གིས་གཙང་ཨ་རིག་དང་གཙང་
སྐད་མའི་དུད་ཁྱིམ་༤༠ ལུ། སྒོན་གྱི་གཙང་ཨ་རིག་ཆོ་བའི་རྩ་ས་ཕྱོགས་
གཅིག་གཙང་ལྷ་སྒྲིང་འབྲོག་རུ་འཛིན་སར་གྱུར་པ་བརྒྱད་ནས། གཙང་གཙང་
པའ་རྒྱ་ཁྱིམ་གཙང་ལྷ་སྒྲིང་མགོ་དཔོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། སྐབས་དེའི་གཙང་ལྷ་
སྒྲིང་ཁོངས་སུ།

༡། གྱུར་རྒྱ། ༡། ཏ་ལོ། ༡། སྐར་སྐོར་བཅས་སྒྲིང་གསུམ་ཡོད།

ཟ࿃་ལོའི་དུས་རབས་ནི་ཤུ་བའི་སྟོད་དུ་ལྷ་ཇག་གིས་བརྒྱས་གཅོས་རྒྱན་
ཀྱིས། སྒྲིང་ཆོ་རྒྱལ་གསལ་ཁག་ཅིག་དུས་ཟིང་ལ་གཡོལ་བ་སོགས་གཙང་དགོན་
པར་མགོ་བཏགས་ཞུས་པ་དཔེར་ན། ཟ࿃་ལོ་༡༩༠༨ ལོར་རུ་ངན་སྐལ་ལྷན་གྱིས་
དུད་ཁྱིམ་༡༠ ཁྱིད་ནས་གཙང་དགོན་པར་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འོངས་པ་དང་།
ཟ࿃་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་ཡི་ངོགས་ཆོ་བའི་ཀ་རྒྱ། བྲག་དམར། དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་
དུད་ཁྱིམ་༤༠ ལྷག་གཙང་ལྷ་སྒྲིང་ནང་ཞུགས་པ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༡༤ ལོར་མགོ་ལོག་

དུད་ཁྱིམ་༡༥༠ གཙང་ལྷ་སྡེའི་ཆོ་བའི་ནང་ཞུགས། གྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་མགོ་
ལོག་དམེ་ཆང་གི་དུད་ཁྱིམ་ཁ་ཤས་གཙང་པའ་རྟེན་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་ཞུས་པ་
ལྟ་བུ་ཡིན། གཙང་དགོན་པར་སྐྱབས་བཅོལ་ཞུ་མཁན་གྱི་སྡེ་ཆོ་མང་བོ་གཅིག་
རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་བསྐྱབས་པ་དེས། གཙང་ལྷ་སྡེ་དང་མཐའ་བ་གཉིས་སྡེ་
ཆོ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན།

གྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ལྷ་པུ་རྒྱང་གིས་གཏོར་བཅོམ་བྱས་པ་ནས་རུ་སྡེ་
འཕོར་མགོ་བཙུམས་ཏེ། གྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་གཙང་ལྷ་སྡེ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༥༩ ཅམ་
ལས་མེད། གྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་གཙང་ལྷ་སྡེའི་ཆོ་བ་ཁ་ཤས་མགོ་ལོག་མ་ཆེན་
རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་བཅད་ཅིང་། ཁ་ཤས་མ་ལྟོ་སོག་རིགས་རང་སྦྱོང་རྫོང་གི་
ཁོངས་སུ་བཅད་འདུག གཙང་དགོན་པའི་མཐའ་བ་ལ་གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༩༩ ཡོད།

གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་གཙང་པའ་རྟེན་སྐྱོ་སྡེ་དང་བྱག་པ་མགོ་ལོག་ཨ་སྦྱོང་
དུ་འཁྱུངས་ཤིང་། གྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་ཁྲི་གསལ་བྱས། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་བ་བྱང་
མི་རིགས་སློབ་གྲ་ཆེན་མོར་སློབ་གཉེར་དང་། གྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་མཆོ་སྟོ་ཁྲུལ་
སྲིད་གོས་ཀྱི་དྲུང་གཞོན། གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་མཆོ་སྟོ་ཁྲིང་ཆེན་སྲིད་གོས་ཀྱི་
འཐུས་མིར་བདམས། གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་མཆོ་སྟོ་ཁྲུལ་ནང་བསྐྱན་མཐུན་ཆོགས་
ཀྱི་དྲུང་གཞོན་དང་། མཆོ་སྟོ་ཁྲིང་ཆེན་ནང་བསྐྱན་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ལས་
འདོན་པ། གྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་མཆོ་སྟོ་ཁྲུལ་དམངས་ཆེན་རྒྱན་ལས་ཀྱི་འགན་
འདོན་གཞོན་པ་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར་གནང་ཁྱོང་།

གསུམ་པ། རྒྱ་རྒྱ་དགོན་པའི་ལྷ་སྒྲེ།

རྒྱ་རྒྱ་དགོན་པ་ནི་དེང་གི་མགོ་ལོག་ཆ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཀྱང་།
 དེའི་ལྷ་སྒྲེ་ཁག་ཅིག་མཆོ་སྒྲེའི་གད་པ་སུམ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྐྱར་འདུག་པ་
 དག་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་མགར་རྩེ་གོང་མ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༥༤ དང་མི་གངས་
 ༡༡༥༠ ཡོད། མགར་རྩེ་གོང་མའི་ཁོངས་སུ། ༡། སྐྱགས་སྐྱོར་དུད་བྱིམ་༤༠།
 ༢། རུགས་ར་དུད་བྱིམ་༡༩། ༣། སྐྱ་ཆེན་དུད་བྱིམ་༡༧། ༤། སྐྱ་ལྷུ་ལ་དུད་
 བྱིམ་༡༡། ༥། ལུར་ཆང་དུད་བྱིམ་༡༠། ༦། སུ་རུག་དུད་བྱིམ་༡༡། ༧། གསང་
 སྐྱོར་དུད་བྱིམ་༡༡། ༨། དཔོན་ཆང་དུད་བྱིམ་༡༤། རྒྱ་བཟའ་དུད་བྱིམ་༤༩
 བཅས་སྡེ་ཆོ་དགུ་ཡོད་འདུག།

མགར་རྩེ་ཞོལ་མ་ནི་རྒྱ་རྒྱ་དགོན་པའི་བྱང་ཕྱགས་ན་ཆགས་ཤིང་། སྤྱི་
 ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༤༩ དང་མི་གངས་༧༥༠ ཡོད་འདུག འདིའི་ཁོངས་
 སུ།

༡། སྐྱག་ཡན་དུད་བྱིམ་༡༥༠། ༢། རྒྱ་མོ་དུད་བྱིམ་༤༩། ༣། ལ་ག་དུད་བྱིམ་༤༠
 བཅས་སྡེ་ཆོ་གསུམ་ཡོད། མགར་རྩེ་ཆོ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་འདེན་ཚུལ་
 མི་འབྲེལ་བར་སྡེ་ཆོ་༡༥ སྡེ་བས་གཅིག་ལ་བྲངས་འདུག།

རྒྱ་བཟའ་ཆོ་བ། རྒྱ་བཟའ་ཆོ་བ་ནི་རྒྱ་རྒྱ་དགོན་པའི་ཆ་ཆུའི་སྒྲོ་ངོས་
 ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་གཙང་ལྷ་སྒྲེ། སྒྲོ་ཆ་ཆེན་གངས་འདབས། ལུ་བ་རྒྱ་བ་
 སྐྱགས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། འདི་སྡེ་ཆེན་སྐྱོན་པོ་ཆེན་མང་གི་མདའ་ཆན་
 པ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། འབྲོག་རུ་སྒྲོད་ཡུལ་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་མདའ་ཆན་དུ་
 འབོད་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ ལོར་ཐུན་ཏེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་བཅད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༡༩༦ དང་མི་གངས་༦༥༥ ཡོད་པར་བཤད། འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡
རྒྱ་བཟའ་དུད་ཁྱིམ་༡༥། ༡། གཡག་ཁྲ་དུད་ཁྱིམ་༩༥། ༡། སྐ་སྐོར་དུད་ཁྱིམ་
༡༩ བཅས་སྡེ་ཆོ་གསུམ་ཡོད།

རྒྱ་བ། རྒྱ་བ་ཆོ་བ་ནི་མ་རྒྱུའི་ལྷོ་ངོས་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་རྒྱ་བཟའ།
ནུབ་བཅན་འགྲུ་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༡
དང་མི་གངས་༩༡༡ ཡོད། འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ རྒྱ་བ་དུད་ཁྱིམ་༡༡༥། ༡། རྒྱ་
བཟའ་དུད་ཁྱིམ་༩༡ ཡོད།

བཅན་འགྲུ། བཅན་འགྲུ་ཆོ་བ་ནི་མ་རྒྱུའི་ལྷོ་ངོས་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་
རྒྱ་བ་དང་། ལྷོ་མ་ཆེན་གངས་འདབས། རུབ་གཡོན་གཞི་དང་འབྲེལ། སྤྱི་
ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༥ དང་མི་གངས་༡༩༩ ཡོད། བཅན་འགྲུའི་
ཁོངས་སུ།

༡། བཅན་འགྲུ་དུད་ཁྱིམ་༡༩༡། ༡། བཀ་སྐོར་དུད་ཁྱིམ་༩༡། ༡། སུ་རུག་ཆེན་
དུད་ཁྱིམ་༡༩། ༩། ཐེ་ཕུ་ཤེ་ཕུ་དུད་ཁྱིམ་༥༡། ༥། བཀ་ཆང་དུད་ཁྱིམ་༡༩ བཅས་
སྡེ་ཆོ་ལྔ་ཡོད། གཡོན་གཞི། གཡོན་གཞི་ཆོ་བ་ནི་མ་རྒྱུའི་ལྷོ་ངོས་ན་ཆགས་ཤིང་།
ཤར་བཅན་འགྲུ། ལྷོ་མ་ཆེན་གངས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། གཡོན་གཞི་འདིས་
མ་ཕུ་སྤང་ལ་གཡུལ་འཁྲུག་དྲག་པོ་ཐེངས་མང་བོར་བྱས་པ་ལ་སྐད་གསུང་ཆེ་
ཞིང་། གཡོན་གཞིས་མ་ཕུ་སྤང་ལ་ཁལ་མ་འཇལ་བས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མ་
ཕུ་སྤང་གིས་དམག་དཔུང་༩༠༠ གཡོན་གཞིའི་སྤྱིང་དངས་ཏེ། གཡོན་གཞི་
བ་ཆོས་དཔུང་སྤྱིང་བས་མང་ཉུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཡུལ་འཁྲུག་དྲག་པོ་བྱས་ཀྱང་།
མཐའ་མཐུག་པོ་མོ་རྒྱ་བུ་དེ་བུ་ཐེངས་པར་བསད་ཅིང་། ཕྱགས་ཐོག་ཁྱི་
ཕྱག་ལྷག་བཅོམ་འཕྲོག་བྱས། ཡང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མ་ཕུ་སྤང་གིས་གཡོན་

གཞིའི་ས་ཐོག་ཏུ་གཏོར་ཁ་བསྡོག་འདོན་དང་། སྤྲུལ་ཙྨ་ཞོ་མཁན་མངགས་པས།
 གཡོན་གཞི་ཆོ་ཁག་གིས་འགོག་ཞོལ་བྱས་པས་མ་ཕུ་སྤྲང་གིས་དྲག་དམག་
 བཏང་ནས་ཡང་བསྐྱར་གཡོན་གཞི་ལ་དམག་བརྒྱབ། སྐབས་འདིར་ཁ་ཆེ་མ་
 ཕུ་སྤྲང་གིས་གཡོ་ཐབས་སྤྱད་དེ། ཏང་ང་ཆོས་ཆའི་རིག་ལོ་དང་གྲ་བ་ཨ་བཏན་
 ཟེར་བ་གཉིས་བསྐྱེད་འགྲུག་གིས། གཡོན་གཞི་མི་དམངས་ཀྱི་གོ་ལག་ཅིས་སྤྱོད་
 བྱས་བརྒྱུ་མཐར་དམག་བརྒྱབ་པས་གཞོན་སྤྲུལ་མི་གངས་མོ། ལྷག་དམར་
 གསོད་དང་། མི་གངས་༡༠༠ ལྷག་གསོན་བཟུང་བྱས་པས་མཆོན་མི་རྒྱ་ཐོག་
 གསུམ་ལ་ཉམ་ཉེས་སྒོར་མི་ཤོང་བ་ཕོག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་མོ། དང་
 མི་གངས་༡༢༥ ཡོད་པར་བཤད།

བཞི་བ། དགོན་གོང་མ།

དགོན་གོང་མ་ཆོ་བ་ནི་དང་སང་གི་ཐུན་ཏེ་རྫོང་གི་རྒྱབ་སྐྱོན་ཆགས་
 ཤིང་། རྒྱས་ངོས་དང་སྟོང་སྟོང་མ་རྒྱ། བྱང་ཤ་བྱང་ཆོ་བ། ཤར་ངོས་རྒྱ་རྒྱུ་མགར་
 ཅེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། འདིའི་མི་རྒྱུད་ཡ་ཇིའི་ཕྱོགས་དང་ཅེ་ཁོག་གི་ཏོར་
 ཆོ་བ་གཉིས་ལས་མཆེད་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་ལ། མགར་ཅེ་དང་། ཤ་བྱང་།
 དགོན་གོང་མ་འདི་གསུམ་རེ་བ་གོང་ཕྱོགས་ནས་མཆེད་པར་བཤད་ཚུལ་ཡང་
 ཡོད་དོ།

དགོན་གོང་མའི་ཁོངས་སུ། ༡། དཔའ་མཆོག་ ༡། ཡོལ་རྒྱ། ༡། སྤྲུལ་
 ཤུལ། ༥། ཉུན་གྱི་ ༦། གཡུ་སྒྲོང་སོགས་བརྒྱ་ཁྱིམ་བཞི་ཡོད་པར་བཤད། སྤྱི་
 ལོ་༡༩༡༢ ལོར་རྒྱ་བཟུང་སྤྲུལ་མས་གསེར་ལག་དགོན་པ་བཏབ། གསེར་ལག་
 དགོན་པ་ཏང་ངའི་རྒྱ་བཟུང་ཆོ་བ་དང་འབྲེལ་ལམ་ལགས་ཀྱང་། དགོན་པ་

འདིའི་དཔལ་འབྱོར་འབྱུང་ཙ་གཙོ་བོ་ནི་བྱང་ཆུའི་ཤར་བའི་ཆོང་བ་དང་
འབྲེལ་ལམ་བྱུང་བ་ལ།

ཁ་ཆེ་ལྷ་སྤྱུ་སྤྱང་མ་དགའ་བའི་ནམ་འབྱུར་དུ་ལྷག་ལྷགས་སོགས་ཁྲལ་
རི་མྱེར་བཏང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོའི་ཟླ་༡ ནང་ལྷ་དམག་ཁྲལ་སྤྱད་པ་བསྐྱེབས་
པར་བྱང་ཆུའི་ཆོང་བ་ཆོས་ཉེས་རྒྱུང་བཏང་ཞིང་། གསེར་ལག་དགོན་མཐའི་
མི་སེར་གྱིས་ཤར་བའི་ཆོང་བར་དཔུང་རོགས་བྱས་ཏེ་ལྷ་སྤྱུ་སྤྱང་གི་དམག་མི་
གཅིག་དམར་གསོད་བྱས། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ལྷ་དམག་སྐྱེབས་ཏེ་དམག་མི་གསོད་
མཁན་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་ལ་སློག་ཆ་བ་དུ་དཔུལ་སྤང་ཆེག་སྟོང་སྟོང་དགོས་
སྟོར་བསྐྱགས། གསེར་ལག་དགོན་པས་ངོ་ཆེན་ཞུས་པ་ལ་མ་ཉན་སྟབས།
གསེར་ལག་དགོན་པ་དང་དགོན་གོང་མའི་མང་ཆོགས་མཉམ་རུབ་གྱིས། ལྷ་
སྤྱུ་སྤྱང་གི་དཔུ་ཁྲལ་སྤྱད་མཁན་ཕྱིར་སྟོང་དང་། ཅ་ལག་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་
སྟབས། ལྷ་སྤྱུ་སྤྱང་གི་དམག་དཔུང་ཆེག་སྟོང་ལྷག་ཡོང་ནས་དཔའ་མཆོག་
དང་དཔོན་སྟོར། གསེར་ལག་དགོན་པའི་གཉེར་བ་སྟོ་བཟང་སོགས་མི་གྲངས་
༡༩ དམར་གསོད་བྱས་ཤིང་། གསེར་ལག་དགོན་པའི་རྒྱ་ཁོར་འཕྲོག་བཅོམ་
བྱས་པས། དགོན་གོང་མ་དང་། ཤ་བྲང་། མགར་ཅེ། ཅེ་ཁོག་དོར་ཆོ་བ་བཅས་
གྱིས་ལྷ་སྤྱུ་སྤྱང་གི་དམག་དང་འཐབ་སྡེ་མི་གྲངས་༡༠༠ ལྷག་ཤི་མས་བྱུང་། ད་
དུང་ལྷ་དམག་གིས་དོར་ཆོ་བའི་དཔོན་པོའི་སྤྱ་ཀྱན་ལོ་སོགས་མི་གྲངས་༡༠༠
ལྷག་དམར་གསོད་བཏང་། ལྷ་དམག་གིས་རྒྱ་ཆུ་དགོན་པའི་བྱག་མཛོད་
བསྟན་དར་མངགས་ནས་དགོན་གོང་མ་དང་། མགར་ཅེ། ཤ་བྲང་སོགས་
མགོ་སྐྱར་དུ་བརྒྱག་ཀྱང་། ཅེ་ཁོག་དོར་ཆོ་བས་ལུ་མཐུད་དུ་ཆོལ་ལན་བསྐྱོགས་
སྟབས། ཀན་སུའུ་དོའུ་དམག་ཀྱང་ཀོང་ཅན་ཞེས་པའི་དམག་དཔུང་གིས་རོང་
བོ་དགོན་པ་བཅོམ་ཅིས་བྱས་པས་དོར་ཆོ་བས་ལྷ་དམག་ལ་མགོ་མི་སྐྱར་རང་

སྒྱུར་ཆགས། ལྷ་དམག་གིས་གསེར་ལག་དགོན་པ་མེར་བསྐྱབས་བཏང་།
 གྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་གསེར་ལག་དགོན་པར་གྲ་བ་༩༩༩ ཡོད། དགོན་གོང་མའི་
 ལྷ་དཔོན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རུ་ལྷའི་གནས་སྤངས་ནི།

དཔལ་མཆོག་དཔལ་མཆོག་ཚོ་བ་ནི་གསེར་ལག་དགོན་པའི་རུབ་
 བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། རུབ་བྱང་ཉ་ནག་ལྷ་མ་ཆུ། རུབ་ལྷ་གཡུ་སྒྱུང་དང་། ཨོལ་
 རྒྱ། བྱང་ཤ་བྱང་། སེ་བན་དང་འདེབས་འབྲེལ་ཡིན། འདིའི་མི་རྒྱུད་ནི་སོག་
 པོའི་ཆེན་མང་གི་མདའ་ཚན་ཨ་རིག་རྒྱ་མཆོ་བེར་བས་རེབ་གོང་གི་བུད་མེད་
 ཅིག་སྤངས། རྒྱ་མཆོའི་གཟུགས་སྟོབས་དང་དཔལ་ཚལ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་
 མཆོག་ཐོགས་པ་ཕྱིས་སྤེམ་དུ་ཐོགས་པར་གྲགས། གང་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་ལ་མཆོ་
 ལོ་དང་། རིན་ལོ། མཆོ་བཟང་བཅས་སུ་གསུམ་བུང་བ་ལ་དཔོན་སྟོར། ལྷག་
 སྟོར། སྤྲུལ་བཅས་སྤེམ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཞིང་། དཔོན་སྟོར་ལ་འཇམ་སྟོར་
 དང་སྤྲུལ་གཉིས་སུ་དབྱེ། དཔལ་མཆོག་གི་ནང་དུ་དཔོན་སྟོར་དང་། འཇམ་
 སྟོར། ལྷག་སྟོར། སྤྲུལ་རིག་འཛིན་རྒྱ་སྟོ། སྤྲུལ་མཆོག་ཞི་རྒྱ་པོ། སྤེ་
 བ་སོགས་སྤེམ་ཆོ་འཕེལ་བར་བཤད། སྤེམ་དེ་དུག་བསྐྱེམས་པའི་དུད་ཁྱིམ་ཅི་
 ཡོད་མི་གསལ་ཡང་། གྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དཔོན་སྟོར་དུད་ཁྱིམ་༤༥། འཇམ་
 སྟོར་དུད་ཁྱིམ་༩༡། ལྷག་སྟོར་དུད་ཁྱིམ་༢༡། སྤེ་བ་དུད་ཁྱིམ་༩༡། སྤྲུལ་གོང་
 ཞོལ་དུད་ཁྱིམ་༡༩༤ བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

ད་དུང་འདི་དག་ལ་ནང་གསེས་རུ་སྟོར་མང་བོ་ཡོད་པའི་དུད་གངས་
 དཔེར་ན། འཇམ་སྟོར་ཆོ་བའི་ནང་དུ། ༡། ཕུག་རྫོང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༤། ༢།
 བསོད་ཆོ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༤། ༣། འབའ་འབའ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༤། ༤། ཆོ་རིན་ལ་
 དུད་ཁྱིམ་༡༠། ༥། མགོན་པོ་རྒྱལ་བོ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༡ ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ནང་གསེས་
 རུ་སྟོར་མང་བོ་ཡོད་འདུག

ཉུ་ནག་ ཉུ་ནག་ཆོ་བ་ནི་དཔལ་མཆོག་གི་རྒྱལ་བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། རྒྱལ་མ་
 རྒྱ། བྱང་འཇང་ཆེན་ཆུ་བོའི་སྐྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ངོས་གཉིས་སུ་མཆིས་པར་བཤད། ཟ࿃་
 ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཉུ་ནག་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༩༩ དང་མི་གངས་༡༡༥ ཡོད། ཉུ་ནག་
 ཆོ་བའི་ནང་དུ། ༡ དཔོན་སྐོར་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༡། ༡། སོག་སྐོར་ལ་དུད་ཁྱིམ་
 ༡༠༦། ༡། འཇམ་སྐོར་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༡ བཅས་ཆོ་རྒྱུད་གསུམ་ཡོད།

ཨོ་ཁུ་རྒྱ། ཨོ་ཁུ་རྒྱ་ཆོ་བ་ནི་གསེར་ལག་དགོན་པའི་ཤར་ལྷོ་ན་ཆགས་ཤིང་།
 ཤར་ལྷོ་མགར་ཆེ། ལྷོ་མ་རྒྱུ་ཐུག་ཡོད། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཨོ་ཁུ་རྒྱ་དུད་ཁྱིམ་
 ༡༩༩ དང་མི་གངས་༡༩༤༠ ཡོད། ཨོ་ཁུ་རྒྱའི་ཁོངས་སུ། ༡ རྒྱལ་སྐོར་དུད་
 ཁྱིམ་༡༡། ༡། དགོན་མ་དུད་ཁྱིམ་༡༩། ༡། སྐལ་རི་དུད་ཁྱིམ་༡༡༥ བཅས་སྡེ་
 ཆོ་གསུམ་ཡོད།

གཡུ་རྒྱུང་། གཡུ་རྒྱུང་ཆོ་བ་ནི་གསེར་ལག་དགོན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་
 ཆགས་ཤིང་། ལྷོ་མ་རྒྱ། ཤར་ལྷོ་བོན་རྒྱ། རྒྱལ་བྱང་དཔལ་མཆོག་དང་འདབས་
 འབྲེལ། གཡུ་རྒྱུང་ཆོ་བའི་ཁོངས་སུ། ༡ སྐུ་རྒྱུ་དུད་ཁྱིམ་༤༡། ༡། དཔོན་
 སྐོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡། བཅས་སྡེ་ཆོ་གཉིས་ལ་ཁྱོན་བསྡེམས་པས་མི་གངས་༩༥
 ཡོད།

གཡུ་རྒྱུང་དཔོན་གོ་ཁུ་བ་སྐུ་མ་ཞེས་པ་ཞེས་བྱུང་བ་ལ་དབང་ཤུགས་
 ཆེ་བས། གནམ་གོ་ཁུ་བ། ས་གོ་ཁུ་བ་ཞེས་གྲགས་སྐྱོད། མཐའ་མཐུག་ཁ་ཆེའི་
 རྒྱལ་དམག་གི་དཔོན་པོ་ལྷ་ཨམ་ལང་ཞེས་པས་གོ་ཁུ་བ་ཆང་སྐྱེ་འབུམ་བྱམས་
 པ་སྤྱིང་ལ་མཆོད་མཇལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་འཛིན་བཟུང་གིས་ཁྱི་ཀ་མཁར་འདུ་
 བས་དམར་གསོད་བྱས་པར་བཤད།

དགོན་གོང་མ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་
 མོའི་སློབ་དཔོན་ལྷ་མཆོག་རྒྱལ་གྱིས་བཅུམས་པ་སྟེ་ལོ་༡༠༠༡ ལོར་མི་རིགས་

དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་དཔར་སྐྱོན་བྱས་པ་ཡོད་པས་རྒྱས་པར་དེར་གཟིགས་པར་
ཞུ། དེ་ནི་ད་ལྟོ་ཕྱི་ཚེས་ས་གནས་ལོ་རྒྱུས་བྱང་བ་ཆེས་ལེགས་ཤོས་ཤིག་ཡིན།

ལྷ་བ། ག་བྲང་སྟོང་གིས།

ག་བྲང་སྟོང་གིས་དུ་གཤམ་པ་ནི་དེང་སང་གི་ཐུན་ཏེ་རྫོང་གི་བྲང་དང་
གར་ཕྱོགས་ན་ཆགས་ཤིང་། བྲང་མང་རའི་སྤྲུ་ཆང་དང་། རྩལ་མ་རྒྱས་བཅད་
པའི་ཨ་ཆོགས་སྟོང་གིས་དང་ཁ་སྟོན། ལྷོ་ཁ་སྐང་དང་འབལ་ལྷང་། མགོ་མང་།
གར་སྟོག་ཡུ་རྟོག་ གར་ཅེ་ཁོག་རྫོང་གི་ཐོན་རྒྱ་དང་འབྲེལ།

གནའ་དུས་གད་པ་སུམ་མདོ་རྫོང་གི་ག་བྲང་ཆོ་བ་དང་དང་ང་རྫོང་
གི་ག་བྲང་ཆོ་བ་གཉིས་ཆོ་སྐྱོར་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་འགའི་ཡར་
སྟོན་དུ་སྐྱབས་བསང་རྒྱུ་རྒྱུ་ནས་རེབ་གོང་དུ་མཆེད་ཅིང་། རབ་གོང་གི་
ག་སྐྱང་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཆེད་ཁྲུངས་གཅིག་ཡིན་ལ། དེར་སྡེ་ཆོ་གཞན་
དང་འཁོན་ཚོད་བྱང་ནས་རྩལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཁྲུལ་དུ་སྐྱེབས་ནས་འབྲེག་
རུ་ཆགས་པར་བཤད། ག་བྲང་ཆོ་བའི་ཁོངས་སུ། ༡། སེ་བན། ༢། མགར་ཅེ།
༣། ཁོ་ནག་ ༤། བྱགས་བཟའ། ༥། རྫོང་ཐོ་བཅས་སྡེ་ཆོ་ལྟ་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤
ལོར་ག་བྲང་ལ་དུད་གྲིམ་༧༩༩ དང་མི་གངས་༩༥༤༡ ཡོད་འདུག ག་བྲང་
སྟོང་དཔོན་མང་ཆོགས་རང་འགྱུལ་གྱིས་བསྐོ་འདོག་བྱེད་པར་གཤམ་ཤིང་།
སྟོང་དཔོན་དང་ཐོ་སྐྱོན་མཁར། དེ་ནས་ཁོ་རྒྱ་ཨ་ལོ། ཏན་ཅི་སྤིང་རྒྱ། སྟོ་གཤམ།
ཆེ་ཀྱ་རྒྱ་ཐོགས་སོགས་སྟོང་དཔོན་རིམ་པར་བྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ནོ་ལུ་
ལུ་ཞེས་པ་སྟོང་དཔོན་དུ་བདམས། འདི་སེ་བན་ཅང་གསུམ་གྱི་ཅང་བཟའ་
སྡེ་བའི་མི་ཡིན་ལ། ཀོ་པགས་ཆས་བཟོ་འཆོམ་པ་ཞིག་ཡིན། བཟའ་མི་ལྟ་དང་

ཏྲ་གཉིས། རྟོག་གནག་༡༩། ལྷག་༤༤ བཅས་ཡོད། ཁོས་ཡི་གེ་མི་ཤེས་ཀྱང་
ལས་ཀ་བཟང་བས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ཅང་བཟའ་ཆོ་དཔོན་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥
ལོར་ཨག་རྒྱའི་བརྒྱ་དཔོན། དེ་ནས་སྟོང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ་སྟེ། བཀར་
ཅེ། རྫོང་བོ། ཨག་རྒྱ། ཁོ་ནག་བཅས་སུ་བརྒྱ་དཔོན་བཅུགས། ཆོ་བའི་ནང་
ཁྲུལ་གྱི་ལས་རིགས་རྒྱུང་གས་བརྒྱ་དཔོན་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་
སྡེ་ཆོ་དང་འཁོན་ཚོད་བྱུང་རིགས་སྟོང་དཔོན་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད། རྒྱ་མཆན་
དེ་འདྲ་ལ་གཞིགས་ནས་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་འགར་ཤ་བྲང་ཆོ་བའི་ནང་དམངས་
གཙོའི་སྒྲིག་འདུགས་ཁ་ཤས་ཡོད་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ལྷ་པུ་རྒྱང་གིས་ཤ་བྲང་སྟོང་དཔོན་ལས་ལྷགས་སུ་
མཐུད་དུ་རྒྱན་འཁྱོངས་གྱིས་སྟངས་འཛིན་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ལྷ་དམག་
གིས་གསེར་ལག་དགོན་པ་བཅོམ་པའི་དུས་ལ་ཤ་བྲང་དགོན་གོང་མས་གསེར་
ལག་ལ་རྒྱབ་རོགས་བྱས་པས་མི་རྒྱ་བོག་གསུམ་ལ་གྱུང་གུད་པོག་ སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩
ལོར་རྫོང་སྟོན་སྐྱེ་སྤང་གསུམ་པས་རྫོང་མའི་དགོན་པ་བཏབ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་
དགོན་པ་འདིར་གྲུ་བ་དང་བཅུན་མ་༡༠ ལྷག་ཡོད། དགོན་པའི་མཐའ་བ་
ལ་དུད་བྱིམ་༡༩ ཡོད་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་མགར་ཅེ་ཤིང་ཁྲི་དགོན་ལ་གྲུ་བ་༤༠ ཡོད་ཅིང་།
དགོན་པ་ངས་མེད་གྱི་གོང་དགེ་དང་བྱིམ་སྒྲགས་པའང་གང་འཆམ་ཡོད་ཆོད།
དེང་སང་གི་ཤ་བྲང་ཆོ་བའི་མངའ་ཁོངས་སུ།

༡། སེ་བན་ཆོ་བ། ཆོ་བ་འདི་དེང་གི་ཐུན་ཏེ་རྫོང་མཁར་གྱི་སྟོ་ཕྱགས་
སུ་ཆགས་ཤིང་། རྒྱབ་མགོ་མང་། ཤར་ནས་སྟོར་འབའ་ཐང་། སྟོར་བདེ་ཆེན་
དགོན་འདབས་སོགས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་། མཐའ་སྡེ་ལུང་བའང་བེར། སེ་བན་
གྱི་ནང་གསེས་སུ། ༡། ཅང་བཟའ་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༩། ༡། བན་

ཁོ་དུད་ཁྱིམ་༤༡། ༡། སེ་རྒྱ་དུད་ཁྱིམ་༡༡། ༤། ཁོར་ཆན་དུད་ཁྱིམ་༡༡། ༥།
ནགས་བཟའ་དུད་ཁྱིམ་༡༡། ༦། ལྷག་ཡན་དུད་ཁྱིམ་༡༥། བཅས་སྡེ་ཆོ་བྱག་
ཡོད་འདུག

༡། མགར་ཅེ་ཆོ་བ། མགར་ཅེ་ནི་ཆུའི་ལྷོ་འགམ་འབའ་ཐང་ཕྱོགས་
སུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ཅེ་ཁོག་དོར་སྤོང་ཁྱིམ། རྒྱབ་བྱང་ནག་བཟའ་ཆོ་བ། ལྷོ་
ངོས་དཀར་ཆུང་ལུང་བ། བྱང་སྐྱ་ཆང་སྤོང་ཁྱིམ་བཅས་སུ་འདབས་འབྲེལ་
ཡིན། གླེ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤༤ དང་མི་གངས་༡༧༡ ཡོད། འདི་ལ་
ནང་གསེས་ནི། ༡། མགར་ཅེ་དུད་ཁྱིམ་༥༡། ༡། འབྲམས་སྒྲོར་དུད་ཁྱིམ་༡༦།
༡། ཁོ་རྒྱ་དུད་ཁྱིམ་༤༡། ༤། སེར་བྲ་དུད་ཁྱིམ་༡༡། བཅས་སྡེ་ཁག་བཞི་ཡོད།

༡། ཁོ་ནག་ཆོ་བ། ཁོ་ནག་ཆོ་བ་ནི་མགར་ཅེ་འུ་བྱང་དང་། ཐུན་
དེ་རྫོང་མཁར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན་ཆགས་ཤིང་། སྐྱ་ཆང་སྤོང་ཁྱིམ། རྒྱབ་ནག་
བཟའ་བཅས་སུ་འདབས་འབྲེལ། གླེ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤༤ དང་མི་
གངས་༤༠༤ ཡོད།

ཁོ་ནག་ལ་ནང་གསེས་ཆོ་ཁག་ནི། ༡། ཁོ་ནག་གོང་མ་དུད་ཁྱིམ་༤༦།
༡། ཁོ་ནག་ཞོལ་མ་དུད་ཁྱིམ་༤༡། ༡། སྒྲ་ཆན་དུད་ཁྱིམ་༡༡། བཅས་སྡེ་ཁག་
གསུམ་ཡོད།

༤། ནག་བཟའ་ཆོ་བ། ནག་བཟའ་ཆོ་བ་ནི་ཁོ་ནག་ཆོ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱབ་
ཕྱོགས་ན་ཆགས་ཤིང་། བྱང་སྐྱ་ཆང་། རྒྱབ་ནག་བཟའ། ལྷོ་འབའ་ཆུ་དང་
དེུ་ཆན་དགོན་པ་སོགས་དང་འབྲེལ། གླེ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༤ མི་
གངས་༥༠༤ ཡོད་འདུག འདིའི་ནང་གསེས་སུ། ༡། ནགས་བཟའ་དུད་ཁྱིམ་
༡༧། ༡། འབོལ་བྲ་དུད་ཁྱིམ་༡༡། ༡། བདོ་རྟ་དུད་ཁྱིམ་༧། ༤། ཁ་ལོ་དུད་
ཁྱིམ་༡༡། ༥། ལྷག་ཡན་དུད་ཁྱིམ་༡༤། བཅས་སྡེ་ཆོ་ལྔ་ཡོད།

༥། རྟ་གྲུ་ཆོ་བ་ནི་ནག་བཟའ་ཆོ་བ་དང་འདབས་འབྲེལ་ཞིང་ཤར་མང་
 རིའི་གདའ་ཆང་འདབས་འབྲེལ་སྲུ་ཆགས་ཡོད། འདིའི་ཁོངས་སུ་འབེ་བཟའ་
 ཆོ་བ། བྲེ་བཟའ་ཆོ་བ་རྟ་གྲུ་ཆོ་བ་བཅས་སྡེ་ཆོ་གསུམ་ཡོད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༡
 ལོར་དུད་བྱིས་༤༠ ལྷག་ཡོད།

༦། རྩོང་བོ་ནགས་བཟའ་ཆོ་བ། རྩོང་བོ་ཆོ་བ་ནི་ནག་བཟའི་རྩབ་ན་
 ཆགས་ཤིང་། རྩབ་སྟོ་ཁ་སྐང་། བྱང་སྲུ་ཆང་དང་འབྲེལ། འདིའི་ཁོངས་སུ་
 ༡། རྩོང་བོ་དུད་བྱིས་༡༡། ༢། ནགས་བཟའ་དུད་བྱིས་༥༡ བཅས་སྡེ་ཁག་
 གཉིས་ཡོད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་བྱིས་༡༤ མི་གྲངས་༡༩༩ ཡོད་པར་བཤད།

ད་དུང་ཤ་བྲང་གི་ཤར་སྟོ་ན་སྡེ་སྟན་ཞེས་པའི་ཆོ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། ཆེ་
 ཁོག་ནས་རྩིང་མའི་ཆོས་རྒྱུད་ལུགས་འདིར་དར་བའི་ཞར་ལ་མཆེད་ཟེར་སྟོལ་
 ཡོད། འདི་སྡེ་ཆོ་གཞན་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་ནི་མིན་པར་གྲགས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༡
 ལོར་དུད་བྱིས་༡༡ དང་མི་གྲངས་༤༡༡ ཡོད་འདུག

དུག་པ། ཁ་སྐང་ཆོ་བ།

ཁ་སྐང་ཆོ་བ་ནི་དེང་གི་ཐུན་ཏེ་རྩོང་མཁར་གྱི་རྩབ་ཕྱོགས་འབབ་ཚུའི་
 སྐད་རྒྱུད་དུ་ཆགས་ཤིང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༩ རྩོན་ཅམ་ལ་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བའི་བོད་
 མིས་ས་རྒྱུ་སྟོག་སྟེ་ཞིང་ཁ་བཅོས་ཤིང་། ཞིང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་གཉེར་བས་
 རོང་མ་འབྲོག་གི་སྡེ་ཆོ་ཞིག་གྱབ། འདིའི་བྱིས་གཞིས་མང་ཤོས་བ་ཡན་དང་།
 གཅན་ཆོ། ཡ་ཟེ་སོགས་ནས་མཆེད་པར་གྲགས་ཤིང་། ལཱ་མོ་ཞབས་རྒྱུད་གི་
 རྩམ་ཐར་དུ་འང་གཅན་ཆོ་ཞིན་སྤྱོད་སོགས་ནས་དུད་བྱིས་མང་བོ་འདི་ཕྱོགས་
 སུ་སྤྱོད་བཅུག་ཚུལ་གསལ་ལ། དུལ་མའི་ཁ་སྐད་ལ་བཟྱག་ན་གཅན་ཆོ་ཞིན་

སྤྱི་བ་ནས་མཆེད་པར་བཤད་པ་ལ་ཁྲུངས་ཡོད་པར་སྟེ། མང་ཆུང་འབབ་རྒྱུ་
དང་བྱ་ཆུང་བཞུར་རྒྱུ་དུ་ཆགས་པའི་བོད་རིགས་སྡེ་ཆོའདི་ནམས་ལ་མང་
འབའ་བྱ་གསུམ་ཞེས་བོད་རང་གི་འབོད་སྲོལ་སྡེ་མོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་རྗེས་སུ་མང་འབའ་བྱ་གསུམ་དུ། ༡༡ཐང་ཆན། ༡༡ གློ་
བ ༡༡ མགོ་མང་། ༤། མར་ཁུ་ཐང་། ༥། ལོ་དོ། ༦།མ་བྱང་། ༧།རབ་འོག
༡༡འབའ། ༨། ཁ་སྒང་བཅས་ཞང་དགུ་བཅུགས་ཤིང་། དེའི་ཁྲོད་སྤྱོ་བ། མར་
ཁུ་ཐང་། རྗེ་མང་། ལོ་དོ་བཅས་གོས་ནན་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་བཅད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་ཁ་སྒང་ཞང་དང་། འབའ་ཞང་གཉིས་ཀྱི་དུད་གངས་
ནི། ཁ་སྒང་ཞང་དུད་ཁྱིམ་༡༥༡ ཁོངས་སུ། ༡༡ ཐོ་ཐུག་དུད་ཁྱིམ་༡༥༡ ༡༡ ཁྱ་
མོ་གོང་མ་དུད་ཁྱིམ་༡༥༡ ༡༡ ཁྱ་མོ་ཞོལ་མ་དུད་ཁྱིམ་༡༠༡ ༤༡ མ་ཀར་དུད་
ཁྱིམ་༡༥༡ ༥༡ འབའ་མདོ་དུད་ཁྱིམ་༡༥༡ ༥༡ ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཁག་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡
༥༡ ཁ་སྒང་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ ༡༡ ཆོར་ནག་དུད་ཁྱིམ་༡༧༡ ༨༡ རྒྱ་རག་དུད་ཁྱིམ་
༡༥༡ ༡༠༡ ཁྱ་ཐུག་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ བཅས་ཡོད་ཅིང་། ༡༡གསེར་ཁང་ལ་དུད་
ཁྱིམ་༤༠ལྟག་ཡོད་ཆོད།འབའ་ཞང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ ཡོད་པའི་ཁོངས་སུ། ༡༡
ཞོལ་མ་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ ༡༡ འབའ་ཞོལ་མ་དུད་ཁྱིམ་༡༥༡ ༡༡ འབའ་གོང་མ་
དུད་ཁྱིམ་༡༥༡ ༤༡ རྒྱ་ནག་དུད་ཁྱིམ་༡༥༡ ༥༡ རྟོ་སྐྱོར་དུད་ཁྱིམ་ ༡༠༡ ༥༡
ཅཱི་ཆན་དུད་ཁྱིམ་༡༥༡ ༥༡ གད་པ་སུམ་མདོ་དུད་ཁྱིམ་༤༡ བཅས་ཡོད་པར་
བཤད།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུ་ས་ཆེན་མོ་ལས་དང་ང་ (ཞིན་དེ)ཚོང་གི་སྒྲུ་ཆོ།

དང་པོ། ཨ་ཆོག་ས་སྒྲུང་བྱེད།

ཨ་ཆོག་ས་སྒྲུང་བྱེད་ཀྱི་མཆོ་སྒྲུ་བོད་རིགས་རང་སྒྲུང་ཁྲུལ་དང་
ང་ཚོང་གི་ཤར་བྱང་དང་། བྱང་གི་དུའུ་ཐང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་གྲགས་
པའི་འབྲོག་ཐང་དང་། ཆབ་ཆའི་ཆོས་རྒྱུ་ཐང་། ཤར་སྒྲོལ་མ་ཆུ། སྒྲོ་ངོས་སུ་
དང་ང་ཆུ་བོ། རྒྱུ་ཤ་བྱང་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན།

ཨ་ཆོག་ས་སྒྲུང་བྱེད་ཀྱི་མཆོ་སྒྲུ་དུས་འཁྲུག་ཆེན་མོའི་མཇུག་དུ་མ་ཆུའི་སྒྲོ་བྱུགས་
ནས་མ་བྱང་བྱུགས་སུ་སྒྲོས་པ་སྟེ། མཆོ་སྒྲུ་འབྲོག་ཁྲུལ་གྱི་རུ་སྒྲེ་སལ་ཆེར་དང་
འདྲ་བར་ཐོག་མར་དོར་སོག་གི་དམག་གིས་མཆོ་སྒྲུ་བྱང་རྒྱུད་ནས་མ་སྒྲོའི་

ཕྱགས་སུ་བསྐྱད་ཅིང་། ཕྱིས་རིམ་གྱིས་མཆོ་སྡོན་པོའི་ཉེ་འཁོར་དུ་གནས་གཞིས་
བསྐྱར་སྟོབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲ་མཚུངས་ཡོད་པའི་མཆོ་འཁོར་
ཤོག་བརྒྱད་ཀྱི་གས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན།

ལྷན་ཨཱ་ཆོགས་ལྷ་སྟེ་ཆོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་ནི། ༡ གོང་བ་དང་། ༢
ཕྱོར་གཙང་། ༣ ཨཱ་ཆོགས། ༤ གོང་སྒྲད། ༥ དཔོན་ཆང་། ༦ དབྱ་ཆ། ༧
གཡོན་རུ། ༨ ཤིང་སྐྱེས་བཅས་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་སྟོན། ༡
རྟ་པོ་དང་། ༢ དཔོན་ཆང་། ༣ གཙང་སྟོར། ༤ སྒྲུ་བཅས་ཆང་། ༥ སོ་དུ་དན།
༦ རིན་ར་རོ། ༧ རྒྱ་སྟོར། ༨ རྒྱ་བཅ། ༩ ལྷགས་ས། ༡༠ དུང་ཡིག ༡༡ ཀ་རྒ།
༡༢ གདའ་ཆང་། ༡༣ རྟོང་སྟོར། ༡༤ ཨཱ་སངས་བཅས་ཆོ་ལག་བརྒྱ་བཞི་
འདི་ལྷ་སྟེ་ཆོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པས་ཆོ་ལག་ཉི་ལྔ་པོ་འདི་ལྷ་སྟེ་ཆོ་བ་
ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་ནོ།

ཀན་སུའུ་དེ་བ་ཐེར་གསར་མ་ཞེས་པར་ཨཱ་ཆོགས་ལ་གོང་བ་ལྷ་སྟེ་ཞེས་
འབོད་དོན་ནི། ལྷན་གོང་བ་སྤྱི་ལོ་ཞེས་པ་སྟོང་དཔོན་ལ་བསྐྱད་པས་མགོ་
གཙོའི་མིང་སྟེ་ཆོར་ཐོགས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཨཱ་ཆོགས་མི་ཞིག་སྟོང་དཔོན་
དུ་ཐུར་པས་ཨཱ་ཆོགས་སྟོང་དཔོན་ཞེས་འབོད་སྟོལ་བྱུང་བར་གྲགས། སྤྱི་ལོ་
༡༩༠༠ ཡས་མས་སུ་ཨཱ་ཆོགས་སྟོང་བ་བྱ་བ་ལྷ་སྟེ་ཆོ་སྟོང་དཔོན་དུ་ཐུར་ཀྱང་། ཨཱ་
ཆོགས་ལྷ་སྟེ་དང་བོང་སྟག་གཞིས་གཡུལ་འཁྲུག་སྐབས་སྟོང་དཔོན་སྟོང་བ་
བཀོངས་པས། ཨཱ་ཆོགས་སྟོལ་རྒྱལ་བྱ་བས་སྟོན་དཔོན་ཁྲར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོའི་ལོ་མཇུག་དུ་ཨཱ་ཆོགས་ཨཱ་ལེ་དཀར་སོགས་ཀྱིས་མ་
སྟོ་ཕྱགས་ནས་རྟ་འཕྲོག་པ་དང་། རྟ་རྒྱ་དགོན་པས་ལུང་རྒྱའི་ཕྱགས་སུ་ཆོང་
ལ་འགོ་བའི་ཆོང་བར་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་ཏེ། མ་གྱི་ཀ་ཐེར་བ་སོགས་མི་བདུན་
དམར་གསོད་བྱས་སྟབས། ཡོན་མི་ཁའི་ཞེས་པས་བེ་ལིང་གིན་གྱི་དམག་སྤྱི་

ཞིག་མཆོ་སྒྲོན་པོད་སོག་གི་གནས་ཚུལ་ལྟུལ་ཞིབ་བྱེད་པར་མངགས་ཤིང་། སྤྱི་
ལོ་༡༩༡༥ ལོར་བྱི་ལིང་ཁ་ཆེ་རྒྱལ་གཙོ་མ་ཆེས་ཞེས་པའི་གཙུང་པོ་མ་ལེན་བྱ་
བས་དམག་དཔུང་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ཁྲིད་ནས་ཉང་རྩའི་འབྲམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཨ་
ཆོགས་ཆོ་བ་ལ་དཔུང་འབྱུག་བྱས་སྐབས། ཨ་ཆོགས་སྟོང་དཔོན་སྟོལ་རྒྱལ་
དང་ཁོའི་བྱ་གཙོད་བྱུབ་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་སྟོག་ཤོར།

སྐབས་དེར་ཨ་ཆོགས་ཆོ་བའི་ནང་གི་ཕྱག་པོ་བྱང་སེམས་འབྲམ་བྱ་
བས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྒྱ་དམག་ལ་ཕྱོལ་ལན་བསྐོགས་པ་དང་། ཕྱོགས་
གཞན་ཞིག་ནས་སྟོག་བརྒན་སྤྱད་དེ་ཁ་ཆེ་མ་ལེན་ཞེས་པས་རོགས་བརྒྱུད་མ་
ཆོན་ཞི་ཞེས་པ་དང་མནའ་གོགས་བསྐྱེགས་ཤིང་། མ་ཆོན་ཞི་ཞེས་པས་རོགས་
རམ་འོག་མ་ལེན་ཞེས་པས་བྱང་སེམས་འབྲམ་མགོ་སྐྱར་རྒྱུད་དང་ཁྲལ་སྤྱད་རྒྱ་
སོགས་བྱས། འདི་ནི་འབྲལ་སེལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པ་སྟོས་
མི་དགོས་ཀྱང་། མགོན་མེད་སྐུབས་མེད་ཀྱི་རུ་སྡེ་ཉམ་རྒྱུད་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་
མི་སྟོག་དང་བྱུངས་ཁྲག་གི་འབབ་རྒྱུན་བཅད་པ་ཡིན་པས། དམའ་འབེབས་
བྱེད་འོས་པ་ཞིག་མིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༦ ལོའི་ཟླ་༩ པའི་ནང་ཡོན་རྩི་ཁའི་ཞེས་པའི་བཀའ་འབྲེལ་
ལྟར་ཨ་ཆོགས་བྱང་སེམས་འབྲམ་ལ་ཨ་ཆོགས་སྟོང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྤྱད།
དེ་སྐབས་ནས་ལྷ་སྡེ་སྟོང་བྱིམ་གྱི་མིང་ཨ་ཆོགས་སྟོང་བྱིམ་དུ་བསྒྱུར། ཨ་ཆོགས་
སྟོང་དཔོན་བྱང་སེམས་འབྲམ་ནི་སྤར་གྱུར་དགོན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་། བྱིམ་
ཆང་ཕྱག་པ་དང་ཁ་སྡེ་བདེ་བས་སྟོང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ་སྟེ་ཡུན་རིང་མ་
སོང་བར་ཨ་ཆོགས་དགོན་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤིང་གི་དགོན་བདག་དུ་གྱུར་
ཏེ། ཨ་ཆོགས་དགོན་དང་ཨ་ཆོགས་སྟོང་བྱིམ་གྱི་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་དབང་
བསྐྱུར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་སྟོང་དཔོན་བྱང་སེམས་འབྱུང་འདས་རྗེས། ཁོང་གི་ཆ་བོ་སྤྱ་རྒྱལ་འབྱུང་བ་སྟོང་དཔོན་དུ་གྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་སྟོང་དཔོན་སྤྱ་རྒྱལ་འབྱུང་འདས་པས། ཁོང་གི་བྱ་ཆས་འབྱུང་རྒྱལ་བ་སྟོང་དཔོན་ཁུར་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོའི་རྗེས་སུ་ཨ་ཆོག་སྟོང་དཔོན་ཆས་འབྱུང་རྒྱལ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་སྤྱི་དགའ་ཁུལ་གི་ཡུ་ཡོན་དང་། དང་ང་རྗེས་གི་རྗེས་དཔོན། མཆོ་སྟོ་ཞིང་ཆེན་སྤྱི་གོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་བོད་དུ་ཐེ་རུས་བྱེད་མགོ་ཚུགས་སྐབས་ཨ་ཆོག་སྟོ་ལ་ནང་གསེས་སྟེ་ཆོ་ནི། ཨ་ཆོག་སྟོ་གོང་མ་དང་། ཨ་ཆོག་སྟོ་ཞོལ་མ། ལྷ་སྟེ། དཀར་མོ་གཡས་འབྲིལ་བཅས་ཤོག་ཁ་བཞི་ཡོད་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོའི་རྗེས་སུ་ཨ་ཆོག་སྟོ་གཅིག་དུ་ལ་ཨ་ཆོག་སྟོ་ཞེས་པ་བཅུགས་ཤིང་། ཨ་ཆོག་སྟོ་གོང་ཞོལ་དང་དཀར་མོ་གཡས་འབྲིལ་བཅས་ཏོ་ཁ་ཞང་དུ་བཅད། རྫོང་བོ་དང་སྟོ་སྟོར་ཅིག་བཅས་ལ་སྦྱར་ཅིང་། ལྷ་སྟེ་ཆོ་བ་དེང་སང་གི་ཐང་ནག་ཞང་ལ་སྦྱར།

རྒྱུ་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་ཨ་ཆོག་སྟོ་ཆོ་བ་ཡོངས་ལ་དུད་བྱིས་༡༩༩ ཡོད་པར་བཤད། ཨ་ཆོག་སྟོ་གི་ཁོངས་མ་རྒྱུ་རྒྱུ་འོས་དཀར་མོ་གཡས་འབྲིལ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་ཨ་ཆོག་སྟོ་དགོན་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་ས་སྟོ་མ་གྲུང་དུ་ཞིག་ལས་མེད་ཀྱང་སྟོང་དཔོན་བྱང་སེམས་འབྱུང་དགོན་བདག་དུ་གྱུར་པ་ནས་དགོན་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་ཨ་ཆོག་སྟོ་དགོན་ལ་གྲ་བ་༡༥ ཡོད་ཅིང་། དགོན་བདག་ཨ་ཆོག་སྟོ་ཆང་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོའི་རྗེས་སུ་མཆོ་སྟོ་ཞིང་ཆེན་སྤྱི་གོས་ཀྱི་ཡུ་ཡོན་དུ་བསྐྱོས། ཨ་ཆོག་སྟོ་དགོན་དུ་སྦྱ་འབྱུང་དགོས་པའི་ས་ཆང་དང་། སྦྱ་སྦྱོན་ཆང་སོགས་སྦྱ་སྦྱོལ་གཞན་འགའ་ཞིག་

ཀྱང་བཞུགས་པར་བཤད།

གཞན་ཡང་ཨ་ཚགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཨ་ལགས་རྒྱ་སེར་ཆང་དང་། ཨ་ལགས་མགོན་པོ་ཆང་། བྱང་མགོན་ཆང་བཅས་རྟེན་མའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད།

ས་སྤ་སྡེ་བ་ན་གོང་ཡུ་ཆང་གིས་བཏབ་པ་ས་སྤ་དགོན་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཕེལ་སྤྱིང་ཞེས་པའི་དགེ་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་དང་། གླིལ་༡༧༥༤ ལོར་གྲ་བ་༤༤ ཡོད།

ཨ་ཚགས་གོང་མ་ནི་ཆོས་རྗེ་ཐང་གི་ཕྱོགས་ན་ཡོད་ཅིང་། ཤར་བྱང་རྟོ་ཁ་རྫོང་གི་རོག་ཐུ་ཐང་། རྒྱབ་བྱང་གྲུང་རྟོ་རྫོང་གི་ཆོས་རྗེ་མ་ཐང་། ལྷོ་རྒྱབ་དང་ངའི་ཤ་བྱང་ཆོ་བ། ཤར་ལྷོ་ཨ་ཚགས་ཞོལ་མ་བཅས་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན་ལ། ཨ་ཚགས་སྟོང་དཔོན་ཆོས་འབུམ་རྒྱལ་གཞིས་སྟོད་བྱེད་སའང་ཨ་ཚགས་གོང་མ་འདི་ཡིན་པར་བཤད། སྟོང་དཔོན་ཆོས་འབུམ་རྒྱལ་གྱི་ཁྲ་པོ་བུ་རྒྱུང་བྱ་བ་ཨ་ཚགས་བརྒྱ་དཔོན་དང་། རྒྱ་དམར་སྤེབས་ནས་དང་ང་རྒྱས་དང་པོའི་རྒྱས་ཀྱང་དང་། རྫོང་རྩ་སའི་ས་རྒྱུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་འཛིན་སྟོང་།

ཨ་ཚགས་གོང་མའི་ནང་དུ། ༡ ཏ་པོ། ༢ དབང་ཚ། ༣ སུ་རུག ༤ དམེ་ཆང་། ༥ རྒྱགས་ཚ། ༦ སྐུ་རུ་བན་མང་། ༧ དཔོན་ཆང་། ༨ རྒྱ་སྟོར། ༩ ཨ་ཚགས་མགོ་ལོག ༡༠ ཀ་རྒྱ་བཅས་སྡེ་བ་བརྒྱ་ཡོད་ལ། གླིལ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥༧ དང་མི་གངས་༤༤༤ ཡོད།

ཨ་ཚགས་ཞོལ་མ་ནི་ཨ་ཚགས་གོང་མའི་ཤར་ལྷོ་ན་ཡོད་ཅིང་། ཤར་བྱང་དུ་གྲུང་རྟོ་རྫོང་། ཤར་ལྷོ་ན་མ་རྒྱ། ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ལྷ་སྡེ་བཅས་དང་ས་འདབས་འབྲེལ་ནས་ཡོད། ཨ་ཚགས་ཞོལ་མ་ལ། ༡ སྟོང་སྟོར། ༢ སྟོང་ཆོས། ༣ ཨ་

སངས། ༤ ལ་སྒོང་། ༥ གདའ་ཚང་། ༦ ཀ་ཀྱ། ༧ སྒར་སྒོར་བཅས་ཀྱི་སྒོར་
བདུན་ཡོད་ལ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༡༠ དང་མི་གངས་༤༤༠ ཡོད།

ལྷ་སྡེ་ཆོ་བ་ལ་ཆོག་ས་ཀྱི་བྱ་བ་ལྟོ་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་མ་ཆུ། ལྷ་སྡེ་
དང་ང་ཆུ་བོ། བྱ་བ་བྱང་དོ་ཁ་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན། ལྷ་སྡེ་ཆོ་བའི་ཁོངས་
སྤྱ། ༡ རྩོར་གཙང་། ༡ གོང་བ། ༡ ཤིང་སྒོར། ༤ ཇི་དགེ་བཅས་ཆོ་བ་བཞི་
ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ཁྲུ་དུ། ༡ ཀྱ་ན་ཐུབ་དང་། ༡ སོ་མ། ༡ འཕྱོར་གཙང་
རྩིང་བ། ༤ དཔོན་ཆང་། ༥ འཕྱོར་གཙང་རྩ་མང་བཅས་ཀྱི་སྒོར་ལྷ། གོང་
བ་ཆོ་བའི་ནང་། ༡ གོང་བ་དཔོན་སྒོར་དང་། ༡ རྩུད་པ་ཆང་། ༡ མེ་ཉི་ཏོ།
༤ ཐུགས་སྒོར་བཅས་རི་སྒོར་བཞི། ཤིང་སྒོར་ཆོ་བའི་ཁོངས་སྤྱ། ༡ ཤིང་སྡེ་
སྒོར་དང་། ༡ ཤིང་མཁུན་སྒོར་བཅས་ཀྱི་སྒོར་གཉིས། ཇི་དགེ་ཆོ་བའི་ནང་།
༡ ཇི་དགེ་དང་། ༡ སྒྲ་ཁུང་སྡེ་སྒོར་གཉིས་ཡོད། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ལྷ་སྡེ་
ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་༡༠༧ དང་མི་གངས་༡༡༥།

དཀར་མོ་གཡང་འབྲེལ་ནི་མ་ཆུའི་འགམ་ངོགས་ན་ཆགས་ཤིང་། འདི་
ཁྲུ་ལ་སྒར་འབྲོག་ས་ཡིན་འདུག་ཀྱང་སྡོད་དཔོན་བྱང་སེམས་འབྲུམ་གྱིས་བོད་
དང་ཁ་ཆེ། རྩེ་གས་སོགས་ཞིང་བ་མང་བོ་བསྐྱས་ནས་ས་ཆོད་བསྐྱོགས་ཏེ་
སྡེ་ཞིང་ལས་འཛུགས་གཉེར་བྱས་ཤིང་། ཞིང་བ་ལ་ཞིང་གཡར་ཏེ་ཁྲུ་ལ་སྐྱད་
པ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱས།

དེར་བཞུགས་གྱི་ལོ་༡༧༩༧ སྡོན་ལ་དཀར་མོ་གཡང་འབྲེལ་ལ་ས་ཞིང་
ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དཀར་མོ་གཡང་འབྲེལ་དང་། མཆོད་
རྟེན་ཐང་། རོ་ཆུ། རྩེ་སྡེ་བཅས་གོང་སྡེ་བཞི་བསྐྱེམས་པས་དུད་བྱིས་༡༥༥
ཡོད་པར་བཤད།

བྱ་ཐང་སྡེ་བ་ནི་དང་ཆུའི་སྐད་རྩུད་ཀྱི་སྡེ་ངོགས་སུ་ཆགས་ཤིང་། བྱ་

ཐང་དཔོན་པོས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༥༥ ཡོད། བྱང་སེམས་
འབྲུམ་གྱི་རིང་ལ་ཨ་ཚོགས་དང་བྱ་ཐང་གཉིས་འབྲུགས་ཀྱང་། བྱ་ཐང་ཚོ་བ་
སྡེ་འབངས་རྣམས་ཡུལ་གཞན་ལ་བྱོལ། བྱང་སེམས་འབྲུམ་གྱིས་བསྐྱར་དུ་བོད་
དང་། ལ་ཆེ། རྒྱ་རིགས་བཅས་མང་བོ་བསྐྱས་ཏེ། ལྷ་འབྲུམ་ཞེས་པ་བྱ་ཐང་
དཔོན་པོར་བསྐོས་ཤིང་། མི་སེར་ལ་ས་ཞིང་གཡར་ནས་ཁྲལ་བསྐྱས་པ་དང་།
ལུ་མཐུད་ས་ཆོད་བསྐོགས་ནས་ས་ཞིང་ལུ་ལྷ་གཉིས་སྟོང་ལྷག་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས།
སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་བྱ་ཐང་གི་ཚྭ་གས་སུ། ༡ བྱ་ཐང་། ༡ སེང་ལྗེང་། ༡
སྟག་གཡག་ ༥ ལོ་བ། ༥ བ་ཆུ། ༥ ས་མདོ། ༥ ས་ནག་ ༡ ཞིང་ཁ་གོང་མ།
༧ མཚོ་འབྲེལ། ༡༠ ར་རྩུང་བཅས་སྡེ་བ་བརྒྱུ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༩༧ དང་མི་གངས་
༧༩༩ཡོད།

གཉིས་པ། བྱ་ཐང་སྟོང་ཁྱིམ།

བྱ་ཐང་ཚོ་བ་ནི་དང་ང་རྫོང་གི་རུབ་བྱང་སྡེ་དང་རྩེ་བར་རྒྱུད་གྱི་
འགམ་ངོགས་གཉིས་སུ་ཆགས་ཤིང་། བྱང་ཆབ་ཆའི་ཆོས་རྒྱུ་ཆོ་བ་དང་། རུབ་
མཚོ་རུབ་སོག་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁྲལ་དུ་ལྷན་རྫོང་གིག་ལ། བྱ་ཐང་ཚོ་གས་
ཚོ་བ། ལྷ་བོང་སྟག་ཚོ་བ་བཅས་སུ་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད། ད་ལྟོ་རྒྱུ་
སྤྱི་འཛིན་ས་ཁྲལ་ལྷན་ན་དང་ང་ཡུལ་ཚོ་དང་རྟོལ་ཁ་ཡུལ་གཉི་གའི་ཁོངས་
སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ།

བྱ་ཐང་ཚོ་རྒྱག་ཅེས་པ་འདྲིར་སྡེ་ཚོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ལ། སྡེ་ཚོ་གསུམ་
རེ་ཚོ་ཆེན་གཅིག་ལ་བཅེས་ཏེ་ཚོ་བ་རྒྱག་ཅི་ཚུལ་ཡོད། ཡུལ་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་
ཚོ་བ་རྒྱག་ཅི་བའི་ཆོ། སེ་རྒྱ་བན་ཁོ་ཅང་བཟའ་གསུམ། ཁོ་རྒྱ་ཁོ་ཆུ་ཁོ་ནག་

གསུམ། རྩ་ཆ་ཕྱི་ཆ་ཨག་གྲགསུམ། རྩོང་པོ་ནགས་བཟའ་འབེ་བཟའ་གསུམ།
 སོགས་སྒྲོར་གསུམ་རེ་བྱས་ནས་ཅི་བ་ཡོད། ཤ་བྲང་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་ཤ་པོའི་
 བྲང་རུས་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་མཁན་དང་། བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་
 ཤ་ཞེས་པའི་བྱིས་རྒྱུད་ཅིག་བྱུང་བ་ལ་བཞེན་ནས་ཤ་བྲང་སོགས་ཚུལ་སོགས་
 དག་རྒྱན་གྱི་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་སྤང་ཡང་། བཤད་ཚུལ་དེ་དག་ལ་བདེན་ཁ་སྟེར་
 རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མ་མཐོང་ངོ་།།

གད་པ་སུམ་མདོ་(ཐུན་ཏེ)རྩོང་གི་ཤ་བྲང་སྟོང་བྱིས་སྐབས་བཤད་
 ཟིན་པ་ལྟར། ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའི་ཡར་སྟོན་དུ་ཟླ་བྲང་བསང་ཚུའི་འབབ་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། བྱིས་རེབ་གོང་དུ་མཆེད་ཅིང་སྡེ་ཆོ་གཞན་དང་
 འཁོན་འབྲུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་སྡེ་ཆོ་གཞིས་སུ་བྱས་པ་གད་པ་སུམ་མདོ་རྩོང་གི་ཤ་
 བྲང་སྟོང་བྱིས་དང་། ཅི་གོར་ཐང་རྩོང་གི་ཤ་བྲང་ཆོ་བ་གཞིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 རུབ་སྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཁྲལ་དུ་བསྐྱེད་པས་ནས་འབྲོག་རུ་ཆགས་པར་བཤད།

ཤ་བྲང་སྡེ་ཆོ་ནམས་དུམ་བུར་ཆད་དེ་དང་ང་གཞུང་སོགས་སུ་གནས་
 སྟོ་བྱས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཞིས་མ་ཟིན་ཅུ་ལས་བྱིན་མེད་ཅིང་། དེའི་ནང་
 གི་རུ་སྟེ་ཁ་ཤས་འབྲོག་ཁྲལ་དུ་གཞིས་ཆགས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་སྟོར་ལས་སོང་མེད་
 པར་སྤང་།

དང་ང་དང་དོལ་ཁའི་ཤ་བྲང་ཆོ་བའི་ཁོངས་སུ། ༡ ཤ་བྲང་། ༢ ཨག་
 གྲ། ༣ སུ་རུག་ ༤ བྱི་གྲ། ༥ རྩ་ཆ། ༦ རྩོང་པོ་གོང་ཞོལ། ༧ བྱི་བྱི་གོང་ཞོལ་
 བཅས་སྟེ་བ་དག་ཡོད་པ་ལ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༠༩ དང་མི་གངས་
 ༡༤༧༥ སྐབས་དེའི་སྟོང་དཔོན་ནི་ཆག་གེ་བྱ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཟ࿳་ལོ་༡༧༤༧ ལོའི་
 རྩོང་སུ་ཆག་གེ་ཞིང་ཆེན་ཆོང་ལས་ཐིན་གྱི་འགན་འཛིན་གཞོན་པའི་གོ་མིང་
 རེག་

ཤ་བྲང་ཆོ་བའི་ཁོངས་སུ་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་རྫོང་ཆེན་བཞི་ར་གྲགས་པའི་
ནང་ཆོན་བྲག་དཀར་སྤེལ་རྫོང་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སྐྱུ་ཞབས་ཨ་རོལ་
ཆང་གིས་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པ་སྤེལ་རྫོང་དགོན་ཐོས་བསམ་ཡོན་ཏན་དར་
རྒྱས་སྤྱིང་ཡོད་ཅིང་། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་ལྟར་ན་སྤེལ་རྫོང་
དགོན་པ་འདི་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་དགོན་ལག་ཡིན་པར་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤
ལོར་གྲ་བ་༥༠༠ཙམ་དང་སྤྱི་མཉམ་པ་༡༡ཡོད།

ཨ་རོལ་ཆང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ སྐབས་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་ནང་བསྟན་
མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་བོ་བཞུགས། དགོན་པའི་གཉེར་བ་ཨ་ལགས་
དཀར་དམར་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དང་ང་རྫོང་སྤྱི་གཞུང་གི་ཡུ་ཡོན་དུ་
བསྐྱུང། རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སྤེལ་སྐབས་སྤེལ་རྫོང་དགོན་དུ་སྤྱི་སྐུ་ཆང་དང་།
གཙང་བ་ཆང་། ལ་ཀྱ་ཆང་། ཨ་རིག་ཆེན་དུ་ཆང་། རྒྱལ་སྐུ་ཆང་། ཁོ་ནག་
ཆང་སོགས་སྤྱི་ལོ་དུ་མ་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་། ད་ལྟ་དེ་དག་གི་སྤྱི་རྒྱུང་
ཅི་ཙམ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས།

- ༡ ཤ་བྲང་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༢༧ མི་གྲངས་༡༤༡།
- ༢ ཨག་གུ་ཆོ་བ། ༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༣༤ དང་མི་གྲངས་༩༧༠།
- ༣ སུ་རུག་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩ མི་གྲངས་༤༩།
- ༤ ཕྱི་གུ་ཆོ་བ། ༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༤ དང་མི་གྲངས་༩༩༠།
- ༥ རྩ་རྒྱ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༡ མི་གྲངས་༢༤༦།
- ༦ རྫོང་བོ་གོང་མ་ཆོ་བ། ༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༡ མི་གྲངས་༡༤༡།
- ༧ རྫོང་བོ་ཞོལ་མ་ཆོ་བ། ༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༣༧ དང་མི་གྲངས་༡༤༦།
- ༨ ཆེ་གུ་གོང་མ་ཆོ་བ། ༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༤ མི་གྲངས་༡༦༩།
- ༩ ཆེ་གུ་ཞོལ་མ་ཆོ་བ། ༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤ མི་གྲངས་༡༤༦།

གསུམ་པ། བོད་སྐད་སྒྲིབ་ཀྱི་མཁུན་པ།

བོད་སྐད་ཆོ་བ་ནི་དང་ང་ཚོ་ཤ་བྲང་ཆོ་བ་ལི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་
སྐྱེད་རྒྱུད་ཀྱི་འགམ་དོགས་གཉིས་སུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་རོང་བོ་སྐྱོན་ཆོས། ལྷོ་
མ་ཆེན་གངས་འདབས། རྒྱལ་མགོ་ལོག་མ་སྐྱེད་རྒྱུད་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན།
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་རྗེས་སུ་བོད་སྐད་འདི་ལ་རྒྱུད་བོད་སྐད་རྒྱུད་ཀྱི་སྐད་
པ་བཅུགས་ཀྱང་། ད་ལྟ་ཅི་གོར་ཐང་རྒྱུད་ཆོན་ཞང་ཞེས་པའི་ཁོངས་
གཏོགས་ཡིན།

དང་ངའི་བོད་སྐད་ཆོ་བ་འདི་མཆོ་རྒྱལ་ཐེམ་ཆེན་རྒྱུད་བོད་སྐད་ཆོ་བ་
ནས་ལོགས་སུ་མཆེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བོད་སྐད་གོང་མ་ཞེས་འབོད་སྐྱེལ་ད་
ལྟའི་བར་ཡོད། སྤར་བོད་སྐད་ཆོ་བ་འདི་མ་རྒྱུད་འགམ་རྒྱུད་ན་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་
རྒྱ་སོག་ས་ལར་དུ་གྲགས་པའི་རིགས་ཅན་དང་བོད་རིགས་གཉིས་གཉིན་
འབྲེལ་མང་བོ་བྱུང་བས་རིམ་གྱིས་ཆོ་བ་ཞིག་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མར་ཞིང་ལས་
གཉེར་ཀྱང་རྗེས་སུ་མ་རྒྱུད་ལྷོ་ཕྱོགས་ཨ་རིག་དང་ངའི་ཕྱོགས་སུ་འབྲོག་ལས་
གཉེར་བར་བཤད་ཚུལ་ཡོད།

བོད་སྐད་འདི་འང་མཆོ་སྐྱོན་བོད་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་འབྲོག་གི་རུ་སྤེལ་ལ་
ཆེར་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། ཆེས་གནའ་དུས་ནས་
མཆོ་སྐྱོན་དུ་གནས་པ་ལ་དོར་སོག་གི་དཔུང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་རྒྱུད་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་
བདས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་ཅམ་ནས་རིམ་གྱིས་མ་བྱང་
ཕྱོགས་སུ་སྐྱོས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་པར་སྤང་།

ཐེམ་ཆེན་བོད་སྐད་པ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ལ། བ་ལོ་ཞེས་པའི་བོད་

སྟག་གི་ཆོ་དཔོན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་སྡེ་བྱིད་དེ་མ་ཚུ་བཟལ་བསྐྱལ་གྱིས་རིག་
སྟོན་གཞོངས་སུ་ཆགས་ཀྱང་། མཆོ་སྟོན་གྱི་སོག་པོའི་ཕང་ཞིག་གིས་བོད་
རིགས་སྡེ་ཆོ་ཁག་ལ་འཕྲོག་བཅོམ་ནར་མར་བྱས་སྐྱེན་དཔོན་པོ་བ་ལོས་སྡེ་ཆོ་
བྱིད་དེ་སྐྱབས་བཅོལ་ལྟ་བུར་བྱིན་པས། སུ་ད་ཚུ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུ་ས་བོང་སྟག་
ལ་སྤྱད་པ་དང་། ཆེན་གྱི་གོང་མ་ཏོན་ཀོང་གི་དུས་སུ་དཔོན་པོ་བ་ལོ་བྱི་ལིང་
དུ་བོས་ཏེ་སྟོང་དཔོན་གྱི་ཆོ་ལོ་སྤྱད།

བ་ལོའི་ཆ་བོ་ཆོ་ཁོ་ཞེས་པས་བོང་སྟག་སྟོང་དཔོན་བྱེད་སྐྱབས། བོང་
སྟག་ཆོ་བའི་ནང་དུ་རི་ཁོ་ཞེས་པའི་བརྒྱུད་དཔོན་འབྱོར་བྱུག་ལྟར་པ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེ་སྟོན་གྲགས་ཆེ་བས་རང་ཉིད་སྟོང་དཔོན་དུ་བསྐྱད། ཆོ་བ་གཅིག་ལ་སྟོང་
དཔོན་གཞིས་བྱང་བས་དབང་ཆ་སུས་འཛིན་གྱི་དཀའ་ངལ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཨ་མ་ཁོས་རང་གི་མངའ་འབངས་བྱིམ་ཆང་བརྒྱ་ཕྲག་ཅིག་བྱིད་ནས་ཏང་ང་
རྫོང་དུ་སྟོས་ཤིང་། རྗེས་སུ་མཆོ་བྱུང་ནས་འབྲོག་བྱིམ་ཁ་ཤས་ཀྱང་འོངས་ཏེ་
ད་ལྟའི་ཏང་ངའི་བོང་སྟག་ཆོ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རི་ཁོ་འདས་རྗེས་ཁོང་
གི་ཆ་བོ་བཙུན་འགྲུས་ཞེས་པ་སྟོང་དཔོན་དུ་གྱུར་པར་བཤད་ཚུལ་ཀྱང་ཡོད་
དོ།

བོང་སྟག་ཅེས་པའི་མིང་གི་གོ་དོན་སོགས་གཞན་དུ་བཤད་བྱིན་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བོང་སྟག་ཆོ་བའི་ཁོངས་སུ།

༡ བ་སྐོར། ༡ སྐོར་ཁོག ༡ བོང་སྟག ༤ བན་རྒྱ། ༥ རྒྱས་བཟའ། ༦
སྟོད་པ་བཅས་སྡེ་ཆོ་དུག་ཡོད་པ་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དུད་བྱིམ་༥༡༡ མི་གངས་
༡༩༧༩། སྟོང་དཔོན་བཙུན་འགྲུས་བྱ་བ་མཆོ་སྟོ་ཁྲལ་གྱི་ཁྲལ་གཙོ་གཞོན་པ་
བྱས་ཐུང་།

བོང་སྟག་ཁོངས་སུ་རྒྱ་བཟའ་རྩི་ཆའི་དགོན་གསར་དུ་གྲགས་པའི་གྲུབ་

མཐའ་དག་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་གྲ་བ་༤༥
ཡོད། འདིའི་དགོན་བདག་མཐུ་མཆོག་ཆང་མཆོ་ལྷོ་ཁུལ་གྱི་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ལྷ་
ཡོན་དང་། དང་ང་རྫོང་སྲིད་གཞུང་གི་ལྷ་ཡོན་དུ་བསྐྱུང་།

གཞན་ཡང་རུ་སྐལ་ཆང་གི་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་རྟོགས་ལྷན་ཐུབ་
བསྟན་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་སྤང་ལ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་གྲ་བ་༩༥ དང་། དག་
ལུགས་ཀྱི་དགོན་དུས་འཁོར་གྲ་ཆང་ལ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་གྲ་བ་༩༠ ཡོད་
འདུག འདིའི་དགོན་བདག་བཙུན་འབྲས་ཞེས་པ་མཆོ་ལྷོ་ཁུལ་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་
ལྷ་ཡོན་བྱས། ལྷ་ཆང་དགོན་པ་ལ་གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་གྲ་བ་༩༡ ཡོད་པར་བཤད།

- ༡ བ་སྐྱོར། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་བྱིས་༡༥༡ མི་བྱངས་༩༧༡
- ༢ སྐུ་ཁོག་ གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་བྱིས་༧༧ དང་མི་བྱངས་༩༥༧
- ༣ བོང་སྟག་ གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་བྱིས་༡༧༡ དང་མི་བྱངས་༤༧༥
- ༤ བན་རྒྱ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་བྱིས་༡༣༧ དང་མི་བྱངས་༥༩༥
- ༥ རྒྱས་བཟའ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་བྱིས་༩༥ མི་བྱངས་༡༥༥
- ༦ ལྷོད་པ། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དུད་བྱིས་༧༥ མི་བྱངས་༩༥༧

བཞི་བ། རྩོད་པོ་སྐྱོན་ཆོས་ཆོ་བ།

རྩོད་པོ་སྐྱོན་ཆོས་ཆོ་བ་ནི་རྩོད་པོ་སྐྱོན་ཆོ་བ་འཁྲུལ་ལ་ཐུག་
ཅིང་། རྩོད་པོ་སྐྱོན་ཆོ་བ། ལྷོ་མགོ་ལོག་མ་ཆེན་རྫོང་བཅས་དང་འདབས་
འབྲེལ་ཡིན། གྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོའི་རྩོད་པོ་སྐྱོན་ཆོས་རྩོད་པོ་སྐྱོན་ཆོས་ཆུས་ཞེས་པ་
བཙུགས་ཤིང་། ད་ལྟ་དང་ང་རྫོང་འབྲོང་མཐེལ་ཞང་དང་ལུང་བཟང་ཞང་
ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

རོང་བོ་སློན་ཆོས་ཆོ་བ་ལ་རྒྱས་བཟའ་ལུང་བའི་ཆོ་བ་ཞེས་འབོད་སྒྲིལ་
ཡོད་ཅིང་། རེབ་གོང་རི་སྐོར་ལུང་བའི་ཆོ་བ་གཡུལ་འབྲུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་གད་
པ་སུམ་མདོའི་ཕྱོགས་འབའ་ལུང་ལ་མཆེད་དེ་འབྲོག་སྡེ་ཆགས་ཟེར་སྒྲིལ་ཡང་
འདུག

རྗེས་སུ་རོང་བོ་སློན་ཆོས་ཆོ་བས་ཨ་རིག་ལ་འབྲོག་བཅོམ་བྱས་ཤིང་།
དེའི་ལན་ལྟ་བུར་ཨ་རིག་ཆོ་བས་རོང་བོ་སློན་ཆོས་ཀྱི་མི་འགའ་བསད་པས། ཨ་
རིག་ཆོ་བས་རོང་བོ་སློན་ཆོས་ཀྱིས་ཨ་རིག་ལ་ད་བྲ་ལན་སློག་པར་དོགས་ནས་
མ་ཆུའི་བྱང་ཕྱོགས་ལ་བྱོལ་སྟབས། ཨ་རིག་གི་གཞིས་ས་རོང་བོ་སློན་ཆོས་ལ་
ཐོབ་ཟེར་ཞིང་། རོང་བོ་སློན་ཆོས་པ་རྣམས་ཏང་ང་གཞོངས་སུ་སླེབས་ནས་
མི་རབས་བཞི་སོང་བར་བཤད།

རོང་བོ་སློན་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་དཔོན་དང་བོ་ནི་རྒྱ་བཟའི་སྐལ་ལོ་ཞེས་པ་
ཡིན་ལ། སྐལ་ལོ་དབང་ཐང་རྒྱས་པས་མགོ་ལོག་ཏུ་བོ་དཔེ་ཆང་དང་། ཏང་
ང་། གད་པ་སུམ་མདོའི་ཁོངས་ཤུ་བྱང་ཆོ་བ་བཅས་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པར་
བཤད། སྐལ་ལོ་འདས་རྗེས་ཁོའི་བུ་འཇམ་དབྱངས་ལ་སྟོང་དཔོན་གྱི་གོ་
གནས་ཐོབ། འཇམ་དབྱངས་འདས་ནས་དེའི་བུ་རིན་ལུང་བྱ་བ་སྟོང་དཔོན་
ལ་བསྐྱེད། རིན་ལུང་གི་རིང་ལ་དབང་ཤུགས་མངའ་ཐང་ཉམས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ལྷ་སྤུ་རྒྱུང་གི་དམག་དཔུང་གིས་གཡོན་གཞི་ལ་
དམར་གསོད་མི་བཟད་པ་བྱས་སྐབས། སྟོང་དཔོན་རིན་ལུང་ལ་རྒྱས་སྟོན་
བྱེད་བཅུག་པས་གཡོན་གཞི་ལ་རྒྱུང་གུད་ཆེན་པོ་ཐེབས་སྟབས། གཡོན་གཞི་
དང་རོང་བོ་སློན་ཆོས་བར་ལ་རྒྱུད་བྱང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་གཡོན་གཞི་ཆོ་བས་སློན་ཆོས་སྟོང་དཔོན་རིན་ལུང་
དམར་གསོད་བྱས་པས། ཁོའི་གཙུང་བོ་དབྲ་འདུལ་བྱ་བ་རྒྱ་རྒྱུད་གོན་པའི་

གྲ་བ་ཡིན་པ་ནས་སྐྱ་སར་བབས་ཏེ་སྟོང་དཔོན་དུ་བསྐྱད།

རིང་བོ་སྟོན་ཆོས་ཆོ་བའི་ཁོངས་སུ། ༡ ཉ་བོ་གོང་མ་དང་། ༡ བལ་བཟའ་རྒྱལ། ༡ རྒྱ་བཟའ་ཞོལ་མ། ༤ ལོ་བ། ༥ དམེ་སྒྲིང་། ༦ རྒྱལ་ས་བཅས་སྡེ་བ་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། གླི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༡༡ དང་མི་གངས་༡༡༤༡ ཡོད། འདིའི་ཁོངས་ན་དགེ་བཤེས་རྒྱུང་བ་ཚང་གི་དགེ་ལུགས་ཀྱི་དཔོན་རྒྱ་བཟའ་རྟེ་ཆའི་དཔོན་གསར་ཡོད་ཅིང་། ཆགས་ཡུལ་འབྲོང་མཐིལ་ནགས་རུའི་བྱང་ཕྱོགས་མ་རྒྱའི་ཁྲགས་ཡིན། གླི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་གྲ་བ་༤༧ ཡོད། རྒྱུང་བ་ཚང་མཆོ་སྟོ་ཁྲལ་སྤྱི་དགེ་ལུགས་ཀྱི་ཡུ་ཡོན་དུ་བསྐྱད་ཆུང་།

ད་དུང་འདིའི་ཁོངས་སུ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་དགེ་འཕེལ་བྱང་རྒྱུ་སྒྲིང་ཞེས་པའི་དགེ་ལུགས་ཀྱི་དཔོན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཆགས་ཡུལ་འབྲོང་མཐིལ་ནགས་རུའི་རྒྱབ་དོས་ཡིན། གླི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་གྲ་བ་༧༤ ཡོད། དེའི་དཔོན་བདག་རྫོང་དབན་ཚང་ལ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མིའི་གོ་གནས་རིག་

༡ རྒྱ་བཟའ་ཞོལ་མ། གླི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༧༧ མི་གངས་༡༧༠༡ དཔོན་ཨ་ལུང་ལ་དང་ང་རྫོང་སྤྱི་དགེ་ལུགས་ཀྱི་ཡུ་ཡོན་དང་། རིང་བོ་སྟོན་ཆོས་རྒྱུ་སྤྱི་རྒྱུ་ཀྱང་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཐོབ། རྒྱ་བཟའ་ཞོལ་མ་ཆོ་བའི་ནང་དུ། ༡ རྫོང་རེ། ༡ ལོ་སྟོར། ༡ སྟོན་ཆོས། ༤ རྒྱ་བཟའ་ཞོལ་མ། ༥ མཐའ་སྟོར་བཅས་སྡེ་བ་ལྔ་ཡོད།

༡ བལ་བཟའ་རྒྱལ། གླི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༧ མི་གངས་༡༡༠༡

༡ རྒྱ་བཟའ་གོང་མ། གླི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༤༦ དང་མི་གངས་༤༡༥༡ འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ དཔོན་ཚང་། ༡ རྒྱལ་རུབ་པ། ༡ ཞིག་སྟོར། ༤ རྒྱ་བཟའ་གོང་མ། ༥ རིན་སྟོར། ༦ དཔོ་སྟོར་བཅས་སྡེ་བ་དྲུག་ཡོད།

༤ ལོ་བ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༦༡ དང་མི་གངས་༥༡༦།
 ༥ དམེ་སྒྲིང་། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༧༠ དང་མི་གངས་༤༥༡།
 ༦ རྒྱགས་ས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༡༠ དང་མི་གངས་༤༩༠།
 རྒྱགས་ས་ཆོ་བའི་ཁོངས་སུ། ༡ རྒྱ་སྐོར། ༡ དཔོན་སྐོར། ༡ སྐུ་ཁོག་ ༤ མཐའ་
 བ། ༥ གཡང་སྐོར། ༦ སྐོ་འང་། ༧ རྒྱགས་པ་བཅས་སྡེ་བ་བདུན་ཡོད།
 རྩ་བ། རྒྱ་སྐོར།

རྒྱ་སྐོར་ཆོ་བ་ནི་རྒྱ་སྐོར་རྒྱ་བོའི་འབབ་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རྒྱུའི་ལུགས་པ་ན་
 ཆགས་ཤིང་། རྒྱ་སྐོར་དང་ཁ་སྐྱང་གཉིས་ཀྱི་བར་མ་རྒྱས་བཅད་སྟབས། ཁ་
 སྐྱང་གད་པ་སུམ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་དང་། རྒྱ་སྐོར་ཅི་གོར་མང་རྫོང་གི་ཁོངས་
 གཏོགས་ཡིན་ནོ།

སྐོར་རབས་ལོ་རྒྱུས་སུ་རྒྱ་སྐོར་འདི་སྐོ་མེ་གོང་མའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་
 རྩེ་ཆོ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ས་ཁོངས་འདབས་འབྲེལ་མིན་སྟབས་སྐོ་མེ་ལས་
 ལོགས་སུ་ཆད་དེ། དེང་སང་ཅི་གོར་རྫོང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་རྒྱུད་ཡོད། རྒྱ་
 སྐོར་ཀྱི་ཁོངས་སུ། ༡ དུགས་པོ། ༡ དཀར་པོ། ༡ རྒྱ་རྩོ། ༤ མར་སྟོང་བཅས་
 རྩེ་བ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་།

ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༥༤ དང་མི་གངས་༧༠༧། རྒྱ་སྐོར་མར་
 སྟོང་སྡེ་བ་ན་མར་སྟོང་དགོན་བླ་མ་དཀར་བཤད་སྐུ་བ་ལོ་བུ་འཁོར་ཞེས་པའི་
 དགེ་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་ཡོད་ཅིང་། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་གྲ་བ་༤༧ ཡོད། འདིའི་
 དགོན་བདག་བསྟན་རྒྱུང་ལ་མཆོ་སྟོ་ལུལ་ཀྱི་ལུལ་གཙོ་གཞོན་པའི་གོ་གནས་
 རག

ད་དུང་གད་པ་སུམ་མདོ་རྫོང་གི་སྟོ་ཕྱོགས་ཨ་བྲེས་གངས་རིའི་བྱང་
 ཕྱོགས་སུ་འབའ་ཆང་དང་། སུ་མང་སོགས་ཆོ་བ་དུག་ཡོད་ལ། ཆོ་བ་འདི་དག་

འབའ་ལུང་དང་། མང་ར། རེབ་གོང་། མགོ་ལོག་ ཏུ་ལུ་ལན་སོགས་ནས་མཆེད་
འོངས་ཏེ་མཉམ་འདུས་ཀྱི་ཆོ་བ་ཞིག་གྲུབ་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་འཛུགས་སུ་སྡེ་ཆོའདི་དག་གད་པ་སུ་མ་མདོ་རྫོང་གི་
མངའ་ཁོངས་སུ་སྦྱར་ཅིང་། ཆོ་ཁག་རྒྱག་པོ་བསྡོམས་ནས་ཨ་བྲུས་མ་ཆེན་
གངས་རི་རྒྱས་ཞེས་པ་བཙུགས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༥ མི་གངས་༩༩༥ ཡོད་ཅིང་། མགོ་
ལོག་མ་ཆེན་རྫོང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྦྱར།

༡ འབའ་ཆང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༡ དང་མི་གངས་༡༩༩།

༡ འབའ་ཆང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༡ མི་གངས་༡༩༩༡།

༡ རྫོ་རུ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩ མི་གངས་༡༡༡།

༩ རྫོ་ཆང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠ མི་གངས་༡༡།

༥ མཁའ་རུ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠ མི་གངས་༡༡།

༦ ལོ་དོ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩ མི་གངས་༡༩།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་
ཆབ་ཆ་རྫོང་ཁོངས།

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

ཆབ་ཆ་རྫོང་ནི་མཚོ་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོའི་རྩྭ་རྒྱུ་ལས་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཤིང་། རྩྭ་ཁ་རི་པོ་
 ཉི་ཟླ་དང་རྩྭ་རྩྱེར་རྫོང་ཡོད་ཅིང་། ལུབ་ཏུ་མཚོ་ལུབ་ཕོ་ལ་བ་རྫོང་། ལུབ་བྱང་
 ཏུ་རྒྱང་ཆ་རྫོང་དང་། སེམ་ཆེན་རྫོང་། ཤར་རྩྭ་ཁ་ཁྲི་ཀ་རྫོང་སོགས་དང་ས་
 འདབས་འབྲེལ་ནས་ཡོད།

ཆབ་ཆ་རྫོང་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༤༠༠༠ ཡོད་ཅིང་། རྫོང་
ཡོངས་ལ་མི་གྲངས་༡༡༩༡༠༠ ཡོད་པའི་ནང་དུ་བོད་རིགས་མི་གྲངས་༤༠༤༠༠
ལྷག་ཡོད་ཅིང་། སྐོམ་རིགས་༡༥༠༠༠ ཡོད་པ་གཞིས་བརྩེ་མས་པས་རྫོང་སྤྱི་ཁྱེད་

མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༡༥།༡༦ ཅམ་ཟིན་པར་བཤད།
 རྫོང་འདིའི་ཁོངས་སུ་གྱིན་གཅིག་དང་། ཞང་ཁག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད།

གཅིག འབྲམས་རུ་སྟོང་བྱིས།

འབྲམས་རུ་ཆོ་བ་འདི་ལ་ཉིན་ལུང་ཤོག་ཁ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། འབྲམས་
 རུ་ཞེས་པའི་མིང་གི་གོ་དོན་ལ་བསམ་ན། སྤར་སོག་པོར་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་དུས་
 མཆོ་སྟོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་བོད་རིགས་སྡེ་ཆོ་ནམས་མ་རྒྱའི་སྟོ་རྒྱུད་དུ་དེད་
 ཅིང་། ཕྱིས་མ་རྟེན་ཕྱགས་གྱི་མི་སྡེ་འཕེལ་བས་ས་ཁྱོན་གྱིས་མ་ཤོང་བ་ལྟ་བུས།
 སོག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཉམས་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་ཕྱིར་འདི་ཕྱོགས་སུ་ཆགས་
 པ་ཡིན་སྟབས། ཁྱི་ཀ་དང་རེབ་གོང་། ཡ་རྩེ་སོགས་ཕྱོགས་ངེས་མེད་ཀྱི་རུ་སྡེ་
 དུ་མ་བྱ་མང་བོ་འབྲམས་ནས་ཡོང་སྟེ་འདི་ཕྱོགས་སུ་གནས་གཞིས་བཟུང་བ་
 ལ་འབྲམས་རུར་སོགས་པ་ཡིན་ནམ་དཔུང་གཞི་མཆིས་ཤིང་། དེང་སང་
 འབྲམས་རུར་འབོད་པ་ནི་རིག་སྟོན་དང་། འབྲེལ་ཁྲག་སྤེལ་ནག ཉ་ནག་
 མ་སོགས་མཆོ་སྟོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་འབྲོག་སྡེ་འདི་དག་ཡིན་ནོ།

རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་རྒྱའི་གོང་མ་ཞུན་སྟོ་ཞེས་པའི་ཁྱི་ལོ་བརྒྱད་པ་ཅམ་ལ།
 མ་རྒྱའི་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོ་བ་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྟོས་ནས་ཕྱིས་མཆོ་འཁོར་ཤོག་
 བརྒྱད་དུ་འབོད་པ་འདི་དག་བྱུང་ཚུལ་སྤར་ཡང་བཤད་ཟིན་ཅིང་། ཆེན་རྒྱལ་
 རབས་སྐབས་ཀྱི་ཁྲུང་སྟོ་རོན་ཞེས་པས་བཙམས་པའི་མཆོ་སྟོན་ཡུལ་སྐྱར་ཟིན་
 བྱས་ཞེས་པར། འབྲམས་རུ་ཆོ་བའི་སྟོང་དཔོན་བསོད་ནམས་དབང་ཕུག་ཅེས་
 པ་རིག་སྟོན་དུ་བསྟན་ཅིང་དེའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཆོ་བ་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་པར་
 བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༤༥༦ ལོར་བེ་ལིང་ཨམ་བན་ཡོས་ཀྱི་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཀང་
ཆའི་སྟོང་དཔོན་སླ་མ་རབ་བཏན་དང་། འབྲམས་རུ་སྟོང་དཔོན་བསོད་སྟོ་
གཉིས་ཀྱི་དཔོན་ཞུ་འབྲུ་ཏོག་རིམ་པ་བཞི་ནས་གསུམ་པ་དང་། བོང་སྟག་སྟོང་
དཔོན་ཆེ་མཁར་དང་། འབྲམས་རུ་སྟོང་དཔོན་སྟོང་བྱམས་དཀར། ཨ་རིག་
བརྒྱ་དཔོན་རྩོ་རྩེ། བརྒྱ་དཔོན་ཀྱུ་སྟོ་དང་། སྟོལ་དཀར། ཐུབ་བསྟན་སོགས་
དཔོན་ཞུ་འབྲུ་ཏོག་རིམ་པ་ལྔ་ཅན་སྤྱད་ཚུལ་བཤད་པ་བདེན་མིན་མ་ཤེས།

ཆའི་བཤད་སྟོས་ལྟར་ན་སྟོན་ཆད་འབྲམས་རུའི་ནང་དུ། སྟོང་དཔོན་
གཅིག་དང་། སྟོང་དཔོན་གཞོན་པ་གཅིག་ དེའི་འོག་དུ་བརྒྱ་དཔོན་བསྟོས་
ནས་ཆོ་བ་སྦྱང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་ཆོས་སྦྱང་རྒྱལ་དང་ཁོའི་ཁྱུ་བོ་ཨ་ནག་
ཅེས་པ་གཉིས་ཀ་སྟོང་དཔོན་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་དབང་
བསྐྱར་བྱས་སྐབས་ཆོས་སྦྱང་རྒྱལ་ལ་མཆོ་སྟོ་ཁྱུ་ལྷུ་ལྷུ་གཅིག་ཞོན་པ་དང་།
ཨ་ནག་ལ་ཆབ་ཆ་རྩོང་གི་རྩོང་དཔོན་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཐོབ་པར་བཤད།

འབྲམས་རུ་སྟོང་བྱིམ་གྱི་ནང་དུ་བྱུགས་ཐོག་གི་མང་ཉུང་ལ་གཞིགས་
ནས། ལུག་༥༠༠ ཡན་དང་ནོར་གནག་༤༠ ཡན་ཡོད་པ་ལ་བྱུག་པོ་དང་། ལུག་
༡༠༠།༤༠༠ ཡན་ཡོད་མཁན་ལ་བྱུག་པོ་འབྲིང་། ལུག་༡༠༠ ཉེ་བ་ཡོད་མཁན་
ལ་བྱུག་པོ་ཆུང་བའི་ཐ་སྟན་བྱས་པར་གྲགས།

- ༡ འབྲམས་སྟོར་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༩།
- ༢། སྟོ་སྟགས་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༤ ལོར་དུད་བྱིམ་༥༥།
- ༣། གཡོན་རུ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་དུད་བྱིམ་༥༡།
- ༤། དཔོན་སྟོར་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་དུད་བྱིམ་༦༩།
- ༥། རྒྱ་ཡེ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༡༠།
- ༦། ཏ་ཡག་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་དུད་བྱིམ་༥༤།

༥། རབ་འོག་མ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༡
 ༦། ཚུ་དན་དུ་པ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༡
 ༧། ལྷོང་ཇོ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥༡
 ༨༠། བག་སྐྱོར་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༡
 རབ་འོག་མ་དང་། ཚུ་དན་དུ་པ། ལྷོང་ཇོ། བག་སྐྱོར་ཆོ་བ་བཞི་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤
 ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥༠ དང་མི་གངས་༡༩༡༩ཡོད་ཟེར།
 ༩༡། རྒྱ་ལོ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༡།
 ༩༢། སྤྱི་ལོ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༡།
 གོང་གཡར་རུང་དང་། རྒྱ་ལོ། སྤྱི་ལོ། འབྲམས་རུ་དགོན་གྱི་མཐའ་བ་བཅས་
 ལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་མི་གངས་༡༩༡༩ ཡོད་ཟེར།
 ༩༣། ཐེབ་རྒྱ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༡ དང་མི་གངས་༡༩༡༩།
 ༩༤། སྤྱི་ལོ་ནག་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༤ དང་མི་གངས་༤༩༡།
 ༩༥། ཆོས་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༥།
 ༩༦། ལྷོང་ཇོ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༡།
 ༩༧། རྒྱ་ལོ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༡།
 ༩༨། གཡོན་རུ་སྤྲད་མའི་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༤༤། གོང་གི་ཆོས་
 ཆོ་དང་། ལྷོང་ཇོ། རྒྱ་ལོ། གཡོན་རུ་སྤྲད་མ་བཅས་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་
 དུད་ཁྱིམ་༡༩༡ དང་མི་གངས་༡༩༡༠།

གཉིས། བདུད་བྱུང་སྤྱི་ལོ་ཆོ་བ།

བདུད་བྱུང་ཆོ་བ་ནི་ཆབ་ཆ་རྫོང་གི་བར་དཀྱིལ་ཏེ་ས་གུ་བཞི་དང་།

ཡུན་དར། ཉ་ནག་མ། ཆོས་རྩེ་ཐང་བཅས་སུ་ཆགས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 སུ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཐེང་རྒྱག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བཟང་ཁྲན་གྱིས་རྒྱ་
 ནག་དུ་འབྲིད་སྐབས། ཀུན་དགའ་འོ་ར་ཞེས་པའི་ས་ཆར་དགོངས་པ་
 གཤེགས་པར་བཤད་པའི་ས་ཆ་ནི། ད་ལྟའི་བདུད་ཤུལ་ཚོ་བའི་ཁོངས་གཏོགས་
 ས་གྲུ་བཞིའི་ལྷ་ཕྱོགས་འདི་ཡིན་སྟབས། སོག་སྐད་དུ་བདུད་ཤུལ་ཚོ་བའི་མིང་
 ལ་ཆོག་མི་ང་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་གདུག་རྩུབ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་
 ལ། སྐར་ཆོ་བ་འདིའི་མེས་པོ་དག་གིས་མི་ཤ་བོས་པས་བདུད་ཤུལ་དུ་སྒྲགས་
 ཟེར་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་བདེན་མིན་མ་ཤེས།

བདུད་ཤུལ་ཚོ་བ་འདི་སྐར་ཁྲི་ཀ་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲོག་སྡེ་ཡིན་ལ། ལོ་བརྒྱ་
 ཟླ་གཞིས་ཡས་མས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་ཚུ་བཀལ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གཞིས་སྤོས་
 ཏེ་ཆགས་པར་བཤད།

རང་ཅག་ལ་ཡུལ་སྡེའི་སྐོར་གྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་པས་སྡེ་ཆོ་འདི་དག་
 གི་གནས་སྤངས་ཞིབ་ཚགས་ཤེས་རྒྱ་དཀའ་ཞིང་། ཀོ་ལུ་ཡེ་ཅི་ཞེས་པས་
 བཅུམས་པའི་ཁྲི་ཀའི་བོད་རིགས་མན་རྩའི་དམག་གིས་འདུལ་བའི་ཁྱད་ཐོ་
 ཞེས་པར་བདུད་ཤུལ་འདི་སྐྱེ་ཆང་སྟོང་དཔོན་གྱི་མངའ་ཁོག་ཡིན་པར་བཤད་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་མཚོ་སྡོན་ཡུལ་སྐོར་བེན་ཐོ་ཞེས་པ་སོགས་རྒྱའི་གནའ་དེང་
 གི་ཡིག་ཆ་དག་དུ་བཤད་ཚུལ་འདྲ་མིན་བཀོད་འདུག་པ་དག་ལ་ཡིད་ཉོན་བྱེད་
 དཀའ་སྟབས་འདིར་འགོད་པའི་ངལ་བ་བསྟེན་ཅིང་།

བདུད་ཤུལ་སྟོང་ཁྲིམ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ། ༡། ནག་ཐལ། ༢། རྒྱ་སྐོར།
 ༣། རྟོང་སྐོར། ༤། བདོ་སྡེ། ༥། ཐར་ཤུལ། ༦། རོ་སྐོར་བཅས་བརྒྱ་ཁྲིམ་རྒྱག་
 ཡོད།

༡། ནག་ཐལ་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྲིམ་༥༥།

- ༡། རྟོང་སྐྱོར་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༩།
- ༡། རྟོང་སྐྱོར་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠།
- ༩། མདོ་ལྷོ་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༧། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་གོང་གི་ཆོ་སྐྱོར་བཞི་བསྐྱེད་པས། དུད་ཁྱིམ་༡༠༥ ཏང་མི་གྲངས་༡༡༩༧ ཡོད་པར་བཤད།
- ༡༡། རྟོང་སྐྱོར་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༠༡།
- ༡༢། ཐར་ཤུལ་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༡།

གསུམ། ཆོས་རྒྱུ་ཆོ་བ།

ཆོས་རྒྱུ་ཆོ་བ་ཆུ་ཁྱིམ་ནི་ཆབ་ཆ་(གུང་ནོ་)རྫོང་གི་ལྷོ་ཁུལ་ཕྱོགས་དང་།
 ཏང་རྫོང་། ཤར་བྱང་དུ་བདུད་ཤུལ་སྐྱོང་ཁྱིམ། ཁུལ་རྒྱུད་དུ་མཆོ་ཁུལ་སྐྱོང་
 ལན་རྫོང་དང་དུའུ་ལན་རྫོང་སོགས་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན། ཟ࿃་ལོ་༡༧༩༧
 ལོའི་རྒྱུ་སྐྱོང་ཆོས་རྒྱུ་ཆོ་བའི་སྐྱོང་ལ་བདུད་ཤུལ་གྱི་ཆོ་བ་ཁ་ཤས་
 བསྐྱེད་ཏེ་ཆོས་རྒྱུ་ཆོས་ཞེས་པ་བཙུགས། ཕྱིས་སྐྱོང་དང་སང་གི་ཆོས་རྒྱུ་ཆོས་
 བར་བསྐྱེད། ཆོས་རྒྱུ་ཆོ་བ་ནི་སྐྱོང་ལོ་དུམ་བུ་ཞིག་སྟེ། ཁྱི་ཀའི་མ་ཆུའི་བྱང་
 ཕྱོགས་དང་ཆབ་ཆ་(གུང་ནོ་)རྫོང་གི་མ་ཆུའི་འགམ་རོགས་སྐྱོང་ལོ་བོད་
 གྱི་སྐྱོང་ཆོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ལ་སྐྱོང་ཆོ་དགུ་ཞེས་འབོད། སྐྱོང་ཆོ་དགུའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱོང་ལ་གོང་འོག་གཉིས་སམ་སྐྱོང་སྐྱོང་གཉིས་སྐྱོང་བྱེ་བྱིང་།
 སྐྱོང་ཆོ་ཆེན་བཙུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱོང་ལ་སྐྱོང་སྐྱོང་བར་གསུམ་
 དུ་བྱེ་བྱིང་། ཆོ་དགུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོང་ཆོ་གོང་མ་ནི་དང་སང་གི་ཆབ་
 ཆ་རྫོང་གི་ཡུལ་ཆ་འདི་ཡིན་ལ། ལོ་རྒྱུས་བརྒྱུ་ཅན་གྱི་གོང་ནས་སྐྱོང་ཆོ་ཆེན་པོ་

སྡེ་མང་པོ་ཞིང་ལས་སུ་གྱུར།

སྐར་ནས་སྐོ་མེ་གོང་མར་སྐྱོང་དཔོན་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤
ལོར་སྐོ་མེ་ལོ་སྐྱོང་དཔོན་ནི་པར་རང་གོ་ལ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་
རྒྱུ་སྐྱེ་ཆབ་ཆ་(གྲང་དོ་)རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གཞོན་པའི་གོ་གནས་སུ་བསྐྱོན།
ཆོས་རྒྱུ་ཆོ་བའི་ཁོངས་སུ། ༡། ཆོས་རྒྱུ་དང་། ༢། འཕགས་པ་རྒྱལ།
༣། སྐལ་རྒྱལ། ༤། དཔོན་ཆང་། ༥། ལྷ་ལྷ། ༦། མོག་དོར། ༧། ཉིང་གྲ། ༨།
བར་ཐོན། ༩། ཞག་སྐྱད་བཅས་སྡེ་ཆོ་དེ་དག་ཡོད་པར་བཤད།

༡༩༥༤ ལོར་ཆོས་རྒྱུ་ལ་དུད་བྱིས་༡༥༡ དང་མི་གྲངས་༡༩༡༧ ཡོད།

༡། ཆོས་རྒྱུ་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༧༡

༢། དཔོན་ཆང་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༡

༣། ལྷ་ལྷ་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༥༤

༤། འཕགས་པ་རྒྱལ་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༩༤

༥། སྐལ་རྒྱལ་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༥༡

༦། མོག་དོར་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༦

༧། བར་ཐོན་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༡

༨། ཉིང་གྲ་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༤

༩། ཞག་སྐྱད་ཆོ་བ། ཟ࿃་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༦

བཞི། སྐོ་མེ།

སྐོ་མེ་སྐྱོད་སྐྱད་བར་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་ཞོ་ལ་མ་ནི་དེང་གི་ཁྲི་ཀ་རྫོང་
ཀ་རིང་གི་ཕྱོགས་དང་། སྐོ་མེ་བར་མ་ཁྲི་ཀ་རྫོང་ལྷ་ཁང་ཐང་གི་ཕྱོགས། སྐོ་

མེ་གོང་མ་ནི་ཆབ་ཆ་(གུང་དོ་)རྫོང་གི་འབྲིལ་ཁྲག་ཞང་གི་ཕྱོགས་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་རྒྱ་ནག་གོ་མིན་དང་གི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཁ་
 ཆེ་ལྷ་པུ་མྱང་གིས་དངུལ་ལོར་སྤྱད་གསེག་རྒྱག་པ་སོགས་གཡོ་འབྲུལ་སྤྱད་དེ་
 སློ་མེ་ནམས་དུམ་བུར་གྱུར་པ་སྟེ། སྤར་སློ་མེ་གོང་མ་དང་བར་མ་གཉིས་ཀ་
 རིང་སྟོང་དཔོན་གྱི་འོག་ཡིན་པ་ལ། བརྒྱ་དཔོན་དབང་ཆེན་འབུམ་དང་སྤྱ་
 འབུམ་གཉིས་སྟོང་དཔོན་དུ་བསྒྲིམ་གིང་། སློ་མེ་ཞོལ་མར་དུད་ཆང་ཆུ་སྒྲིག་
 གི་ལམ་ལུགས་བཅུགས་པ་སོགས་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ རྒྱུ་ཁྲ་ཁྲི་ག་རྫོང་ལྷ་
 ཁང་ཐང་དུ་བཞོས་པ་དང་། ཏང་ད་རྫོང་མ་ཆུའི་འགམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆུ་སྒྲིག་མ་ཞང་
 གི་བོད་རིགས་སྡེ་ཚོ་དག་ཀྱང་སྤར་སློ་མེ་གོང་མའི་ཁོངས་ཡིན་མོད། སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༤༩ རྒྱུ་ནས་ཏང་ད་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་བཀར། དེང་སང་གི་ཆབ་ཆ་(གུང་
 དོ་)རྫོང་གི་འབྲིལ་ཁྲག་ཞང་དང་། ཐེ་གེའི་ཞང་། ཆོས་རྗེའི་ཆོ་ཁག་ ཆབ་ཆ་
 གོལ་རྒལ་བཅས་སློ་མེ་གོང་མར་གཏོགས་པ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་ཞིབ་བཞེར་ལྷར་ན། ཆབ་ཆ་རྫོང་དང་ཏང་ད་རྫོང་
 ཆུ་སྒྲིག་ཞང་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་སློ་མེའི་གནས་སྤངས་ནི།

- ༡། ཡས་ལེ་དུད་བྱིམ་༡༡།
- ༢། རྫོ་ལུང་དུད་བྱིམ་༡༤།
- ༣། དཔོན་ཆང་དུད་བྱིམ་༡༩།
- ༤། ཡོས་མི་དེག་དུད་བྱིམ་༡༡།
- ༥། མཐའ་དོད་དུད་བྱིམ་༤༦།
- ༦། མཐའ་བ་དུད་བྱིམ་༩།
- ༧། མཆོག་དོར་དུད་བྱིམ་༧༡།
- ༨། ཆོས་རྗེ་དུད་བྱིམ་༧༧།

- ༧། རྩེ་བ་དུད་ཁྱིམ་༡༡།
 ༡༠། མོག་དོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡།
 ༡༡། བེད་དེ་མོས་དུད་ཁྱིམ་༡༡།
 ༡༢། བར་མོན་དུད་ཁྱིམ་༤༤།
 ༡༣། རྒྱབ་ཞིང་ཁ་དུད་ཁྱིམ་༡༠།
 ༡༤། རོན་དུན་དུད་ཁྱིམ་༡༡།
 ༡༥། ཞེ་ཐད་དུད་ཁྱིམ་༡༠།
 ༡༦། ཐར་མར་གོང་མ་དུད་ཁྱིམ་༤༤།
 ༡༧། ཐར་མར་ཞོལ་མ་དུད་ཁྱིམ་༤༡།
 ༡༨། ས་ཕྱག་དུད་ཁྱིམ་༤༠
 ༡༩། ཨ་དག་དུད་ཁྱིམ་༤༤།
 ༢༠། ཁེ་ཆེའི་དུད་ཁྱིམ་༤༠།
 ༢༡། ཆེ་དན་ཐོ་དན་དུད་ཁྱིམ་༤༤།
 ༢༢། ད་དན་ཐོ་དན་དུད་ཁྱིམ་༡༤།
 ༢༣། ཁྲ་ཐན་དུད་ཁྱིམ་༡༠།
 ༢༤། ལུ་ཁྲིད་དུད་ཁྱིམ་༤།
 ༢༥། བོ་སྦྱིད་ཚུ་ཁ་དུད་ཁྱིམ་༡༤།
 ༢༦། བོ་ལང་ཐད་དུད་ཁྱིམ་༡༡།
 ༢༧། ཨ་བཙན་དུད་ཁྱིམ་༡༡།
 ༢༨། སོག་ལ་དུད་ཁྱིམ་༤༧།
 ༢༩། ལུ་མོ་དུད་ཁྱིམ་༤༤།
 ༣༠། ལུ་ལུ་བ་མ་དུད་ཁྱིམ་༡༡།

- ༡༡། ཉིག་ལེ་སེ་དུད་བྱིམ་༤༤།
- ༡༢། ཐོ་ལེ་ཐད་དུད་བྱིམ་༡༠།
- ༡༣། ཤར་ཞིང་ཁ་དུད་བྱིམ་༥༡།
- ༡༤། སྐལ་རྒྱ་དུད་བྱིམ་༥༡།
- ༡༥། མ་རང་དུད་བྱིམ་༡༤།
- ༡༦། ཐང་ནག་ཉེ་དུད་བྱིམ་༤༥།
- ༡༧། རྩོ་ལུང་དུད་བྱིམ་༡༧།
- ༡༨། ཉིང་གྲུ་དུད་བྱིམ་༡༧།
- ༡༩། ལུང་མཆོ་ལུང་པ་དུད་བྱིམ་༤༥།
- ༢༠། ཐེ་གེའི་དུད་བྱིམ་༡༡།
- ༢༡། བོ་ལེའི་དུད་བྱིམ་༡༤།
- ༢༢། རོ་ཁ་དུད་བྱིམ་༡༠།
- ༢༣། ལོ་ཏ་གོང་མ་དུད་བྱིམ་༡༧།
- ༢༤། ལོ་ཏ་ཞོལ་མ་དུད་བྱིམ་༡༥།

འབྱུང་ཁུག་སྡེ་བའི་སྡུག་ས་ཁང་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་གྲུ་བ་༥༠ ཡོད།
 ཉིང་གྲུ་སྡེ་བའི་ནང་ཉིང་གྲུ་གསང་སྡུག་ས་ཆོས་སྤྱིང་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤
 ལོར་གྲུ་བ་༧༠ ནང་། དགོན་བདག་སྐུ་མ་ཀུན་བཟང་རང་གོལ། གྲུ་བ་མཐའ་
 རྩོང་མ་ཡིན། མཆོ་ཐོག་ལུང་ན་སྡུག་ས་ཁང་ཞིག་ཡོད། གྲུ་བ་༡༤། རྩོག་ཁའི་
 སྡེ་བ་ན་རྩོག་ཁའི་སྡུག་ས་ཁང་། སྡུག་ས་པ་དང་གྲུ་བ་༡༠། དགོན་པ་འདི་གཞིས་
 ཉིང་གྲུ་གསང་སྡུག་ས་ཆོས་སྤྱིང་གི་དགོན་ལག་ཡིན།

ལ། རྒྱ་རྩ་ཆོ་བ།

རྒྱ་རྩ་ཆོ་བ་ནི་དང་སང་གི་དུས་ལྷ་ཞང་དང་ཆབ་ཆ་གོང་རྣལ་བཅས་
སུ་ཡོད་པའི་སྡེ་ཆོ་ཁ་ཤས་འདུས་པ་ལ་བེར་ཞིང་། གནའ་དུས་ནས་ཡུལ་འདི་
ལ་ཆབ་ཆ་ཞེས་འབོད་པར་གྲགས། རྒྱ་རྩ་ལའང་མཆོ་སྡོན་གྱི་བོད་སྡེ་སྤྱི་ཡོངས་
ལྟར་ཐོག་མར་སོག་པོས་ཆ་སྟོར་པར་བདས་པ་དང་། ཕྱིས་རིམ་གྱིས་སོག་པོ་
དང་རེས་མཐུན་རེས་འགལ་གྱི་ངང་གནས་གཞིས་བབྱང་བའི་བརྒྱད་རིམ་
ཀྱག་གྲོག་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ངག་རྒྱན་ལྟར་ན་འདི་ཕྱོགས་གྱི་སྡེ་ཆོ་པལ་ཆེར་སྤྱི་
ཀའི་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བར་བཤད།

རྒྱའི་ཡིག་ཆར་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱ་རྩ་ལ་ཆོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།

- ༡། རྒྱ་རྩ་དུད་ཁྱིམ་༡༠།
- ༢། སྐ་སར་དུད་ཁྱིམ་༢༠།
- ༣། ལུ་ཆང་དུད་ཁྱིམ་༡༥།
- ༤། སོར་རྒྱག་དུད་ཁྱིམ་༡༩།
- ༥། དཀྱིལ་གདོང་དུད་ཁྱིམ་༡༥།
- ༦། བ་སྐང་གད་པ་དུད་ཁྱིམ་༡༧།
- ༧། སྤྱ་ཐེངས་ཐང་དུད་ཁྱིམ་༡༧།
- ༨། མེ་ཏོག་ལུང་པ་གོང་མ་དུད་ཁྱིམ་༡༧།
- ༩། མེ་ཏོག་ལུང་པ་ཞོལ་མ་དུད་ཁྱིམ་༤༥།
- ༡༠། དུམ་ལྷ་དུད་ཁྱིམ་༥༩།
- ༡༡། གསོར་གྲུ་དུད་ཁྱིམ་༩༡།

༡༡། ར་གོང་མ་དུད་བྱིམ་༩༡ བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

ཆུ་རྩ་ཆོ་བའི་བྱང་ངོས་ན་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡ ལོར་བདེ་བ་པ་དགོན་གསར་
བཟུ་ཤིས་ཐེག་མཆོག་སྤྱིང་ཡོད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་དང་། དགོན་
བདག་མཁན་ཆེན་ཆང་ཡིན། སྤྱི་ལོ་བཅུ་གསུམ་བྱུང་བར་བཤད། དགོན་
གསར་ཆབ་ཆའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཁང་
མིག་༩༠༠ ས་ཁྱོན་ཟུའུ་༡༡༠། ལུག་༡༠༠༠ འོར་༡༠༠། ཏ་༥༠། གྲ་བ་༡༠༠
ཡོད་འདུག་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་གྲ་བ་༡༡ ཅམ་མེད་ཅེས་རྒྱུ་ཡིག་ཆར་
བཤད། ཆུ་དམར་སྤེལ་ས་ནས་མཁན་ཆེན་ཆང་ལ་མཆོ་སྤྱོད་ལུ་སྤྱིང་གོས་ཀྱི་
ཀྱུ་འུ་རིན་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཀྱང་གཡོགས།

དཀྱིལ་གདོང་ཆོ་བའི་ནང་དུ་དཀྱིལ་གདོང་སྤྲགས་ཁང་རྒྱ་བར་ནོར་
བུའི་སྤྱིང་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ།

སྐུ་སར་ཆོ་བའི་ནང་དུ་སྐུ་སར་བོན་དགོན་ཡོད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་
བོན་པོ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་གྲ་བ་༡༡ དགོན་བདག་ཆེ་ཞིག་སྤྱོད་ཉིད་
བྱ་འཕུར་ཆང་ཡིན། དེང་སང་རྒྱས་ཉན་ཏེ་ཞང་དུ་འཕོད་པའི་ས་དེར་བོན་
དགོན་དུང་དཀར་གཤེན་བཞུན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་
གྲ་བ་༡༡ དང་དགོན་བདག་སྤྲ་མ་ཏ་མགྱིན་བྱ་བ་ཡིན།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ མཆོ་བྱང་ཁྲུལ།

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ་མདོར་བསྟུན།

མཆོ་བྱང་ཞེས་པ་འདི་སྐར་བོད་རང་ལ་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་
ཅིག་མ་ཡིན་པར། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སླེབས་པའི་རྩེ་ནས་
སྤྱི་ལོ་འདི་ནས་ཁྲུལ་བཅུ་གས་སྐབས། ཡུལ་འདི་མཆོ་སྟོན་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་
ས་ཁྲུལ་ཡིན་པས་མཆོ་བྱང་ཁྲུལ་ཞེས་བཏགས།

ཁྲུལ་འདི་འོ་ཤར་སྟོ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཀྱི་དགོན་ལུང་རྫོང་
དང་། ཉེ་འདྲེ་རྫོང་། སྤྱི་ལོ་འདི་རྫོང་། སྟོང་འཁོར་རྫོང་བཅས་རྫོང་ཁག་

བཞི་དང་། རྒྱལ་རྒྱུད་དུ་མཚོ་རྒྱལ་སོག་རིགས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲུལ་གྱི་
 ཐེམ་ཆེན་རྫོང་། ལྷོ་ངོས་ནི་མཚོ་ལྷོ་ཁྲུལ་ཆབ་ཆ་རྫོང་། ཤར་བྱང་གི་རྒྱུད་དུ་
 ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཚོ་ལམ་(ཀོ་ལང་)དང་། དཔལ་རིས། ཉན་ཏན། མིན་
 ལོའུ། ཡོན་ཁང་། གང་ཡེ། སུའུ་ནན་སོགས་དང་ས་འདེབས་འདྲེས་ནས་ཡོད།

ཁྲུལ་འདིའི་ས་ཁྱོན་གྱི་ཤར་རྒྱལ་རིང་ཆད་ལ་སྤྱི་ལེ་༡༧༠ དང་ལྷོ་བྱང་
 ལ་སྤྱི་ལེ་༡༡༠ ཡོད་པས། རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གུ་བཞི་མ་༥༡༠༠༠ ཡོད་པར་བཤད།

མཚོ་བྱང་ཁྲུལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཀང་ཆ་རྫོང་། མདའ་བཞི་(དའེ་
 ཡོན)རྫོང་། མདོ་ལའམ་ཁྲི་ལེབ་(ཆེས་ལེན)རྫོང་། སེམས་ཉིད་(མིན་ཡོན)རྫོང་།
 བཅས་རྫོང་ཁག་བཞི་ཡོད་ཅིང་། ཁྲུལ་གྱི་སྤྱི་འདོན་སྟེ་གནས་ནི་དཔལ་རིས་
 སེམས་ཉིད་རྫོང་ཁོངས་དོ་མིན་གྲོང་བརྒྱལ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་མི་གངས་ཞིབ་བཤེར་ལྷན་ན་ཁྲུལ་ཡོངས་ལ་མི་
 གངས་༡༡༧༧༩༡ དང་། དའེ་ནང་དུ་བོད་རིགས་མི་གངས་༡༧༥༤༠ ཡོད་
 པས་ཁྲུལ་སྤྱིའི་མི་གངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་༡༤ ཅམ་ཟེན་པར་བཤད།

རྒྱའི་བཤད་སྟོན་སུ་གནའ་སྤྱོད་མཚོ་བྱང་ཁྲུལ་འདི་རྒྱལ་སྤྱོད་གི་
 ཡུལ་དུ་བཤད་པ་མདོ་སྤྱད་ཀྱི་ས་ཁྲུལ་པལ་ཆེར་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ལ།
 རྒྱ་ནག་ཏན་རྒྱལ་རབས་ཕྱི་མའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་རྒྱལ་སྤྱོད་གི་སྒོར་ཞེས་པའི་དཔེ་
 དེབ་དུ། མཚོ་བྱང་ས་ཁྲུལ་ནི་མདོ་སྤྱད་གི་ཡུལ་སྤྱོད་ས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། མི་
 རྣམས་ཀྱིས་ཙུ་ཆུ་འདྲོམས་པའི་ཁོར་ཡུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱགས་ཐོག་སྤྱོད་ཞིང་།
 སྤྱོད་གནས་ས་ཁང་ལ་བྱེད། ཟས་སུ་འབྲུ་རིགས་དང་ཤ་སོགས་སྤྱོད། མདའ་
 ཅེད་སོགས་ལུས་རྩལ་ལ་དོ་སྣང་ཆེ་བར་བཤད་འདུག་པ་བོད་རང་གི་བྱང་ཆོས་
 དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

རྒྱའི་དམག་སྤྱི་ཏན་ཕིན་ཞེས་པ་ཞིག་གིས། མང་མིང་ཞེས་པས་དེང་

གི་མདའ་བཞི་རྫོང་གི་བྱར་གསུམ་གྲོང་ཞེས་པའི་ས་ཆར། མཚོ་ནུབ་ཅིན་དང་།
ཐའི་རྫོང་ཞེས་པ་བརྩམས་པར་བཤད།

མཚོ་ནུབ་ཅིན་ཞེས་མངའ་ལོག་དུ་ཞུ་ཡོན་དང་། ལིན་ཆང་། ཞན་
མོ་ལུ། ཏན་ལའོ། རྫོན་ལི་བཅས་རྫོང་ཁག་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་ཁག་སོ་སོའི་
ནང་དུ་ཏ་བཅ་དང་དམག་བཟའི་སྒྲིགས་བརྩམས་ཟེར། དེང་རབས་རྒྱ་
རིགས་ལོ་རྒྱུས་པ་ཚོས་གོང་གི་རྫོང་ཁག་དེ་དག་དེང་སང་གི་རྒྱ་ཆའི་ས་ཆ་
ཡིན་པར་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཀྱིན་སྤང་།

དམག་དཔོན་མང་མིང་ཞེས་པ་རྒྱལ་བོར་གྱུར་པ་ནས། བྱར་གསུམ་
གྲོང་སྒྲིག་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རྩི་རིང་བརྩམས་ཀྱང་། མང་མིང་གི་སྲིད་དབང་
ཤོར་རྗེས་སུ་མཚོ་ནུབ་ཅིན་ཞེས་པ་རྩ་འཛོམ་དུ་གྱུར་པར་བཤད།

ཏན་དུ་ཏེ་ཡོན་ཡུན་ཞེས་པའི་བྲི་ལོ་བརྩམ་བཞི་བ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༠༡ ལོར་མཚོ་
ནུབ་ཅིན་ཞེས་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་ཏེ་དམག་དཔུང་གིས་ཞིང་ལས་གཉེར།

རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༡ ལོར་རྒྱའི་
དམག་དཔུང་གིས་ལྷོང་སྤྱང་གི་ཡུལ་དམག་བྲངས་ནས། མཚོ་སྡོན་པོའི་ཉེ་
འགམ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷོང་སྤྱང་པམ་སྟེ་མགོ་དཔོན་གྲུ་བོ་བཏན་ཞེས་པ་སོགས་
སེ་ཁྲོན་ལ་ཁྲིད་ཟེར།

རྒྱལ་རབས་ལྷོ་བྱང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཞན་པེ་མི་རིགས་དང་ཐུ་
ཡུས་དོང་གཉིས་གནས་སྡོད་བྱེད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༤༠༧ ལྷོ་མེ་ལྷོ་ཐང་རྒྱལ་རབས་
ཀྱི་དུས་སུ་ཐུ་ཡུས་དོང་གི་སྟོབས་ཤུགས་པམ་རྗེས། མཚོ་ནུབ་ཅིན་དང་དུ་
ཡོན་ཅིན་སོགས་བརྩམས་ཏེ། མདའ་བཞི་དང་། རྒྱ་ཆ་ཕྱོགས་ལ་དབང་སྐྱར་
བྱས་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༤༤༩ ལོ་བོད་དམག་གིས་ཐུ་ཡུས་དོང་ལ་དཔུང་འཇུག་བྱས་

པས། སྤུ་ཡུས་དོང་གི་མགོ་འཛིན་ནའོ་དུ་ཕིན་ཞེས་པ་པམ་ཞེས་བྱང་ནས་
ཐང་ལ་མགོ་བཏགས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུན་ཆེན་མགར་གྱི་དམག་དཔུང་མཚོ་ལོ་
ཤིང་ཞེ་འགམ་དུ་གནས་སྡོད་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༦༣༩ ལོར་ཐང་བོད་གཞིས་ཆོས་རྩེ་ཐང་དུ་གཡུལ་འཁྲུག་བྱང་
བའི་རྩེས་སུ། རྩར་སྤུ་ཡུས་དོང་གིས་ཕུགས་སྐྱོང་ས་མཚོ་བྱང་ས་ཁུལ་ནི་བོད་
ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་གནས་གཞི་གཙོ་བོ་ཞིག་དུ་གྱུར།

བོད་སེལ་བྱར་འཐོར་བའི་དུས་སྐབས་ཙམ་ན། མཚོ་བྱང་ཁུལ་འདི་
ཡང་ཙོང་ཁ་རྒལ་བོའི་སྲིད་དབང་དང་། མི་ཉག་རྒལ་བོའི་སྲིད་དབང་གཞིས་
ཡུན་རིང་གཡུལ་འཁྲུག་གྱིས་སའི་ས་གནས་ཤིག་ཡིན།

དོར་དང་ས་སྐྱུས་བོད་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱེད་སྐབས་མཚོ་བྱང་ས་ཁུལ་ནི་
ཞོན་པེ་མི་ཉའོ་ཞེས་པའི་དམག་སྤྱི་ཁང་གི་མངའ་འོག་དུ་གཏོགས་པར་
བཤད།

རྒྱ་ནག་མིང་རྒལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་དེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧/༡༩༥༩ སྐབས་མིང་
གིས་རྩེ་རྩེས་སུ་མཚོ་ལོ་ཤིང་གི་བོད་སོག་ཚོ་བ་མང་ཙམ་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་
ཤིང་། དེང་གི་མཚོ་བྱང་ས་ཁུལ་དུ་སྡེ་ཞེས་པའི་ལྷོ་གནས་བཅུགས་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོ་ཙམ་ནས་གཡུལ་འཁྲུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་སོག་པོའི་རུ་སྡེ་
མང་བོ་མདོ་ལ་རི་བོ་བརྒལ་དེ་མཚོ་བྱང་ཁུལ་དུ་འོངས་པའི་བསད་གདུབ་ཀྱི་
གདུག་རྩུབ་མ་བཟོད་སྐབས། གཞིས་འཛིན་བོད་ཀྱི་ཚོ་ཤོག་མང་ཤོས་མ་རྩུའི་
སྤོ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱུགས་ཤིང་། ཉུང་ཤོས་ཤུལ་དུ་ཡུས་པ་ནམས་དོར་སོག་གི་མི་སེར་
ལྟ་བུར་གྱུར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་སོག་པོའི་རུ་སྡེ་མང་བོ་མཚོ་ལོ་ཤིང་མཐའ་འཁོར་
དུ་འོངས་ནས་གནས་གཞིས་ཆགས་ཤིང་། ཕྱིས་མཚོ་མཐར་གཡང་དཔལ་

དགོན་ཞེས་པ་བཞེངས་སྐྱབ་དང་། རྒྱལ་དབང་སྐྱ་སྤེང་གསུམ་པ་བསོད་
ནམས་རྒྱ་མཆོག་དན་འཕྲོན་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་༡༤༩༤ ལོར་གྲུ་ཤི་ཁན་གྱིས་དམག་དཔུང་དགེ་ལྷགས་པའི་རྒྱབ་
རོགས་སུ་སྤེབས་པ་དང་བསྐྱོངས་ནས། མཆོ་སྡོན་དུ་གནས་སྡོད་ཆོག་ཤུ་ཆམ་
ལ་པབ་སྒྲེ། མཆོ་སྡོན་ཉི་ལ་པོ་གཡས་ཕྱོགས་རུ་དང་གཡོན་དུ་གཉིས་སུ་བྱ།

སྤྱི་ལོ་༡༤༩༥ ལོར་མཆོ་སྡོན་དུ་སྡོད་པའི་གྲུ་ཤི་ཁན་གྱི་སྲས་བཙུ་བ་ལ་
མན་རྩའི་སྤྱི་གཞུང་གིས་མཆོ་སྡོན་གྱི་ཆེན་མང་གི་ཆོ་ལོ་སྤྲད།

སྤྱི་ལོ་༡༥༡༩ ལོར་སོག་པོ་སྐོ་བཟང་བསྐྱབ་འཛིན་གྱིས་མན་རྩའི་སྤྱི་
གཞུང་ལ་ངོ་ཚྏ་ལྟས་པས། ཆེན་རྒྱལ་རབས་གྱིས་ཉན་ཀོན་ཡེ་ཞེས་པས་སྡེ་
ཁྱིད་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་མཆོ་སྡོན་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་བོད་སོག་གི་རུ་སྡེ་པལ་
ཆེར་བུལ་མེད་ལྟ་བུ་བཟོས།

སྤྱི་ལོ་༡༥༡༥ ལོར་མན་རྩའི་སྤྱི་གཞུང་གིས་སོག་པོ་མདའ་ཆན་པ་
ཉེར་དགྲར་དབྱེ་བ་ལས། མཆོ་བྱང་ཁྲལ་དུ་མདའ་ཆན་བཙུག་ཅིག་དང་།
མདའ་ཆན་པ་རེར་ན་གྲ་སི་ཁུ་ཞེས་པ་བཙུགས་ཏེ་བེ་ལིང་ཨ་ལྷན་ལ་ལྟ་རྟོག་
བྱེད་དུ་བཙུག་པ་མཉམ་དུ། དེང་གི་རྟེན་ཐང་རྫོང་དང་། སྤོང་སྐོར་རྫོང་གི་
མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ། ཡོན་ཨན་གྲོང་ཞེས་པའི་ས་གནས་གསུམ་ལ་རྟེན་ཐང་
མེ་ཞེས་པ་བཙུགས་ཏེ་བེ་ལིང་གིས་སྤངས་འཛིན་བྱས།

རྒྱ་ཡོས་དུས་འཁྲུག་ཆེན་མོ་མཇུག་བསྒྲིལ་རྗེས། མཆོ་སྡོན་གྱི་སོག་པོའི་
མི་གངས་རི་ཉུང་དུ་བྱིན་ཅིང་སྟོབས་ཤུགས་ལ་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་
མཆོ་བྱང་ཁྲལ་དུ་རྩ་ས་འཕོར་ཆེན་ཐོན་ལྟབས། མ་རྒྱའི་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་
རིགས་ནམས་མ་བྱང་མཆོ་སྡོན་འབྲོག་ཐང་དུ་སྟོས་པ་ནམས་སོག་པོས་བཀག་
འགོག་བྱེད་ཐུབ་མེད་ཀྱང་། མན་རྩའི་སྤྱི་གཞུང་གིས་བོད་གཞོན་སོག་སྐྱོར་

ཞེས་པའི་སྲིད་རྒྱུས་ལག་བསྟར་གྱིས་བོད་རིགས་མ་བྱང་དུ་སློབ་ལ་བཀག་
འགོག་དམ་བྲག་བྱས།

ཡིན་ན་ཡང་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༩ ལོར་སྤོ་ཀ་དང་། ཡ་ཇེ་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་རིགས་
ཆོ་བ་རྣམས་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གི་མི་སེར་ལྟ་བུའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་མ་ཆུ་
བརྒྱལ་ཏེ་མཆོ་སྒྲོན་དུ་གནས་སློབ་བྱས་པར་མ་ཟད། ཨ་རིག་ཆོ་ཁག་སྒྲོར་ཞིག་
ཀྱང་ལཱ་ལོ་ཞབས་རྩལ་དཀར་བོའི་རོགས་སྐྱོར་ལོག་མཆོ་སྒྲོན་དུ་གནས་སློབ་བྱས་
ཏེ་དེང་སང་གི་མདའ་བཞིའི་ཨ་རིག་གི་སྡེ་ཆོ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གིས་དམག་དཔུང་མངགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་
སུ་གནས་སློབ་བཞིན་པའི་སྤོང་དཔོན་ཡི་དམ་སོགས་བོད་རིགས་མི་གྲངས་
༡༠༠ ལྟག་དམར་གསོད་བྱས་ཀྱང་། མ་ཆུའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་རིགས་ཆོ་
བ་རྣམས་གཅིག་མཇུག་གཞིས་མཐུད་གྱིས་མཆོ་སྒྲོན་པོའི་སྤོང་བྱང་དུ་སླེབས་
པ་གཏན་འགོག་བྱེད་ཐུབ་མེད་ལ། ཆ་དན་ནོ་མོན་དན་གྱི་རུ་སྡེ་མང་བོ་མཆོ་
མ་སྒྲོན་བྱང་ཆུང་དུ་སློབ་ཤིང་། དོན་གྱིས་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་བཙུ་
དང་ལེན་ཞུས་མི་འདུག།

དེར་བཞེན་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གིས། ཟུལ་མ་ཆར་གཅོད་དང་།
བཟའ་བདུང་བཀག་འགོག་སོགས་གདུག་རྩལ་ཅན་གྱིས་སྲིད་རྒྱུས་ལག་བསྟར་
གྱིས། མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་མྱོལ་བྱེད་མཁན་བོད་མི་རྣམས་ལ་མགོ་
འདོགས་སུ་བརྟུག་སྟེ། བསྐྱར་དུ་དུད་ཁྱིམ་ཆེས་བཤེར་བྱས་པར་བཤད།

མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གིས་སྲིད་རྒྱུས་དམ་བྲག་ཅན་ཅི་ཅམ་ལག་
བསྟར་བྱས་ཀྱང་། མ་ཆུའི་སྤོང་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་རིགས་སྡེ་ཆོ་ཁག་མ་བྱང་མཆོ་སྒྲོན་
དུ་གནས་སློབ་བྱེད་པ་གཏན་འགོག་བྱེད་མ་ཐུབ་པར། ལོ་མང་རིམ་བསྐྱད་གྱིས་
གནས་སློབ་བྱས་པའི་མཐའ་འབྲས་སུ། མཆོ་སྒྲོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་མཆོ་

འཁོར་ཤོག་པ་བརྒྱད་དམ། མཆོ་སྡོན་པོའི་ནང་ལུང་ཤོག་བརྒྱད། མཆོ་འཁོར་
སྡེ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་དེ་དག་གྲུབ་པ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༥༥༤ ལོར་མན་རྒྱའི་སྲིད་གཞུང་གིས་མ་ཚུའི་སྡེ་སྤྱོད་ཀྱི་པོད་
སྡེ་ཤོག་བརྒྱད་དུ་འབོད་པ་དག མཆོ་སྡོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་དུ་གནས་སྡོད་
བྱས་ཆོག་པའི་ས་རིས་དབྱེ་ཞིང་། ལྷ་མ་རབ་བརྟན་ཞེས་པ་སོགས་སྡོད་དཔོན་
དུ་བསྐོས་ཏེ། ལོ་རེ་བཞིན་བེ་ལིང་སྡོད་སྐོར་དུ། དངུས་ལོ་བརྗེས་ནས་བཟང་
བདུང་ཉོ་སྤྲུབ་ཀྱི་ཆོང་ར་བཅུགས།

མཆོ་འཁོར་ཤོག་པ་བརྒྱད་དེ་མ་སྡེ་ནས་རུ་ཡོང་ཆོ་ཁག་དེ་དག་ལས་
ཀང་ཆ་ནམས་དེང་གི་མཆོ་སྡོན་པོའི་ཀང་ཆ་རྫོང་དང་། ཡཱ་རིག་ནམས་དེང་
གི་མདོ་ལ་རྫོང་། མདའ་བཞི་ཆོ་བ་དེང་གི་མདའ་བཞི་རྫོང་། གཞན་ནམས་
སྡོད་སྐོར་རྫོང་དང་། དཔའ་རིས་སེམས་ཉིད། དཔའ་རིས་འབྲུག། བ་ལུང་
ཆོ་བ་སོགས་སུ་འདྲེས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

བེ་ལིང་དུ་གནས་སྡོད་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་གོ་མིན་ཏང་གི་ས་གནས་
དཔོན་རིགས་སུ་བསྐོས་པ་ཁ་ཆེའི་རྒྱ་དཔོན་མུ་ཕུ་ལྷང་གིས་ལོ་ངོ་༤༠ རིང་
མཆོ་སྡོན་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་སྐབས། མཆོ་བྱང་ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་ལ་དུད་
ཚང་ཆན་སྒྲིག་ཅེས་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། འབྲོག་ཁུལ་ལ་སྤར་གྱི་སྡོད་
དཔོན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་སོར་གནས་བྱས་པར་གྲགས།

མཆོ་བྱང་འབྲོག་ཁུལ་དུ་པོད་རིགས་ཆོ་བ་༥༩ དང་། སོག་པོ་མདའ་
ཆན་༡༡ ཡོད་པ་ལ། ཁ་ཆེ་མུ་ཕུ་ལྷང་གིས་དཔོན་གནས་སྡོ་ཆོགས་བསྐོས་
འཛིག་བྱས་པ་དཔེར་ན། དཔལ་བཟང་ཞེས་པ་ཀང་ཆའི་སྤྱི་བྱུང་སྡོད་དཔོན་
དུ་བསྐོས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་གོ་མིན་ཏང་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་ཏང་ཕུན་ཞེས་པའི་
ཆོགས་མི། ཞིང་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་ཆོགས་མི། སྤྱི་བོས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་

མི་སྟགས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་༩ བའི་ནང་མཚོ་བྱང་བ་ནམས་རྒྱ་ནག་དམར་
ཤོག་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་དབང་ལོག་དུ་ཤོར་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོ་ནས་རིམ་གྱིས་
མི་རིགས་རང་སྤྱོད་ས་ཁོངས་ཞེས་པ་སྟགས་བཅུགས་པ་ཡིན་ནོ།

མཚོ་བྱང་སྤྱིའི་གནས་བབ་རོབ་ཚམ་བཤད་ནས། གཤམ་དུ་འདྲིའི་
ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རྫོང་ཁོག་རེ་རེའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་སྡེ་དག་
གི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་ཐབས་ལ་འབད་ཅིས་ཡིན།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་མཆོ་བྱང་ རྐང་ཆའི་འབྲོག་སྟེ།

དང་བོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

ད་ལྟའི་མཆོ་སྟོན་པོའི་རྐང་ཆ་རྫོང་ནི། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤར་བྱང་
གམཛམས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཤར་ཕྱོགས་སུ་དཔལ་དགེ་(དར་དགེ)དང་། རིག་
སྟོན། མདའ་བཞི། ལྷ་རྒྱུད་དུ་མཆོ་སྟོན་པོ། རུབ་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལོ་སྟོན། ཐེམ་
ཆེན་རྫོང་གི་བོང་སྟག་སྟོང་ཁྱིམ། བྱང་མདོ་ལ་རྫོང་གི་ཕུ་ལེ་རྩ་བོ་དང་། འབྲོང་
ལུང་ཐོ་ལེ་ཁྲོན་སོགས་དང་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད། རྫོང་སྤྱི་ལོ་རྩ་ཁྲོན་

ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞེས་༡༩༡༡༠༥ ཡོད་པས། མཆོ་བྱང་ཁྲལ་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༡༩ ལྷག་
 ཟིན་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་རྫོང་ཡོངས་ལ་མི་གྲངས་༩༩༤༠༡ ཡོད་པ་ལས་
 བརྒྱ་ཆ་འདི་༥༡༡ ཡོད་རིགས་ཡིན་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་༡༡ པར་རྒྱང་ཆ་ཡང་མདོ་སྤང་གི་ཡུལ་ལུང་གཞན་
 དང་འབྲེལ་བར་རྒྱ་ལོག་དུ་ཤོར་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་༩ པར་རྒྱང་ཆ་རྫོང་
 བཅུགས། རྫོང་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པས་༥ དང་། ཐོན་སྐྱེད་མཉམ་ལས་
 ཁང་༩༩ ཡོད་པར་བཤད།

ངག་རྒྱན་གྱི་བཤད་སྒྲོས་སུ་རྒྱང་ཆ་ཞེས་པ་ནི། སྒོ་ཕུགས་གྱི་རུས་རྒྱང་
 ཆ་བོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། སྤར་བོད་གྱི་ལུགས་སྒྲོལ་ལ་བྱ་ཕུག་བཅས་
 མ་ཐག་དུ་ཁ་ནང་ལ་མར་བཞག་ནས་ཉེན་འབྲེལ་སྒྲིག་སྒྲོལ་ཡོད་པ་ལ། དང་
 ཐོག་གི་རྒྱང་ཆ་བཙོ་འཛོལ་བའི་མཐུན་རྒྱུན་ཞན་པས། བྱ་ཕུག་བཅས་མ་ཐག་
 དུ་ཁ་ལ་མར་འདོག་རྒྱ་མེད་པས་རྒྱང་ཆ་བོ་ཞེས་བཞག་པས་རྒྱང་ཆ་ཞེས་མིང་
 ཐོགས་པར་གྲགས་ཀྱང་། ཡིན་རྒྱ་ནི་རྫོང་ཆ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་ནང་ཆ་ན་ནམ་
 ཆ་རིགས་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་དེ་ལྟར་ཐོགས་པར་སྒྲུལ་མོ།

མཆོ་སྤྱན་རྒྱང་ཆ་འདི་མི་རྒྱུད་སྤུ་མ་དག་ནི་ཆེས་གནའ་དུས་མདོ་སྤང་སྟོ་
 བྱང་དུ་གནས་པའི་བོད་ཀྱི་མེས་པོ་ཐོག་མ་རྣམས་རྒྱ་ནག་པ་དག་གིས་ཆུང་
 རིགས་སུ་འབོད་དེའི་ནང་དུ། བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་མདོ་སྤང་
 དུ་བཏང་བའི་དམག་རྒྱུད་འདྲེས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མའི་
 རིང་འབྲོག་ལས་གཉེར་ནས་ཆོ་བ་བསྐྱལ་བ་གདོན་མི་བླ་ནའང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩
 ནས་སོག་དམག་བོད་ཡུལ་དུ་སླེབས་པའི་མགོ་ཚུགས་ཏེ་སྤྱི་རྒྱུང་རྒྱང་ཆ་སོགས་
 མཆོ་སྤྱན་འབྲོག་ཐང་གི་བོད་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་སོག་དམག་གི་གདུབ་རྒྱུ་བ་མ་
 བཟོད་ནས། མ་ཚུའི་ལྟོ་རྒྱུད་དུ་བྱོས་ཏེ་ཁྲི་ཀའི་དར་རྒྱུ་གཞུང་སྟེ། དེང་སང་

གི་ཁྲི་ཀའི་འཕྲང་དམར་ཕྱོགས་ནས་མཆེད་ཅིང་ཆགས་ནས་ལོ་ངོ་མང་པོ་
བསྐྱུལ་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་མཆོ་སྡོན་དྲུས་འབྲུག་ཆེན་མོ་བྱང་ནས་སོག་
པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཉམ་ཆག་སོང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ནས་མ་ཚུའི་ལྟ་
ཕྱོགས་སུ་སྔོས་པའི་བོད་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་མང་པོ་བྱིར་མ་བྱང་མཆོ་སྡོན་ཕྱོགས་སུ་སྔོ་
རྒྱར་འབད་པས་སྤར་ཡང་མཆོ་སྡོན་འབྲོག་ཐང་དྲུ་ས་བདག་བོད་མི་ཡོད་པར་
གྱུར་པ་ཡིན།

སྐབས་ཤིག་བོད་རིགས་ཆོ་བ་དང་ཆ་དན་ནོ་མི་དན་གྱི་མདའ་ཆན་
གཉིས་བར་འགལ་ལྷ་བྱང་ནས། སོག་པོའི་མདའ་ཆན་གྱིས་བྱི་ལིང་མན་རྩའི་
དོན་གཅོད་ཁང་ལ་སྒྲིག་བརྒན་བརྒྱུད་སྟེ་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་བཅོམ་
འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཞུ་གཏུག་བྱས་པས། བྱི་ལིང་ཨམ་གླན་གྱིས་
སོག་སྡེ་དང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཆོའི་བོད་སྡེའི་བར་གྱི་གྲོད་བཤད་རྒྱར་ཁ་གཡུ་ནས། རྒྱུ་
ཆོའི་ཆོ་དཔོན་སྟག་ཐར་མི་ཆོད་དག་གས་བརྒྱ་གཉིས་བྱི་ལིང་དུ་བསྐྱོང་འགྲུག་
བྱས་ཤིང་། ར་ཆང་གི་སྟེ་ལེན་བྱས་ཏེ་ར་བཟེ་བའི་གོ་སྐབས་བཟུང་ཏེ་ཆང་མ་
གཡོ་ཐབས་འོག་དམར་གསོད་བྱང་། དེ་ལ་རྒྱུ་ཆོའི་དཔོན་གྲུང་རྒྱ་ཡིས་
རྒྱུ་ཆོས་ཞེས་བེད།

དེ་ནས་རྒྱུ་ཆོ་རྒྱུ་ཆོ་ལུང་ཞེན་ཁའི་གནས་སུ་ལྷུངས་སྐབས།
མང་རའི་རྩེ་དགོན་པའི་གྲ་བ་སྟོ་བཟང་རབ་བརྟན་བྱ་བ་རྒྱ་སར་བབ་པ་
འབངས་གྱིས་སྡེ་དཔོན་དུ་བཀུར། ཁོས་སྡེ་ཆོ་བྲིད་ནས་མ་ཚུ་བཀལ་བའོད་
གྱིས་མ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གནས་སྟོ་བྱས་སྟེ་བས། དུན་ཀན་ཙོང་དུ་ཀྱང་ལོན་ཞེས་
པས་དམག་དཔུང་བྱང་སྟེ་མཆོ་སྡོན་ལུ་རི་གངས་རིའི་འདབས་སུ་གཞིས་
ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཆོའི་མི་མང་དམར་གསོད་བྱས། བྱི་ལིང་དོན་གཅོད་སྟོན་
ཆེན་ན་ཡན་ཞེས་པས། དུད་བྱིས་ཆེས་བཤེར་དང་བཟུང་བྱང་ཞོ་མཆམས་

བཅད་པ་ནས་པོད་རིགས་སྡེ་ཆོ་ཁག་ལུ་མཐུད་མ་ཚུའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྡོ་
མཚམས་ཆད་ཀྱང་། སྡེ་བས་ཟིན་པའི་སྡེ་ཆོ་ཁག་གི་སྡོ་བས་ཤུགས་ཉིན་རེ་ལས་
ཉིན་རེ་རྗེ་ཆེར་བྱིན་ཏེ་མཆོ་འཁོར་ཕྱོགས་ཁ་བརྒྱད་ཅེས་པའི་རུ་སྡེ་ཁག་གྲུབ་
ཡིན།

མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གིས་སྤྲོ་མ་རབ་བརྟན་རྒྱུ་ཆའི་སྤྱི་བྱེད་སྡོང་
དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ནས་འཕྲུ་ཏོག་ཅན་གྱི་ཞུ་མོ་དང་གོས་ཆེན་འབྲུག་རིས་མ།
སྡོང་དཔོན་གྱི་ཐམ་ག་སོགས་སྤྲད་པ་ལ་རྒྱ་ཐམ་དང་། སྡོང་དཔོན་འདིའི་
སྐབས་སུ་སོག་པོའི་སྤྲ་ཆེན་ཁལ་ཁ་རྗེ་བརྟན་དམ་པ་ལྟ་སར་བསྐྱོད་སྐབས་
ཞབས་རོགས་མི་དམན་པ་ཞུས་པས་གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་གིས་ཟངས་
ལས་གྲུབ་པའི་ཐམ་ག་གནང་བ་ལ་པོད་ཐམ་དུ་གྲགས་ཞེས་རྒྱུའི་ཡིག་ཆར་
བཤད།

འདི་རྒྱུ་ཆའི་སྡོང་དཔོན་དང་སོ་ཡིན་ལ། སྡོང་དཔོན་གཙོད་པའི་
སྐབས་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཤིང་བརྟན་གསུམ་པ་རྒྱུ་ཆར་ཕེབས་སྐོར་ནམ་ཐར་དུ་
གསལ་བ་ནི། “རྒྱུ་ཆ་སྐྱོད་པ་དཔོན་པ་མེས་བརྟན་བཅས་ནས་གཞུང་སར་
ལྷག་བསམ་བྱས་རྗེས་མངོན་པར་མཐོ་བའི་གཟིགས་བཟོས་དང་། ད་ལམ་
ཡང་འཁོས་བརྟན་སྲི་ཞུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་བདག་ཆེན་དུ་ནང་སའི་གོ་
མིང་དང་། ལྷ་རྟོག་ཆོ་ལོའི་བཀའ་ཤོག་དམ་རྣམས་སྤྲད་བྱིན་ཟབ་མོ་བཅས་
དགྲེས་བཞིན་སྡོང་།”¹ ཅེས་འབྱུང་། རྒྱལ་དབང་གི་ནམ་ཐར་འདི་ལས་རྒྱུ་
ཆའི་དཔོན་རབས་སྤྲུ་མས་བཞག་པའི་བྱས་རྗེས་ཅི་ཡིན་བརྟན་མི་འདུག་ཀྱང་།
རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་པ་མེས་ནས་གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་བར་བྱས་
རྗེས་ཆེ་བའི་གཟེངས་བསྐྱོད་དང་ནང་སའི་གོ་གནས་གནང་བ་ནི་ལོ་རྒྱུས་རང་
བཞིན་གྱི་དོན་དག་གལ་ཆེན་ཡིན།

རྒྱུ་ཡིག་ཆ་འགའ་རེ་ན་ལོ་རེའི་ལོ་སར་སྐབས་སྟོང་དཔོན་གྱི་ལས་
ཐམ་ཡོད་དོ་ཅོག་མཆོད་སྟོན་སྟོང་བཤམས་ནས་མིང་མང་ལ་ཕྱག་འཆལ་དུ་
འདུག་པའི་ལུགས་སྟོལ་ཟེར་བ་བདེན་མིན་མ་ཤེས།

རྒྱུ་ཡིག་སྟོང་དཔོན་གཅིག་དང་། སྟོང་དཔོན་གཅིག་བརྒྱ་
དཔོན་གསུམ། སྟོང་དཔོན་དང་། སྟོང་དཔོན། བརྒྱ་དཔོན་བཅས་
ཀྱིས་སྐྱེ་བཞིན་འབྲུ་ཁལ་སྤྱད་ཅིང་། རྒྱུ་ཡིག་ཆོའི་ནང་གི་ལས་རིགས་ཡོད་
དོ་ཅོག་སྟོང་དཔོན་སྐྱེ་མ་རབ་བརྟན་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། སྟོང་
ཆོ་རྒྱུང་དུའི་ནང་གི་ལས་རིགས་ཁག་ཆོའི་དཔོན་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད།

སྟོང་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱུ་ཡིག་སྟོང་དཔོན་སྐྱེ་མ་རབ་བརྟན་རང་ལོ་༥༩
སྟོང་སྟོང་ཆོའི་དཔོན་པར་མཆོད་མཇལ་ལ་སོང་སྐབས་རྒྱུ་ཡིག་གྲུང་དང་།
ལག་བྱུང་ཐལ་མོ་སྐྱུར་ནས་འདས། ཁོང་ལ་རྒྱུང་མ་གསུམ་དང་བྱ་གཅིག་བྱ་
མོ་གཉིས་བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

སྟོང་དཔོན་སྐྱེ་མ་རབ་བརྟན་འདས་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་དཔོན་སྟོང་
པའི་བྱ་ལྷགས་རྒྱལ་སྟོང་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཤིང་། ཁོང་རྒྱུ་ཡིག་སྟོང་དཔོན་
གསུམ་པ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་བཞུགས། སྟོང་དཔོན་གཉིས་པ་རྒྱུ་ཡིག་ཆོའི་
སྟོང་པ་སྟོང་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱུ་ཡིག་ཆོའི་ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་དཔོན་
དེ་ཡིན་པར་སྟེན།

དེ་སྐབས་མཆོ་འཁོར་ཤོག་ཁ་བརྒྱད་ཀྱི་གས་ཆབ་ཆའི་ཐེབ་རྒྱུར་འཆོ་
གནས་བྱེད་པའི་བདུད་རྒྱལ་ཆོའི་བ་དར་རྒྱས་ཆེ་བས། མཆོ་མཐའི་རྟ་ནག་མ་
རྒྱུ་ཐོའི་བར་བཟུང་སྟེན། སྟོང་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་རྒྱུ་ཡིག་སྟོང་དཔོན་ལྷགས་
རྒྱལ་གྱིས་བདུད་རྒྱལ་ཆོའི་བ་དེ་ཁལ་ནས་བསྐྱོད་ཅིས་ཀྱིས། མི་ཉག་བཅུ་ཅམ་
བདམས་ནས་གཡུལ་བཤམས་པས་རང་ལོ་༩༥ ཅམ་ལ་སོན་པའི་སྟོང་དཔོན་

ལྷགས་ཀྱི་ཁོ་རང་གཡུལ་ཐོག་དུ་བཤོངས། ལྷོང་དཔོན་ལྷགས་ཀྱི་བཤོངས་
རྒྱུ་ལྷོ་གྲགས་ཞེས་པ་ལྷོང་དཔོན་ལས་ཚབ་དང་། དོན་དག་གལ་ཆེན་ཁག་
ལྷོང་དཔོན་ཀན་པ་ཡི་བརྟན་ཞེས་པས་ཐག་གཅོད་བྱེད། མང་རའི་རྩེ་དགོན་
དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་པའི་རྒྱུ་ཚའི་ལྷོང་དཔོན་ལྷགས་ཀྱི་བུ་དཔལ་
བཟང་རང་ལོ་བརྩུ་བདུན་ཐོག་རྒྱུ་ཚའི་ལྷོང་དཔོན་སྐུ་མ་རབ་བརྟན་གྱི་ཡང་
སྤྱི་དུ་རྩོམ་འདྲིན་བྱས་པ་ལ། དཔོན་པོ་སྐུ་ལོ་ཚང་ཞེས་གྲགས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༧ ལོར་དཔོན་པོ་སྐུ་ལོ་དཔལ་བཟང་རྒྱུ་ཚའི་ལྷོང་དཔོན་
དུ་སྤྱོད་སྐབས། ལྷོང་དཔོན་ཀན་པ་ཡི་བརྟན་གྱི་ཆ་པོ་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ཞེས་པ་ལྷོང་
དཔོན་གཞོན་པར་བསྐྱོས་ཤིང་། དེ་བའི་མག་པ་གསང་བདག་ཞེས་པ་རྒྱུ་
ཚའི་བརྩུ་བྱེད་ཆོ་བའི་སྤྱི་བྱེད་བརྩུ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པ་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ལྷོང་
དཔོན་དཔལ་བཟང་ལ་ལས་རོགས་བྱས།

ལྷོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་གིས་ཟླ་ལོང་ལྷ་ཡུལ་ཐང་ལ་བསྐྱུན་མཁས་
འབྲེལ་ལས་བཟུང་བས། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལྷ་ཡུལ་ཐང་གིས་ལྷོང་དཔོན་དཔལ་
བཟང་མཆོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེན་སྲུང་རྟ་དམག་སྤྱི་བྱེད་དུ་བསྐྱོས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་ལྷོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་ལ་མཆོ་འཁོར་ཤོག་བརྒྱད་
ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་ལྷོང་དཔོན་དང་། མཆོ་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞུང་གི་ངེས་སྤྱོད་པ། གོ་མིན་
ཏང་མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་ལྷུ་ཞིབ་ཆོགས་པའི་ཆོགས་མི་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་
ཐོབ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་ལྷོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་གོ་མིན་ཏང་ཀྱི་ཡོངས་
འཐུས་མི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་འཐུས་མི་དང་། དབུས་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཁྲིམས་བཟོ་
ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ལས་མི་བཅས་སུ་བསྐྱོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱུ་ཚའི་ལྷོང་
དཔོན་དཔལ་བཟང་གི་སྤྱོད་གྲགས་སྤྱོད་མཐར་ཁྲུབ་པས། བོང་སྤྱོད་ལྷོང་

དཔོན་གྱི་གསེར། མདའ་བཞི་སྟོང་དཔོན་གྱི་དབུ་ལ། ཀང་ཆའི་སྟོང་དཔོན་གྱི་རོ་ཞེས་དམངས་ཁྲོད་དུ་གྲགས་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ལྷ་སྤུ་རྒྱུ་གིས་མཆོ་སྟོན་གྱི་ས་གནས་ཁག་དུ་དམག་ཁུལ་དང་། རྒྱགས་ཁུལ་སོགས་ཁུལ་རིགས་སྣ་ཆོགས་སྤྱད་པའི་ལས་ཁུངས་ཆེད་འཛུགས་བྱས་སྐབས། ཀང་ཆའི་སྟོང་འཁོར་རྩོད་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་བཀར།

གང་ལྟར་སྟོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་ལ་ལྷ་སྤུ་རྒྱུ་གིས་རོགས་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་རྩི་༡༠ རིང་ཀང་ཆའི་སྟོང་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ། སྟོང་དཔོན་འདིས་ཕྱི་རོལ་ནས་འབྱམས་ཡོང་བའི་སྟོང་ཐོར་བྱ་དང་། ཁྱོད་སྣ་ཁ་མཚུ་ལ་ཐུག་ནས་ནད་གཅོང་ཉམ་ཐག་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱས་པ་བརྒྱད་ནས། དཔོན་གོང་མ་དང་། གཉའ་ཞོལ་མ། ཆོས་ཆ་སོགས་སྟོང་ཐོར་བོ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཀང་ཆའི་མངའ་ཁོངས་སུ་འདུས་པས། ཀང་ཆའི་མི་རྒྱ་ཐུགས་གསུམ་དར་རྒྱས་སུ་བྱིན་པ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་སོག་པོ་དང་ཏ་སག་མི་རིགས་རིགས་གཉིས་ཀྱི་བར་འབྲུག་ཚེད་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སོག་པོ་དང་ཏ་སག་གི་དྲུང་བྱིས་བརྒྱ་གངས་ཤིག་ཀང་ཆའི་ནང་སྐབས་བཅོལ་དུ་སྒྲིབས་པ་ལ། ཀང་ཆའི་སྟོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་གིས་བྱིས་གཞིས་གསར་འཛུགས་དང་སྟོ་ཐུགས་སོགས་སྤྱད་ནས་བདག་སྟོང་བྱས་པ་སྟེ། དཔོན་པོ་ཐབས་མཁས་ན་རུ་སྟེ་དང་མི་ཐུགས་ངང་གིས་འདུས་པ་ཞིག་དུ་སྒྲུང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ ལོར་དམར་དམག་རྒྱལ་སྟོད་དམག་དཔུང་གི་ཁ་འཐོར་དམག་ལྷོ་མ་གསུམ་ཀང་ཆར་སྒྲིབས་ནས་སྐབས་བཅོལ་བྱས་པར། སྟོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་གིས་མངའ་ཁོག་གི་དཔོན་པོ་ཆོར་བཀའ་པཎ་ནས་སྟོད་གནས་

བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པར་མ་ཟད། རྒྱ་དམག་གསུམ་གྱི་མིང་བརྟེན་ནས་བོད་མིང་
བཏགས་ཤིང་། བོད་ཆས་གཡོགས་ནས་བོད་མི་ཡིན་ལུས་ཀྱིས་ཀང་ཆའི་སྡེ་
ཁོད་དུ་སྡོད་བཅུག་པ་སྟེ། རྒྱ་དམག་གྲུང་ཁུན་གྱིས་དབང་སྒྱུར་བྱས་རྗེས་རྒྱའི་
དམག་ཟུར་དེ་དག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའི་ནང་དུ་ཞུགས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡ ལོར་ཁ་ཆེ་མ་ཕུའུ་ཐུང་གིས་མགོ་ལོག་ལ་དམག་དཔུང་
བཏང་ནས་བོད་མི་འབོར་ཆེན་དམར་གསོད་བྱས་བཅོམ་འཕྲོག་ཡང་བ་བྱས་
པས། མགོ་ལོག་དང་ཨ་སྒྲོང་སོགས་ཀྱི་དུད་བྱིམ་༤༠ ལྷག་མཆོ་ཁའི་རྟ་ནག་
མ་ཕྱོགས་སུ་ཉེན་གཡོལ་དུ་སྒྲིབས་སྐབས། སྡོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་གིས་ཁོ་
ཆོ་ཀང་ཆར་བྲིད་འོངས་ནས་དཔོན་པའི་མཐའ་བ་དང་། མི་བྱིམ་ཕྱག་པའི་
གཡོག་པོ་སོགས་འཕྲལ་སེལ་གྱི་འཆོ་གནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩
ལོའི་རྗེས་སུ་མགོ་ལོག་པ་དེ་དག་བྱིར་ས་ཡུལ་མགོ་ལོག་དུ་བསྐྱལ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོའི་ཟླ་༡༠ པའི་ནང་རྒྱ་དམག་དམར་ཤོག་གིས་མཆོ་སྡོན་
ཕྱོགས་འཛིན་བཞེན་པའི་སྐབས་སུ། སྡོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་གིས་སྡོང་
དཔོན་གཞོན་པ་སྟེང་ལྟ་དང་། སྤྱི་བྱབ་བརྒྱ་དཔོན་གསང་བདག་གཉིས་ཟེ་
ལིང་དུ་མངགས་ནས་མགོ་འདོགས་བྱས། ལོ་དེའི་སྤྱི་ཟླ་༡༡ པའི་ཟླ་མཇུག་དུ་
དཔལ་བཟང་གིས་སྡེ་བྲིད་དེ། ཀང་ཆའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་གོ་མཆོན་ལག་ཆ་
ཡོངས་རྫོགས་མཆོ་སྡོན་དམག་དོན་མཆོ་སྡོན་སྟེ་ཉེན་སྲུང་རྟ་དམག་སྤྱི་བྱབ་
ཁང་ལ་ཅིས་སྡོད་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༡ ནང་དཔལ་བཟང་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་བཟོ་
ལས་ཐེན་གྱི་ཐེན་ཀྱང་གཞོན་པ་དང་། ཀང་ཆ་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐྱོས།
ལོ་དེའི་དགུན་ཁར་དཔལ་བཟང་གིས་ཀང་ཆ་མི་མང་གི་ས་ནས་དཔལ་སྟོར་
(རྟ་ཡུང་)༡༡༠ དང་། ལྷག་བལ་སོགས་བསྐྱས་ཏེ། སྐབས་དེའི་རྒྱ་དམག་གི་

མེ་འགོག་ཁྲོའི་རྒྱུ་ཞེས་པའི་བྲག་སྐྱོད་ལས་འགྲུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྒྱ་ཆ་ཆ་མི་དམངས་ཀྱིས་དངུལ་སྒོར་ས་ཡ་གཅིག་
དང་སུམ་འབུམ་༡༩༠༠༠༠༠ དང་། དཔོན་པོ་ཁོང་རང་གི་སྒྲེར་ངོས་ནས་སྒོར་
ཉིས་འབུམ་༩༠༠༠༠ བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་དངུལ་བསྐྱན་ནས་རྒྱ་ཆ་ཆ་མི་ས་ཁུལ་
ལ་འཇུགས་སྐྱོན་རྒྱུ་ཞེས་སྐྱོན་བྱས།

ད་དུང་སྤྱི་ལོ་དཔལ་བཟང་གིས་རྒྱ་ཆ་ཆ་མི་ཡལ་ཤུལ་ཆོ་བ་དང་། བདེ་
ལའི་ཨ་རིག་གཉིས་ཀྱིས་བར་ས་ཚོད་ཀྱི་དཀའ་སྒྲོག་ཆེ་སྟབས། ཁོང་གིས་ཡལ་
ཤུལ་གྱིས་བཟུང་བའི་ཚུ་ས་ཕྱེད་ཀ་ཨ་རིག་ལ་སྤྱད་ནས་ཁྱོད་དོན་འགྲིག་ཐབས་
བྱས་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་ཆ་དང་ཐེམ་ཆེན་རྒྱུ་ཞེས་ལུང་ཨོ་ལུང་གི་ཚུ་ས་
ཚོད་སྒྲོག་ཁེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བསྐྱབས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་མཆོ་སྤོན་གྱི་དགའ་ལོ་རྒྱུ་ཞེས་རྒྱ་ཆ་ཆ་མི་ས་ཐོག་དུ་སྐྱལ་
ཚུ་ཁོང་ར་ཞེས་པ་བཅུ་གསུམ། འདིའི་སའི་རྒྱ་སྤོན་ནི་རྒྱ་ཆ་ཆ་མི་ས་སྤོན་ཡོངས་
རྒྱུ་ཞེས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀ་ཟིན་ཡོད།

དཔོན་དཔལ་བཟང་གིས་མགོ་ཁྲིད་དེ་ཚུ་ས་སུ་འུ་༩༠༠ ལྷག་སྒྲོག་པའི་
ཤུལ་དུ་ཚུ་ས་སུ་འུ་༩༠ ཅམ་ལས་ལྷག་མེད། ཡིན་ནའང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་
ནག་གུང་ཁྲན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་དཔལ་བཟང་དོ་ལོག་ཟིང་འཁྲུག་གི་དོགས་གཞི་ཅན་
ཀྱི་ཉེས་མིང་འོག་འདྲིན་བཟུང་བཅོན་འཇུག་བྱས་ཤིང་། ལོ་དེའི་དགུན་ཁར་
རང་ལོ་༥༧ ཉིང་འདས་བཀོངས་སུ་གྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོའི་ཟླ་༡༩ པའི་ཆེས་
༩ ཉིན། སྤྱི་ལོ་དཔལ་བཟང་ལ་ནག་ཉེས་མེད་པའི་དཀར་འདོན་བྱས་པར་
བཤད།

རྒྱ་ཆ་ཆ་མི་གནས་བབ་རོབ་ཅམ་བཤད་ཟིན་ཏེ་ད་ནི་སྡེ་ཆོ་ཁག་གི་
གནས་བབ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།

ཀང་ཚ་ཚོ་བ་ནི་མཚོ་འཁོར་ཤོག་ཁ་བརྒྱད་ཀྱི་གས་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ཚོ་བ་རང་
 ལུལ་དུ་ཚོ་ཕྱན་མང་པོ་འདུས། གོམས་སྒོལ་དུ་ཀང་ཚ་ཚོ་བ་དུག་ཅེས་འབོད་
 པ་དང་ཚོ་བ་དུན་ཞེས་ཀང་ཚ་ཚོ་བ་དུག་གི་སྒྲིང་ལ་སྡེ་བ་གཅིག་བསྟན། ཟ࿃་
 ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་ཡར་སྡོན་དུ། ཆེན་གྱི་ཞན་དོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ཚོ་བ་༡༠ ཚོ་བ་
 ཉི་ཤུར་འཕེལ། ཚོ་བ་རེ་རེ་བརྒྱ་དཔོན་རེ་ཡོད། བརྒྱ་དཔོན་གྱིས་ཚོ་བའི་ནང་
 ལུལ་གྱི་ལས་བྱ་གང་རུང་ཐག་གཅོད་བྱེད།

གཉིས་པ། ཀང་ཚའི་དཔོན་སྡེ་ཁག

ཀང་ཚའི་དཔོན་ཆེན།

ཀང་ཚ་རྫོང་དཔོན་ཆེན་མི་འཇུག་དགའ་ལྷན་ཚོས་འཕེལ་སྤྱོད་ནི།
 ཀང་ཚའི་དཔོན་ལོ་ཚོ་བའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཟ࿃་ལོ་༡༧༡༥ ལོར་སེ་རའི་
 མཁན་ཁྲི་བ་དགེ་བཤེས་འཇིགས་མེད་རྒྱུ་མཚོ་བྱ་བས་བཏབ། འདི་བ་དབུས་
 ཀྱི་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་གི་མཁན་ཁྲི་བ་བཞུགས་ཤིང་། ཚོས་སྤྱོད་གི་ལུང་བསྟན་
 ལྟར་མདོ་སྤྱད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྡེ་ཚར་བཞུགས། ཀང་ཚའི་དཔོན་པོ་གནས་བཏན་
 དབང་རྒྱལ་གྱིས་ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ལ་དཔོན་པ་འདེབས་
 པའི་ཞབས་བསྐྱེད་ཞུས་པར། རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་བཀའ་དགོངས་
 དུས་ལ་བབ་པ་ལྟར་འདི་བར་བསྐྱེད་ཏེ། ཁོང་དང་ཀང་ཚའི་དཔོན་པོ་མཚོད་
 ཡོན་དུ་འབྲེལ་ཏེ་དཔོན་སྡེ་བཏབ་པར་བཤད། སྡེ་ཚའི་དགེ་བཤེས་གསལ་པ་

དར་རྒྱས་ཀྱིས་བྱུག་རོགས་ཞུས་ཤིང་། ཀླང་ཆའི་སྟོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་གིས་མཐུན་སྦྲེན་སྦྱར།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཀླང་ཆའི་དཔོན་ཆེན་མང་ནས་བཞིག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ཅམ་ནས་མགོ་ཚུགས་ཏེ་ལྷ་ཁང་དང་འདྲུ་ཁང་སོགས་བཞེངས་བསྐྱུན་ཀྱིས། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ ལོར་དཔོན་པ་བསྐྱར་བཞེངས་གྲུབ། འདི་ནི་ཀླང་ཆ་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་སྡེ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ལ། དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་༩༠༠ ཅམ་ཡོད་པར་བཤད།

ཀླང་ཆའི་དཔོན་ཚུང་།

ཀླང་ཆའི་དཔོན་ཚུང་དགེ་ལྷན་ལུང་རྟོགས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་ནི། ཀླང་ཆའི་མི་ཀན་ནམས་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་བསྐྱུས་པ་ལྟར་ན། སྤར་ཀླང་ཆ་བ་ནམས་ཁྲི་གའི་རྟ་ཀན་གཞུང་དུ་སྟོད་སྐབས་ནས་རུ་ནང་དུ་གོང་དགེ་ལྷ་རྒྱལ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱིས་རུ་སྡེ་མ་བྱང་མཆོ་སྟོན་ཕྱོགས་འདིར་སྐབས་སྐབས་གྲུ་བ་དེ་དག་གྲང་མཉམ་དུ་ཡོང་ནས་ཀླང་ཆ་གོང་མའི་སྡེ་ཁོད་དུ་བསྐྱུད་པའི་མང་གཞིའི་སྟོང་། ཞ་དམར་པཎ་ཏེ་ཏ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་གྱི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་མེ་རྟོག་ལུང་བཞེས་པར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་དཔོན་གཞིས་ཆགས་པར་བཤད།

དེས་ན་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་མགོ་སྟོད་ཅིག་ལ་དཔོན་པ་གསར་དུ་ཆགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱས་གཏོར་བཞིག་བཏང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོ་ནས་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདེབས་སུ་ལེ་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་མེད་རྒྱལ་པ་འཁྲུངས་ཡུལ་འདིར་ཕེབས་སྐབས་དུང་དཀར་ཞེས་པའི་ས་དཔོན་གནས་བཟང་གསུངས་པ་ལྟར་དེར་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་ཡིན། དེང་སྐབས་དགེ་ཀན་སོགས་སྤར་

བྲང་བཟ་ཤིས་འབྱེལ་ནས་གཏོང་བཞིན་ཡོད།

ས་ཐོབ་དགོན།

ས་ཐོབ་དགོན་མི་འགྱུར་ལྟན་གྲུབ་སྒྲིང་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཆུ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་མོ་རྒྱ་པེབས་སྐབས། མཆོ་
སྡོན་པོའི་ཉེ་འཁོར་འདིར་ལབ་ཅེ་བསྟན་ཅིང་མཆོ་གཏོར་ཕུལ་བ་སོགས་མཛད་
དུས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་ཞིག་གི་ཤུལ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༨༥ ལོར་ཞབས་དཀར་ཆོག་ས་
དྲུག་རང་གོལ་གྱིས་མཆོམས་ཁང་བཙུགས་པའི་མང་གཞིའི་སྟེང་སྤྱི་ལོ་འགྱུར་
ཉིང་མའི་འདུས་སྡེ་ཞིག་བཙུགས་ཏེ། ཨ་ལགས་སྐལ་ལྷན་ལ་གཏད། དེ་ལ་
བཞེན་ཨ་ལགས་སྐལ་ལྷན་སྤྱི་མཐུན་རིམ་བྱོན་འདིའི་དགོན་བདག་དུ་བྱུར་བ་
ཡིན་ནོ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དགོན་པས་རྒྱས་བཞིག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ཅམ་ལས་
ཨ་ལགས་སྐལ་ལྷན་སྤྱི་མཐུན་མེད་ལྷ་བ་འཇམ་དབྱངས་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོས་རྒྱང་
འགན་བཞེས་ཏེ། དུལ་མིར་ཞལ་འདེབས་བསྐྱས་ཏེ་དགོན་པ་བསྐྱར་བཞེངས་
གནང་།

གསེར་རྟེན་དགོན།

གསེར་རྟེན་དགོན་ནམ་པར་དག་པའི་སྒྲིང་ནི། གཉན་ཆེན་ལྷ་རི་ཞལ་
དཀར་གྱི་མདུན་ངོས་སུ་ཆགས་ནས་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་
སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་ཨ་རོལ་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པ་སློབ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཏབ། དེ་སྐབས་གྲུར་དགོན་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༨ ལོར་
གྲ་གངས་༤༠ ཅམ་ཡོད་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་གྲུར་དགོན་
གྱི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམས་ཙམ་དུ་བཏང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོ་ནས་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདེབས་སུ་ལ་ཏེ་དགོན་པ་
བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། གྲ་བཅུན་༡༠ གྲངས་ཡོད་ཟེར། ལཱ་མོ་ཡོངས་འཛིན་
མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཡང་ཕེབས་ཏེ་སྐྱོང་ཁྲར་གཞན་འགན་མེད་པ་མཛད།
ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་ཡིན་པ་འདྲ།

རུ་མང་དགོན།

རུ་མང་དགོན་བཤད་སྐྱབ་བཟའི་ས་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ནི། རབ་བྱུང་བཙུ་
ལ་བའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་དགེ་སྐྱོང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་བྱ་བས་
བཏབ། འདི་བ་སྐྱ་བྱང་བཟའི་ས་འབྲིལ་དུ་ཞུགས་ནས་སྐོབ་གཉེར་གནང་།
ཕྱིས་དགོན་པ་བཏབ་པས་ཕྱག་ལེན་བཟའི་ས་འབྲིལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེའི་ཕྱིས་
ཨ་མཚོག་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མིག་སྐོང་རྩ་འགྲིམས་མཁན་འོད་ཟེར་རྒྱ་
མཚོ་བྱ་བ་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེའམ་ནས་སྐྱུང་གནས་སོགས་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་
བ་དེར་མགོན་པ་གཏད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་གཡུ་ལུང་དགོན་གྱི་ཨ་ལགས་ཁོ་
ཆོ་བ་གདན་དྲངས་ཏེ་གཞི་གསུམ་གྱི་ལག་ལེན་བཅུགས། སྐྱ་བྱང་བཟའི་ས་
འབྲིལ་ནས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཏེན་མང་བོ་གདན་དྲངས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་
སྐར་ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་གྱིས་དགོན་གནས་སོ་དགོས་པའི་
བཀའ་བཀོད་ལྟར་ཁང་དགོན་དུ་བསྐྱར་ཏེ་འདུ་ཁང་སོགས་བཞེངས། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་རྒྱས་བཤེག་ སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཅམ་ནས་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདེབས་སུ་
ཏེ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་ཡིན།

དཔོན་ཚང་གོང་མའི་དགོན།

དཔོན་ཚང་གོང་མའི་དགོན་ནི་རྣང་ཚའི་བྱེ་རྒྱུང་གོང་མ་ཞེས་པའི་

སར་ཡོད་ཅིང་། དཔོན་ཚང་གོང་མའི་དགེ་ཚུང་བྱ་བས་བཏབ་ཟེར། དཔོན་
མིང་དང་བཏབ་ལོ་ཤེས་མཁན་མེད་པ་འདྲ། གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཨ་ལགས་སྐལ་
ལྷན་གཉིས་བ་བྱམས་པ་མཐའ་ཡས་དང་། དགེ་ཚུང་གཉིས་མ་འཆམ་ནས་
དཔོན་ནང་གི་དཔོན་ཚང་གི་གྲ་བ་ནམས་དགེ་ཚུང་གིས་བྲིད། ལྷ་སྤྱུ་སྤང་གིས་
བརྟན་པ་སོགས་དེ་སྐབས་རྫོག་དྲ་མང་བོ་དང་འཕྲད།

གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་ཀང་ཚའི་སྟོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་གིས་ནང་གྲོད་
བསྐྱམས་ཏེ་དཔོན་གྲོང་གཉིས་མཆོ་སྟོན་པོའི་འགམ་རོགས་སྦྱིད་སྟོན་ལུང་ཞེས་
པར་གཞིས་ཆགས། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་རྒྱས་བཤེག་ གྱི་ལོ་༡༧༥༡ ཅམ་ནས་
ཡུལ་མིས་ཞལ་འདེབས་སུ་ལ་ཏེ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། ད་ལྟའི་ཆོས་རྒྱུད་དགེ་
ལུགས་ཡིན་པ་འདྲ། དགེ་ཚུན་སྤྱོད་བྱ་གིས་འབྲིལ་ནས་མངག་གཏོང་
གནང་བཞིན་ཡོད་འདུག

སོག་ཆ་དཔོན།

སོག་ཆ་དཔོན་བསྟན་གཉིས་དར་རྒྱས་སྤིང་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་
པའི་དཀྱིལ་ཅམ་ལ་སོག་ཆའི་དགེ་བཤེས་མི་པམ་རྩོ་རྩེ་བྱ་བས་བཏབ་ཅིང་།
སོག་ཆ་སྦྱ་སྤང་གིས་བསྐྱུངས། འབྲོག་སྤེ་དང་མཉམ་དུ་གནས་སོ་བྱེད་པའི་
གྲར་དཔོན་ཞིག་ཡིན། ལྷ་ས་སྤེ་མིང་དཔོན་པར་སོགས་པ་སོག་ཆ་དཔོན་ཞེས་
པ་ལས་དཔོན་མིང་དངོས་གནས་པ་མེད་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་
སོག་མ་མེ་ཡོས་ཏེ་གྱི་ལོ་༡༧༥༢ ལོར་རྫོགས་ཆེན་སྤུལ་སྦྱ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེས་
གསར་དུ་གཏགས་པར་བཤད། གྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་སོག་ཆ་སྦྱ་སྤང་གཉིས་པ་
དཔལ་ཆེན་རང་བྱུང་རྩོ་རྩེས་ད་ལྟའི་གནས་ཡུལ་འདིར་འདུ་ཁང་སོགས་
བསྐྱུན་ཏེ་ཁང་དཔོན་དུ་བསྐྱུར། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོ་དང་རིག་གསར་དུ་བཏགས་

པའི་རྒྱུང་འཕྱུར་ཁྲོད་དགོན་སྡེ་མང་ནས་བཞིག

རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༥ ལོའི་དོར་རྒྱ་ལ བང་
ཐེག་མཆོག་སོགས་ཀྱིས་མགོ་དངས་ནས་ཡུལ་མིར་ཞལ་འདེབས་བསྐྱུས་ཏེ་
དགོན་པ་བསྐྱུར་བཞེངས་བྱས། འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་འགྱུར་རྟེན་བཅའི་རྒྱུ་ལྟར་
ཆུང་ཞིག་ཡིན།

ཕུག་ཅོར་དགོན།

ཕུག་ཅོར་དགོན་མདོ་སྒྲགས་བཤད་རྒྱུ་མིང་ནི། འདི་ཐོག་མར་ཕུར་
ནིར་སྡེ་འདབས་མེ་ཏོག་གསེར་ཆེན་ལུང་བར་གྲ་བ་ཁ་ཤས་འདུས་ནས་གྱུར་
དགོན་ཞིག་ཆགས་ཤིང་། ཕྱིས་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དཔེ་ཆ་བཅའོད་
དགེ་ལྡན་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་བྱ་བ་ཞིག་འདིར་ཐེབས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་
ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༩ ལོར་མཆོམས་པ་བ་རྣམས་རབ་བྱུང་བཅུག་ནས་གཙང་
དགོན་དུ་བསྐྱུར།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༤ ལོར་དགོན་པ་དང་འབྲོག་སྡེ་སྦྱིད་སྟོན་ནས་ཡིག་རིག་
ཅེས་པའི་སར་སྟོན་ཤིང་། མདོ་མཁྱེན་བཙེ་དང་། དགྲ་རོང་རྒྱས་སྐུ་མེ་རྒྱན་
འདིགས་བལ་ཆོས་དབྱིངས་རྩོམ་རྟེན་མའི་གཙོད་དབང་དང་། རྒྱུ་པ་བཀའ་
བརྒྱད་སོགས་བཅུགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་དགོན་པ་སྐར་ཡང་སྦྱིད་སྟོན་བྲག་

བྲག་དམར་ལ་སྟོན།

སྤྱི་ལོ་ཨ་རོལ་རིན་པོ་དང་། ཞུ་དམར་སྤུལ་སྒྱ། དཔའ་རིས་ཞབས་
བྱུང་དགོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་སོགས་ཐེབས་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དགོན་
པར་གཞི་གསུམ་གྱི་ལག་ལེན་བཅུགས། རྒྱུ་པ་དེར་གྲ་བྱངས་༤༠ ལྷག་འདུས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དགོན་པ་གཏོར། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་བྲག་དཀར་སྐྱུག་རམས་
པས་མགོ་བྱངས་ཏེ། ཡུལ་མིས་རྒྱ་སྒོར་སྤྱི་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཞལ་འདེབས་སུ་ཕུལ་བ་
ལྟར་འདུ་ཁང་བཞེངས་ཞིང་དགོན་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱས། ཆོས་རྒྱུད་གསར་རྟེན་
རིས་མེད་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། དུས་སྐབས་རེ་རེ་སྤྱི་ལོ་ཆོའི་གྲུབ་མཐའི་ཤུགས་
གང་ཆེ་དང་སྤོང་ནས་འགོ་བཞུགས་ཡིན་ནམ་སྟེ།

གསུམ་པ། རྒྱུ་ལོ་སྤྱི་ལོ་

དང་པོ། དགོན་ལོ་ཆོ་བ།

འདི་བར་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ནུད་ཁྱིམ་༡༡༡ དང་མི་གྲངས་༡༩༥༦། དགོན་
ལོ་ཆོ་བའི་ནང་དུ་རྒྱུ་ལོ་དགོན་ཆེན་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཕེལ་སྤྱི་ལོ་
གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས། གྲུ་བ་༡༠༠། དགོན་བདག་ཨ་ལགས་སེ་ར་ཡིན།
དགོན་ལོ་ཆོ་བའི་ནང་དུ་སྟོན་གྲགས་ཆེ་བའི་སྤྱི་ལོ་གཉིས་བྱུང་བ་ནི། རེབ་གོང་
རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཨ་ལགས་དགེ་འདུན་ཆང་དང་། གཅན་མི་ལ་མོ་བདེ་
ཆེན་དགོན་གྱི་སྤྱི་ལོ་བཟང་དར་རྒྱས་ནམ་གཉིས་ཡིན།

གཉིས་པ། དཔོན་ཆང་ཞོལ་མ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༥༩ མི་གྲངས་༥༩༠།
དཔོན་ཆང་ཞོལ་མའི་དགོན་པ། སྤྱི་ལོ་མེད། གྲུ་བ་༡༥།

གསུམ་པ། དཔོན་ཚང་གོང་མ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༠༩ མི་གངས་༩༥༥།

དཔོན་ཚང་གོང་མའི་ནང་དུ་དཔོན་ཚང་དགོན་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་རྫོང་མ་ཡིན།
སྐྱ་མ་མེད། གྲུབ་༡༥།

བཞི་པ། ཡལ་ཤུལ་ཚོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་དུད་བྱིམ་༦༩ མི་གངས་༡༩༩།

ལྔ་པ། ཀླང་ཚ་དགོན་གོང་མ་ཚོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༩༠ མི་གངས་༩༧༩།

ཀླང་ཚ་དགོན་གོང་མའི་ཚོ་བའི་ནང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་གཞན་པ་སྐྱུ་
ཐེང་དུག་པ་སློབ་ཐབས་འཇིགས་མེད་ཐུབ་བསྟན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་། ཨ་ལགས་
མཁྱེན་པ་ཚང་ནམ་གཉིས་འབྲུངས།

དྲུག་པ། འཕན་པོ་ཚོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་དུད་བྱིམ་༧༡ དང་མི་གངས་༩༧༥།

ལོ་ངོ་གཉིས་བརྒྱའི་སྡོན་དབུས་གཙང་འཕན་པོ་ཡུལ་ནས་དུད་བྱིམ་བཞི་ལྔ་
ཞིག་མཆེད་འོངས་ན་རམས་གོང་མར་གཞིས་ཆགས་ཟེར།

བདུན་པ། དགོན་གོང་མ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༠༩ དང་མི་གངས་༧༩༠།

ཚོ་བའདིའི་ནང་དགོན་གོང་མ་དགོན་པ་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས། གྲ་
བ་༥༠། སྤྲུལ་མེད།

བརྒྱུད་པ། རྒྱུ་ལོ་

རྒྱུ་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༤༩ དང་མི་གངས་༥༩༩།
རྒྱུ་ལོ་དགོན་གྱི་མཐའ་བ་དུད་༡༧ དང་མི་གངས་༥༠།
ཚོ་བའི་ནང་ཁྱེད་དུ་རྒྱུ་ལོ་དགོན་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་རྟོང་མ། སྤྲུལ་མེད།

དགུ་བ། སྤྲུལ་མེད་བརྒྱུ་ལོ་

རྒྱུ་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༡༤༠།

བརྒྱུ་བ། རྒྱུ་ལོ་

རྒྱུ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༧༩ དང་མི་གངས་༤༩༧ ཡོད།
རྒྱུ་ལོ་ཚོ་བའི་ནང་དུ་རྒྱུ་ལོ་དགོན་ཡོད། སྤྲུལ་མེད་སྤྲུལ་མེད། གྲུབ་མཐའ་
རྟོང་མར་གཏོགས། གྲ་བ་༩༠། སྤྲུལ་མེད་དཀར་ཆང་ཡིན།

བརྒྱུ་གཅིག ཡག་མོ།

རྒྱུ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༦ དང་མི་གངས་༩༩༩། ཡག་མོ་ཚོ་བ་
ལ་གཉའ་དང་། གཉའ་གོང་མ། གཉའ་ཞོལ་མ་བཅས་རི་རྒྱུ་ལོ་ཡོད།

བརྒྱུ་གཉིས་ ལྷ་ནག་མོ་

རྒྱུ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༡ དང་མི་གངས་༤༩༩།

བརྩ་གསུམ་པ། ལྷ་ནག་རྩོ་སྐོར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྱིས་༡༩༠ དང་མི་གངས་༥༠༠།
ཆོ་བ་འདིའི་ནང་ལྷ་ནག་དགོན་སྤུན་ཆོགས་ནམ་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོད་ཅིང་། གྲུབ་
མཐའ་རྟེན་མར་གདོགས། གྲ་བ་༡༤༠། བརྩན་མ་༥༩། སྤྲ་མ་སེར་རྒྱ་ཚང་།
དགོན་བདག་ཨ་ཀོ་རིག་འདིན། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མར་གདོགས། གྲ་བ་༤༩ ཡོད།
ལྷ་ནག་རྩོ་སྐོར་དགོན་གྱི་མཐའ་བ་ལ་མི་གངས་༡༤༥ ཡོད།

བརྩ་བཞི་བ། གཉའ་ཞེལ་མ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྱིས་༡༩ མི་གངས་༥༡༥།
འདིའི་ནང་རྒྱ་ཚང་དགོན་ལུང་རྟོགས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱི་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་སུ་གདོགས། གྲ་བ་༡༠། སྤྲ་མ་མེད།

བཙེ་ལྷ་བ། གཉའ་གོང་མ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྱིས་༤༩ མི་གངས་༡༡༩།

བརྩ་དྲུག་པ། ཆོས་ཚ་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྱིས་༩༥ དང་མི་གངས་༤༠།

བརྩ་བདུན་པ། བྲ་ཚ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དྲུད་བྱིས་༦༤ མི་གངས་༩༡༩།

བཙུ་བརྒྱད་པ། སྐད་ཚུལ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༤ མི་གྲངས་༡༤༤།

བརྒྱད་པ་པ། ཉིན་ཞུ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༩༤ མི་གྲངས་༡༤༤།

གྲོ་ཚང་དགོན་པའི་གྲོ་ཚང་ལྷ་ཁང་གོ་ཏམ་སྡེ་དགེ་རྒྱལ་བདེ་ཆེན་སྤྱི་དུ། མིང་
ལ་ཉིན་ཞུ་ཟེར་བའི་སྐུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། དུད་ཁྱིམ་བརྒྱ་ལྷག་ཁྲིད་ནས་ཀང་
ཚང་དང་ཨ་རི་ས་མཆམས་ཀྱི་ལུ་རི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པས། ཨ་ལགས་ཉིན་ཞུ་ཞེས་
པའི་མིང་རིམ་གྱིས་ཚོ་བ་ཐོགས།

ཉི་ཤུ་པ། ཀང་ཚང་དགོན་ཆེན་གྱི་མཐའ་པ།

ཀང་ཚང་དགོན་ཆེན་ནི་ཀང་ཚང་རྫོང་ཁྱུ་རེ་ས་ཆར་ཆགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩
ཅམ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༤༠། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༥༠ མི་གྲངས་༡༢༠།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་མདའ་ བཞི་(དེ་ཡོན)ཚྗང་།

དང་པོ། སྒྱུར་བཤད་པ།

མདའ་བཞི་ཚྗང་ནི་མཆོ་མཐའ་བོད་ཤོག་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་གས་ཏེ་སྤར་ལཱ་
མོ་ཞབས་བྱུང་དཀར་བོའི་ལྷ་སྡེ་མདའ་ཆོན་པ་གནས་སྡོད་བྱ་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཡིན་
ལ། སྤར་མདའ་ཆེ་བ་ཆོ་བདུན་གྱི་ཐ་སྐད་བྱེད་པ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མདའ་བཞི་ཚྗང་(འདི་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ་དེ་ཡོན་ཞན་
ཟེར།)གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་བེ་ལིང་སྟོང་སྟོར་གྱི་ཁོངས་སུ་བཙུད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩
ལོར་དེང་གི་མཆོ་བྱང་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བགོས།
མདའ་བཞི་ཚྗང་ནི་མཆོ་སྡོན་པོའི་ཤར་བྱང་ཕྱོགས་དང་། བེ་ལིང་ཙོང་ཆུའི་

མགོ་ཁྲུང་ས་སུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ཟི་ལིང་ན་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་རི་ལྷང་དང་
འབྲེལ་ཞིང་། ལྷོ་རྒྱ་ད་ལྷོ་རྫོང་དང་། ཆབ་ཆ་རྫོང་དང་འབྲེལ། རྩལ་དེང་
གི་རྒྱ་ཆ་རྫོང་དཔལ་དགེ་སྐྱེས་དང་འབྲེལ། བྱང་ཆ་ཕྱག་དགོན་སྐྱེས་
དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན།

རྫོང་གླིང་རྒྱ་ཁྱོན་གླིང་གྲུ་བཞི་མ་༤༤༡༧༩ དང་། འདྲིའི་ཁོངས་སུ་
ཞང་ཁག་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་གླིང་མི་འཛོམས་༩༤༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པ་ཡིན།

དེང་རབས་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་གླིང་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་མདའ་བཞི་ལ་དུད་
ཁྱིམ་༡༠༥༤ མི་གྲངས་༤༩༧༤ ཡོད་པར་བཤད།

མཆོ་བྱང་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ།¹ མདའ་བཞི་རྫོང་ཁོངས་སུ།
རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་སྲིད་གཞུང་གིས་རྩལ་ཕྱན་མཆོན་ཆ་དང་། ཆེན་ཏན་
འབར་གས་བཟོ་བྱ་བཅུགས་ནས་ལེགས་གྲུབ་བྱང་བར་བཤད་འདུག

དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་ནང་མཆོ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོ་པོའི་སྟོབས་
ཤུགས་ཉམས་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པར་བསྟན་ནས། མདའ་བཞིའི་བྱ་ཁོག་དཔོན་པོས་
དུད་ཁྱིམ་༩༠༠ དང་མི་གྲངས་༥༠༠ ལྷག་ཁྲིད་ཅིང་མ་ཆུ་བཀལ་ནས། མཆོ་
བྱང་གི་སྐོ་པོའི་མདའ་ཆན་དཔོན་པོར་དཔུ་ཁྲལ་འཇལ་རྒྱུའི་ཆོད་ཡིག་ཅིག་
བཞག་སྟེ་གནས་སྐབས་ཕྱགས་སྦྱོང་རྩ་ས་གཡར་ཞུ་བྱས་ཀྱང་། མདའ་བཞིའི་
སྟོབས་ཤུགས་ཉིན་བཞིན་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་པ་དང་བསྟན་ནས་དཔུ་ཁྲལ་
འཇལ་བ་པར་ཞོག ཐ་ན་ཅོན་ཁུ་ག་ས་མདའ་ཆན་གྱི་རྩ་ས་ཕྱིར་སྦྱོད་མ་བྱས་
ཁར། རྩ་ས་སྤར་ལས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས།

གླིང་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་ལཱ་མོ་ཞབས་རྩལ་སྐྱེའི་བདུན་པ་དགེ་འདུན་
བསྟན་འཛིན་ཞོར་བུས་བྱ་ཁོག་དཔོན་པོ་ཨ་ཆེ་མདའ་བཞིའི་སྟོང་དཔོན་དུ་
བསྐྱོས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༧ ལོར་མདའ་བཞིའི་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚང་ཆོ་ཁག་གི་མཐུ་
མཆོག་ཅེས་པས་རང་གི་པ་ཀན་སྐལ་ལོ་མཆོག་གྲུབ་དང་མཉམ་དུ་ལྷ་མོ་ཞབས་
བྱུང་དཀར་པོར་མགོ་གཏད་ཞུས། (སྐལ་ལོ་མཆོག་གྲུབ་ཅེས་པ་འདི་ལྷ་མོ་
ཞབས་བྱུང་སྐྱེ་ཤིང་བྱུག་པའི་གཉེན་ཆེན་ཡིན།) ལྷ་མོ་ཞབས་བྱུང་སྐྱེ་ཤིང་
བདུན་པའི་གཉེན་བ་ཨ་ཁུ་འོན་པོས་མཐུ་མཆོག་གི་སྒོ་རིག་རྣམ་དཔྱད་བཟང་
བ་དང་། ལྷ་མོ་ཞབས་བྱུང་དཀར་པོ་དང་གཉེན་ཆེན་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱིས་མཐུ་
མཆོག་རང་གི་གཉེན་བར་བསྐྱོས། ཕྱིས་སྟོང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སོབ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་ལྷ་མོ་ཞབས་བྱུང་སྐྱེ་ཤིང་བདུན་པ་གཤེགས་རྗེས།
མདའ་བཞི་སྟོང་གིས་ཀྱི་བྱ་ཁོག་དཔོན་པོ་ཨ་རྒྱུ་ཆོང་གི་མག་པ་འབྲུག་ལོ་ཞེས་
པས། མེ་མདའ་ཞིག་འཕྲོག་ཆེད་གྲོན་ཆོ་སྡེ་བའི་སྒྲིང་ཡག་ཅེ་ཁོག་ཅེས་པ་
བསད། སྒྲིང་ཡག་གི་གཙུང་བོ་གཡུ་ལྷོ་ཐོ་རྒྱས་འབྲུག་ལོར་དབང་ཤ་ལེན་ཅིས་
བྱས་ཀྱང་། འབྲུག་ལོ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་མ་ཟེན་སྟབས་སྟོང་དཔོན་ཀན་པ་
བྱ་ཁོག་དཔོན་པོ་བསད། དེ་ནས་མདའ་བཞིའི་ཆོས་བྲིད་གཉིས་ཀྱི་ལས་རིགས་
མཐའ་དག་ཞབས་བྱུང་དཀར་པོའི་གཉེན་བ་ཨ་ཁུ་འོན་པོས་གཉེན་འདོད་
ནས། དགེ་སྐྱོར་སླ་མ་ཞེས་པ་སོགས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་མཐུ་མཆོག་གིས་སྟོང་
དཔོན་བྱས་ན་མི་འགྲིག་ཚུལ་སྒྲིང་རྟོག་བཟོས།

དོན་རྒྱུན་དེ་དག་བྱུང་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར། ཟི་ལིང་ཁ་ཆེ་མ་
ཤུའུ་ཐང་གིས་དཔོན་དམག་མངགས་ནས་བར་འདུམ་བྱེད་ཁུལ་གྱིས། ཕྱོགས་
གཉིས་ཀའི་ལག་ནས་དཔུལ་སྐྱོར་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཚུར་སྒྲངས་རྗེས། མི་མང་
དཔུང་བསྐྱེད་ཞེས་པའི་ཉེས་མིང་བཀལ་ཏེ་དགེ་སྐྱོར་སླ་མ་དང་དགེ་སྐྱོང་
རིན་ཆེན་གཉིས་བཙོན་དུ་བཅུག་པ་དང་ཁྲིམས་གཙོད་དོན་ནན་བྱས་པས། དེ་
དག་གི་ནང་མི་ལྟོས་བཅས་འཇིགས་ཏེ་གཟུབ་མངགས་ནས་གྱོད་བཤད། དགེ་

སྒྲོར་ཐ་མ་དང་དག་སྒྲོང་གཉིས་ཀྱི་བཅོན་དུས་སྐབས། ལྷ་ཡུལ་སྤང་གིས་ལྷ་
མོ་ཞབས་དྲུང་དཀར་པོའི་ངོ་ལ་བཏུས་ནས་ཁོ་བ་གཉིས་སྒྲོང་གོལ་བཏང་སྒྲོར་
བྱུང་བ་སྐྱབས་བྱས། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཕྱིས་སུ་མཐུ་མཆོག་གི་སྒྲོང་དཔོན་གོ་
གནས་ལ་ཚོད་མཁན་མ་བྱུང་ཡང་། ལྷ་ཀྱི་སྒྲོང་དཔོན་མི་མང་གིས་བདམས།
མཐུ་མཆོག་གི་སྒྲོང་དཔོན་རང་གིས་གནང་ཞེས་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོད་མ་རང་བའི་
བཤད་སྒྲོས་བྱུང་ཡོད་ཆོད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ལྷ་ཡུལ་སྤང་གིས་སྒྲོང་དཔོན་མཐུ་མཆོག་གོ་མིན་
ཏང་གི་དགའ་ལ་མཆམས་སྒྲོར་བྱས་པ་བརྒྱད་ནས། སྒྲོང་དཔོན་མཐུ་མཆོག་
མདའ་བཞི་རྒྱུ་གོ་མིན་ཏང་གི་ལག་བསྟར་རྒྱུ་ལས་དང་རྒྱུ་ཡི་ཚོལ་ཅིར་
སྤེལས་པར་མ་བྱེད། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་མཆོ་སྤྱན་ཞིང་ཆེན་གྱི་དགའ་ལ་སྤྱི་
གོས་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཐོབ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་སོག་པོའི་ཅན་ཁུ་དཔོན་པོ་ཚུ་ས་མདའ་བཞི་ལ་
བཅོངས་ཏེ་ཐོབ་བྱ་དུལ་རྟོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཁོང་ཁྲོལ་ངས་ནས་། མ་
ཡུང་དང་མོ་ཞིང་ཐང་ཞེས་པའི་ས་ཆ་གཉིས་སྒྲོང་འཁོར་ཁོག་གི་རྒྱ་རིགས་ཆོར་
བཅོངས། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་སྒྲོང་འཁོར་རྒྱ་རིགས་དང་མདའ་བཞི་ཆོ་བ་གཉིས་
བར་ཚུ་ས་ཆོད་རྟོག་བྱུང་ནས་གཡུལ་འཁྲུག་རྒྱུན་མར་བྱས་པས་ལྷ་ཡུལ་སྤང་
གིས་བར་འདུམ་པ་མངགས། རྒྱགས་གཉིས་ཀས་ལྷ་ཡུལ་སྤང་ལ་དུལ་སྒྲོར་
སྒྲོང་ཕྱག་བརྒྱད་སྤྲད་ནས་ཚུ་སར་གན་རྒྱ་བཞག་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ཐ་ལེ་ཡིན་པའི་
ཞེས་པའི་ཚུ་ས་དམག་དཔུང་གི་བྱུགས་རྟ་ར་བརྒྱུར་ནས་སོག་པོ་མང་པོ་དེའི་
ལས་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིང་མཐུ་མཆོག་ལས་རྟོགས་སུ་བསྐྱོས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཨ་ཁུ་འོན་པོས་དམག་ལྷ་ཡུལ་སྤང་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་
ཟབ་བརྒྱུང་བ་བརྒྱད་ནས། ཨ་ཁུ་འོན་པོ་མཆོ་སྤྱན་ཁུ་ལ་མང་ར་ས་ཁུ་ཀྱི་མདའ་

བཞི་ཚོ་བའི་སྣང་དཔོན་དང་། མདའ་བཞི་རྫོང་གི་མདའ་བཞི་ཚོ་བའི་སྣང་
དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པས། མདའ་བཞི་རྫོང་གི་སྡེ་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཚས་སྤྱིད་
གཉིས་ཀ་དང་ཁལ་ཁུ་ལག་སོགས་ཀྱི་མགོ་བྱེད་བྱས།

མདའ་བཞི་འེ་ས་ཆ་དེ་སྤར་སོག་པོར་བདག་སྟབས་མདའ་བཞི་དང་
སོག་པོའི་བར་འཐབ་ཚེད་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་བྱུང་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་
མདའ་བཞི་ཚོ་བ་དང་སོག་པོའི་ཅིན་ཁོ་བྲ་ས་མདའ་ཆན་གཉིས་ཀྱིས་མཚོ་སྡོན་
པོའི་མཐའ་སྐོར་གྱི་རྩ་སའི་ཆེད་ཁྱེད་གཏུགས་བྱས། ལྷ་ས་ཕུའུ་མུང་གིས། ས་གཞི་
དང་རྩ་ས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་། ཀྱང་དུ་མིན་གོའི་དབུས་གཞུང་གིས་གཏན་
ཁེལ་ལྟར་ན། ས་ཞིང་རྩ་ས་ཡང་བསྐྱར་དབྱེད་གོས། རྩ་ས་འདིའི་མ་ཚད་དུལ་
སྐོར་བྱི་བཞི་ཡིན། སྤྱི་ལོ་གསུམ་སྡོན་ལ་དུལ་སྤྱད་བྱབ་ན་རྩ་ས་དེར་དབང་།
ཞེས་བཤད་པས། སོག་པོ་དང་མདའ་བཞི་ཚོ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་རྟགས་
ཐོབ་ཆེད་ས་རིན་སྤྱོད་རྒྱར་འགྲན་འཇུག་པ་ལངས།

མདའ་བཞི་ཚོ་བས་དགོན་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ལོར་ལ་བརྟེན་ནས་ས་རིན་
སྡོན་ལ་སྤྱད་ཀྱང་། ལྷ་ཆེས་ཆང་གིས་ལོ་གསུམ་རིང་མདའ་བཞི་ཚོ་བར་བཀའ་
རྟགས་སྤྱད་པར་ནར་འགྲངས་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༣༡ ལོར་ཁུ་ཐོ་ཡ་དེ་གོང་དང་། དཔལ་དགེ་ཞོལ། མ་ཕྱག་
དགོན་གྱི་སྡེ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་ས་མདའ་བཞི་ཚོ་བར་བཅོངས་སྟབས། སོག་པོ་
མདའ་ཆན་པ་དག་གི་ཁྱེད་གཏུགས་འདི་པམ་ཞེས་བྱུང་ཁར། ལྷ་ས་ཕུའུ་མུང་གིས་
ཡང་བསྐྱར་སོག་པོ་པེ་ལེ་མདའ་ཆན་གྱི་རྩ་ས་ཁུ་ཐོ་ཡ་དེ་ཞེས་པའི་ཤར་དང་།
ལུ་རི་ལུང་བའི་རྩལ་གྱི་རྩ་ས་ལ་དུལ་སྐོར་སྤྱད་ཕྱག་སྤངས་ཏེ་མདའ་བཞི་
ཚོ་བར་བཅོངས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༣༦ ལོར་ལྷ་མོ་སྐར་ཐོག་དུ་ཞབས་བྱུང་དཀར་པོ་སྐྱ་སྤང་

བརྒྱད་པ་དོན་འདོན་ཞུས། ཁོང་གི་ཁུ་བོ་བརྒྱད་པོ་དག་སྦྱོང་རིན་ཆེན་གྱི་
བསམ་པར། ལཱ་མོ་ཞབས་དྲུང་རང་བྱིས་དུ་འབྱུངས་པས། ཁོ་བར་མདའ་
བཞེ་སྦྱོང་དཔོན་གྱི་གོ་ས་རེག་པའི་མི་ལམ་བཏང་ཡང་། མི་ལམ་དེ་མིས་ལོང་
མ་བྱུང་བར་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་༩ བའི་ནང་ས་ཆ་དེ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་བྱང་
ཁོན་ཏང་གི་དབང་བསྐྱུར་འོག་ཚུད་དོ།

ལོ་དེར་མདའ་བཞེ་འཛིན་སྦྱོང་དཔོན་མཐུ་མཆོག་དང་ཆ་བོ་ཆོ་བརྟན། ར་
ཆང་ཆོ་བའི་བརྒྱད་པོ་ཨ་པོ་སྟོ་དཔལ་བཅས་ཟྱེ་ལིང་ལ་སོང་སྟེ་མཆོ་སྟོན་
ཞིང་ཆེན་དམག་སྲིད་དབུས་རྒྱན་ལས་ཆོགས་པ་གསར་འདྲུགས་བྱས་པ་ལ་
རྒྱ་དངོས་ཕུལ་ཏེ་ཉེན་འབྲེལ་ཞུས་ཤིང་། དམག་སྲིད་དབུས་རྒྱན་ལས་ཀྱི་ཀྲུ་
རིན་ལེའུ་ཏེད་ཉིན་ཞེས་པ་ཁོང་ཆོ་དང་ཐུག་འཕྲད་བྱས།

མཐུ་མཆོག་གིས་ཕུ་ཕྱིར་རྫོང་དང་ཁུལ་སྲིད་གཞུང་གི་གོ་གནས་
འགའ་ཞིག་ཁྱུར། མདའ་བཞེ་ཆོ་བ་མདའ་བཞེ་རྫོང་ལ་གནས་སྡོད་རྒྱུ་རྒྱས། ༡།
རྒྱལ་ཆབ་(དཔོན་ཆང་ཟེར) ༡། བྱ་ཁོག ༡། ཉེན་ཐེབས། ༩། ཐར་ཐུལ། ༥།
ཁྱོན་ཆོ་གསུམ། ༦། ཡ་ལོར། ༧། ར་ཆང་བཅས་ཆོ་ཁག་བདུན་ཡོད་ཀྱང་།
ཕྱིས་བོན་དང་ཉེ་ཐོ་ཆོ་ཁག་གཉིས་དཔོན་ཆང་ཆོ་བར་འབྲེལ་ཤིང་། ཁྱོན་ཆོ་
ཆོ་བའི་ཁོངས་ཀྱི་ཡ་ལོར་དང་ར་ཆང་གཉིས་ཆོ་བ་གཅིག་དུ་གྱུར་པས་མདའ་
བཞེ་ཆོ་ཁག་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་ལ། ཆོ་བ་རེ་ལ་བརྒྱད་པོ་རེ་བསྟོན་ཏེ་ཆོ་བའི་
ནང་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་ཁག་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྟོན་ཡོད་འདུག

གཉིས་པ། མདའ་བཞིའི་དགོན་སྡེ་ཁག

ལྷ་མོ་སྐར་ཐོག

ལྷ་མོ་སྐར་ཐོག་ཀྱན་ཏུ་བདེ་བའི་སྒྲིང་ངམ་དབྱིག་གཉེན་དགོན་ནི། སྤྱི་
ལོ་༡༧༡༤ ལོར་གསར་ཏུ་བཏབ། (ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཤད་སློབ་མི་མཐུན་པ་ཁ་ཤས་
འདུག) དགོན་བདག་ལྷ་མོ་ཞབས་རྒྱུང་དཀར་བོ་ཡིན་ལ། གྲ་བ་༥༥ ཡོད།
གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས།

ལྷ་མོ་ཞབས་རྒྱུང་དཀར་བོ་ཆ་དན་ནོ་མོ་དན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དུ་
བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ལགས་ཤིང་། འདི་བའི་སྐུ་ཕྱེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་མཆོ་སྡོན་
གྱི་སྐག་པོའི་མདའ་ཆན་ཉེར་དགུའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཆ་དན་ནོ་མོ་དན་མདའ་ཆན་
བདག་སྐྱོང་བྱེད་པ་ཡིན། འདི་བར་མཆོ་བྱང་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་
ཁུལ་གཙོ་དང་། མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་གཙོ་འཛིན་པ་གཞོན་པ། མཆོ་སྡོན་
ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཀྲུ་རིན་གཞོན་པ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་
ཐོབ།

མ་ཕྱག་དགོན།

མ་ཕྱག་དགོན་དགའ་ལྡན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲིང་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་མ་
ཕྱག་རི་ཁྲོད་པ་སྐུ་ཐོག་དང་བོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོས་བཏབ།

འདི་བའི་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་བྱིམ་སྒྲགས་པ་ཞིག་དང་འགྲས་
ནས་དེས་ལག་དམར་བསྐྱལ་དེ་སྐྱོ་སྒྲོག་བཞུངས། ཕྱིས་ལྷ་མོའི་དགོན་ལག་ལྷ་
བུར་གྱུར། དེ་སྡོན་གྱར་དགོན་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་འདུ་ཁང་
ཉིས་ཐོག་ཀ་བཞི་མ་བཞེངས་པ་ནས་ཁང་དགོན་དུ་བསྒྱུར། བོད་རྒྱ་འོག་དུ་
མ་ཤོར་གོང་ཙམ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཀུན་གཟིགས་པ་ཏ་ཆེན་སྐྱེས་པ་བུ་བ་
མཆོག་དགོན་འདིར་ཆེབས་བསྐྱར་བསྐྱུངས། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས། གྲ་
གྲངས་༡༩༩ ཙམ་ཡོད་པར་བཤད།

དགོན་པ་སོ་མ།

དགོན་པ་སོ་མའམ་མདའ་བཞི་དགོན་གསར་ནམ་རྒྱལ་སྤིང་ནི། རབ་
བྱུང་བཙུ་མ་བའི་མེ་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༨ ལོར་ལྷ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་བེ་རི་མཁན་པོ་
སློ་བཟང་དམ་ཆོས་ཀྱིས་བཏབ། འདི་བའི་མཆོན་གཞན་ལ་མཆོན་མཁན་ཡང་
ཟེར། རྒྱལ་དབང་བུ་གསུམ་པ་མདོ་སྤྲད་བྱང་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་སྐབས། འདི་
བར་མཆོན་མཁན་པོའི་ཆོ་ལོ་དང་། བཀའ་ཤོག་གཟེངས་བསྟོད་མཛད། གྲུབ་
མཐའ་དགེ་ལུགས། གྲ་གྲངས་༩༠ ཡོད་པར་བཤད།

གསུམ་པ། མདའ་བཞིའི་སྡེ་ཆོ་ཁག

གཅིག་རྒྱལ་ཆང་ཆོ་བ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དུད་གྲངས་༩༠༠ ལྷག་
དང་ཕྱགས་ཐོག་༥༩༠༠༠། བརྒྱ་དཔོན་བན་བདེ་ཆོ་རྒྱལ།

གཉིས་པ། བྱ་ཁོག་ཆོ་བ། ཏུད་གངས་༡༠༠། བརྒྱ་དཔོན་བྱང་སྤྱི་རྒྱལ་
 བཟང་། བདེ་ལ་བཞི་རྩེ་སྤྱི་གྲོས་ཀྱི་ཆོགས་མི་ཡིན།
 གསུམ་པ། ཉིན་ཐེབས་ཆོ་བ། ཐོག་མར་གནས་སྤོས་ཡོང་སྐབས་སུ་ཏུད་བྱིམ་
 ༤༠ མི་གངས་༡༤༠། རྩུགས་ཐོག་༡༠༠༠ཡོད།
 བཞི་བ། ཐར་ཐུལ་ཆོ་བ། བརྒྱ་དཔོན་གཡང་ལེ། དགོ་རྩེ། ཏུད་གངས་༤༠
 དང་མི་གངས་༡༤༠། རྩུགས་ཐོག་༡༡༠༠༠ ཡོད། འདི་འཛིན་ཆོས་སུ་ཨ་རིག་
 དང་། མ་ཐུག་རི་ཤེ(བྱོལ་)སོགས་ཡོད།
 ལྷ་བ། ར་ཆང་ཆོ་བ། བརྒྱ་དཔོན་ཆོགས་འཕེལ་དང་ཨ་ཕོ་སྤོ་དཔལ། བདེ་ལ་
 བཞི་རྩེ་ཡི་རྩེ་གང་། ཆོ་དཔོན་བན་བདེ་བསམ་གྱུ་བ། སྤྱི་གྲོས་ཀྱི་ཆོགས་མི།
 ཏུད་གངས་༡༠ དང་མི་གངས་༡༡༠ རྩུགས་ཐོག་༤༠༠༠ ཁྱོན་ཆོ་གསུམ་གྱི་
 གས་གཅིག་ཡིན། ར་ཆང་དང་ཡ་ལེ་ར་ཆོ་བ་འདི་འཛིན་ཆོས་བྱང་།
 ཏུག་པ། ཁྱོན་ཆོ་ཆོ་བ། བརྒྱ་དཔོན་དགེ་ལེགས། བདེ་ལ་བཞི་ཆོ་བདུན་གྱི་
 གས་གཅིག་ཡིན། ར་ཆང་དང་ཡ་ལེ་ར་ཆོ་བ་འདི་འཛིན་ཆོས་བྱང་།
 བདུན་པ། ཡ་ལེ་ར་ཆོ་བ། བརྒྱ་དཔོན་བན་དེ། ཏུད་གངས་༡༠༠། མི་གངས་
 ༡༡༠། རྩུགས་ཐོག་༡༡༠༠༠ ཁྱོན་ཆོ་ཆོ་བསུམ་གྱི་གས་གཅིག་ཡིན།
 བརྒྱ་དཔོན་པ། བ་རོན་ཆོ་བ། བརྒྱ་དཔོན་ཆོ་གླ། ཏུད་བྱིམ་༡༠ མི་གངས་༡༡༠
 རྩུགས་ཐོག་༡༡༠༠༠ཡོད། བ་རོན་ཆོ་བ་ལ་ཆོ་རྒྱུང་གཉིས་ཡོད། ཤིང་སྐོར།
 ༡བྱིས་རྒྱ་གཉིས་ཡོད།

མདེལ་བཞི་འཛིན་སྤྱི་དཔོན་མཐུ་མཆོག་(༡༩༩༠།༡༩༩༩)མདེལ་བཞི་
 རྩེ་སྤྱི་འཛིན་ཆོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱུ་རིན་དང་། མདེལ་བཞི་རྩེ་གི་
 རྩེ་དཔོན། མདེལ་བཞི་བོད་རིགས་རང་སྐྱོར་ལྗོངས་ཀྱི་(ཁུལ་)ཀྱུ་རིན། མཆོ་
 བྱང་བོད་རིགས་རང་སྐྱོར་ལྗོངས་(ཁུལ་)ཀྱི་ཀྱུ་རིན་གཞོན་པ། མཆོ་བྱང་

བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་པ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ།
 མཐུ་མཆོག་གི་བྱ་ཆེ་བ་ལུང་རྟོགས་ལ་མདའ་བཞི་རྫོང་མདའ་བཞི་
 ཚུས་ཀྱི་ཚུ་གང་དང་མདའ་བཞི་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་རིག་བྱ་ཚུང་
 བ་དགོ་ཉེས་མཆོ་བྱང་ཁུལ་ནོར་སྲིད་ཚུའུ་ཡི་ཚུའུ་གང་གཞོན་པ་དང་། མཆོ་
 བྱང་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་གྱི་ལས་འགན་ཁུར། ཆ་བོ་
 ཆོ་བརྟན་གྱིས་མདའ་བཞི་རྫོང་ཐུགས་ཚོག་ཁའོ་ཡི་ཁའོ་གང་དང་། མཆོ་བྱང་
 ཁུལ་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཀྲའི་ཞི་གཞོན་པའི་ལས་འགན་ཁུར།

མཚོ་བྱང་མདོ་ལའམ་བྲི་ལེབ་
(ཆེ་ལེན་)ཚྲང་།

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

མདོ་ལའམ་བྲི་ལེབ་ཚྲང་དུ་འབོད་པ་འདི་ནི། མཚོ་བྱང་ཁུལ་གྱི་ཤར་
བྱང་མཚམས་ཏེ་མདོ་ལ་རིང་མོའི་འདབས་རྒྱ་དུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་མཚམས་
ལེམས་ཉིད། ལྷོ་རྒྱ་ཀང་ཆ་དང་ལེམས་ཉིད། ལྷོ་བྱང་མཚོ་ནུབ་ཐེམ་ཆེན་
ཚྲང་། བྱང་རྒྱ་དང་ནུབ་བྱང་དེང་གི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཅུ་ཆེན་གྲང་བྲི་
དང་། མདུང་ནག་ཁག་གསུམ་སྟེ་དེང་གི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་སུའུ་ནན་ཡུ་གུར་
རིགས་རང་སྤྱོད་ཚྲང་སོགས་དང་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད།

རྫོང་སྤྱི་ཤར་རྒྱུ་རིང་ཚད་ལ་སྤྱི་ལེ་༡༥༠ དང་། ལྷོ་བྱང་གི་ཞིང་
ཚད་ལ་སྤྱི་ལེ་༡༥༥ ཅུ་ཡོད། རྫོང་སྤྱི་ཚུ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༤༥༡༡༡
ཡོད། རྫོང་ཡོངས་སྤྱི་མི་གྲངས་༤༠༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པའི་ནང་བོད་རིགས་མི་
གྲངས་༩༩༡༤ ཡོད་པས་རྫོང་སྤྱི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་འདི་༡༤ ཅུ་ཟིན་པར་
བཤད།

རྫོང་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཞང་དང་གྲོང་བརྒྱུ་ཡོད་པ་ནི།

- ༡། བ་བའོ་གྲོང་བརྒྱུ།
- ༢། མཁར་དམར་གྲོང་བརྒྱུ།
- ༣། ལུ་རུ་གྲོང་བརྒྱུ།
- ༤། བྲག་དམར་ཞང་།
- ༥། ཨ་རིག་ཞང་།
- ༦། འགོ་ལུང་ཞང་།
- ༧། གཡང་ལུང་ཞང་། བཅས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ཞིང་ལས་གཙོ་གཞིར་བྱེད་
པའི་ཞང་ཁག་གཞིས་ལས། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་འབྲོག་ལས་གཙོ་གཞིར་བྱེད་
ཀྱིན་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ལྷོ་མ་ཚེས་༡༡ ཉིན་ཡུལ་འདི་རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁན་
གྱི་མངའ་འོག་ཏུ་ཤོར་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མདོ་ལ་(ཆེ་ལེན་)རྫོང་ཞེས་པ་
བཙུགས།

སྤར་ཡུལ་འདི་ཉིད་ལས་ལ་བཙོན་པའི་བོད་རིགས་འབྲོག་སྡེ་རྣམས་
ཞིབ་དེ་བཀ་ཡངས་ཀྱི་ངང་འཛོལ་ནས་བྱེད་སའི་མཛེས་སྤྱད་གི་འབྲོག་སྡེ་ངས་
ཤིག་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ཡུལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་རྗེས་ཏེ། སྤྱི་
ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་ཡུལ་འདིར་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁྱབ་མཆོན་ཆ་ཞིབ་འཇུག་

ཆེད་གསང་བའི་བཟོ་གྲུ་ཨང་༡༡༡ ཅན་བརྩུགས་ཏེ། མདའ་བཞི་ཚོ་བདུན་
 གྱི་འབྲོག་ཁྱིམ་༡༥༠༠ ལྷག་ཡུལ་དེ་ནས་གཞན་དུ་སློང་བརྩུག་པ་སོགས་བོད་
 རིགས་འབྲོག་དམངས་ཀྱི་འཆོ་གནས་དང་། བདེ་ཐང་། སེམས་ཁམས་སོགས་
 ལ་གྱི་བྱུང་ཆེན་པོ་སོག་ཡོད། འདིའི་གནས་རྒྱུ་ལ་ཤེས་དགོས་ན་མཆོ་བྱང་
 ལུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲིང་བསྟུས་ཞེས་པ། ༡༠༠༩ ལོར་མཆོ་སྡོན་
 མི་རིགས་དཔེ་སྐུན་ཁང་གིས་དཔར་མ་སྟོག་ངོས་༡༥༡༡༥༡ བར་གསལ་བས་
 དེར་གཟིགས་པར་བྱ།

མདོ་ལའམ་སྤྱི་ལེབ་(ཆེ་ལེན་) རྫོང་གི་དགོན་སྡེ།

ཨ་རིག་དགོན་དག་འཕྲན་ཆོས་འཕེལ་གྱིང་།

དགོན་འདི་ནི་སྤྱི་ལེའི་དུས་རབས་བརྩུ་བདུན་པའི་ནང་རྒྱལ་དབང་
 ལུ་བ་ཆེན་མོ་རྒྱ་ཕེབས་ཀྱི་ཞོར་མཆོ་སྡོན་དུ་བྱོན་སྐབས། ཨ་རིག་དགོན་པོ་
 སོགས་ཀྱིས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་འདིར་དགོན་པ་འདེབས་པའི་སྐབས་འདུག་ཞུས་
 འོན་པའི་རྒྱལ་དབང་ལུ་བས་བཀའ་འཁྲུལ་གནང་སྟེ། ཤར་བྲག་སྐྱ་མ་
 བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་ཨ་རིག་མཁས་བརྩུན་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་ཀྱིས་དགོན་
 པ་བཏབ་ནས་དགོན་མིང་ལ་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཕེལ་གྱིང་བཏགས། ཨ་རིག་

བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱོང་ཁྲར་གནང་། བླ་མ་འཆམ་ནས་སྡེ་ཆོ་དང་
དགོན་པ་གཉིས་ཀ་གནས་སྡེ་ཐངས་མང་བྱས། ཕྱིས་ཨ་རིག་སྦྱོང་དཔོན་ནམ་
མཁའ་ཆོ་དབང་དང་། བརྒྱ་དཔོན་ཨ་ཁོ་སོགས་ཀྱི་རིང་ལ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་
བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་དགོན་འདི་མདོ་ལ་ས་ཁུལ་གྱི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་
སྡེ་ཆོ་ཤོས་སུ་གྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་རྒྱས་བཤེག་སྡེ་ཆོས་སྡོ་བརྒྱབ། སྤྱི་ལོ་
༡༧༩༠ ལོ་ནས་ཡུལ་མིས་དང་སྤང་ཞལ་འདེབས་སུ་ལ་ཏེ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།

སྡེ་ཆོ་དགོན་པ།

དགོན་འདི་འདེབས་མཁན་སུ་ཡིན་ལ་གསལ་ཁ་མི་འདུག སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩
ལོར་བཏབ་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱ་བསྐྱེད་བཏང་། ཤེས་རབ་བསྟན་འཛིན་
རྒྱ་མཆོ་དང་། ལུང་རྟོགས་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་ཟེར་བའི་སྤྱུང་གཉིས་གདན་
བྲངས། སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ་བྱ་བ་སྤྱི་བཟུང་བཟུང་ཤེས་འབྱེད་དུ་སོང་ནས་འདོན་སྤྱོད་
སོགས་ཀྱི་ཕྱི་བ་སྤངས་པ་དགོན་པར་བཅུགས། དེ་ནས་བཟུང་སྤྱི་བཟུང་དགོན་
པའི་དགོན་ལག་དུ་གྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱས་བཤེག་སྡེ་ཆོས་སྡོ་བརྒྱབ། སྤྱི་
ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ས་གནས་ཡུལ་མིས་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།

དགོན་མིང་།

མེ་ཏོ་དགོན་དག་འཕྲན་ཆོས་རས་མ་སྤྱིང་།

དགོན་འདི་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་མས་སུ་གྱུང་ཐང་སྤང་བྱ་བ་ཞེས་གིས་
བཏབ། འདི་ལ་ལོ་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱི་ཆག་འཛིག་དུ་མ་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་དུས་
རབས་ཉི་ཤུ་བའི་མགོ་ཙམ་ལ་དགོན་པ་དང་སྡེ་ཆོ་གཉིས་མཉམ་དུ་ད་ལྟའི་ཡུལ་

འདིར་སྔོན། གྱི་ལོ་༡༧༡༧ ལོར་ཐོག་མའི་གནས་སུ་བྱིར་བསྐྱོད་བྱས། གྱི་ལོ་
 ༡༧༤༩ ལོར་སྐར་དེང་གི་གནས་འདིར་སྔོན་ཏེ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་བྱས།
 ཞིང་གུང་ཐང་སྐྱ་ཕྱེང་བཅུ་གསུམ་པས་བདག་སྐྱོང་མཛད། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོ་
 དང་༡༧༥༦ ལོ་གཉིས་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་དགོན་པ་བཅོམ་སྡོམ་ཆོས་སྒོ་བརྒྱབ། གྱི་
 ལོ་༡༧༥༩ ལོ་ནས་ཡུལ་མིས་བསྐྱར་བཞེངས་བྱེད་མགོ་ཚུགས།

དགའ་སྡེ་དགོན་པ།

དགོན་པ་འདི་གྱི་ལོ་༡༥༥༥ ཡས་མས་སུ་བཏབ་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་
 གྲང་འདེབས་མཁན་མི་གསལ། འདིའི་དགོན་མིང་དངོས་ནི་དགའ་སྡེ་བཤད་
 གྲུབ་དར་རྒྱས་སྤང་ཡིན། འདི་ཉིད་སྐར་སེམས་ཉིད་སྒྲིགས་སུ་ཡོད་པའི་གྲར་
 དགོན་ཞིག་ཡིན་གྲང་། གྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་ལྷ་གྲང་ཡུན་ངག་དམག་གིས་ཟིང་
 འཁྲུག་བསྐངས་པས་དགོན་པ་དང་སྡེ་ཆོག་གིས་ཆ་འདི་ཁྲལ་དུ་གནས་སྔོན་བྱས།
 གྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་ཁང་དགོན་དུ་བསྐྱར། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་རྒྱས་བཅོམ་སྡོམ་
 ཆོས་སྒོ་བརྒྱབ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོ་ནས་ཡུལ་མིས་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།

བེ་ཅང་དགོན་པ།

དགོན་འདི་གྱི་ལོ་༡༧༠༥ ཅམ་ལ་བཏབ་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་གྲང་
 འདེབས་མཁན་མི་གསལ། སྔོན་བེ་ངང་ཆོ་བའི་མཆོད་ཡུལ་གྲར་དགོན་ཞིག་
 ཡིན། གྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་རྒྱས་བཅོམ་སྡོམ་ཆོས་སྒོ་བརྒྱབ། གྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོ་ནས་
 ཡུལ་མིས་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། གཞན་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་།

སྤེམ་པ་དག་ལ་ལྟན་པ་སྤྲོད་པ་གཏན་མཐིང་།

དགོན་འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་བཏབ་ཟེར་ཡང་འདེབས་མཁན་མི་
གསལ། རྟེན་མང་ཆོ་བའི་དགོན་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་ཨ་ལི་ཁུ་རི་བོ་ཞེས་
པའི་ངོས་སུ་དགོན་གནས་སྤོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱས་བཙམ་སྟེ་ཆོས་སྒྲོ་
བརྒྱབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་ཡུལ་མིས་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།

སྒྲོ་མི་ཨ་ཁི་ཁང་།

འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་རྟེན་མང་གིས་བཏབ། སྒྲོ་མི་དགོན་པ་བསྐྱར་
གསོ་མ་བྱས་ཐོང་སྟེ་གཞུང་གིས་དགེ་སྐྱབ་མཉམ་གསོག་བྱེད་ས་ཞིག་བསྐྱོན་
པ་དེ་ཡིན་ལ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཉིན་དང་། ཏུས་ཆེན་ཁག་གི་མཉམ་ཆོགས་
སོགས་དགོན་མིང་གིས་བོས་ཀྱང་མི་རུང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་།

ལྷ་ཨོ་དར་རྒྱས་ཆོས་སྤེལ་མིང་།

འདི་ནི་ཏུས་རབས་ནི་ཤུ་བའི་མཇུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ཅམ་ལ་གསར་
འདེབས་བྱས་པའི་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་དགོན་རྒྱུང་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡུལ་འདིར་དགོན་
རྒྱུང་འདི་འབྲེལ་ཞིག་འདེབས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོ་ནས་
ས་འདིར་རྒྱལ་ཤན་མཚོན་ཆ་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་གསང་བའི་བཟོ་གྲ་ཨང་༡༩༡
ཅན་བཙུགས་ཏེ། མདའ་བཞི་ཆོ་བདུན་གྱི་འབྲོག་བྱིམ་༡༧༠༠ ལྷག་ཡུལ་དེ་

ནས་གཞན་དུ་སློ་རུ་བཅུག་སྟབས། སྤར་གྱི་དགོན་སྡེ་ལྷ་མོ་སྐར་དང་ཁད་གིན་
དུ་རིང་བར་གྱུར་པས་དགོན་རྒྱུང་འདི་ཉིད་བཏབ་པ་ཡིན་འདུག འདིའི་སྐོར་
མཆོ་བྱང་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏུས་ཞེས་པར་གསལ།¹

ལད་དཀར་ཆོས་སྤྱིང་།

འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོ་ནས་ས་འདིར་རྒྱལ་ཕན་མཆོན་ཆ་ཞིབ་འཇུག་
ཆེད་གསང་བའི་བཟོ་བྱ་ཨང་༡༡༡ ཅན་བཅུགས་ཏེ། མདའ་བཞི་ཆོ་བདུན་
གྱི་འབྲེག་བྱིམ་༡༢༠༠ ལྷག་ཡུལ་དེ་ནས་གཞན་དུ་སློ་རུ་བཅུག་ཅིང་། བོད་
གྱི་འབྲེག་སྡེའི་ཤུལ་དུ་རྒྱ་གཞུང་གི་ཕུགས་ར་བཅུགས་སྟབས། སྤར་གྱི་དགོན་
སྡེ་ལྷ་མོ་སྐར་ཁ་དང་སྤྱི་ལོ་༩༠༠ ལྷག་རེ་རིང་དུ་གྱུར་པས་དཀར་ལ་ཆེ་སྟབས།
སྤྱི་ལོ་༡༧༧༢ ལོར་སྤར་མ་འཇུག་ཆང་བྱ་བས་དགོན་རྒྱུང་འདི་ཉིད་བཏབ་པ་
ཡིན་འདུག འདིའི་སྐོར་མཆོ་བྱང་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏུས་
ཞེས་པ། ༡༠༠༩ ལོར་མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་གིས་དཔར་མ་ཤོག་
ངོས་༡༢༡༡༢༥ བར་གསལ།

འདིའི་སྡེ་ཆོ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིབ་ཚགས་རག་སོན་
མ་བུང་བས་རེ་ཞིག་འབྲི་ཐབས་མ་བུང་བ་ཡངས།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སེམས་ཉིད་ རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་བོད་སྡེ་ཁག

དང་བོ། སྤྱིའི་གནས་བབ།

དཔལ་རིས་སེམས་ཉིད་ཆོ་ལུ་སོགས་བཅད་བཞོས་ཀྱིས་རྫོང་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་མིན་ཡོན་རྫོང་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་བ་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་ཞིབ་པ་ཆོས་སེམས་ཉིད་དུ་འབོད་ཀྱིན་ཡོད། ལེ་ཆན་གཞན་དུ་དཔལ་རིས་ཀྱི་སྐོར་སྤྱིར་བཤད་པ་ལས་ལྷག་པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་དམིགས་བསལ་འཆད་དུ་མེད་ཀྱང་། རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བའི་མི་གངས་དང་སྡེ་ཆོ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཕན་བུ་བསྟུས་ཏེ་འཆད་ཅིས་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ཡར་སྡོན་སེམས་ཉིད་རྫོང་ཁོངས་སུ་འབྲི་གྲངས་༡༩ སེམས་ཉིད། སོ་སྤྱི་ཐང་། རྒྱ་མཁར་སོགས་བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་བདུན་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་སེམས་ཉིད་རྫོང་ལ་བོད་རིགས་མི་གྲངས་༤༦༡༡ ཡོད་པས་རྫོང་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་མི་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་འདི་༤.༥༡% ཟེན།

༡། ཤ་བུ་ནར། སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་༡༠༠ མཆམས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུང་མདོའི་ཤར་དང་རྒྱབ་ངོས་ཏེ། སོ་སྤྱི་ཐང་གི་ཞོལ། ཏོ་མང་རུ་བོའི་ལྷོའི་སྐྱུ་ཐང་གོང་མ། ཐེ་དམར། ཀ་གདའ་ཐང་། འཕན་པོ། སྐང་ཁ་སོགས་སུ་ཆགས་ཡོད། གྲུང་བྱིས་༩༤ ཡོད།

༢། ཨར་ཁུ་འཕན་ནམ་ན་ལམ། འདི་ནི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༠ མཆམས་ཀྱི་ཏོ་མང་ཆ་བོའི་བྱང་གི་སོ་སྤྱི་ཐང་དང་། རྒྱབ་སྐང་ཁ། རྩོ་ནག ཤར་སྐྱུ་ལུང་མདོའི་རྒྱ་བོའི་རྒྱབ་ངོས་སམ་ཏོ་མང་རུ་བོའི་ལྷོ་ཤོད་སྐྱུ་ཐང་སོགས་སུ་ཆགས། གྲུང་བྱིས་༡༠ ཡོད་པར་བཤད།

༣། ཨ་པོ་གཙང་ཆོ་བ། འདི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་གྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་པོ་ལེ་ལུང་བའི་ན་ལམ་རྒྱ་བོ་དང་བན་རྒྱུད་ཆོ་བར་འབྲེལ་ཞིང་། ལྷོ་ཏོ་མང་རྒྱ་ངོས། རྒྱབ་སྐྱུ་ལུང་མདོའི་ཤ་སྐྱ་ཆོ་བ། བྱང་མདོ་ལ་རི་བོ་སོགས་སུ་འདབས་འབྲེལ་ནས་ཡོད། སྡེ་ཆོ་ནམས་སེམས་ཉིད་རྫོང་གི་མ་ལན་ཞང་དང་། རྒྱབ་ཐང་ཞང་། བྱང་རི་ཞང་། ཏོ་མན་གྲོང་བཟའ་སོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རྟེན་ཐང་ངམ་རྟ་ཐུང་རྫོང་ཨ་པོ་གཙང་བོད་རིགས་ཞང་གི་ཁོངས་སུ་འདབ་ཡོད་པ་ཡིན།

༤། བན་རྒྱུད་ཆོ་བ། བན་རྒྱུད་ཆོ་བ་ནི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སྤྱི་ལོ་༦༥ མཆམས་སུ་བན་རྒྱུད་དགོན་ཡོད་ཅིང་། ཤར་དམར་སེམས་ཉིད་ཆོ་བ། ལྷོ་ཏོ་མན་རྒྱ་བོའི་སྐྱུ་པ་རི་འདབས་དང་། ཨ་པོ་གཙང་ཆོ་བ།

ནུབ་པེ་ལི་ལུང་བ། བྱང་མདོ་ལ་རི་བོ་སོགས་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན་ལ། ཟ࿃་
ལོ་༡༧༥༤ ཡར་ཚེན་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ ཡོད། འདི་འི་ཁོངས་སུ་བན་རྒྱུད་དགོན་
དང་། གསེར་ཁོག་བཅན་པོ་དགོན་སོགས་ཡོད། ༥། རྒྱ་ཉིག་ཆོ་བ། དཔལ་
རིས་རྒྱ་ཉིག་ཆོ་བ་ནི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་ཤར་ངོས་ཀྱི་ཟ࿃་ལོ་༤༥ མཚམས་
ན་ཡོད་ཅིང་། ཤར་ཁུ་ཐོ་རྒྱ་བོས་སེམས་ཉིད་དང་རྒྱ་ཉིག་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་
ཕྱེའིང་། ལྷོ་རྟ་མན་རྒྱ་བོ་དང་བན་རྒྱུད་ཆོ་བ། རུབ་རི་དམར། བྱང་མདོ་ལ་
རི་བོ་དང་ས་འདབས་འབྲེལ། འདི་འི་ཁོངས་སུ་རྒྱ་བཟང་དང་། ཀམ་ལུང་
ནང་། རོ་སྒོ། རོ་དམར་ཐང་བཅས་འདུས་པར་བཤད། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༤ ཡར་
ཚེན་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ ཡོད་ཅིང་། དཔོན་པོ་སྐལ་ལྷན་སྒྲོན་ལམ་ཞེས་པ་དང་
ཐོག་གི་རྒྱ་མིས་བསྐྱེད་སྐྱབས། སེམས་ཉིད་རྫོང་དཔོན་ལ་བཞག་ཀྱང་། ཟ࿃་
ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་ཚོལ་བྱས་པས་བཅོན་ཁང་དུ་བཞོངས།

༦། སེམས་ཉིད་རྫོང་ཁྱིམ་ཆོ་བ། འདི་ནི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་ལས་
ཟ࿃་ལོ་༩༠ མཚམས་སུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་རོ་ལུང་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ཁྱོ་བ། རུབ་
ཁུ་ཐོ་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཉིག་ཆོ་བ། ལྷོ་སྒྲག་འཕན་རིའི་འདབས་དང་དགོན་ལུང་རྫོང་།
བྱང་ཚོས་ཀོན་འགག་དང་ཀན་སུའུ་ཡུན་ཁོན་རྫོང་སོགས་དང་འདབས་
འབྲེལ།

སེམས་ཉིད་རྫོང་ཁྱིམ་གྱི་ཁོངས་སུ་(༡)ད་ལྷེ། (༢) འབུམ་རྒྱལ། (༣)
བན་སྒྲོར། (༤) ཀའུངས་པ། (༥) ཕུག་པོ་བཅས་ཆོ་བ་ལྷ་ཡོད་ཅིང་། ལོ་
རྒྱུས་ཐོག་སེམས་ཉིད་ཆོ་ལྷ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན། སྤར་སེམས་ཉིད་རྫོང་དཔོན་
ནི་སེམས་ཉིད་དགོན་དུ་གཞིས་སྤོད་བྱེད་ཅིང་། ཟ࿃་ལོ་༡༧༩༩ རྗེས་སུ་སེམས་
ཉིད་རྫོང་དཔོན་ཕུག་པོ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ་སེམས་ཉིད་རྫོང་དཔོན་གཞོན་
པ་དང་། མཆོ་བྱང་ཁུལ་གྱི་ཀུའུ་ཞི་གཞོན་པ། མཆོ་བྱང་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་

ཁྲུལ་གྱི་ཁྲུལ་གཙོ་གཞོན་པ། མཚོ་བྱང་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁྲུལ་སྤྱི་ལོ་གས་
གྱི་ཀླུ་ཞི་གཞོན་པ་བཅས་གྱི་འགན་ཁུར་བར་བཤད།

ལ། འབྲུག་གཙོ་བ། འབྲུག་གཙོ་བ་ནི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་གྱི་ཤར་
ཕྱོགས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠ མཚམས་སུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་གོ་གོ་སྒྲ་བྱང་དང་ཀན་སུའུ་
ཞིང་ཆེན་དཔལ་རིས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་རྫོང་། ལྷོ་དོ་མན་ཚུ་བོའི་ལྷོ་ཕྱོགས་
གྱི་ཁ་སོ་རྒྱབ་ནས་རྡོ་ལུང་ཚུ་དང་སེམས་ཉིད་རྫོང་། བྱང་ཆེན་མ་ཚུ་བོ་དང་
ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་དང་ས་འདབས་འབྲེལ། དེང་གི་སེམས་ཉིད་རྫོང་འབྲི་གྲ་
ཞང་ཕྱི་ལ་བོ་གནའ་དུས་གྱི་འབྲུག་གཙོ་བའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་ལ། འབྲུག་གཙོ་
བའི་ཁོངས་སུ་(༡)གཡུ་མཐའ། (༢)བུ་ཟ། (༣)ལྷུ་འབུམ་ཁོག (༤)དབང་
རྒྱལ་འབུམ། (༥)འེ་སྤྱི་བ་བཅས་སྡེ་བ་ལྔ་ཡོད་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ ལོ་ནས་འབྲུག་གཙོ་བ་བཅོན་པོ་དགོན་གྱིས་བདག་སྦྱོང་
བྱས་ཤིང་། འབྲུག་སྦྱོང་དཔོན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་དགོན་སྡེ་རི་ཁྲོད་ལོ་ལྔ་
པར་བཤད། འབྲུག་འེ་སྤྱི་བ་དཔོན་པོ་དགོན་འདུན་ཞེས་པས་ཟླ་ལིང་མུ་ཕུ་
སྤང་གི་ཆ་བོ་དང་མནའ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་སྡེ་ཆོ་བསྐྱེངས་པར་གྲགས།

གཉིས་པ། སེམས་ཉིད་སྡེ་ཆོ་ཁག

དེང་རབས་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤
ལོའི་སྡོན་ཅམ་ལ་སེམས་ཉིད་རྫོང་ཁོངས་སུ་བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་བདུན་ཡོད་
པ་དག་ནི། འབྲི་གྲ། སེམས་ཉིད། སོ་སྤྱི་ཐང་། རྒྱ་མཁར་བཅས་ཡིན་ལ། འདི་
དག་ཐོག་མར་འབྲོག་ལས་གཉེར་མཁན་ཡིན་འདུག་ཀྱང་ཕྱིས་དུད་ཁྱིམ་རེ་

ཟུང་གནས་གཞིས་སྒྲིབ་ཏེ་ཞིང་ལས་སུ་གྱུར། གྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་
མི་གངས་ཞིབ་བཤེར་བྱས་པ་ལྟར་ན། སེམས་ཉིད་རྫོང་ལ་བོད་རིགས་མི་
གངས་༥༦༡༡ ཡོད་པ་དེས་རྫོང་གྱི་མི་གངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་ཆི་༦༡.༡% ཟེན་པར་
བཤད།

གཅིག ཤ་བུ་ནར།

ཤ་བུ་ནར་ཞེས་པ་འདི་སྤར་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་གྱི་རྒྱབ་རྒྱུད་སྤྱི་ལོ་
༡༠༠ མཚམས་ཀྱི་སྐག་ལུང་མདོའི་ཤར་རྒྱབ་ཀྱི་རོགས་སམ་སོ་སྟེ་ཐང་གི་ཞོལ་
འདབས། རྟོ་མང་རུ་བོའི་ལྷོ་རྒྱུད་སྐག་ཐང་གོང་མ་དང་། རྟོ་མན་རྒྱ་བོའི་བྱང་
གི་ཤ་གཟན་རི་གཟར་དང་ཡ་རྟོར། ཐེ་དམར། ཀ་གདའ་ཐང་། འཕུན་པོ།
སྤང་ཁ་སོགས་སུ་གཞིས་ཆགས། ཤ་སྒྲ་ཆོ་བ་ནི་ཟེ་ལིང་དཀར་ཆག་གསར་མ་
སོགས་སུ་རོ་སྟོད་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཤ་སྒྲ་ཆོ་བ། (བྱམས་མ)ཟེ་ལིང་ཐེའུ་མཁར་
གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སྤྱི་ལོ་དགུ་བཅུའི་མཚམས་སུ་ཆགས་ཤིང་། ཏུད་ཁྱིམ་༩༥༡ ཆོ་
དཔོན་ཆོ་བཟང་ཡིན་ཞེས་སོགས་བཤད་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་ལོ་རྒྱུ་བརྒྱུ་གཞིས་
སྐག་གི་ཡར་ཕྱོད་ཀྱི་གནས་བབ་ཡིན་པས་ད་ལྟར་འཕྲོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་
ནོ།

གཉིས། ཨར་ཁུ་འཕན།

ཨར་ཁུ་ཆོ་བའམ་ན་ལམ་ཆོ་བར་གྲགས་པ་ནི། སེམས་ཉིད་རྫོང་
མཁར་ནས་སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤུའི་མཚམས་ཀྱི་རྟོ་མང་རྒྱ་བོའི་བྱང་གི་སོ་སྟེ་ཐང་དང་།
དེའི་རྒྱབ་རྒྱུད། རྟོ་ནག ཤར་ནས་སྐག་ལུང་མདོའི་རྒྱ་བོའི་རྒྱབ་རོགས་སམ་

དོ་མང་ཚུ་བོའི་སྟོ་ཤོད་ཀྱི་སྟག་ཐང་ནས་འཐུ་ཐང་སོགས་སུ་གཞིས་ཆགས།
ཕྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་ཡར་སྤོན་གྱི་ཚེ་དཔོན་དཔལ་དར་རྒྱས་ཡིན། ཕྱི་
ལོ་༡༧༧༧ ལོར་མ་ཕུ་སྤྲང་གིས་སེམས་ཉིད་རྫོང་སྤྱིད་གོས་གྱི་ཆོགས་གཞོན་དང་།
མཚོ་བྱང་སྤྱིད་གོས་གྱི་ཡུ་ཡོན་བཅས་གྱི་ལས་འགན་ཁུར།
རྒྱུ་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ཨར་ཁུ་འཕན་ཚོ་བ་འདི་བེ་ལིང་མེའི་མཁར་གྱི་
ཤར་བྱང་གི་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་མཚམས་སུ་ཆགས་ཤིང་། ཨ་ཕོ་གཙང་ཚོ་
བ་དང་འདབ་འབྲེལ་དུ་གནས། དུད་བྱིམ་ཉི་ཤུ་དང་ཚོ་དཔོན་ཉན་བསོད་
ནམས་ཡིན་ཟེར།

གསུམ་པ། ཨ་ཕོ་གཙང་།

ཨ་ཕོ་གཙང་ཚོ་བ་ནི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་གྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཆགས་
ཤིང་། ཤར་ཕོ་ལོ་ལྷང་བའི་ཚུ་(ཨར་ཁུ་འཕན་ཚུ་བོ། ཡང་ན་ན་ལམ་ཚུ་
བོ)དང་། བན་རྒྱུད་ཚོ་བ་དང་འབྲེལ། སྟོ་དོ་མང་ཚུ་བོའི་འགམ་ངོགས། རྒུབ་
སྟག་ལྷང་མདོ་རི་ཚུ་བོའི་ཤར་ངོགས་གྱི་ཤ་སྐྱ་ཚོ་བ་འབྲེལ། བྱང་མདོ་ལ་རི་བོ་
ས་མཚམས་བྱེ་སྟེ་ཡོད།

དེང་སང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སེམས་ཉིད་རྫོང་མ་ལན་ཞང་དང་།
རྒུབ་ཐང་ཞང་། བྱང་རི་ཞང་། དོ་མན་གྲོང་བརྒལ་སོགས་སུ་ཆགས། སེམས་
ཉིད་གྱི་སྟེ་ཚོ་དུམ་མ་དེང་གི་གསེར་ཁོག་ན་ཐང་རྫོང་ཨ་ཕོ་གཙང་བོད་རིགས་
ཞང་ཁོངས་སུ་གནས་སྟོན་བྱེད་པར་བཤད། ཕྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཚོ་དཔོན་སྐལ་
འཇིགས་ཡིན།

བཞི་བ། བན་རྒྱུད།

བན་རྒྱུད་ཚོ་བ་ནི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སྤྱི་ལོ་དྲུག་ཅུ་
རེ་ལྗེ་མཆམས་སུ་ཡོད་ཅིང་། བན་རྒྱུད་དགོན་(བན་རྒྱུད་དགོན་སྤྱི་གོ་ལ་
ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་སྤྱི་དང་། འབའ་ཉོ་ལྷ་ཨར། སྤྱི་གདང་ངམ་ཤར་
དམར་རིའི་རྩ་བོ་སྟེ་སེམས་ཉིད་ཚོ་བ་སོགས་དང་ས་འདབས་འབྲེལ་ནས་ཡོད།
སྟེ་ཉོ་མན་རྩ་བོའི་སྟག་པ་རི་འདབས་དང་། ཨ་ཕོ་གཙང་ཚོ་བ་དང་འབྲེལ།
རྒྱལ་བོ་ལུ་ལུང་བ་སྟེ་ཞ་ཕོ་གཙང་དང་ས་མཆམས་ཡིན། བྱང་མདོ་ལ་རི་བོའི་
འགམ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོའི་ཡར་ཕྱོན་འདི་ལ་དྲུད་བྱིས་༡༠༠ ཡོད་ཅིང་། དཔོན་
པོ་འཁོན་དཔལ་ལྷན་ཡིན། འདི་བ་རྟེན་སེར་མོ་ཡིན་ལ། བན་རྒྱུད་དགོན་
དགོན་སྤྱི་གོ་ལ་ཐོས་བསམ་སྤྱི་དགོན་པའི་དགོན་བདག་ཀྱང་ཁོང་ཉིད་
ཡིན་འདུག་པས། ཡུལ་དེའི་སྤྱི་དཔོན་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

ད་དྲུང་རིན་མཆོག་སྐྱབས་ཟེར་བའི་དཔོན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། རྒྱ་
ཡིག་དྲུ་ཁོང་གི་མིང་ལ་གྱིན་ཁྲོང་ཉན་ཞེས་བྲིས་འདུག རྒྱ་སྤྱོད་པས་ནས་མི་མིན་
ཞང་གི་ཞང་ཀྱང་གི་འགན་འཁུར་ཐོབ་ཟེར།

བན་རྒྱུད་དགོན་ནི་དེང་གི་ཁྲ་ཐོ་ཞང་དམར་གདང་སྟེ་ཁོད་དུ་ཆགས་
ཤིང་། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་ཡིན། བཅན་པོ་དགོན་དགའ་ལྷན་ཆོས་སྤྱི་དང་
གི་བྱ་དགོན་དུ་གཏོགས། མཚོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཟེན་ཐོ་ཞེས་པའི་དེབ་ནང་དུ་རྩ་སྟོན་
བྲས་པ་ལྟར་ན། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཇུག་དང་ཀྱང་དུ་མིང་གོའི་དུས་མཁོར་
བན་རྒྱུད་དགོན་དུ་གྲ་བ་༡༠༠ ཡོད་པར་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱ་དམར་

གཞུང་གིས་ཐོ་འགོད་བྱས་པ་ལྟར་ན་གྲ་གངས་༤༩ ལས་མི་འདུག
 རྒྱུ་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་བན་རྒྱུ་འདི་ཆིང་གི་དུས་སུ་གསེར་ཁོག་
 རྟེན་ཐང་ཁྲོམ་གྱི་སྟོང་དཔོན་ཞིག་གི་མངའ་ཞབས་ཆོ་ཁག་དྲུག་གི་ཡ་བྱལ་ཡིན་
 ཞིང་། སྐབས་དེར་བན་རྒྱུ་དུད་བྱིམ་༧༩ དང་སྡེ་དཔོན་ཨ་རིག་བན་རྒྱུ་
 ཡིན་རབས་སོགས་བྲིས་འདུག་ལ་ཁུངས་ལུང་ཡོད་ཅིང་མ་ཤེས།

ལྷ་བ། རྒྱ་ལྷོག

འདི་ལ་རྒྱ་ལྷོག་དང་། རྒྱ་ལྷོག་བཅས་འབྲི་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་
 འདུག་ཀྱང་། འདི་ཡིན་དེ་མིན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་རྒྱ་ནི་
 མེད་པར་སྤང་ཞིང་། གནའ་བོའི་ཡུལ་མིང་ཞིག་ལ་བྱིས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་
 ཆོས་སྣ་ཆོགས་འབྲི་ཐལ་ཤོར་བ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

རྒྱ་ལྷོག་སྤྱི་ལོ་གནས་བབ་རོབ་ཅམ་སྤྱི་བཤད་སྐབས་སོང་བེན་པས་
 འདིར་བསྐྱར་སྒྲོས་བྱ་རྒྱ་མིན་ལ། སྡེ་ཆོའི་གནས་བབ་རོབ་བསྐྱས་ཤིག་འཆད་
 དབང་དུ་བཏང་ན། རྒྱ་ལྷོག་ནི་དང་གི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་ཤར་རོས་སྤྱི་
 ལེ་༤༥ མཚམས་སུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ཁུ་ཐོ་རྒྱ་བོ་དང་སེམས་ཉིད་ཆོ་བ། ལྷོ་
 གོ་མན་རྒྱ་བོ་དང་བན་རྒྱུ་ཆོ་བ། ལུབ་དམར་རིའི་བར། བྱང་མདོ་ལ་རི་བོའི་
 བར་བཅས་གྱི་བར་དཀྱིལ་དུ་ཡོད།

གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་བཟང་། དཀར་མི་ལུང་ནང་། རྫོ་སྒྲ། རྫོ་དམར་
 ཐང་བཅས་ཀྱང་ཆགས་ཡུལ་ས་ཆོགས་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩
 ལོའི་རྗེས་ཅམ་ལ་རྒྱ་ལྷོག་དུད་བྱིམ་༡༠༠ ཡོད་པའི་སྡེ་དཔོན་སྐལ་བཟང་སྟོན་
 ལམ་ཡིན། སས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོའི་ཡར་སྡོན་བེ་ལིང་གི་ཁ་ཆེ་ཇག་དཔོན་ལྷ་

པུ་མྱང་གིས་སྐལ་བཟང་སྟོན་ལམ་ལ་སྟོན་གོན་ཞེས་པའི་དཔོན་གནས་ཤིག་
སྟེང་པ་ལ་བཞུགས་ནས། ཡུལ་མིས་སྐལ་བཟང་སྟོན་ལམ་ལ་སྐལ་སྟོན་གོན་ཞེས་
འབོད་པར་གྲགས།

སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་རྗེས་སུ་སྐལ་བཟང་སྟོན་ལམ་གྱིས་སེམས་ཉིད་རྗེང་
གི་རྗེང་དཔོན་ཐོག་མ་སྐལ་ལེ་དང་མཉམ་དུ་མནའ་ཤགས་སུ་མཆེད་
བསྐྱེད། སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྭ་བྱས་པས་བཅོན་དུ་
བཟུང་སྟེ་བཅོན་ཁང་དུ་བཀོད་ནས། ཁོང་གི་ཆ་བོ་སྐལ་འཕྲིན་ལ་མདོ་ལ་རྗེང་
གི་རྗེང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ། གཞན་རྒྱ་ལྷོ་གི་སྟེ་དཔོན་སྟོད་གོ་སྟག་གྲུབ་
བྱ་བ་ལ་སེམས་ཉིད་རྗེང་ཁོངས་ཀྱི་ཚུས་ལྗེ་ཚུས་གྲང་དང་། མཆོ་བྱང་ཁྲལ་
སྟེང་གོས་ཀྱི་བྱང་བྱང་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་སྟངས།

དེར་དུས་ཀྱི་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་དུ་མ་ཞིག་དུ་རྒྱ་ལྷོ་གི་སྟོར་ཉོག་ལ་འཛིང་
བ་མང་བོ་བྲིས་པ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་བཀོད་ནས། མན་རྩའི་ཆན་ལུང་
(༡༧༩༩།༡༧༩༩)གི་དུས་སུ་གསེར་ཁོག་རྟེན་ཐང་ཁོམ་སྟོང་དཔོན་ཆོ་ཐུང་དཔོན་
པོས་མངའ་དབང་བསྐྱེད་པའི་སྟེ་ཆོ་དུག་གི་ཡ་གྲལ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཟླ་ལྷང་ཟླ་ལྷང་
མཁར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་ལོ་༡༩༠ མཆོམས་སུ་ཆགས། དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ དང་
སྟེ་དཔོན་སྟར་འཕན་ཡིན།

སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་བརྒྱ་དཔོན་གཅིག་བྱུང་། སྐབས་དེར་དུད་ཁྱིམ་
༡༤༠༠ ལ་འཕེལ་ཞིང་། སྟོབས་ཤུགས་ལྡན་པ་ཞིག་དུ་གྱུར་གྱང་། བན་རྒྱུད་
དང་མ་འཆམ་ནས་སྟེ་ཆོ་འཕྲོག་རེས་བྱས་པ་དང་། བན་དཔེ་བྱང་བ་སོགས་
ཀྱི་དཀའ་རྟོག་ལ་བཞུགས་ནས། དུད་ཁྱིམ་སྟོར་ཞིག་བྲོས་བྱེད་ཀྱིས་ནག་རྒྱའི་
ཁྲལ་དུ་གནས་གཞིས་བཟུང་། དེར་གི་ནག་རྒྱའི་ཉེ་འགམ་གྱི་ཨ་མདོ་སྟེང་མར་
གྲགས་པ་དེ་དག་འདི་ནས་བྲོས་བྱེད་དུ་སོང་བ་དག་གི་རྒྱུད་པ་ཡིན། རྒྱ་ལྷོ་གི་

གི་ཁོད་དུ་རྒྱ་ཁྲོག་དགོན་དགའ་ལྡན་ལེགས་ཚོགས་སྤིང་ཡོད་ཅིང་། བཅོན་
པོ་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤིང་གི་བུ་དགོན་ཡིན།

མཆོ་སྡོན་གྱི་ཟེན་ཐོ་ཞེས་པའི་དེབ་དུ་ཆིང་གི་དུས་མཇུག་ཙམ་ལ་རྒྱ་
ཁྲོག་དགོན་དུ་གྲ་བ་༡༠༠ ལྷག་ཡོད་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་མཆོ་སྡོན་དུས་
འཁྲུག་ཆེན་མོ་བྱུང་སྐབས། ཆེན་པང་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་སྡེ་ཁྲིད་
པའི་པོད་སོག་པམ་ཉེས་བྱུང་བས་ཆིང་དམག་གིས་རྒྱ་ཁྲོག་དགོན་པ་མེར་
བསྟེག་བཏང་ཞིང་གྲ་བ་༤༠༠ ལྷག་དམར་གསོད་བྱས། དེ་ལ་བཞེན་ནས་
རྒྱ་ཁྲོག་ལ་ཉམས་རྒྱུད་དུ་བྱུར། མཆོ་སྡོན་དུས་འཁྲུག་ཆེན་མོ་བྱུང་སྐབས།
སེམས་ཉིད་དཔོན་པོ་སྐལ་ལོས་ཆིང་དམག་དང་ངན་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ནང་རུལ་
བས་རྒྱ་ཁྲོག་ལ་ཉམས་ཉེས་ཆབས་ཆེན་བྱུང་བར་བཤད་ཚུལ་ཀྱང་སྤྲང་།

གང་ལྟར་སྐབས་དེར་རྒྱ་ཁྲོག་དཔོན་པོ་ཨ་འཕན་སོགས་མགོ་དཔོན་
བརྩུ་བྱངས་ཆིང་དམག་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཟི་ལིང་དུ་ཁྲིད་སྐབས། རྒྱ་
ཁྲོག་དཔོན་པོ་ཨ་འཕན་གྱིས་ཆིང་སྤྱིད་གཞུང་ལ་ངོ་སྤོལ་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་
འདི་སང་བསྐྱངས་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཁྲོག་གི་དཔོན་རིགས་གཞན་དང་འབྲེལ་
བ་མེད་པར་བཤད་དེ་ཉེས་སྦྱོན་ཆང་མ་རང་ཐོག་སྤངས་སྐབས། ཁོང་ཟི་ལིང་
མཁར་སྒོའི་ངོས་སུ་བཀལ་ཏེ་དམར་གསོད་བཏང་ཡང་གཞན་ནམས་ལ་སྟོག་
ཁྲིམས་མ་བཅད་པར་སྟོད་གྲོལ་ཐོབ་པར་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོའི་ཡར་སྡོན་
རྒྱ་ཁྲོག་གི་མི་ཟི་ལིང་དུ་སྡེབས་ན། མཁར་སྒོའི་མདུན་དུ་ཞུ་མོ་ཕུད་ནས་དཔོན་
པོ་ལ་མུ་ངན་དང་གྲས་འདུད་ཞུ་སྟོལ་ཡོད་ཟེར། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་དེའི་དབང་
གིས། ཕྱིས་སུ་འང་རྒྱ་ཁྲོག་དང་སེམས་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་བར་པན་ཚུན་གཉེན་
འབྲེལ་བྱེད་སྟོལ་སོགས་འབྲེལ་ལམ་རྩ་ནས་མེད་པར་བཤད།

དུག་པ། བྱང་རིའི་ཆོ་ལཱ།

འདི་ལ་སེམས་ཉིད་བྱང་རིའི་ལྷའམ་སྟོང་ཆོ་ལཱ་ཟེར་བར་སྣང་། འདི་
ཉིད་སེམས་ཉིད་ཁྲ་ཐོ་ལུང་ཤོད་དང་། མདོ་ལ་རི་བོའི་སྟོང་འདབས་སོགས་སུ་
ཆགས་ཤིང་། སའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་སྒྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༤༠ ཅམ་ཡོད། ཕྱིས་ཆོ་ལཱ་
ནང་ཆན་གྱི་དུད་ཁྱིམ་ཉུང་ཤས་ཤིག་དེང་གི་གསེར་ཁོག་ཉེའུ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་
སུ་བཅད་ཅིང་། མང་ཤོས་དེང་གི་སེམས་ཉིད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་འདི་བའི་སྟོང་དཔོན་གྱི་མངའ་འོག་ཏུ། རྒྱ་སྟོག་བརྒྱ་
དཔོན་གཅིག་དང་། ཟན་སེམས་གཅིག་བཅས་བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་མ་འདིས་ཆོ་
བ་སོ་སོར་ཁྲལ་རིགས་བསྐྱུ་སྐྱུག་གི་ལས་དོན་བྱེད་ཟེར།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་སྟོང་དཔོན་འདས་ནས་རྒྱུད་འཛིན་མེད་སྟབས།
གཞིས་ས་དང་ལས་ཐམ་སོགས་བཅན་པོ་དགོན་པར་ཡར་འབུལ་ཞུས། དེར་
བཞེན་བཅན་པོ་དགོན་གྱི་དགོན་གྱི་གཉེར་བས་སྟོང་དཔོན་ལས་གནས་
བསྐྱུངས།

བཅན་པོ་དགོན་པས་བྱང་རིའི་ཆོ་ལཱ་སྟོང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་
བཟུང་བ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོའི་བར་བཅན་པོ་དགོན་གྱི་གཉེར་བ་བཞིས་རིམ་
པར་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁ་ཆེ་དག་སྟོད་སྲིད་གཞུང་གིས་
སེམས་ཉིད་འབྲི་གྲུའི་ཆོ་ལྷའམ་སྟོང་ཆོ་ལཱ་གཤམ་པའང་གསེར་ཁོག་བཅན་
པོ་དགོན་པའི་སྟོང་འབངས་སུ་སྐྱུར་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་སྟོང་དཔོན་ཨ་འབྲུབ་ཀྱིས་
སྟོད་སྟོད་ཀྱི་ཆོ་བ་བཅུ་བོར་མངའ་དབང་བསྐྱུར། དེ་སྐབས་བྱང་རིའི་ཆོ་ལཱ་

དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ དང་མི་གངས་༡༡༠༠ ཡོད་པར་བཤད།

བདུན་པ། སེམས་ཉིད།

སེམས་ཉིད་ནི་དེང་གི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་ནས་སྤྱི་ལོ་༩༠ མཚམས་
སུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ནས་རྡོ་ལུང་རྩ་དང་འབྲི་གྲ། ལུ་བ་ཁུ་ཐོ་རྩ་དང་རྩ་ལྗོག
ལྟ་སྟག་འཕན་རི་འདབས་དང་དགོན་ལུང་རྫོང་། བྱང་ནས་ཚྲོས་ཀོན་འགག་
དང་ཀན་སུའུ་ཡོན་ཁན་རྫོང་སོགས་དང་ས་འདབས་འབྲེས་ནས་ཡོད།

སྤར་གྱི་སེམས་ཉིད་སྟོང་ཁྱིམ་དུ་གྲགས་པའི་ཁོངས་སུ། ༡ ཏ་སྤེ། ༡
འབྲུམ་རྒྱལ། ༡ བན་སྐོར། ༤ གཟུངས་པ། ༥ ལྷག་པོ་བཅས་ཆོ་བ་ལྟ་བུ་
ཡོད་ལ། སྤར་སེམས་ཉིད་ཆོ་ལྟར་འབོད། སྤེ་ཆོ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་སེམས་ཉིད་དགོན་
པའི་མཆོད་གཞིས་ལྟ་སྤེ་གཙུག་པོ་དག་ཡིན།

སྤར་སྟོང་དཔོན་ནམ་སེམས་ཉིད་སྤེ་ཆོ་འདི་ལྟ་བུ་དབང་སྐུར་བྱེད་
མཁན་གྱི་མགོ་དཔོན་ནི་སེམས་ཉིད་དགོན་ནས་བསྐྱོད་གཏོང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ།
སྟོང་དཔོན་ཐ་མ་རྒྱལ་མཆན་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཉིད་རྫོང་
གི་རྫོང་དཔོན་གཞོན་པ་དང་། མཆོ་བྱང་ཁུལ་གྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ། མཆོ་བྱང་
བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་པ། མཆོ་བྱང་བོད་རིགས་རང་
སྐྱོང་ཁུལ་སྤྱི་བོད་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་སྤྲད།

སེམས་ཉིད་དགོན་པ་ནི་སེམས་ཉིད་ཆོ་བའི་ཐོ་ལ་ལུང་བའི་ནང་དུ་
ཆགས་ཤིང་། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་ཡར་སྤྱོད་གྲ་གངས་
༡༠ དང་ཨ་ཁུང་སྤྱལ་སྤྱོད་འཛིན་བདག་བྱེད། ཨ་ཁུང་སྤྱོད་པའི་བཙུ་བྱག་པས་
སེམས་ཉིད་རྫོང་སྤྱི་བོད་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཁུར་བཞེས།

སེམས་ཉིད་ཚོ་བ་དེ་རྒྱ་ལྡན་གི་ཚོ་ཁག་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ལྡན་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༡༩ ལོར་ཆིང་མང་སློབ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་པའི་མདོ་སྨད་ཆེན་
 རྒྱལ་གཡུལ་འབྲུག་སྐབས་ཆིང་དམག་གིས་སེམས་ཉིད་དཔོན་འབངས་འབྲུང་
 རྒྱུ་རི་བོའི་ཕྱོགས་སུ་བཅན་འདེད་བྱས་ཤིང་། མཐའ་མཇུག་མང་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་པའི་
 མ་བརྟན་ནས་སེམས་ཉིད་ཚོ་དཔོན་སྐལ་ལོ་ས་མི་གངས་༡༧༤༡ ལོ་ལྷོ་པའི་ཆིང་
 ལ་མགོ་འདོགས་བྱས། ཆིང་དམག་གིས་སེམས་ཉིད་དཔོན་དང་རྒྱ་ལྡན་དཔོན་
 གཉིས་ཤུལ་མེད་བཟོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༥ ལོ་ནས་སེམས་ཉིད་ཚོ་བ་ཁག་གིས་དཔོན་
 སྤྱི་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། དེ་སྐབས་ནས་རྒྱ་ལྡན་གི་ཚོ་ཁག་ལྟ་སེམས་ཉིད་
 དཔོན་པའི་མཆོད་གཞིས་སུ་གྱུར།

སྤྱི་ལོ་བཟའ་ཤིས་བྱ་བ་སེམས་ཉིད་སྟོང་དཔོན་ཐོག་མར་བསྐྱོས། སྟོང་
 དཔོན་གཉིས་པ་བྱམས་པ། འདི་དཔའ་ཅལ་ལྡན་པའི་ཞིག་ཡིན་ཟེར། སྟོང་
 དཔོན་གསུམ་པ་ཉི་མ་དཔལ་རྒྱལ། སྟོང་དཔོན་བཞི་བཙོན་སྟོང་རྒྱལ། སྟོང་
 དཔོན་ལྔ་བ་ལྷུང་རྒྱལ་འབུམ་ཡིན། ལྷུང་རྒྱལ་འབུམ་འདས་རྒྱུ་སེམས་ཉིད་
 དཔོན་པའི་དཔོན་བདག་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་བསྐྱར་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་པའི་ཆིང་
 བྱང་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་པའི་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
 བཞེས་པ་སོགས་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།

བརྒྱུད་པ། འབྲུག་གི།

འབྲུག་གི་སེམས་ཉིད་རྫོང་མཁར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠ མཆོམས་
 སུ་ཆགས་ཤིང་། འདི་བའི་འབྲོག་ས་ནི་ཤར་གོ་གོ་སྤྱི་བྱང་སྤྱི་དང་གི་ཀན་སུའུ་
 ཞིང་ཆེན་དཔའ་རིས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་རྫོང་གི་ས་མཆོམས་བར་ཡིན་ལ།

ལྟོ་ནས་ཤོ་མན་རྒྱ་བོའི་ལྟོ་སྒྲིགས་ཀྱི་ཁ་སོ་ནུབ་ནས་རྡོ་ལུང་རྒྱ་བོ་སོགས་དང་
འབྲེལ། བྱང་ཆེན་ཏུ་རྒྱ་བོ་སོགས་དང་ས་འདབས་འདྲེས་ཤིང་། དེར་གི་སེམས་
ཉིད་རྫོང་འབྲུ་གུ་ཞང་ཕྱི་ལ་བོ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་འབྲུ་གུའི་དཔོན་པོ་རྩ་
བརྟན་བྱ་བ་ཡིན་འདུག།

འབྲུ་གུའི་ཁོངས་སུ་འབྲུ་གུ་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤྱིང་ཡོད་ཅིང་།
གསེར་ཁོག་བཙན་པོ་དགོན་གྱི་བྱ་དགོན་དུ་གཏོགས། འདི་ཉིད་སེམས་ཉིད་
རྫོང་གི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་སྡེ་ལྷའི་ནང་ཆན་ཞིག་ཡིན།

སྤར་འབྲུ་གུའི་ཁོངས་སུ་གཡུ་མཐའ་བུ་བ། ལྷ་འབུམ་ཁོ། དབང་རྒྱལ་
འབུམ། བེ་སྤྱིབ་(བེ་ཕྱིབ)བཙན་སྡེ་ཆོ་དུ་མ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ཆོ་ཁག་དེ་
དག་གི་ཁྲོད་དུ་ནང་སོ་དང་། དཔོན་པོ། ཏུ་མགོ། ཟན་སེམས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་
འཇུགས་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་འབྲུ་གུ་ཆོ་བར་ནང་འགལ་བུང་ནས་ཁག་གཉིས་
སུ་གྲེས་པའི་ཁག་ཅིག་ནི་དེར་གི་སེམས་ཉིད་རྫོང་ཁོངས་སུ་གཞིས་ཆགས་ཤིང་།
དུད་ཁྱིམ་ཉི་ཤུ་ལྷག་དགེ་འདུན་བྱ་བས་ཁྲིད་དེར་གི་དཔལ་རིས་རྫོང་ཁོངས་
སུ་སོང་ནས་དེ་གའི་བོད་རིགས་བོད་རིགས་སྡེ་ཁག་དང་འདྲེས་སྡོད་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་འབྲུ་གུ་འདི་གསེར་ཁོག་བཙན་པོ་དགོན་གྱི་
མཆོད་གཞིས་སུ་གྱུར། སྐབས་དེར་གསེར་ཁོག་བཙན་པོ་དགོན་གྱི་མངའ་
ཁོངས་སུ་དགོན་སྡེ་དགུ་དང་། ཆོ་ཁག་བརྒྱ་ཡོད་པར་བཤད།

འབྲུ་གུའི་ཁོགས་ཀྱི་བེ་སྤྱིབ་དཔོན་པོ་དང་། དབང་རྫོ་སོགས་དཔོན་
ཕན་དུ་མ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། བེ་སྤྱིབ་དགེ་འདུན་བྱ་བ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོའི་སྡོན་
ཙམ་ལ་བྲི་ལིང་ཁ་ཆེ་དག་སྡོད་པ་ལྷ་སྤུ་སྤང་གིས་སྤྱི་གོན་ཞེས་པའི་དཔོན་
གནས་སུ་བསྐོས་ཤིང་། ལྷ་སྤུ་སྤང་གི་ཆ་བོད་མག་སྤྱི་ལྷ་ཅེ་ཡོན་དང་མནའ་

ཤགས་སྤྱན་མཆེད་བརྒྱགས། ཕྱིས་མཚོ་བྱང་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲལ་སྤེད་
གྲོས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་བདམས།

དེང་སང་རྒྱ་གཞུང་གིས་མཆོ་བྱེད་སྐུ་འཁོར་གསུམ་པོ་དང་རིགས་རང་སྐྱོང་
 ལྷན་དུ་འཛོད་པ་འདི་ནི། མཆོ་སྐྱོན་པོའི་བྱེད་སྐུ་གསུམ་སྐྱེ་ཆགས་ཤིང་། བྱང་
 ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཨ་ཁུ་སངས་ཏེ་སྐུ་རང་སྐྱོང་རྫོང་དང་། མང་མན་
 རྫོང་། བྱེད་ཤིན་ཅང་སྟེ་ཤར་ཏུ་ར་གི་སི་ཐན་ཡི་གྲར་རང་སྐྱོང་སྡེ་རས་ནོ་ཆང་
 རྫོང་། ཤར་ན་མཆོ་སྐྱོན་ཞིང་ཆེན་མཆོ་སྐྱོན་པོ་དང་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྷན། མགོ་
 ལོག་པོ་དང་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྷན་སྐུ་གསུམ་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན། ལྷན་གྱི་འོ་

ཆུ་ཁྲོན་ལ་སྤྱི་ལོ་གྲུབ་བཞི་མ་ ༡༩༩༠ ཡོད་པས། མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་སྤྱི་ལོ་
ཆུ་ཁྲོན་གྱི་བརྒྱ་ཅུ་༩༩% ཟིན། ལུལ་གྱི་སྤྱི་ལོ་འཛིན་ཉེ་གནས་ནི་གཏེར་ལེན་ཁ་
གྲོང་བརྒྱལ་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་མདོ་སྤྱོད་ལྷོ་བྱང་གི་མི་མེད་ཁྲི་ལྷག་མང་
བོ་བཙོན་འཇུག་སྤྱི་གཞི་ལས་ལ་བཀོལ་སའི་ཉེ་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།

མཚོ་རྒྱལ་ལུལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཐེམ་ཆེན་རྫོང་དང་། གུ་ལུ་ལན་རྫོང་།
ལུ་ལན་རྫོང་བཅས་རྫོང་ཁག་གསུམ་དང་། གོར་མོ་གྲོང་ཁྲིམ་ཏེ་གྲོང་ཁྲིམ་
གཅིག་འབྲུག་མཚོ་གྲོང་བརྒྱལ་དང་། མང་ཡ་གྲོང་བརྒྱལ། ཆ་འདམ་གཤོངས་
གྲོང་བརྒྱལ། གཏེར་ལེན་ཁ་གྲོང་བརྒྱལ་བཅས་གྲོང་བརྒྱལ་བཞི་བཅས་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱལ་གཞུང་གིས་མི་གངས་ཞིབ་བཤེར་གྱི་ཡིག་ཆ་
ལྟར་ན། མཚོ་རྒྱལ་ལུལ་ལ་མི་གངས་ ༡༧༩༧༩ ཡོད་པའི་ནང་དུ། བོད་རིགས་
མི་གངས་ ༡༩༩༩ ཡོད་པས་ལུལ་སྤྱི་ལོ་མི་རིགས་ཀྱི་གངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཉེ་ ༩ %
ཟིན་པར་བཤད།

གོང་དུ་བཤད་པའི་གྲོང་ཁྲིམ་དང་གྲོང་བརྒྱལ་པལ་ཆེར་རྒྱ་ནག་
དམར་ཤོག་གཞུང་གིས་འཇུགས་སྐྱོན་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། དེའི་དམིགས་
ཡུལ་ཡང་། གོར་མོ་གྲོང་ཁྲིམ་ལྷ་བུ་ནི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སུ་རྒྱ་དངོས་འོར་
འདྲེན་བྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆོགས་གལ་ཆེན་དེ་ཡིན་ལ། ཉེ་འཁོར་བྱེད་ཐང་
གི་ས་སྐྱུམ་འདོན་ཆེད་བརྩམས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ལོ་ངོ་དུ་མའི་གོང་མཐོང་
བའི་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ན། ད་ལྟོ་གོར་མོ་གྲོང་ཁྲིམ་དུ་མི་གངས་
འབུམ་ཕྱག་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་༠༠༠༠༠ ལྷག་གནས་སྤོད་བྱེད་པའི་ཁྲོད་བོད་རིགས་
མི་གངས་ཆེག་སྟོང་ཅུ་ཡང་མི་འདང་བར་བཤད།

ཆལ་འདམ་གཤོང་སའི་གྲོང་བརྒྱལ་ནི། རང་བྱུང་ཆངས་རྩལ་དང་།
ས་སྐྱུམ། ཆ་སོགས་བོད་ཀྱི་གཏེར་དངོས་རྒྱུ་ཞིག་ཏུ་འདྲེན་བྱེད་ཆེད་འཇུགས་

བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

གཏེར་ལེན་ཁ་གྲོང་བྱེར་ནི། མཆོ་རྒྱལ་སོག་རིགས་བོད་རིགས་རང་
སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཉེ་གནས་གྲོང་བྱེར་དེ་ཡིན་ལ། གླིང་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་
ཤིན་ཏུ་མང་བོར་ཞེས་མིང་སྣ་ཆོགས་བཏགས་ཏེ་བཙོན་འཇུག་གིས། བ་ཚུ་ཅན་
གྱི་ས་ཁྱོན་དེ་ཅང་འབོར་ཆེན་ལ་གྲོང་བྱེར་དང་། ཞིང་ས་བཟོ་སྐྱོན་བྱེད་བཅུག་
ནས་བྱུང་པ་ཞིག་ཡིན། གྲོང་བྱེར་དང་གྲོང་བརྒལ་དེ་དག་བོད་རིགས་གནས་
སྡོད་བྱེད་པའི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པ་ལས་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་
བྱ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་གྱིན་མེད་སྟབས། འདིར་དེ་དག་གི་གནས་བབ་ཞིབ་འཕྲི་
བྱེད་པའི་དགོས་པ་ལ་མ་མཐོང་།

དེང་སང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བསྒྲིགས་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
ན། མཆོ་རྒྱལ་གྱི་ས་ཁུལ་གནས་སྡངས་རྒྱ་ནག་དོན་རྒྱལ་མའི་དེབ་ཐེར་ཞེས་
པར་བཀོད་ཅིང་། གླིང་ལོ་སྔོན་ལོ་༡༠༠ ཡས་ཡས་སུ་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་ཁུལ་འདིར་
རྒྱལ་སྤྱང་སྡེ་སྡོང་རིགས་ཀྱི་ཕྱགས་སྐྱོང་ས་ཁུལ་ཡིན་པར་བཤད།

གླིང་ལོ་༩ ལོར་མདའ་བཞེས་ཁུལ་དུ་རྒྱལ་མཆོ་ཅིན་ཞེས་པ་བཅུགས་
ཤིང་། རྒྱ་ནག་ཅིན་རྒྱལ་རབས་སྡེ་བྱང་གི་དུས་སྐབས་ཙམ་ན་མཆོ་རྒྱལ་ཁུལ་
འདི་ཞན་པེ་མི་རིགས་སྤུ་ཡུས་དོང་ཞེས་པས་ཕྱགས་སྐྱོང་ས་ཁུལ་ཡིན་པར་
བཤད།

གླིང་ལོ་༥༩༡༧༡༩ དེ་རྒྱ་ནག་སེའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་སྤུ་ཡུས་དོང་པམ་
ཞེས་སུ་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་མཆོ་ཅིན་བསྐྱར་འཇུགས་བྱས་ཀྱང་། སེའུ་རྒྱལ་རབས་
ཀྱི་མཇུག་ཙམ་ནས་རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་དུ་རྟོག་ཟིང་བྱང་བ་དང་བསྐྱོན་ནས་སྤུ་
ཡུས་དོང་གིས་ས་ཁུལ་འདི་བསྐྱར་འཛིན་བྱས་པར་བཤད།

གླིང་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྟོད་ཙམ་ནས་ས་ཁུལ་འདི་དག་བོད་

བཅན་པོ་དག་གིས་མངའ་དབང་སྐྱུར་བའི་ཡུལ་ཁམས་སུ་གྱུར། རྒྱ་ནག་ཐང་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཐང་ཀའོ་ཙུང་ཞེས་པས་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱེད་སྐབས་རྒྱའི་
 དམག་དཔུང་ཆེན་མོ་ཞོས་རིན་ཀོས་ཞེས་པས་དམག་དངས་ཏེ། མདོ་སྨད་
 ཆབ་ཆའི་ཆོས་རྗེ་ཐང་ནས་བོད་དམག་དང་གཡུལ་གྱིས་ཏེ་རྒྱ་དམག་ལ་ཕམ་
 ཞེས་ཆེན་པོ་བཟོས། དེ་དང་བསྟུན་ནས་ཐུའུ་ཡུས་དོང་ཞེས་པའི་མི་རིགས་
 མང་བོ་དམག་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་ནག་ལ་བྱོས། སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་དགུ་བའི་དུས་
 མགོར་བོད་མིལ་བྱར་འཕོར་བ་ནས་བོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོགས་པན་ཚུན་ལ་དབང་
 བསྐྱུར་མི་བྱེད་པར་ཁེར་གནས་རང་ཆོའི་མགོ་བཅུམས། མཆོ་སྒྲོན་པོའི་མཐའ་
 འཁོར་དུ་ཆོ་ཆེན་བརྒྱ་བྱིས་ནས་ཆོ་ཆུང་བརྒྱ་བྱིས་ཅན་གྱི་རུ་སྤེལ་ཤེས་ཀྱང་།
 པན་ཚུན་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱེད་ཀྱིན་མེད།

རྒྱ་ནག་སུང་རྒྱལ་རབས་དང་དུས་མཉམ་པར་ཐུ་སྟོད་བཅན་པོའི་
 གདུང་རྒྱུད་རྗེས་མ་རྒྱལ་སྐས་(ཁྲི་ལྗེ)ཀྱིས་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་བོད་རིགས་གཙོ་
 བོར་བྱས་པའི་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་བཅུགས་པའི་ཁོངས་སུ་མཆོ་རྒྱལ་གྱང་
 འདུས་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་དོར་དང་ས་སྐྱུས་བོད་ལ་
 མངའ་དབང་བསྐྱུར་སྐབས་མཆོ་རྒྱལ་འདི་ཀན་སུའུ་ཞིན་ཅིན་དང་གྲང་ཡ་ཆ་
 རོའུ་ཐའི་རོའུ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་སའི་བར་ན་ཡོད་ཅིང་། སེ་ཆེན་ཁུན་དང་དེ་རོའུ་
 ཡུན་རོའུ་ཞེས་པའི་འཐབ་འཁྲུག་དང་བསྟུན་ནས་སོག་པོའི་དམག་དཔུང་མཆོ་
 རྒྱལ་དུ་སྤེལ་ས་པར་སྤྱིང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་སོག་དམག་མཆོ་སྒྲོན་མཆོ་རྒྱལ་ཁྲལ་སོགས་མཆོ་སྒྲོན་
 དུ་གཞིས་སྟོད་བྱེད་མགོ་ཚུགས། དེའི་རྒྱུན་གྱི་མཆོ་མཐའི་བོད་རིགས་ཆོ་བ་
 ཁག་མ་ཆུང་ལྟོ་རྒྱུད་དུ་གནས་སོ་བྱས་ཤིང་། ལྷག་མ་རྣམས་སོག་པོས་བྲན་དུ་

བཀོལ། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་མཆོ་ནུབ་གི་ཡུལ་འདི་སོག་པོས་ཕུགས་ཐོག་སྦྱང་ས་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༥༥༡ ལོར་སོག་པོ་ཐོ་ཐུ་ཐིག་བུ་ཡན་ཏ་ཏན་ལ་མིན་ཆུལ་རབས་གིས་ཆུལ་བོའི་ཆོ་ལོ་བསྐྱལ་བ་ནས། དཔུང་ཁག་ཁྲིད་ནས་མཆོ་སྡོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་རུ་གཏན་སྡོད་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༥༥༤ ལོར་ཆུལ་བ་སྐུ་སྤེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་མཆོ་སྡོན་པོའི་མཐའ་སྐོར་གི་གཡང་དཔལ་དགོན་ཏུ་གདན་དྲངས་ནས་ཏུ་ལའི་སྤྲ་མ་ཞེས་པའི་མཆོན་བསྟོད་གི་ཆོ་ལོ་ཡུལ་བ་ནས། མཆོ་སྡོན་ས་ཁུལ་གྱི་སོག་བོད་གཞིས་ཀ་དགེ་ལུགས་པའི་སྦྱིན་བདག་ཏུ་གྱུར།

སྤྱི་ལོ་༡༥༩༤ ལོར་གུ་ཤི་ཁན་ལ་དགེ་ལུགས་པས་རྒྱབ་རོགས་བཅོལ་བས། ཞོ་རོད་ནས་དམག་དཔུང་དྲངས་ཏེ་མཆོ་སྡོན་བཅོན་བཟུང་བྱེད་མཁན་ཐུ་མེད་ཆོག་ཐུ་བསད་དེ་མཆོ་སྡོན་མངའ་ཁོངས་སུ་འདུས། ཁམས་དང་དབུས་གཙང་དུ་འང་དམག་དྲངས་ཏེ་བོད་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་གྱུ་མང་བོ་ཁོང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་ནས། སོག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་མཆོ་སྡོན་ཏུ་གཏན་འཇགས་བྱང་།

སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་གུ་ཤི་ཁན་གི་ཆ་བོ་སློབ་པ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གིས་མགོ་ཁྲིད་དེ་མན་རྩའི་སྤྱིད་གཞུང་ལ་ངོ་མྱོལ་བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་མཆོ་སྡོན་ཏུས་འཁྲུག་ཆེན་མོ་ལངས། འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པ་གཞན་ཏུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མདོ་སྨད་ལྗོངས་ཏུ་ཏོར་སོག་གཞིས་སྡོད་ཅི་ལྟར་བྱས་སྐོར་ཀྱང་གཞན་ཏུ་བཤད་ཟིན་པས་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་པ་ནམས་གིས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།

རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། སྐབས་དེ་དུས་ཤིག་ནས་མན་མན་རྩའི་སྤྱིད་

གཞུང་གིས་མཚོ་སྔོན་གྱི་བོད་རིགས་ཚོ་བ་མང་ཤོས་མ་ཚུའི་ལྟོ་རྒྱུད་དང་། སོག་
པོ་ནམས་མ་ཚུའི་བྱང་རྒྱུད་དུ་གནས་སྡོད་བྱེད་བརྩམས་པ་སྟེ། མཚོ་སྔོན་གྱི་སོག་
པོ་སྤྱི་ཡོངས་ཚོ་བ་ལྔ་དང་མདའ་ཚན་པ་ཉེར་དགུར་དབྱེ་ཞིང་། དེའི་ཁྲིད་གྱི་
མདའ་ཚན་པ་བརྒྱུད་མཚོ་རྒྱལ་དུ་དབྱེ་བར་བཤད།

ཆེན་ཆུལ་རབས་གྱི་ཅ་ཆེན་ཞུ་དང་ཏོ་ཏུ་ཀང་གི་རྩེས་སུ། མ་ཚུའི་ལྟོ་
རྒྱུད་གྱི་བོད་རིགས་ཚོ་ཁག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་རུ་བྱིན་ནས་མ་ཚུ་བཀལ་བཤོད་
གིས་བྱང་རྒྱུད་གྱི་སོག་པོའི་ཤུགས་ཐོག་དང་ཚུ་ས་འབྲོག་སྟེ་འབྲོག་ལས་གཉེར་
མགོ་བཙམས་ཤིང་། མཚོ་སྔོན་གྱི་སོག་པོ་འཕེལ་མདའ་ཚན་ཁག་གི་སྟོབས་ཤུགས་
ཟད་ནས་འགོག་ཆོལ་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་རྒྱ་ནག་དུ་བྲོས་བྱོལ་དང་། སོག་པོའི་
མགོ་ཁྲིད་དག་གིས་རང་གི་རུ་སྟེ་ཅམ་སྲུང་ཐབས་ལ་འབད་པ་བྱས་པ་ལས།
བོད་སྟེ་ཁག་སྐར་རང་གི་ས་སར་སླེབས་ལ་འགོག་ཆོལ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མ་
བྱུང་།

ཏོ་ཏུ་ཀང་མན་རྩའི་ཆུལ་སར་འཁོད་ཅམ་གྱི་སྐབས་སུ་མ་ཚུའི་ལྟོ་རྒྱུད་
གྱི་བོད་རིགས་བྱང་རྒྱུད་ལ་གནས་སྡོད་བཀག་འགོག་བྱེད་ཆེད། ཉམ་ཀན་ཅོང་
དུ་ཏུ་ན་ཡན་ལ་བཀའ་པམ་སྟེ། བྱང་སྟོར་བོད་རིགས་ཀྱི་བཟོ་འབྲུ་བཅད་ནས་
བྱིར་མ་ཚུའི་ལྟོ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱད་ཅིང་། སོག་པོ་ནམས་མཚོ་སྔོན་བྱང་རྒྱུད་དུ་
གནས་ཐབས་ལ་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་སློབ་ཐུང་བསྟན་
འཛིན་གྱི་དོན་རྒྱུན་བྱང་བ་ནས་སོག་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཟད་ཁར། སྐབས་དེར་
སོག་པོར་ལྟོ་རྒྱུད་བྱེད་མཁན་མན་རྩའི་དམག་བྱིར་རྒྱུལ་དུ་ལོག་པ་དང་
བསྟན་ནས། མ་ཚུའི་ལྟོ་རྒྱུད་གྱི་བོད་རིགས་ཚོ་ཁག་གིས་དཔའ་ངར་ཆེར་
བསྐྱེད་ངང་མ་ཚུའི་བྱང་རྒྱུད་དུ་སྟོན་ཏེ། ཚུ་ཆུ་གཉིས་འཛོམས་གྱི་ས་ཁུལ་ཁག་
བདག་བབྱང་གིས་འབྲོག་ལས་གཉེར་བ་བརྒྱུད་ནས། དེམ་གྱིས་མཚོ་སྔོན་པོའི་

མཐའ་འཁོར་གྱི་བོད་སྡེ་ཤོག་པ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་དེ་དག་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ལ།
དེར་གི་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་བོད་སྐྱེད་དང་། རུ་ངན། རྒྱ་རི་ནམས་ཀྱང་སྐབས་དེའི་
མཆོ་མཐའ་ཤོག་བརྒྱད་ཀྱི་གས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན།

མཆོ་རྒྱལ་ཁྲུལ་གྱི་བོད་རིགས་མང་ཆེ་ཤོས་ནི་ལོ་མང་རིམ་བསྐྱུད་ཀྱིས་
མ་ཆུའི་ལྷོ་རྒྱུད་ནས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་སློབ་འོངས་ཤིང་། མཆོ་རྒྱལ་དུ་གཞིས་
ཆགས་གཏན་སྡོད་བྱས་ཏེ་ལོ་ངོ་༡༠༠ ལྷག་ལས་སོང་མེད་ཀྱང་། ཁོང་ཆོས་
མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཡུལ་སྡེ་ལ་བཅན་འདྲེལ་བྱས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། སྤར་
སོག་དམག་གི་གདུག་རྒྱུབ་མ་བཟོད་ནས་མ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བྱོས་བྱོལ་བྱས་ཤིང་།
ཕྱིས་རང་གི་པ་མེས་ཀྱི་ས་ཐོག་ལ་བསྐྱར་སྡོད་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་པ་
ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་རྒྱ་ནག་གོ་མིན་ཏང་དབྱུས་སྲིད་གཞུང་གིས་པཎ་
ཆེན་སྐུ་མེད་དགུ་བ་སློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ནི་མ་མཆོག་ལ་“རྒྱལ་ཕྱོགས་མཆོག་
དུ་དགེ་བའི་ཞིང་གི་རྒྱལ་བསྟན་ཡོགས་ཀྱི་བདག་པོ་”ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་བྱིན་ནས་
དབྱུས་གཙང་དུ་སྤྱེལ་རྒྱུ་ལྔ་པ་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོའི་ཟླ་༡༡ པའི་ནང་
པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡུལ་ཤུལ་ཁྲུལ་དུ་དགོངས་པ་རྒྱུགས་པས། པཎ་ཆེན་རིན་
པོ་ཆེའི་གཞན་འབྲེལ་འབངས་འཁོར་མང་བོ་ཞིག་ དེར་གི་མཆོ་རྒྱལ་ཁྲུལ་དུ་
ལན་རྒྱུ་ཁོངས་ཞིང་སྡེ་ཞེས་པར་ས་སྐོད་བསྐྱོགས་ནས་ཞིང་ས་བཟོས་ཏེ་
གནས་གཞིས་ཆགས་ཤིང་། དེར་སང་པཎ་ཆེན་ཞིང་སྡེ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན།

རིམ་གྱིས་ཁོང་ཆོའི་མི་གངས་དང་དུད་གངས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བྱིན་ཏེ།
ཞིང་སྡེ་དང་། ཞིང་བརྒྱ། ཞིང་བརྒྱ་མདའ་ཆོན་སོགས་བོད་སྡེ་དེ་དག་གྲུབ་
ནས། དེར་སང་གི་ཞིང་སྡེ་དང་ཆོན་ལྷོ་ལྷོ་སོ། ཤར་ག་བཅས་སུ་གནས་སྡོད་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་བརྒྱུགས་པ་ནས། ཤེ་ལེ་ལུང་
བར་དུ་ལྷན་རྒྱུ་བརྒྱུགས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༣༡ ལོ་ཙམ་ལ་ཆ་ཉན་ལྷན་སྤྱི་ཁོ་ཞེས་
པའི་ས་ཆར་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཁག་བརྒྱུད་པའི་སྤྱི་ལོ་འཛིན་ལྷན་ཞིབ་ལས་
ཁུངས་ཞེས་པ་བརྒྱུགས། ལས་ཁུངས་དེས་སོག་པོ་དང་བོད་རིགས་རྒྱལ་སྤྱི་
ལྷན་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་དཔོན་སོགས་ཀྱི་གོ་
གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས།

མདོ་དོན་དེར་སང་གི་མཚོ་རྒྱལ་ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་ཚོ་ཁག་ནི། ཐེམ་
ཆེན་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་བོད་སྐད་སྤྱོད་བྱིས་དང་། དུ་ལྷན་རྒྱུ་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་
དང་། རྒྱ་དན་བཅས་ཡིན་ལ། བོད་སྐད་ལ་སྤྱོད་དཔོན་གཅིག་དང་སྤྱོད་དཔོན་
གཞིན་པ་གཅིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གིས་མངའ་དབང་རྒྱུར་བའི་སྤྱོད་ཚོ་ཁག་
ནི། ༡། དཔོན་ཆང་། ༢། བྱ་ཆོ། ༣། རྒྱས་བཟུལ། ༤། མཁར་སྒོར། ༥། སྤྱོད་
ཆེན། ༦། སྤྱོད་རྒྱུང་། ༧། ཞར་སྒོར། ༨། གོ་ཉལ། ༩། ལྷ་སྒོམ་སྤྱབས། ༡༠།
མོག་ཆེན། ༡༡། མོག་རྒྱུང་། ༡༢། ཨ་རྒྱ། ༡༣། དཔལ་སྤྱོད་ཆེན། ༡༤། ཉན་ག
༡༥། ཀ་ཤུལ། ༡༦། ཐགས་པ། ༡༧། ས་ཉལ། ༡༨། ལྷགས་པ་བཅས་ཚོ་ཁག་
བཅོ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་དག་གི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཙམ་གསལ་དུ་གསུམས་པར་བྲ།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ ཐེམ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས།

དང་པོ། བོང་སྐག་སྟོང་གིས།

བོང་སྐག་སྟོང་གིས་ནི་མཆོ་འཁོར་ཤོག་ཁ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་
ལ། མཆོ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བོད་རིགས་འབྲོག་སྡེ་ཆེ་ཤོས་ཡིན། ས་ཁྱོན་
དུ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་བས་དེ་ཁུལ་གྱི་མིས་བོང་སྐག་ལ་སྟོར་བ་གཅིག་རྒྱག་དགོས་ན་
ལོ་གཅིག་གི་དུས་ཚད་དགོས་ཟེར་སྐད།

སྤར་བོང་སྐག་ལ་སྟོང་དཔོན་གཅིག་དང་སྟོང་དཔོན་གཞོན་པ་གཅིག་
རྒྱ་དཔོན་བཙུན་ཅམ་ཡོད་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༩༥༩ དང་མི་གངས་༥༡༩༥ ཡོད། བོང་སྟག་
ཅེས་པའི་མིང་ཐོགས་སྟངས་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ།

༡། སྟར་བོང་སྟག་ཆོ་བའི་མེས་པོ་མ་ཚུའི་འགམ་རྒྱུད་དུ་ཞིང་ལས་
གཉེར་ནས་འཛོལ་རོལ་སྐབས། རྩེ་དཔོན་ལ་བོང་བྱ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་རང་
འཐག་བསྐྱོར་བརྒྱག་པ་ལ་བཞེན་ནས་བོང་འཐག་ཆང་ཞེས་ཐོགས་ཤིང་རིམ་
གྱིས་རྩེ་མིང་དུ་ཐོགས་པ།

༡། སྟར་བོང་སྟག་གི་ཁྱིམ་རྒྱུད་ལ་བོང་བྱ་ཞིག་ཡོད། དགུན་དུས་བོང་
བྱས་གང་རང་ལ་མ་བཟོད་པར་གང་འདར་རྒྱག་པ་ཁྱིམ་བདག་གིས་མཐོང་
སྟེ་སྟག་པགས་ཤིག་བོང་བྱར་གཡོགས་པས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཆང་དེར་
བོང་སྟག་ཆང་ཞེས་བཏགས་ཟེར།

༡། བོང་སྟག་གི་མེས་པོ་ཞིག་གིས་བོང་བྱ་བྲིད་ནས་ཆོང་ལ་འགོ་དུས།
ལམ་བར་དུ་བོང་བྱ་ཞིག་གཤམ་པས་ཆོང་བས་སྟག་གཤམ་པ་རེད་བསམས་ནས་
སྟག་སྟང་བྱུང་སྟེ། མི་རྣམས་ཀྱིས་བོང་སྟག་ཆང་ཐོགས་པ་བྱིས་སྐྱེ་འགྱུར་ནས་
བོང་སྟག་དུ་གཤམ་ཟེར།

༢། ཟླ་བ་ལས་མེ་བྱུང་བས་བོང་སྟག་ཟེར།

༥། བོང་སྟག་མེས་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱིས་བོང་བྱར་རང་འཐག་འཐག་
པ་ལ་བཞེན་ནས་བོང་སྟག་ཐོགས་ཟེར། ཐོག་མར་མ་ཚོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནས་མ་ཚུ་
བཀྲལ་མཁན་གྱི་བཤེས་པོ་དེ་རྗེས་དཔན་གྱི་ཆེད་དུ་ཆོ་བ་འདི་ལ་བོང་སྟག་དུ་
འབོད་པར་བཤད།

བོང་སྟག་གི་མིང་ཐོགས་སྟངས་འགའ་ཞིག་བཤད་འདུག་པ་དེ་དག་
དུ་ན་བར་ཏུ་ཅང་བདེ་བ་ཞིག་མ་བྱུང་རུང་། དེང་སྐབས་བོང་སྟག་རང་ནས་
བྱུང་བའི་མཁས་པ་ཆོས་འདི་དག་བྲིས་འདུག་པ་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད་ལ།

གོང་གི་བཤད་ཚུལ་དེ་དག་གི་དབང་གིས། དེང་སང་གི་ཐེམ་ཆེན་རྫོང་གི་ལ་
པོའི་མིང་ལ་བོང་སྟག་ཐོགས་ཟེར།

བོང་སྟག་ཆོ་བ་དེ་མ་ཚུའི་ལྟོ་ཕྱོགས་སུ་འབུམ་ཆོ་བ་ནས་མཆེད་ཟེར་
ཞིང་། ལོ་ངོ་སུམ་བརྒྱའི་སྟོན་ལ་མ་ཚུའི་ལྟོ་རྒྱུད་གད་པ་སུམ་མདོ་དང་། གཡོན་
རུ་བཟུང་མོ་ནགས་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོད་སྐབས། ཟ་ལར་རིགས་ཀྱི་ཕོ་གསར་
ཞིག་པོ་དེ་རིགས་དུད་ཚང་ཞིག་གི་མག་པར་བསྐད་ནས་བུ་གསུམ་སྦྱིས་པའི་
ཆེ་བ་སྟགས་པ། གཉིས་པ་སྟགས་པ་ཁྲ་རིལ། ཐ་ཚུང་གནམ་ཁོ་བཅས་ཡིན་
ལ། སྟགས་པ་ལ་གྱུ་རུ་དང་། ལྷ་ཁོ། གཡོ། འབའ་ལྷ། ཀྱན་བཟང་། མོག་མོ།
སྟོང་རྒྱལ་བཅས་བུ་བདུན་བྱང་ཞིང་།

སྟགས་པ་ཁྲ་རིལ་ལ་བུ་ལྷགས་ཁོ་བྱ་བ་བྱང་། ལྷགས་ཁོའི་བུ་ལེ་བ་ལོ།
ལྷགས་ཁོ་པ་བུ་གཉིས་ཀྱིས་གནས་ངེས་མེད་དུ་རི་དྲགས་བརྩོན་ནས་འཆོ་བར་
རོལ་བཞིན་མ་ཚུ་བཟུལ་བཤོད་ཀྱིས་མ་བྱང་གི་སོག་པོ་མང་གི་མདའ་ཆེན་
དང་། ཁུ་ཁུ་མདའ་ཆེན་ཏེ་དེང་གི་མཆོ་རྒྱལ་སྤྱུ་ལན་ཞེས་པའི་ས་ཆར་གནས་
གཞིས་བཟུང་ནས། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཕྱགས་ཐོག་བསྐྱངས་པ་དང་། སོག་
པོའི་རུ་བར་ཇག་ལས་གཉེར་ཡང་སོག་པོ་མདའ་ཆེན་ཀྱིས་འགོག་ཆོལ་བྱེད་
མ་ཐུབ། བུ་ཞིག་སོག་པོ་མདའ་ཆེན་ཀྱིས་བཟོད་མ་ཐུབ་པར་མན་རྩའི་སྲིད་
གཞུང་ལ་གཏུགས་གཤེར་བྱས་ཆེན། མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གིས་དྲག་པོའི་
དམག་དབུང་བཏང་ནས་ལྷགས་ཁོ་པ་བུ་གཉིས་གནས་ཐབས་མེད་པ་བཟོས་
སྟབས། ལྷགས་ཁོའི་བུ་བ་ལོས་ཇག་ལས་མཆམས་འཛོག་གིས་མཆོ་སྟོན་རིག་
སྟོན་ཕྱོགས་སུ་གཞིས་པབ་ནས་ཕྱགས་ཐོག་བསྐྱངས།

སྐབས་དེར་བ་ལོ་སྟོད་སའི་རིག་སྟོན་ཆོ་བ་དེ་ཉིན་སྲིབ་ཅེས་པའི་རུ་
སྐོར་གཉིས་སུ་ཆད་ཅིང་། མགོ་ལོག་གི་སྟེ་ཁ་ཤས་མཆོ་རྒྱལ་དུ་སྟེབས་ནས་སོག་

པོ་མང་གི་མདའ་ཚན་ཁག་ལ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པས། སོག་པོའི་མདའ་ཚན་
 གྱིས་ཇག་རྒྱན་ལ་ཡ་ལན་སློག་མ་ཐུབ་ནས་རིག་སློན་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་བ་
 ལོ་ལ་འབྲེལ་བ་བབྱུང་ནས། མགོ་ལོག་ཇག་རྒྱན་འགོག་ཏུ་བརྟུག་པ་དང་། བ་
 ལོའི་བུ་མོའི་མག་པ་ནི་མ་ཚུའི་ལྟ་རྒྱུད་ཀྱི་སོག་པོ་ཡིན་སྟབས་མ་བྱང་སོག་སྟེ་
 ལ་འབྲེལ་བ་ལེགས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་བ་ལོའི་རུ་སྐྱོར་མཆོ་རྒྱལ་ཏུ་
 གཞིས་སྟོན་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་།

རྗེས་སུ་ཉེན་སྐྱོར་ཆོ་བས་མགོ་ལོག་རྒྱབ་དཔུང་ལ་ཁྱེར་ནས་སྲིབ་སྐྱོར་
 དང་འཁོན་འཁྲུག་བྱུང་ནས་ཉེན་སྐྱོར་ཆོ་བ་དེང་སང་གི་ཏང་ང་རྫོང་ཁོངས་
 སུ་གཞིས་སྟོན་བྱས་པ་ལ་བོང་སྟག་གོང་མ་ཟེར་ཞིང་། སྲིབ་སྐྱོར་ཆོ་བ་ནི་བ་ལོས་
 བྱིད་ནས་མཆོ་རྒྱལ་ཏུ་སྟེབས་པ་སོག་སྟེ་དང་མཉམ་འདྲེས་ཀྱིས་བོང་སྟག་ཞེས་
 མ་ཆགས།

དེ་སྟབས་བོང་སྟག་དང་སོག་པོའི་མདའ་ཚན་བར་འབྲེལ་ལམ་ལེགས་
 གྲང་། ཕྱིས་བོང་སྟག་ཆོ་བའི་ནང་སྟུ་རིང་དགེ་འདུན་དང་། རྫོང་ཟེར་བའི་
 ཇག་པ་གཉིས་བྱུང་ནས་སོག་པོ་མདའ་ཚན་གྱི་ཕྱགས་ཐོག་རྒྱ་འཕྲོག་བྱས་པས།
 བོང་སྟག་དང་སོག་པོའི་མདའ་ཚན་བར་ཡག་པོ་མ་བྱུང་སྟབས། ཕྱོགས་
 བན་ཚུན་གྱི་དཔོན་པོ་ཆོས་གྲོས་མོལ་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་བོང་སྟག་གིས་ཐས་
 རྒྱན་ཇག་མཆམས་འདྲིལ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། གསེར་ཁྲ་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ས་ཆར་
 དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་ས་མཆམས་དབྱེ་རྒྱུ་བྱས།

དེར་བརྟེན་སྟེ་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་ཐ་ཨར་བེ་ཏུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཏུ་བོང་སྟག་
 དགོན་དགེ་ལུན་བཤད་སྐྱབ་ནམ་རྒྱལ་སྤིང་བཞེངས་སྐྱབ་དང་འབྲེལ། སོག་
 པོ་མདའ་ཚན་དཔོན་པོ་དང་བོང་སྟག་ཆོ་བའི་ནང་བ་ལོ་གཉིས་མནའ་བཅད་
 བསྐྱེགས་ནས།

སོག་པོ་མདའ་ཆན་དཔོན་པོས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༣༩ ལོར་མན་རྒྱའི་སྤྱི་དགའ་གིས་བོང་སྐྱལ་ཆོ་དཔོན་བ་ལོ་ཟླ་ལིང་ལ་
 འབོད་འགྲུག་གིས། སྤྲོད་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྤྲད།

བ་ལོ་བོང་སྐྱལ་སྤྲོད་དཔོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བ་ལོའི་སྤྱན་
 ཆེ་བ་སྐྱལ་པའི་བྱ་བ་ཀའ་ལོ་དང་། བ་ལོའི་པ་སྤྱན་ལྟ་ཁོ་ གཉིས་ཀྱིས་སྡེ་
 འབངས་ཁྲིད་ནས་མཆོ་སྤྲོད་ཐེམ་ཆེན་དུ་སྤྲེལ་ས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་བོང་སྐྱལ་
 སྤྲོད་དཔོན་བ་ལོས་བདག་སྤྲོད་བྱས།

སྤྲོད་དཔོན་བ་ལོ་ལ་བྱ་གཅིག་དང་བྱ་མོ་གཅིག་སྤྲེས་ཀྱང་། བྱ་ཆུང་
 དུས་ཆུར་ལྷུང་ནས་འདས། བྱ་མོ་ལ་མ་ལྟོའི་སོག་པོ་ཆེན་མང་དང་གཉིན་
 འབྲེལ་ཡིན་པའི་བན་ཐོ་ཞེས་པ་མག་པར་སྤངས། ཕྱིས་བན་ཐོ་བོང་སྐྱལ་སྤྲོད་
 དཔོན་དུ་གྱུར།

བན་ཐོ་ལ་བྱ་བཞི་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཆོ་ཁོ་ནི་ཞེས་པ་བོང་སྐྱལ་སྤྲོད་དཔོན་
 དང་། བྱ་འབྲིང་བ་བྲག་གཡུ་སྐྱ་མ་ཞེས་པ་རྩ་རྒྱ་དགོན་པའི་སྐྱ་མ་ཆུང་གས་
 ཤིག་ཡིན། རྗེས་སུ་ཁོང་བོང་སྐྱལ་ཆོ་བས་གདན་འདྲེས་ཏེ་བོང་སྐྱལ་དགོན་
 བདག་དུ་བསྐྱོས། བྱ་གསུམ་པ་ཨ་ལོ་དང་བྱ་བཞི་བ་ལྟོ་མོ་རྒྱལ་མོ་བཅས་ཡིན།
 ལྷབས་དེ་ཤིང་ཅིག་དུ་བོང་སྐྱལ་སྤྲོད་དཔོན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བརྒྱ་དཔོན་
 སྐྱལ་ཁོ་ཟེར་བའི་འཛོན་ཐང་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། རང་ཉིད་ལ་སྤྲོད་
 དཔོན་གྱི་མིང་བཏགས། སྤྲོད་དཔོན་གྱི་འོག་ནས་གྲེན་ལངས་ལྟ་བུ་བྱས་ཀྱང་།
 ཁོ་ལ་མན་རྒྱའི་སྤྱི་དགའ་གི་རྒྱལ་སྤྲོད་མེད་པ་དང་། ཁོའི་སྤྲོད་པ་ལྷགས་ཀྱིས་
 བོང་སྐྱལ་སྤྲོད་དཔོན་པམ་ཉེས་སུ་གཏོང་མ་ཐུབ་སྐྱབས། དགའ་ཉི་དུད་ཁྲིམ་
 བརྒྱ་ལྷག་ཁྲིད་ནས་དེང་གི་དང་ངས་ཆར་བྱོས་བྱོལ་གྱིས་རང་ཉིད་སྤྲོད་དཔོན་
 དུ་བསྐྱོས་ཏེ་གནས་གཞིས་ཆགས་པ་ལ་བོང་སྐྱལ་གོང་མ་ཞེས་འབོད། སྐྱལ་

ཁོ་ཤི་རྗེས་ཆ་བོ་བཙོན་འབྲུག་ཞེས་པར་མན་རྩའི་སྤེད་གཞུང་གིས་སྟོང་དཔོན་
 གྱི་གོ་གནས་སྤྲད་པས། ཏང་ངའི་བོང་སྟག་སྟོང་བྱིས་ཆོ་བ་བྱུང་བ་ཡིན།

སྟོང་དཔོན་ཆོ་ཁོ་ཞེས་པར་འབྲུག་ཁོ་དང་། ཟུ་རུ། མཁས་འབུམ། འོད་
 ཟེར་བཅས་བྱ་བཞི་ཡོད་པའི་ཆོ་བ་འབྲུག་ཁོ་བོང་སྟག་སྟོང་དཔོན་ཡིན་སྐབས།
 ཏང་ངའི་བོང་སྟག་གོང་མ་དང་ཨ་ཆོག་ས་ཆོ་བས་པན་ཚུན་ལ་རྒྱན་ངག་བྱས་
 པའི་རྒྱུན་གྱིས་མི་གསོད་རྟ་འགྲེལ་བསྟུང་མར་བྱུང་ནས། བོང་སྟག་ཆོ་དཔོན་
 ཆོ་རིག་རྒྱལ་ཞེས་པ་ཨ་ཆོག་ས་གྱིས་བསད་པ་དང་། བོང་སྟག་གོང་ཞོལ་གཞིས་
 གྱིས་གཡུལ་བཤམས་ནས་ཨ་ཆོག་ས་སྟོང་དཔོན་ལྷ་བ་བསད་པ་སོགས་ལ་
 བརྟེན་ནས། ཨ་ཆོག་ས་དང་བོང་སྟག་གཞིས་ཀའི་བར་ལ་མི་རབས་རིམ་
 བརྒྱད་གྱིས་འཁོན་འཛིན་ཆོ་བས་པན་ཚུན་བར་ལ་གཞིན་འབྲེལ་མི་བྱེད་ཟེར།
 བོང་སྟག་སྟོང་དཔོན་བཞི་བ་འབྲུག་ཁོའི་བྱ་དགོན་སྟོ་ཟེར་བ་བོང་སྟག་གི་སྟོང་
 དཔོན་ལ་བསྟུང་གྱུང་། འཛིན་ཐང་མེད་པས་ཁོའི་བྱ་བཞི་བ་འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་
 ཆོ་བ་དཔལ་བཟང་སྟོང་དཔོན་ལས་རོགས་སུ་བསྐྱོས་ཤིང་། ཕྱིས་དཔལ་
 བཟང་སྟོང་དཔོན་ལས་ཆ་བ་ཏུ་གྱུར།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་མ་ཕུའུ་སྤང་གིས་མཆོ་སྟོན་གྱིས་ཁྲལ་ཁག་ཏུ་བདེ་
 འངགས་ལས་ཁྲུང་ས་ཞེས་པ་འཛུགས་སྐབས། དཔལ་བཟང་གིས་བདེ་
 འངགས་ཀྱི་གཙོ་འགན་ཁུར། ཕྱིས་དཔལ་བཟང་སྟོང་དཔོན་ཡིན་ཏུས་བོང་
 སྟག་ཆོ་བ་དང་མདའ་བཞི་ཆོ་བ་གཞིས་གྱིས་རོ་སྐྱར་ཞེས་ཆོ་བ་ཞིག་འཕྲོག་ཆོད་
 གཡུལ་འབྲུག་བྱས་པས། མ་ཕུའུ་སྤང་གིས་མདའ་བཞི་ཆོ་བའི་ཁོངས་ཀྱི་གོ་
 ཉལ་ཆོ་ཁག་བོང་སྟག་སྟོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་ལ་སྤྲད། སྟོང་དཔོན་དཔལ་
 བཟང་གིས་ཁོའི་ཆ་བོ་བསྟན་པ་ལ་སྟོང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྤྲད་དེ་སྟོང་ཏུ་
 བརྒྱག་ སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དཔལ་བཟང་འདས་རྗེས་མ་ཕུའུ་སྤང་གིས་བསྟན་

ཁོར། བོང་སྟག་སྟོང་དཔོན་དང་། བདའ་བཞི་སྟོང་དཔོན། བཙུ་མེན་ཞིང་
 ཆེན་སྟོ་མཐའི་ཞེན་རྟག་བདེ་སྐྱོད་སྒྲིབ་ཁོངས་ཀྱི་ཐོན་བཅུ་གཉིས་པའི་ཐོན་
 གྲང་། བཙུ་མེན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁོས་ཚོགས་ཚོགས་མི་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་སྤྱད།
 ཡིན་ན་ཡང་བསྟན་ཁོ་ལ་འདྲིན་ཐང་ཆེན་པོ་མེད་པས། བོང་སྟག་ཚོ་བའི་ནང་
 སྤྱིད་ཀྱི་ལས་ཀ་མཐའ་དག་སྟུན་མཆེད་ཚོས་སྐྱབས་ཀྱིས་བསྐྱབས། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༦
 ལོར་ཚོས་སྐྱབས་ཀྱིས་སྟོང་དཔོན་གཞོན་པའི་འགན་ཁུར།

སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧ ལོར་རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁན་སྡེ་བས་ནས་བོང་སྟག་སྟོང་དཔོན་
 བདུན་པ་བསྟན་ཁོ་དང་སྟོང་དཔོན་གཞོན་པ་ཚོས་སྐྱབས་གཉིས། ཏུའུ་ལན་
 རང་སྟོང་རྫོང་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་དང་། བཙུ་ལུ་མཐོག་རིགས་
 བོད་རིགས་རང་སྟོང་རྫོངས་ཀྱི་སྤྱིད་འདྲིན་གཞོན་པ་དང་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་
 པའི་གོ་གནས་ཐོབ།

གཉིས་པ། ཐེམ་ཆེན་གྱི་དགོན་སྡེ།

བོང་སྟག་དགོན་པ།

བོང་སྟག་དགོན་པ་དགེ་ལྡན་བཤད་སྐྱབ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིར་ནི། དཔོ་ཡུལ་
 བ་ཤིང་ཞེས་པའི་སར་ཡོད་ཅིང་། རབ་བྱང་བཅུ་བཞི་བའི་ཆུ་སྡེལ་སྤྱི་ལོ་༡༨༡༩
 ལོར་བཙུ་མཐོག་ཚང་གིས་བཏབ་ཀྱང་། ཕྱིས་རབ་བྱང་བཙུ་མཐོག་ཆུ་བའི་ཆུ་བྱི་སྤྱི་
 ལོ་༡༧༡༩ ལོར་ཐར་བཀ་ཆ་ཞེས་པའི་སར་དགོན་གནས་སྡེས་ཏེ་དགོན་པ་
 བསྐྱར་འདེབས་བྱས། འདི་ནས་ཀྱང་ཁ་ཆེའི་རྒྱ་དམག་གིས་གཙུག་ནས་

གནས་ཐབས་མ་བྱུང་སྟབས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༤ ལོར་སེར་གཏེ་གིན་ཡུ་ཤེ་གོང་མ་ཞེས་པའི་སར་གནས་གཞི་སློལ། འདི་དགོན་གནས་བཟང་གསུངས་ཏེ། སློལ་མའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཅེགས། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་བའི་ལྷགས་སློལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༠ ལོར་བོང་སྟག་བཟ་རྒྱུ་ཀྱིས་རྒྱུ་འགན་སྲངས་ཏེ་དགོན་གནས་དེར་གི་དགོན་པ་ཡོད་ས་འདིར་སློལ་ཏེ་གཏན་འཇགས་བྱས།

བཟ་རྒྱུ་ཀྱིས་བོང་སྟག་སྟོང་དཔོན་དཔལ་བཟང་དང་མཉམ་དུ། རྒྱ་དགོན་གི་ཤིང་བཟའ་སྤྱི་ཤིང་དུག་པ་སློ་བཟང་མཁས་བཙུན་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གདན་སྲངས་ཏེ། དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་མང་བོ་ཞུས་ཤིང་། མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་ནས་ཤིང་བཟའ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་དགོན་བཤད་སྐྱབ་རྩམ་རྒྱལ་སྤིང་ཞེས་པའི་དགོན་མིང་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱ་དགོན་ལག་དུ་གྱུར་ཅིང་ཆོས་སྤྱི་གཞིས་ཐད་ནས་ཡར་རྒྱས་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཆོས་སློ་བརྒྱབ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་སྤྱི་ཆོས་སློ་བྱེ་ཅམ་བྱས་ཀྱང་།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོ་ནས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྟབས་བསྐངས་ཏེ་དགོན་པ་མང་ནས་བཤིག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོ་ནས་ཡུལ་མིར་བསྐྱལ་ཏེ་སྤྱི་ཡང་དགོན་ལྷོ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

དགོན་འདིར་ནག་ཚང་ཆེ་རྒྱུང་གཞིས་དང་། རུ་མང་ཚང་། རྒྱ་རུ་ཚང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཚང་། བཅོམ་བཞག་ཚང་སོགས་སྤྱི་སྤྱི་བརྒྱུད་ཡོད་པ་ལས། བཅོམ་བཞག་ཚང་དགོན་བདག་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་འདུག འདི་བ་ཡོངས་གྲགས་ལ་གཙང་བཅོམ་བཞག་ཚང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་མིན་དབྱད།

གོ་ནའི་ནག་དགོན།

བོང་སྐྱག་གོ་ནའི་ནག་དགོན་དུ་གྲགས་པ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་
པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་བཏབ་པའི་གྲུང་དགོན་ཞིག་ཡིན་ལ། ཐོག་མའི་
གནས་གཞི་དེའི་མིང་ལ་དབེན་ས་དཀར་ལ་བེར། ཕྱིས་བོང་སྐྱག་ཙུང་ཏོ་ཞེས་
པའི་སར་སྤོས་འདུག་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་ཅི་ཡིན་མི་གསལ། རབ་བྱུང་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༤ ལོར་གྲུང་དགོན་འདི་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྩ་མེད་བཟོས། ད་ལྟ་སྐྱུ་གསོ་
བྱེད་ཐུབ་མེད་པ་འདྲ་བས་དཔྱད།

བ་ཆའི་སྐྱག་ས་དགོན།

བོང་སྐྱག་བ་ཆའི་སྐྱག་ས་དགོན་དུ་གྲགས་པ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་
ནང་དཔོན་པོ་རྩོད་གོ་ཞེས་པའི་རིང་ལ། འབྲོག་བྱིས་ཁ་འཕོར་ནམས་བསྐྱས་
ཏེ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དབེན་གནས་བྲག་
དམར་ལྷན་པོ་ཞེས་པའི་མདུན་དུ་བ་ཆའི་སྐྱག་ས་དགོན་མི་འགྱུར་དར་རྒྱས་
སྤིང་འདི་གསར་འདེབས་གནང་།འདིའི་ཆོས་རྒྱུད་གསང་སྐྱག་སྤྱིང་མ་བ་
ཡིན་འདུག་ལ། དགོན་པ་འདེབས་མཁན་ནི་གཏེར་སྟོན་ཆང་ངམ། བཞོ་ལོག་
རུས་མཛོད་ཚོམ་མཁན་གྱི་ལུང་ཐུགས་མཆོག་རྩོམ་པ་འདྲ། ཁོང་མདོ་
སྐྱོད་མ་བྱང་མཆོ་སྟོན་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་ནས་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་། གསང་
སྐྱག་སྤྱིང་མའི་དགོན་སྡེ་དུ་མ་བཏབ། ཕྱིས་འདི་བར་སྐྱ་མ་བདེ་ཆེན་ཆང་
དང་། དཔལ་ཆེན་རྩོམ་ཆང་། བདེ་སྐྱག་ས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་སྡེ་སྤྱུལ་སྤྱུ་གསུམ་
བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གིས་བསྐྱུངས། བྱིས་སྐྱག་ས་པ་༩༠ ལྟ་དང་། རབ་བྱུང་
བ་ནི་བྱ་ལྟ་འདུས་ནས་ཡར་རྒྱས་སུ་སྦྱོང་མགོ་ཚུགས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་

རྒྱལ་ཡུལ་མེད་བཟོས།

མོག་ཆེན་སྤྱི་བ།

ཐོང་སྐྱུག་མོག་ཆེན་སྤྱི་བར་གྲགས་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ཙམ་ལ་བྱིམ་
སྐྱུག་པ་ཁ་ཤས་འདུས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་མོག་ཆེན་གྱི་མི་ཞིག་གིས་ཉ་
ནག་གྱོ་སྒྲོར་ཆང་གི་རྟ་བཅད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆས་གྱོད་བྱུང་བས། ཐོང་
སྐྱུག་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གྱོད་བསྐྱུལ་སྟེ། ཉ་ནག་དང་མོག་ཆེན་གཉིས་ལ་དངུལ་
སྒང་༡༠༠ སྤྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་བཅུག། དངུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མོག་ཆེན་སྤྱི་
བ་བཅུགས་ཤིང་། ཀྱུན་དགའ་བྱ་བ་དག་བསྒྲོས་དང་། རང་བྱོལ་བྱ་བས་དབུ་
མཛད་ཁུར་བ་ནས། བྱིམ་སྐྱུག་པ་དུ་མ་དང་། བན་སྐྱུག་པ་༡༠ ཙམ་འདུས་
ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག ད་ལྟོ་གནས་ཚུལ་མ་ཤེས།

ནག་བཟོ་དགོན།

ཐོང་སྐྱུག་ཉ་ནག་ནག་དགོན་དུ་འཕོད་པ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་
ཉག་མ་དང་པོ་སྟེ་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་ཉ་ནག་དཔོན་པོས་མཐུན་ཆེན་
སྐུར་ཏེ། དགུ་རོང་ཨོ་རྒྱན་འཇིགས་བྲལ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེས་བཏབ། བན་
སྐྱུག་སྐྱེ་ལྟ་སྐྱུག་འདུས་ནས་ཡར་རྒྱས་གྱི་མགོ་ཚུགས་ཀྱང་། རུ་སྟེ་པན་ཚུན་
གྱིས་རྟ་ཐོག་འདེད་རེས་སོགས་རྒྱན་རྒྱུ་གཉེར་ནས་གྱོད་སྒྲུ་ལངས་པས།
དགོན་པ་འཕོར། སྐབས་དེར་དགུ་རོང་ཆང་འདས་ནས་སྐུར་གསོ་བྱེད་མཁན་
མ་བྱུང་བ་འདྲ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་སྐུ་མ་བདེ་ཆེན་ཆང་བྱ་བས་བསྐྱུར་གསོ་
བྱས་ཡོད་འདུག

བྱར་རི་ལྷ་ཁང་།

བྱར་རི་ལྷ་ཁང་དུ་འབོད་པ་འདི་གྲར་དགོན་རྒྱུང་དུ་ཞིག་ཡིན་འདུག་
ཅིང་། གྱི་ལོ་༡༧༧༧།༡༧༧༩ ལོར་ཐར་ཤུལ་ཆོས་སྦྱང་རྒྱ་མཆོ་དང་ལཱ་མོ་ཞབས་
དྲུང་གཉིས་སྐྱེ་འབྱུང་ཕེབས་ལ་ནས་པ་ཏ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་བཅའ་ཡིག་ཞུས།
དགོན་མིང་ལ་ལྷན་གྲུབ་དགེ་འཕེལ་སྤྱིང་ཞེས་མཆན་གསོལ། གྱི་ལོ་༡༧༧༩
ནས་ཤུལ་མེད་དུ་གྱུར། གྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོ་ནས་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདེབས་བསྐྱུས་
ཏེ་སྐར་གསོ་བྱས་ཡོད་འདུག ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་སུ་བྱེད་དགོས་པ་འདྲ།

མ་ཉི་ལྷ་ཁང་།

འདིའི་སྐར་གྱི་གནས་རྒྱལ་མ་ཤེས་ཀྱང་། རྒྱ་ཡིག་གི་མཆོ་སྤྱན་དགོན་
སྡེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་འཁོད་པ་ལྟར་ན། གྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་ཡུལ་མིས་མཆོད་གནས་
གྱི་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག བཀའ་བསྟན་སོགས་
གཉིས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གང་འཆོམ་བཞུགས་ཆོད། ལྷ་ཁང་འདིའི་ཆོས་
རྒྱུད་དགེ་ལུགས་གཙོ་བོར་བྱེད་ཟེར།

དགའ་ལྷན་ཆོས་སྤྱིང་ལྷ་ཁང་།

ལྷ་ཁང་འདི་ནི་གྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་ས་གནས་ཡུལ་མིས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་
དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་པ་མཁས་རྒྱལ་ལ་མངག་བཅོལ་བྱས་ཏེ། པ་ཏ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེར་ཞུས་དོན་བཞིན་སྡེ་བའི་རྟེན་སྐལ་དུ་ལྷ་སྐྱེ་སོགས་གནང་། གྱི་ལོ་
༡༧༩༧ ལོར་རྟེན་སྐལ་དེ་དག་བཞུགས་ཡུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་ཞིག་གསར་བཞེངས་
བྱས་པ་ཡིན་འདུག ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་སུ་གཏོགས།

བསྟན་པ་འཕེལ་ཆུས་སྤྱིང་།

བསྟན་པ་འཕེལ་ཆུས་སྤྱིང་དུ་འབོད་པ་འདི་ནི། ཡུལ་མིས་མཐུན་
འགྱུར་བསྐྱབས་ཏེ་སླ་མ་སྐལ་ལྷན་བྱ་བས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་ལྷ་ཁང་བཞེངས།
ཕྱིས་ཡང་མཆོ་སྟོན་པོའི་འགམ་དུ་སྟོན་སྐྱབ་བྱེད་བཞིན་པའི་དགེ་བཤེས་ཆང་
བྱ་བ་གདན་པ་བྱས་ཏེ། ལྷ་ཁང་གི་མིང་ལ་དགའ་ལྷན་ཆོས་སྤྱིང་བཏགས་ནས་
སྤྱིང་ཁུར་བྱས།

བཟླ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་།

གཏེར་ལེན་ཁ་གོང་ཁྱེར། འདི་གྲང་ལྷ་སླ་མ་བྱ་བས་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་
བའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༥ ལོར་ཁུ་ལོ་ཁུ་ཁུ་ར་སག་དཔོན་འབངས་ཀྱིས། སྤྱི་
འབུམ་གསེར་ཏོག་སྤྱི་ལོ་དུག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆུ་མཆོར་ཞུས་པ་བཞིན། ལོ་
དེའི་ཟླ་༩ བར་སྤྱི་འབུམ་ནས་ངོ་ཆབ་བཏང་སྟེ་འདུ་ཁང་བཞེངས། གདན་
རབས་དང་བོ་གསེར་ཏོག་ཆང་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ལོ་གསུམ་རེའི་མཆོམས་ནས་ཁྲི་
བ་བསྟོ་ཆུ་བྱས། དགོན་འདི་གཏེར་ལེན་ས་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྟེ་ལེགས་ཤོས་ལྷ་
བུར་གྱུར་གྲང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་འཁྲུག་བེང་(སོག་རིགས་དང་ཏ་སག་རིགས་
བར་གྱི་འགལ་ཟླ)གི་རྒྱུན་གྱིས་དགོན་པར་གཏོར་སྟོན་ཆབས་ཆེན་པོ་གསྟེ་རེ་
ཞིག་སྟོངས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་ས་གནས་ཡུལ་མིས་དགོན་པ་སྤར་གསོ་བྱས།
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་དགོན་པ་བཙོམ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ཡུལ་
མིས་དངུལ་དངོས་སུ་ཏེ་དགོན་པ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། ད་ལྟ་དགོན་པས་
སྟན་ཁང་སོགས་བཙུགས་ཡོད་ཟེར། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་ཡིན།

དགའ་ལྷན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་།

འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་དབུས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བྱ་བས་
བཏབ། ཐོག་མར་གྲུར་དགོན་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་༡༨༤༥ ལོར་མཁན་རབས་གསུམ་
པའི་སྐབས་ཁང་དགོན་དུ་བསྐྱར་རྒྱ་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་དངོས་སུ་ཁང་
དགོན་དུ་བསྐྱར། བཟ་ཤེས་ཆོས་སྤྱིང་ཞེས་པའི་དགོན་མིང་བཏགས། སྤྱི་ལོ་
༡༩༣༩ ལོར་མི་རིགས་འགལ་ལྷན་(སོག་རིགས་དང་ཏ་སག་རིགས་བར་གྱི་
འགལ་ལྷན)གོར་ལུ་མོ་ཆོ་བ་འཁོར་ཞིང་། ཕྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༦ ལོར་ཆོ་བ་སྤྱིང་
འདུས་བྱང་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དགོན་པ་སྤྱིང་གསོ་བྱས། སྤྱི་ལོ་འདུས་གསེར་
ཏོག་ཆང་གིས་ལོ་ངོ་གསུམ་རིང་སྦྱོང་ཁུར་མཛད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དགོན་
པ་གཏོར་བཅོམ་བྱས་པ་སྤྱིང་གསོ་བྱེད་ཐུབ་ཅིང་།

ཏ་ཏོ་ཟི། ཉིན་པོ་ད་ཟི་ཡང་ཟེར།

དགོན་པ་འདི་ནི་ཏོན་ཐོར་ཐ་ལ་ཆོ་བའི་དཔོན་སྐལ་ལྷན་དང་། དར་
རྒྱས། སྤྱི་ལོ་འདུས་གསེར་ཏོག་ཆང་གསུམ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་བཏབ། དགོན་འདི་མཆོ་སྤྱོད་པོའི་རྒྱུད་འདི་
ཁུལ་དུ་བཏབ་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་སྤྱིང་གསོ་བྱས་ཡིན་ཟེར། ཐོག་མའི་
དགོན་སྡེ་ཆགས་ཡུལ་ནི། ད་ལྟའི་གཏེར་ལན་ཁ་གོང་ཁྱེར་ཏོན་ཐོར་ཐ་ལ་ཞང་
སྤྱིང་གཞུང་ཡོད་ས་འདི་ཡིན།

དགོན་ཤར་བྱང་དུ་ལྷ་མོའི་རི་རྒྱུད་གནས་དུ་ཟུག་ཅིང་། ངག་རྒྱུན་དུ་
ལྷ་མོའི་རི་རྩེ་ནས་དབུས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་པོ་ཏྲུ་ལ་མཐོང་ཟེར་སྟེ་ལོ་ཡོད། སྤྱི་ལོ་འདུས་

ནས་དགེ་བཤེས་ལེགས་གསུམ་མངག་གཏོང་གིས་སྒྲིང་ཁུར་བྱས། དུས་འཁོར་
སོགས་གྲ་ཚང་ཁག་གསུམ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། གྲ་ཚང་གཞན་པ་གཉིས་གང་
ཡིན་མ་ངེས། ཁྱི་བ་སྒྲིའབུམ་ནས་གཏོང་།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་ཡུལ་དེའི་མི་རིགས་འགལ་ལྷའི་(སོག་རིགས་དང་
ད་སག་རིགས་བར་གྱི་འགལ་ལྷ)ཟིང་འབྲུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་དགོན་འཕྱོར། སྤྱི་

ལོ་༡༧༩༢ ལོར་དགོན་པ་སྤར་གསོ་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་དགོན་གཏོར་བ་ནས་ད་བར་སྤར་གསོ་བྱ་
ཐུབ་ཅིང་།

གསུམ་པ། ཐེམ་ཆེན་གྱི་སྡེ་ཆོ་དང་མི་འབོར།

གཅིག དཔོན་ཚང་ཞོལ་མ།

༡༧༩༡ ལོར་དཔོན་ཚང་ཞོལ་མ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༩༥ དང་མི་གངས་༥༥༧།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་དཔོན་ཚང་གོང་མ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༠༩ དང་མི་གངས་
༤༡༤། དཔོན་ཚང་གོང་མའི་ཁོངས་སུ་རྒྱ་སྒྲོར་དང་། སྤྱ་སྒྲོར། མོག་དུ། སྤགས་
ཆ་བཅས་ཆོ་ཁག་བཞི་ཡོད།

480 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་གསུམ་པ།

གཉིས། ལྷགས་པ་དང་ཞར་སྐོར་གཉིས་ལ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དྲུད་བྲིས་༤༠ དང་མི་གངས་༩༩༡།

གསུམ། ཨ་རྒྱ་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དྲུད་བྲིས་༥༠ དང་མི་གངས་༩༠༥།

བཞི། ལྷ་སྐོར་སྒྲུབས་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དྲུད་བྲིས་༥༩ དང་མི་གངས་༡༩༡།

ལྷ། ག་ཆ་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དྲུད་བྲིས་༡༩༥ དང་མི་གངས་༥༥༠།

དྲུག་ ས་ཉལ་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དྲུད་བྲིས་༩༡ དང་མི་གངས་༡༡༥།

བདུན། ཐགས་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དྲུད་བྲིས་༩༩ དང་མི་གངས་༡༩༩།

བརྒྱད། ཉུག་སྐོར་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དྲུད་བྲིས་༥༠ དང་མི་གངས་༩༩༠།

དགུ། ཀ་ཤུལ་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༩ མི་གྲངས་༡༩༩།

བརྩུ། ཉུ་ནག་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༥༥ དང་མི་གྲངས་༡༡༤།
ཉུ་ནག་གི་ཁོངས་སུ་མ་སྒོར་དང་། རག་སྒོར། དཔོན་སྒོར། ཡོང་ཉལ་བཅས་
ཆོ་ཁག་བཞི་ཡོད།

བརྩུ་གཅིག་ མོག་ཆེན་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༡༦ དང་མི་གྲངས་༥༤༠།
མོག་ཆེན་ལ་ནང་གསེས་སུ་དཔོན་སྒོར། ཉིན་འཐབ། ཐར་མཐའ་མ། མཐེ་
བ་བཅས་སུ་དབྱེ།

བརྩུ་གཉིས། མོག་རྒྱུང་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༥ མི་གྲངས་༡༠༡།

བརྩུ་གསུམ། ནགས་བཟའ་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༩༤ དང་མི་གྲངས་༤༠༥།

བརྩུ་བཞི། སྟོད་པ་རྩིང་བ་ཆོ་བ།

སྟོད་པ་ལ་ནང་གསེས་སུ་རྒྱ་སྒོར། ལྗམ་སྒོར། ལྷོ་སྒོར། ཉུ་མང། ཐོམ་
སྒོར། དཔོན་སྒོར། རྒྱ་བཟའ་བཅས་ཆོ་བ་བདུན་ཡོད།
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༡༥ དང་མི་གྲངས་༩༦༡།

482 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲེགས་བཅ་གསུམ་པ།

བཙེ་ལ། ལྷོད་པ་གསར་བ་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༤༩ དང་མི་གངས་༡༧༡།

བཙུ་བྱག་ མཁར་ཟུར་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༥༦ དང་མི་གངས་༡༧༡།

བཙུ་བདུན། གོ་ཉལ་ཆོ་བ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་དུད་བྱིམ་༥༥ དང་མི་གངས་༡༩༠།

བོང་སྒྲག་ཆོ་བ། དགོན་པའི་མཐའ་བར་དུད་བྱིམ་༡༥༦ དང་མི་གངས་༡༩༥
ཡོད།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཏུ་ཏུ་ལན་ རྫོང་གི་བོད་ཀྱི་ཚོ་ཁག

དང་བོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

ཏུ་ཏུ་ལན་རྫོང་ནི་དེང་གི་མཚོ་རྒྱུ་སོག་རིགས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་
ཁུལ་གྱི་བྱང་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ལ། ཤར་རྒྱུད་དུ་མཚོ་སྤྱི་ཆབ་ཆ་རྫོང་དང་། ཞིན་
ཏེ་རྫོང་། སྤོར་མགོ་ལོག་ཆ་སྤྱི་རྫོང་དང་། དུལ་གྲུལ་ཁུལ་རྒྱུ་དམར་ལེབ་
རྫོང་། རྒྱུ་དང་བྱང་རྒྱུད་དུ་གོར་མོ་གོང་ཁྱེར། རྒྱུ་ལན་རྫོང་སོགས་དང་ས་
འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད་ལ། རྫོང་སྤྱི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༤༧༠༠ དང་།
རྫོང་སྤྱི་མི་འབོར་༥༦༧༠༠ ཡོད་པའི་ནང་དུ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རགས་རྩིས་

བྱས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་རྩ་དང་། རྩ་དཔྱ་ཆོ་སྐོར་གཉིས་ཡོད་པ་བསྐྱམས་པས་མི་
གངས་ཀྱི་ལོ་ལྟར་ ཡོད་པར་བཤད། ད་ལྟོ་མི་གངས་འདི་དང་མི་འབྲ་བ་ཡིན་
ངེས་ཀྱང་ལག་སོན་མ་བྱུང་བས་ཕངས།

དུའུ་ལན་རྫོང་ཁོངས་རྒྱ་རྩ་དང་། རྩ་དཔྱ་ཏེ་བོད་རིགས་ཆོ་སྐོར་གཉིས་
ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གོང་གི་སྒྲིབ་ཤད་དུ་སོང་བའི་ལན་ལྟར་ཡིན་པས། འདིར་
བསྐྱར་སྒྲོས་བྱ་རྒྱུ་མིན།

གཉིས་པ། དུའུ་ལན་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག

མདོ་ལ་རྫོང་། འདི་ཉིད་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་བཏབ། ལྷན་སྡེ་མང་ཆོ་
བའི་དགོན་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དགོན་གནས་ཨ་ལི་ཁུ་རི་བོར་སྒོས།
ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱས་བཅོམ་སྟེ་ཆོས་སྐོར་བརྒྱབ། སྤྱི་
ལོ་༡༧༩༥ ལོ་ནས་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདེབས་སུ་ལ་ཏེ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།

པ་ལུང་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་
བཏབ། དགོན་པ་འདིར་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བཞག་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཁག་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལས། བདེ་ཆེན་པོ་བྱང་ནི་ཆོས་ཕྱོགས་གཙོ་བོ་དང་། ཅིག་
ཤོས་བདེ་ཆེན་སྐྱ་བྱ་འབོད་པ་ནི་སྐྱ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་སོགས་ལ་སྟེ་ལེན་
མཇལ་འཕྲད་བྱེད་ས་ཡིན་ཟེར། དུས་རབས་༡༧ བའི་ནང་བདེ་ཆེན་
སྐྱ་བྱ་ཆུ་ལོག་གིས་ཁྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱིམ་དག་

བས་དབུས་ནས་མཁན་ཆེན་སྐུ་མ་བྱ་བ་བཏང་སྟེ་སྟོན་གྱི་གནས་དེར་འདྲུལ་བ་
སོགས་བཞེངས། སྐུ་བཏང་ཆོས་འཁོར་སྤྲིང་བཏགས། སྐུ་མ་པའ་
ཆེན་ཞིང་སྟེ་དགོན་པར་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དབུ་ཁྲིད་མང་པོ་
ཕེབས་བཞུགས་གནང་ཁྱོད་། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་རྒྱལ་བ་སྐྱུ་སྤྱིང་བཅུ་གསུམ་
པ་གནས་འདིར་ཕེབས་བཞུགས་གནང་ཁྱོད་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་རྒྱས་བཅོམ་
སྟེ་ཆོས་སྐོ་བརྒྱབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་ཡུལ་མིས་དང་སྤང་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།

བཟླ་ཤིས་ཆོས་སྐུ་དགོན་སྐྱུ་ཆོགས་དར་རྒྱས་སྤྲིང་།

འདི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ཡས་མས་སུ་བཏབ་ཟེར། ཐོག་མར་གྲུང་དགོན་ཡིན་
ཀྱང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠༡༩༩༠ བར་ནོར་བུ་བཟླ་ཤིས་ཇ་སག་གིས་མཐུན་ཁྱེན་སྐུར་
ཏེ་ཁང་དགོན་དུ་བསྐྱུར། སྐུ་ཆེན་སྐྱུ་སྤྱིང་དགུ་བས་བཀོད་མངག་གནང་
བ་བཞིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་ཇ་སག་དཔོན་པོ་དག་གིས་མཐུན་ཁྱེན་སྐུར་ཏེ་
འདྲུལ་བ་གསར་བཞེངས་དང་དགོན་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཁ་ཆེའི་རིགས་ཅན་ད་སག་ཏུ་འབོད་པ་དག་གིས་
གཡུལ་འབྲུག་བསྐྱེད་སྐྱོང་པས་དགོན་གནས་སྟོན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དེང་གི་
དགོན་པ་ཡོད་ས་འདིར་དགོན་པ་གསར་འདེབས་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་
རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏོར་བཅོམ་བཏང་བ་ནས་ད་བར་སྐུ་གསོ་བྱ་ཐུབ་མེད།

བཟླ་ཤིས་ཆོས་སྐུ་འདི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་ཨ་བརྟན་སྐྱུ་སྤྱིང་དང་པོས་
བཏབ། འདི་ལ་རུ་ངན་དགོན་ཡང་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་བཟླ་ཤིས་ཆོས་
སྐུ་དགོན་བཏགས། ཡུ་ཤུལ་ལབ་དགོན་དགའ་ལྡན་མདོ་སྐྱུ་གས་བཤད་སྐྱུ་བ་
འཕེལ་རྒྱས་སྤྲིང་གི་དགོན་ལག་ཡིན། འདི་ལ་ལོ་ངོ་༡༠༠ ལྷག་གི་ལོ་རྒྱས་ལྡན་
ཞིང་ཐོག་མར་གྲུང་དགོན་ཞིག་ཡིན། ཕྱིས་ཁང་དགོན་དུ་བསྐྱུར་མོད། བྱ་

ཤག་སོགས་སྐབས་མུ་མཐུད་ནས་སྒྱུར་ཡིན། གྱི་ལོ་༡༧༩༦ ལོར་དགོན་པ་
བསྐྱར་གསོ་བྱས།

གྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ཡུལ་དེར་ནད་ཡམས་ཤིག་བྱུང་བས་གྲ་བ་དག་ཕྱིར་
རང་ཡུལ་དུ་སོང་། གནས་སྐབས་རིང་དགོན་པར་སྡོད་མཁན་མ་བུང་བ་ཟེར།
གྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་དེང་གི་གནས་འདིར་འདྲུ་ཁང་སོགས་གསར་བཞེངས་བྱས།
གྱི་ལོ་༡༧༩༤ ལོར་རྒྱས་བཙམ་སྟེ་ཆོས་སྒོ་བརྒྱབ།
གྱི་ལོ་༡༧༩༡ ཡས་མས་སུ་དད་ལྡན་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདེབས་སུ་ཏེ་སྤར་གྱི་
དགོན་གནས་སུ་བསྐྱར་འདེབས་བྱས། ཡུ་ཤུལ་ལབ་དགོན་པའི་དགོན་ལག་
ཡིན།

ཨ་བརྟན་མཆམས་ཁང་།

ཨ་བརྟན་མཆམས་ཁང་དུ་འབོད་པ་འདི་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་
པའི་ཚུ་པག་གྱི་ལོ་༡༥༠༩ ལོར་ང་སག་བདེ་ཆེན་རྒྱལ་བོ་བྱ་བས་བཏབ། གྱི་
ལོ་༡༥༡༠ ལོ་ནས་དབུས་ཀྱི་དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་དགོན་ལག་བྱས། ལོ་གསུམ་
རེ་ནས་ཁྲི་བ་དགའ་ལྡན་ནས་བསྐྱོད་གཏོང་གནང་། གྱི་ལོ་༡༥༩༥ ལོར་རྒྱལ་
དབང་བརྒྱ་གསུམ་པས་དགོན་གནས་གཟིགས་ཤིང་། ང་སག་རྒྱལ་བོས་སྤྱན་
བདག་བྱས་ཏེ་བཀའ་འཁྱུར་འདྲུ་ཁང་སོགས་བཞེངས་བསྐྱར་བྱས། རྒྱལ་
དབང་བརྒྱ་གསུམ་པས་ཙོང་ཅ་བཟླ་ཤིས་གཡང་འབྲིལ་ཞེས་པའི་དགོན་མིང་
གནང་། གྱི་ལོ་༡༧༩༠ སྐབས་ཡུལ་འདིར་གནས་སྡོད་བྱེད་མཁན་སོག་རིགས་
དང་། ཁ་ཆེ་ཏ་སག་རིགས་གཉིས་བར་འབྲུག་ཟིང་བྱུང་སྐབས། ཏ་སག་གི་
དམག་གིས་དགོན་པ་གཏོར་བཙོན་བྱས། གྱི་ལོ་༡༧༩༦ ལོར་གྲ་ཤག་དང་ནང་
ཆེན་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས་ཀྱང་། འདྲུ་ཁང་བསྐྱར་བཞེངས་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་

གུར་དགོན་གྱི་ནམ་པར་བསྟན། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱ་གུང་ཁན་གྱིས་གདོར་
བཞིག་བཏང་བ་ནས་ད་བར་སྤར་གསོ་བྱ་ཐུབ་ཅིང་།

གསུམ་པ། དུའུ་ལན་གྱི་པོད་སྡེ་ཁག

གཅིག རྒྱ་རི་ཆོ་བ།

རྒྱ་རི་ཆོ་བ་ལ་གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་༡༡༥ དང་མི་གངས་༥༠༦།
རྒྱ་རི་ཆོ་བ་ནི་ལོ་ངོ་༡༠༠ སྟོན་ལ་ཆ་ལྟ་རེབ་གོང་ཕྱོགས་ནས་ཆ་བྱང་དུ་སྟོན་མགོ་
བརྩམས་ནས་ཐོག་མར་དང་ང་གཞུང་དུ་ཆགས་ཤིང་། མན་མན་རྩེ་སྤྱི་
གཞུང་གིས་བརྟམ་གཅིག་ཏུ་གཞོན་ཡང་ཡང་བྱས་པས་རྒྱ་རི་ཆོ་བ་དང་ང་
ནས་ཐོན་ཏེ་དེང་གི་རྒྱ་རི་ས་ཆ་ལ་གནས་གཞིས་སྟོན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྟགས་
ཁོ་ཟེར་བའི་དུད་ཆང་ཞིག་སྟེ་བས་ཤིང་། ཕྱིས་རིམ་གྱིས་དུད་ཆང་ཁ་ཤས་
སྟེ་བས་ནས་ཆོ་བ་ཞིག་བྱུང་བས་སྟགས་ཁོ་ཆོ་དཔོན་དུ་བཀྱར་བར་གྱུར།

རིམ་གྱིས་རེབ་གོང་དང་། གཙན་ཆ། དང་ང་གཞུང་། མདའ་བཞི་
སྟགས་ནས་དུད་ཁྱིམ་ལྔ་བརྩ་ལྟ་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྟོན་ནས་སྟགས་ཁོ་འི་རུ་སྟེར་
གྱུར། སྟགས་ཁོ་འདས་རྗེས། ཁོ་འི་བུ་ཆེ་བ་སྟགས་ཁོས་པ་ཆན་གྱི་དཔོན་ཤུལ་
བཟུང་། སྟགས་ཁོ་འདས་ནས་མག་པ་རྒྱ་དཔལ་ཐར་ཞེས་པས་དཔོན་ས་
བཟུང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཏ་སྟོལ་དང་། ལྷག་ལྷ། དབང་ཕུག་སྟགས་སྟེ་དཔོན་

བྱུག་བྱུང་། དཔོན་པོ་ཐ་མ་དབང་ཕྱུག་གི་སྐབས་སུ་ཁ་ཆེ་ལྷ་ཡུལ་སྤང་གིས་མཆོ་
སྡོན་དབང་བསྐྱུར་བྱེད་པའི་ཆ་སྐབས་ཀྱིས་དཔོན་གནས་རིམ་བརྒྱད་བྱེད་
པའི་ལམ་སྲོལ་ཅ་མེད་དུ་བཏང་།

ཀྱི་རིའི་ཁོངས་སུ་ཀྱི་རི་དགོན་བསམ་གཏན་སྤིང་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་
ལོ་༡༧༥༥ ལོར་གྲ་བ་༤༧ དང་སྐ་མ་གསུམ་ཡོད།

གཉིས། རུ་ངན།

རུ་ངན་ནི་དེང་གི་ཏུའུ་ལན་རྫོང་ཤར་ཏ་ཞང་དང་ཀ་འཇའ་བ་ལོན་
ཞང་གཉིས་ན་གནས་ཤིང་། ཞིང་ཕྱགས་གཉིས་ཀ་གཉིར། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་
དུད་ཁྱིམ་༣༥༠ དང་མི་གངས་༡༠༤༠ ཡོད། འདིའི་ནང་དུ་རུ་ངན་དགོན་
ཡོད། སྐ་མ་ཨ་བཏན་དང་མཁན་པོ་བྱང་དགེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུངས། ཆོ་
བ་འདི་ལོ་ངོ་༡༠༠ ཅམ་གྱི་སྡོན་ལ་མ་རྒྱུའི་ལྷ་རྒྱུད་མང་ར་མགོ་མང་སོགས་ནས་
དུད་ཁྱིམ་ཉི་ཤུ་ལྷག་མ་རྒྱུ་བཀལ་ཏེ་མ་བྱང་རྒྱུད་ལ་འོངས། སོག་སྐད་དུ་ཆ་ལ་
བོ་སེ་བེར་བ་དང་། པཌ་ཆེན་ཞིང་སྡེ་སོགས་བརྒྱད་ནས་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྤེལ་ས་
པའི་སྤྲོང་ལ། མ་རྒྱུའི་ལྷ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོ་སྐོར་དང་དུད་ཁྱིམ་སྐོར་རེ་ལྷག་པ་བཅས་
ཀྱིས་མཆོ་རྒྱུ་བ་ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་བརྒྱ་ཁྱིམ་ཆོ་བ་རུ་ངན་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ལྷུ་ལན་ རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་བོད་སྡེ་ཁག

དང་པོ། སྤྱིར་བཤད་པ།

ལྷུ་ལན་རྫོང་ནི་དེང་གི་མཚོ་ནུབ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་
མངའ་ཁོངས། རིན་ཆེན་གཏེར་ཁའི་མངོན་དུ་གྲགས་པ་ཚལ་འདམ་གཤོང་
སའི་ཤར་བྱང་གི་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཅིང་། ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ཆབ་ཆ་རྫོང་དང་། ལུབ་རྩ་
ཁའི་ཏན་ཀྱིན། ལྷོ་ལྷུ་ལན་རྫོང་། ཤར་བྱང་ཐེམ་ཆེན་རྫོང་སོགས་དང་ས་
འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད། རྫོང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༩༦༠༠ དང་།
མི་འབྲོར་༢༢༩༠༠ ཡོད་པ་ལས་མང་ཤོས་སོག་རིགས་ཡིན། རྫོང་འདིའི་ཁོངས་
སུ་རྒྱུས་གཅིག་དང་། གྲིན་གསུམ། ཞང་ཁག་བརྒྱད་བཅས་ཡོད།

གཉིས་པ། ལྷ་ཁྱུ་ལན་གྱི་དགོན་སྡེ།

གོར་མོ་དགོན།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་སྐོར་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གྱུར་དགོན་བྱས།
སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་གོར་ལུ་མོ་ཐ་ཐ་ཅིང་རྩ་བོ་བྱང་རྩུད་དུ་བྱས་བཏབ། བཟ་
ཤེས་ཆོས་སྤྱིང་ཞེས་བཏགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་མི་རིགས་ཟེང་འབྲུག་གྱི་དབང་
གིས་གོར་ལུ་མོ་ཆོ་ཁག་ཡུལ་གྱུར་དུ་སོང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༦ ལོར་བྱིར་རང་ཡུལ་
དུ་ལོག་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་དགོན་པ་བསྐྱར་བཟོ་མཛད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩
ལོར་རྒྱས་བཅོམ། ད་ལྟ་བར་སྐར་གསེལ་མཛད་ཅེད།

རྟོན་ཐོར་ཐ་ལ་དགོན།

རྟོན་ཐོར་ཐ་ལ་ཆོ་ཁག་གི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བདེ་དང་དར་རྒྱས་དུ། སྤྱི་
འབྲུམ་དགོན་པའི་སྐྱ་མ་གཟེ་གདོ་ཞོར་མིག་ཁྲ་ངག་དབང་རྟོ་རྩེ་རྩེ་ཁྱེད་ཀྱིས་
བཅས་ཀྱིས་བཏབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ ལོ་སྐར་གནས་མི་རིགས་ཀྱིས་ཟེང་འབྲུག་ལོག་
དུ་དགོན་པར་གཏོར་བཅོམ་ཆད་ཅེད་ཐེབ་ཅིང་སེར་རྒྱ་མི་མང་ཡུལ་གྱུ་དུ་
འགོ་དགོས་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ ལོར་བྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ནས་དགོན་པ་
བསྐྱར་གསེལ་མཛད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱས་བཅོམ། རྟོན་ཐོར་ཐ་ལ་དགོན་ལྷན་
དར་རྒྱས་སྤྱིང་ཞེས་བཏགས། ད་ལྟ་དགོན་གྱུ་དུ་རྟོན་ཐོར་ཐ་ལ་ཞང་སྤྱིད་
གཞུང་བཅུགས་ནས་ཡོད།

བསྟན་པ་འཕེལ་ཆུས་སྤྱིང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་གཟི་མདོ་རྒྱ་མཐོང་དྲུག་པ་ཚུལ་གྱི་ཆུ་མཆོས་ཕྱག་
བཏབ། དགོན་མིང་ལ་བསྟན་པ་འཕེལ་ཆུས་སྤྱིང་ཞེས་བཏགས། གྲུ་པེ་རྩེ་བའི་
ཁོན་ཆུས་ལི་ཐོག་ཞེས་བའི་ས་གནས་དེ་རུ་གནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་ས་གནས་
སོག་པོའི་མི་རིགས་དང་ཁ་ས་ཁུ་མི་རིགས་དབར་དུ་འགལ་ཆེ་བྱུང་སྟབས་
དགོན་པར་དབ་གསེག་ཆེན་པོ་ཐེབ་རྒྱུ་དུས་ཡུན་གང་འཆམས་ཤིག་ལ་སྒོ་
བརྒྱབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་སྤྱི་ལོ་གསོ་མཛད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ཆུས་བཅོམ།
སྤྱི་ལོ་༡༩༧༥ ལོར་སྤྱི་ལོ་གསོ་མཛད། ཆོས་རྒྱུད། དགེ་ལུགས་པ།

དུ་ལན་དགོན།

དུ་ལན་དགོན་དགའ་ལྡན་གསང་སྤྲུལ་ཡར་འཕེལ་སྤྱིང་དུ་
འབོད་པ་འདི་ནི། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྒྲུང་དགོན་གྱི་ཨ་བརྟན་སླ་མ་དང་། སླ་
མ་གཞན་ཞིག་མ་འཆམ་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་སླ་མ་ཨ་བརྟན་གནས་འདིར་
ཕེབས་ཏེ་མཆམས་ཁང་བཙུགས་ནས་བཞུགས་པས། མཆམས་ཁང་ངམ་
དགོན་པའི་མིང་གིས་འབོད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་འདུག སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
རྒྱ་གཞུང་གིས་མེད་པ་བཟོས་པ་ནས་སྤྱི་ལོ་གསོ་མཛད་ཏེ་མཆམ་མ་བྱུང་བ་འདྲ།

ཆུ་ཁའི་དགོན་དགའ་ལྡན་དགེ་འཕེལ་སྤྱིང་།

ཆུ་ཁའི་དགོན་འདི་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་རྟོ་ཐོག་ཐུ་བྱམས་པ་བསྟན་
འཛིན་བྱ་བས་བཏབ། དགོན་འདི་ནི་སོག་རྩེའི་ཁྲོད་ཀྱི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་
པ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། དབུས་དགའ་ལྡན་གྱི་དགོན་ལག་དུ་ཕྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་

རྒྱལ་དབང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་སྐབས། འདིར་
 རི་ཁྲོད་པ་ཞིག་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད། སྐུ་འབུམ་དུ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ལ་མཇལ་
 བཅར་གྱིས་གནས་འདིར་སྒྲོམ་ཁང་བཅིག་རྒྱུའི་གསུང་བཟླ་བུས་པ་བཀའ་
 འཁྲུལ་ཐོབ་ལྟོ། དེའི་ཕྱི་ལོ་གནས་འདིར་སྒྲོམ་ཁང་ཞིག་བཅིགས་པ་དེ་ནི་དུ་
 ལན་དགོན་གྱི་ཆང་གཞི་ཡིན། ཕྱིས་དོ་ཐོག་ཐུ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་
 བྱས་ཏེ། གྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དགོན་སྡེ་དངོས་སུ་བཏབ་ཅིང་། ཁོང་གི་སྐུ་ཐེང་
 རིམ་བྱོན་གྱིས་བདག་སྐྱོང་མཛད། གྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོར་དགོན་པ་འདིར་ནམ་
 ཆག་བྱུང་བར་བཤད་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་ཅི་ཡིན་མ་ཤེས། གྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་
 གིས་བཤེགས། གྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་ས་གནས་མང་ཆོགས་ཀྱིས་དངུལ་དངོས་ཐུལ་
 ཏེ་སྤར་གསོ་བྱས་ཡོད་འདུག

ཁོ་ཁོའི་དགོན་དགེ་འདུན་བདེ་སྐྱོད་སྤྱིང་།

ཁོ་ཁོའི་དགོན་དགེ་འདུན་བདེ་སྐྱོད་སྤྱིང་དུ་འབོད་པ་འདི་ནི། རབ་
 བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་གྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཚན་བྱ་བས་བཏབ། གྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་
 པཎ་ཆེན་ཞིང་སྡེར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བྱས་དོན་བཞིན། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་
 ཆེས་བཀའ་འཁྲུལ་ནས་བཏབ་ཅིང་། དགའ་ལྷན་དགེ་འཕེལ་སྤྱིང་ཞེས་པའི་
 དགོན་མིང་བཏགས།

གྱི་ལོ་༡༩༧༧ ལོར་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་ཐེང་གཞིས་པའི་
 རིང་། སྤར་གྱི་འདུ་ཁང་སོགས་ལ་རྟེན་སྐྱོན་ཆེ་བ་དང་། བྱ་བྱངས་མང་དུ་
 འཕར་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས། གྱི་བོའི་འདབས་ཞེས་པའི་སར་དགོན་གནས་

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་གཏོར་བཅོམ་བྱས། སྤྱི་
ལོ་༡༩༥༦ ལོར་ཡུལ་མིས་བསྐྱར་གསོ་ཅམ་བྱས་ཡོད།

བསམ་གཏན་དགོན།

འདི་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ངག་
དབང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། གློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་
མཉམ་འདེབས་བྱས། ཐོག་མར་གྱུར་དགོན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༧༥
ལོར་གསེར་སྒོར་ཞེས་པས་ཁང་དགོན་དུ་བསྐྱར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ནང་བོད་སོག་དང་ཁ་ཆེའི་རིགས་ཅན་དག་མ་འཆམ་
ནས། དགོན་པ་དྲ་སྟག་དུ་གྲགས་པ་སོགས་ཁ་ཆེའི་རིགས་ཀྱིས་གཏོར་བཅོམ་
བྱས། གླབས་དེར་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་བྱ་བས་གཙོ་འགན་ཁུར་ཏེ་སྤྲ་ཞིན་སྤུ་
ཞེས་པའི་སར་དགོན་གནས་སྤོས་ཏེ་འདུ་ཁང་སོགས་བཞེངས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ལྷ་དབང་རིན་ཆེན་བྱ་བས་ཡང་བསྐྱར་དགོན་གནས་སྤོས།
སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠།༩༠ བར་དྲ་སྟག་མི་རིགས་ཀྱིས་དགོན་པ་གཏོར་བཅོམ་བྱས། སྤྱི་
ལོ་༡༩༩༥ ལོར་དམ་ཚེས་སོགས་ཡུལ་མི་དྲག་གསལ་ཁག་གིས་མགོ་དངས་ཏེ།
གསེར་སྒོར་ཞེས་པའི་སར་དགོན་པ་བསྐྱར་འདེབས་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱུང་ཁན་གྱིས་དགོན་པ་ཆང་ནས་བཞིག་ སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོ་ནས་ས་གནས་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདེབས་སྤུལ་ཏེ་བསྐྱར་གསོ་བྱས།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་མཆོ་ འཁོར་ཤོག་བརྒྱད།

འཆད་འགྱུར་གྱི་སྡེ་ཆོ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་གོང་འོག་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྫོང་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་འདྲེ་བ་ཡིན་པས་བསྐྱར་སྒྲིམ་ཏུ་བྱ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྤར་བྱང་པོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཡུལ་འདི་ཁྲུལ་ལ་མཆོ་འཁོར་ཤོག་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ད་ལྟའི་རྒྱ་གཞུང་གིས་དབང་སྐྱུར་ས་ཁྲུལ་བཅད་བཞོས་ཅི་ལྟར་བྱས་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡུལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་དམིགས་བསལ་བ་དག་མདོར་བསྡུས་སུ་འཆད་འདོད་བྱུང་།

མཆོ་སྡོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་ཞེས་པའི་ཆད་ནི། མཆོ་སྡོན་པོ་ཉེ་བར་བྱས་པའི་ས་ཁྲུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཤར་ཉི་ཟླ་ཉག་ག་ཡན་ཆད། ལྷོ་འོད་ལྷ་རི་བོ་དང་རྩ་སྡོན་མན་ཆད། རྒྱབ་ཚུ་འདམ་ས་རྩུན་ཆད། བྱང་ཆེ་ལེན་ནམ་སུ་རུ་གངས་དཀར་དང་སུ་རུའི་མན་ཆད་ཀྱི་འབྲོག་ཐང་ལ་ཟེར་བར་

བཤད།

མདོ་སྨད་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་མཚོ་སྔོན་ཕྱོགས་སུ་སོག་པོ་སླེབས་ནས་
གནས་གནམ་བཟུང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཤེས་རྒྱུ་འདི་མདོ་སྨད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་
སྐབས་ཁ་འབྲལ་མི་རུང་བའི་གནད་འགག་ཅིག་ཡིན་སྟབས། གནའ་དེང་གི་
འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ནམས་བསྟོགས་ཏེ་དབྱད་ན།

དང་མོ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༧ ལོར་ངིང་གིར་འདས་ནས། མི་ཉག་གི་འོག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་
སོག་པོའི་དབྱང་དམག་མདོ་སྨད་ཤིང་ཀྱན་(ལིན་ཐའོ)དང་། ཀ་ཚུ་(དུ་ཤོ་ལུ)།
ཟི་ལིང་སོགས་སུ་སླེབས་ནས་མཚོ་སྔོན་ཤར་རྒྱུད་སོག་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཤོར་
ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༣༤ ལོར་ཨོ་གོ་ཏའི་སྐས་འབྲིང་བ་ཨེ་ཆེན་གོ་ཏན་གྱིས་མདོ་
སྨད་བྱང་རྒྱུད་དུ་གཡུལ་བཤམས་ནས་མི་བསད་ཁྲག་སྦྱོར་དང་། རྒྱ་དངོས་
འཕྲིག་བཅོམ་ཆད་མེད་བྱས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བརྟུག་པར་བཤད་ལ། སྐབས་
དེར་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཉེ་འཁོར་དུ་དམག་དུམ་འགའ་རེ་སླེབས་ཀྱང་ཅད་དེ་ཡུལ་
གྱུ་དེ་བདག་འཛིན་བྱས་པའི་གཏམ་མ་ཐོས། འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མདོ་སྨད་
ལ་སོག་དམག་སླེབས་པ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་ཡིན།

གཉིས་པ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༣༠ ལོར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སོག་པོ་ཡུམ་ཆེ་ཞེས་པས་དཔོན་ཁག་
གཞན་དང་གཡུལ་བཀྲེས་པས་པམ་སྟབས། ཁོས་པམ་དམག་ནམས་ཁྲིད་
ནས་མཚོ་སྔོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་འདིར་སླེབས་ཤིང་། སྤོང་བཅོན་སྐམ་པོའི་
སྐབས་ནས་བརྩིས་ཀྱང་ལོ་ངོ་༡༩༦༠ ལྷག་ལ་གཏན་སྤྱོད་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་མི་

སྡེ་ནམས་ལ་གསོད་གདུབ་བཞོལ་སྦྱོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སྤྱད་སྟབས། དུལ་མི་བོད་
 སྡེ་དག་གིས་ས་མ་ཟིན་པར་མ་ཆུང་ལྟོ་སྦྱོར་རེབ་གོང་དང་སྤྱི་ཀ་སོགས་སུ་སྤོས་
 ཤིང་། སྡེ་ཆོ་སྐོར་རེ་སོག་པོ་ཡུམ་ཆེའི་མི་སེར་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་
 མཆོ་སྡོན་བོད་སྡེའི་ཁྲོད་སོག་པོའི་དཔུང་གྲགས་སྤེབས་ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་
 ཡིན།

གསུམ་པ།

སྤྱི་ལོ་༡༥༥༧ ལོར་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་ལྷན་ཞེས་པས། སོག་ཡུལ་མཁར་
 སྡོན་པོ་ནས་དམག་དཔུང་བྲངས་ཏེ་མཆོ་སྡོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་དུ་སྤེབས་
 ཤིང་། ལོ་ངོ་༤༠ ཅམ་ལ་མཆོ་སྡོན་བཅན་བཟུང་བྱེད་མཁན་ཡུམ་ཆེའི་རུ་སྡེ་
 བཅ་ནས་མཆོ་སྡོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་བདག་བཟུང་བྱས་པ་དེ་སོག་པོའི་
 དཔུང་ཁག་མཆོ་སྡོན་དུ་སྤེབས་ཐེངས་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་སུ་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༠
 ལོར་ཨལ་ཐན་གྱིས་རྒྱ་ནག་མིང་རྒྱལ་རབས་ལ་མགོ་འདྲེགས་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་
 ལོ་༡༥༧༦ ལོར་རྒྱལ་དབང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་མཆོ་སྡོན་དུ་གདན་
 འདེན་ཞུས་ཏེ་མཆོད་ཡོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༧༩ ལོར་ཆབ་ཆེའི་ཡར་
 ལ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེར་ཐོག་མཆོག་ཆོས་འཁོར་སྤྲིང་ཞེས་པའི་དགོན་པ་བཏབ་
 གྱུང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༩༡ ལོར་རྒྱ་ནག་མིང་གིས་དམག་དཔུང་བྲངས་ཏེ་དགོན་པ་
 དེ་མེར་བསྐྱོགས་བཏང་། ང་ཆོས་ཆོད་དཔག་བྱས་ན་ཐོག་མར་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་
 བོས་མིང་ལ་མགོ་བཏགས་བྱས་གྱུང་། ཕྱིས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་མཆོད་
 ཡོན་དུ་གྱུར་པ་ནས་བོད་ཕྱོགས་གཙོ་བོར་བྱས་པས་མིང་གི་འདྲོད་པ་མ་ཁེངས་
 པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ཤིག་རང་བཞིན་གྱིས་མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན། གང་ལྟར་རྒྱལ་
 དབང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོ་ཁར་ལེབས་སྐབས། རྒྱལ་བོས་བཀའ་བཏང་ནས་མི་

ཁྱིམ་རེ་རེ་ལ་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་སྐུ་བརྟན་རེ་དགོས་པ་སོགས་གཏན་
 འཁེབས་བྱས་སྐོར་མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བོར་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ།
 དེ་བས་ཀྱང་ངོ་མཚར་བ་ནི་བོད་སོག་མཚོད་ཡོན་འབྲེལ་བ་བརྟན་གནས་ཡོང་
 ཐབས་སུ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་། ཞལ་ཐན་རྒྱལ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་ཆབ་རེ་
 བསྐོས་པ་སྟེ། སོག་པོའི་ཕྱོགས་ནས་ཁྲོ་ལྡེ་ཆིང་སྤྱུར་བྱ་བ་དང་། བོད་ཕྱོགས་
 ནས་སྟོང་སྐོར་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོ་སྟོན་སོགས་མདོ་སྐད་པལ་
 ཆེར་ལ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་མགོ་ཁྲིད་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན་ལ། མདོ་སྐད་མཚོ་སྟོན་
 གྱི་སོག་པོའི་དཔོན་ཁག་གིས་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་དབང་རྒྱུར་བ་པག་གྱུ་སྲིད་
 གཞུང་ལ་ལོ་རེ་བཞིན་རྟ་ཁྲལ་འཇལ་རྒྱུའི་ཁྲིམས་གཞི་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་
 དེ་སྲིད་དོན་གྱི་དོན་སྟོང་གལ་ཆེན་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན།

བཞི་བ།

དབུས་གཙང་དུ་གཙང་བ་རྒྱལ་བོ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་ལས་དགེ་
 ལུགས་པ་འཛིག་ཉེར་གཏུགས་སྐབས། སོག་པོ་གྱུ་ཕྱི་ཁུན་ལ་མགོ་འདོགས་བྱས་
 པ་དང་བསྐྱུན་ནས། གྱུ་ཕྱི་ཁུང་གིས་དེང་སང་གི་ཞིན་ཅང་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་
 གཏོགས་དབྱི་ལི་ཕྱོགས་སུ་གནས་སྟོན་དོ་ཤོད་ཆོ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཁྲིད་ནས་མཚོ་
 སྟོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་དུ་གནས་སྟོན་བྱས་པ་དེ། སོག་དབུང་མཚོ་སྟོན་དུ་
 སླེབས་ནས་གནས་གཞིས་བརྒྱུད་ཐེངས་བཞི་བ་དེ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་མོས་འབྲས་སྤྱངས་དགོན་པའི་
 མཁན་པོ་དོར་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་མཚོ་སྟོན་དུ་མངགས་ནས།
 ཐའེ་ཅི་སོ་སོའི་ཆོགས་འདུ་བསྐྱུས་ནས་མཚོ་སྟོན་མཐའ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་
 སོག་པོའི་དོ་ཤོད་ཆོ་བ་དེ་གཡས་རུ་དང་གཡོན་རུ་ཞེས་དམག་རུ་གཉིས་སུ་བྱས་

འདུག་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཆོས་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བས་བོད་ལ་
མངའ་དབང་བསྐྱར་སྐྱབས་མདོ་སྐྱོད་མཆོ་སྡོན་གྱི་སོག་པོའི་རུ་སྡེ་ཁག་དབྱེ་
བཤོས་བྱེད་པའི་དབང་ཚད་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ཐོག་ནས་དེང་སང་གི་
རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཁ་གཅིག་གྲག་ལྟ་བུས། མཆོ་སྡོན་གྱི་གཡས་རུ་དང་གཡོན་
རུ་སོགས་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གིས་བཤོས་པར་བཤད་པ་དེར་ཁྲུངས་ལུང་
རྒྱ་མཆན་ཡོད་ཅེད་གསལ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན།

དོ་ཤོད་ཅེས་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨོ་རོད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཏོར་
རིང་གིར་གྱིས་སོག་ཡུལ་གཅིག་གྱུར་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་སྐབས། དེང་སང་གི་ཡུ་
རུ་སུའི་མངའ་ཁོངས་ཡེ་ཤེ་སེ་གཙང་བོའི་བཞུར་རྒྱུད་དུ་གནས་ཤིང་། རྒྱ་ནག་
མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཙམ་ན་ཕ་ཆོའི་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས། རྩར་ཆེད་མན་
རྩའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོད་ཤོད་དང་། ཐུ་མེད། རུན་གར། ཐོར་གོད་
བཞི་ལ་ཨོ་རོད་ཆོའི་བཞི་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་ནོ།

གོང་དུ་བཤད་པའི་སོག་པོ་མཆོ་སྡོན་དུ་སྡོམ་ཐངས་རེ་རེར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་
མི་འབྲོག་སྡེ་དག་མ་ཆུང་ལྟོ་རྒྱུད་དུ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཁོ་ཆོའི་བཙན་བྱོལ་དུ་འགོ་ཡུལ་
གཙོ་བོ་ནི་སྐབས་དེའི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཆོ། འི་ཀ་ཐེན་ཞེས་
པ་དང་། ཡ་རྩེ་དབྱེན་ཞེས་པ་གཉིས་ཡིན་ཅོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་མ་ཡིན་
པའི་ས་ཁུལ་གཞན་དང་། བཙན་བྱོལ་དུ་འགོ་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ནས་སོག་སྡེའི་
ཁོད་དུ་ཐིམ་པའང་མང་ཙམ་ཡོད་ཆོད།

སྐབས་དེའི་འི་ཀ་ཐེན་ཞེས་པའི་རྒྱ་བྱོན་རི་འབྲུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན།
འི་ཀ་དང་། མང་འབལ་བྱ་གསུམ། (གཙན་ཆོའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅེད་
དབྱེད་སྡོམ་མེད་ས་ཆ་གང་འཆམ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་ཏེ། དེང་སང་རྒྱ་ནག་
གིས་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་བཤོ་སྐྱངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཆོའི་འི་ཀ་རྩོད་ཡོངས་

རྫོགས་དང་། ཁྱི་སྟོའམ་གྲོས་ནན་རྫོང་། འབལ་ཐང་གད་པ་སུམ་མདོ་རྫོང་།
ངམ་ཐུན་ཏེ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་ཡིན་ལ། དེང་སང་ཆབ་ཆ་རྫོང་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པའི་བདུད་ཤུལ་ཆང་དང་། བན་ཤུལ་ཆང་། ཐར་ཤུལ་ཆང་སོགས་
ཀྱི་རུ་སྡེ་དེ་དག་ཀྱང་ཡོད་པར་སྤང་།

ཡ་རྫོང་ཕྱིན་ཞེས་པའི་མངའ་ཁོངས་སུ་རེབ་གོང་དང་། རོ་སྤྱིས། བིས་
མདོ། ཀ་རིང་། (ཀ་མདོ་དང་དན་ཏིག་ཚྱོགས་བརྟག)བིས་ཐང་ཆོ་ལྷ་སོགས་
ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་ཡིན་ལ།

འོ་ན་ཁོང་ནམས་མཚོ་སྡོན་ནས་བསྐྱད་ཟིན་པས་ཕྱིར་མཚོ་སྡོན་དུ་
འགོ་འདོད་འགོག་དུ་མེད་པ་དེ་འབྲེལ་ལྟར་བྱང་ངམ་སྟམ་ན། སྐབས་དེར་
ཚུར་གནས་སྟོན་པའི་ཡུལ་ཁམས་འདི་དག་ཀྱང་སོག་པོའི་དབང་འོག་དུ་ཡོད་
པས་གཉའ་གཞོན་ཐུ་མཐུད་སྟེང་དགོས་ཁར། སྡེ་ཆོ་མང་ཞིང་ས་རྒྱ་ཆུང་བ།
མཚོ་སྡོན་པོ་དང་བསྐྱར་ན་རྩ་ཆུ་དེ་ཅམ་མི་འདྲོམས་པ་བཅས་འཚོ་གནས་ཀྱི་
དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས། མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་དང་སོག་པོས་བཀག་
འགོག་བྲག་གཞོན་བྱེད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་པ་སར་ལོག་ཐབས་བྱས་
པར་སྤང་།

དེར་བརྟེན་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མཚོ་སྡོན་སློབ་ཐབས་བསྐྱར་འདོན་གྱིས་
སྡེ་ཁྲིད་པའི་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་མྱོལ་བྱས་པ་ལ། རྒྱ་དམག་འབོར་ཆེན་
བྲངས་ནས་མདོ་སྐད་བྱང་རྒྱ་ཀྱི་བོད་སོག་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་སོག་པོ་སློ་
བཟང་བསྐྱར་འདོན་གྱིས་མངའ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཡུལ་ཁམས་ལ་ཉམས་ཉེས་
ཆེན་པོ་བྱུང་བས། སྐབས་དེའི་སོག་པོ་གནས་ཡུལ་མང་འབལ་བྱ་གསུམ་གྱི་
ཡུལ་འདི་ས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མི་འབོར་ཉུང་བས། སའི་རྒྱ་སྟོན་ལ་དཔགས་པའི་དཔུ་
ཁལ་སྐྱབ་འངལ་བྱེད་མ་ཐུབ་སྟབས་རུ་སྡེ་མཚོ་སྡོན་བྱང་རྒྱ་དུ་སློབ་ཞིན་པ་

དང་བསྐྱུན་ནས། སྤར་མཆོ་སྡེན་ནས་མ་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་བཅན་བྱལ་ལ་འབྱོར་
བའི་སྡེ་ཆོ་ནམས་ཀྱིས་མ་རྩུ་བཅད་དེ་མང་འབལ་བྱ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྡོས་སོག
ལཱ་མོ་ཞབས་བྱང་དཀར་བོའི་རུ་སྡེ་ནམས་ཀྱང་ཁྲི་ཀའི་རྩལ་རྩུད་གྱི་འབྲེག་ཐང་
ལ་སྡོས་པ་ཡིན་ནོ།

སྤྱི་ལོ་༡༨༩༤ ནས་ལོ་ངོ་༡༩༠ ལྷག་གི་རིང་ལ་མ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྡོས་
པ་དེས་དང་སང་གི་མཆོ་སྡེན་བོད་འབྲེག་གི་སྡེ་ཆོ་དེ་དག་སྤར་ཡང་ཆགས་
མགོ་བཅམས་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དག་དུ་གནས་སྡོ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཁོངས་སུ་
བོད་སྣུག་དང་། ཀླང་ཆའི་དོག་གཡུང་རེས། ཡོག་གུར། ཨ་ཆོགས། གཡེར་
སྦྱོང་སོགས་སྡེ་ཆོ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་ཁར། སྡེ་ཁོངས་ཆེན་པོ་མེད་པའི་རུ་སྡེ་
ཐོར་བྱ་བའང་གང་འཆམ་མཉམ་སྡོ་བྱས་ཡོད་པར་སྟེ།

མ་སྟོའི་རྩུད་གྱི་བོད་འབྲེག་སྡེ་ཆོ་དེ་དག་སྤར་ཡང་བྱང་དུ་སྡོས་པ་ལ་
མན་རྩའི་སྤྱི་དགའ་འདོད་མོས་མ་བྱང་ནས་བཀག་འགོག་བྱས་ཀྱང་རྩལ་པ་
ཆེན་པོ་མ་སོན་སྟབས། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་ཐུན་ཀན་རྩུང་དུ་ཁྱུང་ལིན་ཞེས་
པས་བྲག་དམག་༡༠༠༠ ལྷག་བོད་སྡེ་མ་སྟོ་ནས་བྱང་རྩུད་དུ་གནས་སྡོ་བྱེད་
པ་ལ་བྲག་གཞོན་གྱིས། ཀླང་ཆའི་དཔོན་པོ་ཡི་དམ་གཙོས་པའི་བོད་མི་༡༠༠
ལྷག་དམར་གསོད་དང་། སྐལ་ཁོ་སོགས་མི་གངས་༡༤ ཅམ་འཛིན་བཟུང་
བྱས་ཁར། མ་བྱང་དུ་སྡོ་བཞིན་པའི་རུ་སྡེ་མང་བོ་བྱིར་མ་སྟོའི་ཕྱོགས་སུ་བཅན་
འདེད་བྱས་ཤིང་། གནས་རྩལ་དེར་ཁ་གཡར་ནས་བོད་སྡེའི་ཐོག་ལྷག་ཉེས་
ཁྲི་ལྷག་༡༠༠༠༠ འབྲེག་བཅོམ་བྱས། ད་དུང་མུ་མཐུད་ལོ་དེའི་ཟླ་༩ བར་
མཆོ་སྡེན་རི་བོ་ཉི་ཟླའི་ཉི་འདབས་བུམ་པ་ཐོག་ཁ་ཁྲད་ཅེས་པའི་ས་ཆར་མན་
རྩའི་དམག་གིས། ཀླང་ཆའི་མཁན་པོ་མཁར་བྱམས་སོགས་བོད་མི་༡༠༠ ལྷག་
དམར་གསོད་བྱང་བ་སོགས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོ་བཅོས་མཐར། ཀླང་ཆའི་དང་

རུ་ངན་ཞོལ་མ། བདུད་ཤུལ། བན་ཤུལ། ཐར་ཤུལ་སོགས་ཟི་ལིང་གི་ཐད་
ཀའི་སྤངས་འཛིན་འོག་བརྒྱུག་པ་དང་། རྩེ་ཚོ་གཞན་པ་ནམས་དུམ་བུ་ལྟར་
བགོས་ཏེ་སྤངས་འཛིན་བྱས།

ཡིན་ནའང་མ་ལྟོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤེལ་ནམས་ཚུ་སའི་དཀའ་ངལ་ལུ་མཐུད་
ནས་འཕྲད་སྟབས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སྤང་ར་སྤོང་དཔོན་གྱི་མངའ་ཁོངས་
གྱི་གོ་ན་དང་། ཀལུང་རེས་སོགས་སྤེལ་ཚེ་པོ་བརྒྱད་མ་བྱང་དུ་བགོད་ཅིས་
བྱས་པ་མ་ལྟོར་བཅན་འདེད་བྱས་པས། དེ་ཁྲུལ་བོད་སྤེལ་ནམས་མཉམ་འཛུམས་
གྲོས་མོལ་བྱས་མཐར། ས་མཚམས་གྱི་མན་རྩའི་དམག་ལ་ངོ་ཚོལ་བྱས་ཏེ་མ་
བྱང་དུ་སྤོང་ཅིས་བྱས་ཀྱང་། མན་རྩའི་སྤྱི་དགུང་གིས་ཡ་རྩེ་ཁྲུལ་གྱི་མ་ཡོལ་ལོང་
ཟེར་བ་སོགས་ཟུང་ལར་ཁ་ཆའི་རིགས་ལ་ངན་བསྐྱལ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཏོར་གྱི་དམག་
གཙང་ས་༩༠༠ སྤོང་དུ་ཁ་ཆའི་རྒྱང་དམག་༡༠༠༠༠ ལྷག་བཏང་ནས་ཡུལ་དེ་
དག་གི་བོད་སྤེལ་ནམས་ལ་ངག་གཞོན་བྱས་ཤིང་། བོད་མི་༩༠ དམར་གསོད་
དང་། དབང་ལྷ་དཔོན་པོ་དཀོན་མཆོག་ལ་གཞོན་ཤུགས་སྤྲད་དེ་མགོ་བྱེད་
དཔའ་བོ་༩༠ ལྷག་རྒྱལ་གྱི་སྤྲོད།

ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་རྒྱུན་འདི་དག་ལ་ཁ་གཡར་ནས། མན་རྩའི་སྤྱི་དགུང་
གི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཀན་སུའུ་ཐི་ཏུ་འཁྱུང་ཡོད་པ་དང་། ཟི་ལིང་དམག་
སྤྱི་ཁྲུས་དུ་ཆེན་སོགས་གྱིས་མ་ཆེན་གངས་རིའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་ཁམས་ལ་
དམག་དཔུང་ངངས་ཏེ་དཔོན་པོ་འཆི་མེད་པ་བུ་གཉིས་གྱིས་གཙོས་པའི་བོད་
མི་༡༠༠༠ ལྷག་དམར་གསོད་དང་། རྩོག་ལྷག་ཁྲི་ཕྱག་དུ་མ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས།
དེའི་ཞོར་དུ་མ་བྱང་དུ་གནས་པའི་བོད་རིགས་འབྲེག་སྤེལ་ནམས་ལའང་འཕྲོག་
བཅོམ་དམར་གསོད་ཆད་མེད་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཐུན་ཀན་ཚུང་ཏུ་འཁྱུང་ཡོད་པའི་ཟི་ལིང་

ཨམ་གླན་སྤྱི་ཅི་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་མང་བོར་དམག་དྲངས་ཏེ་
ཡུལ་ལྟ་དང་། གཡུང་དྲུང་ཟེར་བ་སོགས་བོད་མི་མང་བོ་དམར་གསོད་བྱས་
ཏེ། བོད་སོག་གི་ས་མཆམས་བསྐྱར་བཞོས་བྱས། མཆོ་སྡོན་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆ་སོགས་
སྡེ་ཆོ་རྣམས་ལ་སྡེ་ཁྲོད་ཀྱི་མགོ་བ་སྟོང་དཔོན་དང་བརྒྱ་དཔོན་གྱི་ལམ་ལུགས་
བཅུགས།

སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ ལོར་མཆོ་སྡོན་པའི་བོང་སྟག་དང་། གཡུང་རེས་སོགས་
སྡེ་ཆོ་༡༩ མ་བྱང་དུ་སྦྲས་ཏེ་གནས་གཞིས་བབྱང་ཞིང་།

ཡང་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༤ ལོར་དང་རེ་གཞུང་དུ་གནས་སྡོད་བྱེད་མཁན་བོང་
སྟག་སྡེ་ཆོ་དུམ་བུ་ཞིག་ཀྱང་མཆོ་སྡོན་དུ་གནས་སྡོད་བྱས་པ་སྟེ་མདོར་ན། མི་
ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་མ་ཟིན་གྱི་རིང་ལ་སྤར་མཆོ་སྡོན་ནས་མ་གློའི་ཕྱོགས་སུ་
བཅན་བྱོལ་ལ་འགོ་མཁན་བོད་རིགས་སྡེ་ཆོ་རྣམས་མ་བྱང་མཆོ་སྡོན་དུ་གནས་
སྡོད་བྱས་པ་སྟེ། མན་མན་རྒྱུ་མེད་གཞུང་ལ་ཆོ་སྟག་དང་རྒྱ་དངོས་ཀྱི་འགོ་གོན་
དཔག་མེད་བཏང་ནས་བྱ་ཐབས་ཟད་མཐར། སྡེ་ཆོ་དེ་དག་མཆོ་སྡོན་དུ་
གནས་སྡོད་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་སྤྲད་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་འདུག་པ་ཙམ་
ལས། དོན་གྱིས་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་དཔལ་ངར་ཞུམ་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་
སྟོབས་ལ་ངོ་ཡ་མ་འདང་ནས་ཆོག་མཆན་མི་སྟོད་མཐུ་མེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་
ཡིན། དེ་ལྟར་མ་གློ་ནས་མ་བྱང་མཆོ་སྡོན་དུ་གནས་སྡོད་བྱས་པའི་རུ་སྡེ་ཆོ་
གས་ཁག་ནི།

༡། བོང་སྟག་ཆོ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་།

༢། རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོ་བ་བཅུ།

༣། འབྲམས་རུ་ཆོ་བ་བཅུ།

༤། བདུད་བྱུལ་ཆོ་བ་བཅུ་གཉིས།

- ༥། བན་ཤུལ།
 ༦། རྩ་ཆལ་གཡུང་རྩུང་།
 ༧། གོང་བ་ཐར་སྒྲ།
 ༨། རུང་ན། བཅས་ཚོ་འཁོར་སྒྲེ་བརྒྱད་དམ། མཚོ་སྒྲོན་པོའི་མཐའ་
 འཁོར་གྱི་བོད་སྒྲེ་ཚོ་བརྒྱད་འདི་དག་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ།
 གཞན་ཡང་མཚོ་འཁོར་སྒྲེ་བརྒྱད་དུ་མ་འདུས་པའི་སྒྲེ་ཚོ་མང་བོ་ཡང་
 གནས་སྒྲིས་བྱས་པ་ཁག་ནི།
 ༡། རིག་སྒྲོན།
 ༢། དཀར་ལ།
 ༣། བྲག་དཀར་ཐེམ་ཆེན།
 ༤། བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་གནས།
 ༥། མཚོ་བདུན།
 ༦། གངས་དཀར་རྩྱགས་ལས།
 ༧། དྲུང་སོ་དཀར་མོ།
 ༨། ཞེ་ཤིང་བ་ཤིང་།
 ༩། ཡོག་རེས།
 ༡༠། ཐུ་ཐུར།
 ༡༡། དབོ་ཡུལ།
 ༡༢། ཆ་འདམ་སོགས་སུ་གཞིས་ཆགས་པའི་སྒྲེ་ཚོ་མང་བོ་ཡོད་པ་
 ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ང་ཚོ་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་པ་ནི། རང་གི་
 ཡུལ་ལུང་ལ་བཅོན་འདྲེ་ལ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ནམ་ཡང་ཁས་ལེན་
 བྱེད་མི་རུང་ཞིང་། རང་གི་པ་ཡུལ་ལ་བཅངས་པའི་དྲུངས་སྣང་ནམ་ཡང་ཡལ་

504 བདེ་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྤེཾ་ཆོེཾ་སྒོར་སྒྲེགས་བཅ་གསུམ་པ།

མི་ཉན་པར། སྒྲིང་སྒྲོབས་དང་གསོན་ཤུགས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ན། རྒྱལ་ཁའི་
བསུ་མས་ནམ་ཡང་ལག་གཡུག་བྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཆས་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ།

མདོ་སྨད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྟོང་སྐྱོར་ རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་བོད་སྡེ།

དང་པོ། སྤྱིའི་གནས་བབ།

སྟོང་སྐྱོར་འདི་ལ་དེང་དུས་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་ཤོང་ཡོན་དུ་འབོད་ཅིང་།
མདོ་སྨད་ཆོས་འབྲུང་དུ་སྟོང་སྐྱོར་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྟོང་སྐྱོར་དགོན་གྱི་མཆོད་
གཞིས་མི་སྤེའི་གནས་སྟངས་བཤད་སྐབས་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཁྲོན་གསལ་བ་ནི། མཆོད་
གཞིས་སྤར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོ་ལ། གུ་མི་དཀ་གྱིས་མདོ་མཁར། རྡོ་ཁ་ཅོ། ལུ་
ལུ་ལུ་ལུ། རྡོ་སྟག་གཡག ཤ་ར་ལུ་ལུ། རྡོ་ཉི་ཟླ། ཐར་ཕོན་ལུ་ལུ། ལས་
ར་ག་ཅི་ཡན་གྱི་དབང་རིས་ལུལ་ནས་ཡུལ་འདིའི་སྤྱོད་པོན་དུ་གྱུར་པར་བཤད་

གཙོ་གྲས་དང་། ཉོར་གོ་ཏན་གྱིས་བོད་ཡུལ་དུ་དམག་དཔུང་བྱེད་སྒྲུབ་ནས་མི་
བསད་འབྲོག་བཙོན་ཆེན་པོ་ཕོག་ཁར། སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩ ལོར་ཤར་ཁུལ་གྱི་སོག་
པོ་ཡུམ་ཆེ་ཞེས་པས་དམག་དཔུང་ཉེ་མཆོ་སྡོན་པོའི་ཡུལ་འཁོར་བཙོན་ནས་
དེ་ཁུལ་གྱི་བོད་འབྲོག་གི་སྡེ་ཆོ་དག་ཆ་ལྟོ་ཕྱགས་སུ་བསྐྱད་ཅིང་། སྒྲོང་སྒྲོར་
གྱི་ས་ཁུལ་འདི་ཡང་གཅིག་མཚུངས་དཀའ་ངལ་ཕྱོད་མཁན་གྱི་གྲས་སུ་
གཏོགས་པ་ཡིན།

ཆུའི་དེང་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
སྐབས་ཙམ་ལ་སྒྲོང་སྒྲོར་གྱི་བོད་རིགས་འབྲོག་ལས་གཞེར་མཁན་ལ་ཞི་སྒྲན་
ཟེར་ཞིང་། རིམ་གྱིས་ས་ཆོད་བསྐྱོགས་ནས་ཞིང་ས་བཅོས་ཉེ་ཞིང་ལས་སུ་སྐྱུར།
མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཐུག་ཙམ་ནས་ཡུལ་འདིར་ཆོང་བ་མང་བོ་འདུས་ཉེ་ཆོང་
འབྲེལ་བྱེད་སར་སྐྱུར་པའི་དབང་གིས་བོད་རིགས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་
སུ་ཡུལ་དེར་གནས་སྡོད་བྱས། རིམ་བཞིན་བོད་རིགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་
གོང་འཕེལ་དུ་སོང་ནས་ཤིང་གིས་སྡོད་ཁང་བཅོས་ཉེ་གོང་སྡེ་ཆགས་ཚུལ་
སོགས་བྲིས་འདུག་པ་འབྲོག་ལས་ཞིང་ལས་སུ་སྐྱུར་པའི་འཕེལ་རིམ་སྡོན་བྱེད་
ཙམ་ལ་མི་རུང་བ་མེད།

ཡུལ་འདི་ལ་སྒྲོང་སྒྲོར་ཐོགས་དོན་ནི་གང་ཟག་གི་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་
པ་སྟེ། སྒྲོང་སྒྲོར་སྐྱེ་ཤིང་དང་བོ་ཁམས་སྒྲོང་སྒྲོར་དུ་འཁྱུངས་ཤིང་། སྐྱེ་ཤིང་
ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ནས་སྒྲོང་སྒྲོར་གྱི་སྐྱ་དཔོན་དུ་སྐྱུར་པས་ས་མིང་ལ་སྒྲོང་སྒྲོར་ཐོགས།
མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྐབས་རེར་སྐྱེ་འབྱུང་སྒྲོང་སྒྲོར་དང་། སྐབས་རེར་
ཟེ་ཡིང་སྒྲོང་སྒྲོར་ཞེས་བྲིས་འདུག་ཅིང་། སྤར་སྐྱེ་འབྱུང་ཆོ་དུག་དར་རྒྱས་ཆེ་
སྐབས་དེའི་མངའ་ཁོངས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།

ཡང་མཚམས་རེར་སྒྲོང་སྒྲོར་མཁར་དུ་འང་འབོད་ཅིང་། སྤར་ཡུལ་

གྱི་ཉེ་བ་འདིར་མཁར་རྫོང་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། དེ་ཉིད་བཅིག་མཁན་སུ་
ཡིན་སོགས་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཆ་མ་དེས། སྤྱང་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ལ་
སྤྱང་སྐོར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་སྟབས། སྤྱང་སྐོར་སྐུ་ཕྱེང་སྔ་
ཕྱིའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེས་བསྟུས་པ་རེ་འགོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན།

གཉིས་པ། སྤྱང་སྐོར་སྐུ་ཕྱེང་རིམ་བྱོན།

སྤྱང་སྐོར་སྐུ་ཕྱེང་དང་པོ་རྒྱ་བ་རྒྱལ་མཆན་ནི།

སྤྱི་ལོ་༡༤༥༡ ལོར་ཁམས་སྤྱང་འཁོར་ཙན་ངོས་ཞེས་པར་འབྱུངས་ཤིང་།
དབུས་སུ་མེར་མེར་སྤྲད་རོང་བོ་ཁམས་ཆན་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་ནས་མཁས་
པར་གྱུར། རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་བོན་པོའི་དགོན་པ་ཞིག་བསྐྱངས་ནས་
སྤྱང་འཁོར་དགོན་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་སྤྱིང་ཞེས་པ་བཏབ། ཉོར་དམག་གིས་
དགོན་པ་གཏོར་བཙོམ་ལ་ཉེ་སྐབས་ཆོས་སྤྱང་ཐད་དེ་དམག་བསྐྱོག་བྱས་པ་
སོགས་མཐུ་ནས་ལ་དབང་འབྱོར་བར་གྲགས། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༦ ལོར་དགོངས་
པ་རྫོགས།

སྤྱང་སྐོར་སྐུ་ཕྱེང་གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོན་ནི།

སྤྱི་ལོ་༡༥༥༧ ལོར་ཁམས་སྤྱང་སྐོར་ཞེས་པའི་སར་འབྱུངས། དཔུ་དགེ་
དང་བྱང་རྒྱ་དགོན་སོགས་མདོ་སྨད་སྤྱང་སྐུ་དེ་གོན་སྡེ་ཁག་དུ་ཕེབས་ཤིང་།

སྐབས་དེའི་སྒྲིབ་དག་མཁན་གྲགས་ཆེན་ར་རྩོད་དཔོན་སྒྲིབ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་
མཚོ་སྐུ་མར་བསྐྱེན་ནས་མདོ་སྒྲགས་ལ་སྦྱངས། ཅི་ནི་ཡོངས་འདྲའི་རྒྱལ་ཁབ་
སོགས་ཡུལ་གྱུ་མང་བོར་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་༡༩ ཐོག་མཚོ་སྒྲིབ་ཆབ་ཆར་རྒྱལ་
དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་མཇུག། སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་བོའི་མཚོད་
གནས་སུ་ལོ་ཤས་བཞུགས། སོག་པོ་ཆ་དར་དུ་ཕེབས་ནས་མཚུན་ལྷ་མཚོད་
པའི་སྒོལ་བཀག་རྒྱ་ནག་ཐན་ལི་རྒྱལ་བོས་གཟེངས་བསྟོད་ཞུས། དབུས་སུ་
ཕེབས་ནས་མེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ་མང་འགྱུར་དང་། སྤེ་བ་ཆོས་རྩིས་སོགས་
ལ་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་གནང་ཞིང་མེ་རའི་མཁན་ཁྲིར་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་
༡༥༤༧ ལོར་ཁམས་ཁུལ་དུ་འདས།

སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྐུ་ཕྱིར་གསུམ་པ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ།

འདི་ལ་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་བྱུང་བ་ལས་དལ་དུ་མཉུན་ཕྱི་དང་། ལྷུ་ར་དུ་སུ་
མཉུན་ཕྱི་གཉིས་སོག་ཡུལ་དུ་འབྱུངས་ཤིང་། འདི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་ཁམས་
སྐྱག་བཟང་དུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་སྤེང་མཚོ་སྒྲིབ་དུ་སོག་པོ་ཁོ་
ལོ་ཆེའི་སྤེ་ཐོག་དུ་ཕེབས། ཨལ་ཐན་རྒྱུད་པས་བསྐྱེན་བཀྱར་ཞུས། དབལ་ཤུལ་
དང་མགོ་ལོག་ ཀུན་དང་དེ་ཆང་སོགས་མདོ་སྒྲིབ་ལྷོ་བྱང་ལ་ཕེབས་བཞུད་
གནང་མཐར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་མཇུག།
ཕྱིར་མདོ་སྒྲིབ་དཔལ་རིས་དང་། ལང་གྲུ་སྤེ་བཞི། སོག་པོ་ཨོ་རྩོད་སོགས་སུ་
ཕེབས། དགྲུང་གངས་དགཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༧ ལོར་འདས།

སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྐུ་ཕྱིར་བཞི་བ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།

འདི་བ་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་

མཚན་ལ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་བཏགས་སྟབས། རྟོང་སྐོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ཡང་
 ཟེར། རྒྱ་ཡུག་ལོ་༡༩ ཅན་གྱི་ཕུང་བོར་གྲོང་འཇུག་གནང་བར་གྲགས་ཤིང་།
 རྒྱལ་དབང་ལྡ་བས། རྟོང་འཁོར་སྤྱལ་སྐྱེ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་མངལ་དུ་སྲིད་པ་
 འཛིན་མ་དགོས་པར་རྒྱ་ཡུག་ལོ་ནི་ཤུ་ཙམ་འགོ་བཞུག་གི་ཕུང་བོར་དུར་ཁྲོད་
 དུ་བསྐྱལ་བར་བྱ་འཕུར་བ་བཞིན་སྐད་ཅིག་ལ་འཕོས་ནས་ང་རྟོང་འཁོར་བ་
 ཡིན་ཞེས་ངོས་བཟུང་བར་བཞེན་རྟོང་འཁོར་འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་པར་གྲགས་
 པ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ། ... འབྲོག་མིའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་
 ཆེན་པོ་རྣམས་སྐར་རང་གི་ཕུང་བོ་ལ་ནི་འཇུག་ལ་བཤད་ཀྱང་གྲོང་འཇུག་རྒྱུད་
 ནས་འདི་འབྲའི་ལས་སྐྱ་བ་མ་བསྟན་པས་གང་ཡིན་ཆ་མ་ཐིངས། ཞེས་དེ་ནི་ད་
 འཐད་ལྟར་དུ་མི་བཞེད་ཀྱང་། ཤར་སྐལ་ལྟན་རྒྱ་མཚོས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གྲོང་
 འཇུག་འདི་འབྲའི་ཞེས་འཐད་ལྟར་དུ་བཞེད་པར་བཤད་དོ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་སློབ་ཐབས་ཆོས་རྒྱལ་
 ལས་བསྟན་ཇོགས་བསྐྱབས་ཏེ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་མཚན་གསལ་
 གནང་། འབྲས་སྤངས་སུ་རྒྱལ་དབང་ལྡ་བ་དང་མངལ་ཞིང་། སྡེ་སྲིད་བསོད་
 རྣམས་ཆོས་འཕེལ་དང་གྲུ་ཕྱི་ཁྲན་གཉིས་ཀྱིས་བཀྱར་བཅོས་ཆད་མེད་བྱས།
 གྲུ་ཕྱི་ལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་མདོ་མཁར་ཞེས་པའི་ས་ཆར་དགོན་པ་འདེབས་པའི་རེ་
 འདུན་བྱས་པ་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་སྟེ། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་མདོ་
 མཁར་དགའ་ལྟན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་བཏབ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྡ་བ་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་སྐབས་དཀར་
 ཐང་མར་ཁུའི་མཆོ་མོ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མངལ། སྤྱི་
 ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་ཏེ་མན་རྩའི་གོང་མ་བདེ་རྒྱུད་རྒྱལ་བོས་ཆན་
 ཞེ་མཉུ་ཕྱིའི་ལུང་ལས་སུལ། སྐར་མཚོ་སྟོན་བརྒྱུད་ཁམས་རྟོང་སྐོར་དུ་ཕེབས་

དེ་སྒྲིང་ཐང་ཞེས་པའི་ས་ཆར། བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤྱིང་དགོན་པ་བཏབ། དུ་
 དགེ་དང་མཆོ་སྡོན་པོ། དཔལ་རིས། རྩེ་པོ་རེབ་གོང་། གཞུང་གོང་བྲག་
 དཀར་སོགས་མདོ་སྤྱད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་དང་གནས་ཁང་མང་པོར་ཐེབས་ཤིང་།
 དཔལ་རིས་སུ་སྡོན་ཚུ་དང་བདེ་མཆོག་གི་སྤྱོད་མཆོ་རྩིས་འཛིན་མཛད། དུ་
 དགེ་དགོན་དུ་བྱམས་ཁང་དང་གཟིམ་ཁང་སོགས་བཞེངས་སྤྱོད་དང་། བཀའ་
 བསྟན་གདན་ཞུས་མཛད་བཞིན་དགྲུང་གུངས་ཞེ་ལྷ་བ་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༩ ལོར་
 འདས།

སྒྲིང་སྒྲིང་སྤྱིང་ལྷ་བ་བསྟན་ནམས་རྒྱ་མཆོ་ནི།

སྤྱི་ལོ་༡༤༡༤ ལོར་གཅན་ཆ་སྤང་རའི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས། ཀུན་
 མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྤྱིང་གཞིས་པ་འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་
 སྤྱོད་མཆོད་ཆེ་ཤོས་ཡིན། ལཱ་མོ་ཞབས་དུང་སྤྱོད་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
 ལས་རབ་དུ་བྱུང་ནས་དུ་ལའི་དུ་ཐོག་ཐུབ་ཤད་སྤྱོད་རྒྱལ་མཆོ་སོགས་གསར་རྟེང་
 གི་མཁས་པ་མང་པོ་བསྟན་དེ་མདོ་སྤྱད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱུངས་པས་བྱུབ་
 མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པར་གྱུར། ཁམས་སྒྲིང་སྒྲིང་དང་། ཅོ་ཞེ་ཡོངས་
 འདྲའི་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་སུ་ཐེབས་བཞུད་གནང་།

སྤྱི་ལོ་༡༥༡༩ ལོའི་མཆོ་སྡོན་དུས་འབྱུག་ཆེན་མོའི་སྐབས་གཡེར་གཤོང་
 དུ་བཞུགས། ཁོང་གི་སྤྱིང་ཐོང་མས་བཏབ་པའི་མདོ་མཁར་དགོན་མན་རྩའི་
 དམག་གིས་གཏོར་བཞིག་བཏང་སྟབས། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༤ ལོར་སྒྲིང་སྒྲིང་དགོན་
 ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྤྱོད་སྤྱིང་གསར་འདེབས་མཛད། ཁོང་གི་སྤྱོད་མཆོད་ཀུན་
 མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་སྤྱོད་འབྱུངས་མ་ཐག་ནས་སྤྱིང་བྱིན་མཛད་དེ་
 གཅེས་སྒྲིང་གནང་བར་མ་ཟད། བཀའ་ཆོས་དང་། གདན་སར་འགོད་རྒྱ་

སོགས་ལ་ཐུགས་ཁུར་སྒྲ་མེད་མཛད། ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལུ་
ནས་ཕྱིར་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་དུ་འདས།

སྐུ་ཕྱིར་དུག་པ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ནི།

ཟ࿃་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཤིང་ལེ་ཁ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་འབྱུངས། ལྷ་བྱང་བཀ་
ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཛིན་མེད་དབང་བོ་བསྟན་
ཏེ་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས། ཟ࿃་ལོ་༡༧༧༥ ལོར་མན་རྩའི་གོང་མ་ཆན་ལུང་ལ་
འཆམས་ཞུར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས།

དབུས་སུ་ཕེབས་ཁར་ཀུན་མཁྱེན་འཛིན་མེད་དབང་བོས་གསོལ་
སྟོན་བཤམས་ཏེ། དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་དུར་ཐག་བྱ་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
དང་། དེའུ་སྤང་སུམ་བརྒྱས་ཕེབས་རྫོང་གནང་།

སེར་སྐྱད་དུ་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་
མཁས་པའི་གྲགས་པ་རྒྱས། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྟན་རྫོགས་
བཞེས་ཤིང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་སྤྱོད་རྩལ་སྒྲ་མ་སོགས་
ལས་ཆོས་བཀའ་མང་བོ་གསན། ཟ࿃་ལོ་༡༧༩༧ ལོའི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོས་༡༩ ཉིན་
ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དམ་བཅའ་ཅེ་སྤུལ་བྱུང་བས། རྒྱབས་དེའི་སྲིད་
སྤྱོད་ཆ་རྩིས་རིན་པོ་ཆེས་འཕུལ་དུ་སེར་སྐྱད་མཁན་ཁྱིམ་བསྐྱོས། འགྲིག་ལམ་
དང་འཆད་ཉན་དམར་བ་བྱུང་བས་ཕྱིས་རིམ་བཞིན་ལྷགས་པོ་རི་དང་།
གཙང་ཞུ་ལུ་དགོན་གྱི་མཁན་པོར་བསྐྱོས། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོའི་ཡང་འགྲེལ་
སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་བོ་མཛད་པར་མ་ཟད། འབྲུལ་མཁན་ཆེན་དང་། དེ་
མོ་ཡོངས་འཛིན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། དུང་དཀར་རྒྱལ་སྐུ་སོགས་མདོ་དབུས་
གྱི་མཁས་དབང་མང་བོ་སློབ་མར་འདུས།

གྱི་ལོ་ ༡༧༩༩ ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཐེགས། དགྲུང་གུང་ས་ཞེ་ལྷ་བ་གྱི་ལོ་
 ༡༧༩༩ ལོར་འདས།

སྐྱུ་སྤྱེད་བདུན་པ་སྐལ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ནི།

རྒྱུ་ལོ་ ༡༨༧༧ ལོར་མདོ་མཐུན་ཨ་རིག་དཔོན་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་འབྱུངས། ཤིང་
 བཟའ་དཔོན་སློབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགྲུང་གུངས་ ༡༡ པ་རྒྱུ་ལོ་ ༡༨༡༡ ལོར་
 དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོ་དང་མཇལ་ཞིང་། སེར་
 མཐུན་གྲ་ཚང་ཏུ་ཆོས་ལུགས་བྱས་ཀྱང་ལོ་དེའི་ལྷ་ ༡༡ པར་སྐྱུ་གཤེགས།

སྐྱ་མེད་བརྒྱད་པ་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་སྐལ་བཟང་།

ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༣ ལོར་འབྲུངས་ཀྱང་དགྲང་གངས་བདུན་པ་ལ་འདས།

སྐྱེ་མེད་དགུ་བ་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

འདི་བ་སྒྱུ་ལོ་ ༡༥༣༠ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། སྒྱུ་ལོ་ ༡༥༤༣ ལོར་འདས།

ལྷ་མེད་བཅུ་བ་ལྔ་བཟང་བསྟན་པའི་ནི་མ།

འདི་བ་སྒྱུ་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། སྒྱུ་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་འདས།

བརྩ་གཅིག་པ་སྟོ་བཟང་འདིགས་མེད་ཚུལ་གྱི་མས་རྒྱ་མཆོ།

འདི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་འདས།

བརྒྱ་གཞི་ས་པ་མེ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོག་ས་བཤད་ཐུབ་ཆུ་མཆོ།

འདི་བ་སྐྱེ་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། སྐྱེ་ལོ་༡༩༣༠ ལོར་འདས།

སྐུ་ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་སློ་བཟང་བྱང་རྒྱལ་བལྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

འདི་བ་སྐྱེ་ལོ་༡༩༣༡ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། སྐྱེ་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་སྐུ་འབུམ་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་དུ་བཞུགས། སྐྱེ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་བོད་ཡོངས་ཀྱི་སླ་དཔོན་ཆོ་དང་འབྲུ་བར་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དང་། བོད་སྐད་ཁྲུལ་དུ་གཟིགས་སྐོར་ལ་ཕེབས། སྐྱེ་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་གནས་མཇུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་བོད་རྒྱ་ཡིག་དུ་འཆོར་བཞིན་པ་རྟོགས་ནས་བཀའ་སློན་སྐྱེ་བུ་བཞུགས་ནས། སྐྱེ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་འདས།

སྐུ་ཕྱིང་བཅུ་བཞི་པ་འཇམ་དབྱངས་ཐབས་མཁས།

འདི་བ་སྐྱེ་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་རྒྱ་གར་བོད་མིའི་སྐྱེ་ཆོགས་སུ་འབྲུངས་ཤིང་། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་སྡེ་ཁྲིམས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་བཞིན་པའི་སྐབས་སོ།།

སྟོང་སྟོར་དགོན་དུ་སྟོང་སྟོར་སླ་བྲང་དང་། དབལ་ཤུལ་སླ་བྲང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དངོས་སློབ་ཞབས་དུང་སློ་བཟང་ཆོས་གཤམ་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱེ་རྒྱུད་ཀྱི་སླ་བྲང་སྐད་སླ་བྲང་དང་སྐར་ཁག་དུ་མ་ཡོད་འདུག

དེང་རབས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ཁག་དུ་སྟོང་སྟོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ། ཆེན་རྒྱལ་རབས་(༡༩༤༤-༡༩༥༡)སྐབས་སྟོང་སྟོར་བོགས་ལེན་དུ་དཀྲོའི་ཐུར་ཅིང་། གྲུང་དུ་མིན་གོ་སྐབས་སུ་ཟླ་ལིང་()སྐུ་འབུམ་()ལུང་མདོ་()རྟེན་རྫོང་()བཅས་ནས་སྐྱེ་རྒྱུ་དཀྲོའི་བཅུ་ཙམ་སྟོང་སྟོར་གྱི་ནང་དུ་སློབ་ཏེ་སྟོན་

བསྐྱོད་པ་ནས་ཞིང་འདེབས་མགོ་རྒྱུགས་པར་བཤད་པ་བདེན་མིན་མ་གཤིས།
 སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་སྟོང་སྒྲུབ་ལ་བོད་རིགས་མི་གྲངས་༡༡༥ ཡོད་ཀྱང་།
 དུས་ཡུན་རིང་བོར་རྒྱ་སོག་གི་རིགས་ཅན་དང་མཉམ་གནས་གཉེན་འབྲེལ་
 བྱུང་བས་སྟོང་སྒྲུབ་ཀྱི་ས་ཆ་མང་བོ་ཞིག་དུ་ཁ་སྐྱོད་རྒྱ་སྐྱོད་དུ་གྱུར་པ་དང་། རྒྱའི་
 རུས་མིང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་
 སལ་ཆེར་རྒྱ་རིགས་དང་འབྲམ་ཆུང་ས་སུ་གྱུར། ཡིན་ཡང་ས་ཁུལ་ཁ་ཤས་སུ་
 བཟའ་བདུང་དང་གྲོན་ཆས་སོགས་བོད་རང་གི་བྱུང་ཆོས་མ་ཉམས་པར་ཡོད་
 པ་ཡིན།

གསུམ་པ། སྟོང་སྒྲུབ་ཀྱི་སྡེ་ཆོ།

ད་ལྟ་སྟོང་སྒྲུབ་ས་ཁུལ་དུ་བོད་རིགས་གནས་སྡོད་བྱེད་ས་གཙོ་བོ་ནི་
 རི་བོ་ནི་རྒྱ་ཁང་དང་། ཞི་བདེ་ཁང་གཉིས་ཡིན་ལ། རི་བོ་ནི་རྒྱ་ཁང་ལ་མི་གྲངས་
 ༡༩༩༡ ཡོད་པའི་ནང་དུ་བོད་རིགས་དུད་ཁྱིམ་༩༩༩ དང་མི་གྲངས་༩༩༩
 ཡོད། ཞི་བདེ་ཁང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༩༩༩ དང་མི་གྲངས་༡༩༩༩ ཡོད་པའི་
 ནང་དུ་བོད་རིགས་མི་གྲངས་༩༩༩ ཡོད།

སྟོང་སྒྲུབ་རྫོང་གི་བོད་རིགས་ཁ་ཐོར་གནས་སྡོད་བྱེད་མཁན་ཁག་ནི།
 ཁྱིམ་བཀྲན་གྱིན། མི་གྲངས་ ༩༩༠།
 ཁྱིམ་ཚོ་ཁང་། ༩༩༩།

516 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་གསུམ་པ།

དུན་ཞ་ཞང་།	༡༦༧།
ཞི་བདེ་ཞང་།	༡༦༩༡།
རི་ཕོ་ཉི་ཟླ་ཞང་།	༤༧༥༥།
ཞིང་སྐྱོང་ཞང་།	༡༦༡།
འབའ་རྫོང་ཞང་།	༡༡༥།
བསེ་རྫོང་ཞང་།	༡༤།
ཐར་བན་ཞང་།	༥༤།
སྟག་དཔལ་ཞང་།	༡༤༠།
སྟོ་དབང་ཞང་།	༡༧༡།

 སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧ ལོའི་ས་གནས་མི་གངས་ཞིབ་བཤེར་གྱི་གངས་ཕོ་ལྷར་
ན། སྟོང་སྐོར་རྫོང་ཡོངས་སུ་བོད་རིགས་མི་གངས་༡༠༡༧༥ ཡོད་པར་བཤད།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྐྱེ་འབུམ་ ཆོ་བྱ་གསལ་གསུང་།

དང་པོ། ལོ་རྒྱུས་བབ་ལྷགས་སྒྱིར་བཤད་པ།

སྐྱེ་འབུམ་རྫོང་ནི་དེང་དུས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཨོང་ཀྱང་རྫོང་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་
ཞིང་། རྫོང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༡༥༠ ཡོད་ལ། རྫོང་འདིའི་ཁོངས་
སུ་ཞང་ཁག་ཉེར་བཞི་དང་། རུ་སར་དང་། མདོ་བ་སྟེ་གིན་གཉིས་བཅས་སུ་
བཅད་བཞོས་བྱས་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ཞང་དང་གིན་དེ་དག་གི་ཁྱོད་དུ་མི་རིགས་
སྐྱེ་འབུམ་གྱི་ཞང་ལ ཡོད་པ་ལས། བྱང་རྒྱ་དང་རྟ་ར་ཞང་གཉིས་བོད་རིགས་

གནས་སྡོད་བྱེད་སའི་ཞང་དང་། ཞང་ཁག་གཞན་གསུམ་པོ་ཁ་ཆེ་གནས་སྡོད་
བྱེད་ས་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ལྷན་མའི་ཞང་ཁག་ནམས་རྒྱ་རིགས་ཡིན་པར་བཤད།

སྐྱེ་འབྱུང་རྫོང་ཆགས་ཡུལ་ནི་ད་ལྟའི་བ་ཡན་རྫོང་དང་། ཁྲི་ཀ་རྫོང་།
སྟོང་སྟོར་རྫོང་། བདེ་འབའི་རྫོང་སོགས་དང་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད་པ་
སྟེ། རྫོང་ཚོར་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་འབྲུངས་ས་སྐྱེ་འབྱུང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་ཡིན།

རྫོང་ཡོངས་ལ་མི་གངས་༤༠༠༠༠ ལྷན་ཡོད་པ་ལས། བོད་རིགས་མི་
འབོར་གྱིས་རྫོང་གླིའི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༥༥ % ཟིན་ཡོད་པར་བཤད།
རྒྱ་སྐྱེ་འབྱུང་ལ་ཉོང་ཀྱང་དུ་འབོད་པ་ནི་ཚོང་རྒྱའི་བཟུར་རྒྱུ་དུ་ཡོད་པས་
ཚོང་ཟེར་རྒྱ་ལ། རྒྱ་ནམས་གྱིས་ཚོང་སྐྱེ་འབོད་མ་ཐུབ་པར་ཉོང་སོགས་རྒྱལ་
དང་། ད་ལྟའི་རྫོང་གི་གཞུང་ཡོད་སར་རྒྱ་ནམས་གྱིས་ལོ་ལྷོ་མ་ཟེར་བ་
ཡང་གནའ་དུས་བོད་གྱི་ས་མིང་རུ་སར་ཞེས་པ་འབོད་མ་ཤེས་པར་ལོ་ལྷོ་སར་
དུ་བཏགས་པར་བཤད།

འདི་ནས་ང་ཚོས་གསལ་བོར་ངས་དགོས་པའི་དོན་གནད་ཅིག་ཡོད་
པ་ནི། སྤར་བྱང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་ཆོ་དྲུག་དང་། དེང་
སང་གི་སྐྱེ་འབྱུང་རྫོང་གཞི་ས་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ད་ལྟའི་སྐྱེ་
འབྱུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྤར་གྱི་སྐྱེ་འབྱུང་ཆོ་དྲུག་པོ་ཚུད་མེད་དེ། སྐྱེ་འབྱུང་ཆོ་
དྲུག་གི་ནང་ཆན་ཆེ་གྲུ་ཆོ་བ་ལྟ་བུ་སྤར་སྐྱེ་འབྱུང་བེན་ནང་སའི་མངའ་འོག་
ཡིན་ལ། རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་མེད་བཅུ་བཞི་བ་བཞུན་འདྲིན་རྒྱ་མཆོ་འབྲུངས་ཡུལ་
ལྱང་ཆའམ། ལྷན་མཆོར་དུ་འབོད་པ་འདི་ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་མེད་
པར་ཚོང་ཁ་བ་དེ་ཁམས་(ཕེན་ཨན་)རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་
ན་སྐྱེ་འབྱུང་གི་བོད་རིགས་མི་གངས་བཤད་པ་དག་ཀྱང་སྤར་གྱི་སྐྱེ་འབྱུང་ཆོ་
དྲུག་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཐུབ་གྱིན་མེད་པ་འདི་འདྲ་ཡང་ཤེས་དགོས་པའི་གནས་

སྐྱེའབྱུང་།

སྐྱེའབྱུང་འདི་ཙེང་ཁའི་སྐྱེས་རི་དང་ཙེང་ཚུ་འབབ་ཆུད་དུ་ཆགས་པས་
ཙེང་ཁའི་ཡུལ་ཟེར་མཁན་ཡང་སྣང་མོད། ལེ་ཚན་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ལྟར་
སྐྱེར་ཙེང་ཁའི་ཡུལ་ནི་སྐྱེའབྱུང་དང་དེའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་ཆ་ཙམ་ལ་གོ་ན་བྲལ་
ད་ཙེང་ཚུང་བས་མི་རུང་ཡང་། སྐྱེའབྱུང་དང་ཟི་ལིང་སོགས་ཙེང་ཁ་བདེ་
ཁམས་གྱི་ཉེ་གནས་ལྟ་བུར་གྱུར་སྟབས་སྐྱེ་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་སོགས་པར་བཤད་
ན་སྐྱོན་ཆེན་པོ་མེད།

གནའ་དུས་སྐྱེའབྱུང་དང་ཟི་ལིང་། ཙེང་ཁ་བདེ་ཁམས་སོགས་བོད་
གྱི་ཡུལ་ཁམས་བསྟོན་མེད་ཡིན་ཀྱང་། གཅིག་ནས་དུས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་
བོད་རང་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་བོ་མ་བྱུང་བས་ཡུལ་ཁམས་གཅིག་གྱུར་མ་བྱུང་
བ་དང་།

གཞིས་ནས་རྒྱ་ནག་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན་པས་དུས་རབས་རེ་རེ་
བཞིན་རྒྱ་དམག་གིས་སུན་བཙོར་བརྒྱས་གཅིས་ཆེ་བ། གསུམ་ནས་ས་ཁོད་
ཡངས་ཤིང་བདེ་ཐང་ཡིན་པས་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན་སྟབས་བདེ་ཡིན་པ་
སོགས་གྱི་དབང་གིས་རྒྱ་མི་གནས་སྤྱུགས་ཆེན་བྱས་སྟབས་རྒྱ་མི་འབོར་ཆེན་
དང་མཉམ་སྡོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་བས། ཡུལ་དེ་ཁུལ་གྱི་བོད་མི་ནམས་ཚུགས་
ཐུབ་ཁམས་གཙང་དུ་གནས་ཐབས་མ་བྱུང་བར་ཤོག་གྲུ་སྐྱུ་ཕོས་གྱིས་མི་
རིགས་གྱི་ངོ་བོ་ཉམས་ཞན་དུ་གྱུར་ཏེ། དེང་དུས་ཡུལ་དེ་བའི་བོད་མི་དཔུས་
མ་པར་ཟད། ཐ་ན་དགོན་པའི་གྲུ་བ་མང་ཤོས་གྱིས་ཀྱང་བོད་རང་གི་ཡུལ་སྐད་
བཤད་མི་ཤེས་པའི་ཚད་དུ་བསྐྱེད་པས་ཡོད།

དེང་སང་སྐྱེའབྱུང་ཁུལ་དུ་སྟན་གཤམ་ཆེ་བའི་གནའ་ཤུལ་ཏེ་ཁ་ཡར་
ས་ཆ་སོགས་ནས་ཐོན་པའི་དངོས་རྒྱས་ལ་གཞིགས་ནས། ལོ་ངོ་བཞི་སྟོང་གི་

སྡོན་ནས་ཡུལ་འདི་ཞིང་ལས་དང་ཕྱགས་ལས། རྡོན་ལས། སྤྱིར་བཏང་གི་ལག་
ཤེས་བཟོ་ལས་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་འཆོ་བ་རོལ་ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་བྱས་
ཤིང་།

སྤྱི་ལོའི་སྡོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པ་ནས་ལྷ་བ་བར་ཡུལ་དེའི་གདོད་
མའི་སྡོད་རིགས་ཏེ་རྒྱ་མི་དག་གིས་ཆོང་རིགས་སུ་འབོད་པ་ནམས་འཆོ་གནས་
བྱེད་ས་དང་། ཆོད་པོན་དག་གིས་རྒྱ་ནག་ལ་ཆོང་འབྲེལ་བྱེད་ས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

རྒྱའི་ཡིག་ཆང་གི་བཤད་སྒྲོས་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོའི་སྡོན་གྱི་༡༡ ལོར་རྒྱའི་
དམག་དཔོན་ཏན་པོད་ཆེས་ཞེས་པས་ཏོར་སོག་གི་རིགས་རྒྱུད་ཅན་ཞོན་ཞོན་
མཐར་སྐྱོད་ཀྱིས་དམག་དཔུང་ཙོང་ཚུའི་བཞུར་རྒྱུད་དུ་འཛུལ་ཞིང་། ཟླ་ལིང་
ཐེན་ཞེས་པ་བཅུགས་པ་དང་སྤྱགས་སྐྱེ་འབྲུམ་དང་མདོ་བ། གྱིན་ཏེ་པོ་སོགས་
ལ་ལིན་ཆེན་རྫོང་གསར་དུ་བཅུགས་པར་བཤད་ཅིང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་
བཞི་བའི་དུས་མགོར་ཞན་པེ་མི་རིགས་ཀྱིས་སྐྱེ་འབྲུམ་དང་ཟླ་ལིང་སོགས་
བཟུང་བར་བཤད་པ་ལ་ལེ་ཆན་གཞན་དུ་དོགས་གཅོད་བྱས་ཟིན་པས་འདིར་
བསྐྱར་སྒྲོས་བྱེད་རྒྱ་མིན་ལ།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་མགོ་སྟོད་ནས་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་
རབས་ཀྱིས་མཐའ་བཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་བསྐྱུན་ནས། སྐྱེ་འབྲུམ་གྱི་ཡུལ་
ཁམས་འདིར་གནས་སྡོད་བྱེད་བཞིན་པའི་གདོད་མའི་རྒྱལ་ཕན་སུམ་པ་དང་།
སྡོད་སྤྱང་། མི་ཉག་འཁོ་སོགས་བོད་བཅན་པོའི་ཆབ་འབངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན།

ད་དུང་རྒྱའི་ཡིག་ཆང་དུ་སྤྱི་ལོ་༧༩༡ ལོར་རྒྱ་བཟའ་གོང་ཚོས་བོད་རྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་གནའ་བོའི་བཟོད་ལམ་བཏོད་པས། རྒྱ་ནག་གི་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་
ཀྱི་ལག་ཅུལ་མདོ་སྐྱོད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་དར་ནས་ཆོ་བ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་
འབྲོག་ལས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཞིང་ལས་སུ་བསྐྱར་བར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། རྒྱ་མོ་གོང་།

རྩོམ་པ་དེ་དག་གི་མཛུགས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་
 བཞུགས་པ་དེ་བཞུགས་པ་མིན་ཏེ། སྐུ་ལོ་ཚུགས་ཁ་མ་དང་། ཡང་ན་སྐུ་
 ལོ་ཚུགས་ནས་ཅང་མ་འགོར་བའི་སྐབས་ཕྱོག་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དགུ་
 བཞུགས་པ་དེ་རྒྱལ་ཀྱི་རིང་ལ་ཤིང་བསྐྱེད་ནས་སོལ་བ་བཟོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་
 སྐུ་དེ་ཀྱིས་རྩོམ་པ་གསེར་དུལ་ཟངས་ལྷགས་བཏོན། ཐོང་གཤོལ་དང་
 གཉའ་ཤིང་གསར་བཏོད་དང་མི་དོར་བསྐྱེད་ཏེ་སྤང་ཐང་ཞིང་དུ་བཅས་པ་
 དང་། རྒྱ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཞིང་ལ་བཞུགས་པ་སོགས་སྐབས་དེ་ཤིན་ཏུ་ཞིང་
 ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསར་བཏོད་ཡར་རྒྱས་སུ་བྱེད་སྒྲུབ་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་
 ཚང་ཐམས་ཅད་ཁ་གཅིག་གྲགས་ཡིན་ན། དུས་རབས་བདུན་པར་རྒྱ་མོ་གོང་
 རྩོད་པ་འབྱུང་ནས་བོད་ལ་ཞིང་ལས་དར་བའི་འོས་གཤམ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་
 ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་དུས་མཉམ་པའི་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ལོ་རྩེ་
 སུམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་བོད་ཡུལ་སྐུ་དང་འབྲེལ་བར་སྐུ་འབྱུང་དང་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་
 ཁམས་ཀྱི་བོད་རིགས་ནམས་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པ་ནི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་
 ཡིན།

ད་དུང་སྤང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སྐུ་འབྱུང་ཁུལ་དུ་“ཏོང་གོང་རྩོད་ཙོང་
 ཤན་ཞང་ཞོས་ཅུ་”ཞེས་པའི་སྐད་དེར་“ཆེས་གོ་རྩོད་སྤོ་ཆེང་པའོ་”ཞེས་པ་
 ཞིག་བཅུགས་པར་བཞུགས་པ་བཞུགས་པ་ཡིན་མིན་མ་ངེས་ལ། སྐབས་དེ་ཤིན་
 ཏུ་ལོ་རྩེ་བརྒྱ་ལས་མས་ཀྱི་རིང་ལ་ཟེ་ལིང་དུ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་མདོ་སྤྱོད་ཙོང་
 ཁ་རྒྱལ་བོའི་མངའ་འབངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་དོགས་པ་མི་དགོས་པ་ཡིན།

རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོར་སྐུ་འབྱུང་ཆོ་བརྒྱུ་སོགས་རྒྱལ་
 བཅུགས་པའི་ཡུལ་དཔོན་གྱིས་དབང་བསྐྱུར་བྱས་ཚུལ་དང་། མདོ་བ་ཞེས་
 པའི་ས་ཆར་བོད་ཀྱི་ཏ་དང་རྒྱའི་ང་ཆོང་བརྒྱུད་སའི་བསྐྱེད་གནས་བཅུགས་

པར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། བོད་སྐད་བྱུང་ལྟར་པ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ བར་བོད་
ཡུལ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་མདོ་སྟོད་སྐྱོད་གཉིས་ཀྱི་མི་སྡེ་ནམས། ས་ཁུལ་རང་རང་
གི་ཡུལ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་བདེན་པ་ཡིན་མོད། སྐྱོད་མཁན་ཡུལ་དཔོན་
ནམས་རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བསྐོས་བཞག་བྱས་པ་ཞིག་མིན་པར། ཡུལ་
ལུང་རེ་རེའི་སྤྱི་དཔོན་མཆོད་ཡོན་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཡུལ་སྡེ་སྐྱོད་གིན་ཡོད་
པའི་གནས་སྐབས་རྒྱུ་མཆོད་མང་དག་ཅིག་སྐབས་སུ་གང་བབ་ཀྱི་མཆོམས་
མཆོམས་སུ། སྤྱི་བྱེད་དང་སྤྱི་གས་ཏེ་དེ་ཐེངས་འདིར་བྱིས་ཡོད་པས་བསྐྱེད་
སྐྱོས་བྱ་རྒྱ་མིན།

ཡིན་ནའང་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཅམ་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་དང་
བོད་བཅོན་པའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་མཐའི་སོ་སྤྱད་དུ་བཅུགས་པའི་རྒྱུ་པ་
སོགས་ས་གནས་ཁག་གི་མི་ཆང་དགས་གས་ལ་ནང་སོ་དང་། དཔོན་རྒྱུད་ཁག་
ཅིག་ལ་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཐེལ་ཅེ་དང་གསེར་དངུལ་གོས་དར་སྤྱད་ནས་
བསྐྱེད་འགྲུག་ལ་འབད་ཀྱིན་ཡོད་པར་བཤད་ན་འོས་འཆོམ་ཡིན་ལ། མིན་རྒྱལ་
རབས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱུལ་ཆོར་རྒྱ་དངོས་སྤྱད་པ་དེ་ཡང་བོད་འདི་མིན་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་པའི་མཆོན་ཏགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར། མིན་
རྒྱལ་རབས་སོག་པོ་ལ་ཞེད་སྐྱོད་སྤྱོད་ཏེ་དེ་འགོག་ཐབས་སུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱུལ་ཆོར་
རྒྱུ་རོགས་བཅོལ་བ་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱལ་ཡིན་ཞིང་། གནས་སྐབས་
འདི་ད་ལྟོང་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་ལག་ལེན་བྱེད་བཞིན་པ་མཐོང་གསལ་
ཡིན།

འོག་དུ་སྤྱི་འབྲམ་ཟེ་ནའི་ལོ་རྒྱུས་སྐབས་གསལ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། སྤྱི་
འབྲམ་གྱི་ཡུལ་འདིར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྡེ་བྱུང་པར་འབྲུངས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མདོ་
སྟོད་ཀྱི་ཡུལ་གཞན་གང་ལའང་མ་བྱུང་། ཡུལ་འདི་ཁུལ་ནས་བྱོན་པའི་རྒྱལ་

ཆེན་གྱི་མི་སྣ་དག་གིས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་དང་། འཛིག་རྟེན་ཁྱོན་
ཡོངས་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ནི་བོད་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་འཇུག་དུ་ཅང་དགོན་
པོར་སྤང་སྟེ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་སྐྱེའབྱུང་དུ་
འབྱུངས་ནས་ཕྱིས་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གཤམ་པ་
སོགས་བསྟེན་ཏེ། དགེ་ལུན་སྟན་ཆུད་གྱི་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་དུ་གྱུར་
པ་ཡིན་ལ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གཤམ་པའི་དཔལ་སྐྱེའབྱུང་
འདིར་འབྱུངས་ནས་སྐྱེ་ཆེ་ཕྱི་ལོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་ལ་ཕྱག་རྒྱུ་ཅི་བཞག་
ལེ་ཆོན་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིར་བཅུ་བཞི་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་
མཚོ་མཆོག་ཀྱང་སྐྱེའབྱུང་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་ནས། བོད་ཀྱི་རི་སྐལ་ཚམ་མ་ཡིན་
པར་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་ལོ་བོད་ཁྱོན་ལ་མཛད་རྗེས་སློས་མི་འབྱུང་པ་བཅུ་མས་དང་
ཚུ་བཞིན་པ་སོགས། སྐྱེའབྱུང་གི་ཡུལ་འདི་མདོ་སྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དུ་རིག་
གནས་དང་བཅས་པའི་ཉེ་གནས་ཉག་ཅིག་ཡིན་ལ། དུས་རབས་བར་མ་ཆད་
པར་སྐབས་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་དེ་དག་ཕྱོད་ཏེ་བོད་ཡུལ་ཚམ་མ་ཟད་འཇམ་
སྤྱི་ལོ་དམངས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་སྐབས་པོ་ཆེ་བསྟེན་དང་སྟོན་བཞིན་པ་ཡིན་
ནོ།།

དོན་གནད་དེ་འབྲས་ཚར་བའི་སྐབས་ཤུགས་དག་པོ་བསྐྱལ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས། རྒྱར་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི་སྟན་ངག་ཅིག་ཏུ།

སྐྱ་བོ་ཆེ་ཡི་ལྟ་བུའི་སྐབས་རྒྱན་ཡར་སྤྱང་གཙང་བོའི་དོ་ལྷན་འཕྱར། །

ཁྱོད་ཀྱི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལྟ་བུ་རྒྱལ་པོ་མཚོན་ཆའི་ལྷ་ལ་གདད། །

པཎ་ཆེན་སྐུ་མའི་དཔལ་ངར་སྐོག་སྡེ་ལྷགས་རི་རིང་མོའི་སྐབས་ནས་འབྱུགས།
ཙང་ལ་རིང་མོའི་མཐོངས་ཞོལ་འདི་ནས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིན་དཀར་སྐར་ཡང་འབྱུར།
ཞེས་བྲིས་འདུག་པའང་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པའི་སྟན་ངག་ཅིག་ཏུ་འདུག

གཞིས་པ། སྐུ་འབུམ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ།

སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་སྤྲིང་།

སྐུ་འབུམ་དགོན་བྱམས་པ་སྤྲིང་དུ་གྲགས་པ་ནི། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་
ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༥ ལོར་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མ་ཡུམ་གྱིས་སྐུ་དཀར་གྱི་ལན་
བྱ་དང་བཅས་རྩེ་མདོ་སྐད་དུ་འབྱོན་པའི་འཕྲིན་ཡིག་སྤུལ་བའི་ཞུ་ལན་འབྱོར་
སྐབས། རྩེ་ཉེ་ཁྱེ་ཁྲག་འཕོས་པའི་གནས་སུ་ཚན་དན་དཀར་པོའི་སྤྲོང་བུ་ལོ་
མ་འབུམ་ཚན་དང་། ལོ་མ་རེ་རེའི་སྤྲོང་རྒྱལ་བ་སེལ་རྩེ་ང་རོའི་སྐུ་བརྟན་རེ་བྱུང་
བར་གྲགས་ཤིང་།

རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༩ ལོར་རྩེ་མ་ཡུམ་གྱིས་མགོ་
བྱས་ཏེ་དད་ལྡན་མང་པོས་ཚན་དན་སྤྲོང་བོ་དེ་གཟུངས་གཞུག་གི་ཚུལ་དུ་བྱས་
ཏེ། དར་གོས་ཀྱི་ན་བཟས་བསྐྱབས་ཏེ་མཐའ་སྐོར་དུ་རྩོམ་གི་ར་བ་དང་།
དེའི་སྤྲོང་དུ་བསྐྱེད་སྤྲུངས་པའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དེ་སྐུ་འབུམ་དགོན་པ་
འདིའི་ཆེས་ཐོག་མའི་མང་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རབ་བྱུང་དགུ་བའི་ལྷགས་སྡེལ་

སྤྱི་ལོ་༡༥༤༠ ལོར་སྒོམ་པ་རིན་ཆེན་བཙུན་འབྲས་ཀྱིས་གནས་གཞི་བཏང་ཞིང་།
རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་མེ་སྤང་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༧ ལོར་སྒོམ་པ་རིན་ཆེན་བཙུན་འབྲས་
ཀྱིས་བྱམས་སྐུ་བཞེངས་པ་ནས་སྐུའབུམ་བྱམས་པ་སྤིང་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་གསུམ་པ་
བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་ཏེ་སྐུའབུམ་དགོན་པ་བཏབ་པ་ནས།
ཕྱིས་སྐུའབུམ་གྱི་དགོན་བདག་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཨ་གུ་སྐུ་སྤེང་རིམ་བྱོན་དང་།
ཟིན་ནང་སོ་སོགས་བྱུང་འབྱེལ་ལྟ་བུས་ལྟ་སྟེ་ནང་མཚོ་དུག་གིས་གཙོས་པའི་
ཙོང་ལ་རིང་མོའི་སྟེ་བྱང་གི་ཡུལ་ཆ་མང་པོར་ཆོས་སྤྱིད་ལུགས་གཞིས་ཀྱིས་
མངའ་དབང་བསྐྱར་པ་ཡིན།

ང་ཆོས་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་ལྟ་སྐབས་སྐུའབུམ་དགོན་པ་འདི་བྱང་
གི་དགོན་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གུལ་དང་། ཕྱག་འདེབས་མཛད་པ་ནས་ད་ལོ་སྤྱི་ལོ་
༡༠༠༧ བར་ལོ་ངོ་༤༡༩ ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་ཆོད་ཀྱིས་དགོན་པ་འདི་ཉིད་རང་
དུ་བོད་གངས་ཅན་ལ་སྟན་གྲགས་ཡོད་པའི་མཁས་པ་དེ་ཙམ་མང་པོ་མ་བྱུང་
བ་ལྟ་བུར་མཐོང་ཡང་། ཕྱགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཟི་ལིང་གོང་ཁྱེར་དང་བར་
ཐག་ཉེ་བས་སྐུའབུམ་ཉེ་འཁོར་དུ་རྒྱ་དང་ཁ་ཆེ་འབོར་ཆེན་གནས་སྒོས་བྱས་
པ་བཅས་ཀྱིས་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་ཁམས་གཙང་རྒྱན་འཛིན་
བྱེད་དཀའ་བ་དང་།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོ་ནས་མན་རྩ་དང་། དེ་ནས་གོ་མིན་ཏང་དང་ཁ་ཆེ་ལྷ་
པུ་སྤང་སོགས་ཟི་ལིང་དུ་གནས་སྟོན་བྱས་པའི་རྒྱ་དང་ཁ་ཆེའི་དཔོན་དམག་
གཡོག་གསུམ་གྱི་མདོན་འདོད་སྐྱབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་འཛིག་ཉེན་རང་
དགའ་བའི་འདུ་ཟིང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་དགོས་པས་ན། ཆོས་དང་རིག་
གནས་གཅིག་པུར་སྦྱོང་བའི་གོ་སྐབས་རྩེ་སྤང་སོང་ཡོད་པར་ཆོད་དཔག་བྱས་

ཆོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པོད།

མདོ་སྨད་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་འཆད་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱན་བཟུང་
བ་དང་། ཤིང་དཔར་དང་མར་གྱི་མེ་ཏོག་མཆོད་པ་ལྟ་བུ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་།
མདོ་སྨད་དད་ལྡན་མི་དམངས་ཀྱི་སེམས་སུ་ངལ་གསོ་སྟེར་བའི་ཞིང་
དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

ཟིན་དགོན་བསམ་འབྲུག་གླིང་།

འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གོང་དུ་སོང་ཟིན་པས་སྐྱེ་འབྲུག་གླིང་ལོ་
རྒྱུས་ལ་གཟིགས་པར་བྱའོ།

ཆུ་དཀར་རི་ཁྲོད།

འདི་སྐྱེ་འབྲུག་དགོན་པའི་ལྷག་རྒྱལ་གྱི་ཆ་ལམ་གཅིག་མ་ཟིན་ཅམ་གྱི་
སར་ཡོད་ཅིང་། ཐོག་མར་ཆོས་རྗེ་དོན་རིན་པ་བཞུགས། ལྷག་ལྷའི་ལུང་བསྟན་
ལྟར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དང་ཆོས་རྗེ་དོན་རིན་པ་མངལ་སའང་གནས་འདི་ཡིན།
ཕྱིས་རོང་བོ་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཆོའི་དངོས་སྟོབ་དཔལ་འབྱོར་བྱ་
བས་སྐྱབ་སྡེ་བཙུགས། ལོ་རེའི་རིགས་གཤེད་སྐབས་སྐྱེ་འབྲུག་སྟན་པ་གྲ་ཆང་
སྡོ་སྟན་ལ་གནས་འདིར་ཐེབས་སྟོན་ཡོད། མདོ་སྨད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ཁྲོད་
ཆོས་བྱིན་ཅན་དུ་བརྟེན་བཞུགས།

ཤ་རྩོང་སྐྱབ་སྡེ།

འདིའི་དགོན་མིང་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བས་གནང་བ་ནི། དགའ་ལྡན་སྐྱེད་
ཆལ་གླིང་ཡིན་ཀྱང་། ཡོངས་གྲགས་ཤ་རྩོང་རི་ཁྲོད་དུ་འབོད། ཀམ་རོལ་བའི་

དོ་རྩེ་དང་། ཆོས་རྩེ་དོན་གྱི་འཕྲིན་ཆེན་། འདུལ་བ་ཆོས་རྩེ་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ་
ནམས་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་། ཀམ་རེལ་བའི་དོ་རྩེས་རྩེ་ཙུང་ཁ་བ་དགྲུང་
ལོ་གསུམ་པར་དགེ་བསྐྱེད་སྐྱབ་གནས་ནགས་ཡོན་ཤ་བ་རྩོད་ཞེས་པའང་འདི་
ཡིན། རྒྱ་མཚོ་དེ་དག་གི་རྒྱུན་གྱིས་དབེན་གནས་དུ་ཅང་ཙུང་ཆེན་དུ་བཅི་བ་
ཡིན། གྱུ་མཚོ་གནས་སྡོན་རབ་འབྱུངས་པ་བྱ་བས་ཀམ་རེལ་བའི་དོ་རྩེའི་
སྐྱེ་གདུང་མཚོ་དེ་དག་གུ་ལག་ཁང་བཞེངས། ཕྱིས་དུན་ལྷག་ལུང་སྐྱུལ་
སྐྱུས་སྐྱབ་སྡེ་བཅུགས། དེ་ནས་ཤ་རྩོད་སྡོན་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་དཔལ་རིས་སྡོད་
བཤགས་པ་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་གནས་འདིར་ཡུན་རིང་བཞུགས།

དེ་ནས་སྐུའབྱུང་མཁན་པོ་སྣག་འཆར་སློབ་བཟང་དོ་རྩེ་དང་། ཆོས་
རྩེ་དག་དབང་བསྟན་འདིན། གྱུ་མཚོ་སློབ་བཟང་དར་རྒྱས་སོགས་སྐུའབྱུང་
གྱི་སྐུ་སྐྱུལ་པལ་མོ་ཆོས་རེས་མོས་ལྷ་བྱར་བསྐྱེདས།

ད་དུང་སྤར་འདི་ཁྲུལ་དུ། ཟ་ཁར་རི་ཁྲོད་དང་། སྣག་འཆར་ཡེ་ཤེས་
སྐྱུལ་བཟང་གིས་ཉམས་གསོ་གནང་བ་ཡན་རྫོང་དགོན་པ། ར་ཆན་རི་ཁྲོད་
སོགས་ཡོད་ཀྱང་། སྤགས་བཅ་གཞན་དུ་དགོན་སྡེའི་རེ་ཁྲུལ་ལས་ཤེས་པར་
བྱལོ།

གསེར་དོག་དགོན།

འདིའི་དགོན་མིང་ཆ་ཆང་ལ་མཁས་བཅུན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ཟེར། ཐོག་
མར་རི་ཁྲོད་པ་བསྟན་འདིན་བྱ་བས་བཏབ་ཅིང་། ཕྱིས་གསེར་དོག་སྐྱེ་ཕྱིང་
དང་པོ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་ལྷ་སའི་ར་མོ་ཆེའི་གསེར་དོག་
བཞེངས་པས། གཞུང་ས་ནས་གསེར་དོག་ཏའི་ཆིང་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་བསྐྱུལ་ཅིང་།
དེ་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱེ་ཕྱིང་ཕྱི་མ་ནམས་ལ་གསེར་དོག་ཐོགས་པ་ཡིན།

དེའི་སྐྱེ་རྒྱུ་དྲན་སྟག་ལུང་བ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ནམ་རྒྱལ། དེའི་
ཡང་སྲིད་མཆོ་སྟོན་ནོ་མོན་དྲན་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། དེའི་ཡང་
སྲིད་མཆོ་སྟོན་བེ་སི་ཕུག་རྡོར་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་
ཡིན་ལ། དབུས་སུ་ཐེབས་ནས་ལྷ་སར་འདས། དེའི་ཡང་སྲིད་ཡེ་ཤེས་སྤུབ་
བསྟན་རྒྱ་མཆོ་བཅས་སྐྱེ་སྤང་རིམ་བྱོན་གྱིས་འཛིན་བདག་མཛད། ལོ་རེ་
བཞིན་སྐྱེ་འབྱུང་རྒྱུ་པ་གྲ་ཚང་དབྱར་གནས་ལ་གསེར་རྟོག་དགོན་དུ་ཐེབས་
སྲོལ་ཡོད་འདུག།

སྐྱེ་འབྱུང་གདན་རབས་དང་། གསེར་རྟོག་སུམ་རྟགས་ཚུ་མ་མཁན་
ཀྱི་མཁས་པ་གསེར་རྟོག་སློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་ཡང་གསེར་རྟོག་འདིའི་
སྐྱེ་རྒྱུ་ཡིན།

ས་བཟང་ལ་ཁའི་རི་ཁྲོད།

སྐྱེ་འབྱུང་དང་ཉེ་བར་ས་བཟང་ལ་ཁའམ་རྒྱ་སྐད་དུ་དྲ་ཟེ་སྐང་ཟེར་
བའི་རི་ཁྲོད་ཅིག་འདུག་པ་ཐུའུ་བཀྱན་རིན་པོ་ཆེས་ཚུ་སྐང་ལོར་བྱ་བྱུང་ཀ་བུག་
ཞབས་བྱུང་ལ་འདེབས་སུ་བརྟུག་ཚུལ་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་ཡང་།
ཐུའུ་བཀྱན་སྐྱེ་སྤང་གང་ཡིན་ཤེས་མི་སྤུབ། གསུང་བཀོད་གནང་མཁན་གྱི་
ཐུའུ་བཀྱན་དེ་ཐུའུ་བཀྱན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཡིན་ན། རི་ཁྲོད་བཏབ་ལོ་ཚུ་སྐང་སྟེ་
རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཚུ་སྐང་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་འབབ་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་
འཇིགས་མེད་དབང་པོ་འདས་པའི་ལོ་གཉིས་པ་ཡིན་དགོས་པས་དབྱད།

གང་ལྟར་འགག་ཤིང་བྲག་རྒྱབ་སྟགས་རམས་པའི་སློབ་མ་རྒྱར་རྩང་
སྟོམ་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་དང་། ཨ་ཀྲུ་ཡོངས་འཛིན་སློ་བཟང་ཉི་མ་སོགས་སྐྱེས་
ཆེན་མང་པོ་འདིར་བཞུགས་ནས་སྟོམ་སྐྱབ་དང་གསུང་ཆོས་གནང་ནས་

བསྐྱེད་ས་པ་ཡིན་འདུག

མེད་གེ་རྫོང་དགེ་འཕེལ་ཆོས་འཁོར།

རི་ཁྲོད་འདི་འདེབས་པོ་ནི། སྐྱེའབྱུང་རྒྱུད་གྲག་མར་འདུགས་
མཁན་ཟེ་ན་ཆོས་རྗེ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཆན་ཡིན་ལ། ཐོག་མར་རི་ཁྲོད་ཅེས་ལས་
མེད་ཀྱང་། ཕྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མེ་སྤངས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་ཨ་
ཀྲ་སྤོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད།

འདི་སྤར་ཏོར་སོག་གི་དཔོན་མེད་གེ་ཞེས་པ་བསྟན་པའི་མཁན་ཤུལ་
དུ་ཆགས་པ་ཡིན། སྐྱེའབྱུང་ཨ་ཀྲ་སྤོ་སྤེང་དང་། དུང་དཀར་སྤུལ་སྤྱི་ཆངས་
དབྱངས་འབྲུག་སྤྱི། རྒྱ་ཁ་ལ་བ་སྤོ་བཟང་དར་རྒྱས་སོགས་སྤྱིས་ཆེན་མང་པོ་
བཞུགས་ཤིང་། བྱ་ཁྲུང་མཁན་ཟུར་ཟེ་ན་ཆོས་རྗེ་ཁྲུང་པོན་གཞིས་དང་། ཟེ་
ན་ཞེ་རྟེ་ནི་ནང་སོ་བཅས་གྱིས་མཐུན་སྦྲེན་སྤྱོད།

བསྟན་ལུང་དར་རྒྱས་དགོན།

འདི་ནི་གཅན་ཆ་བ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་བྱ་བས་བཏབ། ཕྱག་
འདེབས་མཛད་པའི་ལོ་ཆིགས་མི་གསལ་ཡང་། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཆོའི་སྤྱི་རིང་ལ། སྐྱེའབྱུང་ཆོ་བརྒྱུད་ཡོན་བདག་དུ་བསྐྱེལ་ནས་བཏབ་ཚུལ་
མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ལ་གཞིགས་ན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ས་སྟག་
སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་དགྲང་ལོ་བཞི་
བརྒྱའི་རྟེན་མདོ་སྤྲད་དུ་བྱོན་ཏེ་སྐྱེའབྱུང་དགོན་པ་བཏབ་པ་ཡིན་སྟབས།
བསྟན་ལུང་དགོན་འདི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ནས། རབ་
བྱུང་བརྒྱ་བའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ བར་གྱི་ལོ་ངོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཞིག་ལ་བཏབ་

པར་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན།

ར་ཁོ་རི་ཁྲོད།

འདི་སྐར་གྱི་སྐུ་འབྲུམ་རྒྱ་སྐོ་དང་ཉེ་བར་ཡོད་གསུངས། ར་ཁོ་སྐུ་ཕྱིང་
དང་བོ་ཤེས་རབ་ཆོས་འབྱོར་གྱིས་བཏབ། འདི་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་
རྒྱ་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༩ ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་
འངས་དབྱངས་བཞད་པ་སོགས་བརྟེན་ཏེ་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་མཁས་པ་
ཆེན་པོར་གྱུར། ཕྱིས་མདོ་སྐྱོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རི་ཁྲོད་འདི་བཏབ་ནས་བཞུགས་
ཤིང་། དགྲུང་གྲངས་བྱ་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཤིང་པག་
སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་རི་ཁྲོད་དུ་འདས། དེས་ན་རི་ཁྲོད་འདི་ཁོང་གི་སྐུ་ཆོའི་སྐྱོད་
ཅམ་ལ་བཏབ་པར་མངོན།

ཆེ་ཤོས་རི་ཁྲོད།

འདི་ཙོང་ལྷའི་རྒྱལ་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཆེ་ཤོས་རི་ཁྲོད་བསམ་གཏན་
སྤིང་། བཏབ་ལོ་སོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་ངེས། རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་དུ་ར་
ཁོ་སྐུ་ཐོག་དང་བོ་ཤེས་རབ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཏབ་པར་བཤད། དེས་ན་ར་
ཁོ་སྐུ་ཐོག་དང་བོ་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༩ ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་འདས་པ་
ཡིན་སྟབས། རི་ཁྲོད་འདི་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་སྐྱོད་དང་། བཙོ་
བརྒྱད་པའི་སྟོད་ཅམ་ལ་བཏབ་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་ཐུབ་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧
ལོར་རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སྤེལ་སྐྱབས་རི་ཁྲོད་པ་༩ ཅམ་བཞུགས་ཀྱང་། སྤྱི་
ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏོར་བཙོན་བཏང་། ད་ལྟོ་འང་སྐར་གསེབ་བྱས་
ཡོད་ཚོད་མི་འདུག།

ཆུ་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་ཁྲོད་

འདི་འདྲེ་བས་མཁན་སྐྱེའབྱུང་ཆོ་བ་ཀྱི་སྐྱེའབྱུང་གི་ཕྱི་ཕྱོད་ལྟར་། སྐྱེའབྱུང་གི་ཆུ་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་ཁྲོད་ཆོ་བ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལྟར་། བཏུབ་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རེག་འདིར་སྐྱེའོ་༡༧༥༥ ལོར་རི་ཁྲོད་པ་༡༩ བཞུགས། སྐྱེའོ་༡༧༥༥ ལོར་རྒྱས་དགོན་པ་གཏོར་བཤེག་བཏང་། སྐྱེའོ་༡༧༥༥ ལོར་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདྲེ་བས་ཕུལ་ཏེ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།

དཀར་པོ་ཆོས་ལུང་གི་ཁྲོད་

ཁྲོད་ཆོ་བ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལྟར་། བཏུབ་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རེག་འདིར་སྐྱེའོ་༡༧༥༥ ལོར་རི་ཁྲོད་པ་༡༩ བཞུགས། སྐྱེའོ་༡༧༥༥ ལོར་རྒྱས་དགོན་པ་གཏོར་བཤེག་བཏང་། སྐྱེའོ་༡༧༥༥ ལོར་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདྲེ་བས་ཕུལ་ཏེ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།

རྒྱ་ཁྲོད་ཀྱི་ཁྲོད་

འདི་དུས་སྐྱེའབྱུང་ཆོ་བ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལྟར་། སྐྱེའབྱུང་གི་ཆུ་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་ཁྲོད་ཆོ་བ་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལྟར་། བཏུབ་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་རེག་འདིར་སྐྱེའོ་༡༧༥༥ ལོར་རི་ཁྲོད་པ་༡༩ བཞུགས། སྐྱེའོ་༡༧༥༥ ལོར་རྒྱས་དགོན་པ་གཏོར་བཤེག་བཏང་། སྐྱེའོ་༡༧༥༥ ལོར་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདྲེ་བས་ཕུལ་ཏེ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།

ཁྱུང་ཐར་རི་ཁྲོད།

འདི་སྐྱུ་འབུམ་དགོན་པའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པར་བཤད། ར་ཁོ་སྐྱུ་ཐེང་གཉིས་པ་གནས་འདིར་རྒྱན་བཞུགས་མཛད། ཁོང་འདས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱུ་བ་ཁང་བཞིག་ནས་སྐྱུ་འབུམ་དུ་སློལ། ཕྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༡ ལོའི་རྗེས་ཚམ་ལ་སྐར་ཡང་སྐྱུ་བ་ཁང་བསྐྱེད་ཏེ་རི་ཁྲོད་བསྐྱར་གསོ་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཆང་ནས་བཞིག

བྲང་དམར་ཆེ་ཤོས་རི་ཁྲོད།

འདི་སྐྱུ་འབུམ་ཉེ་འཁྲིས་ཁྱུང་ཐར་སྡེ་བར་ཡོད་ལ། དགེ་འདུན་བཟོད་པའམ། མིང་འདོགས་ལ་བཟོད་པ་ནི་ཙོ་ཟེར་བས་བཏབ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱས་གཏོར་བཞིག་བཏང་བ་ནས་ད་ལྟ་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་ཐུབ་མེད།

གཡན་ཆན་རི་ཁྲོད།

འདི་ད་ལྟའི་སྐྱུ་འབུམ་ཉེ་འཁྲིས་སྟོད་པ་གྲོང་བརྒལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། སྐྱུ་འབུམ་ཆེ་ཤོས་སྤུལ་སྐྱུས་བཏབ། བཏབ་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མི་སྣང་། བར་སྐབས་ནས་ཉམས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྟོད་ཚམ་ལ་སྐར་གསོ་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་བཏང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་རྒྱས་གཏོར་བཅོམ་བཏང་ནས་ད་བར་བསྐྱར་གསོ་བྱ་ཐུབ་མེད།

རི་བན་དགོན།

ཁྱུང་ཐར་སྡེ་བ་དང་གཡན་ཆན་ལུང་སྡེ་བ་གཉིས་བར་དུ་གནས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ཡུམ་ཤིང་བཟའ་ཨ་ཆོས་ཀྱིས་བ་ཡན་དུ་བྱུགས་འཛོ་སྐབས། འབྲི་

བེའུ་ཁུར་ཞིག་རྒྱལ་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་ནས་སོང་བས། ཡུམ་ཤིང་བཟའ་ཚང་གིས་
འབྲི་དེའི་རྗེས་དེད་ནས་བསྐྱོད་མཐར། འབྲི་དེ་ཁྱུང་ཐར་སྡེ་བའི་གཡན་ཆུན་
ལུང་བར་ཉིན་འགར་ཉལ་ནས་བསྐྱོད། འབྲི་ཉལ་སར་རྩོ་ཞིག་ཡོད་པ་རིན་
པོ་ཆེའི་རྩོ་ཡིན་པར་ཤེས། དེ་ནས་འབྲི་དེ་ཚོང་ཁའི་སྐྱེས་རིའི་ཉེ་འདབས་སུ་
སོང་ནས་བེའུ་བཅས། ཡུམ་ཤིང་བཟའ་ཨ་ཆོས་ལའང་རྒྱལ་བ་ཚོང་ཁ་བ་
འཁྱུངས། ཕྱིས་ཆོས་རྗེ་དོན་རིན་པ་སྐྱེའབྱུང་དུ་གདན་དྲངས། ཡུལ་མིས་
རྒྱལ་བ་ཚོང་ཁ་བ་དང་། ཡུམ་ཤིང་བཟའ་ཨ་ཆོས་ནམ་གཉིས་རྗེས་དྲན་གྱི་ཆེད་
དགོན་སྡེ་འདི་བཏབ་པའི་ངག་རྒྱན་འདུག

རི་འདབས་དགོན།

འདི་ལ་(རྒྱ་སྐད་དུ་ཉན་ཞ་ཟེ་ཟེར)ད་ལྟའི་སྐྱེའབྱུང་འདན་མ་ཞང་
རི་བར་སྡེ་བའི་ཁྲོད་དུ་ཡོད། ལ་རྒྱས་གསལ་ཁ་ཅན་མི་འདུག འདི་ལ་དགོན་
པའི་མིང་ལས་ཡོད་ཆོད་མི་འདུག་ལ། བལ་ཆེར་སྡེ་ཆོའི་ཞབས་བརྟན་པ་གྲ་
བ་གཅིག་གཉིས་རེ་མ་གཏོགས་མེད་པར་བཤད། ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ད་
དུང་གཏོར་བཤིག་མ་ཐེབས་པར་ཡོད་ཟེར།

མཆོད་ཁང་དགོན།

འདི་ལ་མ་ཁེ་ཁང་ཡང་ཟེར། སྐྱེའབྱུང་འདན་མ་ཞང་རི་བར་སྡེ་བའི་
ནང་དུ་ཡོད། གྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་རྒྱས་བསྐྱབས་ཏེ་བསྐྱར་གསོ་སྤྱབ་ཅེད། མིང་
དང་གནས་སྐྱངས་ལ་གཞིགས་ན། སྡེ་བའི་མ་ཁེ་ཁང་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་
འདུག

སྤྱ་རྒྱལ་ལྟ་ཁང་།

འདི་ཡང་ད་ལྟའི་སྤྱ་འབྲུམ་འདན་མ་ཁང་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གྱི་ལོ་
༡༩༥༥ ལོར་རྒྱས་ཆེག་མེད་དུ་བཏང་། གྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ཡུལ་མིས་བསྐྱར་
གསོ་དང་བདག་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ལ་སར་དགོན་རྒྱུང་།

འདི་ད་ལྟའི་སྤྱ་འབྲུམ་ལན་ལུང་ཁུའུ་ཁང་ཁོངས་སུ་རྒྱལ་སྡེ་ནང་དུ་
ཡོད། གྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་བཏང་། སྤྱ་འབྲུམ་དགོན་ལག་དུ་གཏོགས། གྱི་ལོ་
༡༩༥༥ ལོར་རྒྱས་འཕྲོག་སྒྲེ། དེང་སང་སྤྱ་རྒྱལ་སྡེ་བའི་སློབ་རྒྱུང་ཆོགས་ས་བྱེད་
ཀྱིན་ཡོད།

བུམ་པ་རི་ཁྲོད།

འདི་དེང་གི་སྤྱ་འབྲུམ་ལ་སར་ཁང་པེན་ལེན་སྡེ་བའི་ནང་དུ་ཡོད། སྤྱ་
འབྲུམ་ཟེ་ན་ཆང་གིས་འཛིན་བདག་བྱས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན། ཟེ་ན་སྤྱ་སྡེང་
ཞིག་གིས་བཏབ་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། གྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྒྱས་བཅོམ་པ་ནས། དེང་
དུས་གྲུ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར། ཡུལ་མིས་ཆོས་བཟང་དུས་བཟང་ལ་ཆོགས་
ས་ལྟ་བུ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་འདྲ།

ཟེ་ནའི་ལ་སར་རི་ཁྲོད།

འདིའི་མཆན་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་ཞིང་། དེང་གི་ལ་སར་
ཁང་དགེ་རྒྱ་སྡེ་ནང་དུ་ཡོད་ལ། སྤྱ་འབྲུམ་དགོན་པའི་བུམ་པ་སྐྱ་མས་བདག་

སྐྱོད་གནང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་བཙུགས། ད་ལྟ་ཉམས་གསོ་བྱེད་ཡོད་མེད་
མ་ཤེས།

ཟུར་ཆང་རི་ཁྲོད།

འདི་བྱུང་ཆང་རབ་འབྱམས་པས་བདག་ ད་ལྟའི་ལ་སར་ཞང་ན་ཁུའུ་
སྟོན་ནང་དུ་ཡོད། སྤར་སྒྱུ་འབྱམ་ཟི་ན་སྤར་བས་འཛིན་བདག་བྱས། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༤
ལོར་གཏོར་བཅོམ་བདང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་ཡུལ་མིས་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།
ཨན་ང་རི་ཁྲོད།

འདི་ཐོག་མར་བྱར་དཔོན་པོས་ལྟ་ཁང་བཙེགས། རྒྱ་སྐད་དུ་ཨ་ཁ་ཅ་
ཟེར་འཁོད། དེར་གི་ཡུང་ལོ་ཁང་བྱར་སྟེ་ནང་དུ་ཡོད། རགས་ཅིས་གྱིས་པག་
ཡུ་རྒྱལ་རབས་གྱི་སྐབས་ཙམ་ཁེལ།

རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་པག་སྟེ་ལོ་༡༤༡༧ ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་མུ་ངན་
ལས་འདས་པས། ཟུར་དཔོན་པོས་དབུས་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ན་བཟའ་དང་
ཕྱག་ཆས་ཅི་འབྱོར་མདོ་སྟོན་དུ་གདན་ཏུ་ངངས་ནས། འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་
བཞེངས།

དགོན་པ་ཟྱི།

འདི་ཙམ་ཁ་མཁར་གྱི་ཞེ་འདབས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་
 བའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོར་སྤྱི་འབྲུམ་ཨན་ང་ཆང་གིས་བཏབ། སྤྱི་འབྲུམ་
 གྱི་དགོན་ལག་ཡིན། སྤྱི་འབྲུམ་སྐག་འཆར་སྤྱི་ཕྱེང་རིམ་ཕྱོན་གྱིས་བསྐྱུངས།
 རྒྱལ་དབང་སྤྱི་ཕྱེང་བརྒྱ་བཞི་བའི་སྤྱི་གཅེན་པོ་སྐག་འཆར་སྤྱི་ཕྱེང་བླ་པ་
 རྒྱལ་བ་སྐུན་འཛིགས་མེད་ནོར་བུ་ཡང་འདིར་བཞུགས་མྱོང་།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་གྲ་གངས་ཀྱི་ཅམ་ཡོད་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏོར་བཅོམ་ཐེབས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོའི་ཟླ་༤ ཚེས་༥ ཉིན་ཡུལ་མིས་ཞལ་འདེབས་ཕུལ་ཏེ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། ད་དུང་ཉེ་རྒྱུད་ཅི་རིགས་སུ་ཏོར་སྐྱོངས་རི་ཁྲོད་དང་། རྒྱ་ཅི་རི་ཁྲོད། མི་ཉག་རི་ཁྲོད། གཟིམ་ཁང་གོང་མའི་རི་ཁྲོད་གཙོ་བོ་རྒྱལ་སྐོག་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཐོག་དུ་བཀོད་པ་མི་འདུག་པས་འོལ་ཆོད་མ་ལུས།

གསུམ། སྐུ་འབུམ་ལྟ་སྡེའི་དཔོན་རྒྱུད།

སྤྱིར་བཏང་སྐུ་འབུམ་དཔོན་པ་ལ་མང་སྐོལ་སྐོག་འགྲེང་ཁྱེ་མཁན་གྱི་སྤྱིན་བདག་སྐོ་བྱར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། ལྟ་སྡེ་ལ་གཏོགས་པའང་སྐོ་མེ་དང་སྡེ་ཆ། མཆོ་སྡོན་འབྲོག་ཁུལ་སྐོག་ལུལ་སྡེ་དེ་ཅང་འབོར་ཆེན་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཆས་ཀྱང་དང་། རྩོགས་པ། སྐུ་འབུམ། མི་ཉག་བྱི་ན། ཞིང་རྒྱུང་བཅས་ཆོ་ཁག་འདི་དུག་པོ་སྐུ་འབུམ་ལྟ་སྡེ་ནང་མའི་ནང་མ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཆོ་དུག་གི་སྤྱི་དཔོན་ནི་བྱི་ན་ནང་སོ་ཡིན་ཞིང་། བྱིས་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་སྤིང་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་དཔོན་པ་དང་ནང་སོ་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་ཆོ་དུག་སྐོག་རོང་འབྲོག་གི་ཡུལ་སྡེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་གྱིས་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ།

ཡིག་ཆ་ལ་ལར་ཕྱོགས་པ་ཆོ་བ་དེ་བྱུང་བ་འབྱི་བས་སྐུ་འབུམ་ཆོ་ལྷར་

འཁོད་པར་ཡང་བཤད་ལ། ཆོ་བ་དེ་དག་ནི་སྐུ་འབྲུམ་དགོན་པ་གསར་
བཞེངས་དང་རྒྱན་གནས་ཡོང་བ་ལ་སྦྱིན་བདག་རོགས་སྦྱོར་བྱེད་མཁན་གཙོ་
བོ་ཁག་ཡིན་སྟབས། རྒྱལ་དབང་ལྡན་ཆེན་པོས་ཟིན་ཆང་ལ་ཆོ་ལོ་ཐམ་ཀ་
དང་འབྲེལ་བསྐྱབས་བརྗོད་གནང་ཚུལ་གཤམ་དུ་འཆད་འཇུག་ལྟར་དང་།
སྦྱིར་སྐུ་འབྲུམ་ཆོ་དྲུག་དང་དེའི་ནང་ནས་ཟིན་ཆེན་དཔོན་རྒྱུད་འཆད་དགོས་
པ་སྐྱབས་སུ་བབ་སྟབས་མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ཟིན་ཆེན་སྦྱོར་ཅི་ཡོད་
བསྟར་ཆགས་སུ་བཀོད་ན།

ཟིན་ཆེན་རྒྱལ་ཉི་པོད་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ཡོད་པའི་ཡ་གྲལ་ལྡོང་ཡིན་ལ།
ལྡོང་ལ་ཡང་གནས་ལྡོང་དཀར་བོ་ས་སྒྱ། ཉི་ལྡོང་སེར་བོ་ཟིན། ས་ལྡོང་གོ་
བོ་གོན་ལིང་ཞེས་གྲགས་པ་ལས་སྐུ་འབྲུམ་ཟིན་ཆེན་རྒྱུད་ལྡོང་ཡིན་པ་ཤེས་
ལུས་པར་མ་ཟད། མི་བྱེད་ལྡོང་དང་། ལྡོང་བྱེད་ཟིན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་སྟབས་
སྦྱིར་བཏང་མདོ་སྤྲད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ལ་ལྡོང་ཤས་ཆེ་བ་དང་། བྱེད་པར་ཆེས་
གནའ་དུས་ཀྱི་ལྡོང་རིགས་གནས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་མདོ་སྤྲད་ལྟེ་བྱང་གི་ཡུལ་
ཆ་འདི་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ས་སྒྱ་པཎ་ཆེན་གྱི་སྟོན་ཅན་ནས་དཔོན་
རྒྱུད་མ་ཉམས་པར་རྒྱན་རིང་གནས་པ་ཟིན་ལས་ལྷག་བྱུང་མེད་པར་སྤང་།
རགས་ཅིས་ཀྱིས་སྦྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་ལ་ཟིན་ཆེན་རྒྱུད་
ཟིན་རྟོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་ཟེར་བའི་སྟོབས་རྩལ་འགན་ཁུངས་བཞིག་བྱུང་བ་
དེས། མདོ་ཁམས་སྤོ་འཁོར་སྤང་ཞེས་པར་དཔུ་ཆོད་གདུག་རྩལ་ཅན་ཞིག་
ཆམ་ལ་པབ་ནས་གྲགས་པ་རྒྱས།

མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་གནའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཅིག་དུ་སྐྱབས་
འདིའི་དཔུ་ཆོད་ཅིས་པ་མི་མ་ཡིན་ནམ་གཅན་གཟན་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་བཤད་པ་
འདྲ་ཡང་། དོན་གྱིས་ངག་པ་གདུག་རྩལ་ཅན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཆོད།

གང་ལྟར་ཟིན་དོན་རྗེ་རྒྱལ་མཆན་ལ་ཟིན་ཐུན་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་ཟིན་དགེ་བཤེས་སུ་གྲགས་པའི་བྲུ་གཞིས་བྱུང་ཞིང་། གཞིས་ཀྱི་དབུས་གཙང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། ཟིན་ཐུན་པས་དབུས་གཙང་དུ་གཞིས་བབྱུང་བའི་རྒྱུད་པ་ལ་རྫོང་ཅི་རྒྱལ་མཆན་བབྱུང་བོ་དང་། དཔོན་རྗེ་རྗེ་རིན་ཆེན་སོགས་དབུས་གཙང་དུ་དཔོན་རབས་མང་བོ་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། གཙུང་ས་སྐྱར་ཕྱིན་ཏེ་གསུང་རབ་པོ་ཏི་མང་བོ་ཐུགས་འདྲིན་དང་འབྲེལ་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར།

གཙང་དང་། རྒྱུར་མོ་ལུང་། ལྷ་ས་གྲང་ཐང་གསུམ་ནས་དགེ་བཤེས་བབྱུང་ཤོས་གསུམ་ཁྲིད་དེ་བྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ཏོར་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་རིང་གིར་རྒྱལ་བོ་པོ་བྱང་ཤིང་ཏོར་བཞུགས་པ་དང་མཇུག་ཅིང་གིར་གྱིས་ཁྲོད་བཞི་གང་ནས་ཡོང་། མི་རིགས་གང་ཡིན། ཡོན་ཏན་ཅི་ཤེས་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ། རེད་བཞི་གཙང་ས་སྐྱར་ནས་ཡོང་། མི་རིགས་བོད་ཡིན། ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟེར་བ་དེ་ཤེས་ཞེས་བཤད་པར། རིང་གིར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ངས་ཤེས། ང་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན། འདི་ག་ཉེན་འདི་ན་ང་ལས་ཆེ་བ་གཞན་སུ་ཡང་མེད། ཁྲོད་ཆོར་དེ་ལྷ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་ད་ལྷ་ཉིད་དུ་ཆར་པོ་བས་ཞེས་བཀའ་བཏང་། ཁོང་བཞིས་སྐྱོན་བཙུམས་ཏེ་སེག་ལོ་བརྟུ་པས་འཕྲལ་དུ་ཆར་རྒྱན་གྱིས་རི་ཁྲུང་ཐམས་ཅད་ཁེབས་པ་ན། ད་ཆར་ཆོད་ཅེས་པས་འཕྲལ་དུ་བཅད་པས་རྒྱལ་བོས། གནམ་ལ་དབང་འདུག་ཅེས་རོ་མཆར་དང་མཐོང་བཅོས་ཆེན་པོ་མཇུག་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཉར། ཞེས་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་འབྱུང་བ་འདི་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བསྟན་ཅིས་སུ་“ལྷགས་སྤྱུལ་ལོ་ཆལ་བས་ཏོར་ཡུལ་དུ་དཀོན་མཆོག་གི་ཆེ་བ་སྟོན་”ཞེས་འབྱུང་བའི་གོ་དོན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་རྒྱལ་རབས་སུ་འབྱུང་བ་

ནི། ཇིང་གི་ར་མ་འདས་པའི་ལོ་ལྔ་འོང་། (ལྷགས་སྤྱུལ་འདི་བོད་རབ་བྱུང་བཞི་
བའི་ལྷགས་སྤྱུལ་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༡༡ ལ་ཁེལ་བས་ཇིང་གི་ར་མ་འདས་པའི་ལོ་ ༤ གི་
གོང་བྱས་ན་བདེ་བར་སྐྱམ་) ཞང་བཙོན་འགྲུས་གྲགས་པའི་སློབ་མ་གཙང་བ་
དུང་ཁུར་བ་དཔོན་སློབ་བདུན་དོར་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་རི་ཁྲོད་ཅིག་དུ་བཞུགས་
སྐབས། དོར་གྱི་རུ་བ་དག་གིས་ཁོང་ནམས་ལྷག་རྗེར་བཏང་ཞིང་། ཉིན་ཞིག་
སེར་དྲག་བབ་ཅིང་རྒྱ་ལོག་རྒྱས་ཏེ་གཞན་གྱི་ལྷག་མང་གི་ཡང་། ཁོང་ནམས་
ཀྱིས་དམིགས་པ་བྱས་པས་ལྷག་ལ་གཞོད་པ་མ་བྱུང་བས་ཡུལ་མི་ནམས་ངོ་
མཚར་ཏེ་སྐད་ཆ་ངེས་ཀྱང་བརྗེ་མ་འཕྲོད་ནས་གནམ་ལ་མཛུག་གྱུ་བསྟན་པས།
ཁོང་ཆོ་གནམ་ལ་དབང་ཐོབ་འདུག་པའི་གཏམ་བྱུང་བ་ཇིང་གི་ར་རྒྱལ་བོས་
ཐོས་ཏེ། མི་ཉག་གི་ལོ་ཙྰ་བ་བརྒྱད་དེ་གཏམ་སླེང་བྱས་པས་གནམ་ལ་དབང་
འབྱོར་བས་ལོ་ཙྰ་ཉན་ཆེ་བེར་ནས་མཐོང་བཅོས་བྱས་ཤིང་། ཁོང་ནམས་ཀྱིས་
ལོ་ཙྰ་བ་བརྒྱད་ནས་དཀོན་མཆོག་གི་ཆེ་བ་བརྗོད་ཅིང་། སློན་པོ་ཞིག་ལ་སྟེང་
གདོན་པོག་པ་སེལ་བས་རྒྱལ་སློན་གཉི་གས་གནང་སྦྱིན་མཛད་ཅིང་ལུང་
བཟང་པོ་བྱིན། དོར་རྒྱལ་དང་བོད་ཀྱི་བན་དེ་འཕྲད་པ་ལ་སྤྲོ་བ་འདི་ཡིན་³
ཞེས་བཤད་འདུག།

ཁོ་བོའི་བསམ་པར་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དུམ་བུ་སྤྱི་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་
ཟིན་ཅུང་མི་འདྲ་ཡང་། དོན་གྱི་བརྗོད་གཞི་གཅིག་དུ་འབབ་པར་སྤང་བས་
མདོ་སྐད་ཟིན་ན་མཁན་པོས་དོར་ཡུལ་དུ་ཁྲིད་པའི་དགེ་བཤེས་དག་གི་གས་སུ་
གཙང་བ་དུང་ཁུར་བ་ཡོད་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གལ་ཆེན་ཞིག་ར་
འཕྲོད་བྱུང་བར་སྐྱམ་པས་དབྱེད་པར་མཛོད།

ལོ་དེའི་དགུན་ཇིང་གི་ར་པོ་བྱང་དུ་འགོ་ཁར་ཁོང་བཞིས་རི་བོ་ཆེ་ལྷ་
དང་། རི་བོ་པོ་ཏྲུ་ལ་སོགས་སུ་གནས་མཛུགས་ལ་འགོ་བའི་དགོངས་པ་བྱས་ཀྱང་།

ཁྱེད་ནམས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འདུག་པས་དེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་སྡོད་དགོས་ཞེས་
མ་གནང་། ནན་བསྐྱེལ་བྱས་པས། འོ་ན་ཟིན་དགེ་བཤེས་འདིར་འདུག་དགོས་
ཞེས་བཀའ་མ་འཁོལ་བར་ཐུ་མཐུད་ཏོར་རིང་གིར་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་དུ་བཞུགས་
དགོས་བྱུང་།

རིང་གིར་ཀྱི་སྐས་བཞིའི་ཐ་ཚུང་ཐོ་ལོ་ནོ་ཡོན་དང་། བཅུན་མོ་བོ་རོག་
དུ་ལ་སེ་ཆེན་སོགས་སྐྱེམ་ཆེད་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། ཟིན་ཅེ་འཛོལ་བའི་
དུས་ནས་བུ་སྐལ་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུངས་པས་སྐྱེན་མཆེད་བཞིར་གྲགས་ཞེས་
འབྱུང་བའི་ཟིན་ཅེ་འཛོལ་བ་དང་ཟིན་དགེ་བཤེས་གཉིས་མི་གཅིག་ཡིན་མིན་
བཏག་གལ་ཆེ་བར་སྒྲུང་།

གང་ལྟར་བྱིས་སུ་རྒྱལ་བུ་ཨོན་ཆེན་གོ་ཏན་གྱིས་བྱང་རོས་སུ་ས་པཌ་
གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ། གླུ་ལོ་༡༡༤༤ ལོར་སྐྱུལ་བའི་སྡེ་ལིང་རྩ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བར་
འབྱོར་ཅིང་། གླུ་ལོ་༡༡༤༥ ལོར་ཏོར་གོ་ཏན་དང་འཕྲད་ནས་ཆོས་ཀྱི་གསུང་
སྒྲིང་མང་བོ་མཛད་པ་བརྒྱད་ནས་གོ་ཏན་གྱིས་དབང་དང་བཀའ་ཆོས་ཞུས།
སྐབས་ཤིག་སེ་ཆེན་གྱིས་ས་སྐྱུ་པཌ་ཁྱི་ཏ་དེད་ཀྱི་སྐྱེམ་ཆེད་དུ་འབྱོན་དགོས་ཞེས་
མི་སྒྲ་བཏང་བར་གོ་ཏན་གྱིས། ང་མི་ཁྱད་པོར་སྐྱེམ་ཆེད་ཆོས་མིན་པ་བསམ་
རྒྱུ་མེད་པས་བཀའ་དེ་འདྲ་མི་གནང་རོགས་ཞེས་ཞུས་པས། འོ་ན་ཁོང་གི་
དཔོན་པོ་འགོ་མགོན་པ་འདིར་ཐོངས་གསུངས། སྐྱེན་གཞོན་པས་བསྐྱེན་
རྫོགས་མ་བྱས་ཞུས་པར། འོ་ན་ས་སྐྱུར་རྫོངས་ལ་བསྐྱེན་རྫོགས་བསྐྱབས་ཏིང་
འདིར་ཐོངས་ཞེས་ལུང་བུད་པ་བཞིན། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་བྱོན་
པའི་ཞབས་ཞུ་ཀན་པའི་གས་སུ་ཟིན་མཁན་པོ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་
བོ་བརྒྱུད་ས། དཔུས་གཙང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེ་མཐའ་དག་བསྐྱེན་བཀུར་གྱིས་
ཆོམས་པར་མཛད་ནས་བྱིར་སོག་ཡུལ་དུ་བྱོན། (འགོ་མགོན་བསྐྱེན་པར་

རྫོགས་ས་མདོ་སྦྱད་ཡིན་པར་བཤད་མཁན་ཡང་སྤང་།)

སྟེ་ལོ་༡༡༥༩ ལོར་ཧོར་སེ་ཆེན་གྱིས་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་ལས་
 དབང་ཞུས་ཏེ་མཆོད་ཡོན་དུ་གྱུར། ཟེ་ན་མཁན་པོས་ལྷགས་གནིས་གྱིས་ཞབས་
 འདེགས་ཐུགས་ཟེན་ངེས་བསྐྱབས་པས། མཆོད་ཡོན་གནིས་གྱིས་ཟེ་ན་མཁན་
 པོ་ལ་བྱེད་གྱིས་འདོད་པའི་ས་ཆ་དང་མི་སྡེ་གང་འདོད་གསུང་རོགས་ཞེས་པས།
 འོ་ན་ངས་བོད་གྱི་ས་ཆ་གང་བཟང་ལ་བལྟས་ནས་ཡིག་ཐོག་དུ་སྟོན་སྟོན་འབྲུལ་
 རྒྱ་ཡིན་པས། ང་ལ་ཤོགས་ཏུ་ལག་བཀའ་ཤོག་དང་བཅས་པ་གནང་དགོས་
 ཞེས་རེ་འདོད་བཏོན་པ་ལྟར་སོག་ཡུལ་ནས་མདོ་སྦྱད་དུ་ཕེབས། ཤར་ཙོང་
 ཁ་དང་། སུ་ཆན། ཁྲི་ཁ། སྡེ་ཐོག་གཤུང་ཁང་། འགའ་གམ་ཅུ། བྱང་ངོས་
 སུ་རྩི་ཏི་སྡེ། ཆེད་དུ་མ་སྡེ། ཁང་སར་སྡེ། ལ་སོ་སྡེ། རིན་ཆེན་སྤིང་བ་སོགས་
 ས་ཆ་དང་དགོན་སྡེ་བཟང་ས་གྱིས་མི་ལང་བ་ཞིག་ཡི་གེར་བྲིས་ཏེ་བྱིར་མ་
 སྤེབས་གོང་ལ་སྤུལ་བས། ཡི་གེའི་ནང་འཁོད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་སུ་བཅུག་
 པའི་ལུང་ངམ་གང་ཞུས་ལྟར་ས་སྐལ་དུ་བྱིན་པར་མ་ཟད། མཆོད་ཡོན་སོ་སོས་
 ལུ་ཏིག་གི་འཇའ་ས་རེ་རེ་དང་། ཟོན་རྩུ་དབེན་གྱི་ཆ་བའི་དབེན་ཤིའི་གོ་གནས་
 གནང་ཤིང་། ཟེ་ན་ཅེ་འཛོལ་ཐའི་ཆེང་ས་དགེ་གོ་གནས་དང་། སྟོ་ཤོས་དཔལ་
 བཟང་ལ་རྩུང་དུང་གི་གོ་གནས་དང་རྒྱའི་ཟེ་གྲུང་གི་གསེར་ཐམ། དཔལ་
 འབྱོར་བཟང་པོ་ལ་སྤུང་ངའི་གོ་གནས། མི་ཆེན་སྐུ་མ་ཐར་རྒྱལ་བོ་དུང་ཐོག་
 རེ་ཆོན་བཞིན་རེས་དཔོན་དུ་བསྐྱོས། ཕྱིས་སུ་ཟེ་ན་དཔལ་འབྲུམ་ལ་སྟག་མགོ་
 འོར་བུ་གསུམ་པ་གནང་སྟེ་ཙོང་ཁའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཤིང་། ཧོར་གྱི་རྒྱལ་
 རྒྱུད་ནམས་དང་ཟེ་ནའི་དཔོན་རྒྱུད་པན་ཚུན་བར་གཉེན་སྦྲེལ་འདུགས་བྱས།
 འདིའི་ཐོག་ནས་སྐུ་ཐམས་དེའི་ཟེ་ནའི་གནས་བབ་དྲ་ཅང་མཐོ་བ་ཤེས་
 རུས་ཏེ། ངོང་གིར་རྒྱལ་བོ་དང་སེ་ཆེན་སོགས་འཇམ་སྤིང་ན་ང་ལས་ལྷག་པ་

མེད་པར་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་བོ་དག་གིས་མདོ་སྐྱོད་ཙུང་ཁའི་སྤྱི་དཔོན་ཟེ་ན་ཆང་ལ་གཉེན་འབྲེལ་བཅུགས་པ་དེ། གཅིག་ནས་ཟེ་ན་མཁན་པོས་འགྲོ་མགོན་དང་སེ་ཆེན་མཆོད་ཡོན་ལ་ཞབས་འདེགས་སྐྱབས་ཆེན་བསྐྱབས་པའི་ངོ་སོ་ལོས་ཡིན་ཀྱང་། གཉིས་ནས་སོག་པོས་བོད་ལ་དོགས་ཟོན་བྱ་དགོས་སྟབས། བོད་ཡུལ་གྱི་མི་དཔོན་དབང་ཤུགས་ཅན་ཟེ་ན་དཔོན་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་དབང་སྟོབས་ཆེ་ལག་གིས་ངོ་ལོག་མི་ཡོང་བའི་སྡོན་འགོག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པའང་གསལ་བོར་ཤེས་ནུས།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་དང་། དབང་སྐྱུར་གྲལ་རིམ་མི་ཆང་ཕན་ཚུན་བར་གཉེན་འབྲེལ་འཇུགས་པ་དེ་གནའ་དུས་རྒྱལ་སློན་དག་གི་སྲིད་དོན་ལམ་ལྗོངས་ཡོང་བའི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ཡིན་ལ། རང་ཅག་གི་རྒྱལ་བོ་སྲོང་བཙན་སྐུ་པོས་ཀྱང་བྱེད་ཐབས་དེ་ལག་ལེན་བསྟར་ནས་ཞུང་ཞུང་དབང་དུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན།

ཆེན་པོ་དོར་གྱི་རྒྱལ་རབས་རྫོགས་ནས། རྒྱ་ནག་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་ཡུང་ལོ་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༤ ལོར། ཟེ་ན་སྐ་མ་ཆོས་འཕགས་རྒྱལ་མཆན་དབུ་སྐར་བཀྱར་ནས་ཀློ་མེའི་གོ་གནས་སུལ་བ་དང་། ས་རིས་མི་སྡེ་སོ་སོའི་ཐམ་ཀ་འདྲའ་ས་གནང་། ལོ་བརྒྱ་བའི་སྟོང་ཆེ་ཉི་ཁྲན་ཟེའི་གོ་གནས་དང་། ཟོན་ཏེ་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༧ ལོར་སུན་དུ་གྱིན་ཀྱི་ཀློ་མེའི་གོ་གནས་དང་དབུལ་ཐམ་སུལ། འདི་བས་ཟེ་ན་བསམ་གྲུབ་སྤྲིང་ཞེས་པའི་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ཏཱ་མིང་ཉིན་སུན་རྒྱལ་བོ་ལོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༩ ལོར་ཟེ་ན་སྐ་མ་དགེ་ལགས་རྒྱལ་མཆན་དང་། ཏཱ་མིང་གྲ་ཅིན་གྱིས་སྐ་མ་བསོད་ནམས་ལེགས་པ། རྒྱལ་བོའི་གནམ་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༤ ལོར་སྐ་མ་དཔལ་འབྱོར་ལེགས་པ། ཕན་ལི་ལོ་ལྷ་བ་

སྐྱེའོ་ཀླུ་མ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་མཆན་བཅས་ལ་གོ་གནས་གོང་གསལ་ལྟར་ཡུལ།

དྲེ་མིང་ཁུན་ཏིན་ཁྱི་བཞུགས་བདུན་པ་སྐྱེའོ་ཀླུ་ཀུ་མ་དཔལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་ལ་གོ་ཏིང་ལྷང་འབངས་ཁྱེན་ལོག་གིས་ཟེ་མིང་མཁར་འཕྲོག་ཀྱང་། ཟེ་ནའི་དཔུང་ཤེད་ཀྱིས་ཚུར་སྤངས་པའི་བདག་ཁྱེན་དུ་སྐྱེའོ་ཀླུ་མ་དཔལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་ལ་གོ་ཏིང་གོ་མིའི་ཆོ་ལོ་དང་། གསེར་གྱི་ཐམ་ག་འཇའ་ས་དང་བཅས། ཟེ་མིང་མཁར་གྱི་ཏན་ཀོན་ན་མེ་ལུ་ཆེ་བ་གཅིག་བཅས་གནང་ཆ་དང་གཟེངས་བསྟོད་མཛད། འདི་ཁྱེད་ཐོན་གྱིས་སྐྱེའབྱུང་དུ་མགོན་ཁང་བཞེངས། དྲེ་མིང་ཤུན་རྟེ་ཁྱི་བཞུགས་ལོ་བརྒྱུ་པ་སྐྱེའོ་ཀླུ་ཀུ་མ་དཔལ་འབྱོར་ཡུན་ཆོགས་ལ་ཟེ་ན་ལེ་ཀྱེའུ་ཟེའི་ཆོ་ལོ་དང་། ཟེ་ན་གོང་མ་དག་ལ་གནང་བའི་ཤུན་དུ་ཅིང་གོ་མིའི་ལས་ཀའི་སྟེང་དུ་གེན་ཏིང་དུ་གོ་མིའི་ལས་ཀ་བཅེགས་མ་གནང་།

ཟེ་ན་ཆང་ལ་གཞུང་ས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་ཆེན་པོས་ངོས་འཛིན་གནང་སྤངས་ནི། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བཞེན་པོས། ཟེ་ན་སྐར་བ་འདི་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་བཞེན་པོའི་འཁྱུངས་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། འཁོར་དག་པ་ནམ་བུ་དུ་གྱི་གཙོ་བོ་རྟོགས་ལྷན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོ་ཡང་ཟེ་ནའི་ཞལ་ངོ་ཡིན་པ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་དར་བ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཟེ་ནའི་དཔོན་པོ་རིམ་བུ་དུ་ཀྱིས་སྐྱེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། ཞེ་སེར་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཁྱེར་སྤངས་ལྷག་བསམ་ཆེ་བ། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་བོས་གདན་དྲངས་སྐྱབས། ལམ་བར་དུ་ཞབས་དོག་ཤུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱབས་ཁར། སྐྱེའབྱུང་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་དགོན་པའི་གཞི་འཛིན་དགོས་ཚུལ་ཡོན་བདག་མཐའ་དག་ལ་བཀའ་ཐེབས་ཀྱང་། ཟེ་ན་ཆང་གིས་བྱས་པ་ཅམ་གཞན་གྱིས་མ་བྱུང་བར་འདུག་པ། ཟེ་ན་ཆང་གིས་ལོ་ལྟར་སྐྱེའབྱུང་གྲ་ཆང་

ལ་ཁྲ་བ་དཀར་བོའི་ནང་དུ་སློན་ལམ་གཏོང་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ལ་
བཞེན་ནས། ཟླ་བ་སྐྱ་མ་ངག་དབང་སློ་བཟང་ལ་ཨཱ་ནི་ནི་དུ་ལེ་ཆོས་རྒྱུ་ཆེའི་ཆོ་
ལོ་དང་བཀའ་ཤོག་ཞིབ་རྒྱས་བསྟུལ་འདུག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་ནུས་པ་ཡིན་
ལ།

ཟླ་བ་སྐྱ་མ་ངག་དབང་སློ་བཟང་འདི་བ་སྐྱ་འབུམ་རྒྱུད་པ་གྲ་ཚང་
དང་། བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་སྤྱི་བར་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྤྱིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་
ལ་མངའ་དེ་རྒྱུ་ཆེ། ཟླ་བ་སྐྱ་མ་ངག་དབང་རྒྱ་མཆོ་(འདི་བའི་མཆན་ལ་ངག་
དབང་བཞུན་ཟེར་མཁན་ཡོད་འདུག)སྐྱ་འབུམ་རྒྱུད་པ་གྲ་ཚང་དང་བྱ་ཁྱུང་
གི་སྤྱི་བར་བཞུགས། ཟླ་བ་ཆེན་ལེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་བར་ནས་
སློབ་གཉེར་གནང་ནས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ། ཟླ་བ་སློ་བཟང་མཁས་
མཆོག་ལ་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་པའི་དུས་གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་བས་
ཨཱ་ནི་ནི་ནང་སའི་ཆོ་ལོ་གནང་། ཡུང་ཁེང་སྤྱི་བར་བཞུགས་ཀྱི་ལོ་དང་བོ་རྟེ་སྤྱི་ལོ་
༡༧༡༩ ལོར་མདོ་སྐྱད་བོད་སོག་མི་དམངས་ཀྱིས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ངོ་མྱོལ་
གཡུལ་འབྱེད་བྱས་པས། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་མཆོ་སློན་དུས་འབྲུག་བྱང་བས་ཟླ་
བ་ཚང་ལ་རྩེ་ཆེད་གོང་མ་དག་གིས་གནང་བའི་གོ་གནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས།
ཆེན་ལུང་སྤྱི་ལོ་བཅུ་བཞི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་ཟླ་བ་ནང་སོ་དཀའ་བཅུ་ཤེས་
རབ་ནམ་རྒྱལ་ལ་ཟླ་བ་ཀྱང་གི་ལས་ཀ་དང་བཀའ་ཤོག་ཐོབ་ཅིང་། ཆེན་ལུང་
སྤྱི་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་སྐྱ་འབུམ་ནང་སོ་རབ་འབྲམས་པ་ངག་
དབང་དཔལ་ལྡན་ལའང་ཟླ་བ་ཀྱང་གི་ཆོ་ལོ་བསྟུལ། འདི་བས་རང་གི་རྒྱ་
རྒྱས་ཡོད་ཆད་བཏང་ནས་སྐྱ་འབུམ་དུ་ཉེན་བཞེངས་མང་བོ་གནང་བར་
བཤད་པ་བཅས། ཡིག་ཆའི་ཆ་རྒྱུན་མ་འདྲོམས་པ་ཙམ་ལས་ཟླ་བ་འདི་དཔོན་རྒྱུད་
ད་ལྟའི་བར་འདེད་ཐུབ་པར་སྐྱོང་།

གོང་དུ་བྱེད་ཆོད་ལ་ཉོར་དང་། མིན་རྒྱལ་རབས། ཆེན་རྒྱལ་རབས་
 གྱི་གོང་མ་དག་གིས་ཆོས་སྤྱི་དག་གིས་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་སོགས་གཟེངས་
 བཞེད་གཟེགས་གསལ་རི་སྟེད་ཅིག་གནང་འདུག་པ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་
 སྤངས་པ་མཐོང་མ་ཐག་རྒྱུ་འོ་ཆོད་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་ནམ་སྟམ་པ་འཆར་སྤྱི་
 གྲང་། ཞིབ་དུ་བསམས་ན་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་ཉོར་སེ་ཆེན་གྱིས་གནང་
 བའི་རྒྱུ་ཕྱི་དང་། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ། བཀ་གྲུའི་གོང་མ་རིམ་བྱོན། རྒྱལ་དབང་
 པཌ་ཆེན་ཡབ་སྐུ་ཀླུ་ཞུ་ཞུ་དམར་ནག་སོགས་བོད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱུ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་ལ་
 གནང་འདུག་པ་དེ་དག་ལས་ལྟག་པ་དང་། དེ་ལས་འཇིགས་སྤང་ཅན་ཅི་ཡང་
 མེད་ཅིང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཆོ་ལོ་དེ་དག་གནང་བའི་རྒྱུ་གྱིས་རྒྱ་ལོག་
 རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་པར་བསྐྱབ་བྱས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ཆོད་ལ་གནང་བའི་
 ཆོ་ལོའི་ཁྲོད་དུ་རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་བུ་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱལ་དབང་ཆངས་དབྱངས་
 པས་གནང་བའི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་འདྲེ་ཡོད་ལ། ང་ཆོས་དོན་གྱིས་ཤེས་དགོས་
 པའི་གནད་གཟེར་ནི། རྒྱ་ཉོར་མན་རྒྱ་སོགས་གྱིས་ཆོ་ལོ་གཟེགས་གསལ་རི་
 ཅམ་མང་བོ་གནང་བ་དེ་ཅམ་གྱིས། གནང་ཡུལ་དེར་བྱས་པ་དང་འཛོན་ཐང་།
 བོད་ཡུལ་དུ་ས་རིས་མི་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་ལ་མངའ་དབང་རྒྱུར་གྱིན་ཡོད་པ་དེ་མཆོན་
 པ་ཡིན་ནོ།

བྱེད་ཆོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་གསར་མ་ཞེས་པ་སོགས་སུ་མིན་རྒྱལ་རབས་གྱི་
 གོང་མ་མེན་དོད་ལོ་ཁྲོ་ཁྲོ་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༡༤༠ ལོར་སྐུ་འབྱུང་ཆོ་
 དྲུག་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྐྱབས་ཤིང་། བྱེད་ཆོད་སོགས་དཔོན་ཁག་བསྐྱོས་ཏེ་ཆོ་
 ལོ་ཡུལ་བ་བརྒྱད་ནས་མིན་རྒྱལ་རབས་གྱིས་དབང་བསྐྱུར་བྱས་ཚུལ་དང་། ཆོ་
 བ་རེ་རེས་ལོ་རེར་ཏྲ་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་དཔུ་ཁལ་དུ་སྟོན་དགོས་ཚུལ་སོགས་
 བཀོད་འདུག་ཀྱང་། མདོ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་བྱེད་ཆོད་སྟོན་འབྱུང་བ་

གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་དག་སོགས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་ཁག་ཏུ་མིན་ཆེན་
 རྒྱལ་རབས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྐྱུ་འབྲུམ་བྱེ་ན་ནང་སོ་དཔོན་རྒྱུད་ལ་གཟེངས་
 བསྟོད་དང་ཆོ་ལོ་ཐམ་ཀ་སྤྲད་ཚུལ་ཙམ་གསལ་བ་ལས་ཏྲ་བྲལ་འདལ་བསྐྱབ་
 དགོས་པའི་བྱུང་ཙམ་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད་ཁར། བྱེ་ན་དཔོན་རྒྱུད་སོགས་སྐྱུ་
 འབྲུམ་ས་ཁྲལ་གྱི་མགོ་བྱེད་དག་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པར་བཤད་པ་
 ཡང་བདེན་པ་ཡིན་དཀའ་སྟེ། བྱེ་ན་དཔོན་རབས་དང་བོ་བྱེ་ན་དགེ་བཤེས་
 ལ་ཏ་ལམ་མདོ་སྨད་ཀྱི་བྱེད་ཀ་ས་སྐལ་དུ་སྤྲད་པ་དང་། འདའ་ས་མུ་ཉིག་མ་
 སོགས་གནང་ནས་སྐྱུ་འབྲུམ་ས་ཁྲལ་ལྟེ་བར་བབྱང་བའི་མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་
 ཀྱི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་མཁན་ནི་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་དང་ཉོར་སེ་
 ཆེན་གཉིས་ཡིན་པ་གསལ་བོ་ཡིན་ལ། ཐོབ་དང་ཆོ་ལོ་སྤྲད་ཆད་དེའི་མངའ་
 ཁོངས་སུ་བརྟུག་པའི་ཏྲགས་མཆན་ཡང་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བྱེ་ན་དཔོན་
 རབས་ཀྱིས་བོད་བཟུན་སྤྲོད་ལ་སྤྲོན་པའི་བྱས་རྗེས་བཞག་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 རྒྱལ་དབང་ལྡ་བ་ཆེན་མོས། བྱེ་ན་བླ་མ་དག་དབང་སློབ་བཟང་ལ་ཞེ་ནི་ནི་ཏུ་
 ལེ་ཆོས་རྗེའི་ཆོ་ལོ་དང་བཀའ་ཤོག་ཞིབ་རྒྱས་བསྟུལ་སྐོར་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་
 སོགས་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་པས། ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་སྤྲད་
 ནས་གཟེངས་བསྟོད་གནང་ཆད་མངའ་འོག་ཏུ་བརྟུག་པའི་བདེན་དཔང་ཡིན་
 པ་ཁོ་བོས་འདོད་མི་ཐུབ།

ལར་ནས་བྱེ་ལིང་མེ་དང་སྤྱི་བེར་བ་སོགས་ཚུགས་སྤྲེའི་བྱེ་ལིང་ལྟེ་
 བར་བྱས་ཏེ། སྐྱུ་འབྲུམ་སོགས་བྱེ་ལིང་ཉེ་འཁོར་ཁག་ཏུ་རྒྱ་མི་གནས་སྤོ་གཞིས་
 ཆགས་བྱེད་མགོ་རྩུང་སྤྲེའི་བས་ཆོ་བ་རེ་བྱུང་ངམ་ཡུལ་མིས་རྒྱ་ནག་དང་མན་
 རྩའི་དཔོན་མགོ་ལ་ཁྲལ་གང་འཆམ་རེ་སྤྲོད་དགོས་བྱུང་བའི་སྐབས་ཡོད་སྤྲོད་
 པར་སྟེ།

བཞི་བ། སྐྱེའབྱུང་གི་སྡེ་ཆོ།

གཅིག ཞིང་སྐྱོང་ཆོ་བའི་ཁོངས་སུ། ༡ ཞིང་སྐྱོང་། ༢ འདབ་མ། ༣ ས་སྐྱ།
༤ བྱང་ཐར། ༥ རྒྱལ་གྱི་ ༦ བྱིན་ཅུ་ཐར། ༧ གཡང་མོ། ༨ རྒྱལ་གྱི་ཨ་
ཁན། ༩ རྒྱུ་ཆོང་། ༡༠ རྩི་གཡང་། ༡༡ རྩི་ཨ་ཐར། ༡༢ ཨ་ཨ་ཐར་ཅོས་
བཅས་སྡེ་ཆོ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་བསྡུས་པས་དུད་བྱིས་༡༢༩ ཡོད་པར་བཤད་
ཅིང་། དུད་བྱིས་དེར་ཆ་སྟོན་མེད་ཀྱངས་༩ དེ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་གུང་། མི་
གངས་༩༩༩ ལྷག་པ་གསལ་བོ་ཡིན།

གཉིས། ལྷ་སྡེ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་༡༤༠ ཡོད།

གསུམ། སྐྱེའབྱུང་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་༡༧༡ ཡོད།

བཞི། ཟླ་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིས་༡༩༩ ཡོད།

ལྔ། སྐྱེའབྱུང་ཆོ་བ་ནི་སྐྱེའབྱུང་མཐའ་ལ་ཟེར། དེར་དུད་བྱིས་༡༩༩ ཡོད།

སྐྱེའབྱུང་ཆོ་བའི་ཁོངས་སུ་དུད་བྱིས་༡༠༠ དང་མི་གངས་༡༡༠

ཟླ་ཆོ་བར་དུད་བྱིས་༥༠༠ ལ་མི་གངས་༡༥༠༠ ལྷག

ལྷ་སྡེ་ཆོ་བར་དུད་བྱིས་༩༠༠ དང་མི་གངས་༩༠༠ ལྷག་ཡོད།

(༧) ཞིང་སྐྱོང་སོགས་ཆོ་བའི་ནང་གསེས་བྱང་རྒྱལ་ལ་གྲོང་སྡེ་༡༩ ཡོད་པ་
བསྡུས་པས་དུད་བྱིས་༥༠ ལྷག་ཡོད།

548 བདེ་སྤང་ལོ་རྒྱུ་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་གསུམ་པ།

ཞིང་སྐྱོང་དང་། འདབ་མ། ས་སྒྲ། བྱང་ཐར། རྒྱ་ཡག བྲིན་ཙཱ་ཐང་། གཡང་
མོ་ལྷང་། རྒྱ་ཡ་ཨ་ཁན་གྲོང་། རྒྱ་ཆང་། རྩི་གྲང་། ཨར་ཕན། ཨ་ཨར་ཅེ་བཅས་
གྲོང་སྡེ་༡༩ བསྐྱམས་པས་དྲུད་བྲིམ་༡༩༧ ཡོད་པར་བཤད།

(ལ) ལྷ་སུ་ཆོ་བར་བྲོན་བསྐྱམས་དྲུད་བྲིམ་ཉིས་༩༩༠ ཡོད།

སྤྱ་འབུམ་ཆོ་བར་དྲུད་བྲིམ་༩༡༩ ཡོད།

བེན་ཆོ་བར་དྲུད་བྲིམ་༡༩༧ ཡོད།

སྤྱ་འབུམ་ཤོག་པ་ཞེས་པ་ལ་དྲུད་བྲིམ་༩༧ ཡོད། དེ་སྤྱ་ལག་སོན་བྱུང་བའི་
ཡིག་ཆ་ཁག་དྲུ་འདི་འདྲ་ཅུ་གྲིས་འདུག་པ་ལས་གཞན་རྒྱ་ཆ་མ་རྟེན།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ཆེན་མོ་ལས་ཙཱ་
ཁ་བདེ་ཁམས་(ཕེན་ཨན)ཚྱེང་།

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

བདེ་ཁམས་འདི་ནི་བོད་སྤྱི་དང་མདོ་སྐད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ཐོག་གནས་བབ་
གལ་ཆེན་བརྒྱུད་བའི་ས་གནས་ཤིག་ཡིན་ལ། ཙཱ་ཁ་རྒྱལ་བོ་ཐོག་མར་མདོ་
སྐད་དུ་སླེབས་ནས་གནས་གཞི་འཛིན་ས་ཡང་བདེ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ཆ་འདི་ཡིན་
ཞིང་། དེ་བ་ཐེར་དཀར་བོ་སོགས་སུ་ཙཱ་ཁ་བདེ་ཁམས་ཞེས་འབྱུང་བའང་
ཡུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་སྟབས། སྤྱི་ལོ་འབྱུང་དང་ཙཱ་ཁ་བདེ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་
ཙཱ་ཁ་འཛིན་ཡུལ་གྱི་ཉེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།

སྒྱུར་བདེ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་སྐྱེ་འབྱུང་ཆོ་བྱུག་གི་ནང་ཆན་ཆེ་ཀླ་ཆོ་
བའི་ཁོངས་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་བྱི་ན་ནང་སོའི་མངའ་འོག་ཡིན་ལ། རྒྱལ་དབང་
སྐྱེ་མེད་བརྒྱ་བཞི་བ་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་འབྲུངས་ཡུལ་བ་ལུང་ཅུང་མ། རྟག་
མཆོར་དུ་འབོད་པའང་དེང་སང་གི་ཚོང་ཁ་བདེ་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་
པ་ཡིན།

ཚོང་ཁ་བདེ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་
ནས་བོད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་བསྐྱོན་མེད་དང་། བོད་མི་གནས་ཡུལ་ཡིན་མོད།
བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་སེལ་འཐོར་དུ་སོང་བ་དང་མཉམ་དུ། དབུས་ཀྱི་
ཕོ་བྲང་ནང་གི་སློན་ཆེན་པན་ཚུན་བར་གྱི་འགལ་ཁྲ་དེ་ཡུམ་བརྟན་དང་འོད་
སྤང་གཉིས་ཀྱི་ཁོག་པར་འཇུག་ཏེ་ནང་འབྲུག་ཆེན་པོ་བྱང་བ་དེས། མཐའ་
མཚམས་ཀྱི་སོ་དམག་དང་མི་སེར་ལའང་ནང་འབྲུག་འཆབ་ཆེན་བྱང་སྟེ། ཚོང་
ཁ་བདེ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ལོ་མང་རིང་དམག་འཐབ་བྱང་ནས་མི་སེར་གྱི་
སྤྱིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་ལ་ཉམས་ཉེས་ཕོག་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ཚོང་ཁ་རྒྱལ་བོས་
ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་གི་རིང་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱ་ཡུལ་གྱི་ལྷོ་བ་ལྷ་བུ་ཡིན་མོད།
མི་ཉག་གིས་ཚོང་ཁ་རྒྱལ་བོའི་སྤྱིད་དབང་ཅ་གཏོར་བཏང་བ་ནས་ཡུལ་ལ་
ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་ཕོག་ཁར། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མགོ་ཚུལ་
ནས་ཏོར་དམག་གིས་ཚོང་ཁ་བདེ་ཁམས་མེ་བའི་མདོ་སྐྱོད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་
སྡེ་གཏོར་བཞིག་བསྐྱེད་གསུམ་དང་མི་སེར་བཅན་འདེད་བྱས་པ་བཅས་ཀྱིས་
བོད་མིའི་རུ་སྡེ་ཆོ་ཤོག་གི་ནམ་པར་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཏེ་ཏོར་གྱི་རིགས་ཅན་མང་
བོ་འཕེལ་ཞིང་། རྩར་ཆེད་མན་རྩའི་གོང་མ་ཡུང་འེའི་སྐབས་ནས་ཚོང་ཁ་བདེ་
ཁམས་ཀྱི་བོད་མིའི་རུས་མིང་རྒྱ་ཡིག་དུ་བསྐྱུར་མགོ་བཅུམས། རྒྱ་ནག་གྲང་
དུ་མིན་གོའི་སྐབས་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ལྷ་བུ་སྤང་གིས་བོད་མི་གསོད་

འདེད་དང་། ཆོས་ལུགས་ཁ་ཆེ་ལ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤར་གྱི་གཞི་
མ་ཆོ་བ་དང་། བ་ལུང་ཅ། ལྷག་མཆོར་སོགས་བོད་མི་གནས་ཡུལ་ལ་ཁ་ཆེ་
ཞང་ཞེས་པ་བརྟགས་ཤིང་། ད་ལྟ་བོད་སྡེ་ཡིན་པའི་ཕྱགས་ར་དང་། གསེར་
དཀར། ཆོ་རིག་སོགས་ལ་རྒྱ་མིང་བཏགས་ཤིང་ཁ་ཆེའི་ཞང་གི་ཁོངས་སུ་བརྟུན་
པ། སང་ནང་དང་། ཡར་ཅ། བྱ་གདན་སོགས་བོད་རིགས་སྡེ་ཆོ་དག་ཀྱང་
ཁ་ཆེའི་ཞང་བརྟགས་པའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱས་འདུག

གཞིས་པ། ཙང་ཁ་བདེ་ཁམས་ཀྱི་སྡེ་ཆོ།

ད་དྲུང་གནའ་བོའི་གོ་ཚང་ལུང་བདུན་གྱི་འབའ་གཙང་ལུང་བར་
གནས་སྡོད་བྱེད་པའི་བོད་སྡེ་བསྟན་མེད་དཔའ་འབུམ་ཆོ་བ། པ་རྩ་ཆོན་ཞེས་
པར་བསྐྱར་ཅིང་། རྒྱ་ཅ་ཆོ་བ་ལ། ལེས་རྩ་ཆོན། སོ་ཆོ་བ་ལ། སོ་རྩ་ཆོན་སོགས་
སུ་བསྐྱར་འདུག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེང་སང་ཐ་ན་སྡེ་ཆོ་འདི་དག་གི་མིང་ཅམ་ཡང་
བོད་སྐད་དུ་བཅལ་དཀའ་བ་ཡིན།

ད་དྲུང་འབའ་གཙང་ལུང་བར་གནས་པའི་བོད་སྡེ་ཚུགས་ཐུབ་པ་
ཐང་གསར་བ་ལ། ཐུང་སེར་དང་། གཞི་མ་གོང་མ་ལ། གོ་ཨར། གཞི་མ་ཞོལ་
མ་ལ། ཞུ་གོ་ཨར་ཞེས་བསྐྱར་འདུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གནའ་དུས་ཙང་ཁ་བདེ་
ཁམས་སུ་བོད་ཀྱི་རུས་ཆོ་མི་འབྲ་བ་སུམ་རུ་སོ་དྲུག་ཅམ་ཡོད་པ་རྒྱའི་རུས་དང་
བསྟན་བསྐྱར་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་དཔེར་ན།

༡། རྒྱ་ཅ། ལེས།

552 བདེ་སྤྲུང་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྤེཾ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲེགས་བཅ་གསུམ་པ།

༡། བདེ་བ། རྟོང་།

༡། གཙང་། ཆང་།

༢། ལོ་བ། ཐེན།

༣། སོ། སའོ།

༤། སྒ་ཆང་། ཨན།

༥། ཐོག་ཆང་། ཐོའུ།

༦། རྟ་བ་ཆང་། རྟ།

༧། ཨ་དཀར་ཆང་། པའེ།

༨། བར་བ་ཆང་། སོའུ།

༩། ཆ་ལུང་ཆང་། ཡན།

༡༠། རོར་བ་ཆང་། རོའུ།

༡༡། སྤིང་ཆང་། ལིན།

༡༢། སྐར་མ་ཆང་། ཤིན།

༡༣། གཞི་མ་ཆང་། གོ།

༡༤། བ་བོ་ཆང་། ཆའོ།

༡༥། རོང་མ་ཆང་། སྤན།

༡༦། ཆ་ལུང་། འུང་།

༡༧། སོ་ཆང་། ཡ།

༡༨། ཡུམ་ཆང་། ཡོན།

༡༩། ཤིང་དཔོན་ཆང་། མོའུ། སོགས་བཅགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དེང་སང་གི་རྒྱའི་སྤྲུང་ཆེན་སྤྲུལ་དབྱེ་སྤྲུང་སྤྲུལ་ནི་སྤྲུལ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་

སྤྲུལ་བུམ་རྫོང་ཁོངས་ནས་ལོགས་སུ་བཀར་བ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་རྫོང་སྤྱི་འཇུག་གྲངས་༩༩༡༥༡ དང་། དེའི་ནང་དུ་
བོད་རིགས་མི་གྲངས་༤༥༧༠ ཡོད་པས་རྫོང་སྤྱི་འཇུག་འཕྲུལ་བྱ་བ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥
% ཟིན་ཡོད་འདུག།
༡། ཀུན་གྱི་ཁྱེད་ལ་བོད་རིགས་༡༡༤༡།
༢། གྲུ་ཁྱེད་ལ་བོད་རིགས་གྲངས་༤༥༠།
༣། འབར་གཙང་ཁྱེད་ལ་བོད་རིགས་གྲངས་༩༩༡།
༤། བདེ་ཁམས་སྤྱི་ལོ་བཟུང་ལ་བོད་རིགས་གྲངས་༩༠༡།
༥། སྤྱི་ལོ་ཁྱེད་ལ་བོད་རིགས་གྲངས་༡༤༠ བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུ་སྐྱེ་ཆེན་མོ་ལས་ལུང་མདོ་ ཚྲོང་ཁོངས་ཀྱི་བོད་སྡེ་ཁག

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

འདི་ལ་གྲོ་ཚང་ཚྲོང་ངམ་ལུང་མདོ་ཚྲོང་གདགས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
མོད། དེར་དུས་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་ལུ་ཏུ་ཟེར། འདི་ནི་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་
ཤར་བྱང་གི་ཡུལ་ཆ་ཚོང་ཚུའི་སྐད་རྒྱུད་ན་གནས་ཤིང་། ཚྲོང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་
ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༧༥ ཡོད་ཅིང་། ཤར་བྱང་དེར་སངས་ཀྱི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་
གྱི་ཡོན་ཏན་ཚྲོང་དང་། དཔལ་རིས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཚྲོང་། ཤར་ལྷོ་བཀའ་
མ་ལོག་རྩལ་འཕྲུལ་རྩལ་བྱང་བདེ་ཁམས་ཚྲོང་དང་། དགོན་ལུང་ཚྲོང་།

སྟོ་དཔའ་ལུང་བ་ཡན་རྫོང་དང་ས་འདབས་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། གླི་ལོ་
 ༡༩༥༩ ལོར་རྫོང་ཡོངས་ལ་དུད་ཁྱིམ་༥༠༩༡༩ དང་མི་གྲངས་༣༥༩༢༢༣ ཡོད་
 ཅིང་། དེའི་ནང་དུ་བོད་རིགས་མི་གྲངས་༡༩༥༡༩ ཡོད་པས་རྫོང་གླིའི་མི་འབོར་
 གྲི་བརྒྱ་ཆའི་༥༡% ཟིན།

དེང་རབས་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། གྲོ་ཁྱེན་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་ཆུང་
 རིགས་གཞིས་སྟོད་བྱེད་ས་དང་། ཉན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་དམག་དཔུང་གིས་
 ཞིང་ལས་གཉེར་ཏེ་ཅོན་ཞ་མི་ཞེས་པ་བཅུགས། ཅིན་བྱང་མའི་སྐབས་སུ་ཐུ་
 ཡུ་ཏོང་འདི་ཁྲལ་དུ་སླེབས། རྒྱལ་རབས་སྟོ་མ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཐུ་ཡུས་
 ཏོང་པམ་སྟེ་ཏོང་རྩ་རྫོང་བཅུགས། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་མིན་གྲོ་ཁྱེན་དུ་
 ཏོ་སྤྱེ་ཞེས་པ་བཅུགས། དེ་ནས་བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་
 ཡིན་ཚུལ་སོགས་བཤད་འདུག།

གྲོ་ཆང་དགོན་འདེབས་པ་བོ་གྲུབ་ཆེན་སྒང་དཀར་བའི་འཁྲུངས་ཡུལ་
 དབུས་གཙང་གྲོ་བོ་ལུང་ཡིན་པས་ཡུལ་འདིའི་མིང་ལ་གྲོ་ཆང་སོགས་པར་
 བཤད། གྲུ་ཅ་སྟོ་མ་པ་ཆེ་རིང་གིས། ཏཱ་ཆེན་གོང་མ་ཡུང་ཏཱ་འི་རིང་ལ་གྲོ་ཆང་
 ས་ཆའི་བོད་ཀྱི་རུས་མིང་རྒྱ་སྟོལ་དང་བསྐྱུན་དགོས་པ་བྱུང་བ་ནས་ད་ལྟའི་
 བར་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ཅམ་འགོར་བར་བཤད།

རྒྱ་ནག་སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མགོར་བོད་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་
 ཁྲི་ལྗེ་འཕེལ་ཅོང་ཁ་རྒྱལ་བོས་མདོ་སྒྲུང་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱས་སྐབས། གྲོ་ཆང་གི་
 ཡུལ་འདིར་ཡང་གྲིད་འདྲིན་ལྟེ་གནས་བཅུགས་ཚུང་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་གྲི་ཐང་
 སྟེ་ཐེ་ལིང་དུ་གནས་སྟོན་བྱས། འདི་ཁྲལ་གྱི་བོད་རིགས་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤར་
 གྱི་བོད་བཙན་པོའི་དམག་རྒྱུད་འདྲེས་ཡོད་ལ། སྒང་དར་བའོངས་ནས་མཐའི་
 སོ་དམག་འཁྲུག་སྐབས། ཞང་མྱི་མྱི་དང་། ཞང་གཡུ་ལོ་ཞེས་པའི་དམག་དཔོན་

གཉིས་དབུས་ཀྱི་མངའ་བདག་འོད་སྤང་དང་། དུམ་བཙན་གྱི་ཕྱོགས་ཁག་
ཕན་ཚུན་གྱི་ངོ་ཆབ་ལྟ་བུས་གྲོ་ཆང་སོགས་མདོ་སྐྱད་བྱང་ཤར་གྱི་ཡུལ་ཆ་
འདིར་ལོ་ངོ་༡༠ ལྷག་གི་རིང་དམག་འབྲུག་བྱས་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་
པས་དེར་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་། མིང་དོང་ལུ་ཉི་སྐབས་སུ་འདི་ཁུལ་དུ་ཉིན་པོ་མེ་
ཞེས་པ་བཅུགས་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ ལོར་ཉིན་པོ་རྫོང་དུ་བསྐྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩
ལོར་དེ་ཉིད་གྲོ་ཆང་རྫོང་དུ་བསྐྱུར་ཞིང་། དེའི་ལོ་མཇུག་བཀའ་མ་ལོག་རྫོང་
ཞེས་པ་ལོགས་སུ་བཅུགས་ཚུལ་བཤད་ཀྱང་བདེན་མིན་མ་ངེས།

གནའ་དུས་ཙོང་ཁ་བདེ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་སྟོད་སྐྱད་གཉིས་སུ་དབྱེ་
སྟེ། སྟོད་དུ་སྐྱེ་འབྱུང་ཉེ་བ་བྱས་པའི་ཆེ་ཀྱུ་ཤོག་དུག་གས་སྐྱེ་འབྱུང་ཆོ་དུག་དང་།
གྲོ་ཆང་རྫོང་རྫོང་ཁུལ་ཉེ་བར་བྱས་པའི་གྲོ་ཆང་ལུང་བདུན་དུ་གྲགས་པ་ལ་ཙོང་
ཁ་བདེ་ཁམས་སྐྱད་དུ་འབོད་སྲོལ་ཡང་ཡོད་འདུག།

གཉིས་པ། ལུང་མདོའི་དགོན་སྡེ།

མདོ་སྐྱད་དུ་སྟན་གྲགས་ལྷན་པའི་གྲོ་ཆང་རྫོང་རྫོང་ཁུལ་གྱི་རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་ཆུ་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་སྤང་དཀར་བ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་
དང་། ཁོང་གོ་སྐྱེ་དབོན་བསམ་གཏན་སྒོ་གོས་གཉིས་ཀྱིས་ཙོང་མིའ་དགོན་
ལུང་དུ་རྫོང་རྫོང་གི་སྐྱེ་འབྱུང་དང་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་ལ་གྲོ་ཆང་རྫོང་རྫོང་
དང་། གྲོ་ཆང་གོ་ཏམ་སྡེ་ཡང་བློ་སྤྲོད་པ་ཆེ་རིང་གིས། རྒྱ་ནག་མིན་

རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དུང་ལྷ་ཉིས་གོ་ཉམ་ལྷེ་ཞེས་པའི་མིང་བྱང་བྱིས་ཏེ་སྤྲད་
 པས་གོ་ཉམ་ལྷེ་ཐོགས་ཤིང་། རྒྱ་ནག་གོང་མས་སྤང་དཀར་བའི་དཔོན་པོ་
 བསམ་གཏན་སློ་གོས་ཟི་ལིང་གི་དུ་ཀར་ཟི་སྟེ་ཆོང་ལས་བདག་གཞིར་བྱེད་
 མཁན་དུ་བསྐྱོས། དུང་ལྷ་ཉི་ནས་ཟོན་ཏེ་བར་གྱི་རྒྱལ་བོ་གསུམ་གྱིས་གྲོ་ཆང་
 དཔོན་པར་མཐུན་རྒྱུ་འཕོར་ཆེན་སྦྱར་བས། དཔོན་པའི་སྟན་གྲགས་དང་
 སྟོབས་ཤུགས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། གོང་མ་ཡུང་ལོ་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པར་གྲོ་ཆང་གོ་སྒྲ་
 མ་དཔལ་ལྷན་བཟང་བོ་ཞེས་པས་གོང་མའི་པོ་བྲང་ནས་རིན་ཆེན་འོད་འབར་
 ཞེས་པའི་སྐུ་བརྒྱན་གདན་དྲངས་ནས་པའོ་ཏོང་ཏེ་ན་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་
 བཞེངས། ཡུང་ལོ་རྒྱལ་བའི་གདུང་རྩོགས་ལ་པོ་བྲང་ནས་སྟོན་པོ་འགའ་ཞིག་
 སྟོབས་ནས་ལོན་གོ་ཏེ་ན་ཞེས་པའི་མཆོད་ཁང་བཞེངས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་
 བས། གྲོ་ཆང་ས་ཆའི་དག་རྒྱུན་དུ། གྲོ་ཆང་རྩོུ་རྩོུ་འཆང་ལ་སྟོབས་ན། བེ་ཅིན་
 མཁར་ལ་འགོ་མི་དཔོས་ཟེར་སྟོལ་བྱུང་སྐད།² བཤད་རྒྱུ་དེ་དག་གི་ཤུགས་
 ལས། གྲོ་ཆང་དཔོན་པ་འདི་རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོབས་ནས་རྒྱ་གཞུང་
 དང་འབྲེལ་བ་ཟབ་པ་ཤེས་ཤིང་། གྲོ་ཆང་རྩོུ་རྩོུ་འཆང་གི་ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱི་པར་
 རིས་མཐོང་བ་ཁག་ལ་བལྟས་ནའང་རྒྱའི་ལྷ་ཁང་གྱི་ཐོག་མ་ཉིད་ལས་བོད་ཀྱི་
 བཟོ་རྩལ་བྱུང་ཆོས་ལྷན་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་མི་མཐོང་སྟབས། གོང་གི་བཤད་
 སྟོལ་དེ་དག་ལ་བདེན་པ་ཡོད་པར་སྤྲད།

གྲོ་ཆང་གི་ཚང་ཆེན་ལ་མདོ་སྤྲད་ཕྱོགས་སུ་སྤྲད་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། གྲོ་
 ཆང་གི་ཚང་བརྟུངས་ན། བ་ཡན་གྱི་ཏྲ་འཛོགས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད་ལ། རྩོུ་རྩོུ་འཆང་
 གི་སྟོུ་ཕྱེ་ན། སྤང་བོ་ཆེན་པོ་དུར་བ་འདྲ། རྩོུ་རྩོུ་འཆང་གི་ར་བརྟུངས་ན། ལྷོ་
 ཡི་གཡུ་འབྲུག་ལྷེར་བ་འདྲ་ཞེས་སོགས་གྲོ་ཆང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་དད་ཡུལ་
 དཔོན་པ་ལ་སྟུལ་བའི་བསྐྱགས་བརྩོན་མང་བོ་ཡོད་འདུག

གང་ལྟར་སྐྱང་དཀར་བ་སྐྱུན་མཆེད་གཉིས་ལ་མདོ་སྐྱོད་གྲོ་ཆང་
 རྩོགས་སུ་མཛད་འཕྲིན་ཆེན་པོ་བྱང་བས། ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་སྟོ་བྲག་གོ་
 བོ་ལུང་ནས་སྐྱུན་མཆེད་གཉིས་ཆོན་སོགས་མདོ་སྐྱོད་གྲོ་ཆང་དུ་ཁྲིད་ནས་
 གཞིས་ཆགས་པའི་རྒྱད་པ་ལ་གྲོ་ཆང་དཔོན་པོ་སོགས་བྱང་བ་ཡིན་ལ། རིམ་
 གྱིས་གྲོ་ཆང་ལུང་བདུན་གྱི་བོད་མི་ནམས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྟེང་། སྐར་གྲོ་
 ཆང་དཔོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་སོགས་བཞེངས་སྐྱུན་བྱས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་མི་ཤིང་བཟོ་
 དང་རྩོ་ཅིག་རྒྱག་མཁན་སོགས་མཉམ་འདུས་ཀྱིས་རྒྱ་གྲོང་ཆགས་པ་སོགས་
 མཆེད་གཞིས་ལྷ་སྟེ་ལ་རྒྱར་པ་ཡིན་འདུག སྐང་དཀར་བའི་ཉེ་འབྲེལ་སྐྱ་གྲ་
 དག་ལ་རྒྱ་ནག་མིང་དང་ཆེན་རིམ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་སོགས་རིམ་
 སྟོན་བྱས་པ་ཡིན་སྟབས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ རྗེས་ནས་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་དཔོན་སྟེ་པལ་
 ཆེར་བུལ་མེད་བཟོས་སྐབས་ཀྱང་གྲོ་ཆང་ལ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གཞུང་
 གིས་ཐད་ཀར་བདག་པོ་བརྒྱབ་སྟེ་བཞིག་གཏོར་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་སྦྱོན་གང་
 ཡང་བྱང་ཡོད་ཆོད་མི་འདུག་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞུད་པ་
 དང་། ལྷང་རྒྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལུན་སོགས་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་དཔལ་འབྱོར་
 བཞུན་འཛིན་ཏེ། སྐང་དཀར་བའི་གདན་ས་དཔོན་ལུང་བྲག་དུ་བཞུགས་པས་
 བྲག་དཔོན་སྟོབ་དུ་སོགས་པ་ཁོང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་མཆོ་སྟོན་དུས་འཁྲུགས་
 སྐབས་རྒྱ་དམག་གིས་བཟུང་ནས་ལན་གྲུ་མཁར་དུ་ཁྲིད་ཅིང་། ལོ་ངོ་བདུན་
 རིང་བཅོན་འདུག་བྱས་པར་མ་ཟད། སྐར་གྱི་སྐང་དཔོན་དག་ལ་སྐྱོད་པའི་རྒྱ་
 མོབ་སོགས་ཀྱང་བྱིར་འཕྲོག་བྱས་འདུག་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཡོ་
 ལང་རྒྱུན་པོ་ལ་བཟླག་སྟབས། ཁྱི་རྒལ་བོ་གཉི་ག་སྟོ་མ་གཏོད་ཅིས་པའི་མདོ་
 སྐྱོད་པ་དག་གི་བཤད་སྟོལ་དེ་རྒྱ་མཆོན་ཆེན་པོ་ལུན་པ་ཞིག་དུ་ངོ་སྟོན་བྱུང་།
 གྲོ་ཆང་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནི། རབ་བྱང་བའི་ས་སྟག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་

རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་མདོ་སྨད་མཚོ་སྔོན་དུ་ཐེབས་སྐབས། གོ་
ཚང་གསེར་ཏོག་བཟང་པོ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གོ་ཚང་དུ་
གདན་འདེན་སྟོན་གསན་ཞུས་པ་བཞིན་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་
༡༥༤༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གོ་ཚང་དུ་ཐེབས། གོ་ཏམ་སྡེ་གོང་དང་འདྲེས་
སྐབས་དགོན་པ་བྱུང་དུ་འདེབས་དགོས་པའི་བསམ་འདུན་ཞུས་དོན་ལ། རྒྱལ་
དབང་མཆོག་གིས་བཀའ་ཤིས་ལྗོངས་ཁང་ཞེས་པའི་དགོན་མིང་བསྩལ་ཅིང་། ཕྱིས་
གོ་ཚང་ནང་སོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་
སྤྱིན་བདག་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༩ ལོར་དགོན་
པ་བཏབ་སྟེ་བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོ་བཏགས། དེ་ནས་བཟུང་གོ་ཚང་ཕྱོགས་སུ་དགོ་
ལུགས་པའི་ཆོས་རྒྱུད་དར་བར་གྲགས།

དགོན་པ་འདི་འདེབས་མཁན་ནི་བསམ་ལོ་ལི་ཀྱ་རབ་འབྱམས་པ་
ཆོས་རྗེ་ཤེས་རབ་མཆོག་ལྷན་ཡིན་ཀྱང་། དགོན་པ་བཏབ་པ་ནས་འདྲིན་
བདག་གཙོ་བོ་གནང་མཁན་ནི་དབུས་ཀྱི་དགོ་བཤེས་གྲགས་ཅན་ཤར་ཀ་རིང་
དཀའ་བརྒྱུ་བ་སྤྱི་ཕྱིང་རིམ་བྱོན་ཡིན་ནོ།

ད་དུང་འདི་ཕྱོགས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་
བསམ་སྟོབ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་བཏབ་པ་ཐང་རིང་དགོན་དང་། ཀ་རིང་
དཀའ་བརྒྱུས་བཏབ་པ་ཀ་རིང་བསམ་འགྲུབ་སྤིང་། མདོ་སྨད་ཀྱི་རྫོང་ཆེན་
བཞིའི་ཡ་གུལ་པད་མོ་ཆོས་རྫོང་། ཅོང་ཐར་རི་ཁྲོད། བྱེས་ལེགས་རི་ཁྲོད། ཤིང་
ཆེན་རི་ཁྲོད་སོགས་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁྲོད་བརྒྱ་གངས་ཡོད་འདུག

སྤང་དཀར་བའི་མི་རྒྱུད་དག་ལས། སུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས་ཀུན་
མཁྱེན་གོང་མ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གསན་ས་དཔལ་འབྱོར་བསྟན་
འདྲིན་དང་། རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་གོ་ཚང་དུ་གདན་འདེན་ཞུ་

མཁན་གསེར་དོག་བཟང་བོ་དཔལ་ལྷན། དབུས་ཀྱི་གདན་སའི་མཁས་དབང་
གྲགས་ཆེན་ཤར་ཀ་རིང་དཀའ་བཅུ་བ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་ཙམ་བྱུང་བར་
སྤང་ཞིང་། དེར་སང་ཡང་སྐུ་ཅ་སྒྲོམ་པ་ཆེ་རིང་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་ཞིབ་པ་
དང་། སོ་སྤང་ཐར་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཡུལ་སྒོལ་གོམས་གཤིས་ཉམས་ཞིབ་པ། དེ་
མིན་མཆོ་སྒྲོམ་ཞིང་ཆེན་གྱི་བོད་རིགས་དཔོན་གནས་མཐོན་པོར་བསྐྱེགས་པ་
མང་གོས་ཤིག་ཀྱང་གྲོ་ཆང་གི་རྒྱུད་འདི་ནས་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་ཡིན།

གྲོ་ཆང་གི་ཚྭ་གསལ་འདི་རྒྱ་ལོག་ཏུ་ཤོར་སྤེལ་བས་ཡུལ་མིའི་ཆ་ལུགས་སྦྱོར་
ལམ་དང་། སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་སོགས་ལ་རྒྱའི་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་
སྒྲོས་མི་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ང་ཆོས་ནམ་རྒྱུན་མཐོང་བའི་གྲོ་ཆང་བ་དག་གི་
རྒྱུ་མིང་རྒྱ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཁུངས་ལྷན་ཡིག་ཆ་དང་བསྐྱར་
ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཆོ། ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ཁྱིམ་སྐབས་ཡུལ་
འདི་ཁུལ་གྱི་བོད་མིའི་རྒྱུ་རྒྱུད་དགོས་པའི་བཀའ་ཆད་སོག་པ་དང་
བསྐྱར་ནས། གྲོ་བོ་ཆང་ལ་རྒྱ་ཡིག་གི་མའེ་ཞེས་པ་བྲིས་ཤིང་། མར་བ་ཆང་ལ་
ལྷ། སྤང་ཆང་ལ་ཤར་བྲིས་པ་སོགས་བོད་སྐད་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་དོན་བསྐྱར་བྱེད་
དགོས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་སྟབས། རྒྱ་གར་སོགས་བོད་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
སྤྱི་བར་ཁས་འཆེ་བ་འགའ་ཤེས་དེར་དུས་གྲོ་ཆང་སོགས་སུ་བོད་མི་གཏན་ནས་
མེད་པར་ཅད་དེ་རྒྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་རྒྱུས་མེད་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། ད་
ལྟ་གྲོང་ཆང་རྫོང་ཁོངས་སུ་བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་༩༥ ཡོད་པ་དེ་དག་གི་དུད་
གངས་མི་འབོར་གྱི་གནས་རྒྱུ་གཤམ་དུ་བཀོད་པ་ལ་བལྟས་ན་ངེས་ཤེས་
གསར་བ་རྟོག་ངེས་ཡིན་ཞིང་། ཡོད་ཆད་རྒྱ་སྒོལ་དང་བསྐྱར་དགོས་པ་བྱུང་
ནས་ལོ་ངོ་༡༠༠ ལྷག་ཕྱིན་ཀྱང་། བོད་སྡེ་དག་ལ་རྒྱ་དང་ཁ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་
བསྐྱེས་ལྷན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གནས་སྐབས་འདི་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་པའི་

གནས་ཡིན་ཞིང་། གྲོ་ཚང་བ་ཚོས་རིགས་རྩས་མི་གཅིག་པ་དང་ཚོས་ལུགས་
མི་གཅིག་པ། རྩས་ཁྲུངས་གསལ་བོ་མེད་མཁན་སོགས་ལ་གཉེན་སྲིད་ཅ་ནས་
མི་བྱེད་པའི་ཡུལ་སྤྱིམས་དེས་དེ་ལུལ་གྱི་བོད་རིགས་ནམས་སྤྱང་སྟོབ་བྱས་པ་
ཡིན་ལ། ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་མི་རིགས་ཅ་གཏོར་བྱེད་པའི་སྲིད་རྩས་
ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱགས་མ་རྟེན་ནས་ཡུལ་སྟོན་མཁུགས་པོ་དེ་ལུ་མཐུད་གནས་ཡོད་
པར་བཤད་ཅིང་། གནས་ཚུལ་འདི་ལ་གྲོ་ཚང་སྤྱི་ཅ་ནས་འཁྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
སྤྱི་བ་སྟོན་པ་ཆེ་རིང་གིས་སྟོན་ཆོག་བརྒྱབ་པ་ནི།

འདས་པའི་ལོ་བཟའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུང་འཕྱུར་ཐེངས་མང་བོ་གཡོས་
ཏེ་སྟོན་རྟེན་ཅ་གཏོར་གྱི་ལས་འགུལ་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྱངས་ཀྱང་གྲོ་ཚང་
གི་སྟོན་རྟེན་འདི་གཡོ་འགུལ་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བར་འདུག རྒྱ་
གཞུང་དུ་སྟོན་པའི་གྲོ་ཚང་བ་ལོ་བརྒྱུད་པར་རྒྱ་དང་མཉམ་
བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་བསྐྱད་ཀྱང་རང་སྐྱད་མི་འདོར་བ་དང་རང་སྟོན་
འདོན་སྤྱོད་པའི་ཅ་བ་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་འདི་ལ་སྤྱག་འདུག་གོ་
སེམས། གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་མི་རིགས་སྐྱེར་པ་ན་
གྱི་ཕྱོགས་རེས་ལྟ་བུ་སྤྱང་ཡང་། དོན་དངོས་སུ་བཤད་ན་ལོ་
རྒྱུས་སྟོན་དུ་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ནས་འདྲ་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་གོ་གནས་ཀྱིས་
བྱས་པས། རང་གི་མི་རིགས་སྤྱི་དང་ས་གནས་ཀྱི་ཁེ་སན་ལ་བསམ་
མནོ་བཏང་ཆེ་ཡུལ་སྟོན་ལེགས་པོ་ཞིག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་འོས་པ་
འདྲའོ།³

ཞེས་རྒྱ་ལོག་ནས་འདིགས་སྤྱང་དང་བཅས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་
འགོག་མ་སྤྱོད་པར་ཤོར་བའི་ཆོག་གསོན་པོ་དེ་དག་གིས་གྲོ་ཚང་བོད་མིའི་
གནས་ཚུལ་ལ་སྟོན་ཆོག་བརྒྱན་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ། ལུང་མདོའི་སྡེ་ཆོ་ཁག

- (༡)ཡོས་ཏོས་གྲང་ལ་དུད་བྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༡༩༠ ཡོད།
(༢)ཚོང་ཐར། དུད་བྱིམ་༡༥༥ དང་མི་གངས་༡༠༥༧ ཡོད།
(༣)ཐལ་སྐྱོང་། དུད་བྱིམ་༡༠༦ དང་མི་གངས་༦༥༡ ཡོད།
(༤)དཔལ་ཆེན་ཆེ་བ། དུད་བྱིམ་༧༩ དང་མི་གངས་༥༦༠ ཡོད།
(༥)དཔལ་ཆེན་ཚུང་བ། དུད་བྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༥༡༠ ཡོད།
(༦)ཨ་ནན། དུད་བྱིམ་༩༥ དང་མི་གངས་༩༥༠ ཡོད།
(༧)ཨ་ཐལ། དུད་བྱིམ་༩ དང་མི་གངས་༦༩ ཡོད།
(༨)ཁོ་ལྷ་ལྷ། དུད་བྱིམ་༩ དང་མི་གངས་༡༩ ཡོད།
(༩)སྡེན་ཐང་། དུད་བྱིམ་༧༥ དང་མི་གངས་༥༦༩ ཡོད།
(༡༠)ཨ་ལ། དུད་བྱིམ་༩༩༠ དང་མི་གངས་༩༩༥༠ ཡོད།
(༡༡)དགེ་བཤེས། དུད་བྱིམ་༡༡ དང་མི་གངས་༥༠ ཡོད།
(༡༢)དུ་ཨར་ལྷ། དུད་བྱིམ་༡༩ དང་མི་གངས་༥༠ ཡོད།
(༡༣)སྒོ་དཀར། དུད་བྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༡༡༠ ཡོད།

- (༡༤)རྟོང་ཆང་། ཏུད་བྱིམ་༡༥༠ དང་མི་གངས་༡༥༠ ཡོད།
 (༡༥)གསར་ཆང་། ཏུད་བྱིམ་༡༦༠ དང་མི་གངས་༢༥༥ ཡོད།
 (༡༦)ཐང་རྒྱ། ཏུད་བྱིམ་༡༧༩ དང་མི་གངས་༡༠༡༩ ཡོད།
 (༡༧)ཆེ་ཐན། ཏུད་བྱིམ་༤༦ དང་མི་གངས་༡༡༦ ཡོད།
 (༡༨)ཅོས་ཡིན། ཏུད་བྱིམ་༩༥ དང་མི་གངས་༡༩༡ ཡོད།
 (༡༩)དབྱར་རྩ་གོང་ཞོལ། ཏུད་བྱིམ་༡༩༩ དང་མི་གངས་༢༤༥ ཡོད།
 (༢༠)མཁར། ཏུད་བྱིམ་༤༠ དང་མི་གངས་༤༤༦ ཡོད།
 (༢༡)དཔོན་ཆང་། ཏུད་བྱིམ་༡༥༤ དང་མི་གངས་༤༤༩ ཡོད།
 (༢༢)ན་ལུང་། ཏུད་བྱིམ་༩ དང་མི་གངས་༥༩ ཡོད།
 (༢༣)ཐོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༤༩ དང་མི་གངས་༡༧༤ ཡོད།
 (༢༤)ཤིས་ཀུའུ། ཏུད་བྱིམ་༡༠༡ དང་མི་གངས་༢༠༢ ཡོད།
 (༢༥)སྐྱུང་ལུང་བ། ཏུད་བྱིམ་༡༤༠ དང་མི་གངས་༢༩༠ ཡོད།
 (༢༦)གཡང་དཀར་ལུང་བ། ཏུད་བྱིམ་༤༠ དང་མི་གངས་༡༦༠ ཡོད།
 (༢༧)ཅོ་ཐིག་གོང་ཞོལ། ཏུད་བྱིམ་༡༠༦ དང་མི་གངས་༥༥༠ ཡོད།
 (༢༨)ཞེ་བསྐྱན། ཏུད་བྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༩༩༠ ཡོད།
 (༢༩)མ་རྒྱ། ཏུད་བྱིམ་༤༥ དང་མི་གངས་༩༥༠ ཡོད།
 (༣༠)ཨ་མ་གོན། ཏུད་བྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༩༠༠ ཡོད།
 (༣༡)སྐྱུང་ཨར་ལུང་བ། འདི་ཏུད་བྱིམ་དང་མི་གངས་མ་རག་ཀྱང་། མི་རྒྱུད་
 སླ་བང་བསང་རྩ་རྩོད་ནས་མཆེད་པའི་ཆོ་ཁག་ཅིག་ཡིན་པར་བཤད།
 (༣༢)ལྷ་རྩ། ཏུད་བྱིམ་༩༩ དང་མི་གངས་༥༦༠ ཡོད།
 (༣༣)མ་ཆོ་ཆོག་སུམ། ཏུད་བྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༡༥༠ ཡོད།
 (༣༤)ཐུ་ཡ། ཏུད་བྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་༩༩ ཡོད།

(ཉ༥)སོག་པོ།	དུད་བྱིམ་༡༡	དང་མི་གྲངས་༡༠༥	ཡོད།
(ཉ༦)མུང་བཟ་ཨར།	དུད་བྱིམ་༤༠	དང་མི་གྲངས་མ་རག	
(ཉ༧)གོ་ཆང་ལུང་བ།	དུད་བྱིམ་༩༠	དང་མི་གྲངས་༤༩༠	ཡོད།
(ཉ༨)སྐོལ་གཙང་།	དུད་བྱིམ་༥༠	དང་མི་གྲངས་༡༤༠	ཡོད།
ཁྱིན་ཅོ་ཁང་།	༡༡༡།	༡༠༠།	༡༡༡
ཏུན་ཞ་ཁང་།	༡༤༧།	༡༡༠།	༡༡༧
ཞི་བདེ་ཁང་།	༡༤༤༡།	༡༡༧༡།	༡༡༧༠
རི་པོ་ཉི་ཟླ་ཁང་།	༤༧༥༥།	༡༥༧༩།	༡༡༧༠
ཞིང་སྐྱོང་ཁང་།	༡༤༡།	༧༧།	༩༥
འབའ་རྫོང་ཁང་།	༡༡༥།	༡༤༡།	༡༤༤
བསེ་རྫོང་ཁང་།	༡༤།	༡༤།	༡༩
ཐར་བན་ཁང་།	༥༤།	༡༥།	༡༧
སྒྲུག་དཔལ་ཁང་།	༡༤༠།	༡༡༤།	༡༠༤
སྐོ་དབང་ཁང་།	༡༧༡།	༡༧༤།	༡༧༧

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་དཔའ་
རིས་དཀར་བོའི་ཡུལ།

དང་བོ། དཔའ་རིས་སྤྱིའི་གནས་བབ།

གནའ་དུས་དཔའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ས་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཆེ་ཞིང་། མཐའི་རྒྱ་
དམག་འཁོག་པའི་ས་སྒོ་གནད་འགངས་ཅན་ཡིན་འདུག་ལ། དོར་ཞི་སྤྱལ་སྤྱིའི་
གསུང་སྒོས་ལྟར་ན་དཔའ་རིས་ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་བོད་རིགས་ལ་ལོ་ངོ་ལྔ་སྟོང་ལྷག་
གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པར་¹གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནམ་ཟླ་རིང་མོའི་

ཁྱོད་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་མཐའི་རྒྱ་འགོག་གི་ནུས་པ་ཆེས་ཆེར་བཏོན་པ་
 ལ་བཏོན་ནས། ཡུལ་གྱི་མིའི་པར་ཚོལ་གྱི་དཔའ་སྟོབས་དེ་རྒྱས་སུ་སོང་བས་
 དཔའ་བོ་མང་བོ་བྱུང་བའི་ས་རིས་ཡུལ་ཁམས་ལ་དཔའ་རིས་ཐོགས་པར་སྤང་
 ཞིང་། བདེ་སྐྱོད་ཐ་བྱང་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་སོགས་སུ་“དཔའ་རིས་མཆོན་ཆ་ཁོག་
 ན་ཡོད་” ཅས་ཟེར་བ་ནི་སེམས་པའི་གཏིང་མི་ལོན་པའམ་ཞེ་གྱོང་གི་དམའ་
 འབབས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་ཡིན་མོད། རྒྱགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་སྒྲོ་བ་ཏང་ཆེ།
 ཡུལ་དེ་བའི་མི་ནམས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུད་ཐུག་དུ་མའི་རིང་རྒྱལ་མཆམས་ནས་མི་
 ཆེ་བསྐྱལ་བའི་ཉམས་ཕྱོང་ལས། ཨ་མ་དེ་སྤྱིའི་འགོ་སྟོལ་ལྟར་གང་དུ་ཁ་ནས་
 བཤད་ན་རྒྱའི་སྐགས་རྟེན་སྤྲོ་སྤྲོ་བས། ནང་ཉམས་ཕྱི་ལ་མི་སྟེར་བའི་སྐམ་
 བརྗེར་གི་གཤིས་ཀ་དེ་འདྲ་འཇགས་པར་ཡང་སྤྲོ།

གནའ་དུས་ཀྱི་དཔའ་རིས་ཐོགས་པའི་ཡུལ་ཁམས་ནི། དེང་སང་གི་
 དབང་དུ་བྱས་ཆེ། གསེར་ཁོག་རྒྱགས་ལ་ཏཱ་ཐོན་རྫོང་དང་། དཀོན་ལུང་རྒྱགས་
 ལ་ཉོུ་ཀྱོུ་རྫོང་། དམར་གཙང་ལྷ་ཆེན་དང་གོ་ཆང་རྒྱགས་ལ་ལོ་ཏུ་རྫོང་།
 སེམས་ཉིད་རྒྱགས་ལ་མིན་ཡོན་རྫོང་། མཆོད་རྟེན་ཐང་རྒྱགས་ལ་ཐེན་ཀྱོུ་
 རྫོང་། བཀའ་མ་ལོག་རྒྱགས་ལ་མེན་ཉོ་རྫོང་། མདུང་ནག་ཁ་གསུམ་རྒྱགས་
 ལ་སུུ་ནན་རྫོང་ཟེར་བ་སོགས་གོ་ཆང་རྫོང་གི་སྟོ་རྒྱུད་ཐུད་པའི་རྫོང་ཁག་དེ་
 དང་། ད་དུང་ཡོན་ཏན་དང་། ལང་ཀྱོུ་དང་། ལྷ་མེ། ཅོུ་ཆའན། ཀྱང་ལེ་
 སོགས་རྫོང་དང་ས་ཁུལ་དེ་དག་ཀྱང་གནའ་བོའི་དཔའ་རིས་མངའ་ཁོངས་
 ཡིན་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པའི་ཡུལ་ཁམས་སྤྱི་ལ་ལོ་རྒྱུས་སུ་དཔའ་
 རིས་དཀར་བོའི་ཡུལ་ཁམས་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།

ད་དུང་ཏུན་ཉོང་ཡིག་རྟེན་དུ་ལུང་རྒྱག་དང་། རྒྱའི་གནའ་དུས་ཀྱི་ཡིག་
 ཆང་སོགས་སུ་ཐོུ་བོ་ལོུ་ཀོུ་ཐུུ་ཞེས་ཡང་ཡང་འབྱུང་བའང་དཔའ་རིས་

ཡུལ་གྱི་གོང་བ་ལུང་རྒྱལ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ཡར་སྔོན་གྱི་རྒྱ་ནག་དོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དུ་ཆུང་རིགས་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། ཆུང་རིགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ལྟ་སྟངས་ཁོ་མོས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་སྒྲིམ་བྱེད་རྒྱ་མིན།

འདིའི་མི་རྒྱུད་ནུས་ཆེས་གནའ་དུས་ནས་བོད་མིའུ་གཤོང་རྒྱལ་གི་རྒྱུད་པ་བཀའ་མས་ཤིང་གནས་པའི་སྟེང་དུ། ཕྱིས་སྔོང་བཅན་སྐབས་མཐའི་སོ་སྲུང་དུ་མངགས་པ་འཕན་ཡུལ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་དབུས་དམག་ཡུལ་མིར་ཐེམ་པས་འཕན་པོའི་རྒྱུད་པ་དང་ཁ་སྐད་སོགས་མ་ཉམས་པར་ཡོད་སྐོར་མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།

ད་ལྟ་ང་ཆོར་ངེས་དགོས་པའི་དོན་གནད་གཅིག་ནི་གནའ་དུས་ཀྱི་དཔལ་རིས་མངའ་ཁོངས་ད་ལྟའི་རྫོང་ཁག་དེ་དག་གི་ས་ཁྱོན་ཅན་གྱི་བོད་མིའི་ཡུལ་ཁམས་ཆེན་པོ་འདིའི་ཁོངས་སུ། བཙུག་ཉེན་ཐང་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་རྫོང་ཞེས་པ་གཅིག་པུ་ལས་མ་ལྷག་པར། ཁ་ཆེ་དང་ཏོར་རིགས་སོགས་ཀྱིས་ཁོངས་ནས་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་ལ། མཐའ་མཆམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཆབས་པོ་ཆེ་འདི་འདྲ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་དམངས་དཔྱུས་མ་ལ་རྒྱས་མངའ་མེད་པ་ནི་གནས་ཚུལ་སྤྱིར་བཏང་ཅུ་ཡིན་མོད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གཞུང་འཆད་སྤེལ་གནང་མཁན་གྱི་མཁས་པ་ནུས་ཀྱིས་བྱུར་ཅུ་ཡང་མི་ཤེས་པའམ་སྤེང་སྟོང་ཅུ་ཡང་མེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ང་བའི་གནས་ཡིན།

རྫོང་ཁག་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དཔལ་རིས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཆང་ཞིང་རྒྱས་བསྐྱུས་འཆམ་པ། ཆད་ལྷག་གི་སྐྱོན་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ནས་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་མོད། ད་ལྟའི་རྫོང་ཁག་གི་གནས་བབ་དང་། གནའ་དུས་ཀྱི་བོད་རང་གི་ཆོས་འབྱུང་དང་ནུས་ཐར་སོགས་ཀྱི་གསུང་སྒྲིམ་

ཞིབ་བསྟར་གྱིས་འབད་བཅོན་བྱ་རྒྱ་ཡིན།

དེས་ན་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཙོང་ཉིན་འདྲུ་ལག་གི་རྒྱུད་ལས་
བཅམས་ཏེ་ཆོས་འབྱུང་གི་ལ་བོའི་དབུ་བཅུགས་འདུག་པ་ལྟར། མཆོ་སྡོན་གྱི་
མགོ་ཆ་གན་ཐོ་ལོ་གེ་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་དང་། གཡོན་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་
རྣམས་དཀར་ཐང་མར་ཁུའི་མཆོ་མོ་སྟེ་འོ་རོ་རྒྱུ་འགག་ནས་གཅིག་དུ་འབྲེས་
པ་ལ་ཙོང་རྒྱུད་དང་། དེའི་འབབ་རྒྱུད་ལ་ལྟོ་བྱང་གཞིས་སུ་བྱེ་བའི་བྱང་རྒྱུད་ནི་
དཔའ་རིས་དཀར་བོའི་ཡུལ་ཁམས་ཡིན་ལ། ཐོག་མར་དཔའ་རིས་ཀྱི་ལྟོ་
འདབས་གྲོ་ཆང་ཕྱོགས་ནས་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཆེ། གྲོ་ཆང་རྩོ་རྩོ་
འཆང་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་བྱང་འདབས་ཏེ། དེང་སང་རྒྱས་ལོ་དྲུ་འཕོད་
ས་དེར་དམར་གཙང་བྲག་ཡོད་ལ། ས་བྲག་འབྲེས་མའི་རི་ངོས་དམར་བོ་དེར་
བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་ལྟ་ཁང་དང་། དེའི་ཉེ་འགམ་དུ་དམར་གཙང་
ལྟ་ཆེན་དུ་གྲགས་པའང་ཡོད། འདི་ལ་དམར་གཙང་བྲག་ཐོགས་ཚུལ་ནི། བོད་
ཀྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆན། དམར་ཤྲུག་ཕུ་ནི། གཙང་
རབ་གསལ་སོགས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་སོགས་པར་བཤད་ལ།
ཐུའུ་བཀྱན་དགོན་ལུང་དཀར་ཆག་དང་། སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་། མདོ་སྐྱད་
ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་དམར་གཙང་བྲག་འདིར། སྤྱི་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཤིང་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་བཅུགས་པར་མ་
ཟད། ཁོང་འདས་པའི་སྐུ་གདུང་ཡང་སྤྱན་འདམ་གྱིས་བྱུགས་ནས་བཞུགས་
ཤིང་། མནའ་བཟའ་ལ་དྲེག་ཆགས་ཤིང་ཐུགས་ཀར་རེག་ན་ངོད་ཡོད་ཚུལ་
སོགས་བཀོད་འདུག་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་ཆེ་བ་བརྗོད་རྒྱ་ཆུང་ལ་དུ་
བཏོན་པ་ཡིན་མོད། གནའ་དུས་དེའི་གཡོན་ངོས་ལྟ་ཁང་དུ་ལྟ་ལུང་དཔལ་
རྩོར་དང་། སྤྱི་ཆེན་བསྟོན་པར་རྗོགས་དུས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་གི་རྒྱའི་དགེ་སྟོང་སོགས་

ཀྱི་སྐྱུ་བརྟན་ཀྱང་བཞུགས་པར་བཤད་པའི་ཐོག་ནས། གནས་འདི་བོད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་ས་སྐོ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན།

མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཡུལ་འདིར་དམར་གཙང་གོང་སྡེ་གོང་འོག་
གཞིས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། ལུང་སྐྱུ་རོལ་བའི་དོ་རྗེའི་ནམ་ཐར་དུ་དམར་
གཙང་ནང་སོ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྡེ་ཡང་འབྱུང་བས་དེ་སྐབས་མན་ཆེན་རྒྱལ་
རབས་ཀྱིས་བོད་ནང་ལ་ཐེ་རྒྱས་བྱས་ནས་ཅང་མ་འགོར་བའི་སྐབས་ཡིན་
སྟབས། ས་ཕྱོགས་ཡུལ་སྡེ་ཆང་མ་བོད་སྡེ་དང་བོད་དཔོན་རང་གིས་སྐྱོང་གིན་
ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་ཡང་ད་ལྟ་ཅི་ཡོད་ཆ་མ་འཆལ།

དེའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུང་ཁོག་རིང་བོའི་ནང་དུ་འོང་བ་འདིག་རྟེན་
མགོན་པོ་དང་། སྤུ་བཀའ་སྤྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་ཁང་གི་ཤུལ་ད་
ལྟའང་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་འདི་མདོ་སྐད་ཀྱི་སྐྱུ་རྟེན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་དགོན་
ལུང་གདན་རབས་སུ་བཤད། ལུང་སྤྱུག་དུ་མདོ་སྐད་ཀྱི་བཤད་བྲ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཕྱི་མོར་བསྟགས་པ་དགོང་ལུང་བྱམས་པ་སྤིང་ཡོད་ལ། དགོན་སྡེ་འདི་རྒྱལ་
དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་དུས། དཔལ་རིས་བྲག་རྒྱ་
ཞེས་པའི་སར་ཞག་བཞུགས་གནང་ནས་དེར་དགོན་སྡེ་འདེབས་པའི་སྤྱུགས་
དགོངས་གཏད་ཅིང་། ཕྱིས་རྒྱལ་དབང་བཞི་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་དབུས་སུ་
ཕེབས་སྐབས་ཀྱང་འདིར་དགོན་སྡེ་གསར་འདེབས་ཀྱི་དགོངས་འདུན་ཡོད་
ཀྱང་སྐབས་དེར་མ་འབྱུང་།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ཆུ་ཡོས་དེ་སྤྱི་ལོ་༡༦༠༩ ལོར་ཕྱ་ཉི་མཱར་བའི་ནང་
སོ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་། སྤང་ཀྱ་དཀའ་བརྒྱབ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་
གཞིས་ཀྱིས་གོས་མགོ་བཏོན་ཅིང་། ཨ་ཀྱ་སྐར་བ་དང་། རྟོའུ་འབྲུལ་དཔོན་
པོ། དཔལ་རིན་སྐར་བ། ཅོག་ཆ་སྐར་བ། མདའ་ར་འབྲུལ་དཔོན། སེ་ཆ་

འབུལ་དཔོན་བཅས་བཀའ་བྱོས་ཀྱིས། སྤ་ཉི་དང་། སྤང་གྲ། ཉོ་ལྷ། བདའ་
ར་འབུལ་དཔོན་བཅས་དབུས་སུ་བྱིན་ཏེ། འབྲས་སྤྱངས་ཀྱན་དགའ་ར་བར་
རྒྱལ་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་མངའ། བདེ་སྐྱད་དཔའ་རིས་སུ་གདན་འདྲེན་
ཞུས་དུས། ལྷ་སྤྲ་མ་ཁུ་དཔོན་གྱི་ནམ་ཐར་བསྐྱངས་ཏེ་ས་ཐག་རིང་བོ་འདི་
འདྲར་ངལ་བ་བྱུང་བས་ད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་ལ་བསྐྱུགས་བརྗོད་དང་། རྒྱལ་
དབང་ཁོང་མདོ་སྐྱད་དུ་འབྱོན་བཞེད་ཆེ་ཡང་། ལྷ་སྤྲེད་གཙང་བ་དང་ཀམ་
མཚོད་ཡོན་གྱིས་དགེ་ལུགས་པ་མིང་མེད་བཙོ་རྒྱུའི་སྦྱོར་བ་ཚོ་མ་སྐབས་ཡིན་
པས་ཐེབས་ལོང་མ་ཤར་བར་གསུངས་ནས། སྤང་གྲ་དགའ་བཅུས་རྒྱལ་སྤྲས་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། བདའ་ར་འབུལ་དཔོན་གྱིས་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་
གཉིས་གདན་ཞུས་ཀྱིས། ཁོང་ནམས་བྱིར་མདོ་སྐྱད་དུ་ཐེབས་ནས་ཡུལ་དེ་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྤོམ་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ནམས་དང་། ལྷག་ལུང་། འབྲི་གྲང་ནང་སོ། ཟླ་ན་
ཏའི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་ཞུས་པས་རོགས་རམ་ཞལ་བཞེས་ཐོབ། སྤ་ཉི་ནང་
སོ་ཤེས་རབ་བྱགས་པ་དུས་རྒྱུན་གྱི་ལས་ཁུར་བ་དང་། ཏུ་ལ་གྲུ་རུའི་དཔོན་གོང་
འོག་གཉིས་ཀྱི་དཔོན་ཆུང་དང་། ཁ་ལི་ཅི། གཙན་ཆ། ཅོང་ཁའི་ཉིན་སྤོབ་
ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་མང་བོས་དཔོན་པ་གསར་འདེབས་ལ་ཞལ་འདེབས་གཏོས་ཆེ་བ་
སུལ།

རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་ཤིང་འབྲུག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༦༠༩ ལོར་རྒྱལ་སྤྲས་རིན་
པོ་ཆེ་དང་སུམ་པ་དཔོན་སྟོབ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་
གཟིམས་ཁང་དང་། སྤྲ་ཤག་བརྒྱ་ལྷག་བཙོས། སེ་ཆ་འབུལ་དཔོན་གྱིས་སྦྱིན་
བདག་བྱས་ཏེ་འདྲུ་ཁང་ཉིས་ཐོག་རུང་ཁང་དང་བཅས་པ་བསྐྱུན་ཅིང་། བྱག་
ལེན་པལ་ཆེར་དབུས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་མངོན་པ་སོགས་
དཔོན་གཉིས་གསར་འདེབས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་ལམ་སྐབས་

སུམ་པ་སློབ་དཔོན་དང་། ལྷ་བཙུག་རྒྱུ་བཀའ་དཔོན་རམས་པ། ལྷ་
མཆོད་འབུལ་དཔོན་པ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀོ་སྐྱོང་བྱས་པར་
བཤད།

ང་ཚོས་གནས་སྐབས་འདི་དག་ལ་བསམ་སློབ་ཞིབ་མོ་ཞིག་བཏང་ཆོ།
སྐབས་དེ་ནི་རྒྱལ་དབང་པཎ་ཆེན་ལྷ་མ་གཉིས་གཙོས་པའི་དབུས་ཀྱི་དགེ་
ལུགས་པའི་གདན་ས་ཁག་ལ་ཉམ་ཆག་དྲ་ཅང་ཆེ་བའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་།
དཔལ་རིས་སོགས་མདོ་སྨད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་བ་མང་པོ་དབུས་སུ་སོང་ནས་སློབ་
གཉེར་གནང་གིན་ཡོད་པར་ཤེས་ནུས་ཏེ། དགོན་ལུང་ཚུགས་པའི་ལོ་དང་པོའི་
ཆོ་འབུལ་སློན་ལམ་སྐབས་“དཀའ་བརྟུ་བ་”སོགས་དབུས་དང་གཙང་བཀྱིས་
ལྷན་སོགས་ཀྱི་གདན་སའི་སློབ་གཉེར་གྱི་མཆོད་གནས་ཡོད་མཁན་དག་གིས་
གཞུང་ལུགས་བཀོ་སྐྱོང་གནང་འདུག་པ་དེ་ཡིན།

དེ་ལྟར་དགོན་ལུང་ལ་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བྱེད་སོང་བའི་སྐབས་ཏེ་
རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་བོད་
སོག་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་མན་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྏ་ལྷུགས་ཆེན་བྱས་
ཏེ། མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གི་མཆོ་སློན་དུས་འབྲུག་ཆེན་མོ་བྱང་ནས་མདོ་སྨད་
བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་པལ་ཆེར་མེར་བསྐྱེད་སྐབས། དགོན་ལུང་འདི་
ཡང་མེར་བསྐྱེད་སྐབས་ལྷུ་ལྷུ་མེད་བཅོས། དེའི་བྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་
པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་ཡང་བསྐྱར་རྒྱ་དམག་འཁོར་ཆེན་སྐབས་
ནས་དགོན་སྡེ་ཡུལ་གྲོང་དང་བཅས་པར་དཀའ་ངལ་མི་བཟད་པ་སྤྲད་པ་
དཔེར་ན། དགོན་སྡེ་ནམས་མེར་བསྐྱེད་དང་། བྲ་བ་ནམས་གོག་རོང་དང་
ནགས་གསེབ་སོགས་སུ་གཤམ་ཡིབ་གྱིས་སྤོང་དགོས་བྱུང་བ་དང་། ལོ་ངོ་དུ་མ་
ལ་དགོན་པ་མེད་པས་བྲ་མང་རས་ཀྱར་དུ་ཆོགས་དགོས་པ་ལྷ་བྱུང་འདུག

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ལ་བལྟས་ན་དུས་འཁྲུག་སྐབས་རྒྱ་དམག་གིས་དག་གཞོན་བསད་གདུབ་མི་བཟད་པ་བཙམས་ཏེ། དཔལ་རིས་སོགས་མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་པོད་མི་ནམས་སྤྲེལ་གོང་བར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་ནས། རྒྱ་རིགས་གནས་སྡོམ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་འདི་ཁྲལ་དུ་སྡེབས་པར་སྤང་ཞིང་། ང་ཆོས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་དཔེ་མཆོན་འགའ་རེ་མཐོང་བྱུང་པ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་སྤྱོད་སྒྲིལ་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དགོན་ལུང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་རྒྱ་མི་སྡེབས་ཏེ་ས་ཁོད་བསྐྱོགས་ནས་ཞིང་ཚོས་པ་ལ། སྐབས་དེའི་དགོན་ལུང་དང་བྱ་བྱང་ཁྲི་བ་གཅིག་ཕྱོགས་གནང་མཁན་ཐུབ་བཀྱ་ཆོས་ཀྱི་ཉེ་མས་བཀའ་བཀྱོན་བཅན་བརྩེད་ཅན་པབ་སྟེ། རྒྱ་ཁྲོད་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཚུལ་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ།²གསལ་བ་ཡིན།

ཐུབ་བཀྱ་ཆོས་ཀྱི་ཉེ་མས་མཛད་པའི་དགོན་ལུང་དཀར་ཆག་དུ། དགོན་ལུང་གི་སྒྱིན་བདག་དང་འབྲེལ་ནས་སྐབས་དེ་དག་གི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ཞིག་གསལ་བ་ནི། སྒྲིལ་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་ཚུ་ལོས་དུས་འཁྲུག་ལ། ཨོ་རོད་རྩན་གར་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་པུ་ཐུར་དུང་ཐའེ་རི་དང་། དཔོན་མོ་སོགས་ཀྱིས་དགོན་ལུང་གི་སྒྱིན་བདག་བྱས་ཏེ། སྐག་ན་དགོན་ཡན་ཆད་ཀྱི་མཆོད་གཞིས་ནམས་དགོན་ལུང་ལ་ཕུལ་ཅིང་། གུ་ཕྱི་ཁུན་གྱིས་ཁུལ་ཁུ་ཆོག་ཐུ་སོགས་བཅོམ་ནས་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱུས་པའི་སྡེ་ཁོད་ནས། སྤོང་ཤགས་ཀྱི་དེའི་མཆོད་ཡན་ཆད་དང་། ཞུ་ཁོག་གི་རྒྱ་མན་ཆད་ཀྱི་དཔལ་རིས་དང་། ཅོང་ཁ། འརྱུ་ལག་གི་ཏོར་འབྲོག་གི་སྡེ་ནམས་དགོན་ལུང་མཆོད་གཞིས་སུ་ཕུལ་བས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱ་རྩ་སྒྲིལ་ལོ་༡༧༩༩ ལོ་ནས་འབྲོག་སྡེ་དེ་བརྒྱུད་ཀྱིས་དགོན་ལུང་ལ་དབྱར་གནས་དང་། ཆོ་འཕུལ་སྒྲོན་ལམ་གཏོང་རྒྱ་གཏན་འཇགས་བྱས་པ། མི་ཚོག་ཏུ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཁྲལ་རིགས་འཁྲུར་འགན་དགོས་པ་སོགས་གཏན་འཁེབས་

བྱས་འདུག

རབ་བྱུང་བརྒྱུ་ལྔ་ཕྱེད་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༧ ལོར་སློབ་དཔོན་པཎ་
 ཆེན་སློབ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དང་། རྒྱལ་དབང་ལུ་བ་ཆེན་མོ། གྲུ་ཤི་བཟུན་འཛིན་
 ཆོས་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་དགོན་ལུང་གི་མཆོད་གཞིས་མི་སེར་གཏན་འཇགས་ཀྱི་
 བཀའ་ཤོག་བསྟུལ། རྟེན་བསྐྱེད་ཤོད་པ་མདོ་སྤྱད་མཆོ་སྟོན་དུ་ཐེབས་སྐབས་
 སོག་པོའི་དཔོན་མོ་ཨ་ཁུ་བྱ་བས་ཆོས་ཉན་པའི་ཡོན་དུ། མ་ཚུའི་འགམ་གྱི་ག་
 བྱང་དཔོན་པོའི་མི་རྟེན་སོགས་ཁྱིམ་གྲངས་༥༠༠ ཅམ་ཕུལ་བ་སྐྱེད་ཤོད་པས་
 དགོན་ལུང་མཆོད་གཞིས་སུ་སྒྱུར་འཇགས་མཛད་འདུག་པ་བཅས་མཆོད་
 གཞིས་རྒྱ་ཆེ་ཡང་། རབ་བྱུང་བརྒྱུ་ལྔ་ཕྱེད་པའི་ལྷགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༠ ལོར་
 བཅན་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་དགོན་ལུང་གི་ཁྲི་བཞག་སྟེ། གསེར་ཁོག་བཅན་
 པོ་སྐར་བཟུང་ཞིང་། དགོན་ལུང་མངའ་ཁོངས་ནས་མཆོད་གཞིས་བསྐྱངས་
 པར་འཕྲོག་རྟེན་བཟུང་བརྒྱུད་ཁྱིམ་གྲངས་༡༠༠༠ ཅམ་བྱིན་ཀྱང་། བཅན་པོ་
 བ་དེས་མ་ཆོམས་པར་སྐབས་དེའི་མཆོ་སྟོན་གྱི་དཔོན་པོ་སེ་ཆེན་དུང་ཐའེ་རི་
 དང་འབྲེལ་ལམ་བརྒྱུགས་ཤིང་། སོག་དམག་བསྟུལ། མན་རྩའི་སྤྱི་དགའ་
 ལ་ཁྱུ་གཏུགས་སོགས་གཡོ་སྒྱུ་སྒྲུ་ཆོགས་སྤྱད་དེ། བཅན་ས་དང་། བུ་ཆོ་བཞིའི་
 རྟེན་ཆོ་རྣམས་བཅན་གྱིས་འཕྲོག་དཔལ་རིས་ཐུར་ཆེན་དགོན་དང་། ཀན་ཆེན་
 དགོན། རྒྱ་སྟོན་དགོན། འབྲི་གུ་དགོན། རོར་ཞི་དགོན་སོགས་དགོན་ལུང་
 བྱམས་པ་སྤིང་གི་དགོན་ལག་མང་པོ་འཕྲོག་པར་མ་ཟད། ཉ་ར་ཉོར་དུམ་དང་།
 ཅོག་ཆའི་རྟེན་ཆོ་རྣམས་ཀྱང་འཕྲོག་ཅིས་གྱིས་དམག་གྲངས་སྟོང་ཕྲག་ཅམ་
 དགོན་ལུང་གི་སྟེང་དུ་བྱངས་ཀྱང་། ལྷ་བཟང་ཁྲུང་སོགས་གྱིས་དགོན་ལུང་
 ལ་རྒྱབ་སྒྱུར་བྱས་པས་དམག་དཔུང་བྱིར་འཐེན་བྱས། དེ་ནི་འབྲལ་སེལ་གྱི་
 གནས་བབ་ཅམ་ཡིན་མོད། ཚུ་ཡོས་དུས་འཁྲུག་གི་སྐབས་ལྷང་སྒྱུ་རོལ་བའི་

དོན་ཆེ་ཆེན་གོང་མས་པེ་ཅིན་དུ་ཁྱིད་ནས་བྱིས་དབུ་སྐྱ་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
བཅན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱིས་དགོན་ལུང་ལ་ཐུ་མཐུད་བརྟན་གཙུག་མ་ཐུབ་ཅིང་། རྒྱ་
ཡོས་དུས་འཁྲུག་གིས་གསེར་ཁོག་དང་དགོན་ལུང་གི་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཆ་ཅ་
མེད་བཏང་བར་མ་ཟད། མཆོད་གཞིས་ལྟ་སྡེ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་འོག་དུ་ཤོར་བ་
ནས་ཚོད་པ་གཞི་མེད་དུ་སོང་བར་སྤང་ངོ་།

དགོན་ལུང་དུ་ལྷ་སྐྱ་སྐྱ་བྱང་དང་། ཐུའུ་བཀའ་སྐྱ་བྱང་། སུམ་པ་
སྐྱ་བྱང་སོགས་སྐྱ་བྱང་ཆེ་ཁག་མང་ཅམ་ཡོད་ལ། མཆོད་གཞིས་ལྟ་སྡེ་མི་སྡེ་ནི་
བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འབྲོག་སྡེ་ཆོ་བརྒྱད་དང་། གྲོང་བ་ལུང་དུག ཡུ་གུར་
ཆོ་བདུན། མདུང་ནག་ཁག་གསུམ་སོགས་ད་ལྟའི་བར་དགོན་ལུང་གི་མཆོད་
གཞིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

ད་དུང་དགོན་ལུང་གི་ཞེ་འཁོར་དུ། ཐུའུ་བཀའ་སྐྱ་བྱང་གཞིས་པ་རྒྱན་
རིང་བཞུགས་ས་ཆས་བཟང་རི་ཁྲོད། དེ་དང་ཁད་མི་རིང་བ་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་
ལ་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་གནང་མཁན་ཀམ་རེ་ལ་བའི་དོན་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་
གནས་ཨོ་རྒྱན་སྤིང་སོགས་རི་ཁྲོད་དང་སྐྱབ་སྡེ་མང་པོ་ཡོད།

དགོན་ལུང་ནས་ཡར་རིམ་གྱིས་མདོ་ལ་རིང་མོ་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེན་
འདབས་བརྒྱད་པོ་རོད་པ་སྟེ་ས་ཆ་ན། བ་སྟེ་ལྷ་མཆོད་སྐར་བ་ཡོད་ཅིང་།
བ་སྟེ་སྟོལ་མ་གསུང་བྱོན་དུ་གཤམ་པའི་བྱིན་ཅན་བཞུགས་པ་ད་ལྟའང་ཡོད་
ཆོད། བ་སྟེ་ཞེས་པའི་སྡེ་ཆོ་དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲིང་། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་
³དང་ཐུའུ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཞེ་མའི་རྟོགས་བརྩོད་གཞིས་སུ་གསལ་བའི་ནང་དོན་
བསྟུས་ན། བོད་ཀྱི་ཅ་བའི་རུས་ཆེན་པ་འབྲུ་ལྟོང་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་པའི་སྡེ་
ཆོ་ཞིག་ཐོན་ཏེ་མདོ་སྐད་དུ་གཞིས་ཆགས་པ་ལ་བྱུར་ཉམས་ཏེ་བ་སྟེ་ཞེས་གསལ།
དེའི་རྒྱུད་པ་ལ་ངོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་མ་ཐེབས་གོང་ཅམ་ལ་བ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་

བ་འཁྲུངས་པར་བཤད་པ་ལ་གཞིགས་ན། རོ་བོ་རྗེ་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་
ལྷགས་འབྲུག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༠༩༠ ལོར་བོད་དུ་ཐེབས་པ་ཡིན་པས། བྲ་སྒྲིམ་ཆོས་
ཀྱི་རོ་རྗེ་འདི་བ་སྟེ་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མགོ་སྟོན་ཅིག་ལ་འཁྲུངས་
པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ཆོས་ཀྱིས་ཁོང་འཁྲུངས་ནས་ལོ་ངོ་༧༥༠ ཡས་
མས་སོང་བ་ཡིན་ནོ།

མཆོ་སྟོན་པོའི་མཆོ་སྟོང་ནས་སྐྱབ་པ་མཛད་པས་མངོན་ཤེས་དང་རྩ་
འབྲུལ་ཐོབ། ཆབ་བསང་སྐབས་ཆོས་གོས་ཉི་ཟེར་ལ་བཀལ་བས་ཉི་འཁོར་གྱི་
རྟོག་གི་བ་ཕུར་སྒྲིམ་བྱ་བ་བདུལ་ཏེ་གདམས་པ་ཞུས། ཆོས་ཐུན་མ་རྩོགས་པར་
ཉི་མ་རྒྱབ་དུ་ཉི་བ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་དེ་ཉི་མ་བཟུང་བས་ཕྱ་བུར་ཉི་མ་ཐག་
སྟོན་དུ་གྲགས།⁴

མཆོ་སྟོན་པོའི་མཆོ་འགྲམ་གྱི་བོད་སྟེའི་དཔོན་པོ་གེ་ཁོད་རྩ་བུ་བས་ལྷ་
སྟེའི་དཔོན་མ་རུང་བཞིག་ལ་ལོ་རེར་བུ་བུ་མོ་བརྒྱ་རེའི་ཁྲལ་སྟེར་དགོས་པར།
སྐབས་ཤིག་ལྷ་སྟེའི་དཔོན་པོ་དེ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་ལ་ཕྲ་སྒྲིམ་ལ་གསོལ་བ་
བཏབ་པས་ནད་ལས་ཁྱོལ། གཏང་རག་དུ་བོད་དཔོན་ལས་མི་ཁྲལ་མི་ལེན་པའི་
བཀའ་གནང་། བོད་དཔོན་དགའ་སྟེ་འབྲུལ་ཆེན་ཕུལ་ནས་སྐྱ་མར་བཀྱར།
བོད་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྲ་སྒྲིམ་ཁོ་ན་སྐྱ་མར་བཟུང་དགོས་པའི་དྲིལ་
བསྐྱགས་པས། ཐག་རིང་ན་ཡོད་པའི་བོད་སྟེ་རྩམས་ལ་གྲ་བ་རེ་མཆོད་གནས་
སུ་བཏང་བས་ཕྱ་སྟེའི་སྐར་བ་བརྒྱ་གསུམ་སོགས་བྱུང་། བོད་དཔོན་འཆིན་ད་
ཀྱིས་ཐེབས་ཏེ་ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་དབང་ཞུས། ཕྱི་ལོ་འཆི་དུས་མཆོ་ཁ་ནས་
བསང་དུ་དེ་ཆེན་པོ་བཏང་བས་འགའ་ཞིག་གིས་དར་ལམ་འཐེན་པ་དང་། ལ་
ལར་ཞབས་རྩེ་ལ་མི་བྱིང་བ་སོགས་ཀྱི་མཐོང་སྣང་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བྱོན་ཅིང་།
བོད་དཔོན་ལ་དབང་དང་འཕོ་བ་མཛད། དཔལ་རིས་འཁྲུལ་ག་ཕྱོགས་སུ་

འཁོད་པའི་བོད་སྡེ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཆོད་བཀྟར་བཞིས།

པ་སྒྲོམ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་བསམ་ཡས་སུ་བཞུགས་སྐབས་བེ་དར་
ཀྱིས་ཆོ་འཕུལ་བཅམས་པར། རྒྱལ་བོ་ཨར་གཏད་ཀྱི་གདམས་པ་གཏེར་ནས་
བཏོན་ཏེ་བདུལ། འདིའི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་གྱུབ་ཐོབ་མང་དུ་བྱོན་པས་མདོ་ཁམས་
ཀྱི་རྒྱུད་པ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་དུ་བྱེད།

པ་སྡེ་ཆོ་ཕུག་འཕན་བྱ་བས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དཔོན་བྱས་པའི་རྒྱུད་པར་སྡེ་
གཤིན་བོན་དམར་བྱ་བའི་བོན་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་བྱུང་བ་དེས་བོད་
འབངས་མི་ཉུང་ཙམ་སྤྱིད་ནས་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་བྱང་ངོས་རི་བྲག་དང་ནགས་ཆལ་
ཡོད་སར་གནས་གཞིས་བབྱང་། བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་དབང་ལྷ་ཨ་ཁྱེས་མ་ཆེན་ཀྱི་ཆེབས་
ཏྲ་མས་པ་གསོས་པས་རྒྱ་འཕུལ་ཀྱི་བུ་མོ་མཛེས་མ་ཞིག་དང་། མོ་འདེབས་བྱེད་
རྒྱ་ཐིག་ཅིག་དངོས་གྲུབ་དུ་ཐོབ་ཅིང་བུ་མོ་དེ་དང་ཁྱིམ་ཐབ་བྱས་ནས་ཁྱེའུ་
བརྒྱུད་བྱུང་། ཁྱེའུ་དེ་བརྒྱུད་ཀྱི་མ་བྲག་རྩ་ནས་རྟེན་པས་བྲག་ཚ་བརྒྱུད་དུ་
གྲགས། བུ་མོ་དེ་མ་ཆེན་ཀྱི་སྲས་མོ་ཡིན་པས་བྲག་ཚ་ནམས་མ་ཆེན་ཀྱི་ཚ་བོ་
དང་། མ་ཆེན་པའི་རུས་ལྷ་ཡིན་པར་བཤད།

ཏྲ་ཀྱི་ཁྲོན་པོ་ཡས་སྐྱོ་བོ་ལོད་ཀྱིས་བུ་མོ་བྲག་ཚ་ཆེ་བའི་ཁྱིམ་ཐབ་དུ་
བསུས་པར་བུ་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་དེས་ཞུའི་སྤྱིང་དུ་ཕོད་ཀྱི་དམར་བོ་
བཅུགས་ཏེ་སག་ཆས་སྤྱད་པས་ཞུ་དམར་དུ་གྲགས་པ་དང་། སྲས་ཐ་རྒྱུད་གི་
རྒྱུད་པར་བྱག་རྩོར་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ། ཐོག་དངོས་སུ་འབེབས་ནས་པ་པ་སྡེ་
ཆངས་པ་ཐོག་འབེབས་སོགས་སྒྲགས་ནས་ཅན་མང་བོ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་མི་
རྒྱུད་ལ་ཐུབ་བཀྟར་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་འཁྲུངས། པ་སྡེ་ལྷ་མཆོད་འབུལ་དཔོན་ཤེས་
རབ་གྲགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲས་རིག་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས། ཐུབ་ཅིར་
གྲགས་པའི་དར་ཆེ་མདོའི་རྒྱན་མ་རྒྱག་གིས་རྒྱའི་རྒྱལ་ས་འཕྲོག་དུས་ཉི་འཁོར་

གྱི་ཁ་ཆེ་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲ་བྲངས་ལུ་ཅི་དམག་དཔུང་དགོན་ལུང་དུ་ཡོང་
 ཅིས་གྱིས་དོར་དུམ་དང་། རོས་ལེན་སོགས་མཆོད་གཞིས་གོང་ཆོ་འགའ་བཅོམ་
 རྟེ་སྒྲིབས་ལ་ཉེ་དུས། ལཱ་མཆོད་ནང་སོ་བཟོད་པ་བཅོན་འགྲུས་སོགས་གྱིས་
 འབྲུག་པ་མནན།

དགོན་ལུང་བ་ནམས་གྱིས་འདུ་ལག་གི་རྒྱལ་ཟམ་པ་བརྩྱགས་པར་རྒྱ་
 རྟེན་གྱི་རྒྱ་པ་ཐོན་ཏེ་རྒྱའི་མཛོད་དཔུལ་སྒྲིལ་མཁན་བཅོམ་པས། རྒྱ་དམག་
 གིས་དགོན་པ་གཏོར་བར་བཅུམས་དུས་ཤུ་སྟེ་ལཱ་མཆོད་ནང་སོ་བཟོད་པ།
 རྒྱང་སོ་བཟང་པོ། རྒྱང་སོ་ལོར་བུ་སོགས་གྱིས་ལོར་རྩལ་པངས་མེད་བྱིན་ཏེ་
 དམག་བརློག་པས་ཤུ་ཉིའི་སྐར་བ་ནམས་གྱིས་དགོན་ལུང་ལ་བྱས་པ་ཆེ་བར་
 བཤད།

དེ་ནས་ཡར་མང་འདུས་རི་ཁྲོད་དང་། ཤིང་ལུང་རབ་བརྩན་སོགས་
 རི་ཁྲོད་ཉམས་དགའ་བ་འགའ་རེ་བརྒྱད་ནས་རྒྱ་བཟང་སྟེ། རབ་བྱུང་བརྩ་
 གཅིག་པའི་ས་སྐང་སྟེ་ལོ་༡༦༩༩ ལོར་རྒྱ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་
 འབུམ་ལུང་བཀྲ་ཤིས་ཐང་དུ་རྒྱ་བཟང་དགོན་པ་བཏབ། འདི་བ་རྩེ་ཙོང་ཁ་
 བའི་དངོས་སྟོབ་གསུང་རབ་མང་དུ་མཁྱེན་པའི་བསྟན་འཛིན་བརྩ་གཉིས་གྱི་
 ཡ་གུལ་འབྲོམ་བརྩན་ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གོས་སྐས་པའི་རྒྱུས་རྒྱུད་དུ་གྲགས་ཤིང་།
 རབ་བྱུང་བརྩ་གཅིག་པའི་མེ་སྐང་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༦༩༩ ལོར་གྱུ་ཤི་གྱིས་རྒྱ་བཟང་
 རྒྱལ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་དང་མངལ་ནས་མཆོད་ཡོན་དུ་གྱུར།

རབ་བྱུང་བརྩ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཡོན་ཏེ་སྟེ་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་མཆོ་སྟོན་དུས་
 འབྲུག་བྱུང་སྐབས། དཔལ་རིས་རྒྱ་རྟེན་དགོན་གྱི་སྐུ་མ་གསེར་ཁོག་པ་སྤིང་
 ཏུ་ལོ་ཆོས་རྩེ་ཞེས་པས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ། རྒྱ་རྟེན་གྱི་བོད་དམག་སྒྲོར་ཞིག་
 རྒྱ་མཁར་དུ་བརྒྱགས་པ་དང་། བཅོན་པོ་སེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་གྲུ་མང་

ཁྱིད་དེ་སྐྱ་ཡན་ཅིང་སྟེ་ས་གནས་རྒྱུ་ལས་ཁྲུང་ས་ཀྱི་དངོས་རྒྱས་བཅོམ་པས་
 རྒྱ་དམག་གིས་བཟུང་། དེའི་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་རྒྱ་དམག་གཏོས་ཆེ་བྲངས་ཏེ་གསེར་
 ཁོག་དང་རྩ་བཟང་དགོན་གཉིས་གཏོར་བསྐྱེགས་དང་། གྲུ་བ་ཉེས་མེད་བརྒྱ་
 ལྷག་དམར་གསོད་བཏང་། ཞུ་ཁོག་གི་དགོན་པ་གསུམ་དང་། འབྲུ་ལག་གི་
 རྒྱ་སྟོག་དགོན་དང་སེམས་ཉིད་དགོན། བོ་རོད་ཀྱི་ཕྲ་སྟེ་དགོན་རྣམས་ཀྱང་
 གཏོར་བསྐྱེགས་ཆད་མེད་པ་བྱས། རྒྱལ་དབང་བསྐྱལ་བཟང་བའི་ཡོངས་
 འཛིན་མངོན་མཁན་རྩ་བཟང་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་དུ་གྲགས་
 པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གཙོས་པའི་སླ་གྲུ་བ་གྲེས་པ་བཅུ་བདུན་འཛིན་
 བཟུང་གིས་སྟེང་དུ་སྦྱུམ་སྒྲུགས་ནས་གསོན་བསྐྱེགས་བཏང་། སླ་མ་དང་གྲུ་
 བས་མགོ་ཁྱིད་པའི་དམག་ལངས་པས། རྒྱ་དམག་གིས་བོད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་
 གཙོ་བོ་དགོན་སྟེ་དག་ཡིན་པ་ཤེས་ཏེ་དགོན་པ་རྣམས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་
 བར་སྤང་ཞིང་། དེའི་མཛད་ཀྱིས་འབྲས་སུ་དམག་ལངས་མ་ལངས་ལ་མ་སྟོས་པར་
 མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྟེ་པལ་ཆེར་མེར་བསྐྱེགས་དང་། སླ་གྲུ་སོགས་
 མི་སེར་འཕོར་ཆེན་བསད་མས། རྒྱ་དངོས་དང་ཉེན་གསུམ་འགངས་ཆེན་
 རིགས་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པ་ལ་ཕངས་ནས། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དང་། ལྷང་
 རྒྱ་རོལ་བའི་རྩི་རྩེ་རྣམས་ཐར། དགོན་ལུང་དཀར་ཆག་སོགས་ཁ་གཅིག་གྲགས་
 ལྷ་བྱས་ཏུ་ལེ་ཆོས་རྩེ་དང་། བཙན་པོ་སེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་
 སླ་གྲུ་མི་སེར་སྐོར་ཞིག་རྒྱལ་དམག་བྱས་པ་ལ་སྟེགས་སྟོད་མང་བོ་བྱས་འདུག
 སྟེ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་སླ་གྲུ་སེར་མོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་
 ཏེ་བོད་ཡུལ་སྤྱི་འཕེལ་བྱེ་བྲག་ལ་དབང་རྒྱུར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་། ནད་ཀྱི་ཙ་
 བ་གདོན་པའི་ཐབས་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པར། ན་སའི་སྟེང་ལ་འཕྲལ་སེལ་གྱི་
 རྟེན་ཅན་འབྱུག་པའི་སྟོལ་རྒྱུན་ཡོད་ལྟ་བུས། རྒྱལ་པར་གྲོལ་མ་བྱས་ན་ཚུར་

ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུར་འབྱུང་བ་ཡིན་མོད། བསམ་སྒོ་ཞིབ་དུ་བཏང་ན་པོད་
དམག་གིས་རྒྱལ་ཁོལ་བས་ཉེས་པ་མ་ཡིན་པར། མ་ཁོལ་བའི་འབྲུལ་སེལ་རིང་
ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བྱིས་ང་ཆོ་ཡུང་བར་བྱས་པ་ད་ཅང་གསལ་པོ་མ་ཡིན་ནམ།

ཆུ་བཟང་སྐྱེ་མེད་གཉིས་པ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་
དགྲའ་ལོ་བཙེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་
དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆེ་པོ་དྲུ་ལར་རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོར་མངལ་
སྐབས། “ངའི་སྐུ་མའི་སྤྱུལ་སྐྱེ་འབྱུང་མེད་དུ་འདུག”ཅེས་ཕྱག་ཐལ་མོ་སྐྱར་
ནས་སྐྱེ་འཁོར་ནམས་དུ་ལས་ཤིང་། ཕྱིས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པར་མ་ཟད།
པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་འདས་སྐབས། པོ་ལྷ་ས་རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་
བཟང་བར་སྐྱེ་ངལ་འོ་བརྒྱལ་མང་པོ་བྱས་འབྲས་ལྟ་བུར་ཁོ་ཤིན་དགའ་བ་
ལས་ཕྱང་ན་གྲས་འདུད་བསྟོ་སྟོན་བྱེད་མཁན་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་བ་ལ། འདི་བ་
རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་ཆེད་བཅར་གྱིས་པོ་ལྷ་འི་ནང་མི་ལྟོས་བཅས་ཕྱང་ན་གྱི་
དབུགས་དབྱུང་ཕྱིར་བསྟོ་སྟོན་གནང་དུ་ཕེབས་སྐྱུལ་ཞུས་པར། རྒྱལ་དབང་
མཆོག་གིས་“སྤྱུལ་བའི་སྐྱུས་བསྟན་འགྲོའི་ལ་རྒྱར་དགོངས་པའི་ཐུགས་
དགོངས་གཞན་དང་མི་འདྲ་”ཞེས་བསྐྱགས་བརྗོད་དང་བཅས་ཞལ་བཞེས་
གནང་བ་སོགས་ཆོས་སྤྱི་དག་ཅིར་མཁྱེན་རྒྱ་བཟ་པས་གྲགས་པ་ཆེ།

མདོ་སྐད་དུ་ཕེབས་ཁར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་གསུང་མཐོན་པོས།
“རྒྱ་པོད་ཏོར་གསུམ་གྱི་མི་སྐྱས་མཆོན་སེར་སྐྱ་ཆང་མས་ངས་རྒྱར།” ཞེས་སྐྱེང་
བསྐྱངས་ཏེ་སྐྱ་གོང་མ་དང་འདི་བ་གཉིས་ཆར་བསྐྱགས་བརྗོད་སྟོས་མི་འབྱུང་
པ་མང་དུ་ནས། “བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཨ་ཆི་ཐུ་ཨ་ཉི་ནི་ནོ་མོན་དན་“གྱི་
གཟེངས་བརྟེན་ཆོ་ལོ་བཀའ་ཤོག་ཐམ་ག་བཅས་གནང་ཞིང་། “ངོས་དང་བྱུང་
མེད་གྱི་གྲས་འདུད་བྱེད་དགོས་”ཞེས་གསུངས་ནས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཏེན་

དང་དངོས་རྒྱུ་ཞེས་པ་དཔག་མེད་དང་བཅས་རྫོངས་སྒྲེལ་དང་། མདོ་
སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་བཟང་སོགས་དགོན་སྡེ་ཁག་སྤྱང་ཞིང་འཕེལ་བའི་
ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་གནང་སྟེ། ཏར་གདོང་
མཁན་པོ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་བཀའ་རམས་ལྷ་བརྒྱ་ལྟག་དང་བཅས་མདོ་
སྨད་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ།

དཔའ་རིས་གསེར་ཁོག་དུ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལྷགས་སྟག་སྤྱི་
ལོ་༡༤༥༠ ལོར་བཅན་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་གསེར་ཁོག་དགོན་བཏབ། རྒྱལ་
དབང་ལྷ་བས་འབྲས་སྤྱངས་སུ་དམ་བཅའ་བཞག་སྐབས། འདི་བས་འཛེམ་
ཟོན་དང་མཛེས་ཆོས་རུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་པར་བཞེ་སྤྱིང་ཆ་པོ་ཕུལ་བས། སྡེ་
སྤྱིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ལ་དགོངས་པོག་བྱུང་སྟེ་ཉེན་ཁར་འཕྲད་ཀྱང་།
རྒྱལ་དབང་གིས་“རབ་འབྲམས་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་བསྟན་པའི་གནད་ལ་
གད་བདར་ཡག་པོ་བྱས་སོང་” ཞེས་ཐབས་མཁས་གནང་བས་སྦྱོན་མ་བྱུང་
བར་གྲགས། རྒྱལ་དབང་གིས་དེའུ་བཞི་སོགས་གནང་སྟེས་དང་བཅས་མདོ་
སྨད་དུ་མངགས། ཉེ་སྤྱང་དགོན་དང་། མཆོད་ཉེན་ཐང་། སུར་ཆེན་དགོན།
སེམས་ཉིད་དགོན་སོགས་དཔའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་བཀྱར་བཟོས་ཆེན་པོ་བྱུང་།
སྤྱི་ལོ་༡༤༥༤ ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་མོ་གསེར་ཁོག་དགོན་དུ་ཕེབས།
གསུང་ཆོས་གནང་བའི་ཡོན་དུ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེའི་དུས་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་
མཆོལ་དཔར་མ་སོགས་འབུལ་ཆེན་གཉེགས། བཀའ་འགྱུར་དེ་ད་ལྟོ་འང་
འབྲས་སྤྱངས་སུ་ཡོད་ཆོད་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་
གསན་ས་འང་བཀའ་འགྱུར་འདི་ཡིན་པར་བཤད།

གསེར་ཁོག་གི་སྤྲ་མ་ཉོར་སྤྲོན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་སྤྱི་ཐོག་དང་བོ་ནི།
མདོ་སྨད་ཆོས་འཁོར་དང་ཉེ་བའི་བཅན་མོ་སྤྱ་ཞེས་པའི་སར་རབ་བྱུང་བརྒྱ་

བའི་ཆུ་བྱི་ཕྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས་ནས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པས། བོད་གཞུང་གིས་“སློན་གྲོལ་ནོ་མོན་དན་”ཀྱི་ཆོ་ལོ་གནང་བ་དང་འབྲེལ་གསེར་ཁོག་བཙན་པོ་དགོན་དུ་ཕེབས།

སྐར་ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་གི་བཀའ་བཞིན་གསུང་ཆོས་མང་བོ་གནང་ཞིང་། ལྷ་རྒྱུ་རྒྱ་དབང་ཆོས་ལྡན་དང་། འཇམ་མགོན་སློ་གོས་རྒྱ་མཚོ། འདུལ་བ་ཆོས་རྗེ་ཤོར་སྐལ་ལྡན། ཤོར་རྒྱ་དབང་འཕྲིན་ལས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་སྐྱེས་ཆེན་དེ་དག་གི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན།

དེའི་སྐུ་ལ་སྐུ་བྱ་བྱང་ཁྲོམ་ཆ་ཞེས་པར་རབ་བྱང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྐུ་ལོ་༡༥༠༠ ལོར་འབྲུངས། ཕྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། སློབ་གཉེར་དང་རི་སྒོད་གཅིག་པུ་ལ་བཙོན། རྒྱ་ཡོས་དུས་འབྲུག་སྐབས་གསེར་ཁོག་རྒྱ་དམག་གིས་མེར་བསྐྱེགས་བྱས་པ་ཐོས་སྐབས། བྲ་བ་འགའ་རེས་མདོ་སྐད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ལ་བལྟས་ན་བྱེད་རང་ཡང་འདི་ནས་བསྐད་ན་ཉེན་ཁ་མེད་དམ། དེ་བས་རེ་ཞིག་སྟོ་མོན་ཕྱོགས་སུ་ཉེན་ཡོལ་ལྟ་བུར་ཕེབས་ན་ཞེས་ཞུ་མཁན་ཡང་འདུག་ཅིང་། གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐོག་ནས་དེ་སྐབས་མདོ་སྐད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དབུས་ཕྱོགས་སུ་འང་རྒྱའི་བྱས་པ་གང་འཆམ་སླེབས་པར་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པར་སྟམ།

ཕྱི་ལོ་༡༥༡༤ ལོར་བོད་གཞུང་གིས་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་བཀའ་ཤོག་སོགས་ཀྱིས་གཟེངས་བསྟོད་དང་འབྲེལ་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་མི་སྣ་མཁན་པོར་བསྐོས་པ་ལྟར་ཕེབས་པ་ཆོས་སྤྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། པེ་ཅིན་དུ་མན་རུའི་གོང་མ་དང་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་གོང་མས་མཇལ་དར་ལག་པ་གཉིས་

ཀྱིས་ཕུལ་བ་སོགས་བཀྱར་བཅོས་ཆེ། ཁོང་གིས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་བོད་གཞུང་། བདེ་སྐྱོད་བཅས་ཀྱི་ལ་རྒྱལ་པན་ངེས་ཀྱི་ཞུ་དོན་གང་ཡོད་ནང་སྒོན་ནམས་བརྒྱད་ནས་ཞུས་པས། བདེ་སྐྱོད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དྲུས་འབྲུག་ནང་ཕྱུང་བའི་གྲ་བཅུན་ནམས་རང་གནས་སུ་སྡོད་ཆོག་པ་བྱུང་བར་བཤད།

དེའི་སྐུལ་སྐྱེད་ག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོག་གསེར་ཁོག་བྱང་ངོས་གངས་དཀར་མཐོན་པོའི་ལྷ་ཞོལ་དུ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཞིས་པའི་མེ་སྐུལ་སྐྱི་ལོ་ ༡༢༩༢ ལོར་འབྲུངས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སྤུ་མ་བྱམས་པ་སོགས་བསྟེན་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད་ཚུལ་པ་བོ་ཡིན། གསེར་ཁོག་གི་མཆོད་གཞིས་ལ། འབྲོག་སྡེ་བླ་ཟླ་ཆོ་བརྒྱད། བླ་ཆོ་བ་བཞི་སོགས་ཡོད་པར་བཤད།

ད་དུང་ཞུ་ཁོག་སྡོད་ཀྱི་འདུལ་བ་དགོན་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བའི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེས་བཏབ་པ་དགའ་ལྡན་དམ་ཆོས་སྤྱིང་། དགོན་གསར་བཤད་སྐྱབ་སྤྱིང་། གྲོ་མ་ཅི་དགོན་སོགས་འདི་རྒྱུད་དུ་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁོད་མང་བོ་ཡོད་འདུག

མཐོན་པོ་བརྒྱ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་སོགས་རི་ཆོགས་འབྲིགས་པའི་འཇུ་ལག་གི་རྒྱ་རྒྱུད་དུ། པཎ་ཆེན་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་སྤྲས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གྲུབ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། བསམ་སློ་འདན་མ་རྩུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོག་མདོ་སྐྱོད་ཏལ་ཅི་ཞེས་པའི་སར་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་མེ་པག་སྐྱི་ལོ་ ༡༥༤༢ ལོར་འབྲུངས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོད་དང་མཇལ། སྒོ་མང་དང་དྲགས་པོ་གཙང་དུ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྐྱུངས། གྲུབ་དབང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལ་གཙང་བ་རྒྱལ་བོས་ནག་མེད་ཉེས་འཇུགས་ཀྱིས་མིག་བཏོན་ཀྱང་། ཕྱིས་མིག་གསར་དུ་སྐྱེས་ནས་འདི་བ་སོགས་ལ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་གི་

ལུང་གནང་། དེ་སྐབས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འབྲས་སྤྲངས་མཁན་པོ་ཡིན་པས།
ལྟ་སའི་སྟོན་ལམ་དུ་དགེ་ལུགས་ཀྱི་གྲ་སྟོར་གསར་འཛུགས་བསྐྱང་གནང་ཁེལ་
མོད། གཙང་བ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འགོག་ལ་འཇིགས་ནས་ག་སྒྲིག་མེད་པའི་ཐོག་
སྟོ་བུར་དམ་བཅའ་མཛད་དགོས་བྱུང་བར། སྟོ་མང་ནས་འདན་མ་ཚུལ་
ཁྲིམས་འདི་བ་དང་། བདེ་སྤྲོད་རྒྱུ་བཟང་བ་དགོན་མཆོག་ཆོས་བཟང་། སྟོ་
གསལ་སྤིང་ནས་འབྲུག་སྟག་པ་དང་དོམ་ཉག་པ་བཞི་ཆགས་འཛུགས་གནང་
སྐབས། འདི་བས་དམ་བཅའ་དུ་ལས་པ་བཞག་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་
རྒྱས།

ཕྱིར་མདོ་སྤྲད་དུ་འབྱོན་བཞེད་སྐབས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཆོ་
སྟོན་དཔོན་ཁག་སོ་སོར་འབུལ་རྒྱའི་བཀའ་ཤོག་སོགས་སྤྲངས། བདེ་སྤྲོད་དུ་
ཐེབས་ནས་རོང་བོ་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་མར་བསྟེན་ཅིང་།
ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཆོས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་གཙོ་བོར་མཛད།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་དཔལ་རིམ་
སུ་ཀན་ཆེན་དགོན་ཐེག་ཆེན་ཐར་བ་སྤིང་བཏབ། སྟེན་བདག་གི་ནི་བླ་ཟ་
གཟུངས་འབུམ་རྒྱལ་དང་། བླ་ཟ་ཕུན་གྱིས་སོགས་ཀྱིས་གྲ་ཤག་བརྒྱབ། བླ་
ཟ་ཞང་ཆེན་གྱིས་ལྷ་མཆོད་བཏང་བར་བཤད།

དེའི་སྤྱལ་སྤྱོད་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་མེ་རྟ་སྟེ་ལོ་༡༥༥༩
ལོར་མདོ་སྤྲད་དཔལ་རིམ་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུངས། གསེར་ཁོག་དང་དབུས་སུ་སྟོབ་
གཉེར་གནང་། སྟེ་ལོ་༡༥༦༠ ལོར་མདོ་སྤྲད་དུ་ཐེབས། སྟེ་ལོ་༡༥༦༡ ལོར་
མཆོ་སྟོན་དུས་འཁྲུག་བྱུང་སྐབས་དགོན་ལུང་ཁྲི་བ་ཡིན་ཐོག་ཁོང་དང་དཔལ་
རིམ་ཆོས་རྗེ། སུམ་པ་ཆོས་རྗེ། བདུང་ནག་ཆོས་རྗེ་སོགས་གྲ་རྒྱ་འགའ་དང་
མཉམ་དུ་བྲི་ལིང་ལ་ཐེབས་ནས་རྒྱ་དཔོན་ལ་གནས་ལུགས་བཤད་པས་སྟེན་

མ་བྱུང་རུང་། ཕྱིར་ལམ་སེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་པར་སྟོག་སྤྲིམས་བཅད་པ་སྟོབ་
དུ་བྱོན་པས་གཉིས་ཀ་དམར་གསོད་བཏང་།

སྐྱེ་མེད་བཞི་བ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་བ་
འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས། བོད་གཞུང་གིས་ཨཱ་རྟི་ནི་པཎ་
རྟི་ཏེ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་གནང་། གཉན་ཁོད་བརྒྱ་ཙུ་འགྲིམས་པའི་ཉམས་རྟོགས་
བྱུང་པར་ཅན་འཁྲུངས་པ། ཁམས་སྡེ་དགེ་སྤྲིན་གྲོལ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་ལ་
གནང་ཞིང་། དེས་སྡེ་དགེ་རྒྱལ་བོ་དང་། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ལ་ཕུལ་བས་ཆོས་
རྒྱུད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཕེལ།

ཨ་ལ་ཤ་བ་ཆོས་རྩེ་ལྷན་གྲུབ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བཏབ་པ་ལྷ་ཡང་དགོན་
དང་། སུམ་པ་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་སྐྱེན་ཚུང་སྟོ་བཟང་
བཟུགས་དང་། ཏེ་ཐུང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་
མེར་ལུང་ངམ་ཏེ་ཐུང་དུ་བཏབ་པ་ཏེ་ཐུང་དགོན། འདིར་ས་སྐྱའི་དུས་སུ་
བཞེངས་པའི་དྲ་སྐྱ་མེ་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་འདུག

བྱང་རྒྱུད་སྟོད་དུ་སེམས་ཉིད་གནས་བཅན་པ་བྱ་བས་བཏབ་པར་
གཤམ་པ་རྒྱ་ལྟོག་དགོན་ཡོད་ལ། མཚོ་སྟོན་དུས་འཁྲུག་སྐབས་དགོན་པ་འདིའི་
སྐྱ་མ་དྲ་ལེ་ཆོས་རྩེས་བོད་དམག་སྤྱིད་ནས་མན་མན་རྩའི་སྤྱིད་གཞུང་ལ་ངོ་
སྟོལ་དམག་འཐབ་བྱས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་བསོད་
ནམས་རྒྱ་མཚོ་སེམས་ཉིད་དུ་བྱོན་ཏེ། དགོན་པ་འདེབས་དགོས་པའི་བཀའ་
གནང་ཞིང་དགའ་ལྷན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ཞེས་པའི་དགོན་མིང་བསྐྱེལ། མེས་པོ་
ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་བ་རྒྱང་འགོས་ཀྱིས་མདོ་ཁམས་སྟོ་ཁ་བརྒྱད་ནས་དབུས་
སུ་སོང་། བོད་གཞུང་གིས་འབུལ་དཔོན་པོར་བསྐོས་པ་ལྟར། དབུས་པ་འབྱུང་

གནས་ཟེར་བ་སོགས་དང་མཉམ་དུ་མདོ་སྨད་དུ་འབུལ་སྤྱད་ལ་ཡོང་། རྒྱ་
 དངོས་གང་བྱུང་དང་བཅས་དཔོན་པོ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་དབུས་སུ་
 བཏང་ནས། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ལ་འབུལ་ཆེན་དང་། སྒོ་མང་གྲ་ཚང་ལ་མང་
 འཁྱེད་བཏང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་སྤར་རྒྱན་གྱི་ལས་ཀ་བསྐྱབ་རྒྱ་དང་
 རྒྱགས་གཟེངས་བསྟོད་བཀའ་ཤོག་བསྟུལ། སྒོ་མང་མཁན་པོས་ཀྱང་གྲ་ཚང་
 གི་དོན་དུ་ལས་ཀ་ལུ་མཐུད་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་དང་། ལྷ་སའི་རོ་བོ་
 དང་སྐྱ་རྒྱ་གཅིག་པའི་ཐུབ་སྐྱ་བྱིན་ཅན་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་འཇམ་དབྱངས་
 ཆོས་རྗེ་ལ་གནང་བའི་ཅན་དན་གྱི་ནམ་སྲས་བྱིན་ཅན་སོགས་གནང་སྦྲུལ་
 དང་བཀའ་ཤོག་གིས་གཟེངས་བསྟོད་གནང་། ལུ་མཐུད་ནས་མདོ་སྨད་དུ་
 ཞལ་འདེབས་གཏོས་ཆེ་བསྐྱས་ཏེ་དབུས་སུ་ལན་གངས་མང་བོར་བྱིས། དབུས་
 བཞུད་ཐངས་རྗེས་མ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་སེམས་ཉིད་དཔོན་པོས། འབུལ་དཔོན་
 པས་མདོ་སྨད་དཔལ་རིས་ཚྭ་གས་སུ་དགོན་པ་འདེབས་རྒྱའི་བསམ་སྒྲོ་ཡོད་
 པ་ལ། སྐྱ་མ་ཞིག་མངག་གཏོང་གནང་དགོས་སྒྲོར་བོད་གཞུང་ལ་ཞུས་པར།
 སྐབས་དེའི་ཡེར་བ་ལྷ་རིའི་གདན་ས་བ་མཁན་ཆེན་ཆེ་བཙན་དོན་གྲུབ་བྱ་བ་
 མངག་གཏོང་མཛད། སེམས་ཉིད་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཀྱི་དཔོན་པོ་གྲུབ་པ་བཟང་བོ་
 དང་། དཔོན་པོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ། དཔོན་པོ་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོ། སྐན་ཞིའི་
 དཔལ་ལྷན། མདོ་པོ་ཆེ་རྒྱལ་འབུམ། ལྷ་ཅེ། ལྷ་རྒྱལ་སྐྱབས་སོགས་ཞང་ཆན་
 གཙོ་བོ་ནམས་གོས་མོལ་གྱིས། རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་ཆུ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༩ ལོར་
 དགོན་པའི་མིང་བཏིང་ཞིང་། གྲ་ཁང་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་ཅན་བཞེངས། ཕྱིས་
 འདུལ་བ་སྒོ་བ་དཔོན་དགེ་ལེགས་ནམ་རྒྱལ་མཚོ་སྟོན་དུ་ཕེབས་སྐབས་སེམས་
 ཉིད་དགོན་གྱི་ཁྱི་བར་བཞུགས་ཏེ། མཆོད་ཡོན་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱངས་པས་
 འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བར་བཤད།

དགོན་ལུང་སློབ་དཔོན་གྱིས་འབྲུ་ལག་གི་རྒྱ་པོར་ཟམ་པ་བརྟུགས་
 པའི་སྟེང་བརྒྱད་ནས། མཆོད་གཞིས་བུ་བླ་ན་མས་ཀྱིས་རྒྱའི་དམག་དངུལ་
 བཅོམ་པས་དགོན་ལུང་གི་སྟེང་དུ་རྒྱ་དམག་སླེབས། འབྲུལ་དཔོན་པ་དང་།
 འབྲི་གུང་སྐྱ་སྐྱེས་བསོད་ནམས་སེཛེ། ལུ་མཆོད་ནང་སོ་བཟོད་པ། སྤ་སྟེ་ནང་
 སོ་དཀར་བོ། ནང་སོ་ནོར་བུ་སོགས་སྟོམ་སྟེ་ཁག་གིས་འགྲོ་སོང་ལ་མ་ལྟོས་པར་
 རྒྱ་དང་ཁྱོད་བསྐྱམས།

འདི་ཚྭ་གས་པ་དག་གིས་རྒྱ་དག་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལྷ་སྐྱབས་ཞེས་
 པས་དམག་ངངས་ནས། འབྲུལ་དཔོན་པའི་དཔོན་པོ་དམ་ཆོས་སོགས་བཟུང་
 བས་བཅོན་དུ་བརྟུག ལ་ལས་འབྲུལ་དཔོན་པའི་ངོ་སོ་ལྟ་བུར་མི་ཆབ་སྟེར་
 རྒྱ་བྱས་པར། འབྲུལ་དཔོན་པས་ངེད་ཀྱི་ཆ་བོ་མཁོ་བར་མ་བཟད། ང་རང་རྒྱས་
 འཁོགས་ཡིན་པས་ཁྱི་རྒྱ་ཁའི་སེའུ་ཡིན་ཀྱང་མི་སྟོག་ལ་རབ་འབྲིང་མེད།
 སྟོག་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་པས་ཆབ་མི་སྟེར། གསུངས་ནས་སྟོང་སྟོར་རིན་
 པོ་ཆེ་བརྒྱད་བཅོན་ཁང་དུ་ཕེབས་ནས་བཟུང་མི་ནམས་གསང་བྲིད་བྲིད་ཐུབ་
 པ་བྱུང་བ་ལ། བདེ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་སྟོ་ཁོག་སེམས་དཀྱེལ་ཆེ་
 བའི་བསྐྱུགས་བརྗོད་གནང་བ་དོན་ལ་གནས།

བར་སྐབས་ཤིག་ལ་དཔོན་སློབ་སྟག་ལུང་བ་སོགས་ཡུལ་མིའི་གཙོ་བོ་
 ཕལ་ཆེར་རྒྱས་བཅོན་ལ་བཟུང་བར། རྟག་པོའི་མངོན་སྲོད་ཀྱིས་ཆར་བཅད་
 པར་བཤད།

སེམས་ཉིད་སྤུལ་སྐྱ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོའི་སྐབས་ཡུལ་མིས་རྒྱ་ལ་མི་
 འདོད་པ་བྲིད་ཆེད་བཅོམ་འཕྲོག་མང་བོ་བྱས་པས། ཟླ་ལྷིང་གི་དམག་ཆེན་
 སེམས་ཉིད་ཚྭ་གས་སུ་ངངས་ནས་གསོད་གཙོད་བཀྱིག་རྟུང་བཅོན་ལས་མི་
 བཟད་པ་བྱས་སྐབས། སྤུལ་སྐྱ་འདི་བས་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་ཐུགས་

དམ་གྱི་རྟེན་ལྷ་མོའི་སྐྱུ་ཐང་ལ་སློ་འགེལ་ཐད་བསྐྱལ་བྱས་པས་རྒྱ་དམག་གིས་
སྒྲིན་ཆེན་པོ་བྱེད་མ་ཐུབ་ཅིང་། འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་ནམས་ཀྱང་སྒྲོད་གྲོལ་
མི་བྱེད་མཐུ་མེད་བྱུང་བར་གྲགས། དབུས་སུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་ལྷ་
བ་ཆེན་མོས་ཨེ་རྟི་ནི་དར་དཀྱུ་ཆོས་རྩེ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་གཟིགས་གསེལ་
གཟེངས་ཉགས་མཐོ།

རྒྱ་ཡོས་དུས་འཁྲུགས་སྐབས་རྒྱ་དམག་གཏོས་ཆེ་སྤེབས་པ་ལ་ཐབས་
མཁས་ཀྱིས་རང་གི་དགོན་གཞིས་དང་། ས་རིས་མི་སྡེ་བསྐྱར་སྤྱད་དུལ་
དངོས་ཀྱི་འགྲོ་སྐྱོང་ཕངས་མེད་བཏང་འདུག་ཀྱང་། མཐའ་མཐུག་དགོན་པ་
ཡོངས་རྫོགས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་བ་སོགས་མདོ་སྤྱད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོས་
དུས་འཁྲུག་གི་གནས་ཚུལ་རྒྱས་པ་གཞན་དུ་བཤད་ཅིན་པས་འདིར་བསྐྱར་
སྒྲོས་བྱེད་རྒྱུ་མིན་མོད། སྐབས་དེའི་སྤྱི་ལོ་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཞུན་
པའམ་རང་གི་དགོན་གཞིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཅི་ཡང་གཏོང་མོད་པའི་སེམས་ཤུགས་
ལ་བསྐྱེགས་འོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དགོན་གཞིས་གཅིག་རང་ལ་བསམ་དུགས་
པའི་དབང་གིས་སྤྱི་དོན་གྱི་མདོ་ཤོར་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་མང་ཅམ་བྱུང་
འདུག་ སེམས་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་གཞིས་སུ། གཟུངས་པ་དང་། ཏ་སྤེ། འབུམ་
རྒྱལ། ལྷག་པོ། བན་སྐྱོར་ཏེ་སེམས་ཉིད་ཆོ་ལྷ་དུད་ཁ་སྒོང་སྤྲག་བརྒལ་བ་ཡོད་
པར་མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་ལས་བཤད།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་བཙན་པོ་དོན་
གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་འབྲུག་དགོན་བཏབ། ཕྱིས་འབྲུག་ཀྱི་གདན་ས་ཡང་མཛད་
མཁན་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་པ་ཞེས་པ་དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་སྐབས། བཀ་ཁོ་དགེ་
བཤེས་དང་། དཔལ་རིས་རིན་ཆེན་སོགས་དཔལ་རིས་ཕྱོགས་ཀྱི་གདན་སའི་
དགེ་བཤེས་གྲགས་ཆེན་ཡིན་འདུག།

བོད་སྡེ་བ་གཞུང་གི་མི་དྲག་བཟོད་པ་བརྒྱག་པ་ཞེས་པས། ང་བཟོད་པ་བརྒྱག་པ། བྱོད་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱག་པ། རེད་གཞིས་བོད་ཀྱི་བརྒྱག་པ་གཞིས་ཡིན་ཞེས་ཀྱ་རེ་བྱས་སྐབས། དཔལ་རིས་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱག་པས། རེད་གཞིས་མི་འདྲ་སྟེ། ང་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱག་པ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བརྒྱག་ བྱོད་བཟོད་པ་བརྒྱག་པ་ཕྱི་སས་བརྒྱག་ཅེས་བཤད་པས་སྐྱོ་ངོ་དེར་ཕོག་ཐུག་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱག་པ་དགའ་ལྷན་ཁྲིར་ཉེ་ཡང་གསེར་ཁྲིར་སྟོད་རྒྱ་མ་རེག་པར་བཤད།

དཔལ་རིས་མཆོད་རྟེན་ཐང་དང་། ཡར་ལུང་དང་ཇག་རུང་སོགས་སྐར་གྱི་དཀོན་གཞིས་ཉི་ཤུ་ཙུང་ས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཁམས་ལ་དེང་སང་གི་ཐེན་གྱ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་རྫོང་བཅུགས། རྫོང་འདི་ལ་ཐེན་གྱ་ཟེར་དོན་ནི་བོད་སྐད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྟེན་དང་། འབྲུག་གི་འབྲི་གཞིས་བསྐྱས་ཏེ། རྟེན་འབྲུ་ཟེར་རྒྱལ་རྒྱ་ནམས་ཀྱི་བརྟེན་ལོག་ནས་ཐེན་གྱ་བཏགས་པར་དཔལ་རིས་དོར་ཞི་བས་བཤད། རྫོང་འདིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི། ལྷོ་བྱ་བ་སྟོད་ཀྱི་བླ་ཟ་དང་འབྲུག་མན་ཆད་ནས། ཐེ་རུང་ཡན་ཆད་ཀྱི་འབྲུལ་གཙུ་རྒྱུད། རུབ་བྱང་རྒྱས་ཏེ་ཤིས་སུ་འབོད་པ་སྟེ་ཀམ་སྐང་། འབྲོར་ལྷན་སྐང་རྒྱུད། ཤར་ནགས་ཡངས་མདའ་བརྒྱད་ལང་གྲོའུ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། བྱང་ཤར་སོ་རོད་ཞུ་དམར། ཤར་སྟོ་བྱང་ཤན་སྟག་ལུང་། ཤར་རྒྱུད་ཇག་རུང་སྐད་མཐའ་འབྲོང་ལུང་སོགས་ཏེ། དེང་དུས་ཡུན་ཉིན་ཟེར་བའི་ས་ཆ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཁམས་ཡིན་ལ། ཀམ་རོལ་བའི་རྩི་རྩེ་དོར་དང་འབྲེལ་བྱིར་ལང་རྩུ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་སྐབས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་ཙུང་བརྒྱད་བཞེངས་པས་མཆོད་རྟེན་ཐང་དུ་གྲགས། རབ་བྱང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་སྟོང་སྐོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོས་མཆོད་རྟེན་ཐང་དུ་དཀོན་པ་བཏབ། སྟོ་ཁོ་དང་། འབྲུལ་ག་པ། ལྷོ་བ་ཆང་།

ཅུ་ཅུ་དཔལ། རག་རུང་བ་སོགས་མཆོད་གཞིས་རྒྱ་ཆེ་བར་བཤད།

དགོན་འདིར་ཅུ་དྲུག་དགེ་བཤེས་སྡོ་ཁོ་ཆོས་རྩེ་གཤམ་པ་རྒྱ་མཆོ་
དང་། དན་ཏིག་དཀར་ཆག་ཚོམ་མཁན་སྡོ་ཁོ་ལགས་བཤད་ནི་མ། སྟོབ་ཆང་
དཔོན་སྟོབ་ངག་དབང་ནི་མ་སོགས་དབུས་དང་། སྤང་བྲང་བཤམ་གྱིས་འབྲེལ་
སོགས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་བོ་བྱོན་པར་བཤད།

ས་པཎ་ཡབ་སྐུ་མདོ་སྤྱད་བྱང་ཅུ་དྲུག་པེབས་སྐབས་རི་བོ་ཅེ་ལྟ་དང་
བྱིན་རྒྱལ་མཉམ་པའི་བསྐྱེད་པ་ལྟོས་པ་ཉེ་དྲུང་བཤམ་ཏུ་ས་སྤྱི་ལྟོས་
སྟོ་ཞིག་ཆགས་ཤིང་། རྒྱ་ནག་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཅམ་ལ་ས་སྤྱི་བ་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དགེ་ལུགས་པའི་སྤང་མ་སྤྱི་འབུམ་བསམ་གཏན་སེལ་གཞིས་
སྤྱི་སྐབས་དང་མཆོད་ཡོན་དྲུ་འབྲེལ་ཏེ། རྒྱ་བོད་དོར་གསུམ་ཀྱི་མི་སེར་ནམས་
ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་མཆོད་རྟེན་དང་སྤྱི་བརྟན་དཔག་དྲུ་མེད་པ་
བཞེངས།

རག་རུང་དྲུ་རྟ་ནག་སྤྱུ་སྤྱི་བཏབ་པ་ཡར་ལུང་ཐུར་ཆེན་དགོན། བ་
སྟོན་པ་སོ་དང་། འབྲི་གྲུང་ནང་སོ། ཐང་རིང་གོང་བ་སྤྱུ་སྤྱི། རག་རུང་ནང་
སོ་སོགས་ཀྱིས་མགོ་བྱས་ཏེ། རག་རུང་ཆོ་དྲུག་དང་། སྟོམ་སྟོ་བརྟན་གཞིས་ཀྱིས་
སྦྱིན་བདག་བྱས་པར་བཤད།

ས་ཆ་འདིར་སྟོ་སྤྱི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོའི་ཕྱི་དངོས་སྟོབ་དཔལ་
རིས་ཨ་བརྟན་ཞེས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་ཆ་བོད་པལ་རིས་གཤམ་
པ་དང་། དཔལ་རིས་སྟོ་ལོས། དཔལ་ཞར་ངག་དབང་ཐུན་ཆོགས། དཔལ་
རིས་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས། དག་ཡིག་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ཚོམ་མཁན་དཔལ་
རིས་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་སོགས་སྤང་བྲང་བཤམ་གྱིས་འབྲེལ་ཀྱི་དགེ་བཤེས་
འགན་ལྷ་བཤམ་པ་མང་བོ་བྱོན་འདུག

པཎ་ཆེན་སྐོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་དངོས་སྐོབ་ཏུ་ནག་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གུ་ཕྱི་སྐོ་
བཟང་བལྟན་པ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལྟར་མདོ་སྐྱད་དུ་ཕེབས་ནས།
འབྲུམ་སྒྲིང་བྱམས་ཆེན་ལ་གསེར་ཆབ་གསོལ་ཅིང་། ཏན་སྐྱུ་ལྷུང་དགོན་
དུ་འཆད་ཏན་བཅུགས་མཐར་ཟུང་ཤན་སྐྱུ་ལྷུང་དགོན་བཏབ་ནས་བོད་མི་
གནས་ཡུལ་ལ་ཆོས་ལུགས་གྱི་ལམ་ནས་བདག་པོ་བརྒྱབ་པ་དང་། དེའི་སྐྱུ་ལ་
སྐྱུ་ལང་གུ་ལྷེ་བཞིའི་དཀར་ཆག་ཚོམ་མཁན་དེ་ཡང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་
བཀའ་ལྟར་ཏན་སྐྱུ་ལྷུང་དང་། མཆོད་རྟེན་ཐང་། སེམས་ཉིད་དགོན། ཏའི་
དུང་དགོན་ཆེན་ཆམས་གྱི་སྐུ་མ་མཛད་ནས་དཔའ་རིས་ཕྱོགས་ལ་ཆོས་སྒྲིང་
གཉིས་གྱིས་ཁ་ལོ་བརྒྱུད།

ད་དུང་དགོན་ལྷུང་གི་རྒྱབ་ངོས་རོང་བོ་ཟེར་བའི་ས་ཆར་འབྲི་གྲང་གི་
འབྲུམ་སྐྱུད་པ་ཞིག་གིས་བཏབ་པ་འབྲི་གྲང་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་
ས་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༢༡༧ ལོར་ཨོར་སོ་དཀའ་བཅུ་བལྟན་འཛིན་གྱིས་བཏབ་པ་འབྲུག་
སྐྱུ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྒྲིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ལྷག་སྟེ་ལོ་༡༢༡༧ ལོར་
ཕ་རྟེ་ཞབས་བྱུང་བལྟན་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཏབ་པ་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་སྐྱུ་བ་ལྷེ།
རྒྱལ་དབང་གི་དངོས་སྐོབ་འགག་ཤིང་རབ་འབྲུམས་པ་གཤགས་པ་རྒྱ་མཆོས་
བཏབ་པ་རྒྱ་ཡག་དགོན་སོགས་དགོན་པ་དང་སྐྱུ་བ་ལྷེ་རི་ཁྲོད་སོགས་ཤིན་དུ་
མང་བོ་ཡོད་འདུག་པ་དག་ཁོ་བོས་བསྐྱིགས་པའི་དགོན་ལྷེའི་རེ་བྱ་མིག་དུ་
གསལ་བས་དེར་གཟིགས་པར་བྱ་ལ། མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ། བྱང་རྟེན་འདུ་
ལག་གངས་དཀར་ནས་རྩ་རྒྱུད་རིང་བོ་ཡོད་པ་ལ་གཟི་བརྗེད་འཕགས་སུ་
གཤགས་པའི་ཡུལ་ལྷ་ཆེན་པོ་གནས། དེའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་པོ་རོད་ཡིན་ལ། སྐྱད་
དུ་ཟུང་ཤན་མཁར་ནས་ཤར་ངོས་རྒྱ་དང་ཐུག་བྱང་ངོས་ཨ་ལག་ཤ་དང་
འབྲེལ། ཚོང་ཁ་དཔའ་རིས་པོ་རོད་གསུམ་གའི་རྟེན་མཆོ་སྐྱུ་ཕྱོགས་ལ་ཐུགས་

སྒྲིབ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དཔལ་རིས་དངོས་གཞིའི་མཛུགས་བསྐྱུས་ཏེ། དཔལ་རིས་
དང་འབྲེལ་བའི་ཡང་གྲུ་སྟེ་བཞིའི་མགོ་བཅུགས་འདུག་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོ་སྨྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ་དཔལ་རིས་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་རིས་མི་སྟེ་རེ་རེ་
བཞིན་བཤད་མི་འདུག་ཀྱང་། དགོན་སྟེ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཞར་ལ་ཡུལ་
ཀྱི་མིའི་གནས་བབ་གང་འཆམ་ཡང་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། ཤ་བར་ནང་སོ། སྤ་སྟེ་
ནང་སོ། དམར་གཙང་ནང་སོ། སྤ་ནང་སོ། འབྲི་གྲང་ནང་སོ། རྒྱ་རྒྱང་
ནང་སོ། ལྷ་མཆོད་ནང་སོ། སྤ་སྟེའི་ཕྱོགས་སུ་སྤ་སྟེ་ནང་སོ་དཀར་བོ་དང་།
ནང་སོ་ལོ་ར་བུ་སོགས་སྐབས་རེར་ནང་སོ་དུ་མ་ཡོད་འདུག་པ་སོགས་སྟེ་ཆོ་
པལ་ཆེར་ལ་རང་རང་གི་བོད་དཔོན་ནང་སོ་ཡོད་འདུག།

སྟེ་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་གཙོ་བོར་འཆད་ཐབས་ལ་འབད་ཁུལ་ཡིན་མོད། འདི་
ཕྱོགས་སུ་སྒྲིབ་ཐང་བོད་འཁྲུག་སྐབས་གཡུལ་འཁྲུག་གི་བསྟེ་གནས་ལྟ་བུ་དང་།
སྤང་དར་གྱི་རྩེས་ནས་མཐའི་སོ་དམག་འཁྲུག་སྐབས་རི་ལུང་ཁྲག་མདོག་དུ་
གྱུར་པ། དེ་ནས་ཤོར་དམག་གིས་བཙོམ་འཕྲོག་ཡང་ཡང་བྱས་པ་དང་། དེ་
ནས་མིན་དང་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་གསོད་འདེད་ཤིན་དུ་མང་བོ་བྱས་པར་མ་ཟད།
སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགའི་ནང་དང་། ཉི་ཤུ་བའི་སྟོད་དུ་ཁ་ཆེ་ལྷ་སྤྲུ་སྤང་
གི་རྒྱ་དམག་གིས་མདོ་སྨྲད་བྱང་རྒྱུད་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་ཐེ་ལིང་དང་ཁད་
ཉེ་བའི་དཔལ་རིས་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་སྟེ་རྩམས་བསད་གཏུབ་དང་ཁ་ཆེ་ལ་བསྐྱུར་
བ་སོགས། ད་ལྟ་ནི་གནའ་དུས་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ཆོ་ལྷ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བཅུགས་པའི་སེམས་ཉིད་རྫོང་ལྷ་སྤྲུ་ཁ་ཆེའི་རང་རྫོང་རྫོང་དུ་གྱུར་པ་དང་།
གསེར་ཁོག་ཕྱོགས་སུ་འང་ཁ་ཆེའི་རྫོང་བཅུགས་འདུག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆགས་
འདིག་གནམ་ས་སྤྱོད་ག་བརྩེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེང་དུས་དཔལ་རིས་ཕྱོགས་
ཀྱི་མཁས་དབང་དོར་ཞི་བས་དཔལ་རིས་ལོ་རྒྱུས་དམ་དུ་མ་བསྐྱིགས་འདུག་

པ་དག་ཀྱང་། མཆོད་རྟེན་ཐང་རྒྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་དང་རི་ཆོགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་
ལག་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ལས། བོད་མིའི་ལོ་རྒྱུས་མི་རབས་བསྟར་ལ་བསྒྲིགས་
ནས་འཆད་ཐུབ་མི་འདུག་ཅིང་། ས་མིང་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་མང་བོ་ཡང་རྒྱ་
མིང་རང་ལས་བོད་རང་གི་ས་མིང་གིས་ན་མི་དག་པ་རྣམས་དེ་ལས་འབྱུང་བ་
ལ་ཐིམ་ཐིན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་།

དེས་ན་ས་ཡུལ་ལ་རྒྱུས་མངའ་མེད་མཁན་ཁོ་བོས་འདི་སྐོགས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་འདོད་པ་ཁེངས་ངེས་ཤིག་ག་ལ་ནུས་ཀྱང་། བདེ་སྤྲོད་ཆོས་འབྱུང་དང་།
ལྷང་རྒྱ་ཐུབ་བཀའ་ཡབ་སྲས་སོགས་འདི་སྐོགས་ནས་བྱོན་པའི་མཁས་པ་དང་
དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར། དེང་རབས་རྒྱུས་བསྒྲིགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བདེན་རྒྱུན་མ་
ངེས་པ་དེ་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་འདི་ཙམ་གྱིས་པ་ཡིན་པས། ཁོར་
འཕྱགས་དང་སྦྱོན་གནས་འབྱུང་རྒྱ་ནི་གཡོལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་མོད། མི་ཆོ་ལ་
ཁ་མ་གྲགས་ལག་མ་འགྲལ་བར་ངོ་བཟང་གི་མཆོན་གནས་བསྐྱོར་ནས་སྔོན་
མཁན་ཆོ་དང་བསྟར་ན། གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་རུང་དཀའ་ལས་ཆེན་
པོ་བརྒྱབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་འབྲུག་གསོད་མི་གནང་བར་ཞུ།

གཉིས་པ། དཔལ་རིས་ལོ་རྒྱུས་ལས་གསེར་ཁོག་ ཚོང་ཁོངས་ཀྱི་བོད་སྡེ་ཁག

འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་འདི་ལ་རྟེན་དང་། ཏྲ་ཐང་ཞེས་འབྲི་
ཚུལ་དུ་མ་བྱུང་འདུག་ཅིང་། གནའ་དུས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་བསྒྲོན་མེད་ཡིན་
ཀྱང་། རྟོར་དང་མན་ཆེན། རྒྱ། ལ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་གཡུལ་འཁྲུག་ཡང་ཡང་
བསྐྱངས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བོད་རིགས་ནམས་ཡུལ་བྱོལ་ཐོར་གྱུར་དང་། ལ་ཆེ་
དང་རྟོར་རིགས་སོགས་སུ་ཐིམ་སྟེ་དེང་སང་རྒྱ་གཞུང་གིས་འདི་ཕྱོགས་སུ་ཚོང་
བཅུགས་པ་ལ། ཏཱ་ཐོན་ལ་ཆེ་རྟོར་རིགས་རང་སྐྱོང་ཚོང་ཞེས་བཏགས་འདུག་
ཚོང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༠༧༠ ཡོད་ཅིང་། རྒྱའི་དབུ་ཐེར་
ཁག་ཅིག་ཏུ་ཡུལ་འདི་གནའ་བོའི་ཆུང་རིགས་བཏགས་པ་འཆོ་སྟོན་བྱེད་ས་
གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེ། རྒྱ་ནག་པས་བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་མེས་པོ་
ཆོར་ཆུང་རིགས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན།

རྒྱ་ནག་གོ་ཏུ་རྒྱལ་རབས་སོགས་ལ་དཀའ་ངལ་མི་བཟད་པ་སྟོན་

མཁན་ཞོན་རྒྱལ་སྡེ་དོར་སོག་འདྲེས་པའི་མི་རིགས་གནས་སྡོད་བྱེད་ས་ལྟེ་བ་
 ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་བཤད། གྱི་ལོ་༥༩༡༧༡༩ སྤུ་ཡུ་འུ་དོར་གནས་སྡོད་བྱེད་
 ས་དང་། གྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་དྲུག་པ་ནས་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་དབང་
 བསྐྱར་བྱས་པ་སོགས་བཤད། གང་ལྟར་རྒྱ་ནག་སྲུང་རྒྱལ་དང་དུས་མཉམ་
 པར་ཚོང་ཁ་རྒྱལ་བོས་དབང་སྐྱར་བྱེད་ཡུལ་ལྟེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དོར་གྱིས་
 དབང་སྐྱར་སྐབས་འདི་ཕྱོགས་སུ་ཆག་འཛིག་མང་བོ་བྱུང་ཞིང་། ཆེན་གྱི་དུས་
 སུ་མཆོ་སྡོན་གྱི་སོག་པོའི་དཔོན་ཁག་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱས། གྱི་ལོ་༡༧༣༡
 ལོར་མཆོ་སྡོན་དུས་འཁྲུག་བྱུང་བས། རྩུ་ཆེད་གྱི་དམག་གིས་ཡུལ་ཁམས་
 མི་རིགས་དང་བཅས་པ་ཚབ་སྐྱོང་བཞེས་པ་ནས། བོད་རིགས་ནམས་ཁེ་རྒྱུང་
 ཉམས་ཞན་དུ་སྐྱུར་ཏེ། ད་ལྟའི་ཁ་ཆེ་དང་དོར་གྱི་ཡུལ་ཁམས་སུ་སྐྱུར་པ་ཡིན།

གནའ་དུས་རྟེན་ཐང་བོད་རིགས་ཆོ་དྲུག་དུ་གྲགས་པ་ནི། (༡)རོང་
 དབང་དང་། (༢)བྱམས་མ། (༣)བྱང་དཔལ། (༤)གོས་དཔལ། (༥)ན་ལོ།
 (༦)ཞུན་མོན་བཅས་ཡིན་ཞིང་། སྡོན་ཡུལ་ཁམས་འདིར་སོག་རིགས་ཁ་ཐོར་
 གནས་པ་དག་ཀྱང་ཆོ་དྲུག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཤད།

གྱི་ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྟོད་ཙམ་ནས་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་རིགས་
 མང་ཤོས་ཤིག་འབྲོག་ལས་ནས་ཞིང་བར་སྐྱུར་ཅིང་། གྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་རྟེན་
 རྫོང་ལ་བོད་རིགས་གངས་༡༧༧༥ ཡོད། ད་ལྟ་བོད་རིགས་གཞིས་སྡོད་བྱེད་
 ས་གཙོ་བོ་བྱང་དཔལ་དང་། རོ་པེ་བོད་རིགས་ཞང་གཞིས་ཡིན་ཞིང་། ད་དུང་
 རོན་ཞ་དང་། ཏུ་ལིན། སྟོད་ལུང་། ཆེན་མུན་བཅས་སུ་གནས་སྡོད་བྱེད་པ་
 ཡིན།

༡། རོང་དབང་ཆོ་བ། རྒྱལ་དབང་ལྟ་བུ་ཆེན་མོ་རྒྱ་ཕེབས་ཀྱི་རྩིས་ཙམ་
 ལ་རོང་དབང་ཆོ་བ་བོད་རིགས་ཆོ་དྲུག་གི་གས་ནས་བྱིར་ཐོན་ཏེ། ཤར་རིའི་

ཆོ་བ་ལྷ་ཞེས་གྲགས་པར་ཡང་བཤད་ལ། གླི་ལོ་༡༧༤༧ ལོར་བོད་རིགས་ཆོ་བ་
ལྷ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༤༩༠ ཡོད་ཀྱང་། གླི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་བོད་རིགས་དུད་ཁྱིམ་
༡༡༤ དང་མི་གྲངས་༡༡༤༡ ཅམ་ལས་མེད། ཤར་རིའི་ཆོ་ལྷ་སྟོད་ཡུལ་གཙོ་བོ་
འབྲུ་ལག་རྫོང་གི་ནང་དང་། རྟེན་རྫོང་གི་བྱང་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་ཡིན་པར་བཤད།

༡། སྟེན་རྫོང་ཆོ་བ། ཟི་ལིང་དཀར་ཆག་གསར་མ་ལྟར་ན། སྟེན་རྫོང་
ཆོ་བ་རྟེན་མཁར་རྫོང་བྱང་ངོས་ཀྱི་གླི་ལོ་༥༠ མཚམས་ན་ཡོད་ཅིང་། དུད་ཁྱིམ་
༡༥༤ ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། རྒྱུ་ལྷ་ཆོགས་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་ཞིབ་པ་ཆོས་དེང་
སང་འདི་ངོས་འཛིན་གསལ་བོར་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་བཤད།

༢། བྱང་དཔལ། བྱང་དཔལ་ནི་རྟེན་རྫོང་གི་བོད་རིགས་ཆོ་བྱུག་གི་
ཡ་ཐུལ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱ་ནག་ཆིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དུད་ཁྱིམ་༡༠༠
ལྷག་དང་། གླི་ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྟོད་ཅམ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༤༠ ཡོད་པར་
བཤད། གནས་ཡུལ་ནི་འབྲུ་ལག་རྫོང་གི་བྱང་ངོས་རི་འདབས་དང་། རྟེན་
རྫོང་གི་བྱེ་མ་ལུང་ཆེ་ཆུང་སྟེ། བྱང་དཔལ་བོད་རིགས་ཞང་དང་། ཡར་ལ། ཟུར་
གསུམ་མཁར། མ་གྲོང་། དམག་ལུང་སྟོད་སྟང་གཉིས་སོགས་སུ་གནས་སྟོད་
བྱེད།

༣། བྱམས་མ་ཆོ་བ། གླི་ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་མགོ་སྟོད་དུ་དུད་
ཁྱིམ་སུམ་ཅུ་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་ར་ཡུལ་མི་མང་ཤོས་འབྲུ་ལག་དང་། རྟེན་རྫོང་གི་
སྟག་ལུང་ཆུ་བོའི་འགམ་རྒྱུད་དུ་འབྱོག་ལས་གཉེར་བ་ཡིན་ལ། དེང་སང་ནི་
ཏོན་ཞ་ཞང་མ་ཆེ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དང་། ལྷང་ལུ་སོགས་སུ་གནས་སྟོད་བྱེད་
པར་བཤད།

༤། ར་ལུང་ཆོ་བ། གླི་ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྟོད་དུ་དུད་ཁྱིམ་༡༠
དང་། མདོ་ལ་རི་བོའི་འདབས་རོལ་སྟག་ལུང་ཐང་དང་། སོ་རྒྱུས་ཐང་གི་རུབ་

ཕྱོགས་ཚུ་དཀར་ལུང་བ་སོགས་སུ་གནས་སྟོད་བྱེད།

༥། གོས་དཔལ་ཚོ་བ། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་མགོ་སྟོད་ཅམ་ལ་དུད་
བྱིམ་༥༩ དང་། དེང་གི་རྟུ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་དཔལ་ལུང་སོགས་འབྲེག་ལས་
གཉེར་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་དཀྱིལ་སྟོད་ཅམ་ནས་ཞིང་
ལས་སུ་གྱུར་ཅིང་། དེང་སང་དུད་བྱིམ་༥༠ དང་། འབྲུ་ལག་བན་རྒྱད་ཕྱོགས་
སུ་ཞིང་ལས་གཉེར་བཞིན་ཡོད། དེང་སང་གཞིས་སྟོད་བྱེད་ཡུལ་བན་རྒྱད་
ཡིན་སྟབས། གོས་དཔལ་ཞེས་པའི་སྡེ་མིང་ལ་འགྱུར་བ་བྱུང་ནས་བན་རྒྱད་
ཚོ་བ་ཞེས་འབོད་པར་བཤད།

༦། རྫོ་ལུང་ཚོ་བ། འདི་དང་གི་རྟུ་རྫོང་གི་སྟོད་ལུང་དང་། ཅི་ཕེ་
ཞང་གི་ཤར་ཕྱོགས་ན་ཆགས་པར་བཤད།

གསུམ་པ། དཔལ་རིས་ལོ་རྒྱུས་ལས་དགོན་ལུང་ ཚྲང་ཁོངས་ཀྱི་བོད་སྡེ་ཁག

དགོན་ལུང་ས་ཆ་ལ་དེང་སང་རྒྱལ་ཏོན་གྲོན་ཟེར་ཞིང་། དགོན་ལུང་
རྒྱ་རྒྱུད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ནས་ཚྲང་བཅུགས་པ་ལ་དོའི་གྲོན་དོར་རིགས་
རང་རྒྱུང་ཚྲང་བཅུགས། དགོན་ལུང་ཚྲང་འདི་མདོ་ལ་རི་བོའི་ལྷོ་འདབས་ཀྱི་
ཤར་མཆམས་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་དེང་སང་གི་དཔལ་རིས་མཆོད་རྟེན་
ཐང་ཚྲང་། ཡོན་ཏན་ཚྲང་། ཤར་ལྷོ་ན་གྲོ་ཆང་ཚྲང་། ལྷོ་ངོས་ཚྲང་རྒྱལ་བཅད་
པའི་ཁ་ཐད་དུ་བདེ་ཁམས་ཚྲང་། རྒྱབ་ལྷོ་བེ་ལིང་གོང་ཁྱེར། རྒྱབ་ངོས་སུ་
གསེར་ཁོག་(ཏུ་ཐུང་)ཚྲང་། ཐུང་ངོས་སེམས་ཉིད་ཚྲང་དང་ས་འདབས་འབྲེལ་
ནས་ཡོད་ཅིང་། ཚྲང་འདིའི་མངའ་ཁོངས་སུ་རྒྱ་ཏིག་དང་། བཱ་ཟ། སུམ་མདོ།
ནན་མིན་ཞ། ཐའེ་ཅི། འདབས་མ། དགོན་ལུང་། བན་ཐང་། མཁར་གོང་།
ཏོན། རྒྱང་བོ་མྱིན། ལིན་ཁོན། ཤར་ཁོག་བཅས་ཞང་དང་གོང་བརྒལ་བཅུ་
གསུམ་ཡོད་པ་ལས། བོད་རིགས་གནས་སྡོད་བྱེད་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱ་ཏིག་

དང་། བུ་ཟ། སུམ་མདོ་ཞང་གསུམ་ཡིན།

· རྫོང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༩༩༥༠ དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་
རྫོང་ཡོངས་བོད་རིགས་མི་གྲངས་༡༧༤༥༩ ཡོད་པར་བཤད།

༡། སྤུ་བ། འདི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་བརྩ་བཞིའི་གས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ཞིང་།
ཕྱིས་ཀྱི་ཐའེ་ཅི་དང་། ཐང་བ། གཡོར་མོ་ལུང་། ཆབ་ཁ། སྐལ་ལུང་། བད་མ་
སོགས་གྲོང་ཆོ་དེ་དག་དང་འབྲེས་སྟོན་བྱེད་པར་གྲགས།

༡། བུ་ཟ། ཟླ་ལིང་ནས་སྤྱི་ལེ་༡༠༠ ལྷག་གི་མཆམས་ན་ཡོད་ཅིང་། བྱང་
འབྲུ་ལག་ཚུ་བོ། རྒྱབ་པེ་ཁོན། ཤར་འབྲུ་ལག་གྲོང་དང་འབྲེལ། བུ་ཟ་ལ་དུད་
བྱིས་༩༠༠ ལྷག་ཡོད་ལ། སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྟོན་དུ་བུ་ཟ་ཆོ་བ་གཞིས་
སྟོན་བྱེད་ས་འབྲུག་རྒྱལ་རིའི་སྟོན་རྒྱུད་དང་འབྲུ་ལག་ཚུ་བོའི་འགམ་རོགས་
གཉིས་ཡིན། བུ་ཟ་ལ་ཀན་རྒྱུང་དང་། ཀན་ལེན། བྱང་ཐང་། བོད་མོ་བྱ་བཅས་
སྡེ་ཆོ་བཞི་ཡོད་པར་བཤད།

༡། བཅན་ཆ། བཅན་ཆ་ལ་བཅན་ཆ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱུང་བ། སྟོན་སྦྱང་
བར་གསུམ་བཅས་ལྡར་དབྱེ་ཞིང་། བཅན་ཆ་ཆེ་བ་ལ་དུད་བྱིས་༡༥༠༠ དང་
མི་གྲངས་༤༠༠༠ ཡོད། བཅན་ཆ་རྒྱབ་མ་ནི་དེང་གི་པན་ཐན་དང་། ལིན་
ཁོན་ཞང་སོགས་ཡིན་ལ། བཅན་ཆ་བར་མ་ནི་དོང་དོ་ཞང་། དོང་དོ་མཁར་
གྲོང་། ཤར་ཁོག་ འདབས་མ་ཞང་གི་བྱང་ཕྱོགས་བཅས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན།
བཅན་ཆ་ཤར་མ་ནི་དཀོན་ལུང་དང་། ཁོས་ལང་སྡེ་བ། ཀན་ཐང་གོང་འོག་
སྡེ་བའི་ཤར་སྟོན་ནས་དོ་ལྷ་འཁྱུ་དང་གོ་ཆང་རྫོང་གཉིས་ཀྱི་བར་མཆམས་ན་ཡོད།

༢། སྤུ་སྤྱ། སྤུ་ཉི་ནི་སྤར་དམར་གཙང་ལུང་བའི་འབྲོག་སྡེ་ལྷ་བུ་ཡིན་
ལ། བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་བརྩ་གསུམ་ལ་དུད་བྱིས་༡༥༩ ཡོད། དེང་སང་གི་
དཔའ་རིས་རྫོང་སྤུང་གནས་ཞིང་། ཞུ་དམར་སོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

༥། རྒྱ་ཏིག་དེར་གི་མཆོད་ཆོས་ནོའུ་ཤོའུ་རྫོང་གི་རྒྱ་ཏིག་ཞང་དང་། སུམ་མདོ་ཞང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་དཔལ་རིས་རྫོང་གི་མཆོད་ཆེན་ཐང་དང་། ཤོའུ་ཅིན་ཞང་བཅས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད། རོའུ་ཤོའུ་རྫོང་ཤར་བྱང་གི་འབྲུག་རྒྱལ་རི་བོའི་ཆགས་དབྱིབས་ཀྱིས་རྒྱ་ཏིག་སྤ་ཕྱིའི་ཐ་སྐད་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཏིག་སྤ་མ་ནི་དེར་སང་གི་སུམ་མདོ་བོད་རིགས་ཞང་གི་སུམ་མདོ་ཐང་དང་། བལྟ་པོ་ཆེན་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཁོངས་དང་། རྒྱ་ཏིག་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱ་ཏིག་བོད་རིགས་ཞང་གི་བཟ་ལུང་ནང་དང་། རྒྱ་ཏིག་ཤོང་ཆོག་ཞེས་ཡིན།

༦། རྟོག་ཚར་། རྟོག་ཚར་ནི་དེར་གི་ཀན་སྤྱུ་དཔལ་མིས་རྫོང་དང་།
མཆོ་རྟོན་ཉུ་ཤུ་རྫོང་གི་ཕྱི་ནང་དུ་རྟེ་ཆོ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད།

པ། སྤྱི་ཁོ་སྤྱི་ཁོ་ཆོ་བ་ནི་དང་གི་ཀན་སྤྱུ་དཔལ་རིས་རྫོང་དང་། མཆོ་
སྤྱན་ནོལ་ཤོ་ལྷོ་རྫོང་གཞིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བཅད་བཤོས་བྱས་ཤིང་། ཟུ་དྲིལ་ཞང་
གི་བཅའ་མཁོ་དང་། ལང་རྩི་ཞང་གཞིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

༡། རྫོང་རྫོང་། རྫོང་རྫོང་ནི་སྤར་བྲ་ཟེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། རྫོང་
 ཞིག་བཅའ་ཚད་ཡང་འདྲེས། ཕྱིས་ཏོར་རིགས་དང་འདྲེས་ཤུགས་ཆེ་བར་
 བཤད།

༧། ཤེར་རྟེན། ཤེར་རྟེན་ཚོ་བ་ནི་དང་གི་ནོའུ་ཤོའུ་རྫོང་འདབས་མ་
ཁང་གི་སྟོང་ས་སྤྱི་ལེ་གསུམ་གྱི་མཆམས་ན་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་དམར་
སླེབས་པ་ནས་ཐོད་མིའི་གནས་གཞི་སྟོས་ཤུལ་གྱི་མི་མང་ཤོས་རྒྱ་རིགས་དང་
ནོར་རིགས་ཡིན།

༡༠। བཅན་ཆ་ཚོ་དྲུག་ བཅན་ཆ་ཚོ་དྲུག་ནི་དང་ནོར་གྱི་ཕྱེད་སྐབས་
སློབ་ཁར་མི་བ་སློབ་སྟེ་བ་ཡིན།

༡༡ ཞོ་ཆ་ཆོ་བ། ཞོ་ཆ་ཆོ་བ་ནི་དང་གི་དྲུ་གྲུ་རྫོང་ཐང་ཅི་ཞང་དགོན་

600 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའོ་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་གསུམ་པ།

ལུང་སྡེ་བ་ཡིན།

 ༡༡། འབུམ་ལྷ། འབུམ་ལྷ་ཆོ་བ་ཆགས་ཡུལ་དམར་གཙང་ལུང་བ་ཡིན་
ལ། ཏུད་བྱིམ་༡༠ དང་། མི་བྱངས་༥༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད།

 ༡༢། ལུ་ཏིག་ ལུ་ཏིག་ཆོ་བ་ནི་མིས་ཡོན་གྲང་བཅལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་
སྡོད་ཅིང་། ཏུད་བྱིམ་༡༥༠ ཡོད་པར་བཤད།

 ༡༣། ཨམ་ཏིག་ ཨམ་ཏིག་ཆོ་བ་ནི་མིས་ཡོན་གྲང་བཅལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་
སུ་སྡོད་ཅིང་། ཏུད་བྱིམ་༡༩༩ ཡོད་པར་བཤད།

བཞི་བ། དཔལ་རིས་ལོ་རྒྱུས་ལས་མཆོད་ ཏེན་ཐང་རྫོང་གི་བོད་སྡེ།

དེང་སང་གི་དཔལ་རིས་བོད་རིགས་རང་རྒྱུང་རྫོང་དུ་འབོད་པ་འདི།
ཨར་གྱི་དཔལ་རིས་མཆོད་ཏེན་ཐང་དགོན་གྲོང་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་བཙུགས་
པའི་རྫོང་ཞིག་ཡིན་ལ། གླིང་ལོ་༡༧༩༧ ལོའི་རྗེས་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁྱོན་
ཡོངས་རྫོགས་ལ་བོད་རིགས་རང་རྒྱུང་རྫོང་སྤྱད་པ་གཅིག་དང་། མཆོ་སྡོན་དང་།
ཀན་སུའུ། སི་ཁྲོན། ཡོན་ནན་ཏེ་ཞིང་ཆེན་ཁག་བཞིའི་ཁོངས་སུ་བཅད་བཞོས་
ཀྱིས་བོད་རིགས་རང་རྒྱུང་ཁུལ་བདུན། བོད་རིགས་རང་རྒྱུང་རྫོང་གཅིག་
བཅས་ཀྱི་ཐ་སྲད་བྱས་པའི་རང་རྒྱུང་རྫོང་གཅིག་སུ་དེ་དཔལ་རིས་མཆོད་ཏེན་
ཐང་རྫོང་འདི་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

རྫོང་འདི་ནི་དང་གི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁོངས་སུ་ཐེ་ས་ཁུལ་གྱི་སྡོ་
རྩལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཤར་རྒྱུད་དུ་ཀན་སུའུ་ཅིན་ཐང་རྫོང་དང་། སྡོར་ཡོན་ཏན་
རྫོང་། རྩལ་རྒྱུད་དུ་མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་གཏོགས་དཔལ་རིས་སེམས་ཉིད་

རྫོང་། བྱང་ཤར་དང་བྱང་རྒྱ་དུ་ཀན་སུའུ་ཀའོ་ལུང་རྫོང་དང་། ལུ་མེ་རྫོང་
སོགས་དང་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད།

རྫོང་སྤྱི་ཚུ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༥༡༤༥ ཡོད་ཅིང་། མཆོ་དོས་ལས་
སྤྱི་ཏར་༡༠༠༠༡༤༤༩ བར་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་
བོད་ཡུལ་ཐོག་མར་འདྲིན་སྐབས། དཔའ་རིས་མཆོད་རྟེན་ཐང་གི་ཁོངས་སུ་
སྡེ་ཆོ་༩༤ དང་། དཀོན་སྡེ་ཁག་༡༤ ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ད་ལྟ་ནི་བོད་མི་མང་
བོ་རྒྱ་ལ་ཐིམ་ཞིང་། དཀོན་སྡེ་པལ་ཆེར་སྦྲངས།

ད་ལྟའི་དཔའ་རིས་མཆོད་རྟེན་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་མི་གངས་༡༡༠༤༥
ཡོད་པ་ལས། བོད་དང་། རྒྱ། ཏོར་སོགས་མི་རིགས་ཀྱིས་ཐ་སྐྱོད་བྱས་པ་༡༩
ཅུ་ཡོད། དེ་དག་ལས་བོད་རིགས་མི་གངས་༤༤༩༡ ཡོད་པར་བཤད།

གོང་དུ་རོབ་ཅུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། མཆོད་རྟེན་ཐང་གི་ཡུལ་ཁམས་
འདི་ཡང་སྤར་གྱི་དཔའ་རིས་དཀར་བོའི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་
ལ། ཆེས་གནའ་དུས་ནས་བོད་རིགས་གནས་སྡོད་བྱེད་སའི་ཡུལ་ཁམས་བསྟོན་
མེད་ཅིག་ཡིན།

དཔའ་རིས་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་གང་དེས་སྤར་བཤད་ཟིན་
སྐབས་འདིར་བསྐྱར་སྒྲོས་བྱ་རྒྱུ་མིན་ལ། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་མགོ་ཅུ་ནས་
དཔའ་རིས་འདིར་བྲ་སྡེའམ་བྲ་སྡེ་སོགས་བོད་ཀྱི་དཔོན་རྒྱུད་ཆེས་རྒྱུ་གས་
བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་དུ་དཔོན་ཆེན་དང་། བྱབ་ཆེན་དུ་མ་བྱོན་ཅིང་།
ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་བྱབ་ཆེན་པོ་ཐུབ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའང་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ།

བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ལམ་དུ་འཁོད་པའི་དཔའ་རིས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་
ཐོག་མ་ནི། ཨ་ཕུག་དང་། དཔའ་ཕུག་ཅེས་པའི་བྲ་སྐྱོན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། ཕུ་
བོ་ཨ་ཕུག་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་ཡུལ་ལ་ཨ་རིག་དང་། ལུ་བོ་དཔའ་ཕུག་

གིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་དཔལ་རིས་སྒྲིགས་པར་གྲགས་པོད། དེ་ཉིད་དཔལ་
རིས་ཀྱི་མིང་རྒྱུ་སྒྲིགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲིག་བཤད་དུ་འོས་པ་མ་མཐོང་ཡང་། ཆེས་
གནའ་དུས་བོད་ཀྱི་མེས་པོ་ཨ་ཕྱག་དང་དཔལ་ཕྱག་སྒྲིགས་ཀྱིས་ཡུལ་ཁམས་
དེ་དག་བཟུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་འོས་པ་ཡིན་ནོ།

གོང་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༠ ལོར་ངོ་བོ་རྩེ་བོད་དུ་མ་ཐེབས་སྡོན་
ནས་དཔལ་རིས་སྤྱི་ལོ་དཔོན་རྒྱུད་བྱུང་ནས་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ། དཔལ་
རིས་སྤྱི་ལོ་དཔོན་མིའི་དཔོན་རྒྱུད་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བྲིས་སུ་འཁོད་སྤྱོད་ཀྱི་དཔེ་
མཆོན་ཅམ་ཡིན་པ་ལས། དཔལ་རིས་ཡུལ་དུ་བོད་མི་སྒྲིག་མར་ཆགས་པའི་
འབྱུང་ཁུངས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་ལམ་ཁྱིམ་(དེང་སང་མདོ་ལ་རིང་མོ་འང་
ཟེར)རི་བོའི་བྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཁང་ཞེས་པའི་ས་འོག་ནས་རྩེ་པའི་དུར་ཁྱོད་
ལ་བཏག་དཔུང་བྱས་པ་ལྟར་ན། དུར་སྤྱོད་དུ་པགས་པ་གྱུར་ཞིང་། ཐ་གྱའི་
སྐར་གས་བཅིངས་པ། མགོ་དང་སྤྱོད་པར་ཟངས་ཀྱི་མེ་ལོང་དང་། མགྱོན་
བུའི་རྒྱ་ཆ་བཏགས་པ། དུར་གྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ལུག་གི་རུས་པ་མང་བོ་ཡོད་པ་
དེ་ནི། བོད་ཀྱི་འབྲོག་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་སྟབས་ཅིང་། ཆུ་རིག་པས་ལོ་ངོ་
༡༧༥༠ གོང་རོལ་གྱི་དུར་ཁང་ཞིག་ཡིན་པར་ཐག་གཅོད་བྱས་ཡོད་འདྲིག

ད་དུང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དཔལ་རིས་རྫོང་སྤྱོད་འབེན་སྤྱོད་བའི་སྤྱི་
སྤྱོད་ཁྱོད་ཆོན་ས། རྩེ་ལོ་སྤྱོད་དང་དཔུག་པ། རྩེ་ལ། རྩེ་དཀར་སྒྲིགས་གནའ་
རྩེ་སྤྱོད་ཞིག་རྩེ་པ་ལ་བཏག་འབྲས་སུ། དེ་དག་ལོ་ངོ་༡༠༠༠ གི་གོང་རོལ་
ཀྱི་དངོས་ཆས་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྡོན་ནས་ཡུལ་འདིར་བོད་མི་གནས་སྡོད་བྱེད་
ཀྱིན་ཡོད་པའི་ཆོད་དཔག་བྱེད་བཞིན་པ་སྒྲིགས་ལ་གཞིགས་ན། ཡུལ་འདི་
ཆེས་གནའ་དུས་ནས་བོད་མིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཁམས་བསྐྱོན་མེད་ཅིག་ཡིན་
པ་ཤེས་སྟབས། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་ཅེས་པ་སྒྲིགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཀྱི་

འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་མང་པོར། དཔལ་རིས་བོད་རིགས་ཆོ་བ་མཉམ་པ་དེ་
དག་པལ་ཆེར་མན་རྩའི་གོང་མ་ཆན་ལུང་གི་སྐྱབས་སུ་ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་
པར་བཤད་པ་ནི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་སྤང་།

འོན་ཀྱང་དུད་ཁྱིམ་གྱི་བྲག་པ་རེ་བྱང་དང་། ཆོ་སྐོར་རེ་བྱང་ཁྱེན་སྒྲ་
ཆོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡར་མར་འགོ་སྐྱོད་བྱེད་པ་དེ་འཛིག་ཏེན་སྒྱི་ཡོངས་ཀྱི་
འགོ་བ་མིའི་སྒྱི་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ཡིན་པས། དཔལ་རིས་ཕྱོགས་སུ་འང་
སྤར་གནས་འདིར་སྤོང་པའི་དུད་ཁྱིམ་འགའ་རེ་ཡུལ་ལུང་གཞན་དུ་སྤོས་པ་
དང་། ཡུལ་ལུང་གཞན་གྱི་སྡེ་ཆོའམ་མི་བྱིམ་འགའ་རེ་འདི་ཕྱོགས་སྤོས་པ་ལྟ་
བུ་ཤིན་ཏུ་ཡོད་སྲིད་པ་ཡིན་ཅོད། དེ་འབྲེལ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་སྒྱིའི་
གནས་བབ་ལ་བཞག་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་མི་རིགས་པ་ཡིན།

ལར་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཞིས་པའི་རྒྱ་ཡོས་ཏེ་སྒྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་མཆོ་སྤོན་
བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་བོད་སོག་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་མན་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་མྱོལ་
གཡུལ་འཐབ་གཉེར་བ་ལ་བཞེན་ནས། ཉན་གོང་ཡེ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོ་བྱངས་པའི་
རྩར་ཆེད་ཀྱི་དཔུང་དམག་གྲངས་མི་བེན་པ་བཏང་སྟེ། དཔལ་རིགས་ཕྱོགས་
ཀྱི་དགོན་ཁོང་པལ་མོ་ཆེར་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་གོད་ཆག་གཏོར་བཅོམ་
ཐེབས་ཤིང་། དེ་མ་ཐག་ནས་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་མི་འབོར་ཆེན་འདི་
ཕྱོགས་སུ་གནས་སྡོད་བརྒྱག་པ་ཡིན་སྟབས། གོང་དུ་བྱངས་པའི་རྒྱའི་ལོ་
རྒྱུས་སུ་མི་སྡེ་པལ་མོ་ཆེ་མན་ཆེན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་གཞིས་ཆགས་ཟེར་བ་དེའི་
གོ་དོན་དངོས་ནི། བོད་སྡེ་དེ་སྐབས་གསར་དུ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར། བོད་
ཁམས་འདིར་རྒྱ་སྡེ་གསར་དུ་ཆགས་པའི་དོན་ཡིན་དགོས།

རྒྱའི་བཤད་སྒྲོས་སུ་རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དཔལ་
རིས་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་བརྒྱ་དཔོན་དང་། རྟོང་དཔོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལག་

བསྟར་བྱས་ཚུལ་དང་། མན་ཆེན་གོང་མ་ཡོན་གྱི་འཇམ་ལམ་ལུགས་དེ་ཙམ་
བསྟར་བྱ་གུར། དེ་སྐབས་དཔོན་སྡེ་ཁག་ཡུལ་གྱི་བདག་པོ་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་
ཆོ་བ་ཁག་བཞོས་བྱས་པར་བཤད།

ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་བརྒྱ་བདུན་པ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དཔལ་རིས་ས་ཆར་
མགོ་བའམ། ཆོ་དཔོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་གྱིན་ཡོད་ཅིང་། སྟེ་
དཔོན་ཆེན་མོ་ཞིག་གི་མངའ་འོག་དུ་ཆོ་བའི་མགོ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་རེ་དང་། ཆོ་བའི་
མགོ་དཔོན་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་དག་གི་མངའ་འོག་དུ་དུད་བྱིས་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་ལྟ་
གི་མགོ་འཛིན་བསྟོན་ཚུལ་དང་། ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་བཙུང་པ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༩
ལོར་དཔལ་རིས་བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་སོ་དྲུག་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་པའི་ལས་ཁུངས་
གསར་འཛུགས་བྱས་པར་བཤད།

ཞོན་ཐོན་སྐབས་སྟེ་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ལེའང་གོ་འུ་སྟེད་
གཞུང་གུང་ལིང་ཁ་མ་ཐོན་གྱི་འཇམ་ལམ་ལྟོག་དཔྱད་གྱི་སྒྲུ་ཆེས་རེ་འུ་མིག་
ལྟར་ན། སྐབས་དེའི་དཔལ་རིས་བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་སོ་དྲུག་གི་གནས་བབ་
ནི།

༡ རྒྱལ་ཅི་ཆོ་བར་དུད་བྱིས་༦ དང་། མི་གངས་༡༩།

༢ སུ་ཡེ་ཆོ་བར་དུད་བྱིས་༩ དང་། མི་གངས་༡༧།

༣ ཆེ་པོ་ཆོ་བར་དུད་བྱིས་༩ དང་། མི་གངས་༩།

༤ ཨ་དགེ་ཆོ་བར་དུད་བྱིས་༡༠ དང་། མི་གངས་༡༧།

༥ ཨ་ཤེས་ཆོ་བར་དུད་བྱིས་༡༡ དང་། མི་གངས་༦༩།

༦ མ་ཁྲི་ཆོ་བ་ནི་(རྒྱ་ནག་ཆེན་གོང་མ་ཐོན་གྱི་འཇམ་ལམ་སྐབས་སུ་བེད་འཇུག་
བྱུང་རྗེས་སུ་ཆོ་བའི་མི་རྣམས་ས་ཕྱོགས་ངེས་མེད་དུ་འཕྱོར་བཞུགས་ཐུ་མཚན་
གྱིས་ཆེས་ཁུར་ལེན་སྐབས་དེར་མི་གཅིག་གུང་མི་འདུག)

- པ མཁར་ཅ་ཏིན་ཆོ་བར་དུད་ཆང་པ དང་། མི་གངས་༤༩།
- ༥ ཨ་ལོ་ཆོ་བར་དུད་ཆང་པ དང་། མི་གངས་༤༩།
- ༩ ཏིན་ཅན་རི་པོའི་ཡུ་ཁི་ཆོ་བར་དུད་བྱིམ་པ༠ དང་། མི་གངས་༡༩༠།
- ༡༠ པེ་བྲ་ཆོ་བ་གོང་མར་དུད་ཆང་༡༤ དང་། མི་གངས་པ༡།
- ༡༡ སི་ཏིན་འབུམ་ཆོ་བར་དུད་བྱིམ་པ དང་། མི་གངས་༡༩།
- ༡༢ ཏུ་ཀོ་ཆོ་བར་དུད་བྱིམ་༡༥ དང་། མི་གངས་༤༠།
- ༡༣ རྟོ་རྩེ་ཆོ་བ་ཞོལ་མར་དུད་བྱིམ་པ དང་། མི་གངས་༡༡།
- ༡༤ དཔའ་ཆང་ཆོ་བར་དུད་བྱིམ་༩ དང་། མི་གངས་༡༥།
- ༡༥ རྟོ་རྩེ་ཆོ་བ་གོང་མར་དུད་ཆང་༡༤ དང་། མི་གངས་༤༩།
- ༡༦ ཨར་ཏུན་ཆོ་བ་གོང་མར་དུད་བྱིམ་པ དང་། མི་གངས་༡༩།
- ༡༧ མད་རྒྱ་ཆོ་བར་དུད་ཆང་༡༡ དང་། མི་གངས་༤༥།
- ༡༨ ཆན་ཅན་སིའི་ཡུ་ཁི་ཆོ་བ་གོང་མར་དུད་བྱིམ་༡༩ དང་། མི་གངས་༤༧།
- ༡༩ བསྟན་མ་ཆོ་བ་གོང་མར་དུད་བྱིམ་༡༩ དང་། མི་གངས་པ༩།
- ༢༠ ཅ་ཏིན་ཆོ་བར་དུད་བྱིམ་༡༡ དང་། མི་གངས་༡༡༡།
- ༢༡ པེ་བྲ་ཆོ་བ་ཞོལ་མར་དུད་བྱིམ་༤ དང་། མི་གངས་༩༩།
- ༢༢ ཡུ་མ་ཆོ་བར་དུད་ཆང་༩ དང་། མི་གངས་༩༩།
- ༢༣ རྟོ་ཞི་ཆོ་བར་དུད་ཆང་༡༧ དང་། མི་གངས་༡༡༠།
- ༢༤ ཏིན་ཅན་ཆོ་བར་དུད་ཆང་༡༡ དང་། མི་གངས་༡༡༡།
- ༢༥ ཆ་ཀོན་ཆོ་བར་དུད་བྱིམ་༡༩ དང་། མི་གངས་༤༩།
- ༢༦ ཨ་ལོ་ཆོ་བ་གོང་མར་དུད་བྱིམ་༡ དང་། མི་གངས་༩།
- ༢༧ ཆ་ཀོན་ཆོ་བ་རྒྱབ་མར་དུད་ཆང་༡༡ དང་། མི་གངས་པ༡།
- ༢༨ བ་ཕོ་ཆོ་བར་དུད་བྱིམ་༡༩ དང་། མི་གངས་༤༩།

- ༡༧ བྲ་སྟེ་ཆོ་བར་དུ་དུང་ཆང་༡༡ དང་། མི་གྲངས་༡༠༩།
 ༡༨ རྫོང་མ་ཆོ་བར་དུ་དུང་ཆིམ་༩ དང་། མི་གྲངས་༡༥།
 ༡༩ རྫོང་མོར་ཆོ་བར་དུ་དུང་ཆང་༡ དང་། མི་གྲངས་༡༩།
 ༢༠ ཁྱིམ་ཆོ་བར་དུ་དུང་ཆིམ་༩ དང་། མི་གྲངས་༡༡།
 ༢༡ ཐོད་པ་ཆོ་བར་དུ་དུང་ཆང་༩ དང་། མི་གྲངས་༡༩།
 ༢༢ ལའི་ཆོ་བར་དུ་དུང་ཆང་༤ དང་། མི་གྲངས་༡༩།
 ༢༣ རྫོང་ཆོ་བར་དུ་དུང་ཆིམ་༩ དང་། མི་གྲངས་༡༡།
 ༢༤ བསྟན་མ་ཆོ་བ་གོང་མར་དུ་དུང་ཆང་༤ དང་། མི་གྲངས་༡༠།

སྐབས་དེ་ནས་ཞོན་ཐོན་བར་དུ་དཔལ་རིས་ཆོ་བ་སོ་རྒྱལ་ཉུང་མཐར་
 དུ་དུང་ཆང་༩༩ དང་། མི་གྲངས་༡༤༠༥ ཡོད་ཟེ།

རྒྱ་ནག་གོ་མེན་ཏང་གི་སྐབས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་པེ་དབྱང་གི་དྲུང་
 གཞུང་གིས། ལྷ་མོ་གྲང་ལེང་ཁ་མ་ལིས་ལྷན་ཐོན་གྱི་ཞེས་པ། གྲང་ལེང་ཁ་
 མ་ལིས་ལྷན་ཁྱེད་ལྷན་ཆོག་ལེས་པར་བསྐྱར། ཕུན་ལྷན་རྫོང་(དེ་ནི་དེང་
 གི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཡོན་ཏན་རྫོང་)གི་རྫོང་དཔོན་གྱིས་ཁྱེད་ལྷན་ཆོག་ལེས་
 དེའི་གཙོ་འགན་ཁྲུངས། ལས་ཁུངས་དེའི་ལས་འགན་ནི་བོད་རིགས་ཆོ་བ་སོ་
 རྒྱལ་ལ་ཉ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༦༡ ལོར་ཕུན་ལྷན་རྫོང་ཞེས་པ་ཡོན་ཏན་རྫོང་དུ་བསྐྱར་ཅིང་།
 དེ་ནི་དཀར་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་དྲུང་གི་ཐད་གཏོགས་བྱས་ཏེ། དཔལ་རིས་
 བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་སོ་རྒྱལ་པོ་དེ་ལྟ་མཐུད་ཡོན་ཏན་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྐྱར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ ལོར་ཡོན་ཏན་རྫོང་ཁོངས་སུ་དཔལ་རིས་ཞང་ཞེས་པ་
 བཙུགས། སྐབས་དེར་ཆོ་བ་སོ་རྒྱལ་མི་གྲངས་༤༡༩༡ ཡོད་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་དཔལ་རིས་ཆོ་བ་སོ་རྒྱལ་འདི་གཞི་ཅར་བཞག་ནས།

དུད་ཚང་ཆེན་སྒྲིག་ལམ་ལུགས་ཞེས་པ་བཅུགས་ཀྱང་། འོན་དངོས་སུ་བོད་
 གྱི་སྡེ་ཆོ་ཁག་བོད་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སྤངས་འཛིན་འོག་གནས་པ་ལས། ཤོང་
 གི་ལམ་ལུགས་དང་ཆ་འཛུགས་སུ་འབོད་པ་དག་མིང་ཡོད་དོན་སྟོང་གི་སྒྲིག་
 འཛུགས་ཁོ་ན་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་ཀྱང་ལེང་ཁ་མ་ལིས་སྐྱོན་ཕུ་ཡོན་ལྷན་ཆོགས་མེད་
 པར་བཅོས་ཏེ། དཔལ་རིས་བོད་ཆོ་དེ་དག་ཡོན་ཏན་རྫོང་ཁོངས་སུ་སོར་འཛོག་
 བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་དཔལ་རིས་བོད་ཆོ་སོ་རྒྱལ་བསྐྱམས་པས་མི་གངས་
 ༡༤༠༡༩ ཡོད་འདུག

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༥ ཆོས་༦ ཉིན་དཔལ་རིས་རང་རྫོང་ས་ཁུལ་
 བཅུགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དེ་ཉིད་དཔལ་རིས་བོད་རིགས་རང་རྫོང་ས་ཁུལ་
 ཏུ་བསྐྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དཔལ་རིས་བོད་རིགས་རང་རྫོང་རྫོང་ཞེས་པ་
 གསར་འཛུགས་བྱས། རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་ཆོ་ཁག་སོ་རྒྱལ་དང་། དགོན་སྡེ་བཅུ་
 བཞི་ཞེས་ཡང་ཡང་བྲིས་འདུག་ཀྱང་། བོད་རིགས་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར་ནི།
 དཔལ་རིས་རྫོང་ཁོངས་སུ་བོད་རིགས་ཆོ་ཁག་༡༦༥ ཡོད་པར་བཤད་འདུག

ལྷ་བ། དཔལ་རིས་ལོ་རྒྱུས་ལས་ལང་རྩ་ སྡེ་བཞི་སྐད་སྐད་ཀྱི་སྐོར།

ལང་རྩ་སྡེ་བཞིར་གྲགས་པའི་ཡུལ་འདིར་དེང་སང་རྒྱས་ལྷ་སྡེ་བེར་
ཞིང་། རྒྱ་ནག་དོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགྲུ་ཙང་དུ་འབོད། འགྲུ་ཙང་
ཞེས་པའང་བོད་རང་ལ་གྲགས་པའི་ཆེས་གནའ་དུས་ཀྱི་ཡུལ་སྡེའི་ཐ་སྐད་རྟེན་
གས་ཤིག་ཡིན་ལ། མན་རྩའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཐུག་ཙམ་ལ་ད་དུང་ཡང་ལང་
རྩའི་ཕྱོགས་འདིར་འགྲུ་ཙང་གི་བོད་སྡེའི་རྒྱུད་པ་ཡོད་འདུག་སྟེ། མདོ་སྐད་ཆོས་
འབྱུང་དུ། མདུང་ནག་འཇམ་དབྱངས་དགོན་གྱི་བྱང་རབས་དང་འབྲེལ་ནས།
དགོན་ཆེ་བ་ཐོག་མར་འདེབས་པ་བོ་འགྲུ་ཆོས་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་མཚོ་ནི། ལང་གུའི་
པད་མོ་སྡེའི་ཆར་གདོགས་འགྲུ་ཆོ་བར་འཁྱུངས། ཞེས་གསལ་ཞིང་། འདི་བ་
ཁ་ཏི་ཀ་སྐྱ་མ་གེ་གེན་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། བཟ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་དང་། ཁ་
ཏི་ཀ་གཞིས་ཀར་སློབ་གཞིར་གནང་། ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་ལང་གུའི་

ཟུན་ཏུ་ལོ་ཡེ་ཞེས་པས་སྒྲ་མར་བཀུར། བཙུག་ཡོན་འདི་གཞིས་ཀྱིས་ལང་གུའི་
 ཕད་མོ་སྡེའི་རི་ཁྲོད་དང་། གྲང་རིང་དགོན་གཞིས་ཆ་བཏབ། ཟུན་ཏུ་ལོ་ཡེ་
 ཀན་གུའི་ཐེ་ཏུའི་བྱས་སྐབས་ཆོས་ལུང་ལྟམ་དུ་མ་ཁི་བུམ་སྒྲུབ་བཅུགས་ནས་
 འགྲུ་ཆོས་རྗེ་གདན་དྲངས། དུམ་མིས་དགོན་པ་འདེབས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་
 པ་ལྟར། ཟུན་ཏུ་ལོ་ཡེ་ལ་བཀའ་གནང་བར། སྲུག་རྩའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སེམས་ལ་
 ཡོད་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས། ངས་ཀྱང་མཐུན་རྒྱུ་ཁྱེད་ཟེར་བས། དབུས་སུ་རྒྱལ་
 བ་ཡབ་སྲས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་སྲུལ་བའི་ལན་དུ། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་མོས་གྲུ་ཆང་
 བཏབ་ན་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་བཀའ་ལན་དང་བཅས། དགའ་
 ལྷན་ཆོགས་བསགས་སྤྲིང་ཞེས་པའི་དགོན་མིང་དང་། རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེས་
 བཅའ་ཡིག་ཀྱང་གནང་བ་ལྟར། རབ་བྱང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ལྷག་སྟེ། ཀུན་
 མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཁྲུངས་པའི་སྤུ་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་དགོན་
 པ་བཏབ།

འགྲུ་ཆོས་རྗེ་འདས་ནས་དེའི་ཆ་བོ་འགྲུ་ལྷ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་
 མཚོས་ཁྲི་བསྐྱུངས། འདི་བས་གྲང་རིང་དང་སེར་བྲེས་སུ་སྒྲོབ་གཞེར་གནང་
 བས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། རིགས་ལམ་ཡང་གསལ་ཞེས་པའི་བསྐྱུས་གྲུའི་གཞུང་
 ཞིག་ཀྱང་བཅུམས།

ཡང་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ། ལང་རྩ་དོར་ཤུའི་ཆོས་རྗེ་སེར་བྲེས་པ་
 མཚན་མ་རྟེན། སྐར་ཡང་ལྷ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། འདིའི་སྐུ་ལ་སྐུ་
 འགྲུ་ཆོ་བར་འཁྲུངས། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་སྟེ། སྐབས་དེར་འདི་ཕྱགས་སུ་འགྲུ་
 ཆང་གི་རུས་རྒྱུད་དང་། དོར་ཤུལ་གྱི་རུས་རྒྱུད་ཅན་གྱི་བོད་སྡེ་མང་བོ་ཡོད་
 པ་ཤེས་པར་མ་ཟད། ཟུན་ཏུ་ལོ་ཡེས་སྲུག་རྩའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སེམས་ལ་དགོན་པ་
 འདེབས་རྒྱ་ཡོད་ན་ལེགས་ཞེས་བཤད་པས། སྲུག་རྩའམ་དེང་སང་ཅོའུ་མོན་

དུ་འབོད་པའི་ཡུལ་འདིར་ཡང་བོད་མི་གནས་སྡོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ།
 དེས་ན་གོང་གི་འགྲུ་ཆོས་རྗེས་མདུང་ནག་འཇམ་དབྱངས་དགོན་འདེབས་
 སྐབས། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་དགྲུང་ལོ་༡༠ སྐབས་ལ་ཁེལ་འདུག
 ཐུག་བཀའ་ནམ་ཐར་དུ།

ཚུར་ལམ་ལང་གུའུ་སྡེ་བཞིའི་གནས་དང་ཉེན་ནམས་ལ་ཞིབ་མཇུག་
 མཛད་དེ་ཐུགས་སྦྱོན་རྒྱ་ཆེར་གནང་། ཐུགས་དེའི་རི་དགོན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཆ་དང་ནགས་ནམས་རྒྱ་མི་དང་དུས་དུས་(དུས་དུས་ཞེས་
 པ་ནི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཁ་ཆེའི་མིང་ཡིན)ནམས་ཀྱིས་བདག་བྱས་ནས་
 དམག་ཏྲ་གསོ་རྒྱ་སོགས་ལ་བསྐྱེད་དེ་འགྲུལ་བཀག་ནས་བོད་ཀྱིས་
 ཐ་ན་བོག་གསོ་ས་དང་མེ་ཤིང་ལེན་ས་མེད་པར་ཉམ་ཐག་པའི་སྡེང་
 དུ་རང་རང་གི་ས་སྒོའི་རྒྱ་དཔོན་ཚུང་བ་དང་དམག་མི་ནམས་ཀྱིས་
 གྲང་ཁྲལ་ལོག་འགེལ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྒོ་དུ་མ་ནས་གཙུག་ཏེ་(སྡེ)ཐུག་
 བསྐྱེད་པར་ཡོད་པའི་དོན་དུ་རྗེ་ཉིད་ལ་སྐྱབས་བཅའ་བ་བཞིན།
 ཉིད་ནས་ལང་གུའུ་ཀྱིན་ཐའི་ཡེ་ལ་རྒྱ་མཆན་ཞིབ་མོལ་གནང་སྟེ་
 ཕྱིན་ཆད་དཀྱུས་ཁྲལ་མ་གཏོགས་པ་ས་སྒོའི་དཔོན་ཚུང་དང་དམག་
 མི་ཆོས་རང་འདོད་ཀྱིས་ཁྲལ་ལོག་བཀའ་མི་ཆོག་པའི་ཡི་གེ་ཕྲལ་དུ་
 བཀྲམ་ཞིང་། རིམ་ཀྱིས་དཔོན་ཆེན་གཞན་ནམས་ལ་བཀོད་བྱས་
 མཛད་ནས་བོད་ཀྱིས་རང་གི་ས་ཆ་དང་ནགས་ལ་ཅི་བདེར་སྤྱད་
 ཆོག་པའི་ཡི་གེ་སྤངས་པ་སོགས་གཞལ་བར་དཀའ་བའི་བཀའ་དྲིན་
 ཀྱིས་དབུགས་དབྱུང་བར་མཛད།⁸

ཞེས་འབྱུང་བ་འདིའི་ཐོག་ནས་དེ་སྐབས་ཡུལ་དེར་བོད་སྡེ་རྒྱ་ཆེ་བར་
 མ་ཟད། རྒྱ་དང་ཁ་ཆེའི་རིགས་ཀྱིས་ལང་རྒྱ་སྡེ་བཞིའི་ཡུལ་བདག་བོད་མི་

ནམས་ལ་གཉའ་གནོན་བརྟན་གཙུག་ཅི་ཙམ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པའང་ཤེས་སྟབ་པ་
ཡིན།

ལོ་དེ་ནི་མུའུ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དགུང་ལོ་༤༡ བཞེས་པའི་ལོ་ཡིན་
ལ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མེ་བྱ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་འབབ། དེས་ན་སྟེ་
ལོ་༡༧༩༩ ལོར་མཆོ་སྟོན་དུས་འཁྲུག་ཆེན་མོ་བྱུང་ནས། དཔའ་རིས་ཡུལ་གཙོ་
བོར་བྱས་པའི་མདོ་སྐྱོད་བྱང་རྒྱུད་ལ་ཉམ་ཆག་དུ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ལོ་ངོ་
༥༤ རྗེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་མོད། ད་དུང་ལང་རྩ་སྟེ་བཞིའི་ཡུལ་དུ་བོད་སྟེ་
མང་བོ་ལྷག་ལུས་འཆོ་གནས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རྟོགས་སྟབ་པ་ཡིན།

མདོ་དོན་དུས་ནམ་ཞིག་ལང་རྩ་སྟེ་གས་ཀྱི་བོད་སྟེ་ནམས་རྒྱ་གསེང་ལ་
ཐེས་པ་ཡིན་ནམ། རང་དབང་ཡོད་མཁན་གྱི་དབྱུང་ཞིབ་པ་འདྲ་ཡོད་ན། ས་
གནས་སུ་སོང་ནས་དབྱུང་རྒྱ་དང་འཆོལ་རྒྱ་རེ་ཡོད་པར་སྤང་།

རྒྱ་གསེང་དུ་བྱུང་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དུ། ལང་རྩས་མཁར་གྱི་ཕྱི་
རོལ་ལེ་བར་སྟོང་ལྷག་གི་ས་ཆར་བོད་མི་ཤ་སྟག་གནས་པར་བཤད་འདུག
ཅེས་དཔའ་རིས་དོར་ཞི་ཆང་གི་ལང་རྩ་སྟེ་བཞིའི་དཀར་ཆག་ཟུར་རྒྱན་དུ་
བཤད། བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཇུག་ཙམ་
ལ་དཔའ་རིས་སྟེ་གས་ཀྱི་བོད་དཔོན་འཕན་སྟོ་གོས་ཞེས་པའི་གྲགས་པ་ཅན་
ཞིག་བྱུང་བ་པ་བུས་ལང་རྩས་སྟེ་གས་ཐེ་བའི་དཔའ་རིས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
མངའ་དབང་བསྐྱུར།

བོད་སེལ་བུའི་སྐབས་སུ་བོད་མི་ཉག་གིས་ཡུལ་འདི་བཟུང་། སྟེ་ལོ་
༡༩༡༦ ལོར་དོར་ངོང་གིར་རྒྱལ་བོས་མི་ཉག་རྒྱལ་ཁབ་ཙམ་དུ་བཏང་བ་ནས།
ཡུལ་འདི་འདྲ་དོར་སོག་གིས་བཟུང་། སྐབས་དེ་དུས་དོར་གོ་ཏན་གྱིས་ས་རྒྱ་
པའ་ཆེན་གདན་འདྲེན་བྱས་པ་བཞིན། ཁོང་གི་ཆ་བོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་

དགྲ་ལོ་བརྩུ་སྒྲིབ་ས་པ་དང་། ཕྱག་ན་དགྲ་ལོ་རྒྱལ་ཅན་ཁྲིད་ནས། མྱི་
ལོ་༡༣༤༤ ལོར་ལང་རྩའི་ཡུལ་འདིར་འབྱོར། དེའི་མྱི་ལོ་༡༣༤༥ ལོར་དོར་གོ་
ཏན་ས་པཎ་དང་མཇལ་འཛིན་ས་བྱུང་། ལང་རྩེ་མཁར་གྱི་ཤར་ལྟོ་ནུབ་བྱང་
དུ་ཡོད་པའི་སྤེ་བཞིར་གྲགས་པའི་དཀོན་སྤེ་དེ་དག་ཀྱང་ས་པཎ་ཡབ་སྐུ་གྱི་
བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའོག་དུ་འཆད་འཇུར་ལྟར་ཡིན་ལ། རང་ཅག་བོད་གྱི་
རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྲགས་པ་པལ་མོ་ཆེར། ས་པཎ་བྱང་རྒྱུད་སོག་ཡུལ་དུ་
ཐེབས་ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་འདུག་པ་དག་ནི། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་བའི་མཁས་
པ་པལ་མོ་ཆེ་རང་གི་ཡུལ་ལྱང་ལ་རྒྱུས་མངའ་མེད་པས་ལན་པ་ཡིན་ལ། རང་
ཅག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤེར་ཆག་ལོ་དང་། ཀམ་སི་དུ། བྲག་དཔོན་པ་དཀོན་མཆོག་
བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་ཤིན་དུ་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལས། ས་གནས་
ལ་དངོས་སུ་བསྐྱོད་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཚུལ་མཁན་མ་བྱུང་བ་འདྲ་བས། རྒྱ་ནག་གོང་
མ་རིམ་བྱུང་གི་སྤོ་བྱང་ནང་ལོ་རྒྱུས་ཚུལ་སྤྲིག་བྱེད་མཁན་དག་གིས། ཡུལ་སྐོར་
བ་དང་། སྤོ་ཉ་བ། དམག་དཔོན་སོགས་གྱི་ངག་སྒྲོས་རྒྱུང་བ་གཞི་ལ་བཞག་
ནས་ལོ་རྒྱུས་མ་དག་པ་ཤིན་དུ་མང་བོ་བཙམས་པ་དང་འདྲ་བས། སྤར་མ་དག་
པ་བཤད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ལ་བཏག་དཔུང་མེད་པར་མ་དག་རྒྱན་འབྲམས་
གྱི་ལོ་རྒྱུས་མཐུད་འབྲི་བྱེད་པ་དང་། གཉའ་ཁྲི་ནས་རྒྱལ་དབང་རྒྱ་སྤེར་རིམ་
བྱོན་སོགས་རྒྱལ་སྤོན་སྤོ་ཆེན་བརྩམས་དུ་མའི་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱུས་ཅམ་བཤད་ན་
བོད་གངས་ཅན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཆང་བཤད་པར་སྒྲོམ་པའི་ལྟ་བ་གུ་དོག་པོ་དེའི་
དབང་ལས་བྱུང་བའི་ནོར་འཛོལ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤང་ངོ་།

དོར་སོག་དང་ས་རྒྱུ་ཡབ་སྐུ་གྱི་ལོ་ངོ་བརྒྱལ་ཉེ་བའི་རིང་བོད་ལ་
མངའ་དབང་བརྒྱུར་སྐབས་ལང་རྩའི་ཡུལ་འདི་ཡང་དབང་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་
ལ། དོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྲིད་རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་རབས་ལ་ཤོར་བ་ནས། ལང་རྩའི་མཁར་

འདིར་སོ་སྒྲུང་བ་རྒྱ་དམག་ལྷ་བརྒྱ་བཞག་ཅིང་། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་བ་
ལས་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་རིགས་བྱུང་བ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། མི་གངས་ལྷ་བརྒྱའི་
རྒྱུད་པ་སྐོར་བྱུང་བ་འཕེལ་ཅིང་། སྤར་གྱི་བོད་སྡེ་དག་ཆེས་སྐོར་བྱུང་བ་འདིག་
སོང་བ་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་རིགས་ཆེན་པོའི་སྐོར་དུ་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས།
སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་བོད་གངས་ཅན་པ་རྒྱའི་མི་ཆོགས་ཀྱི་སྐོར་དུ་མ་སིམ་བར་
ཡུལ་འདི་ཁུལ་གྱི་རི་རྒྱུད་དག་ན་བོད་སྡེ་དང་བོད་མི་ཡོད་པ་འདྲ་བས་དཔུང་
པར་བྱའོ།

ལང་རྩ་སྡེ་བཞིའི་ཡུལ་དང་ས་མཆོམས་རགས་པ་ནི། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་
འབྱུང་གི་ཆོག་སྡེ་རུང་ཟད་བསྐྱས་ཏེ་འགོད་ན། བོང་སྒོས་རྒྱ་ཡག་དགོན་ནས་
ལང་གྲའི་ས་སྡེ་ཟིན་ཅིང་། ལེ་བར་ལྷ་ཙམ་ན་ཅང་ཡེ་སུའི་མཁར་རྒྱུང་། རྩ་
གུ་མེར་དུ་དྲུ་ཏོའུ་ཟེ། དེར་བྱམས་པ་ལྷ་ཆེན་གྱི་སྐུ་གཞུ་འདོམ་སོ་རྩལ་ཅན་
འབུམ་སྤྱིང་བྱམས་སྐུ་དང་འདྲ་མཚུངས། གཡས་གཡོན་གཙུག་པོའི་སྐུ་ཆད་ཕྱེད་
ཀྱི་བཞེངས་སྐུ་གསུམ་རེ། ཞེས་སོགས་དང་།

ལྷ་ཁང་བརྒྱད་ཐོག་ཅན་དེ་དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྤར་ལུང་བ་འདི་
ཐམས་ཅད་རྒྱུས་གང་བས་རྒྱ་གི་མེར་དུ་ཐོག་ཚུལ་དང་། འདིགས་བྱེད་ལ་ཆོས་
སྐོར་དུ་མས་བསྐོར་བ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་གཉིས། གཞན་ཡང་མགོན་པོ་
རང་བྱོན་གྱི་ལྷ་ཁང་། གེ་སར་གཙོ་འཁོར་དང་རྒྱ་ལྷ་མང་བོ་ཅན་གྱི་ལྷ་ཁང་།
གཡོན་གྱི་རི་རྩེར་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དང་། གཡས་ངོས་སུ་གནས་རི་བྲག་སྐྱག་
ཉི་ཤུ་ཙུག་ཡོད་པ། དེ་ནས་ཤར་སྐྱོད་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུང་འགོས་ཀྱིས་ཉིན་ལམ་
ཁ་ཤས་སོང་མཆོམས། སྤང་རུ་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་སུ་ངོས་འདྲིན་པའི་
གནས་ཡོད་ཅིང་། སྤར་ལྷ་ཁང་དེར་བོད་ཀྱི་བན་དེ་དབྱིད་གེ་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་
ཅན་འགོ་དོན་ལ་གཞིལ་བ་ཞིག་བཞུགས་ཚུལ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་

ཀྱི་ནང་ཆོན་གཡོ་དགེ་འབྱུང་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་ཟུར་རྩོམ་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདྲུག་
ཀྱང་དབྱེད་དགོས།

ཆུ་ནག་མིན་ཆུལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གྱིན་ཐུང་ཁྱིལ་བཅུ་གསུམ་པ་སྟེ་
རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཞིག་གསོས་གྲུབ་ཅིང་། མན་
ཆེན་ཆུལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཏཱོ་བཀའ་ཁྱིལ་ཉེར་དགུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་
བའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༡༩༩༩ སོང་བར་མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་
བཤད་ཅིང་། དེ་ནས་ད་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༢ བར་
ཀྱི་ལོ་ངོ་༡༩༩༩ བསྐྱེད་པས་ལོ་ངོ་༢༠༠༩ ཅུས་སོང་བ་ཡིན་ནོ།

དགོན་པ་འདི་དང་ཉེ་བའི་རྒྱབ་རྒྱུད་དུ། ལྷོ་བ་རི་ཁྲོད། འདིར་ཨོ་རྒྱན་
ཀྱི་སྐྱབ་ཁང་དང་ལྷ་མོའི་རྡོ་རྒྱུ་རང་བྱོན་དུ་གཤམ་པ་སོགས་ཡོད་པ་འདྲུག་ དེའི་
ཉེ་འཁོར་ཀྱི་འབྲོར་ལྷན་ལུང་བ་ཞེས་པར་དཔུལ་རྩོམ་མང་བས། དཔུལ་ཀྱི་བཟོ་
གྲ་བཅུ་གསུམ་པར་བཤད།

དེའི་སྤྱད་རྒྱུད་དུ་ཀམ་རི་ཁྲོད། རྒྱ་སྐད་དུ་པེ་ལིན་ཟེ་ཟེར། འདི་ཆེས་
གནའ་དུས་ཀྱི་སྐྱབ་གནས་རྣེས་གསལ་གྱིན་ཡོད་པ་ལྟོས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་
གསུམ་པའི་སྟོད་ཅུ་ནས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་མ་མང་པོ་བྱོན་ནས་
བཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀམ་རི་ཁྲོད་ཐོགས།

ཟུར་གནས་འདིར་རྣལ་འབྱོར་བ་བཞེས་སྐྱབ་པ་ཡུན་རིང་མཛད་
མཐར་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར། གཅིག་རྒྱུང་རིང་དུ་འཕུར་མ་ཐུབ་
པར་ཉེ་འཁོར་ཀྱི་བྲག་སྟེང་ཞིག་དུ་བབ་པར་གྲགས།

ཐང་ཆུལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཞིས་པ་ཐེ་ཅུང་(༢༡༢།༢༡༩ བར་ཁྱིམ་
བཞུགས།)གིས། གནས་འདི་ལ་བདེ་ཆེན་ལྷ་ཁང་ཞེས་བསྐྱགས་བརྗོད་གནང་
ཟེར། ཆུ་ནག་མིན་ཆུལ་རབས་ཀྱི་ཆུལ་རབས་གསུམ་པ་ཡུང་ལོས་

(༡༩༠༩།༡༩༡༩ བར་ཁྲིར་བཞུགས།)ཞིག་གསོས་བཀྲིས། ཟ෍ལ་༡༩༩༡ ལོར་
ཤིན་ཐུང་དུའི་ཀྱི་ཐེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་དང་། ཤུགའི་དགེ་སློང་སྒྲ་མ་
བཟོད་པ་དཔལ། དགེ་ཚུལ་རྩམ་ཐེ་སོགས་ཀྱིས་ཐུབ་པ་གོང་གཤེགས་ཀྱི་ལྷ་
སོགས་བསྐྱུན་ཏེ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་མཛད།

ང་ཆོས་འདི་ནས་གསལ་བོར་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། ཟ෍ལ་༡༩༡༢ ལོར་ཐང་
ཐེ་ཚུང་རྒྱ་ནག་ཐང་གི་རྒྱལ་སར་འཁོད་པ་ནས། ད་ལོ་ཟ෍ལ་༡༩༠༠མ་ བར་ལོ་
ངོ་༡༩༡༠ ཅམ་སོང་བ་ཡིན་སྟབས། ཐུབ་གནས་འདི་ཆགས་ནས་མ་མཐར་
ཡང་ལོ་ངོ་༡༩༠༠ ལྷག་སོང་བ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་དཔའ་རིས་དོར་ཞི་སྤྱལ་སྤྱུས། ལང་རྩའི་ཕྱོགས་འདིར་ཐང་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་སྡོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་བཤད་¹⁰པ་ཤིན་དུ་
བདེན་པའི་གཏམ་ཡིན་ལ། འདི་ཕྱོགས་སུ་སྤང་རི་ལུང་བསྟན་དངོས་སམ་ཆ་
འདྲ་བ་ཡང་ཡོང་འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆེས་སྡོན་ནས་དར་
ཚུལ་དཔྱད་རྒྱ་ཟབ་ཅིང་། ཟ෍ལ་འདི་དུས་རབས་དང་བོ་ཅམ་ནས་ལི་ཡུལ་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་ཡིན་སྟབས། ཡུལ་འདིར་ཡང་ལི་ཡུལ་བརྒྱད་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པས། ལོ་རྒྱུས་ལ་གཏིང་
རུམ་ནས་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་འདྲ་ཡོད་ན་དཔྱད་རིགས་སོ།

དེ་ནས་གོ་ཆང་རི་ཁོད་དུ་གོ་ཆང་དཔོན་སློབ་སྤྱི་ཕྱིར་གསུམ་ཀྱི་སྤྱི་
གདུང་ཡོད་པར་བཤད་ལ། སྐབས་འདིར་གོ་ཆང་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཅད་
གཙོད་བྱ་གལ་ཆེ་ཡང་དུས་ཆོད་ཀྱིས་མ་སྒྲེགས། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་བོད་
ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཤ་སྟག་ཡིན་མོད། ཕྱིས་ལོ་ངོ་༡༩༠༠ ཅམ་ཀྱིས་གོང་ནས་རྒྱ་བོད་
འདྲེས་མར་གནས་སྡོད་བྱེད་སར་གྱུར་པས། དགོན་སྡེ་པལ་ཆེར་ལ་རྒྱ་བོད་
ཀྱི་མིང་ཐ་དད་པ་བྱུང་བ་ཡིན།

དེ་ནས་ལང་རྩ་མཁར་གྱི་ལྷ་རྩལ་ཕྱོགས་སུ། ལྷ་ཀོ་ལུ་ཁྱི་ཞེས་པར་
གནས་བཞུགས་བཅུ་དྲུག་དང་། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ། མགོན་ཆོས་
སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ལྷན་མང་པོ། རྩལ་ཀོ་ལུ་ཁྱི་ཞེས་པའི་སར་སྐབ་པ་གྲོང་ཁྱིར་
མའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཤིང་ལས་བྱས་པ། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་དང་། མགོན་ཆོས་
སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ལྷན་སྒྲམ་ཆོགས།

དེ་ནས་ཆོན་ཕུང་ཏུང་དང་། སྤོ་བོར་བྱེ། ཏུང་ཏུ་བྱེ། མིས་སྤོ་བྱེ། སྤོང་
ཡང་བྱེ་སོགས་རྒྱ་མིང་ཅན་གྱི་ལྷ་ཁང་དུ་མ་ཡོད་ལ་ཉེན་གྱིན་ཅན་ཡང་མང་
བྱེད།

ཏོར་ནག་ཡངས་སུ་འཕོད་པའི་ལུང་མདོ། སྤོ་ཕན་ཕོ་ལུ་ཁྱི་ཞེས་པའི་རི་
རྒྱུད་ཆ་ལས་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱང་རིང་ནས་བཞུགས་ཆོ། སྤོན་པ་ཕྱང་ན་
ལས་འདས་པའི་སྐྱའི་རྣམ་པར་མདོན་པ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། མན་ལུང་གྲུ་རུའི་
གནས་ཡིག་ཏུ་འང་འདིའི་སྒྲོར་རི་བཞེན་ཡོད་འདུག།

ལང་རྩ་མཁར་གྱི་ལྷ་རྩལ་ལེ་བར་སུམ་བཅུའི་ས་ན། ཉེས་མའོ་ཏུང་དུ་
འཕོད་པ་ཕག་མོ་སྤྲེ། འདིར་རྩོམ་ཕག་མོའི་སྐྱབས་ལྷན་གྲུང་ཡོད་པར་བཤད་
པའང་སྤང་། སྤྲེ་ཡུལ་འདིར་བུ་མོ་ལོ་བརྒྱུད་ཅན་ཞིག་གིས་ཤན་པ་གང་སྤོ་
བེར་བའི་ས་ནས་ཐོག་ལུག་གི་སྤོ་སྤྱིང་ལན་དུ་མར་ཉོས། ཉེན་ཞིག་ཤན་པ་
དོགས་པ་སྤྱིས་ཉེ་བུ་མོ་རྩོམ་འདེད་བྱས་སྐབས་བུ་མོ་ལས་ཆོགས་སྒྲོར་བ་མཐོང་།
ཤན་པས་ཤ་རིན་མ་ཐོབ་པའི་ལུས་ཀྱིས་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་མོར་ལག་པ་འཆང་བས་
སྐྱབས་སྤང་ལ་འཕགས། སྐྱབས་ལྷན་པ་དོར་ནས་གཤེགས་པ་བྱིས་སྤོན་འདམ་
སྤོན་མོས་གཤེགས་ནས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་བཞི་བོ་ནམ་མཁར་འཕྱར། ཤན་
པ་དད་པ་སྤྱིས་ཤིང་། བྱིས་ཀྱང་ཤན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་བྱིས་
མཆོད་འབུལ་བྱེད་སྤོན་ཡོད་འདུག།

སྐྱེ་དུས་བཟང་ནམས་སྤྱི་གསང་གནས་ནས་བདུད་ཚི་དམར་
 བོ་དངོས་སྤྱི་བབ་པས། ཏོར་གྱི་དཔོན་མོ་ཞིག་གིས་འདི་འདྲ་བུ་དེ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་
 འདྲེན་དུ་བཤད་ནས་མངལ་སྒོ་གསེར་གྱིས་བཅད་པས་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་མང་
 བོ་བྱུང་། མན་ལུང་གྲུ་རུའི་གནས་ཡིག་དུ་འདི་སྐྱེ་འདྲོམ་གང་ཅམ་གྱིས་ས་
 ལ་མ་རེག་ཅིང་། ཁོང་གྱོན་སྐབས་ཁྲི་གང་གིས་ས་ལ་མ་རེག་པར་གནས་པར་
 བཤད་ཅིས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་¹¹གསལ། བག་མོ་སྡེ་འདི་ལང་རྩ་སྡེ་བཞིའི་
 གངས་སྤྱི་མི་འདྲེན་གསུངས།

བག་མོ་སྡེ་ནས་ལེ་བར་ལྷའི་ས་ན་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་དགོན་པ། འདི་
 ལྟོ་དབང་རྒྱལ་བོ་གསེར་གྱི་སྐྱ་རགས་ཅན་གྱི་དྲུང་སར་གྲགས་ཤིང་། ཡང་འགོ་
 མགོན་ཆོས་འཕགས་གྱིས་རྒྱལ་བོ་གསེར་གྱི་སྐྱ་རགས་ཅན་ལ་དབང་ཆེན་
 གནང་བར་བཤད་པ་ལ་གཞིགས་ནས། ཏོར་སེ་ཆེན་ལྷན་གྱི་དྲུང་ས་ཡིན་པར་
 བཤད་ཅིས་ཡིག་རྟེན་ཞིག་གི་ལུང་བྲངས་ཏེ་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་¹²བཤད།

ལྷ་ཁང་དབུས་མར་རྩེ་ས་པཎ་གྱིས་བཞེངས་པའི་སྤུངས་སྤྱི་དང་། ཁོང་
 གིས་ཏོར་གོ་ཏན་སོགས་རྒྱལ་སྐོན་འཁོར་བཅས་ལ་དབང་གནང་སའི་རྩི་
 རྟེགས་བྱ་བཞི། འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་གྱིས་བཞེངས་པའི་དུས་གསུམ་
 སངས་རྒྱས་ཉེ་སྐུས་གྱིས་བསྐྱོར་བ། རྩེ་ས་པཎ་དང་། དུམས་ཆེན་ཆོས་རྩེ་
 སོགས་ཀྱི་སྐྱ་བརྟན་སོགས་སྐྱའི་རྟེན་མང་བོ་ཡོད་འདུག

ལང་རྩ་མཁར་ནས་རྒྱུ་འོས་ལེ་བར་༩༠ ཅམ་ན། རྒྱུ་པད་མོ་སྡེ།
 རྒྱ་ནམས་གྱིས་ལེན་དུ་བེར་འབོད། འདིར་ཁོ་ནག་གི་སྤྱུག་སྐྱ་མི་ཆད་ཅམ། སྤུངས་
 པ་ཁྱོང་ཁྱོང་མའི་ནམ་པ་ཅན། འདི་རྩེ་ས་པཎ་གྱི་སྐྱ་སྤྱིང་བཟོད་པ་རིང་མོའི་
 སྐྱ་གདུང་དུ་བཤད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་འདུག སྐྱ་བརྟན་དེའི་སྤུངས་སྤྱི་བཟོད་པ་
 རིང་མོའི་སྐྱ་གདུང་རིལ་བོ་ཡོད་བེར་མཁན་དང་། སྐྱ་རུས་ཡོད་བེར་མཁན།

ཆོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་འདུག
འདིར་བཟོད་པ་རིང་མོ་དང་འབྲེལ་བའི་བཤད་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆོག་ཀྱི་འདུག་
ཅིག་ཅིང་། དེ་དག་ལས་གལ་ཆེ་བ་གཅིག་ནི། བཟོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཟོད་
པ་རིང་མོ་ཞེས་བྲིས་འདུག་པས། བཟོད་ལུང་བ་ཞིག་ཡིན་འདྲ་ལ། ས་པའ་
ལུ་ཞེས་དང་ཚོད་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁྲུ་ཡིན་མིན་དཔྱད་ཅིས་མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་
དུ་གསུངས།¹³

མཁར་ནང་བྱང་ངོས་ལེ་བར་ལ། ཅམ་ན། རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་པ་ཡོད་ལ།
རྩེ་ས་པའ་ཀྱིས་གནས་འདིར་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར། ཏོར་རྒྱལ་པོ་གོ་ཏན་
ལྷ་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་ནས་ས་པའ་ལ་སྐྱབས་འཛོལ་བྱས་པ་བཞིན། ལྷ་བདུད་
དམ་ལ་བཏག་པར་གྲགས་པའི་གནས་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་བྱང་རྒྱུད་དུ་ཉིན་ལམ་ལྷག་གི་ས་ན། རྩེ་ས་པའ་མོ་རང་བྱོན་
སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ། ཞབས་མཐེལ་ནས་སྐྱབས་ཚུ་འབབ་པ། རྒྱ་དེའི་ནང་དུ་
རྩེའི་རིལ་བུ་ཐོན་པ་ཞིབ་པར་བརྟུངས་ཏེ་རྒྱུར་བསེས་ནས་ཀྱི་མཁར་བྱགས་
ན། གཡང་ཁྱེ་སོགས་རྩེ་ཡི་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་བཟོ་སྐྱབས་བཤད། དེ་ནས་
རྒྱང་འགྲོས་ཀྱིས་ཉིན་གསུམ་ལྷག་ཅམ་སོང་ན། སོག་ཡུལ་ཨ་ལ་ཤའི་བྱེ་ཐང་
དུ་སྐྱབས་པར་བཤད།

མཁར་ནང་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལེ་བར་བཞི་བརྒྱའི་ས་ན། ཤར་སྐྱུལ་
བའི་སྤེ། འདི་ནི་ཏོར་གོ་ཏན་ཀྱིས་ས་པའ་གདན་དྲངས་ནས། རབ་བྱུང་བཞི་
བའི་མེ་ལུག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༡༩༥ ལོར་ཐོག་མར་ཁོང་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ཞལ་
འཛོམས་ས་ཡིན་ལ། ཉིན་ཞིག་རྩེ་ས་པའ་ཀྱིས་གསུང་འཕྲོས་སུ་རུས་སྐལ་ལ་
སྐྱེའི་ཚུལ་བྱུང་བར། རྒྱལ་པོས་རུས་སྐལ་གྱི་པགས་པ་སྐྱེ་གསེར་མདོག་ཅན་
འདྲའོད་འབྱུག་པ་ཞིག་བསྟན་ཅིང་། ས་པའ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་

དག་གི་འཁྲུངས་རབས་ལས་འཕྲོས་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་འབྱུང་སྲིད་ཀྱང་རུས་སྐལ་
མཆན་ཉིད་པ་མིན་ཚུལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དོན་གྱིས་བཀོད་པས་རྒྱལ་པོ་ངོ་ཆ་སྒྲེས།
དེའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱལ་པོས་སྒྲུ་མ་མཁན་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་བཀོད་ལེགས་ཞིག་
སྒྲུལ་དུ་བཅུག་ནས་རྩེ་ས་པའ་དེའི་ནང་དུ་གདན་དྲངས། སྒོ་སྒྲུང་གི་ཁྲོ་བོ་ལ་
བཀའ་བསྒྲོས། ཤིས་བརྗོད་མི་འགྱུར་ལྷན་པོ་མ་འཕྲལ་དུ་བཅུམས་ཏེ། ཕྱག་
ནས་གཏོར་བས་སྒྲུ་མ་བཞིག་མ་རུས། རྩེ་ས་པའ་གྱིས། ཁྲོད་ཆོས་སླ་མཆོད་
ཐག་རིང་བོ་ནས་བོས་ཏེ་དམའ་འབེབས་འདི་འདྲ་བྱེད་པ་མི་ལེགས་ཞེས་
གསུངས་པས། ཏོར་གོ་ཏན་འཛིགས་ནས་སླ་མ་ལ་ཕྱག་ཕུལ།

རྩེ་ས་པའ་ཡབ་སྲས་གནས་འདིར་ལོ་ངོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས་ཏེ། ཆོས་མང་
དུ་གསུངས། དགྲུང་གངས་བདུན་ཅུ་བ་རབ་བྱུང་བཞི་བའི་ལྷགས་ཐག་སྒྱི་
ལོ་༡༡༥༡ ལོར་གནས་འདིར་མུ་ངན་ལས་འདས། གདུང་ཞུགས་འབུལ་གྱིས་
དབུ་ཐོད་དང་། དུས་མོ། ཕྱག་སོར། སྐྱོན་གོང་སོགས་སོ་སོར་གྱི་དོར་དང་།
ནམ་རྒྱལ་མཆོད་ཉེན་སོགས་རིང་བསྐལ་མང་དུ་བྱོན་པ་ནམས་དང་། གསུང་
རབ་སོགས་ནང་བཞུགས་ཀྱི་བཀའ་གདམས་མཆོད་ཉེན་གྱི་དབྱིབས་ཅན།
འདོམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་བཞེངས། འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་རབ་
གནས་གནང་། འགོ་མགོན་པ་མདོ་སྐྱོད་དུ་བཞུགས་སྐབས། གནས་འདིར་
ས་སྒྲུའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པའི་དགེ་འདུན་པ་སྟོང་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད།

ཐོག་མར་ས་པའ་ཡབ་སྲས་སྐབས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་བཀོད་
ལེགས་ངོ་མཆར་བ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་མེ་འཛིག་སོགས་ཀྱིས་ཉམས་པར་
བཤད།

ཏོར་གྱི་སྲིད་དབང་ཉམས་ནས་རྒྱ་ནག་མིང་རྒྱལ་རབས་ཐོག་མར་
ཚུགས་སྐབས། གནས་འདི་དག་གི་དགོན་སྡེ་ལ་ཉམས་གསོ་བྱས་པར་གྲགས་

ཤིང་། ཕྱིས་མན་རྩེ་རི་ཆེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ལ་དབང་སྐྱུར་མགོ་ཚུགས་སྐབས་
ཀྱང་། ལྷ་ཁང་ཞིས་ཀྱིས་ལྷ་ཁང་དང་དགོན་སྡེ་འདི་དག་ཉམས་གསོ་བྱས་ཚུལ་
མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། རྒྱལ་རབས་དེ་དག་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
དགོས་མཁའི་དབང་གིས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གདོན་མི་བསྟོན།

ས་དོར་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་སྐབས་ནས་ས་པའ་ཡབ་སྲས་བཞུགས་
ཡུལ་ལྟེ་བ་ལང་རྩེ་ཕྱགས་འདིར། ས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁོད། ལྷ་
ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས་ཤིང་། ཀམ་པའི་ཡང་སྐབས་དེར་འདི་
ཕྱགས་སུ་ཕེབས་ནས་བཞུགས་པ་ཡིན་སྟབས། བྱལ་ཆེན་ཏེ་ལོ་བ་དང་། ལྷ་
རོ་བ། མར་བ། མི་ལ་རས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བརྟན་དང་། སྐམ་པོ་བ། སྡེ་སྲིད་
པག་མོ་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བརྟན་ཡང་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་སྐབས་ས་སྐྱུ་དང་བཀའ་
བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་འདི་དག་ཁྲབ་ནས་ཡོད་པར་སྤང་།

དེའི་ཕྱིས་སུ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་
བྱུང་ནས་འདི་ཕྱགས་སུ་འང་རྗེ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་སོགས་དགེ་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེས་
ཆེན་དག་གི་སྐྱབ་བརྟན་སོགས་རྟེན་བཞེངས་སྟོ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡོད་འདུག
འདིའི་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱུས་ཙམ་ནི། རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་ལྷན་ལི་(༡༥༥༡-༡༥༨༡
བར་རྒྱལ་སར་བཞུགས།)སྐབས་འདིར་རྗེ་རིང་བཅུགས། རྗེ་རིང་དེའི་རོས་སུ།
ཀམ་པ་སྐུ་ལ་སྐྱེ་རྒྱལ་མཆོན་འདི་འཁྲུངས་ས་ཤིན་ཏུ་དུ། ཀམ་པ་བཞུགས། ཨ་
ལྷན་རྒྱལ་པོ་དང་། ཨུར་དུ་མི་བེ་ཐུ། ཨུར་དུ། ཐུ་མེད། ལལ་ཆེན། ཆེ་ཁར།
ལལ་ཁ་ཨ་ལྷན་རྒྱལ་སྟོན་འབངས་བཅས་ཆོས་ལ་བཅུད། རལ་གྱི་ལ་མདུད་
པ་བརྒྱབ། རྟེན་སྲིན་པོ་ཐམས་ཅད་བདེ་ལ་བཀོད།

ལྷ་ཁང་དང་བཀའ་འཁྲུར་མང་པོ་བཞེངས། ཤར་དོར་རྒྱལ་ཀྱི་དམག་
དཔོན་ཆེན་པོ་བྱལ་ཕྱགས་སུ་སོང་ནས་རྒྱ་མཁར་ཆེན་པོ་སྤངས། དམག་

དཔོན་མང་བོ་དང་། དམག་མི་འབྲུམ་ཕྱག་བསད་པས། ཆང་ཕེ་ཞེས་པའི་
 རྒྱ་དམག་ཁྲི་ཕྱག་མང་བོ་དེར་སླེབས། ལོ་རྒྱུ་མང་བོར་དམག་ཐག་མ་ཆོད་པར་
 ཀམ་འེ་སྒྲིག་གྲུ་སུམ་བརྒྱ་ཅམ་བྱོན་ནས་རྒྱ་བོད་ཏོར་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལ་ལོར་རྩེས་
 བྱངས་མེད་པ་བྱིན། རྒྱ་དང་སོག་བོའི་དམག་ཆེན་རང་ཡུལ་དུ་སློག་སེམས་
 ཅན་མང་བོའི་སློག་སྒྲུས་¹⁴ཞེས་སོགས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ཡིན་
 ལ།

འདིའི་ནང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྤྱིར་འགའ་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་སྟབས་པ་
 བློ། རྒྱ་བས་དེར་རྒྱ་བོད་ཏོར་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་རོ་མང་བོའི་རིང་གཡུལ་མཆམས་
 མི་ཆོད་པའི་དམག་འབྲུག་སློས་མི་ཤོང་བ་བརྒྱབ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཀམ་བཀའ་
 བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་འདྲིན་པའི་གྲུ་བ་སུམ་བརྒྱ་ལྟག་གིས། རྒྱ་དང་། བོད། སོག་
 བོ་བཅས་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལ་དངོས་རྩེས་འབོར་ཆེན་བྱིན་ནས་དམག་
 མཆམས་བཅད་པ། དེའི་འབྲས་བུར་རྒྱ་སོག་གཉིས་ཀྱི་དམག་ཕྱིར་རང་ཡུལ་
 དུ་སློག་པ་བཅས་ཡིན་ལ།

རྒྱ་བས་དེར་ཡུལ་འདི་བོད་ཀྱིས་བཟུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། དམག་སྲིད་
 དང་། དཔལ་འབྱོར། ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་གོ་བབ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་
 བཟུང་ཡོད་པའང་ཤེས་ནུས་པ་ཡིན།

ད་དུང་དོ་རིང་དེར། ལྷག་ལོར་འདི་གའི་མཆོད་རྟེན་རྣམ་ཞིག་གསལ་
 བྱས། ཀམ་འེ་སྒྲིག་གཞུང་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་གང་གིས་
 གཞོད་པ་བྱེད་ན། རྒྱལ་བོའི་སྤྲིམས་ཀྱི་ཆད་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་།
 འོན་ཀྱང་ས་པཎ་གྱི་སྒྲིག་གཞུང་མཆོད་རྟེན་ལ་དགོས་དབང་གིས་ཀམ་བའི་སྒྲིག་
 གཞུང་མཆོད་རྟེན་ཞེས་བཏགས་པ་མིན་ན། ཀམ་བ་སྒྲིག་སྤང་གང་གི་ཡང་སྒྲིག་
 གཞུང་མཆོད་རྟེན་དོས་འདྲིན་མི་འདུག ཅེས་ལང་རྩུ་སྡེ་བཞིའི་དཀར་ཆག་

ཀྱས་པ་ཚེ་མ་མཁན་སྟག་ལུང་བས་གསུངས་པ་མདོ་སྤྲོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བྲངས་
འདུག

འདིའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྒྱུད་དུ། དུང་རི་དགོན་གྱི་ལྷ་ཁང་། ལང་རྩ་
མཁར་དང་། སྤུལ་བའི་སྤེའི་བར་རྒྱུད་དུ་རྒྱ་ཉི་ཡེ་དགོན་དུ་གྲགས་པར་སྐབ་
དབང་གི་སྐུ་མི་ཚད་ཅན། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་རྒྱ་སྤང་མང་བོ་འདིར་སྤོངས་
ནས་སྐུ་བརྒྱན་ཕྱིར་བཏོན། དཔལ་བར་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲ་རྒྱན་འོད་འཛེར་བ་ཞིག་
ཡོད་པ་མཆོན་བརྒྱབ་ནས་ལེན་གྲབས་བྱས་སྐབས། སྤྱི་ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་
མེ་སྟག་ལྷ་བུའི་འོད་བྱུང་། མཆོན་རྒྱག་མཁན་བརྒྱལ་ཅིང་ཁ་ནས་ཁྲག་རྒྱུགས།
འཛིགས་སྐྱག་སྐྱེས་ཏེ་ཕྱིར་སྐུ་བརྒྱན་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་སོགས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
གནའ་དུས་གྱི་དཀར་ཆག་རྒྱ་ཡིག་མར་འཁོད་¹⁵ཅིས་མདོ་སྤྲོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་
གསལ།

ལང་རྩ་སྤེ་བཞིའི་དཀྱིལ་དབུས་སུ་ལང་རྩ་མཁར་ཐོག་ཆེག་བརྩ་
གསུམ་ཅན། གཞན་དེ་མཚུངས་གྱི་ཆེན་ཡིན་ཟེ་དང་། ཏེ་ཡིན་ཟེར་གྲགས་
པའི་མཆོད་རྟེན་དང་ལྷ་ཁང་དུ་མཁའ་ཡོད་ལ། དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་མཆོ་རྒྱུང་
གཞིས། དེ་དང་འདབས་འབྲེལ་ནས་སྐབ་པ་ཐུང་འདས་གྱི་ལྷ་ཁང་དང་། དུས་
གསུམ་སངས་རྒྱས་གྱི་ལྷ་ཁང་། བན་ཀོན་ཟེ། དུང་ཕོར་ཟེ། བད་མོ་ཟེ་སོགས་
དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་མང་བོ་ཡོད་འདུག

མཁར་གྱི་ནུབ་སྒྲོའི་ཕྱི་ངོས་སུ་རང་བྱོན་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་གར་པ་དམ་
པ་དང་། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་སོགས་སྐུ་བརྒྱན་མང་བོ། མཁར་གྱི་ཤར་
སྒྲོའི་ཕྱི་ལྷགས་སུ་གསེར་བྲངས་གྱི་སྒྲོལ་སྐུ་སོགས། ལྷ་སྒྲོའི་ཕྱི་ན་འཛིགས་བྱེད་
གྱི་ལྷ་ཁང་སོགས། བྱང་སྒྲོའི་ཕྱི་ངོས་དུ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལའི་མཆོད་རྟེན་དུ་གྲགས་
པ་སོགས་ཡོད་འདུག མཆོད་རྟེན་དེ་ཀ་མ་པ་སྤྱིའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་ཡིན་

རབས་དང་། ཀ་མ་ལ་གྲི་ལ་འདིར་ཕེབས་པ་ཤན་པ་མི་བཞིས་མཁལ་མ་མཉེད་
ནས་བཀོངས་པའི་སྟེང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཚུལ་སོགས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་ཡོད་འདུག།

འོན་ཀྱང་ཀམ་པ་ཀྲི་དགུང་གངས་བརྒྱད་ཅུ་བར་མཚུར་ཕུར་གཤེགས་
པས་སྐྱ་གདུང་འདིར་ཡོད་མི་སྲིད་ལ། དེའི་སྐུལ་སྐྱ་ཀམ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ་ནི།
རབ་བྱུང་ལྔ་བའི་ཤིང་སྟེལ་སྐྱི་ལོ་༡༡༤༤ ལོར་འབྱུངས་ཤིང་། ཉོར་སོག་གི་ཡུལ་
དུ་ལན་གཉིས་ཕེབས། རྩེས་མའི་སྐབས་ཉེ་རབ་བྱུང་དུག་པའི་ས་ཡོས་སྐྱི་ལོ་
༡༡༩༤ ལོར་ཉོར་རྒྱལ་བོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འདས། གདུང་རུས་ཁ་ཤས་གདན་སར་
བྱངས་ཤིང་། དེ་ལྟག་ནམས་ནང་བཞུགས་ཀྱིས་གདུང་རྟེན་མཆོད་རྟེན་ཁང་
བཅེག་གི་དབྱིབས་ཅན་ངོ་མཆོན་ལྟན་པ་བཞེངས་སྐྱབ་བྱས་པ་ལ་ངོས་འཛིན་
དགོས་པར་གསུངས། ལྷ་ཁང་དེའི་ར་སྐོ་བྱིམ་ནང་དུ་འང་ཀམ་འདི་བའི་སྐྱ་
བརྟན་བཞེངས་ཚུལ་སོགས་ལ་བཏག་ན། འདི་ཀ་མ་ལ་གྲི་ལའི་གདུང་རྟེན་
མཆོད་རྟེན་མ་ཡིན་པར། ཀམ་རང་བྱུང་དོ་རྩེའི་ཡིན་པ་སྟག་ལུང་བའི་དཀར་
ཆག་དང་། བདེ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་གཉིས་ཀྱིས་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་འདུག
ལང་རྒྱའི་མཁར་ནས་རྒྱབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་འགྲོས་ཀྱིས་ཉིན་ལམ་དུག་
བདུན་ཀྱི་སར་ཀན་གུའུ་མཁར། དེར་ཀན་གུའུ་ཐེ་དུས་ཀྱི་ལས་འགན་ཁུར་
བའི་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་སློན་ཆེན་ཞིག་གིས་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་
གདན་བྱངས། རྒྱལ་བོས་བཀོད་མངག་བྱས་པ་བཞིན། དམག་གངས་ཁྲི་ཕྱག་
བརྩུ་གསུམ་ཀྱིས་དཔའ་རིས་མ་ཐེལ་དགོན་ནས་བསུ་བ་བྱས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
བཤད་ཡམ་སྐྱ་ཆོགས་སྐྱང་ཡང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་
སྐབས་དམག་དཔོན་འཁོར་འབངས་དང་བཅས་པར་དེར་མཐོང་སྐྱང་ཡ་
མཆོན་པ་མང་བོ་བྱུང་བས་ཤིན་དུ་དད་ཅིང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་སྤིང་།

བོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་བསྟུན། ལྷ་མ་སྦྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྦྱོབ་ཐབས་རྒྱ་དང་།
 ཡུ་གུར། སོག་པོ་བཅས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དུ་ཕབ་ནས་ཁོམ་བསྒྲགས་བྱས། དེའི་
 མངའ་འོག་གི་བཙོན་པ་རྣམས་སྟོད་གོལ་བཏང་། བ་གཞོན་བརྒྱ་ཙམ་རབ་
 དུ་བྱུང་། དཔོན་ཆེན་གྱིས་སྟོས་སྤར་བས། སྟོས་ཐལ་ལ་རྒྱ་ཡིག་གི་གཟུགས་
 རིས་བབ། སོག་ཡུལ་ཆ་གར་གྱི་རྒྱལ་རྒྱད་གཙོས་དཔུང་དམག་ཁྲི་སྟག་ཙམ་
 རྒྱ་ནག་ལྷགས་རི་བྱི་མའི་ནང་ལོགས་སུ་འཇུག་ནས་ཐམས་ཅད་འཛིགས་སྒྲག་
 རྒྱུས་ཀྱང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་བཀའ་སྟོན་གནང་སྟེ་བྱིར་རང་ཡུལ་དུ་
 བཏང་། ལོ་རྒྱུས་དུམ་བུ་འདི་ལས་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་མཛད་
 འཕྲིན་ལྷབས་ཇི་ཙམ་རྒྱས་ལེན་ཤེས་ཐུབ་པར་མ་ཟད། བྱིས་ཀྱི་རྒྱར་ཆེད་རྒྱལ་
 རབས་རེ་རེས་རྒྱལ་དབང་སྐྱ་སྤེང་རིམ་བྱོན་གཙོས། བོད་ཀྱི་སྤྲ་ཆེན་ཁག་ལ་
 གསེར་དུལ་གཡུ་བྱུར་དང་། གོས་ཆེན། ཐེལ་དང་ཐམ་ཀ་སོགས་ཐབས་
 ཤེས་ཡོད་དགུས་གོགས་སུ་འགྲུག་ཅི་ཐུབ་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་
 དམིགས་ཡུལ་ཡང་གསལ་བོར་ཤེས་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀན་གྲུའུ་མཁར་ནང་
 འདིར་ཐུབ་པ་ཐུང་འདས་ཀྱི་སྦྱོབ་རྒྱན་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་དང་། མཁར་གྱི་བྱི་རོལ་
 དུ་ས་སྦྱུ་པའ་ཆེན་གྱིས་རྟོ་ལ་བཞག་པའི་ཐུག་རྗེས་དང་ཞབས་རྗེས་ཡོད་པར་
 བཤད།

དྲུག་པ། དཔའ་རིས་ལོ་རྒྱུས་ལས་སུ་འཁྱུར་ཆོང་ ཁོངས་ཀྱི་བོད་སྡེ་ཁག

གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྲགས་པའི་མདུང་ནག་ཁག་གསུམ་
ཕྱོགས་ལ་དེང་སང་སུ་འཁྱུར་ཡུ་གྱར་རིགས་རང་སྦྱོང་ཆོང་ཞེས་པ་བཅུགས་
ཤིང་། ཆོང་འདི་ནི་མ་རྒྱལ་བར་བྱམས་སམ་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་དོ་ཞེས་ཅོའུ་ལང་
(he xi zuo lang)དུ་འབོད་པའི་བར་རྒྱད་དེ། འི་ལེབ་རི་རྒྱད་(qi ling shan)བྱང་
རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཤར་ན་མེན་ལོ་ཆོང་དང་། ལྷོ་མ་ཆོ་སྡེ་ཞིང་ཆེན། ལྷུ་
དུ་སུ་བྱང་སོག་རིགས་རང་སྦྱོང་ཆོང་། བྱང་དུ་གང་ཡེ་དང་། ཅོའུ་ཆོན་སོགས་
ས་ཁུལ་དང་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད།

ད་ལྟ་ཆོང་ཡོངས་སུ་མི་གངས་༩༩༥༠༠ ཡོད་པའི་ནང་། བོད་རིགས་
མི་གངས་༥༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་བ་ནམས་ཀྱི་སྒྲུག་ཅེ་ཐོགས་
རིན་མེད་པ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་པར་སྤང་།

ཀན་གཏུ་མཁར་ནས་ཉིན་ལམ་ཅམ་ན། གཡུ་ཡི་སྒྲོལ་མ་རང་བྱོན་དུ་
གྲགས་པའི་ཉིན་བྱིན་ཅན་དང་། ཏ་མགིན་རང་བྱོན་སོགས་ཉིན་འགངས་
ཅན་དུ་མ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། མི་ཉག་རྒྱལ་བོའི་མཆོད་མོང་དུ་གྲགས་
པའི་ལྷ་ཁང་གསར་བ་གཉིས་སོགས་ལྷ་ཁང་དུ་མ་ཡོད་འདུག

འདིའི་གཡས་བྱུང་དུ་གོང་དུ་རོབ་ཅམ་བཤད་པའི་མ་ཐེལ་དགོན་ཡོད་
ལ། འདིར་མ་ཐེལ་ཐོགས་རྒྱལ་ལ། སྤིང་གེ་སར་གྱི་ཏའི་ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་པམ་
པས་ཏ་རྒྱུ་དགོན་ཐོགས་ཀྱང་། དེ་རྒྱ་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ནས་མ་ཐེལ་བྱིར་གྲགས་
པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་པམ་འདིར་ཐེལ་སྐབས་རྒྱུ་ལྷན་ནས་ཐེལ་ཅེ་ཞིག་
རྒྱུ་པའི་རོས་སུ་མ་ཡིག་ཞིག་གསལ་བ་ལ་བཞུན་ནས། མ་ཐེལ་དགོན་བྱིར་
རྒྱུ་ལ། ཕྱིས་རྒྱལ་ནམས་ཀྱིས་མ་ཐེལ་ཞེས་པ་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཏ་རྒྱུ་ལ་གོ་ནས་མ་
ཐེལ་བྱིར་འབོད་པ་བྱུང་རྒྱལ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། དེར་དུས་བོད་ཀྱི་ཕྱི་རབས་
ལོ་རྒྱུས་སྐབས་པམ་ཆེར་གྱིས་ཕྱི་མ་འདི་རང་ལུགས་སུ་འཛིན་པ་འདྲ།

དགོན་སྡེ་འདེབས་པོ་ནི། ལྷུང་ཆ་དགེ་བཤེས་རབ་བཞུན་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། དགོན་མིང་ཆ་ཆང་ལ། མ་ཐེལ་བོད་དགོན་དགའ་ལྡན་དམ་ཆོས་སྤིང་
ཞེས་འབོད། ལྷུང་ཆ་དགེ་བཤེས་འདས་ནས། དེའི་སྤྱུལ་སྐྱུང་ག་དབང་ནམ་
རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱུངས། ཆོགས་ཆེན་དང་རྒྱུད་པ་གྲུ་ཆང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། བདེ་
རྒྱུ་ཞབས་རྒྱུང་དག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱུ་མཆོད་དང་། ལྷ་རམས་པ་དག་དབང་
ཤེས་རབ། འབྲིང་ཤོས་དཀའ་བརྩུ་བ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུ་ཞེས་སྤྱུངས། ལྷུང་བཀྲ་
ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ནམས་ཞིར་བཞུགས་ཏེ་སྒྲོང་ཁྱུང་མཛད། དེ་མིན་གྱི་མཁས་
དབང་རྒྱུས་ཆེན་དུ་མས་སྒྲོང་ཁྱུང་མཛད་པར་གྲགས་ཀྱང་། སུ་ཡིན་རོས་མ་
བྱིན།

ལྷུང་བཀྲ་རིན་པོ་ཆེས་བཀས་ལྷུང་ནག་ཞབས་རྒྱུང་དག་དབང་

ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུད་པའི་ཁྲིར་བསྐྱོས། སྐྱེ་ཆབ་དུ་གསེར་ཁྲི་སྒྲུལ་སྐྱེ་སྐོ་བཟང་ཐུབ་
བསྟན་ཉི་མ་བསྐྱོས་ཏེ་གཏན་བཞུགས་གནང་། གསེར་ཁྲི་སྒྲུལ་སྐྱེ་འདི་བ་ལང་
དུ་ཕྱོགས་སུ་འབྲུངས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་མང་བོས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། རྗེ་ཆོས་
ཀྱི་ཉི་མས་བདག་སྐྱོང་མཛད་དེ་ཁྲི་བཀའ་འཁྱུར་བ་སྐྱེན་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱེ་རྒྱུད་
དུ་རོས་འཛིན་མཛད་ཀྱང་། ཕྱིས་དགོས་དབང་གིས་ཁྲི་རག་དབང་དཔལ་
བཟང་གི་སྒྲུལ་སྐྱེ་བྱས་འདུག

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྟག་སྐྱེ་ལོ་༡༧༧༠ ལོར་སྤང་བྱང་བཀྲ་
ཤིས་འོད་འབར་བཞེངས་བསྐྱན་བྱུབ། ས་ཁྲི་སྐྱེ་ལོ་༡༧༧༤ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་
ཏེ་སྐོབ་གཉེར་གནང་། ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་འདུ་ཁང་གསར་རྒྱག་
དང་། བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་སོགས་གསུང་ཆོས་མང་བོ་གནང་། ཞུམ་ལྷན་བརྒྱུད་
ནས་མན་རུ་གོང་མར་དགོན་པ་ཤེས་སུ་འབྱུག་པའི་སྟན་གསན་བྱས་པར།
མདུ་བྱང་རྒྱལ་བའི་སྤྲིང་ཞེས་པའི་དགོན་མིང་སྤྲད། འབྲིས་ཤོས་སྤྲ་མ་བཀྲ་
ཤིས་དཔལ་ལྷན་དང་། ལྷ་རམས་པ་རག་དབང་ཤེས་རབ་སོགས་སྤྲ་སྒྲུལ་ཁག་
གི་ནང་ཆེན་དུ་མ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། དགོན་པའི་མཆོད་གཞིས་ལྷ་སྡེ་ཁག་ནི།
བ་ནང་། སྤྲ་ཟ། རྒྱབ་ཟ། བན་གྲུལ། ཏང་ལོ་ལྷ། འབྲིང་གྲུལ། རྒྱང་ཞ། རྒྱང་
མ། རྒྱང་ནག་ར་རྒྱ། ར་རྒྱགས་སོགས་ར་རྒྱང་ཆོ་བ་བརྒྱ་བཞིའི་དཔོན་ཆེན་
བཞི་དང་། དཔོན་རྒྱུང་བརྒྱའི་མངའ་འབངས་གཏོས་ཆེ། ཞེས་མདོ་སྨད་ཆོས་
འབྱུང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཐུའུ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་རྟོགས་བརྗོད་དུ་འང་།

དེ་ནས་ཀན་གཏུ་མ་ཐེ་དགོན་དགའ་ལྷན་དམ་ཆོས་སྤྲིང་གི་ཁྲི་བ་
འབྲིང་ཤོས་དཀའ་བརྒྱ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྷན། རྒྱུད་པའི་ཁྲི་བ་རྒྱང་
ནག་ཞབས་རྒྱང་རག་དབང་རྒྱལ་ཁྲིམས། འབྲིས་ཤོས་ལྷ་རམས་
པ་རག་དབང་ཤེས་རབ། འབྲས་རམས་པ་དགོན་མཆོག་སོགས་

ལས་སྒྲིལ་དཀའ་རམས་དགེ་ཚུལ་སྒྲོང་དང་། ར་ཆེའི་དྲུ་ཏུ་ཐུང་ག་
 དབང་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་གཙོས་ར་འབྱུང་ཆོ་བ་བརྩུ་བཞིའི་དཔོན་
 ཆེན་བཞི་དང་དཔོན་ཚུང་བརྩུ་སོགས་ཆོ་བ་སོ་སོའི་ཀླན་པོ་རྣམས་
 དང་བཅས་སྐྱེས་ཅི་གྱི་ཏྲ་བསུ་རིམ་པ་དྲུ་མ་དང་། ལམ་ཞོར་དུ་ཆོ་
 བ་སོ་སོས་བསྐྱེན་བཀུར་གནང་།¹⁶

ཅེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལས་སྐབས་དེའི་ར་འབྱུང་ཆོ་བ་བརྩུ་བཞི་སོགས་
 དགོན་ཁྲོང་གི་རྣམ་པ་མིག་ལམ་ལ་འཆར་ཐུབ་ལྟ་བུ་བཀོད་འདུག ད་དུང་
 རྗེ་ཐུབ་བཀུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་ཡུལ་འདིའི་གནས་བཤད་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་
 རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་མཆོན་པའི་གསུང་ཚོམ་ཆོགས་བཅད་དུ་སྤེལ་བ་ནི།

མདོ་སྐྱོད་ཡུལ་གྱི་བྱང་གི་མཐའ། །
 ར་ཁུང་ཞེས་བྱའི་ས་ཕྱོགས་འདིར། །
 གནའ་དུས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཆེ། །
 རྒྱལ་བུ་སྒོ་གོས་འཕེལ་ཞེས་པས། །
 རྒྱ་བདུད་གདུག་པ་བདུལ་བའི་གནས། །
 བསེལ་ཐང་བྱ་བ་ཡུལ་འདི་སྟེ། །
 ལྷ་མ་ཨ་མ་རྩུ་ཉི་བ། །
 རྣམ་གསུམ་བཞུགས་པའི་ས་ཆ་ཡང་། །
 དགོན་པ་གོང་འོག་བར་གསུམ་གྱི། །
 གནས་འདི་ཡིན་ཞེས་ཀུན་ལ་གྲགས། །
 བྲག་ལ་བཞོས་པའི་མཆོད་རྟེན་དང་། །
 ལྷ་ཁང་ངོ་མཚར་ཅན་དུ་མས། །
 རི་ལྷང་གང་བ་ལ་དཔགས་ན། །

བྱད་འཕགས་གནས་སུ་ངེས་པ་སྟེད། །

ལྷག་པར་བྲག་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །

སྐྱབ་ཁང་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་མང་། །

གནའ་དུས་སྐྱབ་ལ་གཞོལ་བ་ཡི། །

སྐལ་ལྷན་མང་དུ་བྱང་བར་ངེས། །

ཡུལ་འདིའི་འབྲོག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །

དད་པ་ཆེ་ཞིང་གཡོ་སྒྱུ་ཆུང་། །

མཐའ་གཉིས་མ་ལྷུང་འབྱོར་བ་ལྷན། །

འཐབ་ཚྩ་དམེད་པར་ཕན་ཚུན་མཐུན། །¹⁷ ཞེས་གསུངས་

པ་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བྲངས་འདུག ལུང་ཆོག་འདི་དག་གིས་ནི། ཡུལ་འདི་མདོ་སྐྱད་ཏེ་ཡི་ཆོལ་ཁར་གྲགས་པའི་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཁེལ་ཚུལ་དང་། གནའ་དུས་ནས་བོད་རང་ལ་གྲགས་པའི་ཡུལ་མིང་བསེལ་ཐང་ཡིན་པ། (འདིའི་ཤུགས་ལས་སྤྱིས་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཏེ་ལང་གྲུ་ཞེས་འབོད་པ་བྱང་)ཆོས་གནའ་དུས་སྐྱེས་ཆེན་གྲུབ་ཐོབ་མང་བོ་ཡུལ་འདིར་བྱོན་ནས་སྐྱབ་པ་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུགས་པ་ཡུན་རིང་དར་གནས་བྱང་བ། དགོན་སྡེ་དང་གནས་ཁང་སོགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས། ལྷག་པར་དུ་ར་བྱང་ཆོ་བ་བརྒྱ་བཞིར་གྲགས་པ་སོགས་ཡུལ་འདིར་གནས་པའི་བོད་མི་འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ནི། དད་པ་ཆེ་ཞིང་གཡོ་སྒྱུ་ཆུང་བ། མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་འབྱོར་བྱུག་ལེགས་པོ་ཡོད་པ། ཡུལ་སྡེ་ཕན་ཚུན་བར་འཁོན་ཚྩ་འབྲུག་སྐོང་སོགས་མེད་པར་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་བྱེད་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་བོར་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།

ཡུལ་འདིའི་ཉེ་འཁོར་ཡུ་གུར་དུ་འབོད་པའི་ཡུལ་དུ། ལྷ་ཏ་རུ་བ་ཟེར་

བའི་པ་ཚོ་གཅིག་དང་། སྒོམ་གྱི་ཤུལ་གྱི་གྲང་རོ་འགའ་ད་ལྟ་ཡང་ཡོད་པས་
བསམ་ཡས་གྱི་སྤྱང་མ་བཀྱག་པའི་གནས་ལྟ་ཏེ་ཏོར་གྱི་སྒོམ་གྱར་རོས་འཛིན་
ཅིང་། སོག་སྐད་དུ་ཤར་ཤུལ་ཞེས་པ་གྱར་སེར་བའི་མིང་ཡིན་པས་ཤུལ་སྐྱེ་ལོག་
སྐྱེ་ཡུ་གྱར་བེར་བར་སྤང་ཞེས་ཏོར་གྱར་སེར་ས་ཆར་ཡང་བཤད། ད་དུང་ཡང་
དགོར་བདག་གདུག་རྩུབ་ཤིན་དུ་ཆེ་ཞིང་། རྒྱལ་གསོལ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པའི་
མཆོས་སྒོལ་ཡོད་འདུག ཅེས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད་ཅིང་། ལ་ཤིན་
དུ་གསལ་བས་འགྲེལ་བཤད་དགོས་པ་མ་མཐོང་།

གང་ལྟར་དེ་ཉི་འཁོར་དུ་ཏོར་སྒོམ་པས་བཏབ་པ་བཀྱ་ཤིས་ཆོས་
སྤིང་དང་། ལྟ་བ་ནང་སའི་ལྟ་ཁང་། ཀོ་ཀྱ་ཞབས་རྒྱང་གི་གི་ལྟ་ཁང་། ཏས་
བེ་རི་ཁྲོད། འགྲུ་ཞབས་རྒྱང་གིས་བཏབ་པའི་ལུང་སྐྱེ་དགོན་སོགས་ཡོད་ཅིང་།
ཕྱི་མ་འདི་འགྲུ་ཞབས་རྒྱང་དང་། ལུང་ཆ་ཞབས་རྒྱང་། རོང་འགད་ཞབ་རྒྱང་
སོགས་སྐྱེ་ཐང་རིམ་བྱོན་གྱིས་སྦྱོང་བར་བཤད།

ཡང་ཆོས་རྗེ་དག་དབང་སློབ་བཟང་གིས་བཏབ་པ་བེ་རིན་རི་ཁྲོད་ནི་
ཡིལ་གེར་ཞབས་རྒྱང་རིམ་བྱོན་གྱིས་སྦྱོང་། དཀའ་བརྒྱུ་ཤེས་རབ་གྱིས་བཏབ་
པའི་ཐུན་པོ་ལུང་གི་སྐྱབ་སྟེ། སྒོན་ནེ་སྒྲ་མ་དང་། བཟང་རིན་ཞབས་རྒྱང་།
ཡིལ་གེར་ཞབས་རྒྱང་སོགས་གྱི་བཞུགས་གནས་སྒྲན་རྩུ་དགོན། ལུང་སེར་རི་
ཁྲོད། ཏེ་ཡོར་ཤེ་ཁའི་རི་ཁྲོད། སོ་ཀྱ་སྒྲ་མས་བཏབ་པ་ཏ་མགོ་དགོན་སོགས་
དགོན་ཐུན་མང་བོ་ཡོད་འདུག

འདི་དག་གི་མཆོད་གཞིས་ལྟ་སྟེ་ཁག་ནི། ཡིལ་གེར་ཆོ་བ་དང་། རོང་
འགད་ཆོ་བ་སོགས་ཆོ་བ་བརྒྱ་དང་ལྗེ་དཔོན་འབངས་རྒྱ་ཆེ། ཞེས་མདོ་སྨད་
ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད་འདུག་པ་ལྟར་སྤྲོད་ཀྱི་ཡུལ་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་འདུག་
ཀྱང་། ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་མ་ཤེས།

ཀན་གཏུ་མཁར་གྱི་རྒྱུ་སྟོང་ཕྱགས་ཞིན་ཤས་གྱི་ས་ན། ཤུས་གཏུ་ཞེས་
 པའི་རྒྱ་ནག་གི་སྐྱོང་བྱེད་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་ཀླུ་བཀན་ཏེ་སྟོན་
 རྒྱ་ནག་གི་ས་མཆོམས་ལྷགས་རུ་ཤིང་སྟོ་ཅན་དམག་མི་བཅས་སྟོང་པའི་གནས་
 ཡོད་ལ། མན་རྒྱུ་ཤིང་མ་ཆན་ལུང་གི་སྐྱབས་ལྷགས་རུ་ཤི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མང་བོར་
 དབང་རྒྱུར་བྱས་པ་སྟེ། ཆན་ལུང་གི་སྐྱབས་སྡེ་ལོ་ ༡༧༩༡། ༡༧༩༥ བར་ཅམ་ནས་
 འདི་ཕྱགས་སུ་གཞི་ནས་དབང་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་འདུག

ཤུས་གཏུ་ཕྱགས་འདིར་སྐར་བལ་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་ཆེན་གསང་མཆོན་ལ་
 ལས་རབ་རྟོ་རྟེ་བྱ་བ་ཞིག་བྱོན་ནས། ཏོར་གྱི་དཔོན་པོ་ཏོ་ལོ་ཆེའི་སྤྱི་མཆོད་
 མཛད། དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་བར་གཤེགས་སྐབས་སྐྱེའོད་དུ་ཞུ་བའི་ཤུལ་དུ་
 འཇམ་དབྱངས་སྐྱེ་རོ་མཆོར་བ་ཞིག་བྱུང་། ཏོ་ལོ་ཆེ་སོགས་གྱིས་ལྷ་ཁང་
 བཞེངས་པ་ཕྱི་བའི་དམག་གིས་མེར་བསྐྱེགས། ས་སྐྱེ་པཎ་ཏེ་ཏེ་ཕེབས་སྐབས་
 འཇམ་དབྱངས་གྱི་སྐྱེ་དེ་ཞིང་བཅོལ་གྱང་མ་རྟེད། ལྷ་ཁང་དུ་མ་བཞེངས། ཕྱིས་
 རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའདིར་ཕེབས་ནས་ལྷ་རོ་གསུམ་ལ་བཞུགས།
 ཐག་ཁུང་གསར་དུ་བསྐྱོས་པའི་ནང་དུ་སྐར་གྱི་འཇམ་དབྱངས་གྱི་སྐྱེ་དེ་ཞིང་
 རྟེད་སོན་བྱུང་། འཇམ་དབྱངས་སྐྱེ་བརྟན་ཞིག་བཞེངས་པའི་གཟུངས་སུ་
 བཞུགས། དགེ་འདུན་པ་སུམ་བརྒྱས་རབ་གནས་མཛད།

དེ་ནས་ལོ་མང་རབས་གྱི་རྗེས་སུ་གོ་ཏམ་རྒྱལ་བོ་ཞེས་པས་དགོན་པར་
 དམག་བརྒྱབ་ནས་གནོད་ཆབས་ཆེ་པོ་སོག་པས། བྲ་ཆོགས་ཡུལ་བྱོལ་ནས་
 དུས་ཡུན་གང་འཆོམ་རིང་དགོན་པར་སྟོང་མཁན་མ་བྱུང་བར་སྟོང་ལུས་སུ་
 ཟུར།

དེའི་ཕྱིས་ཤིག་ལ་ཀ་ཚུ་ཕྱགས་གྱི་བེ་ཀྱ་དགེ་སྟོང་དཔལ་ལྷན་བསོད་
 ནམས་ཞེས་པ་འདིར་ཕེབས་ནས་གནས་གཞིས་བཟུང་ནས་ཡོད་སྐབས་ཏེ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ཤིང་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༤༡༥ ལོར་ཤུག་ཚུ་མཁར་གྱི་རྒྱ་དཔོན་དུ་
ཡེ་ཞེས་པ་གནས་མངལ་དུ་ཡོང་། དད་པ་སྟེས་པས་གཞན་ལ་བསྐྱལ་སྟོང་བྱས་
ཏེ་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཅིགས། དེའི་ཕྱིས་ཟི་གུ་དགེ་སྟོང་སྟེན་པ་རྒྱ་མཆོས་ཞིག་
གསོས་བཅིགས། ར་ལྷགས་ཨེར་ཁེན་ང་སོ་དང་། ཟུ་གུ་ཅང་ལོ་ཡེ་གཞིས་ཀྱིས་
འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྟེ་བརྟན་མདུན་དུ་ལྷ་ཁང་བསྐྱུན། སྟོང་སྟོར་མདོ་རྒྱུད་
རྒྱ་མཆོས་ལྷ་ཁང་དེར་རབ་གནས་གནང་ཞིང་། ཁོང་ལ་དེར་དགོན་པ་
འདེབས་བཞེད་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་། ཞུ་བསྐྱལ་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་བས། རྗེས་
སོར་འདུ་ཁང་ཡོང་བར་འདུག་ཅེས་ལུང་བསྟན་མཛད་པར་བཤད།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༤༡༥ ལོར་འགྲུ་ཆོས་རྗེས་
དགོན་པ་བཏབ། འདི་བ་དབུས་ཀྱི་དགེ་བཤེས། འབྲུངས་ཡུལ་དཔལ་རིམ་
འགྲུ་ཅང་ཆོ་བ། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་མོར་དགོན་པ་འདེབས་རྒྱུའི་ཐུགས་
དམ་སྟན་གསན་ཞུས་པར་དབྱེས་ཏེ། དགའ་ལྡན་ཆོགས་བསགས་སྤིང་ཞེས་
པའི་དགོན་མིང་དང་། རྒྱས་སྤེལ་རིན་པོ་ཆེས་བཅའ་ཡིག་མཛད། འགྲུ་ཆོས་
རྗེ་འདི་བ་དང་། ལྷ་རམས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ། འགྲུ་ཆོས་རྗེ་གོང་མའི་ཆ་
བོ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས། ཕྱི་མ་འདི་བ་སྟེ་ལོ་༡༤༡༩
ལོའི་རྒྱ་ཡོས་དུས་འབྲུག་གི་མཚུག་དུ་དགོན་ལུང་རི་ཁོད་དུ་བཞུགས་ནས་
བཀའ་ཆོས་མང་པོ་གནང་། དེའི་སྤྱལ་སྟེ་ཐུའུ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་དངོས་
སྟོབ་གོ་གུ་ཞབས་རྩུང་དག་དབང་སྟོ་བཟང་། སྟོ་མ་ཞི་སྤྱལ་སྟེ་ འགྲུ་ཞབས་
རྩུང་། སུག་རྩུའི་བུ་ལུང་ཆོས་རྗེ་སྟོ་བཟང་ལྟན་གྱུབ། དེའི་སྤྱལ་སྟེ་སུག་རྩུར་
འབྲུངས། སུག་རྩུའི་མུ་གུང་ཆོས་རྗེ་དག་དབང་རྒྱལ་ཁྲིམས་སོགས་དབུས་དང་
དགོན་ལུང་གི་སྤྱལ་དགེ་བཤེས་མང་པོ་བྱོན་ཏེ་བསྐྱུངས་པར་སྟངས་།

ཕྱིས་འགྲུ་ཞབས་རྩུང་གིས་འདུ་ཁང་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། དུགས་

པོ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་བཀོད་བཞིན་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་བརྟུགས། རབ་
བྱུང་བརྟུ་གཞིས་པའི་ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༢༩༠ ལོར་རྒྱ་ཡག་ཞབས་བྱུང་གིས་
དགོན་འདིའི་དཀར་ཆག་བཅམས། ཕྱིས་སྤུ་བཀའ་རིན་པོ་ཆེ་ཁྲིར་བཞུགས།
ར་རྒྱགས་དཔོན་སྟོབ་སྟོབ་ཚུང་དུ་བསྐོས་ནས་བསྐྱུངས།

ད་དུང་འདི་ཕྱོགས་སུ་ཕུར་ཆ་ལྷ་ཁང་། ཉིང་ཀྱ་རབ་འབྱམས་པ་སྟན་
གཤམ་རྒྱ་མཆོས་བསྐྱུངས་པ་དགོན་ཚུང་ཆོས་འཁོར་སྤིང་སོགས་དགོན་པ་
དང་ལྷ་ཁང་དུ་མ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ཡེར་ཁུ་ཞབས་བྱུང་དང་། ཀོ་ཀྱ་ཞབས་
བྱུང་། ལྷ་ཆ་ཞབས་བྱུང་། ཐོག་ཤུའི་ཞབས་བྱུང་། ཅང་ཡེ་ཞབས་བྱུང་། གཙུར་
ཞབས་བྱུང་སྟེ། དགོན་ཆེ་ཚུང་གཞིས་སུ་གཤམ་པ་ལ་སྐྱེས་རྒྱུད་ཡོད་པའི་སྤྱི་
སྤྱུལ་མང་པོ་ཡོད་འདུག་ལ།

མཆོད་གཞིས་ལྷ་སྟེ་ནི། མདུང་ནག་གི་ས་སྟེ་ཐོའུ་ལེ་ནས་བཟུང་།
མདུང་ནག་ཁག་གསུམ་སྟེ་བྱག་དུ་གཤམ་པ་དང་། ཕུར་ཆ་དཔོན་པོ། བྱུང་
ཆ་དཔོན་པོ། ལྷ་ཆ་དཔོན་པོ། སྤིང་དཔོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་མངའ་འབངས་
ཆོ་བ་བྱུག་དང་། གཡས་རུ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བར་བཤད།

གཞན་ཡང་ར་རྒྱགས་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་དགོན་པ་དང་། ཡེར་ཁུའི་ལྷ་
ཁང་། ས་པཎ་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་ལྷ་ཁང་། བཤེས་གཞན་ལྷ་ཁང་། ཆོས་ལུང་མདོའི་
བཀྲ་ཤིས་ལྷ་ཁང་། འཇམ་དབྱངས་དགོན་ཀྱི་མཆོད་གཞིས་སྟེ་ན་སྟོ་བཟང་
ལྷ་ཁང་སོགས་ཡོད་འདུག།

མདུང་ནག་གི་བྱང་པོས་ཀྱི་རྒྱ་པལ་ཆེར་ཅོང་རྒྱ་དང་། འབྲུ་ལག་གི་
རྒྱ་གཞིས་སུ་འབབ་ཅིང་། ལན་རྩའི་མཁར་ཀྱི་སྟོད་ཅམ་ནས་མ་རྒྱ་དང་འབྲེས།

རྒྱ་ནག་ནི་མཆོ་སྟོན་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་ནས་བྱང་སྟེ་སུག་རྩུ་དང་། གན་
རྩུ་མཁར་གཞིས་ཀྱི་བར་བརྒྱུད་བྱང་ཤར་དུ་འབབ་པར་བཤད།

དེ་ལྟར་དཔལ་རིས་བྱང་མཐའ་འཇུ་ལག་དང་། མོ་རོད། ཀན་ལང་ཤུས་གསུམ་
 ཏུ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་འཁོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ས་ཤིང་།
 དེར་དུས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུང་ས་ལྟན་
 ཤིན་ཏུ་དཀོན་ལས། ཐ་ན་སྤར་གྱི་བོད་རང་ལ་གྲགས་པའི་ས་མིང་དང་། རྩེ་
 མིང་ཅེས་ཡང་ངོ་འཕྲོད་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་པས། ཞིབ་འབྲི་དང་། ལྷག་
 པར་ད་ལྟ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལག་དེ་དག་གི་ཁོད་དུ་བོ་རིགས་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་གནས་
 བབ་ཤེས་དཀའ་བ་ཡིན།

སྤར་དཔལ་རིས་སྟག་ལུང་བ་དཔལ་ལྟན་གྱིས་བཅུམས་པའི་སྤེ་བཞིའི་
 དཀར་ཆག་ནམ་དག་མེ་ལོང་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། མདོ་
 སྤང་ཆོས་འབྱུང་གི་ལང་རྩའི་སྤེ་བཞིའི་དཀོན་སྤེ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་པལ་ཆེར་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ལག་བྲིས་མ་ཞིག་ལས་ཤིང་
 དཔར་དུ་བཏབ་པ་མེད་པས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་དཔེ་ཆ་རྩ་ཆེན་དེ་ཉིད་རྒྱས་
 མེད་པར་བཅོས་སྟབས། ད་ནི་མདོ་སྤང་ཆོས་འབྱུང་དུ་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་དཀོན་
 སྤེ་ལག་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཐར་ཐོར་ཡོད་པ་དག་དང་། རབ་བྱུང་བཙོ་
 ལུ་བའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར། དཔལ་རིས་སྤོ་ཁོང་ག་དབང་ལེགས་བཤམ་
 ཉི་མའི་དངོས་སྟོབ། མ་ཁི་ཞབས་བྱུང་གིས་བཅུམས་པའི་ལང་རྩའི་སྤེ་བཞིའི་
 ཉེན་གྱི་དཀར་ཆག་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧
 ལོར། རྒྱལ་དབང་བྱུག་པ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ཏའི་
 ཐུང་རྩོ་རྩོ་འཆང་གི་དཀར་ཆག་ རབ་བྱུང་བཙོ་ལུ་བའི་སྤོད་ཅེས་ལ་ཤིང་བཟའ་
 རྒྱལ་སྤྱི་མོ་བཟང་བལྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པའི་ཏའི་ཐུང་བྲག་
 དཀོན་གྱི་དཀར་ཆག་བཅས་ཕྱོགས་བསྟུས་ཀྱིས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཀན་སུའུ་
 མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་དཔར་སྟུན་དང་། ད་ལྟའི་དཔལ་རིས་མཁས་

པ་དོར་ཞི་སྒྲུལ་སྒྲུས་ཞུས་དག་བྱུར་རྒྱན་ཅན་གྱི་དེབ་རྒྱུང་། སྒྱ་ཙ་སྒྲོམ་པ་ཆེ་
 རིང་སོགས་གྱིས་བྲིས་པའི་དབྱུད་ཚོམ་ཁ་ཤས། དེར་དུས་གྱི་རྒྱའི་འབྲེལ་ཡོད་
 ཡིག་ཆ་རེ་བྱུང་བཅས་སུ་གསལ་བ་ནམས་གཞི་ལ་བཞག་སྟེ་ས་བཅད་མ་
 སྟོངས་ཙམ་འབྲི་ཁུལ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་། འོར་འཕུག་གི་སྒྲིན་ནི་ངེས་པར་
 འབྱུང་སྲིད་པས་འདི་ཕྱོགས་ལ་དམིགས་གྱིས་དབྱུད་མཁན་འབྲེལ་ཡོད་ན། འོར་
 བ་དག་བཅོས་དང་། ཆད་པ་ཁ་གསབ། གསར་རྟེན་ཁ་སྒྲོན་བཅས་བྱས་ཏེ་
 ཆ་ཆང་ཞིང་འོར་འཕུག་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་འབྱུང་ཐབས་ལ་འབད་རྒྱ་
 ཐུགས་ལ་འདེགས་པར་ཞུ།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་བཀའ་ མ་ལོག་གི་སྒྲོར།

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

བཀའ་མ་ལོག་རྫོང་འདི་ནི་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤར་མཐའ་ན་ཡོད་
ཅིང་། ད་ལྟོ་རྒྱུས་སྤྱི་ལོ་འདི་ནས་ཁུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བཀའ་མ་ལོག་རྫོང་
གི་ཤར་ངོས་དང་ཤར་བྱང་འཕུལ་ག་གི་རྒྱུས་བཅད་ནས་ཡོད་པ་དང་། ཤར་
ན་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཀ་རྒྱ་དང་། ཡོན་ཆེན་རྫོང་གཉིས། ལྷོ་མ་རྒྱ།
ལྷོ་རྒྱ་བ་བ་ཡན་དང་ཡ་རྫོང་གཉིས། རྒྱ་བྱང་ན་ལུང་མདོ་རྫོང་། བྱང་ཤར་
ན་ལན་རྒྱ་ཁོང་ཁྱེར་རྒྱ་ལྷོ་ས་ཁུལ་སོགས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥
ལོའི་རྒྱ་གཞུང་གི་མི་གྲངས་ཞིབ་གཤེར་བྱས་པ་ལྟར་ན། རྫོང་ཡོངས་ལ་མི་
གྲངས་༣༠༡༤༡༠ ཡོད་པའི་ནང་ན། བོད་རིགས་མི་གྲངས་༩༡༣༥ ཡོད་པ་

དང་། ད་ལྟའི་རྒྱ་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་རྫོང་ཡོངས་ལ་མི་གྲངས་༡༠༡༤༡༠
ཡོད་པའི་ནང་དུ་བོད་རིགས་མི་གྲངས་ཡོད་པས་རྫོང་སྤྱིའི་མི་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་
ཆའི་༡༤% ཟེན་པར་བཤད།

བཀའ་མ་ལོག་ལ་དེང་སང་རྒྱ་སྐད་དུ་མིན་ཏེ་ཞེས་འབོད། མིན་ཏེ་ཞེས་
པ་ནི་དེ་ལྟུང་དུ་འབྱུངས་ཀྱི་རྒྱ་བོ་འབབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོགས་པ་ཡིན་ལ།
རྒྱ་བོ་དེའི་མགོ་ཁྲུངས་ལུ་རི་ཞེས་པའི་མཆོ་སྡོན་བྱང་འདབས་ཀྱི་གངས་རི་ལས་
ཡོང་བའི་རྒྱ་བོ་དེའི་སྟོང་རྒྱ་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་མིང་ལ་ལུ་རྒྱ་ཟེར་སྟབས། རྒྱ་མི་ཆོས་བོད་སྐད་
ཀྱི་ལུ་ཞེས་པ་ལ་མིན་དང་། རྒྱ་ཞེས་པ་ཏོ་ལ་བསྐྱུར་པས་མིན་ཏེ་བཏགས་པར་
སྣང་། དེས་ན་ང་ཆོས་ལུ་རྒྱ་དང་འབྱུངས་ཀྱི་རྒྱ་གཞིས་འབབ་རྒྱ་ལྟོད་སྐད་
དུ་མིང་མི་འབྲེལ་བ་གཞིས་བྱང་བ་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་འདི་ཙམ་ཡང་
ཤེས་གཤམ་ཆེ། བཀའ་མ་ལོག་གི་བོད་མིའི་འབྱུང་ཁུངས་སྐོར་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཡིག་ཆ་ཁག་དུ་དམ་དུ་མ་རེ་འབྱུང་བ་ལས། རྒྱ་གསལ་ཤོས་ཤིག་ནི་སྐབས་
བཟུ་ཤིས་འབྲེལ་ཀྱི་གདན་རབས་ཉེར་བཞི་བ། དབལ་མང་པཎ་ཏི་ཏ་དཀོན་
མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་ནམ་ཐར་ཡིན་སྟབས། ང་ཆོས་དེ་ཉིད་དཔེ་མཆོན་དུ་
བྲངས་ན།

བོད་དུ་ལུས་ཆེན་རྒྱལ་གི་ནང་ནས་ལྷོང་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཆོས་
རྒྱལ་ཁྱི་སྐོང་ལྷེ་བཙན་དང་། དེའི་སྐས་བཞི་བ་ཁྱི་ལྷེ་སྐོང་བཙན་ཀྱི་
སྐུ་རིང་ལ་བོད་ཡུལ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིར་མཐའ་དམག་དགག་པའི་སྐབས་
མ་བསྐོས། རྒྱ་པར་ལྷ་ཏ་ཏོར་ཀྱི་སྐོམ་གྲ་བཙན་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་
དུས། དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོ་སྐབས་བོད་དམག་སྤེལ་ནས་སྐྱེན་པོ་བདུས་
པའི་དཔའ་བོ་མི་དགུ། དམག་བརྒྱ་ཕྱག་དགུ་བཙན་ཏོར་བོད་ཀྱི་
མཆོམས་སུ་བཞག རྒྱལ་བོ་ལ་ངེད་ཆོ་ནམ་ཕྱིར་ལོག་རྒྱ་ཡིན་ཞུས་

པར། དེད་ཀྱི་བཀའ་མ་བྱུང་བར་སྒྲིག་རྒྱུ་མེད་གསུངས་པས་དེའི་
 ཕྱིན་དཔལ་པོ་དགའི་རུས་མིང་བཀའ་མ་ལོག་ཏུ་གྲགས། དེར་ཡུན་
 རིང་བས་བཀའ་མ་ལོག་གི་བོད་འབྲོག་མི་སྡེ་མང་དུ་ཆགས། དེའི་
 ནང་ཆན་ཡེ་བཟང་རིང་མོའི་སྲས་དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་
 ནམ། རིན་ཆེན་བཙུན་འབྲུས་ཀྱིས་འགོ་མགོན་འཕགས་པའི་
 ཞབས་ཞུ་མཛད། ས་འབྲི་འཁྲུགས་དུས་གོང་དུ་གཏུགས་གཤེར་ལ་
 སེབས། སྐྱེ་དོན་འབྲུབ་པས་ས་སྐྱ་བ་ལ་ཡུས་ཆེ་བའི་མི་གསུམ་དུ་
 གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་དེའི་རྒྱད་པར་དཔོན་ཆེན་ཤྲུ་བཟང་པོ་སོགས་
 དང་། གསང་ཆེན་སློབ་བཤད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཆར་ཆེན་
 སློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བྱུང་། དེ་དག་གི་ཆ་རིགས་ཨ་མདོ་བྱང་
 རོས་སུ་ཆགས་པ་ལ་ཆར་ཆ་གྲགས་པ་བྱུང་ལ། དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆར་
 ཆའི་རྒྱད་ལ་ལྟ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སློ་གྲོས་སོགས་མཁས་པ་
 མང་དུ་བྱུང་། འདི་ཀའི་ཆར་ཆ་ཡང་དཔལ་རེ་ཕྱོགས་ནས་ཆད།

ཅེས་བཀའ་མ་ལོག་པ་ནམས་གང་ནས་བྱུང་བའི་ཁྲུངས་གསལ་བར་
 བཤད་པ་མ་ཟད། མཚོ་སྡེ་པོའི་ཆར་ཆ་དང་། བསང་ཁོག་ཆར་ཆ་སོགས་
 མདོ་སྨད་ཀྱི་ཆར་ཆའི་རྒྱད་པ་ནམས་ཀྱང་ཐོག་མར་བཀའ་མ་ལོག་གི་ཡུལ་འདི་
 ནས་མཆེད་པ་གསལ་པོར་བསྟན་པ་ཡིན།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བདོན་པའི་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་ཅེས་པར་
 བཀའ་མ་ལོག་གི་བོད་མིའི་རྒྱད་པ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་
 བཤད་འདུག་ཀྱང་། ཁོ་བ་ཆོས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆང་ཁག་ལ་གཞི་འཛིན་
 བྱ་འདོད་མེད་པའམ་མ་བྱས་ཤིང་། བོད་མི་ནམས་ལ་རྒྱུང་ལྟར་གྲགས་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཤད་སློབ་གསོན་པོ་ནམས་ཀྱང་ཉན་འདོད་མེད་པར། རྒྱའི་སྲིད་

དོན་གྱི་དགོས་མཁོ་རང་ལ་པན་པའི་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཞིག་མ་རག་པ་ཅམ་ལས།
 རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་དང་ཆེན་མོ། བདེ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་ཁག་
 ཏུ་བཀའ་མ་ལོག་གི་སྐོར་གང་འཆམ་འབྱུང་སྟབས་ཅ་ནས་མ་འཁོད་པ་ནི་མིན་
 ཏེ། བདེ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ།

བཀའ་མ་ལོག་ནི། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྱང་ལྡེ་བཅན་དང་། དེའི་སྐུ་སྐུ་བཞི་
 བ་ཁྲི་ལྡེ་སྤྱང་བཅན་རྒྱལ་བོའི་སྐུ་རིང་ལ། མཐའ་དམག་དགག་ཕྱིར་
 བོད་ཡུལ་གྱི་བྱུགས་བཞིར་སྐོ་བསྐྱུང་བསྐོས། བོད་དམག་ཁྲི་ཕྱག་
 མང་བོ་བྱེར་ནས་ལྷ་ཏ་ཏོར་གྱི་སྐོ་མ་གྲ་བཅོམ་སྟེ་གཡུལ་རྒྱལ། གནང་
 སྤྱད་ནས་ཕྱིར་བྱོན་དུས་དམག་གི་ནང་ནས་སྐྱེན་པོ་བདུས་པའི་
 དཔའ་བོ་མི་དག། དམག་མང་བོ་དང་བཅས་ཏོར་བོད་ཀྱི་མཆམས་
 སུ་བཞག དེད་ནམས་ཅི་ཅམ་ནས་ལོག་ཡོང་ཞུས་པར། རྒྱལ་བོའི་
 ལུང་གིས་དེད་ཀྱི་བཀའ་མ་བྱུང་བར་ལྟོག་དུ་མེད་གསུངས་པས་དེ་
 ཕྱིན་དཔའ་བོ་མི་དགའི་རྒྱུད་པ་ལ་བཀའ་མ་ལོག་དུ་ཐོགས། དེར་
 ཡུན་རིང་བས་བཀའ་མ་ལོག་གི་བོད་འབྲོག་གི་སྟེ་མང་དུ་བྱུང་། མེ་
 ཆེན་གྱི་སྐོན་པོ་སང་སྟེ་ཆེང་སང་ཡང་རུས་པ་བཀའ་མ་ལོག་ཡིན་
 ཟེར་སྟངས། དེ་ནམས་ཀྱི་ཆེ་རྒྱུད་ལས་ཆད་པ་ཤར་ཅོང་ཁ་མཆོ་སྟོན་
 གྱི་མཐིལ་ན་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེའི་ལེ་ལག་ཡིན་ལ། གནས་འདིར་
 རྒྱལ་དབང་གི་བཀའ་བཞིན་སྐྱུར་བོ་བས་བཀོད་བྱབ་དང་། དར་
 ཏན་ཆོས་རྗེ་དག་དབང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱིས་སྟག་ལོར་བཏབ་
 པ་བསམ་གཏན་དར་རྒྱས་སྤིང་། ལྷ་མ་མི་ཉག་པ་སོགས་ཀྱིས་འཆད་
 ཉན་བཙུགས་པ་ད་ལྟ་ཡོད།²

ཅེས་འབྱུང་ཞིང་། སྟག་ཆང་རྗེ་དཔལ་བའི་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་དང་དུའང་།

མེ་ཆེན་རྒྱལ་བོའི་དྲུག་སྟུ། མེ་ཆེན་སངས་ལྷ་བྱ་བ་དེའི་རྒྱུད་པ་བཀའ་
མ་ལོག་ཡིན་པའི་མི་གཞིན་གཅིག་ ཉོར་སྐད། རྒྱ་སྐད། ཡུ་གུར་
སྐད། བོད་སྐད་ལ་སོགས་སྐད་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཤེས་པའི་ལོ་ཙྰ་བ་
གཅིག་དང་བོར་སྒྲ་མའི་བྱང་དུ། མདོ་སྣང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཚམས་སུ་
མངལ་ནས།³

ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་དག་ལ་བལྟས་ན་བཀའ་མ་ལོག་གི་མི་རྒྱུད་དང་།
དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཡང་གང་འཚམ་ཞིག་ངེས་ཐུབ་པར་སྟུམ།

ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཚོ་ཁག་ཏུ་འབོད་པ་སོགས་དེང་རབས་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་
ཞིག་ཏུ་བཀའ་མ་ལོག་རྫོང་དུ་ཚོ་ཁག་མང་ཤོས་ཤིག་དྲུས་སྤྲོ་ནས་གཞིས་སྤྱོད་
བྱས་པ་ལས། ཉུང་ཤོས་ཤིག་ཕྱི་རོལ་ནས་འོང་བ་དཔེར་ན། ཞིན་ཨར་ཞེས་
པའི་ས་ཆར་གནས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བོད་རིགས་ཀྱི་རུས་མིང་“ཨན”ཡིན་ཞིང་།
ཨན་ཀྱི་མེས་པོ་དག་རེ་བ་གོང་ཕྱོགས་ནས་རྒྱུར་མཆེད་དེ། དང་ཐོག་སྤྱན་
གསུམ་འོང་བའི་རྒྱ་པ་བཀའ་མ་ལའར་ཞེས་པའི་ས་ནས་གཞིས་ཆགས་ཤིང་།
འབྲིང་བ་བཀའ་གཙང་མ་ཞེས་པར་གཞིས་ཆགས། རྒྱུང་བ་བཀའ་ལ་ཉི་ནས་
གཞིས་ཆགས་པས། ད་ལྟ་གོང་ཚོ་འདི་གསུམ་པོ་ན་གཞིས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཡུལ་
མིའི་རུས་ཨན་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ས་ཆ་དེ་དག་གི་གཞིས་འཛིན་
ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་འདོད། དེ་བཞིན་དེང་སང་གི་ཞ་མིན་དང་། ཞིན་མིན།
ཚོ་ལུང་། རྒྱབ་ལུང་། ལན་ཉོ་བཅས་སུ་གནས་སྤྱོད་བོད་རིགས་ཚོའི་བཤད་
རྒྱུན་དུ། ཁོང་ཚོའི་མེས་པོ་དག་གི་རུས་“ཨ་དཀར་”བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེང་
གི་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ནས་མཆེད་དེ། དང་ཐོག་ཚོ་ལོ་ཞེས་པའི་
ཡུལ་ནས་མི་རབས་ལྷ་ལྷག་དང་ལོ་ངོ་༡༤༠ ལྷག་གི་རིང་གནས་སྤྱོད་བྱས། དེ་
དག་ལས་རུས་མིང་“ཐེན”ཅན་ནམས་ནི་མན་རྒྱའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཟི་ལིང་

སྟོང་སྐོར་ཕྱོགས་ནས་མཆེད་ཅིང་། དང་ཐོག་ཆོ་ལོ་ཞེས་པར་ཆགས་ཀྱང་ཕྱིས་
མི་འབོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་བརྒྱན་ནས། ཞི་ཐོན་ལུང་བ་དང་། ཞ་མིན། ལོ་
ཁོ་ལ། ཡོན་མོ་ཁྲལ་ཞེས་པ་སོགས་སུ་གནས་གཞི་ཆགས་པར་འདོད། ཞོང་
བཀོད་རྒྱ་མཆན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་བཀའ་མ་ལོག་གི་ཡུལ་ཁམས་
འདིར་སྤར་གྱི་གདོད་མའི་བོད་རིགས་ཚོ་ཁག་གི་སྤྱི་བོད་བཅོམ་པོའི་
མཐའ་སྤང་དམག་དཔུང་འབོར་ཆེན་འདྲེས་སྟོན་བྱས་པར་མ་ཟད། ཕྱིས་ཀྱི་
བོད་མིལ་བུའི་སྐབས་མདོ་སྤྱད་ཙུང་ཁ་རྒྱལ་བོས་ཀྱང་ཡུལ་འདིར་དབང་
བརྒྱུར་བྱས་པ་སོགས་བོད་རིགས་བརྟན་མེད་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་
ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བོར་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན། ཙུང་ཁ་རྒྱལ་བོས་མི་ཉག་སོགས་
ཡུལ་ཁམས་མང་བོར་དམག་འབྲུག་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བརྒྱབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ལ་གཞིགས་ན། རྒྱའི་ཡིག་ཆ་དང་མ་ཆུང་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་རིགས་ཚོ་བ་མང་
བོས་ཙུང་ཁ་རྒྱའི་འབབ་རྒྱུན་གྱི་ཡུལ་ཚོ་ནམས་ལ་འཐབ་འབྲུག་བརྒྱབ་པ་བརྒྱད་
ནས་རེབ་གོང་སོགས་མ་ཆུང་ལྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་བོད་མི་མང་བོ་བཀའ་མ་ལོག་གི་ཡུལ་
དུ་གནས་སྟོན་བྱས་པའི་ཚོད་དཔག་བྱས་འདུག་པ་དེ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཆོད་
དཔག་ཅིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།

གཉིས་པ། བཀའ་མ་ལོག་གི་དགོན་སྡེ།

འདིའི་ཁོངས་སུ་རྗེ་ཙུང་ཁ་བའི་དངོས་སྟོན་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤུ་གུ་
ཡེ་ཤེས་དགོངས་པ་རྫོགས་ནས་སྐྱུ་གདུང་བཞུགས་ས་མཛོ་མོ་མཁར་དགོན་
པ་དང་། གླིལ་༡༩༧༤ ལོར་ཨ་ཞང་མན་རྩ་སྤྱི་བས་བཏབ་པ་ལྷ་ཤི་བྲག་དགོན་
ཆེན། གླིལ་༡༩༧༦ ལོར་སྤྲ་མ་མ་ཁི་བ་བྱ་བས་བཏབ་པ་སྤན་རྒྱ་དར་རྒྱས་རི་

ཁོད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༧༥ ལོར་བཏབ་པ་ཀོང་ལུང་དགོན། ཟ࿳་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་ངག་
 དབང་ཆོས་རྒྱལ་བྱ་བས་བྱག་འདེབས་མཛད་པ་ལེན་དུ་ཐེ་དགོན་པ་སོགས་
 བཀའ་མ་ལོག་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཟ࿳་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་ནས། དུས་
 རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ལོ་རབས་སུ་མ་ཅུ་བར་བཞེངས་སྐྱོན་བྱས་པའི་དགོན་པ་^{༢༢}
 ཡོད་པ་ཚང་མ་བོད་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་པལ་ཆེར་
 འདེབས་སྐྱོང་མཁན་ནམས་བོད་ཀྱི་སྐ་གྲ་དགེ་བཤེས་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་འདི་ལ་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་གལ་ཆེན་ཡོད་པར་སྟམ་ལ། དགོན་སྡེ་དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་
 བསྐྱས་པ་རེ། ཐོགས་བཅ་གཞན་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ། བཀའ་མ་ལོག་གི་སྡེ་ཆོ།

ལོ་རྒྱུས་འཕོ་འགྱུར་ཀྱི་དབང་གིས་བཀའ་མ་ལོག་གི་དེང་སྐབས་ཀྱི་
 གནས་སྟངས་ནི། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་བཀའ་མ་ལོག་རྫོང་
 གི་ཟ࿳་བཤད་ཅེས་པ་ལས། བཀའ་མ་ལོག་རྫོང་ལ་ཞང་ཁག་༩༠ ཡོད་པའི་ནང་
 གངས་ཉུང་མི་རིགས་འདུས་སྡེ་དེ་བའི་ཞང་༡༥ དང་། དེའི་ཁོངས་སུ་
 བོད་རིགས་གནས་སྡེ་དེ་བའི་ཞང་༡༩ ཡོད་པ་ནི།

- ༡། བྱ་ནག་ལུང་བ།
- ༢། ལུང་འབྲི།
- ༣། བཙན་པོ།
- ༤། མཉམ་འབྲེལ།

༥། ཤར་ཁོག

༦། ལེ་ཐོ།

༧། ཤ་མན།

༨། ཞེན་མིན།

༩། གསོམ་སྤྱང་།

༡༠། བྱང་རི།

༡༡། གོན་མཐེལ།

༡༢། མ་ཡུན།

༡༣། དགོ་མྱེང་།

༡༤ ཁྱོན་ཁྱུ་བཅས་ཡིན་འདུག་ཅིང་། ཞང་དེ་དག་པལ་ཆེར་གྱི་མིང་
རྒྱ་སྐད་སྐྱ་བརྒྱར་བྱས་པ་ཡིན་པས་བོད་སྐད་ཐོག་གོ་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་དང་། གནའ་
དུས་ས་ཆ་དེ་དག་ལ་བོད་མིང་ཅི་ཡོད་སོགས་ཤེས་དཀའ་བས་ལོ་རྒྱུས་ལ་
ཐུགས་སྦྱང་ཡོད་མཁན་ཆོས་ལུ་མཐུད་ཞིབ་བརྟག་བྱ་དགོས་སོ།

༡ མིན་གྱིང་ལ་དུད་བྱིམ་༤༩༩ དང་། མི་གངས་༤༤༧༩།

༢ ཅོ་ཅི་ལ་དུད་བྱིམ་༤༠།

༣ དད་ཀྱུ་ལ་དུད་བྱིམ་༤།

༤ མྱང་འོག་ལ་དུད་བྱིམ་༤།

༥ ཅན་ཁྱུ་ལ་དུད་བྱིམ་༩།

༦ ལྷ་རྒྱལ་ལ་དུད་བྱིམ་༩།

༧ བྱང་ཐད་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡།

༨ རོལ་མིན་ལ་དུད་བྱིམ་༤༥།

༩ གོལ་རྩ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡།

ཆེན་མིན་གྲོང་ཞེས་པ་ལས་སྤྱི་ལེ་༦༠ མཚམས་ན། བོད་རིགས་དུད་
 བྱིམ་༡༠ དང་། མི་གངས་༤༩༩། གྲུ་བཅུན་གངས་༥ ཡོད་པར་བཤད།
 ༡༡ ལིན་གཙང་ལ་དུད་བྱིམ་༡༤༥།
 ༡༢ བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་གཞིས་གསར་ལ་དུད་བྱིམ་༤༠།
 ༡༣ ཁྲོལ་ཅི་ལ་དུད་བྱིམ་༤།
 ༡༤ རྩང་དབྱང་ཨོལ་ལ་དུད་བྱིམ་༡།
 ༡༥ ཡོལ་གྲོང་ལ་དུད་བྱིམ་༡།
 ༡༦ རོལ་ལ་དུད་བྱིམ་༩།
 ༡༧ རྟི་ལ་དུད་བྱིམ་༡།
 ༡༨ ཆང་ཁང་ལ་དུད་བྱིམ་༩།
 ༡༩ ཏ་མ་ལ་དུད་བྱིམ་༤།
 ༢༠ ལིས་རྩ་རྟོ་ལ་དུད་བྱིམ་༡།
 ༢༡ ལིས་རྩ་ཅེ་ཐོལ་ལ་དུད་བྱིམ་༡།
 ལ་ཅེན་ལུང་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩།
 རྩ་རིན་མིན་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩།
 མ་དེལ་ལུང་ལ་དུད་བྱིམ་༤།
 ས་ཀ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩།
 ས་ཡ་ལ་དུད་བྱིམ་༡།
 བ་ཅེན་ལ་དུད་བྱིམ་༡།
 ལིས་རྩ་གྲོས་ལ་དུད་བྱིམ་༤།
 གྲོལ་ཅ་ལ་དུད་བྱིམ་༥།
 རོ་གོང་ལ་དུད་བྱིམ་༦།

ཆེས་ལོ་ལྷ་དྲུག་བྱིམ་༩

བྲང་གོན་ལྷ་ལྷ་དྲུག་བྱིམ་༩

ཀན་གུའུ་ལྷ་ལྷ་དྲུག་བྱིམ་༥

ཐང་ཨར་ཏན་ཞང་ཁོངས་ན་དྲུག་བྱིམ་༡༩༠།

སོན་ཏན་ལ་མི་གངས་༩༩༠།

མནམ་འབྲེལ་ཞང་གྲང་གྲ་མན་གྱི་ཁོངས་སུ་དྲུག་བྱིམ་༤༠ དང་མི་
གངས་༩༠༡།

ཤར་ལྷ་ཞང་ཏན་གྲང་ཁོངས་ཅན་ཉེ་ཆོ་བ་ལྷ་དྲུག་བྱིམ་༡༠ དང་མི་གངས་

༥༩༩། འདི་དག་གོང་མིན། ཉོའུ་གྲོའུ། ཞུ་མོན་གསུམ་དུ་ཁ་འཐོར་ནས་ཡོད།

ཆོ་ལེ་ཆོ་བ་ལྷ་དྲུག་བྱིམ་༡༠། ཀའོ་ཏན་གྱིན་གྱི་རྒྱལ་སྤོའི་ནན་ཡོན་སྡེ་བ་ལྷ་

དྲུག་བྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༩༡༠།

སྡེ་བ་འདིར་བོད་རིགས་ཁམས་གཙང་གནས་པར་བཤད།

གཡས་སྐྱེད་ལྷ་དྲུག་བྱིམ་༩༩ དང་། ཆོ་དཔོན་པར་བཟླ་བཀྲ་ཤིས།

གཡས་སྐྱེད་ལོ་ལྷ་ཆོ་ལྷ་ཞང་ཁོངས་སུ་མི་གངས་༡༠༠༠།

སྡེ་བ་ཆོ་ལྷ་དྲུག་བྱིམ་༩༡ དང་། མི་གངས་༡༩༡ ཡོད། འདི་སྡེ་བ་ཞང་

གི་ཉེ་འགམ་ན་ཡོད་པར་བཤད། བཀའ་མ་ལོག་གི་དྲུག་གངས་དང་མི་འཐོར་

དག་དེད་དུས་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་བརྒྱས་པ་ཡིན་མོད། དཀྱུས་གཅིག་

དུ་ཁ་གསལ་ལྟ་བུ་དེར་བཀོད་པ་མེད་པས། ཆོད་ལྷན་ཞིག་ཡོང་མེད་པ་ཤེས་

ཀྱང་། གནས་སྐབས་འདི་ཙམ་ལས་བྱ་ཐབས་མ་བྱུང་ངོ་།།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲུབ་གསུམ་ བཅུ་གསུམ་པའི་དབྱེ་གཞིའི་ལུང་ཁྲུང་ས།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་རེབ་གོང་ཤོག་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཆན།

- 1 མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱ་གར་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༡༡༩ ན་གསལ།
- 2 མདོ་སྨད་བསྟན་པའི་གནས་གཞི་རོང་བོ་དཔལ་གྱི་དགོན་ཆེན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གཙོ་བྱས་པའི་གསེར་ལྗངས་རིག་པ་འབྱུང་པའི་གོང་ཁྱེད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་ཚུལ་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཞེད་པ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་རང་སྒྲུ། ཤོག་ངོས་༩༠ ན་གསལ། འདིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གིས་བཅུ་མས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 3 ཀུན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་ཤོག་ངོས་༩༩ ན་གསལ། བཤམ་པོ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ་སྐུ་གསུམ་གྱིས་བཅུ་མས། ༡༩༩༡ ཀྲང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 4 མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱ་གར་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༡༡༩ ན་གསལ།
- 5 འདིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རོང་བོའི་གདན་རབས་ཤོག་ངོས་༩༠ བར་བཤད་ཅིང་། རེབ་གོང་ལོ་རྒྱུས་ཕལ་ཆེར་ན་འདི་ཉིད་བཞོད་འདུག

648 བདེ་སྐྱད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱི་ཆོའི་སྐོར་སྟེགས་བཅ་གསུམ་པ།

6 རོང་བོ་སློབ་ཆོས་ལོ་རྒྱུས། ཤོག་ངོས་༡༩ ན་གསལ།

7 རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྗངས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་འདོད་འབྱུང་གཏེར་གྱི་བུམ་བཟང་། ཤོག་ངོས་༩ བར་གསལ།

8 རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྗངས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་འདོད་འབྱུང་གཏེར་གྱི་བུམ་བཟང་། ཤོག་ངོས་༡༩༡༤ བར་གསལ། སྤྱིང་རྒྱ་བ་སྤྱི་མ་ཆེ་རིང་གིས་བཅུམས།

9 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བའི་གཏམ་ཤོག་ངོས་༡༩༤ ན་གསལ།

10 སྤྱིང་རྒྱ་བ་སྤྱི་མ་ཆེ་རིང་གིས་བཅུམས་པའི་རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྗངས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་འདོད་འབྱུང་གཏེར་གྱི་བུམ་བཟང་། ཤོག་ངོས་༡༩ ན་གསལ།

11 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བའི་གཏམ་ཤོག་ངོས་༡༩༤ ན་གསལ།

12 སྤྱིང་རྒྱ་བ་སྤྱི་མ་ཆེ་རིང་གིས་བཅུམས་པའི་རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྗངས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་འདོད་འབྱུང་གཏེར་གྱི་བུམ་བཟང་། ཤོག་ངོས་༡༩༡༤ ན་གསལ།

13 རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་ཚྲགས་ལྷན་གཏམ་གྱི་རང་སྒྲ། ཤོག་ངོས་༤༤ ཏུ་གསལ། འཛིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་ ༡༩༩༩ མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

14 འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱེས་རབས་ནམ་ཐར། ཤོག་ངོས་༡༤༧ ན་གསལ། ༡༩༩༧ ལོའི་མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

15 སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོ་སྐྱེས་རབས་ནམ་ཐར། འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ། ཤོག་ངོས་ ༩༠༡ ན་གསལ། མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

16 རྗེ་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱེས་རབས་ནམ་ཐར་མཆོ་སྤྱན་དཔེ་ཤོག་ངོས་༩༡༩ དང་། འཛིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་ཤོག་ངོས་༡༧༥ བར་གསལ།

17 རྗེ་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོའི་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱེས་རབས་ནམ་ཐར་ཤོག་ངོས་༩༧༩༡༩༠ བར་གསལ།

18 རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྗངས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་འདོད་འབྱུང་གཏེར་གྱི་བུམ་བཟང་ཤོག་ངོས་༤༤ བར་གསལ། སྤྱིང་རྒྱ་བ་སྤྱི་མ་ཆེ་རིང་། ༡༠༠༡ ཞང་ཀང་ཐེན་ལྷ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

19 སྐྱེས་ཞབས་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཤར་སྐྱེས་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐྱེས་རབས་ནམ་ཐར་ཤོག་ངོས་༩༧༩ བར་གསལ།

20 རོང་བོ་གདན་རབས་ཤོག་ངོས་༡༩༠༡༡༩༠ བར་གསལ།

- 21 ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མཉམས་པའི་རང་རྣམ། སྤྱི་མཉམས་དཔེ་མ་སྤྱད་ཆའི་ཤོག་གྲངས་
༡༠༩༡༡༠ བར་གསལ།
- 22 ཞུ་སེར་རང་ལུགས་པ་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་གི་ཉོགས་བརྗོད་རིན་ཆེན་
སྤྱི་མཉམས་དཔེ་མ་སྤྱད་ཆའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༩ བར་གསལ།
- 23 ཀུན་མཁྱེན་བཞི་བའི་རང་རྣམ་སྤྱི་མཉམས་དཔེ་མ་སྤྱད་ཆའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༩ བར་གསལ།
- 24 ཞོང་མཚུངས་ཤོག་གྲངས་ཤོག་གྲངས་༡༡༡ བར་གསལ།
- 25 ཞོང་མཚུངས་ཤོག་གྲངས་ཤོག་གྲངས་༡༡༡ བར་གསལ།
- 26 ཞོང་མཚུངས་ཤོག་གྲངས་༡༡༡ བར་གསལ།

སྤྱི་མཉམས་དཔེ་མ་གོང་གི་མཆན་འགྲེལ་དང་ལུང་ཁྲུངས།

- 1 དུས་གསུམ་ཀུལ་བའི་སྤྱི་གཞུགས་རྗེ་བཙུན་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་ཞལ་
སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྒྱས་སྤྱད་ཆའི་འདུག་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༡༡༩
ན་གསལ། གྲུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྤྱོད་མེས་མཛད་། ༡༩༩༠ ཀུན་སྤྱུ་མི་
རིགས་དཔེ་སྤྱད་ཁང་།
- 2 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༩༡ ན་གསལ།
- 3 རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོའི་མངའ་བདག་རྗེ་བཙུན་སྤྱོད་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་
པ་རྒྱ་མཆོད་པལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ངོ་མཆར་ཆེབས་སྤྱོད་བཟང་བཟུང་བའི་གསེར་གྱི་
འཁོར་ལོ་ཐུབ་བསྟན་མཛེས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་གྲངས་༡༡༡ ཏུ་གསལ། རོང་བོ་ཁྱི་
རྒྱ་ཆང་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོད་དང་། ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་
གཞིས་ཀྱིས་བཅམས། སྤྱད་ཆང་ལྷ་མོའི་ཤིང་དཔར་མ།
- 4 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༤༩ སྤྱི་མཉམས་སྤྱད་ཁང་།
- 5 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༥༠ ཞེན་ངོས་སྤྱད་ཁང་།
- 6 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༥༠ སྤྱི་མཉམས་སྤྱད་ཁང་།
- 7 ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མཉམས་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོམ་རྗེ་རྗེ་བཙུན་སྤྱོད་བཟང་ཐུབ་བསྟན་
འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཆོད་པལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་བཞད་སྤྱད་བསྟན་པའི་མཛེས་
རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༡༤༡༡༤༡ བར་གསལ། རོང་གཙང་ཁྱི་སྤྱུལ་འཇིགས་མེད་
བསྟན་པའི་ཞེ་མ་དང་། མཁན་པོ་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོད་གཞིས་ཀྱིས་བཅམས།

༡༩༩༡ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

8 རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྐོན་མེད་པལ་བཟང་བོའི་ནམ་པར་ཐར་བ་གཏམ་དུ་བརྗོད་པ་དད་པའུ་པ་སྒྲོ་བཞད་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༡༥༤ ན་གསལ། དབལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

9 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༥༤ ན་གསལ།

10 ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་རྡོ་བཙུན་སྒྲོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་ནམ་པར་ཐར་བ་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༡༤༩ བར་གསལ། རྟོར་གཙང་ཁྱི་སྐུལ་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། མཁན་པོ་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༡

གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

11 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༩༡ ན་གསལ།

12 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༩༡ ན་གསལ།

13 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༩༤ ན་གསལ།

14 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༩༠ ན་གསལ།

15 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༩༩༡༩༤ བར་གསལ།

16 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༩༩ ན་གསལ།

17 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༩༩༡༩༠ ན་གསལ།

18 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༩༩ ན་གསལ།

19 ཞུ་སེར་རིང་ལུགས་པ་བསྐྱལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཐུག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་རིན་ཆེན་སྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། སྒྲིགས་བཅ་དང་བོའི་ཤོག་གངས་༩༤ ན་གསལ། སྒྲ་བྲང་བཟླ་ཤེས་འབྲིལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ། རང་རྒྱུ་ཡིན།

20 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༩༤ ན་གསལ།

21 བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ། ཤོག་སྡེབས་༡༩༩ ན་གསལ། བྲག་དགོན་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བཅམས། སྒྲ་རན་སེའི་རྒྱལ་ས་ཐེ་རེ་སེར་དཔར།

22 ཞུ་སེར་རིང་ལུགས་པ་བསྐྱལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཐུག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་རིན་ཆེན་སྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། སྒྲིགས་བཅ་དང་བོའི་ཤོག་གངས་༡༩༩ ན་གསལ། སྒྲ་བྲང་བཟླ་ཤེས་འབྲིལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ། རང་རྒྱུ་ཡིན།

- 22 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༡༥ ཏུ་གསལ།
- 23 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༡༩ ཏུ་གསལ།
- 24 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༡༩ ཏུ་གསལ།
- 29 ཞེ་སེར་རིང་ལུགས་པ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། སྤྲེགས་བཅ་གཞིས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༩༥ ན་གསལ། ལྷ་
བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ། རང་རྣམ་ཡིན།
- 25 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༠༩ ཏུ་གསལ།
- 26 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༠༩ ན་གསལ།
- 27 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༠༩།༡༡༠ བར་གསལ།
- 28 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༡༡ ཏུ་གསལ།
- 29 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༡༡ ཏུ་གསལ།
- 30 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༡༡ ཏུ་གསལ།
- 31 ཀུན་མཁྱེན་བཞི་བའི་རང་རྣམ་(ཤོག་གྲངས་༡༠༩།༡༠༩)དུ།
- 32 རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་དམ་པ་ལྷོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་རབ་རྒྱས་(བསེ་སྐྱ་སྤེང་གསུམ་པ།)དཔལ་
བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ལྷོ་ལྷན་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ།
ཤོག་གྲངས་༡༩།༡༩ བར་གསལ། ཀེ་རྟེ་ལྷོ་བཟང་འདྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད། སྟག་ཆང་ལྷ་
མོའི་ཤིང་དཔར་མ།
- 33 ཕྱག་ན་པ་ལྷོ་ཡབ་རྗེ་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲེགས་པ་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་གསང་གསུམ་སྤང་
བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ།(སྐྱ་སྤེང་ལྷ་བའི་སྐབས།)ཤོག་ངོས་༡༡༠ ན་གསལ། འདིགས་མེད་
དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད། དན་ཏིག་མཐུ་བ་དཔོན་གྱི་ཤིང་དཔར་མ་མཚོ་སྟོན་མེ་རིགས་
དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དེ་བ་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ།
- 34 གྲུང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༢༡ ཏུ་གསལ།(སྐྱ་སྤེང་བདུན་པའི་སྐབས།)
- 35 རིང་ཆེན་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ཆེན་པོ་སྐལ་བཟང་ལྷོ་གྲོས་ཀུན་དགའ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་
མཚོ་(ཀེ་རྟེ་སྐྱ་སྤེང་དགྲ་བ།)དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་གསེར་གྱི་གར་བུ་ཞེས་བྱ་
བ། ཤོག་གྲངས་༤༩ ཏུ་གསལ། འདིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད། དན་ཏིག་
མཐུ་བ་དཔོན་གྱི་ཤིང་དཔར་མ།
- 36 ཀུན་ལྷོ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དཔོན་སྟེ་སེ་སེའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། དེ་བ་
བར་ཆའི་ཤོག་ངོས་༡༤ བར་གསལ། ཀུན་ལྷོ་ཁྲུལ་སྤིང་གོས་ཀྱིས་བསྐྲེགས་པའི་ནང་ཁྲུལ་

652 བདེ་སྐྱད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་གསུམ་པ།

དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས།

མདོ་སྐྱད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཅེ་ཁོག་གི་མཆན་དང་ལུང་ཁྲུངས།

- 1 ཟ࿳་ལོ་༡༠༠༩ ལོར་དཔར་སྐྱུན་བྱས་པའི་བོད་རིག་ཆོག་མདོད་ཆེན་མོའི་ཤོག་ངོས་༩༩༧
ན་གསལ།
- 2 རོང་བོད་ཤོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་ཤོག་ངོས་༧༤༥།༧༤༩། ༡༩༥༥ ལོའི་མཆོ་སྡོན་མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 3 ཀུན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་ཤོག་ངོས་༡༧༡༩ ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་ཀྲང་
གཞི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 4 མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་།བྲག་དཔོན་པ་དཔོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། སྐད་ཆའི་ཤོག་
ངོས་༡༤༩ ན་གསལ།
- 5 འདིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་རོང་བོའི་གདན་རབས་ཤོག་ངོས་༧༧༡ པར་གསལ། ༡༩༥༥
མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 6 རེབ་གོང་རིག་པ་འབྱུང་བའི་གོང་ཁྱེར་གྱི་མཛེས་རྒྱན་མང་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་རིག་པའི་
དགའ་ཚལ་གཉན་ཐོག་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལེགས་པར་བཤད་པ་མི་པམ་དབྱེས་པའི་
རོལ་མོ་ཤོག་ངོས་༡༩༥ པར་གསལ། གློ་བཟང་རྟན་གྲགས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༠༠༠ མཆོ་
སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 7 སྐུ་འབྱུང་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་གདན་རབས་དོན་ལྡན་ཚངས་པའི་དབྱངས་རྟན་ཞེས་བྱ་
བ། ཤོག་ངོས་༥༩ ན་གསལ། ༡༩༥༡ གསེར་དོག་གློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས།
མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

མདོ་སྐྱད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཡ་ཇིའི་མཆན།

- 1 ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཐེང་བཞི་བའི་ནམ་ཐར་དང་། ཆེན་རྒྱལ་རབས་མཇུག་དུ་སྐྱབས་སུ་སྤྱུལ་
དང་དེའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་དོན་ཆེན་གནད་བསྟུན། ཤོག་ངོས་༡༤ པར་གསལ། ༡༩༩༩ ལོའི་
རྒྱབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་རིག་གཞུང་དུས་དེབ་གཞིས་པ།

- 2 ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེས་ལོ་བཞི་བའི་རང་རྣམ་། རྟོད་ཆ། ཤོག་གྲངས་༡༡༩ བར་གསལ། ལྷ་
བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ།
- 3 ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེས་ལོ་བཞི་བའི་རྣམ་ཐར། སྤྲད་ཆ་ཤོག་གྲངས་༡༠༩ བར་གསལ།
- 4 མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་ལྷེ་ལི་དཔར་མ་སྤྲད་ཆ་ཤོག་ངོས་༢༡༩ བར་གསལ།
- 5 མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་ལྷེ་ལི་དཔར་མ་སྤྲད་ཆ་ཤོག་ངོས་༢༡༩༥༠ བར་གསལ།
- 6 མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་ལྷེ་ལི་དཔར་མ་སྤྲད་ཆ་ཤོག་ངོས་༢༩༡ བར་གསལ།
- 7 ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེས་ལོ་བཞི་བའི་རང་རྣམ་། རྟོད་ཆ། ཤོག་གྲངས་༡༡༩ བར་གསལ། ལྷ་
བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ།
- 8 མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་ལྷེ་ལི་དཔར་མ་སྤྲད་ཆ་ཤོག་ངོས་༤༠༩ བར་གསལ།
- 9 མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་ལྷེ་ལི་དཔར་མ་སྤྲད་ཆ་ཤོག་ངོས་༤༠༩ བར་གསལ།
- 10 ཞོང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༤༠༩ བར་གསལ།
- 11 མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༩ བར་གསལ། ལྷེ་ལི་དཔར་མ་སྤྲད་ཆ།
- 12 ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་རྣམ་ཐར། ཤོག་ངོས་༩༠༩ བར་གསལ། ༡༩༩༠
ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

མདོ་སྤྲད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་གཅན་ཚའི་མཆན།

- 1 ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ། འདི་ལ་ལྷུ་འུའི་ཆོས་འབྱུང་བསྐྱུས་པའང་བེར་བར་སྤྲང་། ཤོག་
ངོས་༩༩༠ བར་གསལ། བསྐྱུས་པའི་རྒྱལ་མཆན་ལྷུ་འུའི་སྐྱུས་ཀྱིས་མཛད། ༡༩༩༢ བོད་
ལྷོངས་མི་དཔལ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 2 ཞོང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༩༩༡ བར་གསལ།
- 3 རོང་བོའི་སྒྲོན་ཆོས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་ངོས་༩༩ བར་གསལ།
- 4 མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་། ལྷེ་ལི་སྤྲད་ཆ་ཤོག་ངོས་༦༢༥༥༦༦ བར་གསལ།
- 5 མཆོ་སྤྲོད་ཞིང་ཆེན་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་ཚུལ་གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཁྲུང་ཁྲུང་། མའོ་ལུན་པིན།
དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་འཕྲིན་ཡིག་འགའ། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་རྩེས་བྲན་
གྱི་དེབ། ཤོག་ངོས་༩༡༩༡༩༩ བར་གསལ། མཆོ་སྤྲོད་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

654 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱི་ཆོའི་སྐོར་སྟེགས་བཅ་གསུམ་པ།

6 གཅན་ཆ་རྫོང་སྤྱི་ཤོས་ཀྱིས་བསྐྱེགས་པའི་སྤང་ར་གྲོང་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལག་བྲིས་སྟུང་
དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༡༩ བར་གསལ།

7 ཀུན་མཁྱེན་བར་མ་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་ནམ་ཐར། ཀུན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་
༩༩༠ བར་གསལ།

8 མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཞི་ལི་དཔར་མ་སྟོད་ཆ་༩༩༩ བར་གསལ།

ཁྲི་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་མཆན་འགྲེལ་དང་ལུང་ཁྲུངས།

1 མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཞི་ལི་དཔར་མ་སྟོད་ཆ་ཤོག་ངོས་༩༩༠ བར་གསལ།

2 ཁྲི་ཀའི་མི་ཉག་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག བཤད་སྐྱབ་རྒྱ་མཚོ། ༡༩༩༩ ལོའི་སྤང་ཆར་
༡ པར་གསལ།

3 མཆོ་སྟོ་ཁྲུལ་གྱི་བོད་རིགས་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་བསྟུས། ཤོག་ངོས་༡༡ བར་གསལ།
མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

4 མཆོ་སྟོའི་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས། ཤོག་ངོས་༩༡ བར་གསལ།

མང་རའི་ལོ་རྒྱུས་མཆན་འགྲེལ་དང་ལུང་ཁྲུངས།

1 རྟེན་གོན་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་གི་བྱང་བ་བརྗོད་པ་གཏེ་རྟེན་སྤྱད་བྱངས་ཞེས་བྱ་
བ་བཞུགས་སོ། ཤོག་ངོས་༡༡༣༡༡༣༣ བར་གསལ། བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས།

2 རྟེན་གོན་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་གི་བྱང་བ་བརྗོད་པ་གཏེ་རྟེན་སྤྱད་བྱངས་ཞེས་བྱ་
བ་བཞུགས་སོ། ཤོག་ངོས་༡༢༥༡༡༢༥ བར་གསལ།

རྒྱ་ཆ་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལུང་ཁྲུངས།

1 རྒྱལ་དབང་བཙུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་ཁ་བའི་ཤོག་གངས་༡༡ བར་གསལ།

མདའ་གཞིའི་ལོ་རྒྱུས་ལུང་ཁྲུངས།

1 མཆོ་བྱང་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་བསྟུས། ཤོག་ངོས་༡༩ བར་གསལ། ༢༠༠༩

མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་།

མདོ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་ལུང་ཁྲུང་ས།

1 མཆོ་བྱང་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིང་བསྐྱས། ཤོག་ངོས་༡༧༡།༡༧༢ བར་གསལ།
༡༠༠༩ ལོར་མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་།

སྒྲོང་སྐྱོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལུང་ཁྲུང་ས།

1 ཏུ་ཀྱ་ལའི་གོས་བཟང་སྒྲེགས་བཅ་དང་བོ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ། ཤོག་ངོས་༡༦༧ ཏུ་གསལ།
༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་།

སྐྱེ་འབུམ་ལྟ་སྒྲེའི་དཔེ་རྒྱུད་ཀྱི་མཆན།

- 1 མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་། ཞི་ལི་དཔར་མའི་སྒྲོད་ཆའི་ཤོག་ངོས་༩༩༡ བར་གསལ།
- 2 ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བསྐྱེད་ཆེས་ཤིང་དཔར་མའི་ཤོག་ངོས་༧ བར་གསལ།
- 3 བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་སྒྲོད་ཆའི་ཤོག་ངོས་༡༦༩ བར་གསལ།

ལུང་མདོ་རྫོང་གི་མཆན་འགྲེལ་ལུང་ཁྲུང་ས།

- 1 རྒྱ་ཅ་སྒྲོམ་པ་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་གྲོ་ཆང་གི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་རིམ་མཐོང་གསལ་མེ་ལོང་།
སྒྲུང་ཆར། ༡༩༩༩༩ བར་གསལ།
- 2 རྒྱ་ཅ་སྒྲོམ་པ་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་གྲོ་ཆང་གི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་རིམ་མཐོང་གསལ་མེ་ལོང་།
སྒྲུང་ཆར། ༡༩༩༩༩ བར་གསལ།
- 3 རྒྱ་ཅ་སྒྲོམ་པ་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་གྲོ་ཆང་གི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་རིམ་མཐོང་གསལ་མེ་ལོང་།
སྒྲུང་ཆར། ༡༩༩༩༩

དཔལ་རིས་དཀར་བོའི་ཡུལ་གྱི་མཆན་འགྲེལ་ལུང་ཁྲུང་ས།

- 1 ལུན་འཛོམས་ནོར་བུའི་ཕྱེང་བ་ཤོག་ངོས་༤ བར་གསལ། རྟོར་ཞི་སྤྱལ་སྤྱ། ༡༩༩༤ ཡུན་ཁང་རྫོང་གི་ས་མིང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 2 བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༤༤ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་།
- 3 བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་། ཞེ་ལེ་དཔར་མ་སྟོད་ཆ་ཤོག་ངོས་༥༩ ན་གསལ།
- 4 བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༥༩། ༡༩༥༥ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༥༩། ༡༩༥༥ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 5 བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༥༩། ༡༩༥༥ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 6 བོད་རིགས་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཤོག་ངོས་༢༤༩ བར་གསལ། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 7 བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་ཤོག་ངོས་༡༥༡ བར་གསལ། ༡༩༥༢ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 8 རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་རྩེ་བཅུན་སྡོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསང་གསུམ་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་མཛད་བཟང་འདབ་བརྒྱའི་དགའ་ཚལ་གྱི་ཆ་ཙམ་གཏམ་དུ་བྱས་པ་ཉོགས་བརྗོད་པ་དཀར་པོ། སྟོད་ཆ་ཤོག་ངོས་༩༩༩༩༩༩ བར་གསལ། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 9 ལང་རྩ་སྟེ་བཞིའི་དཀར་ཆག་གི་བྱར་རྒྱ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ། ཤོག་ངོས་༢༤ བར་གསལ། རྟོར་ཞི་སྤྱལ་སྤྱ། ལང་རྩ་སྟེ་བཞིའི་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། ༡༩༥༥ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 10 ལང་རྩ་སྟེ་བཞིའི་དཀར་ཆག་གི་བྱར་རྒྱ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ། ཤོག་ངོས་༢༤ བར་གསལ། རྟོར་ཞི་སྤྱལ་སྤྱ། ༡༩༥༥ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 11 བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༡༤༡ ན་གསལ། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 12 ཞོང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༡༤༩ ན་གསལ།
- 13 བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་ཤོག་ངོས་༡༤༩ ན་གསལ།
- 14 བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་ཤོག་ངོས་༡༤༤ ན་གསལ།
- 15 བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་ཤོག་ངོས་༡༤༤༡༤༢ ན་གསལ།
- 16 རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་རྩེ་བཅུན་སྡོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་

གསང་གསུམ་མད་དུ་བྱུང་བའི་མཛད་བཟང་འདབ་བརྒྱའི་དགའ་ཚལ་གྱི་ཆ་ཙམ་གཏམ་
དུ་བྱས་པ་རྟོགས་བརྗོད་པད་མ་དཀར་བོ། ལྷོད་ཆ་ཤོག་ངོས་༡༤༧ བར་གསལ། བྱང་
ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མ། ༡༧༧༡ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
15 མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༡༤༧ ན་གསལ། བྲག་དགོན་པ་དགོན་མཆོག་
བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། ༡༧༩༧ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་མི་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

བཀའ་མ་ལོག་གི་ལུང་ཁྲུངས།

- 1 དབལ་མང་པཎ་ཏེ་ད་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ནམ་ཐར། ཤོག་ངོས་༥༧ བར་
གསལ། བྲག་དགོན་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད། ༡༠༠༡ མི་རིགས་
དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 2 མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་ཤོག་ངོས་༡༡༤ ན་གསལ། བྲག་དགོན་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་
པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༧༩༡ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
- 3 རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་ཚང་ཆེན་མོ། ཤོག་ངོས་༡༥༥ ན་གསལ། ལྷག་ཆང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་
བོས་བཅུམས། ༡༧༩༥ མི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

མདོ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ཙོ་ཙ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ ཡིག་ཆ་ལྟ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཁག་གི་ཐོ་གཞུང་རགས་རིམ།

1. བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་ནམ་ཐར་བཀའ་ཆེན་གསེར་གྱི་འཕྲེང་བ། འདི་ཉིད་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོས་མཛད་ཅིང་། རོ་བོ་རྩ་ཨ་ཏི་ཤས་(སྤྱི་ལོ་༩༩༩)གཏོར་ནས་བཏོན་པར་གྲགས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་། ཡོངས་གྲགས་འདི་ལ་བཀའ་ཆེན་གྲུ་ཁོལ་མ་བློ་བཟུང་།
2. མ་ཁི་བཀའ་འབྲུམ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་སྒྲོང་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་བཞུགས། (འདི་ལ་སྒྲིགས་བཅ་སྟེང་སྐད་གཞིས་ཡོད།) བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོས་མཛད་པར་གྲགས། ༡༩༩༡ མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་། རྩེ་དགའི་ཤིང་དཔར་གཞི་ལ་བཞག་པའི་དཔེ་རིང་།
3. ལུ་རུ་ལུ་རུ་རྒྱུ་མེད་པས་ཡར་ལྷངས་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཕྱག་ནས་བཏོན་པར་གྲགས་པ། བཀའ་ཐར་རྩེ་ལྷ། ༡༩༩༦ མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་།
4. བཙན་པོ་སྲོང་ལྷ་བཙན་དང་། མཁན་པོ་སློབ་དཔོན་པུ་ལྷའི་དུས་མདོ་སྐྱོད་སྐམ་པོ་མཛད་པའི་སྐབས་འབྲེང་ཞབས་བཏགས་མ། ༡༩༩༩ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་།
5. སྤྱིད་པ་སྤྱི་སྐོར་སྐྱོང་སྤྱིད་ཀྱི་འདོས་བཅའ་མོ། འདི་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ལྷན་པའི་གནའ་ཙོ་ཙ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས།
6. དེབ་ཐེར་དམར་བོ་ནམས་ཀྱི་དང་བོ་རྩ་ལན་དེབ་ཐེར། ཆལ་བ་ཀུན་དགའ་རྩོ་རྩེས་མཛད། ༡༩༩༡ མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་། འདི་ལ་དྲུང་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཆན་འབྲེལ་བཏབ་འདུག
7. ལྷངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་རུ་རྒྱུས་པ། རྩ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཀྱིས་མཛད། ༡༩༩༦ བོད་ལྷངས་ཡིག་རྩིང་དཔེ་སླུན་ཁང་།
8. རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་ཆེན་མོ་མཁས་པ་དགའ་བྲེད། ལྷག་ཆང་རྩོད་བ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་བོས་མཛད། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་།

9. རྩོན་གྱི་གདམ་མེ་ཏོག་སྒྲིབ་བ། རྟེན་པ་ཏ་ཏི་ཏ། ༡༩༤༩ བོད་ལྗོངས་ཡིག་རྒྱུ་ཁང་།
10. བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། དཔེ་ཐུང་ལག་བྲིས་མ། རོན་དམ་སྒྲུ་བའི་སེང་གེས་
མཛད། རོ་བཤུས་རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས།
11. དཔལ་ཆེ་དབང་ནོར་བུའི་རྒྱལ་བའི་བཞུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཙུ་ལག་
བོད་རྩི་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཆོག་ཉུང་རོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཤོག་གུང་ས་༡༩། ༡༩༥༤
ལྷོ་ལེར་དཔར།
12. རྒྱལ་རབས་འཕུལ་གྱི་ལྷ་མིག་གམ་དེབ་ཐེར་དམར་བོའམ་དེབ་གསར་མ་ཞེས་བྱ་བ། པ་ཏ་
ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༤༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
13. གངས་ཅན་ཡུལ་གྱིས་ལ་སྟོད་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྟོན་གཙོ་བོར་བཞུགས་པའི་དཔེ་ཐེར་རྩོགས་
ལྷན་གཞིན་ནུའི་དགའ་སྟོན་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱལ་སྟོན་སྟུང་བྱངས་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱལ་དབང་ལ་པ་སྟོ་བཟང་
རྒྱ་མཆོས་མཛད། ༡༩༥༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
14. རྒྱ་བོད་ཏོར་སོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཉུང་དུར་བཞུགས་པ་བྱིས་པ་འཕྲུག་པའི་འབབ་སྟེགས། དཔལ་
མང་པ་ཏ་ཏི་ཏས་མཛད། ༡༩༩༠ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
15. བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་རབས་དཔེ་ཐེར་དཀར་པོ། མདོ་སྨད་པ་
དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད། ༡༩༤༤ བོད་གཞུང་གིས་རིག་པར་ཁང་།
16. གངས་ལྗོངས་བོད་ཆོས་སྲིད་གཞིས་ལྷན་གྱི་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་གསལ་
བར་སྟོན་པ་རྒྱ་བ་ཕྲག་འཆར་བའི་རྩིང་བུའམ། རྩོགས་ལ་བྱང་བ་དགའ་བའི་རོལ་མཆོ། (སྟེགས་
བམ་དང་བོ་དང་། གཞིས་པ།) ༡༩༥༤ བོད་གཞུང་གིས་རིག་པར་ཁང་། དཔོན་ཞུས་པ་
དབང་ཕྱག་བདེ་ལྷན། མི་གཞི་ཚུ་མ་མཁན་ལ་ཚོད་གཞི་ཡོད།
17. རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ས་སྒྲུ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཙམས། ༡༩༤༡ མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
18. དཔོན་ཞུང་རྩི་རིང་དང་ཐང་བོད་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། གཞུང་གོང་དཀོན་མཆོག་ཆེ་བཙན་གྱིས་
བཙམས། ༡༩༤༤ གན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
19. རྒྱའི་ཡིག་ཆ་དང་གསལ་བའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ལྷག་ལྷ་བྱན་ཆོགས་
བཀྲ་གིས། ༡༩༥༩ རྒྱ་གར་རྩ་རམ་ས་ལ།
20. ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས། ཆོས་འདོམས་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། ༡༩༤༤ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་
དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

21. བོད་ཀྱི་གནས་བབས། ཡེ་ཁལ་སྤེལ་ཕན་ཕུན་ལྷན་པ་རག་ ༡༩༩༩ བོད་གཞུང་གིས་རིག་དཔར་ཁང་།
22. ཏུང་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ། དབང་རྒྱལ་དང་བསོད་ནམས་སྦྱིད་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་བཀྲལ། (བོད་དབྱིན་ཆ་ཤན་སྒྱར) ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
23. བོད་ཀྱི་རྫོང་འཕེལ་གྱི་དང་རྒྱུ་ལུ་ཁ་བྱང་། བསོད་ནམས་སྦྱིད་ཀྱིས་མཆན་འགྲེལ་བཏོད། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
24. ཏུང་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་བོའི་བོད་ཡིག་ཤོག་རྒྱུ་འཕྲོ་མཐུད། (བོད་ཆ་ཤན་སྒྱར་མ) མང་ཡའོ་དང་ཁྱིན་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༩ མི་ཁྱེད་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
25. བོད་ཀྱི་གལ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་བདམས་བསྐྱེད། ཆབ་སྐུལ་ཆེ་བཙན་ཕུན་ཚོགས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༡ བོད་ཕྱོངས་ཡིག་རྒྱུ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
26. ཏོར་རམ། ཡོན་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་། ཏོར་བོད་འབྲེལ་བར་དབྱེད་པའི་གཏམ་བཤེན་དོན་རབ་གསལ། བཀའ་བྱུང་སྐད་ལྟ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲའི་ཤིས། ༡༩༩༥ བོད་གཞུང་གི་རྒྱུ་ལུ་ཁ་བྱང་།
27. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གསལ་དང་གཞུང་ཡིག་ཕྱོགས་བསྐྱེད་དང་སྤེལ་ཤིང་མེ་ལོང་། བཀྲའི་ཤིས་དབང་འདུལ་གྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
28. བོད་རང་ཕྱོངས་ཡིག་ཆ་གསལ་ཁང་གིས་བསྐྱེད། བོད་ས་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆོགས་བཅའ་ཡིག་ཕྱོགས་བསྐྱེད། ༢༠༠༡ བོད་ཕྱོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
29. ངའི་ས་ཡུལ་གྱི་ཡང་བའི་ལོ་རྒྱུས། ཨ་ལགས་ཅ་ཡུས་བཙན་འཛིན་དཔལ་འབར། ༡༩༩༩ རྒྱ་གར་དཔར་མ།
30. དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། ཕུན་ཚོགས་ཆེ་རིང་གིས་བཙམས། (དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ།) ༢༠༠༠ བོད་ཕྱོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
31. གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་ཆོགས་དང་དུས་འགྱུར་ཡོ་ལང་ལ་དབྱེད་པ་སྤྱོད་མེད་དེབ་ཐེར་གཞུང་གནས་དཔྱད་ལྟ་དེའི་ཕྱི་དབྱངས་སྒྲན། གདོང་ཐོག་བཙན་པའི་རྒྱལ་མཆན། ༢༠༠༡ ས་པའ་བཤད་སྐྱབ་སྤྱིང་།
32. ཆབ་འགག་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རིམ་མེད་ཤིས་དཀར་ཐེང་བ། གཙོད་པ་དོན་གྲུབ་དང་། ཏ་མཁྱིན། རྫོང་ཆེ་རིང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༢༠༠༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
33. གངས་ཕྱོངས་སྐྱེས་མའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་བཤད། ར་སེ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ། ༢༠༠༡ བོད་ཕྱོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

34. རྒྱལ་རབས་དེ་བ་ཐེར་དཀར་པོའི་ཁ་སྐོང་མེས་སྟོན་གོང་མའི་ཞལ་ཆེན་ས། རྒྱལ་རབས་མཐོང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་དར་གྱིས་བཅུམས། ༡༠༠༡ ལྷ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
35. རྒྱའི་དྲུང་དཀར་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྟུས་ལེགས་བཤད་ཆོས་དྲུང་དཀར་བོའི་སྒྲ་དབྱངས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བདུན་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་བྲིས། ཨོ་རྒྱན་འཕྲིན་ལས། ལག་བྲིས་མ། ཤོག་ངོས་༥༩ ཅན། བོད་འབྲུར།
36. ར་ཁུལ་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་མཆོམས་སྟོར་སྟན་པའི་དྲུང་སྒྲ། སྤྱིང་ཆོས་གསལ་དང་། དག་ཤུལ་ཤེར་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས། ར་བ་ཁུལ་སྤྱི་དྲུང་གོས་དང་། ༡༠༠༩ ལོར་ཀྲང་པོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྟོབ་སྤྱིང་ཞེས་དཔྱད་ཁང་གིས་དཔར། (ནང་ཁུལ་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཡིན)
37. མཛོད་དགའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་བཞུགས། མཛོད་དགའི་སྤྱི་དྲུང་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། ནང་ཁུལ་དཔུང་ཡིག།
38. ཀ་སར་ཆོས་བཟང་མདུན་སའི་ལོ་རྒྱུས། གློ་བཟང་དགེ་འདུན་གྱིས་བཅུམས། མཆོ་ཕྱོན་མི་རིགས་དཔར་སྐྱེད་ཁང་གིས་དཔར།
39. ར་སྟོད་རྫོང་སྡེ་དགོན་ལོ་རྒྱུས། གཤེན་རུ་འབྲུབ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས། ༡༩༩༩ ར་སྟོད་རྫོང་སྤྱི་དྲུང་གོས་ཀྱིས་དཔར། ཤོག་ངོས་༡༠༥ ཅན།
40. ཁ་གྲུའི་སྐར་རྩྭ་དགོན་དགའ་ལྷན་བཤད་སྒྲུབ་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱིང་གི་ཆགས་རིམ་དང་ཁ་གྲུ་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲ་བ་གཞིན་རྒྱུའི་འདུམ་བེར། གློ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས། ༡༩༩༡ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་།
41. ར་ཡུལ་གཉི་དགོན་གྱི་ཆགས་རིམ། གློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅུམས། ཤོག་ངོས་༦༩ ཅན། ༡༩༩༡ ལོར་བྲིས་འདུག དཔར་ཁང་གི་མིང་སོགས་བཞོད་མི་འདུག
42. ཡ་རྒྱལ་ཡ་པཎ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་བོད་སོག་སྒྲ་ཆེན་དུ་མ་དང་། ཡགོང་མ་མཛོད་ཡོན་དུ་གྱུར་ཚུལ་སོགས་སྐབས་འབྲེལ་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས། རྫོང་ཚེ་བྱམས་པ་ཐུབ་བསྟན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༧ ལྷ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
43. བོད་དང་། མན་རྩའི་འབྲེལ་བར་དཔུང་པའི་གཏམ། དུས་སྐབས་ལྷ་ཅན། ༡༩༩༩ བོད་གཞུང་བདེ་སྤྱང་བོད་གནས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་།
44. བོད་སེལ་བྱའི་བྱུང་བ་བཛོད་པ་ཤེལ་དཀར་བྲིང་བ། འོར་བྲང་ཨོ་རྒྱན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༡ བོད་སྤྱིང་ས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་།

45. གངས་ཅན་ཡུལ་གྱི་ས་ལ་སྤྱོད་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོན་གཙོ་བོར་བརྒྱན་པའི་དེབ་ཐེར་རྫོགས་ལམ་གཞོན་ནུའི་དགའ་སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་བྱངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན། རྣོ་བར་མོ་རྒྱན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
46. བོད་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཟེར་བ་གཏན་ནས་མིན་པའི་ཁྱེད་སྐྱེལ་བདེན་པའི་ཉིང་ཁྲ། བདེ་སྐྱོད་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་བཅམས། ༡༩༩༡ བོད་གཞུང་གི་དྲིལ་ལྷན་ཁང་།
47. རེབ་གོང་གམེར་མོ་ལྗོངས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྤྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་བརྒྱན་པ་འདོད་འབྱུང་གཏེར་གྱི་བུམ་བཟང་། སྤྱིང་རྒྱ་བ་སྐྱ་མཆོ་རིང་གིས་བཅམས། ༢༠༠༢ ཞང་ཀང་ཐེན་ལྷ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
48. རེབ་གོང་མེར་གོ་གཤོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གངས་རིའི་རྒྱ་རྒྱུ། འཛིགས་མེད་བསམ་གྲུབ་གྱིས་བཅམས། ༢༠༠༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
49. བཙུག་པོའི་རྒྱུ་མེས་པོའི་ཞང་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་། རྒྱ་པོ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཞིས་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༦ བཙུག་པོའི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
50. ཉེ་པོ་གོང་ཞོལ་དང་དམེ་ཆང་སྐྱེ་རྒྱུ་ཆོ་དྲུག་སོགས་སྐྱ་ནག་ཕྱེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། བཙོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་ཡིག་དེབ་བཞི་བ། ༢༠༠༩ བཙོ་ལོག་སྤྱི་དགོས་གྱིས་དཔར།
51. རོང་ཆེན་བཟུང་པའི་སྐོན་མེ་སྐྱེལ་མཚོན་གཏེ་ཆང་གི་བཀའ་ཐམ་ལས་ཉེགས་རི་ལྷ་རྒྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོན་དོན་ནམ་བཤད་དཔྱད་ལམ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་། ༢༠༠༠ ལོར་གཏེ་བྱས་པ་གྲ་ཆང་གིས་དཔར་སྐྱུན་བྱས།
52. གཏེ་ཆང་དང་འབྲེལ་བའི་རག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་ཕྱོང་རྒྱན་པོའི་གཏམ་ཕྱེང་། དེབ་དང་བོ། ༢༠༠༩ ལོར་གཏེ་བྱས་པ་གྲ་ཆང་གིས་དཔར་སྐྱུན་བྱས།
53. ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ་གཏེ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་བརྒྱན་པ་རོ་མཚར་ལྷ་ཡི་རོལ་མོ། བརྒྱན་དགེམས་པ་སྤོ་བཟང་ཉིམས་བཅམས། དཔེ་དེབ་རྩིང་རལ་ཏུ་སོང་བས་དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་སོགས་མི་གསལ་ཡང་། ༡༩༩༠ རྒྱ་གངས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྐྱེ།
54. འགྲེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གཏན་པོ་གཡུ་ཆེའི་བསང་དུད། རྟོད་ཆ་དང་སྤྱད་ཆ་སྐྱགས་བཅ་གཞིས་ཅན། དམ་ཆོས་དཔལ་བཟང་གིས་བཅམས། རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། རག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཕྱེང་༡༩ པ་དང་༡༩ བ།
55. བོད་དོན་སྤེང་བ། དབང་འདུས་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

56. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲིམ་ལན་བརྒྱ་བ། ཆ་རིས་སྐལ་བཟང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཅུ་མས། 1992 ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
57. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞི་ན་བྱ་དགའ་བའི་གཏམ་མེད་། དགེ་འདུན་གྱིས་བཅུ་མས། 1992 ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
58. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སློ་གསར་འདུག་པའི་འབབ་སྟེགས། ཆོགས་གཉིས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བཅུ་མས། 2004 མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
59. ལྷ་རྩེ་ཐོང་བརྒྱད་ཀྱི་ཆེན་ཏུ་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲིམ་གཙལ་ཆ་རྒྱུ་མེད་ཀྱིས་སྐྱུ་དཔར་དུ་བཏབ། ཤོག་ངོས་96 ཅན། བོད་འབྲོར།
60. ཆེ་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན། ལག་ཁྲིམ་མ། ཆེ་ཁོག་པ་སྐྱེ་ཞབས་སློ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྲིམ་ཁྲིམ། ཁོང་སླ་བྱང་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་འདྲིན་གྱི་གཞུང་གསར་ཙམ་ནས་རང་ལུལ་དུ་ཐེབས། རེབ་གོང་ཕྱི་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཅིག་དུ་དུས་རབས་འདིའི་རེབ་ཆེ་གཉིས་སུ་བྱུང་བའི་མཁས་པའི་དོག་ལྷ་བུ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་བྱང་བཀོད་པ་ཞེས་པའི་ནང་བཀོད་འདུག།
61. ལུལ་མགོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་པསྐྱེད་ཀར་བོའི་ཆུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བཅུ་མས། 1999 མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
62. ཀའ་རྒྱུ་ལྷ་འབངས་རྒྱ་ཆུ་ཁ་བའི་ཆགས་རིམ་ལོ་རྒྱུས་བདེན་གཏམ་ན་བའི་བཅུ་ལེན། དཀོན་མཆོག་རིན་ཀྱིས་བཅུ་མས། དཔར་ཁང་མོགས་གང་ཡང་བཀོད་མི་འདུག ཤོག་ངོས་94 ཅན།
63. བོད་སྐད་ལོ་རྒྱུས་བཞེས་པའི་རྒྱ་སྐད་རྒྱ་སྐད་ཀྱིས་བཅུ་མས། 1999 ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
64. མ་ལུལ་རོང་བོ་སློབ་ཆོས་ཀྱི་གདུང་རབས་དོན་ལྡན་ཆངས་པའི་སློབ་དབྱངས། རོང་བོ་ལྷ་རྒྱལ་དཔལ་གྱིས་བཅུ་མས། 1999 ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
65. ཏོར་གཙང་དང་ཏོར་གཙང་ཀའ་རྒྱུ་དཀོན་ལོ་རྒྱུས་དུང་རི་དཀར་བོའི་རང་སློབ་ཏོར་གཙང་བསྟན་འཕེལ་གྱིས་བཅུ་མས། 2009 དཔར་ཁང་མི་གསལ།
66. མང་རའི་ལོ་རྒྱུས། སླ་ནག་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ། 2009 ཞང་ཀང་ཕྱེན་མ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
67. རེབ་གོང་རིག་པ་འབྱུང་བའི་ཐོང་ཁྲིམ་གྱི་མཛེས་རྒྱུ་མང་དུ་བྱུང་བ་ལྷ་བཟོ་རིག་པའི་དགའ་ཆལ་གཉན་ཐོག་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལེགས་པར་བཤད་པ་མི་པམ་དགེས་པའི་རོལ་མོ། སློབ་ཟུང་སྐྱེན་གཤམ་གྱིས་བཅུ་མས། 2000 མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
68. ཆོ་བདུན་བཀའ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་དོག་ཐེང་མཛེས། བསྟན་འདོན།

69. ཆ་རིས་སྐལ་བཟང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཅམས། ཤེས་ཚད་དཔོན་གསར་དགའ་ལྡན་བཤད་
སྒྲུབ་ཆོས་འཁོར་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་དྲུང་བཞད་པའི་རང་སྒྲ།
70. མཁས་པ་མི་གསུམ་དང་ལྷ་ལྷུང་དཔལ་རྩོར་གྱི་སྒྲུབ་གནས་མདོ་སྐྱད་གནས་ཆེན་མོ་འགམ་རྩོ་
རྩེ་བྲག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལེགས་པར་བཤད་པ་བཟུང་ལོག་གོས་ཀྱི་རིམ། རྫོང་བཟང་སྟན་བྲགས་ཀྱིས་བཅམས།
ཕྱི་ལོང་མི་རིགས་དཔར་ཁང་ཞེས་བཞོད་འདུག།
71. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིང་བའི་གདམ། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
72. དཔོན་པོར་མའེ་ལོ་རྒྱུས་འཕོ་འཁྱར་དང་ཡུལ་སྟོན། ལྷ་མཆོག་རྒྱལ་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༡
མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
73. བྱ་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་མགུལ་རྒྱན། བཅ་མཁས་བཅམས། བཙུག་ཅིན་ཕུ་ལང་
དཔར་ཁང་ནས་དཔར་ཞེས་བཞོད་འདུག།
74. བདེ་སྐྱད་བྱང་ཤར་གྱི་བོད་ཀྱི་ཆོ་བ་ཤོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་བཅས་པར་དབྱད་པ།
འབྲུག་ཐར་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༡ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
75. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟོབ་གཞི་སྟོགས་ལ་འདུག་པའི་འབབ་སྟེགས། རིན་ཆེན་ནོར་བུས་བཅམས།
༡༩༩༦ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
76. མ་རེ་བྲགས་པ་རྒྱ་མཆོས་བཅམས། བདེ་སྐྱད་སྟེན་ལོ་རྒྱུས་དང་ས་གསལ་མེ་ལོང་། ༡༩༩༧
ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
77. བདེ་སྐྱད་མ་ཁུག་ཆ་འགམ་ཡུལ་གྱའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཆེན་མོ། འབྲུག་ཐར་དང་སངས་རྒྱས་
ཆོ་རིང་གཞིས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
78. ད་ཆར་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། དར་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༡ གངས་
ལྗོངས་གཙུག་ལག་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་། (རྒྱ་བོད་ཤན་སྒྲུར་མ)
79. གསེར་ཐལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྟོན་རྒྱན། དཔལ་ཤུལ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བཅམས།
༡༩༩༦ གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
80. བོད་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་དྲུས་རབས་གཅིག་གི་རིང་དུ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་ཆེན་འགའ་ཕྱོགས་
གཅིག་དུ་གསལ་བོར་བཞོད་པ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་། ཤ་བོ་པར་རྒྱལ་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༧ དཔར་
ཁང་བཞོད་མེད།
81. ཤར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བྱང་བ་རགས་བསྟུས་ཙམ་བརྗོད་པ་ལྷའི་ར་སྒྲ།
ཤེས་རབ་འོད་གསལ་དང་བྱང་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོག་གཞིས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༦ སེ་ཁྲོན་མི་རིགས་
དཔེ་སྟླན་ཁང་།

82. མ་ལྷོ་སྐུ་མཛོད་གི་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་ཡིག་དེབ་དང་པོ། མ་ལྷོ་སྐུ་མཛོད་མི་དྲུག་གིས། 1996
83. མ་ལྷོ་སྐུ་མཛོད་གི་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་ཡིག་དེབ་གཉིས་པ། མ་ལྷོ་སྐུ་མཛོད་མི་དྲུག་གིས། 1998
84. བཅོངས་འབྲུལ་ཐོན་གྱི་ནག་ཚུ་མཛོད་ཆོ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། ཆེ་རིང་རྩོམ་ཚུ་མ་
སྒྲིག་བྱས། 1994 བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
85. མཆོ་ལྷོ་ཁྲུལ་གྱི་དཔེ་བཞུགས་ལག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་བསྟུས། མཆོ་ལྷོ་ཁྲུལ་ནང་བསྐྱབ་མཐུན་ཆོག་ས་
དང་ཀྱང་གཏི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྐྱབ་མཐོ་རིམ་སྒོ་བ་སྒྲིབ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། 1998
མཆོ་སྐྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
86. ལམ་སྟོད་སྐུ་མཛོད་མཛོད་ཆོད་ཁོངས་ཀྱི་དེ་སྟོན་ཤོག་ལ་ཤས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བྱ་བྱང་ཕྱོད་བའི་
དོན་ཁྱེན་འགའ་ཞིག་སྟོར། བོར་བསམ་སྐུ་མཛོད་མི་རིགས་ཆོས་བསྒྲིགས་བྱས། 1998 བོད་ལྗོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
87. བོད་ཀྱི་བོན་དཔེ་བཞུགས་ལག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་ད་ལྟོ་གནས་བབ། ཤར་ཡུལ་སྐྱབ་ཆོག་ས་ཆེ་རིང་
གིས་བཅུམས། 1999 མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
88. རེབ་གོང་མི་དམངས་ཀྱི་ཆེད་དྲུང་སྟོན་སྟེས་བཏང་བའི་རོང་བོ་ནང་སོ་དཀོན་མཆོག་སྐུ་བས་
ནས་ཡང་མི་འདྲིག་པ། ཤ་བོ་བསྐྱེད་ཀྱུལ། དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་བཀོད་མི་འདུག
89. སྐུ་འབྲུམ་གསོ་རིག་ཤེས་བྱའི་འཇུག་རོགས། 1999 ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
90. མགོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས། (སྟོད་ཆ་དང་སྟོད་ཆ་གཉིས།) 1999 མགོ་ལོག་ཁྲུལ་མི་དྲུག་
གོས་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།
91. གངས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ། དོན་དོར་དང་བསྐྱབ་འདྲིན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་
བསྒྲིག་བྱས། 1999 བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
92. མགོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས། (དེབ་གཉིས་པ།) 1998 མགོ་ལོག་ཁྲུལ་མི་དྲུག་གོས་རིག་
གནས་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།
93. མི་པམ་མཆོག་སྐུལ་དགྲ་རོང་རྒྱལ་སྐུ་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
94. བྱུགས་ཤོད་འབྲེ་རུའི་ལོ་རྒྱུས། རི་དབང་བསྐྱབ་འདྲིན་གྱིས་བཅུམས། 1999 བོད་ལྗོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
95. བྱ་སྟོད་སྐུ་མཛོད་ལས་པ་སྐྱུ་ལྷན་པའི་དཔལ་ཁྱིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལུགས་གཉིས་དར་རྒྱུ་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་། སྐར་འཇུག་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས། གང་དྲུང་དཔར་སྐྱུན་བྱས་པ་དང་
དཔར་ལོ་བཀོད་མི་འདུག

96. བོད་སྐད་ལོ་རྒྱུས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་ལོང་ཙམ་བརྗོད་པ་སྟན་དབང་གསེ་བའི་ཙོང་
སྒྲ། ཆོ་རིང་དོན་གྲུབ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར། ༡༩༩༠ བཅོམ་མེད་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
97. ཁམས་ཕྱོགས་དཀར་མཛེས་ཁུལ་གྱི་དཔོན་ཕྱི་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་བཤད་པ་ནང་བསྟན་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་། (སྟོན་ཆ། བར་ཆ། སྟོན་ཆ་སྟེ་སྒྲིགས་བཅ་གསུམ་པ། བཅོམ་མེད་མི་རིགས་
ཕྱི་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་རིག་ཞིབ་འབྲུག་ལྟེ་གནས་ཆོས་ལུགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འབྲུག་སོའི་དང་། དཀར་
མཛེས་ཁུལ་ཡིག་བསྐྱར་ཅུད་སོགས་ཀྱིས་ཙོང་སྒྲིག་བྱས། ༡༩༩༩ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་རིག་ཞིབ་
འབྲུག་ལྟེ་གནས་ཁང་།
98. བོད་སོག་གི་རིག་གནས་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འབྲུག་སངས་རྒྱུ་རིན་ཆེན་དང་འབྲུག་ཐར་གྱིས་
བཙམས། ༡༠༠༩ ལོར་ཀན་སུའི་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
99. སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་ལ་མའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ།
100. དཔལ་ཤུལ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་གཟུར་གནས་དགའ་བའི་གཏམ། དགྲང་
ལོ་ལམ་བསྐྱེད་གསལ་གྱིས་བསྟན་བསྐྱེགས་བཅིས། ༡༩༩༩ གཤེར་རྟ་རྫོང་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེགས་
ཤིང་དཔར།
101. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་ཀྱན་གསལ་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་། རིན་ཆེན་ནོར་བུས་བཙམས། ༡༠༠༦
མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
102. ཁམས་སྟོད་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བསྐྱེས་སུ་བཀོད་པ་གངས་སུག་བསུ་བའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ། སྟོད་
ཆ། The brief history of upper eastern Tibet, Volume I 1995 ལྷན་མ་འཇམ་དབྱངས་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཅོམ་མེད་མཁན་པོ་དོ་རྟེ། ༡༩༩༥ ཀན་སུའི་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
103. ཁམས་སྟོད་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བསྐྱེས་སུ་བཀོད་པ་གངས་སུག་བསུ་བའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ། སྟོད་
ཆ། The brief history of upper eastern Tibet, Volume II 1995
104. ལྷན་མ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཅོམ་མེད་མཁན་པོ་དོ་རྟེས་བཙམས། ༡༩༩༥
ཀན་སུའི་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
105. དཔལ་དོ་རྟེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཁམས་གསུམ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་དངོས་ཀྱི་
གཏེར་མདོད་ཅེས་བ་བཞུགས་སོ། ཀན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུམ་འབུམ་པོད་
ཅ་བ། སྤྱི་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ།
106. རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱུ་པ། དགེ་བཤེས་ལྷེ་ལྷུ་(དུས་རབས་ ༡༩ པར་བྱུང་)མཛད།
༡༩༩༥ བོད་ཚྭ་ངས་ཡིག་རྟེན་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
107. ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལྷེ་ལྷུ་རྟེན་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱིས་མཛད་པ། ༡༩༩༥ བོད་ཚྭ་ངས་

- མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། འདི་ལ་ཞུའེ་ཆོས་འབྱུང་བསྐྱུས་པའང་ཟེར་བར་སྣང་།
108. དགེ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་ཆོས་འཕྲོ་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་གསུམ་འབུམ་
ཅ་བ། ཟླ་བྲང་ཤིང་དཔར་མ། འདིར་རྗེའི་དངོས་སྤྱོད་སྤྱད་ཤེར་བཟང་གི་ནུས་ཐར་མགོ་བརྩུགས་
ཅོམ་གནང་ནས་ཆོས་འཕྲོར་ལུས་འདུག
109. དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ནུས་ཀྱི་བྱུང་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཁས་པའི་
དགའ་སྟོན། ཟློགས་བམ་སྟོད་སྤྱད་གཉིས། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བས་མཛད། འདི་ལ་ལྟོ་
བྲག་ཆོས་འབྱུང་ཡང་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་འདིར་ཐུར་གྱི་རྩོམ་ཡིག་རྙིང་རོ་བཤུས་སྟགས་རིན་
ཐང་ལྷན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་འཛོམས་ཤོས་ཤིག་ཡིན།
110. ཡུལ་མདོ་སྤྱད་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་བྱབ་བསྐྱན་རིན་པོ་ཆེ་རི་ལྷོ་དར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བརྗོད་
པ་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཞེས་བ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་ཟེར། ཟླ་བྲང་བཟ་
ཤིས་འབྱེལ་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་དགྲ་བ། བྲག་དཔོན་སྐུ་སྤྱད་ཀོན་མཆོག་བསྐྱན་པ་རབ་རྒྱས་
ཀྱིས་བཅུམས། ཆོས་འབྱུང་འདི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་ཆོས་མཛད་གྲུབ། ཆོས་ཡུན་ལོ་རོ་ལྷུ་པོ་
༡༩ འགོར་བ་ཡིན་ཀྱང་། བཟ་ཤིས་འབྱེལ་གཙོས་དཔོན་མ་ལག་གི་ཁྲི་བ་སྟགས་མཛད་ཁྲུང་
མང་དག་བཞེས་དཔོན་བྱུང་བས། ཆོས་སྤྱི་གི་ཕྱག་ལས་དངོས་གཞི་ནི་ལོ་གངས་དེའི་བྱེད་ཀ་
ཅོམ་ལས་སོང་ཨེ་ཡོད་སྟུམ།
111. འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། འདི་བརྗེ་ཅོང་ཁ་བའི་
དངོས་སྤྱོད་ཡིན་ལ། གཞུང་ལྷགས་སྤྱི་བྱེད་ལ་གཟིགས་རྒྱ་དང་གཟབ་ནན་ཆེ་བས་སྟོན་བྱོན་མཁས་
པ་པལ་ཆེར་གྱིས་ཁྲུངས་བཅོལ་མཛད་སའི་ལོ་རྒྱུས་ཆད་བྱབ་ཅིག་ཡིན།
- 112A. འབྲི་གྲང་བསྐྱན་འཇིན་པ་ད་མའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཅུམས་པའི་འབྲི་གྲང་གདན་རབས་
གསེར་ཤིང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
- 112B. དཔལ་ལྷན་རྩོ་ནང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གསལ་བྱེད་ཟླ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ངག་དབང་སློ་གྲོས་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༩༩ ལོར་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་
རིག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་དཔར།
113. དཔལ་ལྷན་རྩོ་ནང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གསལ་བྱེད་ཟླ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་
བྱ་བའི་གཞུང་གི་ཁ་སྐོང་ལྷན་ཐབས་བརྒྱད་རིམ་དཔལ་ལྷན་སྐྱེ་མ་གང་དག་གི་མཚན་ཉིད་རབ་
ཏུ་གསལ་བ་ཉི་གཞོན་འོད་སྣང་དད་པའི་པད་མོ་ནུམ་པར་བཞད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།
114. ངག་དབང་སློ་གྲོས་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༩༩ ལོར་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱོན་
ཁང་གིས་དཔར།

115. ས་སྐྱ་བ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལགས་པར་བཤད་པ་དེ་མཚར་བྱ་མཆོ། རྒྱ་གར་དཔར་མ་དཔེ་རིང་།
116. འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཟེའི་དབང་པོས་མཛད་པའི་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འབྱུང་རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་མཚར་ནོར་བུ་བེཾུའི་ཕྱིང་བ། ལག་བྲིས་མ།
117. ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལྷུ་འུ་རྩོ་སྤྲས་གྱིས་མཛད་པ། ༡༩༥༧ བོད་ཨྲེངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
118. དམ་པའི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རྩི་ལྷར་དར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་། ཡོངས་གྲགས་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་བེར། རྩོ་ནང་དྲ་རྒྱ་ཐས་བཅུམས། ༡༩༥༦ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
119. དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལགས་པར་བཤད་པ་དེ་མཚར་བྱ་མཆོ། དག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༥ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
120. རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་སྟོ་གསལ་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་རྣ་རྒྱ། གྲུང་དགོན་པོ་སྐྱབས་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༥ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
121. ཆོས་འབྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་འོད། རྫོང་ཆེན་རབ་འབྱུམས་གྱིས་མཛད་པ། ༡༩༩༡ བོད་ཡིག་རྫོང་དཔར་མ།
122. བསྟན་པའི་རྣམ་བཤད་དར་རྒྱས་གསལ་བའི་སྟོན་མེ། སྤ་བསྟན་རྒྱལ་བཟང་པོས་བཅུམས། ༡༩༩༡ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
123. བདུད་འཛོམས་ཆོས་འབྱུང་། བདུད་འཛོམས་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྫོགས་བཅུམས། ༡༩༩༦ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
124. ཆོས་འབྱུང་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། དཔལ་ལྷན་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་ལུང་རྟོགས་ཤེས་རབ་རྩོ་རྫོ། ༡༩༩༡ རྒྱ་གར་ལྷོ་ལོ་གསར་བ།
125. དག་དབང་མཁྱེན་གྱིས་བཅུམས་ཤིང་། རྫོ་བཟང་དགེ་འདུན་སོགས་གྱིས་བསྐྱར། ལུ་ལི་ཆོས་འབྱུང་།
126. གངས་ཨྲེངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བྱི་མོ་སྤྲ་འགྱུར་རྫོང་མའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྟོན་སྟོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མདོ་ཙམ་བརྫོད་པའི་ཆོས་བའི་ལྷ་བ། ཁྲོ་རི་ཆེ་རྣམ་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

127. མདོ་སྨད་ཆོས་ཀྱི་ཕྱི་དཔེ་ཀྱི་རབས་ལས་འཕྲོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་
པ་གཟུར་གནས་སློབ་ལྟོན་དཔེ་ཏམ་བྱ་ར། ཀམ་ཀྱི་མཆན་གྱིས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ ཏང་
ཁོང་ཡ་མྱིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
128. རྩེ་བཙུན་ཐུ་མ་དམ་པ་སྐྱེས་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་བཟང་པོའི་སྐུ་འཕྲེང་ཡང་སྤྱིད་མཁན་
དཔོན་རྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་པའི་མཛད་བཟང་གི་སྒྲུང་སྟན་ཡོངས་སུ་འཆར་བའི་ཆོས་འབྱུང་
དྲི་མེད་དངས་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། ༡༩༩༩ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
129. བསྟན་པ་ལྷ་དར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་འབྲེལ་ཡོད་དང་བཅས་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་
འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་། ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་། ༡༩༩༩ ལྷ་ལི་གསར་བ།
130. རྩེ་འགྱུར་གྱུ་བ་དབང་ཀྱི་པ་རྩོགས་ཆེན་པོའི་གདན་རབས་ཆོས་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་བྱང་
བ་བརྗོད་པའི་གཏམ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་ཀྱི་པོའི་ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ། བསྟན་འཛིན་ཀུན་བཟང་
ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བཅུམས། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༩
131. ཡོན་ཀྱི་རབས་ཀྱི་དྲི་ཕྱི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་མཛད་ཀྱིས། ཁྲིན་ཆེན་དབྱིན་གྱིས་
བཅུམས། སྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱར། ༢༠༠༩ གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
132. ལྷ་རབས་སྤྱིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱུན་གོང་ས་ཀྱི་པའི་དབང་པོ་བཀའ་དྲིན་མཆོངས་མེད་བཙུ་
གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཀྱི་པ་ཐར་བ་རྒྱ་མཆོག་གྱུ་ལས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དོ་མཆར་རིན་པོ་ཆའི་
ཕྱིང་བ། སྐུགས་བམ་སྟོན་སྨད་གཞིས། སུར་ལྷོག་ཡོངས་འཛིན་སྐབ་བསྟན་བུམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་
བསྟན་འཛིན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཙུ་བྱུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་གྱུ་བ་པར་མཛད།
ལྷ་ས་ཤིང་དཔར་མ།
133. ཆེ་ཤོས་མཁན་ཆེན་རྩེ་བཙུན་སློབ་བཟང་བྱང་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེའི་རང་ཀྱིས། ཤུག་ཏི་
བཙུན་གཟུགས་སྟེ་ལྷ་མ་དྲི་བོ་རྟེན་པའི་ཉིད་འཁོར་བར་འབྲུམས་པའི་རང་ཚུལ་རྩེ་བཞིན་གསལ་བར་
བཀོད་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་སྟོན་མེ། སྐུ་འབྲུམ་ཤིང་དཔར་མ།
134. ལུང་སྐུ་རོལ་བའི་དོ་རྩེས་མཛད་པའི་དགེ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་ཆེ་ཕུ་ལོ་མེན་ཏན་ངག་དབང་
མཆོག་ལྟན་གྱི་ཀྱི་པ་ཐར་མཁའ་སྟོན་འགྱུ་བ་པའི་གཏམ་སྟན་ལྷོ་རྩེ་རྩེ་པོ་ཆེ། ཤིང་དཔར་མ།
135. སྐུ་ཁོ་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ལ་མོ་ཞབས་བྱང་དཀར་པོ་སྐུ་ཕྱིང་
བདུན་པ་རྩེ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ལོ་སྟེ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཀྱི་པ་ཐར་དང་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གདུང་
དཀར་ཆག་ཤིང་དཔར་མ།

136. སྐལ་བཟང་དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོས་མངོན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་ཇི་བཙུན་སློབ་ཟུང་འཇམ་དབྱངས་ཡི་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དཔག་བསམ་ཐོན་། སླ་བྱང་ཤིང་དཔར་མ།

137. བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མངོན་པའི་ཇི་བཙུན་དམ་པ་མཆོན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པའི་གཏམ་དུ་བྱ་བ་དད་པའི་སྒྲིའབྱེད་ཀྱི་ཏ་ཀའི་འཕྲུང་བ་སླ་བྱང་ཤིང་དཔར། འདི་ལ་རྣམ་ཐར་བཙན་པོ་མ་ཡང་བཟེར།

138. ཁྱི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་བྱ་གུ། ཏོར་གཙང་ཁྱི་ཆེན་སྐྱེས་ལྷུང་གསུམ་པ་འཇིགས་མེད་རིག་པའི་སེང་གས་མངོན། (སླ་བྱང་ཤིང་དཔར་མ)

རྒྱལ་ཀུན་གསང་བའི་མངའ་བདག་ཇི་བཙུན་བྱམས་པ་མཐུ་སྟོབས་ཀུན་དཀའ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དོ་མཆོར་ཞོར་བུའི་འཁྱིམ་ཁེས་བྱ་བ། ཞེས་པ་སླ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེད་དུ་ལག་བྱིས་མ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། སླ་མ་དཀའ་བོའི་སྐྱབ་བཙུང་མཁས་པ་སྐལ་བཟང་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༧ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

139. དཔལ་ལྡན་སླ་མ་དམ་པ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཞུགས་བཀའ་རྒྱུ་མཆོངས་བཤམ་ཇི་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོད་པའི་བཟང་པོའི་འཁྱུངས་རབས་དང་བཙན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་གཏམ་དུ་བསྟན་པ་དད་པའི་ཚུགས་ཏེར་འཕེལ་བའི་ལྷ་ཤེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ཀུན་མཁྱེན་ཡོངས་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོས་མངོན། ཨ་མཆོག་མཆོན་ཏིང་འཁོར་གྱི་ཤིང་དཔར་མ་ཤོག་ལྟེ་བ་ ༡༡ ཅན། རབ་བྱུང་བཙུ་བྱག་པའི་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་བཅུམས།

140. སྤྱིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོངས་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་བཀའ་རྒྱུ་མཆོངས་ཇི་བཙུན་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོད་པའི་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་སྒྲིའབྱེད་སྤངས་ཏེ་བརྗོད་པ་རྩ་སྐྱེ་བོའི་གསེར་གྱི་སྤང་བ་དད་པའི་ལྷ་མཁྱེན་པའི་མངོན་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས། རྩེ་ཆའི་ཤིང་དཔར་མ་གཞིར་བཟུང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

141. དཔལ་ལྡན་སླ་མ་དམ་པ་ལ་ ཇི་བཙུན་སློབ་ཟུང་ཉི་སྐྱ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ས་བོན་མདོར་བསྟན་ཏེ་བཀོད་པ་དད་པའི་ཚུགས་ཏེར་འཕེལ་བའི་ལྷ་བ། དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༦ རབ་བྱུང་པར་ཁང་།

142. ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཇི་བཙུན་སླ་མ་དོ་རྩེའི་ཆང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐར་པ་མདོད་འདུག་ལོགས། བྲག་དགོན་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན། ༡༩༩༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

143. རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་དོན་ཆེ་འཆང་སྒོ་བཟང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་
དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་རིན་པོ་ཆའི་
སྒྲེམ། རྟོད་ཆ་དང་སྤྲད་ཆ་སྒྲེགས་བམ་གཉིས་ཅན། ལྷང་སྐྱེའལ་བའི་དོན་ཆེས་མཛད། ༡༩༩༠
བོད་ལྗོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
144. ཆོས་སྒྲུབ་པའི་དགེ་སྤྱོད་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྟོན་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ནོར་བུའི་
ཕྱེང་བ། པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་ནམ་ཡིན། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
145. དཔལ་ལྷན་སྒྲུ་མ་དམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་
ཞབས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་དོ་མཚར་གྱི་དགའ་སྟོན། (བོད་དང་པཎ་ཆེན་གྱི་ནམ་ཐར།) ༡༩༩༡
བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
146. རྗེ་རིང་པཎ་དེ་ཏའི་ནམ་ཐར། (རྟོད་ཆ་དང་སྤྲད་ཆ་སྒྲེགས་བམ་གཉིས་ཅན།) རྗེ་རིང་བསྟན་
འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༥ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
སྒྲིགས་དུས་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱབས་མགོན་ཞབས་དཀར་དོན་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ནམ་པར་ཐར་བ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྐལ་བཟང་གདུལ་བྱ་ཐར་འདོད་ནམས་ཀྱི་རེ་བ་སྐོང་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་
བུ་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ། (རྟོད་ཆ) ༡༩༩༥ མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
147. ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེ་ཕྱེང་གཉིས་པ་རྗེ་འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་ནམ་
ཐར། གུང་ཐར་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་མཛད། ༡༩༩༠ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
148. རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་རྗེ་གསེར་ཁང་བ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཤད་པའི་
ཐེམ་སྐྱས། སྒྲེ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་སྒོ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས་བཅུམས། ༡༩༩༥
ཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
149. དགུ་རོང་སྐྱེ་ཕྱེང་སྒྲུ་ཕྱེད་ནམ་ཐར་ཕུཆུ་རི་ཀའི་འཁྲི་ཤིང་། བསྟན་འཛིན་གྱིས་བསྒྲིགས་
ཤིང་བཅུམས། ༡༩༩༤ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
150. ཟ་ནོར་གྱི་བན་དེ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འདི་སྤང་འཁྲལ་བའི་རོལ་ཆེད་རྟོགས་བརྗོད་
ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་དུ་ཀྱ་ལའི་གོས་བཟང་། (བོད་ ༡། ༡། ༩) དག་དབང་ལུ་བ་སྒོ་བཟང་རྒྱ་
མཚོས་མཛད་པའི་རང་ནམ་ཡིན། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
151. ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དུག་པ་སྒོ་བཟང་རིན་ཆེན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ཐུན་མོང་ཕྱིའི་
ནམ་པར་ཐར་བ་དུ་ཀྱ་ལའི་འཕྲོ་མཐུད་རབ་གསལ་གསེར་གྱི་སྒྲེམ། རྟེ་སྟོན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་
བཅུམས། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

152. མི་ཉག་མཁས་དབང་ལཱི་ནམ་ཐར། སང་གེ་བཟང་པོ་སྟགས་ཀྱིས་བཅམས། 1856 མི་
ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
153. རྩེ་བཅུན་སྐུ་མ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་མཆར་མང་དུ་བྱུང་བའི་ནམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་འདུག་
ངོགས། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། 1859 མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
154. བདུད་འཛོམས་ཆང་གི་རང་ནམ་རིག་འཛིན་གཏེར་མིང་འཛིན་པ་བདུད་འཛོམས་རྩོ་རྩེ་ལོ་
བ་ཆལ་གྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་དེས་དོན་སྟོང་པོའི་འདུག་ངོགས། 1869 མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་
དཔེ་སྟུན་ཁང་།
155. སྟན་འཛོང་དཔོན་སྟོབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རབས་ཀྱི་བྱུང་བ་ཨ་རུ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟེ་མ།
འཛིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གིས་བཅམས། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
156. བསྟན་འཁོའི་དཔུང་གཉེན་དམ་པ་ལུང་བཟང་ནང་སྐུ་འཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་པར་ཐར་
བ་ལས་བཅམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལུ་ཉག་འཕྲེང་བ། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱིས་བཅམས། 1866
ར་བ་ཁུལ་དཔར་ཁང་།
157. རྒྱལ་ཆེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་ལོ་ཐོག་དངོས་གྲུབ་གྱི་ཆར་འབབས། འཛིགས་
མེད་གྲགས་པས་བཅམས། 1867 བོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
158. ཆོས་རྩེ་དཔལ་ལྷན་སྐུ་པོ་བ་ཆེན་པོའི་ནམ་པར་ཐར་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་
ཀུན་ཁུབ་སྟན་པའི་བ་དན་ཐར་བ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱི་མཆོག་ བསོད་ནམས་ལྷན་གྲུབ་གྱིས་
བཅམས། 1868 མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
159. ཀུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེའི་ནམ་ཐར། དབལ་མང་པཅ་དེ་ཉས་བཅམས། 1868 ཀུན་
སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
160. གྲུབ་པའི་དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་རྩེ་བཅུན་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་དངོས་གྲུབ་
འོད་སྟོང་འབར་བའི་ཉི་མ། ཆོས་ཀྱི་སང་གེ་དང་གང་པ་གཉིས་གྱིས་བཅམས། 1869 མཆོ་
སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
161. ཁོང་ས་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་བ་ཆེན་པོའི་སྐུའི་གཅེན་པོ་སྐུ་འབུམ་ཁྱི་ལུ་རྟ་སྟག་མཆོར་མཆོག་
སྐུལ་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་ནོར་བུའི་ཐུན་མོང་མང་དེ་རིམ་བསྐྱས་དོན་དཔྱད་ལྷན་ཡོངས་ལ་
གཏམ་དུ་བྱ་བ་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་དེས་དོན་སྟོན་གྱི་ཕོ་ཉ། མདོ་སྨད་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་
བཅམས། 1869 རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མེན་ལྷོ་འབྲས་སྒྲིང་གཙུག་ལག་གཏེར་མངོན་འཛུལ་ཁང་།
162. ལྷ་མོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར། དགོ་འདུན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་བཅམས།
1866 ཀུན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

163. བྱ་བ་དབང་སྒྲུང་ཅེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ན་མ་ཐར། བྱ་གཞུང་སྒོ་བཟང་གིས་བཅམས། ༡༠༠༤
མི་རིགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་།
164. བཅ་ཁྱེ་ཏ་སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་མཆོག་གི་སྒྲིབ་ཚུལ་བརྗོད་པ་སྐུ་འཛིན་བཅུད་ལེན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ༡༠༠༥ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། འདི་ཁོང་གི་རང་
ནམ་ཡིན་འདུག
165. དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩོམ་པའི་ལུགས་སྒྲུ་མ་བཅུད་པའི་ནམ་ཐར་བཞུགས། བྱང་
སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༠༠༤ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་གིས་དཔར།
166. རྩེ་བཅུན་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་ནམ་ཐར། ཀུན་དགའ་གྲོལ་
མཆོག་གིས་བཅམས། ༡༠༠༤ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་གིས་དཔར།
167. རྩེ་བཅུན་སྒྲུ་མ་ཤིང་བཟང་རྩོམ་པའི་འཆང་ཆེན་པོ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཆོད་པལ་བཟང་བོའི་
ནམ་ཐར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པ་དང་པའི་པར་འབྲེད་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། ཨ་ཀྱ་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། ༡༠༠༤ ཨ་ཡིག་གསུང་རབ་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། (འདི་ཤིང་བཟང་སྒྲུབ་པའི་
དང་བོའི་ནམ་ཐར་ཡིན།)
168. བྱ་བ་དབང་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་བཀའ་རྩིན་ལེན་རྩེ་བཅུན་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་
ཕྱག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཆོགས་དཔལ་བཟང་བོའི་ནམ་ཐར་ཐར་བ་ཀུན་བཟང་སྒྲིབ་ཚུལ་གསལ་བའི་
མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ། ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་བཅམས། ༡༠༠༤ ཨ་ཡིག་
གསུང་རབ་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། (འདི་ཤིང་བཟང་སྒྲུབ་པའི་གཞིས་པའི་ནམ་ཐར་ཡིན།)
169. ཀུན་མཁྱེན་སྒྲུ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོམ་པའི་རྩེ་བཅུན་སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་
མེད་རྒྱ་མཆོད་པལ་བཟང་བོའི་ཞལ་སྒྲུ་ནས་ཀྱི་ནམ་ཐར་ཐར་བ་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་མཛེས་
རྒྱ། ཁོར་གཙང་གསེར་ཁྲི་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། མཁན་པོ་ངག་དབང་ཐུབ་
བསྟན་རྒྱ་མཆོག་གིས་ཀྱིས་མཛད། ༡༩༩༡ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྒྲན་ཁང་།
170. ཨུ་རུ་ཀུན་གྱི་ཕ་རྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་རབས་ནམ་ཐར་ཐར་བ་རྒྱས་པར་བཞོད་པ། གཏེར་
ཆེན་ཨུ་རུ་ཀུན་སྒྲིང་བས་གཏེར་ནས་བཏོན་པར་གྲགས། ༡༩༩༡ མི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་།
171. བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲུ་མ་བཅུད་པའི་ནམ་ཐར་ཐར་བ་རྒྱལ་བསྟན་མཛེས་པའི་རྒྱན་
མཆོག་སྤུལ་བྱུང་ནོར་བུའི་སྤེང་བ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཅམས། རྩེ་བོད་
གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་།

674 བདེ་སྐྱད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱི་ཆོའི་སྐོར་སྟེགས་བཅ་གསུམ་པ།

172. སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པར་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡིག་ཡིད་
ཆེས་གསུམ་ལྟ། རྩོམ་ཏུ་རྣམས་མཛད། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་པར་འབྱུང་ནམ་ཐར་ཐུག་པ་ལུགས་
ཞེས་གྲང་བེར།

173. རྒྱལ་དབང་བཙུ་བཞི་བ་བཟུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་སྐྱེ་ཆེ་སྟོན་གྱི་རང་ནམ། རོས་གྱི་
ཡུལ་དང་། རོས་གྱི་མང་། བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་།

174. རྩོམ་གྲུལ་འཕྲིན་ལས་བཟུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐར། ལྷ་ཤོད་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཅམས།
༡༠༠༠ སེ་ཁྲོན་ཁྲིན་ཏུ་སམ་རྩོམ་པར་སྐྱེག་ཉེ་གནས་ཁང་།

175. ཀ་ར་བས་ནམ་ཐར། ༡༠༠༦ འགྲོ་པན་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

176. ཁང་སར་བཟུན་པའི་དབང་ཕྱག་གི་ནམ་ཐར། གཙང་རིགས་སྐལ་བཟང་ནམ་འབྲེན་གྱིས་
བཅམས། ༡༠༠༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

མཚོ་ལྷོའི་གསང་ཆེན་རྟེན་མ་བའི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་མཛད་ནམ། ཁྲི་སེར་ལོ་རྒྱུ་མཚོ།

177. གྲུབ་དབང་སྐྱེད་ཆེ་སྐྱེད་འཛིན་པའི་ཕྱོག་གི་ནམ་ཐར། ༡༠༠༦ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

178. རྩོམ་པ་ལྷ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དང་སྐྱེད་པ་དབང་ལེགས་པའི་ནམ་ཐར། ༡༩༩༩ མཚོ་
སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

179. མི་ཉག་འཇམ་དབྱངས་གྲུ་པའི་རང་ནམ། ༡༠༠༥ གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

180. རྩོམ་པ་ལྷ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དང་སྐྱེད་པའི་དབང་ཕྱག་དཔལ་བཟང་བོའི་ནམ་ཐར་དཔག་
བསམ་ལྟོན་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བཅམས། དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་སྟེགས་
མི་གསལ། འདི་ཆུ་བཟང་སྐྱེད་པའི་ཕྱོག་གི་ནམ་ཐར་ཡིན།

181. སེ་ར་ཡང་སྐལ་གྱི་ནམ་ཐར། འདིའི་ནང་དུ་སྐབས་རྩོམ་པ་རིག་འཛིན་གསང་སྟགས་སྤིང་
བའི་གསང་གསུམ་མད་དུ་བྱུང་བའི་རོ་མཚར་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་རིག་འཛིན་མཁའ་འགྲོ་དབྱེས་
པའི་ཐོལ་སྐྱེའི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐབས་མཆོག་རྩོམ་པ་རིག་པོ་ཆེའི་ནམ་ཐར་ཐར་བ་དད་
གསུམ་པར་འབྱེད་པའི་ཉེ་གཞེན་ཞེས་བྱ་བ། བསོད་ནམས་ཉེ་མས་བཅམས། ༡༩༩༩ གསེར་
ཐར་རྩོད་རིག་གནས་ཁང་གིས་བསྐྱེད་པའི་དཔར།

182. དེབ་ཆུང་ཨ་རུ་རའི་དགའ་ཚལ་ཞེས་བྱ་བ། པར་འབྱེད་གསལ་གྱིས་བཅམས། ༡༠༠༩ སེ་
ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། འདིའི་ནང་དུ་གསེར་རྩོགས་ཀྱི་སྐུ་སྐུལ་དང་། མཁའ་འགྲོ་
མ། དཔོན་ལྷོ་ཁང་ཅིག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྟེགས་བཅམས་ཆོས་མང་དག་ཕྱོགས་བྱས་འདུག་གྲང་། མང་
ཤོས་ནམ་ཐར་ཡིན། འདི་རྩོམ་པ་བོའི་མིང་གཞན་ལ་དགྲང་ལོའང་བེར།

183. འདམ་མགོན་ཀླུ་པའི་ཀླུ་ཚབ་གསེར་ཁྲི་རིམ་བྱོན་ནམས་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཡོངས་འདྲའི་ལྷན་
བཟང་ཞེས་བྱ་བ། འབྲས་སྤངས་མཁན་ཁྲི་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བཟམས། ༡༩༩༡འབྲས་
སྤངས་སྒྲོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དཔར།
184. རྩ་བའ་ཨ་ཁུཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་ཁ་བ། འདམ་དཔལ་དྲུས་དབྱའི་དབང་པོ་
མ་ཉེའི་གདོང་ཅན་བརྟུ་གསུམ་ལྟའི་འཁོར་ལའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཟེན་གྱིས་འཛིགས་མཛད་རྩོ་
རྩའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་ཡོངས་འཛིན་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་
སའི་ཤིང་དཔར་མ་གཞིར་བཟུང་ལྗེ་ལེ་ནས་དཔར་སྐྱབ་མཛད་པ།
185. བོད་ཀྱི་རྟའི་གསོ་དབྱང་གཞུང་ལུགས་བདེ་སྤྱུས་བསྐྱེགས། ༡༩༩༠ བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་
དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་གིས་བསྐྱབ།
186. མདོ་ལས་བྱུང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་སྒྲུ་ཆོགས། ཞེ་ཆེན་པདྨ་རྣམ་ཀླུ་(༡༩༧༡༡༩༩༦)གྱིས་བསྐྱེགས།
༡༩༩༠ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
187. སྤུ་བཀའ་བླ་བ་མཐའ། སྤུ་བཀའ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བཟམས། ༡༩༩༥ ཀན་
སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
188. རྒྱ་ཞབས་བྱུང་ཆང་གི་གསུང་འབུམ། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
189. དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ཆོས། (དེབ ༡ ༡། ༩) ༡༩༩༠ བོད་ལྗོངས་ཡིག་རྟེན་
དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
190. མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་རྟོ་གྲུབ་ཆེན་ཀུན་བཟང་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་
ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཆོས་གཅིས་བསྐྱེགས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ། མགོ་ལོག་
ཁྲལ་རྒྱུག་སྒྱུར་ཏུས་ནས་བསྐྱེགས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
191. ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་མཛོད་དབྱིད་ལྷན་དགའ་བའི་ཆར། ཤར་རྩ་བཀའ་ཤིས་ཀླུ་
མཆན་གྱིས་བཟམས། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
192. བོད་ཀྱི་དྲུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་དངས་བྱེད་ཀེ་ཏ་ཀ ཆོ་རིང་བདེ་
རྒྱུད་བསྐྱེགས། ༡༩༩༧ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
193. གངས་ལྗོངས་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཆོས་ཡིག་གསེར་གྱི་སྤྱུམ་བུ། (དེབ་༡ ༡། ༩༡)
ལྷོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་དང་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། ༡༩༩༩ མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།
194. མཉན་མེད་ཤུའི་ཀླུ་པོ་འདས་འཁྲུངས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་གཙོར་གྱུར་པའི་བསྟན་ཆོས་ལོ་སུམ་
སྟོང་ཅམ་གྱི་རེའུ་མིག་གི་རྣམ་པའག་མཐོང་ཆོད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གིས་
བཟམས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྤྱན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

195. དཔལ་ལྷན་གསེབ་རིག་པའི་ཁོག་འབྲུགས་ལེགས་བཤད་བེ་རྒྱུ་འེ་མེ་ཡོང་དྲང་སྟོང་དམུག་པའི་དགའ་ལྟོན། རྟེན་པར་ས་རྒྱ་རྒྱ་མཚོས་བཅམས། ༡༩༤༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་ལུང་འབྲེལ་སྐོར་བཤད་པ། ཏུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བཅམས།
༡༩༤༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
196. བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་དར་ཚུལ་རྒྱས་བསྟུས་འཆོམ་པར་བཀོད་པ་བེ་རྒྱུ་འེ་མེ་ཡོང་འཕྲིང་བ། དཀོན་
མཆོག་རིན་ཆེན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
197. བསྟན་ཆེས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་དང་ཐ་སྟོད་རིག་གནས་ལྷའི་བྱང་ཚུལ་སྟོགས་ལ་མཁྱེན་
རྒྱ། མང་ཐོས་ལྷ་སྐྱབ་རྒྱ་མཚོ་དང་འདར་ལྟོད་དག་འདུལ་དབང་བོག་ཉེས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༤༨
བོད་ཡོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
198. མིད་པའི་མཛོད་ཕྱགས་ཀྱི་ཆ་འགྲེལ། དྲན་པ་ནམ་མཁས་བཅམས། ༡༩༩༩ རྒྱ་གར་མ་
ཏ་མ་ཐོ་སྟོབ།
བོད་ཀྱི་ཡིག་རྟེན་ཞིབ་འཇུག་ཁ་སྐར་བཀའ་ཤིས་ཆེ་རིང་སོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས། ༢༠༠༩
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
199. བོད་ཀྱི་གདུང་རུས་ཞིབ་འཇུག་ལྟོང་ཀ་ཆང་དག་ཤིས་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་བཅམས།
༢༠༠༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
200. ཆེ་སྟོག་གི་འབུལ་སྟེལ། ཀྱང་མེ་ཆའི་ཡིས་བཅམས་ཤིང་དབང་ལགས་ཀྱིས་བསྟུར། ༢༠༠༡
བོད་ཡོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
201. མཁས་དབང་དམ་པ་དམུ་དག་བསམ་གཏན་གྱི་དཔྱད་ཚུལ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
202. དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ་དེབ་གསུམ་པ། ༡༩༩༨ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
བསྟན་ཆེས་ཀ་ཕྱིང་ལག་དེབ། བསྟན་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་ལོ་རྒྱུ་དཀར་གྱིས་བསྒྲིགས། ༢༠༠༠
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
203. ལུན་འཛོམས་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ། དོར་ཞིག་དོར་དུག་སྟེམས་སྟོས་བཅམས། ༡༩༩༩ མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
204. ཏུང་ཏོང་ཡིག་རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་སྟོན་ལམ་དང་དེའི་མཆན་འགྲེལ།
རབ་གསལ་གྱིས་བཅམས། ལྷ་ལེ་བོད་ཀྱི་ཁང་བ།
205. བོད། ཏུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་རྒྱ་ནག་གི་ཆེབ་རུས་མཉེན་པོ། མང་ལེ་ཁུང་གིས་བཅམས་
ཤིང་། རྩི་ཆེ་རིང་གིས་བོད་བསྟུར་བྱས། བོད་གཞུང་བདེ་སྐྱོང་བོད་གནས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་།

206. ཨ་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མ་ཆེན་གངས་རིའི་ཟེགས་མ། (མ་ཕྱོ་སོག་རྫོང་གི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་ཡིག་དེབ་གཉིས་པ།) ཨ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༩ མ་ཕྱོ་སོག་རིགས་རང་སྐྱོང་རྫོང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་བདམས་སྒྲིག་ཁང་།
207. ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁང་། ཀན་ལྷོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། རྟོན། བར། ལྷན་གསུམ། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
208. དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ་པོད་ལྔ་བ། ༡༩༩༧ མི་རིགས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
209. རྩེད་ཐུ་དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ། ༡༩༩༧ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
210. མདོ་ཁམས་གནས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་བསྐུལ་ལྷ་དབང་ར་སྒྲུའེས་བྱ་བ། ཀམ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བསྟུ་བསྒྲིགས་བྱས། ༡༩༩༧ མི་རིགས་དཔེ་སླུབ་ཁང་། དེབ་འདིའི་ནང་དྲུ་དཀར་མཛེས་ཁུལ་གྱི་རྫོང་ཁག་དགུ་དང་། ཡུ་ནན་བཅས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་རྩོསྟོང་བྱས་པའི་ཆོམ་ཡིག་ཁག་མང་པོ་བཀོད་འདུག
211. དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ། སྒྲུ་སྟོར་བམ་པོ་གཉིས་པ། འདི་གཉིས་པོད་ལྷོངས་རྟེན་རྩ་བཤམས་སྟོན་ཁང་གིས་ཕྱོགས་སྡེབས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༧ ལོར་དཔར་ཐངས་གཉིས་པ། མི་རིགས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
212. པོ་བྲང་ལྷན་དཀར་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཁྱར་རོ་ཅོག་གི་དཀར་ཆག་བལྟ་བཤེར་བསྒྲིགས་པ་གནའ་བོའི་གཏམ་ལ་འདུག་པའི་པོ་ལྷ། རབ་གསལ་གྱིས་ཁྱེ་སྒྲིག་བཤེས། ༡༩༩༦ ལྷ་ཁ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།
213. བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་འཁྱར་རོ་ཅོག་པར་དྲུ་སྐབ་པའི་རྩལ་ལས་ཉེ་བར་བཅུམས་པའི་གཏམ་ཡང་དག་པར་བརྫོད་པ་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞེན་ནོར་བུའི་ཐོང་བ། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་ ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
214. ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་བཀའ་ལུང་གི་དགོངས་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གངས་ཅན་པའི་སྐད་དྲུ་འཁྱར་རོ་འཆལ་གྱི་ཆོས་སྒྲིན་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་རོ་མཆར་འབུལ་གྱི་ཕྱོ་མོ་རྫོགས་ལྷན་བསྐལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲིན་ཕུང་རྒྱས་པར་དཀྱིགས་པའི་རྩལ་ལས་བཅུམས་པའི་གཏམ་རོ་མཆར་རྒྱ་གཉེར་འཕེལ་བའི་ལྷ་བ་གསར་བཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༩༩༡༩ ལྷས་ཆེན་པ་རྩལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ༡༩༩༧ བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སླུབ་ཁང་། ཡོངས་གངས་སྡེ་དགེ་བསྟན་འཁྱར་དཀར་ཆག་བེར།

215. ཟིང་ཚུ་རྫོང་པོད་བརྒྱད་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དང་གཡུང་རྒྱུད་པོན་གྱི་དགོན་ཁག་སོ་སའི་དཀར་ཆག ཨ་སྒྲིང་བཞུན་འཕེལ་སྟགས་ཀྱིས་ཚཱ་བསྐྱེགས་བྱས། ༡༩༩༩ ལོར།
216. སྐལ་བཟང་དང་རྒྱལ་པོས་བཅམས། དཔལ་ལྷ་ལུའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བཞེན་པར་བཅས་དཀར་ཆག་བྱང་ཆེན་ཐར་ལས། ༡༩༩༧ པོད་ཚྭ་ངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
217. དགེ་ལུན་བཞུན་པའི་རང་སྟོལ་མཆོག་ཏུ་དར་བའི་སྐུབ་ཕྱེ་ཆེན་པོ་སྟོན་མར་དགའ་ལུན་སྟེན་ཆོགས་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་དཀར་ཆག་གཏུང་སེལ་སྟན་གྱི་ལྷ་གྲ། རྫོ་བཟང་དགེ་འདུན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༡ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
218. ལང་རྒྱས་ཕྱི་བཞི་སྟགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་བསྐྱེགས། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གངས་ལུང་མི་རིགས་གནའ་དཔེ་ལེགས་སྐྱེག་ཁང་གིས་བསྐྱེགས། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
219. རྫོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་གདན་རབས་ལྷའི་རྩ་བོ་ཆེ། དབལ་མང་པཎ་དེ་ཁས་མཛད། ༡༩༩༧ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
220. ཨ་མཆོག་དགོན་པའི་གདན་རབས་(ཆོས་ཕྱེ་ཆེན་པོ་ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་དཔལ་ལུན་སྐུ་བའི་སངས་ཀྱི་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕགས་པོད་བཞུན་འཕྲོའི་རེ་སྐོར་ཡིད་བཞེན་དབང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ། སེར་རྒྱུ་ཚང་གིས་བཅམས།
221. མདོ་སྨད་བཞུན་པའི་གནས་གཞི་རྩོད་པོ་དཔལ་གྱི་དགོན་ཆེན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྒྲིང་གཙོ་བྱས་པའི་གསེར་ཚྭ་ངས་རིག་པ་འབྱུང་པའི་ཁྱོད་ཁྱོད་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་རྒྱལ་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཞེད་པ་རྫོགས་ལུན་གཏམ་གྱི་རང་སྟོལ། འཇིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
222. བེས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་སྟགས་ཀྱིས་བཅམས། བེས་མདོ་དགོན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཐོས་བསམ་ཆོས་འཁོར་སྒྲིང་གི་གདན་རབས་དད་པའི་རྒྱུ་བོ་གཞིལ་བའི་འབབ་སྟེགས། ༡༩༩༡ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
223. ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་གདན་རབས་(ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་དུས་དེབ། ༡༠༠༠། ༡ ཤོག་ངོས་༥༡)མཁན་རྒྱུ་སྐལ་བཟང་རྒྱུ་མཆོས་བཅམས།
224. ཆོག་པོ་ཤང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཤེས་རབ་རྒྱུ་མཆོས་བཅམས། ༡༠༠༡ ལོར་ཞང་ཀང་ཐེན་མ་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
225. རྩོད་པའི་གདན་རབས་མདོར་བསྟུས་བྱང་སྟོང་རྒྱན་པོའི་ཞལ་ལུང་། རྩོད་པའི་མཛའ་མཐུན་ལོ་རྒྱུས་ཚཱ་བསྐྱེག་ཆོགས་པས་ཚཱ་བསྐྱེག་བྱས། ༡༠༠༥ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་གིས་དཔར།

226. རྩ་བོར་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གླིང་གི་གདན་རབས། རྩོད་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཅུམས།
 ༡༩༩༦ ལེར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
227. མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་སྐྱབ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་ཚལ་དཔལ་མི་འགྱུར་དགེ་ལུན་བཀྲ་ཤིས་
 ཆོས་གླིངས་ཀྱི་གདན་རབས། བཤད་སྐྱབ་རྒྱ་མཚོ། ༡༩༩༥ མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
228. རྩུགས་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྲེའུ་པོ་བཀྲ་ཤིས་གཡུང་དྭང་གླིང་རམ་སྐར་ཞིག་རྒྱལ་བསྟན་
 རུན་ཆོགས་གླིང་གི་གདན་རབས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་རྩོགས་ལུན་རག་གི་རྒྱལ་ར། བྱ་འཕུར་
 བཀའ་ཁུངས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཅུམས། རྒྱ་གར་སིམ་ལ། སུ་ཁྱི་བཙན་པོ་ཞང་བོད་རིག་གཞུང་
 ཞིབ་འཇུག་ཁང་།
229. ཞལ་ཤུལ་དགོན་དགའ་ལུན་བཤད་སྐྱབ་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་གནས་གླིང་གི་གདན་རབས་དང་
 འབྲེལ་བར་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་བདེན་གཏམ་ཆངས་པའི་དབྱངས་སྟན། བསེ་ཆང་སྟོ་
 བཟང་དཔལ་ལུན་གྱིས་མཛད། ༡༠༠༡ ཀན་ལྷོ་ལྷོ་གསར་འགྱུར་པར་ཁང་གིས་དཔར།
230. ཀའ་ཚང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དབྱངས་ཅན་པར་འགྲོའི་གདངས་སྟན། ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་
 མཚོས་བཅུམས། ༡༠༠༠ མཚོ་སྔོན་ཞིན་རེའི་ཆགས་པར་ཁང་།
231. ར་ཡུལ་སྟོ་མང་དགོན་པའི་གདན་རབས། རྩོད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་བཅུམས། ༡༠༠༠ མི་
 རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
232. གངས་ཆོན་སྤུལ་གྱི་ཆོས་སྤྲེའུ་པོ་དཔལ་ལུན་གྲུབ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་གདན་
 རབས་མདོར་བསྐྱུས་སུ་བརྗོད་པ་ལེགས་བཤད་ཆངས་པའི་ར་སྟ། རོར་སྤེས་བཅུམས། ༡༩༩༩
 མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
233. རྩ་རྒྱུད་དགའ་ལུན་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་གནས་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་གླིང་གི་གདན་རབས་གསེར་
 ཀྱི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ། གླིང་བ་མཁས་བཙུན་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༠༠༢ ཤིང་བཟང་
 སྤུངས་གིས་དཔར་སྟེ་བཀྲ་ཤིས།
234. རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་བཙོ་བརྒྱུད། ལིས་མའོ། ༡༩༩༢ ར་བ་ཁུལ་གྱིས་དཔར།
235. gansu guji ming sheng ci aian རྒྱ་ཡིག་རྒྱུབ་བྱང་དགེ་ཐོན་སྟོན་ཆོན་གྱིས་བསྐྱེགས།
 ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
236. ཀུའུ་ཆེའི་ཡའན་གྱིས་བཅུམས། རོ་སྐས་ལགས། སུང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྲིད་
 དབང་། མཚོ་སྔོན་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༩༩ (རྒྱ་ཡིག)
237. ཀན་སུའུ་ཙང་ཙུ་ཐུང་ཇི། རྒྱ་ཡིག་འབྲུག་ཐར་དང་ཁྱོ་གོ་ཆེ་རིང་གིས་བཅུམས། ༡༠༠༩
 ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

250. མྱིང་སྒྲུང་གི་གར་འཆམ་དང་ལྷ་རིས་རྒྱ་ཆལ་སྒྲོར་མྱིང་། ཆོ་དབང་དང་སྟག་ལྷ་གཉིས། གྲུང་གོའི་བོད་ལྗོངས།
251. རྫོང་མཁར་གྱིས་བསྟུས་པའི་གཉེན་སྟོན་ཚུ་ཅའི་སྤྱ། ༡༩༡༩ མཆོ་སྟོན་མང་ཆོགས་རྒྱ་ཆལ། ༩
252. བོད་ཀྱི་གཉེན་བཤད། དབང་འབྲམ་རྒྱལ། ༡༩༡༩ མཆོ་སྟོན་མང་ཆོགས་རྒྱ་ཆལ། ༩།
253. བོད་ཀྱི་ཇ་བཤད། འཕགས་པ་རྒྱབས་ཀྱིས་བསྟུས། ༡༩༡༩ མཆོ་སྟོན་མང་ཆོགས་རྒྱ་ཆལ། ༩
254. ཆབ་འགག་རྟ་མགིན་གྱིས་དག་སྒྲིག་བྱས་པའི་རོགས་འཐེན་ཐོས་པ་ཀུན་སྒྲིང་དང་། ལྷོ་ཁ་མཁས་བྱུང་གིས་བྲིས་པའི་དཔལ་ལྷན་དང་ཆོ་དབུང་ས། ཁམས་བྱས་བསྟུས་པའི་རོགས་འཐེན་ཅོ་ཀའི་དྲག་འཕྱར་སོགས་རོགས་འཐེན་གྲངས་༩༠ ལྷག
255. དགེ་ལུན་རྒྱ་མཆོས་བྲིས་པའི་མནའ་བཅད་དོན་ཁོ་སྒྲི་སྤྱིའི་རིགས།
256. དག་ཤིས་ཆོ་རིང་གིས་དག་སྒྲིག་བྱས་པའི་བག་མར་གཏོང་ཁའི་གདམས་ཆོག་དང་། རྫོང་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་བག་སྟོན་གྱི་བཤད་པ་སོགས་བག་སྟོན་གྱི་བཤད་པའི་རིགས།
257. མགོ་ལོག་པ་གུ་རུ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བྲིས་པའི་མྱིང་གེ་སར་གྱི་བཤད་པ་བརྒྱ་གསུམ་ལས་ལྷག་ཆན་གྱི་བཤད་པ་མྱིང་སྒྲུང་ལས་བྱུང་བའི་བཤད་པའི་རིགས།
258. རྟ་མགིན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཆང་བཤད་ན་བའི་བརྒྱད་ལེན།
259. སངས་རྒྱས་ཆོ་བརྟན་གྱིས་བསྟུས་པའི་དཔལ་རིས་ཡུལ་གྱི་གཉེན་བཤད་དང་།
260. བསམ་བྱུང་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཨ་མ་དོའི་ཁེད་སྤྱ་སོགས་ཁེལ་སྤྱིའི་སྒྲར།
261. གྲུང་གོའི་བོད་རིགས་མི་འབོར་གྱི་གྲངས་ཆད་འཕྲོ་འཕྱར་དང་དེའི་ས་ཁམས་བྱུང་ཆུལ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤིས་རིག་ལྷ་རོང་དང་ལྷན་ནེའི་ཀུའུ་བཙུམས་ཤིང་ཕུར་ཕན་གྱིས་བསྟུས། ༡༩༩༩༩
262. མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༠ ལོར་མི་འབོར་ཞིབ་བཤེར་ཐངས་ལྷ་བ་བྱུང་པའི་གྲངས་འབོར་སྤྱི་བསྒྲགས།
263. མང་ཁིས་བྲིས་ཞིང་གནམ་གྲས་གྱིས་བསྟུས། དམངས་གཙོ་བོའི་བསྟུར་སྟོན་ལ་བོད་རིགས་མི་གྲངས་འཕར་བ་དལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་འགའ་ཆོད་བརྗོད་བྱེད་པ། ཅེར་སྟོག་ ༡༩༡༡
264. རྒྱང་ཆར་གྱི་ཤིས་རབ་རྒྱན་པའི་འབེལ་གནམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཕལ་ཆེར།
265. རྒྱལ་བཟང་ཆོ་བརྟན་དང་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་སྟོན་སོགས་གྱིས་བྲིས། བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ས་ཁོངས་བསྟུར་ཏུ་ལེགས་སྒྲིག་བྱས་ནས་མི་རིགས་རང་བདག་དབང་ཆར་དངོས་འབྲེལ་འགན་སྤྱང་ཡོང་ཐབས་སྒྲོར་གྱི་བསམ་འཆར་འགའ་ཤས། ཡིག་ཆ་འདི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོར། ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་ལས་བྱེད་པ་རྒྱལ་བཟང་ཆོ་བརྟན་དང་། འཇམ་དབྱངས་སྒོ་སྟོན། ཅོ་ནེ་དབང་རྒྱལ་སོགས་མི་གྲངས་བདུན་གྱིས་བྲིས་ཏེ། རྒྱལ་ས་དེའི་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་།

ལ་སྤུལ་བས། རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་འཛིན་དུ་ཡོད་པར་གི་ཆོར་ཤུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ས་
ཡོམ་ཚུང་རིགས་བརྒྱབ་ཀྱང་ཁོངས་ནས་པའི་དམིགས་ལུལ་སྒྲབས་པེ་ཆེ་ལ་དཔག་པའི་བྱུ་བ་འབྲས་
མ་ཡང་། བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་དེ་ཆར་གཅིག་བསྐྱུག་དགོས་ངེས་ལྟ་བུ་ཡིན།

266. རྩེ་ཆ་ཁོ་བོ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བརྩམས་ཆེས་ཕྱ་བ་བྲེགས་མ་ཙམ།

267. བོད་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་རིང་གི་གནས་ཚུལ་རགས་ཙམ་སྒྲིང་བ། ཁྲིང་ཤི་ཀྱང་གིས་
བྲིས། (བོད་ཨྲུངས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐོར་ཆོགས་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་ཞིབ་འཇུག་ཙུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་།

268. རྟོར་ཞི་གཏོང་དུག་སྒྲེམས་སྒོས་བྲིས་པའི་བྲི་ཆེན་གྱང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དུས་འཁོར་
དབང་ཆེན་ཐངས་བརྟུ་བ་གནང་བའི་གནས་ཚུལ་རགས་བསྐྱུས།

269. མཁའ་འགོ་རྒྱབས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མ་ཕུ་ཕུ་ཐང་གིས་དོ་ཀྱར་བྲག་གཞོན་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
མདོར་བསྐྱུས། གཅན་ཆ་རྩོད་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་བདམས་སྒྲིག

270. བོད་ཆོལ་གསུམ་གྱི་ཁྱུལ་དུ་གནས་པའི་ཨྲུངས་དང་ཁྱུལ་རྩོད་བཅས་ཀྱི་ས་མིང་། (བོད་དབྱིན་
ཐུ)ཐུ་གར་དཔར་མ།

271. སྐལ་བཟང་དོན་བྱུ་བ་ཀྱིས་བྲིས་པའི་དོ་སྐྱོད་ལྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ས་མིང་རི་ལྟར་འདོགས་
དགོས་པའི་ཚུལ་རགས་ཙམ་དབྱད་པ་ཐོག་མའི་འཆར་སྤང་། མ་བྲི།

272. གོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་རུས་མིང་བསྐྱར་ནས་བོད་
རིགས་ལ་རུས་མིང་ཡོད་པའི་སྐོར་ཆེ་ཡོང་ཙམ་བརྗོད་པ། ལུ་བ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་
རིག་གཞུང་དུས་དེབ། ༡༩༩༩། ༡

273. རྒྱ་རིངས་ཤར་འཕགས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་གཅན་ཆའི་ཆོས་ཆང་མའི་སྤྲུགས་འཆམ་གྱི་བྱང་ཚུལ་
དང་དེའི་རྒྱ་ཆལ་སྐོར་རགས་ཙམ་སྒྲིང་བ། བོད་ཨྲུངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༥། ༡

274. དགའ་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་གྱི་དཔལ་ཆལ་སྐོར་གྱི་ལྟའི་ཁྱང་། རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་དུ་
གནས་སྐོར་བྱས་པའི་མཐོང་ཐོས། བོད་ཨྲུངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༠།

275. རིན་ཆེན་རྒྱལ་བོ་དང་རེབ་གོང་རྩོ་རྩོ་ཐར་གཉིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་
དང་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གཉིས་ནས་དར་བའི་བོད་ཀྱི་“ནམ་ཐར་”སྒྲིག་གར་གྱི་བྱང་བ་བརྗོད་
པ། ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༥། ༡

གོང་གི་འཕྲིས་མཐུད། ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༥། ༡

276. དགོན་མཆོག་བསམ་གཏན་དང་དམ་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་སླ་བྲང་དགོན་པའི་གསེར་
བྲི་ནམ་བཞིའི་ནམ་ཐར་ཏུང་བསྐྱུས། བོད་ཨྲུངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡།

277. སེང་གཞིང་རྫོང་གཞིང་པས་བྱིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱ་ཆུལ་དང་དེའི་བྱང་ཆོས་རགས་ཙམ་བརྗོད་
པ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆུལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༥
278. རྩོན་ཐར་རྒྱལ་གྱིས་བྱིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱ་ཆུལ་དང་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་གཏམ་
རོལ་ཙམ་སྒྲིང་བ། མཆོ་སྒྲོན་སྒྲིབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༩
279. དབང་རྒྱལ་གྱིས་བྱིས་པའི་ཀན་སྟོ་ཁུལ་གྱི་བོད་མིའི་ཡུལ་སྒྲིབ་གསོ་མཁན་མཆོད་ཙམ་སྒྲིང་
བ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༥། ༤
280. རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མས་བྱིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱལ་པོ་ས་ཁུལ་གྱི་གཞེན་སྒྲིབ་སྒྲོར་སྒྲིང་བ། གྲུང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༡། ༩
281. སོ་སྒྲིང་ཐར་རྒྱ་མཆོས་བྱིས་པའི་གྲོ་ཆང་ས་ཆའི་བག་སྟོན་གྱི་ཆོག་མེ་ཏོག་ཆོས་བྲུ། སྒྲིང་ཆར།
༡༩༩༤། ༡ གོང་གི་འཕྲོས་མཐུན། སྒྲིང་ཆར། ༡༩༩༤། ༩
282. རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མས་བྱིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱལ་པོ་ས་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་ཁྲིམས་སྒྲོར་སྒྲིང་བ། གྲུང་
གོའི་བོད་ལྗོངས། ༢༠༠༠། ༡
283. བག་པ་ཆེ་རིང་གིས་བྱིས་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་བྱམས་པ་སྒྲིང་གི་མེ་ཏོག་མཆོད་པའི་སྒྲོར་རགས་ཙམ་
བརྗོད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༩། ༤
284. ཨ་མ་གྲོན་བཀྲ་ཤིས་དང་ནམ་གསལ་གཞེས་གྱིས་བྱིས་པའི་མདོ་སྐད་དུ་དར་བའི་བུག་པའི་
རྒྱ་ཆུལ་སྒྲོར་སྒྲིང་བ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆུལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༩
285. བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གིས་བྱིས་པའི་མདོ་སྐད་གཅན་ཆའི་ཡུལ་དུ་དར་བའི་མདའ་ཆེད་ལ་
རགས་ཙམ་དཔུང་བ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༤
286. རྩོན་ཐར་རྒྱལ་གྱིས་བྱིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱ་ཆུལ་དང་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་གཏམ་
རོལ་མ་སྒྲིང་བ། ཆོ་སྒྲོན་སྒྲིབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༡
287. པ་སྐྱོ་རྫོང་གིས་བྱིས་པའི་ཨ་མ་དོའི་ནམ་ཐར་གྱི་བྱུང་འཕེལ་སྒྲོར་རགས་མ་བརྗོད་པ། བོད་ལྗོངས་
ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༤། ༤
288. གཅན་ཞི་གཞིན་གྱིས་བྱིས་པའི་ཙོང་ཁའི་ལྗོ་རྒྱུད་དུ་དར་བའི་བོད་ཀྱི་ལྷ་འཆམ་སྒྲོར་རགས་
ཙམ་སྒྲིང་བ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆུལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༢། ༡
289. གཅན་ཆའི་ཆེད་བར་རྫོང་གིས་བྱིས་པའི་འཛམ་སྒྲིང་དུ་སྒྲན་གསལ་ཁྲུབ་པའི་རེབ་གོང་རྒྱ་ཆུལ་
དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོར་སྒྲིང་བ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆུལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༩
- ནམ་གསལ་གྱིས་བྱིས་པའི་མཆོ་སྒྲོན་ལྷ་ཤར་དུ་དར་བའི་བུག་པའི་རྒྱ་ཆུལ་ལ་ཏོག་ཞིབ་བྱས་པའི་
དཔུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆུལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༩

290. རེབ་ས་ཆེ་རིང་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་རེབ་ཤོང་ལྷ་རྩལ་བྱུང་འཕེལ་གྱི་སྐོར་རགས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་བ། བོད་ཡུལ་སྐྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༤། ༡
291. རེབ་ས་ཆེ་རིང་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་མེང་གི་གཤོང་ཡ་འགོ་དགོན་པའི་འཆམ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་འཕེལ་རིམ་སྐོར་གྱི་སྒྲིང་བ། བོད་ཡུལ་སྐྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་
292. རྒྱ་རིང་ས་ཤར་འཕགས་གྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྐྱོད་གཅན་ཆའི་ཡུལ་ན་དར་བའི་མདའ་མའི་རྒྱ་རྩལ་ལ་རགས་ཅན་དཔྱད་པ། བོད་ཡུལ་སྐྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༤། ༡
293. ཆེ་དབང་རྩོམ་པའི་མདོ་སྐྱོད་མདའ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གསལ་བསང་གཏོང་སྐོར་ཁུངས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་བ། བོད་ཡུལ་སྐྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༥། ༡
294. གཅན་ཉི་གཞོན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཚོང་ཁའི་ལྷ་རྩལ་དྲུང་ར་ཆེ་བའི་མདའ་ཆེད་སྐོར་གྱི་སྒྲིང་བ། བོད་ཡུལ་སྐྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༤། ༡
295. ཨ་ཁྱིལ་གསེབ་པའི་ཀན་ལྷོ་ཡུལ་གྱི་ཤིང་ལོ། (འདི་ཡིན་རྒྱ་ནི་ཤིང་སྐོར་ཡིན།) གངས་ཡུལ་རིག་གནས། ༡༩༩༤། ༤
296. འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་གསུང་འབུམ་ལས་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱུས་པ། དཔལ་ལྷན་སྐྱུའི་བཀའ་འབུམ་པོད་པ་བ་སྟེ་དགེ་ཤིང་དཔར་མ།
297. ཁ་སྐང་དཔལ་ཆེན་ཐར་གྱིས་བྲིས་པའི་ལྷོ་འཇང་ཉེ་དུ་རྩོམ་པའི་གྲོ་སྐོར་གྱི་སྒྲིང་བ། བོད་ཡུལ་སྐྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ ༢༠༠༡། ༡
298. གངས་འཆོས་བྲིས་པའི་གྲུ་མ་བཅན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གྱི་གནད་དོན་འགའ་ལ་དཔྱད་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༥། ༡
299. བསོད་ནམས་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་བོད་ཀྱི་གནད་པོའི་རྩོམ་པའི་རྩོམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་བྱེད་པའི་ཁ་བྱང་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༥། ༡
300. རྒྱ་སྐད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཚོང་ཁ་རྒྱལ་པོའི་གནས་གི་སྐོར་རིམ་ལ་ཁུངས་ཅན་དཔྱད་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༥། ༡
301. ཆ་རིས་བན་དེ་སྐོར་གྱིས་བྲིས་པའི་བོད་དྲུང་ར་བའི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དར་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ནས་སྐར་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་དོན་འགའ་རགས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་བ། ཆེར་སྟེག་འཇུག་པོ་དང་འཇུག་པོ་དེའི་འཇུག་པོ་ལ་ཐོག་ལྷོ་ལྷོ་སྐོར་མའི་བཞུགས།
302. བཀའ་འབྲེལ་ཆེ་རིང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་འབངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་བ།

303. བོད་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ས་དབྱ་སྤྱོད་མོ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་བ་ལྟ་བུ་ཁ་གཏོན་བྱས་པའི་དཔེ་རིས་གསལ་བའི་ཞལ་ཐང་རྟོག་ཞིབ་ལམ་ཙམ་བྱས་པ། ཨའོ་གའོ་ཀུས་ཀྱིས་བཅམས་ཤིང་ཆོད་བང་གིས་བསྐྱར། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡༡
304. མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆོན་དུར་ལམ་རྒྱུ་ལོ་བོད་བཙན་པའི་བང་སའི་སྒྲོར་བརྗོད་པ། སྤྱིང་ལྷགས་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱར། གངས་ལྗོངས་རིག་གནས། ༡༠༠༡། ༥
305. དག་དབང་རྒྱལ་མཆན། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པོས་ལི་ཡུལ་གྱི། དག་ཆུལ་གཉིས་ལ་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་པ། སྤང་རྒྱལ་མོ་ཏྲག ༡༩༩༦། ༡
306. ཆོད་བང་རྩོམས་བྱས་པའི་བཙན་པོ་ལྟ་བུ་ཐོ་སྤྱོད་པའི་བང་གི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་སྒྲོར་བྱར་ཙམ་སྤྱིང་པ། གངས་ལྗོངས་སྤྱི་བཀའ་ལྟོན། ༡༩༩༡། ༥
307. བསོད་ནམས་ཆོ་རིང་གིས་བྱས་པའི་མཆོ་སྤྱོད་ས་ཁུལ་གྱི་བྱངས་ཆས་དུས་རབས་ཀྱི་ཁ་རུབ་རིག་གནས་སྒྲོར་རགས་ཙམ་སྤྱིང་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༠༠༡༡
308. རོར་ཞི་གདོང་དུག་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་པའི་སྤྱི་བཙན་སྤྱོད་པོ་ནས་སྤྱིང་དར་བར་གྱི་ལོ་ཆོགས་གཏན་འབེབས་ལུང་རིགས་བདུད་ཅིའི་རྒྱལ་བཟང་། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡། ༡
309. ཆབ་འགག་རྩོམ་ཆོ་རིང་གིས་བྱས་པའི་རྒྱ་བཟང་ལུག་ཁྲིན་ཀོང་རྩོད་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཆུལ་འགར་དཔྱད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡༡
310. དཔལ་མགོན་སྐྱབས་ཀྱིས་བྱས་པའི་རང་ཁུལ་གྱི་མི་རིགས་ས་མིང་འབྱུང་ཁྲུང་ས་རགས་ཙམ་དཔྱད་པ། ར་ཁུལ་གྱི་དཔེ་ཐེར། ༡༩༩༡། ༦
311. ཆོས་གཤམ་ཀྱིས་བྱས་པའི་མཆོད་དག་ཞེས་པའི་མིང་རི་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན།
312. སང་རྒྱལ་དང་ལྷག་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་བྲག་སྤྱོད་མོ་དང་སྤྱོད་ཡི་“གཏམ་རྒྱུད་དེས་ཡང་སྤྱིང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསང་རྒྱ་གང་ཞིག་བཀོལ་ཡོད། བོད་ལྗོངས་སྤྱི་བཀའ་ལྟོན་མོའི་རིག་དེབ། ༡༠༠༡༡
313. ཨ་མདོ་ཉི་མ་ཐར་གྱིས་བྱས་པའི་བོད་མི་རིགས་གྲུབ་པའི་དུས་རབས་དང་གཞན་པའི་སྒྲོར་རགས་ཙམ་བརྗོད་པ།
314. རེབ་གོང་རྩོམ་མཁར་གྱིས་བྱས་པའི་གཏམ་ཁྲི་བཙན་པོ་མ་བྱོན་གོང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོ་ལུང་ཙམ་བརྗོད་པ།
315. བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་གནའ་རབས་བོད་དང་བྱང་ཕྱོགས་དུའུ་རིགས་རྒྱུད་ལ་གཏོགས་པའི་མི་རིགས་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་རོབ་ཙམ་དཔྱད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༩། ༥
316. རྫོན་ལྷག་གནས་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་བྱས་པའི་རྫོན་ཆོན་མགར་དང་ཁོང་གི་བྱ་རབས་ཆ་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་ཆོ་ལོང་བརྗོད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༩། ༡

686 བདེ་སྤྲུང་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་གསུམ་པ།

317. ཉ་གོ་དང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་དཔུང་གཞི་ཏམ་བུ་རའི་སྐྱ་དབྱངས།
318. རེབ་གོང་རྩོུ་མཁར་གྱི་བྱང་གི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་དཔུང་པའི་ཐོག་མའི་བསམ་ཚུལ།
319. རྣམ་སྤྲས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཚོང་ཁ་རྒྱལ་བོའི་གནས་གཞི་སྤྲོས་རིམ་ལ་རུང་ཙམ་དཔུང་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡། ༡
320. རྣམ་སྤྲས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མི་ཉག་དང་མི་ཉག་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐོར་ཆེ་ལོང་ཙམ་བརྗོད་པ། བོད་ཡོངས་ཞེས་འདུག ༡༩༩༠། ༡
321. མཁར་མིའུ་བསམ་གཏན་གྱིས་བཅམས་ཤིང་བདེ་ཁང་བསོད་ཆོས་ཀྱིས་བརྒྱུར་པའི་བོད་མའི་འབྱུང་ཁུངས་བརྗོད་པའི་གཏན་རྒྱུད་ལ་དཔུང་པ། བོད་ཡོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞེས་འདུག ༡༠༠༡། ༡
322. འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་སོག་པོའི་ཆོ་བ་ཁག་གཅིག་མདོ་སྤྲུང་དུ་གཞིས་ཆགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྐོར་རགས་ཙམ་སྒྲིང་བ།
323. དགེ་བསྟོན་ཆོས་དཔལ་དར་དབྱང་གིས་བཅམས་པའི་ཆག་ལོ་ཙུ་བ་ཆོས་རྩེ་དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར། རྒྱ་གར་དཔར་མ། (མ་ར་ཏ་སི) ༡༩༩༩
324. མགོན་དབང་གིས་བྲིས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་ཁོང་གི་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་སྒྲིང་བ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༤། ༡
325. རིག་གནས་གནའ་ཤུལ། (རྒྱ་ཡིག་དཔར་མ།)
326. ར་བ་བོད་རིགས་ཆའང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་པའི་ཡིག་བདམས་བསྐྲིགས། སྤེའི་དེབ་བདུན་པ། (བོད་ཡིག་གི་དེབ་གསུམ་པ།) ར་བ་ཁུལ་སྤྲོད་ཀྱིས་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་པའི་ཡིག་ཁང་། ༡༩༩༩། ༡༠
327. ཨ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བྲིས་པའི་མ་སྟོའི་སོག་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་གི་དོན་ཆེན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། (མ་སྟོའི་སོག་རྩོད་གི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་པའི་ཡིག་དེབ་དང་བོ།)
327. འདུ་ཨ་བོ་དང་འདུ་ཀུན་བདེ་ཡིས་བསྐྲིགས་པའི་འདུའི་རུས་མདོད་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་མདོན་པར་བརྗོད་པ་གཡུ་འབྲུག་སྟོན་མོའི་བཞད་སྒྲ། མགོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དེབ་གསུམ་པ།
328. ཀུན་དགའ་བཟང་བོ་དང་འགྲོ་པན་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མགོ་ལོག་ཨ་སྐྱོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཅ་འདོན་སྟོན་ཆོག་དང་སྟོང་ཞལ་ལུང་།
329. རྟོར་ཁང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་གྱི་གསུང་ཚུལ་ཕྱགས་བསྐྲིགས། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
330. དཔྱད་དག་བསམ་གཏན་གྱིས་མཛད་པའི་དྲགས་པོའི་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་སྐོར། རྒྱང་ཆར། ༡༩༩༡། ༡

331. རེབ་གོང་རྩོམ་ཁམས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཕོ་བོ་ལྟོང་གི་སྒྲོར་རགས་ཅམ་སྒྲིང་བ། བོད་ལྟོང་ས་
ཞིབ་འཇུག ༡༩༥༧༡
332. རེབ་གོང་རྩོམ་ཁམས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཕྲོས་ཏེ་མིའུ་རིགས་བཞི་མགས་
ཀྱི་སྒྲོར་རགས་ཅམ་སྒྲིང་བ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༠༡
333. ལྷག་འབྱུང་ཐར་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཕྲོས་པ་དང་གང་ལ་རོས་འཛིན་པའི་སྒྲོར་
མདོ་ཅམ་སྒྲིང་བ། མཆོ་ཕྱོག་སློབ་གསོ། ༡༩༩༤༡ ༡
334. ཆ་རིས་སྐལ་བཟང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་རུས་སྤལ་བྱུན་སྒྲོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་ཆེན་མོ་
ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་ཡོད་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་མཆོམས་སྒྲོར་མདོར་བསྟུས་ཅམ་བྱེད་པ། གྲུང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡ ༤
335. རྣམ་སྤྱོད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མི་ཉག་དང་མི་ཉག་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྒྲོར་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཟོད་པ། བོད་
ལྟོང་ས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༠༡ ༡
336. རེབ་གོང་རྩོམ་ཁམས་ཀྱི་མི་ཉག་སྒྲོར་རགས་ཅམ་སྒྲིང་བ། བོད་ལྟོང་ས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༤༡
337. རྩོག་སྒྲོལ་ཆུ་མཆོས་བྲིས་པའི་བོད་མི་བྱ་གདུང་བྱ་གཉིད་བྱུང་བའི་བཟོད་པ་ལས་སྤྱོད་ཆ་སྤེལ་སྒྲོར་
བོད་ལྟོང་ས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༤༡ ༡
338. ཏུའུ་ཀུན་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མི་ཁྲོན་མི་རིགས་ས་ཁུལ་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ལམ་ལུགས་ཆེ་ལོང་ཅམ་
སྒྲིང་བ། བོད་ལྟོང་ས་ཞིབ་འཇུག (གསར་གཏོད་དེབ) ༡༩༩༡
339. ཆོག་ས་གཞིས་རྩོམ་ཁམས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་བོད་དམག་ཅེས་པའི་ས་ཆར་སྤྱོད་པའི་གངས་ཅན་པའི་འབྱུང་
ཁུངས་སྒྲོར་བ། བོད་ལྟོང་ས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༧༡ ༡
340. རེབ་གོང་རྩོམ་ཁམས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་བོད་མིའི་འབྱུང་ཁུངས་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཟོད་པ། བོད་
ལྟོང་ས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༤༡ ༡
341. རྩོ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཕྱི་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་ཆུ་མཆོ་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་གཞིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲོར་སྒྲིང་བ། མཆོ་ཕྱོག་སློབ་གསོ། ༡༩༩༡ ༡
342. ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གིས་བཅམས་པའི་སྤྱོད་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
མདོ་ཅམ་བཟོད་པ་ཐུབ་བསྟན་ཁང་བཟང་མཛེས་པའི་ཏོག
343. ཡབ་རྩོམ་སྐལ་ལྷན་ཆུ་མཆོའི་གསུང་འབྱུང་བོད་དང་པོ་ལས་མདོ་སྤྱོད་ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་
སུ་བསྟན་པ་དར་ཚུལ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས།
344. རེབ་གོང་རྩོམ་ཁམས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཕོ་བོ་ལྟོང་གི་མི་རྒྱུད་ཁག་ཅིག་ལུལ་གང་དུ་གནས་པ་
རགས་ཅམ་སྒྲིང་བ། བོད་ལྟོང་ས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༤༡ ༡

688 བདེ་སྤྲུང་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱི་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་གསུམ་པ།

345. ཤེས་རབ་ཉི་མ་དང་ཀམ་རྒྱལ་མཆན་གཉིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་བོད་རིགས་དཔལ་དམག་ནམས་
ཀྱིས་མེས་རྒྱལ་ཤར་ལྷོ་མཆོ་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱིན་འགོག་གཡུལ་སའི་ཐོག་བཞག་པའི་དམག་འཐབ་བྱས་
རྗེས། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༠། ༡

346. ཆབ་འགག་ཏུ་མགྲིན་གྱིས་བྲིས་པའི་བོད་དང་ཆང་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ། བོད་
ལྗངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡། ༡

347. ༡༩༩༡༡༩༩༥ ལོའི་བར་ཀན་ལྷོ་ཁུལ་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་གདན་སར་བཀོད་པའི་རེུ་མིག ཨ་
ཁྱིག་དང་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བསྒྲིགས།

348. ལྷ་མོ་རྒྱབས་ཀྱིས་བཤུས་པའི་ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བྱང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་འགའི་
འཁྱུངས་འདས་རོ་སྟོན་ཕན་བྲ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༦། ༡

གོང་འཕྲོས ༡༩༩༦། ༡

349. ཤེས་རབ་བསྟན་པའི་ཟླ་བས་བྲིས་པའི་ཤར་གྱི་ཆེ་དབུས་དཔལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་རགས་ཙམ་
བརྗོད་པ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༦། ༡

350. ལྷ་མོ་རྒྱབས་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ་གྱི་ནམ་ཐར། ཟླ་བེར། ༡༩༩༧།

351. དུ་མཛངས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་རྒྱལ་མཁན་པོ་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་
སྤྱ་བཀོད་པ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༧། ༡

352. རྒྱལ་མཁར་ལྷ་མོ་རྒྱབས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བྱང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་
འགའི་འཁྱུངས་འདས་རོ་སྟོན་ཕན་བྲ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༡། ༡

353. ལྷ་མོ་རྒྱབས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བྱང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་འགའི་
འཁྱུངས་འདས་རོ་སྟོན་ཕན་བྲ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༦། ༥(གོང་འཕྲོས) ཟླ་བེར། ༡༩༩༡། ༡

354. སོག་པོའི་མང་ཆོས་རྒྱལ་ངག་གི་དབང་བོའི་ནམ་ཐར། སྤགས་མང་ཞིབ་འཇུག་ལས་བཤུས།

355. རྒྱུང་སྤུལ་ལུང་རྟོགས་སྤུལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་བསྟུས་པ་ཆོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་གཏོར་
མདོད། མཆོ་སྟོན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༡

356. རྒྱུང་སྤུལ་ལུང་རྟོགས་ནམ་ཐར་མཁའ་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཉམ་མེད་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་
གི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་སྤྱ་བརྗོད་པ་ཡིད་གྱི་མཆོད་སྤྱོད། ཆོ་སྟོན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༦།

357. ཉིན་ལིན་དུའི་ཡིས་བཅམས་པའི་ཡི་གེ་མ་བྱུང་སྟོན་གྱི་དོ་ཆས་དང་བྲག་བཞོས་རི་མོ་ལས་
བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ལུས་ཆལ་སྤེང་བ། མི་འཇུར་གྱིས་བསྒྲུར། གྲུང་གོའི་བོད་ལྗངས། ༡༩༩༧།

358. གཤམ་པ་སྟོན་ལམ་སྟོ་གོས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་སྟོན་གྱི་གཏམ་མེ་རྟོག་སྤེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནེུ་
པཅ་དེ་ཉམས་མཛད་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༧། ༥

359. གྲུང་ཐང་བཟུན་པའི་སྒྲིན་མེས་མཛད་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྟེན་
བཞེངས་པ་དང་ཕྱག་མཆོད་སྒྲོར་བའི་ཕན་ཡོན་བཟུན་པ་ནམ་
དཀར་ལས་ལ་སྐྱལ་བྱེད་དཀར་ཆག་ལྟའི་རྩེ་ཆེན། ཟླ་བེར། ༡༩༩༡། ༡། ༡། ༡༩༩༡། ༡། ༩
༡༩༩༤། ༡ བཅས་སུ་མཐུད་འགོད་བྱས་འདུག
360. སྐྱལ་མིང་བ་སྐྱེ་མཆོག་གིས་བཅམས་པའི་མ་ཡུལ་བསམ་གཏན་ཆོས་འཁོར་སྤིང་གི་ལོ་རྒྱུས་
མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་།
361. དཔལ་རྩོར་གྱིས་བཅམས་པའི་བཀའ་འཁྱུར་གྱིས་མ་དང་དཔར་མ་ཁག་གི་རོ་སྤོད། གྲུང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༠༠༠། ༩
362. ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གིས་བཅམས་པའི་མདོ་སྤྲེད་གྲུབ་པའི་གནས་ཆེན་དན་ཏེག་ཤེལ་གྱི་རི་
བོ་ནས་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་དང་སྤྲེད་ཆོས་པོས་བཟུན་པའི་མེ་རོ་གནས་འདི་ནས་རྩི་ལྷར་བསོས་
ཚུལ། ༡༩༩༡། ༡ གོང་འཕྲོས།) ༡༩༩༡། ༩
363. སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་གྱིས་བཅམས་པའི་ཁྲི་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་སྤྱིད་སྤྱོད་ཆོ་སྒྲིན་སྤིང་ལག་
དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུས།
364. ཁམས་སངས་བན་དེ་མཁར་གྱི་ཁ་ཁྱའི་ཆོགས་གསུམ་རི་ཁྲོད་བཏབ་ཚུལ། ༡༩༩༡། ༡། ༩
365. ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཆོ་བྱེད་བཟུན་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་མཛད་རྩེས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ།
366. ཆོ་རིང་རྩོ་རྩེས་གྱིས་པའི་ཀོ་ལུ་བ་དཀོན་པའི་ལོ་རྒྱུས། ༡༩༩༤། ༡
367. ལྷ་ར་སྤོབ་གྱའི་བཟུན་གོས་གྱིས་པའི་ཆོས་རྩོད་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཕྱག་འདེབས་མཛད་
པའི་ལྷ་ར་རའི་གསེར་ཁང་རོ་སྤོད་མདོར་བསྟུས། ༡༩༩༡། ༩
368. བཟུན་ནམ་གྱིས་གྱིས་པའི་དཔལ་གཤེན་བཟུན་གཡུང་བྱུང་བདེ་ཆེན་སྤིང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་
སྤིང་བ། སྤང་རྒྱན་མེ་ཏོག་ ༡༩༩༤། ༡
369. བཟུང་རྒྱུད་གྱིས་གྱིས་པའི་དཔལ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་བོད་མའི་ཡུལ་སྤོབ་གོམས་གཤེས་རགས་
ཙམ་སྤིང་བ། མཆོ་སྤོན་མང་ཆོགས་སྐྱེ་ཚུལ། ༡༩༩༤། ༡
- 370A. བཀྲ་ཤིས་ཆོ་རིང་གིས་གྱིས་པའི་མདོ་སྤྲེད་མཁས་དབང་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་གསུང་ཆེ་ལས་ཐོན་པའི་
ཡུལ་སྤོངས་གཅིག་གི་བྱུང་ཆོས་བརྗོད་པ་དོ་མཆར་འབྱུང་ལྟན། ༡༩༩༡། ༡
- 370B. གཙོས་དཀོན་པའི་དོ་དམ་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་མདོ་སྤྲེད་གཙོས་སྐུ་མཁར་དགུ་ཐོག་མཐོང་
གྲོལ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཕན་བདེ་འདོད་འདོ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༤། ༡༩
371. རྩོ་སྤོབ་ཆོས་སྤྱོད་གིས་གྱིས་པའི་མཆོད་རྟེན་རང་བྱུན་དང་དེའི་འཆར་སྤང་། མཆོ་སྤོན་
མང་ཆོགས་སྐྱེ་ཚུལ། ༡༩༩༥། ༡

690 བདེ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱེ་ཆོའི་སྐོར་སྟེགས་བཅ་གསུམ་པ།

372. ཁྱི་ཀའི་འཕྲིན་ལས་བྱུང་གིས་བྲིས་པའི་མ་ཆུང་འབྲམ་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཆེན་གཉིས། མཆོ་
ཕྱོན་མང་ཆོགས་སྒྱུ་ཙམ། ༡༩༩༥། ༩
373. ལེས་ཙོང་དུ་ཡིས་བྲིས་ཤིང་ཆོ་རིང་ནོར་བུ་དག་གིས་བསྐྱུར་བའི་གྲོ་ཆང་བོད་རིགས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་དང་རིག་གནས་བྱུང་ཆོས་སྐོར་སྟེང་བ།
374. འཇམ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་འཇམ་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་རྒྱས་
བཤད་སྟོན་བཅུད་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། ༡༩༩༥། ༡། ༩
375. སྟོ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་དོ་རྩེའི་མ་ཆུང་དང་མདོ་དབུས་མཐོ་སྒང་གི་ཁོར་ཕྱག་སྒྲུང་ཆར། ༡༠༠༠། ༡
376. ཆབ་འགག་པ་དབྱུངས་ཅན་དགའ་སྟོན་བྲིས་པའི་བྱུ་བཀའ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་
སྟན་ཆོག་ལས་མདོ་སྟོན་ཕྱོངས་ལ་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ། ༡༩༩༠། ༩
377. ལྷ་མོ་སྐུབས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མཆོ་ཕྱོན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་མཁར་རྩིང་གཉིས།
378. དབང་འབྱུང་རྒྱལ་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མཆོ་ཕྱོན་སྟོ་མེ་ས་ཆའི་ས་མིང་མདོར་བསྟུས། ཟླ་བེར།
༡༩༩༥། ༩ གོང་འཕྲོས། ༡༩༩༥། ༡
379. ལུ་སྟོན་པ་རྒྱ་དབང་ཆེན་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ལུ་རའམ་ལུ་ར་ཏན་འབྲོག་ཕྱེའི་ལོ་རྒྱུས་མདའ་མོ་
བསྟར་གང་། ༡༠༠༠ལོར།
380. བསེད་གོན་ཐུབ་བསྟན་ཕྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་སྒྲིང་གི་གདན་རབས་ངེས་དོན་ཆོས་སྒྱུ་མཆོའི་
རོལ་མོ། (ལག་བྲིས་མ་བོད་འབྲུར།) ༡༠༠༩། ༩
381. གསང་སྟགས་ཐེག་མཆོག་དོ་རྩེས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་སྟགས་མང་གི་ལོ་རྒྱུས་དོ་སྟོན་མདོར་
བསྟུས། སྟགས་མང་ཞིབ་འཇུག་ ༡༠༠༩། ༡༩ ༩
382. ཨ་པ་མེས་བསྟུས་བསྐྱུར་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་ཆུང་ལྷགས་ཐག་བཅ་པ། ཤེས་བྱའི་བེཌ་མ། ༤
383. མིག་དམར་ཆོ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་གཙང་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་བ་སྟན་ལ་དབྱུད་པ། བོད་ཕྱོངས་
ཞིབ་འཇུག་ ༡༠༠༡། ༩
384. འོད་བེར་འཆོས་བྲིས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་རྒྱ་ཚོམ་ལོ་ཙཱའི་བར་གྱི་འགལ་འདྲ་
རགས་ཙམ་བརྗོད་པ། བོད་ཕྱོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༠༠༡། ༩
385. ལྷ་མོ་སྐུབས་ཀྱི་གྲུང་དོ་རྩིང་གི་བོད་རིགས་འཆོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་རགས་ཙམ་སྟེང་བ།
386. དབང་འབྱུང་རྒྱལ་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མཆོ་ཕྱོན་ཞིང་ཆེན་ཁྱི་ཀའི་རྩིང་གི་ས་མིང་མདོར་བསྟུས།
ཟླ་བེར། ༡༩༩༥། ༩
387. བཅ་མཁའ་ཡིས་བསྐྱུར་བའི་མཆོ་ཕྱོན་གྱི་གནས་གཤིས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་དང་བྱེད་ཆགས་ཚུལ་
རགས་ཙམ་སྟེང་བ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༥། ༩

388. བསྐྱ་བཀའ་ཤིས་དང་ནོར་རྒྱུང་བཀའ་ཤིས་གཉིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་སྐོ་སྐོ་འབྲུང་པའི་སྐོ་བ་ཁྲིད་
བྱེད་ཐབས་རགས་ཙམ་སྤེལ་བ། མཆོ་སྒྲོན་སྐོ་བ་གསོ། ༡༩༩༩། ༤
389. སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྲིས་པའི་མཆོ་སྒྲོན་པོ་བྱུང་ཚུལ་ལེགས་བརྗོད་གདམ་གྱི་ལྷ་མིག
ཤིས་བྱའི་བེགས་མ། ༥
390. སྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མ་ལོ་སོག་རྫོང་གི་མཆོད་ཁྲུང་ས་ལ་དཔུང་པ།
391. རྫོང་མ་དགོན་ཉག་བཙན་སྤུན་ཆོགས་ཆོས་སྤྱིང་གི་འདུས་སྤྱི་ཁང་ནས་བྲིས་པའི་ལྷ་སྒྲོན་
དང་ཆོལ་གསུམ་ཁོངས་སུ་དཔལ་རྫོང་བའི་རེས་དོན་སྤྱབ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྒྲོན་པའི་གནས་གཞིའི་
དགོན་སྤེལ་ཁག་ཅིག་གི་མཆོན་པོ། ༢༠༠༤། ༡
392. ཆོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བོད་རིགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གས། བོད་ལྗོངས་མི་
དམངས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། ༡༩༩༩ (རྒྱ་ཡིག)
393. རྫོང་རྫོང་པེ་ཅིན་གྱི་བོད་རིགས་རིག་དངོས། མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། (རྒྱ་ཡིག)
394. དགའ་བྱུང་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གདགའ་བྱུང་གི་བྱུང་བ། ༢༠༠༠ དཔར།
395. བྱམས་པ་ཐུབ་བསྟན་གྱིས་མཛད་པའི་སེར་ཐེག་ཆོན་སྤྱིང་གི་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཁང་གི་ཆོན་
སྐོར། (ལག་བྲིས)
396. འཕགས་པ་སྐོ་གྲོས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་དགའ་ལྷན་ཤར་ཅའི་ཆོས་སྤྱིད་མཛད་རིམ་ལས་ཁང་
ཆོན་སྐོར་དང་། བཀའ་ཤིས་ལྷན་པའི་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཁང་ཆོན་སྐོར།
སེར་སྤྱད་སྐོར་རྩེ་ཤེས་དབང་གིས་བཅམས་པའི་སེར་སྤྱད་སྐོར་བསམ་ནོར་སྤྱིང་གྲུ་ཆང་གི་ཆོས་
འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ནོར་བུའི་སྤེལ་བ།
397. དགེ་བཤེས་སྐོ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲས་སྤྱངས་ཆོས་འབྱུང་། ༡༩༩༤
398. ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བྲིས་པའི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ནང་བྱུང་བའི་འབངས་
ཀྱེན་ལོག་གི་འབྱུང་རྒྱུད་དང་དེའི་ལོ་རྒྱུས་དོན་སྤྱིང་སྐོར་རགས་ཙམ་སྤེལ་བ། ༡༩༩༠། ༡
399. ཆོ་དབང་གིས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་སང་གི་གཤོང་གི་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོག་མའི་འབྱུང་ཁྲུང་ས་
ལ་རགས་ཙམ་དཔུང་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༩། ༡
400. མགར་རྒྱུད་ཁོ་སྤྱོད་གིས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་ས་ཆའི་བོད་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁྲུང་ས་སྐོར་རགས་
ཙམ་དཔུང་པ་ཞེས་པར་བལྟས་རྗེས་ཀྱི་འཆར་སྤྱང་། ཅེར་སྤྱོད་ ༡༩༩༤། ༡
401. སྐོ་པ་བཀའ་ཤིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོག་འཁྱོར་ཆོག་གི་སྐོར་
ཆེ་ལོང་ཙམ་སྤེལ་བ།

402. སངས་རྒྱལ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་དྲུང་དོང་གཏེར་ཡིག་ལས་“འབངས་ཀྱི་ནང་ན། དོར་
ཏེ་ཕྱག་ཚམས་སྟེ་འཛོམ་དཔའ་བའི་མཆན་མར། ལྷག་ཐོག་བུ་སྦྱལ་ཏོ”ཞེས་བྲུང་བའི་དོན་དང་
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དབྱད་པ།
403. རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་གྱིས་བྲིས་པའི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཀྲང་དབྱང་སྤྱང་གཞུང་ནང་གི་བོད་
རིགས་སློབ་ཆེན་སང་ལྷ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༩། ༩
404. གཅན་ཉི་གཞོན་གྱིས་བྲིས་པའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱང་པོན་ཆེ་རྒྱ་ནམས་ལ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་
གྱིས་གནང་བའི་མཆན་བསྟོད་ཀྱི་ཆོ་ལོའི་མིང་ཆ་ལོང་ཅམ་བཤད་པ། ཀྲང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག
༡༩༩༩། ༩
405. ཏོ་ལེན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཆ་གན་ནོ་མོན་དན་ཆའི་བྲུང་བ་དང་ཆབ་སྤྱང་གྱི་བག་ཆགས་རགས་
ཅམ་བཅོད་པ། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༩། ༩
406. དབང་འབྲུམ་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྐྱད་ཡུལ་དུ་མིང་གཤགས་ཆེ་བའི་ཁྲི་ཀའི་མཆོད་རྟེན་
དཀར་པོ། ལྷ་ཟེར། ༡༩༩༠། ༩
407. ལ་སྐང་བ་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་ཨ་མདོ་སོགས་ཀྱི་མིང་འབྲེལ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་
འཇུག ༡༩༩༩། ༩
408. བསོད་ནམས་འབྲུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ས་མིང་མཆམས་སྟོར། མཆོ་སྟོན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༠། ༡
409. གཟུགས་འབྲུམ་ཐར་གྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྐྱད་ཀྱི་ཆོང་དང་ཁུལ་གྱི་མིང་འདོགས་ཚུལ་ལ་
མདོ་ཅམ་དབྱད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༩། ༩
- ལ་སྐང་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་ལ་སྐང་བས་ལ་སྐང་ཐད་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་བཅོད་པ།
410. ལྷུ་གེང་དུ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཛམ་སྤིང་གི་ཤོག་རོང་གི་རིང་ཤོས་ཀྱི་མིང་ལ་ཡར་ལྷང་གཅང་
པོའི་འགག་ཅས་འདོགས་དགོས། ཀྲང་གོའི་བོད་ལྗོངས། ༡༩༩༩། ༩
411. ཚུལ་ཆེན་ཐེག་མཆོག་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བྲིས་པའི་རྟོགས་ལྡན་སྟོན་གྲོལ་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་
གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། གངས་རིའི་འོད་ཟེར། ༡༩༩༩། ༡
412. བདེ་ཆེན་སྟོལ་མས་ཕྱོགས་བསྟུས་བསྟུར་སྟེག་བྲས་པའི་སྟོང་མཛེས་བལ་ཏེ། བོད་ཚུང་བ།
(དབྱད་ཡིག) ༢༠༠༠། ༡༠༩
413. བཤད་སྟུབ་རྒྱ་མཆོས་བྲིས་པའི་ཁྲི་ཀའི་མི་ཉག་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག་དང་གསུམ་ཉིན་
བྱེད་འབྲེན་པའི་སྐུ་རེངས། སྤང་ཆར། ༡༩༩༩། ༩
414. སྟོ་གསལ་གྱིས་བྲིས་པའི་རྩ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་ལྟོག་ཐེག་ཆེན་བྲམས་པ་སྤིང་གི་བྲུང་བ་བཅོད་
པ། སྤང་ཆར། ༡༩༩༠། ༩

415. སྐལ་བཟང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ར་རྒྱ་དགོན་པའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་
ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡ ༡ བོང་འཕྲོས། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡ ༡ བོང་འཕྲོས། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡ ༤
དཔའ་རྒྱུད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་དཔའ་རིས་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་སྐྱོང་ཆེན་པོ། ཀའོད་བྲག་དཀར་གནས་རི།
སྤང་རྒྱན་མེ་དོག ༡༩༩༡ ༡
416. ལྷགས་ཐར་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་སྟག་རི་ཐུག་པ་བཀའ་ཤིས་ཆོས་རྒྱུད་གི་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྟུས་
ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་ཉིང་ཁ། རྒྱང་ཆར། ༡༩༩༤ ༤
417. ལིའུ་ཏེ་ཅང་གིས་བྲིས་པའི་མཆོ་ཕྱོད་པོའི་འཕྲོ་འགྱུར། རྒྱང་ཆར། ༡༩༩༡ ༡
ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་མཆོ་ཕྱོད་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས་རྒྱུད་བ། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡ ༤
418. འཇིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་བྱུང་བ། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡ ༤
419. བ་རེས་ཀྱི་བོང་སྟག་གི་རུས་རྒྱུད་སྒྲོར་རྒྱུད་བྱུང་བ། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡ ༤
420. འཕྲིན་ལས་དང་ལྷ་མོ་ཆོ་བརྟན་གཞིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཨ་མ་དོའི་ཚོང་ཁ་བ་ཆོ་བྱུག་གི་རོ་སྟོང་
མདོར་བསྟུས། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༩ ༤
421. སངས་རྒྱས་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཕྱོད་པོ་ཐར་དགའ་ལྡན་བཤད་རྒྱུ་དང་རྒྱས་སྤིང་གི་ལོ་
རྒྱུས་རགས་ཚུལ་བརྗོད་པ། རྒྱ་བེར། ༡༩༩༡ ༡ ༤
422. དཔའ་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་ཅོ་ནེ་དང་བཅས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བྱ་ནམས་རོ་སྟོང་མདོར་བསྟུས།
ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤིས་རིག ༡༩༩༡ ༡
423. དཔལ་ཤུལ་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཀི་ཏི་དགོན་ཆེན་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐད་བོན་
རིས་ཕྱོད་ཀྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཚུལ་བརྗོད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༤ ༤
424. བན་དེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཁ་བྱ་མེ་ཆོད་ཆོ་བྱུག་དང་དགེ་ལྡན་བསྟན་འཕེལ་སྤིང་གི་བྱུང་
བ་མདོ་ཚུལ་བརྗོད་པ། རྒྱ་བེར། ༡༩༩༩ ༡
425. ལྷ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་མེང་གི་གཤོང་གི་མི་རིགས་སྒྲོར་རགས་ཚུལ་དཔུང་
པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡ ༡
426. བཀའ་ཤིས་དབྱངས་ཅན་དགའ་སྒོས་བྲིས་པའི་དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་ཕོ་བྲང་ཆན་གྱི་བྲག་
དཀར་ལ་གནས་མཇལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཐོང་སྣང་ཐོར་བྱ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༩ ༤
བསེའོང་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི་གཏེར་ལུང་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གདན་རབས་
མདོར་བསྟུས། རྒྱ་བེར། ༡༩༩༠ ༤
427. སྐུ་ཅོ་སྒྲོལ་པ་ཆེ་རིང་གི་གྲོ་ཆང་གི་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་རིམ་མཐོང་གསལ་མེ་ལོང་། རྒྱང་ཆར། ༡༩༩༩ ༤
428. སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲོ་ཆང་རྩོམ་ཆང་གི་བཤད་པ་རི་མེད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། རྒྱང་ཆར། ༡༩༩༡ ༡

429. ཀམ་མཁའ་འབྲུམ་གྱིས་བྱིས་པའི་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་ལས་བརྗོད་པའི་སྟོང་རི་
མཆོན་ག་དང་དེའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ཅམ་བརྗོད་པ།མཆོ་ཕྱན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༥
430. རེབ་གོང་རྩོམ་སྐྱེད་བྱུངས་ཀྱི་མཆོས་བྱིས་པའི་མདོ་སྐྱད་ཅོང་ཆུའི་བརྒྱད་ཀྱི་དཔོན་ཕྱེ་འགའི་
རོ་སྟོད། བོད་ཕྱོངས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༥། ༩
431. གྲང་ཐེན་ལུང་དང་གྲང་མའེ་གཞིས་གྱིས་བྱིས་པའི་གྲང་གོའི་བོད་མའི་འཕེལ་འགྱུར་སྐོར།
གྲང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༩། ༩
432. རྩོམ་སྐྱེད་ཐོབ་ཐང་བསྟན་འདོན། ལུགས་བྱུང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནམ་མཁའི་བསྟན་བཅོས།
༡༩༩༥ལོར། རོ་མོ་སྐང་མ།
433. རྩམ་སྟེགས། འཛམ་གླིང་ས་རྒྱུས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེད་བྱུངས།
434. གྲང་ཐང་སྐྱེད་རམ་བྱོན་གྱིས་སྐར་སྐྱེད་མེགས་བདག་དབང་མཛད་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
ལུ་ཏིག་འཕྲེང་མཛོས། སྐྱེད་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བྱིས།
435. རྩམ་སྟེགས། གནའ་རབས་བོད་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་སྐྱེད་བ་གངས་རིའི་རྩལ་སྟན།
དག་དབང་དགེ་ལེགས། ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རོ་རྩའི་རྩམ་ཐར། ༡༩༩༩
ལོ་ལི་དཔར་མ།
436. རྩོམ་སྟེལ་འཕྲིན་ལས་བསྟན་འདོན་ཀྱི་མཆོའི་རྩམ་ཐར། སྐྱེད་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཅམས།
༡༠༠༠ ལོར་སི་ཁྲོན་བྱུང་ཏུ་སམ་རྩོུ་པར་སྐྱིག་ཉེ་གནས་ཁང་། ཤོག་ངོས་༡༥༩ ཅན།
437. རྩོམ་སྟེད་རྩོམ་སྟེད་པོན་ལོ་རྒྱུས། གཤེན་རུ་འབྲུབ་ཀྱི་མེགས་གྱིས་ཚོམ་སྐྱིག་བྱས། ༡༩༩༩
ལོར་རྩོམ་སྟེད་རྩོམ་སྟེད་པོན་ལོ་རྒྱུས་དཔར་སྐྱེད་བྱས། ཤོག་ངོས་༡༠༥ ཅན།
438. རྩོམ་སྟེད་ཀི་རྩི་དཔོན་གྱི་ཆགས་རིམ། སྐོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅམས། ཤོག་ངོས་༦༩
ཅན། ༡༩༩༩ ལོར་བྱིས་འདུག་གྲང་། དཔར་ཁང་གི་མིང་སོགས་བཀོད་མི་འདུག
439. རོང་ཆེན་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་སྐྱེད་མཐོན་གྱི་རྩི་ཆང་གི་བཀའ་ཐམ་ལས་རྟགས་རི་ལྟར་
བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོན་དོན་རྩམ་བཤད་དཔྱད་ལྟ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་། ༡༠༠༠
ལོར་གྱི་རྩི་བྱས་པ་གྲ་ཆང་གིས་དཔར་སྐྱེད་བྱས།
440. གྱི་རྩི་ཆང་དང་འབྲེལ་བའི་དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་ཕྱོང་རྟན་པོའི་གཏམ་སྟེང་། དེབ་དང་
བོ། ༡༠༠༩ ལོར་གྱི་རྩི་བྱས་པ་གྲ་ཆང་གིས་དཔར་སྐྱེད་བྱས།
441. རྟག་ཆང་ལྟ་མོ་གྱི་རྩི་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཅམ་བརྗོད་པ་ངོ་མཆར་ལྟ་ཡི་རོལ་མོ། མཛོད་
དགེ་ཉི་མས་བཅམས། དཔེ་དེབ་རྩིང་རལ་རྟེན་བས་དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་སོགས་མེ་གསལ་
ཡང་། ༡༩༩༠ གྱུ་གངས་ཤིན་ཡིན་ནམ་སྟེ།

442. ཡུལ་མགོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་པ་སྒྲ་དཀར་པོའི་རྒྱུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་དང་ནོར་ལྷེ་གཉིས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༡ ལོར་མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་གིས་བསྐྱུན།
443. དཔལ་ལྷན་རྫོང་ནང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། རག་དབང་སློབ་གྲྭ་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༩༡ ལོར་ཀྲང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སླུན་ཁང་གིས་དཔར།
444. དཔལ་ལྷན་རྫོང་ནང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་གི་ཁ་སྐོང་ལྷན་ཐབས་བརྒྱད་རིམ་དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་མ་གང་དག་གི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉི་གཞིན་འོད་སྣང་དད་པའི་པད་མོ་རྣམ་པར་བཞད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། རག་དབང་སློབ་གྲྭ་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༩༡ ལོར་ཀྲང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སླུན་ཁང་གིས་དཔར།
445. ར་ཁུལ་ནང་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་པའི་མཚན་སྒྲོར་སྐྱེད་པའི་དྲུང་སྒྲ། སྤང་ཆོས་གསལ་དང་། དག་ལུལ་ཤེར་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས། ར་ཁུལ་སྤང་གོས་དང་། ༡༩༠༩ ལོར་ཀྲང་གོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྐྱུན་སྤང་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གིས་དཔར། (ནང་ཁུལ་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཡིན)
446. དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྫོང་ནང་བའི་ལུགས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་བཞུགས། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༠༩ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་གིས་དཔར།
447. རྩེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་གོལ་མཆོག་གི་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར། ཀུན་དགའ་གོལ་མཆོག་གིས་བཅུམས། ༡༩༠༩ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་གིས་དཔར།
448. རྫོང་ནང་བའི་གདན་རབས་མདོར་བསྐྱུས་བྱང་སྤྱང་རྒྱུན་པོའི་ཞལ་ལུང་། རྫོང་ནང་མཛའ་མཐུན་ལོ་རྒྱུས་ཚུམ་སྒྲིག་ཆོགས་པས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས། ༡༩༠༩ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་།
449. ཀླ་སར་ཆོས་བཟང་མདུན་སའི་ལོ་རྒྱུས། སློབ་ཟུང་དགེ་འདུན་གྱིས་བཅུམས། མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་གིས་དཔར།
450. ཀྱི་རྟེའི་ལྷ་འབངས་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བའི་ཆགས་རིམ་ལོ་རྒྱུས་བདེན་གཏམ་ན་བའི་བཙུ་ལེན། དཀོན་མཆོག་རིན་གྱིས་བཅུམས། དཔར་ཁང་སོགས་གང་ཡང་བཞོད་མི་འདུག ཤོག་ངོས་༡༥༡ ཅན།
451. རྩེ་བོད་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱང་གི་གདན་རབས། ལྷོང་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༩ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སླུན་ཁང་།

452. བདེ་སྐྱོད་དགའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་ཕྱེས་སའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་བཞུགས། བདེ་སྐྱོད་དགའི་རྒྱུད་གྲིས་བསྒྲིགས། བཅ་ཁུལ་དབྱེ་ཡིག།
453. ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་གདན་རབས་(ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་དུས་དེབ། ༡༠༠༠། ༡ ཞོག་རོས་པ། ༡)མཁན་རྟེན་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས།
454. ཨ་མཆོག་དགོན་པའི་གདན་རབས་(ཆོས་ཕྱེ་ཆེན་པོ་ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་དཔལ་ལྷན་སྐྱ་བའི་སེང་གེ་སྤྱིང་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕགས་བོད་བསྟན་འགྲོའི་རེ་སྐོར་ཡིད་བཞེན་དབང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ཟླ་བེད་ཀྱི་ཞོག་རོས་༡༩༩༩ ཅན།)སེར་སྒྲིའི་ཆང་གིས་བཅུམས། ཆེ་ཁོག་པ་སྒོ་བཟང་ལུག་གྲུབ་གྲིས་བེད་ཆེ་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། ལག་བེད་མ།
455. སྤྱི་ལོ་༡༠༠༩ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ། བོད་རིགས་ཆོག་མདོད་ཆེན་མོ། རྒྱ་ཡིག་བོད་ཡིག་གི་སེང་དང་མི་མེད་ཅན།
456. དབང་རྒྱལ་གྱི་ཀན་སུའུ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་རྒྱས་བཤད། ༡༠༠༠ ཀན་སུའུ་ཁུལ་སྤྱི་གོས།
457. རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད། ལིས་མའོ་ཞེས་པས་བཅུམས། ༡༩༩༧ ལོར་རྒྱ་བ་ཁུལ་གྱིས་དཔར།
458. ཆོག་ན་བེ་ཤང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས། ༡༠༠༩ ལོར་ཁང་ཀང་ཐེན་མ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
459. རྒྱུད་ཆའི་ཆབ་ཆན་གྱི་གནས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། ཐེ་རྒྱུད་བྲན་སྐར། ༡༠༠༦ ལོར།
460. བོད་སོག་གི་རིག་གནས་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་སངས་རྒྱུས་རིན་ཆེན་དང་འབྲུག་ཐར་གྱིས་བཅུམས། ༡༠༠༩ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
461. ཀན་སུའུ་ཅང་ཅུ་ཐུང་ནི། རྒྱ་ཡིག་འབྲུག་ཐར་དང་ཁྱོ་གོ་ཆེ་རིང་གིས་བཅུམས། ༡༠༠༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
462. gansu guji ming sheng ci aian རྒྱ་ཡིག་ཐུབ་བྱང་དགེ་ཐོན་སྒོའི་ཆེན་གྱིས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
463. ཀ་རབས་ནམ་ཐར། འགྲོ་པན་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༠༠༦
464. རེབ་གོང་སེང་གེ་གཤོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གངས་རིའི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ། འཛིགས་མེད་བསམ་གྲུབ་གྱིས་བཅུམས། ༡༠༠༤ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
465. རྒྱ་པོ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་གྱིས་བཅུམས་པའི་མཆོ་སྟོན་པོའི་རྒྱུད་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ༡༩༩༦ ལོ་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

466. ཉ་པོ་གོང་ཞོལ་དང་དམེ་ཚང་སྐྱུ་ཚོ་དྲུག་སོགས་སྤྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིལ། མགོ་ལོག་
རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་ཡིག་དེབ་བཞི་བ། ༡༠༠༩ ལོར། མགོ་ཁྲུལ་སྤྱིད་གྲོས་གྱིས་དཔར།
467. དགེ་འདུན་ཚོས་གྲགས་གྱིས་བཅམས་པའི་ལྷ་མོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྱེང་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་
ཐར། ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༩༩༥།
བྱ་གཞུང་སློབ་ཐོན་གྱིས་བཅམས་པའི་བྲུབ་དབང་སྐྱུང་ཅེ་སྐུ་ཕྱེང་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་
སོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༠༠༥།
468. པཌ་ཉི་ཏ་སྐུ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་མཆོག་གི་སྤྱོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་སྤྱི་འཛིན་བཅུད་ལེན་
ཞེས་བྲུབ་བཞུགས་སོ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༠༠༡༡(རང་རྣམ་)
དགེ་འདུན་གྱིས་བཅམས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞི་བྱ་དགའ་བའི་གཏམ་ཕྱེང་། ཀན་སྐུ་མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༩༨
469. རྒྱའི་དྲུང་དཀར་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྐྱུས་ལེགས་བཤད་ཚོས་དྲུང་དཀར་བོའི་སྤྱི་
དབྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༨ ལོར་བྲིས། མི་རྒྱུན་འཕྲིན་ལས། ལག་
བྲིས་མ། ཤོག་ངོས་༥༩ ཅན། བོད་འབྱོར།
470. ལྷ་རྩེ་ཕྱོད་བརྒྱད་ཀྱི་ཆེན་དུ་རིམ་བུར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཚམ་བརྗོད་པ། གཅན་ཆ་རྗོད་
སྤྱིད་གྲོས་ཁང་། ཆོས་རྒྱུས་བྲིས། ལག་བྲིས་མ་ཤོག་ངོས་༩༥ ཅན། བོད་འབྱོར།
471. ལྷ་མོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྱེང་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར། དགེ་འདུན་ཚོས་གྲགས་གྱིས་བཅམས།
༡༩༩༥ ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
471. ལྷ་མོ་ཆོག་ན་ནོ་མོན་དན་ནོ་ཐོག་ཕྱ་ཆང་གི་རྣམ་པར་ཐར་བ། མཚོ་བྱང་ཁྲུལ་མི་རིགས་ཆོས་
ལུགས་ལས་དོན་ཚུལ་དང་། མཚོ་བྱང་ཁྲུལ་ནང་བསྐྱུ་མཐུན་ཆོགས། དཔར་ལོ་བཀོད་མེད།
472. འདིའི་ནང་དུ། སྤྱི་ཞིའི་གཙུག་རྒྱུན་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་དགེ་འདུན་བསྐྱུ་འཛིན་ནོར་བུ་
དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་གཏན་དུ་བརྗོད་གནས་སད་ལྷའི་རྩེ་ཆེན་སྐལ་བཟང་གཏུལ་
བྱའི་རེ་སྒྲིང་། སྤྱི་བུང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་དང་།
473. ཆོག་ན་ནོ་ཐོག་ཕྱ་དགེ་འདུན་བསྐྱུ་འཛིན་ནོར་བུ་དཔལ་བཟང་བོ་སྐྱུ་གཏུང་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་
ལེགས་འོད་འབར་གྱི་དཀར་ཆག་ལྷུ་པལ་གཞི་བྱ་དུ་ཆུན་པོ་ཞེས་བྲུབ། ཐར་ལུལ་ཆོས་སྐྱུང་
རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་སྐྱུས་མཛད་པ།
474. ལྷ་མོ་ཞབས་དྲུང་དཀར་བོ་སྐུ་ཕྱེང་བརྒྱད་པའི་སྐུ་ཆེ་སྤྱོད་གྱི་རྣམ་ཐར་ས་བོན་དད་པའི་ཆུ་
གཏེར་འཕེལ་བའི་སྤྱི་ཤེས་ཞེས་བྲུབ། ཐར་ལུལ་གྱི་རིགས་རྒྱལ་སྤྱི་བཟང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་
བཅམས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ཡན་གྱི་རྣམ་ཐར་བཀོད་འདུག

475. ལླ་མོ་ཆོག་ན་ཏུ་ཤོག་ཤུ་མྱ་ར་བས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟན། ལླ་མོ་ཡོངས་འཛིན་མཁས་ལྷན་
རྒྱ་མཆོས་མཛད་པ་སོགས་ཕྱོགས་བརྒྱུགས་བྱས་འདུག།

476. མཆོ་ལྷ་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དེབ་གཉིས་པ། ཨིན་གྲས་མཆོ་ལྷ་པོད་རིགས་རང་རྒྱུད་ལུལ་ལྷ་
ཡོན་ལྷན་ཁང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དབུད་ཡིག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་བསྐྱིགས། 1999 ལོར་དབུ་བཟ།

477. མདོ་སྨད་ཀྱི་གནའ་བོའི་རྒྱུ་ཤེས་བརྗོད་པ་རབ་གསལ་རྒྱུ་ཤེས་ནོར་བུ། མཁའ་འགྲོ་འཆོས་བཟའས། ༡༠༠༥ ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་།

478. གཅིག་མྱིལ་ས་ཁུལ་གྱི་དཔོན་མེ་ལག་གི་གདན་རབས་ཚུགས་བསྐྱེགས། གཅིག་མྱིལ་རྫོང་
ཁྱིད་པོ་ས་ཁྱིལ་བསྐྱེགས། 1999 ལོར་དབར།

479. རྩོད་དཀར་སྐྱེ་བྱེད་རིམ་ཕྱོག་གི་རྣམ་ཐར། རྩོད་ཐུན་བྲམ་མ་དམ་པ་གཉེས་རབ་བྲགས་པའི་
རྣམ་པར་ཐར་བ་དང་ལྷན་ཆུ་སྐྱེས་པ་སློའི་ཁ་འབྲེད་ཅེས་བྲ་བ། རྩོད་དཀར་དག་འདུན་ཐུན་ཆོགས་
གྱིས་བཟུངས། ༡༠༠༩ དཔར་ཁང་མིགས་ལ།

480. མི་ནག་འདམ་དབྱངས་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་གཞན་ཕན་ནི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ། ༡༠༠༥
 གྲང་ཁོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྤྲུལ་ཁང་། འདི་རང་རྣམ་ཡིན།

481. མཁན་མོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱ་བས་བསྐྱེགས་པའི་དར་ཐང་གདན་རབས་ཤོག་ངོས་ན་ན།
 ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལས་མདོ་སྟང་མི་ཡི་ཆོལ་ཁ། ལྷང་གསུམ་ལས་མདོ་སྟང་གཡར་མོ་ཐང་དྲུག་ཉྟགས།
 ཞེས་བཤད་འདྲག།

482. བོད་ཀྱིས་མོ་རོང་གལ་ལྷན་རབ་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་བྲ་བ། རྒྱལ་རོང་བྲག་བར་དཔལ་ལྡན་
གྱིས་བཅུམས། ༡༠༠༧ ར་ཁྲུལ་འབར་ཁམས་རྩོད་ཤིང་ཕྱིས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་ཡིག་དེབ་བཞི་བ།

483. རྩེ་ཕུན་ཚོགས་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དང་གསུང་ཚིམ་ཐོར་བུ་འགྲེལ་བཞགས་སོ།
བརྟན་འཛིན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་སྤྲིག་བྱས། བཟུ་ཤིས་ཚེ་དགོ་ལྷན་དར་རྒྱས་སྤྲིང་གིས་དཔར།
དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་མི་གསལ།

484. ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱུ་མཆོ་སྒྱུ་ཤིང་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་འཛིན་འཇམ་པའི་དབྱངས་རྩེད་གེ་འདུན་
བསྟན་འཛིན་གྱི་ནམ་ཐར་དང་པའི་མངོས་རྒྱུ། རོང་པོ་སྟོ་བཟང་སྟུན་གྲགས་གྱིས་བཙམས།
༡༠༠༥ བོད་ཀྱི་དྲུག་བབ་ཁང་གིས་དབང།

485. ཀའི་མེ་དཔེ་དཔེ་ལ་འཕྱར་ཅིང་ཀླ་ལ་འདི་དགོན་གནས་བཀའ་མི་ལྷན་གྱི་མི་ཆགས་
འཕྱར་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་འབྱུང་ཤེས་བྱ་ཀླག་གསལ་ཞེས་བྱ་བ། མེགས་བཅས་ལྷོང་ལྷང་གཤེས་
ཅན། ཟུགས་བཞི་ཆང་ཟློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མོ། ༡༠༠༢ སེ་ཁྲིན་མི་འཇམ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།